This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

ASHMOLEAN LIBRARY
OXFORD

Ex Libris
EDUARD FRAENKEL
Corpus Christi Professor of Latin, 1935–53

1970

N. i 575 b

PV/

CONFINED

303537395

Eduard Fraenkel

1944

VERTRAG VON

BIBLIOTHECA GRAECA

VIRORUM DOCTORUM OPERA RECOGNITA ET COMMENTARIIS INSTRUCTA

CURANTIBUS

FRIDERICO IACOBS

ET

VAL. CHR. FR. ROST.

A.

POETARUM

VOL. IX.

CONTINENS

SOPHOCLIS TRAGOEDIARUM VOL. I.

ED.

EDUARDUS WUNDERUS.

EDITIO TERTIA.

GOTHAE ET ERFORDIAE
SUMPTIBUS GUIL. HENNINGS.
MDCCCXLVIII.

LONDINI APUD ALEX. BLACK.

SOPHOCLIS

TRAGOEDIAE.

RECENSUIT ET EXPLANAVIT

EDUARDUS WUNDERUS.

VOL. I. SECT. I.

CONTINENS

PHILOCTETAM.

EDITIO TERTIA.

GOTHAE ET ERFORDIAE
SUMPTIBUS GUIL. HENNINGS.
MDCCCXLVIII.

LONDINI APUD ALEX. BLACK.

ASHMOLEAN
OXFORD
MUSEUM

ERFORDIAE
TYPIS HENNINGS & HOPF.
1848.

PRAEFATIO EDITIONIS TERTIAE.

Differt nonnihil tertia haec editio a prioribus. Amputavi enim commentarium, ita ut et criticas, quae dicuntur, et grammaticas adnotationes abiicerem, quaecunque ad poet. verba illustranda non necessariae esse viderentur. Quod eo magis faciundum putavi, quo saepius animadverti eos, qui legerent divinum poetam, adnotationibus illis inductos esse, ut in verbis multo plus quam in rebus intelligendis laborarent. Legendas autem eo consilio praestantissimas illas tragoedias apparet, quo scriptas esse scimus. Nihilominus quemadmodum illud sedulo agendum putavi, ut nihil eorum, quae ad rem grammaticam spe-

ctarent, obscurum esset iis, quorum potissimum in usum facta haec editio est, ita diligenter cavi, ne aut de singularum partium fabulae argumento aut de personarum vitiis et virtutibus aut de arte et consilio poetae ea proferrem, quae verbis recte intellectis quum ceteri lectores sua sponte tum etiam discipuli duce ac moderante magistro facile per se ipsi possent investigare.

E. W.

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ
ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.
ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.
ΧΟΡΟΣ.
ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.
ΕΜΠΟΡΟΣ.
ΗΡΑΚΛΗΣ ΕΠΙΦΑΙΝΟΜΕΝΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΦΙΛΟΚΤΗΤΟΥ.

Ἀπαγωγὴ Φιλοκτήτου ἐκ Λήμνου εἰς Τροίαν ὑπὸ Νεοπτολέμου καὶ Ὀδυσσέως καθ' Ἑλένου μαντείαν, ὃς κατὰ μαντείαν Κάλχαντος, ὡς εἰδὼς χρησμοὺς συντελοῦντας πρὸς τὴν τῆς Τροίας ἅλωσιν, ὑπὸ Ὀδυσσέως νύκτωρ ἐνεδρευθεὶς, δέσμιος ἤχθη τοῖς Ἕλλησιν· ἡ δὲ σκηνὴ ἐν Λήμνῳ. ὁ δὲ Χορὸς ἐκ γερόντων τῶν τῷ Νεοπτολέμῳ συμπλεόντων. κεῖται δὲ καὶ παρ' Αἰσχύλῳ [1] *ἡ μυθοποιία. ἐδιδάχθη ἐπὶ Γλαυκίππου* [2]*. πρῶτος ἦν Σοφοκλῆς.*

1) Composuerunt fabulas Philoctetae nomine inscriptas praeter Sophoclem et Aeschylum, de quo vide Aristotel. A. P. XXII, 13. p. 60 sq. Herm. et Athenaei Deipn. IX. p. 394. a., Epicharmus (vid. Athen. IX. p. 371. a. et XIV. p. 628. b.), Strattis Comicus (vid. id. Athen. VII. p. 327.), Euripides (vid. Aristotel. A. P. XII. p. 60 sq. Herm., Auct. Rhetor. ad Alexandr. c. 18. p. 92. ed. Buhl., et Valcken. Diatr. in deperd. Eur. Tragg. c. XI.), Achaeus Eretriensis (vid. Suid. v. ἐλελεῦ), Philocles Atheniensis (v. Suid. v. Φιλοκλῆς), et Theodectes Atheniensis (v. Fabricii Bibl. Gr. II., 19. p. 692. ant. edit.). Ipsius Sophoclis praeter Philoctetam in Lemno, quae hodie sola superest, olim etiam Φιλοκτήτης ἐν Τροίᾳ exstabat [vide Brunck. in Fragmm. deperd. Soph. dramatum et Hermannus in praef. ad hanc fab. p. X., qui eam Satyricis adnumerandam esse recte statuit]. MATTHAEI.

2) Glaucippus ineunte anno Olymp. XCII. tertio, i. e. ante Chr. nat. 410. Theopompo archonti successerat; vide Diod. Sic. XIII. 43. p. 574, 44. Wess.; coll. Lysiae Ἀπολογ. δωροδοκ. p. 698. Vol. V. Oratt. Gr. ed. Reisk. MATTHAEI.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΕΜΜΕΤΡΟΣ [1].

Ἐν Χρύσῃ Ἀθηνᾶς βωμὸν ἐπικεχωσμένον,
ἐφ' οὗπερ Ἀχαιοῖς χρησθὲν ἦν θῦσαι, μόνος
Ποίαντος ᾤδει παῖς ποθ' Ἡρακλεῖ συνών.
ζητῶν δὲ τοῦτον ναυβάτῃ δεῖξαι στόλῳ,
πληγείς ὑπ' ἔχεως ἐλίπετ' ἐν Λήμνῳ νοσῶν.
Ἕλενος δ' Ἀχαιοῖς εἶφ' ἁλώσεσθ' Ἴλιον
τοῖς Ἡρακλέους τόξοισι, παιδί τ' Ἀχιλλέως.
τὰ τόξ' ὑπῆρχε παρὰ Φιλοκτήτῃ μόνῳ·
πεμφθεὶς δ' Ὀδυσσεὺς ἀμφοτέρους συνήγαγεν.

1) Argumentum hoc metricum, a recentissimo grammatico scriptum, primus edidit Turnebus, emendatius ex T. repetiit Brunckius. Legitur etiam in Γ. Itaque non est a Triclinio compositum. G. DINDORF.

DE FABULA PHILOCTETAE.

Quo brevius in argumento Graeco de Philoctetae fabula, quam in scenam produxit Sophocles, commemoratum est, eo magis necessarium mihi videtur, ut quae veteres scriptores de eo alii aliter tradiderunt diligenter hic referam et via atque ordine exponam, praesertim quum Sophocles pluribus in locis huius tragoediae ita de fatis eius locutus sit, ut nisi ea aliunde cognita habeamus, quae sententia eius fuerit, vix possit recte intelligi.

§. 1.

Quum Hercules in acerbissimum morbum illum, quo morte tantum liberari potuit, Deianirae uxoris

culpa incidisset, atque in Oetam montem delatus rogum, quo combureretur, adscendisset, a Philocteta, Poeantis filio, impetravit, ut acceptis divinis eius sagittis rogum incenderet.

Hoc constanter omnes, quorum aliqua auctoritas est, scriptores tradunt. Sophocles huius fab. v. 670: εὐεργεσιῶν γὰρ καὐτὸς αὐτ' ἐκτησάμην. et 801 sqq.: κἀγώ τοί ποτε τον τοῦ Διὸς παῖδ' ἀντὶ τῶνδε τῶν ὅπλων, ἃ νῦν σὺ σώζεις, τοῦτ' ἐπηξίωσα δρᾶν. Et in Oeta monte concrematum esse Herculem v. 726 sqq.

Adde Diodor. Sic. IV, 38., Philostrat. iun. Icon. P. 889., Philostr. Heroic. p. 702. ed. Olear. p. 124. ed. Boiss., Cicero. Tusc. II, 7, 19., Ovid. Met. IX, 229 sqq. Ib. 253., Senec. Herc. Oet. 1648. coll. 1660., Auson. ep. 70., Lactant. 1, 9., Hygin. CII. et XXXVI., Serv. ad Virg. Aen. III, 402., Dict. Cretens. de bello Troi. I. p. 14. ed. Amst., Tzetz. ad Lycophr. 914 — 918.

Patri Philoctetae traditas sagittas esse, quod is rogum incendisset, Apollodorus narrat II, 7, 7., eumque sequuntur Tzetzes ad Lycophr. 50 sq. p. 349 sq. ed. Müll. et Zenobius Cent. I, 33. et qui ex his sua hauserunt. Tzetzes addit a Poeante postea Philoctetae sagittas traditas esse.

Ceterum illud non negligendum est, quum a multis horum quos commemoravi scriptorum, tum imprimis a Philostratis Philoctetam dici perpetuum comitem et ministrum Herculis fuisse ab eoque artem iaculandi didicisse.

§. 2.

Sua sponte deinde Philoctetes, sagittandi arte celebratus, cum principibus Achivorum ad oppugnandam Troiam septem navibus navigavit, sed in itinere morsu serpentis vulneratus in insula Lemno relictus est.

Ita haec narrat Homerus Il. β, 716 sqq.:

Οἱ δ' ἄρα Μηθώνην καὶ Θαυμακίην ἐνέμοντο
καὶ Μελίβοιαν ἔχον καὶ Ὀλιζῶνα τρηχεῖαν·
τῶν δὲ Φιλοκτήτης ἦρχεν, τόξων εὖ εἰδώς,
ἑπτὰ νεῶν· ἐρέται δ' ἐν ἑκάστῃ πεντήκοντα

ἐμβέβασαν, τάξων εὖ εἰδότες φι μάχεσθαι.
ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήσῳ κεῖτο κρατέρ' ἄλγεα πάσχων
Λήμνῳ ἐν ἠγαθέῃ, ὅθι μιν λίπον υἷες Ἀχαιῶν
ἕλκεϊ μοχθίζοντα κακῷ ὀλοόφρονος ὕδρου·
ἔνθ' ὅγε κεῖτ' ἀχέων· τάχα δὲ μνήσεσθαι ἔμελλον
Ἀργεῖοι παρὰ νηυσὶ Φιλοκτήτεο ἄνακτος.

Neque haec ab ullo scriptore vetere aliter memoriae prodita scio. Ac Sophocles quidem in ipsa illa profectione Philoctetam in insula Lemno relictum esse diserte dicit v. 279 sq., septemque navium, quibus sua sponte Philoctetes Troiam navigarit, mentionem facit 1026 sq.

Quae autem silentio praetermisit Homerus, quo in loco et qua occasione a serpente vulneratus, deinde quomodo et cuius auctoritate expositus, denique a quo reductus Troiam sit, in iis non leviter veteres scriptores a se dissentiunt.

§. 3.

Quum Achivis Troiam navigantibus praedictum esset, nisi aram Chrysae, in insula cognomini exstructam, repperissent in eaque sacra fecissent, non posse Ilium expugnari, Philoctetes, quum eam ostenderet, a serpente, qui custodiebat, in pede vulneratus, ob eamque causam Lemni relictus est.

Hanc famam quin Sophocles et Euripides secuti sint, non poterit dubitare qui quae de ea re obiter narrant diligenter perlegerit, et quae alter silentio praeteriit ex altero suppleverit. Sophoclis quae huc pertinent verba, haec sunt: 261 sqq. ὅδ' εἰμ' ἐγώ σοι κεῖνος — Φιλοκτήτης, ὃν οἱ δυσσοὶ στρατηγοὶ χὠ Κεφαλλήνων ἄναξ ἔρριψαν αἰσχρῶς ὧδ' ἔρημον, ἀγρίᾳ νόσῳ καταφθίνοντα, τῆς ἀνδροφθόρου πληγέντ' ἐχίδνης ἀγρίῳ χαράγματι· ξὺν ᾗ μ' ἐκεῖνοι, παῖ, προθέντες ἐνθάδε ᾤχοντ' ἔρημον, ἡνίκ' ἐκ τῆς ποντίας Χρύσης κατέσχον δεῦρο ναυβάτῃ στόλῳ. et 191 sqq. οὐδὲν τούτων θαυμαστὸν ἐμοί· θεῖα γάρ, εἴπερ κἀγώ τι φρονῶ, καὶ τὰ παθήματα κεῖνα πρὸς αὐτὸν τῆς ὠμόφρονος Χρύσης ἐπέβη, καὶ νῦν ἃ πονεῖ δίχα κηδεμόνων οὐκ ἔσθ' ὡς οὐ θεῶν του μελέτῃ etc. et 1326 sq. σὺ γὰρ νοσεῖς τόδ' ἄλγος ἐκ θείας τύχης, Χρύσης πελασθεὶς φύλακος, ὃς τὸν ἀκαλυφῆ σηκὸν φυλάσσει κρύφιος οἰκουρῶν ὄφις.

Euripideus Philoctetes apud Dion. Chrysost. in Valcken. diatr. Eur. p. 123. (p. 128. ed. Lips.) haec de Ulixe conqueritur: *ὥςπερ ἀμέλει κἀμὲ ἐξέθηκας, ὑπὲρ τῆς κοινῆς σωτηρίας τε καὶ νίκης περιπεσόντα τῇδε τῇ ξυμφορᾷ, δεικνύντα τὸν Χρύσης βωμὸν, οὐ θύσαντες κρατήσειν ἔμελλον τῶν πολεμίων· εἰ δὲ μή, μάτην ἐγίγνετο ἡ στρατεία.*

Male Valckenarius ibid. p. 126. ambiguum esse dicit, utrum Chryse locus an persona verbis *τὸν Χρύσης βωμόν* significetur. Personam ut intelligamus, Graecorum consuetudo loquendi postulat. Idem quod Euripides dicit, significat Sophocles verbis *Χρύσης πελασθεὶς φύλακος, ὃς τὸν ἀκ. σηκὸν φυλάσσει.* Nam et ibi et 194. *Χρύσην* dici personam, non locum, manifestum est.

Cum utroque etsi consentiunt maximam partem, tamen etiam dissentiunt hi scriptores:

Philostratus Icon. 17. p. 889. ed. Ol.: *Ἀναπλέοντες ἐς Τροίαν οἱ Ἀχαιοὶ καὶ προςσχόντες ταῖς νήσοις ἐμαστεύοντο τὸν τῆς Χρύσης βωμόν, ὃν Ἰάσων ποτὲ ἱδρύσατο, ὅτε εἰς Κόλχους ἔπλει. Φιλοκτήτης δὲ ἐκ τῆς ξὺν Ἡρακλεῖ μνήμης τὸν βωμὸν τοῖς ζητοῦσι δεικνύς, ἐγχρίσαντος αὐτῷ τοῦ ὕδρου τὸν ἰὸν ἐς θάτερον τοῖν ποδοῖν, οἱ μὲν ἐπὶ Τροίαν οἱ Ἀχαιοὶ στέλλονται, ὁ δὲ ἐν Λήμνῳ ταύτῃ κεῖται, διαβόρῳ νόσῳ, φησὶ Σοφοκλῆς, καταστάζων τὸν πόδα.*

Pausanias VIII, 33: *Λήμνου γὰρ πλοῖν ἀπεῖχεν οὐ πολὺν Χρύση νῆσος, ἐν ᾗ καὶ τῷ Φιλοκτήτῃ γενέσθαι συμφορὰν ἐκ τοῦ ὕδρου φασί· ταύτην κατέλαβεν ὁ κλύδων πᾶσαν.*

Eustathius p. 330. Rom.: *τινὲς δὲ περί τινα Χρύσην νῆσον* (scilicet *δηχθῆναί φασι τὸν Φιλοκτ.*) *ὁμώνυμον Χρύσῃ τινὶ νύμφῃ, ἧς μέμνηται Σοφοκλῆς, ὠμόφρονα εἰπὼν αὐτήν.*

Scholion alterum ad Phil. 194: *Χρύσης Ἀθηνᾶς ἄγαλμα οὕτως καλεῖται· ἔστι δὲ καὶ πόλις Χρύση πλησίον Λήμνου, ἔνθα ὑπὸ τοῦ ὄφεως ἐδήχθη τὸν βωμὸν ζητῶν, ἐν ᾧ ἔθυσεν Ἡρακλῆς, ἡνίκα κατὰ Τροίας ἐστράτευσεν.*

Tzetzes ad Lycophr. 911: *ἔκειτο δὲ ἐν Λήμνῳ πρώην δηχθεὶς ὑπὸ ὄφεως ὕδρου τοῦ καὶ χελύδρου λεγομένου, ὅτε ἐκάθαιρεν ἐν Χρύσῃ τὸν κεχωσμένον βωμὸν τῆς Ἀθηνᾶς.*

Addit igitur, quod neque ab Sophocle neque ab Euripide memoratum est, ab Iasone olim aram illam exstructam fuisse, Phi-

lostratus Icon. p. 889., quocum consentit Dosiades in Ara (vid. Iacobs. Anthol. Gr. T. I. p. 203.):

καθαρὰς γὰρ ἐγὼ
ἰὸν ἑὤτων τεράων, οἷα κέκευθ' ἐκεῖνος
ἀμφὶ Νέαις Θρῃκίαις, ὃν σχεδόθεν Μυρίνης
σοί, Τριπάτωρ, πορφυρέου φὼρ ἀνέθηκε κριοῦ.

Porro Philoctetam ab Hercule, cuius comes fuisset, quum adversus Troiam iret, compertum habuisse, quo in locó sita esset ara illa, idem Philostratus et auctor argumenti metrici v. 3. referunt.

Deinde, de quo silent Sophocles et Euripides et Philostratus, quae fuerit Chryse illa, cuius aram ostenderit Philoctetes, duplex est eorum, quorum testimonia attulimus, scriptorum sententia, alii enim nympham, alii Minervam fuisse dicunt.

Nympham fuisse unus tantum, quod sciam, Eustathius loco supra allato monuit. Idem tamen ibid. a quibusdam Minervam esse habitam dicit: Φιλοκτήτης ἐν Λήμνῳ καθαίρων βωμὸν τῆς Χρύσης Ἀθηνᾶς ἐδήχθη ὑπὸ ὕδρου· καὶ ἀνίατα τραυματισθεὶς εἰάθη αὐτόθι ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν, εἰδότων, ὡς οἱ τοῦ Ἡφαίστου ἱερεῖς ἐθεράπευον τοὺς ὀφεοδήκτους. Ac Minervae fuisse aram illam praeterea referunt Dosiades l. l., Tzetzes ad Lycophr. v. 911., cuius verba iam attulimus, Scholia ad Hom. Il. β, 725., quae infra allaturus sum, et Scholiasta ad Philoct. 1326: Σύ, ὦ Φιλοκτῆτα, νοσεῖς ἐκ θείας προνοίας, πλησίον ἀπελθὼν τοῦ ὄφεως τοῦ φυλάττοντος τὸ ἱερὸν τῆς Ἀθηνᾶς· καὶ οὐκ ἔστιν ἴασις, εἰ μὴ ἐκ τῶν Ἀσκληπιαδῶν.

Sophocles quam famam secutus esset, recte perspexit Eustathius p. 330. Rom. I. l., nympham ab eo v. 194. habitam Chrysen esse monens. Non potuit enim ὠμόφρων dea Minerva dici; recteque Hermannus ad v. 194. et 1327. ed. Br. et Buttmannus p. 57. Eustathio assentiuntur.

Hermannus tamen praeterea ad 194. adnotavit: „Quemadmodum de insula Chryse omnia incerta sunt, sic etiam de nympha quam fabulam secutus sit Sophocles, ignoramus. Quum eam ὠμόφρονα dicat, illud fortasse probavit, quod est apud Tzetzam

ad Lycophr. 911., amore eius spreto crudelitatem expertum esse Philoctetam."

Tzetzae verba haec sunt: *Ἔκειτο δὲ ἐν Λήμνῳ πρώην δηχθεὶς ὑπὸ ὄφεως ὕδρου τοῦ καὶ χελύδρου λεγομένου, ὅτε ἐκάθαιρεν ἐν Χρύσῃ τὸν κεχωσμένον βωμὸν τῆς Ἀθηνᾶς. Οἱ δέ φασιν, ὅτι Χρύση νύμφη τις ἠράσθη ἐκεῖ τοῦ Φιλοκτήτου, μὴ πεισθέντος δὲ αὐτοῦ συγγενέσθαι αὐτῇ, τῇ ταύτης ὀργῇ ὑπὸ τοῦ λεγομένου ὕδρου ἐδήχθη.* Eadem fere in scholio altero ad Philoct. 194. referuntur ita: *Χρύση, νῆσος πρὸ τῆς Λήμνου, ἔνθα διέτριβεν Χρύση τις νύμφη, ἣ ἐρασθεῖσα τοῦ Φιλοκτήτου καὶ μὴ πείσασα, κατηράσατο αὐτῷ· διὸ καὶ ὠμόφρονα αὐτὴν ἐκάλεσεν.*

Miror autem vehementer Hermanno ineptam illam fabulam, ab indoctis et recentioribus grammaticis excogitatam, ut cuius nemo veterum scriptorum praeter Tzetzam et scholiastam ad Soph. Philoctetam ullam mentionem faciat, Sophoclem videri potuisse secutum esse, qui disertissimis verbis v. 1327 sq.: *Χρύσης πελασθεὶς φύλακος, ὃς τὸν ἀκαλυφῆ σηκὸν φυλάσσει κρύφιος οἰκουρῶν ὄφις* eam se famam sequi ostendat, ex qua Philoctetes, quod aram Chrysae, in qua sacrificare Achivi debebant, investigasset, a serpente, custode eius, vulneratus esse perhibebatur. Cfr. Philoct. Eur. in Valck. diatr. Eur. p. 123., quem locum supra iam attulimus.

Non minus inepta sunt et antiquis scriptoribus incognita quae Hyginus fab. CII. narrat: „Philoctetes, Poeantis et Demonassae filius, quum in insula Lemno esset, coluber eius pedem percussit, quem serpentem Iuno miserat, irata ei ob id, quia solus praeter ceteros ausus fuit Herculis pyram construere, quum humanum corpus est exutum et ad immortalitatem traditum. Ob id beneficium Hercules suas sagittas divinas ei donavit. Sed quum Achivi ex vulnere tetrum odorem ferre non possent, iussu Agamemnonis regis in Lemno expositus est cum sagittis divinis; quem expositum pastor regis Actoris, nomine Phimachus, Dolophionis filius, nutrivit." Similia tradidit Servius ad Virg. Aen. III, 402: „Philoctetes autem fuit Poeantis filius, Herculis comes; quem Hercules, quum ignem sibi in Oeta monte componeret, petiit, ne alicui sui corporis reliquias indicaret. De qua re eum

iurare compulit, et ei pro munere dedit sagittas hydrae felle tinctas. Postea Troiano bello responsum est sagittis Herculis opus esse ad Troiae expugnationem. Inventus itaque Philoctetes, quum ab eo Hercules quaereretur, et primo negaret se scire, ubi esset Hercules, tandem confessus est mortuum esse. Inde quum acriter ad indicandum sepulcrum eius cogeretur et primo negaret, pede locum percussit, quum nollet dicere. Postea pergens ad bellum quum exerceretur sagittis, unius sagittae casu vulneratus est pedem, quo percusserat tumulum. Ergo quum putorem insanabilis vulneris Graeci ferre non possent, diu quidem eum pro oraculi necessitate ductum tandem apud Lemnum sublatis reliquerunt sagittis. Hic postea horrore sui vulneris ad patriam redire neglexit; sed sibi parvam Petiliam in Calabriae partibus fecit."

Fuerunt quidem, qui ipsum Sophoclem v. 776 sqq. *τὸν Φθόνον δὲ πρόςκυσον* (Philoctetes dicit Neoptolemo, arma ei traditurus) *μή σοι γενέσθαι πολύπον' αὐτά, μηδ' ὅπως ἐμοί τε καὶ τῷ πρόσθ' ἐμοῦ κεκτημένῳ* ad fabulam illam a Servio memoratam respexisse statuerent, sed id statui non posse ex eiusdem poetae v. 261 sqq. et 1326 sqq. manifesto apparet. Quae sit verborum illorum sententia, a me planum esse factum puto.

Postremo memoranda certe sunt quae Scholiasta ad Soph. Phil. 270. narrat, praeterea a nemine veterum scriptorum tradita: *λέγεται, ὡς ἐν Λήμνῳ βουλόμενος ἀναστῆσαι βωμὸν Ἡρακλεῖ παρὰ τὸν αἰγιαλὸν ὑπὸ ὄφεως ἐπλήγη.*

Restat, ut Buttmanno respondeamus, qui quod Chryse ab aliis nympha, ab aliis Minerva dicta est, sic putat explicandum esse:

„Haec omnia, inquit p. 58., sic dispicienda videntur esse. *Χρυσῆ* cognomen erat Minervae, non de loco, sed honoris, Sophocl. O. R. 188: *ὦ χρυσέα θύγατερ Διός, εὐῶπα πέμψον ἀλκάν.* Schol. *χρυσέα δὲ, ὅ ἐστι τιμία· φασὶ γὰρ οὕτω τιμᾶσθαι Χρυσῆν.* Quod cognomen seorsum quoque usurpatum quum pronuntiatione vulgari accentum retraxisset, factum, ut de peculiari etiam aliquo numine sive nympha intelligeretur. Nihil enim in mythologia sollemnius quam ut deorum dearumve cognomina transierint in heroas nymphasque, et ita fabulas a deorum illorum historia di-

stinctas cum iisdem tamen fere coniunctas procrearint. Itaque hi etiam tragici, ut ex eo colligo, quod ter apud eos in hac Philoctetae historia, locis supra indicatis, solum Χρύσης nomen occurrit, de nympha Chryse cogitabant, non de Minerva. Locus autem, quo hoc numen colebatur, et ipse nomen inde Chryses traxit. Iam fama erat antiquitus propagata, Iasonem in Colchos proficiscentem in itinere alicubi huic Chrysae, Minervae opinor, omnium qui labores fortiter exantlant sociae, aram exstruxisse; inque ea Herculem quoque postea, illius aemulum, quum adversus Troiam iret, sacrificasse; eandemque eodem consilio Graecos quoque ad Troiam pergentes investigasse. Belle itaque aliam famam, de Philocteta veneno serpentis in pede contacto, cum illa ita coniunxerunt mythorum auctores, ut hunc Herculis socium, dum Graecis aram illam indicat et instaurat, a serpente ictum esse narrarent."

At verissime contra Buttmannum Hermannus ad v. 1311. (1327. ed. Br.) haec monuit: „Quod Buttmannus ait eo loco, ubi de Chrysa disputat, honoris appellationem, qua χρυσῆ vocetur Minerva, in cognomen vertisse, id demonstrari argumentis exemplisve debebat. Quae unde deprompturus sit, nescio. Aliud est enim cognomen a munere, officio, dignitate, voluntate, facto, loco petitum, aliud appellatio honorifica, quae non addito ipso dei deaeve nomine inanis est. Omniumque maxime, si quae dea χρυσῆ quasi proprio nomine dicta esset, eam non Minervam, sed Venerem esse consentaneum foret." Accedit, quod ex Buttmanni sententia statuendum esset, quod parum verisimile est, tragicos Graecos, quum pro nympha haberent Chrysen illam, antiquam famam aut ignorasse aut aliqua de causa, quae qualis fuerit aut esse potuerit nemo prorsus assequetur, non secutos esse, nosse autem multo seriores scriptores inde a Dosiade et qui postea floruerint grammaticos. Immo longe mihi probabilius videtur seriore aetate exstitisse qui, quum cur nymphae sacrificandum Achivis fuisset non perspicerent, Minervam Chrysae nomine intelligendam coniicerent aliisque persuaderent. Verum utut est, satis est in hac re nosse, quae tragicorum sententia fuerit; quos certum est hoc tantum habuisse cognitum, fuisse aliquod numen Chrysae nomine, ab insula cognomine dictum, cuius aram quum investigaret Philoctetes, a serpente eum vulneratum esse.

Hermannus in praefat. edit. sec. p. XXXIII. ut explicaret, unde orta esset ista Chrysae cum Minerva commixtio, haec monuit: „Fama erat ad aram quandam morsu serpentis sauciatum esse Philoctetam. Eam aram alii narraverant nymphae Chrysae fuisse in cognomine insula; alii, qui in insula Nea vulneratum Philoctetam accepissent, Minervae aram fuisse dixerunt. Huic enim deae sacram fuisse Neam Plinius testis est. Hinc paratissima opportunitas confundendae utrique famae, ut insula Chryse Nea, Neaeque dea Chryse vocaretur, Chrysa autem nympha crederetur Minerva esse."

Restat, ut de loco, in quo Philoctetes vulneratus sit, pauca adiciamus. In qua re consentio cum Buttmanno p. 60. haec monente: „Et illud quidem fere certum puto, in antiquissima de Philocteta fabula mentionem fuisse et numinis et loci Chryses; locum autem quum ignoraret postera aetas, alii aliter statuerunt, suaeque quisque opinioni ipsam fabulam aptarunt." Non assentior ei sic pergenti: „Et Sophoclis quidem quae fuerit sententia, ex hac fabula non satis apparet. Hoc tamen manifestum puto, Chrysen locum illi fuisse a Lemno satis remotum; neque relictum Philoctetam, sed ex ulteriore ad Troiam profectione reductum fuisse voluntate Atridarum et consilio Ulixis. Quae patere puto ex his locis: v. 2 sqq. *Λήμνου, — ἔνθα — Ποίαντος υἱὸν ἐξέθηκ' ἐγώ ποτε.* 261 sqq.: *ὅδ' εἶμ' ἐγὼ — ὃν οἱ δισσοὶ στρατηγοὶ χὠ Κεφαλλήνων ἄναξ ἔῤῥιψαν — ἀγρίᾳ νόσῳ καταφθίοντα — ξὺν ᾗ μ' ἐκεῖνοι, παῖ, προθέντες ἐνθάδε ᾤχοντ' ἔρημον, ἡνίκ' ἐκ τῆς ποντίας Χρύσης κατέσχον δεῦρο ναυβάτῃ στόλῳ· τότ' ἄσμενοί μ' ὡς εἶδον ἐκ πολλοῦ σάλου εὕδοντα — λιπόντες ᾤχοντο.* Quae verba omnia profecto adiacentem Lemno insulam non indicant; ut in illis, quae ex eius *Λημνίαις* a Stephano verba prolata modo vidimus, alios poeta auctores videatur secutus."

Stephani Byz. verba haec sunt: *Χρύση, βαρυτόνως, ἡ πόλις τοῦ Ἀπόλλωνος ἐγγὺς Λήμνου. Σοφοκλῆς Λημνίαις, Ὦ Λῆμνε Χρύσης τ' ἀγχιτέρμονες πάγοι· καὶ ἐν Αἰχμαλωτίσι· Ταύτην ἐγὼ Κίλλαν τε καὶ Χρύσην.* Confundere eum Chrysen Troicam, Apollini sacram, ex Iliadis initio notam, cum Chrysa insula Lemno vicina, tam manifestum est, ut neminem fugerit hominum doctorum. Sitam autem prope Lemnum Chrysen insulam, in qua Philoctetes a serpente morsus sit, fuisse Pausa-

nias etiam testatur VIII, 33., quem locum supra p. 7. descripsimus. Sophocles autem etsi non disertis verbis dicit, quo in loco Philoctetes in morbum inciderit, tamen ei, qui verborum sententiam diligenter adverterit, satis manifesto videbitur ostendisse se in eadem illa insula Philoctetam esse vulneratum putasse. Nam quae tandem alia potuit causa esse, ob quam Chrysae potissimum insulae mentionem iniiceret, et tum, quum ab Chrysa insula Lemnum venissent Achivi, relictum Philoctetam diceret, nisi ut ibi id factum esse, ob quod Philoctetes in insula Lemno relinqueretur, significaret? Neque ut hanc Chrysen Sophocli valde remotam a Lemno fuisse cum Buttmanno statuamus, verba v. 271. posita ἐκ πολλοῦ σάλου ullo modo postulant. Neque denique haerendum est in eo, quod non relictus tantum Philoctetes in insula Lemno, sed nonnunquam etiam expositus ab Atridis et Ulixe dicitur; minimeque propterea statuendum cum Buttmanno reductum eum ex ulteriore ad Troiam profectione esse significari. Nam relictus Philoctetes sibi videri debebat, quum nesciret ea de causa Atridas Lemnum appulisse, ut ibi se propter morbi molestiam relinquerent; expositus dici ab Ulixe potuit, qui sciret eo consilio se cum Atridis Lemnum appulisse, ut ibi Philoctetam exponerent. Itaque persevero in ea sententia, ut Sophoclem eandem secutum famam putem, quae relata a Pausania VIII, 33. est. Idem vidimus etiam p. 7. Tzetzam ad Lycophr. 911. tradidisse. Neque alia fuit sententia eius, qui argumentum metricum composuit, si scripsit, quod in codicibus est, v. 1 Ἐν Χρύσῃ Ἀθηνᾶς etc.

Ea autem insula quum postea absorpta diceretur, cuius traditionis auctorem habemus Pausaniam I, 1., factum fortasse est, ut Dosiades, cuius verba supra p. 8. allata sunt, in insula Neis Philoctetam a serpente morsum esse fingeret. Hinc Stephanus Byz.: Νέαι, νῆσος πλησίον Λήμνου, ἐν ᾗ Φιλοκτήτης κατά τινας ἐδήχθη ὑπὸ ὕδρου. Suidas: Νέαι, νῆσος πλησίον Λήμνου, παρὰ τὸ νέω, τὸ κολυμβῶ· ᾗ προσενήξατό φασιν Ἡρακλῆς. περὶ ἣν κατά τινας Φιλοκτήτης ἐδήχθη ὑπὸ ὕδρου. Hesychius: Νέαι, νώματα, καὶ χωρίον Λήμνου, ὅπου δοκεῖ Φιλοκτήτης δηχθῆναι.

Alii autem, qui modestiores erant quam Dosiades, quum antiquissimam famam, quam Sophocles secutus est, ignorarent, in

aliqua insula prope Lemnum sita Philoctetam calamitate illa affectum esse dicere maluerunt. Ita legitur apud Appianum in Mithridaticis c. 77. p. 755 sq.: περὶ Λῆμνον ἐν ἐρήμῳ νήσῳ —, ἔνθα δείκνυται βωμὸς Φιλοκτήτου καὶ χάλκεος ὄφις καὶ τόξα καὶ θώραξ ταινίαις περίδετος, μήνυμα τῆς ἐκείνου πάθης.

Postremo quod ab aliquot scriptoribus Lemni, ab aliis Tenedi vulneratus Philoctetes dicitur, eius rei causa facile mihi videtur explicari posse.

Ac primum quidem, ut in insula Lemno morsus diceretur, ambiguis Homeri verbis factum opinor, qui Il. β, 721 — 723. cecinit: ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήσῳ κεῖτο κρατέῳ' ἄλγεα πάσχων Λήμνῳ ἐν ἠγαθέῃ, ὅθι μιν λίπον υἷες Ἀχαιῶν ἕλκεϊ μοχθίζοντα κακῷ ὀλοόφρονος ὕδρου. Atque in hac sententia primum mihi videntur Philostrati fuisse, sive is, quem secuti sunt, Protesilaum dico. Eorum alter in Heroic. p. 702. sic scribit: τοῦτον (Philoctetam) ἐν Λήμνῳ φασὶν ἄτιμον καταλειφθῆναι τοῖς Ἀχαιοῖς, ὕδρου ἐνσκήψαντος αὐτῷ ἐς τὸν πόδα, ὑφ' οὗ νοσεῖν αὐτὸν ἐπὶ ἀκτῆς ὑψηλῆς ἐν πέτρᾳ κείμενον. Alterius Icon. p. 889. verba iam supra p. 7. descripta sunt. Disertis autem verbis hoc tradunt Eustathius p. 330., cuius verba supra iam p. 7. attuli, Scholiasta ad Il. β, 725. haec scribens: ἱστόρηται, ὅτι Φιλοκτήτης ἐν Λήμνῳ καθαίρων τὸν βωμὸν τῆς Χρυσῆς καλουμένης Ἀθηνᾶς ἐδήχθη ὑπὸ ὕδρου καὶ ἀνιάτῳ τραύματι περιπεσὼν κατελείφθη αὐτόθι ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων· ᾔδεισαν γὰρ τοὺς Ἡφαίστου ἱερεῖς θεραπεύειν τοὺς ὀφισδήκτους. Porro Schol. ad Phil. 270, quamvis aliena admiscens: λέγεται, ὡς ἐν Λήμνῳ βουλόμενος ἀναστῆσαι βωμὸν Ἡρακλεῖ παρὰ τὸν αἰγιαλὸν ὑπὸ ὄφεως ἐπλήγη. et Hyginus fab. CII., cuius verba p. 9. descripsimus. Fortasse etiam traditio illa, exstitisse promontorium Lemni, Chryse dictum, ab eo orta est, qui repugnantiam, aliis Lemni aliis Chrysae morsum esse Philoctetam dicentibus, ita tollere studuit, ut Chrysen πόλιν τῆς Λήμνου non πόλιν ἐγγὺς τῆς Λήμνου (notum est enim, πόλιν saepe pro νῆσος usurpari) fuisse diceret. Eustathius enim p. 34. Rom., ex quo emendandus Stephanus Byz. est, refert: ἐλέγετο δέ, φασί, Χρύση καὶ ἀκρωτήριον περὶ τὴν Ἡφαιστίαν τῆς Λήμνου, βλέπον πρὸς Τένεδον. Certe nostra aetate discrepantiam illam sic tollendam pu-

tavit, quamvis temere, Salmasius in notis ad aram Dosiadae p. 146.

Simili modo effecit Cypriorum scriptor, ex quo in Procli Chrestom. p. 475. ed. Gaisf. haec allata sunt: *Ἔπειτα καταπλέουσιν εἰς Τένεδον· καὶ εὐωχουμένων αὐτῶν, Φιλοκτήτης ὑφ' ὕδρου πληγεὶς διὰ τὴν δυςοσμίαν ἐν Λήμνῳ κατελείφθη*, ut essent qui in insula Tenedo, licet id non claris sit verbis ab eo dictum, Philoctetam vulneratum putarent. Scribit enim Eustathius p. 330. Rom.: *δηχθῆναι δὲ τὸν Φιλοκτήτην ὁ Πορφύριος λέγει κατά τινας περὶ Τένεδον ἢ Ἴμβρον, ἐκεῖθεν δὲ ἐκτεθῆναι εἰς Λῆμνον.* Idem scriptum in Villoisoni schol. ad Il. *β*. p. 31.

Ceterum cur Lemni fuerit relictus Philoctetes, eius rei haec a scholiastis et Eustathio ad Il. *β*., 722. refertur ratio, quod sacerdotes Vulcani ibi fuerint, qui viperarum morsus sanare sciverint.

Cypriorum scriptor, ut paullo ante vidimus, ob foetorem ulceris expositum eum tradidit; neque id negat Sophocles v. 1032. dicens: *πῶς, ὦ θεοῖς ἔχθιστε, νῦν οὐκ εἰμί σοι χωλός, δυςώδης;* quanquam addit propter male ominata verba, quibus sacra turbarit, expositum eum esse, v. 8, sq. 1032 sqq. Recessit autem Sophocles ab Aeschylo et Euripide quum aliis in rebus, tum in eo, quod in deserto Lemni loco per novem annos commoratum esse finxit, de quo vide quae ad v. 2. monui; quum illi teste Dione Chrysostomo p. 540. D. chorum fabulae ex Lemniis composuissent. Quid, quod Euripides etiam Lemnium quendam introduxit, Hectorem nomine, quocum aliqua Philoctetae necessitudo intercederet.

§. 4.

Anno decimo belli Troiani quum Helenus, vates Troianus, ab Ulixe captus, respondisset non posse Ilium nisi Herculis sagittis expugnari, missi sunt Lemnum qui Philoctetam eiusque sagittas Troiam reducerent.

Oraculi hanc fuisse sententiam, ut non sagittae tantum, sed ipse etiam, qui optime iis uti putabatur, Philoctetes reduceretur,

iam ex Homero patet Il. β, 724 sq. Cf. Lesches in Iliad. parva ap. Gaisford. p. 482. Sophocles Phil. 196 — 200. 604 — 613. 839 — 841. 1324 — 1342. Euripides ap. Dion. Chrys. in Valck. diatr. p. 119 sq. Pausanias V, 13. Philostrat. p. 702. Schol. ad Pind. Pyth. I, 100. p. 305. ed. Boeckh. Orpheus Lith. 351 sqq. Quintus Cal. IX, 326. Tzetzes in Posthom. 573

Dissentiunt autem in eo veteres scriptores, a quo Lemno Troiam reductus Philoctetes sit.

Lesches in Iliade parva p. 481. ed. Gaisf. a Diomede eum reductum tradit, quocum consentit Pausanias I, 22.; Euripides, Quintus Cal. IX, 334., et Hygin. fab. CII. ab Ulixe et Diomede; Philostratus sive Protesilaus apud Philostratum Heroic. p. 703. a Diomede et Neoptolemo.

Sophocles quod eum ab Ulixe et Neoptolemo reduci facit, eo magis mirum videri potest, quum secundum Leschis Iliad. parvam Neoptolemus nondum Troiam venisset, quum Philoctetes reduceretur. Verum videtur Ilias illa non tantum habuisse auctoritatis, ut, qui ab ea recederet, contra fidem historiae facere videretur. Contra facile intelligitur, quanto maiore varietate ac venustate fabula illa ad scenam composita sit eo, quod non Ulixes et Diomedes, quorum simillimus esset animus et ingenium (vide 416 sq.), sed cum Ulixe, homine vafro et callido, qui ut id quod volebat consequeretur non dubitabat turpissimis uti consiliis (vide 111.), Neoptolemus, adolescens magnanimus ac generosus, qui honeste agendo spe excidere malebat quam turpiter faciendo victoriam reportare (vide 94 sq.), in scenam producebatur.

Ceterum non est mea sententia negligendum, quod Sophocles per falsum illum nauclerum, qui v. 542. in scenam prodit, ut Philoctetae abductio festinetur, Ulixem et Diomedem ad arcessendum Philoctetam Lemnum navigare (570 sq., 571 sq.) dicit. Videtur enim mihi ea re ostendere voluisse non ignorare se famam illam, ex qua Diomedes et Ulixes missi Troia Lemnum dicebantur, qui Philoctetam arcesserent, sed pro falsa traditione habere, ut falsa erant illa, quae loquentem nauclerum istum introduxit.

§. 5.

Reductus Troiam Philoctetes ab aliis expugnato Ilio liberatus morbo esse, ab aliis morbo liberatus expugnasse Ilium dicitur.

Claudo pede pugnasse ad Troiam Philoctetam Pindarus tradit Pyth. I. 105 sqq.; cui assentiri videtur Philostrat. Heroic. p. 702. Sophocles (1329 -- 1335. 1423 — 1430.) liberatum morbo pugnaturum eum dicit.

Porro Sophocles v. 1333., quod ipsum tradit Philostrat. Heroic. p. 703., ab Asclepiadis, contra 1437. ab Aesculapio sanatum eum iri ait; Machaonem morbi eius curatorem dicit Lesches in Iliade parva p. 481. ed. Gaisf., cumque eo Propertius II., I, 61., Orpheus Lith. 343., quem sequitur Tzetzes Posthom. 583, et Dionysius apud Tzetz. ad Lycophr. 911.; *Podaliriam* Quintus Smyrn. IX, 462.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Ἀκτὴ μὲν ἥδε τῆς περιῤῥύτου χθονὸς
Λήμνου βροτοῖς ἄστιπτος, οὐδ' οἰκουμένη,
ἔνθ', ὦ κρατίστου πατρὸς Ἑλλήνων τραφεὶς

V. 1. Schol.: προλογίζει ὁ Ὀδυσσεύς, καθὰ καὶ παρ' Εὐριπίδῃ· ἐκεῖνο μέντοι διαφέρει, παρ' ὅσον ὁ μὲν Εὐριπίδης πάντα τῷ Ὀδυσσεῖ περιτίθησιν, οὗτος δὲ τὸν Νεοπτόλεμον παρεισάγων διὰ τούτου οἰκονομεῖται. Apte et ἀκτή initio versus positum et μέν particula addita est. Hoc enim dicit: Ad litus quidem insulae Lemni pervenimus; verum quaerendum iam antrum est, quod habitare Philoctetam probabile est. Sequitur autem apodosis vs. 15. Cfr. Trachin. 6. cum nota nostra.

V. 2. ἄστιπτος, οὐδ' οἰκουμένη] Nullius pede trita, nedum habitata. Sic O. C. 39: ἄθικτος, οὐδ' οἰκητός. Ceterum recte Scholiasta: ἐν ἐρήμῳ μέρει τῆς Λήμνου ἐξετέθη ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων. Neque enim tota insula colonis vacua erat. Cfr. Hom. Il. I, 594. XXI, 40.

V. 3. ὦ κρατίστου — τραφείς] Genitivus e natura participii τραφείς aptus est. Praeterea notanda Graecorum consuetudo, dicentium κρατίστου πατρὸς Ἑλλήνων τραφείς, ita ut requiras pro πατρὸς potius ἀνδρός. Sic in Scyr. fragm. II. ἀρίστου πατρὸς Ἑλλήνων γεγώς. Soph. El. 341: πατρός, οὗ σὺ παῖς ἔφυς. ibid. 365 sq. Aeschyl. Spt. c. Th. 793: παῖδες μητέρων τεθραμμέναι. Eur. Troad. 725: λέξας ἀρίστου παῖδα μὴ τρέφειν πατρός.

Ἀχιλλέως παῖ Νεοπτόλεμε, τὸν Μηλιᾶ
Ποίαντος υἱὸν ἐξέθηκ' ἐγώ ποτε,
ταχθεὶς τόδ' ἕρδειν τῶν ἀνασσόντων ὕπο,
νόσῳ καταστάζοντα διαβόρῳ πόδα·
ὅτ' οὔτε λοιβῆς ἡμὶν οὔτε θυμάτων
παρῆν ἐκήλοις προσθιγεῖν, ἀλλ' ἀγρίαις
κατεῖχ' ἀεὶ πᾶν στρατόπεδον δυσφημίαις,
βοῶν, στενάζων. ἀλλὰ ταῦτα μὲν τί δεῖ
λέγειν; ἀκμὴ γὰρ οὐ μακρῶν ἡμῖν λόγων,
μὴ καὶ μάθῃ μ' ἥκοντα, κἀκχέω τὸ πᾶν

V. 4. Νεοπτόλεμε] Ut nomen θεός et alia, de quibus Advers. in Soph. Phil. p. 37 sq. egimus, ita pronuntiabantur, ut εο nunc pro una nunc pro duabus syllabis esset, ita Νεοπτόλεμος modo quattuor modo quinque syllabarum est. Quadrisyllabum hic est et v. 241. Eurip. Androm. 14. Troad. 1126., quinque syllabarum Eurip. Or. 1655.

Ibid. Schol.: τὸν Μηλιᾶ· τὸν Θεσσαλόν· ἀπὸ πόλεως. Ἀττικὸν τὲ τὸ Μηλιᾶ.

V. 6. Similiter O. C. 850 sq. ὑφ' ὧν ἐγὼ ταχθεὶς τάδ' ἔρδω.

V. 7. Schol.: διαβόρῳ· τῇ τὸν πόδα ἐσθιούσῃ, σηπτικῇ, τῇ διαβιβρωσκούσῃ· τῇ καλουμένῃ φαγεδαίνῃ· πάθος δὲ τοῦτό ἐστιν οὕτω λεγόμενον παρὰ τοῖς ἰατροῖς. Καταστάζοντα δέ, οἷον καταῤῥέοντα, τηκόμενον, λυόμενον. Aesch. in Philoct. fr. ap. Arist. A. P. c. 22: φαγέδαιναν, ἥ μου σάρκας ἐσθίει ποδός. Sophocles νόσον dixit, genus pro specie poetarum more ponens et significans saniem, quam cancrum, quo morbo Philoctetes laborasse fertur, mittere solere constat (Cato R. R. 157, 3.). Eodem sensu v. 39. νοσήλεια dictum. Καταστάζειν πόδα νόσῳ, habere pedem stillantem sanie Sic Ai. 10: κάρα στάζων ἱδρῶτι, et Eur. Suppl. 586: στόμα ἀφρῷ καταστάζοντα. Cf. Matth. §. 424, 4. Dicitur νόσος διαβόρος etiam Trach. 1084. Contra passivo sensu dictum διάβορος Trach. 676.

V. 8. λοιβή libationes, θῦμα suffitus significat; ex utrisque sacrificia constabant. Similiter Hom. Il. IX, 500: λοιβῇ τε κνίσῃ τε. Verbum θῦμα sic etiam ab Eur. Phaet. 52. ed. Herm. usurpatum.

V. 9. προσθιγεῖν] Ut apud Latinos attingere rem pro operam dare rei. Cf. Cic. ad Att. II, 22. in Rull. II, 12. MATTH.

V. 10. δυσφημίαις] Verbis male ominatis, quae a sacris aliena erant.

V. 11. Eur. Hec. 939: ἀλλὰ ταῦτα μὲν τί δεῖ θρηνεῖν;

V. 12. Schol.: ἀκμή, ἀντὶ τοῦ καιρός. Ai. 822: οὐχ ἕδρας ἀκμή. El. 22: ἔργων ἀκμή. 1338: ἀπηλλάχθαι ἀκμή. Simile est quod dixit O. C. 1163: οὐ γὰρ ἥδ' ἕδρα σμικροῦ λόγου.

V. 13. μὴ καί] Ne adeo. Sic v. 46: μὴ καὶ λάθῃ με προσπεσών. Antig. 278: μή τι καὶ θεήλατον τοὔργον τόδε. Verbum ἐκχέω perdendi notione usurpatum etiam Aesch. Pers 831. ed. Blomf., quem vide ibi in Gloss.

V. 14. τῷ νιν] De articulo pro pronomine relativo posito ad O. C. 34 sq. monitum est.

σόφισμα, τῷ νιν αὐτίχ' ἁρπήσειν δοκῶ.
15 ἀλλ' ἔργον ἤδη σὸν τὰ λοίφ' ὑπηρετεῖν,
σκοπεῖν θ', ὅπου 'στ' ἐνταῦθα δίστομος πέτρα
τοιάδ', ἵν' ἐν ψύχει μὲν ἡλίου διπλῇ
πάρεστιν ἐνθάκησις, ἐν θέρει δ' ὕπνον
δι' ἀμφιτρῆτος αὐλίου πέμπει πνοή.
20 βαιὸν δ' ἔνερθεν ἐξ ἀριστερᾶς τάχ' ἂν
ἴδοις ποτὸν κρηναῖον, εἴπερ ἐστὶ σῶν.
ἅ μοι προςελθὼν σῖγα σήμαιν', εἴτ' ἔχει
χῶρον πρὸς αὐτὸν τόνδε γ', εἴτ' ἄλλῃ κυρεῖ·

V. 15. Vocabulum ἔργον opponitur λόγοις, et verba ἀλλὰ etc. verbis ἀκμὴ — λόγων, ut sensus sit: Non loquendi nunc tempus est, sed agendi, et quidem tuum etc. Pronomen σὸν autem postpositum est, quia non personarum, sed rei oppositio est.

Ibid. τὰ λοίφ' ὑπηρετεῖν] Integra locutio foret: τὰ λοιπὰ ὑπηρετήματα ὑπηρετεῖν. Sic infra 1024: οἷς οὐ ταῦθ' ὑπηρετεῖς. Vide quae in Censura Aiac. ab Lobeck. edit. p. 86. §. 4. exposui.

V. 16. Saepe a tragicis πέτρα pro ἄντρον dici monuit Elmsl. ad Eur. Med. 1326.

V. 17. Spelunca illa pervia erat, patens et orienti soli et occidenti, ut, ubi frigus esset, in antemeridiano et pomeridiano sole sedere posset Philoctetes, quae est ἡλίου διπλῇ ἐνθάκησις, in aestivo autem calore perflans aura ad somnum invitaret. HERM. De locutione ἡλίου ἐνθάκησις vid. Matth. §. 380. n. 3.

V. 19. Schol.: ἀμφιτρῆτος· τοῦ ἀμφοτέρωθεν τετρημένον. Suidas: ἀμφίτρητον, τὸ ἐξ ἑκατέρων τῶν μερῶν τετρημένον ἄντρον. De forma adiectivi cfr. Porson. et Schaefer. ad Eur. Med. 1363.

Ibid. αὔλιον etsi plerumque de stabulo usurpatur, significat omnino locum quemcunque in agris et sub dio quieti capiendae opportunum, quod monuit Spanhem. ad Callim. H. in Dian. 87 sq. p. 228. ed. Ern. MATTH. Pro δι' ἀμφ. αὐλίου proprie debebat δι' ἀμφοτέρου στόματος dici, quum verba πέτρα τοιάδε, ἵνα praecedant. Excusatur autem repetita antri mentio eo, quod verba ἐν ψύχει — ἐνθάκησις interiecta sunt.

V. 20. βαιὸν δ' ἔνερθεν] sc. τοῦ ἄντρου, paullo infra antrum.

V. 22 sq. Verbi ἔχει subiectum non Philoctetam, sed pronomen ἅ esse, verissime ab Hermanno monitum puto. In reliqua huius loci interpretatione dissentio. Totum fabulae exordium docet ante omnia Neoptolemo quaerendum fuisse, utrum locus is, quem a Philocteta habitari Ulixes putabat, in vicinia, id est in iis rupibus, quae in scena ante oculos Ulixis et Neoptolemi (v. 16: ὅπου' 'στ' ἐνταῦθα διστ. πέτρα) positae erant, an alibi esset. Itaque accedere nunc ad eas (προςελθὼν σῖγα) sine strepitu iubetur et significare Ulixi, sintne (ἅ) antrum eiusmodi, quale modo descriptum erat, et fons ad eum versus locum, quem nunc

ὡς τἀπίλοιπα τῶν λόγων σὺ μὲν κλύῃς,
25 ἐγὼ δὲ φράζω, κοινὰ δ' ἐξ ἀμφοῖν ἴῃ.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ἄναξ Ὀδυσσεῦ, τοὔργον οὐ μακρὰν λέγεις·
δοκῶ γὰρ οἷαν εἶπας ἄντρον εἰςορᾶν.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

ἄνωθεν, ἢ κάτωθεν; οὐ γὰρ ἐννοῶ.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

τόδ' ἐξύπερθε, καὶ στίβου γ' οὐδεὶς κτύπος.

V. 29. κτύπος ego primus restitui ex La, Le, V, R, in

teneat Ulixes, an aliorsum sita. Hanc veram horum versuum explicationem esse manifesto ostendunt verba χῶρον πρὸς αὐτὸν τόνδε γ', quibus et locum significatum esse, et quidem eum ipsum, quem qui haec loquebatur obtinuerit, Graecorum loquendi ratio statuere nos cogit. Apte nunc etiam πρὸς praepositionem positam esse patet. Cf. Antig. 1169. ed. meae et Eur. Hec. 218. De usu verbi ἔχειν, spectare hic significantis, consule Wesseling, ad Herodot. II, 17. p. 265. Aliter hunc locum explic. Reisigius in Enarr. O. C. p. XXVII.

V. 24. τἀπίλοιπα τῶν λόγων] Vid. ad Viger. p. 62. et Matth. §. 442, 3 et 4. Eur. Hel. 976: ἃ σοι παρέλιπεν ἥδε τῶν λόγων, φράσω.

V. 25. Schol.: κοινὰ δ' ἐξ ἀμφοῖν ἴῃ· πονοῖτο, διανύοιτο, προβαίνοι. De ἐκ praepositionis usu ad v. 60. monuimus.

V. 26. Schol.: τοὔργον οὐ μακρὰν λέγεις· οὐ μακροῦ πόνου δεόμενον. ἤδη γὰρ εἰςεῖδον ἄντρον, ὃ λέγεις. Et glossa: οὐ μακρᾶς διδαχῆς δεόμενον. Unde Gedick. et Wakef. μακρόν coniecerunt, quod Buttm. solum putat aptam sententiam praebere. Immo aptior sine dubio vulgata scriptura est, cuius hic est sensus: id, quod a me quaerendum dicis, non longe abest. Attulit Herm. Aesch. Ag. 1659: τοὔργον οὐχ ἑκὰς τόδε.

V. 28. Schol.: ἄνωθεν, ἢ κάτωθεν· ταπεινόν, ἢ ὑψηλόν. — οὐ γὰρ ἐννοῶ, non intelligo, inquit, utrum supra, an infra. Eadem verba in O. R. 559. HERM De usu adverbiorum ἄνωθεν et κάτωθεν vide quae ad Ant. 519. adnotavimus.

V. 29. τόδ' scilicet ἄντρον, quod est demonstrantis, ut consuerunt loqui, significans hic. HERM.

Ibidem. καὶ στίβου γ' οὐδεὶς κτύπος] Neoptolemus quum nullum incessus strepitum esse vel nullum incedentis strepitum audiri ait, hoc significat, Ulixem, qui veritus adhuc, ne in antro inesset Philoctetes, procul afuerat ideoque ne satis quidem cognoscere illud potuerat, propius iam accedere posse, quod Philoctetes

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

30 ὅρα, καθ' ὕπνον μὴ καταυλισθεὶς κυρῇ.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ὁρῶ κενὴν οἴκησιν ἀνθρώπων δίχα.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

οὐδ' ἔνδον οἰκοποιός ἐστί τις τροφή;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

στιπτή γε φυλλὰς ὡς ἐναυλίζοντί τῳ.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

τὰ δ' ἄλλ' ἔρημα, κοὐδέν ἐστ' ὑπόστεγον;

quo additum γρ. τύπος, Ven., Paris., et Ms. Morelli. Γ cum ceteris τύπος, sed cum γρ. καὶ κτύπος.

non inesse nunc in antro videatur. Nam qui ante antrum stabat si nullum incedentis strepitum audiebat, in alterutra versari sententia debebat, ut putaret, aut non inesse Philoctetam, aut, si inesset, recubuisse. Prius credebat Neoptolemus, posterius cautior Ulixes reputandum statim monet. Ceterum στίβος recte de incessu dici docui in Advers. p. 48.

V. 30. Male editores omnes καθ' ὕπνον καταυλισθεὶς κυρεῖ, vel, ut antea legebatur, καταυλισθείς, explicant dormit. Immo significant haec verba: ad dormiendum recubuit. De quo praepositionis κατά usu cfr. Matth. §. 581. s. p. 1359. De significatu locutionis ὅρα, μὴ sequente coniunctivo ad El. 567 sq. exposui.

V. 31. κενὴν — δίχα] Simillime Ai. 464: γυμνὸν φανέντα τῶν ἀριστείων ἄτερ. Ant. 445: ἔξω βαρείας αἰτίας ἐλεύθερον. Alia attulit Dissen. ad Pindar. T. II. p. 383. ed. Goth.

V. 32. οἰκοποιὸς — τροφή] Certum est οἰκοποιός adiectivum active dictum esse, ita ut ea significet, quibus locus aliquis in modum domus instruatur; item ex sequentibus apparet, quod appositum fuerit adiectivo illi substantivum, non nutrimenta, sed supellectilem significasse. Quo significatu nescio an non potuerit substantivum τροφή poni. Ego certe nullum novi exemplum nominis illius ita usurpati. Quapropter videndum, ne scripserit poeta, quod Welckerus suspicatus est, τρυφή. Similiter statim post poculum nulla arte compositum τέχνημα et igniaria θησαύρισμα Philoctetae appellantur.

V. 33. Schol.: στιπτή γε φυλλάς· χαμαιστρωσία ἐκ φύλλων. ἠπλωμένη καὶ πατουμένη, ὡς κοιμωμένου ἐπ' αὐτῇ τινος. Sensus hic est: folia calcata sic, ut ab eo, qui stratum facit. De dativo cfr. Matth. §. 568.

V. 34. τὰ δ' ἄλλ' ἔρημα] Insolenter dictum. Sensus est: reliquusne locus speluncae vacuus? — ὑπόστεγον. Schol. ὑπὸ τῇ στέγῃ. Cfr. de hoc adiectivi usu Matth. Gr. §. 446. nr. 9.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

35 αὐτόξυλόν γ' ἔκπωμα, φλαυρουργοῦ τινὸς
τεχνήματ' ἀνδρός, καὶ πυρεῖ' ὁμοῦ τάδε.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

κείνου τὸ θησαύρισμα σημαίνεις τόδε.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ἰού, ἰού· καὶ ταῦτά γ' ἄλλα θάλπεται
ῥάκη, βαρείας του νόση εἴας πλέα.

V. 35. αὐτόξυλον male Hesych. explicat αὐτοδημιούργητον ξύλον. Recte Schol.: ποτήριον μονόξυλον, τέχνημα ἀνδρὸς φαύλως ἐργαζομένου· ὅ ἐστιν ἰδιώτου καὶ οὐ τεχνίτου. Eustath. p. 1332, 17 (1457, 34.): ὅμοιον δὲ πρὸς τὸ αὐτοχώνιον, τὸ αὐτοκάβδαλον, καὶ τὸ παρὰ Σοφοκλεῖ αὐτόξυλον ἔκπωμα· καὶ ὅλως ὅσα ἔργα οὐκ εἰς κάλλος ἐσκεύασται. Addit Musgr. ad O. C. 188. αὐτόπυρος ἄρτος ex Athenaeo p. 114. C. Eadem significatione αὐτόξυλος dicitur Pan in Apoll. Epigr. X. Anal. Br. II. p. 134. (Anth. Pal. II. p. 697. nr. 235.) Vid. Iac. Anim. ad Anthol. Gr. IX. p. 219.

V. 36. Plurale τεχνήματα recte defendit Porson. ad Eur. Or. 1051. Cfr. Matth. §. 431. p. 801. — πυρεῖα ignaria sunt, quae hic non lignea videntur intelligenda esse, de quibus dixere Salmas. in Exerc. Plin. p. 126., Casaub. Lectt. Theocr. c. 20., Wesseling. ad Diod. Sic. V. 67., sed silices, ex quibus ignis eliciebatur (vid. v. 296.), nec solum hi, sed etiam quae accensi ignis reliquiae prodebant, quem illi silices usum haberent, ut carbones, cineres: ut perridicula sit dubitatio, quae a quibusdam excitata est de repugnantia, quae sit inter hunc locum et v. 296. HERM.

V. 37. Sensus hic est: illius est supellex haec, quam significas. Quo dicit Ulixes sine dubio a Philocteta speluncam, quam investigabat Neoptolemus, habitari.

V. 38. ἰού, ἰού] Exclamatio est gaudentis, quod repperit quae investigaverit. Sic apud Platon. de Rep. p. 432. D. Tum ταῦτα, ut v. 36. τάδε, significat hicce. Cfr. Schaef. Mel. cr. p. 78. — ἄλλα non abundanter additum, sed est elliptice potius dictum. Solent enim Graeci frequenter pronomen illud ibi, ubi plures res enumerantur, quae omnes ad unum quoddam genus pertinent, per attractionem quandam cum eo nomine, quo species indicatur, ita coniungere, ut notio pronominis non ad nomen, cui appositum est, sed ad illud, quo genus indicatur, nunc commemoratum a scriptoribus, nunc suppressum, referri debeat; nomenque, quocum ἄλλος coniunctum est, explicationem pronominis et substantivi, ad quod notio pronominis pertinet, continere existimandum sit. Itaque verba καὶ ταῦτά γ' ἄλλα θάλπεται ῥάκη in hunc sunt sensum dicta: καὶ τοῦτό γ' ἄλλο θησαύρισμα, δηλονότι ῥάκη, ἃ

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

40 ἀνὴρ κατοικεῖ τούσδε τοὺς τόπους σαφῶς,
κἄστ' οὐχ ἑκάς που. πῶς γὰρ ἂν νοσῶν ἀνὴρ
κῶλον παλαιᾷ κηρὶ προσβαίη μακράν;
ἀλλ' ἢ 'πὶ φορβῆς νόστον ἐξελήλυθεν,
ἢ φύλλον εἴ τι νώδυνον κάτοιδέ που.
45 τὸν οὖν παρόντα πέμψον ἐς κατασκοπήν,
μὴ καὶ λάθῃ με προσπεσών· ὡς μᾶλλον ἂν
ἕλοιτό μ' ἢ τοὺς πάντας Ἀργείους λαβεῖν.

θάλπεται. Alia huius usus exempla collegerunt Schaef. ad Eur. Med. 298. ed. Pors., Elmsl. ad eundem locum, alique.

V. 39. νοσήλεια] ut v. 7. νόσος, de sanie accipiendum, quae dicitur βαρεῖα, quod molesta est, taedium movet.

V. 42. κήρ] Et hic et infra 1166. non simpliciter νόσον significat, ut Schol. putat, sed morbum fatalem. Fatalem autem cur putaverit morbum Philoctetae, explicat poeta ipse v. 191 — 200. — προσβαίη μακράν, ad locum remotum accesserit. Prorsus eodem modo dictum O. C. 122: προσδέρκου πανταχῆ.

V. 43. ἐπὶ φορβῆς νόστον ἐξ.] In viam, qua victum quaereret, se contulit, i. e breviter: ad victum quaerendum exiit. Νόστος pro via et itinere simpliciter saepius apud tragicos positum, ut in Eurip. Iphig. A. 966. 1261. Rhes. 427., et sic etiam νοστεῖν in Helen. v. 481. 897. Cfr. Schaef. in Melet. cr. p. 90. HERM. Suidas: περιιοστοῦντας· περιερχομένους· νόστος κυρίως μὲν ἡ ἀπ' ἀλλοδαπῆς οἴκαδε ἄφιξις, καταχρηστικῶς δὲ καὶ ἡ ἀπὸ τόπου εἰς τόπον.

V. 44. Schol.: φύλλον εἴ τι νώδυνον· βοτάνην τινὰ παυσώδυνον. Structura haec est: ἢ ἐξελ. ἐπὶ νόστον φύλλου νωδύνου, εἴ τι (ὅ τι) κάτοιδέ που.

V. 45. τὸν οὖν παρόντα] Schol.: ὡς τινὸς παρωτιαμένου αὐτῷ. Eiusmodi muti pedissequi, qualem Neoptolemum secum in scenam adduxisse ex hoc loco intelligimus, ubique reges vel personas primarias comitati videntur. Cfr. Lobeck. ad Ai. 1104. — ἐς κατασκοπήν. Cfr. Matth. Gr. §. 578. e. p. 1348.

V. 46. μὴ καὶ λάθῃ με προσπεσών] De καί particulae significatu ad v. 13. monuimus. Tum προσπεσών subitaneum significat adventum, ut v. 156. Similiter Euripides Hercl. 338: πρῶτα μὲν σκοποὺς πέμψω πρὸς αὐτόν, μὴ λάθῃ με προσπεσών. — De τοὺς πάντας Ἀργείους cfr. Ai. 722. τοῖς πᾶσιν Ἀργείοις. et Rost.' Gr. Gr. §. 98. 3. B. d).

V. 46. 47. Ne quem pronomen encliticum μὲ in comparatione offendat, tenendum est hoc dici a poeta: illico enim me comprehendat, idque lubentius quam omnes Argivos. Ita saepe in comparatione pronomen ejus, de quo potissimum sermo est, forma enclitica effertur. Vide huius fab. 524. 1051. O. R. 1478.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ἀλλ'. ἔρχεταί τε καὶ φυλάξεται στίβος.
σὺ δ' εἴ τι χρῄζεις, φράζε δευτέρῳ λόγῳ.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

50 Ἀχιλλέως παῖ, δεῖ σ' ἐφ' οἷς ἐλήλυθας
γενναῖον εἶναι μὴ μόνον τῷ σώματι,
ἀλλ' ἤν τι καινόν, ὧν πρὶν οὐκ ἀκήκοας,
κλύῃς, ὑπουργεῖν, ὡς ὑπηρέτης πάρει.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

τί δῆτ' ἄνωγας;

V. 48. Schol.: ἐπέρχεται, φησίν, ὁ θεράπων εἰς κατασκοπήν. Male quidam ἔρχεται de Philocteta adveniente intellexerunt. Ἔρχεσθαι saepius usurpatur de abeunte, ut infra v. 1183. μὴ ἴλθῃς. BUTTM. Et sic Ant. 99. Scilicet qui antea prope me stetit et nunc ire dicitur, is profecto a me abire intelligitur. Similiter ἵστασθαι pro ἀνίστασθαι usurpatur, de quo vide ad 893. — φυλάξεται iam schol. monuit pro φυλαχθήσεται esse positum. De hac futuri medii significatione cfr. Matth. §. 496. 8. Rost. §. 114. annot. 1.

V. 49. Verbis δευτέρῳ λόγῳ alterum significat Neoptolemus colloquium, quod reperto antro secum de capiendo Philocteta habiturum Ulixem esse meminerat, qui supra v. 24. dixerat ὡς τἀπίλοιπα τῶν λόγων σὺ μὲν κλύῃς etc. Eodem fere sensu δεύτερον dictum ab Eur. Hec. 967.

V. 50. ἐφ' οἷς] Cfr. Matth. §. 585.

V. 52. sq. ἤν τι καινόν etc.] Abundare καινόν videtur; sed confer quae ad Antig. 59. adnotavimus. In verbis ὡς ὑπηρέτης πάρει nemo haerebit, qui hoc sensu ea posita esse reputaverit: ut facere te, qui minister sis, convenit.

V. 55. De locutione δεῖ σε ὅπως ἐκκλέψεις vide Matth. §. 623. 2.

Ibidem. In verbis λόγοισιν ἐκκλέψεις λέγων nihil non recte dictum. Verbum λόγοις arctissime cohaeret cum ἐκκλέπτειν, ita ut λόγοις ἐκκλέπτειν τινὰ significet, ficta alicui dicere, decipere aliquem. Tum ad λέγων intelligendum λόγους hoc sensu: decipere debes animum Philoctetae, quum verba ad eum facies, i. e. verba eiusmodi facere ad Philoctetam debes, quibus animum ejus decipias. Hinc ipse Philoctetes infra 1268: καὶ τὰ πρὶν γὰρ ἐκ λόγων καλῶν κακῶς ἔπραξα σοῖς πεισθεὶς λόγοις. De addito λέγων vide etiam 1322. Trach. 425. nos ad Aiac. 730. et de λόγῳ κλέπτειν El. 56: ὅπως λόγῳ κλέπτοντες ἡδεῖαν φάτιν φέρωμεν αὐτοῖς.

V. 56. Male Buttm. ὅταν τ' ἐρ.: nam universe indicato quid secuturum sit, id quod sequitur adiici sine copula solet. De quo more quum alibi, tum ad Eur. Bacch. 275. dictum. HERM.

V. 57. λέγειν] Possis infinitivum aptum ex praegresso δεῖ iudicare; sed sensu imperativi positum esse apparet ex v. 64. λέγων. Vide ad El. 9.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

τὴν Φιλοκτήτου σε δεῖ
55 ψυχὴν ὅπως λόγοισιν ἐκκλέψεις λέγων.
ὅταν σ' ἐρωτᾷ, τίς τε καὶ πόθεν πάρει,
λέγειν, Ἀχιλλέως παῖς· τόδ' οὐχὶ κλεπτέον·
πλεῖς δ' ὡς πρὸς οἶκον, ἐκλιπὼν τὸ ναυτικὸν
στράτευμ' Ἀχαιῶν, ἔχθος ἐχθήρας μέγα,
60 οἵ σ' ἐν λιταῖς στείλαντες ἐξ οἴκων μολεῖν,
μόνην ἔχοντες τήνδ' ἅλωσιν Ἰλίου,

V. 58. ὡς πρὸς οἶκον] Vide Gramm. §. 136. Zeun. ad Vig. p. 567. Aristoph. Eq. extr. κἀκεῖνον ἐκφερέτω τις ὡς ἐπὶ τὴν τέχνην (ad artem exercendam). BUTTM.

V. 59. ἔχθος ἐχθήρας μέγα] Scilicet αὐτούς. Cfr. El. 1034: οὐδ' αὖ τοσοῦτον ἔχθος ἐχθαίρω σ' ἐγώ. et Matth. §. 421. n. 3. Debebat autem Neoptolemus infestum se Atridis simulare, quo magis Philoctetae, qui maximo eos odio persequebatur, benevolentiam captaret. Quod intellexit iam Schol., monens: οἱ γὰρ ἐξ ἑνὸς ἠδικημένοι φιλοῦσιν ἀλλήλους.

V. 60. ἐν λιταῖς] Est hoc, quod male Doederl. in Spec. p. 69. explicat inter preces, eodem modo dictum, quo v. 102. ἐν δόλῳ et 1393. ἐν λόγοις. Solent enim Graeci pro Latinorum ablativo instrumenti saepe nunc ἐν praepositionem ponere, significaturi in ea re, cuius nomini praepositio adiuncta est, vim aut facultatem alicuius rei agendae sitam esse; nunc ἐκ praepositionem, ex aliqua re vim aut facultatem agendi proficisci; nunc ἀπό praepositionem, de vel ab aliqua re facultatem alicuius rei agendae peti vel depromi. Itaque ἐν λιταῖς στείλαντες etc. proprie sic explicandum: qui te Troiam adduxerint ita ut vis adducendi in precibus sita esset; et v. 102. cur abductio eius debet in dolo consistere? Exempla huius usus, etsi rationem eius minus perspexit, multa congessit Matth. §. 396 n. 2. De ἐκ vide ad v. 91.

Ibidem. Duobus in locis Sophocles, et hic et Ant. v. 165., στέλλειν cum verbo veniendi coniunxit; alibi arcessendi notione solum verbum activum στέλλειν usurpavit. Sic O. T. v. 860. O. C. v. 298. Neque tamen nihil inter hos et illos locos discriminis intercedit. In illis enim locis sermo de eo est, qui arcessitur, sed nondum venit sive adest; in his autem de iis, qui, postquam missi ad eos sunt, qui arvocarent, revera venerunt. Ex quo apparet, neque hoc loco μολεῖν neque Ant. v. 165. ἱκέσθαι prorsus inutiliter esse adiectum. Comparari potest v. 1349: κοὐκ ἀφῆκας εἰς Ἅιδου μολεῖν. et O. C. 1286: ἔνθεν μ' ὧδ' ἀνέστησεν μολεῖν. – Ceterum de re narrata cfr. Hom. Od. XI. 506 sqq.

V. 61. Hoc dicit poeta: solam habentes hanc Ilii expugnandi facultatem. Saepenumero enim substantiva verbalia in σις desinentia facultatem agendi significant. Sic 691: οὐκ ἔχων βάσιν, non habens facultatem eundi. et El. 140. 560. edit. meae.

οὐκ ἠξίωσαν τῶν Ἀχιλλείων ὅπλων
ἐλθόντι δοῦναι κυρίως αἰτουμένῳ,
ἀλλ' αὖτ' Ὀδυσσεῖ παρέδοσαν· λέγων ὅσ' ἂν
65 θέλῃς καθ' ἡμῶν ἔσχατ' ἐσχάτων κακά.
τούτῳ γὰρ οὐδέν μ' ἀλγυνεῖς· εἰ δ' ἐργάσει
μὴ ταῦτα, λύπην πᾶσιν Ἀργείοις βαλεῖς.
εἰ γὰρ τὰ τοῦδε τόξα μὴ ληφθήσεται,
οὐκ ἔστι πέρσαι σοί τὸ Δαρδάνου πέδον.
70 ὡς δ' ἔστ' ἐμοὶ μὲν οὐχί, σοὶ δ' ὁμιλία
πρὸς τόνδε πιστὴ καὶ βέβαιος, ἔκμαθε.

V. 66. τούτῳ ex Buttmanni coniectura scripsi. Libri τούτων.

Τήνδε recte explicavit Scholiasta: τὸ σὲ ἐλθεῖν εἰς Ἴλιον. Sic Trach. 483: εἴ τι τήνδ' ἁμαρτίαν νέμεις.

V. 62. sq. οὐκ ἠξίωσαν — αἰτουμένῳ] Nolim dicere, quae communis omnium interpretum opinio est, infinitivum δοῦναι inutiliter additum esse. Fert enim ita Graecorum loquendi consuetudo, ut ea res, qua quis dignus dicitur, non tam genitivo substantivi, quam potius infinitivo efferatur. Neque quisquam, opinor, haesisset in hoc loco, si vulgarem secutus consuetudinem poeta dixisset: οὐκ ἠξίωσαν δοῦναί σοι ἐλθόντι τὰ Ἀχίλλεια ὅπλα κυρίως αἰτουμένῳ. Cfr. O. C. 1496: ὁ γὰρ ξένος σε καὶ πόλισμα καὶ φίλους ἐπαξιοῖ δικαίαν χάριν παρασχεῖν παθών. Ai. 494: μή μ' ἀξιώσῃς βάξιν ἀλγεινὴν λαβεῖν. Eurip. Hel. 410: οὐκ ἀξιοῦμαι τοῦδε πρὸς θεῶν τυχεῖν. Soph. Ant. 699: οὐχ ἥδε χρυσῆς ἄξια τιμῆς λαχεῖν. Itaque notanda hic potius mutatio structurae vulgaris erat, substantivo, quod cum infinitivo iungendum erat, relato ad verbum finitum, ex quo infinitivus aptus est. Simillime dictum Ant. 489 sq.: καὶ γὰρ οὖν κείνην ἴσον ἐπαιτιῶμαι τοῦδε βουλεῦσαι τάφου, quum deberet dici, ἐπαιτιῶμαι βουλεῦσαι τόνδε τὸν τάφον. Quae forma loquendi non multum differt ab illa, de qua Matth. §. 296. Rost. §. 122. 8. egerunt.

V. 64. λέγων] Participium hoc referendum ad infinitivum, qui praecessit, λέγειν, imperativi sensu positum.

V. 65. ἔσχατ' ἐσχάτων] Recte Scholiasta: αἰσχρότατα. Cfr. O. R. 465. O. C. 1238. El. 849. et Matth. §. 446. 5.

V. 67. βαλεῖς] Expectaveris ἐμβαλεῖς. Sed vide quae ad Ai. 745. adnotavimus. De μή particulae positu ad O. C. 1360. egimus.

V. 68. Schol.: προτρεπτικῶς εἰς τὴν συμμαχίαν οὐ τὸν ἄνδρα, ἀλλὰ ψιλῶς τὰ τόξα ὠνόμασεν· εἰς δὲ τὴν πόρθησιν τὸν Νεοπτόλεμον. Cf. v. 114. sq.

V. 69. τὸ Δαρδάνου πέδον] Dardanus, Iovis et Electrae filius, auctor generis regum Troianorum, quem sub Ida monte Dardaniam condidisse Homerus tradit. CAMER.

P. 72. sq. Schol.: οὔτ' ξένος οὐδενί· ὤμοσαν γὰρ τῷ Τυνδάρεω πάντες Ἕλληνες συνελθεῖν, ἐὰν ἁρπασθῇ ἡ Ἑλένη. Vide quae in fabula Aiac. p. 10 sq. adnotavimus. Verbis se-

σὺ μὲν πέπλευκας οὔτ' ἔνορκος οὐδενί,
οὔτ' ἐξ ἀνάγκης, οὔτε τοῦ πρώτου στόλου·
ἐμοὶ δὲ τούτων οὐδέν ἐστ' ἀρνήσιμον.
ὥστ', εἴ με τόξων ἐγκρατὴς αἰσθήσεται,
ὅλωλα, καὶ σὲ προσδιαφθερῶ ξυνών.
ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο δεῖ σοφισθῆναι, κλοπεὺς
ὅπως γενήσει τῶν ἀνικήτων ὅπλων.
ἔξοιδα, παῖ, φύσει σε μὴ πεφυκότα
τοιαῦτα φωνεῖν, μηδὲ τεχνᾶσθαι κακά·
ἀλλ' ἡδὺ γάρ τοι κτῆμα τῆς νίκης λαβεῖν,

V. 79. Ex Erfurdti coniectura παῖ scripsi. Libri καί.

quentibus ἐξ ἀνάγκης πέπλευκας non dubium est quin eo respiciatur, quod Ulixes, patefacto dolo ejus, quo subterfugere expeditionem studuerat, Troiam oppugnatum proficisci coactus est. Cfr. v. 1007: καί τοι σὺ μὲν κλοπῇ τε κἀνάγκῃ ζυγεὶς ἔπλεις ἅμ' αὐτοῖς, ibique adnotationem. Denique de prima, quae postremo commemoratur, expeditione cfr. v. 246. sq.

V. 73. οὔτε τοῦ πρώτου στόλου] Genitivi pendent a notione, quae verbo πέπλευκας inest, ἦσθα ναυβάτης (cfr. v. 246. sq.), vel a simplici verbo ἦσθα, ut verba τοῦ — στόλου significent, οὔτε ἦσθα τῶν πρῶτον πρὸς Ἴλιον πλευσάντων. Sic v. 222 sq. ποίας πάτρας etc. Cfr. Matth. §. 322. 7.

V. 75. Schol.: τόξων ἐγκρατής· ἔχων τὰ τόξα.

V. 76. ὅλωλα] cfr. Matth. §. 500. — Non inutiliter additum est ξυνών, significans, eo quod tecum sim.

V. 77. Schol.: σοφισθῆναι· σοφίσασθαι. Cfr. Matth. §. 495. b. d.

V. 79. φύσει πεφυκότα] De locutione hac Erfurdtius conferri Wopkens. Lectt. Tull. p. 287. iubet.

V. 81. ἡδὺ — λαβεῖν] Quidam interpretes verba ἡδὺ κτῆμα praedicati loco esse. ex eoque intelligi debere subiectum τὸ κτῆμα putant, ita, ut integra oratio haec foret ἡδὺ κτῆμά ἐστι τὸ κτῆμα τῆς νίκης. Cfr. Matth. §. 309. idemque ad Eurip. Androm. 181: ἐπίφθονόν τι χρῆμα θηλειῶν ἔφυ. Non improbarem hanc interpretationem, quum saepe semel id poni verbum solere, quod, plene si loqui voluissent, bis ponere poetae debebant, ipse pluribus exemplis ad v. 512. demonstrarim, si omissum verbum λαβεῖν esset, quod in hac interpretatione mirum quantum languet. Vehementer enim differunt, ad quae quis provocare possit, exempla ad Ant. 437 sq. a me allata. Quibus tum tantum similis hic locus esset, si hujusmodi quid positum esset, ἡδύ τι λαβεῖν νίκη. Itaque malim existimare, κτῆμα λαβεῖν pro simplici κτᾶσθαι positum esse, ut νόστον λαβεῖν (Eur. Iphig. T. 985.) pro νοστῆσαι, μεταμέλειαν λαβεῖν pro μεταμέλεσθαι, πεῖραν λαβεῖν pro πειρᾶν, θέαν λαβεῖν (huius fab. 536 sq. 656.) pro θεᾶσθαι, αἰδῶ λαβεῖν (Ai. 345.) pro αἰδεῖσθαι, et alia plurima eiusdem generis dicuntur.

τόλμα· δίκαιοι δ' αὖθις ἐκφανούμεθα.
νῦν δ' εἰς ἀναιδὲς ἡμέρας μέρος βραχὺ
δός μοι σεαυτόν, κἄτα τὸν λοιπὸν χρόνον
85 κέκλησο πάντων εὐσεβέστατος βροτῶν.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ἐγὼ μὲν οὓς ἂν τῶν λόγων ἀλγῶ κλύων,
Λαερτίου παῖ, τούςδε καὶ πράσσειν στυγῶ.
ἔφυν γὰρ οὐδὲν ἐκ τέχνης πράσσειν κακῆς,
οὔτ' αὐτός, οὔθ', ὥς φασιν, οὑκφύσας ἐμέ.
90 ἀλλ' εἴμ' ἕτοιμος πρὸς βίαν τὸν ἄνδρ' ἄγειν,
καὶ μὴ δόλοισιν. οὐ γὰρ ἐξ ἑνὸς ποδὸς
ἡμᾶς τοσούςδε πρὸς βίαν χειρώσεται.

V. 100. In hiatu τι οὖν temere Pors. ad Phoen. 892. of-

V. 83. εἰς ἀναιδές] Scriptor prosaicus dixisset εἰς ἀναίδειαν. Sic v. 675. τὸ νοσοῦν et τἀναιδές in Eur. Iph. A. 368., τὸ εὐγενές in Eur. Phoen. 1623., et τὸ σὸν γενναῖον Soph. O. C. 569.

V. 84. Terentius Ad. V, 3, 53. da te hodie mihi. BR.

V. 86. Enuntiatio relativa quando praemitti soleat, monuit Matth. §. 478., huius loci non immemor.

V. 87. Λαερτίου] Fallitur Scholiasta, quum ait Λαέρτιος possessivum esse pro primitivo. Duplex forma est huius nominis, utraque primitiva. Eustath. ad Hom. p. 13. διφορεῖται γὰρ τοῦτο. καὶ οὐ μόνον Λαέρτης λέγεται, ἀλλὰ καὶ Λαέρτιος, ὡς δηλοῖ καὶ Σοφοκλῆς. Hanc formam adhibitam videmus solum, ubi alteram metri lex non admittit. BR. Usurpavit Sophocles productiorem formam his locis: v. 417. 628. 1357., et contracte Λαρτίου v. 401. 1286. et Ai. 1. Casu recto nunquam a Sophocle Λαέρτιος dictum.

Ibid. τούςδε] Nihil offensionis in hoc pronomine esse vel ex his exemplis apparebit: El. 441: τάςδε δυςμενεῖς χοὰς οὐκ ἄν ποθ', ὅν γ' ἔκτεινε, τῷδ' ἐπέστεφεν. Ant. 463 sq. ὅςτις γὰρ ἐν πολλοῖσιν, ὡς ἐγώ, κακοῖς ζῇ, πῶς ὅ δ' οὐχὶ κατθανὼν κέρδος φέρει; ibid. 645 sq. ὅςτις δ' ἀνωφέλητα φιτύει τέκνα, τί τόνδ' ἂν εἴποις etc. Trach. 23: ἀλλ' ὅςτις ἦν θακῶν ἀταρβὴς τῆς θεᾶς, ὅ δ' ἂν λέγοι. ibid. 820: τὴν δὲ τέρψιν, ἣν τῷμῷ δίδωσι πατρί, τήνδ' αὐτὴ λάβοι.

V. 89. οὔτ' αὐτός] Adscripsit Neuius O. R. 587. O. C. 462. Platon. Protag. p. 313. d: οὗτοι ὦν ἄγουσιν ἀγωγίμων οὔτε αὐτοὶ ἴσασιν ὅ τι χρηστὸν ἢ πονηρὸν περὶ τὸ σῶμα, οὔτε οἱ ὠνούμενοι παρ' αὐτῶν. p. 324. b: κολάζομεν τὸν ἀδικοῦντα, ἵνα μὴ αὖθις ἀδικήσῃ μήτε αὐτὸς οὗτος, μήτε ἄλλος ὁ τοῦτον ἰδὼν κολασθέντα.

V. 90. πρὸς βίαν] Vi. Sic 92. 103. cfr. Matth. §. 591. p. 1183.

πεμφθείς γε μέντοι σοὶ ξυνεργάτης ὀκνῶ
προδότης καλεῖσθαι· βούλομαι δ', ἄναξ, καλῶς
95 δρῶν ἐξαμαρτεῖν μᾶλλον ἢ νικᾶν κακῶς.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

ἐσθλοῦ πατρὸς παῖ, καὐτὸς ὢν νέος ποτὲ
γλῶσσαν μὲν ἀργόν, χεῖρα δ' εἶχον ἐργάτιν·
νῦν δ' εἰς ἔλεγχον ἐξιὼν ὁρῶ βροτοῖς
τὴν γλῶσσαν, οὐχὶ τἄργα, πάνθ' ἡγουμένην.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

100 τί οὖν μ' ἄνωγας ἄλλο πλὴν ψευδῆ λέγειν;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

λέγω σ' ἐγὼ δόλῳ Φιλοκτήτην λαβεῖν.

fensus est. Vide huius fab. 733. 753. 917. Trach. 1203. et Aesch. Eumen. 902: τί οὖν μ' ἄνωγας τῇδ' ἐφυμνῆσαι χθονί;

V. 91. ἐξ ἑνὸς ποδός] Vide ad v. 60. Proprie sic explicanda haec locutio: non enim ex uno pede facultatem nos, qui tam multi simus, domandi sumet. Sic v. 88: ἐκ τέχνης κακῆς. 563: ἐκ βίας — ἢ λόγοις. 710: ἐξ ὠκυβόλων τόξων. 1268: ἐκ λόγων καλῶν κακῶς ἔπραξα. Schaef. ad Dionys. p. 295 sq. et Matth. §. 574. p. 1333 sq.

V. 92. Ex verbo opposito ἑνός apparet τοσούσδε multitudinis debere notionem habere. Significat Neoptolemus et se et chorum, quem post Ulixis abitum accessurum sciebat. Cfr. v. 126: ἐάν μοι — δοκῇ τέ τι etc.

V. 93 sq. Sententia haec est: nolo tamen, qui missus sim, ut te adiuvarem, ita rem gerere, ut prodidisse te dicar. De usu verbi ὀκνῶ cfr. Elmsl. ad Eur. Heracl. 244 sqq.

V. 94 sq. Schol.: καλῶς δρῶν· ἀντὶ τοῦ ἀληθεύων, νικᾶν δὲ κακῶς ἀντὶ τοῦ μετὰ ψευδολογίας. ὅ ἐστι· θέλω εἰπὼν τὸ ἀληθὲς ἀποτυχεῖν μᾶλλον, ἢ ἐξαπατᾶν τὸν ἄνδρα καὶ ἐπιτυχεῖν. Εἰςάγει δὲ αὐτὸν ὁ Σοφοκλῆς τὸν τοῦ πατρὸς λόγον λέγοντα· ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς Ἅιδαο πύλῃσιν, ὅς χ' ἕτερον μὲν κεύθῃ ἐνὶ φρεσίν, ἄλλο δὲ βάζῃ. De significatu verbi ἐξαμαρτάνειν ad El. 1188. monuimus.

V. 98. Schol.: εἰς ἔλεγχον ἐξιών· εἰς πεῖραν τῶν πραγμάτων· usu rerum et experientia edoctus, ut μολὼν εἰς ἔλεγχον O. C. 1297. cl. ibid. 834: τάχ' εἰς βάσανον εἰ χερῶν MATTH. Adde Eur. Alc. 656: ἔδειξας εἰς ἔλεγχον ἐξελθών.

V. 99. Schol.: τὴν γλῶσσαν, οὐχὶ τἄργα· κρείσσονα τῶν ἔργων οὖσαν τὴν γλῶσσαν. διαβάλλει τοὺς καθ' ἑαυτὸν ῥήτορας ὁ ποιητής, ὡς διὰ γλώσσης πάντα κατορθοῦντας

Ibidem. Schol.: πάνθ' ἡγουμένην· προηγουμένην εἰς ἅπαντα. ἀνύουσαν. Vide ad v. 15.

V. 101. λέγω] Iubeo. Cfr. nos ad O. C. 837.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

τί δ' ἐν δόλῳ δεῖ μᾶλλον ἢ πείσαντ' ἄγειν;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

οὐ μὴ πίθηται· πρὸς βίαν δ' οὐκ ἂν λάβοις.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

οὕτως ἔχει τι δεινὸν ἰσχύος θράσος;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

105 ἰοὺς ἀφύκτους καὶ προπέμποντας φόνον.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

οὐκ ἄρ' ἐκείνῳ γ' οὐδὲ προςμῖξαι θρασύ;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

οὔ, μὴ δόλῳ λαβόντα γ', ὡς ἐγὼ λέγω.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

οὐκ αἰσχρὸν ἡγεῖ δῆτα τὰ ψευδῆ λέγειν;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

οὔκ, εἰ τὸ σωθῆναί γε τὸ ψεῦδος φέρει.

V. 102. ἐν δόλῳ] V. ad v. 60.

V. 103. οὐ μὴ πίθηται] Nullo modo ei persuadebitur. cfr. Matth. §. 517. Rost. §. 135. 7.

V. 104. οὕτως ἔχει τι etc. Adscripsit Dindorfius Aristoph. Av. 63: οὕτως τι δεινὸν οὐδὲ κάλλιον λέγειν; Tum ἰσχύος θράσος est animus sive fiducia, quam praebent vires.

V. 105. προπέμποντας] De composito ad O. C. 664. monitum est.

V. 106 Schol.: οὐκοῦν οὐδὲ προςελθεῖν αὐτῷ εὐθαρσές ἐστι καὶ ἀσφαλές; Ut homo dicitur θρασύς, in quo fiducia conspicua est, ita recte θρασὺ negotium vel res dicitur, in qua fiducia conspicua est, i. e. quae fit cum fiducia. Adscripserunt iam interpretes Hom. Il. κ, 223: μᾶλλον θαλπωρὴ καὶ θαρσαλεώτερον ἔσται. Pindar. Nem. VII, 74: θρασύ μοι τόδ' εἰπεῖν. Xenoph. Hist. Gr. VI, 5, 32: καὶ τὸ μὲν μὴ πρὸς τὴν πόλιν προςβαλεῖν ἄν ἔτι αὐτοὺς ἤδη τι ἐδόκει θαῤῥαλεώτερον εἶναι. Platon. Lach. p. 198. b: ἡγούμεθα δεινὰ μὲν εἶναι, ἃ καὶ δέος παρέχει, θαῤῥαλέα δέ, ἃ μὴ δέος παρέχει. — De intransitivo προςμῖξαι ad O. C. 1063 monuimus.

V. 110. πῶς βλέπων] quo vultu, qua fronte? Nam βλέπειν saepe usurpatur, ut lat. tueri, v. c. acerba, torva

ΝΕΟΗΤΟΛΕΜΟΣ.

110 πῶς οὖν βλέπων τις ταῦτα τολμήσει λαλεῖν;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

ὅταν τι δρᾷς ἐς κέρδος, οὐκ ὀκνεῖν πρέπει.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

κέρδος δέ μοι τί τοῦτον ἐς Τροίαν μολεῖν;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

αἱρεῖ τὰ τόξα ταῦτα τὴν Τροίαν μόνα.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

οὐκ ἄρ' ὁ πέρσων γ', ὡς ἐφάσκετ', εἴμ' ἐγώ;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

115 οὔτ' ἂν σὺ κείνων χωρὶς οὔτ' ἐκεῖνα σοῦ.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

θηρατέ' οὖν γίγνοιτ' ἄν, εἴπερ ὧδ' ἔχει.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

ὡς τοῦτό γ' ἕρξας δύο φέρει δωρήματα.

tueri. Cfr. Aristoph. Plut. 424. Vesp. 895. Lysistr. 886. ERF.

V. 111. ἐς κέρδος] Cfr. Matth. §. 578. Sententia eadem est in Soph. El. 61: δοκῶ μὲν οὐδὲν ῥῆμα σὺν κέρδει κακόν. Nec tamen e mente Sophoclis dictum, quem consensisse potius puta cum Hesiodo Op. et D. v. 352. praecipiente: μὴ κακὰ κερδαίνειν· κακὰ κέρδεα ἶσ' ἄτῃσιν.

V. 112. Male Matthaei ἐς pro πρὸς positum putat. Τροία hic non urbem solum, sed adiacentes etiam agros, qui ad civitatem Troianam pertinebant, significat, id est, Troadem. Vide exempla a me ad Ai. 994. allata.

V. 114 Particula γὲ post ὁ πέρσων addita hanc habet vim, ut expugnatorem Ilii se iam non fore Neoptolemus dicat, subindicans collaturum se tantum aliquid Philocteta abducendo ad expugnandam Troiam esse. Expugnaturum autem Neoptolemum Ilium esse supra v. 69. Ulixes monuerat.

V. 117. Eustathium, qui ad Il. IX. p. 753, 60. (655, 7.) in his verbis, δύο φέρῃ δωρήματα, φέρῃ pro φέρεις dictum putat, iure miratur Reisig. ad O. C. p. XXVII. HERM.

Ibidem. Schol.: δωρήματα· τιμήματα. Significat hic δώρημα commodum, fructum, quem ex aliqua re percipimus. Sic O. C. 647. El. 360.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ποίω; μαθὼν γὰρ οὐκ ἂν ἀρνοίμην τὸ δρᾶν.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

σοφός τ' ἂν αὐτὸς κἀγαθὸς κεκλῇ' ἅμα.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

120 ἴτω, ποιήσω πᾶσαν αἰσχύνην ἀφείς.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

ἦ μνημονεύεις οὖν ἃ σοι παρῄνεσα;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

σάφ' ἴσθ', ἐπείπερ εἰςάπαξ συνῄνεσα.

V. 119. Pro librorum scriptura αὐτοὺς dedi αὐτός. De optativi forma κεκλῇο, pro qua aliquot codd. κέκλησ', vide Matth. §. 204. 5.

V. 118. De vi articuli ante δρᾶν positi cfr. Matth. §. 543. et ad Eurip. Hipp 49.

V. 119. Schol.: σοφὸς μὲν διὰ τὸ κλέψαι· ἀγαθὸς δὲ διὰ τὸ πορθῆσαι. Ἢ σοφοῦ μὲν ὄντος καθόλου τοῦ δολῶσαι δυναμένου· νῦν δὲ καὶ τοῦ δόλου ἀγαθοῦ ὄντος. Cfr. El. 1070.

V. 120. ἴτω] Recte Elmslei. ad Eur. Med. 780. multis additis exemplis monet, uti hac loquendi forma qui fortiter aliquid mali tolerare aut periculum subire decreverint.

V. 122. σάφ' ἴσθι] Sc. μνημονεύειν με τούτων, ἃ μοι παρῄνεσας. Hoc dicit Neoptolemus, se memorem praecepti ab Ulixe dati fore, id est, se certo mandata eius exsecuturum esse, quum semel promiserit, significans non bis esse promittenda quae semel se facturum dixerit. Nam συνῄνεσα est συνεθέμην, ut explicatum iam a. scholiasta est. Sic O. C. 1508. Eur. Med. 1147. Alc. 12. 542.

V. 124. παρὼν] Hic si sim, ne quis putet ex abundantia esse additum.

V. 125. ὁ σκοπός] Est is, de quo supra v. 45. et 48. dictum. MUSGR.

V. 126 sq. Schol.: ἐάν μοι δόξητε βραδύνειν. κατὰ in verbo κατασχολάζειν refertur ad τοῦ χρόνου, si mihi videbimini ultra iustum tempus cunctari. HERM. Rectius Matthaei: Genitivus τοῦ χρόνου pendet a τὶ pronomine, et κατασχολάζειν τι τοῦ χρόνου est partem temporis, ad hoc negotium dati, otiando s. nihil agendo perdere.

V. 127. De αὖθις πάλιν vide ad v. 934. et Bornem. ad Xenoph Conviv. p. 178.

V. 128. Plautus Asin. I, 1, 54: nauclerico ipse ornatu per fallaciam. Et Glorios. IV, 4, 41: facito, ut venias huc ornatus ornatu nauclerico: causiam habeas ferrugineam, — palliolum habeas ferru-

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

σὺ μὲν μένων νυν κεῖνον ἐνθάδ' ἐκδέχου·
ἐγὼ δ' ἄπειμι, μὴ κατοπτευθῶ παρών,
125 καὶ τὸν σκοπὸν πρὸς ναῦν ἀποστελῶ πάλιν.
καὶ δεῦρ', ἐάν μοι τοῦ χρόνου δοκῆτέ τι
κατασχολάζειν, αὖθις ἐκπέμψω πάλιν
τοῦτον τὸν αὐτὸν ἄνδρα, ναυκλήρου τρόποις
μορφὴν δολώσας, ὡς ἂν ἀγνοίᾳ προςῇ·
130 οὗ δῆτα, τέκνον, ποικίλως αὐδωμένου,
δέχου τὰ συμφέροντα τῶν ἀεὶ λόγων.
ἐγὼ δὲ πρὸς ναῦν εἶμι σοὶ παρεὶς τάδε·
Ἑρμῆς δ' ὁ πέμπων δόλιος ἡγήσαιτο νῷν
Νίκη τ' Ἀθάνα Πολιάς, ἣ σώζει μ' ἀεί.

V. 134. De forma Ἀθάνα dorica, qua tragici semper in trimetris etiam usi sunt, vide Pors. ad Or. 26. Libri male Ἀθηνᾶ.

gineum, nam is colos thalassicus: id connexum in humero laevo, expapillato brachio: praecinctus aliquis adsimulato quasi gubernator sies. Libri plerique non τρόπον, sed τρόποις. Id quomodo significantius sibi videri dicat Buttm., non perspicio, nisi non ornatum tantum, sed etiam mores indicari putavit. At de his cogitavit poeta, qui τρόποις ut exquisitius quam τρόπον praetulit. Aesch. Ag. 927: μὴ γυναικὸς ἐν τρόποις ἄβρυνε. Choeph. 477: πάτερ τρόποισιν οὐ τυραννικοῖς θανών. Eum. 444: σιμνὸς προςίκτωρ ἐν τρόποις Ἰξίονος. HERM. Ceterum cum verbis μορφὴν δολώσας ctr. Virg. Aen. I, 683: Tu faciem illius noctem non amplius unam falle dolo, et notos pueri puer induе vultus.

V. 129. Schol.: ὡς ἂν ἀγνοίᾳ προςῇ· ἵνα μὴ γνωσθῇ.

V. 130. Schol.: τοῦ ναυκλήρου δόλιά σοι διαλεγομένου καὶ ἀσυμφανῆ. Ceterum medium αὐδᾶσθαι pro activo et lric usurpavit Sophocles et in Ai. 773. Debebat autem falsus iste nauclerus narrationem aliquam de causis sui ad Lemnum appulsus fingere. Praecipit itaque Neoptolemo Ulixes, ut ex omni eius sermone ea potissimum arripiat, quibus consilium ipsorum adiuvari senserit.

V. 131. οἱ ἀεὶ λόγοι sunt omnia verba, vel, ut accuratius nostri, seine jedesmaligen Worte. Sic O. C. 1532. Xen. Cyr. VII, 1, 47: ὁ ἀεὶ βασιλεύων. ERF.

V. 133. Ἑρμῆς δ' ὁ πέμπων etc.] Vide quae ad El. 1376 sqq. adnotavimus.

V. 134. Νίκη] Scholion: οὕτως ἡ πολιοῦχος Ἀρθηνᾶ Νίκη καλεῖται ἐν Ἀττικῇ. Eur. Ion. 1550: Μὰ τὴν παρασπίζουσαν ἅρμασίν ποτε Νίκην Ἀθάναν Ζηνὶ γηγενεῖς ἔπι. Victoriae nomine cultae Minervae templum erat in arce, idcirco mulieres,

ΧΟΡΟΣ.

(στροφὴ α'.)

135 Τί χρή, τί χρή με, δέσποτ', ἐν ξένᾳ ξένον
στέγειν, ἢ τί λέγειν πρὸς ἄνδρ' ὑπόπταν;
φράζε μοι. τέχνα γὰρ τέχνας ἑτέρας προὔχει
καὶ γνώμα, παρ' ὅτῳ
140 τὸ θεῖον Διὸς σκῆπτρον ἀνάσσεται.
σοὶ δ', ὦ τέκνον, τόδ' ἐλήλυθεν

V. 147. Primus ego eieci verba τῶνδ' ἐκ μελάθρων, in

quae arcem occupaverant, in Aristoph. Lysistr. 317. eius implorant opem. Vide Meursii Att. Lectt. I, 20. Br. Adde Barn. ad Eur. Ion. 457. 1529. et Vossii Mythol. Briefe P. II. p, 32. — Πολιάς· non Athenis solum, sed et alibi, e. g. Spartae et in Creta, colebatur Minerva Πολιὰς sive Πολιοῦχος. Commune ei erat hoc cognomen cum Iove, qui Πολιεὺς dicebatur. Phurnutus: Ἐρυσίπολις αὐτὴ καὶ Πολιὰς ὠνομάσθη, ὥςπερ δὴ καὶ ὁ Ζεὺς Πολιεύς· ἐπίσκοποι γὰρ ἀμφότεροι τῶν πόλεων.

V. 135. Quum Ulixes abiret, chorus accessit, quem usque adhuc a scena remotum fuisse vel ex Neoptolemi verbis v. 144 sqq. intelligitur.

V. 136. Schol.: ὑπόπταν· ἀντὶ τοῦ ἐμὲ φανερὸν γεγονότα, καὶ ἐλθόντα εἰς ὄψιν. Ἢ τὸν Φιλοκτήτην, τὸν ὑφ' ἡμῶν κατασκοπούμενον. Ἄλλως· πρὸς τὸν ὑφορώμενον ἡμᾶς ἄνδρα τί δεῖ λέγειν, ἢ σιωπᾶν; Ultima vera explicatio est. Dicit chorus Philoctetam suspicacem, quod verebatur, ne ille insidias sibi fieri ab advenis suspicaretur. De usu verbi στέγειν cfr. Reisig. Coni. in Arist. p. 15 sq.

V. 137—139. Schol.: τέχνα γὰρ τέχνας· τοῦτο ἐν τῷ καθόλου· ἡ γὰρ τέχνη, φησί, καὶ ἡ γνώμη τῶν βασιλέων προὔχει τῶν ἄλλων τεχνῶν. Structura verborum haec est: τέχνας γὰρ ἑτέρας καὶ γνώμας προὔχει τέχνα καὶ γνώμα ἐκείνου, παρ' ὅτῳ etc. De brevitate dictionis cfr. L. Doederl. de brachylog. p. 14., de omisso pronomine v. 662: ἔστι τε θέμις (σοὶ), ὅς etc., 957: παρέξω δαῖτα (ἐκείνοις), ὑφ' ὧν ἐφερβόμην. et 1364: ἡμᾶς τ' ἀπείργειν (τούτων), οὗ γέ σου καθύβρισαν. Ant. 36. 873. 1335. Ai. 1050. El. 1060. 1123. Trach. 350. Similiter Pindar. Nem. I, 36: τέχναι δ' ἑτέρων ἕτεραι.

V. 139 sq. παρ' ὅτῳ τὸ θεῖον Διὸς σκῆπτρον ἀνάσσεται] Schol.: ὑφ' ᾧ ἔστι τὸ θεῖον σκῆπτρον. Pro eo, quod prosae orationis scriptor dixisset, παρ' ὅτῳ — ἐστιν, maluit poeta significantiore verbo ἀνάσσεται membrum finire, deflectens ab inchoata structura. Sic infra 1134: ἐν μεταλλαγᾷ ἀνδρὸς ἐρέσσει, ad quem locum vide quae dixi. Similiter Ai. 1158.

πᾶν κράτος ὠγύγιον· τό μοι ἔννεπε,
τί σοι χρεὼν ὑπουργεῖν.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

νῦν μὲν ἴσως γὰρ τόπον ἐσχατιαῖς
145 προςιδεῖν ἐθέλεις ὅντινα κεῖται,
δέρκου θαρσῶν·
ὁπόταν δὲ μόλῃ δεινὸς ὁδίτης,

libris omnibus post ὁδίτης addita.

ed. meae. Poetica autem dictio est σκῆπτρον ἀνάσσεται, de qua conferendum, quod idem Sophocles O. C. 449. dixit, σκῆπτρα κραίνειν. Adde Virg. Aen. I, 340: imperium Dido regit. Ceterum sceptrum Iovis dicitur, quod a Iove regibus dari antiquitus putabatur. Cfr. Hom. Il. ι, 38, 98, 99.

V. 141. σοὶ — ἐλήλυθεν] Id est, ad te delatum est sivi tibi contigit. Sic O. C. 1420 sq.: τί σοι — κέρδος ἔρχεται. ibid. 229: οὐδενὶ μοιριδία τίσις ἔρχεται. O. R. 711: χρησμὸς γὰρ ἦλθε Λαΐῳ. El. 169: τί γὰρ οὐκ ἐμοὶ ἔρχεται ἀγγελίας ἀπατώμενον; Ai. 1138: τοῦτ' εἰς ἀνίαν τοὔπος ἔρχεταί τινι.

V. 142. πᾶν κράτος] Solent Graeci in quibusdam locutionibus πᾶς pronomine uti, in quibus Latini adiectivo summus potius utuntur. Ita saepe summa potestas a Graecis dicitur πᾶν κράτος, veluti ab Herodot. VI, 35, Plutarch. Nic. c. 15. Sic infra 397: ὕβρις πᾶσα, 1164: εὐνοίᾳ πάσᾳ. Ai. 456: πᾶσαν εὔκλειαν. Similiter εἰς πάχτα κίνδυνον ἐλθεῖν dicitur, ut a Xenoph. Cyr. VII, 2, 22. Cfr. Dissen. ad Pind. T. II. p. 475 ed. Goth.

Ibidem. Schol.: ὠγύγιον· τὸ ἐξ ἀρχῆς τιθέμενον. Cfr. Blomf. gl. ad Aesch. Spt. c. Th. 310. — De τό, διό significante, cfr. Matth. §. 291.

V. 144 sq. Schol.: τόπον ἐσχατιαῖς· τὸν ἐπὶ τῷ ἐσχάτῳ τόπον. De dativo vide ad O. C. 309 sq. Deinde notandum est longe plura quam quae Matth. §. 409. 4. b. attulit verba intransitiva, quod tenendi vel occupandi significatum includerent, a poetis cum simplici accusativo loci coniuncta esse. In iis et κεῖσθαι τόπον est, nobis, einen Ort beliegen, et haec: ἕζεσθαι ζυγόν Soph. Ai. 249. ἕζεσθαι κρήνας Eur. Iph. Aul. 141. ἕζειν νάτος Bacch. 1046. Ion. 1314. θάσσειν ἕδρας Soph. O. R. 161. Eur. Ion. 91 1214. χωρεῖν ναῦν Arist. Lysistr. 605. Eur. Ion. 1593. στείχειν δόμους Soph. O. C. 634. 1540. ἔναι ἀγκῶνας Ai. 805., θρώσκειν et πηδᾶν τόπον Ai. 30. Eur. Bacch. 307. 872.

V. 147. δεινὸς] Eodem sensu dictum est, quo infra 226. ἀπηγριωμένος.

πρὸς ἐμὴν ἀεὶ χεῖρα προχωρῶν
πειρῶ τὸ παρὸν θεραπεύειν.

ΧΟΡΟΣ.

(ἀντιστροφὴ ά.)

150 μέλον πάλαι μέλημά μοι λέγεις, ἄναξ,
φρουρεῖν ὄμμ' ἐπὶ σῷ μάλιστα καιρῷ·
νῦν δέ μοι λέγ', αὐλὰς ποίας ἔνεδρος ναίει
καὶ χῶρον τίν' ἔχει.
155 τὸ γάρ μοι μαθεῖν οὐκ ἀποκαίριον,
μὴ προςπεσὼν με λάθῃ ποθέν,
τίς τόπος, ἢ τίς ἕδρα, τίν' ἔχει στίβον,
ἔναυλον, ἢ θυραῖον.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

οἶκον μέν ὁρᾷς τόνδ' ἀμφίθυρον
160 πετρίνης κοίτης.

V. 148 sq. Schol.: ὥςπερ ἐγὼ προχωρῶ, οὕτως ἀκολουθῶν πειρῶ με θεραπεύειν ἀεί· κυρίως δὲ ἔστιν ἀκούειν τὸ προχωρῶ, οἷον, ὡς ἂν ἐγὼ προςτάσσω, τοῦτον τὸν τρόπον ποιῶν. Verba πρὸς ἐμὴν χεῖρα vulgo interpretantur, ad manum ut statim uti te possim. Denique τὸ παρόν est in omni re, quae agenda est.

V. 151. φρουρεῖν ὄμμα] Subiectum est ὄμμα, intelligendusque oculus Chori est. Simillime Sophocles dixit Trach. 225 sq.: ὁρῶ, φίλαι γυναῖκες, οὐδέ μ' ὄμματος φρουρὰν παρῆλθε, τόνδε μὴ λεύσσειν στόλον.

V. 152 sq. αὐλὰς et ἕδραν ad habitationem sollemnem Philoctetae, χῶρον et τόπον ad locum, in quo quum maxime versatur, referenda sunt; quare αὐλὰς ναίει etiam adiectum habet ἔνεδρος, ut incola, inhabitans. MATTH.

V. 157. τίν' ἔχει στίβον] Id est ποῦ στείβεται, ποῦ στέχει. Schol.: ἔναυλον ἢ θυραῖον· ἐντὸς ἢ ἐκτός. — θυραῖος legitur etiam in Ai. 703 sq., ibique ei eodem fere sensu, quo hic ἔναυλος, opponitur v. 796. σκηνῆς ὕπαυλος. MATTH.

V. 159 sq. Recte se habet μὲν particula, quam Wak. delendam putavit. Nam apodosin, quam in mente habuit Neoptolemus, quum haec diceret, occupavit choragus, ipse vero Philoctetes ubi esset, interrogans. Similiter v. 1: ἀκτὴ μὲν etc. οἶκον ἀμφίθυρον i. q. v. 15. δίστομος πέτρα. Insolentius autem nomini κοίτης adiunctum est adiectivum πετρίνης, quod cum nomine οἴκου debebat coniungi. Hoc enim dicit Neoptolemus: domicilium saxeum hoc, quod vides, pervium, cubile eius est. Vide ad 1123. sq. (1101 sq.).

V. 161. ποῦ — ἄπεστιν] Ubi ipse miser ille est,

ΧΟΡΟΣ.

ποῦ γὰρ ὁ τλήμων αὐτὸς ἄπεστιν;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

δῆλον ἔμοιγ', ὡς φορβῆς χρείᾳ
στίβον ὀγμεύει τόνδε πέλας που.
ταύτην γὰρ ἔχειν βιοτῆς αὐτὸν
165 λόγος ἐστὶ φύσιν, θηροβολοῦντα
πτηνοῖς ἰοῖς σμυγερὸν σμυγερῶς,
οὐδέ τιν' αὐτῷ
παιῶνα κακῶν ἐπινωμᾶν.

ΧΟΡΟΣ.

(στροφὴ β'.)

οἰκτείρω νιν ἔγωγ', ὅπως,
170 μή του κηδομένου βροτῶν,
μηδὲ σύντροφον ὄμμ' ἔχων,

qui non est intus? Cfr. v. 379. Ceterum haec choragus videtur dixisse, postquam ad speluncam. propius accesserat eamque vacuam viderat.

V. 163. Schol.: ὄγμος· ἡ ἐπὶ στίχον φυτεία· νῦν δὲ ἀντὶ τοῦ ἐφεξῆς πορεύεται. Suidas: ὄγμος, ἡ κατὰ στίχον ἔφοδος τῶν θεριστῶν. Hermannus: „ὀγμεύειν στίβον est viam deinceps prosequi, similitudine a metentibus repetita.“ Buttm. τόνδε πέλας που explicat: hic alicubi in vicinia. Cfr. v. 41. 42.

V. 163 sq. ἔχειν βιοτῆς φύσιν] Consuetudinem vitae habere.

V. 166 sq. Schol.: παιῶνα κακῶν interpretatur θεράπειαν, ἐπινωμᾶν autem ἐξευρίσκειν. Quem secutus etiam G. Dindorfius αὐτῷ ἐπινωμᾶν interpretatus sibi attribuere, i. e. invenire.

V. 167. παιῶνα] Medicum; quo sensu saepe a poetis hoc vocabulum poni multis exemplis probavit Blomf. Aesch. Ag. gloss. 98.

V. 169. Schol.: ἐλεῶ, φησὶν, αὐτόν, πῶς δύναται διάγειν, μήτε συνοικῶν τινι, μήτε κηδόμενόν τινα ἔχων.

V. 171. Schol: μηδὲ ὁρῶν εἰς ἄνθρωπον σύνοικον. Noli dubitare, quin σύντροφον ὄμμα ἔχων recte Scholiasta ad v. 169. interpretatus sit: κηδεμόνα τινὰ ἔχων, coll. El. 902. sq.: ἐμπαίει τι μοι ψυχῇ σύνηθες ὄμμα cum adnotatione mea, genitivique absoluti sint μή του etc. De coniunctis autem participiis, quorum alterum casu obliquo, alterum recto elatum est, confer Trach. 291 sq.: νῦν σοι τέρψις ἐμφανὴς κυρεῖ, τῶν μὲν παρόντων, τὰ δὲ πεπυσμένη λάγῳ, et quem ibi Neuius adscripsit locum Thucyd. 1, 2: τῆς ἐμπορίας οὐκ οὔσης, οὐδ' ἐπιμιγνύντες ἀλλήλοις.

δύστανος, μόνος ἀεί,
νοσεῖ μὲν νόσον ἀγρίαν,
ἀλύει δ' ἐπὶ παντὶ τῷ
175 χρείας ἱσταμένῳ. πῶς ποτε, πῶς δύσμορος ἀντέχει;
ὦ παλάμαι θνητῶν,
ὦ δύστανα γένη βροτῶν,
οἷς μὴ μέτριος αἰών.

(ἀντιστροφὴ β'.)

οὗτος πρωτογόνων ἴσως 180
180 οἴκων οὐδενὸς ὕστερος,

V. 183. Nihil hic corruptum est. Primum enim saepe glyconei brevi terminantur syllaba; cfr. Seidler. ad Eur. El. 207. et me in Advers. p. 117 sqq.; deinde nec in eo ulla potest esse offensio, quod brevis illa syllaba praepositionis syllaba finalis est. Nam quum in fine trimetrorum iambicorum, qui recitati sunt, saepe Sophocles praepositionem posuerit in brevem syllabam exeuntem

V. 174. Schol.: ἀλύει δὲ ἐπὶ παντί· ἐπὶ παντὶ ἐν χρείᾳ γινομένῳ ἀπορεῖ. Aristides T. I. p. 34. (59. Dind.): τί δ' ἄν εἴποις τὴν περιβόητον κλῆσιν ἔν τε δὴ κωμῳδίαις καὶ τραγῳδίαις καὶ πᾶσι λόγοις· ἔτι καὶ νῦν παντός, ὡς εἰπεῖν, ὦ Ἡράκλεις βοῶντος ἐπὶ ἅπαντι τῷ χρείας ἱσταμένῳ; τοῦτο δὴ τοῦ Σοφοκλέους. Hermannus sensum hunc esse monet: ἀλύει ἐπὶ πάσῃ τῇ παρούσῃ χρείᾳ.

V. 176. Schol.: ὦ παλάμαι θνητῶν· ὦ τέχναι καὶ γνῶμαι. Τοῦτο θαυμάζων τὸν Φιλοκτήτην φησί, πῶς μόνος ὢν ἐξευρίσκει τὰ πρὸς τὴν ζωὴν ἑαυτῷ. Rectius Erf. videtur explicasse: quam parum valent artes mortalium ad pellendas miserias et morbos.

V. 178. Schol.: οἷς μὴ μέτριος αἰών· οἷς ὁ βίος οὐκ ἔχει τῶν κακῶν μέτρον. Μὴ μέτριος αἰὼν dicitur hic vita malis modum excedens, alibi rebus secundis nimia. HERM. Cfr. El. 140.

V. 178. Schol.: πρωτογόνων· εὐγενῶν. Non recte, ut arbitror. Est potius πρωτόγονος, qui prius est genitus, ideoque πρωτόγονοι priores, maiores. Sic ap. Eur. Hec. 458: πρωτόγονος φοῖνιξ, et ap. Aesch. Pers. 508: πρωτόμοροι, qui prius fato functi sunt. — οἶκοι autem saepissime a Graecis familiae dicuntur. Cfr. Antig. 594: Λαβδακιδᾶν οἴκων. Ai. 204. Eur. Androm. 13.

V. 180. Nescio, cur Buttm. οὐδενὸς ὕστερος οἴκων pro οὐδενὸς ὕστερος τῶν ἐξ οἴκων accipiendum putet, quam duriorem structuram non dedecere ait sermonem lyricum; ut videatur ad οὐδενὸς intellexisse οἴκου. At tu οὐδενὸς intellige ἀνδρός. Nam eodem modo, quo in Eur. Ion. 1073: τῶν εὐπατριδᾶν γε-

πάντων ἄμμορος ἐν βίῳ
κεῖται μοῦνος ἀπ' ἄλλων
στικτῶν ἢ λασίων μετὰ
θηρῶν, ἔν τ' ὀδύναις ὁμοῦ 185
185 λιμῷ τ' οἰκτρός, ἀνήκεστα μεριμνήματ' ἔχων· βαρεῖα δ' ἀθυρόστομος
ἀχὼ τηλεφανὴς πικρᾶς
οἰμωγᾶς ὑπόκειται. 190

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

οὐδὲν τούτων θαυμαστὸν ἐμοί·

(cfr. huius fab. 626. O. R. 555. O. C. 312. Trach. 557.), multo magis id licitum debebat esse in versibus glyconeis, quos decantatos esse constat.

V. 185 sqq. Videtur aliquid vitii latere in βαρεῖα et ὑπόκειται. Sed quid scripserit Sophocles, mihi nondum liquet.

γῶσ' οἴκων, sic ἀνὴρ πρωτογόνων οἴκων, et proinde etiam οὐδεὶς πρωτογόνων οἴκων, nempe ἀνήρ, dictum est. HERM.

Ibid. οὐδενὸς ὕστερος] Sic Ant. 746: ὦ μιαρὸν ἦθος καὶ γυναικὸς ὕστερον.

V. 183. στικτός] Vocabulum proprium de maculosis animalibus eorumque pellibus. Sophocles El. 568: στικτὸς ἔλαφος. Eur. Bacch. 790: νεβροῦ στικτὸν δέρας. [Adde O. C. 1092: πυκνοστίκτων ἐλάφων]. Vid. Schneid. ad Oppian. Cyneg. II, 403: Virg. Aen. I, 327: maculosa lynx. Ovid. Met. III, 197: maculoso vellere cervi. MATTH.

V. 184 sq. ἔν τ' ὀδύναις ὁμοῦ λιμῷ τ' οἰκτρός] Dictum est breviter pro οἰκτρὸς ὀδύναις, ἐν αἷς ἔστιν. Vide quae ad O. R. 17. ed. sec. adnotavimus.

V. 186. Schol.: ἀθυρόστομος· πολυλάλητος, μὴ εἰργομένη τοῦ φθέγγεσθαι· ἀθυρόστομον δὲ εἶπεν τὴν ἠχώ, ἐπεὶ πρὸς πάντας ἀντιφθέγγεται. Ὁ δὲ νοῦς· ἀεὶ δὴ ὀδυρομένου αὐτοῦ, ἠχὼ πρὸς τὸν ὀδυρμὸν ἀντιφθέγγεται. — Ego ἀθυρόστομος poetice pro ἀεὶ dictum puto.

V. 187. τηλεφανὴς hic quae procul auditur: nam sensuum vocabula permutat poetarum acumen, ut mox 202: προὐφάνη κτύπος, 216: τηλωπὸς ἰωά. BUTTM. Vide nos ad O. C. 1466.

V. 188. Corruptum videri ὑπόκειτοι iam in nota critica monui. Certum tamen illud est, sensum loci hunc fere esse: et semper acerbos gemitus edit ita, ut repercussi (a rupibus, quibus cinctus erat) ex longinquo audiantur. Cfr. 695. 1458 sq.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

τί δ' ἐν δόλῳ δεῖ μᾶλλον ἢ πείσαντ' ἄγειν;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

οὐ μὴ πίθηται· πρὸς βίαν δ' οὐκ ἂν λάβοις.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

οὕτως ἔχει τι δεινὸν ἰσχύος θράσος;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

105 ἰοὺς ἀφύκτους καὶ προπέμποντας φόνον.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

οὐκ ἄρ' ἐκείνῳ γ' οὐδὲ προςμῖξαι θρασύ;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

οὔ, μὴ δόλῳ λαβόντα γ', ὡς ἐγὼ λέγω.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

οὐκ αἰσχρὸν ἡγεῖ δῆτα τὰ ψευδῆ λέγειν;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

οὔκ, εἰ τὸ σωθῆναί γε τὸ ψεῦδος φέρει.

V. 102. ἐν δόλῳ] V. ad v. 60.

V. 103. οὐ μὴ πίθηται] Nullo modo ei persuadebitur. cfr. Matth. §. 517. Rost. §. 135. 7.

V. 104. οὕτως ἔχει τι etc. Adscripsit Dindorfius Aristoph. Av. 63: οὕτως τι δεινὸν οὐδὲ κάλλιον λέγειν; Tum ἰσχύος θράσος est animus sive fiducia, quam praebent vires.

V. 105. προπέμποντας] De composito ad O. C. 664. monitum est.

V. 106 Schol.: οὐκοῦν οὐδὲ προςελθεῖν αὐτῷ εὐθαρσές ἐστι καὶ ἀσφαλές; Ut homo dicitur θρασύς, in quo fiducia conspicua est, ita recte θρασὺ negotium vel res dicitur, in qua fiducia conspicua est, i. e. quae fit cum fiducia. Adscripserunt iam interpretes Hom. Il. κ, 223: μᾶλλον θαλπωρὴ καὶ θαρσαλεώτερον ἔσται. Pindar. Nem. VII, 74: θρασύ μοι τόδ' εἰπεῖν. Xenoph. Hist. Gr. VI, 5, 32: καὶ τὸ μὲν μὴ πρὸς τὴν πόλιν προςβαλεῖν ἄν ἔτι αὐτοὺς ἤδη τι ἐδόκει θαῤῥαλεώτερον εἶναι. Platon. Lach. p. 198. b: ἡγούμεθα δεινὰ μὲν εἶναι, ἃ καὶ δέος παρέχει, θαῤῥαλέα δέ, ἃ μὴ δέος παρέχει. — De intransitivo προςμῖξαι ad O. C. 1063 monuimus.

V. 110. πῶς βλέπων] quo vultu, qua fronte? Nam βλέπειν saepe usurpatur, ut lat. tueri, v. c. acerba, torva

ΝΕΟΗΤΟΛΕΜΟΣ.

πῶς οὖν βλέπων τις ταῦτα τολμήσει λαλεῖν;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

ὅταν τι δρᾷς ἐς κέρδος, οὐκ ὀκνεῖν πρέπει.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

κέρδος δέ μοι τί τοῦτον ἐς Τροίαν μολεῖν;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

αἱρεῖ τὰ τόξα ταῦτα τὴν Τροίαν μόνα.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

οὐκ ἄρ' ὁ πέρσων γ', ὡς ἐφάσκετ', εἰμ' ἐγώ;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

οὔτ' ἂν σὺ κείνων χωρὶς οὔτ' ἐκεῖνα σοῦ.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

θηρατέ' οὖν γίγνοιτ' ἄν, εἴπερ ὧδ' ἔχει.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

ὡς τοῦτό γ' ἕξας δύο φέρει δωρήματα.

tueri. Cfr. Aristoph. Plut. 424. Vesp. 895. Lysistr. 886. ERF.

V. 111. ἐς κέρδος] Cfr. Matth. §. 578. Sententia eadem est in Soph. El. 61: δοκῶ μὲν οὐδὲν ῥῆμα σὺν κέρδει κακόν. Nec tamen e mente Sophoclis dictum, quem consensisse potius puta cum Hesiodo Op. et D. v. 352. praecipiente: μὴ κακὰ κερδαίνειν· κακὰ κέρδεα ἰσ' ἄτῃσιν.

V. 112. Male Matthaei ἐς pro πρὸς positum putat. Τροία hic non urbem solum, sed adiacentes etiam agros, qui ad civitatem Troianam pertinebant, significat, id est, Troadem. Vide exempla a me ad Ai. 994. allata.

V. 114 Particula γὰρ post ὁ πέρσων addita hanc habet vim, ut expugnatorem Ilii se iam non fore Neoptolemus dicat, subindicans collaturum se tantum aliquid Philocteta abducendo ad expugnandam Troiam esse. Expugnaturum autem Neoptolemum Ilium esse supra v. 69. Ulixes monuerat.

V. 117. Eustathium, qui ad Il. IX. p. 753, 60. (655, 7.) in his verbis, δύο φέρῃ δωρήματα, φέρῃ pro φέρεις dictum putat, iure miratur Reisig. ad O. C. p. XXVII. HERM.

Ibidem. Schol.: δωρήματα· τιμήματα. Significat hic δώρημα commodum, fructum, quem ex aliqua re percipimus. Sic O. C. 647. El. 360.

(ἀντιστροφὴ γ'.)

ΧΟΡΟΣ.

ἀλλ' ἔχε, τέκνον, 210

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

λέγ' ὅ τι.

ΧΟΡΟΣ.

φροντίδας νέας·
ὡς οὐκ ἔξεδρος, ἀλλ' ἔντοπος ἀνήρ,
οὐ μολπὰν σύριγγος ἔχων,
ὡς ποιμὴν ἀγροβότας,

V. 216. τι γὰρ pro librorum scriptura γάρ τι scribendum

V. 208 sq. Schol.: φροντίδας νέας· τὸ ἑξῆς· ἔχε φροντίδας νέας· οἷον καινότερόν τι βούλευσαι, τί πρὸς αὐτὸν ἐρεῖς.

V. 210. Schol.: οὐκ ἔξεδρος· οὐ μακράν, ἀλλ' ἐγγύς, καὶ ἐπὶ τόπου. — Ἔντοπος· ἐγγύς.

V. 211. Schol.: οὐ μολπὰν σύριγγος ἔχων· οὐ βοᾷ τερπόμενος σύριγγι, ὡς ποιμήν. Consueta tragicis locutio, qua μολπὰν ἔχειν pro μέλπεσθαι dicunt. Vide ad Ai. 532.

V. 212. ὡς ποιμὴν ἀγροβότας] Admirabili arte Sophocles, quoniam parum tragico habitu proditurus erat Philoctetes, primo Neoptolemum fecit inopem eius habitationem explorantem, deinde eam choro monstrantem, tum autem chorum miseram viri vitam describentem, quo, si tandem ipse appareret, non tam specie quam malis quae tolerarat miserabilis esset. HERM.

V. 213 sq. Schol.: ἀλλὰ τάχα προσκόπτων ὑπὸ τῶν βασάνων βοᾷ. Iunge βοᾷ ὑπ' ἀνάγκας, vociferatur prae dolore. Vid. Gramm. §. 134. p. 551. BUTTM. Matthaei de significatu locutionis ὑπ' ἀνάγκας conferri iubet Wessel. ad Diod. Sic. III, 14. IV, 44. et ad Herod. I, 116.

V. 215. Schol. ita: ἢ δύσορμον τὸν λιμένα ὁρῶν προβοᾷ ἡμῖν μὴ πελάζειν εἰς αὐτόν. Ὅμηρος· Λῆμνον ἀμιχθαλόεσσαν· τὴν ἀπροσόρμιστον. Nihil magis alienum. Immo navis inhospitalem stationem dicit quae est in portu inhospitali, atque ob id ipsum insolita. HERM. De verbo αὐγάζω confer Elmsl. ad Eur. Bacch. 395.

V. 217. Solum Ulixem alloquitur Philoctetes in cognomine Attii fabula his verbis, quae citavit Varro p. 67 [et Festus v. Tesca]: Quis tu es mortalis, qui in deserta Lemnia Et tesca te apportes loca? ERF.

V. 219. κατέσχετε] Sic v. 270. Homer. Odyss. λ, 456. Cfr. Elmsl. ad Eurip. Heracl. 84.

V. 220 sqq. ποίας πάτρας — εἰπών] Ex qua vos pa-

ἀλλ' ἤ που πταίων ὑπ' ἀνάγ- 215
κας βοᾷ τηλωπὸν ἰω-
215 άν, ἢ ναὸς ἄξενον αὐ-
γάζων ὅρμον· προβοᾷ τι γὰρ δεινόν.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Ἰὼ ξένοι,
τίνες ποτ' ἐς γῆν τήνδε ναυτίλῳ πλάτῃ 220
κατέσχετ', οὔτ' εὔορμον, οὔτ' οἰκουμένην;
220 ποίας πάτρας ἂν ἢ γένους ὑμᾶς ποτὲ
τύχοιμ' ἂν εἰπών; σχῆμα μὲν γὰρ Ἑλλάδος
στολῆς ὑπάρχει προσφιλεστάτης ἐμοί,
φωνῆς δ' ἀκοῦσαι βούλομαι· καὶ μή μ' ὄκνῳ 225
δείσαντες ἐκπλαγῆτ' ἀπηγριωμένον·

esse docui in Adv. p. 60. allato Eur. Iph. T. 1036: τίν' αἰτίαν ἔχουσ'· ὑποπτεύω τι γάρ.

tria quove ex genere esse vere dicam? Constat verbum τυγχάνειν quum ab aliis poetis, tum ab Homero saepe absolute ita poni, ut scopum ferire significet, similiter atque ἁμαρτάνειν nullo addito nomine scopum non ferire, aberrare a scopo significat. Inde factum est, ut τυγχάνειν metaphorice dici inciperet et a vero non aberrare significaret, eoque significatu cum participio coniungeretur, ita ut τύχοιμ' ἂν εἰπών idem esset atque Latinorum, verene dico? Duplici igitur sensu τυγχάνειν cum participiis coniungi a Lexicographis animadverti debebat, qui de illa tantum loquendi forma admonuerunt, qua v. c. ἔτυχε θύων est, forte sacrificabat. Tenendum tamen eo sensu, quo hic τυγχάνειν cum participio coniunctum est, non videri nisi in interrogatione poni. Confer exempla a Blomfieldio ad Aesch. Ag. gloss. 1203. allata. Eodem modo κυρῶ positum El. 663: ἦ καὶ δάμαρτα τήνδ' ἐπεικάζων κυρῶ κείνου; Adde quae de simillimo usu verbi ἁμαρτάνειν ad Ai. 154 sq. adnotavi. — De genitivis πάτρας et γένους e suppresso participio ὄντας aptis ad v 73. dixi

V. 221. Ἑλλάδος στολῆς] i. e. Ἑλληνικῆς, ut mox v. 256. Ἑλλὰς γῆ, de quo primitivorum usu pro adiectivis vid. Matth. Gr. §. 429. 4. p. 962. De significatu v. σχῆμα vid. Blomf. in gloss. ad Aesch. S. c. Th. 484.

V. 223 sq. καὶ μή μ' ὄκνῳ etc.] Iunge, quae coniungenda esse et verborum collocatio docet et Graecorum usus loquendi patitur, ὄκνῳ δείσαντες, collatis exemplis quae ad Oed. Col. 1606 sq. ed. tert. ex Platone attuli, ita ut ὄκνῳ δείσαντες sit metu affecti, quum contra ἐκπλάγῆναί τινα significet perhorrescere aliquem.

V. 224. ἀπηγριωμένον] Efferatum Philoctetam etiam Attius in scenam produxerat, ut liquet e fragm. eius ap. No-

225 ἀλλ' οἰκτίσαντες ἄνδρα δύστηνον, μόνον,
ἔρημον ὧδε κἄφιλον κακούμενον,
φωνήσατ', εἴπερ ὡς φίλοι προσήκετε.
ἀλλ' ἀνταμείψασθ' · οὐ γὰρ εἰκὸς οὔτ' ἐμὲ 230
ὑμῶν ἁμαρτεῖν τοῦδέ γ' οὔθ' ὑμᾶς ἐμοῦ.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

230 ἀλλ', ὦ ξέν', ἴσθι τοῦτο πρῶτον, οὕνεκα
Ἕλληνές ἐσμεν· τοῦτο γὰρ βούλει μαθεῖν.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ὦ φίλτατον φώνημα· φεῦ τὸ καὶ λαβεῖν
πρόσφθεγμα τοιοῦδ' ἀνδρὸς ἐν χρόνῳ μακρῷ. 235

V. 229. τοῦδέ γ' ego primus restitui, quamquam scribendum ita esse olim iam Matthaeius suspicatus est. Libri τοῦτό γ'. At genitivum τοῦδε et usus verbi ἁμαρτάνειν requirit, et positum ab Sophocle hic esse Scholiastae probatur interpretatione, τῆς προσηγορίας.

nium v. Tetritudo, a Scaligero in Coni. ad Varron. p 101. ita emendato: Quod ted obsecro, ne isthaec adspernabilem Tetritudo mea ne inculta faxit. Cfr. Quint. Cal. IX, 352 sq. MATTH.

V. 226. κακούμενον quid sit, ipse explicat poeta v. 471: μὴ λίπῃς μ' οὕτω μόνον, ἔρημον ἐν κακοῖσι τοῖσδ', οἷοις ὁρᾷς. Adde O. C. 261.

V. 228. Non statim respondente Neoptolemo, quem pro generosa indole commotum miseri viri adspectu colligere se necesse est, ut meditata ad Ulixis monitum dicta proferat, urgens eum Philoctetes, at respondete, inquit. HERM. De ἀλλά particula confer v. 486. 950.

V. 229. ὑμῶν ἁμαρτεῖν τοῦδέ γ' | Recte Scholiasta τοῦδε explicat, τῆς προσηγορίας. Hesychius: ἁμαρτεῖν — Σοφοκλῆς ἐν Φιλοκτήτῃ ἀντὶ τοῦ ἀποτυχεῖν. Eodem sensu Euripides Med. 837: ἥκω κελευσθείς. καὶ γὰρ οὖσα δυςμενής, οὐτἂν ἁμάρτοις τοῦδέ γ', ἀλλ' ἀκούσομαι, τί χρῆμα βούλει καινὸν ἐξ ἐμοῦ, γύναι, et alii multi. Neque in eo quicquam offensionis, quod praeter genitivum rei additus genitivus personae est. Eadem enim verbi simillimi τυγχάνειν structura est, de qua ad v 1287. huius fab. diximus.

V. 232. Schol: θαυμαστικὸν μετ' ἐκπλήξεως τὸ φεῦ ἐνταῦθα. De usu φεῦ adverbii pluribus ad El. 815. dixi. Brunck. interpretatur: Vah, quam iuvat vel accepisse talis viri alloquium post tam longum tempus.

V. 233. ἐν χρόνῳ μακρῷ intelligentes de eo, quod intra longum tempus fieret, ita locum constituere vel explicare tentabant, ut quereretur Philoctetes

τίς σ', ὦ τέκνον, προσέσχε, τίς προσήγαγεν
235 χρεία; τίς ὁρμή; τίς ἀνέμων ὁ φίλτατος;
γέγωνέ μοι πᾶν τοῦθ', ὅπως εἰδῶ, τίς εἶ.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ἐγὼ γένος μέν εἰμι τῆς περιῤῥύτου
Σκύρου· πλέω δ' ἐς οἶκον· αὐδῶμαι δὲ παῖς 240
Ἀχιλλέως, Νεοπτόλεμος. οἶσθα δὴ τὸ πᾶν.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

240 ὦ φιλτάτου παῖ πατρός, ὦ φίλης χθονός,
ὦ τοῦ γέροντος θρέμμα Λυκομήδους, τίνι
στόλῳ προσέσχες τήνδε γῆν πόθεν πλέων;

V. 242. Vulgo interrogandi signum positum post γῆν, quod ego primus delevi. Cfr. Ant. 401: ἄγεις δὲ τήνδε τῷ τρόπῳ πόθεν λαβών; et huius fab. 1090 sq.: τοῦ ποτε τεύξομαι σιτονόμου μέλεος πόθεν ἐλπίδος;

se tam diu eo auditu caruisse. Atqui ἐν χρ. μακρῷ hic fortius idem valet quod χρόνῳ h. e. tandem aliquando, et infra 360: οὐ μακρῷ χρόνῳ. 598: χρόνῳ τοσῷδε, post longum tempus Sic Eur. El. 1148: πατρίδα δεκέτεσιν ἐν σποραῖσιν ἐλθόντ' ἐμάν. Et Phoen. 313. utraque loquendi formula, cum ἐν et sine ἐν, coniuncta reperitur: ἰὼ τέκνον, χρόνῳ σὸν ὄμμα μυρίαις ἐν ἁμέραις προσεῖδον. BUTTM.

V. 234. τίς non est quis homo, sed coniungi debet cum χρεία. Verbum προσέσχε recte Schol. interpretatur: προσορμίσαι ἐποίησεν. Similiter Eur. Alc. 497: χρεία τίς σε Θεσσαλῶν χθόνα πέμπει;

V. 237. γένος μέν εἰμι] Vix opus est, ut moneatur γένος accusativum esse. Cfr. Hom. Od. ο, 225: ἠτὰρ γενεήν γε Μελάμποδος ἔκγονος ἦεν. et quae ad Ai. 1231. adnotavimus. Graecos imitati poetae Latini sunt, ut Virg. Aen. I, 380: Sum pius Aeneas — et genus ab Iove summo. VIII, 114: Qui genus?

V. 239. οἶσθα δὴ τὸ πᾶν] Talia in fine narrationum adiicere tragici solent. Cfr. El. 761. 938. O. C. 62. Ant. 37. MATTH.

V. 241. In Scyro, insula maris Aegaei (vid. Eur. Troad. 90.), Deidamia, Lycomedis, qui insulae illi imperabat, filia Achilli inter virgines latenti Neoptolemum pepererat. Vid. Apollod. Bibl. III, 3, 8. et Heyn. Nott. p. 802 sq. ed. pr. MATTH.

V. 242. Verbum προσέχειν sive προσίσχειν, subaudito accusativo νοῦν neutraliter vulgo usurpatum, dativum adsciscit loci, quo quis appellit. Hunc poeta in accusativum hic mutavit, qui verbis eundi, veniendi addi solet; vid. infra 355: κατηγόμην Σίγειον. BUTTM.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ἐξ Ἰλίου τοι δὴ τὰ νῦν γε ναυστολῶ. 245

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

πῶς εἶπας; οὐ γὰρ δὴ σύ γ' ἦσθα ναυβάτης
245 ἡμῖν κατ' ἀρχὴν τοῦ πρὸς Ἴλιον στόλου.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ἦ γὰρ μετέσχες καὶ σὺ τοῦδε τοῦ πόνου;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ὦ τέκνον, οὐ γὰρ οἶσθά μ' ὄντιν' εἰςορᾶς;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

πῶς γὰρ κάτοιδ' ὅν γ' εἶδον οὐδεπώποτε; 250

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

οὐδ' ὄνομά γ', οὐδὲ τῶν ἐμῶν κακῶν κλέος
250 ἤσθου ποτ' οὐδέν, οἷς ἐγὼ διωλλύμην;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ὡς μηδὲν εἰδότ' ἴσθι μ' ὧν ἀνιστορεῖς.

V. 243. δὴ τὰ νῦν cum Buttmanno pro librorum scri-

V. 244. Schol.: πῶς εἶπας· θαυμάζων φησίν, ἐπεὶ μὴ εἶδεν αὐτὸν ἐξ ἀρχῆς στρατευσάμενον. De οὐ γὰρ δὴ particulis ad El. 1003. monitum est.

V. 245. κατ' ἀρχὴν — στόλου] Eodem sensu dictum, quo supra v. 73: τοῦ πρώτου στόλου.

V. 248. πῶς γὰρ κάτοιδα] Sic. El. 923: πῶς δ' οὐκ ἐγὼ κάτοιδ' ἅ γ' εἶδον ἐμφανῶς;

V. 252. ὦ πόλλ' ἐγὼ μοχθηρός] Notanda locutio est πολλὰ μοχθηρός, significans multum, id est valde miser. Sic πολλὰ δεινός Antig. 1045 sq.: πίπτουσι — βροτῶν χοὶ πολλὰ δεινοὶ πτώματ' αἰσχρά. Electr. 1326: ὦ πλεῖστα μῶροι. O. C. 720: ὦ πλεῖστ' ἐπαίνοις εὐλογούμενον πέδον. Eodem sensu πολὺ saepe cum verbis coniungitur, ut Ai. 1382: καί μ' ἔψευσας ἐλπίδος πολύ. O. R. 786: ὑφεῖρπε γὰρ πολύ. Ant. 855: ὑψηλὸν ἐς Αἴκας βάθρον προςέπεσες, ὦ τέκνον, πολύ.

V. 254. μηδαμοῦ διῆλθέ που] Eadem ratione dictum, qua πεσεῖν ἐν κονίαις et similia. Genitivus Ἑλλάδος γῆς pendet ab adverbio loci. Cfr. Matth. Gr. §. 324. 8. Rost. §. 108. 2. h.

V. 255. Schol.: οἱ μέν· οἱ Ἀτρεῖδαι.

V. 256. γελῶσι σῖγ' ἔχοντες] Sic infra v. 1023. et Antig. 483.

V. 257. τέθηλε] Auctus est morbus. Sic El. 250: πήματα - θάλλοντα μᾶλλον ἢ καταφθίνονθ' ὁρῶ. Eadem metaphora ἀνθεῖν Trach. 1089. ad morbum transfertur. MATTH. — ἐπὶ μεῖζον ἔρχεσθαι, augeri. Sic Eur. Hec. 377: κἀπὶ μεῖζον ἔρχεται τῆς εὐγενείας ὄνομα τοῖσιν ἀξίοις. Similia sunt Soph. El. 1000: κἀπὶ μηδὲν ἔρχεται, ad nihil redit, O. R. 265: ἐπὶ πάντ' ἀφίξομαι, omnia faciam. Xenoph. Anab. III, 1, 18: ἀρ' οὐκ ἂν ἐπὶ πᾶν ἔλθοι;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ὦ πόλλ' ἐγὼ μοχθηρός, ὦ πικρὸς θεοῖς,
οὔ μηδὲ κλῃδὼν ὧδ' ἔχοντος οἴκαδε, 255
μηδ' Ἑλλάδος γῆς μηδαμοῦ διῆλθέ που.
255 ἀλλ' οἱ μὲν ἐκβαλόντες ἀνοσίως ἐμὲ
γελῶσι σῖγ' ἔχοντες· ἡ δ' ἐμὴ νόσος
ἀεὶ τέθηλε κἀπὶ μεῖζον ἔρχεται.
ὦ τέκνον, ὦ παῖ πατρὸς ἐξ Ἀχιλλέως, 260
ὅδ' εἰμ' ἐγώ σοι κεῖνος, ὃν κλύεις ἴσως
260 τῶν Ἡρακλείων ὄντα δεσπότην ὅπλων,
ὁ ταῦ Ποίαντος παῖς Φιλοκτήτης· ὃν οἱ
δισσοὶ στρατηγοὶ χὠ Κεφαλλήνων ἄναξ
ἔρριψαν αἰσχρῶς ὧδ' ἔρημον, ἀγρίᾳ 265
νόσῳ καταφθίνοντα, τῆς ἀνδροφθόρου
265 πληγέντ' ἐχίδνης ἀγρίῳ χαράγματι·

ptura δῆτα νῦν dedi.

V. 258. ὦ τέκνον, ὦ παῖ] Sic Trach. 61: ὦ τέκνον, ὦ παῖ. ibid. 1024: ὦ παῖ, παῖ, ποῦ ποτ' εἶ; Ant. 949: καίτοι γενεᾷ τίμιος, ὦ παῖ, παῖ.

V. 259. κλύεις] Audisti.

V. 262. Κεφαλλήνων] Tirones admonendi sunt locorum Homeri, inprimis Il. β, 631., unde apparet Cephallenes nomen fuisse omnium, qui insulas Ionii maris e regione Acarnaniae et Elidis incolebant; quarum maxima, Samos vel Same, sequioribus demum temporibus nomen Cephalleniae sibi vindicavit. Erant autem hi populi omnes mercaturae maxime dediti, quae antiquis temporibus cum piratica semper coniuncta erat. Atque ii, qui heroica aetate illo vitae genere prae aliis infames erant, Taphii sive Teleboae, tanquam earundem insularum omnium incolae nominantur in historia Amphitryonis et Cephali; quorum hic populi Cephallenum conditor fuisse et insulas illas debellatis Telebois insedisse dicitur. Quin Strabo X. p. 456. memorat qui Taphios et Teleboas a Cephallenibus nihil diversos esse tradiderint; quales auctores secutus Stephanus Byz. Taphum urbem Cephalleniae esse refert. Haec omnia hic composui, ut appareret non sine convicio Ulixem Cephallenum regem hic audire Philoctetae, et infra 701. magis etiam amarulente ita compellari ὦ ξένε Κεφαλλήν. BUTTM.

V. 264. τῆς ἀνδροφθόρου] Bene se habet articulus. Non enim aliqua vipera Philoctetam momorderat, sed ὃς τὸν ἀκαλυφῆ σηκὸν φυλάσσει κρύφιος οἰκουρῶν ὄφις, quae Neoptolemi verba sunt v. 1327 ed. Br. HERM.

V. 265. Schol.: χαράγματι· δήγματι· τὸ γὰρ δῆγμα τοῦ ὄφεως μόνον χαράσσει.

ξὺν ᾗ μ' ἐκεῖνοι, παῖ, προθέντες ἐνθάδε
ᾤχοντ' ἔρημον, ἡνίκ' ἐκ τῆς ποντίας
Χρύσης κατέσχον δεῦρο ναυβάτῃ στόλῳ. 270
τότ' ἄσμενοί μ' ὡς εἶδον ἐκ πολλοῦ σάλου
270 εὕδοντ' ἐπ' ἀκτῆς ἐν κατηρεφεῖ πέτρῳ,
λιπόντες ᾤχονθ', οἷα φωτὶ δυςμόρῳ
ῥάκη προθέντες βαιὰ καί τι καὶ βορᾶς
ἐπωφέλημα σμικρόν, οἷ' αὐτοῖς τύχοι. 275
σὺ δή, τέκνον, ποίαν μ' ἀνάστασιν δοκεῖς,
275 αὐτῶν βεβώτων, ἐξ ὕπνου στῆναι τότε;
ποῖ' ἐκδακρῦσαι; ποῖ' ἀποιμῶξαι κακά;
ὁρῶντα μὲν ναῦς, ἃς ἔχων ἐναυστόλουν,

V. 266. ξὺν ᾗ] sc. νόσῳ. Cfr. v. 1022: ὅτι ζῶ σὺν κακοῖς πολλοῖς τάλας. O. T. 303: οἷα νόσῳ ξύνεστιν. El. 600: κακοῖς πολλοῖς ἀεὶ ξυνοῦσα. ibid. 610: σὺν δίκῃ ξύνεστι. Eur. fragm. inc. LXXV, 3: ὅςτις δὲ ταύτῃ τῇ νόσῳ ξυνὼν ἀνήρ. Vide etiam ad O. C. 7. Ceterum nihil in eo offensionis, quod pronomen relativum pluribus verbis a nomine, ad quod pertinet, seiunctum est. Cfr. Trach. 358. et Reisig. in Comm. Critt. ad O. C. 261. p. 224. — Denique de verborum collocatione vide quae ad O. C. 1223. attuli exempla.

V. 267 sq. ἐκ τῆς ποντίας Χρύσης] Male Schol. ποντίας explicat παραθαλασσίας, Asiae urbem sine dubio significans. Intelligendam nunc Chrysen insulam esse in Argumento docui.

V. 269. Iungendum ἄσμενοι cum verbo εἶδον. Id enim, quod Philoctetam somno viderunt oppressum, admodum opportune Atridis, qui non animadvertentem eum exponere volebant, accidere debebat.

Ibid. Schol.: σάλου· κινήματος, πόνου. Intelligendum de morbi violentia coll. O. R. 24. Ant. 163.

V. 271. Rarus est hic adiectivi δύςμορος usus, ex quo de calamitate dicitur, quae in inopia victus omniumque ad vitam sustentandam rerum necessariarum posita est.

V. 272. προθέντες] Cfr. Ai. 1294. Ant. 775. ῥάκη· pannos; quos tangit Arist. Ran. 423: ποίας ποθ' ἀνὴρ λακίδας αἰτεῖται πέπλων; ἀλλ' ἢ Φιλοκτήτου τὰ τοῦ πτωχοῦ λέγεις; Ex quo loco, in quo Euripides loquens inducitur, colligas Euripidem Philoctetam laceris pannis indutum in scena exhibuisse. MATTH. — καί τι καὶ βορᾶς, ut infra 308: καί πού τι καὶ βορᾶς μέρος.

Ibid. Schol.: οἷ' αὐτοῖς τύχοι· καταρᾶται. Non tantum exsecrandi vim haec formula habet, sed simul res, de quibus sermo est, miserrimas fuisse significat. Cfr. v. 509. Similiter v. 315 sq. et Aesch. Prom. 889. ed. Blomf. Nos quoque similiter: ich habe Leiden erduldet, wie ich sie meinen Feinden nicht wünsche. Similiter Terent. Heaut. V, 6, 13: au, obsecro, istuc nostris inimicis siet.

V. 274. Schol.: ἀνάστασιν· νῦν τὴν ἐξ ὕπνου ἔγερσιν.

πάσας βεβώσας, ἄνδρα δ' οὐδέν' ἔντοπον, 280
οὐχ ὅςτις ἀρκέσειεν, οὐδ' ὅςτις νόσου
280 κάμνοντι συλλάβοιτο. πάντα δὲ σκοπῶν
εὕρισκον οὐδὲν πλὴν ἀνιᾶσθαι παρόν,
τούτου δὲ πολλὴν εὐμάρειαν, ὦ τέκνον.
ὁ μὲν χρόνος δὴ διὰ χρόνου προὔβαινέ μοι, 285
κἄδει τι βαιᾷ τῇδ' ὑπὸ στέγῃ μόνον
285 διακονεῖσθαι. γαστρὶ μὲν τὰ σύμφορα
τόξον τόδ' ἐξεύρισκε τὰς ὑποπτέρους
βάλλον πελείας· πρὸς δὲ τοῦθ', ὅ μοι βάλοι
νευροσπαδὴς ἄτρακτος, αὐτὸς ἂν τάλας 290

V. 276. ποῖ' ἐκδακρῦσαι etc.] Id est ποῖα δάκρυα δακρῦσαι et ποίας οἰμωγὰς οἰμῶξαι. Vide quae in Censura Aiac. ab Lobeck. edit. p. 86. §. 4. dixi.

V. 277. Adverte μὲν particulae collocationem. Similis locus est v. 1136. — ἃς ἔχων ἐναυστόλουν, quibuscum tum ad Troiam navigabam. Cfr. Hom. Il. β, 718.

V. 279 sq. οὐχ ὅςτις ἀρκέσειεν etc.] Neque qui opem ferret (ad victum potissimum quaerendum), neque qui laboranti in morbo curando succurreret. Nam συλλαμβάνειν s. συλλαμβάνεσθαί τινί τινος dicitur prima significatione, qui una cum alio rem prehendit, tum qui in re aliqua alicui opitulatur, ut Arist. Vesp. 733. Pac. 437. Lysistr. 313., quos locos Br. ad h. l. attulit. MATTH. Cfr. Matthiae Gr. §. 325. et Boissonad. ad Philostr. Her. p. 384 sq.

V. 281. Verba sic ordinanda: οὐδὲν εὕρισκον παρὸν πλὴν ἀνιᾶσθαι, τούτου δὲ (τοῦ ἀνιᾶσθαι) πολλὴν εὐμάρειαν. Musgravius hunc locum Horatium putat imitatum esse II. Serm. V, 69: invenietque nil sibi legatum praeter plorare suisque.

V. 283. διὰ χρόνου] Recta Astii interpretatio: Die Zeit verstrich mir, eine nach der andern etc. Hoc enim dicit Philoctetes, per omne tempus, quod iam elapsum sit, se solum sibi omnia ministrare debuisse.

V. 284. Schol.: καὶ ἔδει με ἐμαυτῷ ἐξυπηρετεῖσθαι. — De vocc. διάκονος et διακονεῖν usu sollemni in apparanda mensa et victu ministrando vid. Interpp. ad Theoph. Char. c. XI., Spanhem. ad Iulian. Caes. p. 453. et Burm. ad Petron. Satir. c. 31. MATTH.

V. 285 sq. Schol.: τὰ σύμφορα· τὰ ἀναγκαῖα. — ἐξεύρισκε, parabat, suppeditabat. Vide quae ad Trach. 25. adnotavi.

V. 286. τὰς ὑποπτέρους πελείας] Sic Ai. 140., ubi vid. Lobeck. cfr. etiam Seidl. ad Eur. Troad. 147.

V. 288. Αὐτὸς dicit, quia non, ut venatores, canem habebat, qui praedam apportaret. HERM.

Ibid. De hoc ἂν particulae usu imperfectis iunctae vid. Matth. §. 599. Rost. §. 120 5. c. γ.

εἰλυόμην δύστηνον ἐξέλκων πόδα.
πρὸς τοῦτ' ἂν εἴ μ' ἔδει τι καὶ ποτὸν λαβεῖν,
καί που πάγου χυθέντος, οἷα χείματι,
ξύλον τι θραῦσαι, ταῦτ' ἂν ἐξέρπων τάλας
ἐμηχανώμην· εἶτα πῦρ ἂν οὐ παρῆν,
ἀλλ' ἐν πέτροισι πέτρον ἐκτρίβων μόλις
ἔφην' ἄφαντον φῶς, ὁ καὶ σώζει μ' ἀεί.
οἰκουμένη γὰρ οὖν στέγη πυρὸς μέτα
πάντ' ἐκπορίζει, πλὴν τὸ μὴ νοσεῖν ἐμέ.
φέρ', ὦ τέκνον, νῦν καὶ τὸ τῆς νήσου μάθῃς.
ταύτῃ πελάζει ναυβάτης οὐδεὶς ἑκών·
οὐ γάρ τις ὅρμος ἐστίν, οὐδ' ὅποι πλέων

V. 289. δύστηνον ex Canteri coniectura scripsi. Libri δύστηνος. Cfr. v. 1377: τῷδε δυστήνῳ ποδί. et Eurip. Phoen. 1533: γεραιὸν πόδα δεμνίοις δύσταινον ἰαύων.

V. 290. πρὸς τοῦτ' ἂν εἴ μ' ἔδει ex Wakef. coniectura scripsi. Vulgo deleta omni post ἐξέλκων πόδα interpunctione verba

V. 291. καί που πάγου] Si quando glacies diffusa erat super terram, ut in hieme fieri solet. Nam πάγος h. l. frigus glaciale, glacies, pruina; et χεῖσθαι dicitur quaecunque res, quae quocunque modo diffunditur, ut in Hom. Il. μ, 284. flocci nivium, in Soph. Trach. 853. morbus. MATTH.

V. 295. Schol.: καλῶς εἶπεν ἄφαντον· οὐ φαίνεται γάρ, ἀλλὰ δυνάμει αὐτὸ ἔχει. Ceterum comparant editt. Virg. Georg. I, 135: ut silicis venis abtrusum excuderet ignem. — Ἀεὶ hic dictum, ut οἱ ἀεὶ λόγοι, i. e. quoque tempore, quod tale est. Nos jedesmal. HERM.

V. 296. Schol.: ἀντὶ τοῦ, ἡ οἰκία ἡ μετὰ πυρὸς οὖσα καλῶς διοικεῖται. Eustath. p. 1523, 30: ἀρχαῖον δὲ ἡ τοῦ πυρὸς χρῆσις παρὰ τοῖς ἐνδόξοις, ἣν καὶ ὁ τῆς τραγῳδίας Φιλοκτήτης ἐπαινῶν φησίν, ὅτι οἰκουμένη στέγη πυρὸς μέτα πάντ' ἐκπορίζει αὐτῷ, ἃ ἐκεῖνος νοεῖ.

V. 297. πλὴν τὸ μὴ νοσεῖν ἐμέ] Exspectaverit quispiam τινά pro ἐμέ. Verum recte monuit Buttmannus Philoctetam, sui mali cogitatione admonitum, quae universe dicere coepisset, ad se iam transferre.

V. 298. φέρε — μάθῃς] Cfr. Matth. Gr. §. 516. — τὸ τῆς νήσου. cfr. idem §. 284.

V. 300 sq. οὐδ' ὅποι πλέων ἐξ. κέρδος] Neque locus, in quem navigans (supple ναυβάτης ex v. 299.) negotiando lucrum faciat. MATTH. De usu futuri cfr. Matth. Gr. §. 507.

Ibid. ξενώσεται passiva significatione, ut supra v. 46. φυλάξεται. Schol.: καταχθήσεται ὡς ξένος.

V. 303. τάχ' οὖν τις ἄκων' ἔσχε] Ex mente Neoptolemi haec dicuntur hoc sensu: for-

ἐξεμπολήσει κέρδος, ἢ ξενώσεται.
οὐκ ἐνθάδ' οἱ πλοῖ τοῖσι σώφροσιν βροτῶν.
τάχ' οὖν τις ἄκων ἔσχε· πολλὰ γὰρ τάδε 305
ἐν τῷ μακρῷ γένοιτ' ἂν ἀνθρώπων χρόνῳ·
305 οὗτοί μ', ὅταν μόλωσιν, ὦ τέκνον, λόγοις
ἐλεοῦσι μέν, καί πού τι καὶ βορᾶς μέρος
προςέδοσαν οἰκτείραντες, ἤ τινα στολήν·
ἐκεῖνο δ' οὐδείς, ἡνίκ' ἂν μνησθῶ, θέλει, 310
σῶσαί μ' ἐς οἴκους· ἀλλ' ἀπόλλυμαι τάλας
310 ἔτος τόδ' ἤδη δέκατον ἐν λιμῷ τε καὶ
κακοῖσι βόσκων τὴν ἀδηφάγον νόσον.

πρὸς τοῦτ' ἄν cum praecedentibus iunguntur, maiore post ea interpunctione posita, scribiturque εἴ τ' ἔδει. At ita otiosissima sunt verba πρὸς τοῦτ' ἄν, praegressis modo verbis πρὸς δὲ τοῦθ', ὅ μοι etc. Ponuntur quidem saepe verba eadem et initio membri et in fine, sed talia tantum, quorum magna vis sit. Vide quae ad Ant. 814. attuli exempla.

tasse igitur, inquies, aliquis invitus appulerit. Tum ad ἔσχε intelligendum est quod antea positum nomen est τὸν πλοῦν, ita ut ἔχειν significet dirigere. Cfr. Hom. Od. γ, 182: ἔγωγε Πύλονδ' ἔχον. Herodot. VI, 95: ἐνθεῦτεν δὲ οὐ παρὰ τὴν ἤπειρον εἶχον τὰς νέας. Hom. Il. ε, 829: ἀλλ' ἄγ', ἐπ' Ἄρηϊ πρώτῳ ἔχε μώνυχας ἵππους. Soph. huius fab. 1119 sq.: στυγερὰν ἔχε — ἀρὰν ἐπ' ἄλλοις. Ant. 138: εἶχε δ' ἄλλα τὰ μέν.

Ibid. πολλὰ γὰρ τόδε] Quae contra hominum voluntatem accidunt. MATTH.

V. 304. ἐν τῷ μακρῷ ἀνθρώπων χρόνῳ] In longa hominum aetate s. vita. Cfr. O. C. 7. 8. Ai. 646. Herod. V, 9: γένοιτο δ' ἂν πᾶν ἐν τῷ μακρῷ χρόνῳ. Similiter Latini. Sic Plaut. Rud. IV. 7, 10: in aetate hominum plurimae fiunt transennae, ubi decipiuntur dolis.

V. 305. οὗτοί μ'] Referendus pluralis ad singularem pronominis quod praecessit; de quo vide ad Ant. 703.

V. 306. Observanda alternatio praesentis et aoristi ἔσχε — ἐλεοῦσι — προςέδοσαν — θέλει. Praesenti tempore quod semper factum, aoristo quod aliquando factum significatur.

V. 307. προςέδοσαν] Praeter verba, quibus misericordiam declararunt, aliquid cibi dederunt.

V. 309. Schol.: σῶσαί μ' ἐς οἴκους· τὸ ἀποφέρειν με εἰς τὴν πατρίδα.

V. 311. βόσκων] Idem est atque τρέφων (v. 795.), ut alere morbum ap. Latinos, e. g. Corn. Nep. Vit. Att. c. 21, 6. — ἀδηφάγον· βρωτικήν. Schol., i. e. edacem, insatiabilem; aptum epith. in genere morborum φαγεδαινικῶν, qui etiam νομαὶ appellantur. MATTH. De ἐν praepositione ad v. 60. monitum est.

τοιαῦτ' Ἀτρεῖδαί μ' ἥ τ' Ὀδυσσέως βία,
ὦ παῖ, δεδράκασ', οἳ' Ὀλύμπιοι θεοὶ 315
δοῖέν ποτ' αὐτοῖς ἀντίποιν' ἐμοῦ παθεῖν.

ΧΟΡΟΣ.

315 ἔοικα κἀγὼ τοῖς ἀφιγμένοις ἴσα
ξένοις ἐποικτείρειν σε, Ποίαντος τέκνον.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ἐγὼ δὲ καὐτὸς τοῖςδε μάρτυς ὧν λόγοις,
ὡς εἰσ' ἀληθεῖς οἶδα, συντυχὼν κακῶν 320
ἀνδρῶν Ἀτρειδῶν τῆς τ' Ὀδυσσέως βίας.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

320 ἦ γάρ τι καὶ σὺ τοῖς πανωλέθροις ἔχεις
ἔγκλημ' Ἀτρείδαις, ὥςτε θυμοῦσθαι παθών;

V. 313. οἳ' Ὀλ. ex Porsoni coniectura scripsi. Libri οἷς Ὀλ.

V. 312. Acute poeta hic et infra 593. locutionem Homericam Αἰνείαο βίη, βίη Διομήδεος, in Ulixem potissimum transfert, ita tamen, ut non robur et fortitudinem, sed vim aliis ab illo fieri solitam cogitet collocutor. BUTTM.

V. 315. ἔοικα κἀγώ] Rarus est hic primae personae ἔοικα usus, pro qua fere ubique eo sensu, quo hic usurpatum verbum illud, tertia persona poni solet. Praeivit tamen Hom. Od. χ, 348: ἔοικα δέ τοι παραείδειν ὥςτε θεῷ. Sensus: facere non possum, quin etc. Schol.: κἀγὼ ἐξίσου ἐλεῶ σε τοῖς ἀφιγμένοις ἐνταῦθα, ὥςπερ οἱ ἄλλοι ξένοι, περὶ ὧν ἔλεγες. — De dativo ab ἴσα pendente cfr. Matth. Gr. §. 386.

V. 318 sq. συντυχὼν κακῶν ἀνδρῶν Ἀτρειδῶν etc.] Expertus malos viros Atridas et Ulixem. De usu hoc verbi τυγχάνειν τινός τινος pluribus dixi in Advers. in Phil. p. 80 sqq. Neque in eo quicquam offensionis, quod eodem sensu Sophocles hoc loco συντυγχάνειν posuit. Vide quae ad huius fab. v. 1301. adnotavi et confer O. C. 1482: ἐναισίου δὲ συντύχοιμι.

V. 322. Schol.: εἴθε γένοιτό μοι ὠργισμένῳ ὅρμησις κατ' αὐτῶν, καὶ τὴν δύναμιν ἐνδείξασθαι. — χειρὶ dativus est instrumenti; πληρῶσαι θυμόν, animi cupiditatem, sive ultionis sive cuiusvis alius rei, explere, elegans locutio est, de qua Valck. ad Eur Hippol. 1327: Κύπρις γὰρ ἤθελ', ὥςτε γίγνεσθαι τάδε, πληροῦσα θυμόν. Sophocles O. C. 778: πλήρη δ' ἔχοντι θυμόν ὧν χρήζοις. Sic de videndi cupiditate Eur. Androm. 1084: ὄμματ' ἐξεπίμπλαμεν. BRUNCK. Addo Platon. de rep. v. p. 465. a: εἴ πού τίς τῳ θυμοῖτο, ἐν τῷ τοιούτῳ πληρῶν τὸν θυμὸν ἧττον ἐπὶ μείζους ἂν ἴοι στάσεις. et Plutarch. Lysand. c. 19: θυμοῦ

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

θυμὸν γένοιτο χειρὶ πληρῶσαί ποτε,
ἵν' αἱ Μυκῆναι γνοῖεν, ἡ Σπάρτη θ', ὅτι 325
χὴ Σκῦρος ἀνδρῶν ἀλκίμων μήτηρ ἔφυ.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

325 εὖ γ', ὦ τέκνον· τίνος γὰρ ὧδε τὸν μέγαν
χόλον κατ' αὐτῶν ἐγκαλῶν ἐλήλυθας;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ὦ παῖ Ποίαντος, ἐξερῶ, μόλις δ' ἐρῶ,
ἄγωγ' ὑπ' αὐτῶν ἐξελωβήθην μολών. 330
ἐπεὶ γὰρ ἔσχε μοῖρ' Ἀχιλλέα θανεῖν —

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

330 οἴμοι· φράσῃς μοι μὴ πέρα, πρὶν ἂν μάθω
πρῶτον τόδ', ἦ τέθνηχ' ὁ Πηλέως γόνος;

V. 317. μάρτυς ὢν λόγοις ex Gernhardi coniectura scripsi. Libri μάρτυς ἐν λόγοις, quod soloece dictum.

δὲ μία πλήρωσις, ἀπολέσθαι τὸν ἀπεχθανόμενον.

V. 323. ἵνα — γνοῖεν] Optativus positus propter antecedentem optativum. Vide ad Ai. 1194.

V. 325 sq. τίνος χόλον] Cuius rei iram: v. ad Vig. p. 878 sqq. [cfr. huius fab. v. 751. 1039.]; χόλον ἐγκαλεῖν autem, ut νεῖκος ἐγκαλεῖν in O. R. 702., est culpae, quae movit iram, accusare. Itaque sensus est, si explicate enuntiare volumus: cuius rei culpam, quae ita tibi hanc magnam iram commovit, Atridis vitio vertens huc ades? HERM.

V. 327. Schol.: μόλις δ' ἐρῶ· ὑπὸ τῆς ὀργῆς.

V. 328. ἄγωγ' ἐξελωβήθην] Quas ego iniurias accepi, dictum eadem ratione, qua βλάπτειν τινά τι dicitur, de quo loquendi genere cfr. Matth. Gr. §. 415. 3., nisi quod ἐκλωβᾶσθαι sensu passivo nunc usurpatum, de qua re cfr. idem §. 495. c. – Participium μολὼν autem noli eum eodem §. 636. aliisque abundanter additum putare. Significat: quum ego Troiam venissem.

V. 329. ἐπεὶ — ἔσχε μοῖρα] Ubi Achillem fatum tenuit, sive occupavit, ut moreretur. Cfr. Hom. Od. ρ, 326: Ἄργον δ' αὖ κατὰ μοῖρ' ἕλαβεν μέλανος θανάτοιο. Sophocl. Ai. 516 sq.: καὶ μητέρ' ἄλλη μοῖρα τὸν φύσαντά τε καθεῖλεν Ἅιδου θανασίμους οἰκήτορας. et O. R. 713: ὡς αὐτὸν ἥξει μοῖρα πρὸς παιδὸς θανεῖν.

V. 331. ἦ τέθνηχ'] Vix credere potest Philoctetes factum esse, quod narrat Neoptolemus. Hinc ante quam, quomodo factum sit, quaerat, iterum rogat, factumne sit, quod ille factum esse narravit. Similiter v. 414. O. C. 1583. O. R. 943.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

τέθνηκεν, ἀνδρὸς οὐδενός, θεοῦ δ' ὕπο,
τοξευτός, ὡς λέγουσιν, ἐκ Φοίβου δαμείς. 335

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ἀλλ' εὐγενὴς μὲν ὁ κτανών τε χὠ θανών.
335 ἀμηχανῶ δέ, πότερον, ὦ τέκνον, τὸ σὸν
πάθημ' ἐλέγχω πρῶτον, ἢ κεῖνον στένω.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

οἶμαι μὲν ἀρκεῖν σοί γε καὶ τὰ σ', ὦ τάλας,
ἀλγήμαθ', ὥστε μὴ τὰ τῶν πέλας στένειν. 340

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ὀρθῶς ἔλεξας· τοιγαροῦν τὸ σὸν φράσον
340 αὖθις πάλιν μοι πρᾶγμ', ὅτῳ σ' ἐνύβρισαν.

V. 332 sq. ἀνδρὸς οὐδενός, θεοῦ δ' ὕπο] Pendent haec a verbo τέθνηκεν, et coniungenda sunt τοξευτὸς ἐκ Φοίβου δαμεὶς hoc sensu, τόξοις Φοίβου δαμείς. De re narrata vide quae in fab. Aiac. p. 14. not. 13. exposui.

V. 334. Schol.: εὐγενής· ἀντὶ τοῦ ἀνδρεῖος, εἴ γε καὶ γενναῖος ὁ εὐγενής. — Verba κτανών et θανών amant tragici sic componere. Cfr. Ant. 1263 sq.

V. 336. Schol.: ἐλέγχω· κρίνω, ἐρωτῶ. Sic Xen. Anab. III, 5, 14: ἤλεγχον τὴν κύκλῳ πᾶσαν χώραν, τίς ἑκάστη εἴη. — πάθημα, id quod Philoctetes ab Atridis perpessus erat.

V. 337 sq. τὰ σ' pro τὰ σά, de qua elisione, quam Soph. El. 1499. Eur. El. 272. habent, vid. Schaef. et Elmsl. ad O. R. 329. — τὰ τῶν πέλας (ἀλγήματα) aliorum (infortunia), ut τὰ τῶν πέλας κακά in Ai. 1151. El. 551. MATTH.

V. 339. τὸ σὸν πρᾶγμα] Rem, quae ad te spectat, id est πάθημα.

V. 340. αὖθις πάλιν] Scholiasta: τὸ χ, ὅτι δὶς τὸ αὐτὸ εἶπεν, αὖθις καὶ πάλιν. Neuius adscripsit 127. 952. 1232.

V. 341. Schol.: ἤλθόν με μέτα· μετῆλθόν με. Cfr. Valcken. ad Eurip. Phoen. 1327. — Eustath. p. 310, 41 (235, 8.): ἡ δὲ παρὰ Σοφοκλεῖ ποικιλοστόλος ναῦς δαίδαλόν τι χρῆμά ἐστιν, ὡς πολλοῖς χρώμασι ποικιλλόμενον.

V. 342. δῖος h. l. non laudis, sed dignitatis regiae epitheton. — χὠ τροφεύς, Phoenix, qui ipse Hom. Il. ι, 481 — 490. suam in nutrito puero Achille curam describit. Idem in Scyrum missus ad Neoptolemum adducendum memoratur in Philostr. Iun. Imag. I. Alii Ulixi et Diomedi has partes assignant.

V. 343. μάτην· ἀντὶ τοῦ ψεῦδος· ὡς παρὰ Σοφοκλεῖ (El. 642.) ματαίαν βάξιν, ἤγουν ψευδῆ φήμην· μάταιον δέ, τῷ λόγῳ πεπλασμένον καὶ ἀνυπόστατον. Phavor. Sic ap. Dion. Cass.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ἦλθόν με νηὶ ποικιλοστόλῳ μέτα
διός τ' Ὀδυσσεὺς χὠ τροφεὺς τοὐμοῦ πατρός,
λέγοντες, εἴτ' ἀληθές, εἴτ' ἄρ' οὖν μάτην, 345
ὡς οὐ θέμις γίγνοιτ', ἐπεὶ κατέφθιτο
345 πατὴρ ἐμός, τὰ πέργαμ' ἄλλον ἢ μ' ἑλεῖν.
ταῦτ', ὦ ξέν', οὕτως ἐννέποντες οὐ πολὺν
χρόνον μ' ἐπέσχον μή με ναυστολεῖν ταχύ,
μάλιστα μὲν δὴ τοῦ θανόντος ἱμέρῳ, 350
ὅπως ἴδοιμ' ἄθαπτον· οὐ γὰρ εἰδόμην·
350 ἔπειτα μέντοι χὠ λόγος καλὸς προσῆν,
εἰ τἀπὶ Τροίᾳ πέργαμ' αἱρήσοιμ' ἰών.
ἦν δ' ἦμαρ ἤδη δεύτερον πλέοντί μοι,
κἀγὼ πικρὸν Σίγειον οὐρίῳ πλάτῃ 355
κατηγόμην· καί μ' εὐθὺς ἐν κύκλῳ στρατὸς

XLVI, 10. μάτην συκοφαντεῖν· falso cavillari. WAKEF.

V. 345. πέργαμα, quae fere Τροίας πέργαμα dici solent, sic nude dixit etiam v. 1334. HERM.

V. 347. Brunckium et Musgravium, qui ἐπέσχον numeri singularis putabant esse, bene refutavit Buttm., sic explicans: haec eorum verba quam maxime me incitarunt, ut ocius navigarem, inprimis quidem cupidine ductus etc. Figura usitatissima Graecis est, ut negent id, cuius intelligi contrarium volunt. HERM.

V. 349. ὅπως ἴδοιμ' ἄθαπτον] Ut viderem ante sepulturam. Ad verba οὐ γὰρ εἰδόμην nihil intelligendum nisi antea, quod assumendum ex verbo ἄθαπτον. Atque hoc, si sensum spectaveris, idem sane est atque illud, quod Schol. ad οὐ γὰρ εἰδόμην intelligendum putat, ζῶντα. — εἰδόμην pro εἶδον, ut Hom. Il. κ, 47. Soph. El. 893. Trach. 151.

Ibid. De temporum computatione quaeri poterat. Nam si statim e Lycomedis domo ad Troiam profectus est Achilles, nondum nato filio, Neoptolemus puer esset vix decennis. Verum in huiusmodi rebus non argutandum. Multae enim antiquae fabulae, ut quae paullatim ex variis interque se dissimillimis narrationibus conflatae sint, miris modis, maximeque in temporum rationibus, sibi ipsae repugnant. Quas repugnantias callide occultare solent scriptores, ubi non in promptu est aliquid commenti, quo eas expediant. HERM.

V. 353. κἀγώ] De καί particulae usu vide Matth. §. 620. et ad Antig. 1165. Tum Scholiasta: πικρὸν Σίγειον· ἤτοι διὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀχιλλέως, ἢ διὰ τὸ δυςχείμερον τοῦ τόπου. Recte Neuius monet invisum tunc fuisse dici ob ea, quae passus ibi Neoptolemus esset. — Schol.: οὐρίῳ πλάτῃ· τῷ εὐδίῳ πλῷ.

355 ἐκβάντα πᾶς ἠσπάζετ', ὀμνύντες βλέπειν
τὸν οὐκέτ' ὄντα ζῶντ' Ἀχιλλέα πάλιν.
κεῖνος μὲν οὖν ἔκειτ' · ἐγὼ δ' ὁ δύςμορος,
ἐπεὶ 'δάκρυσα κεῖνον, οὐ μακρῷ χρόνῳ 360
ἐλθὼν Ἀτρείδας πρὸς φίλους, ὡς εἰκὸς ἦν,
360 τά θ' ὅπλ' ἀπῄτουν τοῦ πατρὸς τά τ' ἄλλ' ὅσ' ἦν.
οἱ δ' εἶπον, οἴμοι, τλημονέστατον λόγον·
ὦ σπέρμ' Ἀχιλλέως, τἆλλα μὲν πάρεστί σοι
πατρῷ' ἑλέσθαι, τῶν δ' ὅπλων κείνων ἀνὴρ 365
ἄλλος κρατύνει νῦν, ὁ Λαέρτου γόνος.
365 κἀγὼ δακρύσας εὐθὺς ἐξανίσταμαι

V. 368. Verba πρὶν μαθεῖν ἐμοῦ aliquid vitii contraxisse

V. 355 sq. Egregie et naturae vulgi convenienter pingit desiderium Achillis conspecto filio, patris simillimo, in militibus excitatum. Huc spectat versus a Plutarcho servatus (de discr. adul. et amici p. 51. C. et in Alcib. p. 203. D.) οὐ παῖς Ἀχιλλέως, ἀλλ' ἐκεῖνος αὐτὸς εἶ. Talem fere et Philostratus Neoptolemum depingit (Heroic. c. 19. p. 865. ed. Ol.) καλὸν καὶ προςεοικότα πατρί. Vid. etiam Philostr. Inn. Icon. I. p. 865. et Tryphiod. v. 53. Nemo tamen saepius hanc Neoptolemi cum patre similitudinem commemorat, quam Quintus Smyrnaeus, maxime VII, 176. GED.

V. 357. κεῖνος μὲν οὖν ἔκειτ'] Non sepultum fuisse, sed iacuisse corpus Achillis paratum ad sepulturam significat.

V. 358. οὐ μακρῷ χρόνῳ] Non longo tempore post. Vide ad v. 233.

V. 361. Schol.: διὰ μέσου τὸ οἴμοι ἀποδυρόμενός φησι. Interposita haec est, quasi ingenti dolore expressa, deploratio iniuriae acceptae. Ita bonus est actor fabulae compositae ab Ulixe. CAMER. Tum τλημονέστατον λόγον est ἀναιδέστατον. Vide quae ad O. R. 1144. adnotavimus.

V. 365 sq. εὐθὺς ἐξανίσταμαι ὀργῇ βαρείᾳ] Non recte Matthaeius explicat: statim prae gravi ira apud me non sum. Nam ἐξανίσταμαι non potest nisi surgo significare. Surrexisse autem se Neoptolemus ait, ut verba faceret in concione.

V. 367. ὦ σχέτλιε] Differt hic locus ab iis, in quibus quum oratio ad plures convertitur, tamen unius tantum nomen compellatur, de quo loquendi genere Brunck. ad Arist. Ran. 1479. Lob. ad Ai. p. 248. et Huschk. ad Tibull. p. 72 sq. monuerunt. Hic enim non nomen est positum, sed adiectivum, quod primo adspectu dubium sane est, utrum ad Agamemnonem, an ad Menelaum sit referendum. Nihilominus sana scriptura vulgata, quum e nexu totius loci pateat convicium ad eum spectare, qui arma Achillis Ulixi tradidisset. Eius autem iniuriae auctorem nemo non Agamemnonem habere debebat, penes quem summum

ὀργῇ βαρείᾳ, καὶ καταλγήσας λέγω·
ὦ σχέτλι', ἦ 'τολμήσατ' ἀντ' ἐμοῦ τινι
δοῦναι τὰ τεύχη τἀμά, πρὶν μαθεῖν ἐμοῦ; 370
ὁ δ' εἶπ' Ὀδυσσεύς, πλησίον γὰρ ἦν κυρῶν·
370 ναί, παῖ, δεδώκασ' ἐνδίκως οὗτοι τάδε.
ἐγὼ γὰρ αὔτ' ἔσωσα κἀκεῖνον παρών.
κἀγὼ χολωθεὶς εὐθὺς ἤρασσον κακοῖς
τοῖς πᾶσιν, οὐδὲν ἐνδεὲς ποιούμενος, 375
εἰ τἀμὰ κεῖνος ὅπλ' ἀφαιρήσοιτό με.
375 ὁ δ' ἐνθάδ' ἥκων, καίπερ οὐ δύςοργος ὤν,
δηχθεὶς πρὸς ἁξήκουσεν ὧδ' ἠμείψατο·

mihi videntur. Vide notam exegeticam.

esset imperium. Similiter v. 1376 sq. Agamemnonem poeta verbis τὸν Ἀτρέως ἔχθιστον υἱὸν significat.

V. 368. Schol.: πρὶν μαθεῖν ἐμοῦ· ἀντὶ τοῦ πρὶν ἐμοῦ πυθέσθαι. Id est: priusquam ex me quaesivissetis et cognovissetis, num vellem illi arma ista concedi. Minime vero aptam et commodam hanc sententiam esse sapientiores intelligent. Itaque corrupta haec verba suspicor. Non male, puto, legeretur πρὶν θανεῖν ἐμέ.

V. 371. ἐγὼ — παρών] De re vide quae in fabula Aiac. p. 14. adnot. 14. exposui.

V. 372. Schol.: ἤρασσον· ἔβαλλον, κατηρώμην, ὕβριζον. Soph. Ai. 724: ὀνείδεσιν ἤρασσον ἔνθεν κἄνθεν, (Aristoph. Nub. 1377. ἐξαράττειν), et ib. 1244: ἡμᾶς κακοῖς βαλεῖτε, ubi κακά ut nostro loco et 382. convicia significat. Ad metaphoram in verbo confer latina Hor. Od. III, 12, 2: patruae verbera linguae; Cic. ad Div. XVI, 26: verberavi te tacito convicio. GED. Similiter mala a poetis Latinis dicta sunt. Ita Terent. Andr. IV, 1, 16: ingeram mala multa, ad quem locum vide quae interpretes attulerunt exempla alia.

V. 373. τοῖς πᾶσιν] Omnibus, quibus uti poteram. Vide ad v. 47. Schol.: οὐδὲν ἐνδεὲς ποιούμενος· οὐδὲν ὕβρεως παραλιμπάνων. Cf. Eur. Phoen. 385: ἀλλ' ἐξερώτα, μηδὲν ἐνδεὲς λίπῃς.

V. 374. εἰ ἀφαιρήσοιτο] Si erepturus esset. Sic 353. et Ant. 414: εἴ τις τοῦδ' ἀφειδήσοι πόνου.

V. 375. ὁ δ' ἐνθάδ' ἥκων] h. e. in hoc statu, vel in his, quibus se circumventum videbat, angustiis. Eodem fere sensu O. R. 1158: εἰς τόδ' ἥξεις, et Ai. 1382: καὶ γὰρ αὐτὸς ἐνθάδ' ἵξομαι. GED.

V. 376. Verborum structura haec est: δηχθεὶς ἠμείψατο πρὸς ταῦτα, ἃ ἐξήκουσεν, ὧδε. Verbum δηχθείς, quod recte Schol. λυπηθεὶς explicat, absolute positum nihil habet offensionis. Sic Eur. Med. 812: οὕτω γὰρ ἂν μάλιστα δηχθείη πόσις. Itaque eodem sensu, quo paullo ante v. 372. χολωθείς, positum.

οὐκ ἦσθ' ἵν' ἡμεῖς, ἀλλ' ἀπῆσθ' ἵν' οὔ σ' ἔδει.
καὶ ταῦτ', ἐπειδὴ καὶ λέγεις θρασυστομῶν, 380
οὐ μή ποτ' ἐς τὴν Σκῦρον ἐκπλεύσῃς ἔχων.
380 τοιαῦτ' ἀκούσας κἀξονειδισθεὶς κακὰ
πλέω πρὸς οἴκους, τῶν ἐμῶν τητώμενος
πρὸς τοῦ κακίστου κἀκ κακῶν Ὀδυσσέως.
κοὐκ αἰτιῶμαι κεῖνον ὡς τοὺς ἐν τέλει. 385
πόλις γὰρ ἔστι πᾶσα τῶν ἡγουμένων,
385 στρατός τε σύμπας· οἱ δ' ἀκοσμοῦντες βροτῶν

V. 390. Non dubito, quin verba τὸν μέγαν corrupta sint. Neque enim aut μέγας dici Pactolus potuit aut articulus commode

V. 377. Schol.: τότε, φησίν, ἡνίκα τοῦ Ἀχιλλέως προεκινδυνεύομεν, οὐ παρῆς ἔνθα ἔδει σε παρεῖναι, ἀλλ' ἀπῆς, ὅπου οὐκ ὤφειλες.

V. 378. De ἐπειδὴ καὶ vide Pflugk. ad Eur. Med. 526.

V. 380. τοιαῦτ' — κακά] Substantivo κακά convicia significari apparet. Vide ad v. 372. Deinde notanda locutio ἀκούειν κακά, significans conviciis lacessi. Sic v. 607: ὁ πάντ' ἀκούων αἰσχρὰ καὶ λωβήτ' ἔπη, quod recte Scholiasta interpretatur, ὁ ὑβριζόμενος. v. 1313: ἤκου' ἄριστα. Ai. 1320: οὐ γὰρ κλύοντές ἐσμεν αἰσχίστους λόγους τοῦδ' ὑπ' ἀνδρὸς ἀρτίως; Aristoph. Nub. 1332: ὦ μιαρὲ καὶ πατραλοῖα καὶ τοιχωρύχε. — ἆρ' οἶσθ', ὅτι χαίρω πόλλ' ἀκούων καὶ κακά. Deinde de locutione ἐξονειδίζεσθαι κακά confer El. 288: φωνοῦσα τοιάδ' ἐξονειδίζει κακά.

V. 381 sq. Schol.: τητώμενος· ἐστερημένος. Vide quae ad El. 1307. adnotavimus. — κἀκ κακῶν, quod e Sisypho conceptus ferebatur; vid. v. 417. Ad orationis formam cfr. Arist. Ran. 744: καὶ πονηροῖς κἀκ πονηρῶν. Theocr. XXV, 38: οὐ κακός, οὐδ' ἐκ κακῶν. et infra 874: εὐγενὴς κἀξ εὐγενῶν. Eur. Andr. 581: ὦ κάκιστε κἀκ κακῶν.

V. 383. Schol.: καὶ οὐ μέμφομαι τοσοῦτον τῷ Ὀδυσσεῖ, ὅσον τοῖς περὶ Ἀγαμέμνονα· αὐτοὶ γὰρ πάντων κρατοῦσι, καὶ ἐν αὐτοῖς ἦν τὸ ἐμὲ λαβεῖν. κακῶς φρονοῦντες, ὡς καὶ Ὀδυσσεὺς κακῶς φρονεῖ· ἐπὰν γὰρ οἱ βασιλεῖς κακῶς φρονῶσι, κακῶς δηλονότι καὶ οἱ ὑπήκοοι. — Neque hic, neque O. R. 567. καὶ οὐκ pro ὅμως οὐκ, vel καίτοι οὐκ positum esse putandum est. Sensus hic est: atque magis quam illum culpo eos, penes quos est imperium. — οἱ ἐν τέλει, penes quos imperium est, summi magistratus, imperatores. Sic Ai. 1352. Cfr. Blomf. ad Aesch. Ag. gl. 104.

V. 384. εἶναί τινος dicitur qui quasi alicuius possessio est, ab aliquo pendet. Cfr. O. R. 917.

V. 385. Schol.: ἀκοσμοῦντες· ἄτακτα ἐργαζόμενοι. Gramm. in Bekk. Anecd. p. 369, 5: ἀκοσμεῖν, τὸ μηδὲν ἐν κόσμῳ καὶ τάξει ποιεῖν, ἀλλὰ ἀκολασταίνειν. Σοφοκλῆς. Quod et ad h. l. pertinet, et ad Ant. 730. HERM.

V. 386. Schol.: διδασκάλων· τῶν βασιλέων.

διδασκάλων λόγοισι γίγνονται κακοί.
λόγος λέλεκται πᾶς. ὁ δ' Ἀτρείδας στυγῶν
ἐμοί θ' ὁμοίως καὶ θεοῖς εἴη φίλος. 390

ΧΟΡΟΣ.

(στροφή.)

Ὀρεστέρα παμβῶτι Γᾶ, μᾶτερ αὐτοῦ Διός,
390 ἃ τὸν μέγαν Πακτωλὸν εὔχρυσον νέμεις,
σὲ κἀκεῖ, μᾶτερ πότνι', ἐπηυδώμαν, 395
ὅτ' ἐς τόνδ' Ἀτρειδᾶν ὕβρις πᾶσ' ἐχώρει,

addi. Emendatio tamen quae satisfaciat mihi nondum in promtu est. Lindemanno visum est Τμώλιον scribendum esse.

V. 389 — 397. Chorus quum Rheam se invocasse etiam tum ait, quum, quae modo exposita est, iniuria Neoptolemo ab Atridis inferretur, idque nunc quoque facere se adsignificat, facile intelligitur, id efficere hoc carmine studere, ut et Neoptolemi verba fidem apud Philoctetam inveniant, et ipse Atridas magno persequi odio videatur.

V. 389. Schol.; ὀρεστέρα· ὀρεία· ἡ αὐτὴ δέ ἐστι τῇ γῇ· ἐν δὲ τοῖς ὄρεσι τὰ μυστήρια αὐτῆς γίνεται. παμβῶτι· πάντας τρέφουσα· παρὰ τὸ Ὁμηρικόν· ζείδωρος ἄρουρα. διὰ δὲ τὸ ταύτην τὴν θεὸν τιμᾶσθαι παρὰ Φρυξὶ πρὸς αὐτὴν τὸν λόγον ποιεῖται. — Adiectivum ὀρεστέρα epitheton est non terrae istius, quam pedibus calcamus, sed deae Cybelae vel Rheae, quam hic Γᾶς nomine significat. De matre ὀρεία vid. ad Eur. Hel. 1321. MUSGR. Strabo X. p. 469: οἱ Φρύγες καὶ τῶν Τρώων οἱ περὶ τὴν Ἴδην κατοικοῦντες Ῥέαν τιμῶσι — μητέρα καλοῦντες θεῶν. Adde, quod culta fuit etiam in ipsa Lemno, cuius rei testis Steph. Byz. in Λῆμνος, qui nomen insulae factum dicit ἀπὸ τῆς μεγάλης θεοῦ, ἣν Λῆμνόν φασι· ταύτῃ δὲ καὶ παρθένους ἔθυον. Hinc chorus invocat deam, quae in Phrygia Neoptolemum armis spoliatum viderit, et in Lemno nunc precantibus adsit. GED.

Ibid. Schol.: μᾶτερ αὐτοῦ Διός· ὅτι αὐτή ἐστι Ῥέα καὶ Γῆ.

V. 390. Schol.: Πακτωλόν· ποταμὸς Λυδίας, ἔνθα ἡ Ῥέα τιμᾶται· χρυσᾶ δὲ ψήγματα ἀπὸ τοῦ Τμώλου τοῦ ὄρους διὰ τοῦ Πακτωλοῦ καταφέρεται. — ἃ — νέμεις, possides, ut in Ai. 1017., incolis; nam etiam in Lydia colebatur Cybele. Vid. Eur. Bacch. 55 sqq., Herod. V, 102., qui diserte testatur Sardibus fuisse eius templum. MATTH.

V. 391. Schol.: καὶ τότε σε ἐπεκαλεσάμην τιμωρήσασθαι τοὺς περὶ Ἀγαμέμνονα, ὅτε προεδίδοσαν τὰ ὅπλα τοῦ Ἀχιλλέως· καὶ νῦν δὲ καλῶ, ἵνα τούτους τιμωρήσῃ. — κἀκεῖ, in Phrygia, ubi praecipue colebatur; hinc Φρυγίας σώτειρα in H. Orph. Cfr. Virg. Aen. VI, 786 sq. MATTH.

V. 392. Schol.: ἐς τόνδε· τὸν Νεοπτόλεμον. — ὕβρις πᾶσα non est, ut putat Musgr., omnis illa contumelia, sed summa contumelia. Vide ad 141.

ὅτε τὰ πάτρια τεύχεα παρεδίδοσαν,
395 ἰὼ μάκαιρα ταυροκτόνων 400
λεόντων ἔφεδρε, τῷ Λαρτίου
σέβας ὑπέρτατον.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ἔχοντες, ὡς ἔοικε, σύμβολον σαφὲς
λύπης πρὸς ἡμᾶς, ὦ ξένοι, πεπλεύκατε,
400 καί μοι προςᾴδεθ', ὥςτε γιγνώσκειν, ὅτι 405
ταῦτ' ἐξ Ἀτρειδῶν ἔργα κἀξ Ὀδυσσέως.
ἔξοιδα γάρ νιν παντὸς ἂν λόγου κακοῦ
γλώσσῃ θιγόντα καὶ πανουργίας, ἀφ' ἧς
μηδὲν δίκαιον ἐς τέλος μέλλει ποιεῖν.

V. 394. Schol.: τὸ ἑξῆς· ὅτε τὰ πατρικὰ ὅπλα παρεδίδοσαν τῷ Λαερτίου. Verbum παραδιδόναι eodem hic sensu positum, quo v. 64.

V. 395 sq. Schol.: ἐπὶ ἅρματος γὰρ λεόντων ὀχεῖται ἡ Ῥέα. — Orph. H. v. 26: ταυροφόνων ζεύξασα ταχύδρομον ἅρμα λεόντων. Cfr. Lucret. II, 602. Virg. Aen. III, 111. Ovid. Met. X, 703 sq. Fast IV, 215 sqq. — ἔφεδρος λεόντων, insidens leonibus, i. e. currui, cui adiunguntur leones, monente Wak. Cfr. Virg. Aen. VI, 587. et XII, 735. — ταυροκτόνος, ταυροφόνος, ταυροσφάγος (Lycophr. Cass. 47.), ταυροβύρος (Archiae epigr. 27. II. p. 99. Anal. Br.) sollemnia leonis epitheta. MATTH.

V. 397. Schol.: σέβας ὑπέρτατον· ὦ Ῥέα, ἢ νοητέον τοῦτο ἐπὶ τῶν ὅπλων. Recentiores editores posteriorem interpretationem probant, commoti sine dubio verborum collocatione, cui repugnare prior explicatio videtur. At posteriori interpretationi adversari apparet verborum σέβας ὑπέρτατον significationem, quae non posse nisi de dea accipi mihi quidem certum videtur. Itaque turbatum potius aliquid librariorum incuria crediderim. Ceterum eadem dea Antig. 338. θεῶν ὑπερτάτη appellatur.

V. 398 sq. σύμβολον σαφὲς λύπης] Graecis σύμβολον est tessera, qua amicos peregre euntes ξένοις commendare solebant; vide Eurip. Med. 618. ibique Scholiastam. Hic Philoctetes iniuriam, quam ab Atridis perpessus erat, symboli vicem praestare ait. Aristides Leuctrica I. T. I. p. 416: ἱκανόν ἐστι πρὸς αὐτήν, ὥςπερ ἄλλο τι σύμβολον, αὐτὸ τὸ σχῆμα τῆς ἀτυχίας. MUSGR.

V. 400. Schol.: καί μοι προςᾴδετε· συμφωνεῖτε. Et mecum concinitis, i. e. vestrum carmen consonat cum meo, qui non secus atque ego de iniuria accepta conqueramini. Tum verba ὥςτε γιγνώσκειν non a proximis verbis καί μοι προςᾴδετε, sed a superioribus ἔχοντες — πεπλεύκατε pendent.

V. 403 sq. ἀφ' ἧς — ποιεῖν] unde postremo nihil, quod bonum et iustum sit, effectum reddit. ἐς τέλος

405 ἀλλ' οὔ τι τοῦτο θαῦμ' ἔμοιγ', ἀλλ' εἰ παρὼν 410
Αἴας ὁ μείζων ταῦθ' ὁρῶν ἠνείχετο.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

οὐκ ἦν ἔτι ζῶν, ὦ ξέν' · οὐ γὰρ ἄν ποτε
ζῶντός γ' ἐκείνου ταῦτ' ἐσυλήθην ἐγώ.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

πῶς εἶπας; ἀλλ' ἦ χοὗτος οἴχεται θανών;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

410 ὡς μηκέτ' ὄντα κεῖνον ἐν φάει νόει. 415

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

οἴμοι τάλας. ἀλλ' οὐχ ὁ Τυδέως γόνος,
οὐδ' οὐμπολητὸς Σισύφου Λαερτίου,
οὐ μὴ θάνωσι. τούσδε γὰρ μὴ ζῆν ἔδει.

est postremo. Eur. Ion. 1615: χρόνια μὲν τὰ τῶν θεῶν πως, εἰς τέλος δ' οὐκ ἀσθενῆ. HERM.

V. 406. Αἴας ὁ μείζων, ut distinguatur ab altero Aiace, Oilei filio. Ille, Telamonis filius, Achillisque patruelis, inter Graecorum duces cognatione proxime iunctus erat Neoptolemo. GED. Aiacis hoc praedicatum Eustath. p. 275, 36. (208, 44.) commemorat ad illud Homeri, μείων, οὔτι τόσος γε ὅσος Τελαμώνιος Αἴας. HERM. ταῦθ' ὁρῶν ἠνείχετο, cfr. Matth. Gr. §. 550. b.

V. 408. Meminisse oportet ficta narrare Neoptolemum. Non enim veri simile est pugnaturum fuisse nisi armis illis sibi restitutis. Et ita Proclus ex Lesche: καὶ Νεοπτόλεμον Ὀδυσσεὺς ἐκ Σκύρου ἀγαγὼν τὰ ὅπλα δίδωσι τὰ τοῦ πατρός. HERM.

V. 410. ὡς — ὄντα νόει] ἐν φάει εἶναι, vivere, consueta tragicis locutio. Cfr. Eur. Hec. 695. 1190. Phoen. 1139. Hel. 530.

V. 411. Schol.: ὁ Τυδέως γόνος· σὺν Ὀδυσσεῖ γὰρ αὐτὸν ἐξέβαλε Διομήδης. Qui meminerit saepe Ulixi in administrandis rebus subdolis et fraudulentis Diomedem socium adiunctum esse ab Homero narrari, is minime poetam reprehendet, quod Philoctetes hoc loco infensum in Diomedem animum ostendat. Qui quamquam ipse bello Troiano non interfuit, tamen, quae gesta in eo erant, per homines illos, qui casu ad eum deferebantur, magnam partem cognosse statui potest.

V. 412. Schol.: Σισύφου Λαερτίου· ἐκ Σισύφου γὰρ κύουσα ἡ Ἀντίκλεια ἐγαμήθη Λαέρτῃ· καὶ διὰ τοῦτό φησιν αὐτὸν ὥσπερ πεπρᾶσθαι, ἐπειδὴ Λαέρτης πολλὰ δοὺς χρήματα ἠγάγετο τὴν Ἀντίκλειαν Ignota Homero fabula a tragicis saepius in Ulixis opprobrium versa; vid. Schol. ad Ai. 190. HERM. Manifestum est Σισύφου pendere ab ἐμπολητός, coll. Schaef. Melett. cr. p. 137 sqq. et Λαερτίου ab γόνος. Vide Advers. mea p. 91 sq.

V. 413. οὐ μὴ θάνωσι] Apparet horum verborum sensum hunc esse debere, non erunt mortui, sie werden wohl nicht todt sein.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

οὐ δῆτ', ἐπίστω τοῦτό γ', ἀλλὰ καὶ μέγα
415 θάλλοντές εἰσι νῦν ἐν Ἀργείων στρατῷ. 420

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

τί δ' ὃς παλαιὸς κἀγαθὸς φίλος τ' ἐμός,
Νέστωρ ὁ Πύλιος, ἔστιν; οὗτος γὰρ τά γε
κείνων κάκ' ἐξήρυκε βουλεύων σοφά.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

κεῖνός γε πράσσει νῦν κακῶς, ἐπεὶ θανὼν
420 Ἀντίλοχος αὐτῷ φροῦδος, ὅςπερ ἦν γόνος. 425

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

οἴμοι, δύ' αὖ τώδ' ἐξέδειξας, οἷν ἐγὼ
ἥκιστ' ἂν ἠθέλησ' ὀλωλότοιν κλύειν.

V. 420. Retinui scripturam vulgatam, quamvis vitiosam. Vide notam exegeticam.

V. 421. δύ' αὖ τώδ' ἐξέδειξας ex scholiis recepi. Libri

V. 414. ἐπίστω τοῦτό γ'] Saepe haec et similia, veluti τοῦτο οἶδα, καλῶς ἔξοιδα, οἶδα ita in media oratione ponuntur, ut pro adverbio certo, manifesto sint. Cfr. v. 474. El 222. O. C. 269 sq. 359. 452. 662. 852. Ai. 560. 938.

V. 417. Vulgo ἐστὶν enclit. Veram rationem monstravit Brunck. Arist. Pac. 700: τί δαί, Κρατῖνος ὁ σοφὸς ἔστιν; Ἀπέθανεν. Eur. Hel. 137: οἱ Τυνδάρειοι δ' εἰσὶν ἢ οὐκ εἰσὶν κόροι; Et hic infra 445: ἠσθόμην δ' ἔτ' ὄντα νιν. BUTTM. De forma orationis vide ad Ai. 101 sq.

V. 418. κείνων κακά] Mala orta ab illis. Vid. ad v. 193.

V. 419 sq. θανὼν φροῦδος eodem sensu dictum, quo supra v 409. οἴχεται θανών. — Antilochus auctore Homero Od. δ, 188. γ, 111. a Memnone interfectus est, patri pugnanti suppetias ferens. Cfr. Pind. Pyth. VI, 28 sqq. MATTH.

Ibid. Schol.: οἱ μὲν γρ. μόνος, παρ' ἱστορίαν φασίν· εἶχε γὰρ καὶ ἄλλους· οἱ δὲ γόνος, τῷ ποιητῇ ἀκολουθοῦντες λέγουσιν. Neque unicus Antilochus Nestoris filius erat, cuius septem Hom. Od. γ, 413 sq. enumerat, neque solus cum patre adversus Troiam profectus erat, sed una cum Thrasymede fratre, cuius Hom. Il. ι, 81. π, 317 — 321. mentionem facit. Itaque Sophocles, qui hac in re ab Homero discedere nullo pacto potuit, neque ὅςπερ ἦν μόνος, neque, quod alii coniecerunt, ὃς παρῆν μόνος scribere potuit. Nec tamen inde sequitur veram esse scripturam vulgatam, quam mire languere quivis intelligit. Verum quid scripserit poeta, nondum mihi liquet. Videntur tamen eiusmodi verba fuisse posita, quibus causa significaretur, ob quam acerbior esset huius filii mors Nestori.

V. 421. δύ' αὖ τώδ' ἐξέδειξας] Adsumendum ex se-

φεῦ, φεῦ· τί δῆτα δεῖ σκοπεῖν, ὅθ' οἵδε μὲν
τεθνᾶσ', Ὀδυσσεὺς δ' ἔστιν αὖ κἀνταῦθ', ἵνα
425 χρῆν ἀντὶ τούτων αὐτὸν αὐδᾶσθαι νεκρόν; 430

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

σοφὸς παλαιστὴς κεῖνος· ἀλλὰ καὶ σοφαὶ
γνῶμαι, Φιλοκτῆτ', ἐμποδίζονται θαμά.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

φέρ' εἰπὲ πρὸς θεῶν, ποῦ γὰρ ἦν ἐνταῦθά σοι
Πάτροκλος, ὃς σοῦ πατρὸς ἦν τὰ φίλτατα;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

430 χοὗτος τεθνηκὼς ἦν· λόγῳ δέ σ' ἐν βραχεῖ 435
τοῦτ' ἐκδιδάξω. πόλεμος οὐδέν' ἄνδρ' ἑκὼν
αἱρεῖ πονηρόν, ἀλλὰ τοὺς χρηστοὺς ἀεί.

δύ' αὖτως δεῖν' ἔλεξας, quam scripturam vitiosam esse planum feci De scholiorum in Soph. tragg. auctoritate commentationis part. I. p. 31 sq.

quentibus participium ὀλωλότε. Apte autem αὖ adverbium Philoctetes adiecit, quia ante (v. 331 sqq.) iam de obitu Achillis a Neoptolemo certior erat factus. Exempla verbi δεικνύναι a grammaticis verbo λέγειν explicati attulit Porsonus ad Eur. Phoen. 540.

V. 422. ἂν ἠθέλησα] Sic Ai. 88: ἤθελον δ' ἂν ἐκτὸς ὢν τυχεῖν. Alia exempla attulit Matth. §. 509.

V. 423. Eur. Suppl. 301: ἐγὼ δέ σ', ὦ παῖ, πρῶτα μὲν τὰ τῶν θεῶν σκοπεῖν κελεύω, μὴ σφαλῇς ἀτιμάσας. Ex his versibus non solum quid sit σκοπεῖν apparet, sed etiam quid velit haec interrogatio, τί δεῖ σκοπεῖν; quo respicere debemus? Reticet enim adhuc id, quod postea 446 sqq. clare eloquitur, a diis iustitiam nullem exspectandam esse. BUTTM. Similis est exclamatio Ant. 922 sq.

V. 424. αὖ si, ut Buttmanno videtur, ex altera parte significaret, deberet statim post Ὀδυσσεὺς positum esse. Refertur ad κἀνταῦθα, hoc sensu: si hi perierunt, Ulixes autem, ut alias, sic rursum hic quoque superstes est, ubi illorum loco eum mortuum dici oportebat. HERM. Non placet haec sententia, ideoque nescio, an Bothius verum hic viderit, qui pro αὖ κἀνταῦθα scribendum οὐκ ἐνταῦθα coniecit.

V. 426. Schol.: σοφὸς μέν ἐστιν, ἀλλ' οὐ δόλου ἔσται· αἱ γὰρ τοιαῦταί γνῶμαι καταβάλλονται εὐθέως. Sapienter et caute proeliari dicit Ulixem; et tamen cautum cautorem, ut Plautus ait, capi interdum ait, ut de inimico male ominans. CAM.

V. 429. ὃς — τὰ φίλτατα] Id est ὁ φίλτατος. Cfr. Valcken. ad Eurip. Phoen. 437.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ξυμμαρτυρῶ σοι· καὶ κατ' αὐτὸ τοῦτό γε
ἀναξίου μὲν φωτὸς ἐξερήσομαι,
γλώσσῃ δὲ δεινοῦ καὶ σοφοῦ, τί νῦν κυρεῖ.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ποίου γε τούτου πλήν γ' Ὀδυσσέως ἐρεῖς;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

οὐ τοῦτον εἶπον· ἀλλὰ Θερσίτης τις ἦν,
ὃς οὐκ ἂν εἵλετ' ἐξάπαξ εἰπεῖν, ὅπου
μηδεὶς ἐῴη· τοῦτον οἶσθ' εἰ ζῶν κυρεῖ;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

οὐκ εἶδον αὐτόν, ἡσθόμην δ' ἔτ' ὄντα νιν.

V. 434. De genitivo vid. Herm. in Mus. Stud. Ant. p. 156 sq. et ad Vig. p. 880. et Matth. Gr. §. 342. 2. p. 650. Sic El. 317 sq. Trach. 1122. De verbi κυρεῖ usu adscripsit Neuius El. 1424: Ὀρέστα, πῶς κυρεῖτε;

V. 436. ποίου γε τούτου — ἐρεῖς] quis tandem hic, de quo quaeris, alius est quam Ulixes? Γὲ particulae vis quae sit, apparet maxime, ubi pro interrogativa sententia negativam posueris, quae latet sub interrogativa: οὐδείς γε ἄλλος ἐστὶν ἢ Ὀδυσσεύς. Alia huius generis exempla attuli in Adv. p. 92. et Reisig. ad O. C. p. 322 sq.

V. 438. Schol.: ἀντὶ τοῦ, ἃ οὐκ ἤθελέν τις ἅπαξ ἀκοῦσαι, ταῦτα πολλάκις ἔλεγεν. Thersitae indolem describit Hom. Il. β, 212., ad quem locum Eustath. haec Sophoclis verba afferens sic explicat: οὕτω θρασὺς ἦν, ὥςτε καὶ κωλυόμενός τι λέγειν, ὡς μὴ δέον ὃν λέγεσθαι, ὅδε τὸ αὐτὸ πολλάκις ἐλάλει. — Sensus est: qui nollet aliquid semel dicere, ubi omnes prohiberent. Quod more Graecorum sic elocutus est: ubi nemo perpeti vellet, scilicet saepius aliquid repeti. Sic in Ai. 1185. HERM.

V. 440. Schol.: τοῦτο παρ' ἱστορίαν· λέγεται γὰρ ὑπὸ Ἀχιλλέως ἀνῃρῆσθαι, καθ' ὃν χρόνον καὶ τὴν Πενθεσίλειαν ἀνεῖλεν· φονευθείσης γὰρ τῆς Πενθεσιλείας ὑπὸ Ἀχιλλέως, ὁ Θερσίτης δόρατι ἔπληξε τὸν ὀφθαλμὸν αὐτῆς· διὸ ὀργισθεὶς ὁ Ἀχιλλεὺς κονδύλοις αὐτὸν ἀνεῖλεν· ἐλέγετο γάρ, ὅτι καὶ μετὰ θάνατον ἐρασθεὶς αὐτῆς συνεληλυθέναι. Fabula ex Arctino sumpta. [Consulendus Tzetzes ad Lycophr. 999. Plura dabit Bachetus ad Ovid. Epist. p. 320. Elmsl.] Vide Iacobs. ad Tzetzae Posthom. 194. Prudenter Sophocles ea dicere fecit Neoptolemum, quae et a patre eius ignobile facinus declinarent, et egregie declararent obscuritatem Thersitae. HERM.

V. 441. Schol.: ἔμελλεν· ἔοικεν. Consentaneum erat, facile praevideri poterat, hunc quidem superstitem esse. Vide Ant. 458. O. C. 1635. Eur.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ἔμελλ' · ἐπεὶ οὐδέν πω κακόν γ' ἀπώλετο,
ἀλλ' εὖ περιστέλλουσιν αὐτὰ δαίμονες·
καί πως τὰ μὲν πανοῦργα καὶ παλιντριβῆ
χαίρουσ' ἀναστρέφοντες ἐξ Ἅιδου, τὰ δὲ
445 δίκαια καὶ τὰ χρήστ' ἀποστέλλουσ' ἀεί. 450
ποῦ χρὴ τίθεσθαι ταῦτα, ποῦ δ' αἰνεῖν, ὅταν
τὰ θεῖ' ἐπαινῶν τοὺς θεοὺς εὕρω κακούς;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ἐγὼ μέν, ὦ γένεθλον Οἰταίου πατρός,
τὸ λοιπὸν ἤδη τηλόθεν τό τ' Ἴλιον
450 καὶ τοὺς Ἀτρείδας εἰςορῶν φυλάξομαι· 455
ὅπου θ' ὁ χείρων τἀγαθοῦ μεῖζον σθένει

Ion. 999. Conf. locos. Hom. ap. *Zeun.* ad Vig. p. 262. BUTTM.

V. 442. εὖ περιστέλλουσιν] Bene, diligenter protegunt s. curant. Schol.: περικαλύπτουσιν. Hesych. περιστέλλει· σκέπει, φυλάττει, περιβάλλει. Similem usum habet in Theocr. XV, 75. XVII, 97. Herod. VI, 30., ad quem locum v. Valcken. MATTH. εὖ περιστελεῖν Eur. Med. 579.

V. 443 sq. Schol.: παλιντριβῆ· τετριμμένα τοῖς κακοῖς· σώζουσιν ἐξ Ἅιδου τοὺς ἐπιτρίπτους καὶ δολερούς. Recte vidit Gedikius respici Sisyphum, qui ex Orco in vitam per dolum reversus est; de quo id ipsum etiam v. 621. commemoratur. Itaque si Ulixem πανοῦργον, Thersitam propter eius in dicendo contumaciam παλιντριβῆ dicere putandus est. HERM.

V. 446. τίθεσθαι ἐν — valet aliquo loco censere, ut ἐν καλῷ, honestum iudicare; ἐν εὐχερεῖ infra 875.; unde apparet, quid sit ποῦ χρὴ τιθ., cui accommodavit poeta etiam hoc ποῦ αἰνεῖν, quo in loco, h. e. quo nomine laudare. BUTTM. ποῦ — ποῦ sic usurpatum etiam Ai. 1101 sq., ad quem locum confer quae nos adnotavimus.

V. 447. Schol.: τὰ θεῖα· ἔργα· νοσῶν δὲ δυςφημεῖ. Ceterum τὰ θεῖ' ἐπ. significat, quum volo laudare quae di faciunt.

V. 449. Iunctorum verborum τὸ λοιπὸν ἤδη multa exempla ex tragicis protulit Elmsl. ad Eur. Med. 1096. — τηλόθεν εἰςορῶν, e longinquo cernens, i. e. minime cernens, MUSGR. Vide quae ad O. R. 1273. monita sunt. Sensus: cavebo, ne unquam in posterum Ilium et Atridas aspiciam.

V. 451. ὅπου θ' etc] Certum est τὲ copula totum membrum ὅπου ὁ χείρων — ποτέ antecedentibus adnecti, et respondere sibi ὅπου et τούτους eodem modo, quo ὅπου et ταύτην in Aiac. 1082 sq.: ὅπου δ' ὑβρίζειν δρᾶν θ' ἃ βούλεται πάρα, ταύτην νόμιζε τὴν πόλιν χρόνῳ ποτὲ ἐξ οὐρίων δραμοῦσαν ἐς βυθὸν πεσεῖν. Adde Herodot. IX, 1: ὅκου δὲ ἑκάστοτε γίνοιτο, τούτους παρελάμβανε.

κἀποφθίνει τὰ χρηστὰ χὠ δειλὸς κρατεῖ,
τούτους ἐγὼ τοὺς ἄνδρας οὐ στέρξω ποτέ,
ἀλλ' ἡ πετραία Σκῦρος ἐξαρκοῦσα μοι
455 ἔσται τὸ λοιπὸν, ὥςτε τέρπεσθαι δόμῳ. 460
νῦν δ' εἶμι πρὸς ναῦν· καὶ σύ, Ποίαντος τέκνον,
χαῖρ' ὡς μέγιστα, χαῖρε· καί σε δαίμονες
νόσου μεταστήσειαν, ὡς αὐτὸς θέλεις.
ἡμεῖς δ' ἴωμεν· ὡς, ὁπηνίκ' ἂν θεὸς
460 πλοῦν ἡμὶν εἴκῃ, τηνικαῦθ' ὁρμώμεθα. 465

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ἤδη, τέκνον, στέλλεσθε;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

καιρὸς γὰρ καλεῖ
πλοῦν μὴ 'ξ ἀπόπτου μᾶλλον ἢ 'γγύθεν σκοπεῖν.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

πρός νύν σε πατρὸς πρός τε μητρός, ὦ τέκνον,

V. 452. Schol.: χὠ δεινὸς κρατεῖ· ὁ κακὸς νικᾷ τὸν ἀγαθόν. καὶ Ἡσίοδος· βλάπτει δ' ὁ κακὸς τὸν ἀρείονα φῶτα. Ὅμηρος· ἐπεὶ τὰ χερείονα νικᾷ. — κρατεῖ· πλέον ἰσχύει.

V. 454. Proverbium ap. Suidam: Ἀρχὴ Σκυρία. ἐπὶ τῶν εὐτελῶν καὶ μηδὲν λυσιτελὲς ἐχόντων, παρ' ὅσον πετρώδης καὶ λυπρὰ καὶ διὰ τοῦτο πενιχρὰ ἡ Σκῦρος, οὐδὲν φέρουσα λόγου ἄξιον.

V. 458. Schol.: μεταστήσειαν· ἀπαλλάξειαν.

V. 460. Schol.: εἴκῃ· διδῷ, συγχωρήσῃ.

V. 462. Schol.: μᾶλλον ἐκ τοῦ σύνεγγυς, μὴ ἐξ ἀπόπτου τὸν πλοῦν περιμένειν. Sic O. R. 762: ἀγρούς σφε πέμψαι — ὡς πλεῖστον εἴη τοῦδ' ἄποπτος ἄστεος. Sensus est: propius ad litus accedamus necesse est, ventum secundum exspectaturi. GED. πλοῦν σκοπεῖν: Eur. Hec. 901: μένειν ἀνάγκη πλοῦν ὁρῶντας ἥσυχον. BUTTM.

V. 463. De praepositione a nomine, ad quod pertinet, inserto pronomine diiuncta cfr. Matth. Gr. §. 465. n. 3.

V. 464. πρὸς εἴ τι] Vid. Buttm. Gr. §. 134. Obs. 8.

V. 468. ἐν παρέργῳ θοῦ με] Dicuntur ἐν παρέργῳ aliquid facere qui obiter, in transitu et praeter propositum aliquid faciunt. Sic ap. Eur. in El. 512: ἦλθον γὰρ αὐτοῦ πρὸς τάφον, πάρεργ' ὀδοῦ. In pictura πάρεργα appellantur quaecunque tabellae ornandae gratia in vacuis spatii partibus artifex addit, minus diligenti cura elaborata. Hinc ἐν παρέργῳ τιθέμενα facilia esse censentur, quae levi opera, sine dispendio efficiuntur, quae proinde non magni facere debet is, a quo impetrantur. Eur. El. 63: πάρεργ' Ὀρέστην κἀμὲ ποιεῖται δόμων. BRUNCK. Schol: ἐν πα-

πρός τ' εἴ τί σοι κατ' οἶκόν ἐστι προςφιλές,
465 ἱκέτης ἱκνοῦμαι, μὴ λίπῃς μ' οὕτω μόνον; 470
ἔρημον ἐν κακοῖσι τοῖςδ', οἷοις ὁρᾷς,
ὅσοισί τ' ἐξήκουσας ἐννάοντά με·
ἀλλ' ἐν παρέργῳ θοῦ με. δυςχέρεια μέν,
ἔξοιδα, πολλὴ τοῦδε τοῦ φορήματος·
470 ὅμως δὲ τλῆθι· τοῖσι γεννάοισί τοι 475
τό τ' αἰσχρὸν ἐχθρὸν καὶ τὸ χρηστὸν εὐκλεές.
σοὶ δ', ἐκλιπόντι τοῦτ', ὄνειδος οὐ καλόν·
δράσαντι δ', ὦ παῖ, πλεῖστον εὐκλείας γέρας,
ἐὰν μόλω 'γὼ ζῶν πρὸς Οἰταίαν χθόνα.
475 ἴθ', ἡμέρας τοι μόχθος οὐχ ὅλης μιᾶς. 480
τόλμησον, ἐμβαλοῦ μ' ὅπῃ θέλεις ἄγων,
ἐς ἀντλίαν, ἐς πρῷραν, ἐς πρύμνην, ὅποι
ἥκιστα μέλλω τοὺς ξύνοντας ἀλγυνεῖν.
νεῦσον, πρὸς αὐτοῦ Ζηνὸς ἱκεσίου, τέκνον,
480 πείσθητι, προςπίτνω σε γόνασι, καίπερ ὢν 485

ρέργῳ· οἷον οὐκ ἐν τιμωμένῳ μέρει τῆς νεώς, ἀλλ' ὅπῃ βούλει· δηλοῖ δὲ ταῦτα ἐν τοῖς ἑξῆς. Conf. Lucian. Herodoto 8: ἐν παρέργῳ οἱ πολλοὶ τὸν Ἡρόδοτον τιθέμενοι. Id. Zeus. 7: ἐν παρέργῳ τίθεσθαι τὴν ἀκρίβειαν. BUTTM.

V. 470. Schol.: ὅμως δὲ σῶσόν με, γιγνώσκων, ὅτι τοῖς εὐγενέσι τὸ αἰσχρὸν ἐχθρόν ἐστι, καὶ τὸ καλὸν ἔνδοξον. Pro εὐκλείς Vauvillersius εὐφιλές, Dobraeus εὐχερές scribendum putarunt. Quorum neutrum aptum foret. Fecit autem brevitas dictionis, qua usus Philoctetes est, ut in verbis eius viri illi docti aliique haererent. Apparet enim ex sequentibus, σοὶ δὲ — γέρας, hoc eum dicere voluisse: honestis viris uti quod turpe factu est abominandum est ignominiamque affert, ita quod honestum est gloriam parat.

V. 472. ὄνειδος οὐ καλόν] Non est ὄνειδος vocabulum medium, ut putabat etiam Reisigius Enarrat. Oed. Col. 744. Aliam enim explicationem habet Eurip. Iph. A. 293: ΜΕ. λίαν δεσπόταισι πιστὸς εἶ. ΠΡ. καλόν γέ μοι τοὔνειδος ἐξωνείδισας. Phoen. 820: δράκοντος γένναν ὀδοντοφυῆ, Θήβαις κάλλιστον ὄνειδος. Versus apud Diogenian. Prov. III, 85: γαστέρα μοι προφέρεις, κάλλιστον ὄνειδος ἁπάντων. Ironicum autem est Eurip. Med. 511: καλόν γ' ὄνειδος τῷ νεωστὶ νυμφίῳ, πτωχοὺς ἀλᾶσθαι παῖδας, ἥ τ' ἔσωσά σε. Cfr. Matth. ad Eurip. Or. 4. NEUIUS.

V. 476. Schol.: τὸ ἐν παρέργῳ νῦν ἐνεφάνισεν. — ἐμβαλοῦ μ' ἄγων, cfr. v. 488. et vid. Gramm. §. 131. obs. 7. BUTTM.

V. 477. ὅπῃ per attractionem dictum, de qua Pors. ad Hec. 1062. ibique Schaefer.

ἀκράτωρ ὁ τλήμων, χῶλος· ἀλλὰ μή μ' ἐφῇς
ἔρημον οὕτω χωρὶς ἀνθρώπων στίβου,
ἀλλ' ἢ πρὸς οἶκον τὸν σὸν ἔκσωσόν μ' ἄγων,
ἢ πρὸς τὰ Χαλκώδοντος Εὐβοίας σταθμά·
485 κἀκεῖθεν οὔ μοι μακρὸς εἰς Οἴτην στόλος. 490
Τραχίνιον τε πρῶνα καὶ τὸν εὔροον
Σπερχειὸν ἔσται· πατρί μ' ὡς δείξῃς φίλῳ,
ὃν δὴ παλαί' ἂν ἐξ ὅτου δέδοικ' ἐγώ

V. 486. Τραχίνιον τε πρῶνα ex mea coniectura posui. Libri violato metro Τραχινίαν τε δειράδα. Nihil autem quum in

V. 481. Schol.: ἀκράτωρ· ἀσθενής, κρατεῖν ἐμαυτοῦ μὴ δυνάμενος. Male. Hoc dicit: et si non possum propter pedis morbum ad genua tua accidere. Id est ἀκράτωρ τοῦ προσπιπτεῖν. HERM.

V. 482. Cfr. Ant. 773: ἄγων ἔρημος ἔνθ' ἂν ᾖ βροτῶν στίβος etc.

V. 484. Hom. Il. β, 536: οἱ δ' Εὔβοιαν ἔχον — τῶν αὖθ' ἡγεμόνευ' Ἐλεφήνωρ ὄζος Ἄρηος Χαλκωδοντιάδης. Eur. Ion. 59: τοῖς τε Χαλκωδοντίδαις, οἳ γῆν ἔχουσ' Εὐβοΐδα. Monumentum huius antiqui regis in Euboea suo tempore superstes memorat Paus. IX, 19. Erat autem Euboea, ut Strabonis X. p. 682. verbis utar, ἀντίπορθμος τοῖς Μαλιεῦσιν. GED. Genitivus Εὐβοίας nihil habet offensionis; nam Εὐβοίας σταθμὰ dictum pro Εὐβοϊκὰ στάθμά, ut Trach. 1197: Οἴτης πάγος pro Οἰταῖος πάγος, et huius fab. 1430: πάτρας Οἴτης πλάκα, pro Οἰταίαν πλάκα πάτρας. Alia exempla similia vid. ap. Lamb. Bos. p. 697. Schaef.

V. 486. Τραχίνιόν τε πρῶνα] Intelligenda iuga montium puto, quae vulgo Τραχίνιαι πέτραι appellabantur. Cfr. Herodot. VII, 198: περὶ δὲ τὸν χῶρον τοῦτον οὔρεα ὑψηλὰ καὶ ἄβατα περικλῄει πᾶσαν τὴν Μηλίδα γῆν, Τρηχίνιαι πέτραι καλεόμεναι.

V. 486 sq. τὸν εὔροον Σπερχειόν] Spercheus, fluvius in sinu Maliaco, memoratus ab Hom. Il. π, 716. Aesch. Pers. 486., dicitur εὔροος, i. e. ἰσχυρῶς ῥέων, ut interpretatur Hesychius; nam, ut Lucan. VI, 366., ferit amne citato Maliacas Sperchios aquas. MATTH.

V. 487. Apertum est verba πατρί μ' ὡς δ. φίλῳ coniungenda esse cum illis, πρὸς οἶκον ἔκσωσόν μ' ἄγων. HERM.

V. 488 sq. ὃν δὴ παλαί — βεβήκῃ] Quem diu est ex quo metuo ne mortuus sit. Hesychius: βέβηκεν· τέθνηκεν. Et sic El. 1151. O. C. 1678. Plenius O. R. 959: εὖ ἴσθ' ἐκεῖνον θανάσιμον βεβηκότα. De suppresso εἴη confer Ai. 600: ἐγὼ δ' ὁ τλάμων παλαιὸς ἀφ' οὗ χρόνος Ἰδαῖα μίμνω etc. Solet autem constanter in hac formula ἐστίν omitti. Denique παλαιά ex usu Atticorum pro παλαιόν positum.

Ibid. Schol.: τοῖς ἐκμένοις· ἀντὶ τοῦ διὰ τῶν ἐκμένων καὶ παπορευμένων. Triclinius: τοῖς ἐκμένοις δέ, ἀντὶ τοῦ διὰ τῶν ἐκμένων καὶ πορευτικῶν. ἐγὼ γὰρ ἀκίνητός εἰμι· ἢ τοῖς ἐγμένοις καὶ ἀφιγμένοις ἐντιῶθα. Non

μή μοι βεβήκῃ· πολλὰ γὰρ τοῖς ἱγμένοις
490 ἔστελλον αὐτὸν ἱκεσίους πέμπων λιτάς, 495
αὐτόστολον πέμψαντά μ' ἐκσῶσαι δόμοις.
ἀλλ' ἢ τέθνηκεν, ἢ τὰ τῶν διακόνων,
ὡς εἰκός, οἶμαι, τοὐμὸν ἐν σμικρῷ μέρος
ποιούμενοι τὸν οἴκαδ' ἤπειγον στόλον.
495 νῦν δ' εἰς σὲ γὰρ πομπόν τε καὐτὸν ἄγγελον 500

ceteris fabulis Sophoclis, tum in hac ipsa saepius factum, quam ut genuinae scripturae librariorum stupore glossis cederent.

novi ego aut epicum aut alium poetam, qui ἱκμένας pro participio aoristi usurparit: nam hoc nomen etsi natura sua est tale participium, tamen in adiectivum abiit, ita ut etiam spiritu mutato ἱκμένος pronuntiaretur, ac nonnisi de vento secundo usurparetur. Itaque ἱγμένοις scripsi. HERM.

V. 490. Similiter ac supra v. 60. et Ant. 165. ἔστειλά ἱκέσθαι τινά τινι dictum vidimus, ita ut significaret aliquem per aliquem advenire iubere, hoc loco ἔστελλον αὐτὸν τοῖς ἱγμένοις πέμψαντά μ' ἐκσῶσαι δόμοις dictum, ita ut in verbo ἔστελλον dumtaxat iubendi vel adhortandi notio respiceretur. De πολλά significante πολλάκις ad huius fab. 1430. monuimus.

V. 491. Verbum πέμπειν hic valet ducere, Haec enim verbi illius potestas primaria (cf. Hom. Il. α, 390. Od. δ, 560.), apud tragicos etiam plurimum obtinet, ut infra 913. 1368. Trach. 417: τὴν αἰχμάλωτον, ἣν ἔπεμψας ἐς δόμους, pro quo mox Ἰόλην ἔφασκες — ἄγειν. ibid. 571. Vocis autem αὐτόστολος sensum recte Ged. confirmat analogia horum, ὁμόστολος, qui una proficiscitur, μοτόστολος, h. e. μόνος πορευόμενος. Neque alia eius significatio in Mus. de Leandr. 275. de natante, αὐτὸς ἐὼν ἐρέτης, αὐτόστολος, αὐτόματος νηῦς, h. e. ipse remex, ipse vector, ipse navigium; et in epigr. Iuliani Aegyptii 46. de piscatore, αὐτόστολος ἦλθεν εἰς Ἀΐδην νεκύων πορθμίδος οὐ χατέων. BUTTM. Videndum, ne scripserit poeta δόμους.

V. 492. τὰ τῶν διακόνων graeco more dictum videtur pro οἱ διάκονοι. Sic El. 261: ἢ πρῶτα μὲν τὰ μητρός, ἥ μ' ἐγείνατο, ἔχθιστα συμβέβηκεν. Cfr. Matth. Gr. §. 285. Alii haec verba in medio adiecta statuunt hoc sensu: quod est nuntiorum.

V. 493. Ad sensum eodem redit, utrum dicas τοὐμὸν ἐν σμικρῷ μέρει, quod est: meas res pro parva suarum rerum parte habentes, an τοὐμὸν μέρος ἐν σμικρῷ, quod est eam partem negotiorum suorum, quae ad me spectat, habentes pro parva. HERM.

V. 495 sq. νῦν δ' εἰς σὲ γὰρ] Id est νῦν δὲ ἐπεὶ εἰς σὲ etc. Tum εἰς σὲ ἥκω non est putandum pro πρὸς σὲ ἥκω dictum esse, quod ipsum alienum ab huius loci sententia foret, in quo non accedere ad Neoptolemum Philoctetes dici potuit, sed

ἥκω, σὺ σῶσον, σύ μ' ἐλέησον, εἰςορῶν,
ὡς πάντα δεινὰ κἀπικινδύνως βροτοῖς
κεῖται παθεῖν μὲν εὖ, παθεῖν δὲ θάτερα.
χρὴ δ' ἐκτὸς ὄντα πημάτων τὰ δεῖν' ὁρᾶν,
500 χὥταν τις εὖ ζῇ, τηνικαῦτα τὸν βίον 505
σκοπεῖν μάλιστα μὴ διαφθαρεὶς λάθῃ.

ΧΟΡΟΣ.

(ἀντιστροφή.)

οἴκτειρ', ἄναξ· πολλῶν ἔλεξεν δυςρίστων πόνων
ἆθλ', ὅσσα μηδεὶς τῶν ἐμῶν τύχοι φίλων.
εἰ δὲ πικρούς, ἄναξ, ἔχθεις Ἀτρείδας, 510
500 ἐγὼ μὲν τὸ κείνων κακὸν τῷδε κέρδος
μετατιθέμενος, ἔνθαπερ ἐπιμέμονεν, 515

orationem convertere ad eum, id est supplicare ei, quo sensu ἥκειν εἴς τινα dici debuit. Sic Demosthen. c. Steph. 1127, 8 sqq. Neque in eo quicquam est offensionis, quod ἄγγελος positum post πομπός. Nam Graeci in hoc complexu particularum τὲ καὶ saepissime postponunt quae praeposita malis. Sic Trach. 235., ad quem l. cfr. Schaeferus.

V. 496. Dicitur εἰςορᾶν etiam de animi cogitatione, ut in Eur. Suppl. 612: διάφορα πολλὰ θεῶν βροτοῖσιν εἰςορῶ. Ita iam ὡς erit quam. Sic etiam Scholiasta: σῶσόν με, γιγνώσκων τὰ ἀνθρώπινα πράγματα μεταβαλλόμενα. HERM.

V. 498. παθεῖν δὲ θάτερα] Id est κακῶς, de quo euphemismo Valck. in Diatr. p. 112. exposuit.

V. 499 sq. Schol.: τὰ δεῖν' ὁρᾶν· φοβεῖσθαι καὶ εὐλαβεῖσθαι. Sic τὰ δεινά Soph. El. 26. Ant. 243. Compararunt viri docti Terent. Phorm. II, I, 11 sq. Hor. Od. II, 3, 1. II, 10, 13 sqq. Eur. Suppl. 178 sqq.

V. 502 sq. πόνων ἆθλα] Certamina laborum, id est conflictio cum laboribus. Paullo alio sensu dictum Trach. 501. ed. meae ἔεθλα ἀγώνων videtur.

V. 503. ὅσσα — φίλων] De sensu huius precandi formulae vid. ad v. 275. Verbum τυγχάνειν sua ipsius vi accusativum adsciscere docui in Adv. p. 81 sq. Denique de forma ὅσσα vide Lob. ad Ai. 185 sq. ed. sec.

V. 505 sqq. Schol.: τὸ ἐκείνους λυποῦν τούτῳ κέρδος καὶ ὠφέλειαν μεταποιῶν. ἢ τὸ κακὸν τὸ ἀπὸ τῶν Ἀτρειδῶν μετατιθέμενος τῷ Φιλοκτήτῃ, οἷον, εἰς ἀγαθὸν μεταποιῶν καὶ μεταβάλλων καὶ ἐπανορθῶν· λέγει γὰρ, ὅτι βοηθήσω αὐτῷ, ἵνα ἐκείνους λύπησω, ἀπανορθῶν αὐτῷ συμφορὰν τὴν ὑπὸ τῶν Ἀτρειδῶν γεγονυῖαν. Verba τὸ κείνων κακὸν Brunckius et Buttmannus interpretantur illorum damnum, Hermannus iniuriam tibi Philoctetaeque ab iis factam. Vide ad v. 193.

V. 508. ἐπ' εὐστόλου ταχείας νεώς] Neutius adscripsit Ai. 710: θοᾶν ὠκυάλων νεῶν, ad quem locum vide quae in edit. nostra adnotata sunt.

V. 509 sq. τὰν θεῶν νέμεσιν ἐκφυγών] Vindictam

ἐπ' εὐστόλου ταχείας νεὼς
πορεύσαιμ' ἂν ἐς δόμους τὰν θεῶν
510 νέμεσιν ἐκφυγών.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ὅρα σύ, μὴ νῦν μέν τις εὐχερὴς παρῇς,
ὅταν δὲ πλησθῇς τῆς νόσου ξυνουσίᾳ, 520
τότ' οὐκέθ' αὐτὸς τοῖς λόγοις τούτοις φανῇς.

ΧΟΡΟΣ.

ἥκιστα, τοῦτ' οὐκ ἔσθ' ὅπως ποτ' εἰς ἐμὲ
515 τοὔνειδος ἕξεις ἐνδίκως ὀνειδίσαι.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ἀλλ' αἰσχρὰ μέντοι σοῦ γέ μ' ἐνδεέστερον

deorum effugiens; quae nos manet, si supplicis Philoctetae preces repudiamus. Editores comparant Virg. Aen. I, 542.

V. 511 sqq. ὅρα σὺ — φανῇς] Incipit hic ostendere poeta, quantopere vir bonus et fortis, qualis erat Neoptolemus, differat ab iis, qui, quamquam non abhorrent a virtute, tamen constantia illa carent ac fortitudine, quae quominus perficiat, quod honestum esse duxerit, ne summis quidem molestiis vitaeque periculo deterreri potest. Ita nautae Neoptolemi, homines non mali quidem, sed non fortes, quamquam misericordia facile movebantur, tamen, postquam intellexerunt, quantum taedii molestiaeque allaturus esset sociis Philoctetes morbi impetu correptus (v. 714—869 ed. m.), prorsus obliti dati promissi, quum ille in somnum incidisset, clam sine illo discedendum esse clamant (v. 810 sqq. ed. m.). Contra Neoptolemus uti diligenter considerandum hic monuit, ne quid promitteretur, quod perfectu difficile esse videret, ita quod promisit ab eo religiosissime standum existimavit. Cfr. v. 822 sqq.

V. 512. πλησθῇναί τινος hic significat ad taedium usque satiari, taedio alicuius rei afficiri. Ex quo apparet genitivum τῆς νόσου non a nomine ξυνουσίᾳ pendere, sed a verbo πλησθῇς, eumque esse: ubi vero taedio morbi affectus eris societate. Ad ξυνουσίᾳ autem supplendum τῆς νόσου. Sic Ai. 7: αὐτὸς δέ σ' ἐκφέρει πικρὸς Λακαίνης ὥς τις εὔρινος βάσις. El. 1026: εἰκὸς γὰρ ἐγχειροῦντα καὶ πράσσειν κακῶς. Trach. 928: τῷ παιδὶ φράζω τῆς τεχνωμένης τάδε. Eur. Or. 413: οὐ δεινὰ πάσχειν δεινὰ τοὺς εἰργασμένους, ubi bis δεινὰ debebat poni. Phoen. 1510: τᾶς ἀγρίας ὅτε δυςξύνετον ξυνετὸς μέλος ἔγνω Σφιγγὸς ἀοιδοῦ σῶμα φανεῖσας. Herc. F. 335: ἥξω πρὸς ὑμᾶς νεοτέρῳ δώσων χθονί. Matth. Gr. §. 352. not. neutram explicandi rationem improbandam monet.

V. 513. Sensus est: οὐκέτι ὁ αὐτὸς τῷ ταῦτα λέγοντι. Cfr. Matth. §. 385.

V. 516. Schol.: ἀλλ' αἰσχρόν ἐστιν ἐνδεέστερόν σου

ξένῳ φανῆναι πρὸς τὸ καίριον πονεῖν. 525
ἀλλ', εἰ δοκεῖ, πλέωμεν, ὁρμάσθω ταχύς·
χἠ ναῦς γὰρ ἄξει κοὐκ ἀπαρνηθήσεται.
520 μόνον θεοὶ σώζοιεν ἔκ τε τῆςδε γῆς
ἡμᾶς ὅποι τ' ἐνθένδε βουλοίμεσθα πλεῖν.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ὦ φίλτατον μὲν ἦμαρ, ἥδιστος δ' ἀνήρ, 530
φίλοι δὲ ναῦται, πῶς ἂν ὑμιν ἐμφανὴς
ἔργῳ γενοίμην, ὥς μ' ἔθεσθε προςφιλῆ;
525 ἴωμεν, ὦ παῖ, προςκύσαντε τὴν ἔσω
ἄοικον εἰςοίκησιν, ὥς με καὶ μάθῃς
ἀφ' ὧν διέζων, ὥς τ' ἔφυν εὐκάρδιος. 535
οἶμαι γὰρ οὐδ' ἂν ὄμμασιν μόνην θέαν
ἄλλον λαβόντα πλὴν ἐμοῦ τλῆναι τάδε·
530 ἐγὼ δ' ἀνάγκῃ προὔμαθον στέργειν κακά.

εἶναί με ἐν τῷ βοηθεῖν τοῖς φίλοις, ἢ οὕτως· αἰσχρόν ἐστιν, εἰ ἀνδρειότερόν σου διατεθήσομαι περὶ τὴν εἰς τοὺς ξένους εὐεργεσίαν· οὐ παραιτήσομαι οὖν. De αἰσχρά plurali ad v. 488 sq. monitum est. Hermannus totum locum sic explicat: Turpe est segniorem me quam te esse labore hospitis causa ad id, quod fieri tempestivum est, suscipiendo.

V. 518. ὁρμάσθω ταχύς] Vide quae ad v. 1062. adnotavimus.

V. 519. χἠ ναῦς γάρ] Ita saepius καὶ γὰρ interpositis aliis verbis seiunguntur. Cfr. Ai. 1162. Eur. Orest. 1089.

V. 520. μόνον — σώζοιεν] Sic Trachin. 596: μόνον παρ' ὑμῶν εὖ στεγοίμεθα. 1109: προςμόλοι μόνον.

V. 521. Optativus βουλοίμεσθα ex praegresso optativo pendet. Vide ad v. 325.

V. 522. φίλτατον μὲν — ἥδιστος δὲ] Vide Elmsl. ad Med. 1039. De nominativo cum vocativo composito cfr. 867. 986. et quae ad Ai. 73. adnotavimus.

V. 523 sq. De πῶς ἂν vid. Matth. §. 513. — ὥς μ' ἔθ. προςφιλῆ. Musgr. recte et h. l. et infra 558. προςφιλῆ explicat amicum, gratum. τίθεσθαί τινα προςφιλῆ valet beneficiis aliquem sibi reddere amicum, obstringere. MATTH.

V. 525 sq. Schol.: προςκύσαντες· ἀσπασάμενοι τὴν ἑστίαν. — Schol.: ἄοικον· δύςοικον, ὥςπερ ἀτυχὴς ὁ δυςτυχής. Sic Electr. 492: ἄλεκτρα, ἄνυμφα. Ai. 665: ἄδωρα.

V. 527. Schol: εὐκάρδιος· καρτερικός. Cfr. Ai. 364.

V. 528. Schol.: ἐγὼ γὰρ ὑπολαμβάνω μηδένα ἄλλον τὴν θέαν τῶν ἐνθάδε ἐνεγκεῖν, πόσῳ μᾶλλον εἰςοίκησιν; Sensus est: puto enim ne oculis quidem alium aspicere praeter me quenquam facile sustinere haec. Coniungendum enim λαβόντα cum τλῆναι eo sensu, de quo Matth. §. 550. exposuit, pendetque τάδε a notione, quae verbis θέαν λαβεῖν subest, θεάσασθαι. Huius

ΧΟΡΟΣ.

ἐπίσχετον, μάθωμεν· ἄνδρε γὰρ δύο,
ὁ μὲν νεὼς σῆς ναυβάτης, ὁ δ' ἀλλόθρους, 540
χωρεῖτον, ὧν μαθόντες αὖθις εἴσιτον.

ΕΜΠΟΡΟΣ.

Ἀχιλλέως παῖ, τόνδε τὸν ξυνέμπορον,
535 ὃς ἦν νεὼς σῆς ξὺν δυοῖν ἄλλοιν φύλαξ,
ἐκέλευσ' ἐμοὶ σε ποῦ κυρῶν εἴης φράσαι,
ἐπείπερ ἀντέκυρσα, δοξάζων μὲν οὔ, 545
τύχῃ δέ πως πρὸς ταὐτὸν ὁρμισθεὶς πέδον.
πλέων γὰρ ὡς ναύκληρος οὐ πολλῷ στόλῳ
540 ἐξ Ἰλίου πρὸς οἶκον ἐς τὴν εὔβοτρυν
Πεπάρηθον, ὡς ἥκουσα τοὺς ναύτας ὅτι

autem locutionis θέαν λαβεῖν pro θεάσασθαι, exempla ad v. 81. huius fab. attulimus. Postremo de significatione ἄν particulae cum infinito iunctae vid. Matth. §. 598.

V. 531. Eur. Hipp. 567. ἐπίσχετ', αὐδὴν τῶν ἔσωθεν ἐκμάθω. Vide de hac ratione loquendi diss. de ellipsi et pleonasmo in Mus. stud. ant. Vol. I. p. 182. et Elmsl. ad Heracl. 559. HERM. Cfr. O. C. 856.

V. 534. Is, qui inter personas colloquentes hic indicatur vocabulo Ἔμπορος, ut ex Ulixis verbis supra 127 sqq. apparet, idem ille est minister, qui speculatorem antea egerat. Hunc enim nunc naucleri habitu in scenam misit Ulixes, ut qui fortuito ad Lemnum appulerit. Fingit autem se esse ex numero eorum, qui commeatum Graecis et vina ex insulis vicinis subvectarent. Schol.: οὗτος ὁ ἔμπορος διαπέπλασται ὑπὸ Ὀδυσσέως ναύκληρος, πραγματευτής, εἰωθὼς τοῖς Ἕλλησι τὰ ἐπιτήδεια ἐπάγειν· ἐοικὼς δὲ καὶ ὡς οἴνου αὐτὸν διατυπούμενος πραγματευτήν. Idem verisimilitudinis causa alium e sociis Neoptolemi, qui custodiendae navis causa ad litus remanserant, tanquam viae ad Neoptolemum indicem secum ducit. Hunc ξυνέμπορον vocat, quod cave ad ipsum tanquam ἔμπορον referas; sed est ξυνέμπορος Neoptolemi, h. e. itineris comes, socius, hic ut Trach. 318. Plat. Phaed. p. 108. B, ex antiquiore et Homerico vocis ἔμπορος sensu, quo simpliciter viatorem, et in navi vectorem, nautam significat; vid. O. C. 25. et aliquoties; Hom. Od. β, 319. et ibi Schol. Alter autem ille personatus nauclerus ἔμπορος vulgata mercatoris significatione vocatur non in verbis poetae, sed in externo tantum dramatis schematismo. BUTTM.

V. 537. δοξάζων μὲν οὔ] De οὔ particulae collocatione ad Ant. 96 sq. diximus.

V. 541. Schol.: Πεπάρηθον· δῆμος τῆς Ἀττικῆς, καὶ μία τῶν Κυκλάδων νήσων. Est insula in mari Aegaeo, ante

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

πρὸς ποῖαν ἂν τόνδ' αὐτὸς εὐδυσσεὺς ἔπλει;

ΕΜΠΟΡΟΣ.

565 ἦν δή τις. ἀλλὰ τόνδε μοι πρῶτον φράσον,
τίς ἐστιν· ἂν λέγῃς δὲ μὴ φώνει μέγα.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ὅδ' ἐσθ' ὁ κλεινός σοι Φιλοκτήτης, ξένε. 575

ΕΜΠΟΡΟΣ.

μή νύν μ' ἔρῃ τὰ πλείον', ἀλλ' ὅσον τάχος
ἔκπλει σεαυτὸν ξυλλαβὼν ἐκ τῆςδε γῆς.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

570 τί φησιν, ὦ παῖ; τί με κατὰ σκότον ποτὲ
διεμπολᾷ λόγοισι πρός σ' ὁ ναυβάτης;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

οὐκ οἶδά πω, τί φησι· δεῖ δ' αὐτὸν λέγειν 580
ἐς φῶς ὃ λέξει πρὸς σὲ κἀμὲ τούςδε τε.

ΕΜΠΟΡΟΣ.

ὦ σπέρμ' Ἀχιλλέως, μή με διαβάλῃς στρατῷ

V. 564. Vix dubium videtur, quin librariis ἄν particula debeatur, quae neque commode cum ποῖον, neque ullo pacto cum ἔπλει coniungi queat. Dobraeus αὖ, Dissenius Disquisit. philol. p. 12. οὖν scribendum coniecit. Displicent vero etiam

V. 568. τὰ πλείονα] Sic O. C. 36: πρὶν νῦν τὰ πλείον' ἱστορεῖν. Cfr. Matth. §. 266. not.

V. 569. σεαυτὸν ξυλλαβών] Cfr. O. R. 1290: ὡς ἐκ χθονὸς ῥίψων ἑαυτόν.

V. 570 sq. κατὰ σκότον] et paullo ante 565: καθ' ὁρμήν adverbialiter dictum, de quo loquendi genere cfr. Matth. §. 581. p. 1359. — Schol.: διεμπολᾷ· λάθρα ἀπατᾷ. Rectius prodit, verbo alludente ad artem mercatoris. GED. Cfr. πέπραμαι infra 978. et Ant. 1036: ἐξημπόλημαι. Nomen λόγοισι autem eodem modo verbo διεμπολᾷ additum, quo supra 55: λόγοισιν ἐκκλέψεις dictum.

V. 573. εἰς φῶς apte respondet verbis κατὰ σκότον. Similiter O. R. 1229: τὰ δ' αὐτίκ' εἰς τὸ φῶς φανεῖ κακά. Matth. comparat Herod. II, 132, 10: ἐκφέρειν ἐς τὸ φῶς. Soph. El. 939: ἀναπτύξαι πρὸς φῶς et Matthaei Evang. X, 27: ὃ λέγω ὑμῖν ἐν τῇ σκοτίᾳ, εἴπατε ἐν τῷ φωτί.

V. 574. Schol.: μὴ διαβάλῃς με, φησίν, τῷ τῶν Ἑλλήνων

575 λέγονθ' ἃ μὴ δεῖ· πόλλ' ἐγὼ κείνων ὕπο
δρῶν ἀντιπάσχω χρηστά θ', οἷ' ἀνὴρ πένης.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ἐγώ εἰμ' Ἀτρείδαις δυςμενής· οὗτος δέ μοι 585
φίλος μέγιστος, οὕνεκ' Ἀτρείδας στυγεῖ.
δεῖ δή σ' ἔμοιγ' ἐλθόντα προςφιλῆ λόγων
580 κρύψαι πρὸς ἡμᾶς μηδέν' ὧν ἀκήκοας.

ΕΜΠΟΡΟΣ.

ὅρα, τι ποιεῖς, παῖ.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

σκοπῶ κἀγὼ πάλαι.

ΕΜΠΟΡΟΣ.

σὲ θήσομαι τῶνδ' αἴτιον. 590

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ποιοῦ λέγων.

ΕΜΠΟΡΟΣ.

λέγω· 'πὶ τοῦτον ἄνδρε τώδ', ὥπερ κλύεις,
ὁ Τυδέως παῖς ἥ τ' Ὀδυσσέως βία,

verba sequentia, αὐτὸς οὐδυσσεύς, ne satis quidem accommodata praecedentibus verbis.

V. 579. λόγων cum Dindorfio scripsi. Libri λόγον.

στρατῷ. εὐεργετήθην ὑπ' αὐτῶν πολλά. Verbum διαβάλλειν τινά τινι hic notat aliquem in invidiam adducere alicuius, de quo loquendi genere Matth. conferri Wesseling. ad Herod. VI, 64. et Wyttenb. Comment. in Plut. I. p. 208 sq. iubet. Addo Pflugk. ad Eur. Hec. 863.

V. 575 sq. Schol.: πόλλ' ἐγὼ κείνων ὕπο· ὑπ' ἐκείνων εὐεργετούμενος ἀντευεργετῶ αὐτούς, ὡς δύναται πένης εὐεργετεῖν, δηλονότι ὑπηρετῶν. De locutione πολλὰ χρηστά τε confer Aeschyl. Spt. c. Th. 338: πολλὰ γάρ, εὖτε πτόλις δαμασθῇ, ἔ ἐ, δυςτυχῆ τε πράσσει.

V. 578. φίλος μέγιστος] Sic rursus Ai. 1331. El. 46.

V. 581 sq. Schol: ὅρα, τί ποιεῖς, παῖ; ταῦτα πλαγίως νοητέον.

V. 582. Schol.: σὲ θήσομαι τῶνδ' αἴτιον· αἰτιόν σε ποιήσω τῶν πραττομένων. Eodem sensu quo θήσομαι in responsione Neoptolemi positum est ποιοῦ, coll. Ant. 188—190., ita ut ποιοῦ λέγων idem sit atque ποιοῦ με αἴτιον, μόνον λέγε. Simillime Ant. 1061: κίνει, μόνον δὲ μὴ 'πὶ κέρδεσιν λέγων.

585 διώμοτοι πλέουσιν, ἢ μὴν ἢ λόγῳ
πείσαντες ἄξειν, ἢ πρὸς ἰσχύος κράτος.
καὶ ταῦτ' Ἀχαιοὶ πάντες ἤκουον σαφῶς 595
Ὀδυσσέως λέγοντος. οὗτος γὰρ πλέον
τὸ θάρσος εἶχε θατέρου δράσειν τάδε.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

590 τίνος δ' Ἀτρεῖδαι τοῦδ' ἄγαν οὕτω χρόνῳ
τοσῷδ' ἐπεστρέφοντο πράγματος χάριν,
ὅν γ' εἶχον ἤδη χρόνιον ἐκβεβληκότες; 600
τίς ὁ πόθος αὐτοὺς ἵκετ' ἢ θεῶν βία
καὶ νέμεσις, οἵπερ ἔργ' ἀμύνουσιν κακά;

ΕΜΠΟΡΟΣ.

595 ἐγώ σε τοῦτ', ἴσως γὰρ οὐκ ἀκήκοας,
πᾶν ἐκδιδάξω. μάντις ἦν τις εὐγενής,
Πρίαμου μὲν υἱός, ὄνομα δ' ὠνομάζετο 605

V. 586. πρὸς ἰσχύος κράτος similiter dictum atque supra v. 104: ἰυχύος θράσας, cum robore virium, i. e. ea cum vi, quam inferre Philoctetae per vires, quibus praediti sunt, eis licet. De usu praepositionis cfr. Matth. §. 591.

V. 589. τὸ θάρσος εἶχε — δράσειν τάδε] Permirum est cuiquam infinitivum futuri insolentius hic positum videri potuisse. Res enim ita fert, ut et θάρσος ἔχω et simplex θαρσεῖν cum infinitivo aut futuri, aut, quod fere idem est, praesentis aoristive addita ἄν particula coniungatur, quando in verbis illis significatio inest spei fore, ut aliquid fiat. Sic El. 483 sq. ed. meae: πρὸ τῶνδέ τοι θράσος, μήποτε, μήποθ' ἡμῖν ἀψεγὲς πελᾶν τέρας. Ant. 668: καὶ τοῦτον ἂν τὸν ἄνδρα θαρσοίην ἐγὼ καλῶς μὲν ἄρχειν, εὖ δ' ἂν ἄρχεσθαι θέλειν. Contra necessario praesentis aoristive infinitivus omissa ἄν particula ponitur, quando θαρσῶ significat audeo, ut O. C. 47: ἀλλ' οὐδ' ἐμοί τοι τοὐξανιστάναι πόλεως ὅλιγ' ἔστι θάρσος.

V. 590 sq. Schol.: τίνος πράγματος χάριν διὰ τοσούτου χρόνου ἐπεσιράφησαν καὶ φροντίδα ἐποιήσαντο τοῦ Φιλοκτήτου οἱ Ἀτρεῖδαι, τοῦ πάλαι ἐξ αὐτῶν ἀποβληθέντος; De sensu dativi χρόνῳ τοσῷδε supra ad v. 235. dictum.

V. 592. εἶχον ἐκβεβληκότες] Rarius ἔχειν cum participio praesentis vel perfecti coniungitur. Cfr. Matth. §. 559. b. O. R. 701. Cfr. v. 1362. NEU.

V. 593. ὁ πόθος αὐτοὺς ἵκετ'] Notae sunt locutiones Homericae, ὕπνος, γῆρας ἱκάνει τινά, valde diversae ab eo, quod olim huius fab. 141. legebatur, σὲ ἐλήλυθεν πᾶν κράτος, male a Neuio huic loco comparatum.

V. 597. ὄνομα δ' ὠνομάζετο Ἕλενος] Cfr. Matth. §. 308. et §. 424.

Ἕλενος, ὃν οὗτος, νυκτὸς ἐξελθὼν μόνος,
ὁ πάντ' ἀκούων αἰσχρὰ καὶ λωβήτ' ἔπη
600 δόλιος Ὀδυσσεὺς εἷλε, δέσμιόν τ' ἄγων
ἔδειξ' Ἀχαιοῖς ἐς μέσον, θήραν καλήν·
ὃς δὴ τά τ' ἄλλ' αὐτοῖσι πάντ' ἐθέσπισεν 610
καὶ τἀπὶ Τροίᾳ πέργαμ' ὡς οὐ μήποτε
πέρσοιεν, εἰ μὴ τόνδε πείσαντες λόγῳ
605 ἄγοιντο νήσου τῆσδ', ἐφ' ἧς ναίει τὰ νῦν.
καὶ ταῦθ' ὅπως ἤκουσ' ὁ Λαέρτου τόκος
τὸν μάντιν εἰπόντ', εὐθέως ὑπέσχετο 615
τὸν ἄνδρ' Ἀχαιοῖς τόνδε δηλώσειν ἄγων·
οἴοιτο μὲν μάλισθ' ἑκούσιον λαβών,
610 εἰ μὴ θέλοι δ', ἄκοντα· καὶ τούτων κάρα
τέμνειν ἐφεῖτο τῷ θέλοντι μὴ τυχών.
ἤκουσας, ὦ παῖ, πάντα· τὸ σπεύδειν δέ σοι 620
καὐτῷ παραινῶ, κεἴ τινος κήδει πέρι.

V. 599. Schol.: ὁ πάντ' ἀκούων· ὁ ὑβριζόμενος. Vide ad v 380.

V. 601. Schol.: οὐχ ἁπλῶς εἶπεν τὴν θήραν καλήν, ἀλλὰ διὰ τὴν πόρθησιν τῆς Ἰλίου· αὐτὸς γὰρ ἑρμηνεύει τὸν τρόπον τῆς πορθήσεως.

V. 603 sq. τἀπὶ Τρ. πέργαμα] Cfr. Matth. §. 380. n. 5. p. 866. — ὡς οὐ μήποτε πέρσοιεν. Cfr. Matth. §. 609. et §. 517. n. 3.

V. 605. ἄγοιντο νήσου τῆσδε] Notandus genitivus, ex simplici verbo ἄγεσθαι aptus. Eiusdem generis apud Sophoclem haec reperiuntur, huius fab. v. 1002: πέτρας πεσών, O. R. 142: ὑμεῖς μὲν βάθρων ἵστασθε τούσδ' ἄραντες ἱκτῆρας κλάδους, Ant. 418: χθονὸς τυφὼς ἀείρας, (Oppian. Cyneg. IV, 186: αἰρόμενος χθονός). El. 324: ὡς δόμων ὁρῶ τὴν σὴν ὅμαιμον — ἐντάφια χεροῖν φέρουσαν. Cetera quae huc vocari queant exempla partim corrupta sunt, partim aliter explicanda. Alia attulit Matth. §. 354. ζ.

V. 608. Schol.: δηλώσειν· δείξειν. Cfr. v. 492. 609. 630.

V. 609. De optativo οἴοιτο vide Herm. ad Vig. p. 885. Matth §. 529. 3. et Schaef. Melet. cr. p. 102. Sensus hic est: Putare se (suppl. enim ἔλεγεν, ὅτι) facillime verbis se eum capturum et Troiam abducturum esse. De μάλιστα adverbii usu ad Ant. 327. diximus.

V. 610 sq. Homerum respicit, qui Il. β, 259: μηκέτ' ἔπειτ' Ὀδυσῆϊ κάρη ὤμοισιν ἐπείη —, εἰ μὴ ἐγώ σε etc. WAK. Schol.: ἐφεῖτο· ὑπέσχετο, ἐπηγγείλατο. Cfr. Matth. §. 382. 1. — τούτων μὴ τυχών, id est εἰ μὴ τούτων τύχοι. Vid. Matth. §. 566. 4. Ceterum similiter Ai. 1145 sq., ad quem locum de suppresso etiam pronomine ἑαυτῷ monitum est.

V. 613. De κήδεσθαι περί τινος vid. Matth. §. 348. n. 2.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

οἴμοι τάλας· ἦ κεῖνος, ἡ πᾶσα βλάβη,
615 ἔμ' εἰς Ἀχαιοὺς ὤμοσεν πείσας στελεῖν;
πεισθήσομαι γὰρ ὧδε κἀξ Ἅιδου θανὼν
πρὸς φῶς ἀνελθεῖν, ὥςπερ οὐκείνου πατήρ. 625

ΕΜΠΟΡΟΣ.

οὐκ οἶδ' ἐγὼ ταῦτ'· ἀλλ' ἐγὼ μὲν εἶμ' ἐπὶ
ναῦν· σφῷν δ' ὅπως ἄριστα συμφέροι θεός.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

620 οὔκουν τάδ', ὦ παῖ, δεινά, τὸν Λαερτίου

V. 622. νεὼς ἄγοντ' Ἐπ' Ἀρ.; sic ego correxi. Codices et editt. omnes νεὼς ἄγοντ' ἐν Ἀρ.

V. 614 sq. ἡ πᾶσα βλάβη] Merum scelus. Eodem modo El. 303: ὁ πάντ' ἄναλκις οὗτος, ἡ πᾶσα βλάβη, ubi Schol. ὁ παντηχόθεν βλαβερός. Similiter infra v. 927: πᾶν δεῖμα, Theocr. III, 18: πᾶν λίθος. GED. — Schol.: στελεῖν· πέμψειν.

V. 617. οὐκείνου πατήρ· ὁ Σίσυφος· μέλλων γὰρ τελευτᾶν παρήγγειλε τῇ γυναικὶ αὐτὸν ἄθαπτον καταλιπεῖν· καὶ κατελθὼν εἰς Ἅιδου, τῶν γε νενομισμένων μὴ τυχών, κατηγόρησε τῆς γυναικὸς παρὰ τῷ Ἀϊδωνεῖ, ἠξίου τε ἀνελθεῖν καὶ τὴν γυναῖκα τιμωρήσασθαι· ἀνελθὼν δὲ οὐκέτι ὑπέστρεψεν, ἕως μετ' ἀνάγκης κατῆλθεν· ἐκ πατρὸς οὖν πανοῦργος Ὀδυσσεύς. Vide Theogn. 702., Schol. ad Il. ζ, 153., Pherecyd. fr. 41. — Ὧδε non ad ὥςπερ referendum, sed ad ea, quae nuntius narraverat: ut Ulixes me ad revisendum Graecorum exercitum adducet, ita credam me post mortem ab inferis rediturum, sicut patrem illius: i. e. non magis illuc ibo, quam mortuus in vitam revertar. HERM.

V. 619. ὅπως a poetis interdum superlativis praemittitur ut alias ὡς. Aristoph. Pac. 207: ὅπως ἀνωτάτω. Theogn. 429 (Bekk. 427.): ὅπως ὤκιστα. Aesch. Agam. 600: ὅπως δ' ἄριστα. 605: ὅπως τάχιστα. Origo huius loquendi generis intelligitur ex Trach. 330. Vid. Matth. §. 461.

Ibid. συμφέροι] Brunck. latine vertit vobis optima conferat deus. Atqui formula ὅπως ἄριστα aliter quam sensu adverbii poetam uti potuisse non puto. Suspicor itaque συμφέρειν personaliter hic dictum esse eadem ratione, qua alias impersonale verbum συμφέρει. Certe ut ex Thucyd. affertur οἱ καιροὶ ξυνενηνόχασι τοῖς ἐχθροῖς, et ut mox noster 659: ὁποῖον ἄν σοι ξυμφέρῃ, sic poeta videtur dicere potuisse ὁ θεὸς ξυμφέρει ὑμῖν, conducit vobis, utilis, beneficus est. BUTTM. Hermannus explicat: quam optime vobiscum conspiret deus, afferens Eur. Med. 13: πάντα συμφέρουσ' Ἰάσονι, in rebus omnibus consentiens et se accommodans illi, et Soph. El. 1464: συμφέρειν τοῖς κρείσσοσιν. Sed equidem assentior Buttmanno. Ceterum valde similis nostro

ἔμ' ἐλπίσαι ποτ' ἂν λόγοισι μαλθακοῖς
δεῖξαι νεὼς ἄγοντ' ἐπ' Ἀργείοις μέσοις; 630
οὐ θᾶσσον ἂν τῆς πλεῖστον ἐχθίστης ἐμοὶ
κλύοιμ' ἐχίδνης, ἥ μ' ἔθηκεν ὧδ' ἄπουν.
625 ἀλλ' ἔστ' ἐκείνῳ πάντα λεκτά, πάντα δὲ
τολμητά. καὶ νῦν οἶδ' ὁθούνεχ' ἕξεται.
ἀλλ', ὦ τέκνον, χωρῶμεν, ὡς ἡμᾶς πολὺ 635
πέλαγος ὁρίζῃ τῆς Ὀδυσσέως νεώς.
ἴωμεν· ἥ τοι καίριος σπουδή, πόνου
630 λήξαντος, ὕπνον κἀνάπαυλαν ἤγαγεν.

V. 629 sq. Invitis libris hos duo versus Hermannus choro tribuit.

loco Aesch. Choeph. 781 sq.: ἀλλ' εἶμι καὶ σοῖς ταῦτα πείσομαι λόγοις. γένοιτο δ' ὡς ἄριστα σὺν θεῶν δόσει.

V. 621. ἐλπίσαι — ἂν — δεῖξαι] Herod. III, 151: οὐδαμὰ ἐλπίζων ἂν ἡμίονον τεκεῖν. Xenoph. An. II, 5, 13: οὔς ἐλπίζω ἂν σὺν τῇ παρούσῃ δυνάμει τιπεινοὺς ὑμῖν παρασχεῖν. SCHAEF. Cfr. Matth. §. 598. a.

V. 622. νεὼς ἄγοντα] A navi. Vide ad Vig. p. 881. Quod Buttmanno placet, νεὼς significare ἐν νηΐ, nec comprobari potest exemplis illis, quibus utitur, neque omnino mea sententia Graece dictum foret. HERM. Quae Buttm. attulit exempla, eadem vide sis ap. Matth. §. 377. V. 1. Non minus autem Hermanni interpretationem a sensu loci abhorrere iudico. Inepte enim locutus Philoctetes esset, si a navi, quam ne ingressus quidem iam erat, Ulixem se velle abducere et Achivis adducere questus esset, quum ex insula se nolle ab Ulixe adduci Troiam significare vellet. Itaque scripsi δεῖξαι νεὼς ἄγοντ' ἔπ'. In postposita praepositione nulla offensio; vid. v. 621: κεἴ τινος κήδει πέρι, et quae ad Trach. 90. sq. adnotavimus. Ceterum cfr. v. 608 sq.: δέσμιόν τ' ἄγων ἔδειξ' Ἀχαιοῖς ἐς μέσον. 616: τὸν ἄνδρ' Ἀχαιοῖς τόνδε δηλώσειν ἄγων.

V. 623. Schol.: τάχιον ἂν πεισθείην τῇ ἐχίδνῃ ἢ τῷ Ὀδυσσεῖ. De superlativo πλεῖστον ante superl. posito vid. Matth. §. 461. p. 1027., de genitivo οὗ ad huius fab. v. 673.

V. 624. ἄπουν] Sine pede, pro inutili pede, ut v. 534. ἄοικος. WAK.

V. 625 sq. Plene: πάντα μὲν λεκτά, πάντα δὲ τολμητά. Sollemnis usus particularum μὲν et δέ, ubi adi. πᾶς repetitur. Xen. Hier. VII, 1: οἱ ἄνθρωποι πάντα μὲν πόνον ὑποδύονται, πάντα δὲ κίνδυνον ὑπομένουσι. Μέν autem passim omitti sequente δέ satis notum est SCHAEF. Vid. etiam Elmsl. ad Eur. Med. 1039.

V. 629 sq. Schol.: τὸ ἐν καιρῷ σπουδάζειν ἀνάπαυλαν ἄγει ὕστερον. De significatu aoristi ἤγαγεν vid. Herm. ad Vig. p. 746. Matth. §. 502. 3.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

οὐκοῦν ἐπειδὰν πνεῦμα τοὐκ πρῴρας ἀνῇ,
τότε στελοῦμεν· νῦν γὰρ ἀντιοστατεῖ. 640

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ἀεὶ καλὸς πλοῦς ἔσθ', ὅταν φεύγῃς κακά.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

οὐκ ἀλλὰ κἀκείνοισι ταῦτ' ἐναντία;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

635 οὐκ ἔστι λῃσταῖς πνεῦμ' ἐναντιούμενον,
ὅταν παρῇ κλέψαι τε χἁρπάσαι βίᾳ.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ἀλλ', εἰ δοκεῖ, χωρῶμεν, ἔνδοθεν λαβὼν 645
ὅτου σε χρεία καὶ πόθος μάλιστ' ἔχει.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ἀλλ' ἔστιν ὧν δεῖ, καίπερ οὐ πολλῶν ἄπο.

V. 634. οἷδ' ex L. Doederlini coniectura olim scripsi.

V. 631 sq. Schol.: ἐπειδὰν πνεῦμα τοὐκ πρῴρας· ἐπὰν παύσηται ὁ ἄνεμος ἐναντιούμενος. Sic etiam Matth. ad Eur. Or. 217. ἀνῇ explicat. — De verbo στελοῦμεν vid. ad v. 571.

V. 634. Schol.: μὴ εὐλαβηθῇς, φησί· κἀκείνοις γὰρ τὰ ἐναντία πνεύματα· ἀντὶ τοῦ τὰ ἡμᾶς ἐπέχοντα κἀκείνους ἐπέχει.

V. 635 sq. Schol.: τοῖς γὰρ κακουργοῖς οὐκ ἔστιν ἐναντίος ἄνεμος· ἐν τῇ συγχύσει γὰρ μᾶλλον ἰσχύουσιν. Non hoc cogitavit Sophocles, sed lucri cupiditate metum periculi vinci. HERM.

V. 637. χωρῶμεν, ἔνδοθεν λαβών] Insolentius dictum pro χώρει σὺν ἐμοὶ λαβών. Neque enim similia sunt omnino quae Elmsleius ad Eur. Med. 522. attulit. Vide Lobeck. ad Ai. p. 152. ed. sec. Itaque nescio, an cum Dobraeo scribendum sit λαβόνθ', ita ut similis exitus huius versus sit atque Oed. Col. 1164.

V. 639. Est, inquit, quibus opus sit, sed non ex multis opibus, i. e. ut illa de magna

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

640 τί τοῦθ', ὃ μὴ νεώς γε τῆς ἐμῆς ἔνι;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

φύλλον τί μοι πάρεστιν, ᾧ μάλιστ' ἀεὶ
κοιμῶ τόδ' ἕλκος, ὥςτε πραΰνειν πάνυ. 650

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ἀλλ' ἔκφερ' αὐτό. τί γὰρ ἔτ' ἄλλ' ἐρᾷς λαβεῖν;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

εἴ μοί τι τόξων τῶνδ' ἀπημελημένον
645 παρεῤῥύηκεν, ὡς λίπω μή τῳ λαβεῖν.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ἦ ταῦτα γὰρ τὰ κλεινὰ τόξ', ἃ νῦν ἔχεις;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ταῦτ', οὐ γὰρ ἄλλα γ' ἔσθ', ἃ βαστάζω χεροῖν. 655

Nunc cum Hermanno satis habui interrogandi signum in fine membri collocare.

rerum varietate deligere debeam. HERM.

V. 640. Schol.: τί ἔχεις, ὅπερ ἐμὴ ναῦς οὐκ ἔχει; ἀντὶ τοῦ οὐδὲν ἡμῖν λείπει. Recte Brunckius videtur verborum structuram hanc esse monere: ὃ μὴ ἔνεστί σοι λαβεῖν ἀπ' ἐμῆς νεώς. Cui assentitur Hermannus ad Vig. p. 881.

V. 642. Hom. Il. π, 524: κοίμησον δ' ὀδύνας. Vocem autem πραΰνειν possis quidem itidem sensu transitivo accipere; sed Erfurdtio assentior, praestare neutralem, ut El. 916. θάρσυνε, confide. BUTTM. Adde βραδύνειν huius fab. v. 1400. Tum ἕλκος non tam vulnus, quam vulneris dolorem hic significat. Cfr. Ant. 652. Aesch. Agam. 651.

V. 643. Verbum ἐρᾶν sensu cupiendi frequenter Sophocles usurpat. Vide v. 660. et O. R. 601. 436. 512.

V. 644. τόξα hic non de solo arcu, sed etiam de sagittis et quicquid ad arcum pertinet, dici apertum est. Cfr. Hom. Il. φ, 496 sqq. et Eur. Ion. 524. HERM.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ἆρ' ἔστιν, ὥςτε κἀγγύθεν θέαν λαβεῖν,
καὶ βαστάσαι με προςκύσαι θ' ὥςπερ θεόν;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

σοί γ', ὦ τέκνον, καὶ τοῦτο κἄλλο τῶν ἐμῶν,
ὁποῖον ἄν σοι ξυμφέρῃ, γενήσεται.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

καὶ μὴν ἐρῶ γε· τὸν δ' ἔρωθ' οὕτως ἔχω.
εἴ μοι θέμις, θέλοιμ' ἄν· εἰ δὲ μή, πάρες.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ὅσιά τε φωνεῖς, ἔστι τ', ὦ τέκνον, θέμις,
ὅς γ' ἡλίου τόδ' εἰςορᾶν ἐμοὶ φάος
μόνος δέδωκας, ὃς χθόν' Ὀιταίαν ἰδεῖν,
ὃς πατέρα πρέσβυν, ὃς φίλους, ὃς τῶν ἐμῶν
ἐχθρῶν μ' ἔνερθεν ὄντ' ἀνέστησας πέρα.

V. 663—665. Uncis inclusi hos versus auctore Dindorfio, qui in edit. Oxon. haec adnotavit: Versus manifesto spurii, qui nec cum praecedentibus apte sint connexi et sententiam praebeant ineptam. Neque enim quicquam beneficii a Philocteta accepit

V. 648 sq. De vi ὥςτε particulae exposuerunt Herm. ad Vig. p. 919., Matth. §. 531. n. 2. et Buttm. ad h. l. — Suidas: βαστάσαι οὐ τὸ ἆραι δηλοῖ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, ἀλλὰ τὸ ψηλαφῆσαι. Non tamen de simplici contrectatione intelligendum, sed est in manum sumere, tractare; ne quis de gestatione armorum cogitet. Cfr. El. 905. et 1470. BUTTM.

V. 649. ὥςπερ θεόν] Qualia putabant arma sua viri ferociores. Cfr. Apoll. Rhod. I, 466 sqq. Aesch. S. adv. Th. 535 sq. Clem. Alex. Protrept. p. 42. D. Ammian. Marcell. XVII, 12. Virg. Aen. X, 773. Stat. Theb. IX, 546 sqq. WAK.

V. 654 sq. De ellipsi σοὶ pronominis post θέμις vid. ad v. 139. Ceterum attende saepius repetitum pronomen relativum, cuius iteratio sententiae accommodatissima.

V. 657 sq. Schol.: ὃς τῶν ἐμῶν· ὃς ἐποίησάς με τῶν ἐχθρῶν ὑπερέχειν, ὄντα αὐτῶν ἐλάττονα.

V. 659. Verbum θιγγάνειν non solum contrectare, sed comprehendere, in manum sumere significat; quod patet vel ex eo, quod sequitur, καὶ δόντι δοῦναι, et ex aliis exemplis, quae ad v. 1398. apponemus. BUTTM.

V. 660. Schol.: καὶ δόντι δοῦναι· ἀντὶ τοῦ ἀποδοῦναί μοι τῷ δόντι σοι. Cfr. infra v. 774: οὐ δοθήσεται πλὴν σοί τε κἀμοί. De hoc usu verbi simplicis δίδωμι pro composito ἀποδίδωμι v. Heyn. ad Apol-

θάρσει, παρέσται ταῦτά σοι καὶ θιγγάνειν
660 καὶ δόντι δοῦναι, κἀξεπεύξασθαι βροτῶν
ἀρετῆς ἕκατι τῶνδ' ἐπιψαῦσαι μόνον.
εὐεργετῶν γὰρ κἀυτὸς αὖτ' ἐκτησάμην. 670
[οὐκ ἄχθομαί σ' ἰδών τε καὶ λαβὼν φίλον.
ὅστις γὰρ εὖ δρᾶν εὖ παθὼν ἐπίσταται,
665 παντὸς γένοιτ' ἂν κτήματος κρείσσων φίλος.]

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

χωροῖς ἂν εἴσω.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

καὶ σέ γ' εἰςάξω· τὸ γὰρ
νοσοῦν ποθεῖ σε ξυμπαραστάτην λαβεῖν. 675

ΧΟΡΟΣ.

(στροφὴ α'.)

Λόγῳ μὲν ἐξήκουσ', ὄπωπα δ' οὐ μάλα,

Neoptolemus, ut εὖ παθών dici posset. Quod qui scripsit, Herculem in mente habuit, sententiamque ultimi versus, εὐεργετῶν γὰρ καὐτὸς αὖτ' ἐκτησάμην, amplificare voluit.

Iod. II, 4, 2. p. 299. ed. prior. Philoctetes hoc voluit: licet tibi haec arma contrectare, sic tamen ut ea mihi reddas. Id humanius et amicius hac elocutionis figura expressit: licet tibi haec arma contrectare, mihique qui dedi reddere. Eodem urbanitatis tanquam schemate in communi vita οἱ χαριέστεροι, permittentes aliquid sub conditione, hanc conditionem facere solemus partem ipsius permissionis. SCHAEF.

V. 662. Schol.: αὐτὸς γὰρ ὑφῆψε τῷ Ἡρακλεῖ τὴν πυράν.

V. 666. χωροῖς ἂν εἴσω] Vide quae ad El. 624. adnotatione extrema monuimus. — Verba καὶ σέ γ' εἰςάξω in hunc sensum accipienda: intrabo, et tu quidem me comitaberis. — τὸ νοσοῦν, vid. ad v. 83.

V. 668. Schol.: λόγῳ μὲν ἀκούω τὸ τοῦ Ἰξίονος πάθος, ὅτι τροχάζεται· πελάταν δὲ αὐτὸν λέκτρων Διὸς εἶπεν, τὸν πειράσαι βουληθέντα τὰ τοῦ Διὸς λέκτρα, ὃν ἔδησεν ὁ Ζεύς, μὴ μέντοι ἑωρακέναι μείζονα τῆς φιλοκτήτου νόσου. Notissima poena est, qua affectus Ixion putabatur, quum illicitos Iunonis amplexus petivisset. Cfr. Pindar. Pyth. II, 39 sqq. Eurip. ap. Plutarch. de aud. Poet. p. 17. E. p. 73. Wytt. Eurip. Herc. f. 1297 sq.: τὸν ἁρματηλάτην Ἰξίον' ἐν δεσμοῖσιν. Schol. ad Eurip. Phoen. 1185. ed. Matth. Tibull. I, 3, 73 sq. Hygin. fab. 62. Welcker. Trilog. Aeschyl. p. 547 sqq.

τὸν πελάταν λέκτρων ποτὲ τῶν Διὸς
670 κατ' ἄμπυκα δρομάδα δέσμιον ὡς ἔβαλεν
παγκρατὴς Κρόνου παῖς· 680
ἄλλον δ' οὔτιν' ἔγωγ' οἶδα κλύων, οὐδ' ἐφίδον μοίρᾳ
τοῦδ' ἐχθίονι συντυχόντα θνατῶν,
ὃς οὔτ' ἔρξας τίν' οὔτε νοσφίσας,
675 ἀλλ' ἴσος ὢν ἴσοις ἀνὴρ 685
ὠλέκεθ' ὧδ' ἀτίμως.

V. 681 sq. Mendo affecta esse verba οὐκ ἔχων βάσιν, οὐδέ τιν' ἐγχώρων κακογείτονα, permirum est a nemine dum editorum animadversum esse. Immo nihil vitii latere suspicantes ita sunt interpretati, posito post βάσιν commate: non habens eundi facultatem, neque quenquam incolarum vicinum mali. At ut cetera mittam, qui tandem Philoctetes carere eundi facultate dici potuit, quem et constaret ex antecedentibus, quamvis aegre, tamen incedere potuisse, et chorus ipse statim post dicat ad petendas herbas salutares, quibus morbo mederetur, alias aliam viam obisse, v. 690 sqq.: εἶρπε γὰρ etc. Necdum tamen liquet, quomodo emendandus locus sit. Illud non dubito, quin verba illa, in quibus latere mendum contendo, unum effecerint membrum. Fortasse aliquid veri vidit Lindemannus, vir celeberrimus, qui ita scri-

V. 669. Schol.: τὸν πελάταν λέκτρων· τὸν βουληθέντα ἐπιβῆναι τῇ εὐνῇ τοῦ Διός. Verba πελᾶν, πελάζειν s. πλάζειν, πλησιάζειν, ἐλθεῖν παρά τινα, ἄσσον ἐλθεῖν (de quo vid. Valck. ad Herod. VI, 68.) verecunde dicuntur de iis, qui accedunt ad mulierem, ut cum ea consuescant. Vid. O. R. 1101. et Ast. ad Plat. Phaedr. p. 336. — λέκτρον et λέκτρα, ut λέχος et λέχη, de toro coniugali et connubio sollemnia. Vid. Eur. Med. 140. 154. 996. Pors.; hinc de ipsis maritis, ut in Pind. Pyth. XI, 37. Soph. Trach. 17. Eur. Androm. 891. MATTH.

V. 670. Schol.: κατ' ἄμπυκα δέσμιον· κατὰ τὸν τροχὸν δεδεμένον. δρομάδα· τὸν περιφερόμενον ἐν τῷ δρόμῳ. Hesychius: ἄμπυκες· τροχοί. οὕτω Σοφοκλῆς ἐν Φιλοκτήτῃ. διὰ τὸ κυκλοτερές. Facile autem apparet δρομάδα iungendum cum ἄμπυκα esse. Ita Pindarus Pyth. II, 40 sq.: Ἰξίονα φαντὶ ταῦτα βροτοῖς λέγειν ἐν πτερόεντι τροχῷ παντᾶ κυλινδόμενον. Tibull. I, 3, 74: versantur celeri noxia membra rota. Tum βάλλειν δέσμιον dictum ut O. R. 1411: θαλάσσιον ἐκρίψατε, ita ut sit εἰς δεσμοὺς βάλλειν, sive δεῖν. Cfr. Matth. §. 446. 8.

V. 673. τοῦδε, i. e. ἢ τόνδε aut potius τῆς τοῦδε μοίρας, sollemni in comparativis brevitate, de qua vid. Herm. ad. Vig. p. 717. et Matth. §. 453.

V. 674. Eustath. p. 763, 3. (667, 24.) de Homerico τῇ πιθόμην καὶ ἔρεξα Il. IX, 453. disserens, Ὁμηρικὸν δέ τι, inquit, καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν Φιλοκτήτῃ τὸ οὔτε τι ῥέξας, κακὸν δηλαδή. οὕτω γὰρ νοεῖται,

τόδε δ' αὖ θαῦμά μ' ἔχει,
πῶς ποτε, πῶς ποτ' ἀμφιπλήκτων ῥοθίων μόνος κλύων,
680 πῶς ἄρα πανδάκρυτον οὕτω βιοτὰν κατέσχεν· 690

(ἀντιστροφὴ α'.)

ἵν' αὐτὸς ἦν πρόςουρος, οὐκ ἔχων βάσιν,
οὐδέ τιν' ἐγχώρων κακογείτονα,
παρ' ᾧ στόνον ἀντίτυπον βαρυβρῶτ' ἀποκλαύ-
685 σειεν αἱματηρόν. 695

psisse poetam suspicatur: οὐκ ἔχων βάσιν. οὐδὲ πρὸς ἐγχωρον κακογείτονα.

V. 684 sq. παρ' ᾧ στόνον ἀντίτυπον — αἱματηρόν omnium codicum scriptura est, quam intactam relinquere malui, quamvis vitiosissimam, quam incertam recipere coniecturam. Est autem certissimum neque Sophoclem neque quenquam Graecorum dicere potuisse στόνον ἀντίτυπον βαρυβρῶτα αἱματηρὸν ἀποκλαίειν παρά τινι. Immo pro verbis στόνον ἀντίτυπον, quae ex versu 1460. huc translata esse iudico, non potest dubitari, quin eiusmodi substantivum positum fuerit, quod vel morbi vel cruciatuum morbi significatum haberet, accommodatum adiectivis βαρυβρῶτα et αἱματηρόν. Lindemanno videtur πόνον ἐπίπονον scriptum fuisse.

εἰ καὶ παντελῶς ἐκεῖ σιωπᾶται τὸ ῥεχθέν. Notum est ποιεῖν, δρᾶν, ἔρδειν τινά τι pariter atque nostrum iemandem etwas thun nonnunquam a Graecis sic dici, ut damno aliquem afficere, alicui nocere, significet, ut in El. 336. O. C. 732. et in Xen. Cyrop. IV, 3, 7., ubi videatur Bornemann. Sed insolentius hic τὶ omissum, nisi si mendo librariorum sublatum est. Νοσφίσας Schol. explicat ἀποστερήσας.

V. 675. Schol.: ἴσοις· δικαίοις. Eodem sensu ἴσος dictum O. R. 677. et Colch. fr. I. Adde huius fab. 552.

V. 676. ὠλέκεθ'] Usus hoc verbo Sophocles est Ant. 1286: τί μ' ἄρα, τί μ' ὀλέκεις; et Trach. 1015: ὠλεκόμαν ὁ τάλας, ad quem locum Scholiasta: ὠλεκόμαν· ἐκαμνον καὶ ἐγγὺς θανάτου ἐγενόμην.

V. 677. τόδε θαῦμά μ' ἔχει] Simillime Eur. Ion. 572: τοῦτο κἄμ' ἔχει πάθος. Cfr. Matthiae §. 421. 4.

V. 678. Schol.: ἀμφιπλήκτων· ἑκατέρωθεν πληττόντων· τὰ γὰρ κύματα κλύζονται κατ' ἀμφοτέραν ὄχθαν τῆς θαλάσσης. De activa adi. ἀμφίπληκτος notione vid. Pors. ad Eur. 216. et Hec. 1117.

V. 681. πρόςουρος] Recte Brunck., quem sequitur Buttm, πρόςουρος formam ionicam adiectivi πρόςορος esse statuit. Saepius autem eo vocabulo Herodotus usus est; neque incredibile Sophoclem, qui multas formas ionicas usurpasset, hac quoque usum esse. Eiusdem compositionis vocabula haec sunt: ἄπουρος, longinquus, O. R. 189., ξύνουρος, comes, Aesch. Ag. 504., et τηλουρός, longinquus, quae vox saepius

ὃς τὰν θερμοτάταν αἱμάδα κηκιομέναν ἑλκέων
ἐνθήρου ποδὸς ἠπίοισι φύλλοις
κατευνάσειεν, εἴ τιν' ἐμπέσοι
φορβάδος ἐκ γαίας ἑλεῖν· 700
690 εἶρπε γὰρ ἄλλοτ' ἄλλᾳ
τότ' ἂν εἰλυόμενος,
παῖς ἄτερ ὡς φίλας τιθήνας, ὅθεν εὐμάρει' ὑπάρ-
695 χοι πόρου, ἀνίκ' ἐξανείη δακέθυμος ἄτα. 705

(στροφὴ β'.)

οὐ φορβὰν ἱερᾶς γᾶς σπόρον, οὐκ ἄλλων

usurpata est. Itaque sensus: ubi ipse erat accola. Cfr. L. Doederlein. de brachyl. p. 8.

V. 686. αἱμάδα κηκιομέναν ἑλκέων] Recte αἱμάδα Scholiasta interpretatur αἵματος ῥύσιν, profluvium sanguinis. Tum κηκιομέναν est εἰ κηκίοιτο.

V. 687. ἐνθήρου ποδός] Scholiasta interpretatur θηροδήκτου, rectius Buttmannus ἀγρίου, efferati, quo sensu Aeschyl. Ag. 571. ἔνθηρον τρίχα dixerit.

V. 688. κατευνάσειεν] Apparet ex metro versus strophici non a κατευνάζω, sed a forma κατευνάω, qua rarius utuntur tragici, deducendum esse. Adscripsit Dindorfius Eurip. Hippol. 1377: διά τ' εὐνᾶσαι τὸν ἐμὸν βίοτον.

V. 688 sq. εἴ τιν' ἐμπέσοι — ἑλεῖν] Id est, si quae (ἤπια φύλλα) incideret ut ex terra altrice tolleret. Referendum verbum ad Philoctetam esse ex sequentibus apparet, in quibus quaesivisse, quoties per morbum liceret, istiusmodi herbas obambulans dicitur.

V. 690 sqq. εἶρπε γὰρ — ἄτα] Cum εἶρπε iungenda est ἄν particula (vide supra ad 290 sqq.), falso adhuc ab omnibus editoribus cum εἰλυόμενος iuncta; tum τότε referendum ad ἡνίκα particulam; denique εὐμάρεια πόρου significat facultatem agilitatemque incessus, id est levamen morbi. Cfr. v. 284: τούτου δὲ πολλὴν εὐμάρειαν, ὦ τέκνον, εὕρισκον. Itaque sensus totius loci hic est: solebat enim tum, quum crudelis morbi lues remittebat, serpens ad instar infantis nutrice destituti alias alium locum obire, ex quo levamen morbi suppeteret.

V. 696. Schol.: γᾶς σπόρον· σῖτον. ὧν νεμόμεσθα· ἀφ' ὧν νεμόμεθα, τουτέστι τρεφόμεθα. αἴρων· λαμβάνων. Vide Matth. §. 323. Sensus est: non nutrimentum capiens terrae fruges, nec de aliis rebus, quibus vescimur. Genitivus ἄλλων pendet ab αἴρων, quod verbum non minus recte quam λαμβάνειν, πίνειν et sim. cum accusativo simul iungitur et cum genitivo, quum et aliquid et de aliqua re aliquid sumere significat.

V. 697. ἀνέρες ἀλφησταί ex Homero derivatum esse patet. Vide Schol. ad Hom. Od. ζ, 8. et Blomf. ad Aesch. s. adv. Th. 768.

V. 699. ἐξ ὠκυβόλων τόξων] De ἐκ praepositionis usu ad v. 91. diximus.

αἴρων, τῶν νεμόμεσθ' ἀνέρες ἀλφησταί,
πλὴν ἐξ ὠκυβόλων εἴποτε τόξων πτα- 710
700 νοῖς ἰοῖς ἀνύσειε γαστρὶ φορβάν.
ὦ μελέα ψυχά,
ὃς μηδ' οἰνοχύτου πώματος ἥσθη δεκέτει
χρόνῳ, 715
λεύσσων δ' εἴ που γνοίη στατὸν εἰς ὕδωρ
ἀεὶ προςενώμα.

(ἀντιστροφὴ β'.)

705 νῦν δ' ἀνδρῶν ἀγαθῶν παιδὸς ὑπαντήσας

V. 700. φορβάν] De vocabulo eodem in initio membri et in fine posito ad Ant. 814. admonuimus.

V. 701. ψυχά, ὅς—] Schema πρὸς τὸ σημαινόμενον, vid. ad 497. Sic Antig. 1001: ἀκούω φθόγγον ὀρνίθων κακῷ κλάζοντας οἴστρῳ. Vid. et Seidl. ad Eur. Iph. T. 1072. BUTTM.

V. 702. Schol.: οἰνοχύτου πώματος· οἴνου περιφραστικῶς. ἥσθη· ἀντὶ τοῦ ἐνεπλήσθη. οὐδὲ οἴνου μετείληφεν. De δεκέτει χρόνῳ comparavit Matth. Eur. Electr. 1157 sq. δεκέτεσιν σπορᾶσιν. Μηδέ particula, non οὐδέ usus est poeta, quod conditionaliter haec accipi voluit.

V. 703 sq. Sensum hunc puto esse: intuens in stagnantem aquam, ubi quid eius nosset, quotidie dispensabat eam. Λεύσσων εἰς ὕδωρ non est circumspiciens, quaerens aquam: scire enim dicitur, ubi inveniret; sed desiderii describendi causa dictum est, quemadmodum solemus intueri in illud, unde salutem et praesidium speramus. Προςενώμα autem ita dictum videtur, ut ad cibum respiciatur, quo ubi se refecisset, semper aliquid aquae, sed illud propter raritatem eius parce, ad sitim leniendam addiderit. Ceterum quae hic de stagnante aqua, quae potum Philoctetae praebuerit, dicuntur, non convenire cum v. 21., ubi prope ipsum antrum ποτὸν κρηναῖον memoratum est, neque cum v. 1461. Br., ubi fontibus dulcique aquae valedicit Philoctetes, observatum est a Gedikio. Ei recte respondere existimo Buttmannum, chorum, cui ignoti sint loci opportunitates, qualem ipse putet viri vitam esse, exponere. Pugnarent tamen illa inter se nihilo minus, si in scena conspectus esset fons iste, cuius v. 21. facta est mentio. Neque enim hunc ante oculos videns chorus ista dicere potuisset. Sed credibile est non esse eum fontem in scena repraesentatum, ideoque adiicere illic Ulixem εἴπερ ἐστὶ σῶν. HERM. Verbum προςενώμα rectius videtur Scholiasta interpretari: ἑαυτὸν ἐκίνει, ἀντὶ τοῦ ἐπορεύετο. Sensus est: sed semper ad aquam stagnantem, si quid eius nosset, accedebat, in eam intuens. Quod intuitus autem in aquam illam dicitur, ea re aqua illum, sicuti alios vino (cfr. v. 702.), delectatum et gavisum esse significatur.

V. 705. Schol.: ὑπαντήσας· τυχὼν Νεοπτολέμου. Verbum ὑπαντᾶν cum tertio casu iungi solet; hic autem casum simplicis adsciscit, vacante prae-

εὐδαίμων ἀνύσει καὶ μέγας ἐκ κείνων· 720
ὅς νιν ποντοπόρῳ δούρατι πλήθει πολ-
λῶν μηνῶν πατρίαν ἄγει πρὸς αὐλὰν
710 Μηλιάδων νυμφᾶν,
Σπερχειοῦ τε παρ' ὄχθαις, ἵν' ὁ χάλκασπις
ἀνὴρ θεοῖς
πλάθει πᾶσιν, θείῳ πυρὶ παμφαής,
Οἴτας ὑπὲρ ὄχθων.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Ἐρπ', εἰ θέλεις. τί δή ποθ' ὧδ' ἐξ οὐδενὸς 730
715 λόγου σιωπᾷς, κἀπόπληκτος ὧδ' ἔχει;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ἆ ἆ, ἆ ἆ.

positione. BRUNCK. Confert Buttm. 190. (ὑπόκειται) et 321. Ceterum facile intelligitur ὑπαντήσας παιδός, ut infra 1333: ἐντυχὼν Ἀσκληπιδῶν, poetice dictum esse pro per filium. De structura verbi simplicis ἀντᾶν vide Matth. §. 528.

V. 706. Schol.: εὐδαίμων ἀνύσει· εὐδαιμονήσει· τὸ ἑξῆς· εὐδαίμων καὶ μέγας ἀνύσει. ἐκ κείνων δὲ λέγει τῶν κακῶν. Recte monet Buttm. ἀνύσει nove dictum pro γενήσεται esse.

V. 707. ποντοπόρῳ] Ex Hom. Il. α, 439; δούρατι, nave. Eur. Androm. 793: ἐπ' Ἀργῴου δορός. Sic Hor. Od. I, 1. trabe Cypria dixit. WAKEF.

V. 707 sq. πλήθει πολλῶν μηνῶν] Idem quod supra 598: χρόνῳ τοσῷδε, post tot menses, quos in solitudine vixit. BUTTM.

V. 709. πατρίαν πρὸς αὐλάν] Recte dictum πατρίαν, sive patriam sive paternam interpretaberis. Cfr. O. R. 1394: τὰ πάτρια λόγῳ παλαιὰ δώματα. huius fab. 398: τὰ πάτρια τεύχεα. v. 1213: ὦ πόλις, ὦ πόλις πατρία. Ant. 806: ὦ γᾶς πατρίας πολῖται. Hoc tamen loco non dubium est, quin πάτριος non tam paternus quam patrius significet.

V. 710. Schol.: Μηλιάδων νυμφᾶν· περὶ τὴν Τραχῖνα γὰρ οἱ Μηλιεῖς. Hinc apud Soph. Trach. 194. Trachiniorum populus appellatur Μηλιεὺς λεώς. Vide supra ad v. 4. et de Spercheo ad v. 492. MATTH.

V. 711. Schol.: ἵν' ὁ χάλκασπις· ὅπου ὁ ἐκθεωθεὶς ἀνὴρ πελάζεται πᾶσι. λέγει δὲ τὸν Ἡρακλέα. Mirabatur Wakefieldius Herculem aereo scuto potius quam clava et pelle leonina ornatum. Buttmannus contra miratur non recordatos esse interpretes nobilissimi Hesiodeo carmine scuti. Mihi non videtur Sophocles ad Hesiodum respexisse, sed nomine illo nihil nisi bellicosum significasse. Herculem enim dici non epitheton illud, sed ascensio ad deos ex monte Oeta declarat. HERM. [De armis, quae poetae tribuerunt Herculi, vide Heinri-

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

τί ἔστιν;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

οὐδὲν δεινόν· ἀλλ' ἴθ', ὦ τέκνον.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

μῶν ἄλγος ἴσχεις τῆς παρεστώσης νόσου;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

οὐ δῆτ' ἔγωγ'· ἀλλ' ἄρτι κουφίζειν δοκῶ. 735

720 ὦ θεοί.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

τί τοὺς θεοὺς ἀναστένων καλεῖς;

chium in Prolegg. in Scutum Hesiodeum p. LXX sqq. F. 1.]

V. 712. πλάθει] Praesens pro praeterito. Vid. Gramm. §. 124. n. 6. BUTTM. — Apollodorus II. 7, 7. §. 14. quum dixisset rogum accendi iussisse Herculem, ita pergit: μηδενὸς δὲ τοῦτο πράττειν ἐθέλοντος, Ποίας παριὼν κατὰ ζήτησιν ποιμένων ὑφῆψε. τούτῳ καὶ τὰ τόξα ἐδωρήσατο Ἡρακλῆς. καιομένης δὲ τῆς πυρᾶς, λέγεται νέφος ὑποστὰν μετὰ βροντῆς αὐτὸν εἰς οὐρανὸν ἀναπέμψαι. Ea sic narrat Diod. Sic. IV, 38: οὐδενὸς δὲ τολμῶντος ὑπακοῦσαι, μόνος Φιλοκτήτης ἐπείσθη, λαβὼν δὲ τῆς ὑπουργίας χάριν τὴν τῶν τόξων δωρεὰν ἧψε τὴν πυράν. εὐθὺς δὲ καὶ κεραυνῶν ἐκ τοῦ περιέχοντος πεσόντων, ἡ πυρὰ πᾶσα κατεφλέχθη. HERM. Verba θείῳ πυρὶ παμφαής non recte Schol. interpretatur. Respicitur ad flammam rogi, qua combustus Hercules immortalitatem consecutus traditur.

V. 714. Schol.: τί δή ποθ' ὧδε· τοῦτο φησίν, ὁρῶν τῇ νόσῳ πληττόμενον καὶ σιωπῶντα. — ἐξ οὐδενὸς λόγου, nulla de causa, ut in O. C. 630: ἐκ σμικροῦ λόγου. et ibid. 443: ἔπους σμικροῦ χάριν. MATTH. Cfr. Matthiae §. 574.

V. 716. Etsi dissimulare morbum, qui vehementissimo impetu ingravescit, omni modo Philoctetes studet, tanta tamen eius vis est, ut invitus ingemiscere cogatur.

V. 717. οὐδὲν δεινόν] Dissimulat morbum.

V. 719. Schol.: ἐνοχλεῖ τῷ Φιλοκτήτῃ ἡ συνήθης νόσος· θέλει δὲ κρατῆσαι ἑαυτοῦ· διὸ προσποιεῖται, ὅταν λέγῃ, ἀλλ' ἄρτι κουφίζειν δοκῶ. Musgrav. κουφίζειν, melius habere, de aegrotante. Hippocr. Epid. II, 10: ἐκούφισεν ὀλίγῳ, κατενόει μᾶλλον. 13: τὰ δ' ἄλλα διεκούφισεν. Cfr. etiam Lobeck. ad Ai. p. 196 sq. ed. sec.

V. 720. ὦ θεοί. Dolore extorta exclamatio est, etsi Philoctetes, interrogatus ab Neoptolemo, cur deos ingemiscens advocaret, v. 722. denuo morbum dissimulat, deorumque se auxilium ad prosperum reditum im-

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

σωτῆρας αὐτοὺς ἠπίους θ' ἡμῖν μολεῖν.
ἆ ἆ, ἆ ἆ.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

τί ποτε πέπονθας; οὐκ ἐρεῖς; ἀλλ' ὧδ' ἔσει 740
725 σιγηλός; ἐν κακῷ δέ τῳ φαίνει κυρῶν.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ἀπόλωλα, τέκνον, κοὐ δυνήσομαι κακὸν
κρύψαι παρ' ὑμῖν, ἀτταταῖ· διέρχεται,
διέρχεται· δύστηνος, ὦ τάλας ἐγώ.
ἀπόλωλα, τέκνον· βρύκομαι, τέκνον· παπαῖ, 745
730 ἀπαππαπαῖ παπαππάπαππαπαππαπαῖ.
πρὸς θεῶν, πρόχειρον εἴ τί σοι, τέκνον, πάρα
ξίφος χεροῖν, πάταξον εἰς ἄκρον πόδα·
ἀπάμησον ὡς τάχιστα· μὴ φείσῃ βίου.
ἴθ', ὦ παῖ. 750

V. 738. In codicibus verba οὐκ οἶδα Philoctetae et verba

plorare simulat. Verum verba illa v. 722. vix elocutus rursus v. 723. in gemitus erumpere morbi dolorumque vi cogitur. Ceterum conferatur Eurip. Iphig. T. 780: ΠΥΛ. ὦ θεοί. ΙΦΙΓ. τί τοὺς θεοὺς ἀναπαλεῖς ἐν τοῖς ἐμοῖς;

V. 724. Post verba τί ποτε πέπονθας pausam fieri ab Neoptolemo tenendum est, responsionem exspectante Philoctetae, qui, quod consentaneum est homines facere, qui in supprimendis maximis doloribus eiulatibusque retinendis occupati sunt, mutus stat ac dolori luctans loqui nequit.

V. 727 sq. διέρχεται, διέρχεται] Intelligendum, quod modo praecessit, κακόν, id est morbus, sive morbi impetus. Similiter infra v. 758: ἥκει γὰρ αὕτη etc., et v. 787: προςέρπει, προςέρχεται τόδ' ἐγγύς. Adde Trachin. 987: ἥδ' αὖ μιαρὰ βρύκει. et 1010: ἥδ' αὖθ' ἕρπει.

V. 729. Schol.: βρύκομαι· ἐσθίομαι, καταναλίσκομαι. Perperam in libris βρύχομαι. Hesych.: βρῦξαι· δακεῖν, κατα-πιεῖν. Ad quam glossam vid. interpr., et Valck. ad Ammon. in βρύκειν p. 32. BRUNCK. Wakef. Accium apud Cic. Tusc. II, 7. comparavit: Iamiam absumor; conficit animam vis vulneris, ulceris aestus.

V. 730. Aptissime illa crebra repetitio litterae π palpitationem oris et maxillarum, quae

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

735 τί δ' ἔστιν οὕτω νεοχμὸν ἐξαίφνης, ὅτου
τοσήνδ' ἰυγὴν καὶ στόνον σαυτοῦ ποιεῖς;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

οἶσθ', ὦ τέκνον;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

τί ἔστιν;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

οἶσθ', ὦ παῖ;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

τί σοί;

οὐκ οἶδα.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

πῶς οὐκ οἶσθα; παππαπαππαπαῖ.

πῶς οὐκ οἶσθα Neoptolemo assignantur. Correxit errorem primus Bothius.

huiusmodi dolorum propria est, exprimit. HERM.

V. 731 sq. σοι — χεροῖν] Vide Matth. §. 389. h. Rost. §. 105. annot. 1.

V. 733. Schol.: ἀπάμησον· κόψον, θέριζον. Cupit Philoctetes morbi doloribus liberari amputatione pedis, etiamsi ea sit cum vitae periculo coniuncta. Hinc μὴ φείσῃ βίου addit.

V. 735 sq. ὅτου ἰυγὴν καὶ στόνον] ut supra v. 327: τίνος χόλον. Sed mira est adiectio alterius genitivi σαυτοῦ, qui tamen minime tentandus est: etenim eadem fere utriusque ratio est. Querimur enim circa nos et circa rem; ita Philoctetes ἰυγὴν καὶ στόνον ποιεῖ ἑαυτοῦ et τοῦ ἄλγους, quod latet in ὅτου; eaque sine ullo perspicuitatis damno iuncta sunt. Ἰυγὴν autem καὶ στόνον σαυτοῦ dictum est ut infra 968: ὄνειδος σαυτοῦ, malam de te vel tui famam. Cfr. et ad v. 43. BUTTM.

V. 737 sqq. οἶσθ', ὦ τέκνον — ἀλλ' οἴκτειρέ με] Bene Doederlinus ad Oed. Col. 75. p. 246. Philoctetes, inquit, a Neoptolemo hoc petiturus, ut, quamvis tantam viderit ab aegrotante imminere molestiam, nihilo minus ipsi salutem afferat, verecundatur quodammodo tantum laboris illi iniungere, et quid velit ab illo potius coniectando intelligi quam a se ipso proferri mavult.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

δεινόν γε τοὐπίσαγμα τοῦ νοσήματος. 755

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

740 δεινὸν γάρ, οὐδὲ ῥητόν· ἀλλ' οἴκτειρέ με.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

τί δῆτα δράσω;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

μή με ταρβήσας προδῷς·
ἥκει γὰρ αὕτη διὰ χρόνου πλάνοις ἴσως,
ὡς ἐξεπλήσθη.

V. 742 sq. Corrupta haec esse certum est, sed quomodo emendanda sint, etiamnunc obscurum. Pro πλάνοις legitur etiam πλάνης in codicibus.

V. 743. Brunck. cum Triclinianis, ὡς ἐξεπλήσθη. φεῦ. N.

V. 739. Schol.: τοὐπίσαγμα· ἡ ἐπείσοδος, ἡ προσθήκη.

V. 740. δεινὸν γάρ] Particula γὰρ in diverbiis interdum assentiendi vim habet, valetque profecto, sane; quod non recte negant qui rationem huius usus reddunt. Sic in loco Plat. Phaedr. p. 268. a. Phaedro dicenti, καὶ μάλα ἐῤῥωμένην (ἔχει δύναμιν) ἔν γε δὴ πλήθους συνόδοις, assentitur Socrates dicendo, Ἔχει γάρ. Verum est haec ita proprie esse supplenda: Bene dicis. Habet enim revera. Sed dum signata ista verba reticentur, vis eorum coit in solo γάρ: quique graece dicit Ἔχει γάρ, nihil aliud neque dicit neque cogitat quam qui latine: Habet profecto. BUTTM Sic Ant. 639.

V. 741. μή με ταρβήσας προδῷς] Noli me aversatus morbum meum deserere. Frequens hic usus verbi προδιδόναι est. Sic 911. Vide ad Ai. 581.

V. 742. αὕτη] Refertur ad νόσος, quod est in voce νόσημα v. 739.; schema πρὸς τὸ συνώνυμον. Vid. Schol. ad Od. μ, 75., ubi idem schema inter voces νέφος et νεφέλη, BUTTM.

Ibid. Corrupta haec esse quum manifestum sit, non potest certo declarari, quid sit, quod dixerit Philoctetes. Videtur tamen aut hoc dixisse: ut adest morbus post longum tempus, ita post longum demum tempus redibit, aut hoc: ita advenire morbi impetus solet, ut celeriter discedat, coll. v. 807: ὡς ἥδε μοι ὀξεῖα φοιτᾷ καὶ ταχεῖ' ἀπέρχεται.

V. 744. δύστηνε — φανείς] In hac loquendi forma attractio regnat ob vocativum

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ἰὼ ἰὼ δύστηνε σύ·
δύστηνε δῆτα διὰ πόνων πάντων φανείς. 760
745 βούλει λάβωμαι δῆτα καὶ θίγω τί σου;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

μὴ δῆτα τοῦτό γ'· ἀλλά μοι τὰ τόξ' ἑλὼν
τάδ', ὥςπερ ᾔτου μ' ἀρτίως, ἕως ἀνῇ
τὸ πῆμα τοῦτο τῆς νόσου τὸ νῦν παρόν, 765
σῶζ' αὐτὰ καὶ φύλασσε· λαμβάνει γὰρ οὖν
750 ὕπνος μ', ὅταν περ τὸ κακὸν ἐξήκῃ τόδε·
κοὐκ ἔστι λῆξαι πρότερον· ἀλλ' ἐὰν χρεὼν
ἕκηλον εὕδειν· ἢν δὲ τῷδε τῷ χρόνῳ
μόλωσ' ἐκεῖνοι, πρὸς θεῶν, ἐφίεμαι 770
ἑκόντα μήτ' ἄκοντα, μηδέ τῳ τέχνῃ

ἰὼ δύστηνε σύ. Verum φεῦ non habent vett. libri, sed Neoptolemo tribuunt geminatum ἰώ. Quod si recte fiat, dubitari non posse Dindorfio videtur, quin ἐξεπλήσθη cum Elmsleio in ἐξέπλησ' mutandum sit. Vellem idem addidisset, quo sensu id dictum putaret.

aliquem proxime contiguum. Vid. Herm. ad Vig. p. 984. et Seidl. ad Eurip. Troad. 1229. [Matth. §. 312. I.] Latinorum exempla posuit Kiessling. ad Theocr. XVII, 66. Ad locutionem δύστηνος φανείς cfr. O. C. 974: εἰ δ' αὖ φανεὶς δύστηνος, ὡς ἐγὼ 'φάνην. In quibus et similibus φανῆναι valet esse manifesto. BUTTM. De δῆτα particulae usu ad El. 1144 sq. diximus.

V. 745. βούλει λάβωμαι δῆτα] Cfr. Eur. Phoen. 734. Pors.: βούλει τράπωμαι δῆθ' ὁδοὺς ἄλλας τινάς, et ibid. βούλει παρόντος δῆτά σοι τούτου φράσω; Vid. Herm. ad Vig. p. 742., Matth. §. 516. 3. MATTH.

V. 749. αὐτὰ post τὰ τόξα redundanter illatum perspicuitatis gratia ob verba interiecta. Sic Xen. Anab. II, 4, 7. (3.): ἐγὼ μὲν οὖν βασιλέα, ᾧ πολλὰ οὕτως ἐστὶ τὰ σύμμαχα, εἴπερ προθυμεῖται ἡμᾶς ἀπολέσαι, οὐκ οἶδα ὅ τι δεῖ αὐτὸν ὀμόσαι. Cyrop. I, 3, 15. (13.): πειράσομαι τῷ πάππῳ, ἀγαθῶν ἱππέων κράτιστος ὢν ἱππεύς, συμμαχεῖν αὐτῷ. Alios Xen. locos, sed intermixtis alienis vid. ap. Sturz, in v. num. 10. p. 483. Vid. et Heind. ad. Plat. Phaedr. 16. Gorg. 84. BUTTM.

V. 750. ὅταν — ἐξήκῃ] simulac praestitutum sibi terminum attigerit, ut ὁ χρόνος ἐξήκει, tempus destinatum elapsum est. BUTTM.

V. 751. Schol.: λῆξα πρότερον· τῆς ὀδύνης παύσασθαι πρότερον, πρὶν κοιμηθῆναι.

V. 754. Apud poetas et in Ionum prosa de duobus vel tribus, quae neganda sunt, primum particula negativa interdum destituitur, e sequentibus retrahenda. Arist. Av. 694: γῆ δ' οὐδ' ἀὴρ οὐδ' οὐρανὸς

755 κείνοις μεθεῖναι ταῦτα, μὴ σαυτόν θ' ἅμα
κἄμ', ὄντα σαυτοῦ πρόςτροπον, κτείνας γένῃ.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

θάρσει προνοίας γ' οὕνεκ'· οὐ δοθήσεται
πλὴν σοί τε κἀμοί· ξὺν τύχῃ δὲ πρόςφερε. 775

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ἰδοὺ δέχου, παῖ· τὸν Φθόνον δὲ πρόςκυσον,
760 μή σοι γενέσθαι πολύπον' αὐτά, μηδ' ὅπως
ἐμοί τε καὶ τῷ πρόσθ' ἐμοῦ κεκτημένῳ.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ὦ θεοί, γένοιτο ταῦτα νῷν· γένοιτο δὲ

V. 765. δέδοικα δ', ὦ παῖ ex coniectura Neuii scripsi. Libri ἀλλὰ δέδοικ', ὦ παῖ. Tum mea emendatio est μὴ ἀτελὴς εὐχῇ τύχῃ. Libri habent, μή μ' ἀτελὴς εὐχή. Trimetrum au-

ἦν. Herod. IV, 28: ἡμίονοι δὲ οὐδὲ ὄνοι ἀνέχονται τὴν ἀρχήν. Pythag. aur. carm. 26: πρῆξαι μήτ' εἰπεῖν ὅ τι τοι μὴ βέλτερόν ἐστιν. Cfr. Schaef. ad L. Bos. Ellips. p. 777., et Elmsl. ad O. R. 817. BUTTM.

V. 756. κτείνας γένῃ] Vide similia exempla ad O. R. 928. allata et cfr. Zeun. ad Vig. p. 232. ibid. Herm. p. 749. et Matth. §. 560. Locutionis πρόςτροπός τινος exempla similia ad O. C. 633. attulimus.

V. 757 sq. Sententia haec est: quod ad providentiam quidem meam attinet, bono animo es: nemo hunc arcum praeter te et me habebit. Sunt haec consueta tragicia ambiguitate dicta, quum Philoctetes haec dici putet tanquam ab amico, qui ei arcum religiosissime custodire velit: spectatores autem gaudere Neoptolemum videant, quod potiatur arcu, nec se temere arma, quibus sit Troiam capturus, alii permissurum dicere. HERM.

ξὺν τύχῃ, idem quod ἀγαθῇ τύχῃ, quod bene vertat. GED. De ἕνεκα praepositionis usu ad El. 380. admonuimus.

V. 759. Schol.: τὸν Φθόνον δὲ πρόςκυσον· ἐλάσκου τὸν φθόνον, ὥςτε αὐτὰ μὴ γενέσθαι σοι πολύστονα, πικρὰ καὶ αἴτια κακῶν. Invidiam venerare. Est autem invidia deorum, de qua apud Eur. Iph. A. 1096. chorus exemplo Iphigeniae ad eum diem ab omni parte beatissimae motus ait: κοινὸς ἀγὼν βροτοῖς, μή τις θεῶν φθόνος ἔλθῃ. BUTTM. Invidiam placare suadet Philoctetes adolescenti, sagittas ei traditurus, rem maximi pretii et divina quadam vi instructam, cuius possesio facile deorum invidiam excitaverit. F. IACOBS. Conferantur quae ad El. 1441 sq. adnotavimus.

V. 760 sq. Philoctetes, quum arcum traditurus est Neoptolemo, optat, ut ne accipiendo eo simul malorum particeps fiat, quibus obnoxii fuerint qui ad-

πλοῦς οὔριός τε κεὐσταλής, ὅποι ποτὲ 780
θεὸς δικαιοῖ χὠ στόλος πορσύνεται.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

765 δέδοικα δ', ὦ παῖ, μὴ ἀτελὴς εὐχὴ τύχῃ·
στάζει γὰρ αὖ μοι φοίνιον τόδ' ἐκ θυθοῦ
κηκῖον αἷμα, καί τι προςδοκῶ νέον.
παπαῖ, φεῦ. 785
παπαῖ μάλ', ὦ πούς, οἷά μ' ἐργάσει κακά.
770 προςέρπει,
προςέρχεται τόδ' ἐγγύς. οἴμοι μοι τάλας.
ἔχετε τὸ πρᾶγμα· μὴ φύγητε μηδαμῇ.
ἀτταταῖ. 790

tem iambicum hic requiri demonstravi in Advers. in Soph. Phil. p. 94 sq.

huc eum gestaverint. Ex eo enim, quod ipse et Hercules, quum arcum istum possiderent, infelices erant, colligit hoc eius proprium quasi esse, ut quicunque eo utatur, aerumnis afficiatur. Itaque minime opus esse intelligitur, ut Sophoclem ad eam nunc fabulam respicere putemus, ex qua Philoctetes una ex sagittis suis venenatis vulneratus esse perhibebatur, eamque ob causam secum pugnare dicamus, qui in reliquis huius fabulae locis serpentis morsu in morbum incidisse Philoctetam dixerit, ut vss. 193 sq. 266 sq. 631 sq. 1327 — 1328. Postremo recte Herm. hos versus ita interpretatur: ne tibi mala creet, neve talis exsistat, qualis et mihi et Herculi fuit.

V. 762. Quum verbis γένοιτο ταῦτα Neoptolemus hoc significet, optare se, ut ne arcus perniciosus sibi fiat, aliquid in duali νῷν, qui ad Neoptolemum et Philoctetam referri debeat, offensionis videtur esse. Nihilominus recte locutus poeta est, ut qui tantum quod pronomen post alterum γένοιτο ponendum fuit, priori iam apposuerit. Ceterum recte Hermannus: Facit Neoptolemus quod monuerat Philoctetes: veneratur deos, ut dent gestare sine damno hunc arcum. In reliquis eadem, de qua saepius dictum est, ambiguitas, aliud dicente Neoptolemo, quam dici Philoctetes putat.

V. 765. μὴ ἀτελὴς εὐχὴ τύχῃ] De verbo τυγχάνειν vide quae ad Ai. 9. adnotata sunt.

V. 766. τόδε eodem sensu dictum, quo v. 771.

V. 771. τόδε non ita dicit, ut sensus sit, hoc malum prope accedit, sed malum iam prope accedit. Praesentiam enim indicat pronomen demonstrativum, ut τόδ' ἐξύπερθε v. 29. HERM. Vide etiam 822 (805.) 1451. (1423.).

V. 772. ἔχετε τὸ πρᾶγμα] Rem omnem tenetis, i. e. videtis, quas vobis molestias morbus meus paraturus sit.

BODLEIAN LIBRARY OXFORD

ὦ ξένε Κεφαλλήν, εἴθε σου διαμπερὲς
775 στέρνων ἔχοιτ' ἄλγησις ἥδε. φεῦ, παπαῖ.
παπαῖ μάλ' αὖθις. ὦ διπλοῖ στρατηλάται,
Ἀγάμεμνον, ὦ Μενέλαε, πῶς ἂν ἀντ' ἐμοῦ
τὸν ἴσον χρόνον τρέφοιτε τήνδε τὴν νόσον; 795
ὤ μοι μοι,
780 ὦ θάνατε, θάνατε; πῶς ἀεὶ καλούμενος
οὕτω κατ' ἦμαρ οὐ δύνᾳ μολεῖν ποτε;
ὦ τέκνον ὦ γενναῖον, ἀλλὰ συλλαβὼν
τῷ Λημνίῳ τῷδ' ἀνακαλουμένῳ πυρὶ 800
ἔμπρησον, ὦ γενναῖε· κἀγώ τοί ποτε
785 τὸν τοῦ Διὸς παῖδ' ἀντὶ τῶνδε τῶν ὅπλων,
ἃ νῦν σὺ σώζεις, τοῦτ' ἐπηξίωσα δρᾶν.
τί φῄς, παῖ;
τί φῄς; τί σιγᾷς; ποῦ ποτ' ὤν, τέκνον, κυρεῖς; 805

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ἀλγῶ πάλαι δὴ τἀπὶ σοὶ στένων κακά.

V. 795. θεμίστ' ex mea coniectura scripsi. Libri θέμις γ'.

De usu verbi ἔχειν ad Ant. 9. exposuimus.

V. 774. Κεφαλλήν] Vid. ad v. 264.

V. 775. στέρνων ἔχοιτο] Notum est ἔχεσθαί τινος ita dici, ut sit alicui rei adhaerere sive inhaerere. Cfr. O. R. 891. O. C. 424. et Matth. §. 330. Atque ut hic διαμπερές cum ἔχοιτο iunctum est, ita eidem verbo eodem sensu posito ἀπρίξ additum est in fragm. Creusae 325. ed. Dind. τοῦ γε κερδαίνειν ὅμως ἀπρὶξ ἔχονται.

V. 777. Numeros huius et sequentis versus non oportuit tentari, quum sint in recentiore tragoedia, quae sibi maiorem in anapaesto licentiam indulgebat. Vid. Epit. doctr. metr. §. 149. HERM. Non puto aut hos numeros similesque, aut omnino solutiones longarum syllabarum, quae non infrequentes in his sunt versibus, qui Philoctetae tributi sunt, negligentia quadam admissas, sed data opera ab Sophocle, ut accommodatiores concitatissimae et abruptae Philoctetae orationi, quaesitas esse. Cfr. v. 742. 745. 749. 789. 791. 797. 800. ed. Br. Eadem orationis vehementia factum puto, ut ὦ insolentius ante Menelai nomen poneretur, ante Agamemnonis omissum.

Ibid. πῶς ἂν cum optativo optandi sensu ap. Sophocl. reperitur etiam O. R. 765. El. 660. et Ai. 388. BUTTM.

V. 778. τὸν ἴσον χρόνον] Cfr. v. 1114. — τρέφειν pro ἔχειν frequentare Sophoclem notum est. Vid. ad Ant. 884.

V. 780 sq. ἀεὶ — κατ' ἦμαρ coniunxit etiam Soph. O. C. 682., Eur. Troad. 392.

V. 782. ὦ τέκνον, ὦ γεν-

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

790 ἀλλ', ὦ τέκνον, καὶ θάρσος ἴσχ'· ὡς ἥδε μοι
ὀξεῖα φοιτᾷ καὶ ταχεῖ' ἀπέρχεται.
ἀλλ' ἀντιάζω, μή με καταλίπῃς μόνον.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

θάρσει, μενοῦμεν. 810

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ἦ μενεῖς;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

σαφῶς φρόνει.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

οὐ μήν σ' ἔνορκόν γ' ἀξιῶ θέσθαι, τέκνον.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

795 ὡς οὐ θεμίστ' ἐμοῦστι σοῦ μολεῖν ἄτερ.

At inepta γὲ particula. Vide quae ad Trach. 800. exposui.

ναῖον] Vide de hac locutione Matth. §. 277.

V. 783. Schol.: ἐν γὰρ τῇ Λήμνῳ τὸ ἐργαστήριον τοῦ Ἡφαίστου, ἔνθα καὶ κρατῆρες πυρός εἰσιν. Hinc infra 986: ὦ Λημνία χθὼν καὶ τὸ παγκρατὲς σέλας Ἁφαιστότευκτον. Indicatur his verbis Lemni mons ignivomus Mosychius, de quo egi in diss. inserta Mus. stud. antiqu. German. Vol. I. P. II., p. 296. BUTTM. Recte vidit Erfurdtius, ἀναλουμένῳ πυρί ita dictum esse, ut 780. θάνατος ἀεὶ καλούμενος dicitur. Nam ἀναλεῖσθαι est iterum iterumque vocari. Itaque hoc dicit Philoctetes: comprehensum comburehoc multum invocato Lemnio igni. HERM.

V. 784 sq. Schol.: κἀγώ τοί ποτε· ὅτε τὴν πυρὰν Ἡρακλέους ἀνῆψεν. ταῦτ' ἐπηξίωσα δρᾶν· τὸ κατακαῦσαι.

V. 788. Schol.: τί σιγᾷς· λαβὼν τὰ τόξα ὁ Πύῤῥος ἐσιώπησεν, ἀπορῶν, τί ἄρα ποιήσειεν. De sensu verborum ποῦ ποτ' ὢν κυρεῖς; conferri poterit El. 922: οὐκ οἶσθ', ὅποι γῆς οὐδ' ὅποι γνώμης φέρει.

V. 790. καὶ θάρσος ἴσχε] Etiam fiduciam habe. Valde enim sollicitum se propter mala Philoctetae esse modo Neoptolemus monuerat.

V. 791. Sensus hic est: nam vehemens est quum venit, et ob id ipsum celeriter discedit. Etenim „si summus dolor est, necesse est brevem esse.“ Epicurus ap. Cic. Tusc. II, 18. dicit. De adiect. ταχεῖα vide Matth. §. 446. 8. et ad huius fab. 1080. (1062.).

V. 795. Notanda etiam hic ambiguitas. Neoptolemus enim

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ἔμβαλλε χειρὸς πίστιν.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ἐμβάλλω μενεῖν.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ἐκεῖσε νῦν μ', ἐκεῖσε

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ποῖ λέγεις;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ἄνω

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

τί παραφρονεῖς αὖ; τί τὸν ἄνω λεύσσεις κύκλον; 815

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

μέθες, μέθες με.

oraculum in mente habet, sed Philoctetes eum de officio viri boni loqui putat. HERM. De sententia suppressa, ad quam ὡς pertinet, vide Matth. §. 628. 5.

V. 796. ἔμβαλλε χειρὸς πίστιν] Cfr. O. C. 1632: δός μοι χερὸς σῆς πίστιν· ἀρχαίαν τέκνοις. Eur. Med. 21: ἀναπαλεῖ δὲ δεξιᾶς πίστιν μεγίστην. Soph. Trach. 1182: ὡς πρὸς τί πίστιν τήνδ' ἄγαν ἐπιστρέφεις; Pollux I, 38. p. 14. ed. Dind.: τὸ δὲ ὀμόσαι ἐλέγετο καὶ πίστιν ἐπιθεῖναι.

V. 797—803. ἐκεῖσε νῦν μ', ἐκεῖσε — οὐκέτ' ὀρθοῦσθαί μ' ἐᾷ] Simulatque data dextra Neoptolemus Philoctetae promiserat mansurum se esse, dum ille somno sopitus iaceret (cfr. 746 — 756. ed. meae), videmus Philoctetam subito tanto morbi cruciatu affligi, qui in insaniam homines abripere soleat. In summo isto dolore cruciatuque non mirum est adeo abrupto brevique eum sermone uti, ut ab ipso Neoptolemo non intelligatur insanireque existimetur. Non enim intellexisse verba eius, ἐκεῖσε νῦν μ' ἐκεῖσε et quod deinde addit ἄνω, apparet ex interrogationibus Neoptolemi, ποῖ λέγεις et τί παραφρονεῖς αὖ; τί τὸν ἄνω λεύσσεις κύκλον; Is autem qui adstaret prope Philoctetam quum non intelligeret, quid ille vellet, non possum non arrogantiae arguere editores nostrae aetatis, qui mentem Philoctetae prorsus sibi assecuti videntur. Quodsi coniecturae locus, nihil profecto probabilius quam in antrum, quod in edito loco situm erat (cfr. v. 29.), duci se Philoctetam a Neoptolemo voluisse, ut somnum ibi, quo se mox correptum iri videbat, captaret, summis autem doloribus fractum ita et locutum esse et corpus iactasse, ut, quid vellet, Neoptolemus divinare vix posset. Rursus autem, quum apprehen-

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ποῖ μεθῶ;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

μέθες ποτέ.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

800 οὔ φημ' ἐάσειν.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ἀπό μ' ὀλεῖς, ἢν προσθίγῃς.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

καὶ δὴ μεθίημ', εἴ τι δὴ πλέον φρονεῖς.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ὦ γαῖα, δέξαι θανάσιμόν μ' ὅπως ἔχω·
τὸ γὰρ κακὸν τόδ' οὐκέτ' ὀρθοῦσθαί μ' ἐᾷ. 820

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

τὸν ἄνδρ' ἔοικεν ὕπνος οὐ μακροῦ χρόνου

disset Neoptolemus Philoctetam ducturus eum quo vellet, adeo crescit morbi vis cruciatusque, ut ne pedem quidem Philoctetes movere amplius tactionemve Neoptolemi ferre posset. Itaque rursus dimitti se iubet, ibi ubi erat in terram se proiecturus. Neoptolemus tamen, id quod consentaneum erat, metuens, ne dimissus a se Philoctetes pro eo, in quo erat statu, subito in terram prosterneretur gravioreque malo afficeretur, iussui eius tum denique obtemperat, quum tactionem omnem summo sibi malo nunc esse addidit. Tum dimissus humum se abiicit, ita saevientibus morbi doloribus, ut illico mortem sibi contingere optet.

V. 797. ἐκεῖσε νῦν μ'] Intelligendum esse ἄγε vel κόμιζε, vel sponte apparet.

V. 798. τὸν ἄνω κύκλον] Neuius solis orbem intelligendum putat, coll. Ant. 416. Quod minime probo. Immo non dubito, quin convexa coeli significentur. Cfr. Eurip. Ion. 1147: οὐρανὸς ἀθροίζων ἄστρ' ἐν αἰθέρος κύκλῳ.

V. 800. οὔ φημ' ἐάσειν] Eadem verba in Soph. El. 1209. leguntur.

V. 801. εἴ τι — φρονεῖς] Si plus iam sapis, id est, si non, ut ante, insaniae plenus es.

V. 802. ὦ γαῖα — ἔχω] De vocabulo θανάσιμος ad Ai. 509. monuimus; de locutione ὅπως ἔχω, statim, illico significante, cfr. Passov. Lex. v. ἔχω 4.

V. 803. οὐκέτ' ὀρθ. μ' ἐᾷ] Cfr. Eurip. Rhes. 801: ὀδύνη με τείρει, κοὐκετ' ὀρθοῦμαι τάλας.

V. 804. οὐ μακροῦ χρόνου] Intra breve tempus. O. C. 397: καὶ μὴν Κρέοντά γ' ἴσθι σοι ἥξοντα βαιοῦ κοὐχὶ μυρίου χρόνου. BUTTM. Cfr. Matth. §. 377.

805 ἕξειν· κάρα γὰρ ὑπτιάζεται τόδε.
ἱδρώς γέ τοί νιν καταστάζει δέμας,
μέλαινά τ' ἄκρου τις παρέῤῥωγεν ποδὸς
αἱμοῤῥαχὴς φλέψ. ἀλλ' ἐάσωμεν, φίλοι, 825
ἕκηλον αὐτόν, ὡς ἂν εἰς ὕπνον πέσῃ.

ΧΟΡΟΣ.

(στροφή.)

810 Ὕπν' ὀδύνας ἀδαής, Ὕπνε δ' ἀλγέων,
εὐαὲς ἡμῖν ἔλθοις,

V. 817. Aut in hoc versu aliquid additum ab interprete, aut

V. 805 sq. Quum somno correptum iri Philoctetam dixisset Neoptolemus, rationem affert hanc: κάρα γὰρ ὑπτιάζεται τόδε. Tum ubi obdormiscentem paullum contemplatus est, nutu gestuque confirmans quod dixerat, somno eum sopiri, iterum aliam affert rationem, eamque talem, quae simul morbi impetum remittere indicet: ἱδρώς γέ τοί νιν πᾶν καταστάζει δέμας etc. HERM. De significatione τόδε pronominis confer quae ad 771. monita sunt; de structura καταστάζειν δέμας, super corpus diffundi, vide Matth. §. 378. not. 3. denique de duplici accusativo νὶν et δέμας vide ad v. 1301.

V. 810 -- 846. Evenit iam, quod futurum esse praevidit Neoptolemus; cfr. quae ad v. 511 sqq. adnotavimus. Ita enim Chorus vi morbi, cui Philoctetes modo succubuit, affectus est, ut iam oblitus eorum, quae lubenter se toleraturum esse supra affirmavit (cfr. v. 511 sqq.), quam celerrime data opportunitate clam Philocteta cum armis eius discedendum clamet. Cui ea respondet Neoptolemus, quae iuvenem bonum ac fortem respondere convenit.

V. 810. Eustathius p. 974, 25. (961, 37.) Homeri ἀπήμονα ὕπνον tractans ἐντεῦθεν δέ, inquit, λαβὼν Σοφοκλῆς, ὀδύνης καὶ ἀλγέων ἀδαῆ τὸν ὕπνον προσφωνεῖ. Antiqua est copulandi forma, qua loco coniunctionis καὶ duo verba copulantis aliud eiusdem propositionis verbum bis ponitur, et quidem aut cum μὲν et δέ, ubi in vulgari sermone esset τὲ — καί, aut cum simplici δέ, ubi simplex καί. Sic Hom. Il. ρ, 279. pro eo, quod alius diceret, Αἴας, ὃς περιτέτυκτο εἶδός τε καὶ ἔργα, dictum est Αἴας, ὃς περὶ μὲν εἶδος, περὶ δ' ἔργα τέτυκτο. Noster supra 633., ubi vid. notam, et 779. O. C. 1313. et Eur. Med. 131. et 1071. Sic igitur hoc nostro loco pro simplici Ὕπνε ἀδαὴς ὀδύνας καὶ ἀλγέων, magis etiam lyrice non vox ἀδαής, sed ipse vocativus repetitur cum δέ. BUTTM.

V. 811. Schol.: εὐαής· εὔπνους. Simillime dictum El. 480: ἀδυπνόων κλύουσαν ἀρτίως ὀνειράτων, ad quem locum recte Triclinius: ἀδυπνόων· εὐφραντῶν. De vocativo vide ad v. 744., de forma vocativi confer O. R. 151: ἀδυεπὲς φάτε.

εὐαίων, εὐαίων ὤναξ·
ὄμμασι δ' ἀντίσχοις 830
τάνδ' αἴγλαν, ἃ τέταται τὰ νῦν.
815 ἴθι, ἴθι μοι παιών.
ὦ τέκνον, ὅρα, ποῦ στάσει,
ποῖ δὲ βάσει, πῶς δέ μοι τἀντεῦθεν
φροντίδος. ὁρᾷς ἤδη· 835
πρὸς τί μένομεν πράσσειν;
820 καιρός τοι πάντων γνώμαν ἴσχων
πολὺ παρὰ πόδα κράτος ἄρνυται.

in versu antistrophico aliquid excidit. Mihi quidem hic locus sine melioribus codicibus vix emendari posse videtur.

V. 813 sq. ὄμμασι — τὰ νῦν] Non uno modo haec explicata sunt. Illud tamen certum videtur, errare qui verba τάνδ' αἴγλαν, ἃ τέταται τὰ νῦν de luce diurna accipiant, quasi si nunc demum solis lumen ortum sit, antea autem tenebrae fuerint. Itaque sequitur necessario, aut ipso vocabulo αἴγλαν (coll. Seidler. ad Eurip. Troad. 566.) aut si quod aliud a poeta positum est, caliginem offusam nunc oculis Philoctetae significatam esse. Verum haereo in verbo ἀντίσχοις, quod aptum huic loco esse nullo exemplo poterit probari. Itaque nescio, an scribendum sit ἀμπίσχοις. Cfr. Eurip. Ion. 1158 sq.: τοίχοισιν δ' ἔπι ἤμπισχεν ἄλλα βαρβάρων ὑφάσματα.

V. 816 sq. Schol.: ποῦ στήσῃ τῆς γνώμης; ποίας γνώμης κρατήσεις; Verba ποῦ στάσει, ποῖ δὲ βάσει, quae Brunck. vertit, ubi consistas, quove te vertas, Buttmannus monet dictionem continere proverbialem de re ab omni parte agenda, comparatque Soph. Ai. 1237: ποῖ βάντος, ἢ ποῦ στάντος, οὗπερ οὐκ ἐγώ;

V. 817 sq. Schol.: τἀντεῦθεν· τὰ μετὰ ταῦτα πῶς ὁρᾷς φροντίδος. ὁρᾷς· ἀντὶ τοῦ ἐννοεῖς. Brunckius verba πῶς δέ μοι — φροντίδος ita interpretatus est: et qui mihi aggrediare quod procurandum superest. Verior mihi et aptior Buttmanni videtur interpretatio: et quomodo mihi quae restant curanda sint. Neque tamen opus est, ut hoc sensu ἐμοί, quod voluit Buttm., pro μοὶ scribatur. Ceterum ut hic τἀντεῦθεν valet: quae restant curanda, ita in Soph. El. 1337. τἀνθάδε, quae hic sunt agenda.

V. 818. ὁρᾷς ἤδη] Totius loci sententia docet non posse horum verborum alium sensum quam hunc esse: vides iam, quid faciundum sit, id est, abeundum esse relicto Philocteta.

V. 819. Sensum horum verborum hunc esse: ad quid faciundum manemus, vel cuius rei faciundae causa hic manemus, monui iam in Adv. v. 100. Sim. Aesch. Eum. 677: μένω δ' ἀκοῦσαι.

V. 820 sq. Schol.: καιρός τοι πάντων γνώμαν· ἐπὶ πάντων ἡ μετὰ εὐκαιρίας σύ-

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

(μεσῳδός.)

ἀλλ' ὅδε μὲν κλύει οὐδέν· ἐγὼ δ' ὁρῶ, οὕνεκα θήραν
τήνδ' ἁλίως ἔχομεν τόξων, δίχα τοῦδε πλέοντες. 840
τοῦδε γὰρ ὁ στέφανος, τοῦτον θεὸς εἶπε κομίζειν.
825 κομπεῖν δ' ἔστ' ἀτελῆ σὺν ψεύδεσιν αἰσχρὸν ὄνειδος.

ΧΟΡΟΣ.

(ἀντιστροφή.)

ἀλλὰ, τέκνον, τάδε μὲν θεὸς ὄψεται·
ὧν δ' ἂν ἀμείβῃ μ' αὖθις,

V. 833. Intactam reliqui codicum scripturam, quamvis manifesto vitiosam. Verum neque aliis neque mihi in mentem adhuc venit quod recte in locum scripturae vulgatae substitui posset.

νεσις πολλῶν ἐπικράτειαν ἐν ἑτοίμῳ καρποῦται. Ὁ δὲ νοῦς· ὁ καιρὸς ἐκεῖνος ὁ εὐκαίρως ἐπιτελούμενος πολλοῖς εὐδοξίαν σύνεγγυς παρέχει. Παρὰ πόδα· πλησίον. ἅρνυται· ἀποφέρεται. Recte Brunckius vertit: quippe omni in re occasio optime consulit, celeriterque arrepta magnam e vestigio potentiam obtinet. Similis locus est in Soph. El. 75 sq.: καιρὸς γάρ, ὅςπερ ἀνδράσιν μέγιστος ἔργου παντός ἐστ' ἐπιστάτης. Vide etiam quae ad O. R. 27 sq. monita sunt. Ceterum chorum ea mente haec dicere, ut velit Neoptolemum relicto Philocteta abire arcumque secum asportare, demonstratum a me iam Adv. p. 100 sq. est.

V. 825. Iungenda verba ἀτελὴ σὺν ψεύδεσιν hoc sensu: imperfecta, et quantum sunt perfecta, mendaciis parta. Similiter Soph. El. 61: δοκῶ γὰρ οὐδὲν ῥῆμα σὺν κέρδει κακόν. et O. R. 55: ὡς, εἴπερ ἄρξεις τῆςδε γῆς, ὥςπερ κρατεῖς, ξὺν ἀνδράσιν κάλλιον ἢ κενῆς κρατεῖν. Ubi ξὺν ἀνδράσιν iungendum esse patet cum γῆς. — αἰσχρὸν ὄν. Vid. v. 477.

V. 826. τάδε] Abductionem ipsius Philoctetae significat.

V. 827 sq. Schol.: μικρὰ καὶ ἠρέμα μοι, φησί, διαλέγου, μήποτε ἀκούσῃ κοιμώμενος. Idem brevius dictum supra v. 574: ἂν λέγῃς δὲ, μὴ φώνει μέγα. Sunt autem verba, ὧν δ' ἂν — λεύσσειν, quasi parenthetice adiecta.

V. 830 sq. Schol.: ὡς πάντων ἐν νόσῳ εὐδρακής· ἀντὶ τοῦ ἐλαφρὸς πρὸς τὸ ταχὺ ἀναβλέψαι καὶ ἐγερθῆναι· ἀντὶ τοῦ ὁ ὕπνος ἐν τῇ νόσῳ ταχέως βλέπει. Schaef. ad Long. p. 404: πάντων ἐν νόσῳ iungebat, omnium aegrotorum interpretans. At hoc dici debuisset πάντων τῶν ἐν νόσῳ. Sensus est: omnium hominum somnus in morbis non est profundus, sed ita irritabilis, ut facile omnia animadvertant. HERM. Ad εὐδρακὴς λεύσσειν comparat Schaef. Orph. Arg. 926: οὐ φατὸν εἰπεῖν. Aesch. Prom. 772: οὐ γὰρ ῥητὸν αὐδᾶσθαι τάδε. Arist. Av. 1713: οὐ φατόν λέγειν. Addo, quod magis hoc pertinet, Aesch. Pers. 387: εὐφεγγὴς ἰδεῖν. et Soph. O. R.

βαιάν μοι, βαιάν, ὦ τέκνον, 845
πέμπε λόγων φάμαν·
830 ὡς πάντων ἐν νόσῳ εὐδρακὴς
ὕπνος ἄϋπνος λεύσσειν.
ἀλλ' ὅ τι δύνᾳ μάκιστον,
κεῖνό μοι, κεῖνο λάθρᾳ 850
ἐξιδοῦ, ὅπως πράξεις.
835 οἶσθα γὰρ ὃν αὐδῶμαι,
εἰ ταὐτὸν τούτῳ γνώμαν ἴσχεις,
μάλα τοι ἄπορα πυκινοῖς πάθη.

V. 836. ταὐτὸν ex mea coniectura scripsi. Libri vitio proclivi ταὐτάν, nisi quod Γ ex perversa correctione ταύταν habet.
V. 837. Inter πυκινοῖς et πάθη additur in codicibus ἐνιδεῖν, quod cum Dindorfio delevi.

1475 sq.: ἀλλ' ἢ τέκνων δῆτ' ὄψις ἦν ἐφίμερος, — προσλεύσσειν ἐμοί. Trach. 694: δέρκομαι φάτιν ἄφραστον, ἀξύμβλητον ἀνθρώπῳ μαθεῖν.

V. 832. Schol.: μάκιστον· μέγιστον, εὐσύμβολον, σύμφορον. Videtur μάκιστον ἐξιδοῦ hoc sensu dictum esse: longissime dispice, id est diligentissime considera.

V. 832 — 834. ἀλλ' ὅ τι — ὅπως πράξεις] Horum versus secundus quum corruptus sit, facile apparet suspicari tantum nobis licere, quid tribus his versibus poeta dicere voluerit. Videtur autem hoc dixisse: sed quam maxime illud age, ut clam Philocteta discedas. Nam si recte pronomine τάδε v. 826. abductionem ipsius Philoctetae significari statui, credibile profecto est, κεῖνο, quum illi pronomini oppositum videatur, ad solius Chori Neoptolemique discessum spectare. Pluribus de hoc loco egi in Zimmermanni Diar. Antiq. Darmstad. ann. 1834. nr. 93. p. 751 sqq.

V. 834. ἐξιδοῦ non est pro simplici ἰδοῦ positum. Nam ἐξορᾶν est prospicere h. e. e longinquo conspicere; vid. Eur. Heracl. 675. Hel. 1285.; eodemque sensu hic ad mentem translatum. BUTTM. Immo ἐξ in huiusmodi compositis nonnisi vim augendi habet, respondetque lat. per praepositioni. Est igitur ἐξιδέσθαι vel ἐξιδεῖν pervidere, prorsus videre.

V. 835 sqq. οἶσθα γὰρ — πάθη] Structura haec est: εἰ γὰρ τούτῳ, οἶσθα ὃν αὐδῶμαι, τὸ αὐτὸ γιγνώσκεις, μάλα τοι etc. Recte autem, ut videtur, Scholiasta: εἰ τὴν αὐτὴν τῷ Ὀδυσσεῖ γνώμην ἔχεις, ὥςτε αἱρεῖν τὸν Φιλοκτήτην ἐντεῦθεν. In eo nihil offensionis est, quod poeta ταὐτὸν τούτῳ γνώμαν ἴσχεις dixit pro eo, quod quis exspectaverit τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχεις sive τὸ αὐτὸ γιγνώσκεις. Simillime Eurip. Or. 1073: ἓν μὲν πρῶτά σοι μομφὴν ἔχω dixit pro ἓν μὲν πρῶτά σοι μέμφομαι. Cfr. Matth. §. 421. not. 4. Itaque totius loci sensus hic est: nam si idem atque ille, scis quem dicam, sentis (i e. si una cum Philocteta discedendum putas), mala

(ἐπῳδός.)

οὖρός τοι, τέκνον, οὖρος· 855
ἀνὴρ δ' ἀνόμματος, οὐδ' ἔχων
840 ἀρωγάν, ἐκτέταται νύχιος,
(ἀλεὴς ὕπνος ἐσθλός,)
οὐ χερός, οὐ ποδός, οὔτινος ἄρχων, 860
ἀλλά τις ὡς Ἀΐδᾳ παρακείμενος.
ὁρᾷ, βλέπει, καίρια φθέγγει·
845 τὸ δ' ἁλώσιμον ἐμᾷ φροντίδι, παῖ,
πόνος ὁ μὴ φοβῶν κράτιστος.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Σιγᾶν κελεύω, μηδ' ἀφεστάναι φρενῶν. 865
κινεῖ γὰρ ἀνὴρ ὄμμα κἀνάγει κάρα.

V. 841. Non dubium est, quin aliquid vitii lateat in his verbis. Non male G. Bernhardy pro ἀλεὴς scribendum esse ἀδεὴς suspicatur. Sed ne sic quidem omnia persanata sunt.

V. 842 sq. Vide quae de his versibus exposui in Advers. in Soph. Phil. p. 113 sqq. et in Zimmermanni Diar. Antiq. Darmst. an. 1834. nr. 93. p. 758 sqq.

V. 844 sq. Vehementer corrupta haec esse et sensu verborum et numeris admonemur. Despero autem fore, ut, nisi meliores codices reperiantur, unquam genuina scriptura restituatur.

profecto praesto sunt prudentibus inextricabilia.

V. 838 — 846. Chorum in sententia sua perseverare Neoptolemoque id ostendere, quam opportunum nunc sit clam Philocteta cum arcu discedere, iam in Advers. in Soph. Phil. p. 113 sq. admonui.

V. 840. Schol.: ἐκτέταται νύχιος· ἐπεὶ κατὰ νύκτα καθεύδουσι, παρὰ τοῦτο εἶπεν τὴν ἡμέραν νύκτα ἄγων, ἀντὶ τοῦ κοιμώμενος. τὸ δὲ ἑξῆς· ἐκτέταται νύχιος, οὐ χερός, οὐ ποδὸς ἄρχων, ἀντὶ τοῦ οὐδὲν τῶν μελῶν δυνάμενος κινεῖν, οὐδὲ βλέπειν.

V. 841. Corrupta quamquam haec sunt, tamen iure existimare licet ea fere verba a poeta esse posita, ut id diceretur, quod Scholiasta posuit: ὕπνος σύμφορος ἡμῖν ἐστιν καὶ τοῖς πράγμασιν ἀγαθός.

V. 844 sqq. ὁρᾷ — φροντίδι] Haec adeo sunt corrupta, ut ne divinare quidem liceat, quid poeta dicere voluerit. Itaque nihil afferre quam istiusmodi interpretationem proponere malo, quae nec sensui totius loci nec usui verborum conveniat.

V. 845 sq. Schol.: τὸ δ' ἁλώσιμον· τὸ δὲ ἀγρεύσιμον, ὅ ἔστι πέρας, ἀνάκειται τῇ ἐμῇ φροντίδι. ὁ πόνος ὁ μὴ φόβον ἔχων κράτιστός ἐστιν· ὁ μὴ πρὸς κίνδυνον ὁρῶν· ἀντὶ τοῦ μὴ φοβηθῶμεν, πάντα γὰρ ἀνύομεν. —

V. 847. ἀφεστάναι φρενῶν] Perturbari mente. Sic ἐκστῆναι φρενῶν Eur. Orest. 1021. Bacch. 359. et ἐξέστην γνώμης Iphig. Aul. 136. dixit.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ὦ φέγγος ὕπνου διάδοχον, τό τ' ἐλπίδων
ἄπιστον οἰκούρημα τῶνδε τῶν ξένων·
οὐ γάρ ποτ', ὦ παῖ, τοῦτ' ἂν ἐξηύχησ' ἐγώ,
τλῆναί σ' ἐλεινῶς ὧδε τἀμὰ πήματα 870
μεῖναι, παρόντα καὶ ξυνωφελοῦντά μοι.
οὔκουν Ἀτρεῖδαι τοῦτ' ἔτλησαν εὐφόρως
οὕτως ἐνεγκεῖν, ἀγαθοὶ στρατηλάται·
ἀλλ' εὐγενὴς γὰρ ἡ φύσις κἀξ εὐγενῶν,
ὦ τέκνον, ἡ σή, πάντα ταῦτ' ἐν εὐχερεῖ 875
ἔθου, βοῆς τε καὶ δυςοσμίας γέμων.
καὶ νῦν, ἐπειδὴ τοῦδε τοῦ κακοῦ δοκεῖ
λήθη τις εἶναι κἀνάπαυλα δή, τέκνον,

Illud iam olim conieci, nec poenitet coniecisse, pro ὁρᾷ, βλέπει scribendum esse, ὅρα, βλέπε. Simillime Eurip. Androm. 1228. λεύσσετ', ἀθρήσατε dictum. Sed licet etiam suspicari verba ὁρᾷ, βλέπει interpretationis loco esse adscripta, coll. Schol. ad Hom. Il. γ, 110: λεύσσει· ὁρᾷ, βλέπει. Coniunxit ὁρᾷ καὶ βλέπει Plato de Legg. IX. p. 875. Item vix dubito, quin pro φθέγγει, quod usquequaque ineptum est, scriptum fuerit φεύγει. Cfr. Advers. I. 1. Verum ceteris verbis quid faciundum sit, nondum liquet.

V. 849. ὕπνου διάδοχον] De genitivo ex adiectivo διάδοχον apto vide Matth. §. 403.

V. 849 sq. τό τ' ἐλπίδων ἄπιστον] De nominativo cum vocativo coniuncto vide ad v. 522. Deinde notandum est errare qui ἐλπίδων ἄπιστον cum Schaefero Mel. crit. p. 137 sq. explicent: ὑπὸ τῆς ἐμῆς ἐλπίδος ἀπιστηθέν. Immo Graecis haec verba nihil significabant nisi ἄνευ ἐλπίδος ὄν, id est παρ' ἐλπίδα ὄν, sive uno verbo ἀνέλπιστον. Exempla similia multa collegit Matth. §. 339.

V. 851. Schol.: ἐξηύχησα· ἐνόμισα. Sic Ant. 390: σχολῇ ἂν ἐξηύχουν. Cfr. Blomf. ad Aesch. Prom. Gloss. 710.

V. 852 sq. τλῆναί σ' — μεῖναι] Verbum μεῖναι recte Scholiasta explicat ὑπομεῖναι. Sic O. R. 295. Tum τλῆναι et hic et v. 854. non tam significat audere, quam animum inducere, sustinere, nobis über sich gewinnen. Vide ad O. C. 180. De ξυνωφελεῖν cum dativo iuncto vide Matth. §. 391.

V. 856 sq. ἀλλ' εὐγενὴς — ἡ σή] Quod primo aspectu quispiam desideraverit pronomen σύ, oppositum Atridis, de quibus ante dictum, id facile apparet latere in verbis ἡ σή. De locutione εὐγενὴς κἀξ εὐγενῶν vide ad v. 381 sq.

V. 857 sq. ἐν εὐχερεῖ τίθεσθαι] Idem est quod ῥᾳδίως φέρειν. Vid. Valck. ad Herod. III, 154. Similis locutio ἐν παρέργῳ τίθεσθαι, de qua di-

σύ μ' αὐτὸς ἆρον, σύ με κατάστησον, τέκνον,
ἵν', ἡνίκ' ἂν κόπος μ' ἀπαλλάξῃ ποτέ, 880
ὁρμώμεθ' ἐς ναῦν, μηδ' ἐπίσχωμεν τὸ πλεῖν.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ἀλλ' ἥδομαι μέν σ' εἰςιδὼν παρ' ἐλπίδα
865 ἀνώδυνον βλέποντα κἀμπνέοντ' ἔτι·
ὡς οὐκέτ' ὄντος γὰρ τὰ συμβόλαιά σου
πρὸς τὰς παρούσας ξυμφορὰς ἐφαίνετο. 885
νῦν δ' αἶρε σαυτόν· εἰ δέ σοι μᾶλλον φίλον,
οἴσουσί σ' οἵδε· τοῦ πόνου γὰρ οὐκ ὄκνος,
870 ἐπείπερ οὕτω σοί τ' ἔδοξ' ἐμοί τε δρᾶν.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

αἰνῶ τάδ', ὦ παῖ, καί μ' ἔπαιρ', ὥςπερ νοεῖς·
τούτους δ' ἔασον, μὴ βαρυνθῶσιν κακῇ 890
ὀσμῇ πρὸ τοῦ δέοντος· οὐπὶ νηῒ γὰρ
ἅλις πόνος τούτοισι συνναίειν ἐμοί.

ctum ad v. 473. — Schol.: γέμων· πεπληρωμένος σὺ τῆς ἐμῆς δυςοσμίας.

V. 864. ἥδομαι — εἰςιδών] Cfr. Matth. §. 555. i.

V. 865. βλέποντα κἀμπνέοντα] Verba cernendi et spirandi ita hic composuit poeta, ut pro uno essent verbo vivendi. Alibi unum verbum βλέπειν isto sensu posuit. Vide nos ad Ai. 935.

V. 866. συμβόλαια idem quod σύμβολα (vid. v. 703.), σημεῖα. Πρὸς idem quod latine pro; h. e. si expendas, conferas. Vid. Vig. p. 665. (et Matth. §. 591. p. 1389 sq.). Signa, quae dabas, collata cum calamitate, in qua eras, manifesto talia erant, qualia sunt οὐκ ἔτ' ὄντος. BUTTM.

V. 868. Schol.: εἰ δέ σοι μᾶλλον φίλον· τὸ αἱρεσθαι ὑπὸ τούτων.

V. 869. τοῦ πόνου γὰρ οὐκ ὄκνος] Similiter dictum Trach. 1212: φορᾶς γέτοι φθόνησις οὐ γενήσεται.

V. 871. Locutiones αἰνῶ, ἐπαινῶ, ἔχει κάλλιστα, κάλλιστα, πάνυ καλῶς, usurpantur a Graecis, quando oblato beneficio non utentes gratias agunt, aut quando officiosam sedulitatem et anxium paene studium amicorum benigne se accipientium deprecantur. Cfr. Zeun. ad Vig. p. 249. et Kiessling. ad Theocr. XV, 3. Latini hoc sensu recte et benigne usurpare solent. Cfr. Bentl. et Ruhnk. ad Terent. Heaut. III, 2, 7. Non enim a nautis, sed a Neoptolemo Philoctetes duci ad navim vult.

V. 873. Schol.: πρὸ τοῦ δέοντος· πρὸ τοῦ καιροῦ.

V. 873 sq. Schol.: οὐπὶ νηῒ γάρ· ἱκανὸς αὐτοῖς γενήσεται ὁ πόνος ἐπὶ τῇ νηῒ συνεῖναί μοι καὶ συνναίειν μοι. Vide de hoc loquendi genere Buttm. ad Plat. Men. 9.

V. 875. Schol.: ἔστω τε καὐτὸς ἀντέχου· ἔστασο καὶ

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

875 ἔσται τάδ'· ἀλλ' ἴστω τε καὐτὸς ἀντέχου.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

θάρσει· τό τοι σύνηθες ὀρθώσει μ' ἔθος.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

παπαῖ· τί δῆτ' ἂν δρῷμ' ἐγὼ τοὐνθένδε γε; 895

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

τί δ' ἔστιν, ὦ παῖ; ποῖ ποτ' ἐξέβης λόγῳ;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

οὐκ οἶδ', ὅποι χρὴ τἄπορον τρέπειν ἔπος.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

880 ἀπορεῖς δὲ τοῦ σύ; μὴ λέγ', ὦ τέκνον, τάδε.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ἀλλ' ἐνθάδ' ἤδη τοῦδε τοῦ πάθους κυρῶ.

ἀντιλαμβάνου. Eodem modo O. R. 143 ἵστασθε et 147. ἱστώμεσθα dictum. Cfr. quae ad v. 48. huius fabulae monui.

V. 877. Schol.: τοὐνθένδε· τὸ μετὰ ταῦτα.

V. 878. Quod cod. Harl. habet λόγων, tum dici potuisset, si magnum quid aut infandum dixisset Neoptolemus. At non hoc ille fecerat, sed ostenderat dubitatione sua se aliquid volvere animo, quod quid sit nescit Philoctetes. Quare hic ita interroget necesse est: quonam tendit oratio tua? i. e. si quem genitivum intelligere volumus, ποῖ διανοίας καὶ φροντίδος ἐξέβης λόχῳ. Nam ποῖ ἐξέβης ad meditationem refertur, ut v. 805: ποῦ ποτ' ὢν κυρεῖς; et ap. Eur. Iph. T. 781: ἐξέβην γὰρ ἄλλοσε. Et tantum abest, ut ἐκβῆναί ποι λόγων dici potuerit Neoptolemus, ut ipse iis, quae respondet, se non habere declaret, ὅποι ἐκβήσεται. HERM. Cfr. etiam Eur. Troad. 154: ποῖ λόγος ἥκει; et 1029: οἷ τελευτήσω λόγον.

V. 879. Schol.: ἀδημονεῖ ἐννοῶν, ὅτι μέλλει ἐξαπατᾶν τὸν Φιλοκτήτην, καὶ ἀπάγειν εἰς τὴν Ἴλιον, οὐκέτι ἐπὶ τὴν πατρίδα, καθάπερ ἐπηγγέλλετο.

V. 880. Postquam Neoptolemus secum loquens dixerat: nescio, quo vertam difficilem sermonem s. rem difficilem, ex qua quomodo me expediam non video, nunc tamen sermone explicandam, Phil. audita voce ἄπορον illi reponit: ἀπορεῖς δὲ τοῦ σύ; haesitas vero qua in re tu? MATTH. Similiter dictum El. 1174: ποῖ λόγων ἀμηχανῶν ἔλθω; Tum ἀπορεῖν τινος esse aliqua in re consilii inopem esse notum est.

V. 881. Schol.: πάθους λέγει τῆς ἀπορίας, ἀντὶ τοῦ ἀπορῶν τυγχάνω. Non dubium mihi videtur, quin ad Philoctetae verba maximeque ad posteriora, μὴ λέγε, ὦ τέκνον, τάδε, respondens Neoptolemus hoc dicat: At eo iam huius, quod

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

οὐ δή σε δυςχέρεια τοῦ νοσήματος 906
ἔπεισεν, ὥςτε μή μ' ἄγειν ναύτην ἔτι;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ἅπαντα δυςχέρεια, τὴν αὑτοῦ φύσιν
885 ὅταν λιπών τις δρᾷ τὰ μὴ προςεικότα.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ἀλλ' οὐδὲν ἔξω τοῦ φυτεύσαντος σύ γε
δρᾷς, οὐδὲ φωνεῖς, ἐσθλὸν ἄνδρ' ἐπωφελῶν. 905

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

αἰσχρὸς φανοῦμαι· τοῦτ' ἀνιῶμαι πάλαι.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

οὔκουν ἐν οἷς γε δρᾷς, ἐν οἷς δ' αὐδᾷς, ὀκνῶ.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

890 ὦ Ζεῦ, τί δράσω; δεύτερον ληφθῶ κακός,
κρύπτων θ' ἃ μὴ δεῖ καὶ λέγων αἴσχιστ' ἐπῶν;

dico, mali perveni, ut reticere non possim. De ἐνθάδε cum gen. iuncto vid. Matth. §. 324. 8. Plato de Rep. p. 343: ἐπειδὴ οὖν ἐνταῦθα ἤμεν τοῦ λόγου.

V. 882. Fuerunt qui ante δυςχέρεια articulum addendum putarent. At non est obscurum hic utrumvis, sed diverso sensu, dici potuisse. Nam ἡ δυςχέρεια τοῦ νοσήματος definite id, quod in hoc morbo molestum est, significat; δυςχέρεια τοῦ νοσήματος autem infinite, si quid in eo molestum est. Id eodem modo Germani, quorum maxima est in articuli usu cum Graecis consensio, omisso articulo dicimus: es hat dich doch nicht Laestigkeit der Krankheit vermocht. HERM. De οὐ δή particularum usu ad El. 1161. exposuimus.

V. 884. ἅπαντα δυςχέρεια] Exempla similia attulit Matth. §. 437. 3. Vide etiam ad O. C. 880.

V. 886. ἔξω τοῦ φυτεύσαντος] Extra genitorem, id est alienum a genitoris moribus. Libanius Vol. I. p. 574: τοῦ τῆς πόλεως ἤθους καὶ τῆς ἐμῆς πολιτείας ἔξω τὸ πρᾶγμα εἶναι δοκεῖ. Aristid. T. I. p. 386: ἔξω τῶν εἰωθότων. Cfr. ad O. C. 1231: τίς πλάγχθη πολύμοχθος ἔξω. MUSGR.

V. 887. δρᾷς, οὐδὲ φωνεῖς] Similiter O. R. 72: τί δρῶν ἢ τί φωνῶν. Alia eiusdem generis exempla attulit Blomf. ad Aesch. Prom. 680.

V. 889. ὀκνῶ] sc. μὴ αἰσχρὸς φαίνῃ. Nam ὀκνεῖν plane ut φοβεῖσθαι non solum a poetis usurpatur, sed etiam a prosaicis, ut a Xen. Anab. II, 4, 22. (11.) ὀκνοῦντες, μὴ οἱ Ἕλληνες μέγιστον.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ἀνὴρ ὅδ', εἰ μὴ 'γὼ κακὸς γνώμην ἔφυν, 910
προδούς μ' ἔοικε κἀκλιπὼν τὸν πλοῦν στελεῖν.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

λιπὼν μὲν οὐκ ἔγωγε· λυπηρῶς δὲ μὴ
895 πέμπω σε μᾶλλον, τοῦτ' ἀνιῶμαι πάλαι.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

τί ποτε λέγεις, ὦ τέκνον; ὡς οὐ μανθάνω.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

οὐδέν σε κρύψω· δεῖ γὰρ ἐς Τροίαν σε πλεῖν 915
πρὸς τοὺς Ἀχαιοὺς καὶ τὸν Ἀτρειδῶν στόλον.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

οἴμοι, τί εἶπας;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

μὴ στέναζε, πρὶν μάθῃς.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

900 ποῖον μάθημα; τί με νοεῖς δρᾶσαί ποτε;

V. 890 sq. ληφθῶ] Coniunctivum dubitativum esse apparet. Tum quid sit δεύτερον, a nemine explicatum est. Mea sententia primum sibi visus erat Neoptolemus pravus fuisse, quum sagittarum Philoctetae consequendarum causa mendaciis benevolentiam eius sibi conciliaret diceretque velle se eum navi ex insula abducere. Iterum pravus sibi nunc videbatur futurus esse, si deducens Philoctetam in navim reticeret, quod non debebat amplius reticeri, non in patriam, quo sperabat Philoctetes, iter suscipi, ideoque turpissimo eum mendacio falleret, dicens domum se eum reducturum esse, quum tamen Troiam renavigaret. Atque hic mihi sensus videtur verborum, κρύπτων — ἐπῶν. Nec dissentire a me Scholiasta videtur monens: κρύπτων θ' ἃ μὴ δεῖ· τὰ ἀληθῆ. λέγων αἰσχιστ' ἐπῶν· ἀπατῶν.

V. 892. Schol.: εἰ μὴ 'γὼ κακὸς γνώμην ἔφυν· εἰ μὴ κακῶς καὶ ἀνοήτως βουλεύομαι. Similiter El. 472 sq.: εἰ μὴ 'γὼ παράφρων μάντις ἔφυν καὶ γνώμας λειπομένας σοφᾶς.

V. 893. προδούς μ' — στελεῖν] De usu verbi προδιδόναι ad v. 741. monuimus. De locutione τὸν πλοῦν στελεῖν. cfr. Ai. 1045: τόνδε πλοῦν ἐστείλαμεν. huius fab. v. 1037: στόλον ἐπλεύσατ' ἂν τόνδε. et quae in Censura Ai. ab Lobeck. edit. p. 39 sq. et p. 51. exposui.

V. 894. Schol.: οὐχ ὅτι καταλείψω σε, ἄχθομαι, ἀλλ' ὅτι λυπηρῶς καὶ οὐ κατὰ τὴν σὴν γνώμην μέλλω σε ἄγειν· ἐπὶ Τροίαν δὲ φησίν. De usu verbi πέμπω ad v. 496. iam monitum est.

V. 897. ἐς Τροίαν] Vide quae ad v. 112. adnotata sunt.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

σῶσαι κακοῦ μὲν πρῶτα τοῦδ', ἔπειτα δὲ
ξὺν σοὶ τὰ Τροίας πεδία πορθῆσαι μολών. 920

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

καὶ ταῦτ' ἀληθῆ δρᾶν νοεῖς;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

πολλὴ κρατεῖ
τούτων ἀνάγκη· καὶ σὺ μὴ θυμοῦ κλύων.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

905 ἀπόλωλα τλήμων, προδέδομαι. τί μ', ὦ ξένε,
δέδρακας; ἀπόδος ὡς τάχος τὰ τόξα μοι.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ἀλλ' οὐχ οἷόν τε· τῶν γὰρ ἐν τέλει κλύειν 925
τό τ' ἔνδικόν με καὶ τὸ συμφέρον ποιεῖ.

V. 902. De locutione τὰ Τροίας πεδία dictum ad v. 1407. De μολών vide Matth. §. 552. not. 1.

V. 903. καὶ ταῦτ' ἀληθῆ etc.] De καί particulae usu ad El. 1456. monitum est. Tum insolentius positum ἀληθῆ videtur. Exspectes ἀληθές vel ἀληθῶς.

V. 903 sq. Schol.: πολλὴ κρατεῖ τούτων ἀνάγκη· πολλὴ γάρ ἐστιν ἀνάγκη ταῦτα διαπράξασθαι. Attulit Matth. Plut. Num. c. 16: ἀνάγκη ἀδικίας ἡ ἀπορία.

V. 907 sq. τῶν γὰρ ἐν τέλει — ποιεῖ] Nota haec verba ποιεῖν significatio est, non multum ab usu voc. ἀναγκάζειν differentis. Sic El. 622 sq.: ἦ σ' ἐγὼ καὶ τἄμ' ἔπη καὶ τἔργα τἀμὰ πόλλ' ἄγαν λέγειν ποιεῖ.

V. 909. Schol.: ὦ πῦρ σύ. παρὰ τὸ ὄνομα. καλεῖται γὰρ Ἡύφρος. Eadem fuit Eustathii sententia p. 1187, 21. 1463, 34. (1255, 45. Od. 121, 34.). Puerilem istam esse lusum recte sensit Gedikius. Sed vel propterea non cogitavit Sophocles quidquam huiusmodi, quod non Pyrrhum hunc tragici, sed Neoptolemum vocant. Pro καὶ πᾶν δεῖμα temere Valck. ad Hipp. 406. παιπάλημα coniecit. Sensus est, qui totus es terror. Sic supra 622: ἡ πᾶσα βλάβη. Τέχνημα recte Brunck. non sic accipiendum monet, ut instrumentum Ulixis dicatur Neoptolemus, sed ut ipse intelligatur τεχνίτης πανουργίας. Eodem modo nos: du bist ein Gewebe von Betrug. HERM. Videtur ignis veteribus audaciae et impudentiae symbolum fuisse. Eur. Hec. 607: ναυτικὴ τ' ἀναρχία κρείσσων πυρός. Androm. 271: ἐχίδνης καὶ πυρὸς περαιτέρω. Aristoph. Equit. 381: ἦν ἄρα πυρός γ' ἕτερα θερμότερα. Lysistr. 1014: οὐδὲ πῦρ, οὐδ' ὦδ' ἀναιδὴς οὐδεμία πάρδαλις. In gnomis: θάλασσα καὶ πῦρ καὶ γυνὴ κακὰ τρία. Hinc θερμὸς audax; vid. ad Antig. 88. MUSGR.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ὦ πῦρ σύ, καὶ πᾶν δεῖμα, καὶ πανουργίας
910 δεινῆς τέχνημ' ἔχθιστον, οἷά μ' εἰργάσω,
οἷ' ἠπάτηκας· οὐδ' ἐπαισχύνει μ' ὁρῶν
τὸν προστρόπαιον, τὸν ἱκέτην, ὦ σχέτλιε; 930
ἀπεστέρηκας τὸν βίον τὰ τόξ' ἑλών.
ἀπόδος, ἱκνοῦμαί σ', ἀπόδος, ἱκετεύω, τέκνον.
915 πρὸς θεῶν πατρῴων, τὸν βίον μή μ' ἀφέλῃς.
ὦ μοι τάλας. ἀλλ' οὐδὲ προσφωνεῖ μ' ἔτι,
ἀλλ' ὡς μεθήσων μήποθ', ὧδ' ὁρᾷ πάλιν. 935
ὦ λιμένες, ὦ προβλῆτες, ὦ ξυνουσίαι
θηρῶν ὀρείων, ὦ καταῤῥῶγες πέτραι,
920 ὑμῖν τάδ', οὐ γὰρ ἄλλον οἶδ' ὅτῳ λέγω,
ἀνακλαίομαι παροῦσι τοῖς εἰωθόσιν,
οἷ' ἔργ' ὁ παῖς μ' ἔδρασεν οὐξ Ἀχιλλέως· 940
ὀμόσας ἀπάξειν οἴκαδ' ἐς Τροίαν μ' ἄγει·

V. 910. Non recte Elmsleius ad Eur. Med. 1319 sq. propter sequens ἠπάτηκας scribendum εἴργασαι putavit. Primum enim constat saepe perfecta et aoristos coniungi (veluti Ant. 1228 sqq.), ita ut aoristo simpliciter aliquid factum esse significetur sic, ut ad id, quod factum consecutum sit, non respiciatur, contra perfecto et factum nunc aliquid esse significetur et id, quod facto illo effectum sit, perpetuum esse indicetur. Cfr. Rost. Gr. §. 116. annot. 3. Deinde recte tempora illa hic coniuncta esse ex eo apparet, quod priore membro nonnisi male se tractatum a Neoptolemo esse Philoctetes conqueritur, posteriore autem et privatum se dolo armis ab eodem esse, et carere nunc iis dicere vult. Quapropter v. 931. ἀπεστέρηκας, et 949. ἠπάτημαι dixit, quod dicere extrema fabula, quum reddita ei arma essent, non potuisset, sed 940: οἷ' ἔργ' ὁ παῖς μ' ἔδρασεν, quod etiam extrema fabula, ubi reconciliatus Neoptolemo erat, dicere potuisset.

V. 915. τὸν βίον] Cfr. 1226: τὰν ἐμὰν τροφάν. Vid. et Arist. Eccles. 587. Inv. μηδ' ἀφέλῃς μου τὸν βίον.

V. 917. ὁρᾷ πάλιν] Vultum avertit. Adscripsit Neuius v. 975. Vig. p. 440. Il. γ, 427. ε, 836. θ, 399. Eurip. Hec. 937: φύρσουσι δ' αὖθ' οἱ θεοὶ πάλιν τε καὶ πρόσω.

V. 918. προβλῆτες] Apud Homerum aliquoties plene προβλῆτες ἀκταί. Adiectivum solum aliis quoque elliptice eo sensu usurpatum vide ap. Lamb. Bos. et Schaef. in v. ὄρος. Vid. et infra 1455. BUTTM.

V. 920. Alium non novi, cui dicam, sc. cum spe miserationis ciendae. Nemo enim queritur iis, quos se querimoniis moturum desperat. MUSGR.

V. 921. Schol.: τοῖς εἰωθόσιν· λείπει το κλύειν ἐμοῦ.

προθείς τε χεῖρα δεξιὰν τὰ τόξα μου
925 ἱερὰ λαβὼν τοῦ Ζηνὸς Ἡρακλέους ἔχει,
καὶ τοῖσιν Ἀργείοισι φήνασθαι θέλει.
ὡς ἄνδρ' ἑλὼν ἰσχυρὸν ἐκ βίας μ' ἄγει· 945
κοὐκ οἶδ' ἐναίρων νεκρόν, ἢ καπνοῦ σκιάν,
εἴδωλον ἄλλως· οὐ γὰρ ἂν σθένοντά γε
930 εἷλέν μ' · ἐπεὶ οὐδ' ἂν ὧδ' ἔχοντ', εἰ μὴ δόλῳ.
νῦν δ' ἠπάτημαι δύςμορος. τί χρή με δρᾶν;
ἀλλ' ἀπόδος· ἀλλὰ νῦν ἔτ' ἐν σαυτῷ γενοῦ. 950
τί φῄς; σιωπᾷς. οὐδέν εἰμ' ὁ δύςμορος.

V. 939. Scribendum sine dubio ἀφ' ὧν est. Vide notam exegeticam.

V. 924 sq. τὰ τόξα μου — ἔχει] Vel ex verborum collocatione facile apparet genitivum τοῦ Ἡρακλέους aptum esse ex adiectivo ἱερά, ita ut ἱερὰ τοῦ Ἡρακλέους appositionis loco ad τὰ τόξα μου additum sit, hoc significans, arcum meum, quem Hercules, filius Iovis, possedit. Cfr. Matth. §. 315. De genitivo Ζηνὸς cfr. v. 1023. et quae ad O. C. 622. adnotavimus.

V. 926. φήνασθαι] Rarior haec aoristi forma media pro φῆναι. Vide ad Ai. 628.

V. 928. Schol.: ἐναίρων νεκρόν· σφάττων νεκρόν· κατὰ τὴν παροιμίαν. Proverbialis locutio. Vide Ant. 1029. Diog. Laert. in Mened. II, 135: Βίων τε ἐπιμελῶς κατατρέχοντος τῶν μάντεων, νεκροὺς αὐτὸν ἐπισφάττειν ἔλεγε. BRUNCK. Καπνοῦ σκιά itidem est proverbiale dictum; Ant. 1170: τἄλλ' ἐγὼ καπνοῦ σκιᾶς οὐκ ἂν πριαίμην. BUTTM.

V. 929. Vocem ἄλλως, quae idem quod μάτην valet (vid. Ind. ad Plat. Menon.), Attici etiam substantivis addunt eo sensu, quo Homerus adiectivum ἐτώσιος. Itaque ut ille Il. σ, 104: ἐτώσιον ἄχθος ἀρούρης de homine inerte, sic Plat. Theaet. p. 176. d.: γῆς ἄλλως ἄχθη. Latine autem verti potest nil nisi. Sic ap. Demosth. ὄχλος ἄλλως, ἄλλως ὕθλον καὶ φλυαρίαν. Vide Vig. p. 373. Ruhnk. ad Tim. p. 199. BUTTM.

V. 929 sq Sensus verborum hic est: non enim valentem cepisset, qui ne aegrotum quidem cepisset, nisi dolo.

V. 930. ἐπεὶ οὐδ' ἂν ὧδ' ἔχοντ'] De omisso verbo finito, ad quod spectat ἄν particula, cfr. El. 365: οὐδ' ἂν σύ, σώφρων γ' οὖσα et Matth. §. 599. 4.

V. 932. Schol.: ἐν σαυτῷ γενοῦ· φρόνιμος ἴσο. De locutione ἐν ἑαυτῷ εἶναι monuit Matth. §. 577. p. 1341. De ἀλλά particula ad v. 228. monitum est.

V. 934. σχῆμα πέτρας] De re vide v. 16., de periphrasi Matth. §. 430.

V. 935. Non est putandum πρὸς σὲ pro εἰς σὲ positum esse; sed quemadmodum Homerus εἰς Ἀχιλῆα dicit ire eum, qui tentorium intrat Achillis, ita Philoctetes venuste πρὸς τὸ αὔλιον se iturum rursus dicit, quod antrum veluti pro homine, quocum conversetur, habet. Cfr. 1084 sqq. 1453.

ὦ σχῆμα πέτρας δίπυλον, αὖθις αὖ πάλιν
935 εἴσειμι πρὸς σὲ ψιλός, οὐκ ἔχων τροφήν·
ἀλλ' αὐανοῦμαι τῷδ' ἐν αὐλίῳ μόνος,
οὐ πτηνὸν ὄρνιν, οὐδὲ θῆρ' ὀρειβάτην· 955
τόξοις ἐναίρων τοισίδ'· ἀλλ' αὐτὸς τάλας
θανὼν παρέξω δαῖθ' ὑφ' ὧν ἐφερβόμην,
940 καὶ μ' οὓς ἐθήρων πρόσθε θηράσουσι νῦν·
φόνον φόνου δὲ ῥύσιον τίσω τάλας
πρὸς τοῦ δοκοῦντος οὐδὲν εἰδέναι κακόν. 960
ὅλοιο μή πω, πρὶν μάθοιμ', εἰ καὶ πάλιν
γνώμην μετοίσεις· εἰ δὲ μή, θάνοις κακῶς.

V. 935. Schol.: τόξων γεμνός· τὴν διὰ τῶν τόξων μοι γινομένην οὐκ ἔχων τροφήν· ἄνευ τροφῆς οὖν, ἀντὶ τοῦ τῶν τόξων.

V. 936. Schol.: αὖ θανοῦμαι· γρ. αὐανοῦμαι, ἀντὶ τοῦ ξηρανθήσομαι. Soph. El. 819: αὐανῶ βίον. Arist. Ran.: ὥςτ' ἐπαφαυάνθην γελῶν, risu enectus sum. BRUNCK.

V. 938 sq. ἀλλ' αὐτὸς — ἐφερβόμην] Construenda verba necessario ita sunt: ἀλλ' αὐτὸς θανοῦμαι καὶ παρέξω δαῖτα ἐκείνοις, ὑφ' ὧν ἐφερβόμην. At non a feris, tanquam a nutrice, nutritum se esse Philoctetes dicere hic potuit, sed feris i. e. ferarum carne nutritum se esse et vult et debet dicere. Nec tamen per verborum ordinem licet ut ὑφ' ὧν cum θανών iungamus, quod olim perperam cum aliis faciundum putavi. Itaque non dubium est, quin scribendum sit ἀφ' ὧν, quod facillime mutari in scripturam vulgatam potuit, ita ut ἐφερβόμην non iam passivum, sed medium sit. De usu ἀπό praepositionis ad v. 60., (Plato Protag. p. 313: τῶν ἀγωγίμων, ἀφ' ὧν ψυχὴ τρέφεται) de omisso pronomine ἐκείνοις ad. v. 139. exposui.

V. 941 sq. Schol.: ῥύσιον τίσω· ἐνέχυρον, ἀμοιβὴν ἐκτίσω. Ὅμηρος· ῥύσι' ἐλαυνόμενος (Il. λ, 673.). Recte hunc versum Brunck. interpretatus est ita: caedisque poenas caede luam miser mea; id est propter occisionem ferarum occidar πρὸς τοῦ δοκοῦντος οὐδὲν εἰδέναι κακόν, ab eo vel potius per eum, qui omnis mali ignarus videbatur. Posuit autem poeta non ὑπό, sed πρός, quia non ab ipso Neoptolemo occidebatur, sed per eum, sagittis ab eo ablatis, quibus privatus vitam servare non poterat. Eadem de causa Luc. D. D. XIV. dixit: τέθνηκε γάρ, εἰπέ μοι, ὁ Ἑκτορίδης; — Καὶ μάλα. — Πρὸς τίνος, ὦ Ἄπολλον; Alia exempla attulit Matth. Gr. §. 590. 6. a.

V. 943. Schaeferus post ὅλοιο lineam posuit, signum abruptae corrigendaeque orationis, idemque fecit Trach. 383. Non opus esse hac distinctione iam Reisig. Coni. p. 64. monuit allatis his verbis ex Eur. Med. 82: ὅλοιτο μὲν μή.

Ibidem. πρὶν μάθοιμ'] Optativus est positus propter optativum membri absoluti, ex quo hoc aptum est. Sic Trach. 655: μὴ σταίη —, πρὶν — ἀνύ-

ΧΟΡΟΣ.

945 τί δρῶμεν; ἐν σοὶ καὶ τὸ πλεῖν ἡμᾶς, ἄναξ,
ἤδη 'στί, καὶ τοῖς τοῦδε προεχωρεῖν λόγοις.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ἐμοὶ μὲν οἶκτος δεινὸς ἐμπέπτωκέ τις 965
τοῦδ' ἀνδρὸς οὐ νῦν πρῶτον, ἀλλὰ καὶ πάλαι.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ἐλέησον, ὦ παῖ, πρὸς θεῶν, καὶ μὴ παρῇς
950 σαυτοῦ βροτοῖς ὄνειδος ἐκκλέψας ἐμέ.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

οἴμοι, τί δράσω; μήποτ' ὤφελον λιπεῖν
τὴν Σκῦρον· οὕτω τοῖς παροῦσιν ἄχθομαι. 970

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

οὐκ εἶ κακὸς σύ· πρὸς κακῶν δ' ἀνδρῶν μαθὼν
ἔοικας ἥκειν αἰσχρά. νῦν δ' ἄλλοις σε δοὺς
955 οἷς εἰκὸς ἔκπλει, τἀμά μοι μεθεὶς ὅπλα.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

τί δρῶμεν, ἄνδρες;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

ὦ κάκιστ' ἀνδρῶν, τί δρᾷς;
οὐκ εἶ μεθεὶς τὰ τόξα ταῦτ' ἐμοὶ πάλιν; 975

V. 965. Recte videtur Hermannus coniecisse, ita scribendum esse. O. R. 505: σύποτ' ἴγωγ' ἄν, πρὶν ἴδοιμ' ὀρθὸν ἔπος, μεμφομένων ἂν καταφαίην. Similem usum optativi ad v. 323. notavimus.

V. 945. ἐν σοί] Penes te est. Cfr. Matth. Gr. §. 577. p. 1141.

V. 948. καὶ πάλαι] De usu horum verborum ad Ant. 289 sqq. expositum est.

V. 950. De σαυτοῦ ὄνειδος vide ad v. 751., nisi si ex uno codice σαυτὸν scribendum est, de ἐκκλέψας ad v. 55.

V. 953 sq. μαθὼν ἔοικας ἥκειν αἰσχρά] Nos brevius diceremus: αἰσχρὰ μαθεῖν ἔοικας. Sed amant ita dicere tragici. Sic Antig. 1172: τί δ' αὖ τόδ' ἄχθος βασιλέων ἥκεις φέρων; Ibid. 1279 sq: ὦ δέσποτα, τὰ μὲν πρὸ χειρῶν τάδε φέρων, τὰ δ' ἐν δόμοις ἔοικας ἥκειν καὶ τάχ' ὄψεσθαι κακά.

V. 954 sq. νῦν δ' ἄλλοις σε δοὺς οἷς εἰκός] Sic supra v. 83: νῦν δ' εἰς ἀναιδὴς ἡμέρας μέρος βραχὺ δός μοι σεαυτόν

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

οἴμοι, τίς ἀνὴρ; ἆρ' Ὀδυσσέως κλύω;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Ὀδυσσέως, σάφ' ἴσθ', ἐμοῦγ', ὃν εἰσορᾷς.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

960 οἴμοι· πέπραμαι, κἀπόλωλ'. ὅδ' ἦν ἄρα
ὁ ξυλλαβών με κἀπονοσφίσας ὅπλων.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

ἐγώ, σάφ' ἴσθ', οὐκ ἄλλος· ὁμολογῶ τάδε. 980

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ἀπόδος, ἄφες μοι, παῖ, τὰ τόξα.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

τοῦτο μὲν
οὐδ' ἢν θέλῃ δράσει ποτ'· ἀλλὰ καὶ σὲ δεῖ
965 στείχειν ἅμ' αὐτοῖς, ἢ βίᾳ στελοῦσί σε.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ἔμ', ὦ κακῶν κάκιστε καὶ τολμήστατε,
οἴδ' ἐκ βίας ἄξουσιν; 985

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

ἢν μὴ ἕρπῃς ἑκών.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ὦ Λημνία χθών, καὶ τὸ παγκρατὲς σέλας

dum hunc versum esse: στείχειν ἅμ', ἢ βίᾳ στελοῦσιν οἴδε σε.

Opponi autem ἄλλους Atridis Ulixique, sponte apparet.

V. 956 sq. Bene Triclinius: μετανοήσας ὁ Νεοπτόλεμος ἤθελε δοῦναι τῷ Φιλοκτήτῃ τὰ ὅπλα αὐτοῦ· ἐλθὼν δὲ ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ θεασάμενος αὐτὸν ταῦτά φησιν· οὐκ εἶ κ. τ. λ.

V. 957. οὐκ εἶ — πάλιν] Quin retrocedis? Cf. Herm. ad Vig. p. 740. et Matth. §. 498. c. β.

V. 960. Falsa est coniectura Abreschii Animadv. ad Aesch. p. 189. πέπραγμαι. Confer v. 579. et Ant. 1036. BRUNCK. De formula ἦν ἄρα conferri Hermannus Heind. ad Plat. Phaed. p. 54. iubet.

V. 966. De forma τολμήστατε vid. Buttm. Gr. ampl. T. I. p. 267. et Matth. Gr. §. 129. not.

V. 968. Pind. Nem. IV, 101. πῦρ παγκρατές. De nominativo cum vocativo consociato ad v. 849., de Lemnio igne ad v. 783. expositum est.

Ἡφαιστότευκτον, ταῦτα δῆτ' ἀνασχετά,
970 εἴ μ' οὗτος ἐκ τῶν σῶν ἀπάξεται βίᾳ;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Ζεύς ἐσθ', ἴν' εἰδῇς, Ζεύς, ὁ τῆςδε γῆς κρατῶν,
Ζεύς, ᾧ δέδοκται ταῦθ' · ὑπηρετῶ δ' ἐγώ. 990

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ὦ μῖσος, οἷα κἀξανευρίσκεις λέγειν·
θεοὺς προτείνων τοὺς θεοὺς ψευδεῖς τίθης.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

975 οὔκ, ἀλλ' ἀληθεῖς. ἡ δ' ὁδὸς πορευτέα.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

οὔ φημ' ἔγωγε.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

φημί. πειστέον τάδε.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

οἴμοι τάλας. ἡμᾶς μὲν ὡς δούλους σαφῶς 995
πατὴρ ἄρ' ἐξέφυσεν, οὐδ' ἐλευθέρους.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

οὔκ, ἀλλ' ὁμοίους τοῖς ἀρίστοισιν, μεθ' ὧν
980 Τροίαν σ' ἑλεῖν δεῖ καὶ κατασκάψαι βίᾳ.

V. 985. Non male G. Bernhardy ξυλλάβετον scribendum

V. 970. Schol.: ἐκ τῶν σῶν· λείπει κόλπων. Recte de inepta ista ellipsi iudicavit Schaef. ad L. Bos. p. 228. HERM. De medio ἀπάξεται cfr. v. 1029: τί μ' ἄγετε, τί μ' ἀπάγεσθε;

V. 973. ὦ μῖσος] Sic Ant. 760: ἄγετε τὸ μῖσος, i. e. Antigonam. Tum ἐξανευρίσκειν cum infinitivo λέγειν, non cum participio, coniunctum est propterea, quod, qualem fingat Ulixes orationem, adverti Philoctetes ab auditoribus vult, non qualia in oratione fingat. Cfr. Rost. Gr. Gr. §. 129. 4. a.

V. 978. De οὐδέ vide Matth. Gr. §. 608.

V. 979. Schol.: οὔκ, ἀλλ' ὁμοίους· ἀντὶ τοῦ, οὐ δοῦλον, ἀλλ' ἄριστον, καὶ μετὰ ἀρίστων τὴν Τροίαν δεῖ σε πορθῆσαι· τοῦτο δὲ προτρεπτικόν.

V. 982. Al. 135: Τελαμώνιε παῖ, τῆς ἀμφιρύτου Σαλαμῖνος ἔχων βάθρον. ibid. 860: ὦ πατρῷον ἑστίας βάθρον. BUTTM.

V. 983. Accusativus κρᾶτα neutrius generis est hic et alibi. Cfr. Matth. Gr. §. 90. — Schol.: κρᾶτ' ἐμόν τόδ' αὐτίκα· πρὸς τῇ πέτρᾳ ἐναιμάξω τὴν κεφαλήν μου, ἄνωθεν πεσὼν ἀπὸ πέτρας. De genitivo πέτρας ad v. 605. egimus, de repetitione eiusdem nominis ad Ant. 13.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

οὐδέποτέ γ'· οὐδ' ἦν χρῇ με πᾶν παθεῖν κακόν,
ἕως ἂν ᾖ μοι γῆς τόδ' αἰπεινὸν βάθρον. 1000

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

τί δ' ἐργασείεις;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

κρᾶτ' ἐμὸν τόδ' αὐτίκα
πέτρᾳ πέτρας ἄνωθεν αἱμάξω πεσών.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

985 ξυλλάβετέ γ' αὐτόν· μὴ 'πὶ τῷδ' ἔστω τάδε.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ὦ χεῖρες, οἷα πάσχετ' ἐν χρείᾳ φίλης
νευρᾶς ὑπ' ἀνδρὸς τοῦδε συνῴηρώμεναι. 1005
ὦ μηδὲν ὑγιὲς μηδ' ἐλεύθερον φρονῶν,
οἵως μ' ὑπῆλθες, ὥς μ' ἐθηράσω λαβὼν
990 πρόβλημα σαυτοῦ παῖδα τόνδ' ἀγνῶτ' ἐμοί,
ἀνάξιον μὲν σοῦ, κατάξιον δ' ἐμοῦ,
ὃς οὐδὲν ᾔδη πλὴν τὸ προσταχθὲν ποιεῖν, 1010
δῆλος δὲ καὶ νῦν ἐστιν ἀλγεινῶς φέρων
οἷς τ' αὐτὸς ἐξήμαρτεν οἷς τ' ἐγὼ 'παθον.

putat.

V. 985. Hoc dicit Ulixes: comprehendite certe eum, ne est, hoc certe cavebimus, ne te morti des; nisi scribendum est ξυλλάβετον. De ἐπὶ τῷδε cfr. Matth. Gr. §. 585. α.

V. 986. Sensus hic est: o manus, qualia patimini, quae, quum sitis arcu destitutae, comprehensae ab hoc viro teneamini!

V. 987. Schol.: συνῳηρώμεναι· ἁλοῦσαι καὶ συλλαμβανόμεναι. Non vinculis constrictus, sed manibus apprehensus esse Philoctetes a pedissequis Ulixis censendus est.

V. 988. ὦ μηδὲν ὑγιὲς etc.] Scholiasta: ὦ δόλιε Ὀδυσσεῦ. Cfr. Hom. Il. Θ, 524. ibique Eustath. p. 727: ὑγιὴς λόγος ὁ ἀπαραποίητος καὶ ἀκολόβωτος· καὶ σύνεσιν δέ τινα δύναται ἡ λέξις δηλοῦν. Eurip. Phoen. 200: ἡδονὴ δέ τις γυναιξὶ μηδὲν ὑγιὲς ἀλλήλαις λέγειν. Cfr. Hemsterh. et Dobr. ad Aristoph. Plut. 362. NEULUS.

V. 989. De ὑπῆλθες vid. ad O. R. 381. — Verba λαβὼν πρόβλημα σαυτοῦ Wakef. προβάλλων αὐτὸν ἀντὶ σοῦ, illum protrudens in periculum, interea dum tu latebas, explicat.

V. 993 sq. Verba ἀλγεινῶς s. χαλεπῶς φέρειν cum dativo

995 ἀλλ' ἡ κακὴ σὴ διὰ μυχῶν βλέπουσ' ἀεὶ
ψυχή νιν ἀφυῆ τ' ὄντα κοὐ θέλονθ' ὅμως
εὖ προὐδίδαξεν ἐν κακοῖς εἶναι σοφόν. 1015
καὶ νῦν ἔμ', ὦ δύστηνε, συνδήσας νοεῖς
ἄγειν ἀπ' ἀκτῆς τῆςδ', ἐν ᾗ με προὐβάλου
1000 ἄφιλον, ἔρημον, ἄπολιν, ἐν ζῶσιν νεκρόν.
φεῦ.
ὄλοιο· καί σοι πολλάκις τόδ' ηὐξάμην·
ἀλλ' οὐ γὰρ οὐδὲν θεοὶ νέμουσιν ἡδύ μοι, 1020
σὺ μὲν γέγηθας ζῶν, ἐγὼ δ' ἀλγύνομαι
τοῦτ' αὖθ', ὅτι ζῶ σὺν κακοῖς πολλοῖς τάλας,

iunguntur, quod simplicem notionem dolere, dolore affici multo usu acceperunt. Exempla huius locutionis vid. ap. Matth. Gr. §. 399. c.

V. 995. Sic in Ai. 379. Ulixes ὁ πάνθ' ὁρῶν. Praeterea comparavit. Musgr. Aesch. Suppl. 412 sqq. Philon. Iud. Vol. II. p. 78: τὸν ἀεὶ βλέποντα καὶ ἐν μυχοῖς τῆς διανοίας. et Platon. de Rep. VII. p. 695. B: ἢ οὔπω ἐννενόηκας, τῶν λεγομένων πονηρῶν μὲν σοφῶν δὲ ὡς δριμυ μὲν βλέπει τὸ ψυχάριον καὶ ὀξέως διορᾷ πάντα, ἐφ' ἃ τέτραπται, ὡς οὐ φαύλην ἔχον τὴν ὄψιν, κακίᾳ δ' ἠναγκασμένον ὑπηρετεῖν, ὥςτε ὅσῳ ἂν ὀξύτερον βλέπῃ, τοσούτῳ πλείω κακὰ ἐργαζόμενον; Wakef.: „διὰ μυχῶν, ut fera, quae delitescens praedae suae insidiatur.“

V. 996. Schol.: ἀφυῆ τ' ὄντα· ἄκακον ἀπὸ φύσεως.

V. 997. προὐδίδαξεν] Vide quae de huius verbi usu ad Ai. 163. adnotavimus.

V. 998. ὦ δύστηνε] O scelestе! De quo huius adiectivi significatu ad O. R. 1144. monuimus.

Ibidem. συνδήσας νοεῖς] Participium συνδήσας de conatu et voluntate ligandi intelligendum. Nam Philoctetes, ira incensus, graviore verbo utitur, quumque nunc manibus tantum satellitum comprehensus teneatur, ita loquitur, ac si iam sibi etiam vincula sint iniecturi. HERM.

V. 1000. Schol.: ἐν ζῶσιν νεκρόν· ἤτοι ὅτι κοιμώμενον αὐτὸν ἔλασεν, ἢ διὰ τὸ πάθος. Posterior explicatio vera. Hoc enim vult: se, etsi spirantem, tamen mortui instar esse. Cfr. 1030. Sic Caecilius ap. Gell. N. A. II, 33. senem facit loquentem: egomet vivo mortuus inter vivos; et chorus in Eurip. Suppl. 969 sq. Matth.: οὔτ' ἐν τοῖς φθιμένοις. οὐ ζωοῖς ἀριθμουμένη. MATTH.

V. 1001. Non intellexerunt sensum huius et qui sequuntur versuum qui καίτοι pro καί σοι scribendum putarunt. Sententia haec est: Utinam perieris; et saepe quidem hoc tibi precatus sum; verum non modo non peris, sed adeo dulcem vitam agis.

V. 1002. Nexus: ἀλλὰ σὺ μέν, οὐ γὰρ — μοι. Vid. ad v. 81. Nihil autem dulce quum sibi a dis tribui ait, non exaudiri preces suas, Ulixi interitum imprecantis, significat.

V. 1003 sq. In verbis σὺ μὲν γέγηθας ζῶν quemadmo-

1005 γελώμενος πρὸς σοῦ τε καὶ τῶν Ἀτρέως
διπλῶν στρατηγῶν, οἷς σὺ ταῦθ' ὑπηρετεῖς.
καίτοι σὺ μὲν κλοπῇ τε κἀνάγκῃ ζυγεὶς 1025
ἔπλεις ἅμ' αὐτοῖς· ἐμὲ δὲ τὸν πανάθλιον,
ἑκόντα πλεύσαντ' ἐπτὰ ναυσὶ ναυβάτην,
1010 ἄτιμον ἔβαλον, ὡς σὺ φῄς, κεῖνοι δὲ σέ.
καὶ νῦν τί μ' ἄγετε; τί μ' ἀπάγεσθε; τοῦ χάριν;
ὃς οὐδέν εἰμι καὶ τέθνηκ' ὑμῖν πάλαι. 1030
πῶς, ὦ θεοῖς ἔχθιστε, νῦν οὐκ εἰμί σοι
χωλός, δυςῳδής; πῶς θεοῖς ἔξεστ', ἐμοῦ
1015 πλεύσαντος, αἴθειν ἱρά, πῶς σπένδειν ἔτι;
αὕτη γὰρ ἦν σοι πρόφασις ἐκβαλεῖν ἐμέ.

dum participium ζῶν, ut saepe, primariam continet notionem, sensusque hic est: tu vivis vitaque gaudes (nam apud tragicos etiam γέγηθα, ut apud Hom., notione tantum praesentis usurpatur): ita verborum etiam, ὅτε ζῶ σὺν κακοῖς κ. τάλας, hanc esse debere sententiam: quod vivo vitamque aerumnosam vivo, ex verbis ἀλγύνομαι τοῦτ' αὐτό patet. Vid. autem de ἀλγύνομαι cum acc. iuncto Matth. Gr. §. 414. De locutione ζῆν σὺν κακοῖς dictum ad v. 266.

V. 1005. γελώμενος etc.] Vid. v. 257 s.: ἀλλ' οἱ μὲν ἐκβαλόντες ἀνοσίως ἐμὲ γελῶσι σῖγ' ἔχοντες. Ridebant autem, quod callido modo Philoctetam exposuerant. — τῶν Ἀτρέως διπλ. στρ. similiter dictum ut supra 943: τοῦ Ζηνὸς Ἡρακλέους.

V. 1006. οἷς σὺ ταῦθ' ὑπηρετεῖς] Vide quae ad v. 15. adnotavimus.

V. 1007. Schol.: κλοπῇ· ἀπάτῃ· καὶ Ὅμηρος· κλέπτε νόῳ. ζυγεὶς δέ, ὑποτιγμίς· ὁ δὲ νοῦς· καίτοι σὺ μὲν ἀναγκασθεὶς στρατεύῃ· προςποιούμενον γὰρ αὐτὸν μαίνεσθαι Παλαμήδης ἐξήλεγξεν. Id narratum fuisse in carminibus Cypriis a Proclo accepimus. Κλοπὴ fallacia a Palamede inventa intelligitur. HERM. Rem narrant Hygin. 95. Ovid. Met. XIII, 34 sqq. Adde Cic. de off. III, 26, 97. De verbi ζεύγνυσθαι usu ad Ant. 935. diximus.

V. 1009. ἑπτὰ ναυσὶ ναυβάτην] Vid. Hom. Il. β, 718 sq., et de dativo Matth. Gr. §. 405. 2.

V. 1010. Non usurpasset, puto, poeta ἔβαλον pro ἐξέβαλον, nisi de exposito Philocteta sermonem esse antecedd. iam 1017 sq. declaratum esset. Schol.: κεῖνοι δὲ σέ· ὡς σὺ φῄς, οἱ Ἀτρεῖδαί με ἐξέβαλον· ὡς δὲ φασὶν ἐκεῖνοι, σύ. Σὺ μέν, φησίν, ἐκείνους αἰτιᾷ, ἐκεῖνοι δὲ σέ.

V. 1011. τί μ' ἄγετε, quod comprehensae manus eius erant, τί μ' ἀπάγεσθε, quid me hinc ad vos abducitis. Cfr. v. 970. ed. meae.

V. 1014 sq. Schol.: πῶς θεοῖς· τοῦτο γὰρ προφασισαμένου Ὀδυσσέως, ὅτι θῦσαι οὐκ ἔστι, τούτου ἐπιστενάζοντος, ἐξέθηκαν αὐτόν.

V. 1016. πρόφασις — ἐκβαλεῖν] De infinitivo e substantivo apto egit Matth. §. 542. not. b.

κακῶς ὄλοισθ' · ὀλεῖσθε δ' ἠδικηκότες 1035
τὸν ἄνδρα τόνδε, θεοῖσιν εἰ δίκης μέλει.
ἔξοιδα δ', ὡς μέλει γ' · ἐπεὶ οὔποτ' ἂν στόλον
1020 ἐπλεύσατ' ἂν τόνδ' οὕνεκ' ἀνδρὸς ἀθλίου,
εἰ μή τι κέντρον θεῖον ἦγ' ὑμᾶς ἐμοῦ.
ἀλλ', ὦ πατρῴα γῆ, θεοί τ' ἐπόψιοι, 1040
τίσασθε, τίσασθ' ἀλλὰ τῷ χρόνῳ ποτὲ
ξύμπαντας αὐτούς, εἰ τι κἄμ' οἰκτείρετε.
1025 ὡς ζῶ μὲν οἰκτρῶς · εἰ δ' ἴδοιμ' ὀλωλότας
τούτους, δοκοῖμ' ἂν τῆς νόσου πεφευγέναι.

ΧΟΡΟΣ.

βαρύς τε καὶ βαρεῖαν ὁ ξένος φάτιν 1045
τήνδ' εἶπ', Ὀδυσσεῦ, κοὐχ ὑπείκουσαν κακοῖς.

V. 1037. οὐδὲ σοῦ ego scripsi. Vulgo οὐδέ σου. At requiritur hic eodem iure pronomen orthotonumenon, quo positum est v. 1042. τί δῆτα σοῦ δεῖ;

V. 1017 sqq. κακῶς ὄλοισθ' — μέλει γ'] Similiter dixit Sophocles Trach. 799 sqq. ed. meae: ὧν σε πολύμορος Δίκη τίσαιτ' Ἐρινύς τ', εἰ θεμίστ' ἐπεύχομαι. Θέμις δ', ἐπεί μοι τὴν ἔριν οὐ προὔβαλες.

V. 1018. τὸν ἄνδρα τόνδε] Hoc est ἐμέ. Vide ad Ai. 78.

V. 1019. ἔξοιδα δ', ὡς μέλει γε] Facit γὲ particula, ut hic sit sensus: esse autem revera curae certo scio. De locutione στόλον ἐπλεύσατε vide ad v. 893.

V. 1021. κέντρον θεῖον ἐμοῦ] Brunckius ἐμοῦ iungebat verbis ἀνδρὸς ἀθλίου. Sed perquam inficete pronomen plane supervacaneum post interiectam alteram sermonis partem illatum esset. Recte Gedikius et Wakefieldus genitivum illum causae agnoverunt, κέντρον ἐμοῦ, qualis fuit supra v. 327: τίνος χόλον. BUTTM. Θεῖον est divinitus immissum. Vide ad v. 192.

V. 1022. Soph. El. 67: ἀλλ' ὦ πατρῴα γῆ, θεοί τ' ἐγχώριοι. Schol.: θεοί τ' ἐπόψιοι· οἱ ἐφορῶντές με δυςτυχοῦντα. Rectius Buttm.: ἐπόψιοι, qui omnia vident. Apollon. II, 1124: ἀντάμεθα πρὸς Ζηνὸς ἐποψίου. et 1181. Ζεὺς αὐτὸς τὰ ἕκαστ' ἐπιδέρκεται. Soph. El. 175: Ζεύς, ὃς ἐφορᾷ πάντα καὶ κρατύνει.

V. 1023. ἀλλά] Saltem. Cfr. Herm. ad Vig. p. 811. n. 273. et Elmsl. ad Eur. Heracl. 363. De τῷ χρόνῳ vid. Lob. ad Ai. 305.

V. 1025 sq. Apposite Camer comparavit Hom. Il. ζ, 284 sq.: εἰ κεῖνόν γε ἴδοιμι κατελθόντ' ἄϊδος εἴσω, φαίην κεν φρέν' ἀτέρπου ὀϊζύος ἐκλελαθέσθαι.

V. 1026. τῆς νόσου πεφευγέναι] Ad similitudinem formatum Homerici Od. α, 18: οὐδ' ἔνθα πεφυγμένος ἦεν ἀέθλων. Ea enim perfecti graeci potestas est, ut πέφευγα non tam effugi quam liber sum significet. Constat autem, quaecumque verba liberum esse

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

πόλλ' ἂν λέγειν ἔχοιμι πρὸς τὰ τοῦδ' ἔπη,
εἴ μοι παρείκοι· νῦν δ' ἑνὸς κρατῶ λόγου·
οὐ γὰρ τοιούτων δεῖ, τοιοῦτός εἰμ' ἐγώ·
χὤπου δικαίων κἀγαθῶν ἀνδρῶν κρίσις, 1050
οὐκ ἂν λάβοις μου μᾶλλον οὐδέν' εὐσεβῆ.
νικᾶν γε μέντοι πανταχοῦ χρῄζων ἔφυν,
πλὴν εἰς σέ· νῦν δὲ σοί γ' ἑκὼν ἐκστήσομαι.
ἄφετε γὰρ αὐτόν, μηδὲ προςψαύσητ' ἔτι.
ἐᾶτε μίμνειν, οὐδὲ σοῦ προςχρῄζομεν, 1055
τά γ' ὅπλ' ἔχοντες ταῦτ', ἐπείπερ ἔστι μὲν

V. 1038. ἐπείπερ ἔστι ex mea coniectura scripsi. Libri ἐπεὶ πάρεστι.

significent, vulgo cum genitivo eius rei, qua quis liber esse dicitur, coniungi solere. Valde igitur erraverit, qui ex hoc loco concluserit verbum φεύγειν omnino cum genitivo a poetis coniunctum esse.

V. 1030. Schol.: εἴ μοι παρείκοι· εἰ καιρὸς ἐπιτρέψειέ μοι. Verbum impersonale est παρείκει. Plat. Leg. V. p. 734. b.: τὸν βουλόμενον ἡδέως ζῆν οὐκέτι παρείκει ἑκόντα γε ἀκολάστως ζῆν. Symp. p. 187. extr.: καθ' ὅσον παρείκει, φυλακτέον ἑκάτερον τὸν ἔρωτα. BUTTM.

Ibid. Schol.: νῦν δ' ἑνὸς κρατῶ λόγου· νῦν δὲ σιωπῶ· οὐδὰ γὰρ τοῦτο ποιεῖν, ὅπου δεῖ. Hanc uti falsam esse interpretationem apparet, ita non dubium est, quin sensus hic esse debeat: nunc vero unum est quod dicam. Verum quomodo isto sensu ἑνὸς κρατῶ λόγου dici potuerit, neque quisquam interpretum ante me explicavit neque egodum expedire possum.

V. 1031 sq. οὐ γὰρ — μᾶλλον οὐδέν' εὐσεβῆ] Malo fateri libere me horum verborum sensum non assequi, quam istiusmodi proponere interpretationem, quae ne mihi quidem ipsi probetur. Vereor autem, ne corruptus locus sit. De μοῦ pronomine enclitico post comparativum posito Advers. in Soph. Phil. p. 49. dixi.

V. 1034. νικᾶν χρῄζων ἔφυν] De locutione χρῄζων ἔφυν ad Ant. 499. diximus.

V. 1035. O. R. 370: ἀλλ' ἔστι, πλὴν σοί· σοὶ δὲ τοῦτ' οὐκ ἔστ'. Xen. Anab. I, 8, 6: πλὴν Κύρου· Κῦρος δὲ etc.

V. 1038 sqq. ἐπείπερ ἔστι μὲν etc.] Notandum anacoluthon, quod est in verbis ἔστι μὲν Τεῦκρος — ἐγώ τε. Sic rursus v. 1136 sq.: ὁρῶν μὲν αἰσχρὰς ἀπάτας στυγνόν τε φῶτα. v. 1424 sq.: πρῶτον μὲν νόσου παύσει λυγρᾶς ἀρετῇ τε πρῶτος etc. et alibi saepissime. Cfr. Matth. ad Eur. Or. 24. et Gr. Gr. §. 622.

Τεῦκρος παρ' ἡμῖν, τήνδ' ἐπιστήμην ἔχων,
1040 ἐγώ θ', ὃς οἶμαι σοῦ κάκιον οὐδὲν ἂν
τούτων κρατύνειν, μηδ' ἐπιθύνειν χερί.
τί δῆτα σοῦ δεῖ; χαῖρε τὴν Λῆμνον πατῶν. 1060
ἡμεῖς δ' ἴωμεν, καὶ τάχ' ἂν τὸ σὸν γέρας
τιμὴν ἐμοὶ νείμειεν, ἣν σὲ χρῆν ἔχειν.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

1045 οἴμοι, τί δράσω δύσμορος; σὺ τοῖς ἐμοῖς
ὅπλοισι κοσμηθεὶς ἐν Ἀργείοις φανεῖ;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

μή μ' ἀντιφώνει μηδέν, ὡς στείχοντα δή. 1065

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ὦ σπέρμ' Ἀχιλλέως, οὐδὲ σοῦ φωνῆς ἔτι
γενήσομαι προσφθεγκτός, ἀλλ' οὕτως ἄπει;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

1050 χώρει σύ, μὴ πρόσλευσσε, γενναῖός περ ὤν,
ἡμῶν ὅπως μὴ τὴν τύχην διαφθερεῖς.

V. 1044. Ex mea emendatione positum est ἣν σὲ χρῆν. Li-

V. 1039. Schol.: οὐ μόνον Τεῦκρός ἐστι τοιοῦτος, ἀλλὰ κἀγὼ ὑπολαμβάνω ἐμαυτὸν τούτων ἔμπειρον εἶναι, οὐχ ἧττον σοῦ. Ὅμηρος (Oed. θ, 215.) · εὖ μὲν τύξον οἶδα ἐὔξοον ἀμφαφάασθαι. Vide ad Aiac. 1093 sqq.

V. 1040 sq. ὃς οἶμαι — χερί] Notum est post verba putandi Graecos consuevisse nunc οὐ nunc μή particulam infinitivo apponere, quum saepe nihil interesset, utrum ad verbum finitum putandi, an ad infinitivum negatio referretur. Nihil igitur in eo offensionis est, quod hic primum οὐ, deinde μή particula posita est, eo aptior loco secundo, quo magis eam coniungere cum infinitivo auditores cogebantur. Simillime Plato Protagor. p. 319. b.: ἐγὼ γὰρ τοῦτο, ὦ Πρωταγόρα, οὐκ ᾤμην διδακτὸν εἶναι, σοὶ δὲ λέγοντι οὐκ ἔχω ὅπως ἂν ἀπιστῶ. ὅθεν δὲ αὐτὸ ἡγοῦμαι οὐ διδακτὸν εἶναι μηδ' ὑπ' ἀνθρώπων παρασκευαστὸν ἀνθρώποις, δίκαιός εἰμι εἰπεῖν. — De verbo κρατύνειν confer v. 366., de addito substantivo χερί ad Ai. 710 sq.

V. 1042. Schol.: χαῖρε τὴν Λῆμνον πατῶν· ἥδου τῇ διατριβῇ τῆς Λήμνου. Cfr. Theocrit. XVIII, 20: οὔκ Ἀχαϊάδων γαῖαν πατεῖ οὐδεμί' ἄλλα.

V. 1047. De ὡς cum participio iuncto vide Matth. Gr. §. 568. 1. Rost. §. 130. not. 8.

V. 1049. Schol.: προσφθεγκτός· προσφωνηθῆναι ἄξιος. De genitivo ex hoc nom. pendente vide ad v. 3 sq. et Matth. §. 345.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

η καὶ πρὸς ὑμῶν ὧδ' ἔρημος, ὦ ξένοι, 1070
λειφθήσομαι δή, κοὐκ ἐποικτερεῖτέ με;

ΧΟΡΟΣ.

ὅδ' ἐστὶν ἡμῶν ναυκράτωρ ὁ παῖς· ὅσ' ἂν
1055 οὗτος λέγῃ σοι, ταῦτά σοι χἠμεῖς φαμεν.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ἀκούσομαι μέν, ὡς ἔφυν οἴκτου πλέως,
πρὸς τοῦδ· ὅμως δὲ μείνατ', εἰ τούτῳ δοκεῖ, 1075
χρόνον τοσοῦτον, εἰς ὅσον τά τ' ἐκ νεὼς
στείλωσι ναῦται, καὶ θεοῖς εὐξώμεθα.
1060 χοὗτος τάχ' ἂν φρόνησιν ἐν τούτῳ λάβοι
λῴω τίν' ἡμῖν. νὼ μὲν οὖν ὁρμώμεθα·
ὑμεῖς δ', ὅταν καλῶμεν, ὁρμᾶσθαι ταχεῖς. 1080

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

(στροφὴ α'.)

Ὦ κοίλας πέτρας γύαλον

bri et editiones omnes vitiose ἦν σ' ἐχρῆν.

V. 1050. Vox γενναῖος e latiori suo significatu saepe misericordiae potissimum notionem induit. Vide supra v. 799. 991. O. R. 1510. BUTTM.

V. 1051. ὅπως μὴ διαφθερεῖς] De ὅπως μὴ confer Matth. §. 531. et Rost. §. 122. 10. not. 4.

V. 1056. Schol.; τὸ ἑξῆς· ἀκούσομαι πρὸς τοῦδε, ὡς εἰμὶ οἴκτου μεστός· οἷον, καταγνωσθήσομαι ὡς ἥττων οἴκτου. De verbi ἀκούειν usu ad v. 380. admonuimus.

V. 1057. εἰ τούτῳ δοκεῖ] Intelligendum apparet μεῖναι ὑμᾶς, quod optasse videbatur Philoctetes v. 1052 sq.

V. 1058. Schol.: τά τ' ἐκ νεώς· τὰ ἐπὶ τῆς νεώς. Non male. Verum proprie est στέλλειν τὰ ἐκ νεώς parare ea, quae e navi in terram asportata nunc rursum ei imponenda sunt. Cfr. Matth. §. 596. MATTH.

V. 1062. ὁρμᾶσθαι ταχεῖς] De adiectivo, pro quo adverbium exspectaveris, confer 526: ὁρμάσθω ταχύς. 808: νόσος ταχεῖ' ἀπέρχεται. 1223: ἕρπεις ταχύς. Ai. 1226 sq.: χάρις ταχεῖα διαῤῥεῖ. Ant. 231: τοιαῦθ' ἑλίσσων ἤνυτον σχολῇ βραδύς. 1215: ἔτι ὠκεῖς. O. C. 306: κεἰ βραδὺς ἕρπει. Trach. 1253: τὴν χάριν ταχεῖαν, ὦ παῖ, πράσθες. De infinitivo pro imperativo posito cfr. ad v. 57.

V. 1063 — 1138. ὦ κοίλας — βιόδωρος αἶα] Postquam Ulixes cum Neoptolemo discessit, Philoctetes arcu spoliatus de summa calamitate, in quam Ulixis fraude coniectus sit, conqueritur. In eius autem cala-

1065 θερμὸν καὶ παγετῶδες, ὡς σ' οὐκ ἔμελλον ἄρ', ὦ τάλας,
λείψειν οὐδέποτ', ἀλλά μοι
καὶ θνήσκοντι συνοίσει. 1085
οἴμοι μοί μοι.
ὦ πληρέστατον αὔλιον
1070 λύπας τᾶς ἀπ' ἐμοῦ τάλαν,
τίπτ' αὖ μοι τὸ κατ' ἦμαρ
ἔσται; τοῦ ποτε τεύξομαι 1090
σιτονόμου μέλεος πόθεν ἐλπίδος;

V. 1074 sqq. Foede corrupta sunt verba εἴθ' αἰθέρος ἄνω — ἕλωσί μ'; quae vix unquam sine melioribus codicibus emendari poterunt. Scholiastam enim non integriore codice usum esse ex interpretatione eius apparet: εἴθ' αἰθέρος ἄνω· τὸ ἑξῆς· εἴθε αἰθέρος ἄνω ἕλωσί με ὀξύτονοι δρομάδες διὰ πνεύματος. τινὲς δὲ οὕτως· μετὰ ὀξυτόνου πνεύματος ἕλωσί με. ὄξυτονον δὲ λέγει πνεῦμα

mitatis cogitatione ita defixus haeret, ut, quae Chorus admonet v. 1077 — 1081. 1096 — 1100. 1117 — 1122., nihil omnino advertat, nec quicquam ad ea respondeat. Vide quae ad Ai. 359. adnotavimus. Ceterum qui consideraverit quae antea prolata a Philocteta sunt (v. 986 — 1049. ed. meae), is valde errare intelliget eos interpretes, qui, si quando Philoctetes in hoc loco (1063 — 1138.) de fraude iniuriaque sibi illata queritur non addito nomine hominis, a quo profecta sit, Neoptolemum significari putant. Immo luculentissime ex antecedentibus apparet nonnisi in Ulixem omnia illa convicia dici.

V. 1065. θερμὸν καὶ παγετῶδες] Recte vidit Thudichum molestias et caloris nimii et frigoris significari, quae perferendae antri habitatori erant. De adiectivo παγετῶδες cfr. v. 291 sqq. ed. meae.

V. 1067. Schol.: ἀλλά μοι καὶ θνήσκοντι συνοίσει· ἀντὶ τοῦ καὶ ἀπολλυμένῳ μοι σύμφορον ἔσῃ καὶ ὠφέλιμον, καὶ δέξῃ με ἀποθανόντα. Ἢ οὕτω· σὺν ἐμοὶ ἔσῃ καὶ ὄψει με ἀποθανόντα. ὑπερβολικῶς· οἷον καὶ μετὰ θάνατον συνελεύσῃ μοι, καὶ οὐ καταλείψεις με. Certum hoc est, verborum ἀλλά μοι καὶ θν. σ. hunc fere sensum esse debere: sed etiam morienti mihi habitaculum eris, id est sed etiam apud te (appellat enim antrum ut socium) moriar. Sed illud incertum est, scripseritne Sophocles συνοίσει, quod quum significet, convenies, idoneum eris, vix satis placere potest, et, si non scripsit, quid pro συνοίσει restituendum sit.

V. 1069 sq. πληρέστατον αὔλιον λύπας] I. e. antrum plenum gemitus, dolore extorti. Cfr. 936 — 939.

V. 1071. Schol.: τί ποτ' αὖ μοι τὸ κατ' ἦμαρ· τί ἄρα τρόφιμόν μοι καθ' ἡμέραν ἔσται; — Τίπτε, id est τί ποτε, quid tandem. Sic Soph. El. 823. ποῦ ποτε, ubi tandem, et ibid. 930. — τὸ κατ'

εἴθ' αἰθέρος ἄνω
1075 πτωκάδες ὀξυτόνου διὰ πνεύματος
ἕλωσί μ' · οὐδ' ἔτ' ἀρκῶ.

ΧΟΡΟΣ.

(στροφὴ β'.)

σύ τοι, σύ τοι κατηξίωσας, ὦ βαρύποτμ', οὐκ 1095
ἄλλοθεν ἁ τύχα ἅδ' ἀπὸ μείζονος,
1080 εὖτέ γε, παρὸν φρονῆσαι,
λωϊτέρου δαίμονος εἵλου τὸ κάκιον εὑρεῖν. 1100

ἀπὸ τοῦ ὀξυτόνως βοᾶν. γρ. δρομάδες, αἱ καταιγίδες. τινὲς δὲ πτωχάδες, ἵνα τὰς Ἁρπυίας σημαίνῃ, διὰ τὸ ἀεὶ πεινῆν. Πτωκάδες· αἱ Ἅρπυιαι ἐπιθετικῶς διὰ τὸ ἐπεμπίπτειν, ἢ διὰ τὴν φωνήν. εἰ δὲ γρ. πτωχάδες, αἱ ἀεὶ πεινῶσαι· τοῦτο γὰρ πάσχουσιν οἱ πτωχοί. [Εἰς τὸ αὐτό.] γρ. πτωμάδες, πτωκάδες, πτωχάδες, πρωτάδες, δρομάδες.

ἦμαρ, victus quotidianus, Plenius Soph. O. C. 1364: τὸν καθ' ἡμέραν βίον Alio sensu τὸ κατ' ἦμαρ Eur. El. 145. 183. dixit.

V. 1072 sq. τοῦ ποτε — ἐλπίδος] De duplici interrogatione in unum membrum contracta ad v. 242. admonuimus. Tum ἐλπὶς σιτονόμος significat ἐλπὶς διανομῆς σίτου. Cfr. Matth. §. 446. 11. not. 3. c.) et Lobeck. ad Ai. p. 231. ed. sec.

V. 1074 sqq. εἴθ' αἰθέρος — ἕλωσί μ'] Vehementer corrupta haec esse iam in nota critica monitum est. Suspicor autem poetam istiusmodi quid scripsisse, ut sensus esset: utinam vento in nubes abripiar. Vide quae ad Ai. 1165. adnotavimus.

V. 1076. οὐδ' ἔτ' ἀρκῶ] Suidas: ἀρκῶ· ἰσχύω, ὑπομεῖναι δύναμαι. Sic Soph. El. 185 sq.: ἀλλ' ἐμὲ μὲν ὁ πολὺς ἀπολέλοιπεν ἤδη βίοτος ἀνέλπιστος, οὐδ' ἔτ' ἀρκῶ.

V. 1077 sq. Schol.: σύ τοι, σύ τοι κατηξίωσας· σὺ σαυτῷ περιεποίησας τὴν νόσον· σὺ σαυτῷ τούτων πρόξενος γέγονας, ὦ δυςτυχέστατε· σὺ σαυτῷ κατηξίωσας, καὶ οὐκ ἀπό τινος ταύτῃ τῇ τύχῃ ἐνέχῃ ἀπὸ μείζονος σοῦ· διὸ μηδένα ἄλλον αἰτιῶ, ἀλλὰ σαυτόν· ἐξῆν γάρ σοι ἀκολουθήσαντι τὰ κακὰ διαφυγεῖν. Recte Schol. vidit verbis ἀπὸ μείζονος accuratiorem adverbii ἄλλοθεν explicationem contineri.

V. 1080. εὖτέ γε] Quum quidem. Vide ad O. C. 84. — παρὸν φρονῆσαι, quum tibi liceret sapere, i. e. meliora eligere. Cfr. Matth. Gr. §. 564. Herm. ad Vig. p. 769.

V. 1081. Schol.: τοῦ λῴονος δαίμονος· τοῦ συμφέροντος. λείπει ἡ ἀντί. Male; genitivus aptus est ex notione comparativi, quae inest in verbo εἵλου, ita ut sensus sit: μᾶλλον τὸ κάκιον ἢ λῴονα δαίμονα ἐβούλου εὑρεῖν. De locutione αἱροῦμαι εὑρεῖν τι, malo mihi parare quid, confer El. 1304: κοὐδ' ἄν σε λυπήσασα δεξαίμην βροχὺ αὐτὴ μέγ' εὑρεῖν κέρδος. coll. Comm. mea de

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

(ἀντιστροφὴ α'.)

ὦ τλάμων, τλάμων ἄρ' ἐγὼ
καὶ μόχθῳ λωβατός, ὃς ἤδη μετ' οὐδενὸς ὕστερον
1085 ἀνδρῶν εἰςοπίσω τάλας 1105
ναίων ἐνθάδ' ὀλοῦμαι,
αἰαῖ, αἰαῖ,
οὐ φορβὰν ἔτι προςφέρων,
οὐ πτανῶν ἀπ' ἐμῶν ὅπλων
1090 κραταιαῖς μετὰ χερσὶν 1110
ἴσχων· ἀλλά μοι ἄσκοπα
κρυπτά τ' ἔπη δολερᾶς ὑπέδυ φρενός.
ἰδοίμαν δέ νιν,

scholiorum in Soph. tragg. auctoritate p. 18 sq. et quae de usu verbi εὑρεῖν ad Trach. 25. adnotavimus.

V. 1083. Schol.: ὃς ἤδη μετ' οὐδενός· τὸ ἑξῆς· ὃς ἤδη ἐνθάδε ὀλοῦμαι, μετ' οὐδενὸς ὕστερον ἀνδρὸς εἰςοπίσω τάλας ναίων· ὁ δὲ νοῦς· ἄρα ἐγὼ δύστηνος ἐνταῦθα ἀπολοῦμαι ἀνθρώπων κεχωρισμένος;

V. 1088. Schol.: οὐ φορβὰν ἔτι προςφέρων· ἀντὶ τοῦ προςφερόμενος· ἐνίοτε δὲ ἔμπαλιν φησὶ διακονούμενος ἀντὶ τοῦ διακονῶν, καὶ στιβαδοποιούμενος ἀντὶ τοῦ στιβαδοποιῶν. Vide quae ad Ai. 129. adnotavimus.

V. 1090 sq. Male Brunck. ad κρατ. μετὰ χερσὶν intelligi ὄντων iubet. Μετὰ χερσὶν est in manibus. Cfr. Matth. Gr. §. 587. b. Ad ἴσχων repetendum φορβάν.

V. 1091 sq. Schol.: ἀλλὰ μοι ἄσκοπα· ἀπροςδόκητα, δόλια, ἃ οὐκ ἔστι προσκέψασθαι. γρ. δὲ καὶ ἄψοφα, ἀπὸ τοῦ μὴ ψοφεῖν, ἀντὶ τοῦ λαθραῖα. Ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν κολυμβώντων. Κρυπτὰ δὲ ἔπη φησὶ τὰ τοῦ Ὀδυσσέως. Εἰς τὸ αὐτό· ἀλλά μοι τὰ ἀφανῆ καὶ κρυπτὰ δολίας φρενὸς ὑπέδυ με· τὸ δὲ ἑξῆς· ἀλλά μοι ὑπέδυ ἄσκοπα κρυπτά τε ἔπη δολερᾶς φρενός. Male Scholiasta μὲ supplet. Nec debebat Buttmannum locutio ὑπέδυ μοι offendere. Cfr. Trach. 298: ἐμοὶ γὰρ οἶκτος δεινὸς εἰςέβη. Herodot. VI, 138: καὶ σφίσι βουλευομένοισι δεινόν τι ἐςέδυνε. Plato de Rep. p. 330. extr.: εἰςέρχεται αὐτῷ δέος καὶ φροντίς. Vide Matth. Gr. §. 402. c. De vocabulo ἄσκοπος ad El. 848. diximus.

V. 1096 sq. Schol.: πότμος σε δαιμόνων· λείπει ἡ ἑξ· ἐκ θεῶν γὰρ τύχη τις τοῦτο κεκλήρωκεν, καὶ οὐχ ὑπ' ἐμοῦ δεδόλωσαι· κατὰ κοινοῦ τὸ ἴσχεν. Τὸ δὲ ἑξῆς· πότμος σε δαιμόνων τάδ' ἴσχεν· οὐδέ σε δόλος ἴσχεν ὑπὸ χειρὸς ἐμᾶς· ὁ δὲ νοῦς· παῦσαι τῶν καταρῶν τούτων, μὴ διὰ τούτων κτήσῃ ἡμᾶς ἐχθρούς· θεὸς γὰρ τῆς δυςτυχίας ταύτης παραίτιος, οὐχ ἡμεῖς γεγόναμεν, οὔτε δόλῳ ὑπειςελθόντες, οὔτ' ἄλλῳ τινὶ πράγματι. Male Scholiasta ἐξ praepositionem supplet; πότμος δαιμόνων est θεία μοῖρα. Similiter Virg. Aen. II, 257: fatisque deum defensus iniquis — laxat claustra Sinon. Cfr. Matth.

τὸν τάδε μησάμενον, τὸν ἴσον χρόνον
1095 ἐμὰς λαχόντ' ἀνίας. 1115

ΧΟΡΟΣ.

(ἀντιστροφὴ β'.)

πότμος, πότμος σε δαιμόνων τάδ', οὐδὲ σέ γε δόλος
ἔσχ' ὑπὸ χειρὸς ἐμᾶς. στυγερὰν ἔχε
δύςποτμον ἀρὰν ἐπ' ἄλλοις· 1120
1100 καὶ γὰρ ἐμοὶ τοῦτο μέλει, μὴ φιλότητ' ἀπώσῃ.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

(στροφὴ γ'.)

οἴμοι μοι· καί που πολιᾶς
πόντου θινὸς ἐφημένος

Gr. §. 375. c. Ceterum praegnanter dictum πότμος δαιμόνων σε τάδε ἔσχε, significans: fatum deorum te tenuit et haec ut patereris effecit. Simillime Aesch. Pers. 747: πῶς τάδ' οὐ νόσος φρενῶν εἶχε παῖδ' ἐμόν; i. e. nonne animi morbus filium meum tenuit et haec ut faceret effecit?

V. 1097. σέ γε] Recte Buttmannus epicam esse hanc formam loquendi monet, qua in sermone bimembri pronomen subiecti vel obiecti communis in posteriore membro non necessarium quidem, sed cum vi ponatur, addita plerumque γὲ particula, veluti Hom. Il. ε, 184: ὅγ' ἀνήρ, γ, 409: ἦ ὅγε, κ, 235: μηδὲ σύ γε - σὺ δέ. Rarissime tamen poetae tragici hanc epicorum formam loquendi imitati sunt, neque fecerunt id nisi in carminibus melicis. Apud Sophoclem unus praeter hunc locum exstat eiusdem generis, O. R. 1102: τίς σε, τέκνον, τίς σ' ἔτικτε τῶν μακραιώνων ἄρα, Πανὸς ὀρεσσιβάταο προςπελασθεῖσ', ἢ σέ γε τις θυγάτηρ Λοξίου; Cui simillimum est quod legimus apud Homer. Od. θ, 488: Δημόδοχ', ἔξοχα δή σε βροτῶν αἰνίζομ' ἁπάντων, ἢ σέ γε Μοῦσ' ἐδίδαξε, Διὸς παῖς, ἢ σέ γ' Ἀπόλλων.

V. 1097 sq. ἔσχ' ὑπὸ χειρὸς ἐμᾶς] Dictum ita propter membrum oppositum pro eo, quod exspectaveris, οὐδὲ ἐσχέθης δόλῳ ὑπὸ χειρὸς ἐμᾶς. Monuit iam Buttm. provocans ad Gramm. Gr. §. 134.

V. 1098 sq. στυγερὰν ἔχε — ἐπ' ἄλλοις] Dirige diras in alios. De usu verbi ἔχειν ad v. 303. diximus. Tum ἐπ' ἄλλοις per euphemismum dictum apparet pro ἐπὶ δαίμοσιν.

V. 1100. Recte Schol.: παῦσαι τῶν καταρῶν τούτων, ὦ Φιλοκτῆτα, μὴ διὰ τούτων κτήσῃ ἡμᾶς ἐχθρούς. Fieri enim non potuit, quin Philoctetes chori etiam, qui Ulixis causam ageret, ab se animum diris, quibus virum illum exsecrabatur, abalienaret.

V. 1101 sq. Nota πολιᾶς πόντου θινός, quod dici debebat πολιοῦ πόντου θινός, ut apud Hom. Il. α, 349: θῖν' ἐφ' ἁλὸς πολιῆς. Ita solent tragici epitheta nominibus non suis applicare, dummodo notiones,

γελᾷ μου, χερὶ πάλλων 1125
τὰν ἐμὰν μελέου τροφάν,
1105 τὰν οὐδείς ποτ' ἐβάστασεν.
ὦ τόξον φίλον, ὦ φίλων
χειρῶν ἐκβεβιασμένον,
ἦ που ἐλεινὸν ὁρᾷς, φρένας εἴ τινας 1130
ἔχεις, τὸν Ἡράκλειον
1110 ἄρθμιον ὧδέ σοι
οὐκέτι χρησόμενον τὸ μεθύστερον·

V. 1112. Mancum hunc versum esse ex metro versus antistrophici intelligimus.

V. 1116. Post ἐμήσατο in libris additur Ὀδυσσεύς, quod no-

quibus opus est, in tota verborum complexione adsint. Vide Eur. Herc. f. 396. et Lobeck. ad Ai. 7. HERM.

V. 1103. Schol.: γελᾷ· ὁ Ὀδυσσεύς. Notandus autem usus rarissimus verbi simplicis γελᾶν cum genitivo coniuncti. Vulgo tantum καταγελᾶν ita dicitur. Sed vide quae ad Ai. 745. adnotavimus.

V. 1104. De genitivo μελέου vide Matth. Gr. §. 466. 1.; τροφάν, i. e. τόξα. Vide v. 931. 933.

V. 1106. De collocatione verborum ὦ τόξον φίλον vide Matth. Gr. §. 277.

V. 1107. Schol.: ἐκβεβιασμένον· ἐξηρπασμένον.

V. 1109 sqq. Schol.: ἀντὶ τοῦ ἐμέ, τὸν τοῦ Ἡρακλέους διάδοχον. Hesychius: ἄρθμοι· φίλοι, παρὰ τὸ ἡρμόσθαι, καὶ συμφωνεῖν ἡμῖν. Conferatur Philostr. Iun. in Icon. p. 889. ed. Olear.: θεράπων δὴ γενέσθαι τῷ Ἡρακλεῖ ὁ Φιλοκτήτης ἐκ νηπίου, ὅτε καὶ φορεὺς εἶναί οἱ τῶν τόξων, ἃ δὴ καὶ ὕστερον μισθῷ λαβεῖν παρ' αὐτοῦ τῆς εἰς τὴν πυρὰν ὑπουργίας.

V. 1112. Genitivus ἀνδρὸς pendet ab μεταλλαγᾷ, totiusque loci hic est sensus: in mutata possessione, i. e. in alius possessione viri vafri gestaris. Et tenendum ἐν μετ. ἀνδρὸς ἐρέσσει similiter dictum esse, atque supra v. 139 sq.: παρ' ὕτῳ τὸ θεῖον Διὸς σκῆπτρον ἀνάσσεται, ad quem locum vide quae monui. Schol.: ἐρέσσῃ· στρέφῃ· ἡ δὲ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν ἐρεσσούντων.

V. 1114. ὁρῶν μὲν αἰσχρὰς ἀπάτας] Ad Ulixem haec, non ad Neoptolemum pertinere primum ex eo apparet, quod Philoctetes in toto hoc carmine, quod post Ulixis et Neoptolemi discessum canit, de Ulixe tantum conqueritur et conqueri debebat, ut cuius solius vi et iniuria armis suis, quae Neoptolemus iam redditurus erat (974 sqq.), in perpetuum destitutus esset. Vide ad v. 1063 sqq. adnotata Deinde quum et antecedentia πολυμηχάνου ἀνδρὸς necessario ad Ulixem referri debeant et sequentia στυγνόν τε φῶτ' etc., inque his ipsis Philoctetes verbo αἰσχρῶν fraudem, qua privatus sit arcu, ex Ulixe esse ortam declararit: profecto verba αἰσχρὰς ἀπάτας et ad eandem illam iniuriam debere referri, quum aliam non esset expertus fraudem, nec ad alium

ἀλλ' ἐν μεταλλαγᾷ
πολυμηχάνου ἀνδρὸς ἐρέσσει, 1135
ὁρῶν μὲν αἰσχρὰς ἀπάτας,
1115 στυγνόν τε φῶτ' ἐχθοδοπόν,
μυρί' ἀπ' αἰσχρῶν ἀνατέλλοντ', ὅσ' ἐφ' ἡμῖν
κάκ' ἐμήσατο . . . .

ΧΟΡΟΣ.

(στροφὴ δ.)

ἀνδρός τοι τὸ μὲν εὖ δίκαιον εἰπεῖν, 1140

men interpreti deberi et metro et sensu admonemur. Poeta quid scripserit, incertum est. Non male tamen nuper Hermannus coniecit scribendum esse ἐμήσατο Ζεύς.

posse quam ad Ulixem pertinere certissimum est. Postremo participium etiam praesentis ὁρῶν satis superque ostendit verba αἰσχρὰς ἀπάτας στυγνόν τε φῶτ' ἐχθ. poetarum more in hunc sensum esse dicta: turpes fraudes invisi hostis, i. e. videns, qui turpes commisit fraudes, invisum hostem. Ceterum de collocatione μὲν particulae cfr. v. 279 sq.: ὁρῶντα μὲν ναῦς — πάσας βεβώσας, ἄνδρα δ' οὐδέν' ἔντοπον.

V. 1115 sq. Participium ἀνατέλλοντα active dictum pro ἀναπέμπαντα, ita ut sensus hic sit: innumera ex turpibus malis illis exoriri facientem, quae in me machinatus est. Addit Hermannus: „Turpia mala, quae iam est machinatus Ulixes, in eo posita sunt, quod et exposuit Philoctetam et nunc arcu privavit; mala autem, quae ex his excitare eum dicit, sunt carentis arcu multo miserabilior vita.“ Ceterum de μέν — τὲ particulis ad v. 1038 sq. admonuimus.

V. 1117 sq. ἀνδρός τοι — ὀδύναν] Certissimum mihi videtur verba εὖ δίκαιον aliquid vitii contraxisse, quamvis, quid scripserit Sophocles, nondum mihi liqueat. Sed illud non dubito, quin istiusmodi quid positum fuerit, ut sensus hic esset: viri boni est libere dicere quicquid iniustum putet esse, sed ubi dixerit, dictis acerbis invidiaeque plenis abstinere. Concedit Chorus Philoctetae esse, quod de fraude sibi illata conqueratur, sed admonet simul, ne acerbis malignisque verbis in Ulixem invehatur, quippe qui, id quod sequentibus explicat, non malevolentia quadam ductus aut sui commodi causa, sed amicorum saluti ut prospiceret id, quod molestum Philoctetae sit, suscipiendum faciendumque putarit. De ἀνδρός significatu ad Ai. 512. dixi. Deinde nihil offensionis in genitivo absoluto est εἰπόντος, pro quo poterat poeta εἰπόντα dicere, sed metri gratia posuit εἰπόντος, praecedenti genitivo ἀνδρός accommodatum. Denique verbis φθονερὰν ἐξῶσαι γλώσσας ὀδύναν nihil significatur nisi γλώσσαλγον εἶναι, sive, ut recte Scholiasta interpretatur, πικραίνεσθαι. Cfr. Eur. Med. 525: δεῖ μ' — ὑπεκδραμεῖν τὴν σὴν στόμαργον, ὦ γύ-

εἰπόντος δὲ μὴ φθονερὰν
ἐξῶσαι γλώσσας ὀδύναν.
1120 κεῖνος δ' εἷς ἀπὸ πολλῶν
ταχθεὶς τῶνδ' ἐφημοσύνᾳ
κοινὰν ἤνυσεν ἐς φίλους ἀρωγάν. 1145

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

(ἀντιστροφὴ γ'.)

ὦ πταναὶ θῆραι, χαροπῶν τ'
ἔθνη θηρῶν, οὓς ὅδ' ἔχει
1125 χῶρος οὐρεσιβώτας,
φυγᾷ μ' οὐκέτ' ἀπ' αὐλίων
πελᾶτ'· οὐ γὰρ ἔχω χεροῖν 1150

V. 1121. Vulgo τοῦδ' scribitur, ita ut eo pronomine Ulixes, pronomine κεῖνος Neoptolemus significari putetur. Quod statui non posse apparet. Immo certissimum est κεῖνος pronomine Ulixem significari. Itaque iam olim corruptum hunc locum pu-

ναι, γλωσσαλγίαν. Androm. 690: ἢν δ' ὀξυθυμῇς, σοὶ μὲν ἡ γλωσσαλγία μείζων, ἐμοὶ δὲ κέρδος ἡ προμηθία.

V. 1123. Schol.: ὦ πτηναὶ θῆραι· ἀντὶ τοῦ ὦ ἄγραι· ἀγρεύει γὰρ καὶ πτηνά. Similiter Romani verbum venationis, quod idem proprie atque θήρα significat, notione rei, quae capitur vel capta est, usurparunt. Cfr. Liv. XXXV, 49: Apud quem solstitiali tempore comiter accepti quum miraremur, unde illi eo tempore anni tam multa et varia venatio.

V. 1124 sq. Οὓς — οὐρ. poetice dictum pro: qui hic in montibus pascimini. Conferendum vocabulum οἰοβώτης, quo usus poeta est Ai. 615.

V. 1126 sq. Schol.: φυγᾷ μ' οὐκέτ' ἀπ' αὐλίων· ἀντὶ τοῦ οὐκέτι φεύξεσθέ με, οὐκέτι μετὰ φυγῆς καὶ φόβου προσπελάσετέ μοι. Similiter atque φυγῇ φεύγειν (veluti apud Platon. Symp. p. 195. Epinom. p. 974.) hoc loco dictum est φυγῇ — πελάζειν, significans ita appropinquare, ut statim rursus aufugias. Sensus enim totius loci hic est: opportunum iam est, o ferae, appropinquare ad me, ut me petatis et carne mea vos satietis, non, ut antea fecistis, ut me fugiatis. De verbo πελάζειν cum accusativo coniuncto conferatur Eur. Androm. 1108: καὶ μὴν ὅδ' ἄναξ ἤδη φοράδην Δελφίδος ἐκ γῆς δῶμα πελάζει. Rhes 13: τίνες ἐκ νυκτῶν τὰς ἀμετέρας κοίτας πλάθουσ'; Soph. O. R. 1134: ἥμος τὸν Κιθαιρῶνος τόπον ὁ μὲν διπλοῖσι ποιμνίοις, ἐγὼ δ' ἐνὶ ἐπλησίαζον τῷδε τἀνδρί. Similiter Trach. 58: ἐγγὺς δ' ὅδ' αὐτὸς ἀρτίπους θρώσκει δόμους. Nolo afferre huius fab. v. 1163: πέλασσον — πελάταν, cuius loci scriptura valde incerta sit. De-

τὰν πρόσθεν βελέων ἀλκάν,
ὦ δύστανος ἐγὼ τανῦν·
1130 ἀλλ' ἀνέδην ὅδε χῶρος ἐρύκεται,
οὐκέτι φοβητὸς ὑμῖν,
ἕρπετε, νῦν καλὸν
ἀντίφονον κορέσαι στόμα πρὸς χάριν
ἐμᾶς σαρκὸς αἰόλας. 1155
1135 ἀπὸ γὰρ βίον αὐτίκα λείψω.
πόθεν γὰρ ἔσται βιοτά;
τίς ὧδ' ἐν αὔραις τρέφεται, 1160
μηκέτι μηδενὸς κρατύνων ὅσα πέμπει βιόδωρος αἶα;

tabam. Cui suspicioni accessit Thudichum, qui recte vidit pro τοῦδε scribendum τῶνδε esse, ad πολλῶν referendum.

V. 1128. Non puto ἀλκάν a Sophocle scriptum esse; neque enim spondeus ferri hic potest. Quid scripserit, nondum mihi liquet. Possis coniicere ἀκάν.

nique vix opus est, ut moneam, πελᾶτε futurum esse verbi πελάζειν. Eadem forma usus est Sophocles El. 497. et O. C. 1060. Cfr. Matth. §. 181. 2. a).

V. 1130 sqq. ἀλλ' — νῦν καλόν] Particula ἀλλά iungenda est cum ἕρπετε, νῦν καλόν etc., verbis mediis ἀνέδην — ἡμῖν ita adiectis, ut pro membro causali sint. Vulgo eo sensu adiici γάρ particula solet.

V. 1130. Schol.: ἀλλ' ἀνέδην ὅδε χῶρος· ἐπ' ἐξουσίας ὁ τόπος ὑμῖν οὗτος ἀνεῖται, ἀντὶ τοῦ ἀδεία ὑπὸ τῶν θηρῶν ὁ τόπος κατασχεθήσεται. De forma orationis Neuius conferri O. R. 997. iubet.

V. 1131. Schol.: φοβητός· φόβον ἐμποιῶν.

V. 1132. Schol.: ἕρπετε· ἀντὶ τοῦ ἥκετε. Tum καλόν ἐστι significat opportunum est. Cfr. Soph. Syndeipn. fr. VII.: ἀλλ' ἐγγὺς Ἕκτωρ ἐστίν, οὐ μένειν καλόν. El. 384: νῦν γὰρ ἐν καλῷ φρονεῖν. O. R. 78: εἰς καλόν. Plato de Rep. p. 571: οὐκοῦν ἔτι ἐν καλῷ; Eodem sensu καλῶς ἔχει a scriptoribus prosaicis dicitur, veluti a Xenophonte Cyrop. III, 1, 9. 2, 31. V, 3, 9.

V. 1133 sq. ἀντίφονον στόμα] Os, quod caedem pro caede reddit. Sic δίκαι ἀντίφονοι in Soph. El. 248. MATTH. Πρὸς χάριν, ut volupe est. Cfr. Matth. Gr. §. 591. ε. Genitivus σαρκὸς pendet ab κορέσαι. Cfr. Matth. Gr. §. 352. Denique αἰόλας recte Musgr. propter ulcus, non propter vulnera a feris facta additum vidit.

V. 1137. Schol.: τίς ὧδ' ἐν αὔραις τρέφεται· τίς τρέφεται ἐξ ἀνέμων, μηδενὸς τῶν ἐκ γῆς τροφίμων εὐπορῶν; De ἐν praepositione ad v. 60. diximus. Cfr. Plato de Legg. X. p. 887: ἐν γάλαξι τρεφόμενοι.

ΧΟΡΟΣ.

(ἀντιστροφὴ δ'.)

πρὸς θεῶν, εἴ τι σέβει ξένον, πέλασσον
1140 εὐνοίᾳ πάσᾳ πελάταν,
ἀλλὰ γνῶθ', εὖ γνῶθ', ὅτι σὸν 1165
κῆρα τάνδ' ἀποφεύγειν·
οἰκτρὰ γὰρ βόσκειν, ἀδαὴς δ'
ἔχειν μυρίον ἄχθος, ᾧ ξυνοικεῖ.

(Ἀνομοιόστροφα.)

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

1145 πάλιν, πάλιν παλαιὸν ἄλγημ' ὑπέμνασας, ὦ 1170
λῷστε τῶν πρὶν ἐντόπων.
τί μ' ὤλεσας; τί μ' εἴργασαι;

ΧΟΡΟΣ.

τί τοῦτ' ἔλεξας;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

εἰ σὺ τὰν ἐμοὶ στυγερὰν
1150 Τρῳάδα γᾶν μ' ἤλπισας ἄξειν. 1175

ΧΟΡΟΣ.

τόδε γὰρ νοῶ κράτιστον.

V. 1139 sq. Schol.: εἴ τι σέβῃ ξένον, πέλασσον· ἑαυτὸν δὲ φησὶν ὁ Χορός, ὅτι ἐμοὶ τῷ ξένῳ μετ' εὐνοίας προσελθε, ἀντὶ τοῦ φίλος ἡμῖν γενοῦ. Non liquet, qui sit sensus huius loci. Ac vix dubito, quin locus corruptus sit et pro πέλασσον aliud verbum a poeta positum fuerit. Verba εὐνοίᾳ πάσᾳ, de quibus cfr. quae ad v. 142. adnotavi, iungenda videntur cum nomine πελάταν, de quo consule Blomf. ad Aesch. Pers. gl. 49.

V. 1142. κῆρα τάνδ'] Morbus cur κήρ appellatus sit, ad v. 42. explicavimus.

V. 1143 sq. Sensus est: hic morbus miserabilis est ad alendum eum, et nescius sustinere infinita mala, quae cum eo coniuncta sunt. Id est: maior est hic morbus, quam ut qui eo affectus sit tanta mala perferre queat. HERM. De verbo βόσκειν confer v. 313: βόσκων τὴν ἀδηφάγον νόσον, de infinitivo activi Matth. §. 535. b. not.; de ξυνοικεῖ quae ad v. 266. adnotata sunt.

V. 1145. Schol. ad v. 1165. (1141.) recte adnotat: Οὗτος δὲ ταῦτα λεγόντων συνέη-

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ἀπό νύν με λείπετ' ἤδη.

ΧΟΡΟΣ.

φίλα μοι, φίλα ταῦτα παρήγγειλας ἑκόντι τε πράσσειν.

ἴωμεν, ἴωμεν, 1180

1155 ναὸς ἵν' ἡμῖν τέτακται.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

μή, πρὸς ἀραίου Διός, ἔλθῃς, ἱκετεύω.

ΧΟΡΟΣ.

μετρίαζε.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ὦ ξένοι,

μείνατε, πρὸς θεῶν. 1185

ΧΟΡΟΣ.

τί θροεῖς;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

αἰαῖ, αἰαῖ· δαίμων, δαίμων.

1160 ἀπόλωλ' ὁ τάλας.

ὦ πούς, πούς, τί σ' ἔτ' ἐν βίῳ

σιν, ὅτι παραινοῦσιν αὐτῷ εἰς Ἴλιον ἐλθεῖν· πρὸς ὃ ἀνακράζει, πάλιν, πάλιν μοι. De accusativo ἄλγημα confer Matth. §. 347. not. 2.

V. 1146. Schol.: ὦ λῷστε τῶν πρὶν ἐντόπων· ὦ βέλτιστε τῶν πλησιασάντων μοι πάλαι.

V. 1153. Schol.: φίλα μοι· ἐμοὶ βουλομένῳ ἡδέως ἀποπλεῦσαι κελεύεις. De dativo ἑκόντι vide Matth. §. 388. e. Sensus est: iucunda mihi haec, quae praecepisti, sunt, et paratus sum ea facere.

V. 1155. Schol.: ναὸς ἵν' ἡμῖν τέτακται· ὅπου ἡμῖν ἀφῖκται ἡ ναῦς· ἐπὶ τῆς ναός, ἀντὶ τοῦ εἰς τὴν ναῦν. Male. Ἵνα ναὸς ἡμῖν τέτακται est: qua in parte navis cuique nostrum sua est statio. HERM. Cfr. Matthiae Gr. §. 324.

V. 1156. Schol.: μή, προς ἀραίου· ἀρὰ ἡ εὐχή· ἀραῖος οὖν, ᾧ πάντες προσευχόμεθα, ἢ ὃν ἐπικαλούμεθα ἀρώμενοι· ὥσπερ δὲ ἱκεσίου λέγουσι τοῦ τοὺς ἱκέτας ἐποπτεύοντος, οὕτως ἀραίου τοῦ τοὺς ἀρωμένους ἐπισκοποῦντος. ἔλθῃς· ἀντὶ τοῦ ἀπέλθῃς. Diras imprecatur Philoctetes choro, si abeat. De sensu verbi ἔλθῃς vide ad v. 48.

τεύξω τῷ μετόπιν τάλας;
ὦ ξένοι, ἔλθετ' ἐπήλυδες αὖθις. 1190

ΧΟΡΟΣ.

τί ῥέξοντες ἀλλοκότῳ
1165 γνώμᾳ τῶν πάρος, ὧν προὔφαινες;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

οὗτοι νεμεσητὸν
ἀλύοντα χειμερίῳ
λύπᾳ καὶ παρὰ νοῦν θροεῖν. 1195

ΧΟΡΟΣ.

βᾶθί νυν, ὦ τάλαν, ὥς σε κελεύομεν.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

1170 οὐδέποτ', οὐδέποτ', ἴσθι τόδ' ἔμπεδον,
οὐδ' εἰ πυρφόρος ἀστεροπητὴς
βροντᾶς αὐγαῖς μ' εἶσι φλογίζων.
ἐρρέτω Ἴλιον, οἵ θ' ὑπ' ἐκείνῳ 1200
πάντες, ὅσοι τόδ' ἔτλασαν ἐμοῦ ποδὸς

V. 1175. Brunck., ut integer esset tetrameter dactylicus, ἀλλ', ὦ ξεῖνοι, Herm. ἀλλὰ τόδ', ὦ ξένοι scripserunt. Fortassis ἀλλ' ἄγετ', ὦ ξένοι, scriptum fuit.

V. 1162. Schol.: τεύξω· ποιήσω. μετόπιν· μετὰ ταῦτα, μετόπισθεν.

V. 1163. Schol.: ἐπήλυδες· αὐτόματοι. Male. Ἐπήλυδες αὖθις est revertentes. Iam enim abibant. HERM.

V. 1164 sq. Schol.: τί πράξοντες ἐναντίᾳ γνώμῃ, ἕτερον παρὰ τὸ πρότερον. Sensus hic est: quid aliud faciemus quam quod antea fecimus, quod tu edixeras, sive quam quod antea iussu tuo fecimus? Id est, nullo alio consilio revertemur, nisi ut iterum a te abire iubeamur. Recte Lobeckius ad Ai. p. 126. ed. sec. ἀλλόκοτος γνώμη τῶν πάρος nihil aliud significare monet nisi διάφορον, coll. Cora. ad Heliod. p. 146.

V. 1166. οὗτοι νεμεσητόν] Sic Hom. Il. ι, 523: πρὶν δ' οὔτι νεμεσσητὸν κεχολῶσθαι, ubi Schol.: πρότερον δὲ οὐ μεμπτὸς ὑπῆρχες ὀργιζόμενος. — De verbo ἀλύοντα confer Il. ε, 352. (de Venere vulnerata): ἡ δ' ἀλύουσ' ἀπεβήσετο, τείρετο δ' αἰνῶς, ubi Schol.: ἀδημονοῦσα, καὶ οἷον λύσιν μὴ εὑρίσκουσα τῶν κακῶν.

V. 1167 sq. Schol.: χειμερίῳ λύπα· ταραχώδει πάθει, μεταφορικῶς· οὐκ ἔστι, φησί, μεμπτὸν τῷ δυςτυχοῦντι καὶ παραφθέγγεσθαι. Frequentant χειμάζω turbandi vel iactan-

1175 ἄρθρον ἀπῶσαι. ἀλλ', ὦ ξένοι,
ἔν γέ μοι, ἔν γέ μοι εὖχος ὀρέξατε.

ΧΟΡΟΣ.

ποῖον ἐρεῖς τόδ' ἔπος;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ξίφος, εἴ ποθεν,
ἢ γέννυν ἢ βελέων τι προπέμψατε. 1205

ΧΟΡΟΣ.

ὡς τίνα ῥέξῃς παλάμαν ποτέ;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

1180 κρᾶτ' ἀπὸ πάντα καὶ ἄρθρα τεμῶ χερί·
φονᾷ, φονᾷ νόος ἤδη.

ΧΟΡΟΣ.

τί ποτε; 1210

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

πατέρα ματεύων.

V. 1179. Versus mancus est, ita ut aut excidisse aliquam vocem ante ῥέξῃς, aut pro ῥέξῃς aliud a poeta scriptum fuisse verbum statuere debeamus. Nam debet esse tetrameter dactylicus.

di sensu poetae. O. R. 101. Eur. Hippol. 317. MUSG.

V. 1170. Schol.: τοῦτο γίνωσκε, ὅτι οὐκ ἔρχομαι, οὐδ' εἰ αὐτὸς ὁ Ζεὺς μετέλθοι με ταῖς βροντταῖς, τουτέστιν, οὐδ' εἰ κεραυνοῖ με ὁ Ζεύς, ἂν μὴ ἔλθω.

V. 1171. πυρφόρος ἀστεροπητής] Vide quae ad v. 1426. adnotavimus.

V. 1177. εἴ ποθεν] Elliptice pro εἴποθεν λαβεῖν δύνασθε; et sic pro ὁποθενδή. Sic Ai. 886: εἴποθε λεύσσων pro ὁπουδὴ λεύσσων. BUTTM. Cfr. Matth. Gr. §. 556. not. 2. et 617. f.

V. 1178. Schol.: γέννυν· ἀντὶ τοῦ πέλεκυν ἢ γενῆδα ἢ ἀξίνην. Cfr. Electr. 196.

V. 1179. Schol.: παλάμην· πρᾶξιν· ὅθεν καὶ παλαμᾶσθαι· ἢ τέχνην.

V. 1180. κρᾶτα] Pro hoc vocabulo vix dubitari potest quin aliud a poeta sit positum. Hermannus χρῶτ' scribendum putavit.

V. 1181. Schol.: φονᾷ· θανατᾷ, θανάτου ἐπιθυμεῖ. Galenus in glossis Hippocrateis: φονᾷ, φονεύειν ἐπιθυμεῖ. Quod rectius videtur Hermanno, monenti: Neque enim ut vivere desinat optat, sed vult sese occidere.

V. 1182. Hermanno ματεύων constructione referendum ad τεμῶ videtur. At multo aptius referetur ad sententiam verborum φονᾷ νόος ἤδη.

ΧΟΡΟΣ.

ποῖ γᾶς;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ἐς Ἅιδου.
οὐ γὰρ ἐν φάει γ' ἔτι.
1185 ὦ πόλις, ὦ πόλις πατρία,
πῶς ἂν εἰςίδοιμί σ' ἄθλιός γ' ἀνήρ,
ὅς γε σὰν λιπὼν ἱερὰν 1215
λιβάδ' ἐχθροῖς ἔβαν Δαναοῖς
ἀρωγός· ἔτ' οὐδέν εἰμι.

ΧΟΡΟΣ.

1190 Ἐγὼ μὲν ἤδη καὶ πάλαι νεὼς ὁμοῦ
στείχων ἂν ἦν σοι τῆς ἐμῆς, εἰ μὴ πέλας
Ὀδυσσέα στείχοντα τόν τ' Ἀχιλλέως 1220
γόνον πρὸς ἡμᾶς δεῦρ' ἰόντ' ἐλεύσσομεν.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

οὐκ ἂν φράσειας, ἥντιν' αὖ παλίντροπος
1195 κέλευθον ἕρπεις ὧδε σὺν σπουδῇ ταχύς;

V. 1187. Schol.: ὅς γε σὰν λιπών· ὅςτις ποτὲ κοταλιπών σε ἐπὶ τὸ βοηθεῖν τοῖς Ἕλλησιν οὐκέτι οὐδὲν εἰμί. — Λιβάδα· τὴν τοῦ ἐπίχωρίου ποταμοῦ. Significat Sperchium.

V. 1190. Quod Scholiasta dicit, ἐντεῦθεν διπλοῦν ἐστι τὸ ἐπεισόδιον, eo spectat, quod in hac scena non, ut plerumque, una, sed duae personae adveniunt. Philoctetes interea se in antrum suum recipit, ut ex v. 1263 sqq. intelligitur. HERM.

V. 1190. Schol.: ὁμοῦ· ἐγγύς. Phot. Lex.: ὁμοῦ· ἀντὶ τοῦ ἐγγύς· ἔστι δὲ τοῦτο πολὺ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, ὡς καὶ Μένανδρος· ἤδη γὰρ τοῦ [τῷ Meineke] τίκτειν ὁμοῦ. Soph. Ant. 1180: καὶ μὴν ὁρῶ τάλαιναν Εὐρυδίκην ὁμοῦ. Aristoph. Pac. 513: καὶ μὴν ὁμοῦστιν ἤδη. BUTTM. De καὶ πάλαι ad v. 948. monitum est.

V. 1191. Locutione στείχων ἂν ἦν, quam non esse poeticam tantum periphrasin idem significantem atque ἔστειχον ἂν luculenter ex hoc loco apparet, in quo metri causa ἔστειχον ἂν scribi licuit, hoc significatur: in itinere essem ad navim meam, differtque στείχων εἰμὶ ab στείχω eodem modo, quo Latinorum sum proficiscens a proficiscor, quorum prius res ipsa docet significare debere: in itinere sum. Exempla huius usus congessit, sed non explicavit Matth. Gr. §. 559. Ceterum σοὶ dativus ethi-

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

λύσων ὅσ' ἐξήμαρτον ἐν τῷ πρὶν χρόνῳ.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

δεινόν γε φωνεῖς· ἡ δ' ἁμαρτία τίς ἦν;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ἣν σοὶ πιθόμενος τῷ τε σύμπαντι στρατῷ

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

ἔπραξας ἔργον ποῖον ὧν οὔ σοι πρέπον;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ἀπάταισιν αἰσχραῖς ἄνδρα καὶ δόλοις ἑλών.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

τὸν ποῖον; ὤ μοι, μῶν τι βουλεύει νέον;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

νέον μὲν οὐδέν· τῷ δὲ Ποίαντος τόκῳ

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

τί χρῆμα δράσεις; ὡς μ' ὑπῆλθέ τις φόβος.

cus est, de quo vide Rost. Gr. §. 195. not. 3.

V. 1194. Schol.: ἥντιν' αὖ παλίντροπος κέλευθον ἕρπεις· ἀντὶ τοῦ εἰς ποῖον τόπον ἀπέρχῃ. Τοῦτο δὲ ὁ Νεοπτόλεμος, ἀποδοῦναι βουλόμενος τὰ τόξα τῷ Φιλοκτήτῃ, ἐπιπλήσσεται ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως. — Verba οὐκ ἂν φράσειας idem fere significant atque φράσον, coll. Matth. §. 515. γ. De locutione κέλευθον ἕρπειν in Censura Ai. ab Lob. edit. p. 51. exposui.

V. 1196. λύσων] Soluturus, i. e. irritum redditurus peccatum meum. [Nonne potius ducta locutio a debitoribus, qui debitum contractum solvunt? Die Schuld zulösen, durch die ich vorhin gefehlt. F. I.]

V. 1199. Hoc dicit: ποῖον ἔπραξας ἔργον τούτων, ἅ σε πρᾶξαι οὔ σοι πρέπον, ut in O. R. 862: οὐδὲν γὰρ ἂν πράξαιμ' ἂν ὧν οὔ σοι φίλον, de qua constructione relativorum vid. Matth. Gr. §. 473. b.

V. 1200. Repetendum mente ἔπραξα e verbis Ulixis, ut mox ad v. 1204. e. v. 1205. δοῦναι νοῶ. HERM.

V. 1201. Tricliniani male τὸ ποῖον. Nam quum Neoptolemus ἄνδρα infinite dixisset, tanto cupidius Ulixes, de Philocteta eum cogitare sentiens, quis iste vir sit interrogat. HERM. Apte confert Matth. Eurip. Med. 37: δέδοικα δ' αὐτὴν μή τι βουλεύσῃ νέον.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

παρ' οὗπερ ἔλαβον τάδε τὰ τόξ', αὖθις πάλιν

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

ὦ Ζεῦ, τί λέξεις; οὔτι που δοῦναι νοεῖς;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

αἰσχρῶς γὰρ αὐτὰ κοὐ δίκῃ λαβὼν ἔχω.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

πρὸς θεῶν, πότερα δὴ κερτομῶν λέγεις τάδε; 1235

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

εἰ κερτόμησίς ἐστι τἀληθῆ λέγειν.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

τί φῄς, Ἀχιλλέως παῖ; τίν' εἴρηκας λόγον;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

1210 δὶς ταὐτὰ βούλει καὶ τρὶς ἀναπολεῖν μ' ἔπη;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

ἀρχὴν κλύειν ἂν οὐδ' ἅπαξ ἐβουλόμην.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

εὖ νῦν ἐπίστω. πάντ' ἀκήκοας λόγον. 1240

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

ἔστιν τις, ἔστιν, ὅς σε κωλύσει τὸ δρᾶν.

V. 1207. πότερα] Vide quae de usu huius particulae ad Ai. 452 adnotavimus.

V. 1210. Schol.: ἀναπολεῖν· τὰ αὐτὰ λέγειν· ἀπὸ τῶν δεύτερον ἀναπολούντων τὴν ἠροτριαμένην γῆν. Vide quae ad Ant. 847 sqq. adnotata sunt, et cfr. Platon. Phileb. p. 59 sq.: εὖ δ' ἡ παροιμία δοκεῖ ἔχειν, τὸ καὶ δὶς καὶ τρὶς τό γε καλῶς ἔχον ἐπαναπολεῖν τῷ λόγῳ δεῖν.

V. 1211. ἀρχήν] Omnino; vid. Hermann. ad Vig. n. 80. p. 723.

V. 1212. εὖ νῦν ἐπίστω] Non dicit, ut sequentia confirmet, sed in mente habens δώσειν με τὸ τόξον. Id ut confirmet, neque amplius verbis opus esse ostendat, addit πάντ' ἀκήκοας λόγον, quae est usitata formula nihil sibi quod dicat reliquum esse significantis; vid. Ai. 486. Trach. 876. similiterque supra 241: οἶσθα δὴ τὸ πᾶν. HERM. Vide quae ad Ai. 472. exposuimus.

V. 1213. De κωλύειν cum accusativo iuncto vide Matth. Gr. §. 421. p. 939.; de infinitivo cum articulo iuncto idem ad Hipp. 49. et Gr. §. 543. not. 2. exposuit.

V. 1215. ξύμπας — ἐν δὲ τοῖς ἐγώ] Cfr. O. C. 742:

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

τί φῄς; τίς ἔσται μ' οὐπικωλύσων τάδε;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

1215 ξύμπας Ἀχαιῶν λαός, ἐν δὲ τοῖς ἐγώ.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

σοφὸς πεφυκὼς οὐδὲν ἐξαυδᾷς σοφόν.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

σὺ δ' οὔτε φωνεῖς, οὔτε δρασείεις σοφά. 1245

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ἀλλ' εἰ δίκαια, τῶν σοφῶν κρείσσω τάδε.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

καὶ πῶς δίκαιον, ἅλαβες βουλαῖς ἐμαῖς,

1220 πάλιν μεθεῖναι ταῦτα;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

τὴν ἁμαρτίαν

αἰσχρὰν ἁμαρτὼν ἀναλαβεῖν πειράσομαι.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

στρατὸν δ' Ἀχαιῶν οὐ φοβεῖ πράσσων τάδε; 1250

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ξὺν τῷ δικαίῳ τὸν σὸν οὐ ταρβῶ φόβον.

[ἀλλ' οὐδέ τοι σῇ χειρὶ πείθομαι τὸ δρᾶν.]

πᾶς σε Καδμείων λεὼς καλεῖ δικαίως, ἐκ δὲ τῶν μάλιστ' ἐγώ. et quae ad eum locum adnotavimus.

V. 1221. ἀναλαβεῖν] Proprie resumere; hinc resumere aliquid, ut corrigas et emendes, idem fere, quod nobis zurücknehmen, et hoc loco et in Demosth. Mid. p. 550, 14. Reisk.: ἀναλαμβάνειν ταῦτα καὶ μεταγιγνώσκειν. MATTH. Eodem sensu etiam Eur. Ion. 426.

V. 1223. τὸν σὸν φόβον] Terrorem, quem tu mihi vis incutere, minas tuas. Vide Matth. Gr. §. 466. 3.

V. 1224. Non posse Ulixi hunc versum assignari manifestum est. Neque tamen Neoptolemo convenit. Nam sic τὸ δρᾶν, quod Graecorum consuetudo loquendi postulare videtur (cfr. Matth. ad Eur. Hipp. v. 49.) ut 1241 (1213.) de redditione armorum intelligimus, sensus hic est: sed ne tua quidem manu adducor, ut reddam arma Philoctetae, quod nec ab Ulixe dici potuit, nec a Neoptolemo, cui sic tantum aliqua ratione hic versus conveniret, si in hunc sensum acciperetur: sed ne manu quidem tua (i. e. ne vi qui-

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

1225 οὔ τἄρα Τρωσίν, ἀλλὰ σοὶ μαχούμεθα.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ἔστω τὸ μέλλον. χεῖρα δεξιὰν ὁρᾷς
κώπης ἐπιψαύουσαν; 1255

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

ἀλλὰ κἀμέ τοι
ταὐτὸν τόδ' ὄψει δρῶντα κοὐ μέλλοντ' ἔτι.
καίτοι σ' ἐάσω· τῷ δὲ σύμπαντι στρατῷ
1230 λέξω τάδ' ἐλθών, ὅς σε τιμωρήσεται.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ἐσωφρόνησας· κἂν τὰ λοίφ' οὕτω φρονῇς,
ἴσως ἂν ἐκτὸς κλαυμάτων ἔχοις πόδα. 1260
Σὺ δ', ὦ Ποίαντος παῖ, Φιλοκτήτην λέγω,
ἔξελθ' ἀμείψας τάςδε πετρήρεις στέγας.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

1235 τίς αὖ παρ' ἄντροις θόρυβος ἵσταται βοῆς;
τί μ' ἐκκαλεῖσθε; τοῦ κεχρημένοι, ξένοι;

dem a te adhibita) adducor, ut faciam quod me facere vis, ut non reddam Philoctetae arma. Sed hoc a Sophocle iis, quae scripta sunt, verbis dici non potuisse apparet. Itaque in eam inclino sententiam, ut ab interprete additum hunc versum censeam. Nam neque ullam corruptelae speciem prae se fert, neque excidisse alios versus, quibus eo, quo videtur tantum accipi posse, sensu recte respondere potuerit, ullo modo probabile est. Accedit, quod duo versus Neoptolemo tributi dialogi aequalitatem evertunt.

V. 1228. Schol.: *κοὐ μέλλοντ' ἔτι· οὐ βραδύνοντα.* Sic Trach. 75: *Εὐβοῖδα χώραν φασίν, Εὐρύτου πόλιν, ἐπιστρατεύειν αὐτόν, ἢ μέλλειν ἔτι.*

V. 1230. Ulixes quum *τιμωρήσεται* dixisset, abit e scena.

V. 1232. *ἐκτὸς κλαυμάτων ἔχειν πόδα*] Frequens haec poetarum dictio pro *ἐκτὸς κλαυμάτων* (i. e. *πημάτων*) *εἶναι.* Sic Aesch. Prom. 271: *ὅςτις πημάτων ἔξω πόδα ἔχει,* ad quem locum multa huius generis Blomf. in Gloss. attulit. De usu verbi *κλαίειν* et substantivi *κλαῦμα* ad Ant. 230. monitum est.

V. 1234. Schol.: *ἀμείψας· καταλιπών.* Sic Horat. Carm. saec. 39. mutare lares; quanquam etiam contrariam significationem habet, ut in eiusdem Carm. II, 16, 18. terras — mutamus, i. e. adimus, cuius diversae significationis causam a prima verborum *ἀμείβειν,* mutare, notione

ὦ μοι· κακὸν τὸ χρῆμα, μῶν τί μοι μέγα 1265
πάρεστε πρὸς κακοῖσι πέμποντες κακόν;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

θάρσει· λόγους δ' ἄκουσον, οὓς ἥκω φέρων.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

1240 δέδοικ' ἔγωγε· καὶ τὰ πρὶν γὰρ ἐκ λόγων
καλῶν κακῶς ἔπραξα, σοῖς πεισθεὶς λόγοις.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

οὔκουν ἔνεστι καὶ μεταγνῶναι πάλιν; 1270

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

τοιοῦτος ἦσθα τοῖς λόγοισι χὥτε μου
τὰ τόξ' ἔκλεπτες, πιστός, ἀτηρὸς λάθρᾳ.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

1245 ἀλλ' οὔτι μὴν νῦν· βούλομαι δέ σου κλύειν,
πότερα δέδοκταί σοι μένοντι καρτερεῖν,
ἢ πλεῖν μεθ' ἡμῶν.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

παῦε, μὴ λέξῃς πέρα. 1275
μάτην γὰρ ἂν εἴπῃς γε πάντ' εἰρήσεται.

repetendam docuit Wunderl. Obss. in Aesch. p. 182. Cum nostro loco cfr. Trach. 658. et Eur. El. 755: δέσποιν', ἄμειψον δώματ' Ἠλέκτρα τάδε. MATTH. De adiectivo πετρήρεις confer Ant. 947.

V. 1235. De locutione ἑστάναι βοήν monuerunt Kuster, ad Aristoph. Thesmoph. 704. et Elmsl. ad Eur. Heracl. 656.

V. 1237. χρῆμα dixit, respiciens verbum κεχρημένοι, proprio significatu: mala res, qua opus sit vobis. Dicit autem haec verba conspecto Neoptolemo. Nam quae praecedunt nondum viso dicuntur. HERM.

V. 1238. πέμποντες κακόν] Cfr. v. 105: ἰοὺς ἀφύκτους καὶ προπέμποντας φόνον.

V. 1240 sq. ἐκ λόγων καλῶν etc.] Non est, post res auditu gratas, sed per blandos sermones vel blandis sermonibus in calamitatem incidi. Vide ad v. 91 sq.

V. 1243. τοιοῦτος ἦσθα] Referendum τοιοῦτος est ad sequentia πιστός, ἀτηρὸς λάθρᾳ. Sic Hom. Il. φ, 108: οὐχ ὁρᾷς, οἷος κἀγώ γε καλός τε μέγας τε; Soph. Ant. 1012 sq.: τοιαῦτα παιδὸς τοῦδ' ἐμάνθανον πάρα φθίνοντ' ἀσήμων ὀργίων μαντεύματα. De dativo τοῖς λόγοις vide quae ad O. R. 25. adnotavi. Denique χὥτε est καὶ τότε, ὅτε.

V. 1245. ἀλλ' οὔτι μὴν νῦν] Scilicet ἔσομαι τοιοῦτος. De particularum usu confer El. 817: ἀλλ' οὔτι μὴν ἔγωγε τοῦ λοιποῦ χρόνου ξύνοικος ἔσομαι.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

οὕτω δέδοκται;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

καὶ πέρα γ' ἴσθ' ἢ λέγω.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

1250 ἀλλ' ἤθελον μὲν ἄν σε πεισθῆναι λόγοις
ἐμοῖσιν· εἰ δὲ μή τι πρὸς καιρὸν λέγων
κυρῶ, πέπαυμαι. 1280

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

πάντα γὰρ φράσεις μάτην.
οὐ γάρ ποτ' εὔνουν τὴν ἐμὴν κτήσει φρένα,
ὅστις γ' ἐμοῦ δόλοισι τὸν βίον λαβὼν
1255 ἀπεστέρηκας, κᾆτα νουθετεῖς ἐμὲ
ἐλθών, ἀρίστου πατρὸς αἴσχιστος γεγώς.
ὄλοισθ', Ἀτρεῖδαι μὲν μάλιστ', ἔπειτα δὲ 1285
ὁ Λαρτίου παῖς, καὶ σύ.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

μὴ 'πεύξῃ πέρα·
θέχου δὲ χειρὸς ἐξ ἐμῆς βέλη τάδε.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

1260 πῶς εἶπας; ἆρα δεύτερον δολοῦμεθα;

V. 1249. πέρα ἢ λέγω] Supra quam dico. Quibus verbis indicat Philoctetes etiam firmius sibi quam dicat certum esse manere, adeo ut, si se vi abstrahere velint, potius mortem sibi consciscere constituerit. HERM. Hyperbolicam locutionem exemplis apte illustravit Fritzsch. in Qu. Lucian. p. 121.

V. 1252. πέπαυμαι] Vide Matth. Gr. §. 500.

V. 1254. τὸν βίον] Vide v. 931.

V. 1255. Duabus de causis Philoctetes Neoptolemum negat suam sibi unquam conciliare posse benevolentiam: primum quod arcu se turpiter privarit; deinde quod, postquam fraudem illam turpissimam commiserit, iterum ad se accedere audeat, ut aliquid consilii sibi det. Κᾆτα autem recte hoc sensu dicitur: καὶ ἐπεὶ ἀπεστέρηκας. Simillime καὶ τότε Sophocles dixit O. R. 1517: λέξεις, καὶ τότ' (i. e. ἐὰν λέξῃς) εἴσομαι κλύων. O. C. 1733: ἄγε με, καὶ τότ' (i. e. ἐὰν ἀγάγῃς) ἐπενάριξον.

V. 1257. μὲν μάλιστα] Vide quae de usu horum verborum ad Ant. 327. adnotata sunt.

V. 1261. Proprie dicitur ἀπώ-

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ἀπώμοσ' ἁγνὸν Ζηνὸς ὑψίστου σέβας.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ὦ φίλτατ' εἰπών, εἰ λέγεις ἐτήτυμα. 1290

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

τοὔργον παρέσται φανερόν. ἀλλὰ δεξιὰν
πρότεινε χεῖρα καὶ κράτει τῶν σῶν ὅπλων.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

1265 ἐγὼ δ' ἀπαυδῶ γ', ὡς θεοὶ ξυνίστορες,
ὑπέρ τ' Ἀτρειδῶν τοῦ τε σύμπαντος στρατοῦ.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

τέκνον, τίνος φώνημα, μῶν Ὀδυσσέως, 1295
ἐπῃσθόμην;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

σάφ' ἴσθι· καὶ πέλας γ' ὁρᾷς,
ὅς σ' ἐς τὰ Τροίας πεδί' ἀποστελῶ βίᾳ,
1270 ἐάν τ' Ἀχιλλέως παῖς, ἐάν τε μὴ θέλῃ.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ἀλλ' οὔτι χαίρων, ἢν τόδ' ὀρθωθῇ βέλος.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ἆ, μηδαμῶς, μὴ πρὸς θεῶν, μεθῇς βέλος. 1300

μοσα, quum Neoptolemus neget se Philoctetam δολοῦν. SCHAEF. De aoristi significatione Herm. ad Vig. n. 209. et Matth. Gr. §. 506. conferantur. Ζηνὸς σέβας dictum pro Ζῆνα σεβάσμιον. Cfr. Matth. Gr. §. 430.

V. 1265. Schol.: μαρτύρομαι τοὺς θεούς, ὅτι ὃ ποιῶ εἰς χάριν καὶ σωτηρίαν ποιῶ τῶν Ἀτρειδῶν. Hic videtur ὡς non cum θεοὶ ξυνίστορες, sed cum ὑπὲρ Ἀτρ. construxisse, quae incommoda et difficilis constructio est. Formula ista θεοὶ ξυν. fere significat: sciunt di. Sic Ant. 542. Eur. Suppl. 1173. Idem dicitur etiam ἴσασιν Eur. Med. 1372 sq. Atque ut in eadem fab. 476. scriptum est: ἴσωσά σ', ὡς ἴσασιν Ἑλλήνων ὅσοι ταὐτὸν συνεισέβησαν Ἀργῷον σκάφος, ita ego quidem hic etiam ὡς θεοὶ ξυνίστορες dictum puto: ego vero veto, uti di sciunt, pro Atridis universoque exercitu. Sic Demosth. p. 1471, 9. HERM.

V. 1266. ὑπέρ τ' — τοῦ τε] De τὲ particulae collocatione ad O. C. 33. admonuimus.

V. 1271. οὔτι χαίρων] Explicata locutio haec ad Ant. 230. est.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

μέθες με, πρὸς θεῶν, χεῖρα, φίλτατον τέκνον.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

οὐκ ἂν μεθείην.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

φεῦ· τί μ' ἄνδρα πολέμιον
1275 ἐχθρόν τ' ἀφείλου μὴ κτανεῖν τόξοις ἐμοῖς;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ἀλλ' οὔτ' ἐμοὶ καλὸν τόδ' ἐστὶν οὔτε σοί.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ἀλλ' οὖν τοσοῦτόν γ' ἴσθι, τοὺς πρώτους στρατοῦ, 1305
τοὺς τῶν Ἀχαιῶν ψευδοκήρυκας, κακοὺς
ὄντας πρὸς αἰχμήν, ἐν δὲ τοῖς λόγοις θρασεῖς.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

1280 εἶεν. τὰ μὲν δὴ τόξ' ἔχεις, κοὐκ ἔσθ' ὅτου
ὀργὴν ἔχοις ἂν οὐδὲ μέμψιν εἰς ἐμέ.

V. 1273. μέθες με χεῖρα] Schema quod vocant καθ' ὅλον καὶ μέρος. Vide Matth. Gr. §. 421. not. 5. Rost. §. 104. 6.

V. 1274. οὐκ ἂν μεθείην] Cfr. Matth. Gr. §. 515. β.

V. 1275. ἀφείλου μὴ κτανεῖν] Ἀφαιρεῖσθαι sequente infinitivo poetis usurpatur sensu potestatem auferendi, h. e. impediendi. Eur. Hipp. 1207: ὥστ' ἀφηρέθη Σκείρωνος ἀκτὰς ὄμμα τοὐμὸν εἰσορᾶν. Eo autem sensu, sicut alia verba negationem rei continentia, particulam μὴ pleonastice adsciscit fere (Gr. Gr. §. 135. n. 9. Ind. in Plat. Menon. in μή, Schaef. ad L. Bos. p. 555.): ut apud eundem Eur. Troad. 1146: ἀφείλετ' αὐτὴν παῖδα μὴ δοῦναι τάφῳ. BUTTM. Apparet, haec antequam diceret Philoctetes, Ulixem discessisse.

V. 1277 sq. Schol.: ἀλλ' οὖν τοσοῦτον· ἀλλ' οὐ γενναῖον ἄνδρα φονεύσω· πάντες γὰρ οἱ κήρυκες τῶν Ἑλλήνων ἀσθενεῖς εἰσι, καὶ ἡ ἀνδρεία αὐτῶν ἄχρι τοῦ λέγειν. Hoc dicit: at hoc tamen scito, primarios illos in exercitu viros, Achivorum illos mendaciorum praecones, ignavos ad pugnam, lingua vero feroces esse. Mendacia quae intelligat, supra v. 1026 sqq. (1008 sqq.) significavit. HERM.

V. 1280. εἶεν] Dictum de usu huius verbi ad O. C. 1303. est.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ξύμφημι. τὴν φύσιν δ' ἔδειξας, ὦ τέκνον, 1310
ἐξ ἧς ἔβλαστες· οὐχὶ Σισύφου πατρός,
ἀλλ' ἐξ Ἀχιλλέως, ὃς μετὰ ζώντων θ' ὅτ' ἦν
1285 ἤκου' ἄριστα, νῦν δὲ τῶν τεθνηκότων.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ἤσθην πατέρα τὸν ἀμὸν εὐλογοῦντά σε
αὐτόν τέ μ'· ὧν δέ σου τυχεῖν ἐφίεμαι, 1315
ἄκουσον. ἀνθρώποισι τὰς μὲν ἐκ θεῶν
τύχας δοθείσας ἔστ' ἀναγκαῖον φέρειν·
1290 ὅσοι δ' ἑκουσίοισιν ἔγκεινται βλάβαις,
ὥςπερ σύ, τούτοις οὔτε συγγνώμην ἔχειν
δίκαιόν ἐστιν, οὔτ' ἐποικτείρειν τινά. 1320
σὺ δ' ἠγρίωσαι, κοὔτε σύμβουλον δέχει,
ἐάν τε νουθετῇ τις εὐνοίᾳ λέγων,
1295 στυγεῖς πολέμιον δυςμενῆ θ' ἡγούμενος.
ὅμως δὲ λέξω· Ζῆνα δ' ὅρκιον καλῶ·
καὶ ταῦτ' ἐπίστω, καὶ γράφον φρενῶν ἔσω· 1325
σὺ γὰρ νοσεῖς τόδ' ἄλγος ἐκ θείας τύχης,

V. 1284 sq. μετὰ ζώντων δ' — νῦν δέ] De particulis sibi oppositis τὲ — δέ ad Trach. 140. diximus. Tum verbo ἐκούειν usum ad v. 380. huius fab. notavimus.

V. 1286. ἥσθην εὐλογοῦντά σε] Vide Matth. Gr. §. 414. 12. §. 555. i. et Lobeck. ad Ai. p. 130 sq. ed. sec.

V. 1288 sq. τὰς ἐκ θεῶν τύχας δοθείσας] Alibi brevius δῶρα θεῶν dicuntur. Cfr. Ruhnk. et Mitscherl. ad Hom. hymn. in Cer. 147 sq. Adde Aesch. Pers. 293: ὅμως δ' ἀνάγκη πημονὰς βροτοὺς φέρειν, θεῶν διδόντων et Herodot. IX, 13: ὅ τι δεῖ γενέσθαι ἐκ τοῦ θεοῦ, ἐμήχανον ἀποτρέψαι ἀνθρώπῳ.

V. 1293. Observa in κοὔτε priorem copulam καὶ complecti sequentia omnia usque ad ἡγούμενος, quae iterum in duo distinguuntur per οὔτε et τέ. BUTTM.

V. 1296. Ζῆνα δ' ὅρκιον] Qui iurisiurandi sanctitatem tuetur et periurium ulciscitur. Vid. Eur. Med. 170. Pausan. V, 24, 2. Lucian. Tim. c. 1. ibique Hemsterh. MATTH.

V. 1297. καὶ γράφον φρενῶν ἔσω] Apte Erf. quum alios locos, tum Soph. Triptol. fr. VIII. comparavit: θὲς δ' ἐν φρενὸς δέλτοισι τοὺς ἐμοὺς λόγους.

V. 1298. ἐκ θείας τύχης] Vid. ad v. 192 sqq.

Χρύσης πελασθεὶς φύλακος, ὃς τὸν ἀκαλυφῆ
1300 σηκὸν φυλάσσει κρύφιος οἰκουρῶν ὄφις·
καὶ παῦλαν ἴσθι τῆςδε μήποτ' ἐντυχεῖν
νόσου βαρείας, ἕως ἂν οὗτος ἥλιος 1330
ταύτῃ μὲν αἴρῃ, τῇδε δ' αἶ δύνῃ πάλιν,
πρὶν ἂν τὰ Τροίας πεδί' ἑκὼν αὐτὸς μόλῃς,
1305 καὶ τῶν παρ' ἡμῖν ἐντυχὼν Ἀσκληπιδῶν
νόσου μαλαχθῇς τῆςδε, καὶ τὰ πέργαμα
ξὺν τοῖςδε τόξοις ξύν τ' ἐμοὶ πέρσας φανῇς. 1335

V 1302. ἕως ἄν ex mea coniectura scripsi. Vide quae ad

V. 1299. Χρύσης] I. e. nymphae, non Minervae, de qua Scholiasta cogitat; vide ad argumentum. De genitivo φύλακος ex πελασθείς apto cfr. Ai. 709 sq. πελάσαι νεῶν et in (Eur.) Rhes. 944. λεχέων πλαθεῖσα, ad quem locum plura huius constructionis exempla Musgr. attulit. Ceterum amant Graeci cum pronomine relativo iungere nomen, quod in priore membro a nobis poni solet. Cfr. El. 160 sqq. ὃν — Ὀρέσταν. Ant. 402. ed. meae et Herm. ad Vig. p. 711. et Matth. Gr. §. 474. Denique in φύλακος ὃς φυλάσσει nihil offensionis. Similiter Eur. 1027: ἡμεῖς σε φύλακες οὐ χρεὼν φυλάσσομεν.

V. 1299 sq. τὸν ἀκαλυφῆ σηκόν] Hesych. ἀκαλυφῆ· ἄστεγον, ὕπαιθρον. Ita dixit, quoniam non templum ibi, sed ara tantum sub dio erat. BUTTM. Σηκὸν Valcken. in Diatr. Eur. p. 132. male interpretatur saepimentum, quo altare ab agro reliquo pro more istius aevi separatum fuerit. Immo id significat, ad quod accedere nefas est, id est altare, quod in Chrysae honorem aedificatum erat. Nam eo seusu σηκὸν dici nonnunquam ex iis patet, quae Valck. ad Ammon. L. II. C. XIX. p. 153 sqq. exposuit. Denique de nominis οἰκουρῶν significatu ad Ai. 555 sq. diximus.

V. 1301. μήποτ' ἐντυχεῖν] Quamvis mutatione satis facili pro ἐκτυχεῖν scribi hic ἂν τυχεῖν possit, tamen quum neque in infinitivo aoristi omissa ἄν particula ulla hic offensio sit, et verbum ἐντυχεῖν paulo post v. 1305. eodem cum casu coniunctum sit, a vero non aberrabit, qui Sophoclem in duobus his locis ita usum esse verbo ἐντυχεῖν credet, ut ei inveniendi sive consequendi potestatem tribueret. Simillime Herodot. IV, 140: οἷα δὲ νυκτός τε ἀπικόμενοι καὶ λελυμένης τῆς γεφύρης ἐντυχόντες, ἐς πᾶσαν ἀμηχανίην ἀπίκατο, μὴ σφέας οἱ Ἴωνες ἴωσι ἀπολελοιπότες.

V. 1302. Apte Brunckius comparat Aristidis responsum ad Mardonii legatos, quod sic refert Plutarchus Arist. c. 10: τοῖς δὲ παρὰ Μαρδονίου τὸν ἥλιον δείξας, ἄχρις ἂν οὗτος, ἔφη, ταύτην πορεύηται τὴν πορείαν, Ἀθηναῖοι πολεμήσουσι Πέρσαις. et Herodoti VIII, 143: νῦν δὲ ἀπάγγελλε τῷ Μαρδονίῳ, ὡς Ἀθηναῖοι λέγουσι, ἕς τ' ἂν ὁ ἥλιος τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἴῃ, τῇπερ καὶ νῦν ἔρχεται, μήποτε ὁμολογήσειν ἡμέας Ξέρξῃ.

ὡς δ' οἶδα ταῦτα τῇδ' ἔχοντ', ἐγὼ φράσω·
ἀνὴρ γὰρ ἡμῖν ἐστιν ἐκ Τροίας ἁλούς,
1310 Ἕλενος ἀριστόμαντις, ὃς λέγει σαφῶς,
ὡς δεῖ γενέσθαι ταῦτα· καὶ πρὸς τοῖσδ' ἔτι,
ὡς ἔστ' ἀνάγκη τοῦ παρεστῶτος θέρους 1340
Τροίαν ἁλῶναι πᾶσαν· ἢ δίδωσ' ἑκὼν
κτείνειν ἑαυτόν, ἢν τάδε ψευσθῇ λέγων.
1315 ταῦτ' οὖν ἐπεὶ κάτοισθα, συγχώρει θέλων.

Ai. 1090. exposui. Tum οὗτος Brunckius restituendum vidit. Libri ὡς ἂν αὐτός.

V. 1303. Recte Musgr. αἰρῃ sensu passivi vel neutrius dictum putat, ut ipsum usitatius ἀνίσχειν. Persimilis est imperativus ἴγειρε in Eur. Iphig. A. 624. Cfr. huius fab. 571: ἐστέλλον, 33: ἐναυλίζοντα, et vid. Matth. Gr. §. 496. et Seidler. ad Eur. El. 1231. Iph. T. 1120. BUTTM.

V. 1305. De ἐντυχὼν ad v. 1301. dictum. Illud monendum restat, ἐντυχὼν τῶν Ἀσκλ., ubi inveneris, sive consecutus eris Aesculapii filios, ex usu Graecorum esse dictum pro: per Aesculapii filios. Sic supra v. 719 sq.: νῦν δ' ἀνδρῶν ἀγαθῶν παιδὸς ὑπαντήσας εὐδαίμων ἀνύσει καὶ μέγας ἐκ κείνων. Cfr. Hom. Il. α, 67. De veritate scripturae Ἀσκληπιδῶν non debebat dubitari. Sic qui Homero Il. β, 541. dicitur Χαλκωδοντιάδης ab Euripide Ion. 50. Χαλκωδοντίδης appellatur. Cfr. etiam Etym. M. p. 210, 11: οἱ δὲ ποιηταὶ πολλάκις ἀποβάλλουσι τὸ α, οἷον Ἐριχθονιάδης, Ἐριχθονίδης· Τελαμωνιάδης, Τελαμωνίδης. Adde Matth. Gr. §. 99. n. 1.

V. 1306. Genitivus νόσου pendet a notione, quae verbo μαλάσσεσθαι subest, levari vel liberari; cfr. Matth. Gr. §. 353. Simillime Eur. Orest. 43: χλανιδίων δ' ἔσω κρυφθείς, ὅταν μὲν σῶμα κουφισθῇ νόσου, ἔμφρων δακρύει.

V. 1309. Sapienter fecit Sophocles, quod ita loquentem hic introduxit Neoptolemum, ut nullo verbo ad ea respiceret, quae falsus iste nauclerus, qui ad decipiendum Philoctetam erat missus, 604 sqq. de Heleni vaticinio dixerat. Non poterat enim eius rei mentionem iniicere, nisi ut animum Philoctetae ad memoriam turpissimae fraudis illius sine ulla necessitate revocaret. Ceterum patet orationem hanc Neoptolemi paullisper inversam esse, sensumque hunc esse: Helenus enim, vates celeberrimus, quem ex Troia captum nos habemus, haec ita fieri debere dicit.

V. 1310. ἀριστόμαντις] Vide Matth. Gr. §. 646. b.

V. 1312. De genitivo θέρους vide Matth. Gr. §. 377.

V. 1313 sq. ἢ δίδωσ'] Aut, id est, alioqui, nisi hoc ita fiat. De quo ἢ particulae usu vide Matth. §. 619. eundemque de infinitivo activi κτείνειν §. 535. not.

V. 1315. Schol.: συγχώρει θέλων· σὺν ἡμῖν χώρει ἐθελοντής.

καλὴ γὰρ ἡ 'πίκτησις, Ἑλλήνων ἕνα
κριθέντ' ἄριστον τοῦτο μὲν παιωνίας 1345
εἰς χεῖρας ἐλθεῖν, εἶτα τὴν πολύστονον
Τροίαν ἑλόντα κλέος ὑπέρτατον λαβεῖν.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

1320 ὦ στυγνὸς αἰών, τί μ' ἔτι δῆτ' ἔχεις ἄνω
βλέποντα, κοὐκ ἀφῆκας εἰς Ἅιδου μολεῖν;
οἴμοι, τί δράσω; πῶς ἀπιστήσω λόγοις 1350
τοῖς τοῦδ', ὃς εὔνους ὢν ἐμοὶ παρῆνεσεν;
ἀλλ' εἰκάθω δῆτ'; εἶτα πῶς ὁ δύςμορος
1325 εἰς φῶς τάδ' ἕρξας εἶμι; τῷ προςήγορος;

V. 1333. κακούς scripsi ex coniectura Doederlini ad O.

V. 1316. ἐπίκτησις lucrum est, quod ad alia commoda adiicitur. Id continetur eo, quod praeter liberationem a morbo expugnationemque urbis unus omnium optimus vir habebitur. HERM. Auget εἷς vim superlativi, ut in O. R. 1380. Vide Matth. Gr. §. 461. Sic etiam unus apud Latinos. Vide Ernesti Clav. Cic. sub. v. MATTH.

V 1317 sq. De τοῦτο μὲν — εἶτα vide Matth. Gr. §. 288. not. 2.

V. 1320 sq, Notanda abundantia in verbis ἔχεις ἄνω βλέποντα, retines apud superos viventem, quanquam ἄνω apte propter sequentia ἀφῆκας εἰς Ἅιδου adiectum patet. Simillime Eur. Helen. 530: φησὶ δ' ἐν φάει πόδιν τὸν ἀμὸν ζῶντα φέγγος εἰςορᾶν, quem locum non debuisse tentari multis docui exemplis similibus in Advers. p. 52 sq. De βλέπειν vide ad Ai. 935. De verbis ἀφῆκας μολεῖν confer quae ad v. 60. monui.

V. 1322. ἀπιστήσω] Diximus de usu huius verbi ad Trach. 1208 sq.

V. 1324. εἰκάθω] Coniunctivus deliberativus est, de quo vide ad v. 890. Ceterum cfr. Ai. 466 sqq.: ἀλλὰ δῆτ' ἰὼν πρὸς ἔρυμα Τρώων, ξυμπεσὼν μόνος μόνοις, καὶ δρῶν τι χρηστόν, εἶτα λοίσθιον θάνω; Electr. 537 sq.: ἀλλ' ἀντ' ἀδελφοῦ δῆτα Μενέλεω κτανὼν τἄμ', οὐκ ἔμελλε τῶνδέ μοι δώσειν δίκην; et Eur. Or. 779: ἀλλὰ δῆτ' ἴλθω;

V. 1325. εἰς φῶς εἶμι;] In lucem i. e. in hominum conspectum prodibo? Cfr. supra 581. El. 640. Xenoph. Ages. 9, 1. Cicer. de Senect. c. 4: nec ille vero in luce modo atque in oculis civium magnus, sed intus domique praestantior. MATTH. Schol.: τῷ προςήγορος· ἀντὶ τοῦ τίς με προςαγορεύσει; Immo et hoc et τίνα προςαγορεύσω eodem vocabulo comprehenditur. BUTTM. Ex quo non opus esse apparet, ut cum Schaefero Melett. critt. p. 137. τοῦ pro τῷ scribatur.

V. 1326 sq. Recte Camerarius κύκλοι de oculis accipiendum esse monuit, ita ut sensus sit: o qui omnia, quae in

πῶς, ὦ τὰ πάντ' ἰδόντες ἀμφ' ἐμοῦ κύκλοι,
ταῦτ' ἐξανασχήσεσθε, τοῖσιν Ἀτρέως 1355
ἐμὲ ξυνόντα παισίν, οἵ μ' ἀπώλεσαν;
πῶς τῷ πανώλει παιδὶ τῷ Λαερτίου;
1330 οὐ γάρ με τἄλγος τῶν παρελθόντων δάκνει·
ἀλλ' οἷα χρὴ παθεῖν με πρὸς τούτων ἔτι
δοκῶ προλεύσσειν· οἷς γὰρ ἡ γνώμη κακῶν 1360
μήτηρ γένηται, τἆλλα παιδεύει κακούς.
καὶ σοῦ δ' ἔγωγε θαυμάσας ἔχω τόδε·
1335 χρῆν γάρ σε μήτ' αὐτόν ποτ' ἐς Τροίαν μολεῖν,
ἡμᾶς τ' ἀπείργειν, οἵ τέ σου καθύβρισαν
πατρὸς γέρας συλῶντες, εἶτα τοῖςδε σὺ 1365

C. 915. proposita. Idem scribi voluit Dobraeus. Libri καπά.

me commissa sunt, vidistis oculi. De locutione ταῦτα ἐξανασχήσεσθε, ἐμὲ ξυνόντα etc. vide Matth. Gr. §. 472. c., qui apte cum hoc loco confert Aristoph. Nub. 380: τουτί μ' ἐλελήθη ὁ Ζεὺς οὐκ ὤν, ἀλλ' ἀντ' αὐτοῦ Δῖνος νυνὶ βασιλεύων. Neque haerendum in numero pluraliταῦτα. Cfr. El. 100. 131. 400. 1334. 1343. Ant. 468. 931. Trach. 600. 710.

V. 1332 sq. οἷς γὰρ — κακούς] Non dubium est, quin hoc dicat Philoctetes, male facere solere, qui mala natura sint. Cfr. Demosth. Aristogit. p. 774, 11: ἡ μὲν οὖν φύσις, ἐὰν ᾖ πονηρά, πολλάκις φαῦλα βούλεται. De locutione γνώμη κακῶν μήτηρ ἐστί cfr. Ai. 173: ὦ μεγάλα φάτις, ὦ μᾶτερ αἰσχύνας ἐμᾶς. Denique nota locutio est, παιδεύειν τινὰ κακόν, σοφόν, γενναῖον, coll. Musgravio ad Eur. El. 379. Hemsterh. ad Plut. 4. Schaefer. ad Dionys. Hal. de Comp. Verb. p. 413. Sic O. C. 919: καίτοι σε Θῆβαί γ' οὐκ ἐπαίδευσαν κακόν.

V. 1334. θαυμάσας ἔχω] Frequens Graecorum, maxime tragicorum dictio. Cfr. huius fab. v. 600. O. R. 577. 699. Ant. 22. 32. 77. 192. 1058. O. C. 817. 1140. et vid. Herm. ad Vig. p. 753. et Matth. Gr. §. 560.

V. 1335 sqq. χρῆν γάρ σε — ἀναγκάζεις τάδε] Tranquillo sedatoque animo si locutus esset, ita verba extulisset: χρῆν γάρ σε μήτ' αὐτόν ποτ' ἐς Τροίαν μολεῖν, ἡμᾶς τ' ἀπείργειν, καὶ μὴ ξυμμαχεῖν ἐκείνοις, οἵ σου καθύβρισαν, πατρὸς γέρας συλῶντες, μήτ' ἐμὲ ἀναγκάζειν. Verum crescente indignatione ex oratione affirmativa in interrogativam transit.

V. 1337 sqq. Frustra olim in Advers. p. 20 sqq. contra Brunckium verba οἳ τὸν ἄθλιον Αἴαντ' ὅπλων σοῦ πατρὸς ὕστερον δίκῃ Ὀδυσσέως ἔκριναν Sophoclis esse defendi. Nunc ut spuria crederem esse, his causis adductus sum. Primum ex initio fabulae (254 — 415) apparet Philoctetam litem Ulixis cum Aiace de armis Achillis, id quod Brunck. iam monuit, prorsus ignorare, itemque compertum habuisse (vid. 410—415) Aiacem,

εἶ ξυμμαχήσων, κἄμ' ἀναγκάζεις τάδε;
μὴ δῆτα, τέκνον· ἀλλ' ἅ μοι ξυνώμοσας,
πέμψον πρὸς οἴκους· καὐτὸς ἐν Σκύρῳ μένων
ἕα κακῶς αὐτοὺς ἀπόλλυσθαι κακούς.
χοὔτω διπλῆν μὲν ἐξ ἐμοῦ κτήσει χάριν, 1370
διπλῆν δὲ πατρός· κοὐ κακοὺς ἐπωφελῶν
δόξεις ὅμοιος τοῖς κακοῖς πεφυκέναι.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

λέγεις μὲν εἰκότ'· ἀλλ' ὅμως σε βούλομαι
θεοῖς τε πιστεύσαντα τοῖς τ' ἐμοῖς λόγοις
φίλου μετ' ἀνδρὸς τοῦδε τῆςδ' ἐκπλεῖν χθονός. 1375

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ἦ πρὸς τὰ Τροίας πεδία καὶ τὸν Ἀτρέως
ἔχθιστον υἱὸν τῷδε δυστήνῳ ποδί;

V. 1337. Inter συλῶντες et εἶτα in codicibus omnibus hi versus additi reperiuntur: οἳ τὸν ἄθλιον Αἴαντ' ὅπλων σοῦ πατρὸς ὕστερον δίκῃ Ὀδυσσέως ἔκριναν. Vide notam exegeticam.

si non ante Achillem, certe una cum illo occidisse. Manifesto autem verbis istis ad litem illam respici nonnisi is negare poterit, qui ἄθλιον vocari Aiacem a Philocteta putet, quod mortuus sit, et δίκη eo sensu adiici existimet, quod, si Ulixi adiudicata sint arma, quaesitum fuisse necesse sit, cui darentur, iustumque visum dari Ulixi. Quorum prius eo mirabilius est, quo vehementius Philoctetam, ne cum Atridis conversaretur, mori cupivisse audivimus, ideoque mortem minime pro summo malo habuisse scimus. Immo si quicquam certum, hoc est, ἄθλιον dici Aiacem propter litem illam et calamitatem ex ea ortam. Deinde vero si ulla afferri causa idonea posset, ob quam Sophocles tam repugnantia loquentem Philoctetam introduxisset, illiusque rei mentio huic loco perquam accommodata esset, interpolationis suspicio aliquantum certe minueretur. Nunc vero, quum recte observante Iacobo Aiacis illa commemoratio etiam aliena ab hoc loco sit, quum Philoctetes ob eam potissimum causam ab Atridarum partibus Neoptolemum abstrahere studeat, quod ipse sit eorum iniuriam expertus, quumque postremo ne apte quidem verba ista antecedentibus annexa sint, quae non dubium est quin Sophocles particula copulativa usus additurus fuerit: in ea sum et ero sententia, ut ab interpolatore profecta credam.

V. 1341. De collocatione verborum κακῶς κακούς, vel

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

1350 πρὸς τοὺς μὲν οὖν σε τήνδε τ' ἔμπυον βάσιν
παύσοντας ἄλγους κἀποσώσοντας νόσου.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ὦ δεινὸν αἶνον αἰνέσας, τί φῄς ποτε; 1380

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ἃ σοί τε κἀμοὶ κἀλ' ὁρῶ τελούμενα.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

καὶ ταῦτα λέξας οὐ καταισχύνει θεούς;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

1355 πῶς γάρ τις αἰσχύνοιτ' ἂν ὠφελούμενος;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

λέγεις τ' Ἀτρείδαις ὄφελος ἢ 'π' ἐμοὶ τόδε;

V. 1353. Versus corruptus est, quum καλός nunquam a tragicis producta prima syllaba usurpetur.

κακοὺς κακῶς vid. Elmsl. ad Eur. Med. 787. HERM.

V. 1342. Duplicem gratiam dicit, ob reductum Philoctetam et derelictos Atridas. BUTTM.

V. 1346. Schol.: θεοὶς τε πιστεύσαντα· διὰ τὴν Ἑλένου μαντείαν.

V. 1347. φίλου μετ' ἀνδρὸς τοῦδε | l. e. μετ' ἐμοῦ. Vide Matth. Gr. §. 470. 9.

V. 1348 sq. τὸν Ἀτρέως ἔχθιστον υἱόν] l. e. Ἀγαμέμνονα. Vide quae ad v. 369. monuimus.

V. 1354. Sensus est: Et haec dixisse non deorum te pudet? i. e. et haec mihi suadere, ut Troiam ad Atridas revertar, non deorum te pudet? Cfr Xen. Anab. II, 3, 22: ἐπεὶ μέντοι ἤδη ἑωρῶμεν αὐτὸν ἐν δεινῷ ὄντα, ἠσχύνθημεν καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους προδοῦναι αὐτόν, ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ παρέχοντες ἡμᾶς αὐτοὺς εὖ ποιεῖν. et VII, 7, 9: καὶ ταῦτα λέγων οὔτε θεοὺς αἰσχύνει οὔτε τόνδε τὸν ἄνδρα, ὃς νῦν etc. De participio vid. Matth. Gr. §. 555.

V. 1355. πῶς γάρ τις — ὠφελούμενος] Quonam enim modo quemquam pudeat lucrum facere? Sic v. 111: ὅταν τι δρᾷς ἐς κέρδος, οὐκ ὀκνεῖν πρέπει. et Electr. 61: δοκῶ μὲν οὐδὲν ῥῆμα σὺν κέρδει κακόν.

V. 1356. De praepositione ἐπὶ ad Ἀτρείδαις etiam referenda vide Matth. Gr. §. 595. 4.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

σοί που φίλος γ' ὤν, χὠ λόγος τοιόςδε μου. 1355

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

πῶς ὅς γε τοῖς ἐχθροῖσί μ' ἐκδοῦναι θέλεις;

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ὦ 'τᾶν, διδάσκου μὴ θρασύνεσθαι κακοῖς.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

1360 ὀλεῖς με, γιγνώσκω σε, τοῖςδε τοῖς λόγοις.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

οὔκουν ἔγωγε· φημὶ δ' οὔ σε μανθάνειν.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ἐγὼ οὐκ Ἀτρείδας ἐκβαλόντας οἶδά με; 1390

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

ἀλλ' ἐκβαλόντες εἰ πάλιν σώσουσ', ὅρα.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

οὐδέποθ', ἑκόντα γ' ὥςτε τὴν Τροίαν ἰδεῖν.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

1365 τί δῆτ' ἂν ἡμεῖς δρῷμεν, εἰ σέ γ' ἐν λόγοις

V. 1373. τεθρήνηται γόοις veram scripturam esse pla-

V. 1357. Hoc dicit Neoptolemus: Quum tibi, de quo non dubitabis, amicus sim, amica etiam i. e. tibi salutaria loquor. Quo ostendit non suasurum se illa fuisse, si Atridis, et non Philoctetae salutaria essent. Ceterum de nominativo qui dicitur absolutó vide Matth. Gr. §. 562. I, et Buttm. §. 138. II, 5, qui apte in nota ad hunc locum confert Eur. Iph. T. 695: σωθεὶς δὲ παῖδας — κτησάμενος, ὄνομά τ' ἐμοῦ γένοιτ' ἂν etc.: Alii tamen participium ὤν aptum putant ex verbo λέγω, ex antecedentibus adsumendo.

V. 1359. Schol.: μάνθανε, φησί, μὴ ἐν τοῖς κακοῖς ἐπαίρεσθαι. Cfr. O. C. 592: ὦ μῶρε, θυμὸς δ' ἐν κακοῖς οὐ ξύμφορος.

V. 1364. Sensus est: nunquam ita me liberabunt morbo, ut sponte Troiam veniam; i. e. nunquam ego sponte Troiam ibo eo consilio, ut ab Atridis morbo liberer.

V. 1365. De τί ἂν δρῷμεν vide Herm. ad Vig. n. 108. p. 729. De ἐν praepositionis usu cfr. quae ad v. 60. monuimus.

V. 1366. δύναμαι] Recte infinitivo futuri iungi docuerunt

πείσειν δυνησόμεσθα μηδὲν ὧν λέγω;
ὡς ῥᾷστ' ἐμοὶ μὲν τῶν λόγων λῆξαι, σὲ δὲ 1395
ζῆν, ὥςπερ ἤδη ζῆς, ἄνευ σωτηρίας.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ἃ με πάσχειν ταῦθ', ἅπερ παθεῖν με δεῖ·
1370 ἃ δ' ἤνεσάς μοι δεξιᾶς ἐμῆς θιγών,
πέμπειν πρὸς οἴκους, ταῦτά μοι πρᾶξον, τέκνον,
καὶ μὴ βράδυνε, μηδ' ἐπιμνησθῇς ἔτι 1400
Τροίας· ἅλις γάρ μοι τεθρήνηται γόοις.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

εἰ δοκεῖ, στείχωμεν.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ὦ γενναῖον εἰρηκὼς ἔπος.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

1375 ἀντέρειδε νῦν βάσιν σήν.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

εἰς ὅσον γ' ἐγὼ σθένω.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

αἰτίαν δὲ πῶς Ἀχαιῶν φεύξομαι;

num feci in Comment. de Schol. in Soph. Tragg. auctoritate. Part. I. p. 33.

Schaefer. ad poesin gnom. p. 16., Lobeck. ad Phryn. p. 747. et Matth. Gr. §. 506.

V. 1370. Verba dicendi saepe a Graecis pollicendi sensu usurpari monuit Seidl. ad Eur. El. 33.

V. 1371. De verbi πέμπειν notione deducendi vide ad v. 496.

V. 1374. Schol.: στείχωμεν· ἐπὶ τὴν πατρίδα· ἀπατᾷ δέ, καὶ θέλει ἄξαι εἰς τὴν Τροίαν. Minime. Egregie Neoptolemus, ut iniuriam, qua Ulixis suasu Philoctetam affecerat, omni ex parte expiet, adeo domum eum, quum nullis precibus commoveri potuisset, ut Troiam secum proficisceretur, deducere paratus est, nihil metuens odium et periculum, quod ab Atridis sibi ex ea re imminere videbat, omnemque abiiciens cupiditatem gloriae, quam sibi ex Troiae expugnatione parare se posse certo sciebat. — In neglecta caesura non debebat offendi; vide Herm. Elem. doctr. metr. p. 37. et 82.

V. 1375. ἀντέρειδε τὴν βάσιν σήν] Hoc dicere videtur: ita progredere, ut in me innitare.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

μὴ φροντίσῃς.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

τί γάρ, ἐὰν πορθῶσι χώραν τὴν ἐμήν; 1405

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ἐγὼ παρὼν

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

τίνα προςωφέλησιν ἕρξεις;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

βέλεσι τοῖς Ἡρακλέους

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

πῶς λέγεις;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

εἵρξω πελάζειν.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

στεῖχε προςκύσας χθόνα.

V. 1379. Inter πελάζειν et στεῖχε haec addita verba in codicibus reperiuntur, σῆς πάτρας. ΝΕ. ἀλλ' εἰ δρᾶς ταῦθ', ὥςπερ αὐδᾶς. Quae spuria esse Dindorfius vidit.

V. 1380. Quamvis omnes libri μήπω γε habeant excepto Γ, in quo μήποτε est, tamen a Sophocle id scriptum esse vix credo, quem persuasum habeo scripsisse μήπω τι. Nunquam enim ille γὲ particulam aut cum μή aut cum particulis compositis μήπω vel

V. 1383. φάσκειν] Dic; vid. ad v. 57. adnotata.

V. 1385. De locutione τὴν σὴν χάριν vide Herm. ad Vig. p. 701.; de usu verbi προλιπεῖν Blomf. ad Aesch. Pers. 953.

V. 1390. Ut hic Hercules ab anapaestis transit ad trimetros iambicos, ita Diana ab Euripide in Hippolyto in scenam producitur primum anapaestos (1283—1295.), deinde trimetros iambicos recitans Ceterum λέξω τύχας est: meae fortunae te admonebo.

V. 1392. ἀρετὴν gloriam significare aiunt Suidas et grammaticus in Bekkeri Anecd. p.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

1380 Μήπω γε, πρὶν ἂν τῶν ἡμετέρων
ἀΐῃς μύθων, παῖ Ποίαντος· 1410
φάσκειν δ' αὐδὴν τὴν Ἡρακλέους
ἀκοῇ τε κλύειν, λεύσσειν τ' ὄψιν.
1385 τὴν σὴν δ' ἥκω χάριν, οὐρανίας
ἕδρας προλιπών,
τὰ Διός τε φράσων βουλεύματά σοι, 1415
κατερητύσων θ' ὁδόν, ἣν στέλλει·
σὺ δ' ἐμῶν μύθων ἐπάκουσον.
1390 καὶ πρῶτα μέν σοι τάς ἐμὰς λέξω τύχας,
ὅσους πονήσας καὶ διεξελθὼν πόνους
ἀθάνατον ἀρετὴν ἔσχον, ὡς πάρεσθ' ὁρᾶν. 1420
καὶ σοί, σάφ' ἴσθι, τοῦτ' ὀφείλεται παθεῖν,
ἐκ τῶν πόνων τῶνδ' εὐκλεᾶ θέσθαι βίον.
1395 ἐλθὼν δὲ σὺν τῷδ' ἀνδρὶ πρὸς τὸ Τρωϊκὸν
πόλισμα, πρῶτον μὲν νόσου παύσει λυγρᾶς,
ἀρετῇ τε πρῶτος ἐκκριθεὶς στρατεύματος, 1425
Πάριν μέν, ὃς τῶνδ' αἴτιος κακῶν ἔφυ,
τόξοισι τοῖς ἐμοῖσι νοσφιεῖς βίου,
1400 πέρσεις τε Τροίαν, σκῦλα τ' εἰς μέλαθρα σὰ
πέμψεις, ἀριστεῖ' ἐκλαβὼν στρατεύματος,
Ποίαντι πατρὶ πρὸς πάτρας Οἴτης πλάκα. 1430

μήποτε similibusve coniunxit. Neque dubium est, quin in fragm. Hel. VI. (185. ed. Dind.) sic scribendum sit: ἐμοὶ δὲ λῷστον αἷμα ταύρειον πιεῖν καὶ μή τι πλείω τῶνδ' ἔχειν δυςφημίας. Cfr. El. 1275: μή τί με — μή μ' ἀποστερήσῃς. Trach. 383: ὄλοιντο μή τι πάντες. Ant. 278: ἄναξ, ἐμοί τοι, μή τι καὶ θεήλατον τοὔργον τόδ', ἡ ξύννοια βουλεύει πάλαι. Ipsum autem pronomen τὶ librariorum errore in γὲ mutatum etiam est El. 1481. ed. meae.

443, 33. appositeque Musgr. affert Plat. Symp. p. 108. D: ἀλλ' οἶμαι ὑπὲρ ἀρετῆς ἀθανάτου καὶ τοσαύτης δόξης εὐκλεοῦς πάντες πάντα ποιοῦσιν. Cui Martinus addit Pindari verba Ol. VII, 163: ἄνδρα τε πὺξ ἀρετὰν εὑρόντα. Scilicet ἀρετὴ est excellentia. HERM. Rectius puto Matthiaeus explicat praemium virtutis.

Ibid. ὡς πάρεσθ' ὁρᾶν] Ex vultus utique splendore totiusque speciei. Virg. Aen. II, 589. et Eurip. Ion. 1572. WAKEF.

V. 1402. πάτρας Οἴτης πλάκα] Vide ad v. 486.

ἃ δ' ἂν λάβῃς σὺ σκῦλα τοῦδε τοῦ στρατοῦ,
τόξων ἐμῶν μνημεῖα, πρὸς πυρὰν ἐμὴν
1405 κόμιζε. καὶ σοὶ ταῦτ', Ἀχιλλέως τέκνον,
παρῄνεσ' · οὔτε γὰρ σὺ τοῦδ' ἄτερ σθένεις
ἑλεῖν τὸ Τροίας πεδίον οὔθ' οὗτος σέθεν · 1435
ἀλλ' ὡς λέοντε συννόμω φυλάσσετον,
οὗτος σέ, καὶ σὺ τόνδ'. ἐγὼ δ' Ἀσκληπιὸν
1410 παυστῆρα πέμψω σῆς νόσου πρὸς Ἴλιον.
τὸ δεύτερον γὰρ τοῖς ἐμοῖς αὐτὴν χρεὼν
τόξοις ἁλῶναι. τοῦτο δ' ἐννοεῖσθ', ὅταν 1440
πορθῆτε γαῖαν, εὐσεβεῖν τὰ πρὸς θεούς.

V. 1415. Cum Brunckio οὐ γὰρ ἡ εὐσέβεια scripsi. Libri ἡ γὰρ εὐσέβεια. Additur in codicibus omnibus post hunc versum hic:

V. 1403. Duo sunt, quae dicit, eaque haec: quae tu spolia virtutis tuae praemia acceperis, ad Poeantem mittes; quae vero spolia ab exercitu acceperis, ut sint telorum meorum monumenta, ea ad rogum meum abduc.

V. 1405. Negat Buttmannus ταῦτα ad sequentia posse referri, quia sic σοὶ δὲ ταῦτα dici debuisset. Verum hoc esset, si sequentia, ad quae negant ταῦτα referendum esse, opposita iis essent, quae antecedunt. At pergit Hercules narrare, quae Philoctetae ad Troiam faciunda sint, appellato nunc nomine Neoptolemi, quia ad eum quoque quae addit spectant. Neque enim ad solum Neoptolemum, sed simul ad Philoctetam pertinent, ita ut ne potuerit quidem apte σοὶ δὲ dici. Sensus enim hic est et esse debet: καὶ ἐπεὶ οὔτε σύ, Ἀχιλλέως τέκνον, ἄτερ τοῦδε σθένεις ἑλεῖν τὸ Τροίας πεδίον, οὔθ' οὗτος σέθεν, σοὶ ταῦτα παρῄνεσα (i. e. tibi simul suadeo), ὡς λέοντε συννόμω φυλάσσετον οὗτος σὲ καὶ σὺ τόνδε. Vide autem de hac Graecorum consuetudine, qua γὰρ particula usi membrum, quod causam continet praeponere solent, Matth. Gr. §. 615. Ceterum non opus est, ut doceatur ταῦτα non recte ad antecedentia referri; in quibus quae dicta sunt uni tantummodo Philoctetae praecepta esse statui possint.

V. 1407. τὸ Τροίας πεδίον] Sollemnis Graecorum dictio, significans civitatem Troianam, i. e. et urbem et agros intra territorium sitos, nobis: das Gebiet Troia's. Cfr. Soph. O. C. 1312: ξὺν ἑπτὰ λόγχαις τὸ Θήβης πεδίον ἀμφεστᾶσι πᾶν. et Xen. Anab. 1, 2, 11: ἐντεῦθεν ἐξελαύνει — εἰς Καΰστρου πεδίον, πόλιν οἰκουμένην. et VII, 8, 7: εἶτα παρὰ θάλατταν πορευόμενοι τῆς Λυδίας εἰς Θήβης πεδίον.

V. 1409. Iacobus in Quaest. Soph. p. 313. hunc locum in-

ὡς τἆλλα πάντα δεύτερ' ἡγεῖται πατὴρ
1415 Ζεύς· ἡ γὰρ εὐσέβεια συνθνήσκει βροτοῖς.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

ὦ φθέγμα ποθεινὸν ἐμοὶ πέμψας, 1445
χρόνιός τε φανείς,
οὐκ ἀπιθήσω τοῖς σοῖς μύθοις.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

1420 κἀγὼ γνώμῃ ταύτῃ τίθεμαι.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

μή νυν χρόνιοι μέλλετε πράσσειν·

κἂν ζῶσι, κἂν θάνωσιν, οὐκ ἀπόλλυται, quem spurium esse iam alii ante me suspicati sunt.

terpolatum putat, quia mendacii arguatur Helenus, quo auctore supra 1333. ab Aesculapii filiis sanatum iri Philoctetam retulerit Neoptolemus. Recte ad haec respondet Buttmannus, illa non sic relata a Neoptolemo esse, ut si Helenus diserte Aesculapii filios nominasset; sed quum ille sanatum iri a medico Philoctetam dixisset, Neoptolemum id de claris illis, qui in exercitu essent, medicis esse interpretatum; Herculem autem nunc, quo certius illi de restituenda valetudine persuadeat, ipsum ab se Aesculapium missum iri significare; divina enim arte opus esse ad expugnandum virus hydrae Lernaeae. Machaonis cura restitutum esse Philoctetam Lesches in Iliade parva narraverat. HERM.

V. 1413. Schol.: εὐσεβεῖν τὰ πρὸς θεούς· αἰνίττεται τοῦτο εἰς Νεοπτόλεμον· ἐν γὰρ τῇ Ἰλίου ἁλώσει ἀπέκτεινε τὸν Πρίαμον, προσφυγόντα τῷ βωμῷ τοῦ ἑρκείου Διός. Eius autem sceleris poenaeque insecutae, Neoptolemo quoque postea ad aram Apollinis obtruncato, magna fama inter Graecos erat, et proverbium inde ductum Νεοπτολέμειος τίσις. Vide Pausan. IV, 17. BUTTM. Saepe Sophocles pietatem adversus deos commendare solet. Cfr. O. R. 863 sqq. O. C. 278 sqq. et Ant. 1349: χρὴ δὲ τά γ' εἰς θεοὺς μηδὲν ἀσεπτεῖν.

V. 1415 sqq. εὐσέβεια] Hic laus pietatis est, ut Soph. El. 968: πρῶτον μὲν εὐσέβειαν ἐκ πατρὸς κάτω θανόντος οἴσει. E contrario δυςσέβεια crimen impietatis est, Ant. 924: τὴν δυςσέβειαν εὐσεβοῦσ' ἐκτησάμην.

V. 1417. φθέγμα] Sollemne videtur vocabulum de voce, quam dii in scenam producti mittebant. Sic Ai. 14. coll. 17.

V. 1420. Schol.: τίθεμαι· συγκατατίθεμαι. Quae vulgaris locutio est. Sed recte etiam τίθεμαι dictum, supplendumque ψῆφον. Cfr. Hemsterh. ad Thom. M. v. θέσθαι p. 443 sq.

καιρὸς καὶ πλοῦς 1450
ὅδ' ἐπείγει γὰρ κατὰ πρύμνην.
ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.
φέρε νυν στείχων χῶραν καλέσω.
1425 χαῖρ', ὦ μέλαθρον ξύμφρουρον ἐμοί,
Νύμφαι τ' ἔνυδροι λειμωνιάδες,
καὶ κτύπος ἄρσην πόντου προβολῆς· 1455
οὗ πολλάκι δὴ τοὐμὸν ἐτέγχθη
κρᾶτ' ἐνδόμυχον πληγῇσι νότου,

V. 1427. Libri προβλής, Musgravius aliique προβλής θ'

V. 1424 sq. Etsi πλοῦς proprie opportunitatem navigandi tantum significat, tamen, quum ea in vento potissimum secundo posita sit, non est mirum saepe ita usurpari, ut venti notio aut praecipue aut sola respicienda sit. Cfr. 465: ὡς, ὁπηνίκ' ἂν θεὸς πλοῦν ἡμὶν εἴκῃ, τηνικαῦθ' ὁρμώμεθα. et 466: καιρὸς γὰρ καλεῖ πλοῦν μὴ 'ξ ἀπόπτου μᾶλλον ἢ 'γγύθεν σκοπεῖν. Eodemque modo hic πλοῦν de vento secundo accipiendum esse apparet ex verbis ἐπείγει κατὰ πρύμνην. Cfr. Thucyd. II, 97: αὕτη περίπλους ἐστὶν ἡ γῆ τὰ ξυντομώτατα, ἢν ἀεὶ κατὰ πρύμναν ἵστ ῆται τὸ πνεῦμα, νηὶ στρογγύλῃ τεσσάρων ἡμερῶν καὶ ἴσων νυκτῶν. Itaque sensus hic est: Urget enim iam tempus opportunum et ventus secundum puppim spirans. De ὅδε iam significante vide ad v. 774. De positu γάρ particulae cfr. Schaefer. Melett. critt. p. 76. et Meineke ad Men. p. 7.

V. 1424. De coniunctivo καλέσω vide Matth. Gr. §. 516.

V. 1425. Schol.: ξύμφρουρον ἐμοί· τὸ φρουρῆσάν με καὶ φυλάξαν. Proprie, ut recte monet Matthaei, φρουρὸν συνὸν ἐμοί.

V. 1426. Similiter ut supra v. 1198. πυρφόρος ἀστεροπητὴς Iupiter dictus est, ignifera fulmina mittens, Nymphae hic ἔνυδροι λειμωνιάδες dicuntur, i. e. irrigua prata tenentes. Similia haec sunt O. C. ed. meae v. 150: δυςαίων μακραίων. v. 1009: ἀρωγοὺς ξυμμάχους. Trach. 1182: ἀρεῖος βαρύς. Cfr. Horat. Od. IV, 6, 25: doctor — fidicen.

V. 1427. Scripsi cum Hermanno προβολῆς, quanquam veram hanc scripturam esse non contenderim. Maris enim potius fragorem, quam montis in mare prominentis, quo sensu πόντου προβολῆς accipiendum (vide Quint. Smyrn. IX, 377. et Iacobs. ad Anthol. tom. VIII. p. 98.) est, commemorare Philoctetes videtur debuisse, ut supra 689: ἀμφιπλήκτων ῥοθίων μόνος κλύων. Placeret mihi omnino illa coniectura, si ea recepta hic esse loci sensus posset: et fragor vehemens fluctuum promontorio illisorum.

V. 1428 sq. Οὗ necessario ad regionem, cui valedicit Phi-

1430 πολλὰ δὲ φωνῆς τῆς ἡμετέρας
Ἑρμαιον ὄρος παρέπεμψεν ἐμοὶ
στόνον ἀντίτυπον χειμαζομένῳ. 1460
νῦν δ', ᾧ κρῆναι, Λύκιόν τε ποτόν,
λείπομεν ὑμᾶς, λείπομεν ἤδη,
1435 δόξης οὔ ποτε τῆσδ' ἐπιβάντες.
χαῖρ', ὦ Λήμνου πέδον ἀμφίαλον,
καί μ' εὐπλοίᾳ πέμψον ἀμέμπτως 1465
ἔνθ' ἡ μεγάλη Μοῖρα κομίζει,

ϑ scripserunt.

loctetes, referendum est, non ad μέλαθρον, quod interiectis verbis Νύμφαι — προβολῆς per linguae leges fieri nequit. Neque refragatur explicationi meae verbum ἐνδόμυχον. Hoc enim dicit Philoctetes: ubi saepe caput meum quum tectum esset antro, i. e. quum in antro essem, verberibus noti, i. e. imbribus noti flatu in antrum iniectis, madefactum est.

V. 1430. πολλὰ δέ] Vel ex praecedente πολλάκι satis apparet πολλά hoc loco crebro sive saepe significare. Sic Hom. II. β, 798: ἦ μὲν δὴ μάλα πολλὰ μάχας εἰςήλυθον ἀνδρῶν. Adde huius fab. 494. Electr. 415. 520. 1377. Trach. 1192.

V. 1431. Schol.: δύναται πάντα τὰ ὄρη Ἕρμαια καλεῖσθαι, ὅτι νόμιος ὁ θεὸς καὶ ὄρειος ὁ Ἑρμῆς· ἔστι δὲ καὶ Ἕρμαιον οὕτως ἐν Λήμνῳ καλούμενον· ἐμοὶ δέ, φησί, πολλὰ βοῶντι καὶ τὸ Ἕρμαιον ὄρος ἀντεφθέγξατο.

V. 1432. De verbo χειμαζομένῳ, quo morbi impetu afflictus Philoctetes significatur, vid. ad v. 1167.

V. 1433. Schol.: Λύκιόν τε ποτόν· ἢ οὕτω καλουμένη κρήνη ἐν Λήμνῳ Λυκίου Ἀπόλλωνος, ἢ οἷον ἐν ἐρημίᾳ ὑπὸ λύκων πινόμενον. Suidas: Λυκεῖον ποτόν· ἤτοι ἀπὸ κρήνης τῆς ὑπὸ Ἀπόλλωνος εὑρεθείσης ὑπὸ λύκων πινομένης. ἀπὸ οἴνου καὶ μέλιτος προπεριςπωμένως. Eadem, sed omissa ultima voce, Hesychius. Similiter Zenobius IV, 99. et appendix Vat. II, 59. Scholiastae si quis credere nolit, ei γλυκόεν τε ποτόν plene satisfacturum ait Lobeck. ad Phryn. p. 541. Recte Buttmannum iudicare puto, fontem Lemni Λύκιον ab antiquis scriptoribus commemoratum esse. Nec falsa esse puto quae de vino et melle isti grammatici referunt. Credibile est enim ab aliquo poetarum cycliorum ac fortasse ab Lesche in Iliade parva proditum esse, tolerabiliore usum esse Philoctetam conditione vitae, vinum ei et mel suggerente Apolline. HERM.

V. 1435. Eustathius II. ι. p. 774, 3: δόξης δ' οὔ ποτε τῆσδ' ἐπιβάντες, ἀντὶ τοῦ οὔποτε τοῦτο δοξάσαντες. Cfr. Hom. Il. ϑ, 285: τὸν καὶ τηλόϑ' ἐόντα ἐϋκλείης ἐπέβησαν. et Od. χ, 423: τάων δώδεκα πᾶσαι ἀναιδείης ἐπέβησαν. Herodot. I, 46: ἐνέβησε δὲ ἐς φρονήιδα.

γνώμη τε φίλων, χὠ πανδαμάτωρ
1440 δαίμων, ὃς ταῦτ' ἐπέκρανεν.

ΧΟΡΟΣ.

χωρῶμεν δὴ πάντες ἀολλεῖς,
Νύμφαις ἁλίαισιν ἐπευξάμενοι 1470
νόστου σωτῆρας ἱκέσθαι.

V. 1439. Schol.: γνώμη τε φίλων· ἢ τοῦ Ἡρακλέους, ἢ τοῦ Νεοπτολέμου. Neoptolemum eiusque socios (cfr. 1070 — 1217.) intelligendos puto.

V. 1440. Schol.: δαίμων· τινὲς τὸν Ἡρακλέα, ἔνιοι τὴν τύχην. Neque τύχην, quod post mentionem τῆς μοίρας non placet, neque Herculem, cui inter deos vix puto tribui potuisse epitheton πανδαμάτωρ, sed Iovem cum Gedikio intelligendum puto; cfr. Eur. Troad. 49., ubi Minerva Neptunum μέγαν δαίμονα vocat, et Rhes. 241., ubi πάντιος δαίμων est idem. Itaque is δαίμων, cui omnia parent, est ὁ πανδαμάτωρ δαίμων, isque recte dicitur πάντα ταῦτα ἐπικρᾶναι. BUTTM. Cfr. Eur. El. 1247: τἀντεῦθεν δὲ χρὴ πράσσειν, ἃ μοῖρα Ζεύς τ' ἔκρανε σοῦ πέρι. et Polluc. Onom. I, 5. p. 4. ed. Dind. Θεὸς καὶ θεοὶ καὶ δαίμονες. οὕτω γὰρ Ὁμήρῳ δοκεῖ δαίμονας καλεῖν τοὺς θεούς. καὶ Πλάτων δὲ τὸν τοῦ παντὸς κυβερνήτην μέγιστον δαίμονα ὠνόμασεν, ἐπειδὴ τῆς αὐτῆς χρείας τὸ θεῖον καὶ τὸ δαιμόνιον. Apte autem Philoctetes Iovem πανδαμάτορα appellat, ut a quo sua etiam pertinacia domita esset. Cfr. 1387.

V. 1443. σωτῆρας] Referendum hoc ad nymphas esse apparet. Cfr. O. R. 81: τύχῃ σωτῆρι ibique notam.

BODLEIAN LIBRARY OXFORD

METRA

QUIBUS SOPHOCLES IN HAC FABULA USUS VIDETUR.

METRA

QUIBUS SOPHOCLES IN HAC FABULA USUS VIDETUR.

Vss. 1—134. trimetri iambici.

V. 135 — 143.

135 ⏑ ⏓ ⏑ –, ⏑ ⏓ ⏑ –, ⏑ ⏓ ⏑ – trim. iam.

⏑̄ ⏓, ⏓ ⏑ ⏑ – ⏑ – ⏑ – – phalaec. hendecas. (Herm. El. p. 562. Ep. p. 138. 200.)

⏓ ⏑ – ⏑ –, ⏓ ⏓, ⏓ ⏑ ⏑ –, – ⏓ monom. troch. hyperc. et glyconicus.

⏓ – ⏓ ⏑ ⏑ – spond. et chori.

140 ⏑ ⏓ ⏓ ⏑ ⏓, – ⏓ ⏑ ⏓ ⏑ ⏓ dim. dochm.

⏑̄ ⏓ ⏑, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏓ glyconicus (Herm. El. p. 564.)

⏓ ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ tetram. dact.

⏑ ⏓ ⏑ –, ⏑ ⏓ ⏑̄ dim. iamb. cat.

Vss 144—149., vss. 159—168. et vss. 189—198. tria efficiunt systemata anapaestica, quae constant dimetris, tribus interpositis monometris.

Vss. 169 — 178.

170 ⏓ ⏓, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏓
⏓ ⏓, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏓
⏓ ⏓, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏓
⏑̄ } glyconei.

⏑⏑, ⏑⏑⏑– glyc. cat. (pherecrateus).

⏑⏑, ⏑⏑⏑–, ⏑⏑ glyconeus.

⏑⏑, ⏑⏑⏑–, ⏑⏑ glyconeus.

175 ⏑⏑, ⏑⏑⏑–⏑⏑⏑–⏑⏑⏑–, ⏑⏑ trim. chor. cum basi et iamb.

⏑⏑⏑⏑⏑⏑ dochmius.

⏑⏑, ⏑⏑⏑–, ⏑⏑ glyconeus.

⏑⏑, ⏑⏑⏑–– pherecrateus.

Vss. 199 — 207.

199. 200 ⏑⏑⏑⏑–, ⏑⏑⏑–⏑, ⏑⏑– trim. troch. cat.

⏑⏑, ⏑⏑⏑–⏑⏑⏑–– dim. chori. hyp. cum basi.

⏑⏑, ⏑–, ⏑⏑⏑– glyconeus.

–⏑–, ⏑⏑⏑– moloss. et choriambus.

⏑⏑, ⏑⏑, ⏑⏑⏑–
205 ⏑⏑, ⏑⏑, ⏑⏑⏑–
⏑⏑, ⏑⏑, ⏑⏑⏑–
} glyconei, de quibus cfr. Herm. El. p. 548. cl. p. 525. Ep. p. 189. 194.

–⏑–, ⏑⏑⏑–, ⏑⏑⏑⏑ moloss., chori., antispast.

Vss. 217 — 388. trimetri iambici, excepto vs. 217., qui est monometer iambicus.

Vss. 389 — 397.

⏑⏑⏑–, –⏑⏑–, ⏑⏑–, ⏑⏑– dim. iamb. et dim. cret.

390 trimeter iambicus.

⏑⏑⏑⏑⏑⏑⏑⏑⏑⏑⏑⏑ dimeter dochmiac.

⏑⏑–, ⏑⏑–, ⏑⏑–, ⏑⏑– tetram. bacch.

⏑⏑⏑⏑⏑⏑⏑⏑, ⏑⏑⏑⏑⏑⏑⏑⏑ dim. dochm.

395 ⏑⏑⏑–, ⏑⏑⏑⏑ dip. iamb. et dochmius.

⏑ ⏓ ⏓ ⏑ ⏓, ⏑ ⏓ ⏓ ⏑ ⏓ dim. dochm.

⏑ ⏓ ⏑ ⏓ ⏑ ⏓ ⏑ dochmius.

Vss. 398—501. et 511—667. trimetri iambici.

Vss. 668—681.

⏑ ⏓ ⏑ –, ⏒ ⏓ ⏑ –, ⏑ ⏓ ⏑ ⏒ trim. iamb.

⏓ ⏑ ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ tetram. dact.

670 corruptus est.

⏓ ⏑ – ⏑ – ⏒ ithyphallicus.

⏓ ⏓, ⏓ ⏑ ⏑ – ⏓ ⏑ ⏑ – ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏓ – tetram. chor. brachyc. cum basi.

⏓ ⏓, ⏓ ⏑ ⏑ – ⏑ – ⏑ – ⏒ qualis vs. 136.

⏑ ⏓ ⏓ –, ⏑ ⏓ ⏑ – ⏑ – antisp. et iambb.

675 ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏓ ⏑ – chori. et diiambus.

⏓ ⏑ ⏑ – ⏑ – – logaoed.

⏑ ⏑ ⏓, ⏓ ⏑ ⏑ – anapaest. et chori.

⏓ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏓ ⏑ –, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏓ ⏑ –
⏓ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏓ ⏑ –, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏓ ⏒ } una periodus choriambis et diiambis constans, in diiamb. cat. desinens.

Vss. 696—704.

⏓ ⏓, ⏓ ⏑ ⏑ – ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏓ – trim. chori. brachyc. cum basi.

idem.

⏓ ⏓, ⏓ ⏑ ⏑ – ⏓ ⏑ ⏑ – ⏓ – idem.

700 ⏓ ⏓, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏓ ⏑ – – chori. cum basi et penthem. iamb.

⏓ ⏑ ⏑ –, ⏓ – chori. et spondeus.

⏓ ⏓, ⏓ ⏑ ⏑ – ⏓ ⏑ ⏑ – ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏓ qualis 175.

– ⏓ –, ⏓ ⏓, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏓ moloss. et glycon.

– ⏓ ⏑ ⏑ – – adonius cum anacrusi.

Vss. 714—809. trimetri iambici, exceptis vss. 716. 720. 723. 734. 768. 770. 773. 779. 787. Ex his aperte respondet versui

716. versus 723., versui 720. versus 734., qui bacchius est, versui 768. versus 770., qui iidem bacchii sunt, et versui 773. versus 779., quem Hermannus ex arsi nuda et iambo constare putat. Soli versui 787. nihil est quod respondeat.

Vss. 810 – 821.

810 ⏑̄ ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑̄ tetram. dactyl.

– ⏑́ ⏑, – ⏑̄ ⏑́ – iamb. et antispast.

– ⏑̄ – –, – ⏑̄ – – dim. anapaest.

– ⏑́ ⏑ ⏑̄ – – ⏑̄ dochmius.

– ⏑́ –, ⏑̄ ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑́ qualis 141.

815 ⏑ ⏑́ ⏑ ⏑ ⏑̄ ⏑́ – iamb. et antisp.

– ⏑́ ⏑ ⏑ – –, ⏑̄ – dipod. iamb. hyperc. et troch.

⏑̄ ⏑ ⏑̄ –, ⏑̄ ⏑ ⏑̄ –, ⏑̄ – dim. epitr. et troch.

– ⏑́ ⏑, ⏑ ⏑̄ ⏑́ – iamb. et antisp.

– ⏑́ ⏑, ⏑ ⏑̄ ⏑̄ – dem.

820 – ⏑̄ –, – ⏑́ –, – – – tres molossi.

⏑́ ⏑ ⏑ ⏑ ⏑, ⏑ ⏑́ ⏑ ⏑̄ ⏑ – creticus et dochm.

Vss. 822 – 825. hexametri dactylici.

Vss. 838 – 846.

⏑̄ ⏑́, ⏑̄ ⏑ ⏑ – ⏑ pherecrateus.

– ⏑̄ ⏑, ⏑̄ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑̄ qualis 141.

⏑ ⏑̄ –, ⏑̄ ⏑ ⏑̄ –, ⏑ ⏑́ ⏑ idem.

⏑̄ ⏑́, ⏑̄ ⏑ ⏑ – ⏑ pherecrateus.

⏑̄ ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – – tetram. dact.

⏑̄ – – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ idem.

⏑ ⏑̄ ⏑ –, ⏑̄ ⏑ – – – metrum dubium.

⏑ ⏑ ⏑̄, ⏑ ⏑ ⏑ ⏑̄, ⏑̄ ⏑ ⏑ – anap., paeon qu., chori.

⏑́ ⏑ ⏑ – ⏑, ⏑̄ ⏑ – ⏑ dim. troch.

Vss. 847 – 1062. trimetri iambici.

Vss. 1063 – 1076.

⏑̄ ⏑́, ⏑̄ –, ⏑̄ ⏑ ⏑ – glyconeus, qualis 204 sqq.

1065 ⏑ ⏓, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏓, ⏓ ⏑, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏓ diglyconeus.

⏓ ⏓, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏓ glyconeus.

⏓ –, ⏓ ⏑ ⏑ – ⏑ pherecrateus.

– ⏓ ⏓ – antispastus.

⏓ ⏓, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏓ } glyconei.

1070 ⏓ ⏓, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏓ }

⏓ –, ⏓ ⏑ ⏑ – ⏑ pherecrateus.

⏓ ⏓, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏓ glyconeus.

⏓ ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ tetram. dact.

⏑ ⏓ ⏑ ⏑ ⏑ ⏓ dochmius.

1075 ⏓ ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ tetram. dact.

⏑ ⏓ ⏑ –, ⏑ ⏓ – dim. iamb. cat.

Vss. 1077—1081.

⏑ ⏓ ⏑ –, ⏑ ⏓ ⏑ –, ⏑ ⏓ ⏑ ⏑ ⏑ – dim. iamb. et dochm.

⏓ ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ tetram. dactyl.

– ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏓ – – dim. iamb. cat.

⏓ ⏑ ⏑ –, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏓ – – tetram. chori. cat.

Vss. 1101—1116.

⏓ ⏓, ⏓ –, ⏓ ⏑ ⏑ – } glyconei.

⏓ ⏓, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏓ }

⏓ ⏓ / ⏑ ⏑, ⏓ ⏑ ⏑ – – pherecrateus.

⏓ ⏓ / ⏑ ⏑, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏓ }

1105 ⏓ ⏓ / ⏑, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏓ } glyconei.

⏓ ⏓, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏓ }

⏓ ⏓, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏓ / ⏑ }

⏑⏑–⏑⏑–⏑⏑–⏑⏑ tetram. dact.

⏑⏑–, ⏑⏑⏒ dim. iamb. cat.

1110 ⏑⏑–⏑⏑ dim. dact.

⏑⏑–⏑⏑–⏑⏑–⏑⏑ tetram. dact. corruptus.

⏑⏑⏑⏑–, ⏑⏑⏑– dim. anap. cat.

⏑⏑–, ⏑⏑– diiamb. et chori.

1115 ⏑⏑–, ⏑⏑– idem.

⏑⏑–⏑⏑–⏑⏑–⏑⏑–⏑⏑–⏑⏑⏒ pentam. chori. cat., nisi quod in antistr. pro secundo chori. positus est diiambus.

Vss. 1117—1122.

⏑⏑, ⏑⏑–⏑–⏑–⏒ qualis 136.

⏑–, ⏑⏒, ⏑⏑– } quales 204 sqq.
⏑–, ⏑–, ⏑⏑–

1120 ⏑⏑, ⏑⏑–– pherecrateus.

⏑⏑, ⏑⏒, ⏑⏑– qualis 204 sqq.

⏑⏑, ⏑⏑–⏑–⏑–– qualis 136.

V. 1145—1189.

1145 ⏑⏑–, ⏑⏑–, ⏑–, ⏑– qualis 389.

⏑–⏑, ⏑– dim. troch. cat.

⏑⏑–, ⏑⏑– dim. iamb.

⏑⏑–⏑ monom. iamb. hyperc.

⏑⏑, ⏑⏑, ⏑⏑⏑– qualis 204 sqq.

1150 ⏑⏑–, ⏑⏑–– chori. et adon.

⏑⏑⏑⏑⏑⏑ anacreonteus.

idem.

⏑⏑ ⏓ ⏑⏑ – ⏑⏑ ⏓, ⏓ ⏑⏑ ⏓ ⏑⏑ – ⏑ tres anap. duo dact. et troch.

⏑ ⏓ ⏑⏑ – ⏑ adonius cum anacrusi.

1155 ⏓ ⏑⏑ –, ⏓ ⏑ – – chori. et ditrochaeus.

⏓ ⏑⏑ – ⏓ ⏑⏑ – ⏓ ⏑⏑ – ⏓ ⏑⏑ – ⏑ tetram. chori. hyperc.

⏓ ⏑ – creticus.

⏓ ⏑⏑ – ⏓ ⏑⏑ – dim. chori.

– ⏓ – –, – ⏓ – – dim. anap.

1160 ⏑⏑ ⏓ ⏑⏑ – monom. anap.

⏓ ⏓, ⏓ ⏑⏑ –, ⏑ ⏓ glyconeus.

idem.

⏓ ⏑⏑ – ⏑⏑ – ⏑⏑ – – tetram. dact. cat.

⏓ ⏓, ⏓ ⏑, ⏓ ⏑⏑ – qualis 204 sqq.

1165 ⏓ ⏓ ⏓ ⏑⏑ –, – ⏓ ⏑ glyconicus.

– ⏓ ⏑⏑ – ⏑ adonius cum anacrusi.

⏓ ⏓, ⏓ ⏑, ⏓ ⏑⏑ – qualis 204 sqq.

⏓ ⏓, ⏓ ⏑⏑ –, ⏑ ⏓ glyconeus.

⏓ ⏑⏑ – ⏑⏑ – ⏑⏑ – ⏑⏑ tetram. dact.

1170—80 iidem.

1181 ⏑ ⏓ ⏑, ⏓ ⏑⏑ – – amphibr. et adonius.

⏑⏑ ⏓ ⏑⏑ ⏑⏑, ⏑ ⏓ – dim. iamb. cat.

– ⏓ ⏑ – ⏑̄ monom. iamb. hyp.

⏓ ⏑ – ⏑ – ⏑ ⏑̄ dim. troch. hyperc.

1185 ⏓ ⏑⏑, – ⏑, ⏓ ⏑⏑ – dact., troch., chori.

⏓ ⏑ – ⏑, ⏓ ⏑ – ⏑, ⏓ ⏑ – trim. troch. cat.

⏓ ⏓, ⏓ ⏑, ⏓ ⏑⏑ – qualis 204 sqq.

⏓ ⏑ ⏓, ⏓ ⏑, ⏓ ⏑⏑ – idem.

⏑ ⏓ ⏑⏑ – ⏑ – ⏑ logaoedicus cum anacrusi.

Vss. 1190—1373. trimetri iambici.

Vss. 1374—1380. tetrametri troch. catalectici.

Vss. 1381—1389. systema anapaesticum, quod constat dimetris, uno interposito monometro.

Vss. 1390—1416. trimetri iambici.

Vss. 1417—1443. tria systemata anapaestica, quae constant dimetris, duobus interpositis monometris.

BODLEIAN OXFORD MUSEUM

SOPHOCLIS

TRAGOEDIAE.

RECENSUIT ET EXPLANAVIT

EDUARDUS WUNDERUS.

VOL. I. SECT. II.

CONTINENS

OEDIPUM REGEM.

EDITIO TERTIA.

GOTHAE ET ERFORDIAE, MDCCCXLVII.
SUMPTIBUS HENNINGS.
(LONDINI D. NUTT 158. FLEET STREET.)

ASHMOLEAN
OXFORD
MUSEUM

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.
ΙΕΡΕΥΣ.
ΚΡΕΩΝ.
ΧΟΡΟΣ ἐκ γεραόντων Θηβαίων.
ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.
ΙΟΚΑΣΤΗ.
ΑΓΓΕΛΟΣ.
ΘΕΡΑΠΩΝ Λαΐου.
ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ.

Egit utrumque Oedipum Polus, histrio nobilissimus, indicante Arriano apud Stobaeum S. XCVII, 28. De Polo vide A. Gell. VII, 5. et quae Moses du Soul ad Luciani, qui saepe eius mentionem facit, Iov. tragoed. 3. T. II. p. 645. attulit. HERM.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΤΥΡΑΝΝΟΝ ΟΙΔΙΠΟΥΝ.

Λιπὼν Κόρινθον Οἰδίπους, πατρὸς νόθος
πρὸς τῶν ἁπάντων λοιδορούμενος ξένος,
ἦλθεν πυθέσθαι Πυθικῶν θεσπισμάτων,
ζητῶν ἑαυτὸν καὶ γένους φυτοσπόρον.
εὑρὼν δὲ τλήμων ἐν στεναῖς ἁμαξιτοῖς
ἄκων ἔπεφνε Λάϊον γεννήτορα.
Σφιγγὸς δὲ δεινῆς θανάσιμον λύσας μέλος,
ἤσχυνε μητρὸς ἀγνοουμένης λέχος.
λοιμὸς δὲ Θήβας εἷλε καὶ νόσος μακρά.
Κρέων δὲ πεμφθεὶς Δελφικὴν πρὸς ἑστίαν,
ὅπως πύθοιτο τοῦ κακοῦ παυστήριον,
ἤκουσε φωνῆς μαντικῆς θεοῦ πάρα
τὸν Λαΐειον ἐκδικηθῆναι φόνον.
ὅθεν μαθὼν ἑαυτὸν Οἰδίπους τάλας
πόρπαισι δισσὰς ἐξανάλωσεν κόρας,
αὐτὴ δὲ μήτηρ ἀγχόναις διώλετο.

V. 2. In verbis πρὸς τῶν ἁπάντων nescio an vitium insit.
V. 7. G. Dindorfius ex Γ codice θνήσιμον recepit.

ΔΙΑ ΤΙ ΤΥΡΑΝΝΟΣ ΕΠΙΓΕΓΡΑΠΤΑΙ.

Ο ΤΥΡΑΝΝΟΣ ΟΙΔΙΠΟΥΣ ἐπὶ διακρίσει θατέρου ἐπιγέγραπται. χαριέντως δὲ ΤΥΡΑΝΝΟΝ ἅπαντες αὐτὸν ἐπέγραφον, ὡς ἐξέχοντα πάσης τῆς Σοφοκλέους ποιήσεως, καίπερ ἡττηθέντα ὑπὸ Φιλοκλέους, ὥς φησι Δικαίαρχος [1]). εἰσὶ δὲ καὶ οἱ ΠΡΟΤΕΡΟΝ αὐτόν, οὐ ΤΥΡΑΝΝΟΝ, ἐπιγράφοντες, διὰ τοὺς χρόνους τῶν διδασκαλιῶν καὶ διὰ τὰ πράγματα· ἀλήτην γὰρ καὶ πηρὸν Οἰδίποδα τὸν ἐπὶ Κολωνῷ εἰς τὰς Ἀθήνας ἀφικνεῖσθαι [2]). ἴδιον δέ τι πεπόνθασιν οἱ μεθ' Ὅμηρον ποιηταὶ τοὺς πρὸ τῶν Τρωϊκῶν βασιλεῖς ΤΥΡΑΝΝΟΥΣ προσαγο-

ρεύοντες, ὀψέ ποτε τοῦδε τοῦ ὀνόματος εἰς τοὺς Ἕλληνας διαδοθέντος, κατὰ τοὺς Ἀρχιλόχου χρόνους, καθάπερ Ἱππίας ὁ σοφιστής φησιν. Ὅμηρος γοῦν τὸν πάντων παρανομώτατον Ἕχετον βασιλέα φησὶ καὶ οὐ τύραννον (Ὀδυσσ. σ', 84.)·

Εἷς Ἕχετον βασιλῆα, βροτῶν δηλήμονα.

προσαγορευθῆναι δέ φασι τὸν τύραννον ἀπὸ τῶν Τυρρηνῶν· χαλεπούς γάρ τινας περὶ λῃστείαν τούτους γενέσθαι. ὅτι δὲ νεώτερον τὸ τοῦ τυράννου ὄνομα, δῆλον. οὔτε γὰρ Ὅμηρος, οὔτε Ἡσίοδος, οὔτε ἄλλος οὐδεὶς τῶν παλαιῶν τύραννον ἐν τοῖς ποιήμασιν ὀνομάζει. ὁ δὲ Ἀριστοτέλης ἐν Κυμαίων πολιτείᾳ τοὺς τυράννους φησὶ τὸ πρότερον ΑΙΣΥΜΝΗΤΑΣ [3]) προσαγορεύεσθαι. εὐφημότερόν γ' ἐκεῖνο τοὔνομα.

[1]) „Dicaearchus Siculus fuit, Aristotelis auditor, philosophus, orator, geometres, qui plura scripsit, de quibus Suidas et Menag. ad Diog. Laert. III, 4." Ita I. M. Heusingerus ad Cic. Off. II, 5, 4., quo loco Dicaearchus audit Peripateticus magnus et copiosus. Cf. argumentum Aiacis. BOTHIUS.

[2]) Quosdam fuisse dicit, qui Oedipum priorem, non Regem, drama hoc inscripserint, habita ratione tam temporis, quo fuit editum, quam rerum in eo exhibitarum. Quippe diu ante alterum Oedipum, quem Sophocles extrema in senectute fecit, in scenam inducta fuit haec fabula; et Colonum adiit Oedipus longo tempore postquam se ipse occaecaverat. BR.

[3]) Disputat Aristoteles de αἰσυμνητείᾳ Polit. III, 11.

ΑΛΛΩΣ.

Ὁ Τύραννος Οἰδίπους πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ ἐν τῷ Κολωνῷ ἐπιγέγραπται. τὸ κεφάλαιον δὲ τοῦ δράματος γνῶσις τῶν ἰδίων κακῶν Οἰδίπουδος, πήρωσίς τε τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ δι' ἀγχόνης θάνατος Ἰοκάστης.

Hoc argumentum abest in Aldina et editt. Brunckii. ERF.

ΧΡΗΣΜΟΣ ΔΟΘΕΙΣ ΛΑΙΩι.

Λαΐε Λαβδακίδη, παίδων γένος ὄλβιον αἰτεῖς.
δώσω σοι φίλον υἱόν· ἀτὰρ πεπρωμένον ἐστὶ
σοῦ παιδὸς χείρεσσι λιπεῖν φάος. ὡς γὰρ ἔνευσε
Ζεὺς Κρονίδης, Πέλοπος στυγεραῖς ἀραῖσι πιθήσας,
οὗ φίλον ἥρπασας υἱόν· ὁ δ' ηὔξατό σοι τάδε πάντα.

V. 3. σοῦ παιδὸς ex Γ et Δ codd. rescripsi. Vulgo παιδὸς ἐοῦ.

ΤΟ ΑΙΝΙΓΜΑ ΤΗΣ ΣΦΙΓΓΟΣ.

Ἔστι δίπουν ἐπὶ γῆς καὶ τέτραπον, οὗ μία φωνή;
καὶ τρίπον· ἀλλάσσει δὲ φυὴν μόνον, ὅσσ' ἐπὶ γαῖαν
ἕρπετὰ κινεῖται ἀνά τ' αἰθέρα καὶ κατὰ πόντον.
ἀλλ' ὁπόταν πλείστοισιν ἐρειδόμενον ποσὶ βαίνῃ,
ἔνθα τάχος γυίοισιν ἀφαυρότατον πέλει αὐτοῦ.

V. 4. ἐρειδόμενον ex Γ recepi pro vulgato ἐπειγόμενον.

ΛΥΣΙΣ ΤΟΥ ΑΙΝΙΓΜΑΤΟΣ.

Κλῦθι καὶ οὐκ ἐθέλουσα, κακόπτερε Μοῦσα θανόντων,
φωνῆς ἡμετέρης σὸν τέλος ἀμπλακίης.
ἄνθρωπον κατέλεξας, ὅς, ἡνίκα γαῖαν ἐφέρπει,
πρῶτον ἔφυ τετράπους νήπιος ἐκ λαγόνων·
γηραλέος δὲ πέλων τρίτατον πόδα βάκτρον ἐρείδει,
αὐχένα φορτίζων, γήραϊ καμπτόμενος.

De hac solutione aenigmatis ipsoque aenigmate commentantem vid. Iacobs. Animadv. ad Authol. Gr. Vol. III. P. II. p. 350 sqq. ERF.

Post haec argumenta non inutile videtur fabulam Oedipi, quemadmodum a Sophocle ad scenam composita est, tradere ita, ut in imo margine, sicubi a ceteris scriptoribus, qui de Oedipi fatis exposuere, dissentiat, adnotare non omittam. Idem factum iam ab Henr. Blümnero in commentatione academica de Oedipo Rege, quae Lipsiae anno MDCCLXXXVIII. ex officina Breitkopfiana prodiit. In qua hoc egit vir doctissimus, ut primum commemoraret, qui poetae idem tractassent argumentum; deinde historiam Oedipi ex Sophocle ipso depromptam narraret; tum fabulae Sophocleae constitutionem et mores personarum consideraret; denique virtutes praecipuas exponeret et ab iniusta quorundam nostrae aetatis hominum reprehensione poetam vindicaret; postremo de Aristotelicae Poeticae locis nonnullis disserevet.

Commemorarunt autem de Oedipi fatis hi scriptores veteres: Homerus Odyss. XI, 271—280 *), Pherecydes apud Sturz. p. 187 ed. sec., pauca Aeschylus in Septem c. Thebas, Euri-

---

*) Leguntur apud Homerum haec:

Μητέρα τ' Οἰδιπόδαο ἴδον, καλὴν Ἐπικάστην,
ἣ μέγα ἔργον ἔρεξεν ἀϊδρείῃσι νόοιο
γημαμένη ᾧ υἱεῖ· ὁ δ' ὃν πατέρ' ἐξεναρίξας
γῆμεν· ἄφαρ δ' ἀνάπυστα θεοὶ θέσαν ἀνθρώποισιν.
ἀλλ' ὁ μὲν ἐν Θήβῃ πολυηράτῳ ἄλγεα πάσχων
Καδμείων ἤνασσε, θεῶν ὀλοὰς διὰ βουλάς·
ἡ δ' ἔβη εἰς Ἀΐδαο πυλάρτιο κρατεροῖο,
ἁψαμένη βρόχον αἰπὺν ἀφ' ὑψηλοῖο μελάθρου,
ᾧ ἄχεϊ σχομένη· τῷ δ' ἄλγεα κάλλιπ' ὀπίσσω
πολλὰ μάλ', ὅσσα τε μητρὸς Ἐρινύες ἐκτελέουσιν.

pides in Phoenissis, Apollodorus III, 5, 7., Diodorus IV, 64., Pausanias IX, 5. p. 721. (T. IV. p. 20 sq. ed. Sieb.) et X, 5. p. 808. (T. IV. p. 181 sq.), Hyginus fab. 66. et 67., Scholia ad Hom. Od. l. l., et auctor argumenti Euripid. Phoenissarum, ex cod. Guelpherbytano enotati.

De fabulae Oedipodiae varietate et vicissitudine exposuerunt Schützius Exc. I. ad Aesch. Sept. c. Theb. p. 406 sqq. et Welckerus Aeschyli Trilog. p. 354 sqq. Addo egregiam Caroli Frid. Hermanni disputationem de discrimine artis ac temporis, quo Sophocles atque Euripides Oedipi Regis fabulam tractasse videntur, scriptam indicendis lectionibus aestivis a. MDCCCXXXIV. et insertam Quaestionibus Oedipodeis, quae prodierunt Marburgi a. MDCCCXXXVII.

FABULA OEDIPI,

QUALIS AB SOPHOCLE AD SCENAM COMPOSITA EST.

Laius, filius Labdaci, rex Thebarum, Iocastam [1]), filiam Menoecei, sororem [2]) Creontis (70. 577.), in matrimonium duxerat. Ex ea autem si qui filius sibi natus esset, ab eo se occisum iri Apollinis oraculo monitus erat (711—714. 1175 sq.). Cui fato ne succumberet [3]), filium, quem Iocasta peperit, tertio die postquam natus erat, traiectis ferrea fibula pedibus (718. 1032 sqq.), unde infanti nomen Oedipi datum (1036.), per Iocastam (1173—1175. 718 sq.) servo pastori occidendum tradidit. Is vero misericordia ductus (1178.) infantem servo Polybi, regis Corinthi, in Cithaerone monte, ubi greges ille pascebat (1026 sqq. 1133—1139.), credidit, in eam, unde erat ille, civitatem ductum iri ratus (1178 sq.). A quo quum Corinthum asportatus esset, a Polybo, qui nullos dum liberos ex Meropa [4]) uxore procreasset,

---

In Iliade XXIII, 679. his verbis mentio Oedipi iniicitur:
ὅς (Εὐρύαλος) ποτε Θήβας δ' ἦλθε δεδουπότος Οἰδιπόδαο ἐς τάφον· ἔνθα δὲ πάντας ἐνίκα Καδμείωνας.

[1]) Homerus Od. l. l. Epicastam vocat. Vide Eustath. ad illum locum.

[2]) Diodorus l. l. Iocastam filiam Creontis facit his verbis: *Λάϊος, ὁ Θηβῶν βασιλεύς, γήμας Ἰοκάστην, τὴν Κρέοντος* etc.

[3]) Ab Aeschylo Sept. c. Theb. 742—753. ed. Blomf. ter monitus ab Apolline Laius, ne filium procrearet, sed *κρατηθεὶς ἐκ φίλων ἀβουλίαις* genuisse filium dicitur; ab Euripide Phoen. 21. et ab Apollodoro l. l. ebrius, a Diodoro oblitus oraculi cum uxore concubuisse traditur. Sophocles nihil ea de re monuit.

[4]) Ab Apollodoro et Hygino fab. 66. appellatur Periboea; Schol. ad O. R. 785: *Φερεκύδης φησὶ Μέδουσαν εἶ-*

adoptatus et educatus (1021—1024.) est[5]). Eius filium quum se putaret Oedipus, vehementer exacerbatus est, quum sibi aliquando in convivio ab homine ebrio exprobratum esset, quod suppositus Polybo esset (779 sq.). Parentum, ad quos iratus rem detulit, responsione non contentus, quum altius in pectus eius opprobrium descendisset, insciis illis (787.) Delphos adiit, Apollinem, quibus parentibus natus esset, consulturus. A quo de re ipsa, quam quaerebat, nihilo certior factus hoc tulit responsum, patris se occisorem, matris maritum, generisque detestandi auctorem fore. Quod ne eveniret, Polybi et Meropae filium se esse ratus, Corinthum vitavit (997 sq.) et in Boeotiam delatus est. Phocidem autem quum transgrederetur, in via angusta (733 sq. 800.) Laio[6]), qui curru vehebatur, obviam venit. Ab eius auriga quum violenter e via deiectus esset, orta altercatione Laium, patrem suum esse ignorans, eiusque comites (752 sq. 813.), in quibus praeco erat[7]), uno excepto servo (118. 756.), qui aufugerat, omnes[8]) occidit (774—813.). Caede perpetrata Thebas venit (736.), ubi quum Sphingem[9]), quae tum temporis Thebanos

---

ναι τὴν Πολύβου γυναῖκα, θυγατέρα δὲ Ὀρσιλόχου, τοῦ ἀδελφιδοῦ. οἱ δὲ Ἀντιοχίδα, τὴν Χάλκωνος. De Pherecydis fragm., quod est LXXI. apud Sturzium, vide Sturz. p. 206.

5) Euripides Phoen. 24—31. et Apollodorus l. l. infantem narrant a pastoribus Lai expositum in Cithaerone, tum repertum a pastoribus Polybi et traditum uxori eius esse, quam marito eum ut a se partum obtulisse dicunt. Hyginus ab ipsa Polybi uxore infantem, quum esset expositus, sublatum refert.

6) Ab Euripide, quocum Diodorus l. l. consentit, Phoen. 36. Laius Delphos profectus dicitur, τὸν ἐκτεθέντα παῖδα μαστεύων μαθεῖν, εἰ μηκέτ' εἴη.

7) Secundum Apollodorum praeconi nomen Polyphontes erat.

8) Laium Damasistratus sepeliisse dicitur ab Apollodoro l. l. et a Pausania L. X. c. 5. — Porro Creontem occiso Laio regnum occupasse et, quum Thebani a Sphinge vexarentur, ei, qui aenigma a monstro illo propositum solvisset, regnum se et Iocastam sororem in coniugium daturum promisisse Diodorus et Hyginus, et maximam partem Euripides quoque Phoen. 45—52., referunt.

9) De Sphinge ex Apollodoro haec, quorum nihil fere apud Sophoclem legitur, placet adferre: Τούτου δὲ βασιλεύοντος (Κρέοντος), οὐ μικρὰ συμφορὰ κατέσχε Θήβας. ἔπεμψε γὰρ Ἥρα Σφίγγα, ἣ μητρὸς μὲν Ἐχίδνης ἦν, πατρὸς δὲ Τυφῶνος· εἶχε δὲ πρόσωπον μὲν γυναικός, στῆθος δὲ καὶ βάσιν καὶ οὐρὰν λέοντος, καὶ πτέρυγας ὄρνιθος· μαθοῦσα δὲ αἴνιγμα παρὰ Μουσῶν ἐπὶ τὸ Φίκειον ὄρος ἐκαθέζετο, καὶ τοῦτο προὔτεινε Θηβαίοις. ἦν δὲ τὸ αἴνιγμα· τί ἐστιν ὃ μίαν ἔχον φωνὴν τετράπουν καὶ δίπουν καὶ τρίπουν γίνε-

magnopere vexaret, soluto quod proponebat aenigmate (35 sq. 391—398. 693 sqq. 1198 sqq.) sustulisset, et rex Thebanorum factus est et maritus Iocastae (1292 sqq.), ex qua quattuor ei liberi nati sunt[10]). Multis annis post quum pestis Thebis grassaretur, Oedipus, ut calamitati occurrèret, Creontem, qui Apollinem consuleret, Delphos misit (22—72.). Is responsum rettulit Lai occisorem, qui Thebis versaretur, aut urbe pellendum aut interficiendum esse (96—107.)[11]). Eum quum Oedipus investigare summopere studet, multarum rerum fortuito concursu a se ipso Laium patrem interfectum esse intelligit. Tum Iocasta suspendio vitam finiit[12]); Oedipus vero in summam desperationem adductus fibulis ex veste Iocastae detractis oculos sibi effodit[13]).

ται; Χρησμοῦ δὲ Θηβαίοις ὑπάρχοντος τηνικαῦτα ἀπαλλαγήσεσθαι τῆς Σφιγγός, ἡνίκα ἂν τὸ αἴνιγμα λύσωσι, καὶ συνιόντες εἰς αὐτὸ πολλάκις, ἐζήτει τί τὸ λεγόμενόν ἐστιν. ἐπὰν δὲ μὴ εὕρισκον, ἁρπάσασα ἕνα κατεβίβρωσκε. πολλῶν δὲ ἀπολλυμένων καὶ τὸ τελευταῖον Αἵμονος τοῦ Κρέοντος, κηρύσσει Κρέων τῷ τὸ αἴνιγμα λύσοντι καὶ τὴν βασιλείαν καὶ τὴν Λαΐου δώσειν γυναῖκα. Οἰδίπους δ' ἀκούσας ἔλυσεν, εἰπὼν — τὸ βάκτρον. Ἡ μὲν οὖν Σφὶγξ ἀπὸ τῆς ἀκροπόλεως ἑαυτὴν ἔῤῥιψεν. Haec extrema eodem modo tradunt Diodorus, Hyginus et auctor argumenti Eur. Phoen. ex cod. Guelph. enotati. Euripides Phoen. occisam ab Oedipo Sphingem canit. Idem de Sphinge quaedam dicit ibid. 813—818.

10) Nomina horum fuerunt Eteocles, Polynices, Antigona et Ismena. Secundum alios autem scriptores non ex Iocasta, sed ex Eurygania, Hyperphantis filia, hos liberos natos habuit. Vide Apollodorum l. l. Idem propter Homeri Od. XI, 271 sqq. statuit Pausanias L. IX. c. 5., quem vide. Adde Pherecyd. fragm. LII. p. 187., ubi conferatur Sturzius.

11) Ab solo Sophocle haec narrantur. Similia quaedam habet Hyginus fab. 67: Interim Thebis sterilitas frugum et penuria incidit ob Oedipodis scelera, interrogatusque Tiresias, quid ita Thebae vexarentur, respondit: si quis ex Draconteo genere superesset et pro patria interisset, pestilentia liberaturum. Tum Menoeceus, Iocastae pater, se de muris praecipitavit. Dum haec Thebis geruntur, Corintho Polybus decedit. Quo audito Oedipus moleste ferre coepit, aestimans patrem suum obisse, cui Periboea de eius suppositione palam fecit. Id Itemales senex, qui eum exposuerat, ex pedum cicatricibus et talorum agnovit Lai filium esse.

12) De hac Iocastae nece tacent Diodorus, Pausanias et Hyginus. Secundum Euripidem Phoen. 1465. Iocasta post mutuam demum filiorum caedem gladio se perstringit.

13) De Oedipi caecitate nihil legitur apud Diodorum et Pausaniam.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ὦ τέκνα, Κάδμου τοῦ πάλαι νέα τροφή,
τίνας ποθ' ἕδρας τάςδε μοι θοάζετε

V. 1 sqq. Quum vehementissima peste laboraret civitas Thebana, ex senibus, viris, pueris selegit qui duce sacerdote Iovis supplices ad aras ante aedem regiam positas accederent, et ab Oedipo rege opem salutemque peterent. Quos ubi advenisse cognovit Oedipus, ipse ex aede regia procedit, ad quam rem auxilium suum imploretur sciscitaturus. — Ceterum adverte praeclare poetam ita exorsum esse fabulam, ut eximium et paternum Oedipi in populum studium pariter atque pium gratumque populi in regem suum animum ostenderet. Quo factum est, ut auditores non possent non maxima misericordia ac sollicitudine commoveri, quum Oedipum, quem egregiis virtutibus praeditum nossent, in sceleris suspicionem vocari et in summum adduci discrimen viderent.

Ibidem. ὦ τέκνα] Paternum Oedipus in populum animum hac appellatione prodit. Camerarius confert Hom. Od. ε, 12: ὡς οὔτις μέμνηται Ὀδυσσῆος θείοιο λαῶν, οἷσιν ἄνασσε, πατὴρ δ' ὡς ἤπιος ἦεν. Unde factum videtur, ut saepe tota civitas ipsius regis suboles a poetis diceretur. Ita cives Thebani hic Κάδμου τοῦ πάλαι νέα τροφή, quasi a Cadmo ipso, Cadmeae conditore, originem duxerint, iidem ab Euripide Phoen. 815. Καδμογενὴς γέννα, Athenienses a Sophocle Ai. 202. Ἐρεχθεῖδαι, Oed. Col. 1066. Θησεῖδαι, ab Aeschylo Eum. 1014. παῖδες Κραναοῦ vocantur. Eodem referendum est, quod urbs Thebarum hac ipsa in fabula v. 29. δῶμα Καδμεῖον, et civitas Thebana Ant. 1155. Κάδμου πάροικοι καὶ δόμων Ἀμφίονος appellatur. Addo Virg. Aen. VIII, 134: Dardanus, Iliacae primus pater urbis et auctor. v. 146: gens eadem, quae te, crudeli Daunia (i. e. Rutuli) bello insequitur. — Denique notanda locutio rarior est, τροφή τινος, progenies alicuius. Conferri licet Soph. Ant. 918. παιδείου τροφῆς. Philoct. 4. τραφείς τινος, natus aliquo, et Eurip. Cycl. 189. μηκάδων ἀρνῶν τροφαί.

V. 2. τίνας — θοάζετε] Ex more Graecorum breviter dictum pro τίνες εἰσὶν αἵδε αἱ ἕδραι, ἃς θοάζετε, quod est, διὰ τί τάςδε τὰς ἕδρας πάθησθε. Cfr. O. C. 1166: τίς δῆτ' ἂν εἴη τήνδ' ὁ προςθακὼν ἕδραν; Eurip. He-

ἱκτηρίοις κλάδοισιν ἐξεστεμμένοι,
πόλις δ' ὁμοῦ μὲν θυμιαμάτων γέμει,
5 ὁμοῦ δὲ παιάνων τε καὶ στεναγμάτων;
ἁγὼ δικαιῶν μὴ παρ' ἀγγέλων, τέκνα,
ἄλλων ἀκούειν, αὐτὸς ὧδ' ἐλήλυθα.
ἀλλ', ὦ γεραιέ, φράζ', ἐπεὶ πρέπων ἕφυς
10 πρὸ τῶνδε φωνεῖν, τίνι τρόπῳ καθέστατε,
δείσαντες, ἢ στέρξαντες, ὡς θέλοντος ἂν

V. 7. Post hunc versum in codicibus editionibusque omnibus additus hic reperitur:

ὁ πᾶσι κλεινὸς Οἰδίπους καλούμενος,

quem ego primus delevi, ut ab interprete additum et ex v. 40: νῦν τ', ὦ κράτιστον πᾶσιν Οἰδίπου κάρα, confictum. Neque enim unquam

racl. 55: ἦπου καθῆσθαι τήνδ' ἕδραν καλὴν δοκεῖς; Herc. f. 1214: σὲ τὸν θάσσοντα δυστήνους ἕδρας αὐδῶ. Quibus in locis pariter atque in hoc loco et v. 13. ἕδρα non locum, sed actionem sedendi sive sessionem significat, ita ut ἕδραν θοάζειν eadem ratione atque ὁδὸν ἐλθεῖν, itionem ire, dictum sit. Illud enim in Aiac. ab Lobeck. iterum edit. censura, quae prodiit Lipsiae apud Reclamum, p. 104 sqq. planum feci, θοάζειν non festinandi, sed sedendi significatum hic habere. Praeterea adverte numerum pluralem ἕδρας, qui cur positus sit, explanavi in Excursu ad v. 16.

V. 3. ἱκτηρίοις — ἐξεστεμμένοι] Vide quae de his verbis in Excursu post hanc fab. pluribus exposui.

V. 4. sq. Schol.: πόλις δ' ὁμοῦ μὲν θυμιαμάτων· οἱ μὲν μηδὲν πεπονθότες ἐπὶ ἀποτροπῇ τοῦ κακοῦ θύουσι καὶ παιᾶνας ᾄδουσιν· οἱ δὲ ἐπταικότες ἐπὶ τοῖς οἰκείοις κακοῖς ἀποιμώζουσιν. Ita Iocasta, Apollini averruncandi, quod imminebat, mali causa supplicatura, non solum ramos olivae lana ornatos, sed etiam θυμιάματα, suffimenta, secum fert, huius fab. v. 913 sqq. Adde El. 632 sqq.

V. 6. ἁγὼ etc.] Pronomen ἅ non ad supplicationem ipsam, sed ad causam supplicationis referri, quae continetur verbis τίνας ποθ' etc., significantibus διὰ τί ποτε etc., facile quivis intelliget.

V. 6 sq. παρ' ἀγγέλων — ἄλλων] Ab aliis et quidem nuntiis. Sic Eur. Or. 531: τί μαρτύρων ἄλλων ἀκούειν δεῖ μ' ἅ γ' εἰςορᾶν πάρα; Xenoph. Cyrop. I, 6, 2: ὅπως μὴ δι' ἄλλων ἑρμηνέων τὰς τῶν θεῶν συμβουλίας συνείης, ἀλλ' αὐτὸς γεγνώσκοις. Vide quae ad Philoct. 38. adnotavi. De hiatu τέκνα ἄλλων vide O. C. 1263 sq. θρεπτήρια· ἁγώ. Trach. 324 sq. ἐλάσσονα. ἀλλ'. ibid. 934 sq. οὕνεκα ἄκουσα.

V. 9. ὦ γεραιέ] Qui sacerdos Iovis fuit, ut ex v. 18. apparet. — De locutione πρέπων ἕφυς ad Ant. 499. diximus.

V. 10 sq. τίνι τρόπῳ — στέρξαντες] Verbis τίνι τρόπῳ καθέστατε non dubium est quin hoc significetur, τίς τρόπος τῆς ἕδρας sive τῆς ἀφίξεως ἐστίν (coll. v. 99.), id est, ποία ἐστὶν ἡ ἕδρα sive ἡ ἄφιξις; De verbi καθεστάναι usu cfr. O. C. 23. Itaque repetit Oedipus, quod paulo ante iam quaerere instituit, τίνας ποθ' — θοάζετε, nisi quod id ipsum quod quaerit accuratius

ἐμοῦ προςαρκεῖν πᾶν. δυςάλγητος γὰρ ἂν
εἴην, τοιάνδε μὴ οὐ κατοικτείρων ἕδραν.

ΙΕΡΕΥΣ.

ἀλλ', ὦ κρατύνων Οἰδίπους χώρας ἐμῆς,
15 ὁρᾷς μὲν ἡμᾶς ἡλίκοι προςήμεθα
βωμοῖσι τοῖς σοῖς, οἱ μὲν οὐδέπω μακρὰν
πτέσθαι σθένοντες, οἱ δὲ σὺν γήρᾳ βαρεῖς

apud Sophoclem qui prologum orditur suum ipsius nomen ita profitetur, sed ab eo, quicum colloquitur, primum nomine appellatur. Accedit, quod nunquam Sophocles, quo fuit sensu venusti et decori, Oedipum in ipso exordio τὸν πᾶσι κλεινὸν καλούμενον se dicentem introduxisset.

explicat, addens δείσαντες, ἢ στέρξαντες. Duplici enim causa commoti supplices accedere ad aras poterant, aut ut vim adversarii persequentis defenderent, ergo praesentis periculi metu adducti (δείσαντες) et tutelam quaerentes, aut ut ipsi ope eius, ad quem confugiebant, adiuti adversarium aggrederentur, ergo malum, quod futurum putabant, oppugnaturi et ad eam rem auxilium petentes (στέρξαντες). Ita δείσασαι καθεστάναι sive τοῖς βωμοῖς προςῆσθαι dici debebant Danai filiae, quum apud Aeschylum supplicare Pelasgo narrantur, contra στέρξασαι mulieres Argivae, quum Aethrae, matri Thesei, apud Euripidem supplicant, ut in redimendis corporibus ducum Argivorum, qui ad Thebas ceciderant, adversus Thebanos sese adiuvaret. Hoc loco qui ad Oedipi regiam accesserant, quum id orarent, ut reperto pestis saevissimae remedio futurum a se malum, mortem et interitum totius civitatis, defenderet, στέρξαντες potissimum erant. Hinc Oedipus v. 58 sq. γνωτά, inquit, κούκ ἄγνωτά μοι προςήλθεθ' ἱμείροντες.

V. 11 sq. ὡς θέλοντος — πᾶν] Id est, νομίσας, ὅτι ἐγὼ ἐθέλοιμι ἂν πᾶν προςαρκεῖν. Vide quae de hoc ὡς particulae usu ad Trachin. 391. adnotavi.

V. 12 sq. δυςάλγητος — ἕδραν] Vide quae de μὴ οὐ particulis sensuque huius loci in Excursu II. post hanc fabulam exposui.

V. 16. βωμοῖσι τοῖς σοῖς] De hoc quoque loco, ne adnotationum moles nimis accresceret, separatim post hanc fabulam in Excursu III. agendum putavi.

V. 17. Schol.: πτέσθαι· ἀντὶ τοῦ βαδίσαι. ἡ δὲ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν νεοττῶν. Ita saepe pueri sive infantes νεοσσοί a tragicis dicuntur. Cf. Monk. ad Eurip. Alc. 414.

Ibid. σὺν γήρᾳ βαρεῖς] Id est σὺν γήρᾳ ὄντες καὶ τούτῳ βαρεῖς, sive γήρᾳ, ᾧ σύνεισι (vide ad Philoct. 266.), βαρεῖς. Ita infra v. 1112 sq. dictum: ἔν τε γὰρ μακρῷ γήρᾳ ξυνᾴδει τῷδε τἀνδρὶ σύμμετρος, id est, ἔν τε γὰρ μακρῷ γήρᾳ ἐστὶ καὶ τούτῳ ξυνᾴδει etc. Aiac. 1017: ἐν γήρᾳ βαρύς. Philoct. 185 sq.: ἔν τ' ὀδύναις ὁμοῦ λιμῷ τ' οἰκτρός. Similiter poetae Latini, ut Virgilius Aen. VI, 359: madida cum veste gravatum, et Aen. V, 37: horridus in iaculis.

ἱερῆς, ἐγὼ μὲν Ζηνός, οἱ δ' ἰηθέων
λεκτοί· τὸ δ' ἄλλο φῦλον ἐξεστεμμένον
20 ἀγοραῖσι θακεῖ, πρός τε Παλλάδος διπλοῖς
ναοῖς, ἐπ' Ἰσμηνοῦ τε μαντείᾳ σποδῷ.
πόλις γάρ, ὥςπερ καὐτὸς εἰςορᾷς, ἄγαν
ἤδη σαλεύει, κἀνακουφίσαι κάρα
βυθῶν ἔτ' οὐχ οἵα τε φοινίου σάλου,

V. 18. οἱ δ' ἰηθέων ipse scripsi, suffragante codice Suidae, apud quem sub v. λεκτός scribitur οἵ δέ τ' ἰηθέων. Libri Sophoclis ad unum omnes: οἱ δέ τ' ἠθέων. Ineptas autem apparet particulas

V. 18. ἱερῆς, ἐγὼ μὲν Ζηνός] Sacerdotes legationibus adhibitos esse Eustathius p. 775, 21. (684, 28.) huius loci testimonio docet. HERM.

Ibidem. ἰηθέων] Hesychius: ἰήθεος· ἔφηβος, ἄγαμος.

V. 19. Schol.: λεκτοί· τὸ λεκτοὶ τάχα μὲν εἰς σύστασιν τῶν παίδων, τάχα δὲ καὶ δημοσίαν ἐκφαίνει τὴν ἐκπομπήν, ὡς ἐπιλεχθεῖσαν καὶ πεμφθεῖσαν παρὰ τοῦ κοινοῦ. Idem adiectivum λεκτόν adsumendum etiam ad sequentia verba est, τὸ δ' ἄλλο φῦλον. De participii ἐξεστεμμένον significatu ad v. 3. diximus.

V. 20. Schol.: πρός τε Παλλάδος διπλοῖς ναοῖς· δύο ἱερὰ ἐν ταῖς Θήβαις ἵδρυτο τῇ Ἀθηνᾷ, τὸ μὲν Ὄγκας, τὸ δὲ Ἰσμηνίας. οἱ δὲ οὕτω, τὸ μὲν Ἀλαλκομενίας, τὸ δὲ Καδμείας. τινὲς δὲ τὸν τῆς Ἀλαλκομενίας οὐκ ἐν Θήβαις εἶναι, ἀλλ' ἐν κώμῃ. De Minerva Onca, cui ad urbem, non in urbe ara cum statua posita fuisse narratur, vid. Pausanias IX, 12, 2. Scholiasta Pindar. Olymp. II, 39., Aeschylí Sept. c. Th. 164. 487., ad quem locum (v. 483.) Blomf. gloss. conferatur. Ismeniam non commemorat Pausanias, sed IX, 10, 2. Minervae et Mercurii προνάων statuas ante templum Ismenii Apollinis vidit.

V. 21. Schol.: ἐπ' Ἰσμηνοῦ τε μαντείᾳ σποδῷ· καὶ γάρ ἐστι παρὰ τῷ Ἰσμηνῷ Ἀπόλλωνος ἱερόν. διὸ φησί, μαντείᾳ σποδῷ. τοῦτο δὲ ἀντὶ τοῦ τῷ βωμῷ, ὅτι διὰ τῶν ἐμπύρων ἐμαντεύοντο οἱ ἱερεῖς, ὡς φησὶ Φιλόχορος. Notum est Apollini Ismenio templum Thebis propter Ismenum fluvium exstructum fuisse. Cf. Herodot. I, 52. 92. V, 59. VIII, 134., Pausanias IX, 10, 2 sqq. Ad id templum non dubium est quin delecti illi cives Thebani accessisse significentur, Apollini supplicaturi, quum sedisse dicuntur ἐπ' Ἰσμ. μ. σποδῷ. Neque tamen quisquam animum inducet, ut verbis μαντείᾳ σποδῷ templum ipsum significatum arbitretur. Immo recte Scholiasta monuit verbis illis aram significari, in qua ex flamma victimarum mactatarum futura praedicta essent. Factum autem id esse narrayit Herodotus VIII, 134.

V. 22 sqq. πόλις — σαλεύει] Vide quae ad Ai. 1055 sq. adnotavimus. Praeterea conferenda quae ad eandem fab. v. 343 sq. de hoc loco dixi.

V. 24. ἔτ' οὐχ οἵα τε] I. e. οὐκέτι οἵα τε. Vide Matth. §. 609.

V. 25. Descriptionem hanc pestis, iterum aliis verbis retractatam v. 168 sqq., poetae, ni fallor, suggessit celebris illa Atheniensium calamitas, Thucydidi II, 49. diligenter enarrata, deinde et Lucretio lib. VI. MUSGR.

Ibid. φθίνουσα κάλυξιν

25 φθίνουσα μὲν κάλυξιν ἐγκάρποις χθονός,
φθίνουσα δ' ἀγέλαις βοννόμοις, τόκοισί τε
ἀγόνοις γυναικῶν· ἐν δ' ὁ πυρφόρος θεὸς
σκήψας ἐλαύνει, λοιμὸς ἔχθιστος, πόλιν,
ὑφ' οὗ κενοῦται δῶμα Καδμεῖον, μέλας δ'
30 Ἅιδης στεναγμοῖς καὶ γόοις πλουτίζεται.
θεοῖσι μέν νυν οὐκ ἰσούμενόν σ' ἐγὼ

δέ τε esse. Neque magis probandi sunt qui aut οἵδε τ' ἠθέων, aut οἱ δ' ἐπ' ἠθέων scripserunt. — Ceterum nescio, an vere coniecerit Bentleius βαρεῖς, ἱερεὺς ἐγὼ μὲν —.

ἐγκ. χθονός] Dativus, a φθίνουσα pendens, simillime positus videtur atque in Aiac. 474: κακοῖσιν ὅστις μηδὲν ἐξαλλάσσεται, significationem, nisi fallor, localem habens. Poetice enim civitas perire dicitur in folliculis ita, ut perire significetur eo, quod folliculi pereant. Aliter hunc dativum interpretati sunt et Matth. §. 400, 6. et Rostius Gr. Gr. ed. V. p. 501. Illud facile apparet, terrae folliculi frugiferi cum perire dicuntur, hoc significari, fruges sive grana, antequam emergant e folliculis, in iis inclusa iam perire. Postremo κάλυκες χθονός similiter dictum atque in Philoct. 707. ἱερᾶς γᾶς σπόρος.

V. 26. ἀγέλαις βοννόμοις] Quamvis, singulas notiones si urgemus, sic explicandum videatur: ἀγέλαις βοῶν νεμομένων, coll. Matth. §. 446, 3. c., tamen, si similium adiectivorum usum comparamus, veluti adiectivi ἀγρονόμος, de quo ad Ant. 780. dixi, facile intelligitur βοννόμοις ἀγέλαις nihil significari nisi armenta boum. Tum τόκοι ἄγονοι γυναικῶν sunt partus sive fetus mulierum nondum editi, qui inclusi in ventribus mulierum eodem modo perire dicuntur, quo κάλυκες ἔγκαρποι χθονὸς interire paulo ante dicti sunt. Cfr. v. 270 sq. et Herodot. VI, 139: ἀποκτείνασι δὲ τοῖσι Πελασγοῖσι τοὺς σφετέρους παῖδάς τε καὶ γυναῖκας οὔτε γῆ καρπὸν ἔφερε, οὔτε γυναῖκές τε καὶ ποίμναι ὁμοίως ἔτικτον καὶ πρὸ τοῦ.

V. 27. ἐν δ'] Male hoc explicant πρὸς τούτοις δέ, ἐν αὐτοῖς δέ. Immo tmesis est, ut recte monet Reisig. ad O. C. p. XXXVII., pertinetque ἐν ad σκήψας, ut sit ἐνσκήψας. Vide Matth. §. 594, 2.

Ibidem. Schol.: ὁ πυρφόρος θεός· ὁ λοιμὸς ὁ πυρετοφόρος. τὸν γὰρ πυρετὸν πῦρ καλοῦσι, καὶ τὸ ἐναντίον. Ὅμηρος (Il. χ, 31.)· καί τε φέρει πολλὸν πυρετὸν δειλοῖσι βροτοῖσιν. Deus qui intelligendus sit, declarat poeta ipse v. 190. Ceterum Thucydides de peste, quae a. 430. a. Chr. n. Athenis saevire coepit, agens II, 49: τὰ ἐντὸς οὕτως ἐκάετο, ὥστε μήτε τῶν πάνυ λεπτῶν ἱματίων καὶ σινδόνων τὰς ἐπιβολὰς μηδ' ἄλλο τι ἢ γυμνοὶ ἀνέχεσθαι, ἥδιστά τε ἂν ἐς ὕδωρ ψυχρὸν σφᾶς αὐτοὺς ῥίπτειν.

V. 28. ἐλαύνει] agitat, vexat. Cfr. Ai. 275: κεῖνός τε λύπῃ πᾶς ἐλήλαται κακῇ. Trach. 1045. Eur. Androm. 31. et Blomf. ad Aeschyl. Pers. 777. gloss. Adde Schaefer. ad Demosth. Mid. 557, 28.

V. 29. δῶμα Καδμεῖον] Vide ad v. 1. — De exitu huius versus vide Gruppii Ariadn. p. 263 sqq.

V. 31 sqq. θεοῖσι μέν νυν etc.] Illud sua sponte quisque in-

οὐδ' οἵδε παῖδες ἑζόμεσθ' ἐφέστιοι,
ἀνδρῶν δὲ πρῶτον ἔν τε συμφοραῖς βίου
κρίνοντες ἔν τε δαιμόνων ξυναλλαγαῖς·
35 ὅς τ' ἐξέλυσας ἄστυ Καδμεῖον μολὼν
σκληρᾶς ἀοιδοῦ δασμόν, ὃν παρείχομεν,
καὶ ταῦθ' ὑφ' ἡμῶν οὐδὲν ἐξειδὼς πλέον,
οὐδ' ἐκδιδαχθείς· ἀλλὰ προςθήκη θεοῦ
λέγει νομίζει θ' ἡμὶν ὀρθῶσαι βίον·

V. 35. ὅς τε e scholiis restitui. Libri ὅς γε, quod qui retinuerunt, Graecorum consuetudinem loquendi parum adverterunt.

telliget, accusativum ἱσούμενόν σε aptum esse e participio κρίνοντες. Verum ne quis pro ἑζόμεθα κρίνοντες dicendum fuisse ἑζόμενοι κρίνομεν putet, monendum est hoc dicere sacerdotem: non quo te dis similem indicemus, huc accessimus tibi supplicantes, sed quod etc. Sententia enim primaria haec est: a te auxilium petimus, secundaria: iudicantes te non dis quidem similem, sed mortalium sapientissimum. Nomine παῖδες omnes qui supplicabant significantur, ut v. 58. Denique verba ἑζόμ. ἐφέστιοι idem significant atque illa quae v. 15 sq. posita sunt, προςήμεθα βωμοῖσι τοῖς σοῖς, coll. Matth. §. 446, 8.

V. 32. ἐφέστιοι] I. e. ἐπὶ τῇ ἑστίᾳ. Vide Matth. §. 446, 8.

V. 33 sq. ἔν τε συμφοραῖς — ξυναλλαγαῖς] In συμφοραῖς βίου intellige quidquid sponte sua hominibus in vita evenire solet, ταῖς συντυχίαις, τοῖς συναντήμασιν: in δαιμόνων ξυναλλαγαῖς quidquid numen deorum invehit praeter solitum, quidquid fit deorum interventu. Sic infra 960. νόσου ξυναλλαγῇ, morbi interventu, et Oed. C. 410. ποίας φανείσης ξυναλλαγῆς; cuiusnam interventu? ut recte explicat Scholiasta. B R. Addo Aiac. 713. ed. mese. Verbis δαιμ. ξυν. Sphingem potissimum a dis immissam Thebanis significat.

V. 35 sqq. ὅς τ' ἐξέλυσας — νῦν τε etc.] Explicat his verbis sententiam modo prolatam, auxilium a te petimus, ita ut hoc dicat: tu enim (ὅς) et antea nos summo malo liberasti, et nunc (νῦν τε) nobis opem salutemque afferes. In eo nihil offensionis est, quod membrum posterius νῦν τε etc. liberius conformatum et pro eo, quod posui, praestabis opem, scriptum est: rogamus te ut nobis opem praestes. Quemadmodum autem hoc loco τὲ particula, respondens eidem post νῦν sequenti particulae, pronomini relativo adnexa est, ita ut ὅς τε ἐξέλυσας etc. idem significet atque ὃς πρόσθεν τε sive ὃς πάλαι τε ἐξέλυσας, eodem prorsus modo dictum est v. 695: ὅς τε ἐμὰν γᾶν φίλαν — κατ' ὀρθὸν σύρισας, τανῦν τ' εὔπομπος etc. et Aeschyl. Pers. 710 sq.: ὅς θ' ἕως ἔλευσσες αὐγὰς ἡλίου, ζηλωτὸς ὢν βίοτον εὐαίωνα Πέρσαις ὡς θεὸς διήγαγες, νῦν τέ σε ζηλῶ θανόντα. Similiter dixit Herodot. VIII, 101: σὺ ὦν ἐμοί, καὶ γὰρ — νῦν τε συμβούλευσον etc. De omisso in priore membro adverbio πρόσθεν sive πάλαι vide ad huius fab. v. 447. ed. mese.

V. 35 sq. ἐξέλυσας — δασμόν] Non multum differt hoc loco significatio verbi ἐκλύειν a verbi simplicis λύειν usu, ita ut idem fere sit atque καύειν. Cf. El. 939: τῆς νῦν παρούσης κἠμοῦ τῆς

40 νῦν τ', ὦ κράτιστον πᾶσιν Οἰδίπου κάρα,
ἱκετεύομέν σε πάντες οἵδε πρόστροποι
ἀλκήν τιν' εὑρεῖν ἡμίν, εἴτε του θεῶν
φήμην ἀκούσας εἴτ' ἀπ' ἀνδρὸς οἶσθά που
ὡς τοῖσιν ἐμπείροισι καὶ τὰς ξυμφορὰς
45 ζώσας ὁρῶ μάλιστα τῶν βουλευμάτων.
ἴθ', ὦ βροτῶν ἄριστ', ἀνόρθωσον πόλιν·
ἴθ', εὐλαβήθηθ'· ὥς σε νῦν μὲν ἥδε γῆ

Ei enim prorsus adversatur νῦν τε, quod sequitur v. 40., nisi v. 35. τὲ particula praecesserit.

V. 47. ὥς σε cum Neuio scripsi. Male vulgo ὡς σέ.

λύσεις βάρος, et Eurip. Phoen. 702: καίτοι ποδῶν σῶν μόχθον ἐκλύει παρών.

V. 36. Schol.: σκληρᾶς ἀοιδοῦ· ὅτι τὸ ἀοιδοῦ εὐφημόν ἐστι, προςέθηκε σκληρᾶς, ὅ ἐστι δυςκόλου, διὰ τὸ αἴνιγμα, ἠφονικῆς. Dicitur Sphinx dura, i. e. gravis, crudelis.

V. 38. Schol.: οὐδ' ἐκδιδαχθείς· οἷον οὐ προακούσας παρ' ἡμῶν τὸν τρόπον τῶν αἰνιγμάτων. — προςθήκη· συμβουλῇ, ἐπικουρίᾳ.

V. 40. κράτιστον πᾶσιν] Πᾶσιν non neutrum est, sed masculinum, ut O. C. 1446: ἀνάξιαι γὰρ πᾶσίν ἐστε δυςτυχεῖν, cum quo loco apte Matthiae ad Eur. Heracl. 451. comparat Xenoph. Mem. I, 1: Σωκράτης ἄξιός ἐστι θανάτου τῇ πόλει. Similiter hic πᾶσι κράτιστος dictum hoc sensu: omnibus optimus, i. e. qui ab omnibus optimus haberis. Cf. Ai. 591. et 1254. ed. meae.

V. 41. ἱκετεύομεν — πρόστροποι] Simillime dictum Philoct. 470: ἱκέτης ἱκνοῦμαι, et O. C. 1327: ἱκετεύομεν ξύμπαντες ἐξαιτούμενοι. Nam πρόστροπος supplicem significat, ut Philoct. 773. ὄντα σαυτοῦ πρόστροπον, et O. C. 1309. προστροπαίους λιτάς. Sic προστρέπω supplico O. C. 50. Ai. 831.

V. 42. ἀλκήν τιν' εὑρεῖν] Cfr. Eurip. Androm. 28: καὶ πρὶν μὲν ἐν κακοῖσι κειμένην ὅμως ἐλπίς μ' ἀεὶ προςῆγε, σωθέντος τέκνου, ἀλκήν τιν' εὑρεῖν κἀπικούρησιν κακῶν.

V. 43. οἶσθά που] Exspectaveris εἰδώς που. Sed vide quae ad v. 447. adnotavimus.

V. 44 sq. Schol.: ὡς τοῖσιν ἐμπείροισιν· ἐν τοῖς συνετοῖς τὰς συντυχίας καὶ τὰς ἀποβάσεις τῶν βουλευμάτων ὁρῶ ζώσας καὶ οὐκ ἀπολλυμένας. οὐ σφάλλονται, ἀλλὰ τὸ ἀποβησόμενον στοχάζονται καλῶς. De locutione αἱ ξυμφοραὶ τῶν βουλ., significante eventus consiliorum, apte Musgravius adscripsit Thucyd. I, 140: ἐνδέχεται τὰς ξυμφορὰς τῶν πραγμάτων οὐχ ἧσσον ἁμαθῶς χωρῆσαι ἢ καὶ τὰς διανοίας τοῦ ἀνθρώπου, ad quem locum Scholiasta: τὰς ξυμφορὰς· τὰς ἀποβάσεις. Eventus autem illi quum dicuntur ζῆν, significantur non perire, id est vigere, coll. v. 485. Ant. 457., ita ut τοῖς ἐμπείροις αἱ ξυμφ. τῶν β. ζῶσιν sit: consilia hominum prudentium prosperum eventum habent. Cfr. Herodot. VII, 157: τῷ δὲ εὖ βουλευθέντι πρήγματι τελευτὴ ὡς τὸ ἐπίπαν χρηστὴ ἐθέλει ἐπιγίνεσθαι.

V. 46 sqq. ἴθ', ὦ βροτῶν — ὕστερον] Ad hunc locum quae adnotanda erant, in Excursum IV. post hanc fabulam reiicienda putavi.

σωτῆρα κλῄζει τῆς πάρος προμηθίας·
ἀρχῆς δὲ τῆς σῆς μηδαμῶς μεμνώμεθα,
50 στάντες τ' ἐς ὀρθὸν καὶ πεσόντες ὕστερον·
ἀλλ' ἀσφαλείᾳ τήνδ' ἀνόρθωσον πόλιν.
ὄρνιθι γὰρ καὶ τὴν τότ' αἰσίῳ τύχην
παρέσχες ἡμῖν, καὶ τανῦν ἴσος γενοῦ.
ὡς, εἴπερ ἄρξεις τῆσδε γῆς, ὥσπερ κρατεῖς,
55 ξὺν ἀνδράσιν κάλλιον ἢ κενῆς κρατεῖν.
ὡς οὐδέν ἐστιν οὔτε πύργος οὔτε ναῦς
ἔρημος ἀνδρῶν μὴ ξυνοικούντων ἔσω.

V. 48. προμηθίας ego primus restitui. Notatum est autem in Γ: γρ. προμηθίας, in Δ: γρ. προμηθείας. Libri προθυμίας, quod absurdum est, siquidem Oedipus non propter voluntatem aut studium, sed propter praestitum auxilium sive sapientiam suam servator Thebarum praedicabatur. De forma substantivi προμηθίας

V. 48. τῆς πάρος προμηθίας] Genitivus aptus est ex verbo κλῄζει, quod quum praedicandi vel laudandi notionem habeat, iure cum genitivo iungitur. Cfr. Matth. §. 368. Rost. §. 109.

V. 51. Schol.: ἀλλ' ἀσφαλείᾳ· γνώμῃ ἀσφαλεῖ καὶ ἐχυρᾷ εὐβουλίᾳ τὸ ἐμπεσὸν κακὸν τῇ πόλει ἀνόρθωσον. At quis unquam Graecorum eo sensu substantivum ἀσφάλεια usurpavit? Immo non dubium, quin ἀσφαλείᾳ ἀν. πόλιν significet: erige civitatem, ut firma stet. Est enim ἀσφαλείᾳ dativus consilii, de quo dixi ad Philoct. 1126 sq. ed. sec. Ceterum cfr. Ant. 162 sq.: τὰ μὲν δὴ πόλεος ἀσφαλῶς θεοί, πολλῷ σάλῳ σείσαντες, ὤρθωσαν πάλιν.

V. 52 sq. ὄρνιθι γὰρ — γενοῦ] Structura haec est: ὥσπερ γὰρ τὴν τότε τύχην ὄρνιθι αἰσίῳ παρέσχες ἡμῖν, οὕτω καὶ νῦν ἴσος γενοῦ. De verborum collocatione ad O. C. 1223. egimus.

V. 55. ξὺν ἀνδράσιν] Non iungendum cum verbo κρατεῖν, sed cum substantivo γῆς, coll. Philoct. 825. cum nota nostra.

V. 56. Multi h. l. imitando expresserunt. Tacit. Hist. I, 84: quid? vos pulcherrimam hanc urbem domibus et tectis et congestu lapidum stare creditis? ubi Lipsius comparat Dion. Cass. LVI, 6: ἄνθρωποι γάρ που πόλις ἐστίν, οὐκ οἰκίαι, οὐδὲ στοαί, οὐδ' ἀγοραὶ ἀνδρῶν κεναί, ad quem Reimar. excitat Thucyd. VII, 77: ἄνδρες γὰρ πόλις, καὶ οὐ τείχη. Sophoclis locum non recordabatur. Lucian. de Gymn. c. 20: πόλιν γὰρ ἡμεῖς οὐ τὰ οἰκοδομήματα ἡγούμεθα εἶναι, οἷον τείχη — τὸ δὲ πᾶν κῦρος ἐν τοῖς πολίταις κεκτήμεθα. Aristides T. I. p. 791. ed Dind.: ἐὰν — πιστεύσητε ἀληθὲς εἶναι τὸ πάλαι τοῦτο, ὡς ἄρα οὐ τείχη, οὐδὲ ᾠδεῖα, οὐδὲ στοαί, οὐδὲ ὁ τῶν ἀψύχων κόσμος αἱ πόλεις εἰσιν, ἀλλ' ἄνδρες αὐτοῖς εἰδότες θαῤῥεῖν. Ib. p. 821: τὸν λόγον βεβαιῶσαι, ὅτι οὐκ οἰκίαι καλῶς ἐστεγασμέναι κ. τ. λ. FR. IACOBS.

V. 57. ἔρημος — ἔσω] Id est εἰ ἔρημός ἐστιν οὕτως, ὥστε μηδένα ξυνοικεῖν ἔσω. Simili cum abundantia dictum El. 241: γονέων ἐκτίμους ἔχουσα πτέρυγας ὀξυτόνων γόων. Ant. 791: σὺ καὶ

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ παῖδες οἰκτροί, γνωτὰ κοὐκ ἄγνωτά μοι
προσῆλθεθ' ἱμείροντες. εὖ γὰρ οἶδ', ὅτι
60 νοσεῖτε πάντες, καὶ νοσοῦντες, ὡς ἐγὼ
οὐκ ἔστιν ὑμῶν ὅστις ἐξ ἴσου νοσεῖ.
τὸ μὲν γὰρ ὑμῶν ἄλγος εἰς ἓν ἔρχεται
μόνον καθ' αὑτόν, κοὐδέν' ἄλλον· ἡ δ' ἐμὴ
ψυχὴ πόλιν τε κἀμὲ καὶ σ' ὁμοῦ στένει.
65 ὥστ' οὐχ ὕπνῳ γ' εὕδοντά μ' ἐξεγείρετε,
ἀλλ' ἴστε πολλὰ μέν με δακρύσαντα δή,

ad El. 1019. diximus.

V. 49. Non recte recentiores editores paene omnes *μεμνώμεθα* scripserunt, cum Eustathio optativum hic positum a poeta esse arbitrati.

V. 62. *εἰς ἓν* scripsi cum Elmsleio. Vulgo *εἰς ἕν'*.

δικαίων ἀδίκους φρένας παρασκᾷς ἐπὶ λώβᾳ. Ibid. 881: *τὸν δ' ἐμὸν πότμον ἀδάκρυτον οὐδεὶς φίλων στενάζει*. O. C. 1200. *τῶν σῶν ἀδέρκτων ὀμμάτων τητώμενος*. De adverbii *ἔσω* usu ad Ant. 489. diximus.

V. 58. *ὦ παῖδες οἰκτροί*] Non adolescentes tantum; sed tota quae aderat multitudo supplicantium significatur. Cf. v. 1. et v. 32. De ordine verborum vide Matth. §. 277. Tum *γνωτὰ κοὐκ ἄγνωτα* ne quis inutili cum abundantia dictum putet, tenendum est hoc significare: non ignota, sed bene nota. Videbantur enim qui supplices ad Oedipum accesserant in ea esse sententia, ut mala civitatis ab eo ignorari crederent. Cf. El. 929. 1078. Ai. 289. et Matth. §. 444, 5. — Denique noli cum Matth. §. 350. not. existimare verbum *ἱμείρειν* cum accusativo rei, quae desideretur, coniunctum hic a Sophocle esse. Immo adiectiva *γνωτὰ κοὐκ ἄγνωτα* referenda sunt ad notionem substantivi, quod latet in verbo *ἱμείρειν*, ita ut *ἄγνωτα ἱμείρειν* significet *ἄγνωτον ὕμερον ἱμείρειν*.

V. 60. *νοσοῦντες*] Attice pro *νοσούντων* dici etiam Elmsleius putabat. Neque Atticum hic quicquam, nec pro genitivo positus nominativus. Nam sensus est: *νοσοῦντες οὐ νοσεῖτε ἐξ ἴσου ὡς ἐγώ*. Ut autem indicaret de omnibus nullo excepto id intelligendum esse, mutata oratione dicit *οὐκ ἔστιν ὑμῶν ὅστις*. HERM.

V. 64. *πόλιν τε κἀμὲ*] Vide quae ad 905. adnotavi.

V. 65. *ὕπνῳ γ' εὕδοντα*] Parum grave tragico fuit *ἐν ὕπνῳ ὄντα*, quod scriptor prosaicus posuisset. Eiusdem generis sunt *θυμοῦσθαι δι' ὀργῆς* 344. (339. ed. meae), *εἰς τὸ φῶς φαίνειν* 1229. Electr. 650. *ζῶσαν ἀβλαβεῖ βίῳ*, 951. *βίῳ θάλλοντα*. Trach. 168. *ζῆν ἀλυπήτῳ βίῳ*. Eur. Hel. 530. *ἐν φάει ζῆν*, et alia multa, quae in Advers. in Phil. p. 52 sq. memoravi. Similiter Virg. Aen. I, 680. somno sopitum. *Εὕδειν* autem saepius de otiosis dicitur, ut v. 586. (566.) O. C. 307. Aesch. Ag. 1328. ed. Blomf. Choeph. 868. Theocr. II, 126: *εὕδον δ', εἴ κε* etc., quod est: nihil fecissem, *ich würde mich ruhig verhalten haben*. Non recte

πολλὰς δ' ὁδοὺς ἐλθόντα φροντίδος πλάνοις.
ἣν δ' εὖ σκοπῶν εὕρισκον ἴασιν μόνην,
ταύτην ἔπραξα. παῖδα γὰρ Μενοικέως
70 Κρέοντ', ἐμαυτοῦ γαμβρόν, ἐς τὰ Πυθικὰ
ἔπεμψα Φοίβου δώμαθ', ὡς πύθοιτο, τί
δρῶν ἢ τί φωνῶν τήνδε ῥυσαίμην πόλιν.
καί μ' ἦμαρ ἤδη ξυμμετρούμενον χρόνῳ
λυπεῖ, τί πράσσει. τοῦ γὰρ εἰκότος πέρα
75 ἄπεστι πλείω τοῦ καθήκοντος χρόνου.
ὅταν δ' ἵκηται, τηνικαῦτ' ἐγὼ κακὸς
μὴ δρῶν ἂν εἴην πάνθ' ὅσ' ἂν δηλοῖ θεός.

V. 71. πύθοιτο, τί ex Ludolfi Stephani coniectura scripsi. Libri πύθοιθ', ὅ τι.

enim vulgo redditur: contentus fuissem. Xenoph. An. I, 3, 11: ἐμοὶ οὖν δοκεῖ οὐχ ὥρα εἶναι ἡμῖν καθεύδειν, οὐδ' ἀμελεῖν ἡμῶν αὐτῶν. Conf. Huschk. ad Tibull. I, 1, 48. Ad rem et locutionem compares Aesch. Sept. c. Theb. 3.

V. 67. πολλὰς δ' — πλάνοις] Singularis dictio ἐλθεῖν πλάνοις, i. e. πλανώμενον ἐλθεῖν, usurpata etiam Phil. 758 ed. meae, quem locum consule. Sensus igitur: multas vias adhibendae sanationis in animo meo pervagatus sum, i. e. omnem rationem, qua malo, quo urgemini, mederi possem, mecum animo reputavi. Similiter Eur. Or. 632: Μενέλαε, ποῖ σὸν πόδ' ἐπὶ συννοίᾳ κυκλεῖς, διπλῆς μερίμνης διπτύχους ἰὼν ὁδούς; De φροντίδος πλάνοις compara 727. ψυχῆς πλάνημα, Eurip. Hippol. 283. πλάνον φρενῶν, 290. γνώμης ὁδόν.

V. 68 sq. ἣν δ' — ταύτην ἔπραξα] Notanda est locutio πράττειν ἴασιν, perficere sanationem, id est, rem facere, qua sanari posse civitas videatur. Simillime dictum Philoct. 86 sq.: ἐγὼ μὲν οὔς ἂν τῶν λόγων ἀλγῶ κλύων, τούσδε καὶ πράσσειν στυγῶ.

V. 70. ἐμαυτοῦ γαμβρόν] Sororis maritum notat haec vox etiam ap. Eur. Electr. 1295. BR.

V. 72. τήνδε ῥυσαίμην] Notanda correptio vocalis ante ῥ verbi ῥύεσθαι. Vide Aesch. Prom. 235. Sept. c. Th. 91. 830. Eur. Suppl. 380. Bacch. 1336., quae partim tamen emendatione indigent. HERM.

V. 73. καί μ' ἦμαρ — χρόνῳ] Ad χρόνῳ adsumendum ex sequentibus τοῦ ἀπεῖναι, ita ut hoc dici videatur: et quum diem, quo abiit, compono tempori, per quod abest, sive, ut Brunckius interpretatus est, et quum computo, quotus hic dies sit, ex quo abiit.

V. 74. λυπεῖ, τί πράσσει] Infra 156: ἀζόμενος, τί μοι — ἐξανύσεις χρέος. Ai. 794: ὥστε μ' ὠδίνειν, τί φῄς. Eur. Hec. 185: δειμαίνω, τί ποτ' ἀναστένεις. Vid. Schaef. ad L. Bos. p. 380 sq. ERF. Adde Matth. §. 488, 1.

V. 74 sq. τοῦ γὰρ — χρόνου] Hoc dicit: nam contra exspectationem diutius quam debebat abest. Pro genitivo χρόνου exspectaveris accusativum χρόνον. Sed vide Lobeck. ad Ai. 277. p. 199. ed. sec.

V. 76 sq. τηνικαῦτ' — θεός] Inscius Oedipus his verbis neces-

ΙΕΡΕΥΣ.

ἀλλ' ἐς καλὸν σύ τ' εἶπας, οἶδε τ' ἀρτίως
Κρέοντα προσσνείχοντα σημαίνουσί μοι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

80 ὦναξ Ἄπολλον, εἰ γὰρ ἐν τύχῃ γέ τῳ
σωτῆρι βαίη, λαμπρὸς ὥσπερ ὄμματι.

ΙΕΡΕΥΣ.

ἀλλ' εἰκάσαι μὲν ἡδύς. οὐ γὰρ ἂν κάρα
πολυστεφὴς ὧδ' εἶρπε παγκάρπου δάφνης.

V. 79. προσστείχοντα. Sic cum Erfurdtio scripsi. Libri προστείχοντα.

sitatem sibi imponit investigandae eius rei, qua explorata semet ipsum in maximam calamitatem coniecit.

V. 77. δηλοῖ] Coniunctivus est; vide Matth. §. 527. not. 2.

V. 78 sq. Schol.: οἶδε τ' ἀρτίως Κρ. προσστείχοντα· οἱ ἡίθεοι πρὸς τὸ οὖς αὐτοῦ φασιν, ὅτι πάρεστι Κρέων, ὡς ὀξυωπέστεροι, δι' αἰδῶ δὲ τοὺς λόγους παρῃτήσαντο. ὁ δὲ ἱερεὺς ἅμα μὲν ὡς προσβύτης οὐχ ὁρᾷ, ἅμα δὲ κατὰ νοῦν ἔχων τὸν λόγον τοῦ βασιλέως. Notum illud est, ἐς καλὸν εἶπας idem esse atque καλῶς εἶπας. Dicitur autem Oedipus bene dixisse, quod Apollinis iussa diligentissime se executurum esse professus erat.

V. 80. Schol.: εἰ γάρ· ἀντὶ τοῦ εἴθε. Cf. Matth. §. 513. not. 3. — De verbis ἐν τύχῃ τῳ comparat Erfurdtius Aesch. Sept. c. Th. 474. σὺν τύχῃ δέ τῳ. Choeph. 136. δεῦρο σὺν τύχῃ τινί. Ai. 853. σὺν τάχει τινί. — De locutione τύχῃ σωτῆρι cf. Lobeck. ad Ai. 323. Matth. §. 429, 4. et ad Phil. 1443. ed. meae, et de ἐν praepositione quae ad eandem fab. 60. monui.

V. 81. λαμπρὸς ὥσπερ ὄμματι] Aliter Pindar. Nem. VII, 95 sq.: ἔν τε δαμόταις ὄμματι δέρκομαι λαμπρόν.

V. 82. εἰκάσαι μὲν] Ut coniicere licet; vide Matth. §. 545. De adiectivi ἡδύς significatu ad Ant. 421. monuimus.

Ibid. οὐ γὰρ ἂν κάρα] Coronati enim soli domum redibant, quibus laetae sortes obtigerant. Quocirca bene in Scholio additum ἐπί τινι αἰσίῳ. Quibus vero vel tristia nuntiata fuerant, vel domum repetentibus adversi aliquid acciderat, ii coronas deponebant. Theseus apud Eur. Hipp. 813. audito uxoris leto: τί δῆτα τοῖς δ' ἀνέστεμμαι κάρα πλεκτοῖσι φύλλοις, δυστυχὴς θεωρὸς ὤν; Fabius Pictor legatus a Delphis Romam reversus in senatu dicit apud Liv. XXIII, 11: se iussum ab templi antistite, sicut coronatus laurea corona et oraculum adiisset et rem divinam fecisset, ita coronatum navem ascendere, nec ante deponere eam, quam Romam pervenisset. BR. Vide El. 43. et Trach. 177. cum adnotationibus nostris.

V. 83. παγκάρπου] perfecundae. Insolentior quidem significatio, sed quae aliarum vocum a πᾶν compositarum analo-

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

τάχ' εἰσόμεσθα· ξύμμετρος γὰρ ὡς κλύειν.
85 ἄναξ, ἐμὸν κήδευμα, παῖ Μενοικέως,
τίν' ἡμὶν ἥκεις τοῦ θεοῦ φήμην φέρων;

ΚΡΕΩΝ.

ἐσθλήν. λέγω γὰρ καὶ τὰ δύςφορ', εἰ τύχοι
κατ' ὀρθὸν ἐξελθόντα, πάντ' ἂν εὐτυχεῖν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἔστιν δὲ ποῖον τοὔπος; οὔτε γὰρ θρασὺς
90 οὔτ' οὖν προδείσας εἰμὶ τῷ γε νῦν λόγῳ.

ΚΡΕΩΝ.

εἰ τῶνδε χρῄζεις πλησιαζόντων κλύειν,
ἕτοιμος εἰπεῖν, εἴτε καὶ στείχειν ἔσω.

gia satis superque defenditur. ERF. De notione adiectivi πολυστεφής, genitivum regentis, vide Matth. §. 345. et de εἰρπε ἄν eundem §. 508. c.

V. 84. ξύμμετρος γὰρ ὡς κλύειν] Pro dativo substantivi, quocum iungendum ξύμμετρος fuisse videatur, hoc loco verba ὡς κλύειν posita sunt, ita ut hoc dicat Oedipus: eo enim in loco iam versatur, ut idoneus sit, qui nos exaudiat, i. e. tam prope adest, ut audire nos possit. Cf. Ant. 387. et Monk. ad Eurip. Alc. 26. Scholiasta: οὐκ ἔστι, φησί, μακράν, ἀλλ' ἐγγύς, καὶ μέτρον ἔχων τοῦ ἀκούειν διὰ τὸ πλησίον γενέσθαι.

V. 85. ἄναξ] Creo quomodo ita appellari potuerit, apparet ex iis, quae ad v. 882. adnotavimus. Tum ἐμὸν κήδευμα idem est atque ἐμὸς κηδεστής. Adscripsit Brunckius Ant. 756. γυναικὸς δούλευμα. Eur. Or. 479. κήδευμ' ἐμόν. 1237: ὦ ξυγγένεια πατρὸς ἐμοῦ. Phoen. 298. Or. 924. τάνδον οἰκουρήματα. Bacch. 792. δουλείαις ἐμαῖς. Androm. 446. δόλια βουλευτήρια, coll. M. Cicerone de Orat. III, 42. Cf. Rost. §. 97, 2. a. α.

V. 87 sq. Schol.: ὁ μὲν Οἰδίπους, τίς εἴη ὁ χρησμός, ἐπυνθάνετο. ὁ δὲ οὐκ εὐθὺς αὐτὸ τὸ ῥητὸν φιλὸν εἶπεν· ἀπὸ γὰρ τῶν εὐφήμων ἄρξασθαι θέλει. ὁ δὲ νοῦς· λέγω γὰρ πάντα ἂν εὐτυχεῖν τὴν πόλιν, εἰ καὶ τὰ δύςφημα τύχοι κατ' ὀρθὸν ἐξελθόντα, τουτέστιν, εἰ τὰ ἄγνωστα γνωσθείη, τὸ τίς ἐστιν ὁ φονεὺς Λαΐου. οὐδὲν γὰρ χαλεπὸν ἔνι ἐν τῷ χρησμῷ, ἀλλ' ἀγνοεῖται μόνον τὸ ὑπ' αὐτοῦ ῥηθέν. — καὶ τὰ δύςφορ' εἰ τύχοι· καὶ τὰ χαλεπὰ εἰ τύχοι κατ' ὀρθὸν προϊόντα, πάντα εὐτυχεῖν ἡμᾶς λέγω. Faustum oraculum (ἐσθλὴν φήμην) dicit, quod fore, ut Thebani peste liberarentur, responsum erat; infaustum (τὰ δύςφορα), quod, ut liberarentur, interfectorem Lai investigare investigatumque aut expellere urbe aut interficere iussi erant. Tum κατ' ὀρθὸν ἐξελθεῖν idem fere est atque κατορθοῦσθαι, rite perfici. Itaque rem etiam tristem, investigationem interfectionemque occisoris Lai, si rite perficiatur, prosperrimam fore Creo Thebanis ait. Denique de locutione πάντα εὐτυχεῖν vide ad v. 259. ed. meae et cf. Herodot. VII, 233: οὐ μέντοι τά

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἐς πάντας αὔδα. τῶνδε γὰρ πλέον φέρω·
τὸ πένθος ἢ καὶ τῆς ἐμῆς ψυχῆς πέρι.

ΚΡΕΩΝ.

95 λέγοιμ' ἂν οἷ' ἤκουσα τοῦ θεοῦ πάρα.
ἄνωγεν ἡμᾶς Φοῖβος ἐμφανῶς ἄναξ
μίασμα χώρας, ὡς τεθραμμένον χθονὶ
ἐν τῇδ', ἐλαύνειν, μηδ' ἀνήκεστον τρέφειν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ποίῳ καθαρμῷ; τίς ὁ τρόπος τῆς ξυμφορᾶς;

ΚΡΕΩΝ.

100 ἀνδροκτονοῦντας, ἢ φόνῳ φόνον πάλιν
λύοντας, ὡς τόδ' αἷμα χειμάζον πόλιν.

γε πάντα εὐτύχησαν. Idem I, 65. τοὺς ἄλλους πολέμους εὐτυχοῦντες.

V. 89 sq. οὔτε γὰρ θρασὺς — λόγῳ] De οὔτε — οὔτε οὖν vide Matth. §. 625. p. 1275. — λόγῳ ablativus instrumenti est, ut sensus sit: neque bonus animus mihi factus neque metus mihi sermone tuo iniectus est. Cf. Matth. §. 398. Aeschyl. Pers. 215: οὔτ' ἄγαν φοβεῖν λόγοις οὔτε θαρσύνειν. Plutarch. vit. Demosth. c. 9: Δημοσθένης — οὕτως ἐπέστρεψε τοὺς παρόντας, ὥστε δείσαντα τῷ θορύβῳ τὸν σοφιστὴν ὑπεκδῦναι τῆς παρηγόρεως.

V. 91. πλησιαζόντων] Tironum causa moneo πλησιάζειν, id quod res ipsa docet, prope adesse hic significare. Sic διπλάζειν Ai. 268. est duplex esse. Alia eiusdem significationis verba in αζω exeuntia vide apud Lobeckium ad Ai. 268. p. 196 sq. ed. sec.

V. 92. ἕτοιμος] De omisso εἰμὶ vide Matth. §. 306. — εἴτε καὶ etc. elliptice dictum pro καὶ εἰ χρῄζεις, ἕτοιμός εἰμι καὶ ἔσω στείχειν.

V. 93 sq. Schol.: ἐς πάντας αὔδα· ἀξίως τοῦ βασιλικοῦ ἤθους δημοσίᾳ φράζειν κελεύει· ἅμα μὲν ἐπεὶ μηδὲν ὑποπτεύει περὶ ἑαυτοῦ, καὶ οἴεται θεοφιλὴς εἶναι, ἅμα δὲ καὶ ὑπὲρ τοῦ ἐν μέσῳ ῥηθέντων ἀνυσθῆναι τὰ τῆς ἀναζητήσεως. αὔξει δὲ ὁ ποιητὴς τὸ ὡς εὐνοϊκὸν ἦθος τοῦ Οἰδίποδος, ὅπως αὔξοιτο τὰ τῆς τραγῳδίας, ὕστερον αἴτιον αὐτοῦ τῶν κακῶν ἀναφαινομένου. — τῶνδε γὰρ πλέον φέρω τὸ πένθος· περὶ τούτων πλέον ἀγωνίζομαι ἢ περὶ τῆς ἐμαυτοῦ ψυχῆς. Cf. Matth. §. 277. b.

V. 99. τίς ὁ τρόπος τῆς ξυμφορᾶς;] Significat hic τρόπος proprietatem. Eurip. Phoen. 388: τί τὸ στέρεσθαι πατρίδος; — τίς ὁ τρόπος αὐτοῦ; τί φυγάσιν τὸ δυςχερές; Herc. f. 945: τίς ὁ τρόπος ξενώσεως τῆςδε; Schneiderus in lex. Gr. interpretatur aversionem, quasi τροπήν. NEUIUS.

V. 101. ὡς τόδ' αἷμα — πόλιν] Id est: quod haec caedes urbem vexet, i. e. dicens (Apollo) hac caede urbem vexari. De forma loquendi cf. Matth. §. 568, 3. Τόδε αἷμα idem est atque τοῦτον τὸν φόνον, Lai caedem significans.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ποίου γὰρ ἀνδρὸς τήνδε μηνύει τύχην;

ΚΡΕΩΝ.

ἦν ἡμίν, ὦναξ, Λάϊός ποθ' ἡγεμὼν
γῆς τῆσδε, πρὶν σὲ τήνδ' ἀπευθύνειν πόλιν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἔξοιδ' ἀκούων· οὐ γὰρ εἰσεῖδόν γέ πω.

ΚΡΕΩΝ.

τούτου θανόντος, νῦν ἐπιστέλλει σαφῶς
τοὺς αὐτόεντας χειρὶ τιμωρεῖν τινά.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

οἱ δ' εἰσὶ ποῦ γῆς; ποῦ τόδ' εὑρεθήσεται
ἴχνος παλαιᾶς δυστέκμαρτον αἰτίας;

ΚΡΕΩΝ.

ἐν τῇδ' ἔφασκε γῇ. τὸ δὲ ζητούμενον
ἁλωτόν· ἐκφεύγει δὲ τἀμελούμενον.

V. 107. τινά ex Schaeferi coniectura scripsi. Vitiose libri τινάς.

V. 102. ποίου — τύχην] I. e. ποίου γὰρ ἀνδρός ἐστιν ἥδε ἡ τύχη, ἣν μηνύει;

V. 107. χειρὶ τιμωρεῖν] Cf. quae ad v. 140. adnotavimus. De pronomine τινά, quod idem fere atque ἡμᾶς significat, vide Matth. §. 487, 3.

V. 110. Conferunt editores Chaeremon. ap. Stob. I, 9. p. 236: οὐκ ἔστιν οὐδὲν τῶν ἐν ἀνθρώποις, ὅ τι οὐκ ἐν χρόνῳ ζητοῦσιν ἐξευρίσκεται, et Terent. Heaut. IV, 2, 8: nihil tam difficile est, quin quaerendo investigari possiet.

V. 112. Schol.: ὡς συνετὸς ὁ Οἰδίπους ζητεῖ τὰ καθ' ἕκαστα, εἶτα οὕτως ἐπὶ τὴν ἀναζήτησιν ἔξεισι, μετακεμψάμενος τοὺς πολίτας, ἵνα καὶ ἀφορμὴ τῆς εἰσόδου γενήσεται. Mirum videri potest, quod poeta nescire facit Oedipum post tam diuturnam cum Iocasta consuetudinem, ubi quaque vi occiderit Laius. At habet ea res excusationem, quam attulit Aristoteles A. P. XVIII, 14. et XXV, 8. ed. Herm., caedem illam ἔξωθεν τῆς τραγῳδίας esse monens. EHFURDT.

V. 113. συμπίπτει] Notione perfecti absoluti usurpatum, ut ab Hom. Il. κ, 200: ἑδριάασκον ἐν καθαρῷ, ὅθι δὴ νεκύων διεφαίνετο χῶρος πιπτόντων.

V. 114. Schol.: θεωρός ὁ πρὸς τοὺς θεοὺς διὰ χρησμὸν ἀπεσταλμένος. Scilicet τὸν ἐκτεθέντα παῖδα μαστεύων μαθεῖν, εἰ μηκέτ' εἴη, monente Euripide Phoen. 36. ELMSL.

V. 116 sq. Schol.: οὐδὲ συμπράττω ὁδοῦ· οἷον, οὐδὲ ἀκόλουθος, παρ' οὗ τις ἂν μάθοι καὶ χρήσαιτο πρὸς ζήτησιν. Videtur omnino poeta verbis

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

πότερα δ' ἐν οἴκοις, ἢ 'ν ἀγροῖς ὁ Λάϊος,
ἢ γῆς ἐπ' ἄλλης τῷδε συμπίπτει φόνῳ;

ΚΡΕΩΝ.

θεωρός, ὡς ἔφασκεν, ἐκδημῶν, πάλιν
115 πρὸς οἶκον οὐκέθ' ἵκεθ', ὡς ἀπεστάλη.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

οὐδ' ἄγγελός τις, οὐδὲ συμπράκτωρ ὁδοῦ
κατεῖδ', ὅτου τις ἐκμαθὼν ἐχρήσατ' ἄν;

ΚΡΕΩΝ.

θνήσκουσι γάρ, πλὴν εἷς τις, ὃς φόβῳ φυγὼν
ὧν εἶδε πλὴν ἓν οὐδὲν εἶχ' εἰδὼς φράσαι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

120 τὸ ποῖον; ἓν γὰρ πόλλ' ἂν ἐξεύροι μαθεῖν,
ἀρχὴν βραχεῖαν εἰ λάβοιμεν ἐλπίδος.

ΚΡΕΩΝ.

λῃστὰς ἔφασκε συντυχόντας οὐ μιᾷ
ῥώμῃ κτανεῖν νιν, ἀλλὰ σὺν πλήθει χερῶν.

ὅτου τις etc. dicere id debuisse, quod Scholiastae dixisse visus est. At quae nunc posita verba in codicibus omnibus videmus, ὅτου τις ἐκμαθὼν ἐχρήσατ' ἄν, eorum non potest nisi hic sensus esse: a quo nuntium accepisset civitas et quo ad rem investigandam usa esset. Quod mire, ne dicam inepte dictum esse patet. Neque enim apparet, cuiusmodi membrum conditionale intelligendum sit. Illud enim fieri non potest, ut intelligamus cum Sandero: si voluisset civitas. Itaque nescio an locus corruptus sit.

V. 118. Schol.: θνήσκουσι γὰρ πλὴν εἷς τις· οἷον, πάντες οἱ ἀκολουθοῦντες αὐτῷ ἀνῃρέθησαν, δηλονότι ὑπεραγωνιζόμενοι τοῦ δεσπότου, πλὴν ἑνός, ὃς διὰ δειλίαν ἐκφυγὼν οὐδὲν ἀκριβὲς εἶχεν εἰπεῖν, πλὴν ὅτι ὑπὸ λῃστῶν ἀνῃρέθη. ἄκρως δὲ ὑπέγραψε τὸ ἦθος τῶν δειλῶν· ἅμα μὲν γὰρ ἐπαίρουσι τὰ πεπραγμένα, ἵνα μὴ δόξωσι διὰ δειλίαν φυγεῖν, ἅμα δὲ καὶ ἐν παραφρονήσει ὄντες τὰ βραχέα μείζω δοξάζουσι. καλῶς δὲ φκονόμηται, ἵνα τέως μὴ ἐλέγχοιτο τὸ κατὰ τὸν Οἰδίποδα. Vide quae ad v. 122. adnotavi.

V. 120. ἐξεύροι] Gl. ἀντὶ τοῦ μηχανὴν δοίη.

V. 122. Structura et sensus: συντυχεῖν αὐτῷ λῃστὰς καὶ οὐχ ἕνα κτανεῖν αὐτόν, ἀλλὰ πλείονας. Cf. Matth. §. 636. Valde probabiliter Sophocles servum illum, quo magis poenam neglecti desertique regis effugeret, narrasse sumpsit a pluribus hominibus Laium interfectum esse. Accedit, quod hoc commentum ad artificiosam fabulae compositionem multum conferebat. Ab uno enim homine si fama fuisset Laium occisum esse, iam post v. 767 sq. (740 sq.) Oedipus se interfectorem eius esse intellexisset, ut ex v. 836—847. (809—820.) apparet.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

πῶς οὖν ὁ λῃστής, εἴ τι μὴ ξὺν ἀργύρῳ
125 ἐπράσσετ' ἐνθένδ', ἐς τόδ' ἂν τόλμης ἔβη;

ΚΡΕΩΝ.

δοκοῦντα ταῦτ' ἦν· Λαΐου δ' ὀλωλότος,
οὐδεὶς ἀρωγὸς ἐν κακοῖς ἐγίγνετο.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

κακὸν δὲ ποῖον ἐμποδὼν, τυραννίδος
οὕτω πεσούσης, εἶργε τοῦτ' ἐξειδέναι;

ΚΡΕΩΝ.

130 ἡ ποικιλῳδὸς Σφὶγξ τὸ πρὸς ποσὶ σκοπεῖν
μεθέντας ἡμᾶς τἀφανῆ προςήγετο.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἀλλ' ἐξ ὑπαρχῆς αὖθις αὖτ' ἐγὼ φανῶ.

V. 130. τὸ restitui ex optimis codicibus. Vulgo τά.
V. 140. Temere a nonnullis editoribus probata est scriptura

V. 124 sq. εἴ τι μὴ — ἐπράσσετ' ἐνθένδ'] Id est: nisi forte hinc (i. e. ex hac urbe sive ab aliquo civi) accepta pecunia conciliaretur. De quo verbi πράσσειν usu confer Duker. ad Thucyd. IV, 89. et Ai. 446. Neque in imperfecto ἐπράσσετο quicquam offensionis est, quamvis in altero membro conditionali aoristus positus sit. Nam hic est totius loci sensus: At non eo usque audaciae progressus esset latro; verum sine dubio pecunia conciliabatur. Quo sensu saepe in protasi et a Graecis et a Latinis imperfectum poni videmus, quamvis in apodosi aoristo locus datus sit. Vide quae ad O. C. 267 sq. adnotavimus. Denique τὶ pronomen ad εἰ particulam spectat, ita ut εἴ τι μή Latine sit nisi forte. Sic hac ipsa in fab. v. 969: εἴ τι μὴ τῷμῷ πόθῳ κατέφθιτο. O. C. 1450: εἴ τι μοῖρα μὴ κιγχάνει. Trach. 586: εἴ τι μὴ δοκῶ πράσσειν μάταιον. 712: εἴ τι μὴ ψευσθήσομαι γνώμης. Scholiasta: εἴ τι μὴ ξὺν ἀργύρῳ· ἀντὶ τοῦ, εἰ μὴ ἐπὶ κέρδει. τείνει δὲ τοῦτο εἰς Κρέοντα, ὡς αὐτοῦ συνθεμένου τῷ τοῦ Λαΐου φονεῖ διὰ τὴν βασιλείαν. ἐνθένδε οὖν, ἐκ τῆς πόλεως ταύτης.

V. 130 sq. Schol.: ἡ ποικιλῳδός· ἠνάγκαζεν ἡμᾶς ἡ Σφὶγξ μεθέντας τὰ ἀφανῆ τὰ κατὰ τὸν φόνον τοῦ βασιλέως (τοῦτο γὰρ ἀφανές) τὸ παρὰ ποσὶ κακὸν σκοπεῖν. Comparat Elmsleius Rhes. 482: μή νυν τὰ πόῤῥω τάγγύθεν μεθεὶς σκόπει.

V. 137. Schol.: οὐ μόνον ὑπὲρ τοῦ ἀνηρημένου βασιλέως ἄξιον ποιήσασθαι τὴν ἀναζήτησιν, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ ἐμοῦ. ὁ γὰρ ἐκείνῳ ἐπιχειρήσας ἴσως κἀμοὶ ἐπιβουλεύσει.

V. 138. αὐτὸς αὐτοῦ] Solet nonnunquam maximeque a tragicis pronomen reciprocum αὐτοῦ in prima et secunda persona pro ἐμαυτοῦ usurpari. Cf. Herm. ad Trach. 451. et Matth. §. 489. — De ἀποσκεδῶ, forma futuri Attica pro ἀποσκεδά-

ἐπαξίως γὰρ Φοῖβος, ἀξίως δὲ σὺ
πρὸ τοῦ θανόντος τήνδ' ἔθεσθ' ἐπιστροφήν·
135 ὥςτ' ἐνδίκως ὄψεσθε κἀμὲ σύμμαχον
γῇ τῇδε τιμωροῦντα τῷ θεῷ θ' ἅμα.
ὑπὲρ γὰρ οὐχὶ τῶν ἀπωτέρω φίλων,
ἀλλ' αὐτὸς αὐτοῦ τοῦτ' ἀποσκεδῶ μύσος.
ὅςτις γὰρ ἦν ἐκεῖνον ὁ κτανὼν τάχ' ἂν
140 κἄμ' ἂν τοιαύτῃ χειρὶ τιμωρεῖν θέλοι.
κείνῳ προςαρκῶν οὖν ἐμαυτὸν ὠφελῶ.
ἀλλ' ὡς τάχιστα, παῖδες, ὑμεῖς μὲν βάθρων
ἵστασθε τούςδ' ἄραντες ἱκτῆρας κλάδους·
ἄλλος δὲ Κάδμου λαὸν ὧδ' ἀθροιζέτω,
145 ὡς πᾶν ἐμοῦ δράσοντος. ἢ γὰρ εὐτυχεῖς
σὺν τῷ θεῷ φανούμεθ', ἢ πεπτωκότες.

codicis Lond., ἐν pro ἂν habentis, quamvis recta sit locutio ἐν χειρί, de qua ad Philoct. 60. dictum.

σω, vide Matth. §. 181, 2. [In tota hac ῥήσει observanda est ars poetae, qui, ut Oedipi sortem miserabiliorem efficiat, Oedipum fingit plenum hac opinione, se pro sua salute pugnare, dum hoc ipsum agit, ut sibi atrocissima mala paret. F. IACOBS.]

V. 139. τάχ' ἂν κἄμ' ἂν — θέλοι] Prius ἂν arctissime iungo particulae τάχα; τάχ' ἂν enim hic etiam posita ἐκ παραλλήλου: posterius refero ad verbum θέλοι. Aliter visum Hermanno ad Vig. p. 781. SCHAEF. Cf. Rost. §. 120. adnot. 4.

V. 140. τιμωρεῖν] Haereo in verbo τιμωρεῖν, quod non memini unquam alia quam ulciscendi, puniendi significatione cum accusativo coniunctum me legere. Atqui aliena illa potestas ab hoc loco est, in quo requirimus verbum, quod occidere significet. Itaque aut librarii posuisse τιμωρεῖν, aut Sophocles nove verbo τιμωρεῖν significationem interficiendi tribuisse existimandus est. Posterius ut statuas, adducare v. 105., in quo ut τιμωρεῖν interpretari possis ulciscì, punire, tamen additum substantivum χειρί, de quo vide ad Ai. 27., facit, ut interficiendi significatio aptior videatur.

V. 141. Schol.: καὶ τοῦτο κυνηγετικὸν τοῦ θεάτρου. τὰ γὰρ ἐναντία ἀποβήσεται.

V. 142 sq. Schol.: ἵστασθε· ἀνίστασθε. Vide quae ad Philoct. 48. et 875. adnotavi. De genitivo βάθρων ex verbo ἵστασθε apto ad Philoct. 605. ed. sec. dixi. Supplices autem cur ablatis ramis discedere iubeantur, in Excurs. I. ad v. 3. explicavi. Ceterum Triclinius: ἰστέον, ὅτι ὁ τόπος, ἔνθα ἡ ἐκκλησία ἐγένετο, βαθμῖσιν ἦν κύκλῳ διειλημμένος ἄλλαις ἐπ' ἄλλαις, ἔνθα οἱ συνελθόντες πάντες καθήμενοι ἀνεμποδίστως ἠκροῶντο τοῦ ἱσταμένου ἐν μέσῳ καὶ συμβουλεύοντος.

V. 144. Schol.: πιθανὴ ἡ εἴςοδος τοῦ χοροῦ. σκέπτεσθαι γάρ φησι δεῖν μετὰ τοῦ δήμου περὶ τῶν πρακτέων.

ΙΕΡΕΥΣ.

ὦ παῖδες, ἱστώμεσθα· τῶνδε γὰρ χάριν
καὶ δεῦρ' ἔβημεν, ὧν ὅδ' ἐξαγγέλλεται.
Φοῖβος δ' ὁ πέμψας τάςδε μαντείας ἅμα
150 σωτὴρ θ' ἵκοιτο καὶ νόσου παυστήριος.

ΧΟΡΟΣ.

(στροφὴ α'.)

Ὦ Διὸς ἀδυεπὲς φάτι, τίς ποτε τᾶς πολυχρύσου
Πυθῶνος ἀγλαᾶς ἔβας

V. 151. ἀδυεπὲς ex La et Lb restituī. Vulgo ἀδυεπής.

V. 147. Schol.: ὦ παῖδες, ἱστώμεσθα· ἕξεισιν ὁ ἱερεὺς πράξας διόπερ ἦλθεν, ἅμα δὲ καὶ ὑπὲρ τοῦ χώραν εἶναι ἑτέρῳ ὑποκριτῆ.

V. 148. ἐξαγγέλλεται] Mediam formam ἐξαγγέλλομαι habet etiam Eur. Heracl. 532. Ion. 1605., simplex ἀγγέλλομαι eodem sensu Soph. Ai. 1376. ELMSL.

V. 151. Schol.: ὦ Διὸς ἀδυεπὲς φάτι· κατὰ τὴν πρόσταξιν τοῦ βασιλέως πάρεισι πρεσβῦται τινες, ἐξ ὧν ὁ χορὸς συμπληροῦται. Διὸς δὲ ἡδυεπῆ φάτιν τὴν μαντείαν φησίν. ὁ γὰρ Ἀπόλλων ὑποφήτης δοκεῖ εἶναι τοῦ πατρὸς, καὶ παρ' ἐκείνου λαμβάνειν τὰς μαντείας, καὶ τοῖς ἀνθρώποις ἐκφέρειν. καὶ Ὅμηρος (Il. β, 93.)· Διὸς ἄγγελος ὅσσα δεδήει. Cf. Aesch. Eum. 19: Διὸς προφήτης δ' ἐστὶ Λοξίας πατρός. Virg. Aen. III, 251. et Schol. ad O. C. 790. ed. meae.

Ibid. Schol.: τίς ποτε τᾶς πολυχρύσου· ἥτις ποτέ ἐστιν. ὅτι μὲν γὰρ πάρεστι λόγιον ἀπὸ τῆς Πυθῶνος, ἀκηκόασιν· τὸ δὲ ῥητὸν αὐτὸ ζητοῦσιν. Ceterum iam ex Hom. Il. ι, 404. notae sunt templi Delphici divitiae. Cf. interpp. ad Eur. Ion. 54. De genitivo Πυθῶνος vide Matth. §. 354. ζ. et de accusativo pendente a verbo βαίνειν Rost. §. 104. adnot. 4.

V. 153. Triclinius: ἐκτέταμαι· ἀντὶ τοῦ ἐκπέπληγμαι, παρ' ὅσον οἱ ἐκπλαγέντες ἔκτασιν σώματος καὶ ἀκινησίαν, ἐν ὅσῳ χρόνῳ ἐκπλήττονται, πάσχουσιν.

Ibid. Schol.: φοβεράν· περίφοβον. καὶ Ἀλκαῖος· ἐλάφῳ δὲ βρόμος ἐν στήθεσι φύει φοβερός. ἀντὶ τοῦ περίφοβος. Φοβερός sic legitur praeter Xenophontem, de quo Kuster. ad Oecon. VII, 25., Thucyd. II, 3., Plat. de Rep. III. p. 413. D. de Legg. I. p. 649. D. NEUIUS.

Ibid. Schol.: δείματι πάλλων· ἀντὶ τοῦ παλλόμενος φόβῳ, ἀγωνιῶν. De quo usu activi πάλλειν Seidlerus ad Eurip. El. 433. egit.

V. 154. ἰήϊε Δάλιε Παιάν· ἐπὶ τῶν παιάνων λέγεται τὸ ἰήϊος, ἐπεὶ τοιούτῳ μέλει ἥδον τοὺς παιᾶνας. ἐπεὶ δὲ πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα ᾖδοντο οἱ παιᾶνες, ἐλέγετο καὶ ὁ Ἀπόλλων ἰήϊος, ὡς ὑπὸ τοιούτου μέλους ὑμνούμενος, ὥςπερ εὔϊος ὁ Διόνυσος· καὶ ἐπὶ τοῦ παιᾶνος τὸ αὐτὸ τοῦτο συμβαίνει. λέγεται γὰρ παιὰν ὁ εἰς τὸν Ἀπόλλωνα ὕμνος, καὶ ἀπὸ τούτου καὶ ὁ Ἀπόλλων, καθ' ὃ καὶ ἐνταῦθα. δείκνυται δὲ καὶ ἐν τούτοις τοῦτο σαφέστερον· ὑμνείω Παιᾶνα μέγαν θεὸν Ἀπόλλωνα. Apollinem ἰατρὸν intelligi debere quo

Θήβας; ἐκτέταμαι φοβερὰν φρένα δείμασι πάλλων,
ἰήϊε Δάλιε Παιάν,
155 ἀμφὶ σοὶ ἀζόμενος, τί μοι ἢ νέον
ἢ περιτελλομέναις ὥραις πάλιν
ἐξανύσεις χρέος.
εἰπέ μοι, ὦ χρυσέας τέκνον Ἐλπίδος, ἄμβροτε Φάμα.

(ἀντιστροφὴ α'.)

πρῶτα σὲ κεκλόμενος, θύγατερ Διός, ἄμβροτ' Ἀθάνα,
160 γαιάοχόν τ' ἀδελφεὰν

magis appareret, Δάλιε adiecit poeta, quum in Delo insula genitum eum esse constaret.

V. 155. ἀζόμενος] Gl. εὐλαβούμενος, φοβούμενος. Recte. Hoc sensu ἄζεσθαι est apud Homerum Il. ξ, 261: ἄζετο γὰρ, μὴ Νυκτὶ θοῇ ἀποθύμια ἔρδοι. BR.

V. 156. Schol.: ἢ περιτελλομέναις ὥραις· εἰς τὸν ἑξῆς χρόνον προϊούσης τῆς ὥρας. ὁ δὲ νοῦς· τί μοι ἢ νῦν ἢ μετὰ χρόνον ἀνύσεις; De νέον adverbio cf. O. C. 1775: ὃς νέον ἕρξει, de nomine ὥραις Sophocl. fr. 519. ed. Dind.: τὰν δ' ἀνθρώπου ζόαν ποικιλομήτιδες ἆται πημάτων πάσαις μεταλλάσσουσιν ὥραις.

V. 157. ἐξανύσεις χρέος] Significat χρέος rem, de quo usu Blomf. ad Aesch. Ag. gloss. 84. monuit.

V. 158. ὦ χρυσέας τέκνον Ἐλπίδος] Audacter poeta Apollinis oraculum appellat filiam aureae spei, ut videtur, propterea, quod editio oraculi efficitur ab hominibus sperantibus fore, ut id quod cupiunt Apollo respondeat. Et sic fere Scholiasta, adnotans: παρ' ὅσον ἐν ἐλπίδι τινὲς γενόμενοι χρησμοὺς αἰτοῦσιν ἀπὸ τοῦ θεοῦ.

V. 159. κεκλόμενος] Non recte Matthiae §. 312, 5. et §. 556. not. 2. participium ad praegressum ἐκτέταμαι referendum censet; quod alienum a vi et sublimitate orationis est. Immo facta structura πρὸς τὸ ὑπονοούμενον. Nam poeta dicens: πρῶτα σὲ κεκλόμενος — τρισσοὶ ἀλεξίμορροι προφάνητέ μοι, hoc habuit in mente: primum te appellans — rogo vos, ut interitum arceatis. Similiter Plato Leg. VI. p. 286., quem locum Erfurdt. attulit: θνητὸς ὢν — σμικρόν τινα χρόνον πόνος αὐτῷ παραμενεῖ πέμπολυς. De participii κεκλόμενος usu monuit Matthiae Gr. Gr. T. I. p. 531.

V. 160. γαιάοχόν τ' ἀδελφεάν] Fuit Dianae, tutrici terrae Boeoticae (cf. Aesch. Sept. c. Theb. 449.), templum Thebis exstructum, quod Pausanias Boeotic. c. 17. memorat. Plutarchus in Aristide c. 20. de ea haec scribit: ἔθαψαν ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Εὐκλείας Ἀρτέμιδος —. τὴν δ' Εὔκλειαν οἱ μὲν πολλοὶ καὶ καλοῦσι καὶ νομίζουσιν Ἄρτεμιν, ἔνιοι δέ φασιν Ἡρακλέους μὲν θυγατέρα καὶ Μυρτοῦς γενέσθαι, τῆς Μενοιτίου μὲν θυγατρός, Πατρόκλου δ' ἀδελφῆς· τελευτήσασαν δὲ παρθένον ἔχειν παρά τε Βοιωτοῖς καὶ Λοκροῖς τιμάς· βωμὸς γὰρ αὐτῇ καὶ ἄγαλμα παρὰ πᾶσαν ἀγορὰν ἵδρυται, καὶ προθύουσιν αἵ τε γαμουμέναι καὶ οἱ γαμοῦντες.

Ibid. Schol.: γαιάοχον· ἀντὶ τοῦ πολιοῦχον. ὥστε τὴν γῆν ἀντὶ τῆς πόλεως εἴληφεν.

Ἄρτεμιν, ἃ κυκλόεντ' ἀγορᾶς θρόνον εὐκλέα θάσσει,
καὶ Φοῖβον ἑκαβόλον, ἰὼ
τρισσοὶ ἀλεξίμοροι προφάνητέ μοι,
εἴ ποτε καὶ προτέρας ἄτας ὑπερ-
165 ορνυμένας πόλει
ἠνύσατ' ἐκτοπίαν φλόγα πήματος, ἔλθετε καὶ νῦν.

V. 164 sq. ὑπερορνυμένας ex coniectura Musgravii dedi; libri ὕπερ ὀρνυμένας.

V. 161. Schol.: Εὔκλεια Ἄρτεμις· οὕτω παρὰ Βοιωτοῖς τιμᾶται. Vide Plutarch. Arist. c. 20., quem locum ad v. 160. adscripsimus. Apparet autem Scholiastam εὐκλέα pro nominativo Εὔκλεα, ut cognomen esset Dianae, habuisse. Quod probari vix posse iam alii viderunt. De verbo θάσσειν cum accusativo coniuncto cf. Eurip. Ion. 91: θάσσει τρίποδα ζάθεον, et quae ad Philoct. 145. attulimus exempla, de significatu locutionis θρόνον θάσσειν, fere idem atque coli significantis, Musgrav. ad Eurip. Ion. 1618. Denique κυκλόεντα ἀγορᾶς θρόνον similiter dictum videtur atque πολιᾶς πόντου θινός, Philoct. 1123., ad quem locum vide quae notata sunt, ita ut sensus loci hic sit: ἃ εὐκλεᾶ θρόνον ἐν κυκλοέσσῃ ἀγορᾷ θάσσει. Et sic iam Eustathius haec verba accepit quum alibi tum p. 1335, 60. (1463, 5.): καὶ Ὅμηρος γὰρ φθάσας ἱερὸν κύκλον ἔφη τὴν ἀγοράν, καὶ Σοφοκλῆς δέ που κυκλόεντα θρόνον ἀγορᾶς εὐκλεῆ λέγει. Contra Neuius, Κυκλόεις non est, inquit, κυκλώδης, sed multos κύκλους habens. Buttmann. §. 119, 81. Matth. §. 110., qui unum excipit ἀστεροέις. Κύκλους esse choros, indeque dici περὶ βωμὸν κυκλοῦσθαι, docet Spanhem. ad Callim. in Dian. 267. Simonides in Anthol. Palat. VI, 212: Λητοίδην ἀγορῆς καλλιχόρου πρύτανιν.

V. 164 sq. καὶ προτέρας ἄτας ὑπερορνυμένας πόλει] Coniunxi in unam vocem ὑπὲρ et ὀρνυμένας, licet ὑπερόρνυμαι non alibi usurpatum reperiatur. Verum quum multa ab Sophocle usurpata verba composita constat, quibus alii poetae scriptoresque prosaici abstinuerunt, tum hoc ὑπερορνυμένας πόλει rectissime, quamvis nove dictum apparet pro ὀρνυμένας ὑπὲρ τῆς πόλεως, ita ut sensus sit: siquidem etiam olim, quum calamitas urbi impenderet etc. Contra ὑπὲρ ἄτας vix recte hic dictum foret.

V. 166. ἠνύσατ' ἐκτοπίαν] Recte explicatur in sylloge scholiorum: ἐποιήσατε ἐκτετοπισμένην, τουτέστιν ἐξετοπίσατε, ὑπερόριον ἐποιήσατε. Verbis φλόγα πήματος ipsa Sphinx significatur, qua dis volentibus Oedipus Thebanos liberaverat; estque φλὸξ translate de vehementia dictum, quemadmodum a Latinis incendium usurpatur. Sic incendium invidiae a Cicerone in Cat. I, 11. et flamma invidiae ab eodem de Orat. III, 3. dictum. Recte schol.: φλόγα πήματος· περιφραστικῶς τὴν πεμπονὴν τὴν διάπυρον. De coniunctis προ-

(στροφὴ β'.)

ὦ πόποι, ἀνάριθμα γὰρ φέρω
πήματα· νοσεῖ δέ μοι πρόπας
στόλος, οὐδ' ἔνι φροντίδος ἔγχος, 170
170 ᾧ τις ἀλέξεται. οὔτε γὰρ ἔκγονα
κλυτᾶς χθονὸς αὔξεται, οὔτε τόκοισιν
ἰηΐων καμάτων ἀνέχουσι γυναῖκες· 174

φάνητε et ἔλθετε verbis ad Ant. 814. diximus.

V. 167. ὦ πόποι] Gl. ἀντὶ τοῦ φεῦ. διὰ μέσου. BR. ὦ πόποι, o di. Nominativum habet Lycophron. v. 943: τοιγὰρ πόποι φύξηλιν ἤνδρωσαν σπόρον. Plutarch. Vol. II. p. 22. C: Δρύοπες δὲ πόπους τοὺς δαίμονας [καλοῦσιν]. MUSGR.

V. 169. οὐδ' ἔνι φροντίδος ἔγχος] Gl. οὐδ' ἔνεστι μηχανῆς, ἐπινοίας δύναμις. BR.

V. 170 sq. ἔκγονα κλυτᾶς χθονὸς] Cum his Sophocleis P. Victorius Var. Lectt. XV, 20. Pacuvii verba ex Duloreste comparat, a Nonio servata: Nec grandiri frugum fetum posse, nec mitescere. Arbitrabantur enim olim deos hominibus iratos ob aliquod impium facinus fructibus terrae obesse fetusque animantium perdere, donec placarentur expiato scelere. BR. Cum hoc loco Huschkius ad Tibull. II, 5, 91. p. 390. comparat Herodt. III, 68. Aristoph. Pac. 1320. Aesch. Eum. 905., monens veteres in precationum formulis haec tria felicitatis publicae momenta, frugum ubertatem, feturam gregum, matronarum fecunditatem, plerumque coniungere. FR. IACOBS. Addo Hesiod. Opp. et D. v. 240 sqq.

V. 171 sq. Schol.: οὔτε τόκοισιν· αἵ τε γυναῖκες τῶν καμάτων ἐν τοῖς τόκοις οὐκ ἀνέχουσι, τουτέστιν, οὐ περιγίνονται τῶν πόνων. τὸ δὲ ἀνέχουσιν, ἤτοι ἐλευθεροῦνται, καὶ ἄνω ἔχουσιν ἑαυτάς, ἐκ μεταφορᾶς τῶν ἄνω νευόντων μόγις ἐν τῷ νήχεσθαι. Ut olim, ita nostra etiam aetate ἀνέχουσιν ab aliis aliter explicatum est. Sententia tamen loci quae sit et esse debeat, nemini dubium fuit. Certum est enim hoc dicere Sophoclem: neque pariunt mulieres, sed steriles manent. Cf. v. 26 sq. Verum id vario modo dici potuisse manifestum est. Equidem ut vix dubito, quin sensus verborum hic sit: neque mulieres partibus (pariundo) miseros labores tolerant, ita illud me fateor nondum intellexisse, quomodo eo sensu ἀνέχειν καμάτων dici potuerit. Itaque in eam inclino opinionem, ut pro ἀνέχουσιν aliud vocabulum a poeta fuisse positum putem. Praeterea bene tenendum τόκοισιν minime dativum temporis, sed dativum instrumenti, qui dicitur, esse.

V. 172. Schol.: ἰηΐων· ἤτοι τῶν μετ' εὐχῆς γινομένων· ἢ τῶν λοιμικῶν (ἰήϊος γὰρ ὁ Ἀπόλλων, εἰς ὃν ἡ ἁγνεία τῶν λοιμῶν ἀναφέρεται)· ἢ ὅτι ἐπίφθεγμα κοινόν ἐστι καὶ Ἀρτέμιδος, αἱ δὲ γυναῖκες ἐν ταῖς ἀνάγκαις τὰς τοιαύτας ἀφιᾶσι φωνάς, οἱ δὲ ἀκούουσι — τῶν θρηνητικῶν. Vera extrema videtur interpretatio, ita ut κάματοι ἰήϊοι labores sint cum gemitu coniuncti. Cf. ἰήϊον μέλος, ἰήϊον γόον apud Eurip. Phoen. 1046. et El. 1211.

ἄλλον δ' ἂν ἄλλῳ προςίδοις, ἅπερ εὔπτερον ὄρνιν,
κρεῖσσον ἀμαιμακέτου πυρὸς ὅρμενον
175 ἀκτὰν πρὸς ἑσπέρου θεοῦ·

(ἀντιστροφὴ β'.)

ὧν πόλις ἀνάριθμος ὄλλυται·
νηλέα δὲ γένεθλα πρὸς πέδῳ 180
θαναταφόρα κεῖται ἀνοίκτως·
ἐν δ' ἄλοχοι πολιαί τ' ἔπι ματέρες
180 ἀκτὰν παρὰ βώμιον ἄλλοθεν ἄλλαι

V. 178. θαναταφόρα et metri et sententiae causa ex optimis codd. rescripsi pro θανατηφόρῳ.

V. 187. Non male Ludolf. Stephani pro περιβόητος scribendum περιβόατος putat, quod poetae tragici in vocibus ex βοᾶν

V. 173. ἄλλον ἄλλῳ] Recte, puto, Scholiasta interpretatur: ἄλλον ἐπ' ἄλλῳ ἴδοις ἂν ἀποθνήσκοντα. Neuius comparat Ai. 866: πόνος πόνῳ πόνον φέρει. — Cum verbis ἅπερ εὔπτ. ὄρνιν apte Musgr. contulit Eur. Hipp. 840: ὄρνις γὰρ ὥς τις ἐκ χερῶν ἄφαντός εἶ πήδημ' ἐς Ἅιδου κραιπνὸν ὁρμήσασά μοι.

V. 174. κρεῖσσον — πυρὸς] Proverbium, quo significatur mali celeritas et vehementia. Habet et Euripides Hecub. 608. MUSGR.

V. 175. ἑσπέρου θεοῦ] Neminem praeterea novi, qui sic Plutonem vocarit. Πόρευσ' Ἀχέροντος ἀκτὰν παρ' εὔσκιον habet Pindarus Pyth. XI. stroph. 2. Vide et Antig. 812 sq. MUSGR.

V. 176. ὧν πόλις ἀνάριθμος ὄλλυται] Quibus (cadaveribus) abundans urbs perit. Sic El. 232: οὐδέ ποτ' ἐκ καμάτων ἀποπαύσομαι ἀνάριθμος ὧδε θρήνων. Trach. 247. ἡμερῶν ἀνήριθμον.

V. 178. θαναταφόρα κεῖται] Continetur verbo θαναταφόρα causa, ob quam mortuorum corpora indefleta et sine honore sepulcri humi iacuerint. Metuebant enim eorum necessarii, ne sepeliendis iis morbi contagia in se penetrarent. Vidit hoc iam scholiasta, monens: οὐκ ἠλέουν δὲ ἀλλήλους, ἴσως ὑπὸ τῆς συνηθείας τοῦ κακοῦ, ἢ ὑπὸ φόβου καὶ προςδοκίας τῶν ὁμοίων.

V. 179. ἐν δ'] Vide quae de usu huius adverbii ad El. 700. exposuimus.

V. 180. ἀκτὰν παρὰ βώμιον] Ad altarium gradus. Interdum enim ἀκτή eminentiam significat, ἐξοχήν, uti bene h. l. interpretatur scholiasta. Sic Aesch. Choeph. 718. ἀκτὴ χώματος de sepulcri tumulo dictum. ERF.

V. 181. λυγρῶν π. ἰ. ἐπιστενάχουσιν] Hoc dicit poeta: gementes quae perpetiuntur mala supplicant dis ut averruncent. Ceterum rara locutio ἐπιστενάχειν τινός. Verum ita etiam Eur. Phoen. 1434: κακῶν σῶν ὅσον στένω, et Iph. A. 370: Ἑλλάδος μάλιστ' ἔγωγε τῆς ταλαιπώρου στένω. Soph. El. 1075. πατρὸς στενάχουσα. Ibid. 1117: κλαίειν τῶν Ὀρεστείων κακῶν. Conf. Matth. §. 368.

V. 182. Schol.: παιὰν δὲ λάμπει· ἀντὶ τοῦ ἀκμάζει, λαμπρῶς τῇ φωνῇ λέγεται πρὸς ἀποτροπὴν τῶν κακῶν. ὅμαυλος δὲ ἀντὶ τοῦ ὁμόθρονος, ὁμόφωνος. τοῦτο δὲ ὅμοιόν ἐστι

λυγρῶν πόνων ἱκτῆρες ἐπιστενάχουσιν. 185
παιὰν δὲ λάμπει στονόεσσά τε γῆρυς ὅμαυλος·
ὧν ὕπερ, ὦ χρυσέα θύγατερ Διός,
εὐῶπα πέμψον ἀλκάν·

(στροφὴ γ'.)

185 Ἄρεά τε τὸν μαλερόν, 190
ὃς νῦν ἄχαλκος ἀσπίδων
φλέγει με περιβόητος ἀντιάζων,
παλίσσυτον δράμημα νωτίσαι πάτρας

compositis Atticum η in α mutare in carminibus Dorice scriptis soleant.

V. 188. Pro δράμημα plerique libri δρόμημα habent.

τῷ [v. 5.] ὁμοῦ δὲ παιάνων τε καὶ στεναγμάτων. Musgravius: Audaciam huius figurae, παιὰν λάμπει, mitigare videtur Graecorum consuetudo. Sic enim λαμπρὰ φωνή iis clara vox est; Polluc. lib. II. sect. 116. Plutarch. Amator. §. 22. p. 768. D: ὡς δὲ εἶδεν ἐκπεπωκότα, λαμπρὸν ἀνωλόλυξεν.

V. 183. ὧν ὕπερ] Pro his, sive in harum commodum, quae supplices deorum aras occupant. Itaque vulgari significatu hic ὑπὲρ usurpatum apparet.

V. 184. εὐῶπα — ἀλκάν] Apte comparavit Hermannus Aesch. Choeph. 487. εὔμορφον κράτος. De grammatica ratione, qua εὐῶψ ἀλκά dicatur, monuit Matth. §. 112. not. 2.

V. 185. Ἄρεα] Veteres non solum bella, sed omne genus malorum, etiam morbos pestiferos, a Marte proficisci credebant. Vide Musgr. ad Ai. 706. ERF. „Ἄρης non proprie appellatur, sed est λοιμός, qui similis Marti eoque non minus perniciosus, quanquam nullis armis instructus." NAEKE in Prolus. Bon. 1824. mens. April. Ceterum Ἄρεα disyllabum est, ut βέλεα v. 200., ὄρεα v. 203., πάθεα v. 1306.

V. 186. ἄχαλκος ἀσπίδων] Proprie ὧν ἄνευ ἀσπίδων χαλκῶν, deinde idem significans atque quod El. 36. positum ἄσκευον ἀσπίδων. Cuius pleonasmi exempla plurima Matth. §. 339. attulit.

V. 187. Schol.: περιβόητος· περὶ ὃν ἕκαστος βοᾷ, μετὰ βοῆς καὶ οἰμωγῆς ἐπιών. ὡς ἐπὶ πολέμου πάλιν. Vera prior explicatio; hoc dicere videtur poeta, Martem, quocunque accedat propter vulnera, quibus afficiat cives, summo clamore, sive eiulatu excipi.

V. 188 sq. παλίσσυτον δράμημα νωτίσαι πάτρας ἄπουρον] Ex vulgari tragicorum consuetudine παλ. δράμ. νωτίσαι dictum est pro παλίσσυτον δράμημα ποιῆσαι, ita ut sensus sit: παλινδρομῆσαι καὶ ἐκ τῆς πατρίδος ἀπελθεῖν. Cf. quae ad v. 65. monui et Adv. in Soph. Philoct. p. 51 sq. Infinitivus, ut secundum scholiastam a Musgravio et Erfurdtio monitum, regitur a πέμψον, quod supra positum, ita ut πέμψον τε Ἄρεα — νωτίσαι significet: et fac, ut Mars terga det.

ἄπουρον, εἴτ' ἐς μέγαν
190 θάλαμον Ἀμφιτρίτας, 195
εἴτ' ἐς τὸν ἀπόξενον ὅρμων
Θρῄκιον κλύδωνα·
τέλει γὰρ εἴ τι νὺξ ἀφῇ,
τοῦτ' ἐπ' ἦμαρ ἔρχεται·
195 τόν, ὦ πυρφόρων ἀστραπᾶν κράτη νέμων, 200
ὦ Ζεῦ πάτερ, ὑπὸ σῷ φθίσον κεραυνῷ.

V. 191. Ex L. Doederlini coniectura scripsi ὅρμων pro vulgato ὅρμον.

V. 195. Aut hic versus aut antistrophicus aut uterque aliquid vitii contraxerunt; metra enim non congruunt.

V. 197. Scribendum cum Elmsleio ἀγκυλᾶν videtur.

V. 189. ἄπουρον] Notanda haec vox ex vocabulo Ionico οὖρος, i. e. ὅρος, et ἀπό composita. Vide ad Phil. 681. ed. meae.

V. 189 sq. εἴτ' ἐς μέγαν θ. Ἀμφιτρίτας] Intelligo mare Atlanticum, tum quod nullum aliud aeque a magnitudine designari meretur, tum quod omnium quae tum quidem innotuerint a Graecia longissime abest, aptissimumque adeo fuit, in quod pestem ablegari cuperent Thebani. Cicero Somn. Scip. c. 6: circumfuso illo, quod Atlanticum, quod magnum — appellatis. Theon in Arat. Phaenom. 26: ὠκεανὸς δὲ ἡ ἐκτὸς καὶ μεγάλη θάλασσα καλεῖται. MUSGR. Rectissime; male enim Erfurdtius cum aliis μέγαν θάλ. Ἀμφ. de maribus mediterraneis accipit, inter quae quum sit etiam Pontus Euxinus (Θρῄκιος κλύδων), ita statuit, Martem tanquam belli deum in Thraciam, tanquam pestem in mare (ἐς μυχοὺς ἁλός, Pind. Pyth. VI, 22.) revertere iuberi. At particulis εἴτε — εἴτε intelligitur manifesto duo a se diversa ac longe dissita maria a poeta commemorata esse debere. Aptissime igitur ea memorantur maria, quae scimus a Graecis pro orbis terrarum terminis habita esse. Cf. Wyttenbach. ad Platon. Phaedon. p. 299. et Matth. ad Eur. Hipp. 3. Ceterum notum est poetas et Graecos et Romanos in mare proiiciendum dicere solere quicquid abominandum sit et luctuosum.

V. 191 sq. εἴτ' ἐς — κλύδωνα] Intelligendus pontus Euxinus, qui mare Threicium dicitur, quod Thraciam adluit. Recte monet Doederlinus ἀπόξενον ὅρμων sive, id quod significatur, ἄξενον ὅρμων similiter dictum esse atque ἀψόφητος κωκυμάτων aliaque eius generis plurima, ita ut sit ἄνευ ξενίων ὅρμων.

V. 193 sq. Schol.: τέλει γὰρ εἴ τι νὺξ ἀφῇ· ἀντὶ τοῦ εἴ τι ἡ νὺξ ἀγαθὸν καταλείπεται, τοῦτο ἐν ἡμέρᾳ ἀναιρεῖται. βούλεται δὲ λέγειν, ὅτι τὰ κακὰ ἀδιάλειπτον ἔχει. εἰ γάρ τι ἡ νὺξ ἀφῇ ἐπὶ τῷ ἑαυτῆς τέλει ἀβλαβές, μὴ φθάσασα αὐτὸ ἀπολέσαι, τοῦτο μεθ' ἡμέραν ἀνήρπασται. Rectius Scholiasta codicis Lipsiensis: εἴ τι γὰρ ἂν ἡ νὺξ ἀφῇ, τοῦτο διὰ τέλους ἡ ἡμέρα ἐπέρχεται. Et sic Elmsleius τέλει interpretatur τελέως, ἀτεχνῶς, absolute, omnino. De εἰ cum coni. iuncto vide Matth. §. 525, 7. b. Rost. §. 121. adnot. 10.

V. 194. τοῦτ' ἐπ' ἦμαρ ἔρχεται] Praepositio pertinet ad ἔρχεται. Sic Trach. 129: ἀλλ' ἐπὶ πῆμα καὶ χαρὰ πᾶσι κυκλοῦσιν. ERF.

V. 195. Schol.: τόν· ἀντὶ

(ἀντιστροφὴ γ'.)

Λύκει' ἄναξ, τά τε σὰ
χρυσοστρόφων ἀπ' ἀγκυλῶν
200 βέλεα θέλομ' ἂν ἀδάματ' ἐνδατεῖσθαι 205
ἀρωγὰ προσταχθέντα, τάς τε πυρφόρους
Ἀρτέμιδος αἴγλας, ξὺν αἷς
Λύκι' ὄρεα διάσσει·
τὸν χρυσομίτραν τε κικλήσκω,

V. 200. ἀδάματ' primus Erfurdtius restituit. Libri ἀδάμαστ'.

V. 201. προσταχθέντα ex G. Dindorfii coniectura scripsi. Libri προσταθέντα.

τοῦ ὄν. τὸν μαραντικὸν Ἄρεα κεραύνωσον, ὦ Ζεῦ.

V. 198. Λύκει' ἄναξ] Ut deus averruncus hoc nomine invocari Apollo solet. Cf. Aeschyl. Sept. c. Th. 133. ed. Blomf.: καὶ σύ, Λύκει' ἄναξ, λύκειος γενοῦ στρατῷ δαΐῳ. Soph. El. 645. 655. 1379. Quemadmodum enim lupos olim Sicyoniorum expulisse traditur, ita deum pestiferum expellere hic rogatur. Vide quae ad El. v. 7. adnotavimus.

V. 199. ἀγκυλῶν] Usus cuivis fere funiculorum generi nomen hoc tribuit; ut funiculis nauticis Eur. Iph. T. 1419.; calceorum loris Hesych. v. ἀγκύλας; loro, quo canes venatici continentur, Polluc. lib. V. sect. 54. Hic nervum arcus indicat; arcum enim gestabat, non iaculum Apollo. MUSGR.

V. 200. ἐνδατεῖσθαι] Recte scholiasta ad v. 198: βουλοίμην δὲ καὶ τὰ σὰ βέλη, ὦ Ἄπολλον, τὰ ἀδάμαστα καταμερίζεσθαι εἰς αὐτόν, καὶ τὰς λαμπάδας Ἀρτέμιδος. Errant enim Elmsleius et Hermannus, qui ἐνδατεῖσθαι commemorare, celebrare interpretantur. Nam chorus quum in antecedentibus inde a v. 185. Ἄρεά τε etc. et rursus in sequentibus inde a v. 204. τὸν χρυσομίτραν τε etc. quos invocat deos, Minervam, Iovem et Bacchum, eo uno consilio appellet, ut deum pestiferum ex urbe sua abigere aut perdere velint, non potest profecto in hac, de qua loquor, carminis parte, quae cum antecedentibus et sequentibus arctissime cohaeret, simplicem laudem aut commemorationem arcus Apollinei adiicere, sed necessario, quum hunc quoque deum invocat, id facere eodem consilio existimandus est, ut cum ceteris dis frangere vim dei illius pestiferi velit. Id autem si faceré chorus statuitur, quod statuendus est, manifesto ἐνδατεῖσθαι sensu iactandi accipiendum. Accedit, quod, si ἐνδατεῖσθαι celebrare significaret, minime chorus θέλομ' ἂν ἐνδατεῖσθαι dixisset, sed ἐνδατοῦμαι vel simile quid. Ceterum ipsum illud ἐνδατεῖσθαι passive etiam usurpatum est a Nicandro Ther. 509.

V. 201 sq. τάς τε πυρφ. Ἀρτ. αἴγλας] Vide Spanhemium ad Callim. h. in Dian. 11., ubi dea facem utraque manu gestans ex veteri nummo exhibetur. Διπύρους ἀνέχουσα λαμπάδας depingitur Aristoph. Ran. 1406. MUSGR. Cf. Trachin. 210. ed. meae.

V. 203. Λύκι' ὄρεα διάσσει] Errare per montes Lyciae dicitur Diana, quia nata a nonnullis in Lycia putabatur.

V. 204. χρυσομίτραν] Lu-

205 τᾶςδ' ἐπώνυμον γᾶς, 210
οἰνῶπα Βάκχον εὔϊον,
Μαινάδων ὁμόστολον,
πελασθῆναι φλέγοντ' ἀγλαῶπι
210 πεύκᾳ 'πὶ τὸν ἀπότιμον ἐν θεοῖς θεόν. 215

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Αἰτεῖς· ἃ δ' αἰτεῖς, τᾶμ' ἐὰν θέλῃς ἔπη
κλύων δέχεσθαι τῇ νόσῳ θ' ὑπηρετεῖν,
ἀλκὴν λάβοις ἂν κἀνακούφισιν κακῶν·
ἀγὼ ξένος μὲν τοῦ λόγου τοῦδ' ἐξερῶ,
215 ξένος δὲ τοῦ πραχθέντος· οὐ γὰρ ἂν μακρὰν 220
ἴχνευον αὐτός, μὴ οὐκ ἔχων τι σύμβολον.

V. 209. Vide quae ad v. 195. monui.

V. 216. Pro αὐτός qui ex La et Lb αὐτό receperunt, totius loci sensum se non assecutos esse ostenderunt.

V. 217. Ex duobus codd. αὐτὸς recepi. Ceteri libri ἀστός, quod qui defendunt, neque quid sit εἰς ἀστοὺς τελεῖν satis tenent

ciano itidem depingitur μίτρᾳ — ἀναδεδεμένος τὴν κόμην, in dial. Iovis et Iunonis, Vol. I. p. 247., quin et in Προσλαλίᾳ, Vol. III. p. 76. MUSGR.

V. 205. Triclin.: τᾶς δ' ἐπ. γᾶς· ἤτοι Θηβαῖον· ἐκ Θηβῶν γὰρ ὁ Διόνυσος.

V. 207. In Antigona pariter chorus Bacchum approperare orat, non solum, sed ξὺν Θυιάσι προσπόλοις. MUSGR. Recte in glossis ὁμόστολον explicatur: ὁμοδίαιτον, συνόμιλον, συνοδοιπόρον. De genitivo, qui regitur ab adiectivo, vide Matth. §. 379. Rost. §. 108. adnot. 2.

V. 210. Schol.: ἐπὶ τὸν ἀπότιμον· ἀπότιμον θεὸν λέγει τὸν λοιμόν, τὸν μὴ μετέχοντα τῆς τιμῆς τῶν θεῶν· θεῶν γὰρ ἔστι τὸ εὐεργετεῖν τοὺς ἀνθρώπους.

V. 211—213. αἰτεῖς· ἃ δ' — κακῶν] Poetarum more conformata oratio est, cuius sententia haec est: Rogas remedium et levamen malorum; ac consequeris quidem quod rogas, si dicta mea attente excipere et in depellenda hac peste adiuvare me volueris. Cf. quae ad Philoct. 1299. adnotavi.

V. 212. Schol.: ὑπηρετεῖν· ἐπαρκεῖν καὶ συμπράττειν.

V. 214 sq. ξένος μὲν — πραχθέντος] Recte haec verba Scholiasta ad 211. sic explicat: οὐκ ἀκηκοὼς πρότερον περὶ τοῦ φόνου τοῦ Λαΐου, οὐδὲ μὴν καθ' ὃν χρόνον ἐπράχθη ὁ φόνος παρών. Iunctum autem ξένος cum genitivo, quia ignarum significat.

V. 215 sq. οὐ γὰρ ἂν μακρὰν — σύμβολον] Satis dictum de sensu horum verborum ad v. 12 sq. est. Addo duo, primum nihil offensionis esse in αὐτὸς pronomine ad ἴχνευον relato, siquidem, sententiam si spectamus, hoc dici a poeta manifestum est: nisi enim totius rei ignarus essem, facile ipse aliquid indicii reperirem, i. e. vobis adiutoribus uti non deberem; deinde μακρὰν ἰχνεύειν similiter dictum esse atque El. 1259: μὴ μακρὰν βούλου λέγειν. Trach. 317: καὶ γὰρ οὐδ' ἀνιστόρουν μακράν.

νῦν δ', ὕστερος γὰρ αὐτὸς εἰς ἀστοὺς τελῶ,
ὑμῖν προφωνῶ πᾶσι Καδμείοις τάδε·
ὅστις ποθ' ὑμῶν Λάϊον τὸν Λαβδάκου
κἄτοιδεν ἀνδρὸς ἐκ τίνος διώλετο, 225
τοῦτον κελεύω πάντα σημαίνειν ἐμοί·
κεἰ μὲν φοβεῖται, τοὐπίκλημ' ὑπεξελὼν
αὐτὸς καθ' αὑτοῦ, πείσεται γὰρ ἄλλο μὲν
ἀστεργὲς οὐδέν, γῆς δ' ἄπεισιν ἀβλαβής.
εἰ δ' αὖ τις ἄλλον οἶδεν ἢ 'ξ ἄλλης χερὸς 230
τὸν αὐτόχειρα, μὴ σιωπάτω· τὸ γὰρ
κέρδος τελῶ 'γώ, χἠ χάρις προςκείσεται.
εἰ δ' αὖ σιωπήσεσθε, καί τις ἢ φίλου

neque sensum loci perspectum habent.

V. 225. ἢ 'ξ ex Vauvillersii coniectura pro ἐξ, et χερὸς ex Neuii emendatione pro χθονὸς scripsi. Scripturam vulgatam ineptam esse facile quivis intelliget, qui nexum loci diligentius consideraverit.

V. 217 sq. νῦν δ', ὕστερος γὰρ αὐτὸς εἰς ἀστοὺς τελῶ] Hoc dicit Oedipus: Verum quoniam recentior ego civis sum, ita ut caedis illius, quae ante meum adventum facta est, minus gnarus esse possim, vobis, qui nati in hac urbe estis (Καδμείοις), haec dico; quae si curae vobis sunt, facile finem malorum consequamini. Rectissime autem Elmsleius αὐτὸς pro ἀστὸς scribendum vidit. Nam quum εἰς ἀστοὺς τελῶ nihil significet aliud nisi in civibus numeror, civis sum (cf. Passovius in Lex. Gr. sub h. voce n. 3. b.), inepte patet ἀστὸς addi; contra requiritur adeo αὐτός, quoniam oppositio est a poeta inter Oedipum et chorum facta, id quod ex ὑμῖν initio versus sequentis posito apparet: quoniam *ipse* recentior civis sum, *vobis* haec dico, qui nati in hac urbe estis.

V. 221. Schol.: πάντα· πάντα τὰ προαχθέντα.

V. 222 sqq. κεἰ μὲν φοβεῖται — ἀβλαβής] Et si metuit (sc. ὑμῶν τις πάντα σημαίνειν ἐμοί), crimen caedis, cuius ipse reus sit, surripiat, sive subterfugiat, et in terram peregrinam abeat; nullum enim aliud patietur malum. Id est: si metuit hoc mihi dicere, quum ipse criminis reus est, elabatur ex crimine caedis abeundo in terram peregrinam; nullum enim etc. Atque ita fere Matthiae hunc locum primus recte explicavit, addens: Quum enim Graeci enuntiationes causales iis praeponere soleant, quarum causa redditur, verba πείσεται γὰρ etc. praemittit, et quae prius ponenda erant subiicit, mutata constructione ita, ut haec e sententia causali nexa sint eique opponantur. Conf. Gramm. Gr. §. 615. p. 1242.

V. 225. ἄλλον — ἢ 'ξ ἄλλης χερὸς] Apte Neuius adscripsit Eurip. Iphig. Aul. 1164: ἀπώλεσέν σ', ὦ τέκνον, ὁ φυτεύσας πατὴρ αὐτὸς κτανών, οὐκ ἄλλος, οὐδ' ἄλλη χερί.

V. 228. τελῶ] Gl. τελέσω, δώσω. Vide de hac forma futuri Attica ad v. 138.

V. 228 sq. ἢ φίλου δείσας]

δείσας ἀπώσει τοὔπος ἢ χαὐτοῦ τόδε,
230 ἐκ τῶνδε δράσω, ταῦτα χρὴ κλύειν ἐμοῦ. 235
τὸν ἄνδρ' ἀπαυδῶ τοῦτον, ὅστις ἐστί, γῆς
τῆσδ', ἧς ἐγὼ κράτη τε καὶ θρόνους νέμω,
μήτ' ἐσδέχεσθαι μήτε προσφωνεῖν τινά,
μήτ' ἐν θεῶν εὐχαῖσι μήτε θύμασιν
235 κοινὸν ποιεῖσθαι, μήτε χέρνιβας νέμειν· 240
ὠθεῖν δ' ἀπ' οἴκων πάντας, ὡς μιάσματος
τοῦδ' ἡμὶν ὄντος, ὡς τὸ Πυθικὸν θεοῦ
μαντεῖον ἐξέφηνεν ἀρτίως ἐμοί.
ἐγὼ μὲν οὖν τοιόσδε τῷ τε δαίμονι

Coniunxit poeta, quod ab aliis Graecis factum esse non novi, δείσας cum genitivo, quod sensu verbi κήδεσθαι usurpavit; solent enim istiusmodi notionis verba genitivum adsciscere. Cf. Matth. §. 348. Nam alia est verborum δακρύειν, ἄγασθαι, στυγεῖν et similium ratio, quibuscum hanc locutionem Matth. §. 368. comparavit.

V. 229. ἀπώσει τοὔπος] Hoc meum edictum negligat, i. e. auctorem caedis non indicet.

V. 230. ἐκ τῶνδε] Μετὰ ταῦτα, dehinc, postea. Vide Matth. §. 574.

V. 231 sqq. Schol.: τὸν ἄνδρ' ἀπαυδῶ· πολὺν ἔλεον ἐργάζεται ὁ λόγος, ὅτι κατηγορεῖ ἑαυτοῦ ἀγνοῶν. πρότερον δὲ τὰ φιλάνθρωπα εἰρηκώς, τελευταῖα ἐπήνεγκε τὰ σκληρότερα. Struenda verba sic sunt: ἀπαυδῶ μήτ' ἐσδέχεσθαί τινα τῆσδε γῆς — τὸν ἄνδρα τοῦτον. De consuetudine Graecorum post verba interdicendi et sim. infinitivum praeposita μὴ particula ponendi vide Matthiae §. 534. not. 4.

V. 231—233. γῆς τῆσδ' — ἐσδέχεσθαι] Positum videri potest pro εἴσω τῆσδε τῆς γῆς δέχεσθαι, ut dixit Sophocles infra 679: τί μέλλεις κομίζειν δόμων τόνδ' ἔσω; et Hom. Od. θ, 290: εἴσω δώματος ᾖει. Sic Eur. Phoen. 454: τόνδ' εἰσεδέξω τειχέων. Simillime Soph. Ai. 1292. τειχέων ἐγκεκλεισμένους, id est ἐντὸς τειχέων κεκλεισμένους, sive, ut prosaici scriptores loquuntur (cf. Xen. An. III, 3, 7. III, 4, 26.), εἴσω τῶν τειχέων κατακεκλεισμένους. Cf. Matth. §. 379. not. 2. — Non probo tamen equidem hanc interpretationem. Primum enim qui diligenter adverterit haec quae attuli exempla nonnihil differre ab huius loci ratione facile intelliget. Deinde mirum foret, si Oedipus interdiceret civibus, ne interfectorem Lai in patriam reciperent, quasi certum illud esset, peregrinum hominem esse, qui Laium occidisset. Denique ex verbis sequentibus v. 236. ὠθεῖν δ' ἀπ' οἴκων, quae opposita esse verbo ἐσδέχεσθαι manifestum est, luculenter mihi apparere videtur verba γῆς τῆσδε μήτε ἐσδέχεσθαι μήτε προσφωνεῖν τινά sic esse intelligenda, ut γῆς τῆσδε genitivus aptus ex τινά sit et ad ἐσδέχεσθαι ex sequentibus adsumendum sit ἐς οἴκους. De locutione γῆς τῆσδέ τινα confer, ut uno defungar exemplo, Ai. 1175: εἰ δέ τις στρατοῦ βίᾳ σ' ἀποσπάσειε τοῦδε τοῦ νεκροῦ. Itaque non dubito, quin idem hoc loco dicat Oedipus, quod v. 817 sq. positum est: ὃν μὴ

240 τῷ τ' ἀνδρὶ τῷ θανόντι σύμμαχος πέλω. 245
κατεύχομαι δὲ τὸν δεδρακότ', εἴτε τις
εἷς ὢν λέληθεν εἴτε πλειόνων μέτα,
κακὸν κακῶς νιν ἄμορον ἐκτρῖψαι βίον.
ἐπεύχομαι δ', οἴκοισιν εἰ ξυνέστιος
245 ἐν τοῖς ἐμοῖς γένοιτ' ἐμοῦ συνειδότος, 250
παθεῖν ἅπερ τοῖσδ' ἀρτίως ἠρασάμην.
ὑμῖν δὲ ταῦτα πάντ' ἐπισκήπτω τελεῖν
ὑπέρ τ' ἐμαυτοῦ τοῦ θεοῦ τε τῆσδέ τε
γῆς, ὧδ' ἀκάρπως κἀθέως ἐφθαρμένης.
250 οὐδ' εἰ γὰρ ἦν τὸ πρᾶγμα μὴ θεήλατον, 255

ξένων ἔξεστι μηδ' ἀστῶν τινα δόμοις δέχεσθαι μηδὲ προσφωνεῖν τινα, ὠθεῖν δ' ἀπ' οἴκων.

V. 235. κοινὸν ποιεῖσθαι] Socium adhibere. MUSGR.

Ibid. χέρνιβας νέμειν quid sit, docebit Athenaeus, cuius haec sunt verba L. IX. p. 409: ἔστι δὲ χέρνιψ ὕδωρ, εἰς ὃ ἀπέβαπτον δαλὸν ἐκ τοῦ βωμοῦ λαμβάνοντες, ἐφ' οὗ τὴν θυσίαν ἐπετέλουν· καὶ τούτῳ περιῤῥαίνοντες τοὺς παρόντας ἥγνιζον. BR. Conferri Erfurdtius Wolf. ad Leptin. p. 376. Aeschyl. Choeph. 288. et Eur. Or. 885. iubet.

V. 236. ὠθεῖν δ' ἀπ' οἴκων] Intelligendum κελεύω, quod in ἀπαυδῶ latet. Cf. Matth. §. 634, 3.

V. 239. Schol.: δαίμονι· τῷ ταῦτα μαντευσαμένῳ Ἀπόλλωνι.

V. 241 sq. εἴτε τις εἷς] Cf. de locutione τις εἷς Matth. §. 487.

V. 243. τὸν δεδρακότα — νιν] Vide Matth. §. 472, l. a. p. 876.

V. 244 sqq. ἐπεύχομαι δ' — παθεῖν] Voveo autem, si interfector Lai in domo mea apud me sit me sciente, eadem me passurum esse, quae modo his imprecatus sum. Scholiasta: ἀγνοῶν ἐπαρᾶται ἑαυτῷ, εἰ σύνοιδε τὸν φονέα. διὸ καὶ περιπαθέστερος γίνεται ὁ λόγος.

V. 248. ὑπέρ τ' ἐμαυτοῦ] De collocatione τὲ particulae ad O. C. 33. admonuimus. — Ceterum in eo, quod verba τῆσδέ τε, arctissime cum nomine γῆς cohaerentia, in fine versus posita sunt, non plus est offensionis, quam in illis versibus, quorum in exitu praepositio posita est, ad nomen, quod in versum sequentem reiectum est, pertinens. Cuius generis exempla ad Philoct. 183. attuli.

V. 249. ἀκάρπως κἀθέως ἐφθ.] Similiter El. 1181: ὦ σῶμ' ἀτίμως κἀθέως ἐφθαρμένον.

V. 250 sq. οὐδ' εἰ γὰρ etc.] Sensus, quem Erfurdtius non recte percepit, hic est: neque enim, etiamsi non iussisset deus investigationem caedis fieri, aequum erat vos caedem inexpiatam relinquere. Nam ut saepe aliquod vocabulum, quod ad duo membra pertinet, alia notione accipiendum est in eo membro, in quo positum, alia in eo, in quo intelligendum (vide ad El. 72. et ad huius f. 236.), ita hic τὸ πρᾶγμα iunctum cum θεήλατον investigationem caedis, sed relatum ad ἀκάθαρτον ἐᾶν caedem ipsam significat. De εἰκὸς ἦν sine ἄν posito vide Matth. §. 508. n. 2. Rost. §. 120. adnot. 2.

ἀκάθαρτον ὑμᾶς εἰκὸς ἦν οὕτως ἐᾶν,
ἀνδρός γ' ἀρίστου βασιλέως ὀλωλότος,
ἀλλ' ἐξερευνᾶν· νῦν δ' ἐπεὶ κυρῶ τ' ἐγὼ
ἔχων μὲν ἀρχάς, ἃς ἐκεῖνος εἶχε πρίν,
255 ἔχων δὲ λέκτρα καὶ γυναῖχ' ὁμόσπορον, 260
κοινῶν τε παίδων κοίν' ἄν, εἰ κείνῳ γένος
μὴ 'δυστύχησεν, ἦν ἂν ἐκπεφυκότα·

V. 252. Omisi τὲ particulam vulgo post βασιλέως additam optimorum codd. auctoritate.

V. 253. ἐπεὶ κυρῶ τ' ἐγώ. Sic ex Burtoni coniectura

V. 253. ἐπεὶ κυρῶ τ' ἐγὼ ἔχων etc.] Apodosis sequitur v. 259., liberius formata oratione, hoc sensu: nunc vero quoniam ego imperium teneo, quod ille tenebat antea —: idcirco ego tanquam pro patre meo rem geram. Τὲ particulae respondet τὲ post κοινῶν v. 256. posita.

V. 255. Schol. min.: ὁμόσπορον· εἰς ἣν ἔσπειρε καὶ ἐκεῖνος καὶ ἐγώ.

V. 256 sq. κοινῶν τε παίδων κοίν' ἄν etc.] Sensus hic est: et quoniam, si illi contigisset, ut liberos procrearet, communes liberos haberemus. Nam κοινῶν παίδων κοινά pleonastice dictum pro κοινοὶ παῖδες. Cf. Matth. §. 442, 4. Adscripsit Neuius Eurip. Androm. 704: τὸ κείνης δυστυχεῖ παίδων πέρι.

V. 258. νῦν δ' ἐς — ἡ τύχη] Definite hoc versu id dicitur, quod versibus praecedentibus hypothetice elatum erat, ita ut sensus hic sit: atqui mala in eum ingruit fortuna, ita ut non susciperet liberos. Sic in Ai. 1057., quem locum attulit Erfurdtius: κεἰ μὴ θεῶν τις τήνδε πεῖραν ἔσβεσεν, ἡμεῖς μὲν ἂν τήνδ' ἦν ὅδ' εἵλκεν τύχην θανόντες ἂν προὐκείμεθ' αἰσχίστῳ μόρῳ, οὗτος δ' ἂν ἔζη· νῦν δ' ἐνήλλαξεν θεὸς τὴν τοῦδ' ὕβριν πρὸς μῆλα καὶ ποίμνας πεσεῖν. Adde quae ad O. C. 269. adnotavimus. Ceterum apte Musgr. cum hoc loco comparavit Ant. 1345: τά τ' ἐπὶ κρατί μοι πότμος δυσκόμιστος εἰσήλατο.

V. 259. ἀνθ' ὧν] Ἀντὶ τούτων. Cf. Matth. §. 480. c. Scholiasta: αἱ τοιαῦται ἔννοιαι οὐκ ἔχονται μὲν τοῦ σεμνοῦ, κινητικαὶ δέ εἰσι τοῦ θεάτρου. αἷς καὶ πλεονάζει Εὐριπίδης· ὁ δὲ Σοφοκλῆς πρὸς βραχὺ μὲν αὐτῶν ἅπτεται πρὸς τὸ κινῆσαι τὸ θέατρον.

V. 259 sq. τάδ' ὥσπερεὶ τοὐμοῦ — ὑπερμαχοῦμαι] Dictum hoc est ex usitatissima Graecorum consuetudine loquendi, a viris doctis tamen, quod sciam, nondum explicata. Solent enim Graeci saepissime pronomen aut adiectivum casu accusativo et genere neutro elatum cum verbis cuiusvis fere generis sic coniungere, ut id ad notionem substantivi, quae verbo, quocum iungitur, continetur, referendum sit. Itaque ταῦτα ὑπερμάχεσθαί τινος breviter dictum pro ταύτην τὴν μάχην μάχεσθαι ὑπέρ τινος. Sic. Ai. 1346: σὺ ταῦτ', Ὀδυσσεῦ, τοῦδ' ὑπερμαχεῖς ἐμοί. Hom. Il. α, 257. τάδε πάντα μαρναμένοιιν. Ex innumeris, quae huc pertinent, exemplis haec pauca adtulisse non inutile erit: τάδε μαίνεσθαι (Hom. Il. ε, 185.), i. e. ταύτην τὴν μανίαν μαίνεσθαι: τοιαῦτα ὑβρίζειν τινά (Soph. El. 293. 613. Eur. El. 264.), i. e. τοιαύτην τὴν ὕβριν ὑβρίζειν τι-

νῦν δ' ἐς τὸ κείνου κρᾶτ' ἐνήλαθ' ἡ τύχη.
ἀνθ' ὧν ἐγὼ τάδ' ὥςπερεὶ τοὐμοῦ πατρὸς
260 ὑπερμαχοῦμαι, κἀπὶ πάντ' ἀφίξομαι 265
ζητῶν τὸν αὐτόχειρα τοῦ φόνου λαβεῖν,
τῷ Λαβδακείῳ παιδὶ Πολυδώρου τε καὶ
τοῦ πρόσθε Κάδμου τοῦ πάλαι τ' Ἀγήνορος·
καὶ ταῦτα τοῖς μὴ δρῶσιν εὔχομαι θεοὺς

scripsi. Libri ἐπικυρῶ τ' ἐγώ. Brunckius dederat: νῦν δέ γ' ἐπικυρῶ τ' ἐγώ.

νά: τοιαῦτα ὑλακτεῖν (Soph. El. 299.), i. e. τοιαύτην τὴν ὑλακὴν ὑλακτεῖν sive ποιεῖν: ταὐτὰ ταῦτα λυπεῖν τινα (Plat. Apol. Socr. p. 41. extr.): ταῦτα ἀνιᾶν τίνα (Soph. Ant. 550.): ταῦτά σ' ἔχθει πόσις (Eur. Andr. 212.), i. e. τοῦτό σε ἔχθος ἐχθαίρει πόσις (coll. Soph. Phil. 59. cum adnotatione mea): τὰ μέγιστα τιμηθῆναι (huius fab. 1203.), i. e., ut ipse Schol. explicat, τὰς μεγίστας τιμὰς τιμηθῆναι, coll. Xen. Anab. I, 3, 3: καί με φεύγοντα — τά τε ἄλλα ἐτίμησε καὶ etc.: δεινὰ ἀναγκάζεσθαι (Plat. Phaedr. p. 254. A.), i. e. δεινὴν ἀνάγκην πάσχειν: μείζονα πηδήσας (huius fab. 1300.), i. e. μείζονα πηδήματα πηδήσας: τοῦτο γάρ σ' ἔχω μόνον προςειπεῖν (huius fab. 1071.), i. e. τοῦτο γὰρ τὸ ὄνομα sive ἔπος προςειπεῖν σ' ἔχω: ταῦτα σπεύδειν (Xen. An. IV, 1, 21: ταῦτα γὰρ ἔσπευδον καὶ διὰ τοῦτό σε οὐχ ὑπέμενον), i. e. ταύτην τὴν σπουδὴν ἔσπευδον. Neque non huc pertinet, quod Sophocles hac ipsa fab. dixit 1327: πῶς ἔτλης τοιαῦτα σὰς ὄψεις μαρᾶναι; i. e. πῶς ἔτλης τοιοῦτον μαρασμὸν σῶν ὀμμάτων ποιῆσαι; Cf. etiam quae ad 560. adnotavi, et quae in Censura Ai. ab Lobeck. edit. p. 86. §. 4. exposui.

V. 260. κἀπὶ πάντ' ἀφίξομαι] Vide quae ad Philoct. 257. ed. sec. adnotavimus.

V. 262. τῷ Λαβδακείῳ παιδὶ] Τῷ τοῦ Λαβδάκου παιδί. De forma dicendi ad Ai. 134. admonuimus. Brunckius adnotat bis hoc exemplo uti Eustathium ad illustrandas similes apud Homerum constructiones: Il. β, 54. [p. 172, 28. (130, 47.)] Νεστορέῃ παρὰ νηῒ Πυλοιγενέος βασιλῆος, et ε, 741. [p. 601, 34. (458, 2.)] ἐν δέ τε Γοργείη κεφαλὴ δεινοῖο πελώρου.

V. 264. ταῦτα τοῖς μὴ δρῶσιν] Qui haec omittunt facere, ut indicent aut investigent interfectorem. Ceterum placet cum hoc loco composuisse similem Cambysis orationem apud Herod. III, 65: καὶ ταῦτα μὲν ποιεῦσι ὑμῖν γῆ τε καρπὸν ἐκφέροι, καὶ γυναῖκές τε καὶ ποῖμναι τίκτοιεν, ἐοῦσι ἐς τὸν ἅπαντα χρόνον ἐλευθέροισι· μὴ ἀνασωσαμένοισι δὲ τὴν ἀρχὴν μηδ' ἐπιχειρήσασι ἀνασώζειν τὰ ἐναντία τούτοισι ἀρέομαι ὑμῖν γενέσθαι.

V. 264 sq. εὔχομαι θεοὺς — γυναικῶν παῖδας] Iis precor deos ut neque segetem e terra, nec liberos ex uxoribus progigni sinant. ERF. Schaeferus ἀνιέναι accepit significatione neutrali, i. e. prodeundi, existendi (de qua Lob. ad Ai. p. 258.), quae tamen, ut recte monet Erfurdt., servato θεοὺς vix poterit admitti. De αὐτοῖς post δρῶσιν repetito vide Matth. §. 472, 1. a, et de μήτε — μήτ' οὖν eundem §. 625. — De sen-

265 μήτ' ἄροτον αὐτοῖς γῆς ἀνιέναι τινά, 270
μήτ' οὖν γυναικῶν παῖδας, ἀλλὰ τῷ πότμῳ
τῷ νῦν φθερεῖσθαι, κἄτι τοῦδ' ἐχθίονι.
ὑμῖν δὲ τοῖς ἄλλοισι Καδμείοις, ὅσοις
τάδ' ἔστ' ἀρέσκονθ', ἥ τε σύμμαχος Δίκη
270 χοὶ πάντες εὖ ξυνεῖεν εἰςαεὶ θεοί. 275

ΧΟΡΟΣ.

ὥςπερ μ' ἀραῖον ἔλαβες, ὧδ', ἄναξ, ἐρῶ.
οὔτ' ἔκτανον γὰρ, οὔτε τὸν κτανόντ' ἔχω
δεῖξαι. τὸ δὲ ζήτημα τοῦ πέμψαντος ἦν
Φοίβου τόδ' εἰπεῖν, ὅςτις εἴργασταί ποτε.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

275 δίκαι' ἔλεξας. ἀλλ' ἀναγκάσαι θεοὺς 280
ἂν μὴ θέλωσιν οὐδ' ἂν εἷς δύναιτ' ἀνήρ.

ΧΟΡΟΣ.

τὰ δεύτερ' ἐκ τῶνδ' ἂν λέγοιμ', ἃ μοι δοκεῖ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

εἰ καὶ τρίτ' ἐστί, μὴ παρῇς τὸ μὴ οὐ φράσαι.

V. 265. γῆς. Sic ex coniectura Musgravii dedi. Libri γῆν.

tentia loci adscripserunt interpretes Aeschin. in Ctesiph. §. 111. p. 69. ed. Steph.: καὶ ἐπεύχεται αὐτοῖς μήτε γῆν καρπούς φέρειν, μήτε γυναῖκας τέκνα τίκτειν γονεῦσιν ἐοικότα, ἀλλὰ τέρατα, μήτε βοσκήματα κατὰ φύσιν γονὰς ποιεῖσθαι, ἤτταν δὲ αὐτοῖς εἶναι πολέμου καὶ δικῶν καὶ ἀγορῶν, καὶ ἐξώλεις εἶναι καὶ αὐτοὺς καὶ οἰκίας καὶ γένος τὸ ἐκείνων.

V. 266 sq. τῷ πότμῳ τῷ νῦν] Praesenti calamitate, i. e. peste. De infinitivo futuri φθερεῖσθαι post εὔχομαι sequente vide Matth. §. 506. VI. [De fut. 2. med. significatione passiva adhibito cf. Gr. nostram §. 114. adnot. 1. V. C. F. R.].

V. 269 sq. ἥ τε σύμμαχος Δίκη] I. e. ἥ τε Δίκη σύμμαχος εἴη. Versu sequenti notanda locutio εὖ ξυνεῖναί τινι, favere alicui, cui similis est εὖ διδόναι, de qua ad 1052. ed. meae monitum.

V. 271. ὥςπερ μ' ἀραῖον ἔλαβες] Eustathius p. 1809, 14. legit: ὥςπερ μ' ἀραῖον εἶλες, exponitque: ὥςπερ με εἶλες διὰ τῆς ἀρᾶς. BR. Sensus hic est: quemadmodum tu me execratione tua coegisti loqui, ita loquar.

V. 273—274. τὸ δὲ ζήτημα — ποτε] Hoc dicit: investigatio autem eius erat, qui responsum dedit (τοῦ πέμψαντος), Phoebi, isque dicere hoc debebat, quis caedem perpetrasset.

V. 276. οὐδ' ἂν εἷς δύναιτ' ἀνήρ] Confert Hermannus Trach. 1072: καὶ τόδ' οὐδ' ἂν εἷς ποτε τόνδ' ἄνδρα φαίη πρόσθ' ἰδεῖν δεδρακότα.

V. 277. ἐκ τῶνδε] Sic supra 235: ἐκ τῶνδε δράσω.

ΧΟΡΟΣ.

ἄνακτ' ἄνακτι ταῦθ' ὁρῶντ' ἐπίσταμαι
280 μάλιστα Φοίβῳ Τειρεσίαν, παρ' οὗ τις ἂν 285
σκοπῶν τάδ', ὦναξ, ἐκμάθοι σαφέστατα.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἀλλ' οὐκ ἐν ἀργοῖς οὐδὲ τοῦτ' ἐπραξάμην.
ἔπεμψα γάρ, Κρέοντος εἰπόντος, διπλοῦς
πομπούς· πάλαι δὲ μὴ παρὼν θαυμάζεται.

ΧΟΡΟΣ.

285 καὶ μὴν τά γ' ἄλλα κωφὰ καὶ παλαί' ἔπη. 290

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

τὰ ποῖα ταῦτα; πάντα γὰρ σκοπῶ λόγον.

ΧΟΡΟΣ.

θανεῖν ἐλέχθη πρός τινων ὁδοιπόρων.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἤκουσα κἀγώ· τὸν δ' ἰδόντ' οὐδεὶς ὁρᾷ.

V. 277. Elmsleius ἀμοὶ scribendum putavit, quod recepit Dindorfius.

V. 278. μὴ παρῇς τὸ μὴ οὐ φράσαι] Confer Matth. §. 534. not. 4. 7.

V. 279 sq. Schol. rec.: τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὸν Τειρεσίαν λέγει ἄνακτα· τὸν μὲν ὡς φύσει ἀνάσσοντα, τὸν δὲ Τειρεσίαν ὡς ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων οὕτω τιμώμενον διὰ τὸ κράτος τῆς μαντικῆς.

V. 281. σκοπῶν] Gl. ζητῶν, ἐρευνῶν. et 291. σκοπῶ, ἐξετάζω. BR.

V. 282. ἐν ἀργοῖς] Segniter; cf. Matth. §. 577. — De ἐπραξάμην pro ἔπραξα posito vide eundem §. 496, 7.

V. 283. Schol.: κἀνταῦθα τὸ κηδεμονικὸν τοῦ ἤθους διετήρησεν· τὸ μὲν οὖν διπλοῦς πομπούς τῆς σπουδῆς ἐστι τεκμήριον· τὸ δὲ Κρέοντος εἰπόντος πιθανὸν εἰς τὰ ἑξῆς [378. 385 sqq. 555.], ἵνα ἡ ὑπόνοια αὐτοῦ πίστιν ἔχοι, τὸ πεπεισμένον ὑπὸ τοῦ Κρέοντος τὸν Τειρεσίαν μαντεύεσθαι κατὰ τοῦ Οἰδίποδος τὰ ψευδῆ.

V. 284. μὴ παρὼν θαυμάζεται] I. e. μὴ παρεῖναι αὐτὸν θαυμάζω. Cf. Matth. §. 555. p. 1092.

V. 285. κωφὰ καὶ παλαί' ἔπη] De voc. κωφός disputavit Coraÿus ad Heliodor. T. II. p. 152 sq., de παλαιός Schützius ad Aesch. Prom. 317. ERF.

V. 288. τὸν δ' ἰδόντ' οὐδεὶς ὁρᾷ] Licet primo aspectu pro τὸν δ' ἰδόντ' scribendum τὸν δὲ δρῶντ' (coll. Ant. 319.) fuisse videatur propter sequentia, rectissime tamen vulgata scriptura se habet. Hoc enim consentaneum est Oedipum dicere: famam illam omnes audivimus; verum auctor famae non exstat, i. e. is, qui viderit Laium interfici, a quo certiores fieri de

ΧΟΡΟΣ.

ἀλλ' εἴ τι μὲν δὴ δείματος τρέφει μέρος,
290 τὰς σὰς ἀκούων οὐ μενεῖ τοιάσδ' ἀράς. 295

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ᾧ μή 'στι δρῶντι τάρβος, οὐδ' ἔπος φοβεῖ.

ΧΟΡΟΣ.

ἀλλ' οὐξελέγξων αὐτὸν ἔστιν· οἵδε γὰρ
τὸν θεῖον ἤδη μάντιν ὧδ' ἄγουσιν, ᾧ
τἀληθὲς ἐμπέφυκεν ἀνθρώπων μόνῳ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

295 ὦ πάντα νωμῶν Τειρεσία, διδακτά τε 300
ἄῤῥητά τ' οὐράνιά τε καὶ χθονοστιβῆ,
πόλιν μέν, εἰ καὶ μὴ βλέπεις, φρονεῖς δ' ὅμως
οἵᾳ νόσῳ σύνεστιν· ἧς σὲ προστάτην

V. 289. τρέφει ex mea coniectura scripsi. Vulgo δείματός γ' ἔχει. Atqui primum variae scripturae codicum non ita scripsisse Sophoclem arguunt, deinde usus γὲ particulae, ab sensu huius loci

interfectore possemus, a nemine videtur, i. e. nusquam conspicitur.

V. 289. τρέφει] Scil. interfector Lai, quem comperire ab eo possemus, qui caedi interfuit. De usu verbi τρέφειν confer Trach. 28: ἀεί τιν' ἐκ φόβου φόβον τρέφω, et quae ad Ant. 884. adnotavimus.

V. 290. τὰς σὰς ἀκούων etc.] Non sustinebit, quum audiet, imprecationes tuas, i. e. sponte se sistet, ubi imprecationes tuas audiverit. Sic μένειν usurpatum Philoct. 871: οὐ γάρ ποτ', ὦ παῖ, τοῦτ' ἂν ἐξηύχησ' ἐγώ, τλῆναί σ' ἐλεινῶς ὧδε τἀμὰ πήματα μεῖναι.

V. 291. δρῶντι τάρβος] De participio vide Matth. §. 555. not. 2.

V. 292 sq. οὐξελέγξων αὐτὸν ἔστιν etc.] Id est: ἔστι τις, ὃς αὐτὸν ἐξελέγξει, i. e. φανερώσει, τὸν θεῖον μάντιν λέγω, καὶ ἤδη ἐξελέγξει· ἀρτίως γὰρ ὧδε ἄγεται. Conferre iuvat Philoct. 1241 sq.: ἔστιν τις, ἔστιν, ὅς σε κωλύσει τὸ δρᾶν. ΝΕ. τί φῄς; τίς ἔσται μ' [οὐπικωλύσων τάδε;

V. 294. τἀληθὲς] Ἡ ἀλήθεια. Vide ad Philoct. 83.

V. 295. Schol.: ὦ πάντα νωμῶν· ἀντὶ τοῦ κρίνων ἕκαστα καὶ ἐξετάζων. ἐπαινεῖ δὲ τὸν μάντιν, πάντων αὐτῷ περιτιθεὶς ἐμπειρίαν θείων τε καὶ ἀνθρωπίνων, τοὺς ἐκείνου λόγους οὐκ ἀναμένων, ὅπερ δηλωτικόν ἐστι τῆς σπουδῆς. Musgravius inter alia adscripsit Aeschyl. Sept. c. Th. 24: ὁ μάντις, οἰωνῶν βοτήρ, ἐν ὠσὶ νωμῶν καὶ φρεσὶν πυρὸς δίχα χρηστηρίους ὄρνιθας ἀψευδεῖ τέχνῃ.

V. 297. φρονεῖς δ' ὅμως] Particularum δὲ ὅμως coniunctarum exempla plura ad Ant. 234. attulimus.

V. 298. οἵᾳ νόσῳ σύνεστιν] Qua calamitate laboret. Vide de hac locutione ad Philoct. 266. ed. meae.

V. 299. μοῦνον] Qua ratione formam hanc Ionicam Sophocles in trimetris usurparit, quod non fecerunt neque Aeschylus neque

σωτῆρά τ', ὦναξ, μοῦνον ἐξευρίσκομεν.
300 Φοῖβος γάρ, εἴ τι μὴ κλύεις τῶν ἀγγέλων, 305
πέμψασιν ἡμῖν ἀντέπεμψεν ἔκλυσιν
μόνην ἂν ἐλθεῖν τοῦδε τοῦ νοσήματος,
εἰ τοὺς κτανόντας Λάϊον μαθόντες εὖ
κτείναιμεν, ἢ γῆς φυγάδας ἐκπεμψαίμεθα.
305 σὺ δ' οὖν φθονήσας μήτ' ἀπ' οἰωνῶν φάτιν, 310
μήτ' εἴ τιν' ἄλλην μαντικῆς ἔχεις ὁδόν,
ῥῦσαι σεαυτὸν καὶ πόλιν, ῥῦσαι δ' ἐμέ,
ῥῦσαι δὲ πᾶν μίασμα τοῦ τεθνηκότος.
ἐν σοὶ γὰρ ἐσμέν· ἄνδρα δ' ὠφελεῖν ἀφ' ὧν
310 ἔχοι τε καὶ δύναιτο κάλλιστος πόνων. 315

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

φεῦ φεῦ· φρονεῖν ὡς δεινόν, ἔνθα μὴ τέλη

alienae.

V. 300. εἴ τι scripsi ex coniectura Lud. Stephani. Vulgo εἰ καί.

Euripides, ad O. C. 925. exposui. — De usu verbi ἐξευρίσκειν ad Trach. 1157 sq. dixi.

V. 300. κλύεις] Ἀκήκοας. Vide ad Philoct. 259. ed. meae et Rost. §. 116. adnot. 2. De εἴ τι μή ad v. 124 sq. diximus.

V. 301. πέμψασιν ἡμῖν ἀντέπεμψεν] Cf. 149: Φοῖβος δ' ὁ πέμψας τάςδε μαντείας, et 278: τοῦ πέμψαντος ἦν Φοίβου. Itaque πέμπειν sic usurpavit Sophocles, ut nunc mittere qui consulerent oraculum (Xen. Cyrop. VII, 2, 18: πέμπω περὶ παίδων), nunc mittere qui referrent responsum significaret.

V. 306. ὁδόν] Rationem. Vide supra 67: πολλὰς δ' ὁδοὺς ἐλθόντα φροντίδος πλάναις.

V. 308. πᾶν μίασμα τοῦ τεθνηκότος] Intelligit omnia, quae propter caedem Lai ut impura indigent expiatione. HERM. De genitivo vide Matth. §. 342.

V. 309. ἐν σοὶ γὰρ ἐσμέν] A te pendemus, i. e. pendet salus nostra. Cf. O. C. 247: ἐν ὑμῖν κείμεθα. Eur. Alc. 279: ἐν σοὶ δ' ἐσμὲν καὶ ζῆν καὶ μή. Cf. Matth. §. 577.

V. 309 sq. ἄνδρα δ' — πόνων] Manifestum est ἄνδρα, id quod vel ex verborum collocatione apparet, non obiectum, quod dicitur, sed subiectum esse loci, ita ut sensus hic sit: ἐσθλοῦ γὰρ ἀνδρὸς πόνος κάλλιστος ἂν εἴη ὠφελεῖν ἀφ' ὧν ἔχοι τε καὶ δύναιτο. De significatu voc. ἄνδρα ad Ai. 512. egimus, de verbo ὠφελεῖν sine casu posito conf. fragm. inc. 667. ed Dind.: αἰδὼς γὰρ ἐν κακοῖσιν οὐδὲν ὠφελεῖ. Denique de locutione ἀφ' ὧν ἔχοι confer El. 1377: ἦ σε πολλὰ δὴ ἀφ' ὧν ἔχοιμι λιπαρεῖ προὔστην χερί.

V. 311 sq. Schol.: ὡς δεινόν, φησί, τὸ φρονεῖν, ὅταν τὸ φρονούμενον τῷ φρονοῦντι μὴ λυσιτελῇ. σχετλιάζει δὲ μὴ βουλόμενος εἰς φῶς ἄγειν τὰ τοῦ Οἰδίπου. διαλελυμένως δὲ εἶπεν τέλη λύῃ, ἀντὶ τοῦ λυσιτελεῖν. De participio φρονοῦντι, pro quo infinitivum quis exspectet, vide Matth. §. 555. not. 2., de coniunctivo Ai. 1054. et 1133. ed. meae.

λύῃ φρονοῦντι. ταῦτα γὰρ καλῶς ἐγὼ
εἰδὼς διώλεσ' · οὐ γὰρ ἂν δεῦρ' ἱκόμην.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

τί δ' ἔστιν, ὡς ἄθυμος εἰςελήλυθας;

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

ἄφες μ' ἐς οἴκους · ῥᾷστα γὰρ τὸ σόν τε σὺ
κἀγὼ διοίσω τοὐμόν, ἢν ἐμοὶ πίθῃ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

οὔτ' ἔννομ' εἶπας οὔτε προςφιλὲς πόλει
τῇδ', ἥ σ' ἔθρεψε, τήνδ' ἀποστερῶν φάτιν.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

ὁρῶ γὰρ οὐδὲ σοὶ τὸ σὸν φώνημ' ἰὸν
πρὸς καιρόν · ὡς οὖν μηδ' ἐγὼ ταὐτὸν πάθω.

ΧΟΡΟΣ.

μή, πρὸς θεῶν, φρονῶν γ' ἀποστραφῇς, ἐπεὶ
πάντες σε προςκυνοῦμεν οἷδ' ἱκτήριοι.

V. 312. Ex optimis codicibus et scholiis λύῃ coniunctivum restitui, siquidem amat Sophocles in locis communibus post pronomina et adverbia relativa adeoque post particulam conditionalem coniunctivum ponere. Vulgo λύει.

V. 312 sq. ταῦτα γὰρ καλῶς ἐγὼ εἰδὼς etc.] Sensus hic est: bene enim hoc cognitum habens, periculosum esse sapere, ubi sapere nihil expediat, tamen oblitus sum, quum huc venirem; nam si meminissem, huc non venissem. Quo significare Tiresias apparet grave sibi in hac causa esse verum dicere.

V. 313. διώλεσα] Gl. ἐπελαθόμην. Recte. Ut σώζειν saepe usurpatur pro tenere memoria, sic διολλύναι significat nonnunquam oblivisci. Vide quae notavimus ad Eur. Bacch. 782. et ad Hipp. 391. BR.

V. 316. Schol.: ἢν ἐμοὶ πίθῃ · ἐάν με ἀπελθεῖν ἐάσῃς.

V. 318. Schol.: ἀποστερῶν · μὴ λέγων τὸν χρησμόν.

V. 319 sq. Schol.: ὁρῶ γὰρ οὐδὲ σοὶ τὸ σὸν φώνημα · οὐ γὰρ σύμφορός σοι οὐδὲ κατὰ καιρὸν ἡ ζήτησις γίνεται. ἵνα οὖν μὴ ἐκ τούτου μέμψις ἀκολουθήσῃ, σιωπῶ. τὸ μὲν κατὰ λόγον ἔλλιπές ἐστι, τὸ δὲ κατὰ διάνοιαν πλῆρες. ὃ δὲ βούλεται λέγειν, ὁρῶ τὸ σὸν φώνημα μὴ πρὸς καιρὸν ἐξιόν · κἀγὼ οὖν φωνὴν μὴ πρὸς καιρὸν ἀφιέναι φυλάσσομαι. Immo quod supplendum ad γὰρ particulam est, οὐ λέξω τὴν φάτιν, idem post πάθω suppressum a Tiresia putandum est. Fortasse tamen praestat post πάθω signum abruptae orationis ponere.

V. 323 sq. ἐγὼ δ' οὐ μήποτε — ἐκφήνω κακά] Recte haec iam Scholiasta interpretatus est: οὐκ ἐμφανῶ τὰ ἐμὰ ἔπη, ἵνα μὴ τὰ σὰ εἴπω κακά. ἤδη δε τρανότερόν φησιν, ὅτι τὰ αὐτοῦ κακὰ ἀποκρύπτεται.

V. 328. ἄλλως] Frustra. Vide ad Philoct. 929. ed. meae.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

πάντες γὰρ οὐ φρονεῖτ· ἐγὼ δ' οὐ μήποτε
τἄμ', ὡς ἂν εἴπω μὴ τὰ σ', ἐκφήνω κακά.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

325 τί φῄς; ξυνειδὼς οὐ φράσεις, ἀλλ' ἐννοεῖς 330
ἡμᾶς προδοῦναι καὶ καταφθεῖραι πόλιν;

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

ἐγὼ οὔτ' ἐμαυτὸν οὔτε σ' ἀλγυνῶ. τί ταῦτ'
ἄλλως ἐλέγχεις; οὐ γὰρ ἂν πύθοιό μου.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

οὐκ, ὦ κακῶν κάκιστε, καὶ γὰρ ἂν πέτρου
330 φύσιν σύ γ' ὀργάνειας, ἐξερεῖς ποτε, 335
ἀλλ' ὧδ' ἄτεγκτος κἀτελεύτητος φανεῖ;

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

ὀργὴν ἐμέμψω τὴν ἐμήν· τὴν σὴν δ' ὁμοῦ
ναίουσαν οὐ κατεῖδες, ἀλλ' ἐμὲ ψέγεις.

V. 321 sq. Hos versus Hermannus cum Elmaleio paucorum codicum auctoritate Oedipo adtribuit. Choro diserte etiam Schol. adsignavit.

V. 329. ὦ κακῶν κάκιστε] Vide de hac locutione Matth. §. 459, 1. — Verbis sqq. καὶ γὰρ — ὀργάνειας rationem reddit Oedipus, sive potius excusationem addit, quod Tiresiam convicio hoc, ὦ κ. κ., lacessat.

V. 330. ὀργάνειας] Gl. εἰς ὀργὴν κινήσειας.

V. 331. ἄτεγκτος κἀτελεύτητος] Ἄτεγκτος ἀντὶ τοῦ ἀσυμπαθὴς καὶ ἀδάκρυτος. τέγγειν γὰρ τὸ βρέχειν. ἀτελεύτητος δὲ δυςαξίωτος, δυςπαράκλητος, ἀμείλιχος. SCHOL. Contra Eustathius p. 441, 26. (335, 33.): ἀτελεύτητος παρὰ Σοφοκλεῖ καὶ τὸν μὴ τελευτὴν ἐπάγοντα τοῖς ζητουμένοις δηλοῖ ἐν τῷ ἄτεγκτος κἀτελεύτητος φανεῖ.

V. 332 sq. ὀργὴν ἐμέμψω τὴν ἐμήν etc.] Quum Oedipus in antecedentibus Tiresiam non quod ira arderet, sed quod alios ira accenderet, reprehenderit, nemo non intelligit recte a Scholiasta ὀργὴν τὴν ἐμήν explicari ita: ὀργὴν, εἰς ἣν ἐγὼ ἄλλους κινῶ. — Sequentia ambigue dicta esse vidit iam Eustathius p. 755, 14. (656, 44.) monens: δοκεῖ μὲν λέγειν ὁ Τειρεσίας, ὅτι τὴν σὴν ὀργὴν οὐ κατεῖδες, τὴν σύμφυτόν σοι. ἀληθῶς δὲ λέγει, ὅτι τὴν σὴν ἄλοχον οὐκ οἶδας, ἤγουν τὴν μητέρα σου, ἣ συμβιοῖς. ὅπερ ὀκνήσας ἐκφῆναι εἶπε τὸ ὁμοῦ ναίουσαν, ὃ ταὐτόν ἐστι τῷ ὁμευνέτιν. Sensus igitur hic est: neque vero vidisti te esse eum, qui aliorum animum ira accendas, et apud te id habitare, quod alios ira impleat. Oedipus tamen in hunc tantum sensum Tiresiae verba dicta accepit, se maledictis suis Tiresiae animum ad iram provocare.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

πῶς γὰρ τοιαῦτ' ἂν οὐκ ἂν ὀργίζοιτ' ἔπη
335 κλύων, ἃ νῦν σὺ τήνδ' ἀτιμάζεις πόλιν; 340

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

ἥξει γὰρ αὐτά, κἂν ἐγὼ σιγῇ στέγω.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

οὐκοῦν ἃ γ' ἥξει καὶ σὲ χρὴ λέγειν ἐμοί.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

οὐκ ἂν πέρα φράσαιμι. πρὸς τάδ', εἰ θέλεις,
θυμοῦ δι' ὀργῆς ἥτις ἀγριωτάτη.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

340 καὶ μὴν παρήσω γ' οὐδέν, ὡς ὀργῆς ἔχω, 345
ἅπερ ξυνίημ'. ἴσθι γὰρ δοκῶν ἐμοὶ
καὶ ξυμφυτεῦσαι τοὔργον εἰργάσθαι θ' ὅσον
μὴ χερσὶ καίνων· εἰ δ' ἐτύγχανες βλέπων,
καὶ τοὔργον ἂν σοῦ τοῦτ' ἔφην εἶναι μόνου.

V. 342. La a pr. m., Γ, Δ εἰργάσθαι δ' habent, quod ipsum scribi a poeta potuit.

V. 334. τοιαῦτ' ἂν οὐκ ἂν] De repetita ἂν particula vide quae rectissime monuit Rostius meus in Gr. Gr. §. 120. adnot. 4.

V. 335. ἃ νῦν σὺ τήνδ' ἀτ. πόλιν] Duplicem accusativum ex uno verbo ἀτιμάζει aptum satis mihi illustrasse videor in Censura Ai. ab Lobeck. edit. p. 80 sqq.

V. 336. ἥξει] Gl. παραγενήσεται, φανήσεται. — Schol.: αὐτά· αὐτόματα. Sic Trach. 1177: ἀλλ' αὐτὸν εἰκάθοντα συμπράσσειν.

V. 338. πρὸς τάδ'] Propterea, itaque. Sic Electr. 383: πρὸς ταῦτα φράζου. Ai. 972: πρὸς ταῦτ' — ὑβριζέτω. Cf. Herm. ad Vig. p. 863. Matth. §. 591.

V. 339. θυμοῦ δι' ὀργῆς] Insolens locutio. Verum quum diceretur ἔρχεσθαι δι' ὀργῆς (cf. Matth. §. 580. c. p. 1149.) ita, ut idem fere valeret atque ὀργίζεσθαι, Sophocles, quo gravior fieret oratio, pro ἔρχου posuit id verbum, quod eandem, quam maxime urgeri voluit, notionem irae iterum contineret, minime religioni sibi ducens a vulgari loquendi consuetudine recedere, hoc, ut iam patet, significans: ὀργίζου ὀργήν. Simile est quod dixit supra v. 65. ὕπνῳ εὕδοντα, et quae ad Philoct. 139 sq. adnotavi. Adde Herodot. VIII, 77. δι' ἀντιλογίης λέγειν.

Ibidem. ἥτις ἀγριωτάτη] Aesch. Sept. c. Th. 65. καιρὸν ὅστις ὤκιστος. Pers. 830. κόσμον ὅστις εὐπρεπής. Vide Matth. §. 445. a. coll. §. 461. Sic etiam Latini. Cicero in Pis. c. 21: poenas — eas, quae gravissimae sunt. ERF.

V. 340. ὡς ὀργῆς ἔχω] Pro ira qua ardeo. Cf. Matth. §. 337. Rost. §. 108, 2. b. et §. 109, 1.

V. 342. ξυμφυτεῦσαι τοὔργον] Respondet verbum φυτεῦσαι ex asse Latinorum concipere. Cf. Cic. pro P. Sulla c. 5: quod flagitium Lentulus non cum Autronio concepit? quod sine eo-

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

345 ἄληθες; ἐννέπω σὲ τῷ κηρύγματι, 350
ὥπερ προεῖπας, ἐμμένειν, κἀφ' ἡμέρας
τῆς νῦν προσαυδᾶν μήτε τούσδε μήτ' ἐμέ,
ὡς ὄντι γῆς τῆσδ' ἀνοσίῳ μιάστορι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

οὕτως ἀναιδῶς ἐξεκίνησας τόδε
350 τὸ ῥῆμα; καί που τοῦτο φεύξεσθαι δοκεῖς; 355

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

πέφευγα· τἀληθὲς γὰρ ἰσχῦον τρέφω.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

πρὸς τοῦ διδαχθείς; οὐ γὰρ ἔκ γε τῆς τέχνης.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

πρὸς σοῦ. σὺ γάρ μ' ἄκοντα προὐτρέψω λέγειν.

dem illo Catilina facinus admisit? De καὶ — τὲ particulis vide quae ad O. C. 1389. exposui. Nemo autem adeo stultus erit, ut eodem sensu quo καὶ — καὶ particulas καὶ — τὲ sibi opponi putet.

V. 342 sq. Schol.: εἰργάσθαι δ' ὅσον μὴ χερσί· εἰργάσθαι τὰ ἄλλα τοῦ φόνου, χωρὶς τῆς ἀπὸ τῶν χειρῶν ἐνεργείας. εἰ δὲ ἔβλεπες, ἐκάλουν ἄν σε καὶ φονέα αὐτόχειρα.

V. 345. ἄληθες;] Gl. εἰρωνικόν. Vide quae notavimus ad Aristoph. Ran. 840. BR. Cf. Ant. 758. Eur. Cycl. 241. Aristoph. Av. 1605.

Ibid. ἐννέπω σὲ] Iubeo te. Vide quae ad O. C. 837. adnotata sunt.

V. 348. ὡς ὄντι — μιάστορι] Ne tirones quidem ignorant consuevisse Graecos nunc ἐννέπω σε ποιεῖν τοῦτο, nunc ἐννέπω σοι ποιεῖν τοῦτο dicere. Itaque in dativo ὄντι μιάστορι nihil esset offensionis, si praecessisset σοί. Σὲ autem accusativus quum praecedat, necesse est poetam argumento quodam rhetorico commotum esse, ut a vulgari consuetudine loquendi deflecteret. Deflexit autem hoc loco, ut vel pueri intelligent, ambiguitatis vitandae causa. Vide quae ad Ai. 980. adnotavi.

V. 349. Schol.: οὕτως ἀναιδῶς ἐξεκίνησας· οἴεται αὐτὸν πλασάμενον ψεύδεσθαι, εἰκότως δὲ ἀπιστεῖται ὡς δι' ὀργὴν εἰρηκώς· εἰ δὲ ἐπιστεύθη κατ' ἀρχὴν ὁ μάντις, τὰ ἑξῆς τοῦ δράματος ἀνῄρητο, τὰ τοῦ ἀναγνωρισμοῦ, ἐν οἷς καταγέγονε μάλιστα ὁ ποιητής.

V. 350. καί που τοῦτο φεύξεσθαι δοκεῖς;] Id est, ut recte Schol. rec. monuit, τὴν ἀκολουθοῦσαν τῷ ῥήματι βλάβην.

V. 351. πέφευγα] Non tam effugi significat quam liber sum, sc. a poena, qua me propter impudens dictum dicis affectum iri. Sic Phil. 1044. τῆς νόσου πεφευγέναι. Cf. quae ad Phil. 910. ed. meae monui. De usu verbi τρέφειν ad v. 289. diximus.

V. 352. πρὸς τοῦ διδ.] Sc. τὸ ἀληθές. Incipit suspicari Oedipus subornatum ab aliquo Tiresiam esse. Schol.: ἡ ἀπόταξις φανερῶς εἰς Κρέοντα.

V. 353. πρὸς σοῦ] Sc. ἐδι-

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ποῖον λόγον; λέγ' αὖθις, ὡς μᾶλλον μάθω.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

355 οὐχὶ ξυνῆκας πρόσθεν; ἢ 'κπειρᾷ λέγειν; 360

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

οὐχ ὥςτε γ' εἰπεῖν γνωστόν· ἀλλ' αὖθις φράσον.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

φονέα σέ φημι τἀνδρὸς οὗ ζητεῖς κυρεῖν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἀλλ' οὔτι χαίρων δίς γε πημονὰς ἐρεῖς.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

εἴπω τι δῆτα κἄλλ', ἵν' ὀργίζῃ πλέον;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

360 ὅσον γε χρῄζεις· ὡς μάτην εἰρήσεται. 365

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

λελῃθέναι σέ φημι σὺν τοῖς φιλτάτοις
αἴσχιστ' ὁμιλοῦντ', οὐδ' ὁρᾶν ἵν' εἶ κακοῦ.

V. 355. Brunck. de suo pro λέγειν dedit λόγων, scripsisse autem Sophoclem hoc putavit: οὐχὶ ξυνῆκας; πρὸς τί μ' ἐκπειρᾷ πάλιν;

V. 359. Non male suspicatur Lud. Stephani pro κἄλλ' δάχθην τὸ ἀληθὲς λέγειν, id est, impulsus sum, ut verum dicerem.

V. 355. ἢ 'κπειρᾷ λέγειν;] Insolenter dictum, ut mihi videtur, sic accipiendum: an experiris, num dicam? quo Tiresias hoc significat: an rogitando, quid dicam, id studes efficere, ut verum non dicam? Λέγειν dictum igitur pro τὸ λέγειν με τοῦτο.

V. 356. οὐχ ὥςτε γ'] I. e. οὐχ οὕτως γε, ὥςτε etc. Sic rursus v. 1131. Vide ad v. 360.

V. 357. φονέα σέ φημι — κυρεῖν] Κυρεῖν pro εἶναι recte accipit Hermannus. Male reliqui, οὗ ζητεῖς κυρεῖν, quem reperire cupis. Sed κυρεῖν τινος, reperire aliquem, vereor ut Graecum sit. Nec bene dicitur φονέα σέ φημι, omisso εἶναι. Vide 703. Recte Iohnsonus: peremptorem te esse dico viri, cuius peremptorem quaeris. ELMSL.

V. 358. πημονὰς] Gl. λοιδορίας. Sic 520. ἡ ζημία τοῦ λόγου. De significatu verborum οὐ χαίρων ad Ant. 230. admonuimus.

V. 359. εἴπω τι] Cave cum Brunckio scribas τί δῆτα: τι enclíticum h. l. est: dicamne etiam aliud quid? ERF.

V. 360. ὅσον γε] Id est τοσοῦτόν γε, ὅσον. Sic v. 1239. et Trach. 1214: ὅσον γ' ἂν αὐτὸς μή τι προςψαύων χεροῖν. Vide ad v. 356.

V. 361. σὺν τοῖς φιλτάτοις] Plurali numero unam matrem significat. Sic infra 1184. Oedipus ait: ξὺν οἷς τ' οὐ χρῆν ὁμιλῶν, οὓς τ' ἔμ' οὐκ ἔδει κτανών, quorum hoc ad solum patrem, superius ad solam matrem refertur. Est hoc schema tragicis valde usitatum, de quo videndus Gatakerus opp. T. I. p. 351.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἦ καὶ γεγηθὼς ταῦτ' ἀεὶ λέξειν δοκεῖς;

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

εἴπερ τί γ' ἔστι τῆς ἀληθείας σθένος.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

365 ἀλλ' ἔστι, πλὴν σοί. σοὶ δὲ τοῦτ' οὐκ ἔστ', ἐπεὶ 370
τυφλὸς τά τ' ὦτα τόν τε νοῦν τά τ' ὄμματ' εἶ.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

σὺ δ' ἄθλιός γε ταῦτ' ὀνειδίζων, ἃ σοὶ
οὐδεὶς ὃς οὐχὶ τῶνδ' ὀνειδιεῖ τάχα.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

μιᾶς τρέφει πρὸς νυκτὸς, ὥςτε μήτ' ἐμὲ
370 μήτ' ἄλλον, ὅςτις φῶς ὁρᾷ, βλάψαι ποτ' ἄν. 375

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

οὐ γάρ σε μοῖρα πρός γ' ἐμοῦ πεσεῖν, ἐπεὶ
ἱκανὸς Ἀπόλλων, ᾧ τάδ' ἐκπρᾶξαι μέλει.

scribendum esse τἄλλ'.

V. 371. σε μοῖρα πρός γ' ἐμοῦ. Sic recte primus Brunckius ex coniectura scripsit. Libri με μοῖρα πρός γε σοῦ.

BR. Adde huius fab. 1007. 1012. τῶν φυτευσάντων. Ant. 10. O. C. 813. τοὺς φίλους. O. C. 832. τοὺς ἐμούς. El. 803. τῶν φίλων. ibid. 1233. γοναὶ σωμάτων. Vide etiam ad huius fab. v. 1369. ed. meae et Phil. 1326 sq.

V. 365. πλὴν σοί. σοὶ δὲ] De hac pronominis repetitione vide ad Phil. 1035. edit. meae. — ἀλλ' ἔστι — οὐκ ἔστ'. Tiresiae verba, ad quae Oedipus respondet, quum hoc sensu dicta sint: siquidem est aliqua veritatis vis, i. e. siquidem veritas aliquid valet, facile apparet Oedipum hoc sibi velle: valet profecto aliquid veritas, praeterquam in te; in te autem nihil valet, i. e. nihil autem valet veritas, quae a te proficiscitur; quo hoc significat: quod tu dicis verum esse, id pro vero non habendum est.

V. 368. οὐδεὶς ὃς οὐχὶ] De omisso ἔστι vide Matth. §. 306. Rost. §. 100. adnot. 4.

V. 369. μιᾶς τρέφει πρὸς νυκτὸς] Hoc dicit Oedipus: a te, qui in perpetuis tenebris verseris, nihil unquam patefieri poterit, quod aut aliis, qui vident, aut mihi noceat. Quibus verbis hoc adsignificat, a Tiresia, homine caeco, patefieri nunquam posse, quis Lai interfector sit. Vide quae ad Trach. 114 sqq. adnotavimus.

V. 371. οὐ γάρ σε μοῖρα πρός γ' ἐμοῦ πεσεῖν] Non ego tibi nocebo; non enim in fato est, ut per me cadas, quum hoc ipsum, ut cadas, perficere Apollinem conveniat. Cf. v. 1329 sq. (1305 sq.)

V. 372. τάδ' ἐκπρᾶξαι] Scilicet τὸ πεσεῖν σε. Apollinis enim

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Κρέοντος ἢ σοῦ ταῦτα τἀξευρήματα;

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

Κρέων δέ σοι πῆμ' οὐδέν· ἀλλ' αὐτὸς σὺ σοί.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

375 ὦ πλοῦτε καὶ τυραννὶ καὶ τέχνη τέχνης 380
ὑπερφέρουσα τῷ πολυζήλῳ βίῳ,
ὅσος παρ' ὑμῖν ὁ φθόνος φυλάσσεται,
εἰ τῆςδέ γ' ἀρχῆς οὕνεχ', ἣν ἐμοὶ πόλις
δωρητόν, οὐκ αἰτητὸν εἰςεχείρισεν,
380 ταύτης Κρέων ὁ πιστός, οὐξ ἀρχῆς φίλος, 385
λάθρᾳ μ' ὑπελθὼν ἐκβαλεῖν ἱμείρεται,
ὑφεὶς μάγον τοιόνδε μηχανορράφον,

dicit esse efficere, ut Oedipum interfectorem Lai esse appareat.

V. 373. Κρέοντος — τἀξευρήματα] Sensus est: Estne hoc, quod ab Apolline dicis patefactum iri, a te an a Creonte excogitatum? Suspicabatur enim Oedipus Tiresiam a Creonte subornatum ea ab Apolline patefactum iri referre, quae Creon, ut regno potiretur, excogitasset.

V. 374. Κρέων δέ — σὺ σοί] Hoc dicit: non Creon facit, ut cadas; sed tua ipsius culpa id fit. De δὲ particulae in responsionibus usu cf. Matth. §. 616.

V. 375. τέχνη τέχνης ὑπερφέρουσα] Sollertia sollertiam superans, i. e. sollertia, qua quis prae ceteris hominibus eminet. Putabatur autem regis sollertia maxima esse; cf. Philoct. 137 sq.: τέχνα γὰρ τέχνας ἑτέρας προὔχει καὶ γνώμα, παρ' ὅτῳ τὸ θεῖον Διὸς σκῆπτρον ἀνάσσεται, i. e. τέχνας γὰρ ἑτέρας προὔχει τέχνα καὶ γνώμα ἐκείνου, παρ' ὅτῳ — ἀνάσσεται. Adde Xenoph. Memorab. IV, 2, 11: μεγίστης ἐφίεσαι τέχνης· ἔστι γὰρ τῶν βασιλέων αὕτη καὶ καλεῖται βασιλική. Minime autem Oedipus de sua sollertia cogitat, qua Sphingi aenigma solverit, sed, ut recte monuit Matthiae, tria ponit, quibus vulgo invideri soleat, divitias, imperium et summam sollertiam. Contra haec quae Hermannus nuperrime disputavit, ea probari non posse facile intelliget quicunque totius loci sensum nexumque consideraverit. De ὑπερφέρειν verbo genitivum adsciscente cf. Matth. §. 358.

V. 376. τῷ πολυζήλῳ βίῳ] Hermannus interpretatur: in hac diversissimis studiis plena vita. Vide tamen quae ad proximum versum adnotavi. De dativo cf. Matth. §. 406.

V. 377. ὅσος παρ' — φυλάσσεται] Id est ὅσος ὁ φθόνος ἐστίν, ὃς παρ' ὑμῖν φυλάσσεται, quanta est invidia, cui expositae estis. Ceterum nescio, an praestet verba τῷ πολυζήλῳ βίῳ, posito post ὑπερφέρουσα commate, cum sequentibus coniungere hoc sensu: quantae invidiae expositae estis in hac aemulationis plena vita.

V. 380. οὐξ ἀρχῆς φίλος] ἐν εἰρωνείᾳ. Sic etiam Plutarchus Symposiac. II, 1. p. 623. D.

V. 381. ὑπελθὼν] Schol. rec.: τὸ ὑπελθὼν ἀπὸ μετα-

δόλιον ἀγύρτην, ὅστις ἐν τοῖς κέρδεσιν
μόνον δέδορκε, τὴν τέχνην δ' ἔφυ τυφλός.
385 ἐπεί, φέρ' εἰπέ, ποῦ σὺ μάντις εἶ σαφής; 390
πῶς οὐχ, ὅθ' ἡ ῥαψῳδὸς ἐνθάδ' ἦν κύων,
ηὔδας τι τοῖσδ' ἀστοῖσιν ἐκλυτήριον;
καίτοι τό γ' αἴνιγμ' οὐχὶ τοὐπιόντος ἦν
ἀνδρὸς διειπεῖν, ἀλλὰ μαντείας ἔδει·
390 ἣν οὔτ' ἀπ' οἰωνῶν σὺ προὐφάνης ἔχων, 395
οὔτ' ἐκ θεῶν του γνωτόν· ἀλλ' ἐγὼ μολών,
ὁ μηδὲν εἰδὼς Οἰδίπους, ἔπαυσά νιν,
γνώμῃ κυρήσας, οὐδ' ἀπ' οἰωνῶν μαθών·
ὃν δὴ σὺ πειρᾷς ἐκβαλεῖν, δοκῶν θρόνοις
395 παραστατήσειν τοῖς Κρεοντείοις πέλας. 400
κλαίων δοκεῖς μοι καὶ σὺ χὠ συνθεὶς τάδε

φορᾶς τῶν παλαιόντων, ὅταν τοὺς ἀντιπάλους ὑπέρχωνται λαθόντες, ἵνα εὐχειρώτους οὕτω ποιήσαντες καταστρέψωσι. Cf. Philoct. 1007: οἴωσ μ' ὑπῆλθες.

V. 382. Schol.: μηχανοῤῥάφον· τὰ φαῦλα μηχανώμενον. μάγους δὲ ἐκάλουν τοὺς ψευδεῖς φαντασίας περιτιθέντας. ἀπὸ τούτου δὲ καὶ τοὺς φαρμακεῖς μάγους ἔλεγον.

V. 383. ἐν τοῖς κέρδεσιν μόνον δέδορκε] Pariter Cicero Tusc. disp. V, 39. de Cn. Aufidio caeco: videbat in litteris. ERF. Schol.: ἀγύρτην· πτωχόν, ὀχλαγωγόν. Adscripsit Nesius Aesch. Ag. 1273: καλουμένη δὲ φοιτὰς ὡς ἀγύρτρια πτωχὸς τάλαινα λιμοθνὴς ἡνεσχόμην. De ἀγύρτης vocabuli usu vide Platon. de Re p. p. 364. B. C. ibique Stallbaum. p. 112. ed. suae.

V. 385. ἐπεί] Non aliqui, si secus est, ut Brunckius hic interpretatur, sed nam significat, ut v. 433. (428.) et alibi saepissime. Tum de ποῦ particulae usu ad Ai. 1073. monuimus.

V. 386. ῥαψῳδὸς — κύων] Schol.: ῥαψῳδός· ἡ Σφιγξ ἡ ῥάπτουσα τὰς ᾠδάς. κύνα δὲ αὐτὴν καλεῖ διὰ τὸ ἁρπακτικόν. Dirissima quaeque monstra canes appellant Graeci poetae. Eur. Herc. f. 1277: τήν τ' ἀμφίκρανον καὶ παλιμβλαστῆ κύνα ὕδραν φονεύσας. Harpyias Apollonius II, 289. appellat μεγάλοιο Διὸς κύνας. Erinyes in Electra 1387. μετάδρομοι κακῶν πανουργημάτων ἄφυκτοι κύνες. B R. Eaedem apud Aesch. Choeph. 1051. ab Oreste dicuntur μητρὸς ἔγκοτοι κύνες. De Sphinge ipsa confer fragm. Aeschyleae Sphingis: Σφίγγα, δυσαμερίαν πρύτανιν κύνα, cui adde Arist. Ran. 1287. Vide I. H. Vossii Mythol. Briefe II, 2, 3. Iacobsii Additam. animadvv. in Athen. p. 71. et quos ibi laudavit. ERF.

V. 388. Schol.: τοῦ 'πιόντος· τοῦ τυχόντος. ἀντὶ τοῦ οὐ τοῦ τυχόντος ἦν σαφηνίσαι. διὰ τούτων δὲ αὔξει τὸ ἴδιον κατόρθωμα, μεῖζον καὶ μαντικῆς καὶ πάσης ἀνθρωπίνης συνέσεως. Cf. O. C. 752.

V. 393. Schol.: κυρήσας· ἐπιτυχών. De οὐδέ vide Matth. §. 608.

V. 396. χὠ συνθεὶς τάδε] Et qui haec molitus est, i. e. excogitavit; sic supra 373: Κρέοντος ἢ σοῦ ταῦτα ταἰξευρήματα; De συντιθέναι hoc sensu usurpato apte comparat

ἀγηλατήσειν· εἰ δὲ μὴ δόκεις γέρων
εἶναι, παθὼν ἔγνως ἂν οἷά περ φρονεῖς.

ΧΟΡΟΣ.

ἡμῖν μὲν εἰκάζουσι καὶ τὰ τοῦδ' ἔπη
ὀργῇ λελέχθαι καὶ τὰ σ', Οἰδίπου, δοκεῖ.
δεῖ δ' οὐ τοιούτων, ἀλλ' ὅπως τὰ τοῦ θεοῦ
μαντεῖ' ἄριστα λύσομεν, τόδε σκοπεῖν.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

εἰ καὶ τυραννεῖς, ἐξισωτέον τὸ γοῦν
ἴσ' ἀντιλέξαι· τοῦδε γὰρ κἀγὼ κρατῶ.
οὐ γάρ τι σοὶ ζῶ δοῦλος, ἀλλὰ Λοξίᾳ·
ὥστ' οὐ Κρέοντος προστάτου γεγράψομαι.

Iacobs. Demosth. pr. Cor. p. 275: καὶ γὰρ εὖ πράγμα συντεθὲν ὄψεσθε, ubi συνεσκευάσθη praecessit. Eur. Ion. 382: κακούργους ἄνδρας ὡς ἀεὶ στυγῶ, οἳ συντιθέντες τἄδικ' εἶτα μηχαναῖς κοσμοῦσιν.

V. 397. ἀγηλατήσειν] Piacula ablegare velle, ut recte interpretantur Suidas, Hesych., Etym. M., Glossarium quoque Herodoteum ex lib. V, 72. M.USGR. Schol.: ἀγηλατήσειν· ἐὰν δασέως, τὸ ἄγος ἀπελάσειν τὸ περὶ τὸν Λάϊον, ἐὰν δὲ ψιλῶς, ἀντὶ τοῦ βασιλεύσειν.

V. 397 sq. εἰ δὲ — φρονεῖς] Haud lehiora audit Tiresias a Pentheo ap. Eur. Bacch. 254: εἰ μή σε γῆρας πολιὸν ἐξεγύετο, καθηᾶτ' ἂν ἐν Βάκχαισι δέσμιος μέσαις τελετὰς πονηρὰς εἰσάγων. B.R.

V. 403 sq. εἰ καὶ τυραννεῖς — ἀντιλέξαι] Hoc dicit Tiresias: etiamsi hoc praecipuum habes, quod rex es, tamen illud commune mihi tecum debet esse, ut paria paribus referantur.

V. 406. οὐ — γεγράψομαι] Non in tabulis publicis tanquam Creontis cliens recensebor. Lege cautum erat Athenis, ut μέτοικοι, i. e. inquilini, omnes civium aliquem patronum (προστάτην) sibi adoptarent, idque in tabulas publicas referretur. Vide Suid. v. ἀπροστασίου, v. νέμειν προστάτην. Hesychius: προστάτου· ὥστ' οὐ Κρέοντος προστάτου γεγράψομαι. ἀπὸ τοῦ Ἀθήνησι νομίμου. ἀνάγει δὲ εἰς τοὺς ἥρωας. ἔνεμον γὰρ προστάτην οἱ μέτοικοι, καὶ οἱ μὴ ἐπιγραφόμενοι τοῦτον ἀποστασίου δίκην ὤφειλον. M USGR. Brunckius P. Victorii Varr. Lectt. VII, 22. conferri iubet.

V. 408. σὺ καὶ δέδορκας, κοὐ βλέπεις] Respondent sibi καὶ — καὶ particulae; in qua re eo minus offensionis est, quo magis poeta id egit, ut Tiresiam in toto hoc cum Oedipode colloquio obscurius et insolentius loquentem introduceret. Hinc Oedipus v. 439: ὡς πάντ' ἄγαν αἰνικτὰ κἀσαφῆ λέγεις. Hoc autem dicit Tiresias: tu et non caecus es, ut qui videndi facultate praeditus sis, et caecus es, ut qui non videas, i. e. intelligas etc. Ceterum apte comparavit Brunck. Ai. 85: ἐγὼ σκοτώσω βλέφαρα καὶ δεδορκότα. Adde Aeschyl. Prom. 456: βλέποντες ἔβλεπον μάτην.

V. 410. ἆρ' οἶσθ'] Num scis, i. e., si positive exprimas, nescis. ERF.

V. 410 sq. καὶ λέληθας — ἄνω] Hoc sensu dicta sunt: οὐκ

λέγω δ', ἐπειδὴ καὶ τυφλόν μ' ὠνείδισας·
σὺ καὶ δέδορκας, κοὐ βλέπεις ἵν' εἶ κακοῦ,
οὐδ' ἔνθα ναίεις, οὐδ' ὅτων οἰκεῖς μέτα.
ἆρ' οἶσθ' ἀφ' ὧν εἶ; καὶ λέληθας ἐχθρὸς ὢν 415
τοῖς σοῖσιν αὐτοῦ νέρθε κἀπὶ γῆς ἄνω.
καί σ' ἀμφιπλὴξ μητρός τε καὶ τοῦ σοῦ πατρὸς
ἐλᾷ ποτ' ἐκ γῆς τῆςδε δεινόπους Ἀρά,
βλέποντα νῦν μὲν ὄρθ', ἔπειτα δὲ σκότον.
βοῆς δὲ τῆς σῆς ποῖος οὐκ ἔσται λιμήν, 420
ποῖος Κιθαιρὼν οὐχὶ σύμφωνος τάχα,
ὅταν καταίσθῃ τὸν ὑμέναιον, ὃν δόμοις
ἄνορμον εἰςέπλευσας, εὐπλοίας τυχών;

οἶσθα ἐχθρὸς ὢν (i. e. ἐχθρόν σε εἶναι) τοῖς σοῖσιν αὐτοῦ καὶ τοῖς νέρθε (i. e. patri tuo) καὶ τοῖς ἐπὶ γῆς ἄνω (i. e. matri tuae).

V. 412. Schol.: ἀμφιπλήξ· ἢ ἐξ ἀμφοτέρων ἐλασία, ἢ ἑκατέρωθεν πλήττουσα, ἔκ τε πατρὸς καὶ μητρός. Sic ἀμφιπλήξ etiam Trach. 930. et ἀμφίπληκτος Phil. 678. ed. meae, ubi vide notam, active positum est. De τοῦ σοῦ, secundo demum substantivo adpositis, vide Matth. §. 441. not. 2.

V. 413. ἐλᾷ] I. e. ἐλάσει; cf. ad v. 138. — δεινόπους, horribili gressu accedens; similiter El. 491. χαλκόπους Ἐρινύς. Nam Ἀρά est Ἐρινύς, ut recte iam monuit Elmsleius, qui confert Aesch. Eum. 419: ἡμεῖς μέν ἐσμεν Νυκτὸς αἰανῆς τέκνα, Ἀραὶ δ' ἐν οἴκοις γῆς ὑπαὶ κεκλήμεθα, et Sept. adv. Th. 729. πατρὸς εὐκταίαν Ἐρινύν.

V. 414. βλέποντα — σκότον] Sic σκότον δεδορκώς Eur. Phoen. 391., εἰςορᾷ κνέφας Bacch. 510. Vide et infra 1273. MUSGR. Erfurdtius praetereaIacobs. ad Anthol. Vol. II. P. III. p. 203. conferendum monet.

V. 415. βοῆς] Genitivus pendet a σύμφωνος, de qua loquendi consuetudine cf. Matth. §. 379. not. 2. Rost. §. 108. adnot. 2. Scholiasta: λιμήν· τὸν λιμένα τίθησιν ἀεὶ ἀντὶ τοῦ τόπου. τροπικῶς δὲ ἀντὶ τοῦ ποῖ οὐκ ἐλεύσῃ βοῶν. Videtur receptaculum significare.

V. 416. Κιθαιρὼν] Adscripsit Neuius Aristid. Monod. de Smyrna p. 262: ποῖον Βόσπορον ἢ ποίους καταῤῥάκτας ἢ τίνα Ταρτησσὸν τὸ σόν, ὦ δαιμονία, κλέος οὐκ ἐπῆλθε; ποίᾳ Μασσαλίᾳ τὸ πένθος τοῦτο ὁρισθήσεται ἢ τίνι Βορυσθένει;

V. 417—418. ὅταν καταίσθῃ — τυχών] Comparat poeta nuptias, quas Oedipus cum Iocasta fecit, cum portu, in quem ex felici navigatione venerit. Eum dicit ἄνορμον, importunum, i. e. eiusmodi, qui tangi ab Oedipo non debuerit. Itaque ὃν ἄνορμον εἰςέπλευσας dictum est pro εἰς ὃν ὅρμον ἄνορμον ἔπλευσας, in quem portum contra fas navigasti. Dativus δόμοις explicative additus est, ut quo loco in portum venisset Oedipus, intelligeretur. Verbis εὐπλοίας τυχών ad aenigma ab Oedipo solutum respici patet. Denique ὑμέναιος de nuptiis dictum etiam Antig. 813. Eurip. Orest. 556 sq.: ἡ σὴ δὲ θυγάτηρ ἰδίοισιν ὑμεναίοισι κοὐχὶ σώφροσιν εἰς ἀνδρὸς ᾔει λέκτρα. ibid. 1210. Bacch. 1272: εἰς ποῖον ἦλθες οἶκον ὑμεναίων μέτα; item a Romanis voc. hymenaei usurpatur. Virg. Aen. I, 651: Pergama quum

ἄλλων δὲ πλῆθος οὐκ ἐπαισθάνει κακῶν,
420 ἃ σ' ἐξισώσει σοί τε καὶ τοῖς σοῖς τέκνοις. 425
πρὸς ταῦτα καὶ Κρέοντα καὶ τοὐμὸν στόμα
προσηλάκιζε. σοῦ γὰρ οὐκ ἔστιν βροτῶν
κάκιον ὅστις ἐκτριβήσεταί ποτε.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἦ ταῦτα δῆτ' ἀνεκτὰ πρὸς τούτου κλύειν;
425 οὐκ εἰς ὄλεθρον; οὐχὶ θᾶσσον; οὐ πάλιν 430
ἄψορρος οἴκων τῶνδ' ἀποστραφεὶς ἄπει;

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

οὐδ' ἱκόμην ἔγωγ' ἄν, εἰ σὺ μὴ 'κάλεις.

V. 420. Brunckius cum Marklando (ad Eurip. Suppl. 594.) ὅσ' ἐξισώσει scripsit, ἐξισοῦν hic intransitive dictum ratus; Porsonus Advers. p. 237. ἄσσ' ἐξισώσει scribendum putavit.

peteret (Helena) inconcessosque hymenaeos, et VI, 623: hic thalamum invasit natae vetitosque hymenaeos. Itaque sensus loci hic est: ubi intellexeris importunis nuptiis te cum Iocasta iunctum esse, postquam Thebanos Sphinge liberaras.

V. 420. ἃ σ' ἐξισώσει — τέκνοις] Sensus, ni fallor, hic est: quae ubi senties, fallaci specie ablata is, qui vere es (ἴσος σοί), parricida, incestus et liberorum frater (ἴσος τοῖς σοῖς τέκνοις), iudicabere. Quum enim ipsa facinorum deprehensione, non malis, quibus affligebatur, par sibi et liberis fieret Oedipus, verbum ἐξισοῦν praegnanti significatione accipiatur necesse est. Quid autem ἄλλων πλῆθος κακῶν? Intelligo mutuam occisionem fratrum mortemque Iocastae et Antigonae. Non enim urgendam arbitror vocem πλῆθος, Tiresia per iram acerbius comminante. ERF. Hanc veram huius loci interpretationem Hermannus dicit. At qui nomen κακά utrumque simul, id quod statuit Erfurdtius ipse non sentiens, et facinorum, quae Oedipus commiserat, deprehensionem et mutuam occisionem fratrum mortemque Iocastae et Antigonae, significare potest? Posterius autem si putas significare, inepta est sententia verborum ἃ σ' ἐξ. — τέκνοις, certe non ea quam vult Erfurdtius esse; facinorum contra deprehensionem si statuis significare, quomodo ea nomine ἄλλων κακῶν appellari potuit, quum iam sit descripta antecedentibus ὅταν καταίσθῃ — τυχών? Immo illud certissimum, ἄλλα κακὰ dici ea, quae post detectum Oedipi parricidium agnitosque parentes secuta sunt, ergo mala illa omnia, quae dirae Oedipi, quibus filios devovit, pepererunt. Item non dubitandum est, quin versus 420. sensus hic esse debeat: quibus liberi tibi exaequabuntur, i. e. quibus liberi similiter affligentur atque ipse afflictus es. Cf. v. 1507: μηδ' ἐξισώσῃς τάσδε τοῖς ἐμοῖς κακοῖς. Contra illud fateor mihi nondum liquere, quae verba ad indicandum sensum illum posita fuerint;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

σὺ γάρ τι σ' ἤδη μῶρα φωνήσοντ', ἐπεὶ
σχολῇ σ' ἂν οἴκους τοὺς ἐμοὺς ἐστειλάμην.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

430 ἡμεῖς τοιοίδ' ἔφυμεν, ὡς μὲν σοὶ δοκεῖ, 435
μῶροι, γονεῦσι δ', οἵ σ' ἔφυσαν, ἔμφρονες.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ποίοισι; μεῖνον. τίς δέ μ' ἐκφύει βροτῶν;

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

ἥδ' ἡμέρα φύσει σε καὶ διαφθερεῖ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὡς πάντ' ἄγαν αἰνικτὰ κἀσαφῆ λέγεις.

neque enim ea posita fuisse iudicari posse, quae nunc in codicibus legantur, diligentiores lectores ipsi intelligent. Idem fecit iudicium Schaeferus Appar. Demosth. T. I. p. 308., recte ille Erfurdti explicationem reiiciens, quam nuperrime iterum infelici successu Hermannus contra me et Schaeferum defendere annisus est.

V. 421. πρὸς ταῦτα] Itaque; vide ad 343. (338.). — τοὐμὸν στόμα, gl. τοὺς ἐμοὺς λόγους. Sic infra 671: τὸ γὰρ σὸν — ἐποικτείρω στόμα ἑλεινόν.

V. 425. οὐκ εἶς ὅλεθρον] Vide ad v. 1115. ed. meae. — οὐ πάλιν — ἄπει; non tu rursus retrocedes et ab hac domo discedes? Cf. 193. (188.): παλίσσυτον δράμημα νωτίσαι πάτρας ἄπουρον, ubi vide quae notavi.

V. 428 sq. οὐ γάρ τι — ἐστειλάμην] Vocavi te, quia stulta te locuturum non noram; hoc enim si scissem, minime in domum meam te arcessivissem. Eadem brevitate qua hic ἐπεὶ — ἐστειλάμην supra 318. (313.) οὐ γὰρ ἂν δεῦρ' ἱκόμην dictum.

V. 430. τοιοίδε] Ut hic explicatio huius pronominis adiicitur, μῶροι, ita in Phil. 1271. (1243.) τοιοῦτος ἦσθα — πιστός, ἀτηρὸς λάθρᾳ. — In collocatione μὲν particulae, quam quidam post σοὶ ponendam putarunt, non erat offendendum. Vide Ant. 557: καλῶς σὺ μὲν τοῖς, τοῖς δ' ἐγὼ 'δόκουν φρονεῖν. Philoct. 279: ὁρῶντα μὲν ναῦς — ἄνδρα δ' οὐδέν' ἔντοπον, et ibid. 1136: ὁρῶν μὲν αἰσχρὰς ἀπάτας στυγνόν τε φῶτα. Quibus in locis quemadmodum μέν post ὁρῶν positum est, quia poeta, cum id poneret, in mente habebat sic pergere in apodosi: ὁρῶντα δὲ ἄνδρα et ὁρῶν τε στυγνὸν etc., quod eodem iure poni potuit, quo supra 259 sq. ἔχων μὲν ἀρχὰς — ἔχων δὲ λέκτρα dictum est: ita hoc loco ὡς μὲν σοὶ δοκεῖ a poeta scriptum est, quod membrum oppositum sic conformaturus erat: ὡς δὲ γονεῦσι δοκεῖ. Quemadmodum dixit Xenoph. Cyrop. V, 2, 28: ὡς μέν τινες ἔφασαν — ὡς δ' αὐτὸς νῦν λέγει. Ceterum confer etiam quae ad El. 183 sqq. adnotavimus.

V. 431. ἔμφρονες] Gl. φρόνιμοι. De additis verbis οἵ σ' ἔφυσαν vide quae ad El. 334 sq. ed. meae adnotata sunt.

V. 433. Schol.: ἡ δ' ἡμέρα φύσει σε· ἀντὶ τοῦ, οἷων εἶ γονέων δείκνυσι· διαφθερεῖ δὲ, διὰ τὴν πήρωσιν καὶ τὴν λοιπὴν τοῦ βίου ἀνατροπήν.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

435 οὔκουν σὺ ταῦτ' ἄριστος εὑρίσκειν ἔφυς; 440

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

τοιαῦτ' ὀνείδιζ', οἷς ἔμ' εὑρήσεις μέγαν.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

αὕτη γε μέντοι σ' ἡ τύχη διώλεσεν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἀλλ' εἰ πόλιν τήνδ' ἐξέσωσ', οὔ μοι μέλει.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

ἄπειμι τοίνυν· καὶ σύ, παῖ, κόμιζέ με.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

440 κομιζέτω δῆθ'· ὡς παρὼν σύ γ' ἐμποδὼν 445
ὀχλεῖς, συθείς τ' ἂν οὐκ ἂν ἀλγύναις πλέον.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

εἰπὼν ἄπειμ' ὧν οὕνεκ' ἦλθον, οὐ τὸ σὸν

V. 440. Brunck., quod in aliquot codd. est, τά γ' ἐμπ. scripsit.
V. 453. αὐτὸς primus Erfurdt. recte restituit. Libri αὐτός.

V. 435. Schol.: οὔκουν σὺ ταῦτ' ἄριστος· ὥσπερ εἰρωνευόμενός φησιν· αἴνιγμά ἐστι· σὺ θᾶττον νοήσεις, ὅτι καὶ τὸ τῆς Σφιγγὸς αἴνιγμα πρῶτος ἐξεῦρες. ὃ δέχεται εἰς ἔπαινον.

V. 436. οἷς ἔμ' εὑρήσεις μέγαν] Quibus me, si diligentius rem perpendere volueris, magnum invenies. Eadem ratione fut. ἔσται explicandum infra 1495. ERF.

V. 437. αὕτη — σ' ἡ τύχη διώλεσεν] Fortunam dicit eam, qua rex Thebarum Oedipus et maritus Iocastae factus est, etsi suo sibi ingenio eam soluto Sphingis aenigmate paraverat.

V. 438. οὔ μοι μέλει] Facile fero perniciosum mihi esse, quod aenigma illud solverim, si urbem ea re servavi.

V. 440 sq. σύ γε indignabundi est, et ὀχλεῖς ἐμποδών, usitata huius adverbii constructione, est turbas, ut sis impedimento. HERM. De duplici ἄν vide ad v. 334.

V. 442. Schol.: ἐνταῦθα παῤῥησιαστικώτερον ὅλον τὸ πρᾶγμα παραινίττεται, ἀμφοτέρων τοῦ ποιητοῦ στοχασαμένου, τοῦ τε τῷ δράματι συμφέροντος, ὅπως μὴ ἀνακαλύπτηται ἡ ὑπόθεσις (διὸ αἰνιγματωδῶς πάντα φησί), τοῦ τε τῷ προσώπῳ πρέποντος. ἔδει γὰρ εἰπεῖν τὸν μάντιν τὰ μετ' ὀλίγον φανησόμενα.

V. 443. πρόσωπον] Vultum sc. minantem, ut ex antecedentibus apparet, i. e. minas tuas. Similiter 533. τόλμης πρόσωπον. Apte Bothius confert Horat. Od. III, 3, 3: non vultus instantis tyranni. — οὐ γὰρ ἔσθ' ὅπου, nunquam enim; cf. Matth. §. 482. not. 2. p. 903.

V. 444. λέγω δέ σοι] Sic supra 412 sq.: λέγω δ' — ὠνείδισας· σὺ καὶ etc. — De locutione τὸν ἄνδρα τοῦτον, ὃν — οὗτος etc. vid. Matth. §. 474.

V. 447. ξένος λόγῳ μέτοικος] Integra locutio haec foret: νῦν μὲν ξένος λόγῳ μέτοικος ὤν. Itaque duo notanda sunt, primum anacoluthon admisisse poetam, qui, quum ita coepisset dicere, ut adiectivo μέτοικος opponi deberet adiectivum addito partici-

δείσας πρόσωπον. οὐ γὰρ ἔσθ' ὅπου μ' ὀλεῖς.
λέγω δέ σοι· τὸν ἄνδρα τοῦτον, ὃν πάλαι
445 ζητεῖς ἀπειλῶν κἀνακηρύσσων φόνον. 450
τὸν Λαΐειον, οὗτός ἐστιν ἐνθάδε,
ξένος λόγῳ μέτοικος, εἶτα δ' ἐγγενὴς
φανήσεται Θηβαῖος· οὐδ' ἡσθήσεται
τῇ ξυμφορᾷ. τυφλὸς γὰρ ἐκ δεδορκότος,
450 καὶ πτωχὸς ἀντὶ πλουσίου ξένην ἐπὶ 455
σκήπτρῳ προδεικνὺς γαῖαν ἐμπορεύσεται.
φανήσεται δὲ παισὶ τοῖς αὑτοῦ ξυνὼν
ἀδελφὸς αὐτὸς καὶ πατήρ, κἀξ ἧς ἔφυ·
γυναικὸς υἱὸς καὶ πόσις, καὶ τοῦ πατρὸς
455 ὁμόσπορός τε καὶ φονεύς. καὶ ταῦτ' ἰὼν 460
ἔσω λογίζου· κἂν λάβῃς ἐψευσμένον,
φάσκειν ἔμ' ἤδη μαντικῇ μηδὲν φρονεῖν.

V. 456. λάβῃς ἐψευσμένον ex La restitui. Vulgo λάβῃς μ' ἐψευσμένον.

pio φανησόμενος, relicta inchoata structura pro participio illo verbum finitum inferret. Eiusdem generis exempla reperies El. 183. 749. Ant. 805. 1141 sq. Trach. 262 sq. 667 sq., ad quos locos vide quae adnotata a me sunt. Adde huius fab. v. 1171 sq. ed. meae. Deinde tenendum est particulas νῦν μέν vel πρῶτα μέν nonnunquam omitti continuo sequentibus εἶτα vel ἔπειτα δὲ particulis, ut ex quibus cogitando supplendas illas esse sponte appareat. Sic Hom. Il, λ, 92: ἕλε δ' ἄνδρα Βιήνορα, ποιμένα λαῶν, αὐτόν, ἔπειτα δ' ἑταῖρον, Οἰλῆα πλήξιππον. Contrarium factum in hac fab. 695 sqq., ubi τανῦν opponitur suppressae particulae πάλαι.

V. 449. τῇ ξυμφορᾷ] Sc. quod civem Thebanum ipsum esse apparuerit. Sic ξυμφορά de bona fortuna usurpatum Electr. 1230: κἀπὶ ξυμφοραῖσί μοι γεγηθὸς ἕρπει δάκρυον ὀμμάτων ἄπο.

V. 451. σκήπτρῳ προδεικνὺς] Intellige τῇ βακτηρίᾳ προδεικνὺς ἑαυτῷ τὴν ὁδόν. BR. Proprie ad προδεικνὺς intelligendum τὴν γῆν, ἣν στιβεύσει, quod nihil est aliud nisi τὴν ὁδόν. Apte editt. comparant Theocr. XXII, 102: τὸν μὲν ἄναξ ἐτάραξεν, ἐτώσια χερσὶ προδεικνὺς πάντοθεν, et Senec. Oed. 656: repet incertus viae, baculo senili triste praetentans iter.

V. 452. φανήσεται — πατήρ] Apparebit suorum ipsius liberorum, quibuscum versetur, fratrem eundem et patrem esse.

V. 455. ὁμόσπορος] Τὴν αὐτὴν σπείρων γυναῖκα. SCHOL. Ut γενέτης a tragicis non solum pater, sed etiam filius (cf. ad 470.) dictus, et rursus ὁμογενής hac ipsa in fab. 1361. appellatus est is, qui cum aliis procreat liberos, ita ὁμόσπορος non solum mulier dicta est (260.), ἣ σπείρεται ὑπό τινος σὺν ἄλλῳ τινί, quae ab aliquo habetur cum aliquo, sed etiam, ut hoc loco, vir, ὃς σπείρει τὴν αὐτήν τινι γυναῖκα, qui eandem cum aliquo mulierem habet. Cum genitivo autem coniunctum hoc nomen ex eo usu, de quo exposuit Matth. §. 379. not. 2.

V. 457. φάσκειν] Infinitivus

ΧΟΡΟΣ.

(στροφὴ α'.)

Τίς, ὅντιν' ἁ θεσπιέπεια Δελφὶς εἶπε πέτρα
ἄῤῥητ' ἀῤῥήτων τελέσαντα φοινίαισι χερσίν; 465
ὥρα νιν ἀελλάδων
ἵππων σθεναρώτερον
φυγᾷ πόδα νωμᾶν.
ἔνοπλος γὰρ ἐπ' αὐτὸν ἐπενθρώσκει
πυρὶ καὶ στεροπαῖς ὁ Διὸς γενέτας, 470
δειναὶ δ' ἅμ' ἕπονται
Κῆρες ἀναπλάκητοι.

(ἀντιστροφὴ α'.)

ἔλαμψε γὰρ τοῖ νιφόεντος ἀρτίως φανεῖσα.

V. 471. Metri causa, quod iam Erfurdt. suasit et Dorvill. ad Charit. p. 464. ed. Lips. pro Sophocleo posuit, ἅτε scripsi. Libri ὡς habent.

pro imperativo positus est; cf. Matth. §. 546.

V. 458 sqq. Schol.: ἀκόλουθά ἐστι τὰ τοῦ χοροῦ πρὸς τὰ προειρημένα. νῦν δὲ οὐκ ἔστιν αὐτῷ εὐπρόσωπον ἀναλογίζεσθαι περὶ ὧν εἶπεν ὁ μάντις. διὸ ἀνατρέχει ἐπὶ τὸ μάντευμα τοῦ θεοῦ. ὁ δὲ νοῦς· τίς ἐστιν οὗτος, ὅντινα ἐμφανίζει τὸ μαντεῖον. ἢ οὕτως· τίς ἐστιν οὗτος, ὃν κατώπτευσεν ἡ Δελφὶς πέτρα, οἷον, ὁ μὴ λαθὼν τὸ μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος.

V. 458. Δελφὶς πέτρα] Urbs ipsa et Apollinis aedes in monte Parnasso sitae erant. Vide Strab. IX. p. 418. Iustin. XXIV, 6. Liv. XLII, 15. E.R.F. Cf. Eur. Andr. 999. Ion. 550.

V. 459. ἄῤῥητ' ἀῤῥήτων] Maxime nefanda; cf. ad Philoct. 465. et Matth. §. 446, 5.

V. 461. σθεναρώτερον] Neque hic neque apud Hom. Il. IX, 505. Ἄτη σθεναρή τε καὶ ἀρτίπους adiectivum σθεναρός per se celeritatem, ut ait Erfurdtius ad h. locum, significat, sed vehementiam. Ea autem ubi cursui aut fugae attribuitur, ut hoc ipso loco, non differt sane a celeritate.

V. 462. φυγᾷ πόδα νωμᾶν] De locutione poetica φυγῇ ἀπελθεῖν pro ἀποφεύγειν dictum ad Phil. 1126 sq. est. Sim. Virg. Aen. IV, 281: ardet abire fuga.

V. 463. ἔνοπλος] Armatus Iovis fulgure. Patris autem fulmina, ut bene monuit Boethius ad h. locum, nonnunquam usurpant Apollo et Minerva; Apollo in nummo urbis Thyreae ap. Golz. Graec. tab. 61. et Natal. Com. IV, 10.; Minerva cum alibi, tum ap. Virg. Aen. I, 42., ubi vid. Heynius. — Consule praeterea quae ad El. 1046 sq. adnotavimus.

V. 464. πυρὶ καὶ στεροπαῖς] Ut Iuppiter Philoct. 1198. dicitur πυρφόρος ἀστεροπητής, quod ignea fulmina mittit, ita hic Apollo interfectorem Lai persequi dicitur igne et fulminibus, quod gravius etiam quamvis eodem sensu dictum, quo in Phil. 1199. βροντᾶς αὐγαῖς. — Ceterum γενέτας hic, ut ap. Eur. Ion. 916., filium significat.

V. 466. Schol.: Κῆρες ἀναπλάκητοι· αἱ εἰς μηδὲν ἁμαρτάνουσαι, ἀλλὰ πάντων κρατοῦσαι, κῆρες δὲ τοῦ τελευτήσαντος

φάμα Παρνασσοῦ τὸν ἄδηλον ἄνδρα πάντ' ἰχνεύειν.
φοιτᾷ γὰρ ὑπ' ἀγρίαν 476
ὕλαν ἀνά τ' ἄντρα καὶ
πέτρας, ἅτε ταῦρος,
μέλεος μελέῳ ποδὶ χηρεύων,
τὰ μεσόμφαλα γᾶς ἀπονοσφίζων 480
μαντεῖα· τὰ δ' αἰεὶ
ζῶντα περιποτᾶται.

(στροφὴ β'.)

δεινὰ μὲν οὖν, δεινὰ ταράσσει σοφὸς οἰωνοθέτας,
οὔτε δοκοῦντ' οὔτ' ἀποφάσκοντ'· ὅ τι λέξω δ',
ἀπορῶ. 485

Δαΐου. ἢ οὕτως· ἄφυκτοι, ἀπλάνητοι, ἀπροσπέλαστοι, ἀφανεῖς, ἃς οὐκ ἔστιν ἀποφυγεῖν.

V. 467. ἕλαμψε] Vide ad v. 186. (182.)

V. 468. Schol.: πάντα· πανταχοῦ. Quae quanquam non satis accurata interpretatio est, siquidem πάντα pro πανταχοῦ dici non solet, tamen sensum loci multo ille rectius perspexit quam recentiores interpretes, qui perinepte πάντα pro accusativo generis masculini habuerunt, quasi oraculum Delphicum praecepisset, ut omnes omnino cives Thebani interfectorem Lai exquirerent. Immo certum est πάντα neutrum esse pluralis numeri, referendum ad notionem substantivi, quod latet in verbo ἰχνεύειν, ita ut πάντα ἰχνεύειν dictum sit pro πᾶσαν ἰχνείαν ἰχνεύειν. Vide quae ad v. 259 sq. adnotavimus.

V. 469 sq. Schol.: φοιτᾷ γὰρ ὑπ' ἀγρίαν ὕλαν· ἐκεῖνος ὁ πεφονευκὼς πανταχοῦ κρυπτόμενος οὐ βούλεται ἑαυτὸν ἐμφανίσαι. τὸ δὲ ἐξιχνεύειν ἐπήγαγε καὶ τὰ ἄλλα ὀνόματα τροπικῶς, ὡς ἐπὶ ἄγρας ταύρων τῶν ὑπὸ πάντων ζητουμένων καλῶν, καὶ ὥςπερ ἐν ὕλῃ κεκρυμμένων. οἰκεῖα δὲ ταῦτα τὰ ὀνόματα, ἄντρα καὶ πέτραι.

V. 472. Schol.: μελέῳ ποδὶ χηρεύων· ἀντὶ τοῦ μηδενὶ γιγνωσκόμενος, τῇ φυγῇ μονάζων. ὃ καὶ αὐτὸ οἰκεῖον τῇ θηριώδει διαίτῃ.

V. 473 sq. τὰ μεσόμφαλα — μαντεῖα] Recte Schol. ἀπονοσφίζων explicat φεύγων. Cetera verba male de loco accipit. Immo τὰ μεσ. γᾶς μαντεῖα poetice dictum est pro τὰ μεσομφάλου γῆς μαντεῖα (cf. me ad Phil. 159. et 1101.), quod eodem sensu accipiendum atque id quod modo praecessit, τοῦ νιφόεντος φάμα Παρνασσοῦ. Fugere autem oracula Apollinis quum interfector Lai dicitur, significatur poenam, quae in eum ab Apolline decreta est, effugere studere. Hinc sponte apparebit, qui sit sensus verborum sqq. τὰ δ' αἰεὶ ζῶντα περιποτᾶται. De verbo ζῆν vide ad v. 45. Ceterum conferendus est Plato de Legg. III. p. 427. C: οὗτος γὰρ δήπου ὁ θεὸς (Apollo) — ἐν μέσῳ τῆς γῆς ἐπὶ τοῦ ὀμφαλοῦ καθήμενος ἐξηγεῖται.

V. 476 sq. δεινὰ — ταράσσει — οὔτε δοκοῦντ'] Id est δεινὴν ταραχὴν ποιεῖ λέγων οὔτε δοκοῦντα etc. Sic supra 340 (335): ἃ νῦν σὺ τήνδ' ἀτιμάζεις πόλιν. De locutione autem δεινὰ ταράσσειν vide quae ad 264. (259.) adnotavi.

V. 477. Schol.: οὔτε δο-

πέτομαι δ' ἐλπίσιν, οὔτ' ἐνθάδ' ὁρῶν οὔτ' ὀπίσω.
τί γὰρ ἢ Λαβδακίδαις ἢ
480 τῷ Πολύβου νεῖκος ἔκειτ', οὔτε πάροιθέν ποτ' ἔγωγ' οὔτε τανῦν πω 490
ἔμαθον, πρὸς ὅτου * * * * δὴ βασάνῳ
ἐπὶ τὰν ἐπίδαμον φάτιν εἶμι' Οἰδιπόδα, Λαβδακίδαις 495
ἐπίκουρος ἀδήλων θανάτων.

(ἀντιστροφὴ β'.)

485 ἀλλ' ὁ μὲν οὖν Ζεὺς ὅ τ' Ἀπόλλων ξυνετοὶ καὶ τὰ βροτῶν

V. 482. Post ὅτου Brunckius χρησάμενος metri antistrophici causa addidit. Mihi praestare visum lacunae signa ponere.

κοῦντ' οὔτ' ἀποφάσκοντα· οὔτε πιστὰ οὔτε ἄπιστα. Similiter nos possimus dicere: *weder ansprechendes noch absprechendes*, i. e. neque probabilia neque improbabilia.

V. 478. πέτομαι δ' ἐλπίσιν] Inter spem metumque suspensus animi teneor. Tetigit hanc locutionem Valck. ad Phalar. p. XVIII., quem Herm. conferri iubet. — οὔτ' ἐνθάδ' ὁρῶν οὔτ' ὀπίσω, neque praesentia neque futura intelligens, i. e. neque in praesentia aliquid videns, quo adducar, ut vera dixisse Tiresiam putem, neque intelligens, quid futurum esse possit, quo vera eum dixisse appareat. Rectissime enim Elmsleius: ὀπίσω, praeterita, omnes interpretes. Immo futura. Tragicus ap. Stob. XXII. p. 188. Gesn. 115. Grot.: θνητὸς πεφυκὼς τὠπίσω πειρῶ βλέπειν. Vide Soph. Philoct. 1105. Aesch. Suppl. 625. Eur. Alex. fragm. 8.

V. 479 sq. τί γὰρ — νεῖκος ἔκειτ'] Non est τί pro ποῖον positum, sed hoc dicit poeta: nam quid simultatis intercesserit etc. Cetera verba recte explicuit Schol. rec. ita: τίς φιλονεικία ἔκειτο ἢ τῷ Λαΐῳ πρὸς τὸν τοῦ Πολύβου, ἤγουν τὸν Οἰδίποδα, ἢ τῷ Οἰδίποδι πρὸς τὸν Λάϊον. Cf. Doederl. de brachylog. p. 14.

V. 481. πρὸς ὅτου δὴ βασάνῳ] i. e. πρὸς οὕτινος νείκους μεμαθημένου βασανίσας αὐτό, qua simultate sive rixa cognita et explorata. Ceterum πρὸς ὅτου simillime dictum atque infra 506. ed. meae πρὸς τοῦ, ubi vide adnotationem.

V. 483. ἐπὶ τὰν ἐπ. φ. Οἰδ.] Recte monet Erfurdtius ἴέναι ἐπί τι notare hic, ut ap. Herodt. I, 157. Thucyd. V, 65. et alibi, ire adversus aliquid, adgredi, impetere, falso omnino negans accedere ad aliquid significare, qua notione hac ipsa fab. 897 sq. dictum est. Idem iure reprehendit Scholiastam, verba τὰν ἐπ. φάτιν Οἰδ. explicantem: τὴν κατὰ τοῦ Οἰδίποδος γενομένην παρὰ Τειρεσίου. Nunc ipsum enim Tiresias coram solo Choro et Oedipode effatus erat Oedipum interfectorem Lai esse, ita ut nullo pacto vaticinium illud ἐπίδαμον dici potuerit. Immo ἡ ἐπίδ. φάτις Οἰδ. est consentiens populi de Oedipo fama, i. e. bona existimatio Oedipi. Itaque sensus est: qua cognita et explorata bonam existimationem Oedipi oppugnem et Labdacidis vin-

εἰδότες· ἀνδρῶν δ' ὅτι μάντις πλέον ἢ 'γὼ φέ-
ρεται, 500
κρίσις οὐκ ἔστιν ἀληθής· σοφίᾳ δ' ἄλλῃ σοφίαν
παραμείψειεν ἀνήρ. ἀλλ'
490 οὔποτ' ἔγωγ' ἄν, πρὶν ἴδοιμι ὀρθὸν ἔπος, μεμφο-
μένων ἂν κατάφαίην. 505
φανερὰ γὰρ ἐπ' αὐτῷ πτερόεσσ' ἦλθε κόρα
ποτέ, καὶ σοφὸς ὤφθη βασάνῳ δ' ἠθύπολις
τῷ ἀπ' ἐμοῦ, 510
φρενὸς οὔποτ' ὀφλήσει κακίαν.

dex exsistam caedis ignotae, i. e. et ulciscar Laium investigato, qui ignotus est, interfectore eius.

V. 484. ἐπίκουρος θανάτων] Sic αἱμάτων ἐπίκουρος Eur. El. 138.; Λαΐου ἀρωγός supra 127.; Orestes paternae mortis auxilium unicum Seneca vocatur Agam. 905. MUSGR.

V. 485. Ζεύς] Cur Iuppiter una cum Apolline hic memoretur, ex v. 151. patet.

V. 485. Schol.: ἀλλ' ὁ μὲν οὖν Ζεὺς θέλουσιν ἀνατρέψαι τὰ ὑπὸ τοῦ Τειρεσίου εἰρημένα, καὶ φασὶν, ὅτι οἱ μὲν θεοὶ συνετοὶ καὶ μόνοι τὰ τῶν ἀνθρώπων εἰδότες· ὅτι δὲ οἱ μάντεις μᾶλλον τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων τι ἐπίστανται, οὔ φημι, καὶ οὐδὲ ἡ κρίσις αὕτη ἀληθής ἐστι. γένοιτο μὲν γάρ τις κατὰ σύνεσιν ἕτερος ἑτέρου προήκων· οὐ μὴν αὕτη γε ἡ ἐπιστήμη ἐκ μαντικῆς ἐστιν, ἀλλ' ἐκ φύσεως καὶ ἐντρεχείας ἑκάστῳ πάρεστιν.

V. 486 sq. Schol.: ἀνδρῶν δ' ὅτι — ἀληθής· οὔπω πιστεύω, ὅτι οἱ μάντεις πλέον ἐμοῦ φρονοῦσιν. Cf. Herodot. VII, 168: ἤλπιζον πλέον τι τῶν ἄλλων οἴσεσθαι.

V. 489. Schol.: ἀλλ' οὔποτ' ἔγωγ' ἄν, πρίν· ἐγὼ δὲ οὐκ ἄν ποτε ἐπαινέσαιμι τοὺς μεμφομένους τὸν βασιλέα, πρὶν ἴδοιμι σαφῆ τὰ ἔργα καὶ τὴν ἀπόβασιν. Recte Musgravius, κατάφαίην, inquit, est assentiar. Aristot. Metaphys. III, 7: ἡ διάνοια ἢ κατάφησιν ἢ ἀπόφησιν. — Tum μεμφομένων genitivus absolutus est, coll. El. 1325. cum adnotatione mea.

Ibid. ὀρθὸν ἔπος] Recte interpretatur Brunckius: dictum (sc. Tiresiae) eventu comprobatum. Cf. v. 88.

V. 491. Schol.: φανερὰ γάρ· ἃ μὲν ἐγκαλοῦσιν αὐτῷ, ἄδηλα, καὶ οὐ πάντως ἀληθῆ· ἃ δὲ κατώρθωσε, φανερά, ὅτε (ὅτι?) ἐπελθούσης αὐτῷ τῆς Σφιγγὸς ὤφθη σοφός. Non intelligo, quomodo iudicare quidam editores potuerint hanc Scholiastae interpretationem in scripturam vulgatam non quadrare. Nam etsi Scholiasta mentem suam obscurius aperuisse videatur, tamen meo iudicio rectissime vidit poetam in brevius contraxisse orationem sic explicandam: φανερὸν γάρ ἐστιν, ὅτι, ἐπεὶ πτερόεσσα κόρη ἐπ' αὐτῷ ἦλθε, σοφὸς ὤφθη etc. Vide quae ad Ai. 224. adnotavimus. Neque ulla offensio est in verbis ἐπ' αὐτῷ ἦλθε, quibus irruisse in Oedipum Sphinx dicitur, quum aenigma ei proponeret, quod si non solvisset, occisus esset.

V. 492. Schol.: βασάνῳ δ' ἠθύπολις· κρίσει τε ἡδὺς ὤφθη τῇ πόλει.

V. 493. ὀφλήσει κακίαν]

ΚΡΕΩΝ.

Ἄνδρες πολῖται, δεῦρ' ἔπη πεπυσμένος
495 κατηγορεῖν μου τὸν τύραννον Οἰδίπουν,
πάρειμ' ἀτλητῶν. εἰ γὰρ ἐν ταῖς ξυμφοραῖς 515
ταῖς νῦν νομίζει πρός γ' ἐμοῦ πεπονθέναι
λόγοισιν εἴτ' ἔργοισιν ἐς βλάβην φέρον,
οὗτοι βίου μοι τοῦ μακραίωνος πόθος
500 φέροντι τήνδε βάξιν. οὐ γὰρ εἰς ἁπλοῦν
ἡ ζημία μοι τοῦ λόγου τούτου φέρει, 520
ἀλλ' ἐς μέγιστον, εἰ κακὸς μὲν ἐν πόλει,
κακὸς δὲ πρὸς σοῦ καὶ φίλων κεκλήσομαι.

ΧΟΡΟΣ.

ἀλλ' ἦλθε μὲν δὴ τοῦτο τοὔνειδος τάχ' ἂν
505 ὀργῇ βιασθὲν μᾶλλον ἢ γνώμῃ φρενῶν.

ΚΡΕΩΝ.

τοῦ πρὸς δ' ἐφάνθη, ταῖς ἐμαῖς γνώμαις ὅτι 525
πεισθεὶς ὁ μάντις τοὺς λόγους ψευδεῖς λέγοι;

V. 506. τοῦ πρὸς ex optimis codd. restitui. Vulgo πρὸς τοῦ.
V. 513. ἡ cum Elmsleio scripsi; libri ἢ.

Nota locutio est ὀφλισκάνειν κακίαν, δυσσέβειαν et similia, significans: auferre crimen pravitatis, impietatis.

V. 495. Hic versus et 925. videntur huic fabulae nomen fecisse Oedipi tyranni, ut eos respicere videatur Eustathius p. 1839, 10. (Od. 658, 33.). HERM.

V. 496. Schol.: ἀτλητῶν· μὴ καρτερῶν, μὴ φέρων, δυσανασχετῶν.

V. 498. ἐς βλάβην φέρον] Locutionem φέρειν εἴς τι illustrat Markland. ad Suppl. 295. Glossa: φέρει· ἀφορᾷ, ἔρχεται. BR. Comparat Erfurdtius 520. et 991. ed. Br. et Viger. p. 313 sq. ed. Herm.

V. 504 sq. Schol.: ἐπειδὴ τὸ τοῦ χοροῦ πρόσωπον ἰσόρροπον δεῖ ἐν ταῖς διαίταις εἶναι, διὰ τοῦτο καὶ νῦν παραμυθεῖται τὸν Κρέοντα, ὅτι ἴσως κατ' ὀργὴν τοῦτο εἶπεν, ἐρεθισθεὶς ὑπὸ τοῦ μάντεως.

Ibid. ἦλθε — τάχ' ἄν] Venit fortasse. τάχα et ἄν posita ἐκ παραλλήλου. Vide quae monui ad Greg. Cor. p. 44. SCHAEF. Immo qui sensum verborum diligentius consideraverit, facile intelliget nullo pacto ἄν particulam cum verbo finito ἦλθε coniungi potuisse. Nam illud certissimum erat, crimen prolatum esse, sed hoc incertum, quo animo obiectum esset. Itaque τάχ' ἄν iungendum necessario cum participio βιασθὲν ὀργῇ, ita ut sensus hic sit: ἀλλὰ τοῦτο, τὸ ὄνειδος, ὃ ἦλθε, τάχ' ἂν ὀργῇ βεβιασμένον ἂν εἴη μᾶλλον etc.

V. 506. Schol.: ἐφάνθη· ἐρρέθη. Explicationem verbi hic quidem ex ipsis poetae verbis, quae sequuntur, ηὐδᾶτο μὲν τάδε, petere licet. Praeterea vide

ΧΟΡΟΣ.

ηὐδᾶτο μὲν τάδ', οἶδα δ' οὐ γνώμῃ τίνι.

ΚΡΕΩΝ.

ἐξ ὀμμάτων δ' ὀρθῶν τε κἀξ ὀρθῆς φρενὸς
510 κατηγορεῖτο τοὐπίκλημα τοὐπό μου;

ΧΟΡΟΣ.

οὐκ οἶδ· ἃ γὰρ δρῶσ' οἱ κρατοῦντες οὐχ ὁρῶ.
αὐτὸς δ' ὅδ' ἤδη δωμάτων ἔξω περᾷ. 531

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

οὗτος σύ, πῶς δεῦρ' ἦλθες; ἢ τοσόνδ' ἔχεις
τόλμης πρόσωπον, ὥστε τὰς ἐμὰς στέγας
515 ἥκειν, φονεὺς ὢν τοῦδε τἀνδρὸς ἐμφανῶς,
λῃστής τ' ἐναργὴς τῆς ἐμῆς τυραννίδος; 535
φέρ' εἰπὲ πρὸς θεῶν, δειλίαν ἢ μωρίαν
ἰδών τιν' ἔν μοι ταῦτ' ἐβουλεύσω ποιεῖν;
ἢ τοὔργον ὡς οὐ γνωριοῖμί σου τόδε
520 δόλῳ προσέρπον, κοὐκ ἀλεξοίμην μαθών;
ἆρ' οὐχὶ μωρόν ἐστι τοὐγχείρημά σου, 540

V. 518. ἔν μοι ex Reisigii coniectura scripsi; libri ἐν ἐμοί.
V. 519. Elmsleio γνωριοῖμι scripsi. Libri γνωρίσοιμι.

quae ad Trach. v. l. de usu huius verbi adnotavimus. Tum γνώμαις recte Brunckius interpretatus videtur consiliis.

V. 508. οἶδα δ' οὐ] De οὐ particulae positu ad Ant. 96. diximus. Tum γνώμῃ videtur significare animo vel animi sententia.

V. 509. Schol.: τοῦ χοροῦ οὐκ ἔχοντος λέγειν, τίνι γνώμῃ ταῦτα ἐλέγετο, ἀπὸ τῶν ἔξωθεν συμβάλλειν βουλόμενος ὁ Κρέων περὶ τοῦ βλέμματος καὶ τοῦ σχήματος; ἐνῷ ταῦτα ἔλεγεν ὁ Οἰδίπους, πυνθάνεται. — ὀρθῆς φρενὸς Iacobsio opposita videtur τῇ σφαλείσῃ, τῇ παραφόρῳ. Ibid. Schol.: ὀρθῆς· ἀληθοῦς.

V. 510. κατηγορεῖτο etc.] Obiectum mihi hoc crimen est?

V. 512. ὅδε — περᾷ] De ὅδε ad Ai. 876. monuimus, de ceteris verbis cf. Ant. 386: δὲ δὲ βάμασιν ἄψοῤῥος ἐς δέον περᾷ. Eurip. Iphig. Taur. 724: γυνὴ γὰρ ἥδε δωμάτων ἔξω περᾷ.

V. 513. πρόσωπον ἔχεις τόλμης πρόσωπον] ὧδε θρασὺς καὶ ἀναιδὴς εἶ. BR.

V. 515. τοῦδε τἀνδρὸς] Id est ἐμοῦ. Cf. Matth. §. 470, 9.

V. 518. ἰδών τιν' ἔν μοι] Cfr. Herodot. I, 37: οὔτε τινὰ δειλίην μοι παριδὼν οὔτε ἀθυμίην.

V. 519. ὡς οὐ γνωριοῖμι] Pendent haec ab eo, quod verbis praegressis ταῦτ' ἐβουλεύσω ποιεῖν continetur, ὑπολαβών vel ἐλπίζων. Nam qui aliquid decrevit facere, simul sperare fore ut perficiat quod decrevit facere indicatur. Ceterum μωρίας erat οὐ γνωρίσαι τοὔργον, contra δειλίας οὐκ ἀλέξασθαι.

V. 520. μαθών] εἰ μάθοιμι.

ἄνευ τε πλήθους καὶ φίλων τυραννίδα
θηρᾶν, ὃ πλήθει χρήμασίν θ' ἁλίσκεται;

ΚΡΕΩΝ.

οἶσθ' ὡς ποίησον; ἀντὶ τῶν εἰρημένων
525 ἴσ' ἀντάκουσον, κἄτα κρῖν' αὐτὸς μαθών.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

λέγειν σὺ δεινός, μανθάνειν δ' ἐγὼ κακὸς 545
σοῦ· δυςμενῆ γὰρ καὶ βαρύν σ' εὕρηκ' ἐμοί.

ΚΡΕΩΝ.

τοῦτ' αὐτό νῦν μου πρῶτ' ἄκουσον ὡς ἐρῶ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

τοῦτ' αὐτὸ μή μοι φράζ', ὅπως οὐκ εἶ κακός.

ΚΡΕΩΝ.

530 εἴ τοι νομίζεις κτῆμα τὴν αὐθαδίαν
εἶναί τι τοῦ νοῦ χωρίς, οὐκ ὀρθῶς φρονεῖς. 550

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

εἴ τοι νομίζεις ἄνδρα συγγενῆ κακῶς
δρῶν οὐχ ὑφέξειν τὴν δίκην, οὐκ εὖ φρονεῖς.

ΚΡΕΩΝ.

ξύμφημί σοι ταῦτ' ἔνδικ' εἰρῆσθαι· τὸ δὲ
535 πάθημ' ὁποῖον φῂς παθεῖν δίδασκέ με.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἔπειθες, ἢ οὐκ ἔπειθες, ὡς χρείη μ' ἐπὶ 555
τὸν σεμνόμαντιν ἄνδρα πέμψασθαί τινα;

V. 522. καὶ φίλων] Φίλους intelligit non tam eos, qui regis corpus armis stipant, quam eos, qui pecunia et opibus eum adiuvant, quod Pisistrato contigisse legimus in Herodt. I, 61. Hinc vers. seq. pro φίλοις memorat χρήματα. MATTHIAE.

V. 522 sq. τυραννίδα θηρᾶν, ὃ] Sic Eur. Helen. 1702 sq., quem locum Erf. adtulit: καὶ χαίρεθ', Ἑλένης οὕνεκ' εὐγενεστάτης γνώρης, ὃ πολλαῖς ἐν γυναιξὶν οὐκ ἔνι. Alia exempla vide ap. Matth. §. 439.

V. 524. οἶσθ' ὡς ποίησον;] Fac, scin quomodo? Cf. Matth. §. 511, 4. Rost. Gr. in us. schol. §. 168. adn. 3.

V. 527. βαρύν] A quo grave quid metuendum; cf. Antig. 767. 1251. 1256.

V. 528. τοῦτ' αὐτὸ] Neque infensum mihi neque perniciosum esse.

V. 533. Schol.: αὐχ ὑφέξειν· οὐκ ἐκτίσειν τὴν τιμωρίαν.

V. 537. Schol.: σεμνόμαντιν· ἐν εἰρωνείᾳ. Ceterum recte iam ab aliis monitum est nihil in medio πέμψασθαι offensionis esse, ut quo Oedipus significetur aliquem sua causa iussus esse mittere, ut ad se veniret Tiresias.

V. 538. αὐτός εἶμι τῷ

ΚΡΕΩΝ.

καὶ νῦν ἔθ' αὐτός εἰμι τῷ βουλεύματι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

πόσον τιν' ἤδη δῆθ' ὁ Λάϊος χρόνον —

ΚΡΕΩΝ.

540 δέδραχε ποῖον ἔργον; οὐ γὰρ ἐννοῶ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἄφαντος ἔρρει θανασίμῳ χειρώματι; 560

ΚΡΕΩΝ.

μακροὶ παλαιοί τ' ἂν μετρηθεῖεν χρόνοι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

τότ' οὖν ὁ μάντις οὗτος ἦν ἐν τῇ τέχνῃ;

ΚΡΕΩΝ.

σοφός γ' ὁμοίως κἀξ ἴσου τιμώμενος.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

545 ἐμνήσατ' οὖν ἐμοῦ τι τῷ τότ' ἐν χρόνῳ;

ΚΡΕΩΝ.

οὔκουν ἐμοῦ γ' ἑστῶτος οὐδαμοῦ πέλας. 565

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἀλλ' οὐκ ἔρευναν τοῦ θανόντος ἔσχετε;

ΚΡΕΩΝ.

παρέσχομεν, πῶς δ' οὐχί; κοὐκ ἠκούσαμεν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

πῶς οὖν τόθ' οὗτος ὁ σοφὸς οὐκ ηὔδα τάδε;

V. 538. ἔθ' αὐτός cum Brunckio scripsi; libri ἐπ' αὐτός, nisi quod Lb ἔθ' αὐτός.

βουλεύματι] Sic Philoct. 521: τότ' οὐκ ἔθ' αὐτὸς τοῖς λόγοις τούτοις φανῇς, et Thucyd. III, 38., quem comparat Elmsleius: ἐγὼ μὲν οὖν ὁ αὐτός εἰμι τῇ γνώμῃ. Cf. Matth. §. 385.

V. 540. Schol.: οὐ γὰρ ἐννοῶ· ἐπεὶ κατὰ παράλειψιν εἶπεν, λέγει· τί με ἐρωτᾷς, ἀγνοῶ.

V. 541. θανασίμῳ χειρώματι] Mortifero ictu.

V. 542. μακροὶ παλαιοί τ'] Gl. ἐπὶ πολὺ διήκοντες καὶ πάλαι ἀρξάμενοι. BR. Hoc dicit: μακρὸς παλαιός τ' ἂν χρόνος εἴη, εἰ μετρηθείη.

V. 543. ἦν ἐν τῇ τέχνῃ] Sic Ai. 271: ἦν ἐν τῇ νόσῳ. Cf. Abresch. Auctar. Thucyd. ad calcem Animadv. in Aesch. T. II. p. 405. et Vig. de Idiot. p. 607. ed. Herm. ERF.

V. 547. ἔρευναν ἔσχετε] Gl. ζήτησιν ἐποιήσατε. BR.

V. 548. κοὐκ ἠκούσαμεν] Ne quis κοὐκ pro κοὔτοι positum putet, tenendum est cohaerere verba παρέσχομεν κοὐκ ἠκούσαμεν, parenthetice interiectis πῶς δ' οὐχί; habuimus; cur non? neque quicquam comperimus.

ΚΡΕΩΝ.

550 οὐκ οἶδ' ἐφ' οἷς γὰρ μὴ φρονῶ σιγᾶν φιλῶ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

τόσον δέ γ' οἶσθα καὶ λέγοις ἂν εὖ φρονῶν. 570

ΚΡΕΩΝ.

ποῖον τόδ'; εἰ γὰρ οἶδά γ', οὐκ ἀρνήσομαι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὀθούνεκ', εἰ μὴ σοὶ ξυνῆλθε, τάσδ' ἐμὰς
οὐκ ἄν ποτ' εἶπε Λαΐου διαφθοράς.

ΚΡΕΩΝ.

555 εἰ μὲν λέγει τάδ', αὐτὸς οἶσθ'· ἐγὼ δέ σου
μαθεῖν δικαιῶ ταῦθ', ἅπερ κἀμοῦ σὺ νῦν. 575

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἐκμάνθαν'· οὐ γὰρ δὴ φονεὺς ἁλώσομαι.

ΚΡΕΩΝ.

τί δῆτ'; ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν γήμας ἔχεις;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἄρνησις οὐκ ἔνεστιν ὧν ἀνιστορεῖς.

ΚΡΕΩΝ.

560 ἄρχεις δ' ἐκείνῃ ταὐτὰ γῆς ἴσον νέμων;

V. 551. Brunckius ex paucis codd. τὸ σὸν δέ dedit.
V. 553. Ex Lud. Doederlini coniectura certissima scripsi

V. 553. Schol.: ὁ μάντις εἰ μὴ ἐλάμβανέ σε κοινωνὸν τοῦ βουλεύματος, οὐκ ἂν με ἔφη τοῦ Λαΐου φονέα.

V. 555 sq. σοῦ μαθεῖν ταὐτά] Proprie: eandem tui perceptionem instituere; cf. quae ad 264. (259.) monui. Hoc autem dicit Creon: Eodem modo, quo tu interrogando me probare studuisti subornatum a me Tiresiam esse, ego te interrogando probabo non posse a me Tiresiam subornatum esse. [V. 559. οὐκ ἔνεστιν] Sic Electr. 527: ἔξοιδα τῶνδ' ἀρνήσις οὐκ ἔνεστί μοι. Similiter in Soph. fr. Creus. 326. ed. Dind.: ἥδιστον δ' ὅτῳ κάρεστι λῆψις οὐ ἐρᾷ καθ' ἡμέραν.

V. 559. ἄρχεις δ' ἐκείνῃ ταὐτά] Vulgo γῆς ex ἴσον aptum putant esse. Quod si verum esset, non tam potestatem quam fines regni inter se divisos haberent rex et regina. Id autem alienissimum. Immo γῆς ex ἄρχεις pendet. Illud autem dubitari potest, significetne ἴσον νέμων quod visum est editoribus, partem regni partem obtinens et administrans, ut v. 201: ἀστραπῶν κράτη νέμων, coll. v. 237. Ant. 1016., an potius parem dignitatem tribuens sc. Iocastae, ut Philoct. 1020: οὐδὲν ἠδὺ γὰρ θεοὶ νέμουσί μοι, coll. v. 1062. Ant. 1371. At posterior ratio multo praestat; nam de liberalitate Oedipi sermo est, quae in dando posita est, non de potentia eiusdem, quae in obtinendo cernitur. DOEDERL.

V. 561. Schol.: ἂν· τὸ τέλειον ἃ ἄν, ἀντὶ τοῦ ἅτινα ἄν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἂν ᾖ θέλουσα, πάντ' ἐμοῦ κομίζεται. 580

ΚΡΕΩΝ.

οὔκουν ἰσοῦμαι σφῶν ἐγὼ δυοῖν τρίτος;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἐνταῦθα γὰρ δὴ καὶ κακὸς φαίνει φίλος.

ΚΡΕΩΝ.

οὔκ, εἰ διδοίης γ', ὡς ἐγώ, σαυτῷ λόγον.
565 σκέψαι δὲ τοῦτο πρῶτον, εἴ τιν' ἂν δοκεῖς
ἄρχειν ἑλέσθαι ξὺν φόβοισι μᾶλλον ἢ 585
ἄτρεστον εὕδοντ', εἰ τά γ' αὐθ' ἕξει κράτη.
ἐγὼ μὲν οὖν οὔτ' αὐτὸς ἱμείρων ἔφυν
τύραννος εἶναι μᾶλλον ἢ τύραννα δρᾶν,
570 οὔτ' ἄλλος ὅστις σωφρονεῖν ἐπίσταται.
νῦν μὲν γὰρ ἐκ σοῦ πάντ' ἄνευ φόβου φέρω· 590
εἰ δ' αὐτὸς ἦρχον, πολλὰ κἂν ἄκων ἔδρων.
πῶς δῆτ' ἐμοὶ τυραννὶς ἡδίων ἔχειν
ἀρχῆς ἀλύπου καὶ δυναστείας ἔφυ;
575 οὔπω τοσοῦτον ἠπατημένος κυρῶ,
ὥστ' ἄλλα χρῄζειν ἢ τὰ σὺν κέρδει καλά. 595

τάς δ'. Libri τάς, quod miris machinis explicare quidam interpres conatus est.

— κομίζεται· ἀντὶ τοῦ ἔχει. Cf. O. C. 1406 sq. ed. meae.

V. 563. ἐνταῦθα etc.] Ex hoc ipso apparet te perfidum amicum esse, quod regni te participem esse vis.

V. 564. Triclin.: οὐδαμῶς φαίνομαι κακὸς φίλος, εἰ διδοίης σαυτῷ λόγον, ἤγουν σκέψιν καὶ διαγνωστικὴν κρίσιν, ὡς ἐγώ, δηλονότι ἐμαυτῷ δίδωμι. ἤγουν σκέψαι, ὡς ἐγὼ σκέπτομαι. Comparant editt. Eur. Med. 872: ἐγὼ δ' ἐμαυτῇ διὰ λόγων ἀφικόμην, et Herodt. II, 162. extr.: οὐδένα λόγον ἐωυτῷ δόντα, ubi vid. Wesselingius.

V. 565. ἂν δοκεῖς etc.] Pertinere ἂν particulam ad ἑλέσθαι iam Triclinius monuit.

V. 567. ἄτρεστον εὕδοντ'] Scil. ἄρχειν. Verbum εὕδειν metaphorico sensu, tranquillum esse, etiam supra v. 65. usurpatum.

V. 568. ἱμείρων ἔφυν etc.] Similiter Phil. 1052: νικᾶν γε μέντοι παντάχοῦ χρῄζων ἔφυν. De sententia comparat Brunck. Eur. Hipp. 1013 sqq.

V. 569. τύραννα δρᾶν] Regia agere, i. e. regia potestate frui. Cf. Ant. 1169: καὶ ζῇ τύραννον σχῆμ' ἔχων. Saepius τύραννος pro τυραννικός Aeschylus et Euripides usurparunt.

V. 571. φέρω] Expectes φέρομαι. Sed vide quae ad O. C. 6. adnotata sunt.

V. 575. οὔπω — κυρῶ] Nondum in tanto errore versor, i. e. nondum ita stultus sum.

V. 576. τὰ σὺν κέρδει καλά] Vide ad v. 55.

νῦν πᾶσι χαίρω, νῦν με πᾶς ἀσπάζεται,
νῦν οἱ σέθεν χρήζοντες αἰκάλλουσί με·
τὸ γὰρ τυγχεῖν αὐτοῖς ἅπαντ' ἐνταῦθ' ἔνι.
580 πῶς δῆτ' ἐγὼ κεῖν' ἂν λάβοιμ' ἀφεὶς τάδε;
οὐκ ἂν γένοιτο νοῦς κακὸς καλῶς φρονῶν. 600
ἀλλ' οὔτ' ἐρᾶστής τῆσδε τῆς γυναικὸς ἔφυν,
οὔτ' ἂν μετ' ἄλλου δρῶντος ἂν τλαίην ποτέ.
καὶ τοῦδ' ἔλεγχον τοῦτο μὲν Πυθῶδ' ἰὼν
585 πεύθου τὰ χρησθέντ' εἰ σαφῶς ἤγγειλά σοι·
τοῦτ' ἄλλ', ἐάν με τῷ τερασκόπῳ λάβῃς 605
καινῇ τι βουλεύσαντα, μή μ' ἁπλῇ κτάνῃς
ψήφῳ, διπλῇ δέ, τῇ τ' ἐμῇ καὶ σῇ, λαβών·
γνώμῃ δ' ἀδήλῳ μή με χωρὶς αἰτιῶ.
590 οὐ γὰρ δίκαιον οὔτε τοὺς κακοὺς μάτην
χρηστοὺς νομίζειν, οὔτε τοὺς χρηστοὺς κακούς.

V. 578. αἰκάλλουσί με ex Lud. Dindorfii coniectura scripsi. Libri inepte ἐκκαλοῦσί με.

V. 577. νῦν πᾶσι χαίρω] Recte Brunckius: nunc omnibus oblector, id est nunc omnes amo et (νῦν — ἀσπάζεται) vicissim ab omnibus amor.

V. 579. τὸ γὰρ τυγεῖν ἅπαντα ἔστιν αὐτοῖς ἐνταῦθα, ἤγουν ἐν ἐμοί, omnia quae cupiunt ut consequantur in me positum esse intelligunt. De τυγχάνω cum quarto casu iuncto vide ad Eur. Med. 759. B R. Praestabit fortasse ἐνταῦθα explicare ἐν τούτῳ, id est ἐν τῷ αἰκάλλειν με.

V. 580. κεῖν' ἂν — τάδε] Κεῖνα, i. e. τύραννος εἶναι, τάδε, i. e. τύραννα δρᾶν.

V. 581. Schol.: φρονῶν· ὁ καλῶς φρονῶν νοῦς οὐκ ἂν κακὸς γένοιτο.

V. 582. ἀλλ' οὔτ' — ἔφυν] Sed neque ipse in hac sententia i. e. voluntate esse consuevi, scil. ut rex esse vellem (κεῖνα λάβοιμι). Frequentat autem Sophocles, quod monuit iam Brunck. ad h. locum, verbum ἐρᾶν et nomen ἔρως pro cupere, optare, fovere. Vide O. C. 436. 512. Ai. 967. Phil. 651. 660.

V. 583. τλαίην ποτέ] Ex δρῶντος repetendum δρᾶν. E R F. De usu verbi τλῆναι ad O. C. 180. monitum est.

V. 584. Triclin.: καὶ τοῦτο μὲν ἰὼν καὶ ἐλθὼν Πυθῶδε καὶ εἰς τὴν Πυθίαν, πεύθου καὶ μάνθανε τὰ χρησθέντα καὶ τὰ μαντευθέντα σοι, ἔλεγχον καὶ δοκιμάσαν τῶνδε, εἰ σαφῶς καὶ ἀληθῶς ἤγγειλά σοι ταῦθ' ἃ ἔφην σοι. οὕτω καὶ τὸ ἔλεγχον λέγε, καὶ μὴ λάβῃς ἔξωθεν τὸ εἰς· ἀλλ' ὥσπερ φαμέν, μανθάνω τὸν διδάσκαλον περὶ ἐμὲ εὔνουν, οὕτω καὶ τοῦτο, μάνθανε τὰ χρησθέντα ἔλεγχον τῶνδε. Alia huius locutionis exempla collegit Matth. §. 432, 5. — τοῦτο μὲν — τοῦτ' ἄλλο, primum — deinde. Cf. Philoct. 1345 sq. et Matth. §. 288. not. 2.

V. 586 sq. τῷ τερασκόπῳ — κοινῇ] Vide Matth. §. 385.

φίλον γὰρ ἐσθλὸν ἐκβαλεῖν ἔθον λέγω 611
καὶ τὸν παρ' αὐτῷ βίοτον, ὃν πλεῖστον φιλεῖ.
ἀλλ' ἐν χρόνῳ γνώσει τάδ' ἀσφαλῶς· ἐπεὶ
χρόνος δίκαιον ἄνδρα δείκνυσιν μόνος,
κακὸν δὲ κἂν ἐν ἡμέρᾳ γνοίης μιᾷ.

ΧΟΡΟΣ.

καλῶς ἔλεξεν εὐλαβουμένῳ πεσεῖν,
ἄναξ. φρονεῖν γὰρ οἱ ταχεῖς οὐκ ἀσφαλεῖς.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὅταν τάχυς τις οὐπιβουλεύων λάθρᾳ
χωρῇ, ταχὺν δεῖ κἀμὲ βουλεύειν πάλιν.
εἰ δ' ἡσυχάζων προσμενῶ, τὰ τοῦδε μὲν 620
πεπραγμένα ἔσται, τἀμὰ δ' ἡμαρτημένα.

ΚΡΕΩΝ.

τί δῆτα χρῄζεις; ἦ με γῆς ἔξω βαλεῖν;

V. 603. ἦ με ex Lb restitui. Vulgo ἤ με.

V. 588. Schol.: διπλῇ δέ· ὅτι καὶ αὐτὸς τὸν ἐμαυτοῦ καταψηφίσομαι θάνατον.

V. 589. Schol. min.: γνώμῃ δ' ἀδήλῳ· ἐπὶ λογισμῷ ἀμφιβολίαν ἔχοντι. — χωρίς, privatim, i. e. sine me, mea defensione non audita.

V. 590. μάτην] Gl. ἀνεξετάστως. BRUNCK.

V. 593. τὸν παρ' αὐτῷ βίοτον] I. e. τὸν αὐτοῦ βίοτον, vitam suam. Demosth. pro cor. T. I. Reisk. p. 318: εἰ δ' οὖν ἔστι καὶ παρ' ἐμοί τις ἐμπειρία. ERF.

V. 595 sq. χρόνος δίκαιον — μιᾷ] Sententia ne inepta esse, Hermannus inquit, et ipsa secum pugnare videatur, quia, si probitas non cognoscitur nisi longo tempore, diu latere etiam improbitas potest, tenendum est sic eam accipiendam esse: multa quotidie in vita accidere, in quibus mali homines ingenium suum prodant, pauca autem, ex quibus aliquem bonum esse certo perspiciatur, quia probitas plerumque abstinendo magis quam aliquid faciendo conspicua fiat.

V. 597. καλῶς — πεσεῖν] Optime dixit ei, qui cavet, ne cadat, i. e. diligenter haec, quae dixit, considerabit is, qui cavet, ne praeceps feratur. De πεσεῖν confert Elmsleius El. 398. ἐξ ἀβουλίας πεσεῖν, et 429. μηδ' ἀβουλίᾳ πεσεῖν.

V. 598. Schol.: ὁ γὰρ ταχὺ βουλευόμενος καὶ μὴ πολλάκις βασανίζων τὴν γνώμην σφάλλεται. πρὸς ὃ ὁ Οἰδίπους φησίν, ὅτι πρὸς τὰς ταχείας ἐπιβουλὰς δεῖ ταχεῖαν καὶ τὴν ἄμυναν εἶναι.

V. 599 sq. ταχύς — χωρῇ] Exspectaveris ταχύ τι χωρῇ, sed vide quae ad Philoct. 1062. adnotavimus. De τίς pronomine cum masculino adiectivi coniuncto satis dixit Passovius Lex. Gr. sub illo pronomine.

V. 602. τἀμὰ] Scil. τὰ βουλεύματα, ut ex 600. apparet. — ἡμαρτημένα, irrita erunt.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἥκιστα. θνήσκειν; οὐ φυγεῖν σε βούλομαι.

ΚΡΕΩΝ.

605 ὅταν προδείξῃς, οἷόν ἐστι τὸ φθονεῖν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὡς οὐχ ὑπείξων οὐδὲ πιστεύσων λέγεις; 625

ΚΡΕΩΝ.

οὐ γὰρ φρονοῦντά σ' εὖ βλέπω.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

τὸ γοῦν ἐμόν.

ΚΡΕΩΝ.

ἀλλ' ἐξ ἴσου δεῖ κἀμόν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἀλλ' ἔφυς κακός.

ΚΡΕΩΝ.

εἰ δὲ ξυνίης μηδέν;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἀρκτέον γ' ὅμως.

V. 609. Hermannus ex coniectura ἀρκτέος scripsit, nescio an recte.

V. 610. Musgravius ἄρχοντας coniecit.

V. 611. μέτεστιν, οὐχὶ T. Dresd. a. μέτεστι τῆσδ' οὐχὶ La, Lc, Γ, Δ, Pal. aliique. μέτεστι τῆσδ', οὐ Ald. et aliquot codd., inter quos Θ. μέτεστ' οὐχὶ Lb pr.

V. 605. οἷόν ἐστι τὸ φθονεῖν] Optime hoc exponit gl. in B.: οἷός ἐστιν ὁ ἐμὰς πρὸς σὲ φθόνος, quum primum ostenderis, quae mea sit erga te invidia. BRUNCK.

V. 607—611. Recte monet Iacobsius breves has enuntiationes obscurius elatas iram magis magisque incensam indicare.

V. 607. τὸ γοῦν ἐμόν] Scil. εὖ φρονῶ, id est mearum certe rerum intelligentiam habeo. Quod ita dicit Oedipus, ut quid sibi conducat intelligere se adsignificet.

V. 609. Schol.: μηδέν· ὧν ὑπονοεῖς. — ἀρκτέον γ' ὅμως· ἀλλὰ χρὴ βασιλεύειν. Immo, G. Dindorfius inquit, βασιλεύεσθαι, quum ἀρκτέον hic passive dicatur; qui frequens est adiectivi verbalis ἡσσητέος usus, rarior aliorum. — Nihilominus valde dubito de veritate scripturae vulgatae assentiendumque Hermanno puto, qui ἀρκτέος scribendum iudicavit.

V. 610. οὔτοι κακῶς γ' ἄρχοντος] De genitivo absoluto vide Matth. §. 563.

V. 610 sqq. ὦ πόλις, πόλις] Oedipus, quum a Creonte pravus rex dictus esset, civitatem, quam bene se administrasse sibi conscius erat, appellat, ut iniuriam sibi inlatam ulciscatur. Ei Creon ita respondet, ut sibi quoque civi cives opem laturos iniuriamque, qua ab Oedipo adfectus esset, ulturos esse dicat.

ΚΡΕΩΝ.

610 οὗτοι κακῶς γ' ἄρχοντος.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ πόλις, πόλις.

ΚΡΕΩΝ.

κἀμοὶ πόλεως μέτεστιν, οὐχὶ σοὶ μόνῳ. 630

ΧΟΡΟΣ.

παύσασθ', ἄνακτες· καιρίαν δ' ὑμῖν ὁρῶ
τήνδ' ἐκ δόμων στείχουσαν Ἰοκάστην, μεθ' ἧς
τὸ νῦν παρεστὸς νεῖκος εὖ θέσθαι χρεών.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

615 Τί τήνδ' ἄβουλον, ὦ ταλαίπωροι, στάσιν
γλώσσης ἐπήρασθ', οὐδ' ἐπαισχύνεσθε, γῆς 635
οὕτω νοσούσης, ἴδια κινοῦντες κακά;
οὐκ εἶ σύ τ' οἴκους, σύ τε, Κρέων, κατὰ στέγας,
καὶ μὴ τὸ μηδὲν ἄλγος εἰς μέγ' οἴσετε;

ΚΡΕΩΝ.

620 ὄμαιμε, δεινά μ' Οἰδίπους ὁ σὸς πόσις

V. 615. τήνδ' ex Lud. Doederlini coniectura scripsi. Libri τήν. Vide notam criticam ad v. 553. ed. meae.

V. 616. ἐπήρασθ' ex optimis codd. probante Elmsleio recepi pro ἐπήρατ'. Confert Elmsl. Demosth. pro cor. p. 302. ed. Reisk.: ταύτην τὴν φωνὴν ἐκεῖνος ἀφῆκε δι' ἐμέ, πολλοὺς καὶ θρασεῖς τὰ πρὸ τούτων ἐπαιρόμενος λόγους.

V. 613. τήνδε] Vide quae ad v. 512. adnotata sunt.

V. 614. εὖ θέσθαι] Conferendum El. 1434: βᾶτε κατ' ἀντιθύρων ὅσον τάχιστα, νῦν, τὰ πρὶν εὖ θέμενοι, τάδ' ὡς πάλιν.

V. 615 sq. στάσιν γλώσσης] Similiter Trach. 1179: ταρβῶ μὲν ἐς λόγου στάσιν τοιάνδ' ἐπελθών.

V. 617. Schol.: ἴδια κινοῦντες κακά· φιλονεικοῦντες.

V. 618 sq. οὐκ εἶ σύ τ' — καὶ μὴ — οἴσετε;] Frequens haec particularum οὐ et μή in interrogatione coniunctio, ita ut οὐ particula aliquid fieri iubeatur, μὴ particula aliquid fieri vetetur. Sic Ai. 75: οὐ σῖγ' ἀνέξει, μηδὲ δειλίαν ἀρεῖς; Trach. 1183: οὐ θᾶσσον οἴσεις, μηδ' ἀπιστήσεις ἐμοί; Eurip. Hippol. 498: ὦ δεινὰ λέξας, οὐχὶ συγκλείσεις στόμα, καὶ μὴ μεθήσεις αὖθις αἰσχίστους λόγους; Helen. 437: οὐκ ἀπαλλάξει δόμων, καὶ μὴ πρὸς ἀνάλειψιν ἐστηκὼς πύλας ὄχλον παρέξεις δεσπότῃ; Fallunturautem vehementer, qui in his exemplis ad μὴ particulam οὐ repetendam putant.

V. 619. Schol. rec.: τὸ μηδὲν ἄλγος· καὶ μὴ τὴν οὐθαμινὴν λύπην εἰς μέγα κομίσετε. Immo recte monuit Doederlinus substantivum ἄλγος non cum verbis τὸ μηδέν, de quibus vide quae ad Aiac. 1203. monita sunt, sed cum εἰς μέγα iungendum esse.

δρᾶσαι δικαιοῖ, δυοῖν ἀποκρίνας κακοῖν, 640
ἢ γῆς ἀπῶσαι πατρίδος, ἢ κτεῖναι λαβών.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ξύμφημι· δρῶντα γάρ νιν, ὦ γύναι, κακῶς
εἴληφα τοὐμὸν σῶμα σὺν τέχνῃ κακῇ.

ΚΡΕΩΝ.

625 μή νυν ὀναίμην, ἀλλ' ἀραῖος, εἴ σέ τι
δέδρακ', ὀλοίμην, ὧν ἐπαιτιᾷ με δρᾶν. 645

ΙΟΚΑΣΤΗ.

ὦ πρὸς θεῶν πίστευσον, Οἰδίπους, τάδε,
μάλιστα μὲν τόνδ' ὅρκον αἰδεσθεὶς θεῶν,
ἔπειτα κἀμέ, τούσδε θ', οἳ πάρεισί σοι.

ΧΟΡΟΣ.

(στροφὴ α').

630 πιθοῦ θελήσας φρονήσας τ', ἄναξ, λίσσομαι. 650

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

τί σοι θέλεις δῆτ' εἰκάθω;

V. 625. μή νυν ex coniectura scripsi. Libri μὴ νῦν. Confer quae ad Ant. 699. adnotavimus.

V. 636. Ex Hermanni coniectura σ' pronomen post λόγῳ

V. 621. Schol.: ἀποκρίνας· ἐκ τῶν δύο ποιήσας. De synizesi cfr. Herm. Elem. doctr. metr. p. 53., qui ad hunc locum comparat scriptorem Phoenicis v. 28: duodecies undis irrigat omne nemus.

V. 624. τοὐμὸν σῶμα] Id est μέ. Cf. Eur. Alc. 647: οὐκ ἦσθ' ἄρ' ὀρθῶς τοῦδε σώματος πατήρ, id est ἐμὸς πατήρ. Ad quem locum alia citantur ex Heracl. exempla. BRUNCK. Adde O. C. 355. El. 1233. 1333.

V. 625. Suidas: ἀραῖος· ἀρᾷ ὑποκείμενος. Vide v. 1291.

V. 625 sq. ἀραῖος — δρᾶν] De verborum collocatione confer quae exempla ad O. C. 1223. attulimus.

V. 630. πιθοῦ θελήσας φρονήσας τ'] Recte Brunck.: obtempera volens prudensque. Cf. Ai. 371: ὕπειπε καὶ φρόνησον εὖ. Philoct. 1343: συγχώρει θέλων. Scholiasta: οἷον, μὴ τῇ ὀργῇ εἴκων, ἀλλὰ τὰ δέοντα διασκεψάμενος· καλῶς τὸ θελήσας. πολλάκις γὰρ ἐπὶ ταῖς ὀργαῖς μεταγνῶναί τις ὀφείλων, αἰδούμενος ἐμμένει τοῖς ἁμαρτήμασιν.

V. 632. ἐν ὅρκῳ μέγαν] Id est μέγαν ὅρκῳ, ἐν ᾧ ἐστι. Cf. quae ad v. 17. monita sunt. De iurisiurandi apud veteres religione comparat Brunck. Eur. Hipp. 1047.

V. 634. φράζε δὴ, τί φῄς] Respondet nostro: was du meinst. Ai. 794: ὥστε μ' ὠδίνειν, τί φῄς. ERF. Schaeferus comparat Xen. An. II, 1, 15: σὺ δ' ἡμῖν εἰπὲ, τί λέγεις.

V. 635. τὸν ἐναγῆ] Id est ἐξώλειαν ἑαυτῷ ἐπαρώμενον. Cf.

ΧΟΡΟΣ.

τὸν οὔτε πρὶν νήπιον, νῦν τ' ἐν ὄρκῳ μέγαν
καταίδεσαι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

οἶσθ' οὖν ἃ χρῄζεις; 655

ΧΟΡΟΣ.

οἶδα.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

φράζε δή, τί φῄς.

ΧΟΡΟΣ.

635 τὸν ἐναγῆ φίλον μήποτ' ἐν αἰτίᾳ
σὺν ἀφανεῖ λόγῳ σ' ἄτιμον βαλεῖν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

εὖ νυν ἐπίστω, ταῦθ' ὅταν ζητῇς, ἐμοὶ
ζητῶν ὄλεθρον ἢ φυγὴν ἐκ τῆσδε γῆς.

ΧΟΡΟΣ.

(στροφὴ β'.)

οὐ τὸν πάντων θεῶν θεὸν πρόμον Ἅλιον· 660
640 ἐπεὶ ἄθεος, ἄφιλος, ὅ τι πύματον

addidi.

V. 637. εὖ νυν ipse scripsi. Libri εὖ νῦν. Confer notam criticam ad v. 625.

Aeschin. in Ctesiph. p. 502., quo ex loco huius nostri interpretatio petenda. Ἐναγής et ἀφαῖς ἔνοχος iuncta ibid. p. 512. 515. ERF. Recte; respicit hoc verbo Chorus ad ipsius Creontis verba v. 645: ἀφαῖος ὁλοίμην, εἰ etc.

Ibid. ἐν αἰτίᾳ] Iungendum cum βαλεῖν, ut ἐν αἰτίᾳ βαλεῖν sit: culpae vel criminis arguere. Sic Trachin. 940.: ὥς νιν ἀματαίας αἰτίᾳ βάλοι κακῇ. Plato p. 1287. F: μηδέποτε βαλεῖν ἐν αἰτίᾳ τὸν δεινόν τινα. Philo Iud. Vol. I. p. 545: οὐ πᾶσαν κάκωσιν ἐν αἰτίᾳ τίθεμαι. MUSGR. Itaque σὺν ἀφανεῖ λόγῳ ἐν αἰτίᾳ βαλεῖν idem est atque quod supra dixit Creon v. 608: γνώμῃ δ' ἀδήλῳ μή με — αἰτιῶ. Apte conferunt editores Antiphont. p. 136. (733. Reisk. 59. Bekk.): ἐγὼ μὲν γὰρ σοι φανερὰν τὴν πρόνοιαν εἰς ἐμὲ ἀποδείκνυμι, σὺ δέ με ἐν ἀφανεῖ λόγῳ ζητεῖς ἀπολέσαι.

V. 637. Schol.: εὖ νυν ἐπίστω· γίνωσκε, ὅτι τούτῳ συνηγορῶν ἐμὲ ἀδικεῖς. οὐδὲν γὰρ ἄλλο ἢ ὄλεθρόν μοι ἐπάγεις, εἰ παρόψομαι τὸν ἐπιβουλεύοντα.

V. 639. οὐ τὸν] Id est οὐ μὰ τὸν etc. Saepissime μά' sic opprimitur, ut infra 1088. Antig. 758. El. 1063. Eur. Ion. 888. BR. Scholiasta: ἐπὶ ὅλεθρον καταπέφευγεν, ἐξ οὗ μάλιστα ἐδόκει πεῖσαι τὸν βασιλέα. ἤλιον δὲ ὄμνυσιν, ὅτι πάντα ἑωρακὼς αὐτὸς συνῄδει τὸ πᾶν.

V. 640. ἄθεος] Vide ad v. 249. ed. meae. — Schol. codicis Lips.: ὅ τι πύματον ὄλεθρον φθαρείην ὅπερ ἔσχατον,

ὀλοίμαν, φρόνησιν εἰ τάνδ' ἔχω.
ἀλλά μοι δυςμόρῳ γᾶ φθίνουσα 665
τρύχει ψυχάν, τάδ' εἰ κακοῖς κακὰ
προςάψει τοῖς πάλαι τὰ πρὸς σφῷν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὅδ' οὖν ἴτω, κεἰ χρή μὲ παντελῶς θανεῖν,
ἢ γῆς ἄτιμον τῆςδ' ἀπωσθῆναι βίᾳ. 670
τὸ γὰρ σόν, οὐ τὸ τοῦδ', ἐποικτείρω στόμα
ἐλεινόν· οὗτος δ', ἔνθ' ἂν ᾖ, στυγήσεται.

ΚΡΕΩΝ.

στυγνὸς μὲν εἴκων δῆλος εἶ, βαρὺς δ', ὅταν
θυμοῦ περάσῃς. αἱ δὲ τοιαῦται φύσεις
αὐταῖς δικαίως εἰσὶν ἄλγισται φέρειν. 675

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

οὔκουν μ' ἐάσεις, κἀπτὸς εἶ;

V. 642. Aliquid mendi latere in verbis ἀλλά μοι — ψυχάν vel ex numeris versus antistrophici intelligimus. Neque tamen liquet adhuc mihi, quid poeta scripserit. Hermannus nuper coniecit: ἀλλά μ' ἀ δύςμορος γᾶ φθίνουσα τρύχει, deleto vocabulo ψυχάν.

ἤγουν ἀπώλειαν ἥτις ἐσχάτη· τουτέστι φθαρείην ἐσχάτην ἀπώλειαν.

V. 642 sqq. Triclin.: ἀλλ' ἵνα μὴ κορυφωθείη ἡ τῆς πόλεως δυςτυχία τὰ ὑμέτερα προςλαβοῦσα κακά, προνοούμενος ἐγὼ τὴν ἱκετείαν ταύτην ἀπήνεγκά σοι. Recte; hoc enim dicit Chorus: conficit animum meum calamitas civitatis, si augetur malis his, quae a vobis profiscuntur.

V. 645. προςάψει] Hoc loco neutralem significationem habet, ut συνάπτειν Aesch. Pers. 883. Eur. Hipp. 187. ERF. Immo, Elmaleius inquit, activum est προςάψει. Pendet a γᾶ v. 642. Addita habeat recte interpretatur anonymus apud Burgesium, Eurip. Herc. f. 1210: ἰὼ παῖ, κατάσχεθε λέοντος ἄγριον θυμόν, ὡς βρόμον ἐπὶ φόνιον, ἀνόσιον ἐξάγει, κακὰ θέλων κακοῖς ξυνάψαι, τέκνον. Adde Med. 78. Iph. T. 487.

V. 646. ἴτω] i. e. ἀπίτω. Vide ad Philoct. 48.

V. 650. στυγνὸς — δῆλος εἶ] Immitem (crudelem) te ostendis, quum cedis. Eodem significatu quum alibi στυγνός positum tum El. 918: νῦν δ' ἦν τὰ πρόσθεν στυγνός.

V. 650 sq. βαρὺς δ' — περάσῃς] Scholiasta: ὅταν δὲ ἐπὶ τὸ πέρας ἔλθῃς τῆς ὀργῆς, τότε βαρέως οἴσεις τὸ πραγμα, οἷον μετανοήσεις καὶ ἄδικα ἐνθυμηθήσῃ. Quem secutus recte Brunckius haec verba sic interpretatus est: ubi vero ira deferbuerit, tum te ipsum oderis.

V. 651 sq. αἱ δὲ — φέρειν] Istiusmodi vero natura sibimet ipsi molestissima est, i. e. qui ira ita abripi se

ΚΡΕΩΝ.

πορεύσομαι,
σοῦ μὲν τυχὼν ἀγνώτος, ἐν δὲ τοῖσδ' ἴσος.

ΧΟΡΟΣ.

(ἀντιστροφὴ α'.)

655 γύναι, τί μέλλεις κομίζειν δόμων τόνδ' ἔσω;

ΙΟΚΑΣΤΗ.

μαθοῦσά γ' ἥτις ἡ τύχη. 680

ΧΟΡΟΣ.

δόκησις ἀγνὼς λόγων ἦλθε, δάπτει δὲ καὶ
τὸ μὴ 'νδικον.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

ἀμφοῖν ἀπ' αὐτοῖν;

ΧΟΡΟΣ.

ναίχι.

V. 644. Omisi καὶ copulam vulgo ante τάδ' positam, quod Hermannus iam olim faciundum coniecerat. –

V. 649. ἐλεινόν primus Erfurdtius restituit. Libri ἐλεεινόν.

patitur, ut aliquid decernat, cuius eum postea poeniteat, sibimet ipsi maximos dolores parat.

V. 654. σοῦ μὲν τυχὼν ἀγνώτος] Te consecutus talem, qui me non noris, i. e. a te non agnitus qualis sum, ἐν δὲ τοῖσδ' ἴσος, inter hos vero iustus. De locutione τυγεῖν τινός τινος vide ad Phil. 318. ed. meae et de ἴσος ad cand. fab. v. 675.

V. 655. κομίζειν δόμων τόνδ' ἔσω] Vide ad v. 231—233. ed. meae. Scholiasta: ὡς κατέγνωκεν ὁ χορὸς τοῦ Οἰδίποδος, παρακελεύεται τῇ γυναικὶ εἰσάγειν αὐτόν.

V. 656. μαθοῦσα] Adsumendum e versu anteced. κομιῶ αὐτὸν ἔσω, μαθοῦσα, ubi cognovero. Cf. ad Philoct. 998. ed. meae. Scholiasta: πιθανῶς μετὰ τὸ διηλλάχθαι αὐτοὺς ἐπιζητεῖ τὴν αἰτίαν. ἅμα δὲ καὶ ἵνα ἀρχὴ γένηται τοῦ ἀναγνωρισμοῦ.

V. 657. δόκησις — ἦλθε] Apparet genitivum λόγων ex ἀγνὼς aptum esse, ita ut δόκησις ἀγν. λ. sit opinio, quae nihil certi proferre sciat. Tum de usu verbi ἦλθε confer v. 523: ἀλλ' ἦλθε μὲν δὴ τοῦτο τοὔνειδος etc. Scholiasta: ὁ χορὸς ὑπὲρ ἀμφοτέρων ἀπολογεῖται· ὑπὲρ μὲν τοῦ Κρέοντος, ὅτι ἐπ' ἀδήλοις ἐγκέκληται· ὑπὲρ δὲ τοῦ Οἰδίποδος, ὅτι εἰκότως ὠργίσθη, ἐπὶ τοιούτοις διαβληθείς.

Ibid. Schol.: τὸ μὴ 'νδικον· οἷον, τὸ μὴ ἐνδίκως θορυβούμενον, ὃ ἔστιν ἡ ψευδὴς διαβολή, κἂν τὸ συνειδὸς ἐξόφμενον ᾖ. Mordet, sc. Creontem, iniusta Oedipi criminatio. MUSGR.

V. 659. Schol.: ἀμφοῖν ἀπ' αὐτοῖν· οἷον, ἀμφότεροι τῆς διαφορᾶς αἴτιοι εἰσιν;

ΙΟΚΑΣΤΗ.

καὶ τίς ἦν λόγος;

ΧΟΡΟΣ.

660 ἅλις ἔμοιγ', ἅλις, γᾶς προπονουμένας, 685
φαίνεται, ἔνθ' ἔληξεν, αὐτοῦ μένειν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὁρᾷς ἵν' ἥκεις, ἀγαθὸς ὢν γνώμην ἀνήρ,
τοὐμὸν παριεὶς καὶ καταμβλύνων κέαρ;

ΧΟΡΟΣ.

(ἀντιστροφὴ β'.)

ὦναξ, εἶπον μὲν οὐχ ἅπαξ μόνον, ἴσθι δὲ 690
665 παραφρόνιμον, ἄπορον ἐπὶ φρόνιμα
πεφάνθαι μ' ἄν, εἴ σε νοσφίζομαι,
ὅς τ' ἐμὰν γᾶν φίλαν ἐν πόνοις 695

V. 670. Libri veteres: εἰ δύναιο γενοῦ, Triclin. εἰ δύναιο γίνου. Certum est intellectumque iam ab Hermanno spurium esse γενοῦ, deproptum ex v. 53. Neque tamen deleto isto vocabulo hunc locum persanatum credo; requiritur enim necessario verbum

V. 660 sqq. Schol.: ἅλις ἔμοιγ', ἅλις· αὔταρκές μοι φαίνεται στῆσαι τὸν λόγον ἔνθα ἔληξεν· ἀντὶ τοῦ ἱκανὰ λέλεκται, καὶ αὔταρκές ἐστιν ἀναπεπαῦσθαι τὰ τοῦ λόγου, ἔνθα ἔληξεν ἡ στάσις.

V. 662 sq. Schol.: ὁρᾷς ἵν' ἥκεις, ἀγαθός· τοῦτό φησιν ὁ Οἰδίπους ἀγανακτῶν. διὰ τί πρὸς ἕτερον ἀποφεύγεις, καίτοι ἀγαθὸς ὢν ἀνήρ, καὶ οὐχ ὁμολογεῖς τὰ λυπήσαντά με τῇ ἱστορίᾳ; διὰ τί οὖν σὺ συνοργίζῃ μοι, ἀλλὰ κραύνεις με ὑπὲρ τοῦ Κρέοντος;

V. 663 sq. τοὐμὸν παριεὶς καὶ — κέαρ] Iungo τοὐμὸν παριείς, id quod ex re mea fuerit omittens, non curans, negligens, καὶ τὸν νοῦν κέαρ κατ., animum, quo erga me affectus esse debeas, hebetans, languescere sinens. Talem interpretationem mihi proxima Chori verba videntur requirere. Si κέαρ ad Oedipum redit, iram regis intellexerim, quae ipso iudice in tali discrimine non leniri et retundi debebat, sed excitari potius ad superandas Creontis insidias. FR. IACOBS.

V. 664. οὐχ ἅπαξ μόνον] Non semel tantum, i. e. crebro, saepe.

V. 665. παραφρόνιμον] Insanum, amentem; ἄπορον ἐπὶ φρόνιμα, ad omne prudens consilium inhabilem. MUSGR.

V. 666. εἴ σε νοσφίζομαι] Si te deseream; i. e. si, quod tu suspicaris, cum Creonte contra te faciam.

V. 667. ἐν πόνοις] ἐν κακοῖς, quum a Sphinge premebantur Thebani.

V. 669. κατ' ὀρθὸν οἴρεσας] Vento secundo sive prospero cursu direxisti, i. e. servasti. Loquitur enim de civitate ut de navi, quam gubernavit Oedipus. Cf. Trachin. 827: καὶ τάδ' ὀρθῶς ἔμπεδα κατουρίζει. Eur. Androm. 611. et,

ἀλύουσαν κατ' ὀρθὸν οὔρισας,
670 ταυῦν τ' εὔπομπος, εἰ δύναιο.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

πρὸς θεῶν δίδαξον κἄμ', ἄναξ, ὅτου ποτὲ
μῆνιν τοσήνδε πράγματος στήσας ἔχεις.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἐρῶ (σὲ γὰρ τῶνδ' ἐς πλέον, γύναι, σέβω) 700
Κρέοντος οἷά μοι βεβουλευκὼς ἔχει.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

675 λέγ', εἰ σαφῶς τὸ νεῖκος ἐγκαλῶν ἐρεῖς.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

φονέα μέ φησι Λαΐου καθεστάναι.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

αὐτὸς ξυνειδώς, ἢ μαθὼν ἄλλου πάρα;

finitum, oppositum verbo οὔρισας. Id quale fuerit, nondum potui indagare. Ceterum pro ταυῦν τ' in multis libris exstat ταυῦν δ', quod ut potuisse dici bene scio, ita vulgatam scripturam multo accommodatiorem loci sensui simplicioremque esse intelligo.

quod alia de causa huc pertinet, huius fab. 88. κατ' ὀρθὸν ἐξελθόντα.

V. 667—670. ὅς τ' — ταυῦν τε] Idem hic dicit atque v. 52 sq. iam dictum a poeta est: ὄρνιθι γὰρ καὶ τὴν τότ' αἰσίῳ τύχην παρέσχες ἡμῖν, καὶ ταυῦν ἴσος γενοῦ. Illo autem in loco quo iure in membro etiam posteriore verbum finitum positum est, eodem id requiritur hoc loco, ita ut dubitari nequeat, quin librariorum incuria oblitteratum sit. De τὲ — τὲ particularum collocatione ad v. 35 sqq. diximus, de omisso πάλαι adverbio, cui oppositum ταυῦν est, ad v. 447. Denique nomen εὔπομπος recte explicat Schol. cod. Lips.: ἀγαθὸς ὁδηγός, κυβερνήτης. Retinuit enim metaphoram poeta, administrationem civitatis cum gubernatione navis comparans.

V. 671 sq. ὅτου — μῆνιν πράγματος] De genitivo a μῆνιν pendente vid. ad Philoct. 325. ed. meae. Tum μῆνιν, βοήν, κραυγήν, ἐλπίδα ἱστάναι ita dicunt poetae, ut nihil significent aliud nisi quod μηνίειν sive ὀργίζεσθαι, βοᾶν, ἐλπίζειν apud scriptores prosaicos significant. Cf. Philoct. 1235. Eurip. Or. 1522. Iphig. A. 789.

V. 673 sq. ἐρῶ — — Κρέοντος οἷα — ἔχει] I. e. ἐρῶ τὰ τοῦ Κρέοντος βουλεύματα, οἷά μοι βεβ. ἔχει. Vide de hac locutione Herm. in Mus. Stud. Antiq. p. 156 sq. et ad Vig. p. 880. et Matth. §. 342, 2.

Ibid. σὲ γὰρ — σέβω] Tibi enim me loqui et exponere rem iubenti obtemperare malo quam his, qui universam rem silentio premendam iudicant.

V. 675. εἰ σαφῶς — ἐρεῖς] Si vere contentionem, cuius causam in Creontem confers, exponere vis. De locutione νεῖκος ἐγκαλεῖν dictum ad Phil. 325.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

μάντιν μὲν οὖν κακοῦργον εἰςπέμψας, ἐπεὶ 705
τό γ' εἰς ἑαυτὸν πᾶν ἐλευθεροῖ στόμα.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

680 σύ νυν ἀφεὶς σεαυτὸν ὧν λέγεις πέρι,
ἐμοῦ 'πάκουσον, καὶ μάθ', οὕνεκ' ἐστί σοι
βρότειον οὐδὲν μαντικῆς ἔχον τέχνης·
φανῶ δέ σοι σημεῖα τῶνδε σύντομα. 710
χρησμὸς γὰρ ἦλθε Λαΐῳ ποτ', οὐκ ἐρῶ
685 Φοίβου γ' ἀπ' αὐτοῦ, τῶν δ' ὑπηρετῶν ἄπο,
ὡς αὐτὸν ἥξοι μοῖρα πρὸς παιδὸς θανεῖν,
ὅςτις γένοιτ' ἐμοῦ τε κἀκείνου πάρα.
καὶ τὸν μέν, ὥςπερ γ' ἡ φάτις, ξένοι ποτὲ 715
λῃσταὶ φονεύουσ' ἐν τριπλαῖς ἁμαξιτοῖς·
690 παιδὸς δὲ βλάστας οὐ διέσχον ἡμέραι
τρεῖς, καί νιν ἄρθρα κεῖνος ἐνζεύξας ποδοῖν

V. 680. σύ νυν ipse scripsi. Libri σὺ νῦν. Vide quae ad Ant. 699. adnotavimus.

V. 686. ἥξοι ex optimis codd. recepi. Vulgo ἥξει.

V. 678. μάντιν — εἰςπέμψας] Sc. φησί, id est, vates impius dicit, quem ad me misit, ἐπεὶ — στόμα, nam quod ad se ipsum attinet, i. e. nam ipse totum sermonem liberum servat, scil. ab eiusmodi dicto, me Laium interfecisse. Et ita fere Triclinius: ἐπεὶ ἐλευθεροῖ πᾶν τὸ στόμα τούτου τοῦ λόγου, τοῦ λέγειν, ὅτι ἐγὼ φονεύς εἰμι Λαΐου, τό γ' εἰς ἑαυτόν, ἤγουν ὅσον τὸ καθ' αὑτόν· αὐτὸς γὰρ περὶ τούτου καθάπαξ σιγᾷ.

V. 680. σύ νυν ἀφεὶς — πέρι] Proprie: absolve te ab iis rebus, de quibus dicis, i. e. abiice curam de iis rebus, de quibus dicis.

V. 682. μαντικῆς ἔχον τέχνης] Docui iam ad Aiac. 745. saepe Sophoclem verba simplicia pro compositis posuisse, iisque eundem casum adiunxisse, quem vulgo composita tantum adsciscere soleant. Ita hoc loco ἔχον eo sensu posuisse censendus est, quo scriptores prosaici μετέχον posuissent.

V. 683. σημεῖα τῶνδε σύντομα] Brevia huius rei indicia, s. argumenta. Cf. Ant. 446: σὺ δ' εἰπέ μοι μὴ μῆκος, ἀλλὰ σύντομα. Egregie autem poeta Iocastam, ut Oedipi animum sollicitudine, qua premebatur, liberaret, vatumque nullam esse auctoritatem probaret, ea ipsa proferentem inducit, quibus et Oedipi curam augeri necessario nec vatum genus despici debere luculenter appareret.

V. 686. ὡς αὐτὸν etc.] De sententia confer O. C. 969: εἴ τι θέσφατον πατρὶ χρησμοῖσιν ἱκνεῖθ', ὥςτε πρὸς παίδων θανεῖν; de locutione Phil. 331: ἐπεὶ γὰρ ἔσχε μοῖρ' Ἀχιλλέα θανεῖν, ex quo loco coniecerit quispiam hoc loco fortasse ἥξοι scriptum fuisse. Sed potuit utrumque dici.

ἔῤῥιψεν ἄλλων χερσὶν εἰς ἄβατον ὄρος.
κἀνταῦθ' Ἀπόλλων οὔτ' ἐκεῖνον ἤνυσεν 720
φονέα γενέσθαι πατρὸς, οὔτε Λάϊον
695 τὸ δεινὸν, οὐφοβεῖτο, πρὸς παιδὸς παθεῖν.
τοιαῦτα φῆμαι μαντικαὶ διώρισαν,
ὧν ἐντρέπου σὺ μηδέν. ὧν γὰρ ἂν θεὸς
χρείαν ἐρευνᾷ, ῥᾳδίως αὐτὸς φανεῖ. 725

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

οἷόν μ' ἀκούσαντ' ἀρτίως ἔχει, γύναι,
700 ψυχῆς πλάνημα κἀνακίνησις φρενῶν.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

ποίας μερίμνης τοῦθ' ὑποστραφεὶς λέγεις;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἔδοξ' ἀκοῦσαι σοῦ τόδ', ὡς ὁ Λάϊος
κατασφαγείη πρὸς τριπλαῖς ἁμαξιτοῖς. 730

V. 692. Ego non dubito, quin Sophocles ἄβατον εἰς ὄρος scripserit.

V. 695. Pro παθεῖν in plerisque codd. est θανεῖν, quod ab interprete profectum esse manifestum est.

V. 689. Schol.: ἐν τριπλαῖς ἁμαξιτοῖς· καλῶς τὸν τόπον προσέθηκεν, ἵνα εἰς ὑπόμνησιν ἀγάγοι τὸν Οἰδίποδα.

V. 690. παιδὸς δὲ βλάστας] Pro accusativo absoluto accipit Brunckius. Quidni a διέσχον illum pendere dicas? natales pueri non distinuerunt tres dies ab eo, quod postea factum est, i. e. tres dies inde a nato puero non elapsi sunt. MATTHIAE. Recte; vide eundem Gr. Gr. §. 427, 3.

V. 691. καί νιν ἄρθρα — ποδοῖν] De καί vide Matth. §. 620., de duplici accusativo eundem §. 421, 5. Verba ἄρθρα ποδοῖν ἐνζ. recte Schol. rec. explicat: τὰ σφυρὰ περόνῃ συνάψας.

V. 692. ὄρος] In Cithaeronem.

V. 693 sq. ἤνυσεν — γενέσθαι] Perfecit, ut esset. Sim. Aesch. Pers. 718: στρατὸς ἤνυσεν περᾶν.

V. 697. ὧν ἐντρέπου etc.] I. e. ἀλλὰ τούτων etc. Confer Matth. §. 477. b.

V. 697 sq. ὧν γὰρ ἂν θεὸς χρείαν etc.] Schol. rec.: ἤγουν ἃ γὰρ ὁ θεὸς ζητῇ, πρέποντα κρίνας ζητεῖσθαι, ῥᾳδίως, ἤγουν εὐκόλως, αὐτὸς δείξει.

V. 700. ψυχῆς πλάνημα] Vagatio, error, i. e. fluctuatio mentis; vide v. 67. φροντίδος πλάνοις, et O. C. 316: ἆρ' ἔστιν; ἆρ' οὐκ ἔστιν; ἢ γνώμη πλανᾷ; Contra ἀνακίνησις φρενῶν est perturbatio animi. Male haec a Schol. rec. explicata sunt.

V. 701. ποίας μερίμνης — λέγεις;] I. e. ποία ἐστὶν ἡ μέριμνα, ἧς ὑποστραφεὶς (i. e. φροντίζων) τοῦτο λέγεις; Apte confert Elmsleius Ai. 1117: τοῦ δὲ σοῦ ψόφου οὐκ ἂν στραφείην, ad quem locum (v. 1089 sq. ed. meae) vide quae nos adnotavimus.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

ηὐδᾶτο γὰρ ταῦτ', οὐδέ πω λήξαντ' ἔχει.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

705 καὶ ποῦ 'σθ' ὁ χῶρος οὗτος, οὗ τόδ' ἦν πάθος;

ΙΟΚΑΣΤΗ.

Φωκὶς μὲν ἡ γῆ κλῄζεται· σχιστὴ δ' ὁδὸς
ἐς ταὐτὸ Δελφῶν κἀπὸ Δαυλίας ἄγει.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

καὶ τίς χρόνος τοῖσδ' ἐστὶν οὐξεληλυθώς; 735

ΙΟΚΑΣΤΗ.

σχεδόν τι πρόσθεν ἢ σὺ τῆσδ' ἔχων χθονὸς
710 ἀρχὴν ἐφαίνου, τοῦτ' ἐκηρύχθη πόλει.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ Ζεῦ, τί μου δρᾶσαι βεβούλευσαι πέρι;

ΙΟΚΑΣΤΗ.

τί δ' ἔστι σοι τοῦτ', Οἰδίπους, ἐνθύμιον;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

μήπω μ' ἐρώτα. τὸν δὲ Λάϊον φύσιν 740
τίν' εἶχε φράζε, τίνα δ' ἀκμὴν ἥβης ἔχων.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

715 μέγας, χνοάζων ἄρτι λευκανθὲς κάρα,
μορφῆς δὲ τῆς σῆς οὐκ ἀπεστάτει πολύ.

V. 714. Pro ἔχων Brunck. ex coniectura τότε posuit. Nescio an recte. Certe vulgata scriptura defendi non potest, quin

V. 704. οὐδέ πω λήξαντ' ἔχει] Gl. οὔπω δὲ ἔληξαν. BR.

V. 707. Describitur locus, ubi viae Delphos a Thebis ducenti alia ad Dauliam ducens via se adiungebat. De Daulia Strabo p. 423. B: ἐν δὲ τῇ μεσογαίᾳ μετὰ Δελφοὺς ὡς πρὸς τὴν ἕω Δαυλὶς πολίχνιον. Locum, ubi Oedipus patrem interfecit, σχιστὴν ὁδὸν proprio nomine vocatum esse testatur Pausan. in Phocic. p. 808. MUSGR. Δελφῶν κἀπὸ Δαυλίας, i. e. ἀπὸ Δελφῶν καὶ ἀπὸ Δαυλίας. Sic infra 761. ἀγρούς — κἀπὶ ποιμνίων νομάς. Cf. Matth. §. 595, 4.

V. 708. τοῖσδ'] Ex quo haec gesta sunt. Cf. Matth. §. 388. c.

V. 711. Schol.: ὦ Ζεῦ — πέρι· ἀναμιμνήσκεται ὁ Οἰδίπους καὶ τοῦ χρόνου καὶ τοῦ τόπου, καὶ πρὸς τὸν Δία φησί, τί μοι ποιήσεις;

V. 712. ἐνθύμιον] Terriculamentum. Adfatim hanc notionem illustravimus ad Eur. Herc. f. 724. MUSGR. Erfurdtius praeterea Wagnerum ad Alciphr. T. II. p. 44. conferri iubet.

V. 713. φύσιν] Gl. τὸν τοῦ σώματος ὄγκον.

V. 714. τίνα δ' ἀκμὴν

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

οἴμοι τάλας· ἔοικ' ἐμαυτὸν εἰς ἀρὰς
δεινὰς προβάλλων ἀρτίως οὐκ εἰδέναι. 745

ΙΟΚΑΣΤΗ.

πῶς φῄς; ὀκνῶ τοι πρός σ' ἀποσκοποῦσ', ἄναξ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

720 δεινῶς ἀθυμῶ, μὴ βλέπων ὁ μάντις ᾖ.
δείξεις δὲ μᾶλλον, ἢν ἓν ἐξείπῃς ἔτι.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

καὶ μὴν ὀκνῶ μέν, ἂν δ' ἔρῃ μαθοῦσ' ἐρῶ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

πότερον ἐχώρει βαιὸς ἢ πολλοὺς ἔχων 750
ἄνδρας λοχίτας, οἷ' ἀνὴρ ἀρχηγέτης;

ΙΟΚΑΣΤΗ.

725 πέντ' ἦσαν οἱ ξύμπαντες, ἐν δ' αὐτοῖσιν ἦν
κῆρυξ· ἀπήνη δ' ἦγε Λάϊον μία.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

αἰαῖ, τάδ' ἤδη διαφανῆ. τίς ἦν ποτε
ὁ τούσδε λέξας τοὺς λόγους ὑμῖν, γύναι; 755

ΙΟΚΑΣΤΗ.

οἰκεύς τις, ὅσπερ ἵκετ' ἐκσωθεὶς μόνος.

Sophoclem magnae cuiusdam negligentiae accusemus, quod crimen ego quidem intendere poetae diligentissimo non ausim.

ἥβης ἔχων] Vulgo ad ἔχων adsumendum ἦν putant, quod lateat in praegressis verbis φύσιν τίνα εἶχε. Quibus non assentior. Vide notam criticam.

V. 715. χνοάζων — κάρα] Insolentius dictum hoc sensu: caput habens prima canitie nitens. Λευκανθὲς pro λευκὸν dictum, ut 214. ἀγλαώψ pro ἀγλαὸς positum.

V. 717 sq. ἔοικ' — προβάλλων — οὐκ εἰδέναι] Id est ἔοικα προβαλεῖν ἐμαυτὸν οὐκ εἰδώς. Cf. Matth. §. 552. β.

V. 719. ὀκνῶ τοι] Timeo, tremo. Sic infra 922: ὡς νῦν ὀκνοῦμεν πάντες, et alibi saepissime.

V. 720. μὴ βλέπων ὁ μάντις ᾖ] Aptissime ita dixit Oedipus, respiciens fortasse ad ea, quae Tiresiae obiecerat 371: τυφλὸς τά τ' ὦτα τόν τε νοῦν τά τ' ὄμματ' εἶ.

V. 723. βαιὸς] Suidas: βαιαί· μικραί. καὶ βαιὸς ἰδίως ἀντὶ τοῦ εἷς. Σοφοκλῆς — ἓν Αἰχμαλωτίσι· ἕσπεισα βαιᾶς κύλικος ὥστε δεύτερα. Rectius Musgravius hic βαιὸς interpretatur: tenuis, i. e. cum exiguo comitatu.

V. 724. λοχίτας] Gl. ὑπασπιστάς. BR.

V. 726. κῆρυξ] Praecones apud veteres sacrosancti erant, unde reges atque imperatores iis

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

730 ἦ κἀν δόμοισι τυγχάνει τανῦν παρών;

ΙΟΚΑΣΤΗ.

οὐ δῆτ· ἀφ' οὗ γὰρ κεῖθεν ἦλθε, καὶ κράτη
σέ τ' εἶδ' ἔχοντα Λάϊόν τ' ὀλωλότα,
ἐξικέτευσε τῆς ἐμῆς χειρὸς θιγὼν 760
ἀγρούς σφε πέμψαι κἀπὶ ποιμνίων νομάς,
735 ὡς πλεῖστον εἴη τοῦδ' ἄποπτος ἄστεως.
κἄπεμψ' ἐγώ νιν. ἄξιος γὰρ, οἷ' ἀνὴρ
δοῦλος, φέρειν ἦν τῆςδε καὶ μείζω χάριν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

πῶς ἂν μόλοι δῆθ' ἡμὶν ἐν τάχει πάλιν; 765

ΙΟΚΑΣΤΗ.

πάρεστιν. ἀλλὰ πρὸς τί τοῦτ' ἐφίεσαι;

V. 736. Libri partim ὅγ' ἀνήρ, partim ὅδ' ἀνήρ, partim ὅδε γ' ἀνήρ. Ego quod posui, Hermannus scribendum putavit, ductus ille hac Scholiastae adnotatione: *οἷον, τὸ αἴτημα οὐχ ὑπερέβαλε δοῦλον.* Nec tamen locum ita persanatum puto. Ambigo autem nunc, utrum in *οἷα* vel, quod legitur in libris, *ὅδε*, an in verbis sequentibus *ἀνὴρ δοῦλος* vitium lateat. Haec postrema si sana

etiam comitibus securitatis causa utebantur. Vide Eustath. ad Hom. Il. α, 334.

V. 732 sqq. Egregie poeta Iocastam ea hic loquentem introducit, quibus ipsis insciens faciat, ut Oedipum interfectorem Lai esse magis magisque iam appareat.

V. 735. *τοῦδ' ἄποπτος ἄστεως*] De significatu adiectivi *ἄποπτος* vide quae ad El. 1463. et in Censura Aiac. ab Lobeck. edit. p. 7 sqq. exposuimus.

V. 738. *πῶς ἂν μόλοι*] Utinam veniat! Vide quae ad Philoct. 777. adnotavi.

V. 739. *πάρεστιν*] Gl. *δυνατόν ἐστι τοῦτο.* Vide Lexicon. — *ἐφίεσαι*: gl. *ἐντέλλῃ.* BR. Cf. Matth. §. 350. not.

V. 741. *εἰςιδεῖν*] Gl. *ἰδεῖν*, ut *εἰςορᾶν* centies pro *ὁρᾶν.* Vide indicem nostrum in Comicum v. Praepositiones. BR.

V. 743. *δυςφόρως ἔχοντ'*] Gl. *βαρέως διακείμενα.* Paullo infra *δυςφόρως ἤγον, βαρέως, χαλεπῶς.* BR. *ἐν σοὶ* videtur esse: te iudice, ut saepe. HERM.

V. 744. *στερηθῆς*] Sc. *τοῦ μαθεῖν.* — *ἐς τοσ. ἐλπ. ἐμοῦ βεβῶτος*, quum eo usque spei progressus sim, sc. fore, ut patefiat, quod vereor ne appareat, Lai me interfectorem esse.

V. 745 sq. *τῷ γὰρ ἂν καὶ μείζονι* etc.] Id est: *τίς γὰρ ἂν καὶ μᾶλλον ἄξιος εἴη μαθεῖν ταῦτα παρ' ἐμοῦ ἢ σύ* etc. Dixerat enim Iocasta modo: *ἀξία δέ που* etc. Est igitur *μείζων* praestantior, quo sensu a prossi-

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

740 δέδοικ' ἐμαυτόν, ὦ γύναι, μὴ πόλλ' ἄγαν
εἰρημέν' ᾖ μοι, δι' ἃ νιν εἰςιδεῖν θέλω.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

ἀλλ' ἵξεται μέν· ἀξία δέ που μαθεῖν
κἀγὼ τά γ' ἐν σοὶ δυςφόρως ἔχοντ', ἄναξ. 770

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

κοὐ μὴ στερηθῇς γ', ἐς τοσοῦτον ἐλπίδων
745 ἐμοῦ βεβῶτος. τῷ γὰρ ἂν καὶ μείζονι
λέξαιμ' ἂν ἢ σοὶ διὰ τύχης τοιᾶςδ' ἰών;
ἐμοὶ πατὴρ μὲν Πόλυβος ἦν Κορίνθιος,
μήτηρ δὲ Μερόπη Δωρίς. ἡγόμην δ' ἀνὴρ 775
ἀστῶν μέγιστος τῶν ἐκεῖ, πρίν μοι τύχη
750 τοιάδ' ἐπέστη, θαυμάσαι μὲν ἀξία,
σπουδῆς γε μέντοι τῆς ἐμῆς οὐκ ἀξία.
ἀνὴρ γὰρ ἐν δείπνοις μ' ὑπερπλησθεὶς μέθης
καλεῖ παρ' οἴνῳ πλαστὸς ὡς εἴην πατρί. 780

sciremus esse, pro οἷα exspectarem καίπερ. Contra si οἷα certum esset a poeta scriptum esse, significans idem quod ὁποῖα v. 886., pro δοῦλος exspectarem πιστός vel simile quid.

V. 745. μείζονα in edit. secunda ex coniectura scripseram. Non recte.

cis etiam scriptoribus dici solet. Cf. Demosth. c. Leptin. p. 461, 15. coll. 462, 2. et eiusdem F. L. 419, 12.

V. 746. διὰ τύχης τοιᾶςδ' ἰών] Quum hanc fortunam expertus sim, seu potius, quum in tali discrimine verser. BR. Confer Matth. §. 580. c.

V. 748. Schol.: Φερεκύδης φησὶ Μέδουσαν εἶναι τὴν Πολύβου γυναῖκα, θυγατέρα δὲ Ὀρσιλόχου τοῦ ἀδελφιδοῦ. οἱ δὲ Ἀντιοχίδα τὴν Χάλκωνος. — Δωρίς· Πελοποννησιακή. Cf. Argumentum p. 10 sq.

Ibid. Schol.: ἡγόμην· ἐτρεφόμην, ἐτύγχανον. Immo significat existimabar. Sic Antig. 34. τὸ πρᾶγμα ἄγειν ὡς παρ' οὐδέν, quod recte interpretatur Scholiasta, ἡγεῖσθαι. Similia sunt ἐν τιμῇ ἄγειν, δυςφόρως ἄγειν. Vide ad v. 756 sq.

V. 749 sq. πρίν — ἐπέστη] Vide Matth. §. 522, 2.

V. 750. θαυμάσαι μὲν ἀξία] Vide Matth. §. 535. not. b.

V. 751. σπουδῆς — τῆς ἐμῆς οὐκ ἀξία] Studio meo non digna, i. e. non digna, ob quam ea studiose facerem, quae feci.

V. 752. ἀνὴρ γὰρ] De γὰρ particulae usu vide Matth. §. 615.

V. 753. παρ' οἴνῳ] Inter pocula. Cf. Apollon. Rhod. I, 458. et Valck. ad Callim. p. 15. 262. ERF. Verba καλεῖ με ὡς πλαστὸς εἴην dicta hoc sensu sunt: καλεῖ με πλαστὸν εἶναι. Cf. Matth. §. 420 not. 1. a. Ceterum haerere me fateor

κἀγὼ βαρυνθεὶς τὴν μὲν οὖσαν ἡμέραν
755 μόλις κατέσχον· θἀτέρᾳ δ' ἰὼν πέλας
μητρὸς πατρός τ' ἤλεγχον· οἱ δὲ δυςφόρως
τοὔνειδος ἦγον τῷ μεθέντι τὸν λόγον.
κἀγὼ τὰ μὲν κείνοιν ἐτερπόμην, ὅμως δ' 785
ἔκνιζέ μ' ἀεὶ τοῦθ'· ὑφεῖρπε γὰρ πολύ.
760 λάθρᾳ δὲ μητρὸς καὶ πατρὸς πορεύομαι
Πυθώδε. καί μ' ὁ Φοῖβος ὧν μὲν ἱκόμην

V. 763. Vulgo προὐφάνη λέγων, quod scribi a Sophocle non potuisse concedat necesse est, qui usum significationemque verbi προφαίνεσθαι norit, quod nunquam reperiri, sed, constantissime significat in lucem prodire, apparere; verum ita tenendum est significare apparere, ut sit in conspectum venire, venire. In lucem prodire, i. e. nasci, oriri, significat O. C. 246: ὥς τις ἀφ' αἵματος ὑμετέρου πρόφανεῖσα. Phil. 202: προὐφάνη κτύπος. In conspectum venire, sive simpliciter venire El. 1285: προὐφάνης δὲ φιλτάταν ἔχων πρόσοψιν. O. C. 1505: ἄναξ, ποθοῦντι προὐφάνης. huius fab. 163:

in coniunctis verbis ἐν δείπνοις et παρ' οἴνῳ, quorum alterutrum posuisse satis erat. Ac nescio, an ab interprete additum sit παρ' οἴνῳ, expulso verbo genuino.

V. 754. βαρυνθεὶς] Gl. χολωθείς. Rusticus in Aristoph. Nub. 1363: κἀγὼ μόλις μέν, ἀλλ' ὅμως ἠνεσχόμην τὸ πρῶτον· ἔπειτα δ' etc. BR.

V. 754 sq. τὴν μὲν οὖσαν ἡμέραν — κατέσχον] Apte adscripsit Neuius Philoct. 690: πῶς ἄρα πανδάκρυτον οὕτω βιοτὰν κατέσχεν;

V. 756 sq. δυςφόρως τοὔνειδος ἦγον] Id est ἐδυςφόρουν. Comparavit Neuius Platon. de Rep. VII. p. 528. C: εἰ πόλις ὅλη ξυνεπιστατοῖ ἐντίμως ἄγουσα αὐτά. Adde quae ad v. 748. modo monuimus.

V. 758. τὰ μὲν κείνοιν ἐτερπόμην] Latine dixeris: parentibus gaudebam, contentus eram. Cf. El. 261. De accusativo ex verbo τέρπεσθαι apto vide Matth. §. 414.

V. 759. ὑφεῖρπε] Animum subierat. Libanius Vol. II p. 784. A: πολὺς τοιοῦτος ὑφεῖρπε λόγος. MUSGR. Cf. Sallust. Iug. c. 11: quod verbum in pectus Iugurthae altius quam quisquam ratus descendit.

V. 761 sq. ὧν μὲν ἱκόμην ἄτιμον ἐξέπεμψεν] I. e. ἐκείνων, ἃ ἱκόμην, ἄτιμον ἐξ. cf. Matth. §. 473. b. Ut autem supra 306. πέμπειν dictus est is, qui oraculum consultum mittit aliquem, ita hic ἱκνεῖσθαι significat consultum venire oraculum. Itaque ἄτιμον ἐξ. ἐκείνων, ἃ ἱκόμην, significabit: non respondit ad ea, de quibus consultum eum veneram. Similiter ἀτιμάζειν usurpatum O. C. 49: πρός νυν θεῶν, ὦ ξεῖνε, μή μ' ἀτιμάσῃς, τοιόνδ' ἀλήτην, ὥν σε προςτρέπω φράσαι. Confer Matth. §. 339, 2.

V. 763. προὔφηνεν] Effatus est, edidit. Cf. Trachin. 324: ἥτις οὐδαμὰ προὔφηνεν οὔτε μείζον' οὔτ' ἐλάσσονα. Plutarch. Demosth. c. 19: ἐν οἷς ἥ τε Πυθία δεινὰ προὔφαινε μαντεύματα καὶ χρησμὸς ἤδετο. Idem Camill. c. 4: λόγια προὔφαινεν ἀπόρρητα. Hinc πρόφαντον dicitur

ἄτιμον ἐξέπεμψεν, ἄλλα δ' ἄθλια
καὶ δεινὰ καὶ δύστηνα προὔφηνεν, λέγων, 790
ὡς μητρὶ μὲν χρείη με μιχθῆναι, γένος δ'
765 ἄτλητον ἀνθρώποισι δηλώσοιμ' ὁρᾶν,
φονεὺς δ' ἐσοίμην τοῦ φυτεύσαντος πατρός.
κἀγὼ 'πακούσας ταῦτα, τὴν Κορινθίαν
ἄστροις τὸ λοιπὸν ἐκμετρούμενος χθόνα 795
ἔφευγον, ἔνθα μήποτ' ὀψοίμην κακῶν

τρισσοὶ ἀλεξίμορροι προφάνητέ μοι, ubi poeta ipse voc. προφάνητε statim post v. 166. explicat ἔλθετε. Antig. 1150: παῖ, Ζηνὸς γένεθλον, προφάνηθι. Neque diligens interpres contra me afferet huius fab. v. 395., ibi προύφάνης significare repertus es statuens. Nexum enim illius loci qui consideraverit et quae sequuntur legerit ceterosque locos omnes exploraverit, ubi προφαίνεσθαι a poetis Graecis usurpatum, non dubitabit ibi interpretari: in lucem prodisti. — Hinc ego correxi προὔφηνεν, quod aptissimum huic loco esse ex nota exeg. intelliges.

quod editum ab oraculo est, Trachin. 1159: ἐμοὶ γὰρ ἦν πρόφαντον ἐκ πατρὸς πάλαι. ibid. 1163: ὡς τὸ θεῖον ἦν πρόφαντον, et πρόφανσις effatum Trachin. 662. ἐπὶ προφάνσει θηρός. Adde Buttmannum in indice Demosth. Mid. p. 184.

V. 764. Schol.: χρείη· δέοι.

V. 765. Schol.: ἄτλητον· τὸ μὴ δυνάμενον ὑπὸ ἀνθρώπων ὁρᾶσθαι. Rectius videtur Matth. §. 535. c. not. 1. verba δηλώσοιμ' ὁρᾶν iungere. Vide ad El. 1433 sq.

V. 766. τοῦ φυτεύσαντος πατρός] Vide quae ad El. 334 sq. adnotavimus.

V. 767 sq. τὴν Κορ. ἄστροις ἐκμετρούμενος χθόνα] Suidas in Ἀστρονομία — Ἄστροις τεκμαίρεσθαι· ἐπὶ τῶν μακρὰν καὶ ἔρημον ὁδὸν πορευομένων καὶ ἄστροις σημειουμένων τὰς θέσεις τῶν πατρίδων. Scholiasta sec.: κἀγὼ ἀκούσας ταῦτα τὴν Κορινθίαν γῆν κατὰ τὸ ἐπίλοιπον δι' ἄστρων μετρούμενος, ἤγουν μακρόθεν βλέπων, καὶ δι' ἄστρων συμβάλλων αὐτήν, ἀπεδήμουν. Musgravius, „Proverbium," inquit, „de iis dictum, qui regionem aliquam praesentem oculis non contemplantur, sed situm eius ex astrorum inspectione colligere satis habent. Omnium optime illustrat Toupius ad Suidam v. χρῆν. Quod sensum attinet, simile est τηλόθεν τὸ Ἴλιον — εἰςορῶν Philoct. 454. Medea apud Valer. Flacc. VII, 478: quando hinc aberis, dic, quaeso, profundi quod coeli spectabo latus?" — Vide etiam Wesseling. ad Diod. Sic. II, 54. Iacobs. ad Ael. Nat. anim. II, 8. p. 56.

V. 769. ἔφευγον, ἔνθα etc.] Intelligendum ad ἔφευγον ἐκεῖσε. De optativo ὀψοίμην vide Matth. §. 529, 4. Verba κακῶν χρησμῶν ὀνείδη τῶν ἐμῶν hoc sensu dicta: mala dedecora, i. e. turpia facinora, quae mihi ab oraculo praedicta erant, i. e. quae me perpetraturum esse Phoebus effatus erat. Pro κακῶν exspectaveris κακά, quod ipsum fortasse a poeta scriptum fuit; sed potuit etiam κακῶν dici. Vide ad Philoct. 159 sq. et 1101 sq. ed. meae. De locutione de-

770 χρησμῶν ὀνείδη τῶν ἐμῶν τελούμενα.
στείχων δ' ἱκνοῦμαι τούςδε τοὺς χώρους, ἐν οἷς
σὺ τὸν τύραννον τοῦτον ὄλλυσθαι λέγεις.
καί σοι, γύναι, τἀληθὲς ἐξερῶ. τριπλῆς 800
ὅτ' ἦν κελεύθου τῆςδ' ὁδοιπορῶν πέλας,
775 ἐνταῦθά μοι κῆρυξ τε κἀπὶ πωλικῆς
ἀνὴρ ἀπήνης ἐμβεβὼς, οἷον σὺ φῂς,
ξυνηντίαζον· κἀξ ὁδοῦ μ' ὅ θ' ἡγεμὼν
αὐτός θ' ὁ πρέσβυς πρὸς βίαν ἠλαυνέτην. 805
κἀγὼ τὸν ἐκτρέποντα, τὸν τροχηλάτην,
780 παίω δι' ὀργῆς· καί μ' ὁ πρέσβυς ὡς ὁρᾷ,
ὄχου παραστείχοντα τηρήσας μέσον
κάρα διπλοῖς κέντροισί μου καθίκετο.
οὐ μὴν ἴσην γ' ἔτισεν, ἀλλὰ συντόμως 810
σκήπτρῳ τυπεὶς ἐκ τῆςδε χειρὸς ὕπτιος

V. 781. Totus hic versus adeo inutilis est, ut nesciam, an ab interprete additus sit. Doederlino ὄχους legendum videtur, coll. El. 727., ubi de uno curru dictum Βαρκαίοις ὄχοις, quod molestus sit ὄχου genitivus tam longe a καθίκετο divulsus.

V. 787. Λαΐου ex Bothii coniectura scripsi. Libri Λαΐῳ.

V. 788. Spurium esse hunc versum primus vidit Dindorfius.

nique χρησμοὶ οἱ ἐμοί, oracula mihi edita, vide Matth. §. 466, 2.

V. 777. ὅ θ' ἡγεμὼν] Et auriga, qui post ὁ τροχηλάτης. Sic dici aurigam nemo mirabitur, qui meminerit τὸν τῆς ὁδοῦ ἡγεμόνα. Nolim enim comparare Aeschyleum κώπης ἄναξ. SCHAEF.

V. 778. πρὸς βίαν] I. e. βιαίως. Cf. Matth. §. 591. ε.

V. 779. τὸν τροχηλάτην] Gl. τὸν ἡνίοχον. BR. Haec verba per ἐπεξήγησιν addita sunt, ne dubitaretur, quisnam esset ὁ ἐκτρέπων. Sic 837. τὸν ἄνδρα, τὸν βοτῆρα, et in fragm. Aristoph. ap. Athen. p. 161. F: τοὺς πάλαι ποτέ, τοὺς Πυθαγοριστὰς γενομένους. ERF. Elmsleius comparat Eur. Phoen. 39.

V. 780. δι' ὀργῆς] Ira commotus. Cf. Matth. §. 580.

V. 780 sqq. καί μ' ὁ πρέσβυς — καθίκετο] Et senex, simulac me (sc. aurigam verberare) vidit, e curru, observans illud ipsum temporis momentum, quo praeteribam, feriit me. HERM. De genitivo ὄχου vide Matth. §. 454. ζ., de καθίκετο cum accusativo iuncto eundem §. 330. not.

V. 782. Schol.: κέντροῖσι· πληγαῖς. δὶς ἔπαισέ με τοῖς κέντροις, οἷς ἐκέντριζε τοὺς ἵππους. οὐκ ἐπίσης δὲ καὶ παρ' ἐμοῦ ἔλαβεν. Neuius, Immo fustis, inquit, intelligendus est, duplici stimulo praefixus. Verum potest etiam διπλῇ μάστιξ intelligi. Vide ad Ai. 236 sq. ed. meae.

V. 783. ἴσην] Gl. ἴσην δίκην ἀπέδωκεν, ἀντέτισεν. BR.

785 μέσης ἀπήνης εὐθὺς ἐκκυλίνδεται·
κτείνω δὲ τοὺς ξύμπαντας. εἰ δὲ τῷ ξένῳ
τούτῳ προσήκει Λαΐου τι συγγενές,
[τίς τοῦδέ γ' ἀνδρός ἐστιν ἀθλιώτερος;] 815
τίς ἐχθροδαίμων μᾶλλον ἂν γένοιτ' ἀνήρ;
790 ὃν μὴ ξένων ἔξεστι μηδ' ἀστῶν τινα
δόμοις δέχεσθαι, μηδὲ προσφωνεῖν τινα,
ὠθεῖν δ' ἀπ' οἴκων. καὶ τάδ' οὔτις ἄλλος ἦν
ἢ 'γὼ 'π' ἐμαυτῷ τάσδ' ἀρὰς ὁ προστιθείς. 820
λέχη δὲ τοῦ θανόντος ἐν χεροῖν ἐμαῖν
795 χραίνω, δι' ὧνπερ ὤλετ'. ἆρ' ἔφυν κακός;
ἆρ' οὐχὶ πᾶς ἄναγνος; εἴ με χρὴ φυγεῖν,
καί μοι φυγόντι μήτε τοὺς ἐμοὺς ἰδεῖν,
μήτ' ἐμβατεύειν πατρίδος, ἢ γάμοις με δεῖ 825
μητρὸς ζυγῆναι, καὶ πατέρα κατακτανεῖν.

V. 790. Permirum est recentissimos editores revocare potuisse vitiosissimam scripturam, a consuetudine loquendi Graecorum alienissimam ᾧ μὴ etc., quum rectissime iam Erfurdtius olim, quod solum scribi a poeta potuit, ὃν μὴ etc. restituisset.

V. 797 sq. Minime probo, quod recentissimi quidam editores ex aliquot codd. μή 'στι τοὺς ἐμοὺς ἰδεῖν, μή μ' ἐμβατεύειν restituerunt.

Vel τιμωρίαν. Vide L. Bos. p. 474. ed. Schaef. ERF.

V. 784. ὕπτιος] Gl. ἐπὶ τὰ μετάφρενα.

V. 786 sq. εἰ δὲ τῷ ξένῳ — συγγενές] Schol.: τοῦ ὑπ' ἐμοῦ φονευθέντος εἰ ἦν τις πρὸς Λάϊον συγγένεια. ἢ οὕτως· εἰ δὲ οὗτος ὁ ξένος, ὃν ἀπέκτεινα, Λάϊός ἐστιν. οὔπω γὰρ οἶδεν, εἰ αὐτός ἐστιν.

V. 792 sq. καὶ τάδ' — προστιθείς] Recte Triclinius: τὸ τάδε καὶ τάσδ' ἀρὰς ταὐτόν ἐστιν. αἱ γὰρ ἀραί, ἃς ἠράσατο τῷ Λαΐου φονεῖ, οὐκ ἄλλο τι ἦσαν, ἢ μὴ προσδέχεσθαι αὐτὸν τοὺς πολίτας, μηδὲ προσφωνεῖν. Itaque simillime a Sophocle hic pronomen τάδε substantivo τάσδ' ἀρὰς explicatur accuratius, atque Homerus Il. ι, 244. dixit: ταῦτ' αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα, μή οἱ ἀπειλὰς ἐκτελέσωσι θεοί, ubi ταῦτα nihil est aliud nisi τάσδε τὰς ἀπειλάς. Vide ad Ai. 1035 sq. ed. meae.

V. 794. λέχη] Gl. ἤγουν τὴν γυναῖκα. BR. Vide ad Philoct, 669. τὸν πελάταν λέκτρων τῶν Διός. De locutione ἐν χεροῖν χραίνω vide quae ac Philoct. 60. monui.

V. 795. ἆρα] I. e. ἆρ' οὐκ. Vide quae ad Ai. 269. adnotavimus.

V. 796. πᾶς] De usu huius pronominis ad Aut. 770. diximus.

V. 797. μήτε — ἰδεῖν] Intelligendum quod antea positum est χρή.

V. 798. ἐμβατεύειν πατρίδος] Vide Matth. §. 379. not. 2.

800 [Πόλυβον, ὃς ἐξέφυσε κἀξέθρεψέ με.]
ἆρ' οὐκ ἀπ' ὠμοῦ ταῦτα δαίμονός τις ἂν
κρίνων ἐπ' ἀνδρὶ τῷδ' ἂν ὀρθοίη λόγον;
μὴ δῆτα, μὴ δῆτ', ὦ θεῶν ἁγνὸν σέβας, 830
ἴδοιμι ταύτην ἡμέραν, ἀλλ' ἐκ βροτῶν
805 βαίην ἄφαντος πρόσθεν ἢ τοιάνδ' ἰδεῖν
κηλῖδ' ἐμαυτῷ συμφορᾶς ἀφιγμένην.

ΧΟΡΟΣ.

ἡμῖν μέν, ὦναξ, ταῦτ' ὀκνήρ'· ἕως δ' ἂν οὖν
πρὸς τοῦ παρόντος ἐκμάθῃς, ἔχ' ἐλπίδα. 835

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

καὶ μὴν τοσοῦτόν γ' ἔστι μοι τῆς ἐλπίδος,
810 τὸν ἄνδρα, τὸν βοτῆρα προσμεῖναι μόνον.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

πεφασμένου δέ, τίς ποθ' ἡ προθυμία;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἐγὼ διδάξω σ'· ἢν γὰρ εὑρεθῇ λέγων
σοὶ ταῦτ', ἔγωγ' ἂν ἐκπεφευγοίην πάθος. 840

V. 800. Ego primus uncis inclusi hunc versum. Neque enim nomen patris proferri hic a poeta convenit, ut cetera incommoda huius versus omittam explicare.

V. 802. ἂν ὀρθοίη. Sic primus Schaefer. Melett. critt. p. 89. scribendum vidit. Libri ἀνορθοίη.

V. 818. Pro τοῖς πολλοῖς Brunckius ex coniectura τις

V. 801 sq. ἆρ' οὐκ — ἂν ὀρθοίη λόγον;] Nonne haec ab immiti numine mihi destinata esse qui iudicet, vere dicat? Ὀρθοῦν λόγον, i. e. ὀρθῶς λέγειν, vere dicere. Similis locutio est Herodoteae VII, 103: ὀρθοῦται ὁ λόγος, verum est quod dicitur. De duplici ἂν vide ad v. 334.

V. 806. κηλῖδα συμφορᾶς] Comparasse iuvat Virgil. Aen. II, 97. mali labes, quod est malum labosum sive maculosum.

V. 808. πρὸς τοῦ παρόντος] A servo illo, de quo v. 756 sq. dictum.

V. 811. Schol.: φανερροῦ γενομένου καὶ ἐλθόντος τοῦ ποιμένος; τίνα ἕξεις γνώμην; Brunckius verbi προθυμίας hanc gl. adfert: πρόθεσις· θάρσος.

V. 814. περισσὸν] Praeceteris animadversione dignum. MUSGR. Confer Eurip. Hippol. 437: οὐ γὰρ περισσὸν οὐδὲν οὐδ' ἔξω λόγου πέπονθας.

V. 815 sq. λῃστὰς — ἐννέπειν ὥς νιν κατ.] Dictum pro ἐννέπειν, ὡς λῃσταί νιν κατακτείνειαν. Similiter supra 779 sq. (752 sq.): καλεῖ με ὡς πλαστὸς εἴην πατρί.

V. 818. τοῖς πολλοῖς] Multis *illis*, a quibus tu interfectum esse Laium dixisti. Cf. Herm. ad Vig. p. 723.

V. 819. Schol.: οἰόζωνον· μονόζωνον, μόνον. Simillime

ΙΟΚΑΣΤΗ.

ποῖον δέ μου περισσὸν ἤκουσας λόγον;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

λῃστὰς ἔφασκες αὐτὸν ἄνδρας ἐννέπειν
ὥς νιν κατακτείνειαν. εἰ μὲν οὖν ἔτι
λέξει τὸν αὐτὸν ἀριθμόν, οὐκ ἐγὼ κτανον.
οὐ γὰρ γένοιτ' ἂν εἷς γε τοῖς πολλοῖς ἴσος. 845
εἰ δ' ἄνδρ' ἕν' οἰόζωνον αὐδήσει, σαφῶς
τοῦτ' ἐστὶν ἤδη τοὔργον εἰς ἐμὲ ῥέπον.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

ἀλλ' ὡς φανέν γε τοὔπος ὧδ' ἐπίστασο,
κοὐκ ἔστιν αὐτῷ τοῦτό γ' ἐκβαλεῖν πάλιν.
πόλις γὰρ ἤκουσ', οὐκ ἐγὼ μόνη, τάδε. 850
εἰ δ' οὖν τι κἀκτρέποιτο τοῦ πρόσθεν λόγου,
οὔτοι ποτ', ὦναξ, σόν γε Λαΐου φόνον
φανεῖ δικαίως ὀρθόν, ὅν γε Λοξίας
διεῖπε χρῆναι παιδὸς ἐξ ἐμοῦ θανεῖν.
καίτοι νιν οὐ κεῖνός γ' ὁ δύστηνός ποτε 855

πολλοῖς scripsit, cui assensus est Reisigius Coni. in Arist. p. 34.

V. 825. Ineptissime vulgo scribitur τόν γε, quod unus Bothius in σόν γε mutandum esse vidit. Nam vulgatae scripturae non potest alius sensus esse quam hic: nondum tamen Laium vere interfectum esse probabit. Quae sententia inepta est et ab hoc loco aliena. Accedit, quod hoc sensu absurda foret γὲ particula.

Hesychius: οἰόζωνον· μονόστολον.

V. 820. εἷς ἐμὲ ῥέπον] Gl. εἷς ἐμὲ ἀφορῶν. Aristoph. Pl. 51: οὐκ ἔσθ' ὅπως ὁ χρησμὸς εἷς τοῦτο ῥέπει. BR.

V. 821. ὡς φανέν γε τοὔπος ὧδ' ἐπίστασο] De locutione ἐπίστασο ὡς φανὲν τοὔπος vide Matth. §. 569, 5. De usu verbi φαίνεσθαι monitum ad Trach. 1. ed. meae.

V. 822. Schol.: ἐκβαλεῖν· ἀποκρύπτεσθαι ἢ ἀποστρέψαι. τουτέστιν, οὐ δύναται ἀρνεῖσθαι ὁ βουκόλος.

V. 825 sq. σόν γε Λαΐου φόνον φανεῖ δικαίως ὀρθόν] Caedem Lai a te perpetratam iusto modo patefaciet, i. e. eo quo par est modo ostendet caedem Lai, a te perpetratam esse. Ὀρθὸν φαίνειν simili abundantia dictum, qua supra ἐς φῶς φαίνειν dici vidimus. Totius autem loci sententia haec est: Etiamsi servus ille a priore sermone aliquid deflectat et ab uno homine dicat Laium occisum esse, nondum tamen a te Laium interfectum esse omnino probabit, siquidem Apollo Laium a filio meo perire debere dixit. Quanquam ne filius quidem eum occidit, quippe qui ante Laium perierit. Quam ob causam nihil ego curo oracula. De genitivo Λαΐου vide Matth. §. 375., de usu adverbii δικαίως quae ad Ai. 539. adnotavimus.

κατέκταν', ἀλλ' αὐτὸς πάροιθεν ὤλετο.
830 ὥςτ' οὐχὶ μαντείας γ' ἂν οὔτε τῇδ' ἐγὼ
βλέψαιμ' ἂν οὕνεκ', οὔτε τῇδ' ἂν ὕστερον.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

καλῶς νομίζεις. ἀλλ' ὅμως τὸν ἐργάτην
πέμψον τινὰ στελοῦντα, μηδὲ τοῦτ' ἀφῇς. 860

ΙΟΚΑΣΤΗ.

πέμψω ταχύνασ'· ἀλλ' ἴωμεν ἐς δόμους.
835 οὐδὲν γὰρ ἂν πράξαιμ' ἂν ὧν οὔ σοι φίλον.

V. 835. Scripsi οὔ σοι, ut constanter et recte ab editt. in Philoct. 1227. scribitur.

V. 830. Schol.: ὥςτ' οὐχὶ μαντείας· ὅθεν ἐγὼ χάριν τῆς μαντείας οὔτε ἐπ' ἐκεῖνα τὰ ῥήματα οὔτε ταῦτα βλέψαιμι, οὔτε ἑκατέροις πιστεύσαιμι, ἀλλ' ἀπορῶ.

Ibid. οὔτε τῇδ' ἐγὼ etc.] I. e. adeo flocci haec pendo, ut ne oculos quidem huc vel illuc vaticiniorum causa converterim. Sic Teucer, quum Menelai contemptum ostendere vellet: τοῦ δὲ σοῦ ψόφου οὐκ ἂν στραφείην, Ai. 1117. Ne manum quidem versare alicuius rei causa Cic. de Fin. V, 31, 93. MUSGR. De locutione μαντείας ἕνεκα ad El. 380. monuimus.

V. 833. στελοῦντα] Gl. μετάκαλεσόμενον, κομιούμενον, μεταστελοῦντα. BR.

V. 835. ὧν οὔ σοι φίλον] I. e. τούτων, ἅ με πρᾶξαι οὔ σοι φίλον ἐστίν. Cf. Matth. §. 473. b. De duplici ἂν vide ad v. 334.

V. 836—881. Chorus contemni ab Iocasta oracula indignatus, nec tamen insolentiam eius libere castigare ausus, primum pietatem sanctamque morum integritatem celebrat, tum quae ex impietate rerumque divinarum violatione mala oriantur exponit, denique Iovem, deum potentissimum, precatur, ut oracula illa, quae Iocasta spreverat, ab Apolline Laio olim data, vera esse ostendat, ne huius dei auctoritas et fides, quae imminui coeperit, penitus tollatur, deorumque immortalium cultus negligatur. — Posuit igitur Sophocles ea, quae in initio huius carminis videantur commemoranda fuisse, in fine eius; quod idem fecit quum alibi, tum in primo Chori cantu, qui in Antigona legitur. Qua in re qua arte poeta usus sit, bene Scholiasta ad Antig. 155. exposuit.

V. 836. εἴ] I. e. εἴθε, utinam. Cf. Matth. §. 617, 4. p. 1252. — εἴ μοι ξυνείη μοῖρα, utinam mecum sit fatum, ut, i. e. utinam fato mihi destinatum sit, ut. Pro participio, quod sequitur, φέροντι, i. e. ἔχοντι, sive, ut Schol. interpretatur, διασώζοντι, infinitivum exspectaveris. Verum vide Heindorf. ad Plat. Phaedon. p. 250.

V. 837. τὰν εὔσεπτον ἁγνείαν λόγων etc.] Ἡ εὔσεπτος ἁγνεία est veneranda sive sancta integritas; ad cuius substantivi explicationem adiectus est genitivus λόγων ἔργων τε πάντων, significans id,

ΧΟΡΟΣ.

(στροφὴ α'.)

Εἴ μοι ξυνείη φέροντι
μοῖρα τὰν εὔσεπτον ἁγνείαν λόγων ἔργων τε πάντων,
ὧν νόμοι πρόκεινται 865
ὑψίποδες, οὐρανίαν
840 δι' αἰθέρα τεκνωθέντες, ὧν Ὄλυμπος
πατὴρ μόνος, οὐδέ νιν
θνατὰ φύσις ἀνέρων
ἔτικτεν, οὐδὲ μήν ποτε λάθα κατακοιμάσει· 870
845 μέγας ἐν τούτοις θεός, οὐδὲ γηράσκει.

V. 844. Aliquot codices κατακοιμάσῃ. Quod recepit Elmsleius, μήν ποτε in μήποτε mutato.

in quo cerni debeat integritas illa. Similiter Latine integer alicuius rei dicitur, ut ab Horat. Od. I, 22, 1: integer vitae scelerisque purus.

V. 838. ὧν νόμοι πρόκειν-ται] Νόμος τινὸς et lex est, quam dedit aliquis, et lex, quae data de aliqua re est; quo sensu hic ὧν νόμοι dictum. Cf. Matth. §. 342. Item Romani et legem de ambitu et legem ambitus dicunt. Leges autem Sophocles eas hic dicit, quae, antequam scriptae a mortalibus leges essent, innatae animis hominum fuerint, quarum hanc potissimum eamque gravissimam hic significat: εὐσεβεῖν τὰ πρὸς θεούς. Cf. de his, quae a dis latae putabantur, legibus Xenoph. Mem. S. IV, 4, 19. Soph. Ant. 450 sqq. Platon. Legg. VII. p. 793. A. B. C. Aristot. Eth. V, 15. Polit. III, 18. Itaque totius locí sententia haec est: utinam ego sancta morum integritate sim et innocentia, ita ut et dicam et faciam quae leges divinae iubent, et ab omnibus dictis factisque abstineam, quae eaedem prohibent. De verbo πρόκειν-ται cf. Eur. Iph. T. 1189: τὸν νόμον ἀνάγκη τὸν προκείμενον σέβειν. Antig. 481.

V. 839. ὑψίποδες] Videntur leges ὑψίποδες, i. e. ὑψίβατοι dictae propter ortum suum, quod non creatae in terra humi serpant, sed in coelo genitae quasi evectae super humana circumferantur.

V. 839 sq. Schol.: οὐρανίαν δι' αἰθέρα· ἀντὶ τοῦ ἐν οὐρανῷ τεχθέντες. Cf. Matth. §. 580, 2.

V. 840 sq. ὧν Ὄλ. πατὴρ μόνος] Olympum, sedem et domicilium deorum, posuit pro dis ipsis, qui πατέρες νόμων dicuntur, quod leges illas procrearunt, i. e. tulerunt, hominibusque dederunt.

V. 841. νιν] I. e. νόμους. Cf. Matth. §. 146.

V. 842. θνατὰ φύσις ἀνέρων] Mortalis natura hominum, i. e. mortales homines. Cf. Matth. §. 430.

V. 844. οὐδὲ μήν] Confer Matth. §. 605. — λάθα κατακοιμάσει, oblivio consopiet, sive sepeliet, i. e. delebit. Cf. Eur. Hipp. 1387: εἴθε με κοιμάσειε τὸν δυςδαίμονα Ἅιδου μέλαινα νύκτερός τ' ἀνάγκα.

V. 845. Schol.: ἐν τοῖς νόμοις μέγας ἐστὶν ὁ θεός. τουτέστι,

(ἀντιστροφὴ α'.)

ὕβρις φυτεύει τύραννον·
ὕβρις, εἰ πολλῶν ὑπερπλησθῇ μάταν, ἃ μὴ 'πίκαιρα
μηδὲ συμφέροντα, 875
ἀκρότατον εἰς αναβᾶσ'

V. 849. ἀκρότατον primus Erfurdtius restituit. Libri ἀκροτάταν, ortum ab iis, qui perinepte coniungendum id adiectivum cum substantivo ἀνάγκαν putarunt.

V. 850. Mancum hunc versum esse et ex metro versus strophici et e sensu intelligimus. Certum est enim excidisse substantivum, ad quod referantur adiectiva ἀκρότατον et ἀπότομον, nisi quis alterutrum adiectivum ab interprete profectum existimabit, quo recepto genuinum vocabulum expulsum sit. Inepte autem quidam editores ἀπότομον cum ἀνάγκαν iungendum putarunt.

θεία δύναμις καὶ μεγάλη τοῖς νόμοις ἔνεστιν.

V. 846. ὕβρις φυτεύει τύραννον] Verbum ὕβρις opponitur τῇ εὐσέπτῳ ἁγνείᾳ λόγων ἔργων τε πάντων, ὧν etc., ita ut impietatem potissimum significet. Ea quum dicitur φυτεύειν τύραννον, i. e. μήτηρ τυραννίδος εἶναι (cf. Ai. 174.), hoc significatur: impietas mater est eorum hominum, qui regnum adfectant, i. e. qui leges divinas violant, solent eo insolentiae progredi, ut regnum adfectent, ideoque rei publicae statum convellant et libertatem civium evertant. Quae cum antecedentibus et sequentibus ita cohaerent: Nihil mihi maiori curae sit, quam ut in omni vita sanctissime colam leges divinas. Eas enim qui violat et civium suorum salutem perdit (ὕβρις φυτ. τύραννον) rei publicae statu convulso, et sibimet ipsi (ὕβρις, εἰ πολλῶν ὑπερπλ. — ποδὶ χρησίμῳ χρῆται), ubi ad summum insolentiae fastigium adscenderit, calamitatem parat, ex qua nullus patet exitus. Sponte autem apparet non posse haec Chori verba, ὕβρις φυτεύει — χρησίμῳ χρῆται, ita dicta esse, ut voce ὕβρις Iocastae temeritas, quod oracula sprevisset, aut Oedipi levitas, quod assensus ei esset, notata existimetur. In neutrum enim quadrat regni adfectatio. Ex quibus verbis manifesto intelligitur Sophoclem, relicto aliquantisper Oedipo, de sua iam re publica et sui temporis hominibus loqui. Vide quae ad Ai. 158—161. adnotavimus. Atque hoc egregie a poeta institutum est, quod a Choro, i. e. a populo ipso, cuius partes agebat Chorus, dici hoc et moneri populum Atheniensem facit, sine pietate sanctaque legum divinarum reverentia rei publicae salutem constare non posse. Neque dubitari potest, quin recte Musgravius censuerit Alcibiadem potissimum poetam hic ut hominem civibus formidolosum designari voluisse, haec monens: „Quis enim in historia Attica adeo hospes est, ut nesciat neminem unquam tot contumeliosi ingenii specimina edidisse quam Alcibiadem? Ob quod etiam optimatibus in tyrannidis adfectandae suspicionem venit. Plutarch.: οἱ μὲν ἔνδοξοι μετὰ τοῦ βδελύττεσθαι καὶ δυσχεραίνειν ἐφοβοῦντο τὴν ὀλιγωρίαν αὐτοῦ καὶ παρανομίαν, ὡς τυραννικὰ καὶ ἀλλόκοτα, in Alcibiade, c. 16. Vol. I. p. 188. F. Hoc si paucissimis verbis significare volueris, nulla aptiora in-

850 ἀπότομον ὤρουσεν εἰς ἀνάγκαν,
ἔνθ' οὐ ποδὶ χρησίμῳ
χρῆται. τὸ καλῶς δ' ἔχον
πόλει πάλαισμα μήποτε λῦσαι θεὸν αἰτοῦμαι, 880
855 τὸν ἐγὼ οὐ λήξω ποτὲ προστάταν ἴσχων.

V. 854 sq. In codicibus editionibusque omnibus ita haec scribuntur: θεὸν αἰτοῦμαι. θεὸν οὐ λήξω etc. Quam scripturam vitiosissimam esse, qui loci sensum diligentius considerarit, statim intelliget. Neque dubium, quin id posuerit Sophocles, quod ego restitui. Addo hoc unum, ἐγὼ pronomen facillime excidere potuisse sequente οὐ particula, quum in optimis codicibus, quando ω et ου coalescunt, ω littera plerumque omissa reperiatur. Sic Ant. 458. pro ἐγὼ οὐκ La ἐγ' οὐκ, Oed. Col. 998. pro ἐγὼ οὐδέ plures codices ἐγ' οὐδέ, hac ipsa in fabula pro ἐγὼ οὔτε omnes codices aut ἐγώ τ' aut ἐγ' οὔτε habent.

venies quam ὕβρις φυτεύει τύραννον." Vide etiam ad v. 856.

V. 847 sq. ὕβρις, εἰ πολλῶν — συμφέροντα] I. e. qui leges divinas violat, ubi se nimis multis (πολλῶν ὑπερπλ.) facinoribus importunis ac perniciosis dementer expleverit, i. e. ubi nimis multa facinora etc. perpetraverit. Cf. Hom. Il. o, 132. ἀναπλήσας κακὰ πολλά. — Μάταν sive μάτην, i. e. ματαίως, eodem sensu hic positum quo infra ματάζων, dementer significans.

V. 849 sq. ἀκρότατον — ἀνάγκαν] Iam in nota critica monui excidisse substantivum, quocum iungenda sint adiectiva ἀκρότατον et ἀπότομον. Falsissimum autem illud est, quod sunt qui statuant, ἀπότομον referendum ad substantivum ἀνάγκαν esse. Certum est enim sensum hunc esse: impietas sive insolentia, ubi altissimum adscenderit fastigium, irruere in eam calamitatem solet, ubi. Substantivum ἀνάγκη eodem sensu positum hic est, quo saepe ἀναγκαία τύχη usurpari ad Ai. 477. docuimus. De aoristi significatu Matth. §. 502, 3. egit.

V. 851 sq. ἔνθ' οὐ — χρῆται] Ubi non utitur pede utili, i. e. ex qua pernicie (ἀνάγκα) expedire se nequit.

V. 852 sq. τὸ καλῶς δ' — αἰτοῦμαι] Ambiguo sensu haec verba dicta ita cum antecedentibus cohaerent. Dixerat modo Chorus eos, qui leges divinas violarent, amentia abreptos rem publicam evertere et regnum occupare contendere. Cuiusmodi contentionem pravam iam dicit esse ac tollendam, quum contra dei auxilium implorandum sit, ut honestum certamen, quod pro legibus divinis ineatur a bonis cum improbis, nunquam finiri patiatur. Quibus verbis illud utique Chorus adsignificat, Apollinem se orare, ut investigationem interfectoris Lai, suo ipsius iussu susceptam, confici velit. Atque ita sequentia etiam εἰ δέ τις ὑπέρ. etc. apte cum antecedentibus cohaerent, quod non ita esset, si haec, de quibus ago, verba de sola illa investigatione caedis dicta acciperentur.

V. 854 sq. θεὸν αἰτοῦμαι, τὸν — ἴσχων] Apollinem. De τὸν articulo pro pronomine relativo posito cf. Matth. §. 292., de significatu voc. προστάταν ad El. 624. ed. meae.

(Στροφὴ β'.)

εἰ δέ τις ὑπέροπτα χερσὶν ἢ λόγῳ πορεύεται,
δίκας ἀφόβητος, οὐδὲ δαιμόνων ἕδη σέβων, 885
860 κακά νιν ἕλοιτο μοῖρα δυςπότμου χάριν χλιδᾶς,
εἰ μὴ τὸ κέρδος κερδανεῖ δικαίως
καὶ τῶν ἀσέπτων ἕρξεται, 890
ἢ τῶν ἀθίκτων ἕξεται ματάζων.
865 τίς ἔτι ποτ' ἐν τοῖςδ' ἀνὴρ

V. 862. Elmsleius edidit εἵρξεται pro ἕρξεται. At in melicis tragici de industria antiquas epicorum formas adsciverunt, quae non debent a criticis expelli. HERM. Cf. Matth. §. 234.

V. 866. Librorum scripturam intactam reliqui, quamvis vitiosissimam. Sed nondum emendatio quam reciperem in mentem venit. Illud tamen non dubitavi, eiicere verbum ἕρξεται inter βέλη et ψυχᾶς positum, quod ab interprete additum esse recte vi-

V. 856—860. εἰ δέ τις — χλιδᾶς] In his versibus quot voces, totidem fere lineamenta Alcibiadis agnoscas. Quis illo superbior χερσὶ καὶ λόγῳ, qui, verborum contumeliis non contentus, nonnullos etiam ex potentioribus viris pugnis cecidit? Quis magis contemptor iuris, δίκας ἀφόβητος? Quis luxuriae (χλιδᾷ) magis deditus? Denique erga deorum simulacra parum reverentem fuisse (οὐδὲ δαιμόνων ἕδη σέβων), vere an falso, Atheniensibus certe persuasissimum erat, siquidem Hermarum mutilatorum reus ad causam dicendam ex expeditione Sicula revocatus est. MUSGR.

V. 856. ὑπέροπτα πορεύεται] Proprie insolenter incedit, i. e. insolenter se gerit. Elmsleius comparat Ai. 197: ἀτάρβητα ὁρμᾶται, et Eur. Ion. 717: λαιψηρὰ πηδᾷ.

V. 857. Schol.: δίκας ἀφόβητος· τὴν δίκην μὴ δεδοικώς. Cf. Matth. §. 344. Vocabulum ἕδη recte Musgravius interpretatus est statuas, simulacra. Vide quae ad El. 1356 sq. adnotavimus.

V. 860. Schol.: δυςπότμου χάριν χλιδᾶς· ἕνεκα, φησί, τῆς ἀνοσίου τρυφῆς καὶ ὑπερηφανίας. Significat enim δύςποτμος hic scelestum, quo sensu non raro a tragicis δύστηνος dici consuevit. Vide ad Philoct. 1016.

V. 861. εἰ μὴ τὸ κέρδος — δικαίως] Articuli haec vis est: nisi lucrum, quod quaerit, honeste faciet. Vide Rost. Gr. Gr. §. 98. B. c. Fuit autem communis prope populi opinio, οὐδὲν ῥῆμα aut πρᾶγμα σὺν κέρδει κακὸν εἶναι. Vide El. 61. Philoct. 108 sq.

V. 862. καὶ τῶν ἀσέπτων ἕρξεται] Sponte apparet repetendam esse quae modo posita est μὴ particulam, ita ut sensus sit: et (sc. nisi) impie factis abstinebit. Hesychius: ἄσεπτον· ἀσεβές. Σοφοκλῆς Αἰχμαλωτίσιν.

V. 864. ἢ — ματάζων] Pessime editores quosdam ἕξεται interpretari abstinebit, intelligentes, quae ad hoc membrum referri nequit, μὴ particulam, vel ex addito participio ματάζων apparet. Immo significat hic inhaerebit, tanget. Tum τὰ ἄθικτα sunt inviolabilia, sancta, ματάζων impie faciens, sive plenus impietatis.

V. 865 sq. τίς ἔτι — ἀμύνειν;] Valde corrupta haec esse

θυμῷ βέλη ψυχᾶς ἀμύνειν;
εἰ γὰρ αἱ τοιαίδε πράξεις τίμιαι, 895
τί δεῖ με χορεύειν;

(ἀντιστροφὴ β'.)

870 οὐκ ἔτι τὸν ἄθικτον εἶμι γᾶς ἐπ' ὀμφαλὸν σέβων,
οὐδ' ἐς τὸν Ἀβαῖσι ναόν, οὐδὲ τὰν Ὀλυμπίων, 900
εἰ μὴ τάδε χειρόδεικτα πᾶσιν ἁρμόσει βροτοῖς.

dit Hermannus. Idem ita nuper scribendum putavit: τίς ἔτι ποτ' ἐν τοῖσδ' ἀνήρ, θεῶν βέλη ψυχᾶς ἀμύνειν; hac addita interpretatione: quis amplius huiusmodi cum factis satis vir est, ut deorum tela a vita sua arceat?

V. 871. Brunckius Ἄβαισι. Libri Ἀβαῖσι, et hoc accentu in aliquot Sophoclis codd. scriptum fuisse hoc nomen Eustathius p. 279, 1. (211, 15.) testatur. HERM.

iam in nota critica monui. Nihilominus qui sensus fuerit eorum, quae poeta scripserit, divinare licet. Videtur autem hoc dicere poeta voluisse, quod pro secunda interpretatione in scholiis positum est: τίς ἂν ἀπελάσειεν αὐτοῦ τὴν τιμωρίαν, τοιαῦτα πράττων;

V. 867. αἱ τοιαίδε πράξεις] Quales descripsit v. 856 sq.

V. 868. τί δεῖ με χορεύειν;] Accipienda haec de saltatione sacra, quae in festis deorum fieri solebat (cf. Spanhem. ad Callim. h. in Del. 312.), ideoque de reverentia et cultu deorum.

V. 870. τὸν ἄθικτον] Ad Eur. Ion. 231. coniecturam de hoc voce proposui, lapidem illum album, qui Delphis, teste Pausania in Phocic. c. 16., umbilicus terrae audiebat, septo aliquo inclusum fuisse, multitudinis arcendae causa. MUSGR. qui et ipse de more Choros ad longinqua templa mittendi exposuit ad Eur. Ion. 475. Praestat cum Bothio γᾶς ὀμφαλὸν de templo et oraculo Delphico intelligere, ut ἄθικτον sit sanctum, inviolabile, quo significatu paullo superius dictum est. ERF. Vide supra 480 sq.

V. 871. τὸν Ἀβαῖσι ναόν] De oraculo Apollinis, quod Abis, urbe Phocica, fuit, complura habet Pausanias in Phocic. c. 35. MUSGR. De dativo vide Matth. §. 406. b. Rost. §. 106. e. — τὰν Ὀλυμπίαν, Iovis cultu celeberrimam. Conf. Mela II, 3.

V. 874. Schol.: εἰ μὴ ταῦτα τῶν χρησμῶν, ἢ τὰ λεχθέντα ὑπὸ Ἰοκάστης, φανερὰ καὶ κατάδηλα γένηται. Non puto fieri posse, ut τάδε pronomine aliud significetur quam id, de quo in iis, quae proxime sequuntur, Chorus loquitur, i. e. oracula Laio olim data. Neque illud dubito, quin sensus huius versus hic sit: nisi oracula illa verissima esse omnes intelligent. Verum haereo etiamnunc in verbo ἁρμόσει, non quod intransitive positum sit, id quod nonnumquam fieri allatis exemplis ad Ant. 1296. docuimus, sed quod ipsa illa intransitiva significatio, aptum, accommodatum esse, congruere, non satis huic loco convenit. Ne illud quidem liquet, utrum ex ἁρμόσει an ex χειρόδεικτα aptus sit dativus πᾶσιν βροτοῖς. Itaque hanc difficultatem aliis expediendam relinquo. Vulgo, ut hoc addam, in-

ASHMOLEAN MUSEUM OXFORD

875 ἀλλ' ὦ κρατύνων, εἴπερ ὀρθ' ἀκούεις,
Ζεῦ, πάντ' ἀνάσσων, μὴ λάθοι
σὲ τάν τε σὰν ἀθάνατον αἰὲν ἀρχάν. 905
φθίνοντα γὰρ Λαΐου
θέσφατ' ἐξαιροῦσιν ἤδη,
880 κοὐδαμοῦ τιμᾶς Ἀπόλλων ἐμφανής·
ἔῤῥει δὲ τὰ θεῖα. 910

ΙΟΚΑΣΤΗ.

Χώρας ἄνακτες, δόξα μοι παρεστάθη

V. 876. λάθοι. Ita ex plurimorum codd. et Scholiastae auctoritate scripsi. Vulgo λάθῃ.

V. 878. Vulgo παλαιὰ Λαΐου aut Λαΐου παλαιά. Quod omisi adiectivum optimi codices omittunt.

V. 888. εἰ — λέγοι ex optimis codicibus restitui. Vulgo ἢν φόβους λέγῃ.

V. 891. In editionibus omnibus ex codd. auctoritate scribitur: τοῖςδε σὺν κατεύγμασιν. Quod sic tantum scribi potuit, si κατεύγματα suffimenta significarent. Nam perinepte quidam viri docti preces interpretati sunt, a qua interpretatione iam addito pronomine τοῖςδε deterreri debebant. At nunquam κατεύγματα eo quo accipi debere sensu hic dico aut positum alibi legi terpretati sunt ἁρμόσει aut patebunt aut probabuntur.

V. 875 sq. εἴπερ ὀρθ' ἀκούεις — πάντ' ἀνάσσων] Siquidem recte vocaris omnium rector. Cf. Matth. §. 307. De verbis μὴ λάθοι etc. comparat Elmsleius Eur. Med. 332: Ζεῦ, μὴ λάθοι σε τῶνδ' ὃς αἴτιος κακῶν. De locutione πάντα ἀνάσσειν vide quae dixi in Censura Aiac. ab Lobeck. edit. p. 86. §. 4.

V. 878. Schol.: φθίνοντα γάρ· ἀντὶ τοῦ παλαιά, παρεληλυθότα.

V. 879. Schol.: ἐξαιροῦσιν· ἀντὶ τοῦ ἀφανίζουσιν. τὰ γὰρ ἐπὶ Λαΐῳ θεσπισθέντα ἐκφανλίζεται ὑπὸ Ἰοκάστης καὶ παραγράφεται καὶ ψευδῆ νομίζεται. De locutione Λαΐου θέσφατα, oracula Laio data, cf. Matth. §. 342.

V. 881. ἔῤῥει δὲ τὰ θεῖα] Perit cultus deorum. Simillime Eur. Troad. 27: ἐρημία γὰρ πόλιν ὅταν λάβῃ κακή, νοσεῖ τὰ τῶν θεῶν οὐδὲ τιμᾶσθαι θέλει.

V. 882. χώρας ἄνακτες] Eustathius p. 1425, 48. (Od. 67, 37.): παρὰ Σοφοκλεῖ γοῦν ἡ Ἰοκάστη τοὺς ἐν Θήβαις εὐγενεῖς χώρας ἄνακτας λέγει. Explicatio ipsa huius appellationis exstat 1223. (1199.). Cf. v. 85. O. C. 831: ὦ γῆς ἄνακτες. Ant. 940. Θήβης οἱ κοιρανίδαι. 988. Θήβης ἄνακτες.

Ibid. δόξα μοι παρεστάθη] I. e. ἔδοξέ μοι, placuit mihi. Cf. Herodot. VII, 187: οὐδέν μοι θωῦμα παρίσταται. Plutarch. Nic. c. 9: δόξα τε παρέστη τοῖς πλείστοις ἀπαλλαγὴν κακῶν σαφῆ γεγονέναι. Alio sensu dictum in Rheso 780: καί μοι καθ' ὕπνον δόξα τις παρίσταται. [Locutionem παρίσταταί μοι multi illustrarunt, quos vide ap. Heindorf. ad Plat. Phaed. p. 9. F. I.]

V. 883. ναοὺς — δαιμόνων] Non aedes sacrae intelligendae sunt, sed, uti ex seqq. v. 890 sqq. apparet, templa, i. e. loca, in quibus deorum statuae positae erant.

V. 883 sq. ἐν χεροῖν — λα-

ναοὺς ἱκέσθαι δαιμόνων, τάδ' ἐν χεροῖν
στέφη λαβούσῃ κἀπιθυμιάματα.
885 ὑψοῦ γὰρ αἴρει θυμὸν Οἰδίπους ἄγαν
λύπαισι παντοίαισιν· οὐδ', ὁποῖ' ἀνὴρ 915
ἔννους, τὰ καινὰ τοῖς πάλαι τεκμαίρεται,
ἀλλ', ἔστι τοῦ λέγοντος, εἰ φόβους λέγοι.
ὅτ' οὖν παραινοῦσ' οὐδὲν ἐς πλέον ποιῶ,
890 πρὸς σ', ὦ Λύκειε Ἄπολλον, ἄγχιστος γὰρ εἶ,
ἱκέτις ἀφῖγμαι τοῖςδε σὺν κατάργμασιν, 920

aut poni omnino potuisse indico. Itaque emendavi τοῖςδε σὺν κατάργμασιν, i. e. τοῖςδε σὺν ἐπιθυμιάμασιν. Cf. El. 634 sq.: ἔπαιρε δὴ σὺ θύμαθ' ἡ παροῦσά μοι πάγκαρπα. Ad quem locum Scholiasta: πάγκαρπα· ἐπίπαν ὁσπρία ἔθνον τοῖς θεοῖς. Hesychius: θύματα· σφάγια, ἀπαρχαί, ἱερεῖα, θύματα. Est autem κατάργματα idem quod ἀπαρχαί, quo vocabulo Hesychius ad explicandum nomen θύματα utitur. Sic Eurip. Iph. T. 244: χέρνιβας δὲ καὶ κατάργματα οὐκ ἂν φθάνοις ἂν εὐτρεπῆ ποιουμένη. Plutarch. Thes. c. 22: τὴν δὲ εἰρεσιώνην ἐκφέρουσι, κλάδον ἐλαίας ἐρίῳ μὲν ἀνεστεμμένον, ὥςπερ τότε τὴν ἱκετηρίαν, παντοδαπῶν δὲ ἀνάπλεων καταργμάτων.

βούσῃ] Sic Hom. Il. XV, 229: ἀλλὰ σύγ' ἐν χείρεσσι λάβ' αἰγίδα θυσσανόεσσαν. Dictum autem ἐν χεροῖν λαβεῖν eadem ratione qua dicitur πεσεῖν ἐν κόνιαις, κεῖσθαι εἰς ἀνάγκην, et alia similia.

V. 884. στέφη — κἀπιθυμιάματα] Vocabulo στέφη minime serta sunt intelligenda, sed κλάδοι ἱκτήριοι, de quibus ad v. 3. diximus. Alterum vocabulum ἐπιθυμιάματα quid significet, satis declaratur his verbis El. 634: ἔπαιρε δὴ σὺ θύμαθ' ἡ παροῦσά μοι πάγκαρπ', ἄνακτι τῷδ' ὅπως λυτηρίους εὐχὰς ἀνάσχω δειμάτων, ὧν νῦν ἔχω. Quae verba dicit Clytaemnestra, Apollini supplicatura, ut mala, quae imminere videntur, averruncet.

V. 885. ὑψοῦ γὰρ αἴρει θυμόν] Apte comparant editores Apoll. Rhod. III, 368: ὑψοῦ δὲ χόλῳ φρένες ἠερέθοντο, et Polyb. III, 82, 2: μετέωρος καὶ θυμοῦ πλήρης. Illud autem ne mirere, quod Oedipus dicatur αἴρειν τὸν θυμόν, quum potius dicendum fuisse videatur: αἴρεται ὁ θυμὸς τοῦ Οἰδίπου, vide quae ad O. C. 149. et 1606 sq. ed. meae adnotata sunt.

V. 886. Schol.: οὐδ' ὁποῖ' ἀνὴρ ἔννους· οὐχ ὡς συνετὸς ἀνὴρ διὰ τῶν φθασάντων τὰ παρόντα γιγνώσκει. εἰ γὰρ ὁ ὑπὸ Ἀπόλλωνος δοθεὶς τῷ Λαΐῳ χρησμὸς ἠκύρωται, δῆλον, ὅτι καὶ ἃ νῦν ἐμαντεύσατο ὁ Τειρεσίας ψευδῆ ἐστιν.

V. 888. Schol.: ἀλλ' ἔστι τοῦ λέγοντος· μόνοις προσέχει τοῖς τὰ δεινὰ καὶ φοβερὰ ἀπαγγέλλουσιν. τῶν δὲ παραμυθουμένων οὐκ ἀνέχεται. De genitivo τοῦ λέγοντος vide Matth. §. 315., de pleonasmo, qui est in verbis λέγοντος λέγοι, ad Philoct. 55.

V. 889. οὐδὲν ἐς πλέον ποιῶ] Eur. Hippol. 286: οὐδὲν εἰργασμαι πλέον. Plato Apol. sub init.: πλέον τι — ποιῆσαι ἀπολογούμενον. MUSGR.

V. 890. Schol.: ἄγχιστος· πρὸ τῶν θυρῶν γὰρ ἵδρυτο. Vide quae ad huius fab. v. 16. et ad El. 624. ed. meae adnotata sunt.

V. 891. τοῖςδε — κατάρ-

ὅπως λύσιν τιν' ἡμῖν εὐαγῆ πόρης·
ὡς νῦν ὀκνοῦμεν πάντες, ἐκπεπληγμένον
κεῖνον βλέποντες ὡς κυβερνήτην νεώς.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

895 Ἆρ' ἂν παρ' ὑμῶν, ὦ ξένοι, μάθοιμι, ὅπου
τὰ τοῦ τυράννου δώματ' ἐστὶν Οἰδίπου; 925
μάλιστα δ' αὐτὸν εἴπατ', εἰ κάτισθ' ὅπου.

ΧΟΡΟΣ.

στέγαι μὲν αἵδε, καὐτὸς ἔνδον, ὦ ξένε·
γυνὴ δὲ μήτηρ ἥδε τῶν κείνου τέκνων.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

900 ἀλλ' ὀλβία τε καὶ ξὺν ὀλβίοις ἀεὶ
γένοιτ', ἐκείνου γ' οὖσα παντελὴς δάμαρ. 930

ΙΟΚΑΣΤΗ.

αἴπως δὲ καὶ σύ γ', ὦ ξέν', ἄξιος γὰρ εἶ

V. 906. Pro παρὰ in aliquot bonis codicibus πρὸς legitur.
V. 907. τάχ' ἂν ex Brunckii coniectura scripsi. Libri

γμασιν] Id est τοῖς θυμιάμασιν. Vide notam criticam.

V. 892. ὅπως — πόρης] Verissime me, qui a sensu huius loci aberraveram, Iacobsius monuit λύσιν εὐαγῆ dici eiusmodi sollicitudinum quibus Oedipus urgebatur levamen, quo ille purus sceleris (ἅγος), quo se pollutum esse metuebat, appareret, ideoque per prolepsin ὅπως λύσιν εὐαγῆ πόρης dictum esse pro ὅπως λύσιν ἡμῖν πόρης τοιαύτην, ὥστε εὐαγῆ τὸν Οἰδίπουν φαίνεσθαι. Idem acute addit istiusmodi λύσιν εὐαγῆ adduci videri nuntio ex Corintho allato, quanquam eo revera Oedipus scelere isto obstrictus luculentius deinceps ostendatur. Non inutile duco adscripsisse Pollucis verba Onom. T. I, 33. p. 12. ed. Dind.: καὶ τὰ πράγματα, τὸ μέν, ἅγιον, καθαρόν, ὅσιον, ἁγνόν, εὐαγές, ἄχραντον· τὸ δὲ ἐναντίον, ἐναγές, ἐξάγιστον, δυςαγές, μιαρόν etc. Hermannus nuper εὐαγῆ hic interpretatus est prosperam, coll. Platon. Epist. II. p. 311. E. sq.: ἦλθον ἐγὼ εἰς Σικελίαν δόξαν ἔχων πολὺ τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ διαφέρειν, βουλόμενος δὲ ἐλθὼν εἰς Συρακούσας συμμάρτυρα λαβεῖν σέ, ἵνα δή μοι τιμῶτο φιλοσοφία καὶ παρὰ τῷ πλήθει. τοῦτο δ' οὐκ εὐαγές μοι ἀπέβη.

V. 893 sq. ὡς νῦν — νεώς] Certissimum est hoc dicere Iocastam: nunc enim omnes (i. e. tota civitas) solliciti sumus, quum perculsum illum videmus, qui navis, i. e. civitatis, gubernator sit. De ὡς particula vide Matth. §. 568 sq.

V. 895 sqq. Schol.: Ἔρχεται ἄγγελος ἀπὸ Κορίνθου, ἀπαγγέλλων τὸν θάνατον Πολύβου, καὶ ἀπ' αὐτοῦ τύραννον τὸν Οἰδίποδα αἱρεῖσθαι. οὗτος δέ ἐστιν ὁ ἐκτεθέντα τὸν Οἰδίποδα εὑρὼν καὶ δοὺς Πολύβῳ.

V. 897. μάλιστα δ' αὐτὸν εἴπατ'] De μάλιστα adverbii usu ad Ant. 327. dictum est.

V. 899. γυνὴ δὲ μήτηρ ἥδε] Haec verba, si a sequentibus disiunxeris, veram Iocastae conditionem depingunt. Nec mihi dubium est, quin eam ob cau-

τῆς εὐεπείας οὕνεκ'. ἀλλὰ φράζ', ὅτου
κρήζων ἀφῖξαι χῷ τι σημῆναι θέλων.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

905 ἀγαθὰ δόμοις τε καὶ πόσει τῷ σῷ, γύναι.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

τὰ ποῖα ταῦτα; παρὰ τίνος δ' ἀφιγμένος; 935

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ἐκ τῆς Κορίνθου. τὸ δ' ἔπος οὐξερῶ τάχ' ἂν
ἥδοιο μέν, πῶς δ' οὐκ ἄν, ἀσχάλλοις δ' ἴσως.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

τί δ' ἔστι; ποίαν δύναμιν ὧδ' ἔχει διπλῆν;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

910 τύραννον αὐτὸν οὐπιχώριοι χθονὸς
τῆς Ἰσθμίας στήσουσιν, ὡς ηὐδᾶτ' ἐκεῖ. 940

τάχα, quam scripturam qui defendunt, ad contortas interpretationes confugiunt. Mutatio ipsa autem facillima est.

sam selegerit Sophocles, ut in audientium animos, tanquam ominose dicta, altius descenderent. De huius versus ambiguitate vide etiam Schol. Hermogenis p. 389. MUSGR.

V. 901. Schol.: παντελής· τοῦτο πρὸς τὸ γυνὴ δὲ μήτηρ ἥδε τῶν κείνου τέκνων. τοῦτο γὰρ τέλειον ἐν γάμῳ. — Pollux III, 38: καὶ τέλος ὁ γάμος ἐκαλεῖτο, καὶ τέλειοι οἱ γεγαμηκότες. Hesychius: προτέλεια· ἡ πρὸ (f. προθυομένη) τοῖς γάμοις θυσία καὶ ἑορτή· τέλος γὰρ ὁ γάμος, ἀπὸ τοῦ εἰς τελειότητα ἄγειν. Idem: τέλειοι· οἱ γεγαμηκότες. Plura dabunt utriusque grammatici interpretes. Hinc, opinor, petenda explicatio verborum παντελὴς δάμαρ. ELMSL.

V. 902. αὔτως] Vide Matth. §. 601.

V. 905. δόμοις τε καὶ πόσει τῷ σῷ] I. e. quum familiae tum marito tuo. Saepe enim τὲ — καὶ particulae eodem sensu quo Romanorum quum — tum usurpantur, ita ut priore substantivo genus, posteriore species significetur. Sic supra 64: ἡ δ' ἐμὴ ψυχὴ πόλιν τε κἀμὲ καὶ σ' ὁμοῦ στένει. Pertinet huc frequentata illa dictio Homerica Τρῶές τε καὶ Ἕκτωρ.

V. 907 sq. Schol.: ἥδεσθαι μέν· διὰ μὲν τὸ εὖ πράσσειν καὶ ἑτέρας ἀρχῆς ἀντιλαβέσθαι ἡσθήσεσθαι φησιν αὐτήν, ἀσχάλλειν δὲ διὰ τὸ ἀπιέναι Οἰδίπουν ἐπὶ τὰ οἰκεῖα. Postrema falsa sunt. Dolituram enim nuntius auguratur Iocasten maxime ob mortem socri, pietate postulante, etsi nunquam visitati; inhumanitatis esset, si sincerum et merum familiae regiae gaudium fore crederet ac nullo moerore luctuque temperatum. Discessum autem Oedipi cur statim timeret Iocaste? Rex erat Thebanorum, non, ut hodie passim fit, reginae maritus sine regno. DOEDERL. De verbo ἥδεσθαι cum accusativo iuncto vide Matth. §. 414, 12.

V. 910. Schol.: τύραννον αὐτὸν οὐπιχώριοι· πιθανῶς ὁ ἄγγελος τὰ ἡδέα πρῶτον ἀπαγγέλλει, πρὶν εἰπεῖν τὰ περὶ

ΙΟΚΑΣΤΗ.

τί δ'; οὐχ ὁ πρέσβυς Πόλυβος ἐγκρατὴς ἔτι;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

οὐ δῆτ', ἐπεί νιν θάνατος ἐν τάφοις ἔχει.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

πῶς εἶπας; ἦ τέθνηκε Πόλυβος, ὦ γέρον;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

εἰ μὴ λέγω τἀληθές, ἀξιῶ θανεῖν.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

ὦ πρόσπολ', οὐχὶ δεσπότης τάδ' ὡς τάχος 945
μολοῦσα λέξεις; ὦ θεῶν μαντεύματα,
ἵν' ἐστέ· τοῦτον Οἰδίπους πάλαι τρέμων
τὸν ἄνδρ' ἔφευγε μὴ κτάνοι, καὶ νῦν ὅδε
920 πρὸς τῆς τύχης ὄλωλεν, οὐδὲ τοῦδ' ὕπο.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ φίλτατον γυναικὸς Ἰοκάστης κάρα, 950
τί μ' ἐξεπέμψω δεῦρο τῶνδε δωμάτων;

ΙΟΚΑΣΤΗ.

ἄκουε τἀνδρὸς τοῦδε, καὶ σκόπει κλύων,
τὰ σέμν' ἵν' ἥκει τοῦ θεοῦ μαντεύματα.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

925 οὗτος δὲ τίς ποτ' ἐστί, καὶ τί μοι λέγει;

V. 914 sq. Libri sic: Ἰο. πῶς εἶπας; ἦ τέθνηκε Πόλυβος; Ἄγγ. εἰ δὲ μὴ λέγω γ' ἐγὼ τἀληθὲς etc. Quam scripturam sic, ut feci, mutandam esse primus vidit Bothius.

θανάτου. Conf. v. 929. ibique Scholiastam et Eurip. El. 228: ζῇ· πρῶτα γάρ σοι τἀγάθ' ἀγγέλλειν θέλω.

V. 916. Schol.: ὦ πρόσπολ'· θεραπαινίδι κελεύει.

V. 918. Schol.: ἵν' ἐστέ· ὅπου ἐστέ. Cf. Matth. §. 620.

V. 920. πρὸς τῆς τύχης] Cf. quae ad Philoct. 941 sq. de πρὸς et ὑπὸ discrimine monui. De οὐδέ conf. Matth. §. 608. p. 1224.

V. 921. Ἰοκάστης κάρα] Vide de hac loquendi consuetudine Antig. 1. et Matth. §. 430.

V. 924. τὰ σέμν'] Ironice dictum. — ἵν' ἥκει, quo evaserint oracula, id est quid factum sit oraculis. Vide ad v. 982. ed. meae.

V. 926 sq. πατέρα — ὄντα] I. e. ἀγγελῶν, ὡς οὐκ ἔτ' ἔστιν ὁ πατήρ σου. Cf. Matth. §. 569, 5. p. 1124.

V. 928. σημήνας γενοῦ] Sic Ai. 588: μὴ προδοὺς ἡμᾶς γένῃ. Phil. 772: μὴ σαυτόν δ' ἅμα κἄμ', ὄντα σαυτοῦ πρόστροπον, κτείνας γένῃ. huius fab. 1146: οὐ σιωπήσας ἔσει; Ant. 1067: ἀντιδοὺς ἔσει.

V. 929. Schol.: εἰ τοῦτο πρῶτον· ἠθικῶς φησὶν ὁ ἄγγελος, ὡς οὐκ ἀπὸ τούτων θέ-

ΙΟΚΑΣΤΗ.

ἐκ τῆς Κορίνθου, πατέρα τὸν σὸν ἀγγελῶν (950
ὡς οὐκέτ' ὄντα Πόλυβον, ἀλλ' ὀλωλότα.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

τί φῄς, ξέν'; αὐτός μοι σὺ σημήνας γενοῦ.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

εἰ τοῦτ' πρῶτον δεῖ μ' ἀπαγγεῖλαι σαφῶς,
930 εὖ ἴσθ' ἐκεῖνον θανάσιμον βεβηκότα.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

πότερα δόλοισιν, ἢ νόσου ξυναλλαγῇ; 960

ΑΓΓΕΛΟΣ.

σμικρὰ παλαιὰ σώματ' εὐνάζει ῥοπή.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

νόσοις ὁ τλήμων, ὡς ἔοικεν, ἔφθιτο.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

καὶ τῷ μακρῷ γε συμμετρούμενος χρόνῳ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

935 φεῦ φεῦ, τί δῆτ' ἄν, ὦ γύναι, σκοποῖτό τις
τὴν Πυθόμαντιν ἑστίαν, ἢ τοὺς ἄνω 965
κλάζοντας ὄρνις, ὧν ὑφηγητῶν ἐγὼ
κτανεῖν ἔμελλον πατέρα τὸν ἐμόν; ὁ δὲ θανὼν

V. 918. Post ἑστέ interrogandi signum posuerunt Brunckius et Erfurdtius. At est haec potius exclamatio. HERM.

V. 928. Recepi ex optimis codd. σημήνας pro vulgari scriptura σημάντωρ.

λων ἄρξασθαι, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἡδέων.

V. 930. θανάσιμον βεβηκότα] Eadem fere ratione dictum, qua dicitur οἴχεται θανών (Phil. 414.) et θανὼν φροῦδος (ibid. 425 sq. El. 1152.). Comparare licet nostrum *mit Tode abgehen*. Recte enim glossa θανάσιμον exponit νεκρὸν ὄντα.

V. 931. νόσου ξυναλλαγῇ] Morbi interventu. Cf. quae ad v. 34. monita sunt.

V. 932. σμικρὰ — ῥοπή] Seneca Oed. 787: animam senilem mollis exsolvit sopor. ERF. Apte affert Iacobs. Plat. de Rep. VIII. p. 556. E: ὥσπερ σῶμα νοσῶδες μικρᾶς ῥοπῆς ἔξωθεν δεῖται προσλαβέσθαι πρὸς τὸ κάμνειν etc.

V. 933. ὁ τλήμων] Infelix, i. e. quem mortuum esse doleo.

V. 934. Schol.: τοῦτο ὁ ἄγγελός φησιν, ὡς παραμυθούμενος, ὅτι μακραίων ἀπέθανε, καὶ οὐ δεῖ ἐπ' αὐτῷ ἀπολοφύρεσθαι. Congruens cum longa quam egerit vita quum mortuus dicitur, hoc videtur significari: et obiit ut ferebat longa quam egit vita, i. e. senio confectus.

V 936. τὴν Πυθόμ. ἑστίαν] Id est τὴν μαντικὴν Πυθοῦς ἑστίαν.

V. 937. ὧν ὑφηγητῶν] Sc. ὄντων. Cf. Matth. §. 563. not.

κεύθει κάτω δὴ γῆς· ἐγὼ δ' ὅδ' ἐνθάδε
940 ἄψαυστος ἔγχους, εἴ τι μὴ τῷμῷ πόθῳ
κατέφθιθ'· οὕτω δ' ἂν θανὼν εἴη 'ξ ἐμοῦ. 970
τὰ δ' οὖν παρόντα συλλαβὼν θεσπίσματα
κεῖται παρ' Ἅιδῃ Πόλυβος ἄξι' οὐδενός.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

οὔκουν ἐγώ σοι ταῦτα προὔλεγον πάλαι;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

945 ηὔδας· ἐγὼ δὲ τῷ φόβῳ παρηγόμην.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

μὴ νῦν ἔτ' αὐτῶν μηδὲν ἐς θυμὸν βάλῃς. 975

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

καὶ πῶς τὸ μητρὸς λέκτρον οὐκ ὀκνεῖν με δεῖ;

ΙΟΚΑΣΤΗ.

τί δ' ἂν φοβοῖτ' ἄνθρωπος, ᾧ τὰ τῆς τύχης
κρατεῖ, πρόνοια δ' ἐστὶν οὐδενὸς σαφής;
950 εἰκῇ κράτιστον ζῆν, ὅπως δύναιτό τις.
σὺ δ' ἐς τὰ μητρὸς μὴ φοβοῦ νυμφεύματα. 980

V. 939. La, Lc, F omittunt δή. Unde coniecit Dindorfius κάτωθεν scriptum fuisse.

V. 939. Schol.: κεύθει· ἀντὶ τοῦ κεύθεται, κρύπτεται. Vide Matth. §. 496, 4.

V. 940. ἄψαυστος ἔγχους] Active dictum; cf. Matth. §. 344. p. 653. — De sqq. εἴ τι μὴ vide eundem §. 617. c. — τῷ ἐμῷ πόθῳ, mei desiderio; cf. idem §. 466, 2.

V. 942. συλλαβὼν] Secum auferens. Sic συλλαβὼν ἀρᾶς O. C. 1384. Philoct. 577: ἔκπλει σεαυτὸν συλλαβών. Tum ἄξια οὐδενός significat: ita ut irrita facta sint.

V. 947. τὸ μητρὸς λέκτρον] Eodem sensu v. 951. τὰ μητρὸς νυμφεύματα dictum. De καὶ πῶς ad v. 990. diximus.

V. 948 sq. ᾧ τὰ τῆς τύχης κρατεῖ] Recte Brunck. interpretatur: quum res humanas omnes verset Fortuna, comparans Thucyd. IV, 62: τὸ δὲ ἀστάθμητον τοῦ μέλλοντος ὡς ἐπιπλεῖστον κρατεῖ. Nôn enim in unum Oedipum, quae Scholiastae opinio est, sed in totum genus humanum haec dicta esse vel ex v. 951., in cuius initio σὺ δέ positum sit, apparere mihi videtur.

V. 949. πρόνοια] Rerum futurarum scientia. Sic τᾶς παλαιφάτου προνοίας Trach. 823. MUSGR. Brunckius comparat Pind. Olymp. XII, 10: σύμβολον δ' οὔπω τις ἐπιχθονίων πιστὸν ἀμφὶ πράξιος ἐσσομένας εὕρεν θεόθεν.

V. 950. εἰκῇ] Gl. ὡς ἔτυχε· ἁπλῶς καὶ ἀφροντίστως, καὶ μὴ πρὸς μαντείας ὁρῶντα. De optativo δύναιτο vide Matth. §. 528. not.

V. 951. ἐς τὰ μητρὸς etc.] De ἐς praepositionis vi confer Matth. §. 578. c.

πολλοὶ γὰρ ἤδη κἀν ὀνείροισιν βροτῶν
μητρὶ ξυνευνάσθησαν· ἀλλὰ ταῦθ' ὅτῳ
παρ' οὐδέν ἐστι ῥᾷστα τὸν βίον φέρει.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

955 καλῶς ἅπαντα ταῦτ' ἂν ἐξειρητό σοι,
εἰ μὴ 'κύρει ζῶσ' ἡ τεκοῦσα· νῦν δ' ἐπεὶ 985
ζῇ, πᾶσ' ἀνέγκη, κεἰ καλῶς λέγεις, ὀκνεῖν.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

καὶ μὴν μέγας γ' ὀφθαλμὸς οἱ πατρὸς τάφοι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

μέγας, ξυνίημ'· ἀλλὰ τῆς ζώσης φόβος.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

960 ποίας δὲ καὶ γυναικὸς ἐκφοβεῖσθ' ὕπερ;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Μερόπης, γεραιέ, Πόλυβος ἧς ᾤκει μέτα. 990

ΑΓΓΕΛΟΣ.

τί δ' ἔστ' ἐκείνης ὑμὶν ἐς φόβον φέρον;

V. 958. γὲ particulam primus Erfurdtius cum Porsono ad Eur. Phoen. 1638. metri causa ex coniectura addidit.

V. 952 sq. Eiusmodi somniorum causam explicat Plato a Cicerone conversus Lib. I. de divin. c. 29: quum dormientibus ea pars animi, quae mentis et rationis sit particeps, sopita langueat, illa autem, in qua feritas quaedam sit atque agrestis immanitas, quum sit immoderato tumefacta potu atque pastu, exsultare eam in somno immoderateque iactari; itaque huic omnia visa obiiciuntur a mente atque ratione vacua, ut aut cum matre corpus miscere videatur, aut cum quovis alio vel homine vel deo, saepe belua, atque etiam trucidare aliquem et impie cruentari, multaque facere impure atque taetre, cum temeritate et impudentia. BR.

V. 954. παρ' οὐδέν ἐστι] Vide Ant. 34: καὶ τὸ πρᾶγμ' ἄγειν οὐχ ὡς παρ' οὐδέν. El. 1327: πότερα παρ' οὐδὲν τοῦ βίου κήδεσθ' ἔτι; Alia eiusdem generis plurima Blomfield, Aesch. Ag. gloss. 221. attulit.

V. 957. πᾶσ' ἀνάγκη] Vide quae ad Antig. 770. adnotavimus.

V. 958. ὀφθαλμὸς] Lux, i. e. solatium, levamen, ut Eur. Andr. 407. ERF. Adde Blomf. Aesch. Pers. gloss. 173.

V. 959. τῆς ζώσης φόβος] I. e. ἡ ζῶσα φοβεῖ με.

V. 960. ποίας — ὕπερ] De ποῖος καὶ ad Ant. 766. diximus.

V. 961. ἧς ᾤκει μέτα] De postposita praepositione vide v. 960. et quae ad Trach. 90 sq. attuli exempla.

V. 962. τί δ' ἔστ' ἐκείνης]

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

θεήλατον μάντευμα δεινόν, ὦ ξένε.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ἦ ῥητόν, ἢ οὐ θεμιστὸν ἄλλον εἰδέναι;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

965 μάλιστά γ'· εἶπε γάρ με Λοξίας ποτὲ
χρῆναι μιγῆναι μητρὶ τἠμαυτοῦ, τό τε 995
πατρῷον αἷμα χερσὶ ταῖς ἐμαῖς ἑλεῖν.
ὧν σύνεχ' ἡ Κόρινθος ἐξ ἐμοῦ πάλαι
μακρὰν ἀπῳκεῖτ'· εὐτυχῶς μέν, ἀλλ' ὅμως
970 τὰ τῶν τεκόντων ὄμμαθ' ἥδιστον βλέπειν.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ἦ γὰρ τάδ' ὀκνῶν κεῖθεν ἦσθ' ἀπόπτολις; 1000

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

πατρός τε χρῄζων μὴ φονεὺς εἶναι, γέρον.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

τί δῆτ' ἐγὼ οὐχὶ τοῦδε τοῦ φόβου σ', ἄναξ,
ἐπείπερ εὔνους ἦλθον, ἐξελυσάμην;

V. 964. θεμιστὸν praeeunte Johnsono scripsi. Libri errore vulgato θεμιτόν. Brunckius ἢ οὐχὶ θεμιτὸν scripsit. De forma θεμιστός ad Trach. 800. dixi.

V. 973. Vulgo ἔγωγ' οὐ. Dedi ἐγὼ οὐχί: nam ἔγωγ' οὐχὶ Aldus et alteruter August. [et alii codd.]. ERF. Sic etiam Por-

Vide Matth. §. 317. — De locutione ὑμὶν ἐς φόβον φέρον vide ad v. 498.

V. 967. πατρῷον αἷμα — ἑλεῖν] Sanguinem paternum suis manibus capere poetice dictum pro patrem occidere.

V. 968 sq. ἡ Κόρινθος ἐξ ἐμοῦ — μακρὰν ἀπ.] Praeguanter usurpatum est verbum ἀποικεῖσθαι, sic ut et relinquere locum, in quo habitaveris, et adire locum, in quem habitatum concedas, significet. Itaque sensus: propterea Corintho a me olim relicta in remotum locum habitatum concessi. Praeterea adverte ἐξ ἐμοῦ, pro quo ὑπ' ἐμοῦ exspectaveris. Cf. Rost. §. 112, 3. b.

V. 974. ἐξελυσάμην] Saepe aoristus post τί et τί οὖν pro praesente infertur, de quo usu vide Heind. ad Plat. Protag. p. 460. ERF. Adde Matth. §. 503. c. Rost. §. 116. adnot. 4.

V. 976. Schol.: τοῦτο· διὰ τοῦτο. Vide quae ad v. 259. adnotavi. Sic Platon. Protag. p. 310: ἀλλ' αὐτὰ ταῦτα καὶ νῦν ἥκω παρὰ σέ. Ibid. p. 316: ὦ Πρωταγόρα, πρὸς σέ τι ἦλθον. Similia exempla attulit Matth. §. 470, 7.

V. 977. Schol.: πρὸς δόμους· εἰς Κόρινθον. — σοῦ — ἐλθόντος, ubi venisses.

Ibid. εὖ πράξαιμί τι] Sic Aristoph. Pl. 341: χρηστόν τι πράττων. Pac. 215: εἰ δ' αὖ τι πράξαιντ' ἀγαθόν. Eur. Herc.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

975 καὶ μὴν χάριν γ' ἂν ἀξίαν λάβοις ἐμοῦ.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

καὶ μὴν μάλιστα τοῦτ' ἀφικόμην, ὅπως, 1005
σοῦ πρὸς δόμους ἐλθόντος, εὖ πράξαιμί τι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἀλλ' οὔποτ' εἶμι τοῖς φυτεύσασίν γ' ὁμοῦ.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ὦ παῖ, καλῶς εἶ δῆλος οὐκ εἰδὼς τί δρᾷς.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

980 πῶς, ὦ γεραιέ; πρὸς θεῶν, δίδασκέ με.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

εἰ τῶνδε φεύγεις οὕνεκ' εἰς οἴκους μολεῖν. 1010

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ταρβῶν γε, μή μοι Φοῖβος ἐξέλθῃ σαφής.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ἦ μὴ μίασμα τῶν φυτευσάντων λάβῃς;

sonus in Advers. p. 40.

V. 982. ταρβῶν dedi ex Aldina. Codd. et Brunckius ταρβῶ, contra morem Graecorum, qui γὲ in responsionibus non post verbum rectum, sed post participium ponere solent. ERF.

f. 729: προςδόκα δὲ δρῶν κακῶς κακόν τι πράξειν. His omnibus in exemplis, quorum similia passim obvia, πράττειν sensu verbi πάσχειν usurpatur. BR. Bene ed. Oxon.: ut a te beneficii aliquid consequerer. Vide Trach. 191. MUSGR.

V. 978. τοῖς φυτεύσασιν] De una matre intelligendum est. Vide quae ad v. 361. adnotata sunt.

V. 979. καλῶς] Valde, prorsus. Sic recte Wakef. S. C. P. I. p. 161. coll. Theocrit. III, 3: τὸ καλὸν πεφιλαμένε, ubi Schol.: τὸ καλόν· ἀντὶ τοῦ λίαν. Cf. idem ibid. P. V. p. 53. et ad Eur. Herc. f. 1019. Diodorus Sic. XIII, 108: ὅσα μὴ καλῶς ὑπὸ τοῦ πυρὸς ἐδόκει διεφθάρθαι. Idem XVIII, 9: μήπω καλῶς ἐγνωσμένης τῆς Ἀλεξάνδρου τελευτῆς. Chariton p. 156, 22: πρὶν καλῶς τὴν ναῦν καταχθῆναι. Dorvillius p. 691: „omnino, τελείως." SCHAEFER.

V. 981. τῶνδε οὕνεκ'] Exspectaveris numerum singularem. Sed vide quae ad Philoct. 1326 sq. diximus.

V. 982. μή μοι Φοῖβος ἐξέλθῃ σαφής] De σαφής cf. O. C. 623: εἰ Ζεὺς ἔτι Ζεὺς χὠ Διὸς Φοῖβος σαφής. Ibid. 792: ὅσῳπερ καὶ σαφεστέρων κλύω Φοίβου τε καὐτοῦ Ζηνός. huius fab. 390: ποῦ σὺ μάντις εἶ σαφής; De locutione σαφῆ ἐξελθεῖν compara huius fabulae 1182: τὰ πάντ' ἂν ἐξήκοι σαφῆ. 1084: οὐκ ἂν ἐξέλθοιμ' ἔτι ποτ' ἄλλος.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

τοῦτ' αὐτό, πρέσβυ, τοῦτό μ' εἰςαεὶ φοβεῖ.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

985 ἆρ' οἶσθα δῆτα πρὸς δίκης οὐδὲν τρέμων;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

πῶς δ' οὐχί, παῖς γ' εἰ τῶνδε γεννητῶν ἔφυν; 1015

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ὁθούνεκ' ἦν σοι Πόλυβος οὐδὲν ἐν γένει.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

πῶς εἶπας; οὐ γὰρ Πόλυβος ἐξέφυσέ με;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

οὐ μᾶλλον οὐδὲν τοῦδε τἀνδρός, ἀλλ' ἴσον.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

990 καὶ πῶς ὁ φύσας ἐξ ἴσου τῷ μηδενί;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ἀλλ' οὔ σ' ἐγείνατ' οὔτ' ἐκεῖνος οὔτ' ἐγώ. 1020

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἀλλ' ἀντὶ τοῦ δὴ παῖδά μ' ὠνομάζετο;

V. 996. τυχών ex Bothii coniectura scripsi. Inepte libri τεκών.

953: τὰ σέμν' ἵν' ἥκει etc. 1519: ἀλλὰ θεοῖς γ' ἔχθιστος ἥκω. Quibus ex locis facile apparet, quo sensu 1357. (1326.) ἦλθον accipiendum sit.

V. 985. Schol.: ἆρ' οἶσθα, ὅτι ἀδίκως εὐλαβῇ; De dictione πρὸς δίκης, iure significante, vide Matth. §. 590. α.

V. 987. ὁθούνεκ' ἦν σοι — οὐδὲν ἐν γένει] Id est ὅτι Πόλυβος οὐδέν σοι (sive σοι οὐκ) ἐγγενὴς sive συγγενὴς ἦν. Sic infra 1430. dictum τοῖς ἐν γένει pro τοῖς ἐγγενέσιν. Similiter El. 1124. ἐν δυςμενείᾳ γ' οὖσα. Addo (Demosth.) contra Euerg. p. 1160, 22: οὐ γάρ ἐστιν ἐν γένει σοι ἡ ἄνθρωπος, coll. p. 1161, 12.

V. 989. οὐ μᾶλλον — ἴσον] Nihilo magis quam hic, i. e. ego, sed eodem modo.

V. 990. καὶ πῶς] Saepe καί in interrogationibus quum aliis nominibus, tum adverbiis πῶς et ποῦ et pronomini interrogativo τίς ita praeponitur, ut non tam copulandi vim habeat, quam potius maiore cum vi interrogationem efferendam esse indicet. Sic καὶ τίς El. 883: οἴμοι τάλαινα, καὶ τίνος βροτῶν λόγον τόνδ' εἰςακούσασ' ὧδε πιστεύεις ἄγαν; ibid. 236. huius fab. 684. 735. 1435. Ant. 548. 1173. O. C. 73. 1172. 1439. Trach. 187. 1140.; καὶ ποῦ huius fab. 732. O. C. 296. Trach. 68.; καὶ πῶς huius fab. v. 1019. Ai. 50. El. 1189. O. C. 606. Trach. 1210. Philoct. 1247.

Ibid. Schol.: τῷ μηδενί· τῷ ἠλλοτριωμένῳ καὶ μὴ οἰκείῳ. ἔτι γὰρ Πολύβου νομίζει ἑαυτόν. De sensu verborum videtur dubitari posse. Aut enim sic accipienda sunt: et quomodo qui me genuit idem esse

ΑΓΓΕΛΟΣ.

δῶρόν ποτ', ἴσθι, τῶν ἐμῶν χειρῶν λαβών.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

κἄθ' ὧδ' ἀπ' ἄλλης χειρὸς ἔστερξεν μέγα;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

995 ἡ γὰρ πρὶν αὐτὸν ἐξέπειθ' ἀπαιδία.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

σὺ δ' ἐμπολήσας ἢ τυχὼν μ' αὐτῷ δίδως; 1025

ΑΓΓΕΛΟΣ.

εὑρὼν ναπαίαις ἐν Κιθαιρῶνος πτυχαῖς.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὡδοιπόρεις δὲ πρὸς τί τοὑσδε τοὺς τόπους;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ἐνταῦθ' ὀρείοις ποιμνίοις ἐπεστάτουν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

1000 ποιμὴν γὰρ ἦσθα, κἀπὶ θητείᾳ πλάνης;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

σοῦ δ', ὦ τέκνον, σωτήρ γε τῷ τότ' ἐν χρόνῳ. 1030

V. 1001. σοῦ δ' ex Γ restitui. Ceteri libri σοῦ γ'.

ac nemo potest? i. e. qui me genuit non potest nemo esse, sive necesse est aliquis me genuerit. Aut ita: qui potest is, qui me genuit, idem esse atque is, qui me non genuit? i. e. quomodo idem et pater meus esse et non esse dici potest? Negabat enim nuntius; ceteri aiebant. Probabilior autem posterior haec interpretatio videtur, siquidem totius loci ratio facit, ut credamus hoc quoque versu ita loqui Oedipum, ut Polybum suum esse patrem arbitretur. Addo illud, depromptam locutionem videri ex sermone communi. Similiter dictum v. 845. οὐ γὰρ γένοιτ' ἂν εἷς γε τοῖς πολλοῖς ἴσος.

V. 992. καὶ δά μ' ὠνομάζετο] Vide Matth. §. 492. b.

V. 994. ἀπ' ἄλλης χειρὸς] Intelligendum, quod versu antecedenti positum, λαβών.

V. 996. ἢ τυχών] Eodem significatu incidendi positum infra v. 1039: ἦ γὰρ παρ' ἄλλου μ' ἔλαβες, οὐδ' αὐτὸς τυχών;

V. 998. ὡδοιπόρεις — τοὑσδε τοὺς τόπους] De verbo ὁδοιπορεῖν cum simplici accusativo iuncto vide ad Philoct. 144 sq. et Matth. §. 409, 4.

V. 1000. Schol.: κἀπὶ θητείᾳ πλάνης· μίσθιος καὶ ἐπὶ μισθῷ πλάνης. ἔστι δὲ ἀρσενικόν.

V. 1001. σοῦ δ', ὦ τέκνον, etc.] Recte haec sententia verbis Oedipi opponitur. Nam quum Oedipus humilem, quae olim fuerit, nuntii conditionem esset miratus, hic, ut non ignobilem fuisse ostendat, illud quidem concedit, sed tamen servatorem se fuisse addit Oedipi, viri summo loco nati. G. DINDORF.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

τί δ' ἄλγος ἴσχοντ' ἐν κακοῖς με λαμβάνεις;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ποδῶν ἂν ἄρθρα μαρτυρήσειεν τὰ σά.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

οἴμοι, τί τοῦτ' ἀρχαῖον ἐννέπεις κακόν;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

1005 λύω σ' ἔχοντα διατόρους ποδοῖν ἀκμάς.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

δεινόν γ' ὄνειδος σπαργάνων ἀνειλόμην. 1035

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ὥςτ' ὠνομάσθης ἐκ τύχης ταύτης ὃς εἶ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ πρὸς θεῶν, πρὸς μητρὸς ἢ πατρός, φράσον.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

οὐκ οἶδ'· ὁ δοὺς δὲ ταῦτ' ἐμοῦ λῷον φρονεῖ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

1010 ἦ γὰρ παρ' ἄλλου μ' ἔλαβες, οὐδ' αὐτὸς τυχών;

V. 1002. Nemodum interpretum editorumve in hoc versu haesit. Atqui inaudita est tautologia in verbis τί ἄλγος ἴσχοντα atque ἐν κακοῖς, quae non potuit a Sophocle admitti. Accedit, quod in optimo codice La pro κακοῖς scribitur καιροῖς. Hinc non dubito, quin pro κακοῖς aut καλοῖς aut καλῷ scribendum sit, ita ut ἐν καλῷ significet opportune. Sic El. 384: νῦν γὰρ ἐν καλῷ φρο-

V. 1002. Schol.: εἰπόντος τοῦ γέροντος, ὅτι σωτὴρ σοι γέγονα, ὅπερ κοινὸν ἐπὶ πάντων ἐκτεθειμένων, ἀναπυνθάνεται ὁ Οἰδίπους, ὅτι ἐν ποίῳ ἄρα κακῷ ὄντα κατὰ τὴν ἔκθεσιν, ἵνα ἐκεῖνος εἴπῃ τὸ περὶ τῶν ποδῶν, ὅπερ ἐπιγινώσκει ἡ Ἰοκάστη. Ceterum vide notam criticam.

V. 1005. λύω σ' ἔχοντα — ἀκμάς] Plenam hic poeta locutionem posuit pro breviore, quae in usu est, λύω σε διάτορον τὰ τοῖν ποδοῖν ἄρθρα.

V. 1006. δεινόν γ' — ἀνειλόμην] Magno dedecori mihi sunt crepundia, quae accepi, sive, ut Brunckius interpretatur: monumenta sane illa nactus sum, quibus non est quod glorier, adnotans praeterea: „Σπάργανα sunt monumenta, crepundia, ut bene Donatus ad Terentii Eunuch. IV, 6, 15.: Monumenta sunt, quae Graeci dicunt γνωρίσματα καὶ σπάργανα. Vide ad eum locum eruditam Frid. Lindenbruchii notam." Ernestius in Clavi Cic.: Crepundia, παίγνια, quae pueris dantur, ut iis ludendo se oblectent; tanquam monilia, torques, annuli, crepitacula, et similia. Ex iis solebant aut expositi aut rapti a praedonibus etc. infantes agnosci; unde γνωρίσματα. Brut. 9. Vide Salm.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

οὔκ, ἀλλὰ ποιμὴν ἄλλος ἐκδίδωσί μοι. 1040

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

τίς οὗτος; ἢ κάτοισθα δηλῶσαι λόγῳ;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

τῶν Λαΐου δήπου τις ὠνομάζετο.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἦ τοῦ τυράννου τῆςδε γῆς πάλαι ποτέ;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

1015 μάλιστα. τούτου τἀνδρὸς οὗτος ἦν βοτήρ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἦ κἄστ' ἔτι ζῶν οὗτος, ὥςτ' ἰδεῖν ἐμέ; 1045

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ὑμεῖς γ' ἄριστ' εἰδεῖτ' ἂν οὐπιχώριοι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἔστιν τὶς ὑμῶν τῶν παρεστώτων πέλας,
ὅςτις κάτοιδε τὸν βοτῆρ', ὃν ἐννέπει,
1020 εἴτ' οὖν ἐπ' ἀγρῶν, εἴτε κἀνθάδ' εἰςιδών;
σημήναθ', ὡς ὁ καιρὸς εὑρῆσθαι τάδε. 1050

νεῖν. Schol.: νῦν εὔκαιρόν ἐστι καλῶς φρονῆσαι. Vide quae plura attuli ad Philoct. 1132.

V. 1006. Eustathius ad Il. P. p. 1097, 25. (1129, 46.) et ad Il. A. p. 88, 16. (66, 18.) hunc versum memoriae errore sic adfert: καλόν γ' ὄνειδος. Legerat apud Euripidem Med. 514. καλόν γ' ὄνειδος.

ad Vopisc. Aurelian. c. 4. T. II. p. 321.

V. 1008. Triclinius: πρὸς μητρὸς ἢ πατρός· ἔπαθον τοῦτο δηλονότι, ἤγουν τὸ διατρυπηθῆναι τοὺς ἀστραγάλους. ἀσύνετον γὰρ καὶ ἀνακόλουθον πρὸς τὰ ἑπαγόμενα τὸ νομίζειν ἐρωτᾶν τὸν Οἰδίποδα, εἰ ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἢ μητρὸς ὠνομάσθη. Et multis quidem de causis ineptissimum est hoc statuere. Recte addit Neuius post exclamationem v. 1006., quam indignitas rei expressit, resumi sententiam v. 1008.

V. 1011. οὔκ] Negatione afficitur bimembris quaestionis pars posterior. Platon. Gorg. p. 453. D: ΣΩ. ὅςτις διδάσκει ὁτιοῦν πρᾶγμα, πότερον, ὃ διδάσκει, πείθει ἢ οὔ; ΓΟ. οὐδῆτα, ἀλλὰ πάντων μάλιστα πείθει. Theaet. p. 149. E: ΣΩ. τῆς αὐτῆς ἢ ἄλλης οἴει τέχνης εἶναι θεραπείαν τε καὶ ξυγκομιδὴν τῶν ἐκ γῆς καρπῶν, καὶ αὖ τὸ γιγνώσκειν, εἰς ποίαν γῆν ποῖον φυτόν τε καὶ σπέρμα καταβλητέον; ΘΕ. οὔκ, ἀλλὰ τῆς αὐτῆς. NEUIUS.

V. 1012. κάτοισθα δηλῶσαι] De infinitivo cf. Rost. §. 129, 4. c.

V. 1017. Schol.: εἰδεῖτ' ἄν· ἀντὶ τοῦ εἰδείητε ἄν. Vide Matth. §. 231, 2.

V. 1021. εὑρῆσθαι] Non haerebit in infinitivo perfecti, qui

ΧΟΡΟΣ.

οἶμαι μὲν οὐδέν' ἄλλον ἢ τὸν ἐξ ἀγρῶν,
ὃν κἀμάτευες πρόσθεν εἰςιδεῖν· ἀτὰρ
ἥδ' ἂν τάδ' οὐχ ἥκιστ' ἂν Ἰοκάστη λέγοι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

1025 γύναι, νοεῖς ἐκεῖνον, ὅντιν' ἀρτίως
μολεῖν ἐφιέμεσθα, τόν θ' οὗτος λέγει; 1055

ΙΟΚΑΣΤΗ.

τί δ', ὅντιν' εἶπε; μηδὲν ἐντραπῇς. τὰ δὲ
ῥηθέντα βούλου μηδὲ μεμνῆσθαι μάτην.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

οὐκ ἂν γένοιτο τοῦθ', ὅπως ἐγὼ λαβὼν
1030 σημεῖα τοιαῦτ' οὐ φανῶ τοὐμὸν γένος.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

μὴ πρὸς θεῶν, εἴπερ τι τοῦ σαυτοῦ βίου 1060
κήδει, ματεύσῃς τοῦθ'· ἅλις νοσοῦσ' ἐγώ.

V. 1025 sq. Aut vitii aliquid latet in duobus his versibus, aut, quod probabilius mihi est, librariorum incuria excidit integer versus, qui his additus erat a poeta. Certum est enim, quod recte nuper me per litteras monuit G. T. A. Krügerus, hoc dici ab Oedipo debere: mulier, putasne illum, quem modo venire huc iussimus (cf. v. 833. ed. meae) quemque hic dicit, unum eundemque an diversum esse? Haec ipsa igitur, quae extremo loco posui, unum eundemque an diversum esse, enuntiata fuisse a poeta credo eo versu, quem excimeminerit perfecto Graecos non tantum aliquid factum nunc esse, sed etiam perpetuum esse, quod facto illo effectum sit, significare. Vide ad Philoct. 910. Itaque εὑρῆσθαι non tam inventa esse, quam potius pro certo esse, nota esse significat. Cf. Trachin. 1075. et Demosth. Mid. p. 586, 14.

V. 1024. De duplici ἂν vide ad v. 334.

V. 1025 sq. γύναι — λέγει] Vide quae in nota critica monita sunt.

V. 1027. τί δ', ὅντιν' εἶπε;] Sensus hic est: quid vero (sc. curas), quem significaverit ille? noli curare. Quae vero dicta sunt, eorum ne meminisse quidem velis inutiliter. Id est: inutile est curare quis sit ille, de quo loquitur nuntius; inutilius etiam meminisse (cordi tibi esse) quae fecisse a nuntio dictus est. — Aliter haec in prioribus editionibus explicavi; nunc ut rectius intelligerem, G. T. A. Krügeri potissimum opera factum est.

V. 1027 sq. Schol.: ὀνειδίζειν ἤδη τὸ πᾶν ἡ Ἰοκάστη, καὶ θέλει ἤδη ἑαυτὴν διαχειρίσασθαι, πρὶν ἔκπυστα γενέσθαι τὰ κακά· τοῦτο δὲ δηλοῖ διὰ τὸ ἅλις νοσοῦσ' ἐγώ. Recte negat G. T. A. Krügerus iam nunc

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

θάρσει. σὺ μὲν γὰρ οὐδ' ἐὰν τρίτης ἐγὼ
μητρὸς φανῶ τρίδουλος, ἐκφανεῖ κακή.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

1035 ὅμως πιθοῦ μοι, λίσσομαι· μὴ δρᾶ τάδε.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

οὐκ ἂν πιθοίμην μὴ οὐ τάδ' ἐκμαθεῖν σαφῶς. 1065

ΙΟΚΑΣΤΗ.

καὶ μὴν φρονοῦσά γ' εὖ τὰ λῷστά σοι λέγω.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

τὰ λῷστα τοίνυν ταῦτά μ' ἀλγύνει πάλαι.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

ὦ δύςποτμ', εἴθε μήποτε γνοίης ὃς εἶ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

1040 ἄξει τις ἐλθὼν δεῦρο τὸν βοτῆρά μοι;
ταύτην δ' ἐᾶτε πλουσίῳ χαίρειν γένει. 1070

disse dico, minime assentiens Krügero, sic existimanti, Oedipi haec addere volentis orationem interruptam ab Iocasta esse.

V. 1027. τί δ' ex optimis codicibus rescripsi cum Elmsleio. Ceteri libri τίς δ'.

V. 1032. Vulgo νοσοῦσ' ἔχω. Illud primus Brunckius ex Scholiis ad v. 1027. restituit.

V. 1033. Vulgo metro pessumdato οὐδ' ἂν ἐκ τρίτης. Augustanus c. οὐδ' ἐὰν ἐκ τρίτης. Cuius vestigia secutus cum aliis ἐκ delevi.

existimandam esse Iocastam necem sibi inferre cogitare. Quod consilium tum denique cepisse putanda est, quum eo progressum Oedipum esse vidisset in investigatione rei, ut iam non posset non patefieri. Itaque ἅλις νοσοῦσ' ἐγώ quum dicit Iocaste, hoc videtur significare: satis est me miseram esse; i. e. satis est me scire, cuius mariti uxor sim, summique illius mali onus sustinere; noli tu quoque eius rei scientiam adipisci adeptusque tuum ipsius interitum accelerare.

V. 1029 sq. οὐκ ἂν γένοιτο τοῦθ', ὅπως — οὐ φανῶ] De structura ad Trachin. v. 465. ὅπως δὲ λήσεις, οὐδὲ τοῦτο γίγνεται, diximus.

V. 1032. ἅλις νοσοῦσ' ἐγώ] De omisso εἰμί cf. Trachin. 332: ἅλις γὰρ ἡ παροῦσα. Philoct. 892: οὐπὶ νηῒ γὰρ ἅλις πόνος. De sensu verborum ad v. 1027 sq. monitum est.

V. 1033. τρίτης etc.] Male haec Scholiasta interpretatur: τρίτου πεπραμένης καὶ αὐτὸς τρίπρατος. Immo δοῦλος ἐκ τριγονίας. Eodem sensu legitur τρὶς νόθος apud Eur. Androm. 637., ubi consulendus Musgravius [cuius notam repetit Pflugkius]. ELMSL. Schol.: οἴεται τὴν Ἰοκάστην δυςγένειαν αὐτῷ συνειδυῖαν ἀπεκρύπτειν καὶ κωλύειν τὴν ζήτησιν.

ΙΟΚΑΣΤΗ.

ἰοὺ ἰού, δύστηνε· τόῦτο γάρ σ' ἔχω
μόνον προςειπεῖν, ἄλλο δ' οὔποθ' ὕστερον.

ΧΟΡΟΣ.

τί ποτε βέβηκεν, Οἰδίπους, ὑπ' ἀγρίας
ἄξασα λύπης ἡ γυνή; δέδοιχ', ὅπως
μὴ 'κ τῆς σιωπῆς τῆςδ' ἀναῤῥήξει κακά.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὁποῖα χρῄζει ῥηγνύτω· τοὐμὸν δ' ἐγώ,
κεἰ σμικρόν ἐστι, σπέρμ' ἰδεῖν βουλήσομαι.
αὕτη δ' ἴσως, φρονεῖ γὰρ ὡς γυνὴ μέγα,
τὴν δυςγένειαν τὴν ἐμὴν αἰσχύνεται.

V. 1049. αὕτη scripsi cum aliis editoribus recentioribus. Libri veteres αὐτή.

V. 1058. γνώμαν cum Erfurdtio scripsi. Libri γνώμηθ. Incertum tamen, scripseritne poeta γνώμαν. Certum enim illud est, κατὰ γνώμαν ἴδρις dici hic a poeta non potuisse. Neque vero illis assentiar, qui praepositionem tantum κατὰ ortam ab interprete putant; perinutile enim etiam γνώμην nomen est cum ἴδρις con-

V. 1044 sq. Schol.: ἐννοουμένη τὰ τῆς ἀναιρέσεως αὐτὴ μὲν ἀπήλλακται, ὁ δὲ Οἰδίπους περιλέλειπται. τὸ γὰρ αὐτοῦ πρόςωπόν ἐστι τὸ περιπαθές, περὶ ὃ πᾶσα ἡ διάθεσις τοῦ δράματος. Ceterum amat Sophocles ex subito discessu diri facinoris metum iniicere. Cf. Ant. 766 sq. 1253 sq. Trachin. 813. De structura verborum δέδοικα, ὅπως μὴ etc. vide Matth. §. 520. not.

Ibid. Schol.: Οἰδίπους· ἀντὶ τοῦ ὦ Οἰδίπου. ἔστι δὲ Ἀττικόν.

V. 1048. σπέρμ' ἰδεῖν] Glossa apud Brunckium: γένος γνῶναι.

Ibid. βουλήσομαι] Erfurdtius cum Bothio positum censet pro praesente, coll. Oed. Col. 1289. Est autem βουλομένῳ μοι ἔσται, de quo v. 1356. Aliter Ai. 681. Male illi advocant Eur. Med. 262: τοσοῦτον οὖν σου τυγχάνειν βουλήσομαι, ἢν μοι πόρος τις μηχανή τ' ἐξευρεθῇ. NEUIUS.

V. 1051. παῖδα τῆς Τύχης] Eurip. ap. Plutarch. de sollert. animal. p. 965: ὁ τῆς Τύχης παῖς κλῆρος. Horat. Sat. II, 6, 49: luserat in campo: Fortunae filius. ERF. Plutarchus de Romanorum fortuna p. 318. C: ἄντικρυς οὗτος (L. Cornelius Sulla) τῇ τύχῃ μετὰ τῶν πράξεων ἑαυτὸν εἰςεποίει, βοῶν κατὰ τὸν Οἰδίποδα τὸν Σοφοκλέους· ἐγὼ δ' ἐμαυτὸν παῖδα τῆς Τύχης νέμω.

V. 1053. τῆς γὰρ etc.] De articulo pro pronomine usurpato vide Matth. §. 286. p. 576. — In voce συγγενεῖς non argutandum. Temporis pariter ac Fortunae beneficio factum esse putat Oedipus, ut ad summum eveheretur felicitatis fastigium. Hanc itaque matrem suam vocat, menses cognatos. αἱ δὲ συγγενεῖς μοῖραι emendabat Corayus ad Plutarchi Vit. T. I. p. 374. ERF. Mihi nunquam visa est alia probari posse interpretatio, quam qua συγγενεῖς μῆνες intelligerentur,

ἐρῶ δ' ἐμαυτὸν παῖδα τῆς Τύχης νέμων 1050
τῆς εὖ διδούσης οὐκ ἀτιμασθήσομαι.
τῆς γὰρ πέφυκα μητρός· οἱ δὲ συγγενεῖς
μῆνές με μικρὸν καὶ μέγαν διώρισαν.
τοιόσδε δ' ἐκφὺς οὐκ ἂν ἐξέλθοιμ' ἔτι
ποτ' ἄλλος, ὥστε μὴ 'κμαθεῖν τοὐμὸν γένος. 1085

ΧΟΡΟΣ.

(στροφή.)

Εἴπερ ἐγὼ μάντις εἰμὶ
καὶ κατὰ γνώμαν ἴδρις, οὐ τὸν Ὄλυμπον ἀπείρων,
ὦ Κιθαιρών, οὐκ ἔσει τὰν αὔριον

iunctum; immo pro κατὰ γνώμην eiusmodi quid exspecturim, quod tempus futurum significet.

V. 1060. Intactam reliqui librorum scripturam, οὐκ ἔσει τὰν αὔριον, quamvis et e sensu et e numeris corruptam eam esse appareat. Sed emendatio eo difficilior, quum corruptus etiam versus antistrophicus sit, a nemine dum emendatus.

qui mecum fuerunt, i. e. vitae meae menses, vitae meae cursus ac perpetuitas. Idque significavi ad Eur. Herc. f. 1285., ubi συγγενῶς δύστηνος ὢν dicitur qui perpetuo infelix fuit. HERM.

V. 1054. διώρισαν] Gl. ἔταξαν. BR. μικρὸν καὶ μέγαν. Vide Schaefer. ad Iuliani Or. in laudem Constantii p. XXI. ERF.

V. 1055 sq. Schol.: καὶ τοιοῦτος πεφυκὼς οὐκ ὀκνήσω τὸ γένος ἐξερευνῆσαι τὸ ἡμέτερον. Assentior Scholiastae idque ipsum, quod posuit, dici hic a poeta debuisse existimo. Sed illud non intelligo, quomodo haec verba, οὐκ ἂν ἐξέλθοιμ' ἔτι — γένος, significare possint, id quod exspectatur, non iam eo perducar; ut omittam investigare genus meum. Itaque nescio, an aliquid vitii contraxerint.

V. 1057 sqq. Schol.: ὑποποοῦσιν οἱ κατὰ τὸν χορὸν χρηστότερόν τι περὶ τοῦ Οἰδίποδος, ὅτι θειοτέρου γένους τυγχάνει ἀπό τινος τῶν ὀρείων νυμφῶν. ποιοῦνται δὲ τὸν λόγον πρὸς τὸν Κιθαιρῶνα, καὶ φασίν, οὐκ ἔσῃ εἰς τὴν αὔριον ἀπείρατος τοῦ ἡμᾶς αὔξειν σε, ὡς τροφὸν καὶ μητέρα τοῦ Οἰδίποδος.

V. 1057 sq. εἴπερ — ἴδρις] Similiter El. 472: εἰ μὴ 'γὼ παράφρων μάντις ἔφυν καὶ γνώμας λειπομένα σοφᾶς. Scholiasta: ἔμπειρος κατὰ τὴν γνώμην, ὅ ἐστι συνετός. Vide notam criticam. Tum de iurisiurandi formula ad v. 639. monitum est.

Ibid. ἀπείρων] Hesychius: ἀπείρονας· ἀπειράτους. Σοφοκλῆς Θυέστῃ. Verba ἀπείρων οὐκ ἔσει, μὴ οὐ σὲ αὔξειν, sc. ἡμᾶς, in hunc sensum dicta sunt: non eris inexpertus, quin te honoremus, i. e. non eris inexpertus honoris, quo te ornabimus, ut etc.

V. 1060 sq. αὔριον πανσέληνον] Crastinum plenilunium. Nihil enim obstat, quo-

πανδέληνον, μὴ οὐ σέ γε καὶ πατριώταν Οἰδίπου 1090
καὶ τροφὸν καὶ μητέρ' αὔξειν,
καὶ χορεύεσθαι πρὸς ἡμῶν, ὡς ἐπίηρα φέροντα
τοῖς ἐμοῖς τυράννοις;
ἰήιε Φοῖβε, σὰ δὲ ταῦτ' ἀρέστ' εἴη. 1095

(ἀντιστροφή.)

τίς σε, τέκνον, τίς δ' ἔτικτε
τῶν μακραιώνων ἄρα, Πανὸς ὀρεσσιβάταο 1100

V. 1070. ὀρεσσιβάταό. Sic ex mea coniectura, quam occupavit Rothius, stripsi pro vulgato ὀρεσσιβάτου. Scio, quae sit virorum doctorum de hac forma epica sententia (cf. Matth. §. 68, 9.), sed vide quae in not. critica ad v. 1191. monui.

V. 1071. Ne hic quidem quicquam mutavi, quamvis illud certissimum putem, verba τίς θνγάτηρ ab interprete profecta esse, adscripta ad τίς τῶν μακραιώνων, iisque receptis, ut factum saepissime vidimus, genuina vocabula excidisse. Neque enim, qui, minus vocem αὔριον propria significatione accipiamus cum viro docto in Annal. Heidelberg. 1810. fasc. 13. p. 169., qui de sacris plenilunii tempore celebrari solitis conferri iubet Musgravium ad El. 287. E R F. Contra Neuius „Debebat autem," inquit, „ostendi pridie plenilunium tragoedias actas esse, quum tantum constet Dionysia urbana, quibus novis tragoediis certabatur, medio mense Elaphebolione, i. e. circa tempus plenilunii, esse celebrata. Hinc mutata distinctione montem malumus dici lunari luce perfusum; noctu enim eiusmodi sacra agebant. Ant. 153. 1147." Quae ratio nemini profecto probabitur. Vide notam crit.

V. 1061 sq. μὴ οὐ σέ γε καὶ πατρ. — αὔξειν] Verbum αὔξειν recte interpretatur Scholiasta: μεγαλύνειν, λέγειν. Omissum est ἡμᾶς, quod iure omitti potuit, quum statim oratione ad passivum conversa sequatur πρὸς ἡμῶν. Καὶ copula ante πατριώταν posita respondet καὶ copulae ante χορεύεσθαι collocatae, hoc modo: μὴ οὐ σέ γε καὶ αὔξειν ἡμᾶς πατρ. etc., καὶ χορεύεσθαι πρὸς ἡμῶν. Postremo genitivus Οἰδίπου minime pendet a voce πατριώταν, sed a substantivis quae sequuntur, τροφὸν et μητέρα, dicituque Cithaeron πατριώτης τροφὸς καὶ μήτης Οἰδίπου, quod in eadem qua Thebae civitate situs est.

V. 1065. Schol.: χορεύεσθαι· ὑμνεῖσθαι, τιμᾶσθαι. Passivum χορεύεσθαι optime illustrat Eur. Iph. Taur. 367: ἀυλεῖται δὲ πᾶν μέλαθρον. Hel. 1449: πᾶσαν δ' ἐχρῆν γαῖαν βοᾶσθαι μακαρίαις ὑμνωδίαις. ELMSL. Cf. idem ad Eur. Heracl. 402.

Ibid. ὡς ἐπίηρα φέροντα] Hom. Il. α, 578: πατρὶ φίλῳ ἐπίηρα φέρειν, ubi conferatur Heynius. Schol. ad hunc locum: ὥσπερ τὰ θυμήρη παρέχοντα τοῖς ἐμοῖς βασιλεῦσιν. ἐνόμιζε γὰρ ὁ χορὸς ἀναγκαῖον ὑπὲρ Οἰδίποδος γίνεσθαι.

V. 1066. Schol.: ἀναγκαίως πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα ἀποτείνει διὰ τὸ ἄρξαι τῶν χρησμῶν. Optat Chorus, ut investigatio parentum Oedipi Apollini probetur, i. e. ut Apollo investigari parentes Oedipi patiatur.

προσπελασθεῖσ', ἢ σέ γέ τις θυγάτηρ
Λοξίου; τῷ γὰρ πλάκες ἀγράνομοι πέσαι φίλαι·
εἶθ' ὁ Κυλλάνας ἀνάσσων,
1075 εἶθ' ὁ Βακχεῖος θεὸς ναίων ἐπ' ἄκρων ὀρέων,
εὕρημα δέξατ' ἔκ του
Νυμφῶν Ἑλικωνίδων, αἷς πλεῖστα συμπαίζει.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Εἰ χρή τι κἀμὲ μὴ ξυναλλάξαντά πω, 1110

qualis sit poeta Sophocles, norit, ullo modo assentietur nostrae aetatis interpretibus, indicantibus poetam, quod per metrum non licuisset, ut nomen θυγάτηρ statim post τῶν μακραιώνων poneret, inferius posuisse minuendaeque ambiguitatis causa τις addidisse. Accedit, quod τις in optimis codicibus omissum est. Denique valde displicet σέ γε eo in quo est loco positum.

V. 1076. Ἑλικωνίδων. Sic primus Erfurdtius auctore Pors. ad Eur. Or. 614. Libri Ἑλικωνιάδων.

V. 1067 sqq. Schol.: ἆρά τις προσπελασθεῖσα τοῦ Πανὸς ἢ τοῦ Ἀπόλλωνος; καὶ γὰρ οὗτος νόμιος. Praeterea vide notam criticam ad v. 1071.

V. 1071. προσπελασθεῖσ'] De genitivo, quocum iunctum hoc verbum est, vide Matth. §. 339., de sensu, quo usurpatum, ad Philoct. 669. Tum de σέ γε ad Philoct. 1097. ed. sec. diximus.

V. 1072. τῷ] τούτῳ, i. e. Ἀπόλλωνι. Vide ad v. 1053.

Ibid. Schol.: πλάκες· αἱ ἐξοχαί, αἱ ἀνατάσεις τῶν ὀρῶν. ἀγρόνομοι δέ, ἔνθα τὰ ἄγρια νέμεται, τὰ μὴ ἥμερα θηρία. Eodem sensu hoc adiectivum usurpatum Antig. 786. ἔν τ' ἀγρονόμοις αὐλαῖς.

V. 1074 sq. Schol.: εἴτε ὁ Ἑρμῆς, εἴτε ὁ Διόνυσος ἀπό τινος νύμφης γεννηθέντα σε ἀνεδέξατο. Nihil in eo offensionis est, quod post ἢ — ἢ sequitur εἴτε — εἴτε. Cf. quae ad Aiac. 178. adnotavimus.

Ibid. ὁ Κυλλάνας ἀνάσσων] Mercurius. Cyllene mons Arcadiae, in quo Maia pepererat Mercurium. Virg. Aen. VIII, 138: vobis Mercurius pater est, quem candida Maia Cyllenes gelido conceptum vertice fudit. Unde et ipse mons Mercurio sacer erat. KUINOEL.

V. 1075. Triclinius: ὁ Βακχεῖος θεός· ἤγουν ὁ Διόνυσος. — λέγει δὲ τὸν Διόνυσον ναίειν ἐπ' ἄκρων ὀρέων, ἢ διότι αἱ Βάκχαι αὐτοῦ, ὡς μαινόμεναι, τὰ ὄρη περιήρχοντο, ἢ ὅτι ἐν τῷ Κιθαιρῶνι τὸ ἱερὸν ἦν αὐτοῦ.

V. 1076. συμπαίζει] Adscripserunt interpretes Anacreont. ap. Dion. Chrys. Vol. I. p. 94, ὦναξ, ᾧ δαμάλης Ἔρως καὶ Νύμφαι κυανώπιδες πορφυρέῃ τ' Ἀφροδίτῃ συμπαίζουσιν, ἐπιστρέφεαι δ' ὑψηλῶν κορυφὰς ὀρέων; eundem apud Athen. XIII, p. 599. C: σφαίρῃ δ' ἠύτέ με πορφυρέῃ βάλλων χρυσοκόμης Ἔρως νήνι ποικιλοσαμβάλῳ συμπαίζειν προκαλεῖται.

V. 1079 sq. Schol.: μὴ συναλλάξαντα· μὴ κοινωνήσαντα, τουτέστι μὴ συντυχόντα [vide v. 1130.], μὴ εἰς ἀμφιβήν καὶ ὁμιλίαν ἐλθόντα. θεασάμενος δὲ ὁ Οἰδίπους τὸν προεσβύτην ἐρχόμενον, ὃν μετεπέμψατο, ποτάζεται μὲν εἶναι αὐτὸν ἐκ τοῦ γήρως καὶ τῶν ἀγόντων οἰκετῶν, τὴν δὲ ἐπιστήμην καὶ ἀκρι-

πρέσβεις, σταθμᾶσθαι, τὸν βοτῆρ' ὁρᾶν δοκῶ,
ὅνπερ πάλαι ζητοῦμεν. ἔν τε γὰρ μακρῷ
γήρᾳ ξυνᾴδει τῷδε τἀνδρὶ σύμμετρος·
ἄλλως τε τοὺς ἄγοντας ὥςπερ οἰκέτας
ἔγνωκ' ἐμαυτοῦ· τῇ δ' ἐπιστήμῃ σύ μου
προὔχοις τάχ' ἄν που, τὸν βοτῆρ' ἰδὼν πάρος.

ΧΟΡΟΣ.

ἔγνωκα γάρ, σάφ' ἴσθι. Λαΐου γὰρ ἦν
εἴπερ τις ἄλλος πιστὸς ὡς νομεὺς ἀνήρ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

σὲ πρῶτ' ἐρωτῶ, τὸν Κορίνθιον ξένον,
ἦ τόνδε φράζεις;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

τοῦτον, ὅνπερ εἰςορᾷς.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

οὗτος σύ, πρέσβυ, δεῦρό μοι φώνει βλέπων
ὅσ' ἄν σ' ἐρωτῶ. Λαΐου ποτ' ἦσθα σύ;

V. 1080. Libri partim πρέσβεις, partim πρέσβυν, partim πρέσβυ. Harum lectionum unice vera est πρέσβυ, quod maxime ex eo perspicuum est, quod mox sequitur, σύ μου προὔχοις. Chorum quum adloquuntur tragicae personae, numero singulari haud minus saepe utuntur quam plurali, ut supra v. 658. 687. infra v. 1321. passimque in quibuscunque dramatibus. BR. Atqui πρέσβυ ad nuntium potius Corinthium trahendum quis putet. Itaque pluralem praeposui.

βῇ γνῶσιν τῷ χορῷ ἀνατίθησιν. Vix opus est moneri καὶ particulam non ad praecedentia, a Choro dicta, sed ad sequentia verba Oedipi, μὴ ξυναλλάξαντά πω, spectare, hoc sensu: me quoque, quamvis nondum cum eo congressus sim.

V. 1080. πρέσβεις] Chorum alloquitur. Sic etiam Aeschylus Pers. 842: ὑμεῖς δέ, πρέσβεις, χαίρετε. Neque haerendum in eo, quod statim post numero singulari poeta usus est, dicens σύ μου προὔχοις. Cf. Matth. §. 312, 2.

V. 1081 sq. ἔν τε γὰρ μακρῷ γήρᾳ — σύμμετρος] Duplici modo haec explicari possunt, aut ita: μακρῷ γὰρ γήρᾳ, ἐν ᾧ ἔστι, ξυνᾴδει etc., de quo dicendi genere ad v. 17. monui, aut ita, ut ἐν praepositio eo sensu posita putetur, de quo ad Philoct. 60. exposui. Scholiasta: τῷ Κορινθίῳ ὁμῆλιξ καὶ ἴσος ἐστὶ κατὰ τὴν ἡλικίαν.

V. 1083. ἄλλως τε] Praeterea; cf. Matth. §. 597. Ceterum Triclinius: εἰκότως εἶπε τὸ ὥςπερ· οὐ γὰρ ἀκριβῶς εἶδεν, ἀλλ' εἰκάζων ἦν.

V. 1084 sq. Schol.: τῇ δ' ἐπιστήμῃ· τῇ γνώσει ὑπερβάλλοις, ὡς καὶ πρὶν αὐτὸν θεασάμενος.

V. 1086. ἔγνωκα γάρ] Referendum γάρ ad sententiam suppressam, quae haec est: προὔχοιμι ἄν σου τῇ ἐπιστήμῃ. Quod Brunckii causa monui.

V. 1087. πιστὸς ὡς νομεὺς ἀνήρ] Fidus erat

ΘΕΡΑΠΩΝ.

ἦ δοῦλός, οὐκ ὠνητός, ἀλλ' οἴκοι τραφείς.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἔργον μεριμνῶν ποῖον ἢ βίον τίνα;

ΘΕΡΑΠΩΝ.

ποίμναις τὰ πλεῖστα τοῦ βίου ξυνεῖπόμην. 1125

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

1095 χώροις μάλιστα πρὸς τίσι ξύναυλος ὤν;

ΘΕΡΑΠΩΝ.

ἦν μὲν Κιθαιρών, ἦν δὲ πρόσχωρος τόπος.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

τὸν ἄνδρα τόνδ' οὖν οἶσθα τῇδέ που μαθών;

ΘΕΡΑΠΩΝ.

τί χρῆμα δρῶντα; ποῖον ἄνδρα καὶ λέγεις;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

τόνδ', ὃς πάρεστιν. ἢ ξυναλλάξας τί πως; 1130

V. 1082. τῷδε τἀνδρὶ primus Erfurdtius ex Dresd. b. dedit. Brunckius τῷδε τ' ἀνδρί. Idem σύμμετρος pro ξύμμετρος metri gratia scripsit.

V. 1092. ἦ pro ἦν cum Elmsleio reposui, diserte firmatum a Porphyrio in schol. Ven. ad Iliad. ε, 533. et schol. Ambros. ad Odyss. δ, 186. HERM.

V. 1099. τί πως ex La rescripsi. Vulgo τί πω, quod abhorret ab usu Graecorum loquendi.

quibus quidem in rebus potest istius conditionis homo fidus esse. Cf. Schaefer. ad Long. p. 428. HERM. Cf. Matth. §. 628, 3.

V. 1090. δεῦρο — βλέπων] Sic in Trachin. 402. οὗτος, βλέφ' ὧδε, ad quem locum vide quae de significatu huius locutionis diximus.

V. 1092. ἦ δοῦλος] Ne quis putet ministrum Oedipo interroganti: Λαΐου ποτ' ἦσθα σύ; ita respondere debuisse, ut seiunctim proferret haec, ἦ, δοῦλος, eram, et quidem servus, monendum est ipsa illa Lai verba hoc sensu dicta esse: erasne servus Lai?

Ibid. οἴκοι τραφεὶς is est, quem Attici una voce οἰκότριβα appellabant, quique supra 756. οἰκεὺς dicitur. Vocem οἰκοτραφής, quam quis forte putaverit a poeta hic adhibitam fuisse, ut Atticis inusitatam damnant Thomas M. et Moeris. BR.

V. 1095. Schol. min.: ξύναυλος· παρὰ τίσι τόποις αὐλιζόμενος;

V. 1097. Idem: οἶσθα τῇδέ που μαθών· ἄρα γιγνώσκεις ἐκεῖ που ἰδών;

V. 1098. τί χρῆμα δρῶντα;] Quid rei facientem, i. e. quid negotii gerentem? De sensu interrogationis, quae sequitur, ποῖον — λέγεις, ad v. 1027. dictum est; de καὶ particula ad Antig. 766. monuimus.

V. 1099. ἢ ξυναλλάξας τί πως] Gl. ἢ συντυχὼν κατά τι.

ΘΕΡΑΠΩΝ.

1100 οὐχ ὥστε γ' εἰπεῖν ἐν τάχει μνήμης ὕπο.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

κοὐδέν γε θαῦμα, δέσποτ'. ἀλλ' ἐγὼ σαφῶς
ἀγνῶτ' ἀναμνήσω νιν. εὖ γὰρ οἶδ', ὅτι
κάτοιδεν, ἧμος τὸν Κιθαιρῶνος τόπον
ὁ μὲν διπλοῖσι ποιμνίοις, ἐγὼ δ' ἑνὶ 1135
1105 ἐπλησίαζον τῷδε τἀνδρὶ τρεῖς ὅλους
ἐξ ἦρος εἰς ἀρκτοῦρον ἑκμήνους χρόνους·
χειμῶνι δ' ἤδη τἀμά τ' εἰς ἔπαυλ' ἐγὼ
ἤλαυνον, οὗτός τ' εἰς τὰ Λαΐου σταθμά.
λέγω τι τούτων, ἢ οὐ λέγω πεπραγμένον; 1140

V. 1105. Brunckius ex coniectura ἐπλησίαζεν scripsit.
V. 1106. ἑκμήνους pro vulgato ἐμμήνους, et mutato tan-

Continuatio est praecedentis interrogationis: ἆρ' οἶσθα τοῦτον τὸν ἄνδρα τῇδέ που μαθάν, ἢ ξυναλλάξας τί πως; BR.

V. 1100. οὐχ ὥστε γ'] Particula γὲ referenda ad id, quod in ὥστε latet, οὕτως. Sic v. 361.

V. 1102. ἀγνῶτ' — νιν] Gl. ἀντὶ τοῦ ἐπιλαθόμενον αὐτόν. BR. Vide ad v. 654.

V. 1103 sqq. κάτοιδεν, ἧμος τὸν etc.] Pro ἧμος exspectaveris ὅτι. Sed vide quae ad Ai. 1245. adnotavimus. Tum notandus est usus verbi πλησιάζειν cum accusativo loci et dativo personae coniuncti, ita ut sit πλησιάζειν τινὶ τόπον τινά, in aliquem locum ad aliquem accedere. Exempla verbi πελάζειν cum accusativo iuncti ad Philoct. 1126 sq. attulimus. Videtur tamen hic, ut ex verbis τρεῖς ὅλους — χρόνους apparet, verbum πλησιάζειν praegnanter positum esse, ita ut non tantum accedendi, sed etiam prope versandi (cf. v. 91.) significationem habeat. Certe ad accusativos temporis versandi notio necessario adsumenda est.

V. 1106. ἐξ ἦρος — χρόνους] Bene hic editor Oxoniensis: usque ad sidus Arcturi, quod Plinio docente, II, 47., undecim diebus ante aequinoctium auctumni oritur; hoc est, ut ipse XVIII, 47. explicat, pridie idus Septembris. MUSGR. A veris initio, quo tempore greges in illis terris τὰ σταθμὰ relinquebant, ad ortum Arcturi sex menses erant. Cf. Polyb. T. IV. p. 367: Στρατοκλέους πρυτανεύοντος τὴν δευτέραν ἔκμηνον. Schweigh. Lex. Polyb. p. 195. a. SCHAEFER.

V. 1108. σταθμά] Eustath. p. 257, 7: σταθμὸς δὲ νῦν μὲν ἀγροτικὴ κατοικία, ὃ ἔστιν ἔπαυλις· ἣν ὁ Σοφοκλῆς μεταπλάσας σταθμὰ λέγει.

V. 1109. λέγω τι — πεπραγμένον;] Estne aliquid horum, quae dico, factum, an non factum?

V. 1113. τί δ' ἔστι; πρὸς τί] Sunt qui putent πρὸς τί pro πρός ἅ τι positum esse, idque ut probent afferunt El. 316: ὡς νῦν ἀπόντος ἐστόρει, τί σοι φίλον. 1176: τί δ' ἔσχες ἄλγος; πρὸς τί τοῦτ' εἰπὼν κυρεῖς; aliaque exempla, quae quoniam partim corrupta esse, partim prava interpunctione laborare

ΘΕΡΑΠΩΝ.

1110 λέγεις ἀληθῆ, κείπερ ἐν μακροῖς χρόνοις,

ΑΓΓΕΛΟΣ.

φέρ' εἰπὲ νῦν, τότ' οἶσθα παῖδά μοί τινα
δοὺς, ὡς ἐμαυτῷ θρέμμα θρεψαίμην ἐγώ;

ΘΕΡΑΠΩΝ.

τί δ' ἔστι; πρὸς τί τοῦτο τοὔπος ἱστορεῖς;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ὅδ' ἐστίν, ὦ 'τᾶν, κεῖνος, ὃς τότ' ἦν νέος. 1145

ΘΕΡΑΠΩΝ.

1115 οὐκ εἰς ὄλεθρον; οὐ διωκήσας ἔσει;

tum spiritu pro ἐκμήνους, quod exstat in Trin., auctore Schaefero ad L. Bos. p. 545. primus dedit Erfurdtius.

manifestum est, non opus est ut adscribam. In Sophoclis autem El. v. 316. et 1176. ut concedam potuisse dici, id quod quis Germanorum posuisset, ὅ τι σοι φίλον et πρὸς ὅ τι νοῦν etc., tamen nemo unquam ex illis similibusque locis evincet τίς pro ὅστις esse positum, quum certissimum sit accommodatissimam illis locis propriam τίς pronominis significationem esse. Nam El. v. 316. ἱστόρει, τί σοι φίλον, hoc sensu dictum esse: quaere, quid tibi placeat ex me scire, vel ex responsione Chori apparet: καὶ δή σ' ἐρωτῶ· τοῦ κασίγνητόν τί φῆς, ἥξοντος ἢ μέλλοντος, εἰδέναι θέλω. Deinde manifestum est Graecos non raro, quo maior sit vis interrogationis, bina membra ita componere solere, ut, si verba spectamus, singula per se stare, sensum si consideramus, alterum ex altero aptum esse intelligamus. Ita hic quanquam potuit poeta dicere: τί δ' ἔστι, πρὸς ὅ τι etc., tamen maiore cum vi haec ita composuit, ut bina esse membra (alterum generale, speciale alterum) eaque ex se non apta viderentur. Eiusdem generis est v. 1459. ed. m., cui simillimum est, quod dixit Theocritus XVI, 13: τίς τῶν νῦν τοιόσδε, τίς εὖ εἰπόνεν φιλάσει; Denique vehementer cavendum, ne, quod saepe viris doctis accidisse videmus, membrum interrogationis indirectae cum membro relativo confundas. Vide 1459. ed. meae.

[ibid. τοῦτο τοὔπος ἱστορεῖς] Idem est atque τοῦτο τὸ ἐρώτημα ἐρωτᾷς, ut Electr. 388. τίνα τόνδ' ἐπηράσω λόγον dictum pro τίνα τήνδ' ἐπηράσω ἀράν. Cf. Censuram nostram Aiac. ab Lobeck. edit. p. 39 sq. et p. 55—58. Recte autem Schol.: ἱστορεῖς· ἐρωτᾷς, ζητεῖς. Sic v. 1150. 1165. El. 1101. O. C. 36. Trach. 404. 415. 418. Sensu marrandi sive exponendi nunquam a poetis tragicis usurpatum id verbum est, sed, quo significatu rarissime a prosaicis scriptoribus positum reperiatur, sensu sciendi. Sic Soph. Trach. 382: τῆς ἐκεῖνος οὐδαμὰ βλάστας ἐφώνει, δῆθεν οὐδὲν ἱστορῶν. huius fab. 1484: οὔθ' ὁρῶν οὔθ' ἱστορῶν. Aeschyl. Pers. 454: κακῶν τὸ μέλλον ἱστορῶν. Eumen. 455: πατέρα δ' ἱστορεῖς καλῶς.

V. 1115 οὐκ εἰς ὄλεθρον;] Intellige ἀποφθερεῖ, vel ἄπει, ut

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἆ, μὴ κόλαζε, πρέσβυ, τόνδ', ἐπεὶ τὰ σὰ
δεῖται κολαστοῦ μᾶλλον ἢ τὰ τοῦδ' ἔπη.

ΘΕΡΑΠΩΝ.

τί δ', ὦ φέριστε δεσποτῶν, ἁμαρτάνω;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

οὐκ ἐγνέπων τὸν παῖδ', ὃν οὗτος ἱστορεῖ. 1150

ΘΕΡΑΠΩΝ.

1120 λέγει γὰρ εἰδὼς οὐδέν, ἀλλ' ἄλλως πονεῖ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

σὺ πρὸς χάριν μὲν οὐκ ἐρεῖς, κλαίων δ' ἐρεῖς.

ΘΕΡΑΠΩΝ.

μὴ δῆτα, πρὸς θεῶν, τὸν γέροντά μ' αἰκίσῃ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

οὐχ ὡς τάχος τις τοῦδ' ἀποστρέψει χέρας;

ΘΕΡΑΠΩΝ.

δύστηνος, ἀντὶ τοῦ; τί προσχρῄζων μαθεῖν; 1155

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

1125 τὸν παῖδ' ἔδωκας τῷδ', ὃν οὗτος ἱστορεῖ;

ΘΕΡΑΠΩΝ.

ἔδωκ'· ὀλέσθαι δ' ὤφελον τῆδ' ἡμέρᾳ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἀλλ' ἐς τόδ' ἥξεις, μὴ λέγων γε τοὔνδικον.

ΘΕΡΑΠΩΝ.

πολλῷ γε μᾶλλον, ἢν φράσω, διόλλυμαι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἀνὴρ ὅδ', ὡς ἔοικεν, ἐς τριβὰς ἐλᾷ. 1160

V. 1129. ἀνὴρ scripsi cum aliis. Libri ἀνήρ.

supra v. 430. Aristoph. Nub. 789. Equ. 829: οὐκ εἰς κόρακας ἀποφθερεῖ; nonne in malam rem ibis? BR.

V. 1119. οὐκ ἐννέπων etc.] Non dicens de infante, de quo hic quaerit.

V. 1120. ἄλλως πονεῖ] Frustra laborat, scil. ut, quod e versu sequenti apparet, gratiam sibi apud te conciliet et praemio ornetur.

V. 1123. ἀποστρέψει χέρας;] Manus post tergum revinciet? MUSGR.

V. 1127. τοὔνδικον] Iustum, i. e. verum. Hesych.: ἔνδικον· ἀληθές. BR. Vide quae ad Ai. 539 adnotavimus. De locutione ἐς τόδ' ἥξεις ad Philoct. 375. diximus.

V. 1129. ἐς τριβὰς ἐλᾷ] Eodem sensu dictum quo apud Ari-

ΘΕΡΑΠΩΝ.

1130 οὐ δῆτ' ἔγωγ'· ἀλλ' εἶπον, ὡς δοίην, πάλαι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

πόθεν λαβών; οἰκεῖον, ἢ 'ξ ἄλλου τινός;

ΘΕΡΑΠΩΝ.

ἐμὸν μὲν οὐκ ἔγωγ', ἐδεξάμην δέ του.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

τίνος πολιτῶν τῶνδε κἀκ ποίας στέγης;

ΘΕΡΑΠΩΝ.

μή, πρὸς θεῶν, μή, δέσποθ', ἱστόρει πλέον. 1165

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

1135 ὄλωλας, εἴ σε ταῦτ' ἐρήσομαι πάλιν.

ΘΕΡΑΠΩΝ.

τῶν Λαΐου τοίνυν τις ἦν γεννημάτων.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἢ δοῦλος, ἢ κείνου τις ἐγγενὴς γεγώς;

ΘΕΡΑΠΩΝ.

οἴμοι, πρὸς αὐτῷ γ' εἰμὶ τῷ δεινῷ λέγειν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

κἄγωγ' ἀκούειν. ἀλλ' ὅμως ἀκουστέον. 1170

ΘΕΡΑΠΩΝ.

1140 κείνου γέ τοι δὴ παῖς ἐκλήζεθ'· ἡ δ' ἔσω
κάλλιστ' ἂν εἴποι σὴ γυνὴ τάδ' ὡς ἔχει.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἦ γὰρ δίδωσιν ἥδε σοι;

ΘΕΡΑΠΩΝ.

μάλιστ', ἄναξ.

stoph. Acharn. 386: πορίζεις τριβάς. BR.

V. 1135. ὄλωλας] De sensu perfecti vide Matth. §. 500.

V. 1136. τὶς — γεννημάτων] Huiusmodi constructionum πρὸς τὸ σημαινόμενον exempla congessere Porsonus et Schaeferus ad Eurip. Phoen. 1730. Schaef. ad Arist. Plut. p. XXXIV. ERF. Non de totu familia, de liberis et servis, γεννήματα dictum est. Complectitur hoc nomen nihil praeter νόθους et γνησίους vel ἐγγενεῖς παῖδας. Ergo utrum ex ancilla, an ex uxore partum sit illud γέννημα, sciscitatur Oedipus. Nam δοῦλος etiam Teucer saepe vocatur in Aiace. DOEDERL.

V. 1139. κἄγωγ' ἀκούειν] Auctor veteris gloss.: καὶ ἐγὼ ἐπ' αὐτῷ εἰμὶ τῷ δεινῷ ἀκούειν. BR.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὡς πρὸς τί χρείας;

ΘΕΡΑΠΩΝ.

ὡς ἀναλώσαιμί νιν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

τεκοῦσα τλήμων; 1175

ΘΕΡΑΠΩΝ.

θεσφάτων γ' ὄκνῳ κακῶν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

1145 ποίων;

ΘΕΡΑΠΩΝ.

κτενεῖν νιν τοὺς τεκόντας ἦν λόγος.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

πῶς δῆτ' ἀφῆκας τῷ γέροντι τῷδε σύ;

ΘΕΡΑΠΩΝ.

κατοικτίσας, ὦ δέσποθ', ὡς ἄλλην χθόνα

V. 1144. Bruncknus ex paucis codd. θεσφάτων κακῶν ὄκνῳ recepit.

V. 1151. ἐξήκοι e duobus codicibus rescripsi. Vulgo ἐξίκοι.

V. 1162. Quum, ut recte vidit Scholiasta, cuius verba in com-

V. 1143. ὡς πρὸς τί χρείας;] Gl. ὡς ἐπὶ ποίᾳ χρείᾳ; BR. — De ὡς particula vide Matth. §. 628, 3.

V. 1144. τλήμων] Perdita. Ruhnken. in praef. ad Schelleri Lexicon p. XI: „Miser. Hic adnotanda erat vocis vis, qua pro scelesto et perdito, praesertim in convicio, dicitur. Terent. Eun. III, 1, 28: hominem perditum miserumque. V, 5, 11: eam iste vitiavit miser. Conveniunt Graeca δύστηνος et κακοδαίμων. Soph. El. 121: ὦ παῖ, παῖ δυσταλαιπώρατας — πατρός, ubi vide Schol. Theocr. Id. XV, 31: δύστανε, τί μεν τὸ χιτώνιον ἄρδεις; Convenit etiam Gallicum malheureux." τλήμων hoc significatu legitur Electr. 275. Philoct. 363. ERF.

V. 1145. Schol.: τοὺς τεκόντας· κατὰ σύλληψιν· οὐ γὰρ φονεύει τὴν μητέρα. Vide ad huius fab. v. 361.

V. 1146. πῶς δῆτ' ἀφῆκας etc.] Qui factum est, ut huic seni puerum traderes? Ita saepissime πῶς usurpatur. Scholiasta: παρατηρητέον, ὅτι τὸν γέροντα μετεπέμψατο ἐπὶ τὸ ἀνακρῖναι τὸν φόνον τοῦ Λαΐου, καὶ προβληθέντος ἑτέρου τινός, ἐπὶ τὸ ἀναγκαιότερον τρέπεται.

V. 1147. ὡς ἄλλην χθόνα] Ὡς hic non valet εἰς, siquidem ab Atticis ea potestate non usurpatur, nisi rei animatae iunctum. Sed est pro καθά, pertinetque ad δοκῶν, quemadmodum recte haec in glossis explicantur: καθὰ δοκῶν ἐκεῖνον ἀποίσειν τὸν παῖδα εἰς ἄλλην χθόνα, ἔνθεν αὐτὸς ἦν. BR. Comparat Elmsleius Eurip. Herc. f. 984: ἄλλῳ δ' ἐπεῖχε τόξ', ὃς ἀμφιβώμιον ἔπτηξε κρηπῖδ', ὡς λεληθέναι δοκῶν.

V. 1151. τὰ πάντ' ἂν ἐξ. σαφῆ] Vide ad v. 982.

δοκῶν ἀποίσειν, αὐτὸς ἔνθεν ἦν· ὁ δὲ
κάκ' ἐς μέγιστ' ἔσωσεν. εἰ γὰρ οὗτος εἶ, 1180
ὃν φησιν οὗτος, ἴσθι δύςποτμος γεγώς.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἰοὺ ἰού· τὰ πάντ' ἂν ἐξήκοι σαφῆ.
ὦ φῶς, τελευταῖόν σε προςβλέψαιμι νῦν,
ὅςτις πέφασμαι φύς τ' ἀφ' ὧν οὐ χρῆν, ξὺν οἷς τ' οὐ χρῆν μ' ὁμιλῶν, οὕς τέ μ' οὐκ ἔδει κτανών.

ΧΟΡΟΣ.

(στροφὴ α'.)

Ἰὼ γενεαὶ βροτῶν,
ὡς ὑμᾶς ἴσα καὶ τὸ μηδὲν ζώσας ἐναριθμῶ.
τίς γὰρ τίς ἀνὴρ πλέον
τᾶς εὐδαιμονίας φέρει 1190
ἢ τοσοῦτον ὅσον δοκεῖν
καὶ δόξαντ' ἀποκλῖναι;
τὸν σόν τοι παράδειγμ' ἔχων

mentario exeget. attuli, hoc dicere velit poeta: τὸν σὸν δαίμονα παράδειγμα ἔχων, facile apparet τὸ σόν τοι, quod in libris est, non posse veram scripturam esse. Itaque cum Camerario τὸν σόν τοι scripsi.

V. 1152. Schol.: εὖ πεπλαγίασται ὁ λόγος, ὡς τὴν πήρωσιν αἰνιττομένου. ἀλλ' ἐπὶ τὸν θάνατον αὐτῷ ὁ λόγος· ἀπορήσας γὰρ ξίφους ἑαυτὸν ἐτύφλωσεν.

V. 1153 sq. ξὺν οἷς τ' οὐ χρῆν etc.] De numero plurali vide ad v. 361.

V. 1155 sqq. Triclinius: ἀπιδὼν ὁ χορὸς πρὸς τὴν πάλαι τοῦ Οἰδίποδος εὐδαιμονίαν καὶ τὴν ἄρτι συμβᾶσαν αὐτῷ τύχην, ἀποκλαίεται τὸ ἀνθρώπινον, λέγων· ὦ γενεαὶ ἀνθρώπων, ὄντως συντάττω ζώσας ὑμᾶς ὁμοίως τὸ μηδέν. τουτέστιν ἅπαντας τοὺς ζῶντας ἀνθρώπους οὐκ ἄλλο τι ἡγοῦμαι ἢ οὐδέν. Cf. Soph. Ai. 125: ὁρῶ γὰρ ἡμᾶς οὐδὲν ὄντας ἄλλο πλὴν εἴδωλ', ὅσοιπερ ζῶμεν, ἢ κοὔφην σκιάν, et Pind. Pyth. VIII, 135: τί δέ τις; τί δ' οὔτις; σκιᾶς ὄναρ ἄνθρωποι. De tota re cf. Aesch. Sept. c. Th. 769 sqq.: προὔκρυμνα δ' ἐκβολὰν φέρει ἀνδρῶν ἁλφηστᾶν ὄλβος ἄγαν παχυνθείς. τίν' ἀνδρῶν γὰρ τοσόνδ' ἐθαύμασαν θεοὶ καὶ ξυνέστιοι πόλεος ὁ πολύβοτός τ' αἰὼν βροτῶν, ὅσον τότ' Οἰδίπουν τίον, ἀναρπαξάνδραν κῆρ' ἀφελόντα χώρας;

V. 1156. ἴσα καὶ] Conf. Matth. §. 620. b.

V. 1160 sq. Schol.: ὅσον δόξαι εὐδαίμων εἶναι. κατ' ἀλήθειαν δὲ τοῦτο ἀνθρώπῳ οὐκ ἔστιν· τὸ τῆς τύχης γὰρ ῥεῦμα μεταπίπτει ταχύ. Qui versus Menandri est. Verbum ἀποκλῖναι recte gl. codd. Lipss. explicant ἐκπεσεῖν, ἐκτραπῆναι. Sensus igitur hic est: quis hominum plus felicitatis aufert, quam ut videatur felix et, postquam visus est, in alteram sortem declinet? De usu verbi activi φέρειν ad v. 571. admonuimus.

V. 1162 sq. Schol.: τὸν σὸν

τὸν σὸν δαίμονα, τὸν σόν, ὦ τλᾶμον Οἰδιπόδα,
βροτῶν 1195
1165 οὐδὲν μακαρίζω·

(ἀντιστροφὴ α'.)

ὅστις καθ' ὑπερβολὰν
τοξεύσας ἐκράτησε τοῦ πάντ' εὐδαίμονος ὄλβου,
ὦ Ζεῦ, κατὰ μὲν φθίσας
1170 τὰν γαμψώνυχα παρθένον
χρησμῳδόν, θανάτων δ' ἐμᾷ 1200
χώρᾳ πύργος ἀνέστα·
ἐξ οὗ καὶ βασιλεὺς καλεῖ
1175 ἐμὸς, καὶ τὰ μέγιστ' ἐτιμάθης, ταῖς μεγάλαισιν ἐν
Θήβαισιν ἀνάσσων.

V. 1165. Pro οὐδένα metri gratia οὐδὲν ex coniectura Hermanni scripsi.

V. 1167. ἐκράτησε metri causa ex Hermanni coniectura pro ἐκράτησας dedi, quae confirmatur v. 1172., ad quem vide.

V. 1172. ἀνέστα. Sic optimus codex La confirmante Scholiasta, cuius verba vide in comment. exegetico. Vulgo ἀνέστας.

βίον παράδειγμα ἔχων, οὐδένα μακαρίζω καὶ εὐδαιμονίζω.

V. 1166. ὅστις] Non ad sortem, δαίμονα, sed ad ipsum Oedipum referendum esse quum per se patet, tum ex verbis quae sequuntur κατὰ μὲν φθίσας etc. intelligitur. — καθ' ὑπερβολὰν τοξεύσας explicatur in Scholiis: ὑπερβολικῶς εὐτυχήσας, nimium prospero nisu. Ceterum si quis quaerat, quid sibi tertia persona velit ἐκράτησε et (v. 1172.) ἀνέστα, quum Chorus in reliquo cantu ubique Oedipum adloquatur, non aliud equidem respondere possum, quam propterea tertia usum persona Chorum de Oedipo hic loqui videri, quod oratio ad Iovem (ὦ Ζεῦ) conversa est.

V. 1168. τοῦ πάντ' εὐδ. ὄλβ.] Schol. rec.: τῆς κατὰ πάντα εὐτυχοῦς μακαριότητος. De πάντα adverbialiter usurpato cf. Matth. §. 425, 5.

V. 1170. Triclin.: τὴν γαμψώνυχα· ἤτοι τὴν Σφίγγα. ἰστέον δὲ, ὅτι ἡ Σφὶγξ εἶχε πρόσωπον καὶ κεφαλὴν κόρης, σῶμα κυνός, πτερὰ ὄρνιθος, φωνὴν ἀνθρώπου, ὄνυχας λέοντος.

V. 1171 sq. Schol.: θανάτων· τῶν ὑπὸ τῆς Σφιγγὸς γινομένων. πύργος δὲ, ἀντὶ τοῦ ἀσφάλεια καὶ ἀπαλέξησις γέγονε. De locutione πύργος θανάτων monuit Matth. §. 354. γ. — Ceterum quum haec verba θανάτων — ἀνέστα opposita sint illis κατὰ μὲν φθίσας — χρησμῳδόν, exspectaverit quispiam ἀναστάς. At liberius poetae orationem conformare licuit. Vide v. 452. (447.).

V. 1174 sq. τὰ μέγιστ' ἐτιμ.] Gl. τὰς μεγίστας τιμὰς ἐτιμήθης. Cf. Xenoph. Anab. VII, 3, 19: ἄξιον οὖν σοι μεγαλοπρεπέστατα τιμῆσαι Σεύθην. Plutarch. Nic. c. 10.: τἄλλα μὲν ὡς ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ πρόθυμος εἰς αὐτοὺς ἐτιμήθη. Adde quae ad v. 259 sq. adnotavi.

V. 1177. ἀκούειν] Quan-

(στροφὴ β'.)

τανῦν δ' ἀκούειν τίς ἀθλιώτερος;
τίς ἄταις ἀγρίαις, τίς ἐν πόνοις 1205
ξύνοικος ἀλλαγᾷ βίου;
1180 ἰὼ κλεινὸν Οἰδίπου κάρα,
ᾧ μέγας λιμὴν
αὐτὸς ἤρκεσεν
παιδὶ καὶ πατρὶ
θαλαμηπόλῳ πεσεῖν,
1185 πῶς ποτε, πῶς ποθ' αἱ πατρῷαί σ' ἄλοκες
φέρειν, τάλας, 1210
σῖγ' ἐδυνάθησαν ἐς τοσόνδε;

V. 1173. In hiatu καλεῖ ἐμὸς nulla offensio est. Sic v. 1159. φέρει, ἢ etc., Antig. 119. στόμα ἔβα in eodem versuum genere. Vide plura in Advers. in Soph. Philoct. p. 117—119. et apud Seidl. ad Eur. El. 153. et 207.

V. 1177. τίς ἄταις ἀγρίαις, τίς ἐν πόνοις. Sic ex Hermanni coniectura, proposita in edit. Erf. maiore, scripsi. Vulgo pessumdato metro: τίς ἐν πόνοις, τίς ἄταις ἀγρίαις.

tum audio; cf. ad Vig. p. 744. et Matth. §. 545.

V. 1178 sq. τίς ἄταις — ἀλλαγᾷ βίου;] Ex praegresso comparativo ἀθλιώτερος adsumendum est ad ξύνοικος adverbium μᾶλλον. Verbis ἀλλαγᾷ βίου, mutatione vitae, i. e. mutato vitae statu, quem significetur id, quo in laboribus calamitatesque coniectus sit Oedipus, ita ut ξύνοικος iungendum sit cum substantivis πόνοις et ἄταις, adverteida est insolentior locutio ἐν πόνοις ξύνοικον εἶναι, in laboribus habitare, siquidem vulgo ξυνοικεῖν vel ξύνοικον εἶναι πόνοις, non ξύν. ἐν πόνοις, dici solet. De praepositione ante secundum demum nomen posita vide Matth. §. 595. 4.

V. 1180. κλεινὸν Οἰδ. κάρα] Vide Matth. §. 430.

V. 1181—1184. ᾧ μέγας — πεσεῖν] Cui idem sinus magnus suffecit, in quo infans et parens maritus iaceret. Primo aspectu haerens quispiam in verbis πατρὶ θαλαμηπόλῳ, pro quibus πόσει exspectaverit, quemadmodum supra v. 458. dictum: κἀξ ἧς ἐφυ γυναικὸς υἱὸς καὶ πόσις. Neque tamen quicquam corrigendum est. Hic enim quum id maxime ostendere velit poeta, Oedipum eiusdem mulieris in sinu iacuisse et genitum et gignentem, facile intelligitur hanc ipsam oppositionem optime apparere positis verbis παιδὶ καὶ πατρὶ θαλαμ., i. e. τεχθέντι καὶ τίκτοντι, ἅτε πόσει ὄντι. Est autem πατὴρ θαλαμηπόλος, sive νύμφιος, parens maritus, nobis ein eheliecher Erzeuger. De dativis παιδὶ et πατρὶ vide Matth. §. 586. Ceterum recte Hermannus: μέγας λιμὴν dicitur, qui iusto maior fuerit, ut quem puerum sinu gestavisset mater, eundem etiam maritum amplexa sit.

V. 1185. Schol. rec.: πατρῷαι ἄλοκες· ἤγουν ἡ γυνή,

(ἀντιστροφὴ β'.)

ἐφεῦρέ σ' ἄκουθ' ὁ πάνθ' ὁρῶν χρόνος,
δικάζει τ' ἄγαμον γάμον πάλαι
1190 τεκνοῦντα καὶ τεκνούμενον.
ἰὼ Λαϊήϊον τέκνον, 1215
εἴθε σ', εἴθε σε
μήποτ' εἰδόμαν.
δύρομαι γὰρ ὡς
1195 περίαλλ' ἰακχίων

V. 1189. δικάζει τ' ἄγαμον. Sic ex Hermanni coniectura, in Erf. edit. mai. proposita, scripsi. Libri δικάζει τὸν ἄγαμον.

V. 1191. Λαϊήϊον. Sic optime primus Bothius ex coniectura scripsit pro Λαΐειον, comparans Φοιβήϊον, ab Eur. Iphig. Aul. 756. usurpatum, et βασιλήϊον, a Seidlero Eur. El. 186. restitutum, cuius ipsius adnotatio ad illum locum conferatur. Addo Eur. Phaeth. fr. II. v. 69. p. 114. ed. Dind.: κηρύσσω δ' ὁσίαν βασιλήϊον, et ibid. v. 77: πυροῦσσ' Ἐρινὺς ἐν νεκροῖς θερήϊον ζῶσ' etc., et, quod non dissimile est, Ἡρακλῆος, qua forma usus est Eurip. Heracl. 541.

V. 1192. εἴθε σ', εἴθε σε. Sic ex mea coniectura scripsi. In libris enim secundum pronomen desideratur. Sed solet id hac ἔνθα σπείρει σε πατήρ. Similiter dictum v. 1256. μητρῴαν ἄρουραν.

V. 1188. ἐφεῦρέ — χρόνος] Fragm. inc. 657. ed. Dind.: πάντ' ἐκκαλύπτων ὁ χρόνος εἰς τὸ φῶς ἄγει. Adde Aiac. 646. 714.

V. 1189. δικάζει] Gl. κατα-δικάζει. Reddi poterat ulciscitur, poenas repetit. Vide quae notavimus ad Eurip. Med. 157. B. B. Triclinius: τὸ ἄγαμον διὰ τὸν Οἰδίποδα νοητέον, οὕτω δικάζει ὁ χρόνος τὸν κακόγαμον γάμον τοῦ Οἰδίποδος πρὸς Ἰοκάστην, τεκνοποιοῦντα ἐξ αὐτῆς καὶ γεννώμενον αὐτὸν ἐξ αὐτῆς. Quoniam, nuptias dum importunus dicit, maritum maxime, ut de eius solius miseria hic agatur, intelligi poeta vult, cum substantivo γάμον participia ad Oedipum referenda coniunxit paullo audacius. Est igitur γάμος τεκνῶν καὶ τεκνούμενος nuptiae, in quibus liberos procreat qui in iisdem procreatus est. Simillime v. 1403 sqq. poeta locutus est.

V. 1195 sq. Schol.: περίαλλα· περιάλλως, ὑπερβολικῶς. De ὡς particula cum περίαλλα iungenda ad El. 1414. monuimus. Tum ἰακχίων ἐκ στομάτων σημαίνει βακχικὸν κλάδον. Qui vulgatam scripturam retinuerunt, ἰαχέων, participium id esse rati, non adverterunt valde languidum tum esse additamentum ἐκ στομάτων.

V. 1196. πρὸς δ' ὀρθὸν εἰπεῖν] Ut verum dicam. Cf. Matth. §. 545. Schol. vet.: ἀνέπνευσα ἀναψυχὴν ἔσχον ἐπὶ σοῦ. ὑπαπνέω σοι ἄρα, καὶ ἀπὸ τούτου ἀνέπνευσα ἀμεταβούλητος, ὅτε ἐν βίῳ εἰνὶ ὢν εἶτα ἀπηλλάγην αὐτῆς.

V. 1197. κατεκοίμησα] i. e. κατέμυσα, ut Schol. interpretatur.

V. 1199. Schol.: ἐξάγγελος ἔρχεται ἀπαγγέλλων, ὅτι ἀγχόνῃ ἐτελεύτησεν ἡ Ἰοκάστη, καὶ ὁ Οἰδίπους ἑαυτὸν ἐτύφλωσεν.

V. 1201. Schol.: ἐγγενεῖς

ἐκ σαρμάτων. τὰ δ' ὀρθὸν εἰπεῖν, ἀνέπτυσά
τ' ἐκ σέθεν, 1220
καὶ κατεκοίμησα τοὐμὸν ὄμμα.

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ.

Ὦ γῆς μέγιστα τῆςδ' ἀεὶ τιμώμενοι,
1200 οἷ' ἔργ' ἀκούσεσθ', οἷα δ' εἰςόψεσθ', ὅσον δ'
ἀρεῖσθε πένθος, εἴπερ ἐγγενῶς ἔτι 1225
τῶν Λαβδακείων ἐντρέπεσθε δωμάτων.
οἶμαι γὰρ οὔτ' ἂν Ἴστρον οὔτε Φᾶσιν ἂν
νίψαι καθαρμῷ τήνδε τὴν στέγην, ὁσα

orationis forma repeti. Sic 1097: τίς σε, τέκνον, τίς σ' ἔτικτε; Trach. 1004: ἐᾶτέ μ', ἐᾶτέ με δύςμορον. 1025: τᾷδέ με, τᾷδέ με. O. C. 1407 sq.: μή τοί με — μή μ' ἀτιμάσητέ γε. Ant. 1286: τί μ' ἄρα, τί μ' ὀλέκεις; 1319: ἐγὼ γὰρ σ', ἐγὼ σ' ἔκανον. Trach. 97: πόθι μοι πόθι μοι ναίει; In brevi syllaba nulla offensio. Vide v. 1183. et Ai. 391. 392. 395. ed. meae.

V. 1193. εἰδόμαν. Sic primus Erfurdtius ex cod. Dresd. restituit. Vulgo ἰδόμαν.

V. 1194. δύρομαι. Sic dedi ex coniectura Seidleri. Vide Pors. ad Eurip. Hec. 794. Vulgo ὀδύρομαι. Erf. F. Cum eodem Erfurdtio scripsi ἰαχιῶν. Libri ἰαχέων.

γνήσιως. Improbata hac interpretatione explicat Erfurdtius: more indigetarum, popularitatis causa. Nec male puto, quamvis magis etiam urgere possimus propriam vocabuli ἐγγενῶς significationem, interpretantes more cognatorum, collatis quae ad v. 1. adnotavimus.

V. 1205 sq. Aqua marina vel flaviali caede ablui putabantur. Aeneas apud Virg. Aen. II, 718: me bello e tanto digressum et caede recenti attrectare nefas, donec me flumine vivo abluero. Vide Dacier. et Tertullian. de baptismo c. 5. Hic ne maiorum quidem Europae Asiaeque fluviorum aqua ablui posse tanta scelera nuntius dicit. BOTHIUS. Erfurdtius conferri iubet Valeken. ad Eur. Hippol. 654. et Iacobs. ad Anthol. Gr. Vol. III. P. II. p. 11.

V. 1204 sq. ὅσα κεύθει — κακά] Vulgo maiore post κεύθει posita interpunctione hoc dici a nuntio interpretes putant: nec Phasis neque Ister eluat mala, quae haec domus tegit; alia autem mox in lucem proferet; ita quidem, ut, quae tegi intus mala dicantur, nex intelligenda sit Iocastae, quae autem mox in conspectum proditura, Oedipus oculorum lumine privatus. Quam interpretationem probari non posse, ut cetera mittam, vel inde apparet, quod verba ὅσα κεύθει per usum linguae Graecae non licet de una Iocastae nece intelligi. Immo dubitari nequit, quin malis illis, quae statim apparitura dicuntur, ἑκόντα κοὐκ ἄκοντα appellata, et Iocastae caedes violenta et Oedipi oculorum amissus significetur, ita certissimum est, quae tegere mala domus regia dicatur, intelligi omnia illa flagitia debere, quae antea a gente Labdacidarum commissa essent. Ex quo sequitur poetam non posse id, quod nunc in codicibus legimus, ὅσα κεύθει, τὰ δ' αὐτίκα etc., scripsisse existimari, sed eiusmodi

1205 κεύθει, τὰ δ' αὐτίκ' ἐς τὸ φῶς φανεῖ κακά,
ἑκόντα κοὐκ ἄκοντα. τῶν δὲ πημονῶν 1230
μάλιστα λυποῦσ' αἱ φανῶσ' αὐθαίρετοι.

ΧΟΡΟΣ.

λείπει μὲν οὐδ' ἃ πρόσθεν ᾔδεμεν τὸ μὴ οὐ
βαρύστον' εἶναι· πρὸς δ' ἐκείνοισιν τί φῄς;

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ.

1210 ὁ μὲν τάχιστος τῶν λόγων εἰπεῖν τε καὶ
μαθεῖν, τέθνηκε θεῖον Ἰοκάστης κάρα. 1235

ΧΟΡΟΣ.

ὦ δυςτάλαινα, πρὸς τίνος ποτ' αἰτίας;

V. 1205. Videtur hic versus aliquid vitii contraxisse, de quo dixi in nota exegetica.

V. 1207. αἱ φανῶσ' primus Erfurdtius ex aliquot codd. restituit. Vulgo αἳ 'ν φανῶσ'.

V. 1208. Libri omnes ᾔδειμεν. Sed recte mihi videtur Elmsleius ᾔδεμεν vindicare, quem vide ad Aristoph. Ach. 323. et

quid posuisse, ut sensus esset; neque Phasis neque Ister omnia illa mala eluat, quae domus haec partim tegit, partim mox in lucem proferet. Id autem ut diceret, insolentiore hac forma loquendi usum eum crediderim: ὅσα κεύθει δ', ἃ δ' αὐτίκ' ἐς etc., coll. Demosth. F. L. p. 397, 28, ibique Schaefer. De τὲ — δὲ particulis consociatis vide quae ad Trach. 140. adnotavimus. Ceterum facillime κεύθει δ' ἃ in κεύθει τά mutari potuisse concedet, qui meminerit pro litteris asperatis saepe tenues in istiusmodi locis a librariis positas esse. Doederlinus scripturam vulgatam tuendam ita putat, ut plena sit locutio: ὅσα τὰ μὲν κεύθει, τὰ δ' αὐτίκα φανεῖ κακά, ac per illa mala atrox Iocastae nex intelligatur, oculis vulgi subtractae, per haec mala Oedipi excaecatio statim in publicum proditurl. Idem addit Iocastae interitum pro multiplici malo habitum esse, primum quod perisset regina, dein quod sua manu perisset, porro quod flagitiis onusta perisset, sui ipsius filii uxor.

V. 1206. Schol.: ἑκουσίως γὰρ ἑαυτὸν καὶ ὁ Οἰδίπους ἐτύφλωσε καὶ ἡ Ἰοκάστη ἀπήγξατο, μάλιστα (φησὶ) τῶν κακῶν λυπεῖ, τὰ μὴ ἐκ τύχης συμβάντα, ἀλλ' ὥςπερ ἐπίσπαστα καὶ αὐτάγρετα γινόμενα. Confert Musgravius Philoct. 1318. ἑκουσίοισιν βλάβαις. Elmsleius: Hesychius: ἄκον· ἀκούσιον· Σοφοκλῆς Οἰδίποδι Τυράννῳ. Sic etiam in Oed. Col. 133. 240. 977.

V. 1207. αἱ φανῶσ'] De coniunctivo sine ἂν particula posito vide Matth. §. 527. not. 2. et qui ibi laudati sunt viri docti.

V. 1208 sq. λείπει — εἶναι] Intransitive usurpatum λείπει, ita ut proprie verba significent hoc: Ne ea quidem, quae antea noramus, deficiunt, ut non sint luctuosa, i. e. nihil abest, quin ea etiam,

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ.

αὐτὴ πρὸς αὐτῆς· τῶν δὲ πραχθέντων τὰ μὲν
ἄλγιστ' ἄπεστιν· ἡ γὰρ ὄψις οὐ πάρα.
1215 ὅμως δ', ὅσον γε κἀν ἐμοὶ μνήμης ἔνι,
πεύσει τὰ κείνης ἀθλίας παθήματα. 1240
ὅπως γὰρ ὀργῇ χρωμένη παρῆλθ' ἔσω
θυρῶνος, ἵετ' εὐθὺ πρὸς τὰ νυμφικὰ
λέχη, κόμην σπῶσ' ἀμφιδεξίοις ἅμαξαις·
1220 πύλας δ', ὅπως εἰσῆλθ', ἐπιῤῥήξασ' ἔσω,
καλεῖ τὸν ἤδη Λάϊον πάλαι νεκρόν, 1245
μνήμην παλαιῶν σπερμάτων ἔχουσ', ὑφ' ὧν
θάνοι μὲν αὐτός, τὴν δὲ κίκτουσαν λίποι
τοῖς οἷσιν αὐτοῦ δύστεκνον παιδουργίαν.

Eur. Bacch. 1343. HERM.

V. 1218. Libri fluctuant inter ἵετ' et ἵετ'. Verum vidit Brunckius ad Aristoph. Vesp. 423., ubi pro ἵεσο recte e membranis edidit ἵεσο. Passivum est ab ἵημι. ELMSL. Pro εὐθὺ πρὸς pauci codd. minus apte εὐθὺς ἐς habent.

V. 1221. καλεῖ cum Erfurdtio scripsi. Libri κάλει.

quae antea noramus, luctuosa sint.

V. 1210. τάχιστος εἰπεῖν] Celerrimus, i. e. brevissimus dictu. Conf. Matth. §. 535. b.

V. 1215. κἀν ἐμοὶ — ἔνι] Huius pleonasmi multa exempla attuli in Advers. ad Soph. Philoct. p. 55 sq.

V. 1217. ὀργῇ χρωμένη] Furore percita, in der Leidenschaft. ERF. De ὅπως vide Matth. §. 623, 4., de παρῆλθ' ἔσω compara El. 1338: εἴσω παρέλθεθ'. Plutarch. Camill. c. 30: παρελθόντες γὰρ εἰς αὐτὴν etc.

V. 1219. ἀμφιδεξίοις ἁμαξαῖς] i. e. ἀμφοῖν χεροῖν, ut recte explicatur in Scholiis recentioribus. Sic O. C. 1112. πλευρὸν ἀμφιδέξιον, utrumque latus. ἀμφιδεξίοις χερσί Aeschylum in Telepho dixisse testatur Hesychius. ERF.

V. 1220. Schol.: τὸ ἑξῆς· ὅπως εἰσῆλθεν ἔσω, ἐπιῤῥήξασα τὰς πύλας, τουτέστι κλείσασα. Ὅμηρος (Il. ω, 454.) τὸν τρεῖς μὲν ἐπιῤῥήσσεσκον Ἀχαιοί, τρεῖς δ' ἀναοίγεσκον. καλῶς δὲ τοῖς λέκτροις ἐπεμπίπτει· δι' αὐτὰ γὰρ ἀπόλλυται. Videatur ad Homeri locum Eustath. p. 1358. Rectius iungit Musgravius: ἐπιῤῥήξασ' ἔσω, vi et impetu ab interna parte occludens.

V. 1222. σπερμάτων] Gl. παίδων, τουτέστι τοῦ Οἰδίποδος. BR.

V. 1223 sq. θάνοι] De optativo vide Matth. §. 529, 4.; de τίκτειν, non tantum parere, sed etiam parentem esse significante, ad Philoct. 1067. — λίποι δὲ dictum pro λιπών. — τοῖς οἷσιν αὐτοῦ, i. e. filip suo, Oedipo. Vide ad v. 361.

V. 1224. παιδουργίαν] Pro παιδοῦργον. Sic ὁμηλικίη pro ὁμῆλιξ Odyss. ζ, 23. et alibi apud Homerum. Eur. Androm. 939. Σειρήνων — ποικίλων ἁλημάτων. Suppl. 175. πρεσβεύματα pro πρέσβεις. Conf. ad Ai. 381. MUSGR.

γοᾶτο δ' εὐθὺς ἔνθα δύστηνος διπλοῦς
ἐξ ἀνδρὸς ἄνδρα καὶ τέκνα τοῖς τέκνοις τέκοι.
χώπως μὲν ἐκ τῶνδ' οὐκ ἔτ' οἶδ' ἀπόλλυται.
βαῖν' γὰρ εἰς ἐπαισιον Οἰδίπους, ὑφ' οὗ
οὐκ ἦν τὸ κείνης ἐνθεάσασθαι πανόν·
ἀλλ' εἰς ἐρῆμον περιπολοῦντ' ἐφεύσσομεν.
φοιτᾷ γὰρ ἡμᾶς ἔγχος ἐξαιτῶν πορεῖν
γυναῖκά τ' οὐ γυναῖκα, μητρῴαν δ' ὅπου
κέχοι διπλῆν ἄρουραν οὗ τε καὶ τέκνων.
λυσσῶντι δ' αὐτῷ δαιμόνων δείκησίς τις·
οὐδεὶς γὰρ ἀνδρῶν, οἱ παρῆμεν ἐγγύθεν,
δεινὸν δ' ἀῦσας ὡς ὑφηγητοῦ τινος

V. 1225. Brunckius ἐγοᾶτο dedit. Sed recte libri. Vide ad O. C. 1588. ed. meae.

V. 1226. ἄνδρα ex optimis codicibus restripsi. Vulgo ἄνδρας.

V. 1225 sq. ἔνθα δύστηνος διπλοῦς etc.] Ubi duplex peperisset infandum genus, maritum e marito natos e nato. ERF. Διπλοῦς accusativus est numeri pluralis, referendus ad nomen illud, quod continetur vocabulis ἄνδρα et τέκνα, id est ἀνδρώπους; recte explicatum ab Erfurdtio duplex genus.

V. 1227. χώπως — ἀπόλλυται] Insolentior verborum ordo pro: χώπως μὲν ἐκ τῶνδε (i. e. μετὰ ταῦτα) ἀπόλλυται, οὐκέτι οἶδα. Eiusdem generis exempla alia multa collegimus ad O. C. 1223.

V. 1228 sq. ὑφ' οὗ οὐκ ἦν etc.] Posuit poeta ὑφ' οὗ, quod verbum, a quo pendent haec, οὐκ ἦν hac notione dictum: impediebamur.

V. 1230. Schol.: περιπολοῦντα· περιερχόμενον ὥσπερ ἐμμανής.

V. 1232. γυναῖκά τ'] Repete πορεῖν, ita ut significet arcessere, adducere. Simillime dictum O. C. 1458: πῶς ἄν, εἴ τις ἔντοπος, τὸν πάντ' ἄριστον δεῦρο Θησέα πόροι;

V. 1232 sq. μητρῴαν — διπλῆν. ἄρουραν οὗ etc.] Germanum arvum, ex quo ipse et liberi sui procreati essent. Similiter de Iocasta supra v. 1208. λιμὴν dicitur. De ἄρουρα confer 1485: πάτρᾳ ἐφάνθην ἔνθεν αὐτὸς ἠρόθην, et 1491: τὴν τεκοῦσαν ἠροσεν. Addo Platon. de Legg. VIII. p. 839: ἀπεχομένους δὲ ἀρούρας θηλείας πάσης, ἐν ᾗ μὴ βούλοιτο ἄν σοι φύεσθαι τὸ σπαρέν.

V. 1236. ὡς ὑφηγ. τινὸς] Tanquam admonitus ab aliquo Iocastam intus esse. MUSGR. Vide ad v. 937.

V. 1237. Schol. rec.: ἐνήλατ· λὰξ ἐπέθετο.

V. 1237 sq. ἐκ δὲ πυθμένων — κλῆθρα] Dissentiunt editores in interpretatione horum verborum. Mihi vix dubium videtur, quin voce πυθμένων cardines, qui sunt in foribus, et vocabulo κλῆθρα postes intelligi debeant. Conf. Theocr. XXIV, 15: ὤρσεν ἐπὶ πλατὺν οὐδόν, ὅθι σταθμὰ κοῖλα θυράων, et Virg. Aen. II, 480: limina perrumpit postesque a cardine vellit aeratos, et ibid. v. 493: labat ariete crebro ianua,

πύλαις διπλαῖς ἐνήλατ' ἐκ δὲ πυθμένων
ἔκλινε κοῖλα κλῆθρα, κἀμπίπτει στέγῃ·
οὐ δὴ κρεμαστὴν τὴν γυναῖκ' ἐφείδομεν,
πλεκταῖς ἑώραις ἐμπεπλεγμένην· ὁ δὲ
ὅπως ὁρᾷ νιν, δεινὰ βρυχηθεὶς τάλας, 1265
χαλᾷ κρεμαστὴν ἀρτάνην. ἐπεὶ δὲ γῇ
ἔκειτο τλήμων, δεινὰ δ' ἦν τἀνθένδ' ὁρᾶν·
ἀποσπάσας γὰρ εἱμάτων χρυσηλάτους
περόνας ἀπ' αὐτῆς, αἷσιν ἐξεστέλλετο,
ἄρας ἔπαισεν ἄρθρα τῶν αὐτοῦ κύκλων, 1270
αὐδῶν τοιαῦθ' ὁθούνεκ' οὐκ ὄψαιντό νιν
οὔθ' οἷ' ἔπασχεν, οὔθ' ὁποῖ' ἔδρα κακά,

V. 1247. ὄψαιντο, quamvis contra libros, reposui. Rarior aoristus huius verbi fefellit librarios; sed vide Lobeck. ad Phryn. p. 734. HERM. Libri ὄψοιντο.

et emoti praeambunt cardines postes. Schol.: ἀνέτρεψε τὰς θύρας, καὶ κατέβαλεν ἐκ τῶν πυθμένων. Quid κοῖλα significet, pariter hic ignoro atque Trachin. 887. ed. meae.

V. 1240. ἑώραις] Eustath. ad Il. γ. p. 389, 42. (295, 10.): ἠρέθεσθαι δὲ κυρίως μὲν τὸ ἐν ἄέρι κρέμασθαι, ἐξ οὗ καὶ ἡ αἰώρα — ὅτι δὲ ἡ ὀηθεῖσα αἰώρα καὶ διὰ τοῦ ε ψιλοῦ ἔχει τὴν ἀρχουσαν, ὡς δηλοῖ οὐ μόνον τὸ πλεκταῖς ἑώραις ἐμπεπλεγμένην, ἀλλὰ καὶ τὸ μετέωρος, ἕτεροι ἐπαγωνιζέσθωσαν. BR. Hermannus Valcken. ad Theocr. Adon. p. 243. C. conferri iubet.

V. 1242. χαλᾷ] Ut Latinorum verba laxare et levare, ita Graecorum χαλᾶν nonnunquam solvendi notionem habet. De dativo loci γῇ vide Matth. §. 406. b.

V. 1243. τλήμων] Sc. Iocasta. De articulo omisso vide Matth. §. 275. — In sequentibus de δὲ particula in apodosi posita Matth. §. 616. exposuit.

V. 1244 sq. Fibulis olim utebantur mulieres Graecae more Dorum, vel Carum, donec male aliquando illis usae vestitum Ionicum usurpare iussae sunt. Vide de Herod. V, 87 et 88. Monuit Dacer. cf. Eur. Hec. 1170. L. Bosii Antiq. Gr. IV, 16, 2. G. G. S. Köepkii Beschreib. des häusl. Zustand. der Griech. p. 680. Ael. Var. Hist. I, 18. BOTHIUS.

V. 1246. Schol. rec.: ἄρας· ἐπάρας, ἀναπετάσας, ἐκέντησε τὰ μέρη τῶν ἑαυτοῦ ὀφθαλμῶν, ἔνθα ἀρμόζεται τὰ βλέφαρα, τουτέστι τὰς κόρας. Cf. Euripid. Phoen. 61: εἰς ὄμμαθ' αὐτοῦ δεινὸν ἐμβάλλει φόνον, χρυσηλάτοις κόρπαισιν αἱμάξας κόρας. Ad quem locum Scholiasta: ὅμοια καὶ Ἑλλάνικος. ἐν δὲ τῷ Οἰδιποδι οἱ Λαΐου θεράποντες ἐτύφλωσαν αὐτόν· ἡμεῖς δὲ Πολύβου παῖδ' ἐρείσαντες πέδῳ ἐξωμματοῦμεν καὶ διόλλυμεν κόρας.

V. 1247 sqq. ὁθούνεκ' οὐ γνωσοίατό] Recte me admonuit G. T. A. Krügerus utrumque membrum, et οὐκ ὄψαιντο — κακά, et ἀλλ' ἐν σκότῳ etc., transitivum, quod dicitur, esse, ita ut αὐδῶν, ὁθούνεκα sequentibus optativis Latine sit dicens sequente accu-

ἀλλ' ἐν σκότῳ τὸ λοιπὸν οὓς μὲν οὐκ ἔδει
1250 ὀψοίατ', οὓς δ' ἔχρῃζεν οὐ γνωσοίατο.
τοιαῦτ' ἐφυμνῶν πολλάκις τε κοὐχ ἅπαξ 1275
ἤρασσ' ἐπαίρων βλέφαρα. φοίνια δ' ὁμοῦ
γλῆναι γένει ἔπεγγον, οὐδ' ἀνίεσαν
φόνον μυδάσσας σταγόνας, ἀλλ' ὁμοῦ μέλας
1255 ὄμβρος χαλάζης αἱματοῦς ἐτέγγετο.
τάδ' ἐκ δυοῖν ἔδρωσεν, οὐ μόνου, κακά, 1280
ἀλλ' ἀνδρὶ καὶ γυναικὶ συμμιγῆ κακά.
ὁ πρὶν παλαιὸς δ' ὄλβος ἦν πάροιθε μὲν
ὄλβος δικαίως· νῦν δὲ νῆδε θημέρᾳ

V. 1255. αἱματοῦς ex Heathii coniectura scripsi. Libri αἷματος habent. Brunckius αἵματος ἀπετέγγετο dedit, Porsonus apud Kiddium p. 216. coniecit: χάλαζα θ' αἱματοῦσ' etc.

V. 1256 sq. Intactos reliqui hos versus, quamvis, quin corrupti sint, nemo recentiorum interpretum dubitarit. Maximae enim offensioni et repetitum nomen κακὰ est et genitivus μόνου. Itaque alii alia ratione mederi huic loco conati sunt, quorum tamen

sativo et infinitivo. Itaque hoc ait poeta: clamans non vidisse (oculos) nec quae perpessus esset, nec quae fecisset mala, at in posterum in tenebris (i. e. non) visuros, quos non oporteret, neque cognituros esse, quos cupivisset cognoscere. Pro quo quis est, quin intelligat poetam, si tranquillore oratione uti voluisset, etiam sic dicere potuisse: clamans oculos, quia non vidissent nec quae perpessus esset, nec quae fecisset mala, eam ob causam in posterum in tenebris visuros esseeto? Verbis οὓς μὲν οὐκ ἔδει liberos, contra verbis οὓς δ' ἔχρῃζεν parentes significari quum per se apparet, tum imprimis intelligitur ex iis, quae infra expromit Oedipus v. 1337—1343. ed. meae.

V. 1247 sq. οὐκ ὄψαιντό νιν οὔθ' οἱ', ἔπ.] I. e. οὐκ ὄψαιντο οἷα αὐτὸς ἔπασχεν. Vide quae notavimus ad Arist. Concion. 1125. Graecis acceptum habent hoc schema Comici Latini (immo omnes poetae Latini), apud quos frequentissimum est. Sic Plautus Rud. II, 3, 59: eam veretur, ne perierit. BR. Verbis οἷα ἔπασχεν ad expositionem Oedipi (vid. v. 1035 sqq. 1174 sqq.) et vitam eam, quam procul a patria parentibusque degit, verbis ὅποῖ' ἔδρα ad interfectionem patris et nuptias, quibus cum Iocasta iunctus est, respici puta.

V. 1249. ἐν σκότῳ — ὀψοίατο] Per tenebras visuros esse, i. e. omnino non visuros esse. Sic χηλόθεν εἰσορῶν Philoct. 454. e longinquo videns pro non videns. βλέφαρον κέκλεισται γ' ὡς κατηλείου θύρα, apud Polluc. Lib. VII. sect. 193. ex Sophoclis Phineo: palpebra clauditur, ut popinae fores, i. e. non clauditur. Conf. Antig. 717. MUSGR. Conf. Seidler. ad Eur. Troad. 566.

V. 1251. Schol.: ἐφυμνῶν· ἀνοιμώζων. Vide Brunck. ad Electr. 382. et Blomfield. in

1260 στεναγμός, ἄτη, θάνατος, αἰσχύνη, πανταῦ
ὅσ' ἐστὶ πάντων ὀνόματ', οὐδέν ἐστ' ἀπόν· 1285

ΧΟΡΟΣ.

νῦν δ' ἔσθ' ὁ τλήμων ἐν τίνι σχολῇ κακοῦ;

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ.

βοᾷ διοίγειν κλῇθρα, καὶ δηλοῦν τινα
τοῖς πᾶσιν Καδμείοισι τὸν πατροκτόνον,
1265 τὸν μητρός, αὐθῶν· ἀνόσι' οὐδὲ ῥητά μοι,
ὡς ἐκ γθονὸς ῥίψων ἑαυτὸν, οὐδ' ἔτι 1290
μενῶν δόμοις ἀραῖος, ὡς ἠράσατο.

nulli prospere successisse conatum puto. Non male tamen Winckelmannus in Diar. Darmst. 1842. fasc. III. p. 292. coniecit scribendum esse μονόστολα. Illud addo, etiam mihi falli eos videri, qui ab interprete additos hos versus esse iudicent. Male enim procederet oratio, si statim post v. 1255. poeta perrexisset dicere: ὁ πρὶν παλαιὸς δ' etc.

gloss. ad Aesch. Sept. c. Theb. v. 6. Verba πολλάκις — ἅπαξ iungenda cum sequentibus ἤρασσε etc. Inepte enim Oedipus clamasset iterum iterumque oculos suos in posterum non visuros esse, quos cognoscere cupivisset. Quod satis erat semel dixisse.

V. 1252. Schol.: ἤρασσε· ἀνακεκάσας τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔκραυε.

V. 1252 sq. φοίνιαι — ἔτεγγον] I. e. γλῆναι δὲ ἀραχθεῖσαι φόνῳ τὰ γένεια ἔτεγγον, pupillae fibulis effossae cruore suo exstillante genas rigabant.

V. 1253 sqq. οὐδ' ἀνίεσαν — ἐτέγγετο] I. e. neque emittebant (sc. αἱ ἀραχθεῖσαι γλῆναι) tabi liquentes guttas, sed simul ater imber grandinis sanguineus profundebatur. Ὄμβρος χαλάζης nobis est: ein Hagelregen, Latine imber grandinis, ut dixit Lucretius VI, 106. Itaque μέλας ὄμβρ. χαλ. αἱματοῦς nobis erit: ein schwarzer Hagelregen von Blut. De αἱματοῦς ex αἱματόεις contracto vide Matth. §. 121. not. 2.

V. 1259. τῇδε θήμέρᾳ] Vide de hac forma Herm. ad Ai. 743. et Matth. §. 54. p. 123 sq.

V. 1263 sqq. Schol.: πιθανὴ ἡ αἰτία τοῦ ἐξιέναι αὐτόν, ἵνα (φησὶ) δείξῃ τοῖς πολίταις, ὅτι ἀξίως ἑαυτὸν ἐτιμωρήσατο ἐπὶ ἀκουσίοις παθήμασι, καὶ ὡς μέλλων ἑκοντὶ ἐξιέναι τῆς πόλεως διὰ τὰς ἀρὰς, ἃς ἔφθασεν ἐπαρασάμενος.

V. 1263. βοᾷ] Cum clamore iubet. Xenoph. Anab. I, 8, 12: τῷ Κλεάρχῳ ἐβόα ἄγειν τὸ στράτευμα. §. 19: ἐβόων δὲ ἀλλήλοις μὴ θεῖν δρόμῳ, et alibi saepe. SCHAEF.

V. 1265. Schol. rec.: τὸν μητρός· ἔμελλε λέγειν τὸν μητρὸς μιάστορα· σιγᾷ δὲ τοῦτο διὰ τὸ αἰσχρόν, καὶ φησὶν ἀνόσιον, ἄῤῥητον εἶναι. Cf. Matth. §. 282.

V. 1266. ὡς — ῥίψων] Vide Matth. §. 568.

V. 1267. ἀραῖος, ὡς ἠράσατο] I. e. ἀραῖς ὑποκείμενος,

φάμης γε μέντοι καὶ προμηθοῦ τινος
δεῖται· τὸ γὰρ νόσημα μεῖζον ἢ φέρειν.
1270 δείξει δὲ καὶ σοί. κλῇθρα γὰρ πυλῶν τάδε
διοίγεται· θέαμα δ' εἰσόψει τάχα. 1295
τοιοῦτον, οἷον καὶ στυγοῦντ' ἐποικτίσαι.

ΧΟΡΟΣ.

ὦ δεινὸν ἰδεῖν πάθος ἀνθρώποις,
ὦ δεινότατον πάντων, ὅσ' ἐγὼ
1275 προσέκυρσ' ἤδη.
τίς σ', ὦ τλῆμον, προσέβη μανία; 1300
τίς ὁ πηδήσας μείζονα δαίμων
τῶν μακίστων
πρὸς σῇ δυσδαίμονι μοίρᾳ;
ἀλλ' οὐδ' ἐσιδεῖν δύναμαί σ', ἐθέλων

V. 1279. Inter verba μοίρᾳ et ἀλλ' οὐδ' etc. in codicibus omnibus additum reperitur φεῦ, φεῦ, δύστανος. Quod delevi cum G. Dindorfio, ut illatum ex v. 1284.

V. 1284. Ante δύστανος addit in libris φεῦ, φεῦ, quod cum Hermanno delevi.

V. 1285. Inter verba φθογγὰ et φοράδην addunt codices

ἃς ἠράσατο, sive, ut Schol. ad v. 1263. interpretatur, διὰ τὰς ἀρὰς, ἃς ἔφθασεν ἐπαρασάμενος. Sic supra v. 644. ἀραῖος ὀλοίμην.

V. 1268. ῥώμης] I. e. forti auxilio alicuius.

V. 1269. νόσημα] I. e. πάθημα. — Schol. rec.: μεῖζον ἢ φέρειν· βαρὺ πλέον ἢ ὥστε δυνασθαι φέρειν τινά. Cf. Matth. §. 448. p. 842.

V. 1272. οἷον — ἐποικτίσαι] Vide Matth. §. 479. not. 2. a. Eadem sententia in Ai. 924.

V. 1274 sq. ὅσ' ἐγὼ προσέκυρσ' ἤδη] Verbum προσκύρω fere solet cum tertio casu construi. Hic autem quartus adiungitur. Sic saepe composita verba casum adsciscunt quem regit vel simplex verbum vel praepositio. Resolvenda phrasis ad hunc modum: πρὸς ὅσα ἐγὼ ἤδη ἔκυρσα. Hesychius: προσκύρει· προσεγγίζει. BR.

V. 1275 sq. τίς σ' — προσέβη μανία;] Sic Ai. 137: σὲ δ' ὅταν πληγὴ Διὸς — ἐπιβῇ, et Philoct. 193: τὰ παθήματα κεῖνα πρὸς αὐτὸν — ἐπέβη.

V. 1276 sq. τίς ὁ πηδήσας] I. e. τίς ἐστιν ὁ δαίμων, ὃς ἐπήδησεν. Est autem πηδᾶν μείζονα brevitas quaedam dictionis pro μείζονα πηδήματα πηδᾶν (vide Matth. §. 408.). Vide quae ad v. 259 sq. adnotavi.

V. 1277. μακίστων] Dorica μάσσων, μάκιστος [a μῆκος] usurpant tragici pro μείζων, μέγιστος. Sic Soph. Phil. 849. Eur. Hippol. 826. τὰ μάκιστ' ἐμῶν κακῶν. Aesch. Prom. 634. μή μου προκήδου μᾶσσον, ἢ ὡς ἐμοὶ γίγνῃ. Pers. 438. κακῶν ὀρέγουσαν ἐς τὰ μάσσονα. ibid. 705. ὁ μάσσων βίοτος ἦν ταθῇ πρόσω. BR. Immo in omnibus his locis μάσσων et μάκιστος propria notione dictum, longissimum significans.

V. 1285. πᾶ μοι φθογγὰ φοράδην] Hermannus, exi-

πόλλ' ἀνωρέθησαι, πολλὰ πυθέσθαι,
πολλὰ δ' ἀθρῆσαι. 1305
τοίαν φρίκην παρέχεις μοι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

αἰαῖ αἰαῖ,
δύστανος ἐγώ· ποῖ γᾶς φέρομαι
τλάμων; πᾶ μοι φθογγὰ φοράδην;
ἰὼ δαῖμον, ἵν' ἐξήλλου; 1310

ΧΟΡΟΣ.

ἐς δεινὸν, φαὸ' ἀκουστόν, οὐδ' ἐπόψιμον.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

(στροφὴ α'.)

ἰὼ σκότου
νέφος ἐμὸν ἀπότροπον, ἐπιπλόμενον ἄφατον,
ἀδάμαστόν τε καὶ δυσαύριστον οἶμοι, 1315

διαπέτεται, in aliis scriptum διαπέπτατα, in uno διέπτατα. Quod spurium esse vidit Dindorfius.

V. 1287. ἐξήλλου dedi ex Hermanni coniectura. Libri plerique ἐξήλου, pauci ἐξήλω.

V. 1291. ἀδάματον primus restituit Erfurdtius. Libri ἀδάμαστον.

mium, inquit, his locus impressum habet summi ingenii vestigium. Quid enim magis ex intimis animi sensibus expromi et significantius patefacere miserrimam hanc Oedipi conditionem potuit, quam quod repente atra illa caligine circumfusus ad vocem ipse suam stupet, sonitum eius audiens, sed qua illa volat, nihil cernens, ut quem circum vastum esse insane videatur?

V. 1286. φοράδην] Hesychius: φοράδην· πάντῃ φερόμενον.

V. 1287. ἰὼ δαῖμον, ἵν' ἐξήλλου] Eadem ratione hoc dictum, qua paullo ante v. 1276 sqq.: τίς ὁ πηδήσας μείζονα δαίμων τῶν μακίστων πρὸς σῇ δυςδαίμονι μοίρᾳ; Cf. Aesch. Pers. 521. ed. Blomf.: ὦ δυςπόνητε δαῖμον, ὡς ἄγαν βαρὺς ποδοῖν ἐνήλλου παντὶ Περσικῷ γένει. Hoc enim dicit: o deus, quo prorupisti, sive evasiati? i. e. in quam tu me calamitatem coniecisti?

V. 1288. ἐς δεινὸν — ἐπόψιμον] Id est intellecta ἐξήλετο, sive προέβη in calamitatem, quam auditu crudelem tum visu nefariam. Quae Ciceronis verba sunt pro Plancio XLI, 99.

V. 1289 sq. σκότου νέφος] Caliginis nubes, i. e. caliginosa nubes, qua obducti sunt oculi mei. Ἀπότροπον, abominanda, Hesychio interprete, ὅ τις ἂν ἀποτράποιτο. Cf. Ai. 607. Verba ἐπιπλόμενον ἄφατον explicat Scholiasta: ἀφάτως ἐπιπληθής, i. e. quae nefando modo in me ingruit. Nisi forte praestat, deleto post ἀπότροπον commate, totum membrum sic accipere: vae, caliginis nubes, quae in me ingruit (ἐπιπλόμενον), abominanda, nefanda.

V. 1291. ἀδάματόν τε etc.] Hermannus haec ita interpre-

οἴμοι μάλ' αὖθις, οἷον εἰςέδυ μοι ἅμα
κέντρων τε τῶνδ' οἰστρημὰ καὶ μνήμη κακῶν.

ΧΟΡΟΣ.

καὶ θαῦμά γ' οὐδὲν ἐν τοσοῖςδε πήμασιν
διπλᾶ σε πενθεῖν καὶ διπλᾶ φορεῖν κακά. 1320

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

(ἀντιστροφὴ α'.)

ἰὼ φίλος,
σὺ μὲν ἐμὸς ἐπίπολος ἔτι μόνιμος. ἔτι γὰρ
ὑπομένεις ἐμὲ τὸν τυφλὸν κηδεύων. φεῦ φεῦ.
οὐ γάρ με λήθεις, ἀλλὰ γιγνώσκω σαφῶς, 1325
καίπερ σκοτεινός, τήν γε σὴν αὐδὴν ὅμως.

V. 1296. Pauci codices φέρειν, plurimi iique optimi φορεῖν. Hinc posterius recepi, quamvis ne hoc quidem a Sophocle scriptum putem. Huereo etiam in nomine κακά. Nam qui tandem Chorus dicere potuit Oedipum in tantis, quantis premebatur, calamitatibus (ἐν τοσοῖςδε πήμασιν) duplicia gestare mala?

V. 1300. Verba ἐμὲ τὸν τυφλὸν κηδεύων non esse genuina vel ex metro versus antistrophici intelligitur. Cui minime satisfatur: ut quae et invicta sit et saeviter secundo vento adducta. At quum ἀδάματον, ut consentaneum est, nubem, quae superari sive removeri nequeat, significare omnes concedant, nullo pacto quod sequitur adiectivum verbale mera participii significatione usurpatum esse statui potest, nihil ut de cetera, quam Hermannus ei tribuit, notione dicam. Immo quem οὐρίζειν metaphorice usurpatum (vide quae ad v. 669. adnotavi) feliciter dirigere, in meliorem locum deducere, significet, optime Brunckium apparet haec ita interpretatum esse: insuperabilis et immedicabilis. Inservit adiectivum posterius explicationi prioris. Scholiasta: δυςούριστον· ὅρον μὴ ἔχον, ἀλλ' ἀεὶ παραμένον. δυςπεριόδευτον.

V. 1293 sq. οἷον εἰςέδυ — κακῶν] I. e. οἷον τὸν θυμὸν οἰστρᾷ ταῦτα τὰ κέντρα ἅμα καὶ ἡ τῶν κακῶν μνήμη, quanto furore inflammant animum meum hice stimuli pariter atque maleficiorum praeteritorum memoria. Stimulis autem significat oculorum effossionem, proprie fibulas, quibus oculos effodit. Scholiasta: ὁμοῦ με εἰςέδυ ἥ τε ἀπὸ τῆς πηρώσεως ἀλγηδὼν καὶ ἡ τῶν κακῶν ὑπόμνησις.

V. 1296. διπλᾶ σε πενθεῖν] Id est διπλοῦν πένθος σε αἱρεῖσθαι, coll. Eurip. Hel. 143: οὐ διπλᾶ χρῄζω στένειν, et fragm. incert. XLVII. p. 122. ed. Dind.: ὕστερον στένει διπλᾶ. Verba sequentia, καὶ διπλᾶ φορεῖν κακά, corrupta videri iam in nota critica monui.

V. 1298. Schol.: ἐπίπολος· περιπολῶν ἐμὲ καὶ περιμένων (μόνιμος) ἔτι. νῦν δὲ τοὺς ἀπὸ τοῦ χοροῦ γνωρίζει, ἴσως διὰ τὸ τεταράχθαι ἐπὶ τῷ τοσούτῳ προσφάτῳ κακῷ.

ΧΟΡΟΣ.

ὦ δεινὰ δράσας, πῶς ἔτλης τοιαῦτα σὰς
ὄψεις μαρᾶναι; τίς σ' ἔπηρε δαιμόνων;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

(στροφὴ β'.)

1305 Ἀπόλλων τάδ' ἦν, Ἀπόλλων, φίλοι,
ὁ κακὰ κακὰ τελῶν, ἐμὰ τάδ' ἐμὰ πάθεα. 1330
ἔπαισε δ' αὐτόχειρ νιν οὔτις, ἀλλ' ἐγὼ τλάμων.
τί γὰρ ἔδει μ' ὁρᾶν,
ὅτῳ γ' ὁρῶντι μηδὲν ἦν ἰδεῖν γλυκύ; 1335

ΧΟΡΟΣ.

1310 ἦν ταῦθ', ὅπωσπερ καὶ σὺ φῄς.

facimus, si, quod fecit Erfurdtius, ἐμὲ in μὲ mutamus. Nec tamen video, quomodo sanandus locus sit. Itaque scripturam codicum exhibere malui, quamvis vitiosam.

V. 1305. Ἀπόλλων, φίλοι. Sic quidam codd., in quibus optimus La, probantibus Erfurdtio et Elmsleio. Vulgo Ἀπόλλων, ὦ φίλοι.

V. 1306. ὁ κακὰ κακὰ τελῶν. Sic plurimi et optimi libri. Ceteri semel κακὰ habent.

V. 1299. ὑπομένεις με κηδεύων] Herodot. VII, 101: ὑπομένεόυσι χεῖρας ἐμοὶ ἀντιαειρόμενοι. Diodor. Sic. XIX, 12: μηδέποθ' ὑπομένειν ποιοῦντας τὰ προσταττόμενον, Xenoph. Cyrop. IV, 5, 22: ὑπομένοι προστάξας. SCHAEF.

V. 1301. οὐ γὰρ μὲ λήθεις — σαφῶς] Apte me admonuit G. T. A. Krügerus Hom. II, ω, 563: καὶ δέ σε γιγνώσκω, Πρίαμε, φρεσίν, οὐδέ με λήθεις.

V. 1302. καίπερ σκοτεινός] Cf. v. 419: βλέπουτα νῦν μὲν ὀρθ', ἔπειτα δὲ σκότον. Adscripsit Nauius Eurip. Alc. 379: καὶ μὴν σκοτεινὸν ὄμμα μου βαρύνεται. Ceterum similis sententia est Ai. 15 sq.: ὡς εὐμαθές σου, κἂν ἄπρακτος ᾖς, ὅμως φώνημ' ἀκούω καὶ ξυναρπάζω φρενί.

V. 1303 sq. τοιαῦτα σὰς ὄψεις μαρᾶναι] Vide quae ad v. 259. adnotavi. De usu verbi πλῆναι ad O. C. 180. diximus.

V. 1304. Schol.: ἐπῆρε· ἔπεισε. καὶ Εὐριπίδης (Or. 286.) ὅστις μ' ἐπάρας ἔργον ἀνοσιώτατον.

V. 1305. Ἀπόλλων τάδ' ἦν] Iungendum τάδε cum nomine κακά.

V. 1306. ὁ κακὰ — πάθεα] Ab Apolline cur mala sua Oedipus adducta dicat, explicat ipse 1382 sq.: τὸν ἐκ θεῶν φανέντ', ἄναγνον καὶ γένους τοῦ Λαΐου. Adde 1440 sq. Et praedixerat iam Tiresias 377: ἐπεὶ ἱκανὸς Ἀπόλλων, ᾧ τάδ' ἐκπρᾶξαι μέλει.

V. 1307. ἔπαισε δ' αὐτόχειρ νιν etc.] Paullo insolentius adiectivum αὐτόχειρ priori membro additum est, quod debebat cum verbis ἐγὼ τλάμων coniungi. De νιν vide ad v. 868. (841.). Minime vero νιν est, ut vulgo putant, τὰς ὄψεις, sed τὰ πάθη. Hoc autem ipsum, πάθη παίειν, recte dictum esse planum feci in Censura Aiac. a Lobeck. edit. p. 86 sq.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

(ἀντιστροφὴ γ'.)

τί δῆτ' ἐμοὶ βλεπτὸν, ἢ στερκτὸν, ἢ προσήγορον
ἔτ' ἔστ' ἀκούειν ἡδονᾷ, φίλοι;
ἀπάγετ' ἐκτόπιον ὅ τι τάχιστά με, 1340
1315 ἀπάγετ', ὦ φίλοι, τὸν ὄλεθρον μέγαν,
τὸν καταρατότατον, ἔτι δὲ καὶ θεοῖς 1345
ἐχθρότατον βροτῶν.

ΧΟΡΟΣ.

δείλαιε τοῦ νοῦ τῆς τε συμφορᾶς ἴσον,
ὡς ἠθέλησα μηδέ σ' ἂν γνῶναί ποτε.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

(ἀντιστροφὴ β'.)

1320 ὄλοιθ' ὅστις ἦν ὃς ἀγρίας πέδας
νομάδ' ἐπιποδίας ἔλαβέ μ' ἀπό τε φόνου 1350
ἔρυτο κἀνέσωσεν, οὐδὲν ἐς χάριν πράσσων.

V. 1315. ὄλεθρον Brunckius secundum Turnebum scripsit. Libri ὀλέθριον.

V. 1319. ὡς ἠθέλησα μηδέ σ' ἂν γνῶναί ποτε cum Neuio scripsi. Libri ὥς φ' ἠθέλησα μηδ' ἀναγνῶναί ποτ' ἄν, nisi quod pro ποτ' ἄν in multis ποτε scribitur.

V. 1320. ὃς ἀγρίας. Sic praeeuntibus Erfurdtio et Elmsleio cum Triclinio scripsi. Vulgo ὃς ἀπ' ἀγρίας.

V. 1321. νομάδ' ex Elmsleii coniectura scripsi. Libri

V. 1311 sq. τί δῆτ' ἐμοὶ — ἡδονᾷ] Referendum ἡδονᾷ non solum ad ἀκούειν, sed etiam ad βλεπτὸν et στερκτόν, sensusque hic est: quid adspicere, quid diligere, quid sive quem, qui me adloquatur, audire cum voluptate possum?

V. 1314. ἀπάγετ' ἐκτόπιον] I. e. ἐκ τοῦ τόπου. Sic v. 1411. θαλάσσιον ἐκρίψατε. Cf. Matth. §. 446, 8.

V. 1315. τὸν ὄλεθρον μέγαν] Plena oratio esset: τὸν ὄλεθρον μέγαν ὄντα. Vide ad Vig. p. 932 sq. HERM.

V. 1318. δείλαιε τοῦ νοῦ — ἴσον] Hoc dicit Chorus: miser es aeque ac; quod intelligis, quanta sint mala tua, ita ut dis hominibusque te invisum iam esse debere sentias, quam malis ipsis. Ceterum δείλαιε τοῦ νοῦ etc. eodem sensu dictum atque οἰκτείρω σε τοῦ νοῦ etc., quae in locutione (cf. Matth. §. 368.) genitivum non ab omissa praepositione regi omnes hodie sciunt. Eadem ratione adiectiva σχέτλιος, τάλας, τλήμων cum genitivo coniunguntur. Cf. Eur. Hec. 783: ὦ σχετλία σὺ τῶν δαιτρήτων πόνων. Hel. 246: ὦ τάλαινα συμφορᾶς. ibid. 1243: οἴ 'γὼ τῶν ἐμῶν τλήμων κακῶν. Ion. 960: τλήμων σὺ τόλμης. Vide Rost. §. 109, 1.

V. 1320. ὅστις ἦν] Sic El. 1123: δόδ', ἥτις ἐστί, κρυψίφρονες.

V. 1320 sqq. ὃς ἀγρίας — κἀνέσωσεν] Ad verba ἀγρίας πέδας ἐπιποδίας adsumenda praepositio ἀπό est, ante φόνου

τότε γὰρ ἂν θανὼν
φὴν ἦν φίλοισιν οὐδ' ἐμοὶ τοσόνδ' ἄχος. 1325

ΧΟΡΟΣ.

θέλοντι κἀμοὶ τοῦτ' ἂν ἦν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

(ἀντιστροφὴ γ'.)

οὔκουν πατρός γ' ἂν φονεὺς ἦλθον, οὐδὲ νυμφίος
βροτοῖς ἐκλήθην ὧν ἔφυν ἄπο.
νῦν δ' ἄθεος μέν εἰμ', ἀνοσίων δὲ παῖς, 1360
ὁμογενὴς δ' ἀφ' ὧν αὐτὸς ἔφυν τάλας.
εἰ δέ τι πρεσβύτερον ἔτι κακοῦ κακόν, 1365
τοῦτ' ἔλαχ' Οἰδίπους.

ΧΟΡΟΣ.

οὐκ οἶδ' ὅπως σε φῶ βεβουλεῦσθαι καλῶς.
κρείσσων γὰρ ἦσθα μηκέτ' ὢν ἢ ζῶν τυφλός.

νομάδος. Tum ἔλαβέ μ' est in La a pr. m. et in scholiis. Ceteri libri ἕλυσέ μ' habent, quod metro adversatur. Sed ne ἔλαβέ μ' quidem a Sophocle scriptum credo. Vide notam exegeticam.

V. 1322. ἔρυτο, quod est ἐρύσατο, cum Dindorfio scripsi. Libri ἔρρυτο.

V. 1329. ἄθεος primus Erfurdtius metro admonitus restituit pro ἄθλιος, quod in libris est.

V. 1331. Ex Hermanni coniectura ἔτι scripsi. Libri ἔφυν,

posita. Similia exempla multa Matth. §. 595, 4. attulit. Hinc magnae offensionis est verbum quod interiectum est ἔλαβε, quum dici non posse appareat ἔλαβέ με ἀπὸ πέδης, sed certum sit ἀπὸ πέδης iungendum esse cum ἔρυτο κἀνέσωσεν. Diversa autem sunt quae ad El. 696 sq. attulimus exempla. Nescio igitur, an ἔλαβε ab interprete additum sit corrigendusque versus antistrophicus sit: Νομάδα se dixit Oedipus, quod expositus erat νακάλαις ἐν Κιθαιρῶνος πτυχαῖς (v. 1026.). De coniunctis verbis ἔρυτο et ἀνέσωσεν cf. O. C. 285: ῥύου με κἀκφύλασσε.

V. 1323. Schol.: θανὼν ἀντὶ τοῦ θανόντος. ἢ τὸ ἦν ἀντὶ τοῦ ἦμην. Posterior unice vera interpretatio est.

V. 1325. θέλοντι — ἦν] Vide de hac forma loquendi Matth. §. 388. e.

V. 1326. ἦλθον] Proprio significatu accipio: non patris interfector huc venissem. Alii pro ἦν positum existimant. ERF. Vide tamen quae ad v. 982. adnotavi.

V. 1330. ὁμογενὴς δ' ἀφ' ὧν etc.] Recte Schol.: ἐξ ὧν ἐτέχθην, ἐξ αὐτῶν καὶ τέκνων. Notanda autem activa nominis ὁμογενὴς significatio.

V. 1331. πρεσβύτερον] Gravius. Cf. Euripi Trugn. incert. XI. p. 180. ed. Did.: ἐγὼ δ' οὐδὲν πρεσβύτερον νομίζω τᾶς σοφοσύνας. Vide etiam Ant. 720.

V. 1334. κρείσσων γὰρ ἦσθα] De ἂν particula recte omissa vide Matth. §. 508. not. 2.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

1335 ὡς μὲν τάδ' οὐχ ὧδ' ἔσθ' ἄριστ' εἰργασμένα,
μή μ' ἐκδίδασκε, μηδὲ συμβούλευ' ἔτι. 1370
ἐγὼ γὰρ οὐκ οἶδ' ὄμμασιν ποίοις βλέπων
πατέρα ποτ' ἂν προσεῖδον εἰς Ἅιδου μολών,
οὐδ' αὖ τάλαιναν μητέρ', οἷν ἐμοὶ δυοῖν
1340 ἔργ' ἐστὶ κρείσσον' ἀγχόνης εἰργασμένα.
ἀλλ' ἡ τέκνων δῆτ' ὄψις ἦν ἐφίμερος 1375
βλαστοῦσ' ὅπως ἔβλαστε προσλεύσσειν ἐμοί.
οὐ δῆτα τοῖς γ' ἐμοῖσιν ὀφθαλμοῖς ποτε·

Rept. §. 120. adnot. 2. Praeterea vide ad Ai. 618. ed. meae.

V. 1335. Schol.: τάδε· τὰ τῆς τυφλώσεως.

V. 1337. Schol.: φησὶ πρὸ τοῦ θανάτου ταῦτα διαθεῖναι, ὅπως ἂν τοῖς γονεῦσι καθ' Ἅιδου μὴ συντυγχάνῃ ὁρῶνι εἶναι γὰρ αὐτῷ τοῦτο αἰσχρόν. Neuius adscripsit Hom. Il. ψ, 65. Virg. Aen. VI, 494 sqq. Schol. ad Soph. El. 445.

V. 1339 sq. οἷν ἐμοὶ — εἰργασμένα] Quos in duos atrociora admisi scelera, quam quae suspendio lui possint, ut recte interpretatur Brunckius. Vide Matth. §. 451. De structura verbi ἐργάζεσθαι confert Schaeferus Arist. Vesp. 1350: πολλοῖς γὰρ ἤδη χἀτέροις αὖτ' εἰργάσω. V. 1340. κρείσσον' ἀγχόνης] Cf. interpretes Aristoph. Ach. 125. et Monk. ad Eurip. Alc. 233.

V. 1341. Schol.: ἐν ἐρωτήσει. Itaque vulgo post ἐμοὶ signum interrogandi positum. Non recte; est enim haec ὑποφορά. Vide Devar. de partic. p. 8. et Hoogeveen. ad Vig. p. 470. SCHAEF. Latine: at enim.

V. 1342. βλαστοῦσ'] Exspectemus βλαστόντων. Sed vide Matth. §. 430. et §. 446. not. 1. — De sensu locutionis βλαστ. ὅπως ἔβλαστε vide Matth. §. 486. not. 2. — Postremo de pleonasmo, qui est in verbis ὄψις ἦν ἐφίμερος τέκνων προσλεύσσειν ἐμοί, vide ad Philoct. 830: ὡς πάντων ἐν κόσῳ εὐδρακὴς ὕπνος ἄϋπνος λεύσσειν.

V. 1345. τῶν] Sic v. 1427. τὸ μήτε γῆ etc. Cf. Matth. §. 292.

V. 1346. κάλλιστ' ἀνὴρ εἷς — τραφεὶς] Verbum τραφεὶς valet διατρῖψαι, ut recte exponitur in glossis. Sic τροφή, i. e. διαγωγή, sive διατριβή, in Oed. Col. 362. BR. Si vera haec, quam omnes videntur probare, interpretatio, sensus hic est: unus omnium, qui quidem Thebis sunt, optime versatus. Iungendum enim necessario κάλλιστα cum τραφεὶς et εἷς cum κάλλιστα, eo sensu, de quo monuit Matth. §. 461. p. 859. Ac statuendum iam ex set Oedipum his verbis ad aenigmatis solutionem et ceteram reipublicae administrationem respicere. At dubito vehementer, num τραφεὶς ista notione unquam dictum sit. Itaque nescio, an hoc dicat Oedipus: unus omnium optimo, i. e. nobilissimo loco ortus et quidem Thebis — natus, i. e. et civis Thebanus et stirpe regia ortus.

V. 1347 sqq. αὐτὸς ἐννέπων — τοῦ Λαΐου] Ad φθεῖν ἅπαντας repetendum est ἐμμανῆ, ut reliqua omnia in appositione sint. Sensus est: ipse ego me illis omnibus pri-

οὐδ' ἄστυ γ', οὐδὲ πύργος, οὐδὲ δαιμόνων
1345 ἀγάλμαθ' ἱρά, τῶν ὁ παντλήμων ἐγώ,
κάλλιστ' ἀνὴρ εἷς ἔν γε ταῖς Θήβαις τραφείς,
ἀπεστέρησ' ἐμαυτόν, αὐτὸς ἐννέπων 1381
ὠθεῖν ἅπαντας, τὸν ἀσεβῆ, τὸν ἐκ θεῶν
φανέντ' ἄναγνον καὶ γένους τοῦ Λαΐου.
1350 τοιάνδ' ἐγὼ κηλῖδα μηνύσας ἐμὴν
ὀρθοῖς ἔμελλον ὄμμασιν τούτους ὁρᾶν; 1385
ἥκιστά γ'· ἀλλ' εἰ τῆς ἀκουσίσης ἔτ' ἦν
πηγῆς δι' ὤτων φραγμός, οὐκ ἂν ἐσχόμην

V. 1353. οὐκ ἂν ἐσχόμην. Sic recte primus Brunckius restituit. Libri οὐκ ἀνεσχόμην.

vavi, expelli me iubens, hominem impium, qui per oraculum et scelestus et Laio sanguini coniunctus repertus sum. HERM. Primo aspectu verba καὶ γένους τοῦ Λαΐου cuipiam inutilia videantur, siquidem eo tantum exsulandi necessitatem ipse Oedipus sibi imposuerat, quod interfector Lai esset, non quod cognatus cum sanguine Lai repertus esset. Sed quum se τὸν ἀσεβῆ appellasset, fieri non potuit, quin, quum de caede a se perpetrata commemoraret, qua impietatis crimen sibi contraxisset, simul de cetero scelere, quo se maculaverat, recordaretur. Contra quae nuperrime Hermannus, At vel sic, inquit, manet perversum illud, quod exsecratus esse indicaretur eum, qui ex gente Lai repertus esset occisor. Removetur vero haec pravitas dicti, si ista omnia, τὸν ἀσεβῆ, τὸν ἐκ θεῶν — Λαΐου, non ad αὐτὸς ἐννέπων ὠθεῖν ἅπαντας, sed ad τῶν ἀπεστέρησ' ἐμαυτὸν referimus. Quibus ego, inquit, ipse edicens ut omnes propulsarent, me privavi, impium illum ab dis impurum et ex Lai gente declaratum. Praeterea bene admonuit G. T. A. Krügerus ad verba postrema γένους τοῦ Λαΐου non omnia illa, quae praecedunt, τὸν ἐκ θεῶν φανέντα, sed tantum τὸν φανέντα adsumenda esse.

V. 1351. ὀρθοῖς — ὄμμασιν] Rectis oculis. Comparat Kuinoel. Theocr. V, 35: ἀλλ' οὔτι σπεύδω· μέγα δ' ἄχθομαι, εἰ τύ με τολμῆς ὄμμασι τοῖς ὀρθοῖσι ποτιβλέπειν. Statii Theb. X, 537: non ora virum, non pectora flectit imber atrox, rectosque tenent in moenia vultus. Suet. Aug. c. 16: unde praebitam Antonio materiam putem exprobrandi, ne rectis quidem oculis eum adspicere potuisse instructam aciem.

V. 1352 sq. εἰ τῆς ἀκ. — φραγμός] I. e. εἰ ἐξῆν ἔτι φράξαι τὴν ἀκούουσαν πηγὴν δι' ὤτων. Est autem ἡ ἀκούουσα πηγὴ δι' ὤτων, ut recte explicat Scholiasta, ἡ ἀκουστικὴ δύναμις.

V. 1353 sq. οὐκ ἂν ἐσχόμην τὸ μὴ ἀποκλ.] Non temperassem mihi, quin occluderem etc. De accusativo articuli, ab ἐσχόμην pendente, vide quae exempla Matth. §. 543. not. 3. attulit; de μὴ eundem §. 534. not. 4. 3. et §. 609.

τὸ μὴ ἀποκλῆσαι τοὐμὸν ἄθλιον δέμας,
1355 ἵν' ἦ τυφλός τε καὶ κλύων μηδέν. τὸ γὰρ
τὴν φροντίδ' ἔξω τῶν κακῶν οἰκεῖν γλυκύ. 1390
ἰὼ Κιθαιρών, τί μ' ἐδέχου; τί μ' οὐ λαβὼν
ἔκτεινας εὐθύς, ὡς ἔδειξα μήποτε
ἐμαυτὸν ἀνθρώποισιν ἔνθεν ἦ γεγώς;
1360 ὦ Πόλυβε καὶ Κόρινθε καὶ τὰ πάτρια
λόγῳ παλαιὰ δώμαθ', οἷον ἆρά με 1395
κάλλος κακῶν ὕπουλον ἐξεθρέψατε.
νῦν γὰρ κακός τ' ὢν κἀπ κακῶν εὑρίσκομαι.
ὦ τρεῖς κέλευθοι καὶ κεκρυμμένη νάπη,
1365 δρυμός τε, καὶ στενωπὸς ἐν τριπλαῖς ὁδοῖς,
αἳ τοὐμὸν αἷμα τῶν ἐμῶν χειρῶν ἄπο 1400

V. 1354. ἀποκλῆσαι cum Elmsleio scripsi. Libri ἀποκλεῖσαι.

Ceterum perapte poeta ἀποκλεῖσαι δέμας dixit retenta metaphora, qua auditum et visum fontes esse dixerat, ex corpore manantes.

V. 1355. ἵν' ἦ] Vide Matth. §. 519, 6.

V. 1356. τὸ γὰρ τὴν φρ. — γλυκύ] Non male reddidit Camerarius: sensu carere grata res est in malis.

V. 1358. ὡς ἔδειξα μήποτε] Ne unquam ostendissem. Cf. Matth. §. 519, 6.

V. 1360. τὰ πάτρια] Glossa apud Brunckium: τὰ πατρῷα. Vide quae ad Philoct. 709. ed. sec. adnotavimus.

V. 1361. λόγῳ] Vide El. 59. cum adnotatione nostra.

V. 1362. κάλλος κακῶν ὕπουλον] I. e. externe pulcrum, interne morbis latentibus plenam. ὕπουλον dicitur id, quod cicatrice obductum, non tamen persanatum est. MUSGR.

V. 1366. τοὐμὸν αἷμα πατρός] Id est sanguis patris mei. Vide Matth. ad Eurip. Phoen. 30.

V. 1367 sq. ἆρά μου μέμνησθ', ὅτι οἷ' ἔργα etc.] Genuina, si quid usquam, vulgata est, modo memineris anacoluthon in ea esse. Dicturus erat: ἆρά μου μέμνησθ', ὅτι, οἷ' ἔργα δρᾶσας, εἶτα τοιαῦτ' ἔπρασσον. Sed quia οἷα dixit, per attractionem quandam etiam ὁποῖα adiungit. HERM. Immo prorsus accedo Matthiaei interpretationi, Gr. Gr. §. 624. ὅτι b. propositae, non probans quae idem de hoc loco §. 488. not. 1. monuit. Eodem modo dictum Ant. 2: ἆρ' οἶσθ', ὅτι Ζεὺς τῶν ἀπ' Οἰδίπου κακῶν ὁποῖον οὐχὶ νῷν ἔτι ζώσαιν τελεῖ; Ceterum facile intelligitur Oedipum prae animi motu coniunxisse cum verbis ἆρά μου μέμνησθε, ὅτι, quae debebant, accurate si loqui voluisset, seorsim poni. Debebat enim sic loqui: ἆρα μέμνησθε οἷα ἐγὼ ἔργα ἔδρασα ὑμῖν; ἃ δράσας, ὁποῖα αὐθις δεῦρ' ἰὼν ἔπρασσον! De coniunctis οἷα — ὁποῖα bene adscripsit G. T. A. Krügerus M. Tulli orat. Milon. XIV, 38: quantae quoties occasiones quam praeclarae fuerunt. Ad quem locum consulatur Matthiaeus.

V. 1368. ὑμῖν] Gl. παρ' ὑμῖν. BR. Immo ipsam regionem ne-

ἐπίεστε πατρός, ἠρά μου μέμνησθ', ὅτι
οἷ' ἔργα δράσας ὑμῖν εἶτα δεῦρ' ἰὼν
ὁποῖ' ἔπρασσον αὖθις; ὦ γάμοι, γάμοι,
1370 ἐφύσαθ' ἡμᾶς, καὶ φιτεύσαντες πάλιν
ἀνεῖτε ταὐτὸν σπέρμα, κἀπεδείξατε 1405
πατέρας ἀδελφοὺς παῖδας αἷμ' ἐμφύλιον,
νύμφας γυναῖκας μητέρας τε, χὠπόσα
αἴσχιστ' ἐν ἀνθρώποισιν ἔργα γίγνεται.
1375 ἀλλ', οὐ γὰρ αὐδᾶν ἔσθ' ἃ μηδὲ δρᾶν καλόν,
ὅπως τάχιστα, πρὸς θεῶν, ἔξω με πον 1410
καλύψατ', ἢ φονεύσατ', ἢ θαλάσσιον
ἐκρίψατ', ἔνθα μήποτ' εἰς ὄψεσθ' ἔτι.
ἴτ', ἀξιώσατ' ἀνδρὸς ἀθλίου θιγεῖν.

V. 1355. Rescripsi ex tribus codd. ἤ. Ceteri ἦν.
V. 1359. ἤ scripsi cum Elmsleio. Libri ἦν.

fando suo facinore laesam ait Oedipus, quemadmodum olim parietes loquturi esse, si vocem habeant, et huiusmodi alia dicuntur παθητικῶς. BOTHIUS.

V. 1369 sqq. ὦ γάμοι, γάμοι] Hunc locum citat Longinus de sublimitate XXIII., isto exemplo observationem illustrans, ὅτι ἔσθ' ὅπου προσπίπτει τὰ πληθυντικὰ μεγαλοφώνηματέστερα, καὶ αὐτῷ δοξοκομποῦντα τῷ ὄχλῳ τοῦ ἀριθμοῦ. — Deinde prolatis sex versibus addit: πάντα γὰρ ταῦτα, τὰ μὲν ἓν ὄνομά ἐστιν, Οἰδίπους, ἐπὶ δὲ θατέρων Ἰοκάστη, ἀλλ' ὅμως γνωριζείς τὰ πληθυντικὰ ὁ ἀριθμὸς συνεπλήθυσε καὶ τὰς ἀτυχίας. Cf. not. ad v. 366. BR.

V. 1370 sq. πάλιν ἀνεῖτε ταὐτὸν σπέρμα] Ad solem Iocastam haec verba referenda sunt, quae dicitur eiusdem, quem genuit, semen excepisse et in lucem edidisse. De forma ἀνεῖτε cf. Matth. §. 211. II, 3.

V. 1371 sqq. κἀπεδείξατε — μητέρας τε] Hoc dicit poeta: et fecistis, ut pater frater et filius idem (αἷμ' ἐμφύλιον) in iisdem nuptiis esset, i. e. ut pater esset, qui erat eorum, quorum pater erat, frater, et filius esset eius, cuius ipsius maritus erat. Verba autem αἷμ' ἐμφ. referenda etiam ad sqq. sunt, νύμφας, γυναῖκας, μητ., hoc sensu: et fecistis, ut αἷμ' ἐμφ. esset νύμφη γυνὴ καὶ μήτηρ, i. e. ut sponsa esset, quae uxor fuerat et mater.

V. 1375. οὐ γὰρ — καλόν] Isocrates ad Demonic. p. 5. ed. Lang.: ἃ ποιεῖν αἰσχρόν, ταῦτα νόμιζε μηδὲ λέγειν εἶναι καλόν. Hesiod. IV, 10: κρύπτουσαν ἃ καὶ πάσχειν αἰσχρὸν καὶ ἐκλαλεῖν αἰσχρότερον. P. Syrus sentent. 792: quod facere turpe est, dicere ne honestum puta. ERFr.

V. 1377. θαλάσσιον ἐκρίψατ'] Ἐς θάλατταν ῥίψατε. Cf. Matth. §. 446, 8.

V. 1378. ἔνθα μήποτ' εἰς ὄψεσθ'] Μὴ particula posita est, quia in verbis inest sensus membri finalis. Sic Electr. 380: μέλλουσι γάρ σ' — ἐνταῦθα πέμψειν, ἔνθα μήποθ' ἡλίου φέγγος προσόψει. Adde huius

πίθεσθε, μὴ δείσητε. τἀμὰ γὰρ κακὰ
οὐδεὶς οἷός τε πλὴν ἐμοῦ φέρειν βροτῶν. 1415

ΧΟΡΟΣ.

ἀλλ' ὧν ἐπαιτεῖς ἐς δέον πάρεσθ' ὅδε
Κρέων τὸ πράσσειν καὶ τὸ βουλεύειν· ἐπεὶ
χώρας λέλειπται μοῦνος ἀντὶ σοῦ φύλαξ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

οἴμοι, τί δῆτα λέξομεν πρὸς τόνδ' ἔπος;
τίς μοι φανεῖται πίστις ἔνδικος; τὰ γὰρ 1420
πάρος πρὸς αὐτὸν πάντ' ἐφεύρημαι κακός.

ΚΡΕΩΝ.

Οὐχ ὡς γελαστής, Οἰδίπους, ἐλήλυθα,
οὐδ' ὡς ὀνειδιῶν τι τῶν πάρος κακῶν.
ἀλλ' εἰ τὰ θνητῶν μὴ καταισχύνεσθ' ἔτι
γένεθλα, τὴν γοῦν πάντα βόσκουσαν φλόγα 1425
αἰδεῖσθ' ἄνακτος Ἡλίου τοιόνδ' ἄγος
ἀκάλυπτον οὕτω δεικνύναι, τὸ μήτε γῆ
μήτ' ὄμβρος ἱρὸς μήτε φῶς προσδέξεται.

V. 1380. πίθεσθε cum Elmsleio scripsi. Libri πείθεσθε.

fab. v. 769. et Trachin. 791. 889. ed. meae.

V. 1380. μὴ δείσητε] Vide P. Victorii Var. Lect. V, 4. BR. Cum Victorio consentiens Musgravius recte vertit: neque meum contactum prae metu (sc., piaculi contrahendi) fugiatis; nostrae enim labes tam ingentes sunt, ut cum aliis communicari non possint. ERF.

V. 1382. Schol.: ὧν ἐπαιτεῖς· ὧν χρείαν ἔχεις. Εἰς δέον est opportune. Cf. Ant. 386. Eur. Alc. 1104. Similiter ἐν δέοντι usurpatur. Vide Eur. Or. 212. Med. 1277. Hipp. 923. Alc. 820.

V. 1383. τὸ πράσσειν] De articuli infinitivo praepositi vi cf. Matth. §. 543. not. 2.

V. 1386. τίς — ἔνδικος] Sensus hic videtur: quae mihi merito fides habebitur? Neque enim Neuio accesserim, πίστις interpretantio bsequium.

V. 1389. τῶν πάρος κακῶν] Refertur ad contentionem, quae Creontem inter et Oedipum paullo ante intercesserat. ERF. Immo non dubium, quin κακά hoc loco maleficia significet, ut quum alibi, tum v. 1294. ed. meae.

V. 1391. τὴν γοῦν πάντα βόσκουσαν etc.] Suidas: βόσκουσαν· τρέφουσαν. Σοφοκλῆς περὶ Οἰδιποδος. Apte comparat Erfurdtius Aesch. Agam. 643 sq.: οὐκ οἶδεν οὐδεὶς, ὥστ' ἀπαγγεῖλαι τορῶς, πλὴν τοῦ τρέφοντος Ἡλίου χθονὸς φύσιν.

V. 1392 sq. αἰδεῖσθ' — δεικνύναι] De locutione αἰδεῖσθαί τινα ποιεῖν τί ad Philoct. 1354. monuimus.

V. 1393 sq. τὸ μήτε γῆ — προσδέξεται] Prohibet Creon terram, imbrem, lumen, quae

1395 ἀλλ' ὡς τάχιστ' ἐς οἶκον ἐςκομίζετε.
τοῖς ἐν γένει γὰρ τἀγγενῆ μάλισθ' ὁρᾶν 1430
μόνους τ' ἀκούειν εὐσεβῶς ἔχει κακά.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

πρὸς θεῶν, ἐπείπερ ἐλπίδος μ' ἀπέσπασας,
ἄριστος ἐλθὼν πρὸς κάκιστον ἄνδρ' ἐμέ,
1400 πιθοῦ τί μοι· πρὸς σοῦ γάρ, οὐδ' ἐμοῦ, φράσω.

ΚΡΕΩΝ.

καὶ τοῦ με χρείας ὧδε λιπαρεῖς τυχεῖν; 1435

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ῥῖψον με γῆς ἐκ τῆςδ' ὅσον τάχισθ', ὅπου
θνητῶν φανοῦμαι μηδενὸς προςήγορος.

ΚΡΕΩΝ.

ἔδρασ' ἂν εὖ τοῦτ' ἴσθ' ἄν, εἰ μὴ τοῦ θεοῦ
1405 πρώτιστ' ἔχρῃζον ἐκμαθεῖν τί πρακτέον.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἀλλ' ἥ γ' ἐκείνου πᾶσ' ἐδηλώθη φάτις, 1440
τὸν πατροφόντην, τὸν ἀσεβῆ μ' ἀπολλύναι.

V. 1390. Elmsleius coniecit: καταισχύνεσθέ τι.

veteres ut sancta divinaque verebantur, tam tetro spectaculo pollui. ERF. *Μὴ* particula in membro relativo posita est, quia latet sensus conditionalis. Similiter dictum Philoct. 715: *ὦ μελέα ψυχά, ὃς μηδ' οἰνοχύτου πώματος ἥσθη δεκέτει χρόνῳ.*

V. 1396 sq. τοῖς ἐν γένει — κακά] Id est *τοῖς ἐγγενέσι* sive *τοῖς συγγενέσιν*. Vide ad v. 1016. (987.). Dativus pendet a locutione *εὐσεβῶς ἔχει*, formata ad dictionem satis usitatam, *καλῶς ἔχει μοι*, decet me.

V. 1398. ἐλπίδος μ' ἀπέσπασας] Spem meam fefellisti. Non enim Creontem, opprobriis ab ipso lacessitum supra 531 sqq., tam humanum sibi tamque benevolum speraverat. MUSGR.

V. 1400. Schol.: πρὸς σοῦ γὰρ οὐδ' ἐμοῦ φράσω· ὑπὲρ σοῦ γὰρ καὶ οὐχ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ λέξω. Conf. Matth. §. 590, 6. πρός. a.

V. 1401. καὶ τοῦ με χρείας etc.] Similiter O. C. 1755: τίνος, ὦ παῖδες, χρείας ἀνύσαι;

V. 1403. μηδενὸς προςήγορος] De genitivo ex adiectivo προςήγορος apto ad Philoct. 3. ed. sec. diximus.

V. 1404. εὖ τοῦτ' ἴσθ' ἄν] De repetita ἄν particula vide Matth. §. 599. e. Scholiasta: ὁ μὲν τῷ προειρημένῳ χρησμῷ ἀξιοῖ ἀκολουθεῖν, ὅτι δεῖ ῥίπτειν αὐτὸν ἀπὸ τῆς χώρας· ὁ δὲ Κρέων ἐπανερέσθαι φησὶ δεῖν, ὅτι καὶ Λαΐου παῖς καὶ βασιλεὺς τυγχάνει.

V. 1406 sq. φάτις — ἀπολλύναι] Ut verba λέγω, φωνῶ, ἐννέπω, et alia (vide ad v. 350. et ad Phil. 101.) iubendi notione usurpantur, ita non mirum est φάτιν non tam famam quam iussum hic significare.

ΚΡΕΩΝ.

οὕτως ἐλέχθη ταῦθ'· ὅμως δ' ἵν' ἔσταμεν
χρείας, ἄμεινον ἐκμαθεῖν τί δραστέον.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

1410 οὕτως ἄρ' ἀνδρὸς ἀθλίου πεύσεσθ' ὕπερ;

ΚΡΕΩΝ.

καὶ γὰρ σὺ νῦν γ' ἂν τῷ θεῷ πίστιν φέροις. 1445

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

καὶ σοί γ' ἐπισκήπτω τε καὶ προτρέψομαι,
τῆς μὲν κατ' οἴκους αὐτὸς ὃν θέλεις τάφον
θοῦ· καὶ γὰρ ὀρθῶς τῶν γε σῶν τελεῖς ὕπερ.
1415 ἐμοῦ δὲ μήποτ' ἀξιωθήτω τόδε
πατρῷον ἄστυ ζῶντος οἰκητοῦ τυχεῖν. 1450
ἀλλ' ἔα με ναίειν ὄρεσιν, ἔνθα κλῄζεται
οὗμὸς Κιθαιρὼν οὗτος, ὃν μήτηρ τέ μοι

V. 1411. In plerisque libris νῦν τἂν, quod Elmsl. probavit.
V. 1412 sq. Vide quae in nota exegetica dixi.
V. 1419. ξῶντι primus Brunckius ex Toupii coniectura restituit. Libri ζῶντε.
V. 1424. Scripsi cum Elmsleio ὅποιπερ, quod plurimi

V. 1408 sq. Schol.: ἡ χρεία ἡ κατέχουσα ἡμᾶς (φησὶ) ταῦτα ἀπαιτεῖ. Ceterum ἵν' ἔσταμεν χρείας dictum esse pro ὅτι ἐνταῦθα χρείας ἔσταμεν monuit Matth. §. 480. not. 3.

V. 1410. ἀθλίου] Quum per se patet, tum maxime ex iis quae scripta sunt v. 1518 sq.: τοῦ θεοῦ μ' αἰτεῖς δόσιν. — ἀλλὰ θεοῖς γ' ἐχθιστος ἥκω. — τοιγαροῦν τεύξει τάχα, facile apparet ἄθλιον se appellare Oedipum non tam, quod infelix, quam quod dis infestissimus sit, ita ut ἄθλιος hoc loco idem atque ἄθεος significet. Glossae codd. Lipss.: ὑπὲρ ἀνδρὸς δὴ οὕτως ἀθλίου πεύσεσθε, ἤγουν ἐρωτήσετε;

V. 1411. τῷ θεῷ πίστιν φέροις] Similiter El. 785: τῷ τέλει πίστιν φέρων.

V. 1412 sq. καὶ σοί γ' etc.] Permirum est neminem interpretum in hoc loco haesisse. Atqui post ea, quae Creo modo dixit, καὶ γὰρ σὺ νῦν γ' ἂν τῷ θεῷ πίστιν φέροις, nullo pacto ita pergere Oedipus potuit, ut diceret: καὶ σοί γ' ἐπισκήπτω etc., nihil ut dicam de mira temporis praesentis et futuri coniunctione. Immo qui stilum Sophocleum nosit, non dubitabit, quin a librariis hic aliquid turbatum sit, et, nisi vehementer fallor, aliquot versus exciderint.

V. 1415 sq. ἐμοῦ δὲ μήποτ' ἀξιωθήτω — τυχεῖν] De usu verbi ἀξιοῦν cf. Ai. 494: μή μ' ἀξιώσῃς βάξιν ἀλγεινὴν λαβεῖν, de significatu verbi τυχεῖν τινός τινος Advers. nostra in Soph. Phil. p. 80 sqq.

V. 1417. ἔα] De monosyllabo hoc imperativo vide ad Antig. 95. — ἔνθα κλῄζεται οὗμὸς Κιθ., ubi Cithaeron est, in quo expositus fuisse dicor. Cf. Trach. 659: ἔνθα κλῄζεται θυτήρ.

V. 1420. οἵ μ' ἀπωλλύτην] Qui me perdere voluerunt. Verba saepe non tam actionem

πατήρ τ' ἐθέσθην ζῶντι κύριον τάφον,
1420 ἵν' ἐξ ἐκείνων, οἵ μ' ἀπωλλύτην, θάνω.
καίτοι τοσοῦτόν γ' οἶδα, μήτε μ' ἂν νόσον 1455
μήτ' ἄλλο πέρσαι μηδέν· οὐ γὰρ ἄν ποτε
θνήσκων ἐσώθην, μὴ 'πί τῳ δεινῷ κακῷ.
ἀλλ' ἡ μὲν ἡμῶν μοῖρ', ὁποιπερ εἶσ', ἴτω.
1425 παίδων δὲ τῶν μὲν ἀρσένων μή μοι, Κρέων,
προθῇ μέριμναν· ἄνδρες εἰσὶν, ὥςτε μὴ 1460
σπάνιν ποτὲ σχεῖν, ἔνθ' ἂν ὦσι, τοῦ βίου·
ταῖν δ' ἀθλίαιν οἰκτραῖν τε παρθένοιν ἐμαῖν,
αἷν οὔποθ' ἡμὴ χωρὶς ἐστάθη βορᾶς
1430 τράπεζ' ἄνευ τοῦδ' ἀνδρός, ἀλλ' ὅσων ἐγὼ
ψαύοιμι, πάντων τῶνδ' ἀεὶ μετειχέτην· 1465
αἷν μοι μέλεσθαι· καὶ μάλιστα μὲν χεροῖν
ψαῦσαί μ' ἔασον, ἀπόκλαυσασθαι κακά.

iique optimi codices habent. Vulgo ὅπηπερ.

V. 1426. προθῇ ex Elmsleii coniectura scripsi. Libri πρόςθη.

V. 1429. Non convenit sensui loci ἡμή, ita ut Neuio assentiar, corruptum id iudicanti.

significant, quam consilium seu voluntatem agendi. In El. 320. πράσσων Scholiasta explicat ἐπιχειρῶν πράττειν. In Oed. C. 993. κτείνοι, occidere velit. In Arist. Pace 212. ἐκείνων πολλάκις σπονδὰς ποιούντων, i. e. ποιεῖν ἐπιθυμούντων. BR. Schol.: ἵνα δόξω νῦν ἀναιρεῖσθαι ἐν τῷ Κιθαιρῶνι, καθὼς τοῖς γονεῦσιν ἐδόκει. καὶ νῦν τῷ βουλήματι αὐτῶν ἀπόλλυμαι. Cf. Rost. §. 116. adnot. 5.

V. 1421 sq. μήτε μ' ἂν — πέρσαι μηδέν] Me perditurum esse, sive perdere posse, non, ut vulgo interpretantur, perditurum fuisse; sic enim non quadrant sequentia. Praesagit autem Oedipus mortis genus, quo futurum erat ut absumeretur. ERF.

V. 1423. θνήσκων] Male glossae interpretantur εἰ ἔθνησκον. Hoc dicit: non essem, quum in eo eram, ut perirem, servatus. HERM.

V. 1426. προθῇ μέριμναν] Conferatur El. 1334: νῦν δ' εὐλάβειαν τῶνδε προυθέμην ἐγώ.

V. 1428. ταῖν δ' ἀθλίαιν etc.] Genitivus pendet a verbis προθῇ μέριμναν, in parenthesi positis verbis ἄνδρες εἰσὶν — τοῦ βίου.

V. 1429. χωρὶς ἐστάθη] Seorsim posita est; cuius sententiae explicandae causa adiectum est versu sequenti ἄνευ τοῦδ' ἀνδρός, i. e. ἄνευ ἐμοῦ. — De locutione βορᾶς, i. e. τροφῆς, τράπεζα vide Matth. §. 316. f. et §. 355. c.

V. 1431. πάντων τῶνδ'] Huiusmodi locos considerent, qui in locis similibus satis inconsiderate pro ὅδε pronomine ὁ δὲ scribendum putarunt. Vide ad Philoct. 87. ed. sec.

V. 1432. αἷν μοι μέλεσθαι] Quarum te rogo ut curam habeas. Μοὶ dativus ethicus est.

ἰώ', ὦναξ,
1435 ἰώ', ὦ γονῇ γενναῖε. χερσί τᾶν θιγὼν
δοκοῦμ' ἔχειν σφάς, ὥςπερ ἡνίκ' ἔβλεπον. 1470
τὶ φημί;
οὐ δὴ κλύω που, πρὸς θεῶν, τοῖν μοι φίλοιν
δακρυῤῥοούντοιν, καί μ' ἐποικτείρας Κρέων
1440 ἔπεμψέ μοι τὰ φίλτατ' ἐκγόνοιν ἐμοῖν;
λέγω τι; 1475

ΚΡΕΩΝ.

λέγεις. ἐγὼ γάρ εἰμ' ὁ πορσύνας τάδε,
γνοὺς τὴν παροῦσαν τέρψιν, ἧς ἔχει πάλαι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἀλλ' εὐτυχοίης, καί σε τῆςδε τῆς ὁδοῦ
1445 δαίμων ἄμεινον ἢ 'μὲ φρουρήσας τύχοι.
ὦ τέκνα, ποῦ ποτ' ἐστέ; δεῦρ' ἴτ', ἔλθετε 1480

V. 1443. Scriptura vulgata haec est: ἥ σ' εἶχεν. Quam olim ex optimo codice Lc in ἥ σ' ἔχει mutavi. Nunc ex coniectura ἧς ἔχει scripsi. Nam ἔχει με τέρψις non potest aliud significare

V. 1435. ὦ γονῇ γενναῖε] Cf. Ai. 1067. cum adnotatione nostra.

V. 1437. τὶ φημί;] Ecquid dico? ut mox λέγω τι. Quod est: fallorne, an recte auguror? HERM. Cf. Trach. 865. et Matth. §. 487, 6.

V. 1438. Schol.: τοῖν μοι φίλοιν· ἀντὶ τοῦ τῶν ἐμῶν θυγατέρων. δέον δὲ εἰπεῖν δακρυῤῥοούσαιν, ἀρσενικῶς ἐξήνεγκεν. ἔστι δὲ Ἀττικώτερον, ὡς τὸ μὰ τὼ θεώ (Ceres et Proserpina), καὶ τὼ χεῖρε. Vide quae ad El. 960. et O. C. 1658. adnotavimus.

V. 1443. γνοὺς τὴν παρ. — πάλαι] Sensus hic est: quod cognovi praesentem voluptatem, in quam ex longo tempore incumbis, id est, quod cognovi dudum te concupiscere eam voluptatem, qua nunc frueris. De ἔχομαί τινος, incumbo in aliquid, concupisco aliquid, satis est attulisse Xenoph. Anab. VI, 1, 17: κοινῇ τῆς σωτηρίας ἔχεσθαι. Soph. O. C. 424: τῆςδε τῆς μάχης πέρι, ἧς νῦν ἔχονται, et, quod non minus huc pertinet, compositum ἀντέχεσθαι (collatis quae ad v. 682. huius fab. monita sunt), Soph. Creus. fr. 326. ed. Dind.: τοῦ κέρδους ἀντέχεσθαι. — Ceterum πάλαι non raro de rebus, quae modo factae sunt (cf. e. gr. v. 1161. εἶπον — πάλαι. El. 1101. 1477.) aut fiunt, usurpatur ita, ut vehementiae potius quam diuturnitatis significationem habeat.

V. 1444. τῆςδε τῆς ὁδοῦ] Genitivus pretii est (vide Matth. §. 364. b.), pendens a notione, quae latet in verbis ἄμεινον — τύχοι. Sic Oed. Col. 1505: καί σοι θεῶν τύχην τις ἐσθλὴν ἧκε τῆςδε τῆς ὁδοῦ. Similiter Eur. Alc. 1046: πολλῶν δὲ μόχθων ἦλθε χεῖρας εἰς ἐμάς.

V. 1448 sq. αἳ τοῦ φυτὸ. — ὄμματα] I. e. αἳ τὰ τοῦ πατρὸς ὄμματα τὰ πρόσθε λαμπρὰ περιεποίησαν ὧδε ὁρᾶν, quae fe-

ἐς τὰς ἀδελφὰς τάσδε τὰς ἐμὰς χέρας,
αἳ τοῦ φυτουργοῦ πατρὸς ὑμὶν ὧδ' ὁρᾶν
τὰ πρόσθε λαμπρὰ προὐξένησαν ὄμματα·
1450 ὃς ὑμίν, ὦ τέκν', οὔθ' ὁρῶν οὔθ' ἱστορῶν
πατὴρ ἐφάνθην ἔνθεν αὐτὸς ἠρόθην. 1485
καὶ σφὼ δακρύω· προσβλέπειν γὰρ οὐ σθένω·
νοούμενος τὰ λοιπὰ τοῦ πικροῦ βίου,
οἷον βιῶναι σφὼ πρὸς ἀνθρώπων χρεών.
1455 ποίας γὰρ ἀστῶν ἥξετ' εἰς ὁμιλίας,
ποίας δ' ἑορτάς, ἔνθεν οὐ κεκλαυμέναι 1490
πρὸς οἶκον ἵξεσθ' ἀντὶ τῆς θεωρίας;
ἀλλ' ἡνίκ' ἂν δὴ πρὸς γάμων ἥκητ' ἀκμάς,
τίς οὗτος ἔσται, τίς παραῤῥίψει, τέκνα,
1460 τοιαῦτ' ὀνείδη λαμβάνων, ἃ τοῖς ἐμοῖς
γονεῦσιν ἔσται σφῷν θ' ὁμοῦ δηλήματα; 1495

quam voluptate fruor; quae significatio aliena ab hoc loco est.

V. 1447. ἐς cum Elmsleio scripsi. Libri ὡς. Vide quae in Censura Aiac. ab Lobeck. edit. p. 116 sq. exposui.

cerunt, ut parentis vestri oculi, prius lucidi, ita viderent, i. e. non viderent.

V. 1450. ἱστορῶν] Sciens. Vide quae ad v. 1113. adnotavimus.

V. 1452. καὶ σφὼ δακρύω· — σθένω] Egregie dictum hoc sensu: Quum *oculis* adspicere vos nequeam nec vultu meum erga vos animum prodere, *lacrimis* ostendo dolorem, quo frangor, cogitans etc. Similiter Eurip. Phoen. 1449 sq.: φωνὴν μὲν οὐκ ἀφῆκεν, ὀμμάτων δ' ἄπο προσεῖπε δακρύοις, ὥστε σημῆναι φίλα.

V. 1453. νοούμενος] Conf. Matth. §. 495. c.

V. 1454. οἷον βιῶναι σφὼ πρὸς ἀνθρ. χρεών] Non intellexit Scholiasta πρὸς praepositionis vim, haec adnotans: πῶς ὑμῖν βιῶναι ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἀνάγκη. ἢ ἡ πρός ἀντὶ τῆς μετά, ἀντὶ τοῦ μετὰ ἀνδρῶν. Immo haec est praepositionis vis: qualem ab hominibus sive per homines parari vobis necesse sit. Similiter Herodot. VII, 5: ἵνα λόγος τέ σε ἔχῃ πρὸς ἀνθρώπων ἀγαθός. Adde Antig. 51. et quae ad Ai. 503 sq. adnotavimus.

V. 1456 sq. Schol. rec.: εἰς ποίας ἑορτάς, ὅθεν οὐκ ἐπανήξετε πρὸς τὸν οἶκον κεκλαυμέναι ἀντὶ τῆς ἀπὸ τῆς θεωρίας τέρψεως; De participio κεκλαυμέναι consule Matth. §. 495. c.

V. 1459. τίς οὗτος ἔσται, τίς] Vide quae ad v. 1113. adnotavimus.

Ibid. παραῤῥίψει] Neutraliter hoc usurpatum, ut fere solet παραβάλλεσθαι et ἀναῤῥίπτειν, subaudito κίνδυνον. Quis adeo proiecta erit audacia? BRUNCK. παραῤῥίψει λαμβάνων dictum eadem ratione, qua supra v. 1299. ed. meae ὑπομένεις κηδεύων, audebit suscipere.

V. 1460 sq. ἃ τοῖς ἐμοῖς — δηλήματα] Verbis ἐμοῖς γο-

τί γὰρ κακῶν ἄπεστι; τὸν πατέρα πατὴρ
ὑμῶν ἔπεφνε· τὴν τεκοῦσαν ἤρσσεν,
ὅθεν περ αὐτὸς ἐσπάρη, κἀκ τῶν ἴσων
1465 ἐκτήσαθ' ὑμᾶς, ὥνπερ αὐτὸς ἐξέφυ.
τοιαῦτ' ὀνειδιεῖσθε. κᾆτα τίς γαμεῖ; 1500
οὐκ ἔστιν οὐδείς, ὦ τέκν', ἀλλὰ δηλαδὴ
χέρσους φθαρῆναι κἀγάμους ὑμᾶς χρεών.
ὦ παῖ Μενοικέως, ἀλλ' ἐπεὶ μόνος πατὴρ
1470 ταύταιν λέλειψαι, νῷ γὰρ, ὦ 'φυτεύσαμεν,
ὀλώλαμεν δύ' ὄντε, μή σφε περιίδῃς 1505
πτωχὰς ἀνάνδρους ἐγγενεῖς ἀλωμένας,
μηδ' ἐξισώσῃς τάςδε τοῖς ἐμοῖς κακοῖς.
ἀλλ' οἴκτισόν σφας, ὧδε τηλικάςδ' ὁρῶν
1475 πάντων ἐρήμους, πλὴν ὅσον τὸ σὸν μέρος.
ξύννευσον, ὦ γενναῖε, σῇ ψαύσας χερί. 1510

V. 1471. περιίδῃς. Sic ex Dawesii coniectura cum Brunckio aliisque scripsi, quamvis refragante Porsono ad Eur. Med. 284. Libri παρίδῃς.

V. 1472. ἐγγενεῖς corruptum puto. Dindorfius, Scribendum, inquit, videtur ἐκγενεῖς. Contrario errore ἐγγενὴς in ἐκγενὴς depravatum erat in El. 1328. Est autem ἐκγενής, si recte conieci, vocabulum fortasse ab Sophocle fictum, quemadmodum

νεῦσαι Laium et Iocastam, σφῷν γονεῦσιν Oedipum et Iocastam significat. ἔσται tum scilicet, quum πρὸς γάμων ἀκμὰς perveneritis. Vertendum igitur: quae meis parentibus simulque vestris noxae erunt. ERF.

V. 1464. Schol.: κἀκ τῶν ἴσων· ἐκ τῆς ἀρούρης τῆς αὐτῆς.

V. 1466. τοιαῦτ' ὀνειδιεῖσθε] Id est τοιαῦτα ὀνείδη λήψεσθε. De futuro med. passivo significatu adhibito vide Rost. Gr. §. 114. adnot. 1.

V. 1468. φθαρῆναι] Perire, pessum ire. Quod non opus esset monere, nisi Brunckius hic a vera interpretatione aberrasset.

V. 1469. ὦ παῖ Μενοικέως, ἀλλ'] Perapte ἀλλὰ hic post nomen positum est, ut in venustissimo versu Homerico (Il. ζ, 429.): Ἕκτορ, ἀτὰρ σύ μοί ἐσσι πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ. Perit in his locis vis orationis particula adversativa initio membri posita.

V. 1471. ὀλώλαμεν] Periimus, quod et de misero et de mortuo dici constat. — περιιδεῖν est spernere, negligere. Vide Dawesii Miscell. crit. p. 268.

V. 1472. πτωχὰς — ἀλωμένας] Similiter Trach. 300: ταύτας ὁρώσῃ δυςπότμους ἐπὶ ξένης χώρας ἀοίκους ἀπάτορας τ' ἀλωμένας. Cf. Schaefer. ad Demosth. F. L. p. 440, 21.

V. 1473. μηδ' ἐξισώσῃς τάςδε] I. e. τὰ τῶνδε κακά. De qua brevitate loquendi cf. Matth. §. 453. not. 1. Similiter Latini, de quorum usu idem exposuit ad M. Tulli orat. Sullan. c. 26. §. 72.

V. 1474. ὧδε] Referendum

σφῶν δ', ὦ τέκν', εἰ μὲν εἰχέτην ἤδη φρένας,
πόλλ' ἂν παρῄνουν· νῦν δὲ τοῦτ' εὔχεσθ' ἐμοί,
οὗ καιρὸς ἐᾷ ζῆν, τοῦ βίου δὲ λῴονος
1480 ὑμᾶς κυρῆσαι τοῦ φυτεύσαντος πατρός.

ΚΡΕΩΝ.

ἅλις· ἵν' ἐξήκεις δακρύων· ἀλλ' ἴθι στέγης ἔσω. 1515

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

πειστέον, κεἰ μηδὲν ἡδύ.

ΚΡΕΩΝ.

πάντα γὰρ καιρῷ καλά.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

οἶσθ' ἐφ' οἷς οὖν εἶμι;

ΚΡΕΩΝ.

λέξεις, καὶ τότ' εἴσομαι κλύων.

idem El. 243. ἔκτιμον dixit τὸ ἔξω τιμῆς ὄν.

V. 1477. εἰχέτην recte se habere docuit Elmsl. ad Aristoph. Ach. 733. et ad Eur. Med. 1041. Adde Matth. §. 195. not. 1. Brunckius celato lectore εἴχετόν γ' scripserat.

V. 1478 sq. εὔχεσθ' ἐμοί, οὗ καιρὸς ἐᾷ ζῆν, τοῦ βίου ex Dindorfii coniectura scripsi. Libri εὔχεσθέ μοι, οὗ καιρὸς ἀεὶ ζῆν, τοῦ βίου.

hoc ad ἐρήμους esse iam Erfurdtius monuit.

V. 1476. σῇ φανάσας χερί] Fidei datae hoc pignus erat. Vide Eur. Med. 21. Heraclid. 308. Helen. 847. MUSGR.

V. 1479. οὗ καιρὸς ἐᾷ ζῆν] Qualem vitam suam dicat Oedipus, satis ostendunt ipsius ad Creontem verba v. 1449 sqq.: ἐμοῦ δὲ μήποτ' ἀξιωθήτω τόδε πατρῷον ἄστυ ζῶντος οἰκητοῦ τυχεῖν. ἀλλ' ἔα με ναίειν ὄρεσιν, ἔνθα κλῄζεται οὐμὸς Κιθαιρὼν οὗτος, ὃν etc. Quae nunc accommodate, ut ipse ait, ad captum tenerae aetatis filiarum paucis his verbis comprehendit: οὗ καιρὸς ἐᾷ ζῆν. DINDORF.

V. 1481. ἅλις, ἵν' ἐξ. δακρύων] Sufficit id, quo lacrimando processisti, i. e. satis iam lacrimasti. Alii puncto post ἅλις posito per interrogationem sequentia ἵνα — δακρύων dicta putant. In qua ratione ἵνα quidem non contra usum usurpatum existimari posse, quae Elmsleii opinio fuit, ostendunt loci a Matth. §. 620. collecti.

V. 1482. πάντα γὰρ καιρῷ καλά] Omnia enim eo quod (i. e. quae) opportuno tempore fiunt pulchra sunt.

V. 1483. ἐφ' οἷς — εἶμι] Qua lege, qua conditione eam. Sic Aristoph. Plut. 1068: οὐκοῦν ἐπὶ τούτοις εἰςίω. Vide ibid. v. 1000. 1141. Lysistr. 251. Ran. 589. BR.

Ibid. λέξεις, καὶ τότ' εἴσομαι κλύων] Aesch. Sept. c. Theb. 263: λέγοις ἂν ὡς τάχιστα, καὶ τάχ' εἴσομαι. Plaut. Pseud. II, 2, 62: HA. Non itast. sed scin, quid te orem, Syre? PS. sciam, si dixeris. ERF. De τότε particula vide quae ad Philoct. 1255. adnotavimus.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

γῆς μ' ὅπως πέμψεις ἄποικον.

ΚΡΕΩΝ.

τοῦ θεοῦ μ' αἰτεῖς δόσιν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

1485 ἀλλὰ θεοῖς γ' ἔχθιστος ἥκω.

ΚΡΕΩΝ.

τοιγαροῦν τεύξει τάχα.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

φῆς τάδ' οὖν; 1520

ΚΡΕΩΝ.

ἃ μὴ φρονῶ γὰρ οὐ φιλῶ λέγειν μάτην.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἄπαγέ νύν μ' ἐντεῦθεν ἤδη.

ΚΡΕΩΝ.

στεῖχέ νυν, τέκνων δ' ἀφοῦ.

V. 1484. Aliquot codd. πέμψῃς. — Deinde pro ἄποικον nonnulli codd. ἀπ' οἴκων.

V. 1492. Non dubium est, quin hic versus aliquid vitii con-

V. 1484 sq. γῆς μ' ὅπως — τεύξει τάχα] Eadem pluribus verbis dicta iam v. 1436—1445. (1402—1411. ed. meae) sunt.

V. 1485. ἔχθιστος ἥκω] De ἥκω vide quae ad v. 982. adnotavi.

V. 1485 sq. τοιγαροῦν τεύξει τάχα] Sc. τὴν τοῦ θεοῦ, i. e. τοῦ Ἀπόλλωνος, δόσιν, ἣν αἰτεῖς με. Quibus verbis quum hoc dici a Creonte Oedipus putaret, mox id, quod cuperet, ab Apolline oraculum editum iri, quo ex civitate Thebana expelleretur, facile apparet verba sequentia, φῆς τάδ' οὖν, ad quae supplendum τεύξεσθαί με τάχα τὴν τοῦ θεοῦ δόσιν, in hunc sensum dicta ab Oedipo esse: ain tu hoc futurum esse, ut mox deo volente ex patria eiiciar?

V. 1486. ἃ μὴ φρονῶ γάρ] Particulam γάρ referri debere ad sententiam suppressam φημὶ ταῦτα non monerem, nisi haec verba male ab interprete quodam explicata essent.

V. 1488. Suidas: πάντα μὴ βούλου κρατεῖν· ἐπὶ τῶν εἰς πάντα εὐδαιμονεῖν βουλομένων.

V. 1489. Schol.: ὅσα νενίκηκας, οὐ συνήνεγκέ σοι.

V. 1492. ὅστις οὐ ζήλῳ — ἐπιβλέπων] Erfurdtius haec cum Coraÿo in observv. ad versionem Gallicam Char. Theophr. p. 261 sqq. ita interpretatur, ut ζήλῳ καὶ τύχαις pro ζηλωταῖς τύχαις (coll. Ai. 503.) et ἐπιβλέπων pro φθονῶν dictum putet hoc sensu: qui civium prosperitati nunquam invidens. Bonum quippe regem intelligi a Graecis eum, qui in civium salute suam consistere putet; tyrannum contra, qui tutum se illorum miseria opinetur. Addo, si vera haec sit interpretatio et scriptura, verba quae praecedunt, Οἰδίπους ὅδε, sic explicanda esse: hicce est Oedipus ille, et verba

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

μηδαμῶς ταύτας γ' ἕλῃ μου.

ΚΡΕΩΝ.

πάντα μὴ βούλου κρατεῖν.
καὶ γὰρ ἀκράτησας οὔ σοι τῷ βίῳ ξυνέσπετο.

ΧΟΡΟΣ.

1490 ὦ πάτρας Θήβης ἔνοικοι, λεύσσετ', Οἰδίπους ὅδε,
ὃς τὰ κλεὶν' αἰνίγματ' ᾔδη καὶ κράτιστος ἦν ἀνήρ, 1525
ὅστις οὐ ζήλῳ πολιτῶν καὶ τύχαις ἐπιβλέπων,
εἰς ὅσον κλύδωνα δεινῆς συμφορᾶς ἐλήλυθεν.
ὥστε θνητὸν ὄντ', ἐκείνην τὴν τελευταίαν ἰδεῖν
1495 ἡμέραν ἐπισκοποῦντα, μηδέν' ὀλβίζειν, πρὶν ἂν
τέρμα τοῦ βίου περάσῃ μηδὲν ἀλγεινὸν παθών. 1530

traxerit, id quod et ex ὅστις pronomine et ex participio ἐπιβλέπων apparet. Iacobsio uncinis includendus hic versus videtur, cui prorsus assentiendum puto.

ὅστις — εἰς ὅσον etc. hoc modo dicta accipi debere: ὅστις εἰς μέγιστον κλύδωνα etc.; de qua dictione Matthiaeus ad h. locum Monk. ad Alcest. 145. et Blomf. ad Aesch. Pers. gloss. 1013. conferri iubet. At primum alius sunt generis exempla a viris illis doctis allata; deinde magnae offensioni pronomen est ὅστις, pro quo ὃς debebat poni. Denique ea est totius loci ratio, ut vix dubitari possit, quin poeta coniungi voluerit haec verba: Οἰδίπους ὅδε εἰς ὅσον — ἐλήλυθεν. Itaque non possum, quin corruptum hunc locum putem.

V. 1494 sq. De sententia comparant editores Eur. Androm. 100. Troad. 513. Suppl. 270. Iph. A. 161. Herc. F. 103. Soph. Trach. 1 sq. Aesch. Agam. 957 sqq. Ovid. Met. III, 135.

V. 1496. τέρμα τοῦ βίου] Prius nomen sine articulo positum, ut Oed. C. 725. τέρμα τῆς σωτηρίας, et Phil. 900. δυςχέρεια τοῦ νοσήματος. E R F.

I. Excursus ad v. 3.

Ἱκτηρίοις κλάδοισιν ἐξεστεμμένοι.

Κλάδοι ἱκτήριοι sive ἱκέσιοι (cf. Eurip. Suppl. 102. Heracl. 518.) sunt rami olivae, lana obvoluti, quos manibus gestabant (Eurip. Suppl. 108: ἦλθον ἱκεσίᾳ χερί) qui ad aras deorum supplices accedebant (cf. interpretes ad Aristoph. Plut. 383. Heyn. ad Virg. Aen. VII, 154. Servius ad Aen. XI, 101.), a prosaicis scriptoribus vulgo uno nomine dicti ἱκτηρίαι, ut ab Herodoto VII, 41. Cf. Plutarch. vit. Thes. c. 18: γενομένου δὲ τοῦ κλήρου, παραλαβὼν τοὺς λαχόντας ὁ Θησεὺς ἐκ τοῦ πρυτανείου καὶ παρελθὼν εἰς Δελφίνιον ἔθηκεν ὑπὲρ αὐτῶν τῷ Ἀπόλλωνι τὴν ἱκτηρίαν. ἦν δὲ κλάδος ἀπὸ τῆς ἱερᾶς ἐλαίας ἐρίῳ λευκῷ κατεστεμμένος. Aeschyl. Eumen. 43 sqq.: ἐλαίας ὑψιγέννητον κλάδον, λήνει μεγίστῳ σωφρόνως ἐστεμμένον, ἀργῆτι μαλλῷ. Adde eiusd. Suppl. 22: σὺν τοῖσδ' ἱκετῶν ἐγχειριδίοις ἐριοστέπτοισι κλάδοισιν. 191 sqq.: ἀλλ' ὡς τάχιστα βᾶτε καὶ λευκοστεφεῖς ἱκτηρίας, ἀγάλματ' αἰδοίου Διός, σεμνῶς ἔχουσαι διὰ χερῶν συνωνύμων. 332 sq. 354 sq. Idem illi rami etiam στέφη et στέμματα a poetis dicuntur, ut a Sophocle hac ipsa in fabula v. 913: δόξα μοι παρεστάθη ναοὺς ἱκέσθαι δαιμόνων τάδ' ἐν χεροῖν στέφη λαβούσῃ κἀπιθυμιάματα; ab Eurip. Suppl. 86: οἰκτείρουσα μὲν πολιὰς ἄπαιδας τάσδε μητέρας τέκνων, σέβουσα δ' ἱρὰ στέμματα. ibid. 359: ἀλλ', ὦ γεραιαί, σέμν' ἀφαιρεῖτε στέφη μητρός. 470: λύσαντὰ σεμνὰ στεμμάτων μυστήρια τῆσδ' ἐξελαύνειν.

Simulatque autem qui supplicabant ad aras consederant, ramos illos in aris iuxta se deponebant, ita ut, si promissum erat quod petebant auxilium, ablatis rursus, sin repudiatum, relictis ramis discederent. Hinc Euripides Heraclid. 124 sq.:

ἱκέται κάθηνται παῖδες οἵδ' Ἡρακλέους,
βωμὸν καταστέψαντες, ὡς ὁρᾷς, ἄναξ.

Item apud Aeschylum Suppl. 241 sq. Pelasgus, postquam ad aras filiae Danai consederunt, ita eas alloquitur:

κλάδοι γε μὲν δὴ κατὰ νόμους ἀφικτόρων
κεῖνται παρ' ὑμῖν πρὸς θεοῖς ἀγωνίοις.

Addo eiusdem fabulae v. 344. 345:

ΧΟΡ. αἰδοῦ σὺ πρύμναν πόλεος ὧδ' ἐστεμμένην.
ΒΑΣ. πέφυκα λεύσσων τάδ' ἕδρας κατασκίους.

et v. 480 sqq.:

σὺ μέν, πάτερ γεραιὲ τῶνδε παρθένων,
κλάδους τε τούτους αἶψ' ἐν ἀγκάλαις λαβὼν
βωμοὺς ἔπ' ἄλλους δαιμόνων ἐγχωρίων
θές, ὡς ἴδωσι τῆδ' ἀφίξεως τέκμαρ
πάντες πολῖται.

Relinquendos in aris fuisse ramos iis, qui non consecuti erant quod imploraverant auxilium, ex hoc Aeschyli loco apparet, Suppl. v. 506:

κλάδους μὲν αὐτοῦ λεῖπε σημεῖον πόνου.

Item ex Euripid. Suppl. 258 sqq., ubi Adrastus, postquam cognovit Theseum supplicantium precibus aures praebere nolle, ita eas alloquitur:

ἄγ', ὦ γεραιαί, στείχετε, γλανκὴν χλόην
αὐτοῦ λιποῦσαι φυλλάδος καταστεφῆ,
θεούς τε καὶ γῆν τήν τε πυρφόρον θεὰν
Δήμητρα θέμεναι μάρτυρ' ἡλίου τε φῶς,
ὡς οὐδὲν ἡμῖν ἤρκεσαν λιταὶ θεῶν.

Paullo post vero, ubi cessit Theseus precibus mulierum Argivarum, idem Adrastus ibidem v. 359. ait:

ἀλλ', ὦ γεραιαί, σέμν' ἀφαιρεῖτε στέφη
μητρός.

Item promisso quod petitum erat auxilio Oedipus apud Sophoclem supplices ablatis ramis discedere ab aris ita iubet v. 142 sq.:

ἀλλ' ὡς τάχιστα, παῖδες, ὑμεῖς μὲν βάθρων
ἵστασθε τούσδ' ἄραντες ἱκτῆρας κλάδους.

Itaque quaerendum videatur, quo sensu Oedipus in scenam progressus quos ad aras suas consedisse vidit dixerit hoc, de que agitur, versu ἱκτηρίοις κλάδοισιν ἐξεστεμμένους. Depositos enim tum a supplicibus fuisse ramos in aris necesse est; sedisse enim procedente illo iam ad aras quum res ipsa ostendit, tum v. 2. verbum θεάζετε, et quae ipse sacerdos v. 15 sq. dicit, ὁρᾷς μὲν ἡμᾶς ἡλίκοι προσήμεθα βωμοῖσι τοῖς σοῖς. Neque vero quicquam lucremur, si sequamur Matthiaeum, qui Gr. Gr. §. 424, 4. not. 1. ἱκτ. κλάδοισιν ἐξ. dictum putat pro ἱκτηρίους κλάδους ἐξεστεμμένοι, ramos ipses, lana obvolutos, non homines dici ἐξεστεμμένους arbitratus. Accedit, quod participium ἐξεστεμμένοι, si de solis ramis dictum esset, vix cum nomine supplicantium poeta coniunctarus fuit. Immo ex v. 19 sqq.:

τὸ δ' ἄλλο φῦλον ἐξεστεμμένον
ἀγορᾶιοι θακεῖ πρός τε Παλλάδος διπλοῖς
ναοῖς, ἐπ' Ἰσμηνοῦ τε μαντείᾳ σποδῷ,

satis superque intelligitur ἐξεστεμμένους κλάδοις ἱκτηρίοις sive simpliciter ἐξεστεμμένους dictos etiam eos esse, qui depositis in aris ramis supplicatoriis ad aras sedebant, ita ut ἐξεστέφθαι κλάδοις ἱκτηρίοις instructum esse ramis supplicibus significet, sive depositi illi in aris sint sive teneantur manibus a supplicantibus. Itaque ἱκτηρίοις κλάδοις ἐξεστεμμένοι idem est atque ἔχοντες κλάδους ἱκτηρίους, quales dici etiam eos potuisse, qui ad aras ramis illis iuxta se depositis sedebant, vel ex Aeschyli Suppl. 332. apparet, ubi Pelasgus cum Danai filiabus colloquens, postquam antea illae ramos in aris deposuisse dictae sunt, haec ait:

τί φῄς ἱκνεῖσθαι τῶνδ' ἀγωνίων θεῶν,
λευκοστεφεῖς ἔχουσα νεοδρόπους κλάδους;

Recte igitur Scholiasta ad hunc Sophoclis locum: τὸ ἐξεστεμμένοι ἀντὶ τοῦ κεκοσμημένοι. εἰώθασι γὰρ τῷ στέφειν χρῆσθαι ἀντὶ τοῦ κοσμεῖν.

II. Excursus ad v. 12. 13.

Δυςάλγητος γὰρ ἂν
εἴην, τοιάνδε μὴ οὐ κατοικτείρων ἕδραν.

Haeserunt interpretes in μὴ οὐ particulis, et iure haeserunt, quum μὴ οὐ κατοικτείρων pro εἰ μὴ κατοικτείροιμι dictum putarent. In membris enim conditionalibus non μὴ οὐ particulis, sed soli μὴ particulae locus conceditur, ut v. 77. huius fabulae: τηνικαῦτ' ἐγὼ κακὸς μὴ δρῶν ἂν εἴην πάνθ' ὅσ' ἂν δηλοῖ θεός, et Trachin. 593: ἀλλ' εἰδέναι χρὴ δρῶσαν, ὡς οὐδ' εἰ δοκεῖς ἔχειν, ἔχοις ἂν γνῶμα, μὴ πειρωμένη. Itaque mira excogitata sunt ab interpretibus recentioribus ad expediendam huius loci difficultatem, quae silentio praeterire praestat. Neque enim intelligentiores lectores dubitabunt, quin poeta poetice locutus hoc significarit: ὠμὸν sive δεινὸν γὰρ ἂν εἴη τοιάνδε μὴ οὐ κατοικτείρειν ἕδραν, sive, αἰσχύνη γὰρ ἄν μοι εἴη τοιάνδε μὴ οὐ κατοικτείρειν ἕδραν, quemadmodum Herodotus dixit I, 187: Δαρηΐῳ δὲ καὶ δεινὸν ἐδόκεε εἶναι, χρημάτων κειμένων καὶ αὐτῶν τῶν χρημάτων ἐπικαλεομένων, μὴ οὐ λαβεῖν αὐτά, et Xenoph. Anab. II, 3, 11: ὥςτε πᾶσιν αἰσχύνην εἶναι μὴ οὐ συνστρατεύειν. A quibus locis eo tantum nomine hic locus differt, quod pro locutione impersonali, ut ita dicam, quae in illis locis posita est, δεινόν ἐστιν, αἰσχύνη μοί ἐστιν, et infinitivo, quem sequi illam necesse erat, hoc loco in membro regente nominativus subiecti positus est, in membro obliquo sequente, quod sequi iam necesse erat, participio. In qua re nihil offensionis esse concedet qui simillimarum locutionum, a quibus nemo Graecorum

abstinuit, meminerit, quales sunt δίκαιός εἰμι ποιεῖν τοῦτο, χῶρος οὐχ ἁγνὸς κατεῖν, πρέπων ἔφυς φράζειν, pro quo nos dicendum fuisse putemus: δίκαιόν ἐστι ποιεῖν με τοῦτο etc. Sensus autem eius membri, post quod μὴ οὐ particulae positae sunt, et hic et in illis quos attuli locis et in omnibus omnino exemplis idem prorsus est, hunc dico: fieri non potest. Hoc enim dicit Oedipus: pro ea, quae natura mihi insita est, misericordia facere non possum, quin istiusmodi sessionis miserear. Non minus errarunt interpretes in explicando v. 221. huius fabulae et Oed. Col. 359., conditionis significatum in participio, cui μὴ οὐ particulae praepositae sunt, contineri arbitrati. Dicit Oedipus v. 219 sqq. haec:

ἀγὼ ξένος μὲν τοῦ λόγου τοῦδ' ἐξερῶ,
ξένος δὲ νοῦ πραχθέντος· οὐ γὰρ ἂν μακρὰν
ἔχνευον αὐτός, μὴ οὐκ ἔχων τι σύμβολον.

At vero protasis membri conditionalis minime hic in verbis μὴ οὐκ ἔχων τι σύμβολον latet, quae interpretum sententia est, cui sensus totius loci refragatur, sed in verbis praegressis, ἀγὼ ξένος μὲν — τοῦ πραχθέντος. Hoc enim dicere Oedipum manifestum est: neque enim, nisi ignarus istius rei essem, diu ipse investigarem, quin aliquid indicii reperirem. Simillime in Oed. Col. 359 sq. dictum est:

ἥκεις γὰρ οὐ κενή γε, τοῦτ' ἐγὼ σαφῶς
ἔξοιδα, μὴ οὐχὶ δεῖμ' ἐμοὶ φέρουσά τι.

Id est: neque enim vacua huc venisti, certo scio, quin aliquid terroris mihi afferas.

III. Excursus ad v. 16.

Ὁρᾷς μὲν ἡμᾶς ἡλίκοι προσήμεθα
βωμοῖσι τοῖς σοῖς.

Recte iam Brunckius monuit βωμοῖσι τοῖς σοῖς non aris sibi dicatis, sed aris pro foribus tuarum aedium positis significare. Illud vero nemodum interpretum explicavit, aut quae arae aut quorumnam deorum arae intelligendae viderentur. Atque una quidem si commemorata esset, non dubitandum foret, quin Apollinis ara intelligenda esset. Eius enim dei ara quum ante aliorum hominum nobiliorum, tum imprimis ante regum aedes constanter videtur posita fuisse. Ita hac ipsa in fabula v. 919 sqq. Iocasta,

πρὸς σέ, inquit, ὦ Λύκει' Ἄπολλον, ἄγχιστος γὰρ εἶ,
ἱκέσις ἀφῖγμαι τοῖσδε σὺν κατάργμασιν.

Parra Clytaemnaestra in Soph. El. 634 sqq.:

ἔπαιρε δὴ σὺ θύμαθ', ἡ παροῦσά μοι,
πάγκαρπ', ἄνακτι τῷδ' ὅπως ἱκτηρίους
εὐχὰς ἀνάσχω δεξιάτων, οὗν νῦν ἔχω.
κλύοις ἂν ἤδη, Φοῖβε προστατήριε,
κεκρυμμένην μου βάξιν.

Cf. eiusdem fab. v. 1376 sqq. Adde Euripidis Phoen. 281:

ἀλλ' ἐγγὺς ἀλκὴ· βώμιοι γὰρ ἐσχάραι
πέλας πάρεισι, κοὐκ ἔρημα δώματα,

coll. v. 634:

...καὶ σύ, Φοῖβ' ἄναξ ἀγυιεῦ, καὶ μέλαθρα χαίρετε.

Aristophanis Vesp. 875:

ὦ δέσποτ' ἄναξ, γείτον ἀγυιεῦ τοὐμοῦ προθύρου προπύλαιε.

Plautus Bacchid. II, 1: saluto te, vicine Apollo, qui aedibus propinquos nostris accolis, veneroque te. Harpocratio, quocum eadem tradunt Scholiasta Aristoph. Vesp. 870, Grammaticus Bekkeri p. 321, 30., Suidas in ἀγυιαί, haec habet in ἀγυιεύς: ἀγυιεὺς δέ ἐστι κίων εἰς ὀξὺ λήγων, ὃν ἱστᾶσι πρὸ παντὸς θυρῶν. ἰδίους δὲ αὐναὶ φασιν αὐτοὺς Ἀπόλλωνας, οἱ δὲ Διονύσους, οἱ δὲ ἀμφοῖν. — εἶεν δὲ καὶ οἱ παρὰ ποῖς Ἀττικοῖς λεγόμενοι ἀγυιεῖς, ἐὰν πρὸ τῶν οἰκιῶν βωμοί, ὡς φασι Κρατῖνος καὶ Μένανδρος, καὶ Σοφοκλῆς ἐν τῷ Δεοκάωνι, μεκάγων τὰ Ἀθηναίων ἔθη εἰς Τροίαν, φησί· λάμπει δ' ἀγυιεὺς βωμός, ἀτμίζων πυρὶ σμύρνης σταλαγμούς, βαρβάρους εὐοσμίας. Pollux de theatri partibus IV, 123: ἐπὶ δὲ τῆς σκηνῆς καὶ ἀγυιεὺς ἔκειτο βωμὸς πρὸ τῶν θυρῶν. Adde quae ad Electr. 624. exposuimus.

Sed ut ad id, de quo agitur, revertar, non licet ullo pacto iudicari, una si esset Apollinis ara intelligenda, poetam numero plurali βωμοῖσι τοῖς σοῖς usurum fuisse. Longe enim aliam rationem esse apparet eorum exemplorum, qualia ad huius fab. v. 361. et v. 1369. attulimus. Accedit, quod etiam v. 2. numerus pluralis, τίνας — ἕδρας, non locos, ut vidimus, sed actiones sedendi, sessiones significans, nos adducit, ut statuamus non ad unam, sed ad plures aras consedisse supplicantes, ita ut, ne respiciens Oedipus recte potuerit nomine ἕδρας numero pluralis uti. Nihilominus recte idem v. 13. numerum singularem posuit, quod pluribus partibus illis, in quas supplicantes divisos fuisse indica, unum effici corpus vidit. Denique mirum foret, si scilicet illi homines, quos supplicatum misit civitas Thebana, coniunctim ad unam consedissent aram, quam disserte poeta trium diversarum aetatum sed fuisse his verbis v. 16 sqq. declaraverit:

ὁρᾷς μὲν ἡμᾶς ἡλίκοι προκείμεθα
βωμοῖσι τοῖς σοῖς, οἱ μὲν οὐδέπω μακρὰν
πτέσθαι σθένοντες, οἱ δὲ σὺν γήρᾳ βαρεῖς

ἱερῆς, ἐγὼ μὲν Ζηνός, οἱ δ' ἰηθέων
λεκτοί.

Immo hoc, si urgemus *) atque cetera advertimus diligenter, quae et exposui iam et expositurus sum, profecto dubitari nequit, quin tres fuerint arae pro foribus regiae positae, singulae a singulis aetatibus occupatae. Harum unam Apollinis fuisse aram certissimum est. Neque non poterit satis probabiliter doceri, quorumnam deorum duae reliquae arae fuerint.

In Sophoclis Antig. Eurydice in scenam procedit haec dicens v. 1183 sqq.:

ὦ πάντες ἀστοί, τῶν λόγων ἐκηθεύμην
πρὸς ἔξοδον στείχουσα, Παλλάδος θεᾶς
ὅπως ἱκοίμην εὐγμάτων προσήγορος.

Quibus ex verbis coniicere licet ipsius Minervae aram ante regiam exstructam fuisse; illud certe apparet, quod aliunde etiam cognitum habemus, deam προστατηρίαν habitam Minervam esse. Cf. quae ad O. R. v. 20. adnotavimus. Atque talem etiam Dianam Thebanis fuisse quum ex iis apparet, quae ad O. R. 160 sq. exposuimus, tum ex Aeschyli Sept. c. Theb. 449:

ἀνὴρ δ' ἐπ' αὐτῷ, καὶ στόμαργος ἐσθ' ἅγαν,
αἴθων τέτακται λῆμα, Πολυφόντου βία,
φερέγγυον φρούρημα προστατηρίας
Ἀρτέμιδος εὐνοίαισι σύν τ' ἄλλοις θεοῖς.

Ac trium harum numinum, Minervae, Apollinis, Dianae, coniunctorum auxilium imploratur una cum Iovis auxilio in Oed. Col. 1085 sqq.

---

*) Non inutile duxi adscripsisse hic quae Plutarchus in vita Lycurgi c. 21. tradidit: καὶ ἡ λέξις (Spartanorum) ἦν ἀφελὴς καὶ ἄθρυπτος ἐπὶ πράγμασι σεμνοῖς καὶ ἠθοποιοῖς. ἔπαινοι γὰρ ἦσαν ὡς τὰ πολλὰ τῶν τεθνηκότων ὑπὲρ τῆς Σπάρτης, εὐδαιμονιζομένων, καὶ ψόγοι τῶν τρεσάντων, ὡς ἀθλίων καὶ κακοδαίμονα βιούντων βίον, ἐπαγγελία τε καὶ μεγαλαυχία περὶ ἀρετήν, πρέπουσα ταῖς ἡλικίαις. ὧν ἕνεκα δείγματος οὐ χεῖρόν ἐστιν ἕν τι προενέγκασθαι. τριῶν γὰρ χορῶν κατὰ τὰς τρεῖς ἡλικίας συνισταμένων ἐν ταῖς ἑορταῖς ὁ μὲν τῶν γερόντων ἀρχόμενος ἦδεν·

ἄμμες ποτ' ἦμες ἄλκιμοι νεανίαι.

ὁ δὲ τῶν ἀκμαζόντων ἀμειβόμενος ἔλεγεν·

ἄμμες δέ γ' εἰμέν· αἰ δὲ λῆς, αὐγάσδεο.

ὁ δὲ τρίτος, ὁ τῶν παίδων·

ἄμμες δέ γ' ἐσσόμεσθά ποτ' ἄλλῳ κἀρρόσυνες.

Nescio equidem, cuinamodi fecta dixerit Plutarchus, in quibus trini chori per trinas aetates instituti fuerint; sed illud vix quisquam iam dubitabit, quin, quoties ex trinis aetatibus selecti homines sollemnem pompam effecerint, singulae aetates separatae processerint et, ubi consedisse ad aras dicuntur, singulae singulas aras occuparint.

ἰώ, πάνταρχε θεῶν,
παντόπτα Ζεῦ, πόροις
γᾶς τᾶςδε δαμούχοις
σθένει 'πινικείῳ τὸν εὔαγρον τελεσῶσαι λόχον,
σεμνά τε παῖς Παλλὰς Ἀθάνα·
καὶ τὸν ἀγρευτὰν Ἀπόλλω,
καὶ κασιγνήταν πυκνοστίκτων ὀπαδὸν
ὠκυπόδων ἐλάφων στέργω διπλᾶς ἀρωγὰς
πολεῖν γᾷ τᾷδε καὶ πολίταις.

Verum ut nihil iam dubitemus, quin eorum quae dixi numinum, Minervae, Apollinis, Dianae, arae ante regiam Oedipi positae fuerint, facit Chorus, qui, simulatque in orchestram prodiit, ipsorum illorum numinum auxilium v. 159 sqq. ita invocat:

πρῶτα σὲ κεκλόμενος, θύγατερ Διός, ἄμβροτ' Ἀθάνα,
γαιάοχόν τ' ἀδελφεὰν
Ἄρτεμιν, ἃ κυκλόεντ' ἀγορᾶς θρόνον εὐκλέα θάσσει,
καὶ Φοῖβον ἑκαβόλον, ἰώ
τρισσοὶ ἀλεξίμορροι προφάνητέ μοι,
εἴ ποτε καὶ προτέρας ἄτας ὑπερ-
ορνυμένας πόλει
ἠνύσατ' ἐκτοπίαν φλόγα πήματος, ἔλθετε καὶ νῦν.

IV. Excursus ad v. 46—50.

Scholiasta ad v. 46 sqq.: ἴθ' ὦ βροτῶν ἄριστε· διεξελθὼν τὰ τῆς πόλεως κακά, καὶ ὅτι ἱκανός ἐστιν ἐπινοῆσαι ἀπαλλαγήν, ἐπάγει, ὅτι καὶ χρήσιμον σῶσαι τὴν πόλιν, μᾶλλον δὲ κινδυνῶδες τὸ ἀμελῆσαι. ἴθι οὖν καὶ εὐλαβήθητι, μὴ τὴν προϋπάρχουσαν δόξαν ἐπὶ τῇ εὐποιίᾳ ἀπολέσῃς. πάνυ δὲ αἰδημόνως οὐκ εἶπεν, ὅτι οὐκέτι τιμήσει σε ἡ πόλις, ἀλλὰ σὺν τῇ εὐχῇ τὸ ὅλον κατέθηκεν. Melius hic quam plerique recentiorum interpretum sensum huius loci perspexit. Nihilominus ut singula ab omnibus recte intelligantur, haec praeterea monenda sunt. Ac primum quidem tenendum est verba ἴθι, ἀνόρθωσον πόλιν, ἴθι, εὐλαβήθητι hoc sensu dicta esse: serva urbem, cave tibi, id est serva urbem, ut tibimet ipsi prospicias. Deinde explicaturus sacerdos, cur Oedipo sua ipsius causa succurrendum civitati labanti putet, magna cum arte orationem ita composuit, ut, quid mali Oedipus ex neglecta salute civitatis sibi paraturus esset, ex conformatione membri prioris, ὡς σὲ νῦν μὲν ἥδε γῆ σωτῆρα κλῄζει τῆς πάρος προμηθίας, divinandum potius Oedipo relinquere, quam disertis verbis pronuntiare mallet. Nam verbis illis, ὡς σὲ νῦν μὲν ἥδε γῆ σωτῆρα κλῄζει τῆς πάρος προμηθίας, sperandum erat fore, ut istiusmodi membrum opponeretur: ὥστε-

ρον δὲ ὀλετῆρά σε καλέσει ἡ πόλις διὰ τὴν ἀμέλειαν, ἐὰν αὖθις ἐπὶ σοῦ ἄρχοντος καταφθαρῇ. Pro eo autem membro perapte leniore et faustiore oratione utendum ratus, haec posuit:

ἀρχῆς δὲ τῆς σῆς μηδαμῶς μεμνώμεθα,
στάντες τ' ἐς ὀρθὸν καὶ πεσόντες ὕστερον.

Quorum sensus hic est: imperii autem tui cave ne ita meminerimus, nos te regnante et servatos et rursus perditos esse. De usu coniunctivi μεμνώμεθα, pro quo a recentioribus editoribus inaudita forma optativi μεμνῴμεθα posita est, vim coniunctivi non assecutis, confer Soph. Trach. 802:

ἀλλ' ἄρον ἔξω, καὶ μάλιστα μὲν μέθες
ἐνταῦθ', ὅπου με μήτις ὄψεται βροτῶν·
εἰ δ' οἶκτον ἴσχεις, ἀλλά μ' ἔκ γε τῆσδε γῆς
πόρθμευσον ὡς τάχιστα, μηδ' αὐτοῦ θάνω.

Quod significat: et cave, ne hic moriar, sive noli committere, ut hic moriar. Eodem modo dictum est O. C. 174:

ὦ ξεῖνοι, μὴ δῆτ' ἀδικηθῶ
σοὶ πιστεύσας μεταναστάς.

Quorum verborum sensus est: o hospites, cavete, ne iniuria afficiar etc. Addo Euripid. Troad. 172:

μή νύν μοι τὰν βακχεύουσαν
Κασάνδραν πέμψασθ' ἔξω,
αἰσχύναν Ἀργείοισιν,
μαινάδ', ἐπ' ἄλγεσι δ' ἀλγυνθῶ.

Cuius loci verba extrema hoc sensu dicta esse apparet: et cavete, ne ad dolores dolor accedat. Denique eiusdem poetae Herc. F. 1399:

ἀλλ' αἷμα μὴ σοῖς ἐξομόρξωμαι πέπλοις.

Quod significat: at cave, ne sanguinem tuis abstergam vestibus.

Illud vix opus esset, ut monerem in O. R. v. 50. participia στάντες et πεσόντες ita apta esse ex verbo μεμνώμεθα, ut pro Latinorum infinitivis sint (coll. Matth. §. 549, 6.), nisi egregie falsos ea in re viros quosdam doctissimos esse viderem. Postremo nihil in eo offensionis est, quod μέμνημαι et cum substantivo ἀρχῆς et cum participio coniunctum est. Sic Electr. 1372 sqq.:

οὐκ ἂν μακρῶν ἔθ' ἡμὶν οὐδὲν ἂν λόγων,
Πυλάδη, τόδ' εἴη τοὔργον, ἀλλ' ὅσον τάχος
χωρεῖν ἔσω.

Verba τόδ' εἴη ἂν τοὔργον et cum genitivo λόγων et cum infinitivo χωρεῖν coniuncta esse patet. Similia etiam apud Latinos poetas reperiuntur, ut apud Virg. Aen. IX, 55: Teucrum mirantur inertia corda, non aequo dare se campo.

METRA

QUIBUS

SOPHOCLES IN HAC FABULA USUS VIDETUR.

Vss. 1—150. trimetri iambici.

Vss. 151—158.

151. 153. 158. hexametri dactyl.

152 –⏑̄⏑–, ⏑⏑̄⏑– dimeter iamb.

154 ⏑̄⏑̄⏑⏑–⏑⏑––– trim. dact. cum anacr.

155 ⏑̄⏑⏑–⏑⏑–⏑⏑–⏑⏑– tetram. dact.

⏑̄⏑⏑–⏑⏑––––⏑⏑ idem

⏑̄⏑⏑–⏑⏑ dim. dact.

Vss. 167—175.

⏑̄⏑⏑⏑⏑⏑, ⏑⏑̄⏑– dim. iamb.

–⏑⏑⏑, ⏑⏑̄⏑– idem.

⏑⏑⏑̄⏑⏑, ⏑⏑⏑̄⏑̄ anapaesticus.

170 –⏑̄⏑⏑–⏑⏑–⏑⏑–⏑⏑ tetram. dact.

⏑̄⏑̄⏑⏑–⏑⏑–⏑⏑–⏑̄ tetram. dact. cat. cum anacr.

⏑̄⏑̄⏑, ⏑̄⏑⏑–⏑⏑–⏑⏑–⏑̄ idem cum dipod. iamb. cat.

–⏑̄⏑, ⏑̄⏑⏑–⏑⏑–⏑⏑–⏑̄ idem cum dipod. iamb.

⏑̄⏑⏑–⏑⏑–⏑⏑–⏑⏑ tetram. dact.

175 –⏑̄⏑, ⏑⏑̄⏑̄ dim. iamb. cat.

Vss. 185—196.

185 ⏑⏑̄⏑⏑–⏑⏑⏑ dim. iamb. brachyc.

–⏑̄⏑, ⏑⏑̄⏑– dim. iamb.

⏑̄⏑̄⏑⏑⏑, ⏑⏑̄⏑, ⏑⏑̄– trim. iamb. cat.

⏑⏑̄⏑⏑, ⏑⏑̄⏑, ⏑⏑̄⏑– trim. iamb.

⏑⏑̄⏑, ⏑⏑̄– dipod. iamb. et cret.

190 ⏑ ⏑ ⏑ – ⏑ – ⏑ dim. troch. brachyc.
– ⏑ ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – – qualis 154.
⏑ ⏑ – ⏑ – ⏑ qualis 190.
⏑ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑ ⏑ – dim. iamb.
⏑ ⏑ – ⏑, ⏑ ⏑ – dim. troch. cat.
195 corruptus est.
– ⏑ ⏑ ⏑ ⏑, ⏑ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑ – trim. iamb. cat.

Vss. 211—457. trimetri iambici.

Vss. 458—466.

⏑ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑ ⏑ ⏑ – ⏑ – ⏑ – ⏑ – ⏑ dipod. iamb. et logaoedic.
– ⏑ – –, ⏑ ⏑ ⏑ – ⏑ – ⏑ – ⏑ – ⏑ idem cum dipod. spond.
460 –, ⏑ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑ glyconicus. (cf. Elem. p. 556. Epit. p. 197.)
–, ⏑ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑ idem.
⏑, ⏑ ⏑ ⏑ – – glyconic. catal.
⏑ ⏑ ⏑ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑ ⏑ – – dim. anapaest.
idem.
465 –, ⏑ ⏑ ⏑ – – qualis 462.
⏑ ⏑ ⏑ ⏑ – ⏑ dim. troch. brachyc.

Vss. 476—483.

⏑ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑ ⏑ – tetram. choriamb.
idem.
⏑ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑ ⏑ tetram. ionic. a min. cat.
⏑ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑ ⏑ – dim. ionic. a min.
480 ⏑ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑ ⏑ – ⏑ pentam. chori. hyperc.
⏑ ⏑ ⏑, ⏑ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑ ⏑ trim. ion. a min. cat. ab anap. incipiens.
⏑ ⏑ ⏑, ⏑ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑ ⏑ tetram. ion. a min. cat. ab anap. incipiens.
⏑ ⏑ ⏑, ⏑ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑ ⏑ dim. ion. a min. cat. ab anap. incipiens.

Vss. 494—629. trimetri iambici.

Vss. 630—638.

630 ⏑ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑ – dipod. iamb. et trim. cret.
⏑ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑ ⏑ – dim. iamb.
⏑ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑ – qualis 630.

⏑ ⏓ ⏑ – monom. iamb. cohaerens cum 632.
trimeter iamb.

635 ⏑ ⏔ ⏑ ⏓ ⏑ ⏓, – ⏔ ⏑ ⏓ ⏑ ⏓ dimet. dochm.

⏑ ⏔ ⏑ ⏓ ⏑ ⏓, ⏑ ⏓ ⏓ ⏑ ⏓ idem.

trimeter iambicus.

idem.

Vss. 639—645.

– ⏓ – ⏓ ⏑ ⏓, ⏑ ⏓ ⏔ ⏑ – ⏔ ⏑ ischiorrh. et dochm. (Elem. p. 247. 274. 287.)

640 ⏑ ⏔ ⏑ ⏔ ⏑ ⏑ ⏔ ⏑, ⏔ ⏑ ⏑ ⏑ ⏑ dochm. et cret. (Seidl. p. 63. 125. Elem. p. 269. 285.)

⏑ ⏓ ⏓ ⏑ ⏓, ⏑ ⏓ ⏓ ⏑ ⏔ dim. dochm.

⏓ ⏑ –, ⏓ ⏑ –, ⏓ ⏑ – trim. cret.

– ⏓ ⏓ –, ⏑ ⏓ ⏑ – ⏑ – antisp. et dim. iamb. brachyc.

⏑ ⏓ ⏓ –, ⏑ ⏓ ⏑ – ⏑̄ antisp. et penthem. iamb.

Vss. 646—654. et 671—835. trimetri iambici.

Vss. 836—845.

⏑̄ ⏓ ⏑ –, ⏓ ⏑ – ⏑ dipod. iamb. et troch.

⏓ ⏑ ⏓ –, ⏓ ⏑ ⏓ –, ⏓ ⏑ ⏓ –, ⏓ ⏑ ⏓ ⏑̄ tetram. epitr.

⏓ ⏑ – ⏑ – ⏑̄ dim. troch. brachyc.

⏓ ⏑ ⏑ ⏑, ⏓ ⏑ ⏑ – paeon. prim. et choriamb.

840 ⏑ ⏔ ⏑ ⏑ ⏑, – ⏓ ⏑ –, ⏑ ⏓ – trim. iamb. catal.

⏑̄, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏓ glycon. qualis 640.

idem.

⏑ ⏓ ⏑ – ⏑, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏓ – penth. iamb. et dim. chor. cum troch.

⏑ ⏑ ⏓ –, ⏓ ⏑ ⏑ – ⏑ – – – ionic. a min. et logaoed. exitum spondiac. habens.

Vss. 856—868.

⏓ ⏑ ⏑ ⏑ ⏑, ⏓ ⏑ – ⏑, ⏓ ⏑ – ⏑, ⏓ ⏑ – tetram. troch. cat.

⏑̄ ⏓ ⏑ ⏑ ⏑ – ⏑ – ⏑, ⏓ ⏑ – ⏑, ⏓ ⏑ – logaoed. cum anacr. et dim. troch. cat.

860 idem.

– ⏓ ⏑ –, – ⏓ ⏑ –, ⏑ ⏓ – trim. iamb. cat.

– ⏓ ⏑ –, – ⏓ ⏑ ⏑̄ dim. iamb.

⏑̄ ⏓ ⏑ –, – ⏓ ⏑ –, ⏑ ⏓ – qualis 861.

865 ⏑⏓⏑⏑–, ⏓⏑– monom. iamb. et cretic. corruptus est.

⏓⏑⏓–, ⏓⏑⏓–, ⏓⏑– trim. epitr. cat.

⏑⏓⏑⏑–⏑ adonius cum anacrusi.

Vss. 882—1056. trimetri iambici.

Vss. 1057—1066.

⏓⏑⏑–, ⏓⏑–⏑ chori. et dipod. troch.

⏓⏑⏓–, ⏓⏑⏑–⏑⏑–⏑⏑–– epitr. et tetram. dact.

1060 corruptus est.

⏓⏑⏓–, ⏓⏑⏑–⏑⏑–, –⏓⏑⏑ epitr., penth. dact., dipod. iamb.

⏓⏑⏓–, ⏓⏑⏓– dim. epitr.

1065 ⏓⏑⏓–, ⏓⏑⏓–, ⏓⏑⏑–⏑⏑–, ⏑⏓⏑–, ⏑⏓⏓ dim. epitr., penth. dact., dim. iamb. cat.

⏑⏓⏑⏑–⏑–⏑, ⏓⏑⏑–– (de hoc versu vide quae in Consp. metr. ad Electr. 477, exposui.)

Vss. 1079—1154. trimetri iambici.

Vss. 1155—1165.

1155 –, ⏓⏑⏑–, ⏑⏓ glyconic. qualis 460.

⏓⏓, ⏓⏑⏑–, ⏑–, ⏓⏓, ⏓⏑⏑–– glycon. et pherecrat.

–, ⏓⏑⏑–, ⏑⏓ qualis 1155.

⏓⏓, ⏓⏑⏑–, ⏑⏑ glyconeus.

1160 ⏓⏑, ⏓⏑⏑–, ⏑⏓ idem.

⏓⏓, ⏓⏑⏑–– pherecrateus.

⏓⏓, ⏓⏑⏑–, ⏑⏓ glyconeus.

⏓⏓, ⏓⏑⏑–, ⏑–, ⏓⏑, ⏓⏑⏑–, ⏑⏓ duo glyconei.

1165 –, ⏓⏑⏑–– chori. hyperc. cum anacr.

Vss. 1177—1186.

⏑⏓⏑––, ⏑⏓⏑–⏑– penth. iamb. et dim. iamb. brachyc.

⏑⏓, ⏓⏑⏑–, ⏑⏓⏑– iamb., chori, diiamb.

⏑⏓⏑–, ⏑⏓⏑⏑ dim. iamb.

1180 ⏑⏓⏓⏑, ⏓⏑–⏑⏑ antisp. et monom. troch. hyperc.

⏓⏑–⏑⏑ monom. troch. hyperc.

⏓⏑–⏑– idem.

⏓⏑–⏑⏑ idem.

⏑⏑⏓⏑—⏑— dim. iamb. brachyc. cum duplici anacr.

1185 ⏓⏑⏑—, ⏑⏓⏑—, ⏓⏑⏑—, ⏑⏓⏑— chori., diiamb., chori., diiamb.

⏓⏑⏑—, ⏓⏑—⏑—⏑ chori. et dim. troch. brachyc.

Vss. 1199—1272. trimetri iambici.

Vss. 1273—1282. duo systemata anapaestica.

Vss. 1283—1287. systema anapaesticum.

Vs. 1288. trimeter iambicus.

Vss. 1289—1292.

⏑⏓⏑— mon. iamb.

1290 ⏑⏑⏑⏑⏑⏑⏑⏑, ⏑⏑⏑⏑⏑⏑⏑⏑ dim. dochm.

⏑⏑⏑⏓⏑⏓, ⏑⏓⏓⏑⏓⏑ dochm. et dochm. hyperc.

Vss. 1293—1296. trimetri iambici.

Vss. 1305—1319.

1305 ⏑⏓⏓⏑⏓, ⏑⏓⏓⏑⏑ dimet. dochm.

⏑⏑⏑⏑⏑⏑⏓, ⏑⏑⏑⏑⏑⏑⏑⏑ idem.

⏑⏓⏑—, ⏑⏓⏑—, ⏑⏓⏑—, ⏓— dim. iamb. cum troch.

⏑⏑⏑⏓⏑⏓ dochmius.

trim. iambicus.

1310 ⏒⏓⏑—, —⏓⏑— dim. iamb.

⏒⏓⏑—, ⏓⏑—, ⏓⏑—, ⏑⏓⏑⏒ dipod. iamb., dim. cret., dip. iamb.

⏑⏓⏑——, ⏓⏑—⏑⏒ penth. iamb. et mon. troch. hyperc.

⏑⏑⏑⏓⏑⏑⏑, ⏑⏑⏑⏓⏑⏑ dim. dochm.

1315 ⏑⏑⏑⏓⏑—, ⏑⏑⏑⏓⏑⏓ idem.

—⏑⏑⏓⏑⏑⏑, ⏑⏑⏑⏓⏑⏓ idem.

—⏑⏑⏓⏑⏓ dochm.

—⏓⏑—, —⏓⏑—, ⏑⏓⏑⏒ trim. iamb.

idem.

Vss. 1335—1480. trimetri iambici, exceptis versibus 1434. 1437. 1441., qui sunt bacchii hac forma: ⏑⏓⏒

Vss. 1481—1496. tetrametri trochaici.

GOTHAE LITTERIS OFFICINAE DVCALIS ENGELHERDO REYHERIANAE.

ASHMOLEAN MUSEUM OXFORD

BIBLIOTHECA GRAECA

CURANTIBUS

FR. IACOBS ET V. CHR. FR. ROST.

Von dieser Sammlung sind bis jetzt in unserem Verlage erschienen:

			Thlr.	gGr.
Aeschyli Tragoed. ed. Klausen.				
Vol. I.	1.	Agamemno	1	20
	2.	Choephorae	1	9
Aeschinis orat. in Ctesiphontem ed. Bremi			—	12
Anacreontis Carmina			—	12
Delectus Epigr. ed. Iacobs			2	—
Demosthenis orat. sel. ed. Bremi et Sauppe.				
Vol. I.	1.	conciones. ed. Sauppe	—	12
		(Der Demosthenes wird in dieser neuen Ausgabe rasch fortgesetzt.)		
Euripidis Trag. ed. Pflugk et Klotz.				
Vol. I.	1.	Medea ed. II. ed. Klotz	—	12
	2.	Hecuba » » »	—	10
	3.	Andromache. (fehlt und erscheint in neuer Bearbeitung von Klotz.)		
	4.	Heraclidae	—	12
II.	1.	Helena	—	12
	2.	Alcestis	—	10
	3.	Hercul. furens	—	15
	4.	Phoenissae	—	21
Hesiodi opera ed. Goettling ed. II.			1	21
Homeri Ilias ed. Spitzner. IV voll.			5	18
Homeri Odyssea ed. Grasshof.				
Isocratis orat. ed. Bremi			—	20
Lysiae et **Aeschinis** oratt. ed. Bremi			2	—
Lysiae orat. sel. ed. Bremi			1	—
Pindari carmina ed. Dissen.				
Vol. I.		ed. II. ed. Schneidewin	1	21
		II. erscheint in neuer Bearbeitung.		
Platonis opera omnia ed. Stallbaum.				
Vol. I.	1.	Apologia Socratis et Crito ed. III.	—	21
	2.	Phaedo ed. II.	—	18
	3.	Sympos. et Ind. ed. II.	—	22
II.	1.	Gorgias ed. II.	—	20
	2.	Protagoras ed. II.	—	18
III.	1. 2.	Respublica	3	12
IV.	1.	Phaedrus	1	—
	2.	Menexenus, Lysis, Hippias uterque	1	6
V.	1.	Laches, Charmides, Alcib. uterque	1	6
	2.	Cratylus	—	21
VI.	1.	Euthydemus	—	16
	2.	Euthyphro et Meno et incerti script. Theages, Erastae et Hipparchus	1	9
VII.		Timaeus et Critias	1	18
VIII.	1.	Theaetetus	1	9
	2.	Sophistes	—	21
IX.	1.	Politicus	1	12
	2.	Philebus	1	12

	Thlr.	gGr.
Sophoclis Trag. ed. E. **Wunder.**		
Vol. I. 1. Philoctetes ed. II.	—	21
2. Oed. Rex ed. III.	—	12
3. Oed. Colon. (erscheint bis Ostern die dritte Ausgabe.)		
4. Antigone ed. III.	—	14
II. 1. Electra ed. II.	—	16
2. Aiax ed. II.	—	16
3. Trachiniae	—	21
Theocriti Idyll. ed. **Wuestemannn.**	1	18
Thucydidis de bello Pelop. lib. VIII. ed. **Poppo.**		
Vol. I. lib. 1. 2.	1	16
II. „ 3. 4.	1	16
III. „ 5.	—	21
Xenophontis opera.		
Vol. I. Cyropaedia ed. **Bornemann.**	1	12
II. Memorabilia ed. **Kühner.**	1	12
III. Anabasis. (wird von Hrn. Dr. **Kühner** bearbeitet.)		
IV. 1. Oeconomicus ed. **Breitenbach.**	—	21
2. Agesilaus ed. **Breitenbach.**	—	12
3. Hiero ed. **Breitenbach.**	—	8

Ausser diesen Ausgaben haben wir noch von folgenden blosse Textabdrücke (ohne erkl. Noten) veranstaltet und lassen dieselben zu beigesetzten billigen Preisen:

Euripidis Trag. ed. **Pflugk.**

Medea, Hecuba, Andromache, Heraclidae, Helena, Alcestis à 4 gGr. einzeln — zusammen . . . 18 gGr.

Homeri Ilias ed. **Spitzner.** 16

Thucydidis de bello Pelop. lib. VIII. ed. **Poppo.** . 16

(Bis jetzt erschienen davon lib. 1—5. à 2 gGr.)

Xenophontis Memorabilia ed. **Kühner.** . . à 4

Wie wir bereits mehrmals angezeigt, sind wir gern erbötig, um den Ankauf dieser Sammlung zu erleichtern, bei Abnahme der ganzen, den bereits erloschenen Pränumerations-Preis noch eine Zeitlang fortbestehen zu lassen. Eben so willig lassen wir bei Einführung einzelner Stücke in grösseren Parthien einen verhältnifsmäfsig ermäfsigten Preis eintreten. Jede gute Buchhandlung ist in den Stand gesetzt, in solchen Fällen diese Vortheile zu gewähren.

Gotha. Februar 1847.

Hennings'sche Buchhandlung.

SOPHOCLIS

TRAGOEDIAE.

RECENSUIT ET EXPLANAVIT

EDUARDUS WUNDERUS.

VOL. I. SECT. III.

CONTINENS

OEDIPUM COLONEUM.

EDITIO TERTIA.

GOTHAE ET ERFORDIAE, MDCCCXLVII.
SUMPTIBUS HENNINGS.
(LONDINI D. NUTT 158. FLEET STREET.)

ἰώ, πάνταρχε θεῶν,
παντόπτα Ζεῦ, πόροις
γᾶς τᾶδε δαμούχοις
εὐάνει 'πινικείῳ τὸν εὔαγρον τελεισθῆναι λόχον,
σεμνά τε παῖς Παλλὰς Ἀθάνα·
καὶ τὸν ἀγρευτὰν Ἀπόλλω,
καὶ κασιγνήταν πυκνοστίκτων ὀπαδὸν
ὠκυπόδων ἐλάφων στέργω διπλᾶς ἀρωγὰς
μολεῖν γᾶ τᾶδε καὶ πολίταις.

Verum ut nihil iam dubitemus, quin eorum quae dixi numinum, Minervae, Apollinis, Dianae, arae ante regiam Oedipi positae fuerint, facit Chorus, qui, simulatque in orchestram prodiit, ipsorum illorum numinum auxilium v. 159 sqq. ita invocat:

πρῶτα σὲ κικλόμενος, θύγατερ Διός, ἄμβροτ' Ἀθάνα,
γαιάοχόν τ' ἀδελφεὰν
Ἄρτεμιν, ἃ κυκλόεντ' ἀγορᾶς θρόνον εὐκλέα θάσσει,
καὶ Φοῖβον ἑκαβόλον, ἰὼ
τρισσοὶ ἀλεξίμοροι προφάνητέ μοι,
εἴ ποτε καὶ προτέρας ἄτας ὑπερ-
ορνυμένας πόλει
ἠνύσατ' ἐκτοπίαν φλόγα πήματος, ἔλθετε καὶ νῦν.

IV. Excursus ad v. 46—50.

Scholiasta ad v. 46 sqq.: ἴθ' ὦ βροτῶν ἄριστε· διεξελθὼν τὰ τῆς πόλεως κακά, καὶ ὅτι ἱκανός ἐστιν ἐπινοῆσαι ἀπαλλαγήν, ἐπάγει, ὅτι καὶ χρήσιμον σῶσαι τὴν πόλιν, μᾶλλον δὲ κινδυνῶδες τὸ ἀμελῆσαι. ἴθι οὖν καὶ εὐλαβήθητι, μὴ τὴν προϋπάρχουσαν δόξαν ἐπὶ τῇ εὐποιίᾳ ἀπολέσῃς. πάνυ δὲ αἰδημόνως οὐκ εἶπεν, ὅτι οὐκέτι τιμήσει σε ἡ πόλις, ἀλλὰ σὺν τῇ εὐχῇ τὸ ὅλον κατέθηκεν. Melius hic quam plerique recentiorum interpretum sensum huius loci perspexit. Nihilominus ut singula ab omnibus recte intelligantur, haec praeterea monenda sunt. Ac primum quidem tenendum est verba ἴθι, ἀνόρθωσον πόλιν, ἴθι, εὐλαβήθητι hoc sensu dicta esse: serva urbem, cave tibi, id est serva urbem, ut tibimet ipsi prospicias. Deinde explicaturus sacerdos, cur Oedipo sua ipsius causa succurrendum civitati labanti putet, magna cum arte orationem ita composuit, ut, quid mali Oedipus ex neglecta salute civitatis sibi paraturus esset, ex conformatione membri prioris, ὡς σὲ νῦν μὲν ἥδε γῆ σωτῆρα κλῄζει τῆς πάρος προμηθίας, divinandum potius Oedipo relinquere, quam disertis verbis pronuntiare mallet. Nam verbis illis, ὡς σὲ νῦν μὲν ἥδε γῆ σωτῆρα κλῄζει τῆς πάρος προμηθίας, sperandum erat fore, ut istiusmodi membrum opponeretur: ὥστε-

ρον δὲ ὀλετῆρά σε καλέσει ἡ πόλις διὰ τὴν ἀμέλειαν, ἐὰν αὖθις ἐπὶ σοῦ ἄρχοντος καταφθαρῇ. Pro eo autem membro perapte leniore et faustiore oratione utendum ratus, haec posuit:

ἀρχῆς δὲ τῆς σῆς μηδαμῶς μεμνώμεθα,
στάντες τ' ἐς ὀρθὸν καὶ πεσόντες ὕστερον.

Quorum sensus hic est: imperii autem tui cave ne ita meminerimus, nos te regnante et servatos et rursus perditos esse. De usu coniunctivi μεμνώμεθα, pro quo a recentioribus editoribus inaudita forma optativi μεμνῴμεθα posita est, vim coniunctivi non assecutis, confer Soph. Trach. 802:

ἀλλ' ἄρον ἔξω, καὶ μάλιστα μὲν μέθες
ἐνταῦθ', ὅπου με μήτις ὄψεται βροτῶν·
εἰ δ' οἶκτον ἴσχεις, ἀλλά μ' ἔκ γε τῆσδε γῆς
πόρθμευσον ὡς τάχιστα, μηδ' αὐτοῦ θάνω.

Quod significat: et cave, ne hic moriar, sive noli committere, ut hic moriar. Eodem modo dictum est O. C. 174:

ὦ ξεῖνοι, μὴ δῆτ' ἀδικηθῶ . . . . . .
σοὶ πιστεύσας μεταναστάς.

Quorum verborum sensus est: o hospites, cavete, ne iniuria afficiar etc. Addo Euripid. Troad. 172:

μή νύν μοι τὰν βακχεύουσαν
Κασάνδραν πέμψασθ' ἔξω,
αἰσχύναν Ἀργείοισιν,
μαινάδ', ἐπ' ἄλγεσι δ' ἀλγυνθῶ.

Cuius loci verba extrema hoc sensu dicta esse apparet: et cavete, ne ad dolores dolor accedat. Denique eiusdem poetae Herc. F. 1399:

ἀλλ' αἷμα μὴ σοῖς ἐξομόρξωμαι πέπλοις.

Quod significat: at cave, ne sanguinem tuis abstergam vestibus.

Illud vix opus esset, ut monerem in O. R. v. 50. participia στάντες et πεσόντες ita apta esse ex verbo μεμνώμεθα, ut pro Latinorum infinitivis sint (coll. Matth. §. 549, 6.), nisi egregie falsos ea in re viros quosdam doctissimos esse viderem. Postremo nihil in eo offensionis est, quod μέμνημαι et cum substantivo ἀρχῆς et cum participio coniunctum est. Sic Electr. 1372 sqq.:

οὐκ ἂν μακρῶν ξθ' ἡμὶν οὐδὲν ἂν λόγων,
Πυλάδη, τόδ' εἴη τοὔργον, ἀλλ' ὅσον τάχος
χωρεῖν ἔσω.

Verba τόδ' εἴη ἂν τοὔργον et cum genitivo λόγων et cum infinitivo χωρεῖν coniuncta esse patet. Similia etiam apud Latinos poetas reperiuntur, ut apud Virg. Aen. IX, 55: Teucrum mirantur inertia corda, non aequo dare se campo.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.
ΑΝΤΙΓΟΝΗ.
ΞΕΝΟΣ*).
ΧΟΡΟΣ ΑΤΤΙΚΩΝ ΓΕΡΟΝΤΩΝ.
ΙΣΜΗΝΗ.
ΘΗΣΕΥΣ.
ΚΡΕΩΝ.
ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.
ΑΓΓΕΛΟΣ.

*) Elmsleius et hic et in fabula ipsa invitis codicibus pro ξένος scripsit Ἀθηναῖός τις, monens ad v. 36: „Quae hic inducitur persona nimis absurde ξένος vulgo appellatur, vel etiam absurdius ξένος ἀλήτης, quomodo ipse Oedipus v. 1096. nominatur. Natus error e v. 33., ubi ὦ ξεῖνε eum appellat Oedipus. Eodem argumento χορὸς ξένων dici potuisset, qui vulgo est χορὸς Ἀττικῶν γερόντων." At non meminit Elmsleius primum neminem librariorum nomen Ἀθηναῖος, si antiquitus positum fuisset, in nomen ξένος mutaturum fuisse; deinde Oedipo, id quod maxime urgendum erat, hospitem fuisse hominem illum; denique ne spectatores quidem, quum prodisset, utrum Atheniensis an Coloniates esset, certo intelligere potuisse. Contra Chorum ex senibus Atticis iisque Coloniatis constare diserte v. 77—80. monitum fuit. Videtur tamen Atheniensem hominem illum fuisse ex v. 47. et 78 sqq. cum Hermanno ad v. 42. colligi posse, etsi alii in iisque interpres vernaculus, Thudichum, p. 283. et p. 291., Coloniatam eum fuisse contendit. Non fuisse peregrinum recte mihi Hermannus ad v. 42. contra Reisigium demonstrasse videtur.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ*).

Ο ΕΠΙ ΚΟΛΩΝΩι ΟΙΔΙΠΟΥΣ συνημμένος πώς ἐστι τῷ ΤΥΡΑΝΝΩι. τῆς γὰρ πατρίδος ἐκπεσὼν ὁ Οἰδίπους**) ἤδη γεραιὸς***) ὢν ἀφικνεῖται εἰς Ἀθήνας, ὑπὸ τῆς θυγατρὸς†) Ἀντιγόνης χειραγωγούμενος. ἦσαν γὰρ τῶν ἀρσένων περὶ τὸν πατέρα φιλοστοργότεραι. ἀφικνεῖται δὲ εἰς Ἀθήνας κατὰ πυθόχρηστον††), ὡς αὐτός φησι, χρησθὲν αὐτῷ, παρὰ ταῖς σεμναῖς καλουμέναις θεαῖς μεταλλάξαι τὸν βίον. τὸ μὲν οὖν πρῶτον γέροντες ἐγχώριοι, ἐξ ὧν ὁ Χορὸς συνέστηκε, πυθόμενοι συνέρχονται καὶ διαλέγονται πρὸς αὐτόν. ἔπειτα δὲ Ἰσμήνη παραγενομένη τὰ κατὰ τὴν στάσιν ἀπαγγέλλει τῶν παίδων καὶ τὴν γε-

*) ΤΠΟΘΕΣΙΣ] La Ὑπόθεσις οἰδίποδος τοῦ ἐπὶ κολωνῶι. Impressi: Ὑπόθεσις τοῦ ἐπὶ Κολωνῷ Οἰδίποδος. Huius argumenti tres habemus editiones valde inter se diversas, unam ab Aldo, quam revocavit Stephanus, alteram a Turnebo, tertiam a Brunckio profectam. E codicibus MSS. solos La et Par. B. cum Aldi editione contuli. ELMSLEI.

**) ὁ Οἰδίπους] Sic La; vulgo omissus est articulus.

***) γεραιὸς] Sic La; vulgo γηραιός.

†) ὑπὸ τῆς θυγατρὸς] Brunckius ὑπὸ μιᾶς τῶν θυγατέρων.

††) κατὰ πυθόχρηστον] Sic La; vulgo κατὰ τὸ Πυθόχρηστον.

νησομένην*) ἄφιξιν τοῦ Κρέοντος πρὸς αὐτόν· ὃς καὶ παραγενόμενος ἐπὶ τῷ ἀγαγεῖν**) αὐτὸν εἰς τοὐπίσω ἄπρακτος ἀπαλλάττεται. ὁ δὲ πρὸς τὸν Θησέα διελθὼν τὸν χρησμόν, οὕτω τὸν βίον καταστρέφει παρὰ ταῖς θεαῖς.

Τὸ δὲ δρᾶμα τῶν θαυμαστῶν· ὃ καὶ ἤδη γεγηρακὼς ὁ Σοφοκλῆς ἐποίησε[1]), χαριζόμενος οὐ μόνον τῇ

*) τὴν γεγησομένην] Sic cum Elmsleio scripsi. Codices γενομένην.
**) ἀγαγεῖν] Brunckius ἀπαγαγεῖν.

1) ὃ καὶ ἤδη γεγηρακὼς ὁ Σοφοκλῆς ἐποίησε] Notandum est scriptam dici hanc fabulam ab Sophocle sene, non editam, ne quis pugnare haec cum iis, quae ab auctore argumenti tertii tradita sunt, temere existimet. Idem memoriae prodiderunt hi scriptores: M. Tullius Cat. mai. c. 7: Sophocles ad summam senectutem tragoedias fecit; quod propter studium quum rem familiarem negligere videretur, a filiis in iudicium vocatus est, ut, quemadmodum nostro more male rem gerentibus patribus bonis interdici solet, sic illum quasi desipientem a re familiari removerent iudices. Tum senex dicitur eam fabulam, quam in manibus habebat et proxime scripserat, Oedipum Coloneum, recitasse iudicibus quaesisseque, num illud carmen desipientis videretur. Quo recitato, sententiis iudicum est liberatus. Appuleius in Apologia p. 298: Sophocles poeta, Euripidi aemulus et superstes, vixit enim ad extremam senectam; quum igitur accusaretur a filio suomet dementiae, quasi iam per aetatem desiperet, protulisse dicitur Coloneum suam peregregiam tragoediarum, quam forte tum in eo tempore conscribebat, eamque iudicibus legisse, nec quidquam amplius pro defensione sua addidisse, nisi ut audacter dementiae condemnarent, si carmina senis displicerent. Ibi ego comperior omnes iudices tanto poetae assurrexisse, miris laudibus eum extulisse ob argumenti sollertiam et cothurnum facundiae, nec ita multum omnes afuisse, quin accusatorem potius dementiae condemnarent. Valerius Maximus VIII, 7, 12: Sophocles quoque gloriosum cum rerum natura certamen habuit, tam benigne mirifica illa opera sua exhibendo, quam illa operibus eius tempora liberaliter subministrando. Prope enim centesimum annum attigit, sub ipsum transitum ad mortem Oedipode Coloneo scripto, qua sola fabula omnium eiusdem studii poetarum praeripere gloriam potuit; idque ignotum esse posteris filius eius Iophon noluit, sepulcro patris quae

πατρίδι [2]), ἀλλὰ καὶ τῷ ἑαυτοῦ δήμῳ· ἦν γὰρ Κολωνήθεν*) ὥστε τὸν μὲν δῆμον ἐπίσημον ἀποδεῖξαι, χαρίσασθαι δὲ καὶ τὰ μέγιστα τοῖς Ἀθηναίοις, δι' ὧν ἀπορθήτους ἔσεσθαι καὶ τῶν ἐχθρῶν αὐτοὺς κρατήσειν ὑποτίθεται ὁ Οἰδίπους προαναφωνῶν, καὶ ὅτι διαστασιάσουσι πρὸς Θηβαίους ποτέ, καὶ τούτων κρατήσουσιν ἐκ χρησμῶν διὰ τὸν τάφον αὐτοῦ**) [3]).

---

*) Κολωνήθεν] Tres sunt huius adverbii formae, Κολωνόθεν, Κολώνηθεν, Κολωνήθεν. Primam exhibet Aldus, secundam La et Turnebus, tertiam Par. B. et Brunckius. Analogiae contraria videntur Κολώνηθεν et Κολωνήθεν. Sed contra analogiam invaluit usus. Eustathius p. 351, 10: ὁ δὲ ἐκεῖθεν δημότης, ὁποῖος καὶ αὐτός, κολώνηθεν ἐλέγετο φῦναι, οὐ κολωνόθεν, ὡς ὅμοιον ὂν κολωνὸν καὶ κολώνην εἰπεῖν, καὶ ἐκ κολωνοῦ καὶ κολώνηθεν. Inscriptio Attica apud Chandlerum p. 70: ΖΩΠΥΡΑ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΦΥΛΑΣΙΟΥ ΘΥΓΑΤΗΡ ΜΗΝΟΔΩΡΟΥ ΚΟΛΩΝΗΘΕΝ ΓΥΝΗ. Philostratum τὸν Κολωνήθεν memorat Demosthenes in Midiam p. 535, 9. iterumque orationis in Neaeram scriptor p. 1352, 8. ELMSL.

**) διὰ τὸν τάφον αὐτοῦ] Brunckius διὰ τὸν αὐτοῦ τάφον.

retuli insculpendo. Plutarchus in libro de re publica ab sene gerenda p. 785. A: Σοφοκλῆς δὲ λέγεται μὲν ὑπὸ τῶν υἱῶν παρανοίας δίκην φεύγων ἀναγνῶναι τὴν ἐν Οἰδίποδι τῷ ἐπὶ Κολωνοῦ πάροδον, ἣ ἐστιν ἀρχή, εὐίππου, ξένε, τᾶς δὲ — βάσσαις. Lucianus in Macrobiis c. 24. T. III. p. 226: Σοφοκλῆς ὁ τραγῳδοποιὸς ᾠᾷγα σταφυλῆς καταπιὼν ἀπεπνίγη πέντε καὶ ἐνενήκοντα ζήσας ἔτη. οὗτος ὑπὸ Ἰοφῶντος τοῦ υἱέος ἐπὶ τέλει τοῦ βίου παρανοίας κρινόμενος ἀνέγνω τοῖς δικαστᾶς Οἰδίπουν τὸν ἐπὶ Κολωνῷ, ἐπιδεικνύμενος διὰ τοῦ δράματος, ὅπως ὑγιαίνει· ὡς τοὺς δικαστὰς τὸν μὲν ὑπερθαυμάσαι, καταψηφίσασθαι δὲ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ μανίαν. Commemoratum etiam de iudicio illo in vita Sophoclis est: φαίνεται δὲ καὶ παρὰ πολλοῖς ἡ πρὸς τὸν υἱὸν Ἰοφῶντα γενομένη αὐτῷ δίκη ποτέ. — καὶ τότε τὸν Οἰδίποδα παραναγνῶναι. Ad quem locum quid viri docti de traditione illa iudicarint et quid mihi iudicandum videatur exponam. Nunc id tantum agebam, ut afferendis his veterum scriptorum testimoniis comprobarem vere dictum ab auctore huius argumenti esse Sophoclem hanc fabulam in extrema senectute scripsisse. Quem aetatis annum agens scripserit, ignoramus, quanquam nostris temporibus certatim viri docti, quorum opiniones ad Argum. tertium commemoravi, coniecturis divinare studuerunt.

2) χαριζόμενος οὐ μόνον τῇ πατρίδι etc.] Scholiasta ad 457: πολλαχοῦ δὲ οἱ τραγικοὶ χαρίζονται ταῖς πατρίσιν ἔνια. Cf. etiam Schol. ad Ai. 202. El. 707. 731.

3) διὰ τὸν τάφον αὐτοῦ] Scholiasta ad v. 91. testante Lysimachus Alexandrinus in libro XIII. Thebaicorum Arizelum secutus memoriae pro-

Ἡ σκηνὴ τοῦ δράματος ὑπόκειται ἐν τῇ Ἀττικῇ ἐν τῷ ἱππείῳ, πρὸς τῷ ναῷ τῶν Σεμνῶν. ὁ δὲ Χορὸς συνέστηκεν ἐξ Ἀθηναίων ἀνδρῶν[4]). *προλογίζει Οἰδίπους.*

didit Oedipum non in Colono, sed in Cereris sacro Eteoni in Boeotia sepultum esse. Scholiastae verba haec sunt: *Εἰσί γε οἳ φασι τὸ μνῆμα τοῦ Οἰδίποδος ἐν ἱερῷ Δήμητρος εἶναι ἐν Ἐτεωνῷ, μεταγαγόντων αὐτὸν ἐκ Κεοῦ τινος ἀσήμου χωρίου, καθάπερ ἱστορεῖν φησιν Ἀρίζηλον Δυσίμαχος ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν ιγ τῶν Θηβαϊκῶν, γράφων οὕτως· Οἰδίπου δὲ τελευτήσαντος, καὶ τῶν φίλων ἐν Θήβαις θάπτειν αὐτὸν διανοουμένων, ἐκώλυον οἱ Θηβαῖοι διὰ τὰς προγεγενημένας συμφορὰς, ὡς ὄντος ἀσεβοῦς. Οἱ δὲ κομίσαντες αὐτὸν εἴς τινα τόπον τῆς Βοιωτίας καλούμενον Κεὸν ἔθαψαν αὐτόν. Γινομένων δὲ τοῖς ἐν τῇ κώμῃ κατοικοῦσιν ἀτυχημάτων τινῶν, οἰηθέντες αἰτίαν εἶναι τὴν Οἰδίπου ταφὴν, ἐκέλευον τοὺς φίλους ἀναιρεῖν αὐτὸν ἐκ τῆς χώρας. Οἱ δὲ ἀπορούμενοι τοῖς συμβαίνουσιν, ἀνελόντες ἐκόμισαν εἰς Ἐτεωνόν. Βουλόμενοι δὲ λάθρα τὴν ταφὴν ποιήσασθαι καταθάπτουσι νυκτὸς ἐν ἱερῷ Δήμητρος, ἀγνοήσαντες τὸν τόπον. Καταφανοῦς δὲ γενομένου, πέμψαντες οἱ τὸν Ἐτεωνὸν κατοικοῦντες τὸν θεὸν ἐπηρώτων, τί ποιῶσιν. Ὁ δὲ θεὸς εἶπεν μὴ κινεῖν τὸν ἱκέτην τῆς θεοῦ. Διόπερ αὐτοῦ τέθαπται. Τὸ δὲ ἱερὸν Οἰδιπόδειον κληθῆναι.* Homerus Il. ψ, 679. Oedipum Thebis sepultum narrat his verbis: *ὅς ποτε Θήβας δ' ἦλθε δεδουπότος Οἰδιπόδαο ἐς τάφον· ἔνθα δὲ πάντας ἐνίκα Καδμείωνας.* Pausanias I. c. 28. §. 7: *ἔστι δὲ καὶ ἐντὸς τοῦ περιβόλου* (intra septum Areopagi) *μνῆμα Οἰδίποδος. πολυπραγμονῶν δὲ εὕρισκον* (Siebelis *οὐχ εὕρισκον* coniecit) *τὰ ὀστᾶ ἐκ Θηβῶν κομισθέντα· τὰ γὰρ ἐς τὸν θάνατον Σοφοκλεῖ πεποιημένα τὸν Οἰδίποδος Ὅμηρος οὐκ εἴα με δόξαι πιστά, ὃς ἔφη Μηκιστέα, τελευτήσαντος Οἰδίποδος, ἐπιτάφιον ἐλθόντα ἐς Θήβας ἀγωνίσασθαι.* Sophocles vero conatos saltem facit Thebanos Oedipi corpus arcessere, hoc consilio, ut dicit 399 sq., *ὥς σ' ἄγχι γῆς στήσωσι Καδμείας, ὅπως κρατῶσι μέν σου, γῆς δὲ μὴ 'μβαίνῃς ὅρων*, idque commonitos oraculo fuisse. In Colono equestri ut moreretur, Euripides etiam Oedipo destinatum fato fuisse tradit Phoen. 1697—1701.

4) *ἐξ Ἀθηναίων ἀνδρῶν*] Ex Coloniatis Chorum constare disertis verbis poeta ipse 77—80. dicit.

ΣΑΛΟΥΣΤΙΟΥ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΟΥ*).

Τὰ πραχθέντα περὶ τὸν Οἰδίποδα ἴσμεν ἅπαντα τὰ ἐν τῷ ἑτέρῳ ΟΙΔΙΠΟΔΙ. πεπήρωται γάρ, καὶ ἀφῖκται εἰς τὴν Ἀττικὴν ὁδηγούμενος ἐκ μιᾶς τῶν θυγατέρων, Ἀντιγόνης. καὶ ἔστιν ἐν τῷ **) τεμένει τῶν Σεμνῶν***), ὃ ἔστιν ἐν τῷ καλουμένῳ Ἱππίῳ Κολωνῷ, οὕτω κληθέντι, ἐπεὶ καὶ Ποσειδῶνός ἐστιν ἱερὸν Ἱππίου καὶ Προμηθέως, καὶ αὐτοῦ οἱ ὀρεωκόμοι ἵστανται· ἔστι γὰρ αὐτῷ πυθόχρηστον ἐνταῦθα δεῖν αὐτὸν ταφῆς τυχεῖν· οὗ μή ἐστιν ἑτέρῳ βεβήλῳ τόπος, αὐτόθι κάθηται· καὶ κατὰ μικρὸν αὐτῷ τὰ τῆς ὑποθέσεως προέρχεται. ὁρᾷ γάρ τις αὐτὸν τῶν ἐντεῦθεν, καὶ πορεύεται ἀγγελῶν, ὅτι τις ἄρα τῷ χωρίῳ τούτῳ †) προσκάθηται. καὶ ἔρχονται οἱ ἐν τῷ τόπῳ ἐν Χοροῦ σχήματι μαθησόμενοι τὰ πάντα ††). πρῶτος οὖν ἐστι καταλύων τὴν ὁδοιπορίαν καὶ τῇ θυγατρὶ διαλεγόμενος. ἄφατος δέ ἐστι καθόλου ἡ οἰκονομία ἐν τῷ δράματι, ὡς οὐδενὶ ἄλλῳ †††) σχεδόν.

---

*) ΣΑΛ. ΠΥΘ.] La Σαλουστίου. Par. B. Ἄλλως: σαλουστίου πυθαγορείου. Brunckius Ἄλλη ὑπόθεσις. Bothius: „Intelligi videtur is, qui Empedoclea scripsit, de quo vide Ciceronis interpretes Epist. ad Q. fr. II, 11.; neque enim cogitandum est de Sallustio, philosopho Platonico, qui vixit circa annum a Chr. nato 363."

**) καὶ ἔστιν ἐν τῷ] Hermannus ἔστιν omisit.

***) τῶν Σεμνῶν] Delevi, quod post haec verba adiectum in codd. reperitur, Ἐρινύων.

†) τούτῳ] Brunckius omisit.

††) τὰ πάντα] Brunckius cum Par. B. τὰ δέοντα.

†††) ὡς οὐδενὶ ἄλλῳ] Brunckius cum Par. B. ὡς οὐδὲν ἄλλο.

ΑΛΛΑ ΩΣ*).

Τὸν ἐπὶ Κολωνῷ Οἰδίποδα ἐπὶ τετελευτηκότι τῷ πάππῳ Σοφοκλῆς[1]) ὁ υἱδοῦς ἐδίδαξεν, υἱὸς ὢν Ἀριστωνος, ἐπὶ ἄρχοντος Μίκωνος**), ὃς τέταρτος ἀπὸ Καλλίου[2]), ἐφ' οὗ φασιν οἱ πλείους τὸν Σοφοκλέα τελευτῆσαι. σαφὲς δὲ τοῦτ' ἐστὶν ἐξ ὧν ὁ μὲν Ἀριστοφάνης ἐν τοῖς Βατράχοις ἐπὶ Καλλίου[3]) ἀνάγει τοὺς τραγικοὺς***) ὑπὲρ γῆς[4]), ὁ δὲ Φρύνιχος ἐν Μούσαις, ἃς συγκαθῆκε τοῖς Βατράχοις, φησὶν οὕτως·

*) ΑΛΛΑΩΣ] Quae sequuntur primus publici iuris fecit Frid. Thierschius in Actis Philologg. Monacc. T. I. p. 322—326. Usus est Thierschius apographo Victorii manu facto, Victorius autem, ni fallor, membranis Laurentianis, e quibus hoc argumentum iterum descripsi. ELMSL.

**) Μίκωνος] MS. μήκωνος. Μικίων appellatur a Diodoro XIV, 17. ad Olymp. XCIV, 3. Sed Chronicon Arundelianum recte ΜΙΚΩΝΟΣ. Aristophanes Lys. 679: τὰς δ' Ἀμαζόνας σκόπει, ἃς Μίκων ἔγραψ' ἐφ' ἵππων μαχομένας τοῖς ἀνδράσιν. Onatam Miconis f. Aeginetam saepius memorat Pausanias, Virgilius pastorem Miconem appellavit Ecl. III, 10. VII, 30. ELMSL.

***) τοὺς τραγικοὺς] Ipse ex coni. posui. Codex τοὺς στρατηγοὺς.

1) Σοφοκλῆς ὁ υἱδοῦς — ἐπὶ ἄρχοντος Μίκωνος] i. e. Olymp. XCIV, 3. sive a. 402. a. Chr. n. Fateor ingenue me non intelligere, quibus causis viri docti, qui de aetate huius fabulae exposuerunt, excepto Thierschio in Actis Philoll. Monacc. T. I. Fasc. III. p. 328., Elmsleio ad huius fab. 668. ed. Br. et Carolo Frid. Hermanno in Disput. de aetate et causis Oedipi Colonei, quae inserta est eius Quaest. Oedipod. Cap. tribus. Marburg. 1837. p. 37 sqq., ceteri omnes commoti sint, ut testimonio huius scriptoris, quod mihi gravissimum videtur esse, fidem tribuendam non putarent. Neque opus esse puto, ut quisquam de refutandis hominum illorum opinionibus cogitet, priusquam illi, cur huius scriptoris testimonium pro vero haberi nequeat, explicare coeperint. Ac Boeckhius quidem quam olim in libro de Graecae tragoediae principibus C. XV. p. 187. sententiam tulit, actam hanc fabulam continuo post Olymp. LXXXIX, 4. esse, eam tenendam etiam putavit in dissertatione Germanice de Antigona scripta p. 6. Ei assensus est Süvernius duabus in commentationibus Germanice scriptis, quarum in altera de locis quibusdam tragicorum ad reipublicae tempora spectantibus, in altera de consilio et aetate huius fabulae exposuit, in qua posteriore quum alia plurima tum ea omnia verissime dicta puto, quae contra Lachmannum, Reisigium Hermannumque disputata sunt.

2) ὃς τέταρτος ἀπὸ Καλλίου] Callias, Alexias, Pytho-

μάκαρ Σοφοκλέης, ὃς πολὺν χρόνον βιοὺς
ἀπέθανεν, εὐδαίμων ἀνὴρ καὶ δεξιός,
πολλὰς ποιήσας καὶ καλὰς τραγῳδίας,
καλῶς ἐτελεύτησ' *), οὐδὲν ὑπομείνας κακόν.

ἐπὶ δὲ τῷ λεγομένῳ ἱππίῳ Κολωνῷ τὸ δρᾶμα κεῖται. ἔστι γὰρ καὶ ἕτερος Κολωνὸς ἀγοραῖος[5]) πρὸς τῷ Εὐρυσακείῳ[6]), πρὸς ᾧ οἱ μισθαρνοῦντες προεστήκεισαν, ὥςτε **) καὶ τὴν παροιμίαν ἐπὶ τοῖς καθυστερίζουσι τῶν καιρῶν διαδοθῆναι·

ὄψ' ἦλθες, ἀλλ' ἐς τὸν Κολωνὸν ἶεσο.

---

*) καλῶς ἐτελ.] Thierschius καλῶς τ' ἐτελ., Hermannus καλῶς δ' ἐτελεύτησ'.
**) ὥςτε] Ex Thierschii coni. addidi.

dorus, Euclides, Micon. Quintus igitur a Callia Micon, si quintus a Gyge Croesus apud Herodotum I, 13. Sed alteram numerandi rationem non solum recentiores, verum etiam nonnusquam sequuntur veteres. ELMSL.

3) ἐν τοῖς Βατράχοις ἐπὶ Καλλίου] Consentit Ranarum argumenti scriptor: ἐδιδάχθη ἐπὶ Καλλίου τοῦ μετ' Ἀντιγένη διὰ Φιλωνίδου εἰς Λήναια. Consentit etiam de Phrynichi Musis. ELMSL. Olymp. XCIII, 3.

4) ἀνάγει τοὺς τραγικοὺς ὑπὲρ γῆς] Aeschylum potissimum intellige. Sed mortui tum etiam Euripides et Sophocles iam fuerunt. Cf. Arist. Ran. 67—78. Vult autem hoc dicere argumenti scriptor: Sophoclem archonte Callia mortuum esse ex eo apparet, quod in Ranis Aristophanis, quae archonte illo editae sunt, cum Aeschylo et Euripide inter mortuos refertur. Hinc manifestum est non potuisse a scriptore argumenti τοὺς στρατηγούς, quae codicis scriptura est, proficisci, sed τοὺς τραγικούς, quod restitui. Elmsl. ad vulgatam scripturam τοὺς στρατηγοὺς adnotavit haec: „Non Aristophanes Ranis, sed Eupolis Δήμοις ἀνάγει τοὺς στρατηγοὺς ὑπὲρ γῆς, nempe Miltiadem, Aristidem, Cimonem, Periclem. Vide ad Med. 389 sqq. p. 146. In Ranis ἀνάγεται Aeschylus." Sed haec aliena ab hoc loco.

5) ἔστι γὰρ καὶ ἕτερος Κολωνὸς ἀγοραῖος] Duos Colonos, forensem, τὸν ἀγοραῖον, et equestrem, τὸν τῶν Ἱππέων, commemorant etiam Harpocratio in v. Κολωνίτας p. 219. [p. 107. ed. Lips.], Pollux VII, 132. et Suidas [Schol. ad Eur. Phoen. 1701.]. Pausan. I, 30, 4. Colonum equestrem ponit Academiae, Platonis sepulcro et Timonis turri finitimum: κατὰ τοῦτο τῆς χώρας φαίνεται πύργος Τίμωνος —. δείκνυται δὲ καὶ χῶρος καλούμενος Κολωνὸς ἵππιος, ἔνθα τῆς Ἀττικῆς πρῶτον ἐλθεῖν λέγουσιν Οἰδίποδα, cum quibus congruit Tullius de Fin. V, 1. REIS.

6) πρὸς τῷ Εὐρυσακείῳ] Prope sacellum Eurysacis, qui fuit Aiacis Telamonii filius. Pausan. I, 35, 2: διαμένουσι δὲ καὶ ἐς τόδε τῷ Αἴαντι παρὰ Ἀθηναίοις τιμαὶ αὐτῷ τε καὶ τῷ Εὐρυσάκει· καὶ γὰρ Εὐρυσάκους βωμός ἐστιν ἐν Ἀθήναις. BOTH.

μνημονεύει τῶν δυεῖν Κολωνῶν Φερεκράτης[7]) ἐν Πετάλῃ διὰ τούτων·

οὗτος, πόθεν ἥκεις; *) — ἐς Κολωνὸν ἱέμην,
οὐ τὸν ἀγοραῖον, ἀλλὰ τὸν τῶν ἱππέων.

*) Ex Harpocratione s. v. *Κολωνίτας* scripsi *ἥκεις* et *ἱέμην*, quanquam pro posteriore vocabulo apud Harpocrationem *ἢ μήν* scribitur, pro vulgata lectione *ἦλθες* et *φχόμην*.

7) *Φερεκράτης*] Platonius in libello *περὶ κωμῳδίας* veteris comoediae poetas recensens: *τούτων δέ εἰσιν ἀξιολογώτατοι Ἐπίχαρμος, Μάγνης, Κρατῖνος, Κράτης, Φερεκράτης, Φρύνιχος, Εὔπολις, Ἀριστοφάνης.* Vide Aristoph. Beck. Vol. IV. praef. p. 28 sqq. et Elmsl. ad Acharn. 10. IDEM.

Post haec argumenta placet separatim de duabus rebus disserere, quas neque in enarratione ipsius fabulae tractare commode potui, neque transire silentio licet, siquidem earum cognitio ad intelligendos aliquot huius fabulae locos paene necessaria est, de vita dico Oedipi Thebis post effossos oculos usque ad exsilium transacta, et de scena fabulae.

DE VITA OEDIPI THEBIS POST EFFOSSOS OCULOS USQUE AD EXSILIUM TRANSACTA.

Quum in Oedipo Rege tota Oedipi vita ab initio usque ad amissum oculorum visum a Sophocle explicata sit, non est mirandum exstitisse qui in hac fabula, quae illi arctissime connexa esset, reliquam vitam viri illius eadem perspicuitate describendam fuisse existimarent. Quod quum non factum viri quidam docti, sed silentio quaedam Oedipi fata, quae commemorata explicatius ab aliis scriptoribus essent, a Sophocle praetermissa animadvertere sibi visi essent, aut maluisse eum hanc eius vitae partem obscuriorem relinquere, quam ea tradere, quae nec verisimilitudini fabulae nec dignitati congrua putasset[1]), aut propria aliqua fabula, quae media inter utrumque Oedipum fuisset, ea, quae Thebis vel incluso vel eiecto Oedipo accidissent, com-

1) Est haec Iacobi sententia, quem vide in Quaestion. Sophocl. Vol. I. p. 343.

plexum esse [2]) suspicati sunt. Quod postremum quam improbabile sit, sponte apparebit ex iis, quae deinceps expositurus sum. Neque vero illud concedo, Sophoclem consulto quidquam, quod alicuius momenti in vita Oedipi fuisset, obscurum reliquisse, quia non aptum tragoediae dignitati existimaret, sed alia silentio eum praeterisse puto, quae commemorare nihil necesse fuit, alia secus tradidisse, ut, qui fuit admirabilis eius venustatis sensus, tragoediae maiestati accommodata essent.

Ac primum quidem silentio negant viri docti recte praetermissum esse, quid responsi ab Apolline datum Creonti esset, qui quum ab Oedipo (extr. O. R. 1432—1444. 1517—1521.) post oculos effossos enixe rogatus esset, ut ex patria terra se eiiceret, prius se hoc, quam Apollinis voluntatem explorasset, facturum negaverat. At mea sententia quod Creon illa in fabula iactaverat, Apollinem ea de re consulturum se esse, istiusmodi fuit, ad quod respici in hac fabula non opus esset, in qua suffecit profecto dici id, quod dictum est 431—441. 591. 765—771., Oedipum non eiectum eo tempore, quo voluisset, sed invitum domi retentum esse. Qua traditione id simul consecutus poeta est, ut, sive fuit ea de re oraculum editum sive non fuit, a Creonte inique Oedipum tractatum esse appareret, ut qui, si iusserat Apollo, statim, si non iusserat, nunquam debuerit ex urbe expelli. Non minus inutile fuit commemorari de oraculo a poeta, si fuit eiusmodi editum, ex quo, utrum retinendus an expellendus Oedipus esset, non posset certo intelligi. Verum enimvero apparet ex tota fabula Sophoclem nullum putasse oraculum editum, quo Creon impulsus esset, ut Oedipum Thebis eiiceret. Primum enim ubi Oedipus exsilii sui mentionem facit, ita de eo loquitur, ut se iniuria et vi expulsum ex patria conqueratur (cf. 427—441.); deinde filios suos, si voluissent, facile perficere potuisse dicit, ut non eiiceretur, sed Thebis remaneret (cf. 441—444.). Neutrum autem dici potuit, si ab Apolline mandatum Thebanis fuisset, ut Oedipum exterminarent. Denique nullo modo probabile est Sophoclem in ea esse sententia potuisse, ut duo secum pugnantia oracula ab eodem Apolline edita esse arbitraretur. Pugnaret autem eiusmodi oraculum, quo iussi Thebani essent Oedipum expellere, cum eo, quod editum expulso Oedipo ab Apolline Sophocles refert, fore, ut Oedipum vivum mortuumque Thebani salutis suae causa expeterent (389 sq.). Quo ora-

2) Coniecit hoc Doederlinus ad O. C. 361. suae ed. p. 316.

cuto commotos Thebanos apud Sophoclem legimus, ut Oedipum arcessendum rursus et, ut in potestate sua esset, in confiniis terrae suae collocandum putarent, quum, quod parricida esset, in ipsam civitatem recipere nollent (cf. 407. 600 sq.).

Itaque manifestum hoc est, Sophoclem, ut Oedipus eo quo eiectus Thebis est tempore eiiceretur, arbitrio et iniuria Creontis, penes quem imperium fuit, factum putari voluisse [3]). Ac facile quidem apparet egregie id divinum poetam sumpsisse. Ita enim Oedipus et purgatus omnino apparet, quod noluit, quum revocaretur, ad suos redire (590—601.), et multo maiore dignus misericordia, quam si ex Apollinis mandato eiectus Thebis dictus esset.

Neque tamen illud negligendum est, quod Oedipus Sophocleus nunquam id unum Creonti exprobrat, quod se Thebis emiserit, sed hoc tantum reprehendit, quod, quum post detecta scelera sua invitus retentus domi esset, postmodo, ubi versari domi iucundum fuerit, invitus ex patria expulsus sit (431—441. 591. 765—771.). Nam hoc sine dubio ipse sensit Oedipus, iure quodam suo Thebanos potuisse se, qui et patrem occidisset et matrem uxorem duxisset, ex patria sua expulsum velle, quanquam scelera illa, quae invitus perpetrasset, oculis effossis satis iam expiata arbitratus videtur; verum illud merito indignari potuit, quod, si propter facinora illa abesse e patria debuit, non statim, ut voluerat, eiectus erat; neque propterea reprehendendus erat, quod Thebanos emolumento, quod ex praesentia ipsius in eos redundabat, frui noluit, quum incommodo, quod ex eadem oriri putabatur, laborare illi nollent.

---

3) Aliter tamen, quod obiter adiicio, de Creonte iudicavit Euripides Phoenissis, qui eum, simulatque occisis Eteocle et Polynice imperium acceperat, in exsilium mittere Oedipum facit, quod remanente eo unquam urbem salvam fore Tiresias negaverit, v. 1579 sqq.: *τῶνδε δ', Οἰδίπου, λόγων ἄκουσον· ἀρχὰς τῆςδε γῆς ἔδωκέ μοι Ἐτεοκλέης παῖς σός, γάμων φερνὰς διδοὺς Αἵμονι κόρης τε λέκτρον Ἀντιγόνης σέθεν. οὔκουν σ' ἐάσω τήνδε γῆν οἰκεῖν ἔτι· σαφῶς γὰρ εἶπε Τειρεσίας οὐ μή ποτε, σοῦ τήνδε γῆν οἰκοῦντος, εὖ πράξειν πόλιν. ἀλλ' ἐκκομίζου. καὶ τάδ' οὐχ ὕβρει λέγω, οὐδ' ἐχθρὸς ὢν σοί, διὰ δὲ τοὺς ἀλάστορας τοὺς σούς, δεδοικὼς μή τι γῆ πάθῃ κακόν.* Ceterum constat a Sophocle tradi Creontem statim post detecta Oedipi flagitia imperium Thebarum accepisse et tenuisse etiam tum, quum Oedipus patria expelleretur. Expulso demum Oedipo filii eius sibi arrogandum imperium putarunt secundum Sophoclem O. C. 367 sqq. Erravit Iacobus Quaest. Soph. p. 342., sub Polynicis regno Thebanos iussisse Oedipum ex patria expelli dicens.

Neque vero, quod quispiam obiecerit, Oedipus iis, quae filiis suis obiecit, omnino iniuriâ se in exsilium esse missum ostendere voluit. Iis enim si potestas erat facta Oedipi, qui sine oraculo eiiceretur, honeste in urbe retinendi, maximo iure crimini verti potuit, quod quam poterant et pietatis causa debebant patri suo misero opem ferre recusassent. Atque id ipsum est, quod iis ab Oedipo exprobratur, dicenti (441—444.): *οἱ δ' ἐπωφελεῖν οἱ τοῦ πατρὸς τῷ πατρὶ δυνάμενοι τὸ δρᾶν οὐκ ἠθέλησαν, ἀλλ' ἔκους' σμικροῦ χάριν φυγάς σφιν ἔξω πτωχὸς ἠλώμην ἐγώ.*

Iam sponte eo deducti sumus, ut quae causa dirarum illarum fuerit, quibus Oedipus prius quam Athenas pervenisset filios devovisse dicitur [4]), paucis explicemus. Ac ne hanc quidem obscuram voluit Sophocles esse. Quum enim Oedipus nihil filiis suis exprobraverit, nisi quod non prohibuissent, quod prohibere potuissent, ne patria expelleretur (427—430. 441—444. 1356—1364.), neque exsulantis ullam curam gessissent, sed sorores, quod ipsos facere convenisset, miserum patrem sublevare in exsilio passi essent (337—352. 1354—1369.), quumque, si praeterea commisissent aliquid, quod iure in iis reprehendi posset, minimé veri simile sit id Oedipum in tanto contra eos odio omissurum fuisse: quis tandem dubitabit, quin hanc solam ob causam, quod expelli se sivissent nec exsulantem comitati essent tum, quum eiiceretur Thebis, filiis mala imprecatus sit? Quin adeo certo id intelligitur ex huius fabulae v. 1370 sqq.: *τοιγάρ σ' ὁ δαίμων εἰς ὀρᾷ μὲν οὔ τί πω ὡς αὐτίκ', εἴπερ οἵδε κινοῦνται λόχοι πρὸς ἄστυ Θήβης. οὐ γὰρ ἔσθ' ὅπως πόλιν κείνην ἐρείψεις, ἀλλὰ πρόσθεν αἵματι πεσεῖ μιανθεὶς χὠ ξύναιμος ἐξ ἴσου. τοιάσδ' ἀρὰς σφῷν πρόσθε τ' ἐξανῆκ' ἐγὼ νῦν τ' ἀνακαλοῦμαι ξυμμάχους ἐλθεῖν ἐμοί, ἵν' ἀξιῶτον τοὺς φυτεύσαντας σέβειν, καὶ μὴ 'ξατιμάζητον, εἰ τυφλοῦ πατρὸς τοιώδ' ἔφυτον*, quae ipsa verba Oedipus Polynici dixit, postquam modo exposuerat, quam impios se filios adversus patrem, quum expelleretur et in exsilio esset, praestitissent.

Discessit igitur Sophocles ab ea fama, quam secutus Euripides Phoenissis est [5]), qui filios, quod Oedipum post scelera eius

4) Duobus in locis Sophocles dirarum illarum mentionem iniecit, 1299: *ὧν ἐγὼ τὴν σὴν Ἐρινὺν αἰτίαν εἶναι λέγω.* 1375: *τοιάσδ' ἀρὰς σφῷν πρόσθε τ' ἐξανῆκ' ἐγὼ νῦν τ' ἀνακαλοῦμαι ξυμμάχους ἐλθεῖν ἐμοί.* De diris illis ab aliis scriptoribus memoratis vide Valck. ad Eur. Phoen. 68.

5) Inclusum Oedipum a filiis esse Diodorus etiam IV, 65. narrat, de diris tamen tacens.

detecta domo incestament iniuriaque affecissent, diris illis, ut sanguine domum partirentur, ab eo devotos scripsit [6]). Quasquam idem ille Euripides eadem in fabula Tiresiam fecit improbare factum illud filiorum his verbis (872 sqq.): *Ἐτεοκλέους μὲν οὕνεκ' ἂν κλήσας στόμα χρησμοὺς ἐπέσχον, σοὶ δ', ἐπεὶ χρῄζεις μανθεῖν, λέξω· νοεῖ γὰρ ἤδη γῆ πάλαι, Κρέον, ἐξ οὗ 'νεκάθη Λαΐου βίᾳ θεῶν, πόδιν τ' ἔφυσε μητρὶ μέλεον Οἰδίπουν. σὺ δ' αἱματωποὶ δεγμάτων διαφθοραὶ θεῶν σόφισμα κἀπίδειξις Ἑλλάδι. ἃ συγκαλύψαι παῖδες Οἰδίπου χρόνῳ χρῄζοντες, ὡς δὴ θεοὺς ὑπεκδραμούμενοι, ἥμαρτον ἀμαθῶς· οὔτε γὰρ γέρα πατρὶ οὔτ' ἔξοδον διδόντες ἄνδρα δυςτυχῆ ἐξηγρίωσαν· ἐκ δ' ἔπυνθ' αὐτοῖς ἀρὰς δεινὰς νοσῶν τε καὶ κρὸς ἠτιμασμένος. κἀγὼ τίν' οὐ δρᾶν, παῖα δ' ρὺ λέγων ἔπη εἰς ἔχθος ἦλθον παισὶ τοῖσιν Οἰδίπου.*

Itaque longissime Sophocles ab eorum sententia afuisse intelligitur, qui Oedipum, ut filiis suis mala imprecaretur, istiusmodi causis adductum narrarunt, quales sunt quae apud Athenaeum XI. p. 465. E. F. (p. 1032 sq. ed. Dind.) et apud Scholiastam ad O. C. 1375. commemoratae leguntur.

Apud Athenaeum haec scripta exstant: *ὁ δὲ Οἰδίπους δι' ἐκπώματα τοῖς υἱοῖς κατηράσατο, ὡς ὁ τὴν κυκλικὴν Θηβαΐδα πεποιηκώς φησιν, ὅτι αὐτῷ παρέθηκαν ἔκπωμα, ὃ ἀπηγορεύκει, λέγων οὕτως·*

Αὐτὰρ ὁ διογενὴς ἥρως ξανθὸς Πολυνείκης
πρῶτα μὲν Οἰδιπόδῃ καλὴν παρέθηκε τράπεζαν
ἀργυρέην Κάδμοιο θεόφρονος· αὐτὰρ ἔπειτα
χρύσεον ἔμπλησεν καλὸν δέπας ἡδέος οἴνου.
αὐτὰρ ὅγ' ὡς φράσθη παρακείμενα πατρὸς ἑοῖο
τιμήεντα γέρα, μέγα οἱ κακὸν ἔμπεσε θυμῷ,
αἶψα δὲ παισὶν ἑοῖσι μετ' ἀμφοτέροισι ἐπαρὰς
ἀργαλέας ἠρᾶτο· θεὸν δ' οὐ λάνθαν' Ἐρινύν·
ὡς οὔ οἱ πατρῴῃ ἐνηείῃ φιλότητος
δάσσαιντ', ἀμφοτέροισι δ' ἔοι πόλεμοί τε μάχαι τε.

6) Phoen. 58 sqq.: *μαθὼν* (sc. *Οἰδίπους*) *δὲ τἀμὰ λέκτρα μητρῴων γάμων εἰς ὄμμαθ' αὐτοῦ δεινὸν ἐμβάλλει φόνον χρυσηλάτοις πόρπαισιν αἱμάξας κόρας. ἐπεὶ δὲ τέκνων γένος ἐμῶν σκιάζεται, κλείθροις ἔκρυψαν πατέρ', ἵν' ἀμνήμων τύχῃ γένοιτο, πολλῶν δεομένῃ σοφισμάτων. ζῶν δ' ἔστ' ἐν οἴκοις, πρὸς δὲ τῆς τύχης νοσῶν ἀρὰς ἀρᾶται παισὶν ἀνοσιωτάτας, θηκτῷ σιδήρῳ δῶμα διαλαχεῖν τόδε.* Paullo aliter ipse Oedipus de diris illis loquens introducitur ab eodem 1602 sqq.: *κτανὼν δ' ἐμαυτοῦ πατέρ' ὁ δυςδαίμων ἐγὼ εἰς μητρὸς ἦλθον τῆς ταλαιπώρου λέχος, παῖδάς τ' ἀδελφοὺς ἔτεκον, οὓς ἀπώλεσα ἀρὰς παραλαβὼν Λαΐου καὶ παισὶ δούς.*

Similia sunt quae apud Scholiastam ad O. C. 1375. legimus: τοῦτο ἀπαξάπαντες οἱ πρὸ ἡμῶν παραλελοίπασιν· ἔχει δὲ τὸ ἀπὸ τῆς ἱστορίας οὕτως· οἱ περὶ Ἐτεοκλέα καὶ Πολυνείκην δι' ἔθους ἔχοντες τῷ πατρὶ Οἰδίποδι πέμπειν ἐξ ἑκάστου ἱερείου μοῖραν τὸν ὦμον, ἐκλαθόμενοί ποτε, εἴτε κατὰ ῥᾳστώνην εἴτε ἐξ ὅτου οὖν, ἰσχίον αὐτῷ ἔπεμψαν· ὁ δὲ μικροψύχως καὶ τελείως ἀγεννῶς, ὠμῶς γοῦν ἀρὰς ἔθετο κατ' αὐτῶν δόξας κατοιγωρεῖσθαι. Ταῦτα ὁ τὴν κυκλικὴν Θηβαΐδα ποιήσας ἱστορεῖ οὕτως:

Ἰσχίον οἷς ἐνόησε, χαμαὶ βάλεν, εἶπέ τε μῦθον·
ὦμοί ἐγώ, παῖδές μοι ὀνείδειον τόδ' ἔπεμψαν.
εὔχθω Διὶ βασιλῆϊ καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισι
χεῖρε ὑπ' ἀλλήλων καταβήμεναι Ἄϊδος εἴσω.

Τὰ δὲ παραπλήσια τῷ ἐποποιῷ καὶ Αἰσχύλος ἐν τοῖς Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβαις, καὶ ἔοικε τὸ τῆς ἱστορίας ἥκειν ἐπὶ πολλούς, ὡς καὶ παρά τινι ἐκτεθῆναι αὐτὰ πρὸς τὸ γελοιότερον δοκεῖ νοῦτωνι[7]):

Ἀεὶ δ' ὀρῶντί γ' ὀξύ, καὶ τυφλὸς ἦν.
θυσίας γὰρ ἀπαρχὰς γέρας ἐπέμπομεν πατρί,
περισσὸν ὦμον, ἔκκριτον γέρας· τὸ δή
γε συγκύψαντες, οὐ μεμνημένοι,
λήσειν δοκοῦντες, ἀντὶ τοῦ κεκομμένου
ἐπέμψαμεν βάειον· ὁ δὲ λαβὼν χερὶ
ἔγνω 'παφήσας, εἶπέ τ' ἐκ θυμοῦ τάδε·
τίς μοι τόδ' ἀντόμοιον μισητὸν κρέας
πέμπων; γέλω δή με πσιοῦνται κόροι,
θύοντες ὕβρει· τυφλὸς οὔ τοι γνώσεται,
οὕτω λέγοντες· Ὦ θεοί, μαρτύρομαι
ἐγὼ τάδ' ὑμᾶς, καὶ κανεύχομαι κακὰ
αὐτοῖσιν, αὐτοὺς τῶνδε δὶς τόσα σχέθειν.
χαλκῷ δὲ μαρμαίροντες ἀλλήλων χρόα
σφάζοιεν ἀμφὶ κτήμασιν βασιλικοῖς.

Καὶ Μένανδρος ἐν Ναυκλήρῳ·

Ὅ τε Πολυνείκης πῶς ἀπώλετ' οὐχ ὁρᾷς;

De hac Scholiastae adnotatione adeo vere mihi G. Dindorfius Praefat. Annot. ad Soph. Tragg. Oxon. 1836. edit. p. X sqq. iudicasse videtur, ut non possim, quin ipsa eius verba adscribam:

Praeterea in his locis Phoen. dirarum illarum mentio fit: 336. 477 sq. 627. 1059 sqq. 1364. 1435. 1550 sqq.

7) In his qui sequuntur versibus diligentissime servandas codicis scripturas putavi, etiam manifesto vitiosas.

„Nihil in his est," inquit, „quod ex antiquioribus grammaticis petitum esse possit praeter ea, quae ex Thebaide et Aeschyli Menandrique fabulis afferuntur. Cetera quinti ad summum sextive, vel inferioris adeo saeculi hominem produnt; quod quum non animadvertissent critici, ignoti istos poetae senarios de Oedipo alii ex tragici alicuius dramate satyrico esse excerptos iudicarunt, quae Elmaleii fuit sententia ad Euripidis Medeam p. 91., alii ad Eubulum aliosve comicos rettulerunt. Quibus opinionibus mille circiter annorum spatio a vero aberrasse mihi videntur sua magis quam scholiastae culpa. Hunc enim ab omni fraudis suspicione sua ipsius verba liberant: *καὶ ἔοικε τὸ τῆς ἱστορίας ἥκειν ἐπὶ πολλούς*, quibus non antiquam Atticorum, sed vulgarem suorum temporum poesin indigitavit, quam omnis dicendi narrandique ratio in his versibus tam manifeste prodit, ut neminem in hoc poetarum genere versatum fallere possit. Itaque versus illi sic scribendi videntur, admissa aliquot in locis ancipiti vocalium *α* et *ι* mensura:

Ἀεὶ δ' ὁρῶν τί γ' ὀξὺ ἦν, κεἰ τυφλὸς ἦν.
θυσίας ἀπαρχὰς γὰρ κρέας ἐπέμπομεν
πατρί, περισσὸν ὦμον, ἔκκριτον γέρας.
τὸ δή γε συγκόψαντες, οὐ μεμνημένοι,
λήσειν δοκοῦντες, ἀντὶ τοῦ κεκομμένον
ἐπέμψαμεν βόειον· ὁ δὲ λαβὼν χερὶ
ἔγνω 'παφήσας, εἶπέ τ' ἐκ θυμοῦ τάδε·
τίς μοι τόδ' ἀντ' ὤμοιο [8]) *μισητὸν κρέας*
πέμπων; γέλωτα δή με ποιοῦνται κόροι
θύοντες ὕβρει· τυφλός, οὔ τοι γνώσεται,
οὕτω λέγοντες. ὦ θεοί, μαρτύρομαι
ἐγὼ τάδ' ὑμᾶς, καὶ κατεύχομαι κακὰ
αὐτοῖσιν, αὐτοὺς τῶνδε δὶς τόσα σχέθειν [9]).
χαλκῷ δὲ μαρμαίροντες ἀλλήλων χρόα
σφάζοιεν ἀμφὶ κτήμασιν βασιλικοῖς.

---

8) *ἀντ' ὤμοιο*] Scripturae leviter corruptae *ἀντόμοιον* emendationem facillimam mireris ab nemine esse factam ex Scholiastae verbis, *πέμπειν ἐξ ἑκάστου ἱερείου μοῖραν τὸν ὦμον*. Tricliniii interpolationem *ἀνθόμοια*, vocabulum ab nemine unquam usurpatum, bona fide propagarunt lexicographi nostri. DINDORF.

9) *Σχέθειν*, quod apud scriptores veteres *σχεθεῖν* scribi oportet, relinquendum huic poetae. DINDORF.

DE SCENA FABULAE.

Scena est in Colono equestri, *Κολωνῷ ἱππίῳ* (§. 1.), pago Attico tribus Antiochidis, qui multorum deorum religione sacer fuit (§. 2.), ab Athenis, quarum turres e scena conspici fingitur (v. 14 sq. 24.), decem stadia remoto (§. 3.). In propinquo (v. 16.) lucus Furiarum est, in pago illo situs (§. 4.), a mortalibus non calcatus, nedum habitatus (v. 39 sq.), lauru, olea vitibusque consitus, et lusciniarum cantu personans (v. 16—18.); ante eum rudium saxorum strues, et ipsa sacra Furiis (v. 37—40. coll. cum v. 19 sqq. 84 sq. 96—101.), vulgo *χαλκοῦς* sive *χαλκόπους ὁδὸς* dicta (§. 5.), *ἔρεισμα Ἀθηνῶν* (§. 6.).

Oedipus in scenam ingressus versatur primum extra lucum, tum (v. 21—23.) sedem capit in rudium saxorum strue illa, quam relinquit in nemus se abscondens (v. 113 sq.), accedente choro, a quo evocatus rursus in conspectum venit (v. 174 sq.), et e locis inaccessis recedere iussus in rudi saxo considet (v. 196 sq.).

§. 1.

Fuit regio edita et saxis aspera; unde ab Hermesianacte in elegia ex Leontii libro III. reliqua *πολυπρήων κολώνη* vocatur. Cf. Reisigius in Enarr. O. C. p. IV. — Celebratur amoenitas eius et religio per chorum v. 668—719. — Agri eius finguntur iuxta scenam siti (v. 58 sqq.); incolae Coloniatae dicebantur (v. 58—65. ibique Scholiasta).

§. 2.

Conditor pagi (*ἀρχηγός*), a quo nomen acceperit, deus Colonus secundum Sophoclem (v. 58—65.) fuit. Ei deo statuam, ab iis qui in scena erant conspiciendam, positam fuisse ostendit Sophocles v. 58 sqq. his usus verbis:

οἱ δὲ πλησίοι γύαι
τόνδ' ἱππότην Κολωνὸν εὔχονται σφίσιν
ἀρχηγὸν εἶναι, καὶ φέρουσι τοὔνομα
τὸ τοῦδε κοινὸν πάντες ὠνομασμένοι.

Statuam enim dei illius (v. 65.) ab hospite, qui haec dicit, digito monstrari manifesto ex *τόνδε* pronomine apparet; viderunque hoc iam Doederlinus et Reisigius, qui recte

Brunckium temeritatis et inscitiae coarguerunt, quod τόνδ' invitis codicibus in τὸν mutasset. De Colono enim quum nihildum inaudivisset Oedipus, non potuit ullo pacto τὸν ἱππότην Κολωνὸν dici. Quod qui pluribus ad versum illum docuit Hermannus, etsi recte τόνδ' servavit, tamen in explicando pronomine falsus est, locum monstrari ratus, quem tenere vel tenuisse olim Colonus iste credatur. Nam qui tandem, ut cetera omittam, Coloniatae illi locum praedicare conditorem (ἀρχηγὸν) pagi sui poterant? Neque propterea, quod statuae illius a nullo scriptore vetere mentio fit, interpretatio nostra, quam verba Graeca unice tuentur, ullo modo in dubium vocanda est, praesertim quum hoc quoque unus Sophocles tradiderit, ad deum Colonum Coloniatas originem suam referre. Inepti autem profecto illi sunt, qui, quod caecus Oedipus sit, negant credi posse ab hospite statuam dei illius monstrari. Non enim postulat hospes ab Oedipo, ut oculos convertat in statuam, sed de Colono deo exponens simul statuam eius ibi, ubi Oedipus commoretur, positam exstare admonet, incolarum religionem ea re significaturus. Ceterum constat in more veterum Graecorum positum fuisse, ut locorum conditores post mortem etiam colerentur. Cf. Herodot. VI, 38: καὶ οἱ τελευτήσαντι (Miltiadi, Cypseli filio) Χερσονησῖται θύουσι, ὡς νόμος οἰκιστῇ, καὶ ἀγῶνα ἱππικόν τε καὶ γυμνικὸν ἐπιστᾶσι, ἐν τῷ Λαμψακηνῶν οὐδενὶ ἐγγίνεται ἀγωνίζεσθαι. Similiter statua Pandionis in tribu cognomine posita erat; cf. Aristoph. Pac. v. 1182.

Praeses Coloni (ἐπιστάτης τοῦ Κολωνοῦ) fuit Neptunus (v. 54 sq. 888 sq.), cui ara in eo posita fuit, extra scenam sita (v. 887—889). Hinc ad eam confugit Polynices, ne supplex ab Oedipo patre aliquid petiturus reiiceretur (v. 1156—1159.). Commemorant de ea praeter Sophoclem Euripides Phoen. 1707. ed. Matth. ἱερὸς Κολωνὸς δῶμά θ' ἱππίου θεοῦ, ubi cf. Scholiasta, Thucydides VIII, 67., quem locum §. 3. attuli, et Pausanias I, 30, 4: δείκνυται δὲ καὶ (sc. οὐ πόῤῥω τῆς Ἀκαδημίας) χῶρος καλούμενος Κολωνὸς ἵππειος, ἔνθα τῆς Ἀττικῆς πρῶτον ἐλθεῖν λέγουσιν Οἰδίποδα· διάφορα μὲν καὶ ταῦτα τῇ Ὁμήρου ποιήσει, λέγουσι δ' οὖν· καὶ βωμὸς Ποσειδῶνος ἱππείου καὶ Ἀθηνᾶς ἱππείας. Minervae ara non memorata est a Sophocle in hac fabula, nisi cui indicata videtur v. 898. πρὸς τούσδε βωμούς: nam metri causa numerum singularem poeta ponere potuit, quo usus paullo ante erat v. 888. de Neptuni ara

loquens. Minervam equestrem certe memoravit 1070 sqq.: οἳ τὰν ἵππιαν τιμῶσιν Ἀθάναν καὶ τὸν πόντιον γαιάοχον Ῥέας φίλον υἱόν. Cognomen hoc unde acceperit, narrat Pausanias VIII, 47, 1.

Secundum Neptunum maximo cultu Coloniatae Prometheum prosecuti videntur (v. 55 sq.), de quo Scholiasta ad v. 56: Τινὰ ν Προμηθεύς· περὶ τοῦ τὸν Προμηθέα περὶ τὴν Ἀκαδήμειαν καὶ τὸν Κολωνὸν ἱδρῦσθαι Ἀπολλόδωρος γράφει οὕτω τῇ π (apud Heyn. p. 400)· Συντιμᾶται δὲ καὶ ἐν Ἀκαδημίᾳ τῇ Ἀθηνᾷ, καθάπερ ὁ Ἥφαιστος. Καὶ ἔστιν αὐτοῦ παλαιὸν ἵδρυμα καὶ βωμὸς ἐν τῷ τεμένει τῆς θεοῦ. Δείκνυται δὲ καὶ βάσις ἀρχαία κατὰ τὴν εἴσοδον, ἐν ᾗ τοῦ τε Προμηθέως ἐστὶ τύπος καὶ τοῦ Ἡφαίστου. Πεποίηται δὲ (ὡς καὶ Λυσιμαχίδης φησὶν) ὁ μὲν Προμηθεὺς πρῶτος καὶ πρεσβύτερος, ἐν δεξιᾷ σκῆπτρον ἔχων, ὁ δὲ Ἥφαιστος νέος καὶ δεύτερος. Καὶ βωμὸς ἀμφοῖν κοινός ἐστιν ἐν τῇ βάσει ἀποτετυπωμένος.

Pausan. I, 30, 2. de Promethei ara haec scribit: ἐν Ἀκαδημίᾳ δέ ἐστι Προμηθέως βωμός· καὶ θέουσιν ἀπ' αὐτοῦ πρὸς τὴν πόλιν ἔχοντες καιομένας λαμπάδας· τὸ δὲ ἀγώνισμα ὁμοῦ τῷ δρόμῳ φυλάξαι τὴν δᾷδα ἔτι καιομένην ἐστίν· ἀποσβεσθείσης δέ, οὐδὲν ἔτι τῆς νίκης τῷ πρώτῳ, δευτέρῳ δὲ ἀντ' αὐτοῦ μέτεστιν· εἰ δὲ μηδὲ τούτῳ καίοιτο, ὁ τρίτος ἐστὶν ὁ κρατῶν· εἰ δὲ καὶ πᾶσιν ἀποσβεσθείη, οὐδείς ἐστιν, ὅτῳ καταλείπεται ἡ νίκη.

Dicitur autem πυρφόρος Prometheus a Sophocle v. 55., quod antiquissimis temporibus δραδοῦχος, ut monuit iam Reisigius Enarr. p. XXXVII., non hominum fabricator fingebatur. Et dextra quidem ferebat facem; quo respicit Eurip. Phoen. 1121. ed. Matth.: δεξιᾷ δὲ λαμπάδα Τιτὰν Προμηθεὺς ἔφερεν ὡς πρήσων πόλιν. Facem ergo pro sceptro putasse videntur Lysimachides et Apollodorus apud Scholiastam, cuius verba modo attulimus.

Ceterum imprimis conferenda sunt quae Carolus Fridericus Hermannus, vir eruditissimus ac sagacissimus, de Sacris Coloni et Religionibus cum Oedipi fabula coniunctis disputavit egregie in Quaest. Oedipod. Cap. tr., quae Marburgi a. 1837. prodierunt, p. 63 sqq.

§. 3.

Thucyd. VIII, 67: ξυνέλεξαν τὴν ἐκκλησίαν ἐς τὸν Κολωνόν· ἔστι δὲ ἱερὸν Ποσειδῶνος ἔξω τῆς πόλεως, ἀπέχον σταδίους μάλιστα δέκα. Cf. Reisig. Enarr. p. XXVIII.

§. 4.

Apollod. III, 5. extr.: παραγενόμενος δὲ (sc. ὁ Οἰδίπους) σὺν Ἀντιγόνῃ τῆς Ἀττικῆς εἰς Κολωνόν, ἔνθα τὸ τῶν Εὐμενίδων ἐστὶ τέμενος, καθίζει ἱκέτης, προσδεχθεὶς ὑπὸ Θησέως· καὶ μετ' οὐ πολὺν χρόνον ἀπέθανεν.

§. 5.

Ipsam illam saxorum struem, in qua Oedipus, quum primum in scenam ingressus esset, sedem cepit, dictam esse χαλκόπουν sive χαλκοῦν ὁδὸν perspicue intelligitur ex v. 56 sqq.: ὃν δ' ἐπιστείβεις τόπον, χθονὸς καλεῖται τῆσδε χαλκόπους ὁδός. Ad quem locum Scholiasta haec adnotavit: χαλκόπους ὁδός· ὡς οὕτω τινὸς καλουμένου τόπου ἐν τῷ ἱερῷ. Φησὶ δὲ Ἀπολλόδωρος (apud Heyn. p. 401.) δι' αὐτοῦ κατάβασιν εἶναι εἰς Ἅιδου. Καὶ Ἴστρος δὲ μνημονεύει τοῦ χαλκοῦ ὁδοῦ, καὶ Ἀστυδάμας. Καί τις τῶν χρησμοποιῶν φησι·

Βοιωτοὶ δ' ἵπποιο ποτιστείχουσι Κολωνόν,
ἔνθα λίθος τρικάρανος ἔχει καὶ χάλκεος οὐδός.

Verum non ea tantum saxa, quae in scena adumbrata apparebant, sed alia etiam extra scenam sita, quae coniuncta cum illis fuisse censenda sunt, illo nomine insignita fuisse certo concludi potest ex iis, quae 1590 sq. scripta sunt:

ἐπεὶ δ' ἀφῖκτο τὸν καταῤῥάκτην ὁδόν,
χαλκοῖς βάθροισι γῆθεν ἐῤῥιζωμένον.

Quorum verborum sensus hic est: quum vero venisset ad limen viae in imam tellurem ducentis (ἐς τὰ κάτω ῥηκτόν), quae aeneis gradibus ex ima terra stabilita erat. Errat enim aliquantisper Scholiasta, qui ad locum illum haec adnotavit: ὃν ἐν ἀρχῇ εἶπε χαλκόπουν ὁδόν, τοῦτον νῦν ὑποτίθεται ἐκτὸς τῆς σκηνῆς, καὶ οὐκ ἔτι ἐν ὄψει τοῦ θεάτρου· καὶ νῦν καταῤῥάκτην προσηγόρευσε διὰ τὸ νομίζειν ἐκεῖνον τὸν τόπον κατάβασιν ἔχειν εἰς Ἅιδου· καὶ εἰσὶν οἳ δι' αὐτῆς τὴν ἁρπαγὴν φασι τῆς Κόρης γενέσθαι. Tantum enim abest, ut quicquam scriptum in hac tragoedia sit, ex quo scenam fabulae mutatam esse coniicere possimus, ut omnia eodem in loco geri manifestum sit. Sed illud tenendum est, quod recte iam monitum ab Hermanno ad v. 1586. suae edit., v. 1590 sq. eum liminis aerei locum sive partem significari, ubi hiatus fuerit, quo descendi ad inferos putabatur.

Ceterum Tartari introitum iam antiquissimis temporibus ferreis portis munitum et aereo limine existimatum esse notum est ex Hom. Il. VIII, 15:

ἔνθα σιδήρειαί τε πύλαι καὶ χάλκεος οὐδός,

et Hesiodi Theogon. 811 sqq.:

ἐνθάδε μαρμάρειαί τε πύλαι καὶ χάλκεος οὐδὸς
ἀστεμφής, ῥίζῃσι διηνεκέεσσιν ἀρηρώς,
αὐτοφυής.

§. 6.

Appellantur eadem illa saxa, quae modo limen aereum dicta vidimus, v. 58. ἔρεισμα Ἀθηνῶν. Reisig. Enarr. p. XXXVIII. hoc sic interpretatur: ipsum fundamentum (aerei liminis) imum erat aere stabilitum, ut urbs super late exstructa eo fulciri videretur; quare ἔρεισμα Ἀθηνῶν. At equidem fateor me non intelligere, quomodo Athenae, quae satis remotae ab his saxis erant, super iis exstructae dici potuerint. Hinc in eam incidi opinionem, ut putem per anachronismum quendam locum illum propter Oedipi sepulturam ita appellatum esse. Ea enim factum dicitur, ut locus ille maximo praesidio Atheniensibus contra vicinos hostes, contra Thebanos esset. Cf. 1524 sq.: ὥς σοι πρὸ πολλῶν ἀσπίδων ἀλκὴν ὅδε (ὁ τόπος, οὗ με χρὴ θανεῖν) δορός τ' ἐπακτοῦ γειτόνων ἀεὶ τιθῇ. Adde 1533 sq. 389—411. 457—460. 616—623. Certe si propter eam rem vulgo locus ille ἔρεισμα Ἀθηνῶν dicebatur, facile hic anachronismus Sophocli condonari potuit. Qui quum hospitem introduceret Oedipo de pago Coloneo exponentem, nemini profecto Atheniensium mirum videri poterat id nomen ab hospite usurpari, quo vulgo saxa illa appellari solebant, etsi iis inde ab Oedipi demum sepultura tributum fuit.

De admirabili huius fabulae venustate quum alii disputarunt tum Aug. Guil. Schlegel. de arte dram. T. I. p. 177—185., F. Henr. Iacobi Opp. Vol. I. p. 260 sqq., Aug. Lud. Guil. Iacob. Soph. Quaest. T. I. p. 337—350., Car. Reisigius in Enarr. huius fab. p. XIII—XXV., ubi id egit, ut artificium poetae in fabulae partibus praecipuis contexendis explicaret, Thudichum, interpres vernaculus, p. 362—367., O. F. Gruppius in Ariadne p. 245 sqq. — De consilio, quod poeta in facienda hac fabula secutus sit, optime exposuit I. G. Süvernius in dissertatione de consilio et aetate huius fabulae Germanice scripta et lecta in Academ. litt. Berol. d.

14. Febr. 1828. — Fr. Iacobsius in Additam. ad Sulzer. Theor. etc. T. IV. p. 146., cui assensus est Boeckhius de Gr. Tr. Principibus p. 137., summae senectutis vestigia in hac fabula inesse monuit; nam affectum animi, quo legentes eam commoveamur, similiorem ei esse, qui elegia, quam illi, qui tragoedia excitetur; distrahi enim studia nostra perturbatione, ex senis timidi sermonibus, ex Polynicis dolore, ex Antigonae et Ismenae, filiarum patris amantissimarum, querelis orta. Ei respondere conatus est Iacobus l. l. p. 345–348. Contra Thierschius in Actis Philol. Monacc. T. I. Fasc. III. p. 328 sq. iuvenilis necdum corroborati ingenii signa inesse indicavit, Sophoclis scilicet nepotis, a quo absolutam hanc fabulam putavit, quum Sophocles avus in scribenda ea naturae fato occupatus fuisset. Cui recte obiecit Reisigius in Enarr. VIII. nihil istiusmodi dictis profici, nullis in medium prolatis argumentis. Hermannus in Praef. ad hanc fab. hoc de ea fecit iudicium p. XII: „Ego quidem sic censeo, si quis hanc fabulam non opinione aliqua praepeditus accurate legat reputetque et argumenti naturam et personarum quae in ea introducuntur aetatem atque conditionem, nihil esse inventurum, quod non aeque a iuvenilis roboris exsuperantia quam a verbosa lenitate senectutis absit. Adeo mira est ubique sententiarum, dictionis, numerorum vis et gravitas, pro loci cuiusque natura personarumque moribus nunc ad summam alacritatem concitata, nunc temperata ad eximiam mollitiem."

ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΕΠΙ ΚΟΛΩΝΩι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Τέκνον τυφλοῦ γέροντος Ἀντιγόνη, τίνας
χώρους ἀφίγμεθ', ἢ τίνων ἀνδρῶν πόλιν;
τίς τὸν πλανήτην Οἰδίπουν καθ' ἡμέραν
τὴν νῦν σπανιστοῖς δέξεται δωρήμασι;
5 σμικρὸν μὲν ἐξαιτοῦντα, τοῦ σμικροῦ δ' ἔτι
μεῖον φέροντα· καὶ τόδ' ἐξαρκοῦν ἐμοί.

V. 1 sqq. Egregie Sophocles Oedipum, quo magis ei auditorum animos in ipso fabulae exordio conciliaret, talem introduxit, ut non solum summis miseriis coopertus, sed etiam singulari animi generositate excellens appareret. Nam quo quis generosiore animo summa quibus premi eum apparet mala fert, eo magis nostram et misericordiam excitare et benevolentiam parare sibi solet.

V. 3 sq. καθ' ἡμέραν τὴν νῦν] Primo mane aut certe sobrius in lucum Eumenidum Oedipus delatus videtur fingi. Cf. v. 98—100.

V. 4. Schol.: σπανιστοῖς· εὐτελέσι. Id est vilibus et modicis, qualia mendicis dari solent. Locutionem δέχεσθαί τινα δωρήμασιν illustravit Abresch. ad Aesch. I. p. 603. Addo Xen. Anab. V, 5, 24: καὶ ξενίοις, ἢν μὲν ἔλθητε πρὸς τὴν Σινωπέων πόλιν, ἐκεῖ δεξόμεθα.

V. 6. Schol.: μεῖον φέροντα· βραχύτερον ἀποφερόμενον τοῦ αἰτηθέντος. οὐ γὰρ ὅσα αἰτεῖ τις λαμβάνει. De φέρειν, pro quo quispiam φέρεσθαι exspectaverit, vide Reisigium p. XXVII. Deinde advertendum ἐμοί est, quod Oedipus statim ante de se ut de alio loquitur. Verum simillima exempla attulit Lobeck. ad Ai. p. 263. not. ed. sec.

στέργειν γὰρ αἱ πάθαι με χὠ χρόνος ξυνὼν
μακρὸς διδάσκει καὶ τὸ γενναῖον τρίτον.
ἀλλ', ὦ τέκνον, θάκησιν εἴ τινα βλέπεις
10 ἢ πρὸς βεβήλοις, ἢ πρὸς ἄλσεσιν θεῶν,
στῆσόν με κἀξίδρυσον, ὡς πυθώμεθα,
ὅπου ποτ' ἐσμέν. μανθάνειν γὰρ ἥκομεν
ξένοι πρὸς ἀστῶν, χἂν ἀκούσωμεν τελεῖν.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

πάτερ ταλαίπωρ' Οἰδίπους, πύργοι μέν, οἳ

V. 9. Libri θάκοισιν. Quod dedi ex emendatione Seidleri est.

V. 11. πυθώμεθα ex Brunckii coni. cum Elmsleio scripsi. Libri πυθοίμεθα, quod frustra tuetur Matth. Gr. §. 518, 1. 4. p. 1183. explicans: πυθώμεθα. εἴθε δὲ πυθοίμεθα.

V. 7 sq. χὠ χρόνος ξυνὼν μακρὸς] I. e. καὶ ὁ χρόνος, ὃς ξύνεστί μοι, μακρὸς ὤν, nobis: und das Alter, in dem ich stehe, ein hohes. Cf. Matth. §. 277. b. Dicitur autem χρόνος saepe de aetate (cf. ad Philoct. 304.), et χρόνος μακρός, ut hoc loco, de senectute (cf. O. R. 963.). Itaque hoc dicit Oedipus: καὶ τὸ γῆρας, ᾧ ξύνειμι. De locutione ξύνεστί μοι γῆρας ad Ai. 330. diximus.

V. 8. καὶ τὸ γενναῖον τρίτον] De addito τρίτον confert Neuius 331. Ai. 1174. O. R. 581.

V. 10. Schol.: ἢ πρὸς βεβήλοις· βέβηλος τόπος ἐστὶν ὁ ἀκάθαρτος καὶ βατὸς πᾶσιν. Genere neutro dictum βεβήλοις esse sponte apparet; Grammat. in Bekk. Anecd. Gr. I. p. 323: ἀβέβηλος — βέβηλα δὲ ἐλέγετο τὰ μὴ ὅσια, μηδὲ ἱερά· οὕτω Σοφοκλῆς.

V. 11. στῆσόν με κἀξίδρυσον] Priore verbo finem eundi fieri, posteriore collocari se velle Oedipus significat. Monuit Iacobsius.

Ibid. ὡς πυθώμεθα] Nam nisi consedisset Oedipus, non poterat Antigona ab eo discedere, in quem locum venissent, exploratura.

V. 12. Schol.: μανθάνειν γὰρ ἥκομεν· εἰς γὰρ τοῦτο, φησίν, ἐληλύθαμεν, ἅτε δὴ ξένοι ὄντες, παρὰ τῶν ἀστῶν μανθάνειν, τί ἐστι πρακτέον ἡμῖν. Videtur Oedipus ex Atheniensibus, ad quorum urbem se versari sciebat (cf. v. 25.), de situ loci illius, in quo malorum finem consecuturus erat, cognoscere voluisse. Ignorabat enim, ut apparet e v. 38. 41 sq. 89 sqq., ad eum ipsum locum se iam pervenisse. De locutione ἥκομεν μανθάνειν cf. Matth. §. 532.

V. 13. χἂν] Id est καὶ ἂν. Eandem crasin Dindorfius admonet Marklandum Aristophani restituisse Thesmoph. 90: ἐκκλησιάσοντ' ἐν ταῖς γυναιξί, χἂν δέῃ λέξονθ' ὑπὲρ ἐμοῦ, similiterque Euripidem Heracl. 173. καὶ ὁ ἐν in χοὐν contraxisse.

V. 14—20. Nexus sententiarum hic est. Dixerat Oedipus: siste me hic aliquo in loco, ut discedere possis ab Atheniensibus exploratura, ubi situs sit locus ille, in quo excedere vita mihi fatale est. Cui respondet Antigona: Quum longius remota urbs Athenarum sit, quam ut

πόλιν στέφουσιν, ὡς ἀπ' ὀμμάτων, πρόσω·
χῶρος δ' ὅδ' ἱρός, ὡς σάφ' εἰκάσαι, βρύων
δάφνης, ἐλαίας, ἀμπέλου· πυκνόπτεροι δ'
εἴσω κατ' αὐτὸν εὐστομοῦσ' ἀηδόνες·
οὗ κῶλα κάμψον τοῦδ' ἐπ' ἀξέστου πέτρου·
μακρὰν γὰρ ὡς γέροντι προὐστάλης ὁδόν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

κάθιζέ νύν με καὶ φύλασσε τὸν τυφλόν.

V. 15. Recepi quod Wakefield. ad Virg. Ge. I, 71. et Doederl. in Spec. ed. Soph. p. 42. coniecerunt στέφουσιν pro vulgato στέγουσιν, quod mihi quidem satis ineptum videtur.

adiri nunc a te possit, qui maius iam, quam senem par est, iter confeceris, in hoc potius, in quo sumus, loco sedem nunc cape, ad considendum et aptissimo et iucundissimo. — Neque enim Antigona relicto Oedipo sola Athenas pergere potuit.

V. 14 sq. πύργοι μέν, οἳ πόλιν στέφουσιν] Id est, turres, quae urbem cingunt. Sic Ant. 122: ἔβα, πρίν ποθ' ἁμετέρων αἱμάτων γένυσιν πλησθῆναί τε καὶ στεφάνωμα πύργων πευκάενθ' Ἥφαιστον ἑλεῖν. Neque enim assentiar Fr. Iacobsio, qui, Πύργοι significant, inquit, ἀκρόπολιν in extrema parte urbis positam, satis longo intervallo ab eo loco, in quo Oedipus nunc commoratur. A porta Hippade, quae proxima est ad Colonum, usque ad arcem novem fere sunt stadia.

V. 15. ὡς ἀπ' ὀμμάτων] Quantum oculis coniicere licet. De locutione ἀπ' ὀμμάτων vide Matth. §. 396. not. 2. et §. 572. et nos ad Philoct. 60. De ὡς cum infinitivo coniuncto, intelligendum enim εἰκάσαι vel simile verbum est, cf. idem §. 545. et Rost. §. 122, 9. animadv. 3.

V. 16 sq. βρύων δάφνης] Cum genitivo iunctum βρύειν, quod plenum esse significat.

V. 17. πυκνόπτεροι δ'] I. e. πυκναὶ ἀηδόνες πτεροῦσαι, ut recte iam explicavit Elmsleius ad v. 718 sq., adferens Eur. Hippol. 68. εὐπατέρειαν αὐλάν, i. e. καλὴν πατρῴαν αὐλήν, et Iph. T. 1038. πατροκτόνου χερός, i. e. πατρῴας παιδοκτόνου χερός. Eodem modo fortasse explicandum est quod 1087. ed. meae positum, πυκνοστίκτων — ἐλάφων. Vide quae in Censura Ai. ab Lobeck. edit. p. 90 sq. exposui. De lusciniis cf. huius fab. v. 670 sq.

V. 19. κῶλα κάμψον] κάμπτειν κῶλα, γόνυ, significat sedere, quiescere. Vide Aesch. Prom. 32. [ihique Blomf. in gloss.] 396. Apollon. Rhod. I, 1174. BR. ἐπὶ πέτρου recte explicat Schol. ἐπὶ λιθίνου βάθρου. Cf. 101. βάθρον ἀσκέπαρνον.

V. 20. Schol.: προὐστάλης ὁδόν· προῆλθες μακροτέραν ὁδὸν ἢ ὡς ἥρμοζε γέροντι. De accusativo vide Rost. §. 104, 3. a., de dativo Matth. §. 388. a. Rost. §. 105, 2. adnot. 2.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

χρόνου μὲν οὕνεκ' οὐ μαθεῖν με δεῖ τόδε.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἔχεις διδάξαι ᾗ μ', ὅποι καθέσταμεν;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

τὰς γοῦν Ἀθήνας οἶδα, τὸν δὲ χῶρον οὔ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

πᾶς γάρ τις ἡὔδα τοῦτό γ' ἡμὶν ἐμπόρων.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ἀλλ' ὅστις ὁ τόπος, ᾗ μάθω μολοῦσά ποι;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ναί, τέκνον, εἴπερ ἐστί γ' ἐξοικήσιμος.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ἀλλ' ἔστι μὴν οἰκητός. οἶομαι δὲ δεῖν
οὐδέν· πέλας γὰρ ἄνδρα τόνδε νῷν ὁρῶ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἦ δεῦρο προστείχοντα κἀξορμώμενον;

V. 35. ὧν ex Elmsleii coniectura scripsi. Libri τῶν. At quamvis saepissime Sophocles articulo pro pronomine relativo usus

V. 22. Schol.: χρόνου μὲν οὕνεκ': τοῦ μὲν χρόνου οὐ σύνειμί σοι χάριν οὐ χρεία μαθεῖν, ὅτι τυφλὸς εἶ καὶ ὅτι δεῖ σε προμηθείας τυχεῖν. Vide ad El. 380.

V. 23. ὅποι καθέσταμεν] Latet in verbo motus significatio. Sic Eur. Or. 1330: ἀνάγκης δ' εἰς ζυγὸν καθέσταμεν, et Phoen. 1288: αἰχμὴν εἰς μίαν καθέσταμεν.

V. 24. Schol.: τὰς γοῦν Ἀθήνας οἶδα· ὅτι ἐν τῇ Ἀττικῇ ἐσμεν, οἶδα· τίς δέ ἐστιν οὗτος ὁ δῆμος, ἀγνοῶ.

V. 25. Schol.: ἡὔδα· ὅτι αὗται εἰσιν αἱ Ἀθῆναι. Ἐμπόρων δὲ ἀντὶ τοῦ ὁδοιπόρων. Vide ad Philoct. 534.

V. 28. Schol.: οἶομαι δὲ δεῖν οὐδέν· οὐ δεῖν τοῦ προσελθοῦσαν ἐρωτῆσαί με. ἰδοὺ γὰρ ἀνὴρ πάρεστι, παρ' οὗ εἰσόμεθα. καλῶς δὲ τὰ τῆς οἰκονομίας, ἵνα μὴ μόνος Οἰδίπους ἀπολειφθῇ. Cf. 500 sqq. De οὐδέν vide Matth. §. 414. not.

V. 31 sq. καὶ δὴ μὲν οὖν] De καὶ δή particulis ad El. 310. exposui, de μὲν οὖν cf. Matth. §. 625. — De ἀνὴρ ὅδε, ecce cum virum, vide eundem §. 264, 5.

V. 33. ἀκούων] Exspectaveris ἀκούσας, i. e. ἐπεὶ ἤκουσα. Sed vide ad Philoct. 257. Verbum finitum, ad quod participium referendum, omissum est, quia interrupta ab hospite Oedipi oratio est. De ὑπὲρ τ' ἐμοῦ pro ὑπὲρ ἐμοῦ τε cf. Ai. 53. O. R. 541. Philoct. 1294. et vide Matth. ad Eur. Hec. 459.

V. 34 sq. Schol.: σύνεχ' ἡμὶν αἴσιος· ὅτι αἴσιος ἡμῖν σκοπὸς ἀφίξαι, ὥστε φράσαι περὶ ὧν ἀγνοοῦμεν. Reisigius: σκοπός vocatur, non quo publice hoc munus speculandi ei

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

καὶ δὴ μὲν οὖν παρόντα· χῶ τι σοι λέγειν
εὔκαιρόν ἐστιν, ἔμφαφ', ὡς ἀνὴρ ὅδε.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ ξεῖν', ἀκούων τῆςδε τῆς ὑπέρ τ' ἐμοῦ
αὐτῆς θ' ὁρώσης, οὕνεχ' ἡμὶν αἴσιος
35 σκοπὸς προςήκεις ὧν ἀδηλοῦμεν φράσαι,

ΞΕΝΟΣ.

πρὶν νῦν τὰ πλείον' ἱστορεῖν, ἐκ τῆςδ' ἕδρας
ἔξελθ', ἔχεις γὰρ χῶρον οὐχ ἁγνὸν πατεῖν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

τίς δ' ἔσθ' ὁ χῶρος; τοῦ θεῶν νομίζεται;

ΞΕΝΟΣ.

ἄθικτος, οὐδ' οἰκητός. αἱ γὰρ ἔμφοβοι
40 θεαί σφ' ἔχουσι, Γῆς τε καὶ Σκότου κόραι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

τίνων τὸ σεμνὸν ὄνομ' ἂν εὐξαίμην κλύων;

sit, tamen nunquam id fecit nisi praecedente vocali, veluti huius fab. 161. 304. 747. 1258. Cf. Matth. §. 292.

demandatum fuerit, sed quia fortuitu observaverat et primus animadverterat. Ita breviter idem ostenditur a choro 297: σκοπὸς δέ νιν, ὃς κἀμὲ δεῦρ' ἔπεμπεν, οἴχεται στελῶν.

V. 36. τὰ πλείονα] I. e. plura illa, quae te dicturum esse video. Sic Philoct. 576: μή νύν μ' ἔρη τὰ πλείονα. Cf. Matth. §. 266. not.

V. 37. οὐχ ἁγνὸν πατεῖν] I. e. χῶρον ὃν πατεῖν οὐχ ἁγνόν ἐστι, non iustum, religioni non conveniens, ut dicimus δίκαιός εἰμι παθεῖν et similia. Eur. Iph. T. 1045: βρέτας θιγεῖν ὅσιόν ἐστ' ἐμοὶ μόνῃ. SEIDL. De activo vide Matth. §. 535. not. et Elmsl. ad Heracl. 1011. p. 151.

V. 38. τοῦ θεῶν νομίζεται] Cf. Ant. 738: οὐ τοῦ κρατοῦντος ἡ πόλις νομίζεται;

V. 39. ἄθικτος, οὐδ' οἰκητός] Sic Phil. 2. ἄστεικτος, οὐδ' οἰκουμένη. Loquitur hospes de loco Furiis sacro. Supra Antigone de omni, quam conspiciebat, regione dixerat, quam habitatam inde coniecerat, quod virum quendam prope viderat.

V. 39 sq. αἱ γὰρ ἔμφοβοι — κόραι] Furiae, de quibus vide Heyn. ad Apollod. p. 13., Böttiger. in Furienmaske, Hirtii Bilderbuch für Mythologie etc. Vol. II. p. 201 sqq. BOTH. Adde qui plurimis de iis disputavit Thudichum., interpretem vernaculum huius fabulae, p. 279—281. — De σφε pronomine vide Matth. §. 147. a. 8.

V. 41. τίνων — κλύων] Breviter dictum hoc sensu: quae vocantur? ut audito earum sancto nomine invocare eas possim. De κλύων vide ad v. 33.

ΞΕΝΟΣ.

τὰς πάνθ' ὁρώσας Εὐμενίδας ὅ γ' ἐνθάδ' ἂν
εἴποι λεώς νιν· ἄλλα δ' ἀλλαχοῦ καλά.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἀλλ' ἵλεῳ μὲν τὸν ἱκέτην δεξαίατο·
ὡς οὐχ ἕδρας γῆς τῆσδ' ἂν ἐξέλθοιμ' ἔτι.

ΞΕΝΟΣ.

τί δ' ἔστι τοῦτο;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ξυμφορᾶς ξύνθημ' ἐμῆς.

V. 42. Cum Brunckio ἂν scripsi. Libri vitiose ὤν.

V. 45. Pro ὥστ', quod libri habent, et Scholiasta auctore, qui adnotat: ἐγὼ γὰρ οὐκ ἀναστήσομαι ἐντεῦθεν, et sententia flagitante, cum Elmsleio ὡς restitui. Nam ὥστε si scriberetur, hoc poeta diceret: itaque fretus tutela harum etc. At non quod tutela earum confidebat, sed quod ab Apolline responsum tulerat, vitam ibi finire fatale sibi esse, Oedipus ex hoc loco unquam se exiturum negavit. Accedit, quod insolentissime ὥστε po-

V. 43. εἴποι λεώς νιν] De νίν, i. e. αὐτάς, cf. Matth. §. 146. Tum Scholiasta: ἄλλα δ' ἀλλαχοῦ καλά· παρ' ὅσον ἄλλοι ἄλλοις ὀνόμασι καλοῦσιν αὐτάς. ἄλλα ὀνόματα παρ' ἄλλοις καλὰ νομίζεται, παρ' ἡμῖν δὲ τοῦτο, τὸ ὀνομάζειν αὐτὰς Εὐμενίδας. Cf. Plutarch. Themist. c. 27: ὦ ξένε, νόμοι διαφέρουσιν ἀνθρώπων· ἄλλα δ' ἄλλοις καλά· καλὸν δὲ πᾶσιν τὰ οἰκεῖα κοσμεῖν καὶ σώζειν.

V. 44. ἀλλ' ἵλεῳ μὲν] De μέν particulae significatu ad Antig. 628. monui.

V. 45. ἕδρας γῆς τῆς δε] Simillime Eur. Hel. 797: ὁρᾷς τάφου τοῦδ' ἀθλίους ἕδρας ἐμάς; Alia exempla attulit Reisig. ad hunc locum p. 181. et Matth. §. 380. not. 3.

V. 46. Schol.: τί δ' ἔστι τοῦτο· ἀντὶ τοῦ διὰ τί οὐκ ἀνίστασαι;

Ibid. ξυμφορᾶς ξύνθημ' ἐμῆς] I. e. haec est fati mei constituta lex (*Bestimmung mit dem Nebenbegriff des Vertrags*); conf. Synes. Epist. 105: ὑποδύσομαι τὴν ἀνάγκην καὶ ὡς θεῶν ξύνθημα καταδέξομαι. SEIDL. Recte; hoc enim dicit Oedipus: non surgo, quia hoc fatum meum est a deo constitutum (cf. ad Philoct. 1096 sq.) sive praedictum, ut in hoc quem occupavi loco vitam finiam. Cf. v. 84—91.

V. 47 sq. τοὐξανιστάναι — θάρσος] Intelligendum σὲ esse apparet. Ceterum θάρσος ἐστί μοι sive θάρσος ἔχω cum infinitivo iunctum etiam Phil. 596: οὗτος γὰρ πλέον τὸ θάρσος εἶχε θατέρου δρᾶσειν τάδε, ad quem locum vide quae adnotavimus.

V. 48. Schol.: πρίν γ' ἂν ἐνδείξω· ἕως οὗ τῇ πόλει ἐνδείξω, τί χρὴ ποιεῖν.

V. 49 sq. μή μ' ἀτιμάσῃς

ΞΕΝΟΣ.

ἀλλ' οὐδ' ἐμοί τοι τοὐξανιστάναι πόλεως
δίχ' ἔστι θάρσος, πρίν γ' ἂν ἐνδείξω, τί δρῶ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

πρός νυν θεῶν, ὦ ξεῖνε, μή μ' ἀτιμάσῃς,
τοιόνδ' ἀλήτην, ὧν σε προστρέπω φράσαι.

ΞΕΝΟΣ.

σήμαινε, κοὐκ ἄτιμος ἔκ γ' ἐμοῦ φανεῖ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

τίς δ' ἔσθ' ὁ χῶρος δῆτ', ἐν ᾧ βεβήκαμεν;

ΞΕΝΟΣ.

ὅσ' οἶδα κἀγὼ πάντ' ἐπιστήσει κλύων.

situm esset pendens ab ea sententia, quae nec enuntiata est, nec suppleri recte potest, excipient me propitiae. — Tum pro γῆς nomine, quod inutile videretur, quidam γέ particulam posuerunt, quam alienissimam ab hoc loco esse intelligent qui, quid γέ significet, sciunt.

V. 47. Ex Seidleri coniectura scripsi οὐδ' ἐμοί τοι. Libri οὐδὲ μέντοι.

— ὧν σε πρ. φράσαι] Id est μή μ' ἀτιμάσῃς τούτων, ἃ σε φράσαι ἱκετεύω, sive μή μ' ἀτιμάσῃς φράσαι ταῦτα, ἃ σε φράσαι ἱκετεύω, ut Eur. Herc. f. 609: οὐκ ἀτιμάσω θεοὺς προσειπεῖν. Vide ad O. R. 788. (761.): καί μ' ὁ Φοῖβος ὧν μὲν ἱκόμην ἄτιμον ἐξέπεμψεν, et Matth. §. 338. Adde huius fab. 1273. 1278. — Recte Hermannus: τοιόνδε dicit, quod et senex et caecus et egenus est.

V. 52. τίς δ' ἔσθ' ὁ χῶρ. δῆτ'] Recte iunguntur δέ et δῆτα, ubi oratio redit ad ea, quae aliquanto ante dicta erant. Eur. Phoen. 423: τί θηρσὶ δ' ὑμᾶς δῆτ' Ἄδραστος εἴκασεν; HERM. Addit Doederl. Aesch. Sept. c. Th. 813: αὐτὸς δ' ἀναλοῖ δῆτα etc. et Lucian. T. III. p. 108. Bip.: δρᾷς δὲ δῆτα etc.

Ibid. ἐν ᾧ βεβήκαμεν] Non ivi, sed quod ex eo consequitur, quod quis ivit in aliquem locum, versor βέβηκα et hic significat et 1359: ὅτ' ἐν πόνῳ ταὐτῷ βεβηκὼς τυγχάνεις κακῶν ἐμοί. Adde 313, 613, 1052, 1684. El. 979. Ant. 67. Trach. 41. Sic πέφευγα saepe non tam effugi quam liber sum denotat. Vide ad O. R. 361.

V. 53. ὅσ' οἶδα κἀγώ] Nos potius exspectemus ὅσα οἶδα ἐγὼ καὶ σὺ ἐπιστήσει. Sed illud Graecis idem valebat. In talibus enim vel bis ponunt καί, ut Xen. Cyrop. V, 1, 23: ὅπως καὶ γιγνώσκετε, οὕτω καὶ ποιεῖτε, vel eodem loco, quo nos ponimus, vel denique καί in eo membro ponunt, ubi nos omittimus, in eo autem omittunt, ubi nos ponimus. Sic 77: αὐτοῦ μέν', οὔπερ κἀφάνης, i. e. ubi apparuisti, ibi etiam mane. Xen. Cyrop. IV, 2, 22: στρατεύονται μεθ' ὧνπερ καὶ οἰκοῦσι, i. e. μεθ' ὧνπερ οἰκοῦσι, μετὰ τούτων καὶ στρατεύονται, si quidem ad nostram loquendi rationem Graecam locutionem accommodare vo-

χῶρος μὲν ἱερὸς πᾶς ὅδ' ἔστ· ἔχει δέ νιν
55 σεμνὸς Ποσειδῶν· ἐν δ' ὁ πυρφόρος θεὸς
Τιτὰν Προμηθεύς· ὃν δ' ἐπιστείβεις τόπον,
χθονὸς καλεῖται τῆςδε χαλκόπους ὁδός,
ἔρεισμ' Ἀθηνῶν· οἱ δὲ πλησίοι γύαι
τόνδ' ἱππότην Κολωνὸν εὔχονται σφίσιν
60 ἀρχηγὸν εἶναι, καὶ φέρουσι τοὔνομα
τὸ τοῦδε κοινὸν πάντες ὠνομασμένοι.
τοιαῦτά σοι ταῦτ' ἐστίν, ὦ ξέν', οὐ λόγοις
τιμώμεν', ἀλλὰ τῇ ξυνουσίᾳ πλέον.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἦ γάρ τινες ναίουσι τούςδε τοὺς τόπους;

ΞΕΝΟΣ.

65 καὶ κάρτα, τοῦδε τοῦ θεοῦ γ' ἐπώνυμοι.

lueris. Xen. An. VII, 7, 47. SEIDL. Conf. huius fab. 870. οἷον κἀμέ. Ai. 525: Αἴας, ἔχειν σ' ἂν οἶκτον, ὡς κἀγώ, φρενὶ θέλοιμ' ἄν. El. 1301: ἀλλ', ὦ κασίγνηθ', ὧδ', ὅπως καὶ σοὶ φίλον, καὶ τοὐμὸν ἔσται τῇδε. Adde Seidler. ad Eurip. Iph. T. 577. Rost. §. 134, 5. e. a.

V. 54. ἔχει δέ νιν — Ποσειδῶν] Eodem sensu hic ἔχει usurpatum, quo v. 39 sq. et Trach. v. 200. Cf. Blomf. ad Aesch. Sept. adv. Th. gloss. 69.

V. 55—60. σεμνὸς Ποσειδῶν — εὔχονται σφίσιν ἀρχηγὸν εἶναι] Ad intelligendum hunc locum vide quae in Argum. p. 21 sq. exposita sunt. De ἐν δέ cf. quae ad El. 700. exposuimus. — De voc. ἀρχηγός vide Blomf. ad Aesch. Agam. gloss. 250.

V. 60 sq. καὶ φέρουσι τοὔνομα — ὠνομασμένοι] τοὔνομα non minus pertinet ad φέρουσι, quam ad ὠνομασμένοι. Plena locutio esset: φέρουσι τὸ τοῦδε ὄνομα, ὠνομασμένοι αὐτό. Eur. Ion. 800: ὄνομα δὲ ποῖον αὐτὸν ὀνομάζει πατήρ; coll. Hel. 1209. SEIDL. Adde Phil. 605. (597.). Ceterum πάντες non tam ad γύαι quam ad homines, qui incolunt γύας, referendum esse sponte apparet.

V. 62. τοιαῦτά σοι ταῦτ' ἐστίν] Talia haec sunt, de quibus ex me quaesivisti, i. e. his dis sunt haec, de quibus quaeris, loca sacra. Cf. El. 761.

V. 62 sq. οὐ λόγοις — πλέον] Hoc dicit, illorum honorem deorum non verbis, sed magis re factisque declarari; quae est vera religionis sanctitas. Est enim usitata Graecis oppositio, quum verborum nomine inanitatem significant, velut 382 sq. et Aesch. Prom. 1079: καὶ μὴν ἔργῳ κοὐκ ἔτι μύθῳ χθὼν σεσάλευται. Facta autem cernuntur in ipsa praesentia cultorum, ubi sacro versantur in loco. Ita ξυνουσία 647. est ἡ ἐνταῦθα διατριβή. Recte igitur Schol. ad hunc locum: τῇ ξυνουσίᾳ· τῷ ἔργῳ, τῇ πείρᾳ πλέον τιμώμενα, οὐ τοῖς λόγοις. REISIG. Iacobsius verba sic interpretanda censet: ἔργοις πλέον ἢ λόγοις τιμώμενα, ita ut integra oratio haec foret: οὐ μό-

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἄρχει τις αὐτῶν, ἢ 'πὶ τῷ πλήθει λόγος;

ΞΕΝΟΣ.

ἐκ τοῦ κατ' ἄστυ βασιλέως τάδ' ἄρχεται.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

οὗτος δὲ τίς λόγῳ τε καὶ σθένει κρατεῖ;

ΞΕΝΟΣ.

Θησεὺς καλεῖται, τοῦ πρὶν Αἰγέως τόκος.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

70 ἆρ' ἄν τις αὐτῷ πομπὸς ἐξ ὑμῶν μόλοι;

ΞΕΝΟΣ.

ὡς πρὸς τί λέξων ἢ καταρτύσων μολεῖν;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὡς ἂν προσαρκῶν σμικρὰ κερδάνῃ μέγα.

νον λόγοις, ἀλλὰ καὶ ἔργοις, καὶ τούτοις πλέον.

V. 64. τούσδε τοὺς τόπους] De toto pago intelligendum est; v. 39. de solo Eumenidum luco sermo fuerat.

V. 65. καὶ κάρτα] I. e. μάλιστα. Sic 301: καὶ κάρθ', ὅταν κέρ τοὔνομ' αἴσθηται τὸ σόν. — Verbo τοῦ θεοῦ Κολωνὸν significari manifestum est. Hinc Schol.: ἐκώνυμοι· Κολωνιᾶται καλούμενοι. De genitivo, quocum iunctum hoc nomen, cf. 1321. (1316.).

V. 66. ἢ 'πὶ τῷ πλήθει λόγος] In re publica enim oratio imperii potestatem tenet, libertatemque eius constituit. HEISIG. Immo λόγος est summa potestas, quae in legibus rogandis iubendisque cernitur. λόγος et νόμος iunguntur ut antecedens et consequens. Vide Markl. ad Max. Tyr. IX. 1. p. 151. IACOBS.

V. 68. οὗτος δὲ — κρατεῖ;] I. e. τίς δὲ οὗτός ἐστιν ὁ λόγῳ τε καὶ σθένει, i. e. βουλῇ τε καὶ ῥώμῃ (nobis mit Rath und That) κρατῶν; Apte confert Doederl. Eur. Iph. A. 1020 sq.: στρατός τ' ἂν οὐ μέμψαιτό μ', εἰ τὰ πράγματα λελογισμένως πράσσοιμι μᾶλλον ἢ σθένει.

V. 70. ἆρ' ἄν τις αὐτῷ — μόλοι;] Poetarum proprium est verba veniendi cum nudo dativo iungere. Exempla collegit Matth. §. 388. d. et §. 401. III. — Dicit autem hoc Oedipus: accedatne aliquis vestrum ad eum, ut huc deducat? Significatio enim adducendi inest in substantivo πομπός, quod errant qui nuntii significatu positum hic esse arbitrantur.

V. 71. ὡς πρὸς τί — μολεῖν;] Certum est ὡς πρὸς τί coniungendum cum verbo μολεῖν esse. Itaque sensus hic est: cuius rei caussa ut adveniat iussurus an compositurus? Brevitati enim studuit poeta hoc dicens: cuius rei caussa adduci eum iubes? Iuberene simpliciter me vis, ut adveniat, an argumenta afferre, quibus persuadeatur ei, ut adveniat? De locutione ὡς πρὸς τί, idem fere atque τίνος πράγματος χάριν significante, cf. Elmsleius ad h. l. et Matth. §. 628, 3.

V. 72. ὡς ἂν — κερδάνῃ

ΞΕΝΟΣ.

καὶ τίς πρὸς ἀνδρὸς μὴ βλέποντος ἄρκεσις;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὅσ' ἂν λέγωμεν, πάνθ' ὁρῶντα λέξομεν.

ΞΕΝΟΣ.

75 οἶσθ', ὦ ξέν', ὡς νῦν μὴ σφαλῇς; ἐπείπερ εἶ
γενναῖος ὡς ἰδόντι, πλὴν τοῦ δαίμονος,
αὐτοῦ μέν', οὗπερ κἀφάνης, ἕως ἐγὼ
τοῖς ἐνθάδ' αὐτοῦ μὴ κατ' ἄστυ δημόταις
λέξω τάδ' ἐλθών. οἵδε γὰρ κρινοῦσί σοι,
80 ἢ χρή σε μίμνειν, ἢ πορεύεσθαι πάλιν.

V. 78. Recte Brunck., quamvis contra libros, τοῖς pro τοῖσδ' scripsit, probatus a Reisig. et Elmsleio. τοῖσδ' ἐνθάδ' αὐτοῦ Graecum esse non verbis, sed exemplis demonstrandum est.

V. 79. κρινοῦσί σοι ex La et Paris. F. manu sec. restitui. Inepte vulgo κρινοῦσί γε.

μέγα] μέγα κερδαίνειν breviter dictum pro μέγα κέρδος κερδαίνειν. Vide ad O. R. 259. Rost. §. 104. not. 7.

V. 73. καὶ τίς etc.] Sic 1439. Similis est καὶ πῶς particularum usus.

V. 74. πάνθ' ὁρῶντα λέξομεν] Ludit Oedipus tum hic tum postea itidem in oculorum caecitate sua, quae mentis perspicacitate compensetur. Hoc igitur dicit: quaecunque dicemus, lumine dicemus praedita, id est consilii plena. REISIG.

V. 75. οἶσθ' — ὡς νῦν μὴ σφαλῇς;] Dicunt Graeci οἶσθ' ὡς ποίησον [vid. ad O. R. 524. meae ed.], fac, scin quomodo? quod si negative exprimere volueris, non poteris aliter, quam sic: οἶσθ' ὡς μὴ ποιήσῃς, per coniunctivum. Nam μὴ ποίησον Graeci dicere non solent. Sensus: scin, hospes, quid faciendum tibi sit, ut ab errore et peccato vacuus maneas? SEIDL.

V. 76. γενναῖος — πλὴν τοῦ δαίμονος] I. e. κακοδαίμων μέν, γενναῖος δέ. Referendum δαίμων ad caecitatem et mendicitatem. Similis sententia est apud Eur. Iph. A. 1403: τὸ μὲν σόν, ὦ νεᾶνι, γενναίως ἔχει· τὸ τῆς τύχης δὲ καὶ τὸ τῆς θεοῦ νοσεῖ. — ὡς ἰδόντι proprie est ut es ei, qui te viderit, id est secundum eius iudicium, qui te viderit. Cf. Matth. §. 388. a. Rost. §. 105. et huius fab. 807.

V. 77. αὐτοῦ μέν', οὗπερ κἀφάνης] Cohaerent haec cum antecedentibus ita: hospes, ne facias, quod tibi perniciosum sit, quoniam quidem generosus, quamvis miser videris, suadeo tibi, ut maneas eo in loco, in quem venisti.

V. 78. τοῖς ἐνθάδ' αὐτοῦ] Apte confert Reisigius Eupolin apud Stobaeum IV, 33: ἢν δέ τις τῶν ἐνθάδ' αὐτοῦ μηδὲν χεῖρον φρονῶν ἐπιτιθῆται τῇ ποιήσει, πάνυ δοκεῖ κακῶς φρονεῖν.

V. 79. λέξω] Coniunctivum esse iam Seidler. monuit. — Versu seq. de ἢ χρή, i. e. πότε-

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ τέκνον, ἦ βέβηκεν ἡμὶν ὁ ξένος;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

βέβηκεν, ὥςτε πᾶν ἐν ἡσύχῳ, πάτερ,
ἔξεςτι φωνεῖν, ὡς ἐμοῦ μόνης πέλας.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ πότνιαι δεινῶπες, εὖτε νῦν ἕδρας
πρώτων ἐφ' ὑμῶν τῆςδε γῆς ἔκαμψ' ἐγώ,
Φοίβῳ τε κἀμοὶ μὴ γένηςθ' ἀγνώμονες,
ὅς μοι, τὰ πόλλ' ἐκεῖν' ὅτ' ἐξέχρη κακά,
ταύτην ἔλεξε παῦλαν ἐν χρόνῳ μακρῷ,
ἐλθόντι χώραν τερμίαν, ὅπου θεῶν

V. 80. Pro ἦ χρή, quod in codd. est, Brunck. et Hermannus ex editt. Triclin. εἰ χρή restituerunt. Hermannus quae contra Elmsleium ad Eur. Med. 480. disputavit maximam partem satis infirma sunt.

ρον sive εἰ χρή, vide Elmsl. ad Eur. Med. 480. Tum κρίνειν τινί eodem fere sensu dictum est, quo δικάζειν τινί dici solere constat.

V. 81. βέβηκεν ἡμὶν] De dativo ethico vid. Matth. §. 389. f.

V. 82. ἐν ἡσύχῳ] Id enim exoptatum erat Oedipo, ut preces suae nullius voce interpellarentur. Atque hoc scite instituit poeta, quo simul spectatores fabulae summam tranquille cognoscerent. REISIG.

V. 83. ὡς ἐμοῦ μόνης πέλας] Id est sic existimanti, me prope esse. Vide quae ad O. R. 11. adnotavimus.

V. 84. Schol.: ὦ πότνι', ὦ δεινῶπες· τὸ ἐντελὲς ὦ πότνιαι. ὁ δὲ νοῦς οὕτως· ἐπειδὴ ἦλθαν πρὸς ὑμᾶς, μὴ ἐναντιωθῆτέ μοι καὶ τῷ χρήσαντί με Ἀπόλλωνι. — εὖτε· ὅτε, ἐπειδή. Cf. huius fab. 1229. (1224.). Ai. 716. Philoct. 1099.

V. 84 sq. εὖτε — ἔκαμψ' ἐγώ] Hoc dicit: quum vos primae huius terrae sitis, in quarum sedibus consedi.

V. 86. Schol.: ἀγνώμονες· ἐναντιογνώμονες, ἀσύγγνωστοι. Neuius confert Trach. 473. 1266. Buttm. Ind. in Demosth. Mid.

V. 87. ἐξέχρη] Vaticinatus est. Simplex χρῇ hoc sensu El. 35., passivum ἐχρήσθη hac ipsa fabula 355. usurpatum est.

V. 88. ἐν χρόνῳ μακρῷ] Post longum tempus. Vide quae ad Phil. 233. adnotavimus. — παῦλαν, sc. τῶν κακῶν.

V. 89 sqq. ἐλθόντι χώραν τερμίαν etc.] Extremam regionem me venturum esse, ubi venerandarum dearum sedem et hospitium nactus essem, i. e. extremam, ad quam mihi proficiscendum esset, regionem eam fore, quam Eumenides tenerent, et hic me finiturum esse aerumnosam vitam. Pro ἐλθόντι, quod ad κάμψειν v. 91. referendum, exspectaveris cum Elmsleio ἐλθόντα; sed recte se habet scriptura vulgata.

90 σεμνῶν ἕδραν λάβοιμι καὶ ξενόστασιν,
ἐνταῦθα κάμψειν τὸν ταλαίπωρον βίον,
κέρδη μὲν οἰκήσαντα τοῖς δεδεγμένοις,
ἄτην δὲ τοῖς πέμψασιν, οἵ μ' ἀπήλασαν·
σημεῖα δ' ἥξειν τῶνδέ μοι παρηγγύα,
95 ἢ σεισμόν, ἢ βροντήν τιν', ἢ Διὸς σέλας.
ἔγνωκα μέν νυν, ὥς με τήνδε τὴν ὁδὸν
οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐ πιστὸν ἐξ ὑμῶν πτερὸν
ἐξήγαγ' ἐς τόδ' ἄλσος. οὐ γὰρ ἄν ποτε
πρώταισιν ὑμῖν ἀντέκυρσ' ἀδοιπορῶν,
100 νήφων ἀοίνοις, κἀπὶ σεμνὸν ἑζόμην
βάθρον τόδ' ἀσκέπαρνον. ἀλλά μοι, θεαί,

V. 96. μέν νυν ipse scripsi. Vulgo male μὲν νῦν. Aliena enim temporis significatio ab hoc loco.

V. 105. Nescio, an scripserit Sophocles μόχθους λατρεύων τοὺς ὑπερτάτους βροτῶν. Vide quae in Censura Ai. ab Lobeck.

V. 91. κάμψειν τὸν ταλ. βίον] Confert Musgr. Eur. Hipp. 87: τέλος δὲ κάμψαιμ', ὥσπερ ἠρξάμην. βίου. Adde eiusd. Hel. 1666: ὅταν δὲ κάμψῃς καὶ τελευτήσῃς βίον, et El. 956: πρὶν ἂν πέλας γραμμῆς ἵκηται καὶ τέλος κάμψῃ βίου.

V. 92 sq. κέρδη μὲν οἰκήσαντα — ἄτην δὲ] Insolentior locutio κέρδη et ἄτην οἰκεῖν τινι, a nemine dum interpretum, quod sciam, recte explanata, adnumeranda iis locutionibus est, de quibus in Censura Ai. ab Lobeck. edit. p. 60 sqq. exposui. Itaque hoc dicit Oedipus: οἴκησιν οἰκήσαντα κερδαλέαν μὲν τοῖς δεδεγμένοις, ἀτηρὰν δὲ τοῖς πέμψασιν. De re cf. v. 621. et 626 sqq.: κοὔποτ' Οἰδίπουν ἐρεῖς ἀχρεῖον οἰκητῆρα δέξασθαι τόπων τῶν ἐνθάδε.

V. 96 sqq. τήνδε τὴν ὁδὸν — ἐξήγαγ' ἐς τόδ' ἄλσος] Similiter etiam prosaici scriptores loquuntur, veluti Xenoph. Hellen. I, 2, 11: ἐξῆλθον δέ τινας καὶ ἄλλας ἐξόδους τοῦ χειμῶνος ἐς τὴν ἤπειρον. Illic enim quemadmodum ἔξοδον ἐξελθεῖν dictum est, eodem modo hic ὁδὸν ἐξάγειν positum, coll. iis, quae in Censura Ai. ab Lobeck. edit. p. 59 sqq. exposui.

V. 97. οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐ] Sine dubio. Philoct. 195 sq.: καὶ νῦν ἃ πονεῖ δίχα κηδεμόνων, οὐκ ἔσθ' ὡς οὐ θεῶν τον μελέτῃ, sc. πονεῖ.

Ibid. πιστὸν ἐξ ὑμῶν πτερὸν] πτερόν est οἰωνός eo significatu, quo denotat auspicium. Accipiendum autem metaphorice pro impulsu, ductu, quemadmodum etiam Latini auspicii verbo utuntur. πιστόν passive significat haud fallax, cui confidere quis possit, quod non decipiat. ἐξ ὑμῶν, quod vos auctores habet. SEIDL.

V. 100. νήφων ἀοίνοις] Aquam enim mulsam sine vino libabant Eumenidibus; cf. 158—160. 481. et Pausaniam II, 11. Quare Aeschylus Eumen. 107. earum χοὰς ἀοίνους, νηφάλια μειλίγματα nominat. Νηφάλιαι enim libationes dicebantur quae vino carerent; quo de agitur copiose a Scholiasta ad h. locum. REISIG.

βίου κατ' ὀμφὰς τὰς Ἀπόλλωνος δότε
πέρασιν ἤδη καὶ καταστροφήν τινα,
εἰ μὴ δοκῶ τι μειόνως ἔχειν, ἀεὶ
105 μόχθοις λατρεύων τοῖς ὑπερτάτοις βροτῶν.
ἴτ', ὦ γλυκεῖαι παῖδες ἀρχαίου Σκότου,
ἴτ', ὦ μεγίστης Παλλάδος καλούμεναι
πασῶν Ἀθῆναι τιμιωτάτη πόλις,
οἰκτείρατ' ἀνδρὸς Οἰδίπου τόδ' ἄθλιον
110 εἴδωλον· οὐ γὰρ δὴ τόδ' ἀρχαῖον δέμας.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

σίγα. πορεύονται γὰρ οἵδε δή τινες
χρόνῳ παλαιοί, σῆς ἕδρας ἐπίσκοποι.

edit. p. 84 sq. exposui. Certe λατρεύειν μόχθοις vel πόνοις alibi nunquam dictum esse videtur. Neque apte comparaveris v. 283: ἔργοις ἀνοσίοις ὑπηρετῶν.

V. 110. Aldina τό γ', quod nescio an praestet.

Ibid. Schol.: καὶ πὶ σεμνὸν ἐζόμην· ὃ ἄνω εἶπεν (19.), τοῦδ' ἐπ' ἀξέστου πέτρου. Ἀσκέπαρνον δὲ τὸν ἄγλυφον καὶ ἀπελέκητον καὶ ἄξεστον, οὐκ εἰργασμένον.

V. 103. πέρασιν] gl. τελείωσιν. BR. De καταστροφὴν comparant Thucyd. II, 46., ubi Scholiasta θάνατος explicat.

V. 104. εἰ μὴ δοκῶ τι μειόνως ἔχειν] Recte haec Hermannus interpretatus est ita: nisi forte vilior vobis esse videor, quam cui hoc beneficium concedatis, quum quae extrema sunt hominum mala sustineam.

V. 106. Schol.: ἴτ', ὦ γλυκεῖαι· εὐφήμως τὰς Ἐρινύας γλυκείας φησίν, ἵνα μὴ πικραὶ αὐτῷ γένωνται. Rectius, ut videtur, Iacobsius γλυκείας appellare Oedipum deas putat, per quas se ad τὸν γλυκὺν λιμένα malorum suorum deductum iri speret.

V. 107. Παλλάδος καλούμεναι] Coniunctum participium cum genitivo eadem ratione, qua supra 65. τοῦδε τοῦ θεοῦ γ' ἐπώνυμοι dictum. Cf. Eur. Ion. 8: ἔστιν γὰρ οὐκ ἄσημος Ἑλλήνων πόλις, τῆς χρυσολόγχου Παλλάδος κεκλημένη.

V. 109 sq. ἀνδρὸς Οἰδίπου etc.] Hermannus ad El. 45 hoc sic intelligendum monet, quasi dictum sit Οἰδίπου τόδε εἴδωλον ἀνδρός, hanc speciem viri, quae sola reliqua est Oedipo. Quae ratio mihi quidem non probatur. Omnino non intelligo, quomodo apte ἀνδρὸς Οἰδίπου coniungi hic potuerit. Dissimilia enim sunt exempla quaecunque ad illustrandum hunc locum editores attulerunt. Itaque nescio, an corrupta verba sint scribendumque τοῦδε δή sit pro Οἰδίπου.

V. 111. πορεύονται γὰρ οἵδε] I. e. πορεύονται γὰρ ὧδε, proficiscuntur enim huc. Sic 723: ἄσσον ἔρχεται Κρέων ὅδ' ἡμῖν. Antig. 155: ἀλλ' ὅδε γὰρ δὴ βασιλεὺς χώρας — χωρεῖ. Alia exempla attulit Matth. §. 471, 12.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

σιγήσομαί τε, καὶ σύ μ' ἐξ ὁδοῦ πόδα
κρύψον κατ' ἄλσος, τῶνδ' ἕως ἂν ἐκμάθω
115 τίνας λόγους ἐροῦσιν. ἐν γὰρ τῷ μαθεῖν
ἔνεστιν ηὐλάβεια τῶν ποιουμένων.

(στροφὴ α'.)

ΧΟΡΟΣ.

Ὅρα.
τίς ἄρ' ἦν; ποῦ ναίει;
ποῦ κυρεῖ ἐκτόπιος συθεὶς
120 ὁ πάντων ὁ πάντων ἀκορέστατος;

V. 113. In edit. rec. Hermannus σύ μου 'ξ ὁδοῦ scripsit.
V. 121 sq. προςπεύθου, λεύσσέ νιν, προςδέρκου παντάχῃ ex Hermanni coni. dedi. Libri λεύσσατ' αὐτόν, προςδέρκου,

V. 113. καὶ σύ μ' ἐξ ὁδοῦ πόδα κρύψον etc.] Apte comparant ποῖ μ' ὑπεξάγεις πόδα in Eur. Hec. 807. Pors. Audacius tamen hoc Sophoclis est, quia magis recondita ducendi notio in verbo κρύψον. Explicatius dicas: ἄγουσα πόδα ἐμὸν ἐξ ὁδοῦ κρύψον με κατ' ἄλσος. HERM. Similiter κρύπτειν usurpatum huius fab. 1551 sq. τὸν τελευταῖον βίον κρύψων παρ' Ἅιδην. Praeterea confer 314. et Matth. §. 421. not. 3. Rost. §. 104, 6.

V. 114 sq. τῶνδ' ἕως ἂν — ἐροῦσιν] Id est ἕως ἂν ἐκμάθω, τίνας οἶδε λόγους ἐροῦσιν. Sic 135 sqq.: ὃν ἐγὼ — γνῶναι ποῦ μοί ποτε ναίει. Conf. Rost. §. 122, 8. et not. 2.

V. 115. ἐν γὰρ τῷ μαθεῖν etc.] Hoc dicit: caute et tute aget qui rebus omnibus diligenter exploratis ad agendum accedet.

V. 118. τίς ἄρ' ἦν;] Mirum est paene omnes editores ἦν pro ἐστὶ positum putasse, non recordantes τίς ἄρ' ἐστί tum tantum chorum dicere potuisse, si conspexisset Oedipum. Nunc vero quum non videant eo in loco hominem, in quo se offensuros eum esse admoniti erant, quum in nemus se abscondisset, profecto quis fuisset, quem locum sacrum occupasse audiverant, quaerere eos conveniebat. Ceterum ναίειν notum est saepe sic usurpari a poetis, ut versari significet. Sic 137. Trach. 99. Eodem modo οἰκεῖν usurpatur. Vide huius fab. 1336. (1331.). Cf. Seidl. ad Eur. El. 302. De correpta penultima vide Matth. §. 23. b.

V. 119. ἐκτόπιος συθεὶς] I. e. ἐκ τοῦ τόπου ὁρμήσας. Cf. Matth. §. 446, 8.

V. 120. ὁ πάντων ἀκορέστατος] Omnium impudentissimus. Scholiasta: παρ' ὅσον οὐδεὶς αὐτῷ τῶν ἄλλων ἤρκεσε τόπων, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦτον ἦλθεν ἀφόβως.

V. 121 sq. προςπεύθου — προςδέρκου παντάχῃ] Apte Elmsl. comparat Aesch. Eum. 254: ὅρα, ὅρα μάλ' αὖ· λεύσσετον πάντα, μὴ λάθῃ φύγδα βὰς ὁ ματροφόνος ἀτίτας. De locutione προςδέρκου παντάχῃ confer Philoct. 42: προςβαίη μακράν.

V. 125. προςέβα — ἄλσος ἐς] Accessisset in lucum. De collocatione praepositionis ἄλσος ἐς τάνδε comparat Neuius El. 14. τοσόνδ' ἐς ἥβης.

προςπεύθου, λεῦσσέ νιν,
προςδέρκου πανταχῆ.
πλανάτας πλανάτας τις ὁ πρέσβυς, οὐδ'
ἔγχωρος· προςέβα γὰρ οὐκ
ἄν ποτ' ἀστιβὲς ἄλσος ἐς
τᾶνδ' ἀμαιμακετᾶν κορᾶν,
ἃς τρέμομεν λέγειν
καὶ παραμειβόμεσθ' ἀδέρκτως,
ἀφώνως, ἀλόγως τὸ τᾶς
εὐφήμου στόμα φροντίδος
ἱέντες, τὰ δὲ νῦν τιν' ἥκειν

προςπεύθου πανταχῆ, nisi quod pro λεύσσατ' in aliis λεύσατ', in aliis λεύσσετ', et pro προςπεύθου in paucis προςφθέγγου scribitur.

O. R. 178. ἀκτὰν πρὸς ἑσπέρου θεοῦ. Eur. Phoen. 24. λειμῶν' ἐς Ἥρας. Adde Aesch. Sept. c. Th. 187: βρέτη πεσούσας πρὸς πολισσούχων θεῶν. Similiter Latini poetae; cf. Fr. Iacobs. Anthol. Pal. T. II. p. 94.

V. 127. Schol.: ἀμαιμακετᾶν· ἀκαταμαχήτων ἢ ἀπροςπελάστων.

V. 128. ἃς τρέμομεν λέγειν] Quas proprio nomine Ἐρινύων appellare perhorrescimus. Cf. Eur. Or. 36 sq.: τὸ μητρὸς δ' αἷμά νιν τροχηλατεῖ μανίαισιν· ὀνομάζειν γὰρ αἰδοῦμαι θεὰς εὐμενίδας, αἳ τόνδ' ἐξαμιλλῶνται φόβῳ.

V. 129. καὶ παραμειβόμεσθ' ἀδέρκτως] Et quas, i. e. quarum sedem, praeterimus averso vultu. Cf. 490. ἔπειτ' ἀφέρπειν ἄστροφος.

V. 130 sqq. ἀφώνως — ἱέντες] Quum ὄπα, ἔπεα, φωνὴν ἱέναι, quae locutiones satis usitatae poetis sunt, significet verbum sive vocem emittere, facile apparet στόμα ἱέναι non posse alia potestate dictum esse quam hac: sermonem sive orationem, qua notione στόμα a tragicis frequentari notum est, emittere, ita ut στόμα τι ἱέναι nihil aliud sit nisi aliquid eloqui. Hinc sponte consequitur verba τὸ τᾶς εὐφήμου στόμα φροντίδος ἱέντες hoc sensu dicta esse: ea quae εὐφήμως nobiscum cogitamus eloquentes. Ea autem cogitata quum se Chorus sine sonitu ac sine verbis, i. e. sic ut nullum aut sonitum aut verbum emittat, eloqui dicit, hoc significat, lenissima sive maxime suppressa voce se preces suas eloqui. Optime Iacobsius comparat ἀφθέγκτῳ λαλεῖν στόματι Anthol. Pal. IX, 162., ἄναυδος ἄγγελος κόνις Aesch. Sept. c. Th. 82. de vestigiis pulveri impressis, μηνυτῆρος ἀφθέγκτου φραδαῖς Eumenid. 236. Hanc veram horum verborum interpretationem esse planum fit iis, quae idem Chorus Oedipo, Furiis litaturo, praecipit 488 sq.: αἰτοῦ σύ τ' αὐτός, κεἴ τις ἄλλος ἀντὶ σοῦ, ἄπυστα (i. e. ῥήμα) φωνῶν, μηδὲ μηκύνων βοήν. Nobis liceat haec sic reddere: *lautlos, sprachlos die Rede des andachtsvollen Gedankens entsendend.*

V. 132 sq. τὰ δὲ νῦν —

λόγος οὐδὲν ἄζονθ',
ὃν ἐγὼ λεύσσων περὶ πᾶν οὔπω 135
135 δύναμαι τέμενος
γνῶναι ποῦ μοί ποτε ναίει.

(σύστημα.)

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὅδ' ἐκεῖνος ἐγώ· φωνῇ γὰρ ὁρῶ,
τὸ φατιζόμενον.

ΧΟΡΟΣ.

ἰὼ ἰώ, 140
δεινὸς μὲν ὁρᾶν, δεινὸς δὲ κλύειν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

140 μή μ', ἱκετεύω, προςίδητ' ἄνομον.

V. 146. Olim σμικρᾶς ex Reisigii coni. scripsi.
V. 150. Libri excepto Vat. μακραίων τέ θ', Brunckius cum

ἄζονθ'] Id est ἃς δὲ τὰ νῦν ἥκειν τις λέγεται οὐδὲν ἄζων.

V. 134 sqq. Schol.: ὃν ἐγὼ λεύσσων· τὸ ἐξῆς· ὃν ἐγώ, λεύσσων περὶ πᾶν τέμενος, οὔπω δύναμαι γνῶναι, ποῦ μοί ποτε ναίει.

V. 137 sq. φωνῇ γὰρ ὁρῶ, τὸ φατιζόμενον] Recte Hermannus: „τὸ φατιζόμενον interpungendo separandum erat a praecedentibus verbis, quod sic est additum, uti τὸ λεγόμενον dici solet. Neque enim videtur dubitari posse, quin ista proverbialis locutio fuerit, voce video, qua, caecitatis quam misera sors esset, indicaretur. Ita iam recte chorum dicere patet δεινὸς δὲ κλύειν. Nam et videt oculis orbatum Oedipum, et audit, quod in visu non habeat praesidium, a vocis sono petentem." De producta ultima syllaba verbi φατιζόμενον et v. 141. vocis πρέσβυς vide Seidler. de Vss. Dochm. p. 80. et Hermann. Elem. d. m. p. 373.

V. 140. μή μ' — προςίδητ' ἄνομον] I. e. nolite me iis oculis adspicere, quibus ἄνομον adspicitis, i. e. nolite putare me contra legem, i. e. contra quam fas est, hunc locum occupasse. Quo respicit ad ea, quae 44—46. et 84 sqq. dixerat. De ἄνομος confer 168. (165.). Schol.: ἄνομον· λείπει τὸ ὡς· ὡς ἄνομον. Comparat Doederl. Thucyd. II, 72: δέχεσθε δὲ ἀμφοτέρους φίλους.

V. 142 sq. οὐ πάνυ — πρώτης] Recte genitivus a Scholiasta et plerisque editoribus, quibuscum Matth. §. 316. e. consentit, ab omisso εἰμί pendere putatur, ita ut εὐδαιμονίσαι pro infinitivo explicativo habeatur expliceturque per εἰς τὸ εὐδαιμονίσαι, cf. Matth. §. 535. b. Contra Hermannus haec verba interpretatur ita: non quem quis ob primam sortem beatum praedicet, i. e. talis, quem quis propter maxima mala infortunatissimum dicat. Ceterum οὐ πρώτης μοίρας esse τῆς ἐσχάτης μοίρας monuit Eustathius p. 479, 14. (365, 28.).

V. 144. δηλῶ δ'· οὐ γὰρ

ΧΟΡΟΣ.

Ζεῦ ἀλεξῆτορ, τίς ποθ' ὁ πρέσβυς;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

οὐ πάνυ μοίρας εὐδαιμονίσαι
πρώτης, ὦ τῆςδ' ἔφοροι χώρας. 145
δηλῶ δ' · οὐ γὰρ ἂν ὧδ' ἀλλοτρίοις
145 ὄμμασιν εἶρπον,
κἀπὶ σμικροῖς μέγας ὥρμουν.

(ἀντιστροφὴ α'.)

ΧΟΡΟΣ.

ἔ ἔ,
ἀλαῶν ὀμμάτων 150
ἆρα καὶ ἦσθα φυτάλμιος,
150 δυςαίων μακραίων, ὅσ' ἐπεικάσαι;

Vat. μακραίων θ'. Tum ὅσ' ex Bothii coni. dedi pro ὡς, quod in libris est.

etc.] I. e. manifesto autem hoc ostendo eo, quod etc. Sic 1145: δείκνυμι δ' · ὧν γὰρ ὤμοσ', οὐκ ἐψευσάμην οὐδέν σε. Ai. 907: αὐτὸς πρὸς αὐτοῦ · δῆλον · ἐν γάρ οἱ χθονὶ πηκτὸν τόδ' ἔγχος περιπετὲς κατηγορεῖ. Alia exempla attulit Matth. §. 630. f.

V. 146. Schol.: κἀπὶ σμικροῖς μέγας · καὶ ἐπὶ εὐτελέσιν αἰτήμασιν οὐκ ἂν σφόδρα ἱκέτευον, εἰ μὴ ἤμην δυςτυχής. Vera haec interpretatio. Ὁρμεῖν per se solum est stare in portu. Gravis est autem haec Oedipi oratio; nam hoc dicit: sum ego profecto infortunatissimus; aliter enim non ita alienorum ope oculorum venissem, et exigui muneris caussa, qui magnus atque insignis vir sum, hoc in portu constitissem. HERM.

V. 149. Schol.: φυτάλμιος · ἀπὸ φύτλης. ἀπὸ γενέσεως καὶ ἐξ ἀρχῆς τυφλὸς πέφυκας. Recta haec interpretatio et congruens significationi vocis φυτάλμιος, de qua vide Blomf. in gloss. ad Aesch. Agam. 318. Ut φρένας et σῶμα φύειν vel γεννᾶν dicuntur qui suapte natura augescunt mentis virtutibus vel habitudine corporis, ita ἀλαῶν ὀμμάτων φυτάλμιος is est ab Sophocle dictus, qui natus est caecus, non autem, quum videret antea, privatus usu oculorum. Et ita solet fieri, ut, si quem tali modo afflictum videmus, de origine eius mali quaeramus, et naturaene vitio, an adverso aliquo casu acceptum sit, percontemur. HERM. Propria igitur interpretatio horum verborum haec erit: ἆρα ἀλαὰ ὄμματα ἔφυσας; i. e. ἆρ' ἀλαὸς πέφυκας; Cf. Matth. §. 490. et §. 344, 1. et quae ad huius fab. v. 801 sq. adnotavimus.

V. 150. δυςαίων μακραίων] Id est ἐκ μακροῦ δυςτυχὴς ὤν. Vide quae ad huius fab. v. 1076. exempla attuli similia.

Ibid. ὅσ' ἐπεικάσαι] Quantum coniicere licet. ὅσα eodem modo usurpatum a Thucydide VI, 25: ὅσα ἤδη δοκεῖν

ἀλλ' οὐ μὰν ἔν γ' ἐμοὶ
προςθήσεις τάςδ' ἀράς.
περᾶς γάρ, περᾶς· ἀλλ' ἵνα τῷδ' ἐν ἀ- 155
155 φθέγκτῳ μὴ προπέσῃς νάπει
ποιάεντι, κάθυδρος οὖ
κρατὴρ μειλιχίων ποτῶν
ῥεύματι συντρέχει, 160
τῷ, ξένε πάμμορ', εὖ φύλαξαι·
160 μετάσταθ', ἀπόβαθι. πολ-
λὰ κέλευθος ἐρατύει·
κλύεις, ὦ πολύμοχθ' ἀλᾶτα; 165
λόγον εἴ τιν' οἴσεις
πρὸς ἐμὰν λέσχαν, ἀβάτων ἀποβὰς
165 ἵνα πᾶσι νόμος,
φώνει· πρόσθεν δ' ἀπερύκου.

V. 159. Cum Brunckio τῷ scripsi; cf. O. R. 511. Libri τῶν, nisi quod pauci τὸν habent.

V. 169. κοὐ κατοκνοῦντας ex Hermanni coniectura scripsi. Olim cum Musgravie edideram κἀκούοντας. Libri κοὐκ

αὐτῷ. Cf. Matth. §. 545. Illud vix opus ut moneam, interrogandi signum, quod positum post ἐπεικάσαι, tantum ad verba ἀλαῶν — φυτάλμιος spectare, ceteris verbis affirmative elatis.

V. 151. ἔν γ' ἐμοὶ] Quantum in me situm est, quantum per me licet. Conf. Matth. §. 577.

V. 152. προςθήσεις τάςδ' ἀράς] Addes, scil. iis malis, quibus iam oppressus teneris, has noxas, ob quas diris devovearis, quibus devovebere, ubi nemus inaccessum, cui appropinquas, intraveris.

V. 153. Schol.: περᾶς γάρ, περᾶς· βαδίζεις γὰρ εἰς ὃ οὐ προςήκει χωρίον ἐπιβαίνειν. Sensum huius et sequentium versuum recte Hermannus hunc esse monuit: progrederis, progrederis; at ne lucum illum ingrediare, in quo aqua et melle libamina temperantur, eo, miser hospes, tibi cave; discede, abi; longe a me distas; audisne quae loquor? si quid habes, quod mecum colloqui velis, relicto loco, in quo te stare nefas est, illuc accede, ubi omnibus incedere licitum est; prius autem abstine a dicendo. Itaque patet ἵνα μὴ προπέσῃς pendere ex imperativo φύλαξαι. De ἵνα particulae usu cf. Schaefer. ad Demosth. pro coron. p. 279. v. 8.

V. 156 sqq. Schol.: κάθυδρος οὖ· ὅπου ὕδατος πλήρης. μειλιχίων ποτῶν· γλυκέων ποτῶν, ὃ ἔστι μέλιτος, οἷς μειλίσσουσι τὰς θεάς. συγκιρνᾶται γὰρ ταύταις ταῖς θεαῖς ὕδατος καὶ μέλιτος κρατήρ. Cf. 472 sq. 481.

V. 160 sq. Schol.: πολλὰ

(σύστημα.)

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

θύγατερ, ποῖ τις φροντίδος ἔλθῃ; 170

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ὦ πάτερ, ἀστοῖς ἴσα χρὴ μελετᾶν,
εἴκοντας ἃ δεῖ κοὐ κατοκνοῦντας.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

170 πρόσθιγέ νύν μου.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ψαύω καὶ δή.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ ξεῖνοι, μὴ δῆτ' ἀδικηθῶ
σοὶ πιστεύσας μεταναστάς. 175

ἀκούοντας.

V. 172. Ex Herm. coni. καί, quod in codd. ante μεταναστάς positum exstat, delevi.

κέλευθος ἑρατύει· οἷον πολλή ἐστιν ὁδὸς ἡ διαχωρίζουσά σε ἡμῶν. Δεῖ γὰρ νοεῖν, ὡς ἔτι πόρρωθεν προσφωνοῦσιν αὐτόν, μὴ δυνάμενοι ἐπιβῆναι τῷ τόπῳ.

V. 163. λόγον εἴ τιν' οἴσεις] Confert Elmsl. Trach. 123: ὧν ἔπι μεμφομένα σ' αἰδοῖα μὲν ἀντία δ' οἴσω.

V. 164. πρὸς ἐμὰν λέσχαν] Ad meum coetum, i. e. ad nos hic congregatos. Cf. Ant. 159: ὅτι σύγκλητον τήνδε γερόντων προὔθετο λέσχην.

V. 164. ἀβάτων ἀποβὰς ἵνα etc.] I. e. ἐκεῖσε, ἵνα. Sic infra 812. 900.

V. 167. ποῖ τις φροντίδος ἔλθῃ;] Sic 310: ποῖ φρενῶν ἔλθω; Trach. 705: οὐκ ἔχω τάλαινα, ποῖ γνώμης πέσω. Cf. Matth. §. 324, 8.

V. 168. Schol.: ἀστοῖς ἴσα χρὴ μελετᾶν· ἃ ἐκεῖνοι ἀσκοῦσι, τούτων καὶ σὲ δεῖ ἐπιμέλειαν ἔχειν. Cf. Eur. Med. 222: χρὴ δὲ ξένον μὲν κάρτα προσχωρεῖν πόλει.

V. 170. καὶ δή] De harum particularum usu ad El. 310. exposuimus.

V. 171. μὴ δῆτ' ἀδικηθῶ] I. e. μὴ δῆτ' ἀδικήσητέ με. Similiter Trach. 802: μηδ' αὐτοῦ θάνω. Alia exempla collegerunt Elmsl. ad Eur. Heracl. 559. et Matth. ad Troad. 173. et Gr. Gr. §. 516.

V. 172. Schol.: σοὶ πιστεύσας· κατά τινα συνήθειαν ποιητικὴν πληθυντικὸν προειπὼν ἑνικὸν ἐπέζευξεν.

Ibid. σοὶ πιστεύσας μεταναστάς] Id est ἐπειδὴ πιστεύσας σοὶ μετανέστην. Participii participio adiuncti exemplum attulit Hermannus Eurip. Suppl. 230 sqq.

(στροφὴ β'.)

ΧΟΡΟΣ.

οὔτοι μήποτέ σ' ἐκ τῶνδ' ἑδράνων,
ὦ γέρον, ἄκοντά τις ἄξει.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

175 προβῶ;

ΧΟΡΟΣ.

ἐπίβαινε πόρσω.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἔτι; 180

ΧΟΡΟΣ.

προβίβαζε, κούρα, πόρσω· σὺ γὰρ αἶεις.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ἕπεο μάν, ἕπε' ὧδ' ἀμαυρῷ κώλῳ, πάτερ, ᾗ σ' ἄγω.

ΧΟΡΟΣ.

180 τόλμα ξεῖνος ἐπὶ ξένης,

V. 175. Libri ἔτ' οὖν, ἔτι προβῶ; Eieci cum Hermanno ἔτ' οὖν ἔτι. Olim male ἔτι προβῶ cum Bothio aliisque deleveram.
Ibid. Libri πρόσω, quod primus correxit Bothius.
V. 177. Libri προςβίβαζε, quod primus correxit Reisigius. Tum ipse scripsi πόρσω. Libri πρόσω.
V. 179. Post hunc versum quattuor versus, unus Oedipi, duo

V. 173 sq. οὔτοι μήποτέ σ' — ἄξει] Non verendum, ne quis invitum te ex his locis abducat. Τάδε ἕδρανα ea sunt loca, quae occupare Oedipus recte potuit, non violata loci religione. De οὐ μή sequente indicativo futuri cf. v. 848 sq. et Rost. §. 135, 7. a.
V. 175. προβῶ;] Ut sensum totius loci perspectum habeas, tenenda haec sunt, bene ab Hermanno monita: Iusserat chorus Oedipum v. 160 sqq. ex eo loco, in quo stabat, abire. Dubitantem, faciatne an non, v. 168 sq. ut faciat hortatur filia. Ibi progredi incipit v. 170., petitque, ne quid severius de se statuatur, ubi locum sacrum reliquerit. Affirmat chorus non vi abstractum iri ex sede illa, i. e. ex eo loco huius in qua est regionis, quem tenere non sit nefas. Ita confirmatus rogat, satisne iam progressus sit, an pergere amplius debeat.
V. 176. ἔτι;] Quaerere sic Oedipus videtur, postquam paullisper iam progressus est.
V. 177. σὺ γὰρ αἶεις] Tu enim, inquit, intelligis et vides, qua ducere patrem debeas. HERM.
V. 178. ἕπεο μάν] Sic Hom. Il. V, 765: ἄγρει μάν οἱ ἕπεσθον Ἀθηναίην ἀγελείην. Conf. Matth. §. 605.
Ibid. ἀμαυρῷ κώλῳ] Non infirmo, ut Brunckius vertit, quasi ἀφαυρῷ legerit, sed caeco. Cf. 1639. ἀμαυραῖς χερσίν. REIS. Sed vide quae ad 1015. adnotata sunt. — ὧδε, huc. Cf. 1542: ὧδ' ἕπεσθε.
V. 180. τόλμα] In animum induc! nobis: cunt-

ὦ τλάμων, ὅ τι καὶ πόλις 185
τέτροφεν ἄφιλον ἀποστυγεῖν,
καὶ τὸ φίλον σέβεσθαι.

(σύστημα.)

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἄγε νυν σύ με, παῖ,
185 ἵν' ἂν εὐσεβίας ἐπιβαίνοντες
τὸ μὲν εἴποιμεν, τὸ δ' ἀκούσαιμεν, 190
καὶ μὴ χρείᾳ πολεμῶμεν.

(ἀντιστροφὴ β'.)

ΧΟΡΟΣ.

αὐτοῦ· μηκέτι τοῦδ' ἀντιπέτρου
βήματος ἔξω πόδα κλίνῃς.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

190 οὕτως;

Antigonae rursusque unus Oedipi, excidisse Hermanno propter antistropham videntur.

V. 180—183. in codd. Antigonae continuantur. Choro adscripsit primus Reisigius.

V. 186. Brunck. et Herm. εἴκωμεν et ἀκούσωμεν. Utraque scriptura in libris est.

schliefse dich! Vide El. 531. 1051. Trach. 1070. Phil. 870. 872. Fr. Iacobs. in Addit. ad Athen. p. 309 sq. et Matth. ad Eur. Hec. 330.

V. 181 sqq. ὅ τι καὶ etc.] I. e. καὶ ἀποστυγεῖν ὅ τι πόλις — ἄφιλον, καὶ τὸ φ. etc. Vide ad 53. — τέτροφεν, i. e. ἔχει. Cf. Ai. 503. 1125. O. R. 356. 374. Trach. 117.

V. 184 sqq. παῖ, ἵν' ἂν] De hiatu vide Herm. Elem. d. m. p. 373. — Ordo verborum est: ἄγε με ἐκεῖσε, ἵνα τὸ μὲν εἴποιμεν ἂν etc, age me illuc, ubi alia audire, alia dicere, i. e. ubi colloqui possimus. Sic infra 1288. (1289.). λέξαι τ' ἀκοῦσαί τ'. Eurip. Heracl. 183: εἴκειν ἀκοῦσαί τ' ἐν μέρει πάρεστί μοι. — εὐσεβίας ἐπιβαίνοντες, i. e. εὐσεβοῦντες. Vide quae ad Phil. 1435. adnotavi.

V. 187. καὶ μὴ χρείᾳ πολεμῶμεν] Non apta haec ex ἵν' ἂν particulis sunt, sed opposita verbis ἄγε με. Ceterum χρείᾳ πολεμεῖν eadem ratione dictum, qua Virg. Aen. IV, 38. pugnabis amori dixit pro resistes amori. Cf. Ant. 1106: ἀνάγκῃ δ' οὐχὶ δυςμαχητέον.

V. 188. αὐτοῦ] Ibi ubi es, sc. consiste.

V. 188 sq. Schol.: ἀντιπέτρου· τοῦ ἰσοπέτρου, τοῦ κατ' ἴσον βεβηκότος τῷ πέτρῳ· βήματος δὲ ὅπερ ἄνω εἶπε χαλκοῦν οὐδόν. Τοῦτον δὲ τὸν πέτρον ὑποτίθεται τοῦ ἀβάτου ὅριον.

V. 190. οὕτως;] Sic, sc. consistam? i. e. hic maneam?

ΧΟΡΟΣ.

ἅλις, ὡς ἀκούεις.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἑσθῶ; 195

ΧΟΡΟΣ.

λέχριός γ' ἐπ' ἄκρου λάου βραχὺς ὀκλάσας.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

πάτερ, ἐμὸν τόδ' ἐν ἡσυχίᾳ βάσει βάσιν ἅρμοσαι,

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

195 ἰώ μοί μοι.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

γεραὸν ἐς χέρα σῶμα σὸν 200
προκλίνας φιλίαν ἐμάν.

V. 191. Edd. vett. ἦ 'σθῶ; Aliquot codd. ἡσθῶ, quod est in edd. Triclinianis. Ricc. A. ἡσθῶ, cum gl. καθεσθῶ. In cod. Laur. adnotatum: γρ. ἦ στῶ, ὃ καὶ βέλτιον. E cod. Ven. στῶ excerptum pro ἦ στῶ, quod ediderat Brunckius, sed postea cum ἦ ἑσθῶ commutavit. HERM. Assentior nunc Hermanno, ἑσθῶ idoneis argumentis in nota ad h. l. defendenti. Cum eodem ἦ particulam eieci.

Ibid. ἅλις, ὡς ἀκούεις] Satis, sc. progressus es, ut iam audisti. De ἀκούεις vide ad 33.

V. 191. ἑσθῶ;] Recte inter alia Hermannus ad h. locum ad defendendum verbum ἑσθῶ et illustrandum haec monuit: non modo nihil impedit, quin ἑσθῶ proprie, i. e. passivo significatu, accipiatur, sed ea interpretatio etiam commendationem habet non contemnendam. Hoc enim videtur interrogare Oedipus, an a filia ad sedendum componi debeat. Nam quia caecus est, filiae indiget auxilio, quae eum in sede ista collocet, ne considere iussus, siid ipse faciat, labatur. Unde etiam supra v. 21. dixerat: κάθιζε νῦν με, et v. 11. ἐξίδρυσον.

V. 191. λέχριός γ' — ὀκλάσας] Genitivus λάου Elmsleio analogiae contrarius videtur. Est ille tamen ab Herodiano agnitus, ad quem Scholiasta et Suidas provocant. Sensus verborum est: obliquus (a latere enim saxum illud Oedipo est) in extremo saxo humilis considens. Neque enim pedes leviter inflexos, ut cum Brunckio Reisigius existimat, sed vel maxime flexos intelligi puto, ut in sede valde humili. Nam istam interpretationem quo pacto quis tueri possit, non video. Nostram firmat Eur. Heracl. 613: τὸν μὲν ἀφ' ὑψηλῶν βραχὺν ᾤκισε. Non plane dissimilis huius verbi usus in hac Sophoclis fabula 294. (290. meae ed.), 880. (877.). Adscendendum, an descendendum sit Oedipo, non liquet. Erat in isto loco saxum, non illud iustam ad sedendum altitudinem habens, sed aliquanto humilius, cuius in extrema parte considere chorus Oedipum iubet. HERM. Phrynichus apud Bekk. p. 56: ὀκλάσαι· τὸ τὰ γόνατα κάμψαι ἐγκαθίζοντα. Saepius non legitur apud tragicos. ELMSL. βραχὺς ὀκλάσας eodem modo dictum quo ταχὺς ἕρπει et sim., de quibus ad Phil. 1062. diximus.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ μοι δύςφρονος ἄτας.

ΧΟΡΟΣ.

ὦ τλάμων, ὅτε νῦν χαλᾷς,
200 αὔδασον, τίς ἔφυς βροτῶν,
τίς ὁ πολύπονος ἄγει, τίν' ἂν 205
σοῦ πατρίδ' ἐκπυθοίμαν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ ξένοι,
ἀπόπτολις· ἀλλὰ μή,

ΧΟΡΟΣ.

205 τί τόδ' ἀπεννέπεις, γέρον;

V. 193. Hermannus aliique ex coni. ἐν ἀσυχαίᾳ dederunt, quod mihi loci sententiae adversari videtur. Hinc retinui vulgatum, etsi metro, ut videtur, non congruit. ἅρμοσαι primus Hermannus Elmsleio auctore restituit, libri ἀρμόσαι.

V. 196. γεραὸν cum Dindorfio scripsi. Libri γεραιόν. Iidem recte γεραόν habent v. 238.

V. 193. πάτερ, ἐμὸν τόδ'] Scil. τὸ καθίζειν σε.

V. 193 sqq. ἐν ἡσυχίᾳ — φιλίαν ἐμάν] Placide gressum gressui accommoda senile corpus tuum reclinans in manum meam amicam. ἐν ἡσυχίᾳ similiter dictum atque supra v. 82. ἐν ἡσύχῳ.

V. 195. ἰώ μοί μοι] Sentit Oedipus, quam tristis res sit caecitas, ubi in loco saxis aspero ad sedem istam non sine adiumento filiae eniti se posse intelligit. HERM.

V. 198. ὦ μοι δύςφρονος ἄτας] Caecitatem suam dicere Oedipum, non crimina, quae imprudens commiserit, quum per se patet, tum recte ab Hermanno monitum.

V. 199. Schol.: ὅτε νῦν χαλᾷς· ὅτε νῦν εἴκεις καὶ οὐκ ἀντιτείνεις τῷ ἐξελθεῖν. λέγει δὲ ἐκ τοῦ ἱεροῦ.

V. 200 sqq. τίς ἔφυς βροτῶν — ἐκπυθοίμαν] Pluribus verbis, sed idem tribus his versibus Sophocles dixit atque Simonides, allatus iam a Reisigio, in Iacobs. Anth. Vol. I. p. 72. epigr. LXVIII. uno versiculo comprehendit: εἰπόν, τίς, τίνος ἐσσί, τίνος πατρίδος etc. Adde huius fab. 571 sq. (570 sq.). Nam τίς ἔφυς βροτῶν significat τίς βροτῶν εἶ τὴν φύσιν (Ai. 1260.), i. e. τίς βροτῶν σε ἔφυσε; (cf. 208—211.), brevius etiam: τίνος εἶ; Tum τίς ὁ πολ. ἄγει est: quis es, qui tot malis oppressus duceris? nisi praestat ἄγει cum Musgravio vivis, vitam agis interpretari, de quo ad O. R. 748. monitum; duobus verbis: τίς εἶ; Postremo verba τίν' ἂν — ἐκπυθοίμαν simili cum abundantia dicta sunt atque in Philoct. 222: ποίας πάτρας ὑμᾶς — τύχοιμ' ἂν εἰπών; id est: τίνος πατρίδος εἶ;

V. 204. Schol.: ἀπόπτολις· ἔρημος καὶ ἄπολίς εἰμι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

μή, μή, μή μ' ἀνέρη τίς εἰμι, 210
μηδ' ἐξετάσῃς πέρα ματεύων.

ΧΟΡΟΣ.

τί τόδ';

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

αἰνὰ φύσις.

ΧΟΡΟΣ.

αὔδα.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

τέκνον, ὦ μοι, τί γεγώνω;

ΧΟΡΟΣ.

210 τίνος εἶ σπέρματος, ὦ
ξένε, φώνει, πατρόθεν. 215

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ μοι ἐγώ, τί πάθω, τέκνον ἐμόν;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

λέγ', ἐπείπερ ἐπ' ἔσχατα βαίνεις.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἀλλ' ἐρῶ. οὐ γὰρ ἔχω κατακρυφάν.

ΧΟΡΟΣ.

215 μακρὰ μέλλετον, ἀλλὰ τάχυνε.

V. 208. τί τόδ'; αἰνὰ ex mea coni. est. Libri τί τόδε; δεινά. Adiectivum αἰνός usurpatum a Soph. Ai. 687.

V. 215. μέλλετον — τάχυνε ex Herm. et Elmsl. coni. est; libri μέλλετ' — ταχύνατε.

ἀλλὰ μή· τὸ ἑξῆς· ἀλλὰ μή με ἀνέρη τίς εἰμι, μηδὲ ἐξετάσῃς. ἐμπαθὲς δὲ τὸ χωρίον, τῶν μὲν σπευδόντων μαθεῖν, τοῦ δὲ κατοκνοῦντος λέγειν. Οἱ δὲ διὰ βραχέων ἀκούοντες τἆλλα συμβάλλουσιν. οὐδὲν δὲ θαυμαστὸν ἐπίστασθαι τοὺς Ἀθηναίους τὰ ἐν Θήβαις πραττόμενα, μάλιστα οὕτως ἐπισήμων ὄντων τῶν κατὰ τὴν Σφίγγα.

V. 208. Schol.: ἡ ἐμὴ γένναδεινή ἐστι καὶ ἀθλία.

V. 210. τίνος εἶ σπέρματος — πατρόθεν] Qua stirpe paterna sis. πατρόθεν, id est πρὸς πατρός, dictum pro πατρίου. Similiter Hom. Il. X, 68: πατρόθεν ἐκ γενεῆς ὀνομάζων ἄνδρα ἕκαστον.

V. 212. τί πάθω] Quid agam? Sic Hom. Il. XI, 404. Trach. 973. Cf. Valck. ad Eur. Phoen. 902. Blomf. ad Aesch. Pers. 909. et Pflugk. ad Eur. Hec. 614.

V. 213. λέγ', ἐπείπερ — βαίνεις] Dic, quoniam in extremis versaris. Quum enim iam illud ei exciderit, in-

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Λαΐου ἴστε τίν'; 220

ΧΟΡΟΣ.

ὦ. ἰοὺ ἰού.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

τό τε Λαβδακιδᾶν γένος;

ΧΟΡΟΣ.

ὦ Ζεῦ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἄθλιον Οἰδιπόδαν;

ΧΟΡΟΣ.

σὺ γὰρ ὅδ' εἶ;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

δέος ἴσχετε μηδὲν ὅσ' αὐδῶ.

ΧΟΡΟΣ.

220 ἰώ, ὦ ὦ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

δύςμορος.

ΧΟΡΟΣ.

ὦ ὦ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

θύγατερ, τί ποτ' αὐτίκα κύρσει; 225

V. 216. ἀπάγονον, quod in libris post τίν' adiectum, primus spurium esse vidit Reisigius. Tum ὦ. ἰοὺ ἰού cum Herm. scripsi. Libri ὦ ὦ ἰού.

V. 220. Hermannus totum hunc versum ex coni. Choro adtribuit.

fandam esse originem suam, eo est adductus, ut detrectare confessionem sceleris nequeat. HERMANN.

V. 214. Schol.: κατακρυφάν· ἀποφυγὴν τοῦ μὴ εἰπεῖν.

V. 216. Λαΐου ἴστε τίν';] I. e. ἔκγονόν τινα Λαΐου. Ceterum Scholiasta: εὖ διατέθειται γνωριζόμενον ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων Οἰδίποδα, ὑπὲρ τοῦ μὴ γενεαλογοῦντα ἄνωθεν ἐνοχλεῖν αὐτὸν τοῖς θεωμένοις. ἀλλ' ὅγε Εὐριπίδης τοιοῦτος. ἐν γοῦν ταῖς Ἱκέτισι [v. 104 sqq.] τὸν Θησέα ὑποτέθειται τοὺς περὶ τὸν Ἄδραστον ἀγνοοῦντα ἕνεκά τοῦ μηκῦναι τὸ δρᾶμα.

V. 218. Οἰδιπόδαν] De hac accusativi forma vide Valck. ad Phoen. 820.

V. 219. Schol.: δέος ἴσχετε μηδέν· ὅσα, φησί, λέγω περὶ τούτων, μηδὲν φοβεῖσθε. Cf. Matth. §. 421. not. 4. Ceterum recte Erfurdtius monuit videri Coloniatas deorum iram metuisse, quod hominem consceleratum excepissent.

V. 221. Schol.: τί ποτ'

ΧΟΡΟΣ.

ἔξω πόρσω βαίνετε χώρας.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἃ δ' ὑπέσχεο ποῖ κατάθησεις;

ΧΟΡΟΣ.

οὐδενὶ μοιραδία τίσις ἔρχεται
225 ἂν προπάθῃ τὸ τίνειν· ἀπάτα δ' ἀπά- 230
ταις ἑτέραις ἑτέρα παραβαλλομέ-
να πόνον, οὐ χάριν ἀντιδίδωσιν ἔ-
χειν. σὺ δὲ τῶνδ' ἐδράνων πάλιν ἔκτοπος
αὖθις ἄφορμος ἐμᾶς χθονὸς ἔκθορε,

V. 224. μοιραδία ex Lb. rescripsi. Eodem ducunt corruptelae multorum eorumque optimorum codicum. Vulgo μοιριδία.
V. 225. ἂν ex mea coniectura scripsi. Libri ὤν.

αὐτίκα κύρσει· τί προβήσεται ἡμῖν· ὁρῶ γὰρ τούτους μυσαττομένους με. De κύρσει comparat Neuius Phil. 275. Eur. Hec. 679: ἕτερα δ' ἀφ' ἑτέρων κακὰ κακῶν κυρεῖ. Seidl. ad Iph. T. 741.

V. 222. Schol.: ἔξω — χώρας· ἀκούσαντες τὰ κατ' αὐτὸν ἀξιοῦσιν ἐξιέναι τοῦ χωρίου. φησὶν οὖν ὁ Οἰδίπους, ὅτι πρότερον ὑπέσχεσθε τὸ μὴ ἐκβαλεῖν με. οἱ δὲ φασίν, οὐδεμία τίσις ἔρχεται τοῖς προπαθοῦσιν ἀντιτιμωρουμένοις. καὶ ἡμεῖς οὖν ἀπατηθέντες ὑπὸ σοῦ ἐν μέρει ἀπατῶμέν σε. πέφρασται δὲ δυνατῶς.

V. 223. ποῖ καταθήσεις;] Musgravius: quomodo exsolves? Sic infra 476: τὸ δ' ἔνθεν ποῖ τελευτῆσαί με χρή; Cf. 383. 1734. SCHAEF. Depromptum genus dicendi ex locutione ἃ μὴ κατέθου μὴ ἀνέλῃ. Cf. Plato de Legg. XI. p. 915.

V. 224 sq. οὐδενὶ — τὸ τίνειν] Patet ἂν pro ἃ ἂν dictum esse, ut v. 13. Ant. 1057. O. R. 580. Ai. 1085. Itaque sensus hic est: nemini poena fatalis contingit, quum rependit iniurias prius acceptas. De locutione τίνειν τὰ πάθη conf. huius fab. v. 1203., de ἔρχεσθαί τινι quae ad Philoct. 141. adnotavimus. Μοιραδία τίσις Hermanno sic intelligendum videtur, ut nulla necessitate constituta esse justae vindictae poena dicatur.

V. 225 sqq. Schol.: ἀπάτα δ' ἀπάταις· ἡ δὲ ἀπάτη, φησί, παραβαλλομένη καὶ ἀντισουμένη ἑτέραις ἀπάταις τῷ προαπατήσαντι πόνον ἔχειν ἀντιδίδωσι καὶ οὐ χάριν. καὶ αὐτοὶ οὖν νομίζουσι προδεδέχθαι αὐτὸν καὶ ἐπηγγέλθαι τὴν ἀσφάλειαν αὐτῷ ἀπατώμενοι καὶ οὐ πρότερον ἐπεγνωκότες, ὅτι οἰκείοις ἐνέχεται μιάσμασι. περὶ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν καὶ τὸ (Eur. Hipp. 612.) ἡ γλῶσσ' ὀμώμοχ', ἡ δὲ φρὴν ἀνώμοτος. Fraus alia, inquit, pro fraudibus repensa incommodum, non gratiam habere dat. Magis perspicue sic dicas: qui deceptus ab alio hunc vicissim decipit, non ei sane quod gratum, sed quod ingratum sit, reddit. HERM. De

230 μή τι πέρα χρέος 235
ἐμᾷ πόλει προςάψῃς.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ὦ ξένοι
αἰδόφρονες, ἀλλ', ἐπεὶ
γεραὸν πατέρα τόνδ' ἐμὸν
οὐκ ἀνέτλατ' ἔργων
235 ἀκόντων αἴοντες αὐδάν, 240
ἀλλ' ἐμὲ τὰν μελέαν, ἱκετεύομεν,
ὦ ξένοι, οἰκτείραθ', ἃ
πατρὸς ὑπὲρ τοὐμοῦ μόνου ἄντομαι,
ἄντομαι οὐκ ἀλαοῖς προςορωμένα

infinitivo ἔχειν vide Matth. §. 535. not. 1. Sic infra 537.

V. 228 sq. σὺ δὲ τῶνδ' — ἔκθορε] Locutio τῶνδ' ἐδράνων ἔκτοπος similis est illis, de quibus Matth. §. 339. exposuit, significans ἐκ τῶνδ' ἐδράνων συθείς. Tum ἄφορμος, i. e., ut recte Schol. interpretatur, ἀφορμηθεὶς ἔκθορε, ex abundantia dictum, tragicis usitata accommodataque illis locis, in quibus inculcanda graviter aliqua res animo auditoris est. Cf. ad O. R. 188 sq.

V. 230 sq. μή τι — προςάψῃς] Recte Brunckius: ne quod ultra civitati meae negotium facessas; nisi quod πέρα rectius Erfurdtius propterea additum monet, quia iam eo civibus molestiam Oedipus creaverit, quod lucum intrarit inaccessum.

V. 232 sq. ὦ ξένοι αἰδόφρονες] O hospites, qui clementiae laude floretis. De postposito adiectivo vide ad 7 sq., de notione nominis αἰδώς, clementiam sive misericordiam significantis, ad 1268. (1263.) Elmsl. ad Eur. Heracl. 461. et Müller. ad Aesch. Eum. p. 134. Particula ἀλλά, id quod monitum iam ab Hermanno, non ad verbum οἰκτείρατε, sed ad pronomen ἐμὲ referenda est, repetita propter plura quae interiecta sunt verba.

V. 233 sqq. ἐπεὶ — αὐδάν] Quoniam grandaevum hunc patrem meum non tulistis, i. e. abominamini, facta, quae invitus commisit, exponentem audientes. De usu adiectivi ἄκων ad O. R. 1206. monuimus.

V. 239 sqq. ἄντομαι — προφανεῖσα] Nihil potuit venustius inveniri ad senes emolliundos verecundo virginis vultu atque pudico oculorum lumine; nam ὀμμάτων ἐν ἀχηνίαις ἔῤῥει πᾶσ' Ἀφροδίτα. Sed idem poeta, ut omnem protervitatis suspicionem averteret, summum decorem addidit in his: ὥς τις ἀφ' αἵματος ὑμετέρου προφανεῖσα, ut modestiam significaret eam, qua liberi intuentur parentes suos. Nam ne licenter aspicerent feminae alienos viros, mos etiam apud Graecos prohibuit. Νόμος γυναῖκας ἀνδρῶν μὴ βλέπειν ἐναντίον, inquit Euripides a Musgravio memoratus. Delectant ab hac parte nitida quaedam poetarum dicta a Th. Gatakero inter se composita in Advers. p. 503.

REISIG.

240 ὄμμα σὸν ὄμμασιν, ὥς τις ἀφ' αἵματος 245
ὑμετέρου προφανεῖσα, τὸν ἄθλιον
αἰδοῦς κῦρσαι· ἐν ὑμῖν ὡς θεῷ
κείμεθα τλάμονες· ἀλλ' ἴτε, νεύσατε
τὰν ἀδόκητον χάριν.
245 πρός σ' ὅ τι σοι φίλον ἐκ σέθεν ἄντομαι, 250
ἢ τέκνον, ἢ λέχος, ἢ χρέος, ἢ θεός.
οὐ γὰρ ἴδοις ἂν ἀθρῶν βροτόν, ὅστις ἄν,
εἰ θεὸς ἄγοι, φυγεῖν δύναιτο.

ΧΟΡΟΣ.

250 ἀλλ' ἴσθι, τέκνον Οἰδίπου, σέ τ' ἐξ ἴσου
οἰκτείρομεν καὶ τόνδε συμφορᾶς χάριν, 255

V. 241 sq. τὸν ἄθλιον — κῦρσαι] Sc. ἄντομαι, obtestor vos, ut miser clementiam consequatur. Cf. Matth. §. 535. b. not.

V. 242 sq. ἐν ὑμῖν — κείμεθα] Sic O. R. 314: ἐν σοὶ γάρ ἐσμεν. Cf. Matth. §. 577.

V. 244. τὰν ἀδόκητον χάριν] Ipso articulo haec referri ad verba v. 227: πόνον, οὐ χάριν ἀντιδίδωσιν, a Reisigio monitum. Verbum ἀδόκητον Iacobsius adnotavit ad augendam beneficii gratiam facere.

V. 245. πρός σ' ὅ τι — ἐκ σέθεν ἄντομαι] De praepositione a nomine, ad quod pertinet, inserto pronomine diiuncta cf. Matth. §. 465. n. 3. et Philoct. 468 sq. Ἐκ σέθεν etsi tantummodo ad τέκνον referri potest, tamen, recte monente Hermanno, ob id ipsum convenit huic, in qua est Antigona, commotioni animi.

V. 246. ἢ λέχος, ἢ χρέος, ἢ θεός] λέχος uxorem significat; vide Trach. 27. et quae ad Philoct. 669 adnotata sunt. Χρέος Hermanno videtur esse necessitudo, res necessaria, qua quis aegre careat, ideoque ea delectetur; brevius igitur χρήματα, ut Reisigius interpretatur. Nomine θεὸς di penates aut familiares significari mihi cum Reisigio videntur.

V. 247. οὐ γὰρ ἴδοις ἂν ἀθρῶν βροτόν] Non enim videas, si diligenter circumspicias, mortalem. Abundanter ἀθρῶν additum putat Lobeck. ad Ai. 882.

V. 248. εἰ θεὸς ἄγοι] Ἄγειν omnino de summa potestate dictum, ut 998. θεῶν ἀγόντων. Cf. Valck. ad Eur. Hipp. 1435. Antig. 624: ὅτῳ φρένας θεὸς ἄγει πρὸς ἄταν. Eadem sententia in El. 696 sq. et similis in Ai. 456. REISIG.

V. 252. τὰ δ' ἐκ θεῶν] Vide quae ad Ant. 193. adnotata sunt.

V. 252 sq. Schol.: οὐ σθένοιμεν ἂν φωνεῖν· ἀλλ' ἐμμένομεν τοῖς λεχθεῖσιν. λέγομεν δὲ τὸ ἀναστῆναι τοῦτον τοῦ ἱεροῦ, μὴ μολύνειν αὐτό.

V. 254. Schol.: τί δῆτα δόξης· ὡς μάτην τῆς περὶ τῶν Ἀθηναῖων κατεχούσης δόξης, ὅτι ἄρα φιλοικτίρμων τις εἴη καὶ ἱκεταδόκος. καὶ ὁ Κυρηναῖος (Callimachus)· οὕνεκεν οἰκτείρειν οἶδε μόνη πολίων, ἐν τῷ τέλει τοῦ β τῶν Αἰτιῶν.

V. 255. μάτην ᾠεούσης]

τὰ δ' ἐκ θεῶν τρέμοντες οὐ σθένοιμεν ἂν
φωνεῖν πέρα τῶν πρὸς σὲ νῦν εἰρημένων.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

τί δῆτα δόξης, ἢ τί πληδόνος καλῆς
255 μάτην ῥεούσης ὠφέλημα γίγνεται,
εἰ τάς γ' Ἀθήνας φασὶ θεοσεβεστάτας 260
εἶναι, μόνας δὲ τὸν κακούμενον ξένον
σώζειν οἵας τε, καὶ μόνας ἀρκεῖν ἔχειν,
κἄμοιγε ποῦ ταῦτ' ἐστίν, οἵτινες βάθρων
260 ἐκ τῶνδέ μ' ἐξάραντες εἶτ' ἐλαύνετε,
ὄνομα μόνον δείσαντες; οὐ γὰρ δὴ τό γε 265
σῶμ', οὐδὲ τἆρχα τἄμ'· ἐπεὶ τά γ' ἔργα μου

Simili abundantia haec verba adiecta, qua infra 1670. meae ed. δύφοιστον additum. Vide ad Ant. 59.

V. 256. θεοσεβεστάτας] Testificatur hanc virtutem Oedipus 1125 sqq. (1120 sqq.), Aeschylus Eum. 867: χώρας μετασχεῖν τῆςδε θεοφιλεστάτης, Pericles apud Thucyd. II, 41., Demosth. or. Lept. §. 90. Wolf., Isocr. de permutat. p. 314. B. C. H. ST. et alii. REISIG.

V. 257. μόνας] Recte Erfurdtius: prae ceteris civitatibus. Cf. O. R. 299. Ceterum Schol.: ἐπεὶ καὶ ἐλέου βωμὸς ἐν Ἀθήναις ἵδρυται.

V 259. κἄμοιγε ποῦ ταῦτ' ἐστίν, οἵτινες] Oratio Oedipi sic procedit: quid iuvat existimatio temere dilabens, si Athenas pias esse dicunt miserisque opem ferre, et mihi illorum nihil obtingit? Id sic exprimit Oedipus, ut alteram partem enuntiationis non, ut exspectabatur, per negationem proferat, κἄμοί γε ταῦτ' οὐκ ἔστι, sed nova interrogatione utatur. HERM. Cf. Platon. Crit. p. 53. extr.: λόγοι δὲ ἐκεῖνοι οἱ περὶ δικαιοσύνης τε καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς ποῦ ἡμῖν ἔσονται; Ceterum κἄμοί γε — ἐστίν, οἵτινες dictum est pro κἄμοί γε ποῦ ταῦτ' ἐστὶ παρ' ὑμῶν, οἵτινες etc. Similia exempla Matth. §. 481. not. 1. attulit. Ταῦτα, id est τὰ λεγόμενα.

V. 259 sq. οἵτινες — ἐξάραντες εἶτ' ἐλαύνετε] Qui me primum ex locis inaccessis removistis, ut possem hic manere, deinde exterminatis. De εἶτα vide 273. 911. 1002. Ant. 496. et ad O. R. 447. et Matth. §. 566, 3.

V. 261. οὐ γὰρ δὴ τό γε σῶμ'] Sc. δείσαντες. — Corpus enim certe non tam metuendum quam vel despiciendum vel miserandum. Quare 281: μηδέ μου — ἀτιμάσῃς. REIS.

V. 262 sq. ἐπεὶ τά γ' ἔργα — δεδρακότα] Insolentius quidem, sed ita tamen, ut ipsa insolentia dictionis maiorem orationi vim adderet, Sophocles τὰ ἔργα μου πεπονθότα ἐστὶ etc. dixit hoc sensu: nam quae commisisse perhibeor, iniuriam passi potius quam inferentis fuerunt. Simile est quod O. R. 1190. dixit: γάμον τεκνοῦντα καὶ τεκνούμενον. Adde quae ibidem ad 1342. adnotata sunt.

πεπονθότ' ἐστὶ μᾶλλον ἢ δεδρακότα,
εἴ σοι τὰ μητρὸς καὶ πατρὸς χρείη λέγειν,
265 ὧν οὕνεκ' ἐκφοβεῖ με· τοῦτ' ἐγὼ καλῶς
ἔξοιδα. καίτοι πῶς ἐγὼ κακὸς φύσιν, 270
ὅστις παθὼν μὲν ἀντέδρων, ὥστ', εἰ φρονῶν
ἔπρασσον, οὐδ' ἂν ὧδ' ἐγιγνόμην κακός;
νῦν δ' οὐδὲν εἰδὼς ἱκόμην ἵν' ἱκόμην,
270 ὑφ' ὧν δ' ἔπασχον εἰδότων ἀπωλλύμην.
ἀνθ' ὧν ἱκνοῦμαι πρὸς θεῶν ὑμᾶς, ξένοι, 275

V. 264. εἴ σοι — λέγειν] Breviter dictum hac sententia: quod intelligeres, si de matre et patre tibi exponere mihi liceret. Cf. Reisig. 1196. (1191.): πατρῷα καὶ μητρῷα πήμαθ' ἅπαθες.

V. 265 sq. ὧν οὕνεκ' — ἔξοιδα] I. e. quorum factorum caussa, sat scio (sive manifesto), me abominaris. Hoc enim sensu verba τοῦτ' ἐγὼ κ. ἔξοιδα addi iis verbis solent, quorum de veritate non dubitandum significatur. Cf. 359. 452. et quae ad Philoct. 414. ed. sec. adnotavimus. Ὧν autem non ad τὰ μητρὸς etc., sed ad τὰ ἔργα referendum esse intelliget qui attenderit ignarum fingi hic Chorum eorum, quae parentes Oedipi commiserant. Exempla pronominis relativi ad nomen remotius referendi attulit Reisig. ad h. locum p. 224. Adde Phil. 268. Est autem ὧν sono distinguendum prae ceteris verbis, ita ut eadem vi positum putandum sit, qua vulgo pronomen demonstrativum ponitur, ut in Phil. 268.

V. 266. καίτοι πῶς ἐγὼ κακὸς φύσιν] Hoc quoque breviter dictum pro: καίτοι πῶς ἐκφοβεῖ με ὡς κακὸν φύσιν ὄντα. Dicitur autem κακὸς φύσιν, ut recte monet Bothius, qui malus natura, non casu ad committenda flagitia adductus est.

V. 267 sq. ὅστις — κακός] Qui primum acceptas tantum iniurias ultus sim, ita ut, si scieus, cuius iniurias ulciscerer, reddidissem, ne sic quidem scelestus essem. De tota sententia confer 229 (224) sqq. Μὲν particulam spectare ad sententiae partem eam, quae omissa sit, δρῶν δὲ οὐκ ἤδη οὓς δρῴην, sed contineri tamen iis, quae adiiciat, νῦν δὲ etc., recte Hermannus monuit. De imperfecto ἔπρασσον confer 952. O. R. 125. 432. Ant. 260 sq. 906. Adde Pflugk. ad Eur. Hel. 937. Eodem modo Latini; cf. Matth. ad Cic. Epist. CXXXI, 1. et ad Catil. II, 2, 3.

V. 269. νῦν δ'] Atqui. Sic O. R. 263. Ai. 450. 1060. El. 335. Cf. Matth. §. 607. Neque aliter Latini, quamvis raro, nunc vero usurpant. Sic Terent. Ad. III, 2, 41. et M. Tullius ad Quintum fratrem I, 1, 88. 93. — De dictione ἱκ. ἵν' ἱκ. vide Matth. §. 486. not. 2. et ad huius fabulae 548. (547.). Adde Herm. ad Vig. p. 709. Seidl. ad Eur. El. 1117. et Blomf. gloss. ad Aesch. Ag. 66.

V. 270. εἰδότων ἀπωλλύμην] I. e. ὑπὸ τούτων εἰδότων ἀπωλλύμην. Ut enim periret, parentes Oedipum exponi iusserant. Vide O. R. 1173 sqq. De ἀπωλλύμην vide ad O. R. 1454. (1420.). Cf. Rost. §. 116. not. 5.

V. 271. ἀνθ' ὧν.] Quare. Sic O. R. 264.

V. 272. ὥσπερ με κἀνε-

ὥςπερ με κἀνεστήσαθ', ὧδε σώσατε,
καὶ μὴ θεοὺς τιμῶντες εἶτα τοὺς θεοὺς
μοῖραν ποιεῖσθε μηδαμῶς· ἡγεῖσθε δὲ
275 βλέπειν μὲν αὐτοὺς πρὸς τὸν εὐσεβῆ βροτῶν,
βλέπειν δὲ πρὸς τοὺς δυςσεβεῖς, φυγὴν δέ τον 280
μήπω γενέσθαι φωτὸς ἀνοσίου. τάδ' οὖν
ξυνεὶς σὺ μὴ κάλυπτε τὰς εὐδαίμονας
ἔργοις Ἀθήνας ἀνοσίοις ὑπηρετῶν.
280 ἀλλ' ὥςπερ ἔλαβες τὸν ἱκέτην ἐχέγγυον,

V. 277 sq. ἀνοσίου. τάδ' οὖν ξυνεὶς σὺ ex Dindorfii coniectura scripsi. Libri vitiose ἀνοσίου βροτῶν. ξὺν οἷς σὺ etc.

στήσαθ'] Musgravius: iis conditionibus quibus me e luco reduxistis. Sollemniter enim ἀνιστάναι (supra 260. ἐξαίρειν eo sensu positum fuit) dicitur is, qui supplicem ex loco sacro surgere iubet, tanquam opem ei laturus. Vide infra 1286. (1281.). Cf. Wass. ad Thucyd. I, 133. Comparant editores Thucyd. I, 128: οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀναστήσαντες ἐκ τοῦ ἱεροῦ τῶν Ἐλλώτων ἱκέτας, ἀπαγαγόντες διέφθειραν, et I, 126. 136. III, 28. Contra Bothius, Ἀνεστήσατε, inquit, significat e r e x i s t i s, i. e. s o l a t i e s t i s, s p e m m i h i f e c i s t i s. Respicit v. 176 sq. Sic ὀρθοῦν v. 394: νῦν γὰρ θεοί σ' ὀρθοῦσι, πρόσθε δ' ὤλλυσαν. De καὶ ad ὧδε σώσατε referendo vide ad 53.

V. 273 sq. μὴ — μηδαμῶς] Bene Reisigius: ne cultui deorum studentes eosdem studio vestro dehonestate. Quo hoc dicit Oedipus: cavete vero, ne, quum me expellitis honorandorum deorum caussa (256.), deos ipsos (Iovem ξένιον et ἱκέσιον et Apollinem (86 sq.) maxime intellige) negligatis.

Ibid. τοὺς θεοὺς — μηδαμῶς] οὐδαμῶς ποιεῖσθαί τινα μοῖραν idem videtur quod ποιεῖσθαί τινα ἐν οὐδεμιᾷ μοίρᾳ [nullo in honore habere aliquem]. Phil. 498 sq.: τοὐμὸν ἐν σμικρῷ μέρει ποιούμενοι. Herod. II, 172: ἐν οὐδεμιῇ μοίρῃ μεγάλῃ ἦγον. Accusativus τοὺς θεοὺς si quem offendat, conferat 223. 584. SCHAEF.

V. 276 sq. φυγὴν δὲ — ἀνοσίου] Eadem sententia 247 sqq.

V. 278 sq. σὺ μὴ — ὑπηρετῶν] Noli, inquit, scelere tuo obscurare Athenas. CAMERAR. Scholiasta interpretatur ἀφάνιζε, Elmsleius καταίσχυνε. Quae explicationes eodem omnes redeunt, et facile derivari possunt ex propria verbi significatione. Non puto tamen Sophoclem hoc verbo sic usurum fuisse, nisi additis verbis ἔργοις ἀνοσίοις ὑπηρετῶν sententiae perspicuitati consuluisset. DINDORF. Εὐδαίμονες Athenae dici hic non tam propter opes aut divitias videntur, sed propter gloriam, de qua v. 258 sqq. dictum. Similiter πράσσειν εὐτυχῶς Ant. 701. positum est.

V. 280. Schol.: ἐχέγγυον, ἀσφαλῆ. — Ἐχέγγυος, quod sponsorem promissis stantem ac fide dignum significat, hic de eo dictum videtur, qui alius sponsione fretus est. Neque id mirandum, quum sponsionem habens, quae propria est huius vocabuli significatio, et is intelligi

ῥύου με κἀκφύλασσε, μηδέ μου κάρα 285
τὸ δυςπρόςοπτον εἰςορῶν ἀτιμάσῃς.
ἥκω γὰρ ἱερὸς εὐσεβής τε, καὶ φέρων
ὄνησιν ἀστοῖς τοῖςδ· ὅταν δ' ὁ κύριος
285 παρῇ τις, ὑμῶν ὅςτις ἐστὶν ἡγεμών,
τότ' εἰςἀκούων πάντ' ἐπιστήσει· τὰ δὲ 290
μεταξὺ τούτου μηδαμῶς γίγνου κακός.

ΧΟΡΟΣ.

ταρβεῖν μέν, ὦ γεραιέ, τἀνθυμήματα
πολλή 'στ' ἀνάγκη τἀπὸ σοῦ· λόγοισι γὰρ
290 οὐκ ὠνόμασται βραχέσι. τοὺς δὲ τῆςδε γῆς
ἄνακτας ἀρκεῖ ταῦτά μοι διειδέναι. 295

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

καὶ ποῦ "σθ' ὁ κραίνων τῆςδε τῆς χώρας, ξένοι;

possit, cui fidunt alii, et is, qui aliis ipse fidit; sicut hoc ipsum, fidem habere, ambiguum est, ut et πιστεύειν Graece dici possit et πιστεύεσθαι. Respicit autem ad chori verba 174 sq. (171 sq.). HERM. Idem hoc versu Oedipus dixit atque 272. ὥςπερ με etc. Ceterum cf. O. R. 276: ὥςπερ μ' ἀραῖον ἔλαβες, ὧδ', ἄναξ, ἐρῶ.

V. 281. μηδέ μου — ἀτιμάσῃς] Vide ad 261.

V. 283. ἱερὸς εὐσεβής τε] ἱερὸν se appellare videtur, quod ἱκέτης erat, i. e. quod dis traditus erat (cf. 634.); εὐσεβῆ, quod Apollinis oracula observans in loca sacra venerat; conf. v. 46. 86 sqq. 142. (140.).

V. 283 sq. Schol.: καὶ φέρων ὄνησιν ἀστοῖς· ἐρεῖ γάρ, ὡς ἔσται ποτὲ αὐτοῖς ἔχθρα πρὸς Θηβαίους, ἐν ᾗ κρατήσουσιν αὐτῶν διὰ τὸ τάφον αὐτοῦ παρ' Ἀθηναίοις τυγχάνειν. ἦν γάρ τι λόγιον, ἐν ᾗ ἂν ταφῇ χώρᾳ, ἐκείνην μηδὲν κακὸν πείσεσθαι ὑπὸ Θηβαίων.

V. 284 sq. ὅταν δ' ὁ κύριός παρῇ τις] I. e. is aliquis, penes quem potestas est. Loquitur enim quasi quis ille sit nesciat. Non enim a choro, sed a viatore illo acceperat Theseum esse [vide ad O. R. 107.]. Recte etiam Brunckius ὑμῶν sequentibus iunxit, quod ante eum ad praecedentia referebatur. Nam illum, qui cognoscendae rei ius habeat, requirit Oedipus, eoque fine illum κύριον dicit: qui quoniam non potest alius esse quam rex huius regionis, propterea addit ὑμῶν ὅςτις ἐστὶν ἡγεμών. HERM.

V. 286 sq. τὰ δὲ μεταξὺ τούτου] Interea vero. Cf. Matth. ad Eur. Hec. 433. et Doederlin. brachyl. p. 15. — κακός, i. e. fidem mihi datam fallens.

V. 288. ταρβεῖν] Revereri. Sic Hom. Od. XVIII, 391. DOED. Eadem est verbi θαρσεῖν structura. Vide ad 648. Tum τἀνθυμήματα sunt monita sive admonitiones, coll. v. 1194.

V. 290. βραχέσι] οὐ βραχέσι λόγοις non est longa oratione, sed non levibus di-

ΧΟΡΟΣ.

πατρῷον ἄστυ γῆς ἔχει· σκοπὸς δέ νιν,
ὃς κἀμὲ δεῦρ' ἔπεμπεν, οἴχεται στελῶν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

295 ἦ καὶ δοκεῖτε τοῦ τυφλοῦ τιν' ἐντροπὴν
ἢ φροντίδ' ἕξειν, αὐτὸν ὥςτ' ἐλθεῖν πέλας; 300

ΧΟΡΟΣ.

καὶ κάρθ', ὅταν περ τοὔνομ' αἴσθηται τὸ σόν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

τίς δ' ἔσθ' ὁ κείνῳ τοῦτο τοὔπος ἀγγελῶν;

ΧΟΡΟΣ.

μακρὰ κέλευθος· πολλὰ δ' ἐμπόρων ἔπη
300 φιλεῖ πλανᾶσθαι, τῶν ἐκεῖνος αἴων,
θάρσει, παρέσται. πολὺ γάρ, ὦ γέρον, τὸ σὸν 305
ὄνομα διήκει πάντας, ὥςτε, κεἰ βραδὺς
ἕρπει, κλύων σου δεῦρ' ἀφίξεται ταχύς.

ctis. βραχύς enim etiam exiguum [tenuem], humilem, debilem significat; vide ad 197. (192.). [Adde 880. (877.)] HERM. ὠνόμασται, enuntiata; vide ad Eur. Iph. Aul. 1068. MUSGR.

V. 290 sq. τοὺς δὲ — διειδέναι] ἄνακτες de uno Theseo intelligendum videtur. Sic infra 884 (881.) γᾶς πρόμοι. 1087. (1082.) γᾶς τᾶςδε δαμούχοις.

V. 292. ὁ κραίνων — χώρας] O. R. 14: ὦ κρατύνων Οἰδίπους χώρας ἐμῆς. Sic Latine potens dicitur. Cf. interpp. ad Horat. I. od. 3, 1.

V. 293. πατρῷον ἄστυ γῆς] Sic Ant. 937: ὦ γῆς Θήβης ἄστυ πατρῷον.

V. 297. καὶ κάρθ'] Vide ad 65.

V. 298. τοῦτο τοὔπος] I. e. nomen Oedipi. Id enim non professus erat Oedipus apud viatorem, qui regem arcessiturus abierat.

V. 299 sqq. μακρὰ κέλευθος — παρέσται] Hoc dicit Chorus: etsi via ad eum longa est, tamen mox per aliquem viatorum, qui multi ultro citroque euntes, si quid novi est, alius alii narrant, nomen tuum audiet, eoque audito huc properabit. Credibile autem Choro videbatur praetereuntem aliquem Oedipi sermonem audisse, per quem eum ad Theseum relatum iri putabat. Schol.: εἰκὸς οὖν ἐστιν, ἡμῶν ἀκηκοότων, καὶ ἕτερον μεμαθηκέναι. ὁ γὰρ ἀπεληλυθὼς πρότερον οὐδέπω μεμαθήκει, ὅςτις ἦν. τῷ γὰρ χορῷ πρωτῳ ὡμολόγησεν. διὰ μέσου δὲ τὸ θάρσει.

V. 301. θάρσει] Confide mihi, mihi crede. Cf. Philoct. 667. 774. — πολὺ διήκει simillime dictum atque O. R. 786. (759.): ὑφεῖρπε γὰρ πολύ. Vide quae ad Philoct. 252. adnotavi.

V. 303. κλύων σου] I. e. κλέος σου ἀκούσας (Ant. 1182.), ut dicitur βάξις σου Ai. 999. Cf. Matth. §. 342. De ἀφίξεται ταχύς cf. ad 196. (192.).

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἀλλ' εὐτυχὴς ἵκοιτο τῇ θ' αὐτοῦ πόλει
305 ἐμοί τε. τίς γὰρ ἐσθλὸς οὐχ αὑτῷ φίλος;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ὦ Ζεῦ, τί λέξω; ποῖ φρενῶν ἔλθω, πάτερ; 310

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

τί δ' ἔστι, τέκνον Ἀντιγόνη;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

γυναῖκ' ὁρῶ
στείχουσαν ἡμῶν ἆσσον, Αἰτναίας ἐπὶ
πώλου βεβῶσαν· κρατὶ δ' ἡλιοστερὴς
310 κυνῆ πρόσωπα Θεσσαλίς νιν ἀμπέχει.

V. 311. Pro iambo τί φῶ; requiri bacchius videtur. Hinc Hermannus poetam τί φῶ νιν; scripsisse suspicatur.

V. 317. Apud Suidam sub v. σημαίνει pro δῆλον legitur

V. 305. τίς γὰρ — φίλος] De sententia comparant Ai. 1367. Eur. Med. 86: ὡς πᾶς τις αὐτὸν τοῦ πέλας μᾶλλον φιλεῖ, et Terent. Andr. II, 5, 16.

V. 307. Scite instituit poeta, dum exspectatur Theseus, ut spectatores earum rerum scientia, quae praeparantur, opportuno Ismenae adventu imbuerentur. REIS.

V. 308. Αἰτναίας ἐπὶ πώλου βεβῶσαν] Siculorum genus equorum velocitate clarum fuit. Itaque ab Oppiano Cyneget. I, 170. illi non solum inter praestantissimos numerantur, sed etiam ob cursus celeritatem commendantur v. 272. Cum eo congruit Schol. Aristoph. ad Pac. 73: Αἰτναῖοι ἵπποι ταχεῖς καὶ διαβόηται πρὸς τὸν δρόμον. Haec igitur summa eorum alacritas in causa fuit, cur Sophocles Ismenam nuntiam Sicula faceret equa vehi; tantum voluit hoc significare attributo, advehi Ismenam incitato cursu. REIS. De βεβῶσαν ἐπὶ πώλου, insidentem equo, vide ad 52.

V. 309 sq. Schol.: ἡλιοστερής· σκιαστική. πλατύπιλος κυνῆ τὴν ὄψιν αὐτῆς περιέχει, καλύπτουσα καὶ ἀφαιρουμένη τὴν ἡλίωσιν. τὸ ἐξῆς δέ, κρατὶ ἡλιοστερὴς κυνῆ. κυνῆ πρόσωπα Θεσσαλίς· καὶ γὰρ περισσοὶ ἦσαν οἱ Θεσσαλικοὶ πῖλοι, ὡς καὶ Καλλίμαχος· ἀμφὶ δέ οἱ κεφαλῇ νέον Αἱμονίηθεν μεμβλωκὸς πίλημα περίτροχον ἄλκαρ ἔκειτο ἴδεος ἐνδίοιο. Eo pileo utebantur peregrinatores adversus imbres aestusque. Quamobrem eodem Iris a Sophocle in Inacho atque ab Aristophane in avibus indûta est. Κυνῆ autem, ut ait Schol. ad Arist. Nub. 267., fuit capitis tegumentum rusticanum, ita appellatum a materia, ex qua principio confectum fuit, pellibus caninis. Duplex huius petasi genus memoratur ab Hesychio, Ἀρκὰς κυνῆ (πῖλος Ἀρκαδικός) et Βοιωτία. Et Boeotici quidem galeri fuerunt bonitate insignes: ἐγένοντο γὰρ διάφοροι, ἀλλ' αἱ ἐν Βοιωτίᾳ καλαὶ κυναῖ, ἃς οἱ κατ' ἀγρὸν ἐφόρουν. Amplitudine vero Thessalici videntur praestitisse, ob eamque causam usu commodissimi fuisse. Quare poeta nunc Ismenae hoc genus attribuit, quanquam ab eodem Arcadicus

τί φῶ; 315
ἆρ' ἔστιν; ἆρ' οὐκ ἔστιν; ἢ γνώμη πλανᾷ;
καὶ φημὶ κἀπόφημι, κοὐκ ἔχω τί φῶ,
τάλαινα,
315 οὐκ ἔστιν ἄλλη· φαιδρὰ γοῦν ἀπ' ὀμμάτων
σαίνει με προςστείχουσα· σημαίνει δ', ὅτι 320
μόνης τόδ' ἐστὶ δῆλον Ἰσμήνης κάρα.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

πῶς εἶπας, ὦ παῖ;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

παῖδα σήν, ἐμὴν δ' ὁρᾶν
ὄμμασιν· αὐδῇ δ' αὐτίκ' ἔξεστιν μαθεῖν.

φίλον. Unde Hermannus φίλιον scribendum putavit. Nescio an iure.

V. 319. Dobraeus ἐξέσται scribendum putavit.

galerus in Inacho adhibitus fuisse traditur ab Hesychio s. v. ἀρκάς. REIS. De κυνῆ ἡλιοστερής vide Bentl. ad Callim. fr. 124. et Valck. ad Theocr. Adon. p. 344., de duplici acc. πρόςωπα et νίν ad v. 113. Κρατί dativus loci est; vide 411. 700. 715. 1269. Trach. 7. 172. 767. El. 174. 692. Philoct. 144. et Matth. §. 406. b. Itaque sensus est: capite est sive capiti impositus est galerus Thessalicus, sic cingens frontem eius, ut solis caloribus privet.

V. 312. ἆρ' ἔστιν etc.] Apte Elmsleius confert Eur. Iphig. T. 577: ἆρ' εἰσίν; ἆρ' οὐκ εἰσί; τίς φράσειεν ἄν; Verba ἢ γνώμη πλανᾷ; recte Reisigius interpretatur: an sententia fallit? Cf. 1075: προμνᾶται τί μοι γνώμα.

V. 314. τάλαινα] Recte Brunckius interpretatur: perii. Perisse autem se dicit Antigona, quod veretur, ne mali quid Ismena nuntiet. Cf. 355 sq. Iacobsio vehemens Antigonae solliçitudo, nescientię et scire cupientis; quae esset, quam e longinquo conspiciebat, femina, indicata hoc verbo videtur.

V. 315 sq. φαιδρὰ γοῦν — σαίνει με] Adiectivum φαιδρὰ iungendum cum substantivo est, cuius notio latet in verbo σαίνει, coll. Censura mea Ai. ab Lobeck. edit. p. 86. Neque in eo haerendum est, quod non coniunctum adiectivum illud est cum verbis ἀπ' ὀμμάτων, i. e. ὄμμασιν. Simillima enim ratio locutionum Homericarum κρᾶτι πνὰ ποσὶ προβιβάς, κοῦφα ποσὶ προβιβάς, quas in eadem illa Censura p. 20. illustravi. — De verbi σαίνειν usu cf. Blomf. gl. ad Aesch. Sept. c. Th. 379., de numero plurali adiectivi φαιδρά Lobeck. ad Ai. p. 246. ed. sec. dixit.

V. 316. σημαίνει] Sc. ἡ προςστείχουσα διὰ τὸ φαιδροῖς ὄμμασί με σαίνειν.

V. 317. δῆλον — κάρα] Reisigio δῆλον κάρα eodem sensu dictum videtur atque ταῦρος ἐναργής Trachin. 11., ita ut nobis sit: Ismenens leibhaftiges. Haupt. Sed vide notam criticam.

V. 319. αὐδῇ — μαθεῖν]

ΙΣΜΗΝΗ.

320 Ὦ δισσὰ πατρὸς καὶ κασιγνήτης ἐμοὶ
ἥδιστα προςφωνήμαθ', ὡς ὑμᾶς μόλις
εὑροῦσα λύπῃ δεύτερον μόλις βλέπω. 325

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ τέκνον, ἥκεις;

ΙΣΜΗΝΗ.

ὦ πάτερ δύςμοιρ' ὁρᾶν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

τέκνον, πέφηνας; 329

ΙΣΜΗΝΗ.

οὐκ ἄνευ μόχθου γέ μοι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

325 πρόςψαυσον, ὦ παῖ. 330

ΙΣΜΗΝΗ.

θιγγάνω δυοῖν ὁμοῦ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ σπέρμ' ὅμαιμον. 328

ΙΣΜΗΝΗ.

ὦ δυςάθλιαι τροφαί.

V. 324. In codicibus post vers. 323. ὦ τέκνον etc. v. 326. ὦ σπέρμ' etc. positus reperitur, quem ego ex Musgravii coniectura post vs. 325. collocavi.

Scholiasta: ἐκ τῆς φωνῆς ἔξεστι μαθεῖν.

V. 320 sq. ὦ δισσὰ — προςφωνήμαθ'] O gemina patris et sororis dulcissima mihi alloquia, i. e. quam dulce mihi est vos ambos, pater et soror, alloqui!

V. 321 sq. ὡς ὑμᾶς — βλέπω] I. e. quam vos aegre repertos prae dolore aegre rursus adspicio! Itaque et dulcissimum sibi esse ait rursus alloqui patrem et sororem, et tristissimum eos tantis oppressos malis videre. De dativo λύπῃ confer 328. σῇ προμηθίᾳ. 329. πόθοισι, ibid. λόγοις et Matth. §. 397, 3. Iacobsius: λύπῃ — βλέπω, lacrimis nimirum obortis.

V. 326. ὦ σπέρμ' ὅμαιμον] Simul et amoris et infelicis, quae inter Oedipum filiamque est, cognationis significationem continent, ita ut gaudio admixtum dolorem conscientiamque flagitii indicent. HERM.

Ibid. δυςάθλιαι τροφαί] Interpretantur cum Musgravio: infelix vivendi ratio, coll. 338. (334.). Adde El. 1183: φεῦ τῆς ἀνύμφου δυςμόρου τε σῆς τροφῆς.

V. 328. σῇ προμηθίᾳ] Propter providam curam tui. Vide Matth. §. 466, 2., de dativo vide ad v. 321.

V. 329. καὶ λόγοις γ' αὖ-

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἦ τῆσδε κἀμοῦ; 331

ΙΣΜΗΝΗ.

δυσμόρου τ' ἐμοῦ τρίτης.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

τέκνον, τί δ' ἦλθες;

ΙΣΜΗΝΗ.

σῇ, πάτερ, προμηθίᾳ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

πότερα πόθοισι;

ΙΣΜΗΝΗ.

καὶ λόγοις γ' αὐτάγγελος

330 ξὺν ᾧπερ εἶχον οἰκετῶν πιστῷ μόνῳ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

οἱ δ' αὐθόμαιμοι ποῖ νεανίαι πονεῖν; 335

ΙΣΜΗΝΗ.

εἴσ' οὗπέρ εἰσι. δεινὰ δ' ἐν κείνοις τὰ νῦν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ πάντ' ἐκείνω τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ νόμοις

V. 326. Vocabulum δυσάθλιαι alibi non lectum. δισάθλιαι La. pr., ut videtur. Fortasse autem δυσάθλιοι scripsit. DINDORF.

τάγγελος] Et propter verba quidem, quae ipsa referre ad te volui.

V. 330. ξὺν ᾧπερ εἶχον etc.] Sic Xen. An. VII, 3, 48: ἀλλ' ἐγὼ μὲν σὺν οἷς ἔχω τὰ ἄκρα καταλήψομαι. Cf. Matth. §. 474. c.

V. 331. οἱ δ' — πονεῖν] Ad ποῖ supplendum esse εἰσὶν ex responsione Ismenae apparet. Est autem ποῖ εἰσι wohin sind sie, quo iverunt? Ex eo verbo omisso aptus est infinitivus πονεῖν, hoc sensu: quo iverunt ad labores perferendos fratres germani? i. e. ubi sunt, qui labores hos perferre debebant, fratres germani? Simillime Eur. Or. 1472: ποῦ δῆτ' ἀμύνειν οἱ κατὰ στέγας Φρύγες; ubi erant ad auxiliandum Phryges? i. e. ubi qui auxiliari debebant Phryges erant?

V. 332. εἴσ' οὗπέρ εἰσι] Cf. ad 273. (269.). — Schol.: δεινὰ δ' ἐν κείνοις τὰ νῦν· νῦν δὲ τὰ ἐν ἐκείνοις δεινά ἐστιν. Similiter infra v. 365: ἃ δ' ἀμφὶ τοῖν σοῖν δυσμόροιν παίδοιν κακὰ νῦν ἐστι, ταῦτα σημανοῦσ' ἐλήλυθα.

V. 333. Brevi Ismenae oratione deceptus Oedipus filios suos otiosos sedere domi putat.

Ibid. τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ νόμοις] De Aegyptiorum moribus dissimillimis aliarum gentium abunde egerunt Nympho-

φύσιν κατεικασθέντε καὶ βίου τροφάς.
335 ἐκεῖ γὰρ οἱ μὲν ἄρσενες κατὰ στέγας
θακοῦσιν ἱστουργοῦντες, αἱ δὲ σύννομοι 340
τἄξω βίου τροφεῖα πορσύνουσ' ἀεί.
σφῷν δ', ὦ τέκν', οὓς μὲν εἰκὸς ἦν πονεῖν τάδε,
κατ' οἶκον οἰκουροῦσιν, ὥςτε παρθένοι·
340 σφὼ δ' ἀντ' ἐκείνων τἀμὰ δυστήνου κακὰ
ὑπερπονεῖτον. ἡ μὲν ἐξ ὅτου νέας 345
τροφῆς ἔληξε καὶ κατίσχυσεν δέμας,
ἀεὶ μεθ' ἡμῶν δύςμορος πλανωμένη
γεροντάγωγεῖ, πολλὰ μὲν κατ' ἀγρίαν
345 ὕλην ἄσιτος νηλίπους τ' ἀλωμένη,
πολλοῖσι δ' ὄμβροις ἡλίου τε καύμασιν 350
μοχθοῦσα τλήμων δεύτερ' ἡγεῖται τὰ τῆς
οἴκοι διαίτης, εἰ πατὴρ τροφὴν ἔχοι.
σὺ δ', ὦ τέκνον, πρόσθεν μὲν ἐξίκου πατρὶ

dorus apud Scholiastam, Herodot. II, 35. atque Eustathius ad Iliad. *Λ*. p. 31. lin. 12. Herodoti verba imprimis haec huc pertinent: *αἱ μὲν γυναῖκες ἀγοράζουσι καὶ καπηλεύουσι, οἱ δὲ ἄνδρες κατ' οἴκους ἑόντες ὑφαίνουσι*. REIS. Quod fratres autem moribus Aegyptiorum similes dicuntur, homines rebus, de eo confer, quem Hellerus laudat, Heusing. ad Cic. Off. I, 22. Adde Matth. ad Cic. or. Sull. c. XXVI. §. 72. et Gr. Gr. §. 453. not. 1.

V. 336. Schol.: *αἱ δὲ σύννομοι· αἱ ἀδελφαί, ἢ αἱ γυναῖκες*. Cf. El. 600. Reisigius comparat Arist. Av. 209.

V. 337. *τἄξω βίου τροφεῖα*] Quae foris quaerenda sunt vitae alimenta. Similiter infra 1263. (1258.) *θρεπτήρια*.

V. 338. *σφῷν*] *σφῷν* dicit Oedipus, intelligens duplicem liberorum sexum: ex vobis utrisque. SEIDL. De forma *σφῷν* cf. Buttm. Lexil. I. p. 51.

V. 340. *τἀμὰ δυστήνου κακά*] Eodem modo dictum, quo Phil. 1126. *τὰν ἐμὰν μελέου τροφάν*. Cf. Matth. §. 466, 1.

V. 347. *δεύτερ' ἡγεῖται*] Quum antegressum esset *γεροντάγωγεῖ* cum connexis, paullatim subiungitur hoc versu *δεύτερ' ἡγεῖται* etc., quae cum priore enuntiatione non copula aliqua conglutinantur, sed leniter alia interfluente enuntiatione commiscentur, *πολλὰ μὲν — μοχθοῦσα τλήμων*. Fusius hoc genus sum persecutus in Coniect. p. 315—317. REIS. p. 387., ubi alia huius generis exempla attulit. Ceterum cf. Phil. 1442: *ὡς τἄλλα πάντα δεύτερ' ἡγεῖται πατὴρ Ζεύς*.

V. 348. *εἰ πατὴρ τρ. ἔχοι*] Dummodo pater victum habeat. Cf. Matth. §. 524. not. 3. §. 617.

V. 349. *πρόσθεν μὲν ἐξίκου*] Verbis *πρόσθεν μὲν* respondent 353. *νῦν δέ*. Tum *ἐξίκου* notat advenisti, proprie pervenisti. Cf. Phil. 197: *ἐξήκοι χρόνος*. Ai. 1043: *ἐξίκοιτ' ἀνήρ*. El. 387: *ἀλλ' ἐξίκοιτο τοῦδέ γ' οὕνεκ' ἐν τάχει*.

350 μαντεῖ' ἄγουσα πάντα Καδμείων λάθρα,
ἃ τοῦδ' ἐχρήσθη σώματος· φύλαξ δέ μου 355
πιστὴ κατέστης, γῆς ὅτ' ἐξηλαυνόμην·
νῦν δ' αὖ τίν' ἥκεις μῦθον, Ἰσμήνη, πατρὶ
φέρουσα; τίς σ' ἐξῆρεν οἴκοθεν στόλος;
355 ἥκεις γὰρ οὐ κενή γε, τοῦτ' ἐγὼ σαφῶς
ἔξοιδα, μὴ οὐχὶ δεῖμ' ἐμοὶ φέρουσά τι. 360

ΙΣΜΗΝΗ.

ἐγὼ τὰ μὲν παθήμαθ' ἅπαθον, πάτερ,
ζητοῦσα τὴν σήν, ποῦ κατοικοίης, τροφήν,
παρεῖσ' ἐάσω. δὶς γὰρ οὐχὶ βούλομαι
360 πονοῦσά τ' ἀλγεῖν καὶ λέγουσ' αὖθις πάλιν.
ἃ δ' ἀμφὶ τοῖν σοῖν δυςμόροιν παίδοιν κακὰ 365
νῦν ἐστι, ταῦτα σημανοῦσ' ἐλήλυθα.
πρὶν μὲν γὰρ αὐτοῖς ἦν ἔρως Κρέοντί τε

V. 363. Libri ἔρις, quod ex Tyrwhitti coni. Brunckius aliique correxerunt.

Adde ἐξήγαγε, quod supra 98. positum fuit, et ἐξηγούμενος 1589.

V. 350. Schol.: μαντεῖ' ἄγουσα· ποῖα μαντεῖα; ὅτι, ὅπου ἂν ταφήσεται, σωτήριος ἔσται τῇ γῇ ἐκείνῃ. Non unum id erat oraculum, sed potissimum. Cf. 87 sqq.

V. 351. ἃ τοῦδ' ἐχρ. σώματος] Genitivum τοῦδε σώματος non puto aptum esse posse ex verbo ἐχρήσθη, sed ex substantivo quod praecedit μαντεῖα, ita ut ἃ τοῦδ' ἐχρ. σώματος idem sit atque τὰ χρησθέντα τοῦδε τοῦ σώματος. De substantivi σώματος usu ad O. R. 624. diximus.

V. 354. τίς σ' — στόλος;] Quae te excivit domo expeditio? i. e. cuius rei expediendae causa domo existi?

V. 355 sq. ἥκεις γὰρ οὐ κενή γε — μὴ οὐχὶ etc.] Id est neque enim vacua huc venisti, certo scio, quin aliquid terroris mihi afferas. De μὴ οὐ particulis cum participio coniunctis exposui pluribus ad O. R. 12 sq. ed. secundae.

V. 358. ζητοῦσα — τροφήν] Recte Brunckius interpretatur: dum investigarem, quo in loco versareris. Fatendum autem τροφή hoc sensu alibi non usurpatum reperiri.

V. 359. παρεῖσ' ἐάσω] Ai. 754. ἀφέντ' ἐᾶν, itemque Eur. Troadd. 690. Cf. Valck. ad Herod. II, 30. REIS. Schol.: τὸ ἐξῆς· δὶς γὰρ οὐ βούλομαι ἀλγεῖν.

V. 363. ἦν ἔρως] Sic ἔρως usurpatum infra 432. Eurip. Phoen. 631. Alcest. 1101. Suppl. 139. Iph. A. 813. et passim. Vide notata ad O. R. 601. BRUNCK. Particulae τὲ respondet δὲ in μηδέ, quia e disiunctione in oppositionem transit. Cf. Matth. §. 609. et §. 626. Rost. §. 134. adnot. 1.

θρόνους ἐᾶσθαι, μηδὲ χραίνεσθαι πόλιν,
365 λόγῳ σκοποῦσι τὴν πάλαι γένους φθοράν,
οἵα κατέσχε τὸν σὸν ἄθλιον δόμον· 370
νῦν δ' ἐκ θεῶν του κἀξ ἀλιτηροῦ φρενὸς
εἰςῆλθε τοῖν τριςαθλίοιν ἔρις κακὴ
ἀρχῆς λαβέσθαι καὶ κράτους τυραννικοῦ.
370 χὠ μὲν νεάζων καὶ χρόνῳ μείων γεγὼς
τὸν πρόσθε γεννηθέντα Πολυνείκη θρόνων 375
ἀποστερίσκει, κἀξελήλακεν πάτρας.
ὁ δ', ὡς καθ' ἡμᾶς ἐσθ' ὁ πληθύων λόγος,
τὸ κοῖλον Ἄργος βὰς φυγὰς προςλαμβάνει
375 κῆδός τε καινὸν καὶ ξυνασπιστὰς φίλους,
ὡς αὐτίκ' Ἄργος ἢ τὸ Καδμείων πέδον 380
τιμῇ καθέξον, ἢ πρὸς οὐρανὸν βιβῶν.
ταῦτ' οὐκ ἀριθμός ἐστιν, ὦ πάτερ, λόγων,

V. 367. Brunck. ex libris Triclin. κἀξ ἀλιτηρίου scripsit; Hermannus ex Toupii coni. κἀλιτηρίου dedit, secundam adiectivi ἀλιτηρός syllabam brevem esse contendens.

V. 387. Praepositionem ὑπό omittunt La. Lb. Paris. 2886.

V. 364. μηδὲ χραίνεσθαι πόλιν] Praesentia sua [immo imperio suo], ob ortum ex incestu, ad quam labem etiam v. sq. γένους φθορὰν refero. IACOBS. Hellerus comparat Ai. 43: δοκῶν ἐν ὑμῖν χεῖρα χραίνεσθαι φόνῳ.

V. 367. Schol.: ἀλιτηροῦ· ἁμαρτωλοῦ, μιαρᾶς.

V. 368. εἰςῆλθε τοῖν τριςαθλ.] De locutione εἰςέρχεσθαί τινι cf. Matth. §. 402. c.

V. 370 sq. Notatus hic locus litera χ a grammaticis, quod Sophocles Polynicen maiorem natu dixit, minorem autem Eteoclem. Alii enim, ut Euripides, contrarium prodiderunt. HERM.

V. 371. θρόνων ἀποστερίσκει] Recte Reisigius ad h. l. p. 244. de regno pluralem θρόνοι usurpari a tragicis solere monet, quum θρόνος nil nisi ipsam sellam regalem, quod solium vocatur, significare videatur.

V. 373. ὁ πληθύων λόγος] Comparant Aesch. Ag. 869: ὡς ἐπλήθυον λόγοι. Simile est quod infra 930. posuit, ὁ πληθύων χρόνος.

V. 374. τὸ κοῖλον Ἄργος] Illustratum hoc a Scholiasta et Musgravio, qui: in universum, inquit, τόπος κοῖλος est locus montium ambitu cinctus, qui speciem excavati habet.

V. 375. κῆδός τε καινὸν] In καινὸν reprehensio aliqua latet, quod Polynices, quum connubium non esset inter Thebanos et Argivos, tamen Adrasti filiam duxerit. DOED.

V. 376 sq. ὡς αὐτίκ' — τιμῇ καθέξον] Recte haec explicat Scholiasta is, qui adnotavit: ὡς πορθησόντων Ἀργείων τὰς Θήβας καὶ κατὰ τοῦτο ἐνδόξων γεννησομένων. De dictione ὡς Ἄργος καθέξον cf. Matth. §. 568, 3., de κατέχειν Ant. 605.

V. 377. ἢ πρὸς οὐρανὸν

ἀλλ' ἔργα δεινά· τοὺς δὲ σοὺς ὅποι θεοὶ
380 πόνους κατοικτιοῦσιν, οὐκ ἔχω μαθεῖν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἤδη γὰρ ἔσχες ἐλπίδ', ὡς ἐμοῦ θεοὺς 385
ὥραν τιν' ἕξειν, ὥστε σωθῆναί ποτε;

ΙΣΜΗΝΗ.

ἔγωγε τοῖς νῦν γ', ὦ πάτερ, μαντεύμασιν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ποίοισι τούτοις; τί δὲ τεθέσπισται, τέκνον;

ΙΣΜΗΝΗ.

385 σὲ τοῖς ἐκεῖ ζητητὸν ἀνθρώποις ποτὲ
θανόντ' ἔσεσθαι ζῶντά τ' εὐσοίας χάριν. 390

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

τίς δ' ἂν τοιοῦδ' ὑπ' ἀνδρὸς εὖ πράξειεν ἄν;

et Riccardiani duo. Hinc Hermannus scripsit: τίς δ' ἄν τι τοιοῦδ' ἀνδρός, coll. O. R. 1005: ὅπως σοῦ πρὸς δόμους ἐλθόντος εὖ πράξαιμί τι. Possis etiam coniicere scriptum fuisse: τίς δ' ἂν τοιοῦδέ γ' ἀνδρὸς εὖ πράξειεν ἄν;

βιβῶν] Id est ὡς τῶν Ἀργείων αὐτίκα ἢ νικησόντων τοὺς Θηβαίους, ἢ ἡττηθησομένων ὑπ' αὐτῶν. Cf. v. 1305. et Aesch. Sept. c. Th. 45: Ἄρη τ' Ἐννὼ καὶ φιλαίματον Φόβον ὁρκομότησαν ἢ πόλει κατασκαφὰς θέντες λαπάξειν ἄστυ Καδμείων βίᾳ, ἢ γῆν θανόντες τήνδε φυράσειν φόνῳ. — Musgravius: „usitata hyperbole. Vide Theocr. V, 144. Nonn. X, 344: ἥπτετο Βάκχος Ὀλύμπου." Fons est Hom. Od. XV, 329. Adde Eur. Bacch. 930: ὥστ' οὐρανῷ στηρίξον εὐρήσεις πλέος. Cic. pro Mil. 35. DOED. De forma futuri βιβῶν pro βιβάσον vide Matth. §. 181, 2. a.

V. 378. ταῦτ' οὐκ ἀριθμὸς — λόγων] Haec non sunt inania verba. Conf. Elmsl. ad Eur. Heracl. 997. et, quos Heller. laudat, Bergl. ad Aristophan. Nub. 1205. et Boeckh. de tragg. vett. p. 93.

V. 379. ὅποι] Alii quomodo, Reisigius quatenus, quam in partem interpretatur. Mihi ὅποι ita dictum videtur, ut locus et regio intelligi debeat, in quam deducturi sint Oedipum di, laborum eius miserti. HERM. Vide ad v. 223.

V. 381 sq. ὡς — ἕξειν] Vide de hac abundantia dictionis Matth. §. 539. not. 1. — Schol.: ὥραν· φροντίδα.

V. 385 sq. σὲ τοῖς — εὐσοίας χάριν] Te a Thebanis propter salutem civitatis suae aliquando mortuum expetitum fore vivumque. Scholiasta: ἐν τοῖς ἀναγκαιοτέροις τῶν ἀντιγράφων γρ. εὐσοίας χάριν, ὃ καὶ οἱ ὑπομνηματισάμενοι ἀξιοῦσιν. εὐσοιαν δέ φασι τὴν εὐθένειαν, καθάπερ καὶ ἐν Ἀμφιτρύωνι· ἐπεὶ δὲ βλάστη, τῶν τριῶν μίαν λαβεῖν εὔσοιαν ἀρκεῖ.

ΙΣΜΗΝΗ.

ἐν σοὶ τὰ κείνων φασὶ γίγνεσθαι κράτη.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὅτ' οὐκέτ' εἰμί, τηνικαῦτ' ἄρ' εἰμ' ἀνήρ;

ΙΣΜΗΝΗ.

390 νῦν γὰρ θεοί σ' ὀρθοῦσι, πρόσθε δ' ὤλλυσαν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

γέροντα δ' ὀρθοῦν φλαῦρον, ὃς νέος πέσῃ. 395

ΙΣΜΗΝΗ.

καὶ μὴν Κρέοντά γ' ἴσθι σοι τούτων χάριν
ἥξοντα βαιοῦ κοὐχὶ μυρίου χρόνου.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὅπως τί δράσῃ, θύγατερ; ἑρμήνευέ μοι.

ΙΣΜΗΝΗ.

395 ὡς σ' ἄγχι γῆς στήσωσι Καδμείας, ὅπως
κρατῶσι μέν σου, γῆς δὲ μὴ 'μβαίνῃς ὅρων. 400

V. 397. Libri θύραισι, quod primus correxit Elmsleius, quem vide ad Eur. Med. 466. Cf. Matth. §, 258.

V. 401. Brunckius ex coni. κρατοῖς scripsit, quod pro-

V. 388. ἐν σοὶ — κράτη] In te contineri dicunt illorum imperium. De ἐν vide ad v. 242., de κράτη cf. Ai. 1016. et O. R. 586.

V. 389. ἀνήρ] Vir κατ' ἐξοχήν. Sic apud Arist. Equit. 391: ἀλλ' ὅμως οὗτος τοιοῦτος ὢν ἅπαντα τὸν βίον, κἄτ' ἀνὴρ ἔδοξεν εἶναι, ibid. 1254: μέμνησ', ὅτι ἀνὴρ γεγένησαι δι' ἐμέ. BR. Vide quae ad Ai. 512. adnotavimus. Eodem modo Latini nomen viri usurparunt. Sic M. Tullius Philipp. II. c. 14: quod non fecisti, ignosco; virum res illa quaerebat. Cf. Servius ad Virg. Aen. VI, 553. Gesner. Thes. L. L. T. IV. p. 1038. nr. 5.

V. 390. νῦν γὰρ — ὤλλυσαν] Simillime Chorus v. 1565 sq.: πολλῶν γὰρ ἂν καὶ μάταν πημάτων ἱκνουμένων πάλιν σὲ δαίμων δίκαιος αὔξοι.

V. 391. Schol.: γέροντα δ' ὀρθοῦν· τὸν ἅπαξ ἐν νεότητι πεσόντα ἐν γήρᾳ ὀρθοῦσθαι ἀδύνατον. Rectius Brunckius φλαῦρον interpretatur εὐτελές, vile, futile. Conf. Blomf. ad Aesch. Pers. 222. gloss. De coni. πέσῃ cf. Matth. §. 527. not. 2. Rost. §. 123. not. 1.

V. 393. βαιοῦ — χρόνου] Proprie intra breve tempus, i. e. post breve tempus. Cf. Matth. §. 377, 2. a. De locutionis abundantia β. κοὐχὶ μυρίου vide ad O. R. 58.

V. 395 sq. Schol.: στήσωσι· κατοικίσωσι. ὅπως κρατῶσι μέν σου· ἀντὶ τοῦ ὅπως σχῶσί σε. Ceterum recte Seidlerus: Exteris omnino potuit mortuus Oedipus prodesse, quum exsilio scelus iam esset expiatum; Thebani autem mediam quandam ingressi viam atque ita oraculi mentem interpretati sunt, quasi iis lucrum paraturus esset mortuus, in quorum non tam terra quam potestate foret. In confini igitur loco facilius se vindicaturos sibi sepulcrum, quam si in media alius populi terra

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἡ δ' ὠφέλησις τίς θύρασι κειμένου;

ΙΣΜΗΝΗ.

κείνοις ὁ τύμβος δυςτυχῶν ὁ σὸς βαρύς.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

κἄνευ θεοῦ τις τοῦτό γ' ἂν γνώμῃ μάθοι.

ΙΣΜΗΝΗ.

400 τούτου χάριν τοίνυν σε προςθέσθαι πέλας
χώρας θέλουσι, μηδ' ἵν' ἂν σαυτοῦ κρατῇς. 405

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἦ καὶ κατασκιῶσι Θηβαίᾳ κόνει;

ΙΣΜΗΝΗ.

ἀλλ' οὐκ ἐᾷ τοὔμφυλον αἷμά σ', ὦ πάτερ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

οὐκ ἄρ' ἐμοῦ γε μὴ κρατήσωσίν ποτε.

bat Matth. §. 528, 2.

V. 404. Brunck. κρατήσουσιν edidit, quae scriptura in cod. T. supra scripta fuit.

conditus esset. Ceterum confer 785: ἥκεις ἔμ' ἄξων, οὐχ ἵν' εἰς δόμους ἄγῃς, ἀλλ' ὡς πάραυλον οἰκίσῃς.

V. 396. μὴ 'μβαίνῃς ὅρων] Cum genitivo eiusdem generis verbum coniunctum O. R. 825.

V. 397. Schol.: κειμένου· ἀντὶ τοῦ οἰκοῦντος. Ismene tamen, ut ex responsione eius apparet, de sepulto Oedipo hoc dictum accepit.

V. 398. Schol.: κείνοις ὁ τύμβος· ὁ τύμβος δυςτυχῶν ὁ σὸς κείνοις βαρύς, ἀντὶ τοῦ· ἐπὶ ξένης σοῦ θαπτομένου δυςτυχήσουσιν ἐκεῖνοι. Recte; hoc enim dicit Ismene: illis grave quid a manibus tuis metuendum, infeliciter (i. e. peregrina in terra) sepultis. Vide 405—407. Apte confert Neuius Aesch. Choeph. 913: ΟΡ. τεκοῦσα γάρ μ' ἔρριψας ἐς τὸ δυςτυχές. ΚΛ. οὔτοι σ' ἀπέρριψ' εἰς δόμους δορυξένους. De notione nominis βαρύς vide ad O. R. 527.

V. 399. κἄνευ — μάθοι] Recte Brunckius: me etiam mortuum illis infensum fore, ἀραῖον, si me non sirint in patria terra sepeliri, vel non monente deo quivis facile intelligat.

V. 400. Schol.: προςθέσθαι· ἀντὶ τοῦ κατοικίσαι. χώρας· τῆς Θήβης.

V. 401. Schol.: μηδ' ἵν' ἂν σαυτοῦ· μηδὲ ἐᾶν σε, ὅπου ἂν σαυτοῦ ἐξουσιάσῃ. λείπει τὸ ἐᾶν ῥῆμα· ἢ ἀπὸ κοινοῦ τὸ προςθέσθαι.

V. 402. Schol.: κατασκιῶσι· οἷον ἐν Θήβαις με χώσουσιν;

V. 403. Schol.: τοὔμφυλον αἷμα· ὁ πατρῷος φόνος. Cf. O. R. 101. Reisigius comparat Eur. Suppl. 148: Τυδεὺς μὲν αἷμα συγγενὲς φεύγων χθονός, et huius fab. 600 sq. De verbis οὐκ ἐᾷ σε αἷμα, sc. κατασκιάζεσθαι etc., confert Neuius Ant. 538.

V. 404. οὐκ — μὴ κρατή-

ΙΣΜΗΝΗ.

405 ἔσται ποτ' ἄρα τοῦτο Καδμείοις βάρος.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ποίας φανείσης, ὦ τέκνον, ξυναλλαγῆς; 410

ΙΣΜΗΝΗ.

τῆς σῆς ὑπ' ὀργῆς, σοῖς ὅταν στῶσιν τάφοις.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἃ δ' ἐννέπεις κλύουσα τοῦ λέγεις, τέκνον;

ΙΣΜΗΝΗ.

ἀνδρῶν θεωρῶν Δελφικῆς ἀφ' ἑστίας.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

410 καὶ ταῦτ' ἐφ' ἡμῖν Φοῖβος εἰρηκὼς κυρεῖ;

ΙΣΜΗΝΗ.

ὥς φασιν οἱ μολόντες ἐς Θήβης πέδον. 415

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

παίδων τις οὖν ἤκουσε τῶν ἐμῶν τάδε;

ΙΣΜΗΝΗ.

ἄμφω γ' ὁμοίως, κἀξεπίστασθον καλῶς.

V. 420. κἀπαναίρονται cum Hermanno scripsi. Libri κἀπαναιροῦνται.

σωσίν ποτε] Nunquam igitur me in sua potestate habebunt. Cf. Philoct. 381. et Matth. §. 517. Schol.: εἰ οὐ θάπτουσί με ἐν Θήβῃ.

V. 405. Schol.: βάρος· διὰ τὸ μὴ κατασχεῖν σε.

V. 406. Schol.: ποίας φανείσης· ποίας αἰτίας γενομένης βλαβήσονται; ἀντὶ τοῦ· ὑπὸ θεῶν, ὑπὸ Ἐρινύων, ἢ ὑπὸ τίνος; Vide ad O. R. 34.

V. 407. τῆς σῆς ὑπ' ὀργῆς — τάφοις] I. e. ὑπὸ σοῦ ὀργισθέντος (sc. magna clade afficientur), ὅταν ἐν τῷ σῷ τύμβῳ στῶσιν, manes tui irati Thebanis, a quibus eiectus sis, cladem iis inferent, ubi in sepulcro tuo constiterint. De re vide Schol. ad 453., de dativo not. extr. ad 309.

V. 409. ἀνδρῶν — ἑστίας] Recte Winsemius: a legatis, qui redierant ab ara Delphica.

V. 410. ἐφ' ἡμῖν] Proprie quae ad me pertineant, i. e. de me. Cf. Phil. 1384. Alia exempla attulit Matth. §. 586. s.

V. 414 sq. κἀφ'] Vide 1005. et Matth. §. 603. extr. — πάρος προὔθεντο ex abundantia dictum, tragicis valde frequentata; cf. Lobeck. ad Ai. 741. Elmsl. ad Heracl. 141. Neuius comparat Eur. Heracl. 201: ἡ γὰρ αἰσχύνη πάρος τοῦ ζῆν παρ' ἐσθλοῖς ἀνδράσιν νομίζεται. De τοὐμοῦ πόθον vide ad 328. Eadem sententia enuntiata aliis verbis 444 sq.

V. 416. φέρω δ' ὅμως] Nuntio tamen. Eo enim significatu saepe φέρω, ut Latinorum fero, a poetis dici iam ad Ai. 770. monuimus.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

κᾆθ' οἱ κάκιστοι τῶνδ' ἀκούσαντες πάρος
τοὐμοῦ πόθου προὔθεντο τὴν τυραννίδα;

ΙΣΜΗΝΗ.

ἀλγῶ κλύουσα ταῦτ' ἐγώ, φέρω δ' ὅμως.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἀλλ' οἱ θεοί σφι μήτε τὴν πεπρωμένην
ἔριν κατασβέσειαν, ἐν δ' ἐμοὶ τέλος
αὐτοῖν γένοιτο τῆςδε τῆς μάχης πέρι,
ἧς νῦν ἔχονται κἀπαναίρονται δόρυ·
ὡς οὔτ' ἂν ὃς νῦν σκῆπτρα καὶ θρόνους ἔχει
μείνειεν, οὔτ' ἂν οὐξεληλυθὼς πάλιν
ἔλθοι ποτ' αὖθις· οἵ γε τὸν φύσαντ' ἐμὲ
οὕτως ἀτίμως πατρίδος ἐξωθούμενον
οὐκ ἔσχον, οὐδ' ἤμυναν· ἀλλ' ἀνάστατος
αὐτοῖν ἐπέμφθην, κἀξεκηρύχθην φυγάς.
εἴποις ἄν, ὡς θέλοντι τοῦτ' ἐμοὶ τότε
πόλις τὸ δῶρον εἰκότως καθήνυσεν.

V. 422. πάλιν cum Gaisfordio ex optimis codd. restitui. Vulgo πόλιν. Cf. 601.

V. 418 sq. ἐν δ' ἐμοὶ τέλος etc.] Respondet δὲ particula μήτε particulae; cf. Matth. §. 609. Rost. §. 134. not. 1. De ἐν praep. monitum ad 242., de addita περὶ praepositione conf. Matth. §. 380. not. 4.

V. 420. ἧς — δόρυ] Recte Brunckius: quam nunc conserere parant, invicem in se arma inferentes, praeeunte Scholiasta, qui ἐπ. explicat: κατ' ἀλλήλων ἐπαίρουσιν. De conformatione orationis ἧς ἔχ. κἀπ. δόρυ confer O. R. 1223. et ex Latinis Virg. Aen. IV, 71 sq.: quam (cervam) procul incautam nemora inter Cresia fixit pastor agens telis, liquitque volatile ferrum nescius.

V. 421. Schol.: εἰ γὰρ ἐν τῇ ἐμῇ ἐξουσίᾳ γένοιτο, οὐδὲ εἷς αὐτῶν ζήσεται. De ὡς vide Matth. §. 628, 3. b. — Verba σκῆπτρα καὶ θρόνους coniunxit poeta etiam infra 448. 1354.; similiter κράτη καὶ θρόνους dixit Ant. 173. et O. R. 237.

V. 425. ἔσχον] I. e. ἐκώλυσαν, ut infra 888.; de dictione ἔσχον ἐξωθούμενον vide Matth. §. 555.

V. 426. Schol.: αὐτοῖν ἐπέμφθην· τὸ ἐφ' ἑαυτοῖς οὐκ ἐπήρκεσαν. ἐνῆν γὰρ αὐτοῖς τὸ ἐφ' αὐτοῖς τοῦτο πρᾶξαι, ὡς αὐτάρκως κεκολασμένου τῇ πηρώσει. De dativo cf. 444. (440.) et Matth. §. 395.

V. 427 sq. εἴποις ἄν — καθήνυσεν] Dicit hoc respiciens ad ea, quae O. R. 1436 sqq. dixerat. Cf. etiam huius fab. 765 sqq. (762 sqq.). Scholiasta: θέλοντι· τὸ ἐξορισθῆναι. De τότε Neuius Popponem ad Thucyd. I, 101., Soph.

οὐ δῆτ', ἐπεί τοι τὴν μὲν αὐτίχ' ἡμέραν,
430 ὁπηνίκ' ἔζει θυμός, ἥδιστον δέ μοι
τὸ κατθανεῖν ἦν καὶ τὸ λευσθῆναι πέτροις, 435
οὐδεὶς ἔρωτος τοῦδ' ἐφαίνετ' ὠφελῶν·
χρόνῳ δ', ὅτ' ἤδη πᾶς ὁ μόχθος ἦν πέπων,
κἀμάνθανον τὸν θυμὸν ἐκδραμόντα μοι
435 μείζω κολαστὴν τῶν πρὶν ἡμαρτημένων,
τοτηνίκ' ἤδη τοῦτο μὲν πόλις βίᾳ 440
ἤλαυνέ μ' ἐκ γῆς χρόνιον· οἱ δ' ἐπωφελεῖν
οἱ τοῦ πατρὸς τῷ πατρὶ δυνάμενοι τὸ δρᾶν

Ant. 135. et Ai. 650. confert. Adde quae nos ad Ai. 631. adnotavimus.

V. 430. ὁπηνίκ' ἔζει θυμός] Similiter Eur. Hec. 1055: ἀλλ' ἐκποδὼν ἄπειμι κἀποστήσομαι θυμῷ ζέοντι θρῆνι δυςμαχωτάτῳ. Cf. Iacobs. ad Anthol. Gr. Vol. II. P. II. p. 203.

V. 431. λευσθῆναι πέτροις] De abundantia locutionis cf. quae ad O. R. 65. monui. De lapidatione conferunt Dawes. Misc. cr. p. 308. et Blomf. gloss. ad Aeschyl. Agam. 1606.

V. 432. Schol.: τούτου τοῦ ἔρωτος οὐδείς με ἐποίει ἀπολαῦσαι. τοῦ ἀποθανεῖν δέ φησιν. Immo exsilium dicit. Participium ὠφελῶν iunctum cum genitivo est, quod substantivi vice fungitur, veluti ὠφελητής, quanquam hoc substantivum non videtur in usu fuisse. Cf. huius fab. 1207. τοῦ μετρίου παρεὶς. Ai. 534: πρέπον γε τἂν ἦν δαίμονος τοὐμοῦ τόδε. O. R. 234. φίλου δείσας. De participio passivi cum genitivis coniuncto ad Philoct. 3. pluribus dixi.

V. 433. χρόνῳ δ' — πέπων] Hesychius: πέπων· ἔκλυτος, ἀσθενής. De χρόνῳ monitum ad Philoct. 233. Tantum autem abest, ut in repetitis verbis χρόνῳ et (437.) χρόνιον ulla sit offensio, ut magna sit venustas in vocabulo eo, cuius maximam vim esse voluit poeta, in initio et exitu eiusdem membri posito.

V. 434 sq. κἀμάνθανον — ἡμαρτημένων] Et quum intellexissem me ira abreptum maiores, quam pro delictis, poenas de me sumpsisse. Nam τῶν πρὶν ἡμ. valet ἢ κατὰ τὰ ἡμ.; conf. O. R. 1374., et Matth. §. 451.

V. 436. τοῦτο μὲν] Respondent his vers. sq. οἱ δέ. Conf. Matth. §. 288. not. 2. extr.

V. 437. χρόνιον] Hesychius: μετὰ πολὺν χρόνον. Cf. Matth. §. 446, 8.

V. 438. οἱ τοῦ πατρὸς] Eo confirmatur pietatis officium. Itaque illi non solum potuisse (δυνάμενοι), sed etiam debuisse dicuntur patri opem ferre, quippe filii. REIS. De τὸ δρᾶν vide Matth. ad Eur. Hipp. 49. et Gr. Gr. §. 543. not. 2.

V. 439 sq. Schol.: οἷον ἀντιλογίας βραχείας ἔδει ποιήσασθαι αὐτοὺς ὑπὲρ τοῦ πατρὸς διωκομένου τῶν Θηβῶν. Recte Brunckius: qui patris causam suscipere debebant, potius quam eum verbulo defenderent, eum expelli passi sunt. Hoc est enim illud leve verbum, quod satis fuisset ad defendendum ab exsilio Oedipum, si filii eius causam agere voluissent. Tantulo

οὐκ ἠθέλησαν, ἀλλ' ἔπους σμικροῦ χάριν
440 φυγάς σφιν ἔξω πτωχὸς ἠλώμην ἐγώ.
ἐκ· ταῖνδε δ' οὔσαιν παρθένοιν, ὅσσν φύσις 445
δίδωσιν αὐταῖν, καὶ τροφὰς ἔχω βίου
καὶ γῆς ἄδειαν καὶ γένους ἐπάρκεσιν·
τῷ δ' ἀντὶ τοῦ φύσαντος εἱλέσθην θρόνους
445 καὶ σκῆπτρα κραίνειν καὶ τυραννεύειν χθονός.
ἀλλ' οὔτε μὴ λάχωσι τοῦδε συμμάχου, 450
οὔτε σφιν ἀρχῆς τῆςδε Καδμείας ποτὲ
ὄνησις ἥξει, τοῦτ' ἐγῷδα τῆςδέ τε

V. 446. οὔτε ex Elmsleii coniectura scripsi. Libri οὔ τι.

igitur neglecto officio, illis non invitis exterminatus est. REIS. Vide etiam Matth. §. 576. — De ἠλώμην σφιν, quod idem est atque ἠλώμην ἐξ sive ὑπ' αὐτοῖν, vide ad 1358. De dativo ita usurpari solito cf. Matth. §. 395.

V. 441 sq. ἐκ ταῖνδε — βίου] Ab his autem, quae virgines sint, quantum per sexum iis licet, et alimenta vitae consequor.

V. 443. καὶ γῆς — ἐπάρκεσιν] γῆς ἄδειαν, terrae securitatem, dicit sic, ut sit terra, quam non metuat, in qua securus sit, i. e., ut recte Brunckius interpretatus est, sedes secura. Cf. Matth. §. 344, 1. Tum γένους ἐπάρκεσιν recte explanavit Musgravius ita: omne id praesidium, quod quisque a consanguineis suis consequi solet.

V. 445. σκῆπτρα κραίνειν] Cf. Phil. 140. et quae ad eum locum adnotavi.

V. 446. ἀλλ' — συμμάχου] Sed nunquam me socium habebunt. Est enim λαγχάνειν τινός τινος eo hic sensu usurpatum, quo vulgo τυγχάνειν τινός τινος (cf. Advers. in Philoct. p. 83 sq.) dici solet. Eodem modo infra 1487. (1474.) κιχήσεται usurpatum. De οὐ μὴ λάχωσι vide ad v. 404.

V. 447 sq. οὔτε σφιν ἀρχῆς — ὄνησις ἥξει] Vide quae ad v. 70. adnotata sunt.

V. 448 sqq. ἥξει — ἤνυσέν ποτε] Male vulgo post ἥξει punctum est positum. Immo τοῦτ' ἐγῷδα ita additum praecedentibus est, ut pro adverbio affirmativo sit; vide quae ad v. 265 sq. adnotavi. Quanquam ab illis locis, quos ibi attuli, hic eo nomine differt, quod ex verbis τοῦτ' ἐγὼ οἶδα rursus apta sunt participia ἀκούων et συννοῶν. Verborum autem τῆςδέ τε — ἤνυσέν ποτε sensum hunc esse debere certum est: quum et quae Ismena attulit oracula audio et simul illa mecum effata reputo, quae Phoebus olim effecta dedit. Oraculum autem, quod ratum iam factum esse ait, illud intellige, quo admonitus erat fore, ut patrem suum occideret matremque in matrimonium duceret. — Ex his simul illud apparet, τἀξ ἐμοῦ non posse a Sophocle scriptum esse. Coniicerem τἀμφ' ἐμοῦ, nisi bis positum pronomen ὀρθοτονούμενον ἐμοῦ et statim post ἐμοί offensioni mihi esset. Itaque in τἀξ ἐμοῦ aliud quid latere suspicor.

μαντεῖ' ἀκούων συννοῶν τε τἀξ ἐμοῦ
450 παλαίφαθ', ἁμοὶ Φοῖβος ἤνυσέν ποτε.
πρὸς ταῦτα καὶ Κρέοντα πεμπόντων ἐμοῦ 455
μαστῆρα, κεἴ τις ἄλλος ἐν πόλει σθένει.
ἐὰν γὰρ ὑμεῖς, ὦ ξένοι, θέλητέ μου
αὐταῖσι ταῖς σεμναῖσι δημούχοις θεαῖς
455 ἀλκὴν ποιεῖσθαι, τῇδε τῇ πόλει μέγαν
σωτῆρ' ἀρεῖσθε, τοῖς δ' ἐμοῖς ἐχθροῖς πόνους. 460

ΧΟΡΟΣ.

ἐπάξιος μέν, Οἰδίπους, κατοικτίσαι
αὐτός τε παῖδές θ' αἵδ'· ἐπεὶ δὲ τῆςδε γῆς

V. 449. Libri τά τ' ἐξ ἐμοῦ. Quod ego posui τε τἀξ ἐμοῦ, ex Heathii coniectura scripsi. Sed ne sic quidem persanatus locus esse existimandus est. Alienum enim τὰ ἐξ ἐμοῦ παλαίφατα ab hoc loco esse in nota exegetica exposui.

V. 454. αὐταῖσι ταῖς ex mea coniectura scripsi. Libri πρὸς ταῖσι ταῖς, sed in La. super πρός positum σύν. Brun-

V. 451. πρὸς ταῦτα] Quapropter; vide ad O. R. 426. De locutione πέμπω τινὰ μαστῆρά τινος cf. Philoct. 1438: ἐγὼ δ' Ἀσκληπιὸν παυστῆρα πέμψω σῆς νόσου πρὸς Ἴλιον.

V. 453 sqq. Schol.: εἰ ὑμεῖς συμβάλησθέ μοι, ἑαυτοῖς συμβάλλεσθε. χρησμὸς γὰρ ἦν, ὡς, εἰ Ἀθηναῖοι τοῦ τάφου αὐτοῦ ἐγκρατεῖς γένωνται, ἔσοιτο αὐτοῖς ποτε σωτὴρ πολιορκουμένοις ὑπὸ Θηβαίων, εἴτε κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, εἴτε καθ' ἕτερον. ταῦτα δὲ εἰκὸς ποιητικώτερον ὑπὸ τοῦ Σοφοκλέους πεπλάσθαι ἐπὶ θεραπείᾳ τῶν Ἀθηναίων. πολλαχοῦ δὲ οἱ τραγικοὶ χαρίζονται ταῖς πατρίσιν ἔνια. De locutione αὐταῖσι ταῖς σεμναῖσι θεαῖς conf. Ai. 27. αὐτοῖς ποιμνίων ἐπιστάταις. Aristoph. Eq. 849: οὐ γάρ σε χρῆν, εἴπερ φιλεῖς τὸν δῆμον, ἐκ προνοίας ταύτας ἐᾶν αὐτοῖσι τοῖς πόρπαξιν ἀνατεθῆναι. Adde Lobeck. ad Phryn. p. 99 sq. Matth. §. 405. not. 3. Prorsus autem insolens locutio est ἀλκήν τινος ποιεῖσθαι, ita ut significet: defendere aliquem, opitulari alicui. Hoc enim dici hic debere manifestum est. Atqui ex communi Graecorum loquendi consuetudine ἀλκὴν ποιεῖσθαί τινος, si dictum unquam est, de quo dubitari potest, necesse est significet: defendere ab aliquo, arcere aliquem. Itaque vix dubium est, quin scripserit Sophocles θέλητέ μοι — ἀλκὴν π., ita ut ἀλκὴν ποιεῖσθαι ex usu frequentissimo dictum sit pro ἀλαλκεῖν sive ἀλέξειν, coll. Matth. §. 421. not. 4.

V. 454. δημούχοις θεαῖς] Quae coluntur a populo. Cf. Blomf. gloss. ad Aesch. Sept. c. Th. 69. Intelligendas Furias esse per se patet.

V. 455. τῇδε τῇ πόλει] Recte sic, non τῇδε μὲν πόλει. Nam salus urbis est, qua permoveri senes vult Oedipus, non suorum clades inimicorum. Sed si invertisset, addere debebat μέν: τοῖς μὲν ἐμοῖς ἐχθροῖς πόνους, τῇδε δὲ πόλει μέγαν σωτῆρα. HERM.

σωτῆρα σαυτὸν τῷδ' ἐπεμβάλλεις λόγῳ,
460 παραινέσαι σοι βούλομαι τὰ σύμφορα.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ φίλταθ', ὡς νῦν πᾶν τελοῦντι προξένει. 465

ΧΟΡΟΣ.

θοῦ νῦν καθαρμὸν τῶνδε δαιμόνων, ἐφ' ἃς
τὸ πρῶτον ἵκου, καὶ κατάστεψον πέδον.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

τρόποισι ποίοις; ὦ ξένοι, διδάσκετε.

ΧΟΡΟΣ.

465 πρῶτον μὲν ἱρὰς ἐξ ἀειρύτου χοὰς
κρήνης ἐνεγκοῦ δι' ὁσίων χειρῶν θιγών. 470

ckius cum Cantero scripsit σὺν ταῖςδε ταῖς.

V. 463. Ex scholiis rescripsi κατάστεψον. Ne Graecum quidem est quod vulgo scribitur κατέστειψας. Vide quae dixi de hoc loco in Commentatione de scholiorum in Soph. tragg. auctoritate p. 7—12.

V. 456. τοῖς δ' ἐμοῖς ἐχθροῖς πόνους] Non dixerim ad haec verba non esse ἀρεῖσθε subaudiendum, sed δώσετε, quae Elmsleii sententia est. Nam hoc dicit Oedipus: me huic urbi magnum sospitatorem recipietis, inimicis autem meis ultorem. HERMANN.

V. 457. ἐπάξιος — κατοικτίσαι] Vide ad O. R. 750.

V. 458. αὐτός τε παῖδές θ' αἵδ'] Comparat Neuius 559. 952. 1152. Phil. 89.

V. 458 sqq. Schol.: ἐπεὶ δὲ τῆςδε γῆς· ὅτι δὲ σώζειν ὑπισχνῇ τὴν πόλιν, ὑποθέσθαι σοι βούλομαι τὰ χρήσιμα. Ἀττικῶς δὲ πάνυ τῇ συντάξει καὶ πιθανὴ λοιπὸν ἡ χάρις τῶν ἐγχωρίων ἀνδρῶν. παραινοῦσι γὰρ αὐτὸν καθαρσίων τυχεῖν, ἵνα ἥττόν πως ἐναγὴς φαίνοιτο. Verba ἐπεὶ — ἐπεμβάλλεις λόγῳ recte videtur Iacobsius interpretari: quum praeterea verbis tuis significes te servatorem huius civitatis fore.

V. 461. Schol.: ὡς φῄς, προξένει μοι καὶ πάρεχε τὰ χρήσιμα· οὐ γὰρ ὀκνήσαιμι τελεῖν. Cf. O. R. 1449. et Trachin. 728.

V. 462. θοῦ νῦν καθαρμὸν τῶνδε δαιμ.] Poetice dictum pro κάθαιρε νῦν τάςδε δαίμονας. Sic infra 542 sq.: ἔθου φόνον πατρός. 1139: μῆκος τῶν λόγων ἔθου. O. R. 134: τήνδ' ἔθεσθ' ἐπιστροφήν. Ant. 150: πολέμων τῶν νῦν θέσθε λησμοσύναν. Ai. 13: σπουδὴν ἔθου τήνδε. El. 1334: εὐλάβειαν τῶνδε προὐθέμην. Trach. 997: οἷαν ἔθου λώβαν. 1265: μεγάλην μὲν ἐμοὶ τούτων θέμενοι συγγνωμοσύνην. Praeivit Homerus Od. α, 116: μνηστήρων τῶν μὲν σκέδασιν κατὰ δώματα θείη.

V. 463. καὶ κατάστεψον πέδον] Et sacra fer in solum Furiarum. Quo significatu quomodo καταστέφειν πέδον dici potuerit, pluribus demonstravi in Commentatione de scholiorum in Soph. tragg. auctoritate p. 8—12.

V. 465 sq. Schol.: πρῶτον

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὅταν δὲ τοῦτο χεῦμ' ἀκήρατον λάβω;

ΧΟΡΟΣ.

κρατῆρές εἰσιν, ἀνδρὸς εὔχειρος τέχνη,
ὧν κρᾶτ' ἔρεψον καὶ λαβὰς ἀμφιστόμους.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

470 θαλλοῖσιν, ἢ κρόκαισιν, ἢ ποίῳ τρόπῳ;

ΧΟΡΟΣ.

οἰὸς νεαρᾶς νεοπόκῳ μαλλῷ λαβών. 475

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

εἶεν· τὸ δ' ἔνθεν ποῖ τελευτῆσαί με χρή;

V. 471. νεαρᾶς, quod in libris omnibus est, corruptum esse metrum arguit. Brunckius ex Valck. coni. νεογνῆς, alii νεω-

μὲν ἱερᾶς· ἐξ ἀενάου πηγῆς ὕδωρ ἄρυσαι, καὶ οὕτω χοὰς ταῖς θεαῖς ποίησον ἀπὸ τῶν κρατήρων, πλήσας αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ ἀντληθέντος ὕδατος. Ex fonte [vivo] pete libamina manibus puris, quas prius laveris. Nam θιγεῖν sc. πηγῆς est fonte lavari. Aesch. Sept. c. Th. 44. θιγγάνοντες χερσὶ ταυρείου φόνου. Pers. 202: ἔψαυσα πηγῆς. Tibull. II, 1, 14: et manibus puris sumite fontis aquam. DOED. De locutione διὰ χειρῶν cf. Matth. §. 396. not. 1.

V. 467. Schol.: ἀντὶ τοῦ καὶ ὅταν ἀρύσωμαι, τί πράξω;

V. 468. κρατῆρες] Haud dubie λάϊνοι, ut in Hom. Od. XIII, 105. — τέχνη, opus arte factum; vide Schaefer. ad Long. p. 362. DOED. Scholiasta a Daedalo facta illa pocula tradit.

V. 469. λαβὰς ἀμφιστόμους] Quales hae intelligendae sint, dubitat Scholiasta. Analogia ansas significari postulat in utraque craterum parte pervias, ut manus inserei posset. HERM.

V. 470. κρόκαισιν] filis laneis. MUSGR. — ποίῳ τρόπῳ, subaudi ἄλλῳ. Eodem modo Eur. Hec. 1254. Pors. Sic Latini scriptores quonam modo, h. e. quonam alio modo. Vid. Goerenzius ad Cic. Acad. I. p. 64. SCHAEF.

V. 471. οἰὸς — μαλλῷ λαβών] Saepius ex quadam abundantia adiectum vocabulum λαβών. Verba sunt Dorvillii ad Charit. p. 591. Infra 861: τόνδ' ἀπάξομαι λαβών. Aristoph. Δαιταλ. fragm. XVI: ἄσον δή μοι σκολιόν τι λαβὼν Ἀλκαίου κἀνακρέοντος. Imprimis compara Hom. Il. XII, 451: ὡς δ' ὅτε ποιμὴν ῥεῖα φέρει πόκον ἄρσενος οἰὸς χειρὶ λαβὼν ἑτέρῃ. SCHAEF. Adde Matth. §. 557. not. 2. §. 632, 6.

V. 472. τὸ δ' ἔνθεν] Quod reliquum est, sive quod deinde faciendum est. Sic τἀντεῦθεν Phil. 817. De ποῖ cf. 227.

V. 473. Schol.: πρὸς πρώτην ἕω· πρὸς τὴν ἀνατολήν. καὶ γὰρ δὴ καὶ τὰς ἐκθύσεις πρὸς ἥλιον ἐποιοῦντο. καθάπερ καὶ ἐν Ἠλέκτρᾳ (424)· τοιαῦτά τοι παρόντος, ἡνίχ' ἡλίῳ δείκνυσι τοὔναρ ἔκλυον ἐξηγουμένου. καὶ οἱ τοὺς καθαρμοὺς δὲ ἐπιτελοῦντες πρὸς τὴν ἕω ἵστανται. Κρατῖνος ἐν Χείρωνι· ἄγε δὴ

ΧΟΡΟΣ.

χοὰς χέασθαι στάντα πρὸς πρώτην ἕω.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἦ τοῖσδε κρωσσοῖς, οἷς λέγεις, χέω τάδε;

ΧΟΡΟΣ.

τρισσάς γε πηγάς· τὸν τελευταῖον δ' ὅλον.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

τοῦ τόνδε πλήσας θῶ; δίδασκε καὶ τόδε.

ΧΟΡΟΣ.

ὕδατος, μελίσσης· μηδὲ προσφέρειν μέθυ.

ρουῦς, alii *οἰός γε νεαρᾶς* scripserunt; Dindorfius *νεαλοῦς* coniecit. — Pro *λαβών* Brunck. aliique ex paucis codd. *βαλών* receperunt.

πρὸς ἕω πρῶτον ἁπάντων ἵστω, καὶ λάμβανε χερσὶν σχῖνον μεγάλην. Musgravius comparat Ovid. Fast. IV, 775: haec tu conversus ad ortus dic ter. Senec. Oed. 338. taurus dicitur primos ad ortus positus. Val. Flacc. III, 437: Phoebi surgentis ad orbem ferre manus. Clem. Alex. p. 856, 7. D. Heinsii Crepund. Sil. p. 470. ed. Plantin. Adde Lips. ad Tacit. hist. III, 24.

V. 474. *ἦ τοῖσδε — χέω τάδε;*] Hoc dicit: his, quae dixisti, poculis hanc, quam hauriendam dixisti, aquam effundam?

V. 475. *τρισσάς γε πηγάς*] Sc. effunde, i. e., ut recte interpretatus est Brunckius, ternos liba latices, nobis *und zwar drei Güsse*, sive *und zwar in drei Güssen*. Sic Ai. 78., huius fab. 196. 535. De usu vocabuli *πηγή* confer Electr. 895. Ex eo autem, quod numerus ternarius sacer erat, in quam rem comparant Homer. Od. λ, 26. Aesch. Agam. 1386: *τρίτην ἐπενδίδωμι.* Soph. Ant. 431. *χοαῖσι τρισπόνδοισι.* Schwenk. ad Choeph. 548. Obbarium ad Hor. Epist. I, 1, 37. I. H. Voss. ad Virg. Ecl. VIII, 73., pariter atque ex verbis additis, *τὸν τελευταῖον δ' ὅλον*, certo mihi apparere videtur, id quod unus adhuc intellexit Bothius, tria pocula effundenda Oedipo fuisse, duo aqua pura impleta, tertium aqua mulsa, quod totum effundi Chorus iubet.

V. 476. *τοῦ τόνδε πλήσας θῶ;*] Quanam re hunc impletum statuam? scilicet antequam libem. Coniicit autem Oedipus, quia ultima libatione totus crater effundendus sit, hanc libationem a prioribus diversam esse, unde quaerit, quid ex isto cratere effundi oporteat. HERM.

V. 477. Schol.: *ὕδατος, μελίσσης· ὕδατος καὶ μέλιτος. ἀπὸ γὰρ τοῦ ποιοῦντος τὸ ποιούμενον. βούλεται δὲ λέγειν τὸ μελίκρατον. λείπει ὁ καί.* De omissa copula vide ad Ant. 1059 sq., de usu vocis *μέλισσα* Musgrav. ad Trach. 709., Lob. ad Phryn. p. 187. et Herm. in Wolfii Anal. Vol. II. P. I. p. 67 sqq.

Ibid. Schol.: *μηδὲ προσφέρειν μέθυ· ἄοινοι γὰρ αἱ θεαί.* Vide ad 100.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὅταν δὲ τούτων γῆ μελάμφυλλος τύχῃ;

ΧΟΡΟΣ.

τρὶς ἐννέ' αὐτῇ κλῶνας ἐξ ἀμφοῖν χεροῖν
480 τιθεὶς ἐλαίας τάςδ' ἐπεύχεσθαι λιτάς.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

τούτων ἀκοῦσαι βούλομαι. μέγιστα γάρ. 485

ΧΟΡΟΣ.

ὥς σφας καλοῦμεν Εὐμενίδας, ἐξ εὐμενῶν
στέρνων δέχεσθαι τὸν ἱκέτην σωτήριον
αἰτοῦ σύ τ' αὐτός, κεἴ τις ἄλλος ἀντὶ σοῦ,
485 ἄπυστα φωνῶν, μηδὲ μηκύνων βοήν.
ἔπειτ' ἀφέρπειν ἄστροφος. καὶ ταῦτά σοι 490

V. 498. οὐδ' ὑφηγητοῦ δίχα ex aliorum coni. scripsi. Libri veteres habent οὐδ' ὑφηγητοῦ δ' ἄνευ, tribus exceptis, in quibus legitur οὐδ' ὑφηγητοῦ γ' ἄνευ, quod ipsum in edd. Tri-

V. 478. γῆ μελάμφυλλος] Regio arborum densitate obscurata, id est nemus. Schol. ad Pind. Pyth. I, 27. Boeckh.: Αἴτνας ἐν μελαμφύλλοις κορυφαῖς· μελάμφυλλος πολύδενδρος. ἡ γὰρ τῶν δένδρων πυκνότης βαθεῖαν ἐργάζεται τὴν ὕλην. Sic Samus ap. Hesych. T. II. p. 562. audit μελάμφυλλος, quae eadem Hom. Il. XIII, 12. ὑλήεσσα appellatur. Elmsl. addit μελάμφυλλά τ' ὄρη δάσκια ex Aristoph. Thesm. 1006. DOED.

V. 479 sq. τρὶς ἐννέ' αὐτῇ etc.] De dativo loci αὐτῇ vide ad 309., de locutione ἐξ ἀμφοῖν χεροῖν ad Philoct. 91. Ceterum recte Hermannus: operiri iubet locum, in quo profusa sit libatio, ramis oleaginis ordine, ut alii a dextra, alii ab sinistra imponantur.

V. 482 sqq. ὥς σφας — ἀντὶ σοῦ] I. e. quo nos cognomine deas illas (466.) appellamus Benevolarum (proprio enim nomine Ἐρινύων eas appellare (129.) horrescebant), eo appellans, ut animo benevolo supplicem te excipiant sospitentque, aut ipse tu ora, aut si quis alius vice tua. Verba ἐξ εὐμενῶν στέρνων eodem modo dicta quo paullo ante ἐξ ἀμφοῖν χεροῖν.

V. 483. σωτήριον] Sensu passivo accipiendum hoc nomen esse cum Hellero aliisque recte contra Reisigium contendit Hermannus, adferens Aesch. Ag. 655. σωτηρίων δὲ πραγμάτων εὐάγγελον ἥκοντα, et Choeph. 234. δακρυτὸς ἐλπὶς σπέρματος σωτηρίου.

V. 484. σύ τ' αὐτός, κεἴ τις] Sic 455 sq. καὶ Κρέοντα —, κεἴ τις ἄλλος.

Ibid. ἄλλος ἀντὶ σοῦ] Alius tua vice, quum ἄλλος σοῦ sit alius quam tu. Apparet hoc ex El. 583: εἰ γὰρ πτε-

δράσαντι θαρσῶν ἂν παρασταίην ἐγώ,
ἄλλως δὲ δειμαίνοιμ' ἄν, ὦ ξέν', ἀμφὶ σοί.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ παῖδε, κλύετον τῶνδε προςχώρων ξένων;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ἠκούσαμέν τε, χὦ τι δεῖ πρόςτασσε δρᾶν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἐμοὶ μὲν οὐχ ὁδωτά. λείπομαι γὰρ ἐν
τῷ μὴ δύνασθαι μηδ' ὁρᾶν, δυοῖν κακοῖν.
σφῷν δ' ἀτέρα μολοῦσα πραξάτω τάδε.
ἀρκεῖν γὰρ οἶμαι κἀντὶ μυρίων μίαν
ψυχὴν τάδ' ἐκτίνουσαν, ἣν εἴνους παρῇ.
ἀλλ' ἐν τάχει τι πράσσετον· μόνον δέ με
μὴ λείπετ'. οὐ γὰρ ἂν σθένοι τοὐμὸν δέμας
ἔρημον ἕρπειν, οὐδ' ὑφηγητοῦ δίχα.

clin. scriptum exstat et a Brunckio receptum est. Hermannus in edit. sec. ὧδ' ὑφηγητοῦ γ' ἄνευ scripsit.

νοῦμεν ἄλλον ἀντ' ἄλλου, aliisque locis similibus. Exempla huius locutionis attulerunt Pflugk. ad Eur. Hel. 574. et Matth. §. 366. not. 1. Vide etiam quae ad Ant. 182. adnotavimus.

V. 485. Schol.: ἄπυστα φωνῶν· ἀνήκουστα. ἀντὶ τοῦ ἠρέμα. Vide ad 130 sqq. ed. meae. Idem gravius incutitur Oedipi animo verbis μηδὲ μηκύνων βοήν (vide ad 393. ed. meae), quae recte interpretatus est Brunckius: non elata voce. Apte confert Doederlinus Homericum μακρὸν ἄϋσεν.

V. 486. ἔπειτ' ἀφ. ἄστροφος] Vide ad 129.; Musgravius comparat Aesch. Choeph. 97., ubi videatur Stanleius, et Virg. VIII, 102: fer cineres — transque caput iace; ne respexeris. Hellerus addit Orph. de Lapid. 730 sqq. et Ovid. Fast. I, 148.

V. 487 sq. Schol.: δράσαντι· ὡς καθαρθέντι. ἄλλως δέ· μὴ καθαρθέντι.

V. 491. ὁδωτά] Attice pro ὁδωτόν. Vide Scholiastam ad 883. (880.) et ad Philoct. 488. — λείπομαι — ὁρᾶν, non valeo enim propterea, quod viribus infirmior sum et caecus, quae Matthiaei interpretatio est, proposita ad Eur. Hipp. 323., ubi de λείπομαι exponit.

V. 494 sq. ἀρκεῖν γὰρ etc.] Recte Brunckius: animam enim vel unam, aeque ac mille, piacula haec perficere posse arbitror, si benevola adsit. De ἀρκεῖν cum participio iuncto cf. Matth. §. 297.

V. 496. ἐν τάχει τι] Nobis etwas schnell. Apte confert Doederlinus Ai. 854. σὺν τάχει τινί, ad quem vide quae adnotavimus.

V. 497 sq. Schol.: οὐδ' ὑφηγητοῦ γ' ἄνευ· ἄνευ

ΙΣΜΗΝΗ.

ἀλλ' εἶμ' ἐγὼ τελοῦσα· τὸν τόπον δ' ἵνα
χρῆσταί μ' ἐφευρεῖν, τοῦτο βούλομαι μαθεῖν.

ΧΟΡΟΣ.

τοὐκεῖθεν ἄλσους, ὦ ξένη, τοῦδ'· ἢν δέ του σπάνιν τιν' ἴσχῃς, ἔστ' ἔποικος, ὃς φράσει.

ΙΣΜΗΝΗ.

χωροῖμ' ἂν εἰς τόδ'· Ἀντιγόνη, σὺ δ' ἐνθάδε φύλασσε πατέρα τόνδε. τοῖς τεκοῦσι γὰρ οὐδ' εἰ πονεῖ τις δεῖ πόνου μνήμην ἔχειν.

(στροφὴ α'.)

ΧΟΡΟΣ.

δεινὸν μὲν τὸ πάλαι κείμενον ἤδη κακόν, ὦ ξεῖν', ἐπεγείρειν· ὅμως δ' ἔραμαι πυθέσθαι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

τί τοῦτο;

V. 500. χρῆσταί cum Hermanno scripsi. Libri χρῇ 'σταί.
V. 513. τᾶς σᾶς, πέπον, ἔργ' ἀναιδῆ. Sic ex coniecturagogoῦ. Ἀπὸ κοινοῦ δὲ τὸ ἕρπειν· οὐκ ἰσχύω βαδίζειν. Hoc dicit, et imbecillum se esse ita, ut non innixus aliquo comite progredi nequeat, et caecum, ut sine duce, qui praeeat, eo, quo tendere debeat, pervenire non possit.

V. 499 sq. Schol.: τὸν τόπον δ' ἵνα· ἔνθα τὸ ὕδωρ ἐστίν, ἡδέως ἂν εἰδείην. Recte Hermannus: non solum ubi ter noveni isti rami quaerendi essent, sed totus ille locus, qui crateres et cetera haberet, qua parte luci esset, nesciebat Ismene. Hunc itaque locum ubi inveniat, quaerit.

V. 500. Schol.: χρῆσταί μ' ἐφευρεῖν· χρείη ἔσται κατὰ συναλοιφὴν χρῆσται, ἀντὶ τοῦ χρείη ἔσται. δηλοῦται δὲ ταὐτὸν τὸ δεήσει· καὶ ἐν Τριπτολέμῳ· χρῆσται δέ σ' ἐνθένδ' αὖτις. Fr. A. Wolfio in Anal. litt. Vol. I. P. II. p. 456. et Reisigio in Syntagm. crit. p. 32. visum, χρεία in χρῇ contracto, crasin illam χρῇ 'σται factam esse.' Ego credo χρῆσται futurum esse, significans δεήσει, contractum ex χρήσεται ita ut ἔσται dicitur. HERM.

V. 501 sq. Schol.: τοὐκεῖθεν ἄλσους· τὸ ἐκεῖθεν τοῦ ἄλσους τούτου· ἐὰν δέ τι τούτων ἀγνοῇς, παρά τινος τῶν ἐπιχωρίων τοῦτο μαθήσῃ. σπάνιν γάρ φησιν ἀντὶ τοῦ εἴ τι τῆς εἰδήσεως ἀγνοεῖς περὶ τὸν τόπον. De locutione τὸ ἐκεῖθεν vide Matth. §. 283., de genitivo ab ἐκεῖθεν pendente eundem §. 324, 8. Nobis est τοὐκεῖθεν ἄλσους τοῦδε in diesem Haine dort.

V. 503. Ἀντιγόνη, σὺ δ'] Sic Ai. 1409: παῖ, σὺ δέ. El. 150: ἰὼ παντλάμων Νιόβα, σὲ δ' ἔγωγε νέμω θεόν.

V. 504 sq. Schol.: τοῖς τε-

ΧΟΡΟΣ.

510 τᾶς δειλαίας ἀπόρου φανείσας
ἀλγηδόνος, ᾗ ξυνέστας.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

μὴ πρὸς ξενίας ἀνοίξῃς 515
τᾶς σᾶς, πέπον, ἔργ' ἀναιδῆ.

ΧΟΡΟΣ.

τό τοι πολὺ καὶ μηδαμὰ λῆγον
515 χρῄζω, ξέν', ὀρθὸν ἄκουσμ' ἀκοῦσαι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὤ μοι.

ΧΟΡΟΣ.

στέρξον, ἱκετεύω.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

φεῦ, φεῦ.

ΧΟΡΟΣ.

πείθου· κἀγὼ γὰρ ὅσον σὺ προσχρῄζεις. 520

ctura Bothii scripsi. Libri τᾶς σᾶς. πέπονθ' ἔργ' ἀναιδῆ. Hermannus τᾶς σᾶς, ἃ πέπονθ', ἀναιδῆ ex Reisigii coni. scripsit.

κοῦσι γάρ· ὅταν τις ὑπὲρ γονέων πονῇ, μὴ ἡγείσθω πόνον εἶναι τὸν κάματον. De dativo compara 1673: ᾧτινι τὸν πολὺν — πόνον ἐμπεσὸν εἰχομεν. Ai. 1366. 1367. 1380. 1415.

V. 506 sqq. Schol.: δεινὸν μὲν τὸ πάλαι· τῆς Ἰσμήνης ἀποστάσης, ὁ χορὸς ἐρωτᾷ τὸν Οἰδίποδα, καί φησι τὸ ἐπεγείρειν μὲν καὶ ἀνακινεῖν τὰ πάλαι συμβάντα δυςχερές· ὅμως δὲ μαθεῖν ἐπιθυμῶ τὴν αἰτίαν τῆς πηρώσεως· καὶ ἔστι παθητικά. Καλλίμαχος· τί δάκρυον εὖδον ἐγείρεις;

V. 509. τί τοῦτο;] Sc. ὃ βούλει πυθέσθαι.

V. 510 sq. τᾶς — ξυνέστας] Genitivus pendet a πυθέσθαι. Cf. Matth. §. 349. not. 2. Tum ἄπορος ἀλγηδών idem fere atque ἀμήχανον ἄλγος El. 140., cui simile est νόσος ἀμήχανος Ant. 363., significat, i. e. immedicabilem, infandum dolorem. Adde ἄπορα πάθη Phil. 854. — Porro de locutione ἀπόρου φανείσας dictum ad Philoct. 744. Postremo ᾗ ξυνέστας eodem sensu dictum, quo ξυγεῖναι ἄλγει dicitur, de qua locutione monitum ad Philoct. 266.

V. 512 sq. Schol.: μὴ πρὸς ξενίας· μὴ πρὸς τῆς σῆς ξενίας ἀναπτύξῃς μου τὰ ἀναιδῆ ἔργα.

V. 514 sq. τό τοι — ἀκοῦσαι] Quae late dissipata est neque desinit dissipari auditionem audire recte cupio. De πολὺ vide ad 301.

V. 517. Schol.: στέρξον, ἱκετεύω· στέρξον ἃ λέγω· καὶ μὴ ἀποστραφῇς τὴν αἰτίαν εἰπεῖν, ὃ ἔστι, πρόςδεξαι με. Cf. Philoct. 538. Trach. 992. Recte Reisigius: ergieb dich darein.

V. 519. κἀγὼ γὰρ] scilicet πείθομαι.

(ἀντιστροφή α'.)

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

520 ἤνεγκον κακότατ', ὦ ξένοι, ἤνεγκον, ἑκὼν μέν, θεὸς ἴστω, τούτων δ' αὐθαίρετον οὐδέν.

ΧΟΡΟΣ.

ἀλλ' ἐς τί;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

κακᾷ μ' εὐνᾷ πόλις οὐδὲν ἴδριν γάμων ἐνέδησεν ἅτᾳ.

ΧΟΡΟΣ.

ἦ ματρόθεν, ὡς ἀκούω, δυςώνυμα λέκτρ' ἐπλήσω;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὤ μοι, θάνατος μὲν τάδ' ἀκούειν, ὦ ξεῖν' · αὗται δὲ δύ' ἐξ ἐμοῦ μὲν

V. 521 sq. Pro eo, quod est in libris ἄκων, scripsi ex Bothii coniectura ἑκών, cetera intacta reliqui, quamvis mendo affecta esse et sensus loci et metrum versus antistrophici ostendat.

V. 524. κακᾷ μ' εὐνᾷ primus Elmsleius ex Lb. restituit; vulgo κακᾷ μὲν εὐνᾷ, ex quo Brunck., Hermann. aliique κακᾷ μ' ἐν εὐνᾷ fecerunt.

V. 520. ἤνεγκον κακότατ'] Recte Doederlinus κακότητα φέρειν interpretatus est auctorem malorum sive calamitatum esse, nobis *Unheil stiften*, comparans Hom. Il. XII, 332: τοῦ γὰρ δὴ πρὸς πύργον ἔσαν κακότητα φέροντες, et Euen. ap. Stob. Flor. XLIX. p. 354: πρὸς σοφίᾳ μὲν ἔχειν πόλεμον μάλα, σύμφορόν ἐστι, χωρὶς δὲ βλαβερὴ καὶ κακότητα φέρει. Addo huius fab. v. 959 sq.: ὃς ἤνεγκον ἄκων.

V. 521 sq. ἑκὼν μὲν — οὐδέν] Corrupta haec esse iam in nota critica admonui. Quae ut restituere difficile sit, tamen illud non dubium videtur, quin hoc dixerit Oedipus: fui auctor malorum non coactus quidem, sed ita ut nec lubens et inscius patrarem scelera quae patravi. Nequeenim coactus fuit, ut Laium patrem occideret et Iocasten matrem in matrimonium duceret, quum et Laio cedere et Iocastem spernere posset; sed tamen nec lubens fecit, siquidem, quod parricidium attinet, a Laio iniuria lacessitus erat, ut occideret eum, et patrem suum esse ignoravit, ita ut patrem voluisse interficere dici non posset; quod autem incestum attinet, Iocaste a civitate Thebana ei data in coniugium erat, quam nec dari sibi postulavit et matrem suam esse ignoravit, ita ut matrem voluisse ducere uxorem dici non posset.

V. 523. ἀλλ' ἐς τί;] Quo vero spectant haec quae dicis? i. e. quomodo invitum te dicere potes scelera illa commisisse? Praepositionis εἰς ita usurpatae exempla attulit Matth. §. 578., qui tamen male ibi hunc

ΧΟΡΟΣ.

530 πῶς φῄς;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

παῖδε, δύο δ' ἅτα

ΧΟΡΟΣ.

ὦ Ζεῦ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ματρὸς κοινᾶς ἀπέβλαστον ὠδῖνος.

(ἀντῳδὴ β'.)

ΧΟΡΟΣ.

αὗται γὰρ ἀπόγονοι τεαί;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

535 κοιναί γε πατρὸς ἀδελφεαί. 535

ΧΟΡΟΣ.

ἰώ.

V. 529. Post ἐμοῦ ex coni. Elmsleii addidi μέν.
V. 531. παῖδε ex coni. Elmsleii scripsi. Libri παῖδες.
V. 534 sq. Sic ex Hermanni coni. hos duo versus scripsi. Vulgo choro tribuuntur ambo sic scripti: σαί τ' ἄρ' εἰσ' ἀπόγονοί τε καὶ κοιναί γε πατρὸς ἀδελφεαί, nisi quod Triclin. libri αὐτὰρ εἰσίν, Par. B. αὐτ' ἄρ εἰσίν, Vat. αὐτ' ἄρ' εἰσίν habent.

locum interpretatus est sic: quousque progressus es?

V. 524 sq. κακᾷ μ' εὐνᾷ — ἅτα] Recte Brunckius: nefario in toro civitas me inscium nuptiarum irretivit noxa. Confert Reisigius Hom. Il. β, 111. ι, 18: ἅτῃ ἐνέδησε βασείῃ, et O. R. 826: γάμοις — ματρὸς ζευγῆναι.

V. 526 sq. ἢ ματρόθεν — ἐπλήσω;] A matre, ut audivi, torum tuum infamem reddidisti? sive nonne eo, quod matrem recepisti in torum tuum (proprie quod matre implesti torum tuum), infamem eum reddidisti? De locutione praegnanti θρώσκωμα λέκτρα ἐπλήσω vide ad Philoct. 139 sq. et ad O. R. 65. — De ματρόθεν confer πατρόθεν 215. (211.).

V. 528. θάνατος μὲν] Simillime Ai. 215: θανάτῳ γὰρ ἴσον πάθος ἐκπεύσει.

V. 529—533. αὗται δὲ — ὠδῖνος] Hae vero, duae ex me filiae, sed duae noxae, matris communis editae sunt partu. Sic recte haec cum Brunckio interpretatus est Hermannus, addens: Nempe et ipsae labem originis gerunt, et patri, qui genuit, opprobria sunt.

V. 534. αὗται — τεαί;] Quaeret quispiam, cur dicat Chorus: haecine igitur sunt filiae tuae? quum ei de ea re satis constet. Nempe non illa nescientis, sed stupentis interrogatio est, quae vim habet exclamationis. HERM.

V. 535. κοιναί γε] De κοιναί vide Ant. 1., de γε particulae usu quae ad v. 475. adnotavimus.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἰὼ δῆτα μυρίων γ' ἐπιστροφαὶ κακῶν.

ΧΟΡΟΣ.

ἔπαθες

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἔπαθον ἄλαστ' ἔχειν.

ΧΟΡΟΣ.

ἔρεξας

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

οὐκ ἔρεξα.

ΧΟΡΟΣ.

τί γάρ;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἐδεξάμην

δῶρον, ὃ μήποτ' ἐγὼ ταλακάρδιος 540

540 ἐπωφέλησα πόλεος ἐξελέσθαι.

(ἀντιστροφὴ β'.)

ΧΟΡΟΣ.

δύστανε, τί γάρ; ἔθου φόνον

V. 536. Vulgo: ΟΙΔ. ἰώ. ΧΟ. ἰὼ δῆτα. ΟΙΔ. μυρίων ἐπιστροφαὶ κακῶν. In personis libri nonnihil variant. Brunckius primum ἰώ Oedipo dedit, cetera et verbum ἔπαθες choro. Ego secutus sum Hermannum.

V. 536. Schol.: ἐπιστροφαί· συναθροίσεις, πλῆθος. Musgravius vortices, Doederlinus impetus coll. 1045. interpretatur.

V. 537 sq. ἔπαθες — ἔρεξας] Recte Hermannus: quod Chorus dicere in mente habet, hoc est: ἔπαθες ἄλαστα, ἔρεξας ἀνόσια. De sensu additi verbi ἔχειν vide ad 233 (227.) sq.

V. 538 sqq. ἐδεξάμην — ἐξελέσθαι] Vulgo ἐπωφέλησα pro ὤφελον accipiunt, quod nescio quo argumento defendi possit. Itaque ad Vig. p. 758. dixi haec sic intelligenda esse: ἐπωφέλησα τὴν πόλιν, ὥστε μήποτε αὐτῆς ἐξελέσθαι τοῦτο τὸ δῶρον. Accepi, inquit Oedipus, donum, uxorem dicit, quod ego ut nunquam a civitate debuerim accipere, ei profui, i. e. quod ut mihi non unquam daret civitas merui, quum eam a Sphinge liberavi. HERM. Consentit Passovius Lex. Gr. voce ἐπωφελεῖν. De significatione verbi ἐξελέσθαι Neuius Passovium et Blomf. gloss. Agam. 927. conferri iubet.

V. 541. δύστανε etc.] Non cur occiderit patrem Oedipus, sed num occiderit, interrogat Chorus. Τί γὰρ refertur ad δύστανε, et idem fere est, ac si dicas profecto. Vide ad Vig. p. 729. HERM.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

τί τοῦτο; τί δ' ἐθέλεις μαθεῖν;

ΧΟΡΟΣ.

πατρός;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

παπαῖ, δευτέραν ἔπαισας ἐπὶ νόσῳ νόσον.

ΧΟΡΟΣ.

ἔκανες. 545

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἔκανον. ἔχει δέ μοι

ΧΟΡΟΣ.

545 τί τοῦτο;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

πρὸς δίκας τι.

ΧΟΡΟΣ.

τί γάρ;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἐγὼ φράσω.

καὶ γὰρ ἄλους ἐφόνευσα καὶ ὤλεσα,
νόμῳ δὲ καθαρός, ἄϊδρις ἐς τόδ' ἦλθον.

V. 546. Sic ex Hermanni coni. scripsi. Libri καὶ γὰρ ἄλλους ἐφόνευσα καὶ ἀπώλεσα. Brunckius ex Tyrwhitti coni., repugnante metro, καὶ γὰρ ἀγνὼς ἐφόνευσα κἀπώλεσα scripsit.

V. 543. ἐπὶ νόσῳ νόσον] De voc. νόσος vulneris sive luctus significatum habente vide O. R. 61. Ant. 421., de ἐπὶ νόσῳ cf. Matth. §. 586.

V. 544 sq. ἔχει δέ μοι πρὸς δίκας τι] I. e. ἔστι δὲ τοῦτο ἔνδικόν τι, sive ἐγένετο δὲ τοῦτο σὺν δίκῃ τινί. Conf. Matth. §. 590, 6. α.

V. 546 sq. καὶ γὰρ ἄλους ἐφόνευσα etc.] ἄλους ἐφόνευσα dictum mihi videtur pro ἑάλων φονεύσας, ut sensus sit: aperte atque haud dubie necavi, confiteor caedem ac profiteor, sed ut lege purus (quia lacessitus ab illo), ita inscius (quia patrem ignorabam) patravi caedem. Ant. 491: χἄταν ἐν κακοῖσί τις ἄλους ἔπειτα τοῦτο καλλύνειν θέλῃ. — Tum φονεὺς καθαρὸς νόμῳ idem esse puto, quod ἄκων φονεύς, sive προπαθὼν καὶ ἀντιδράσας. Cf. 274. Ita νόμῳ καθαρός homicidii, ἄϊδρις parricidii continet excusationem. DOED. Recte addit Hermannus post ἄλους mente μὲν addendum esse. De locutione ἐς τόδ' ἦλθον monuit Matth. §. 578. Simili metaphora huc venire usurpatum est a Cicerone ad Att. II, 17: nunquam huc venissent, nisi ad alias res pestiferas aditus sibi compararent.

ΧΟΡΟΣ.

καὶ μὴν ἄναξ ὅδ' ἡμὶν Αἰγέως γόνος,
Θησεὺς κατ' ὀμφὴν σὴν ἐφ' ἁστάλη πάρα. 550

ΘΗΣΕΥΣ.

550 Πολλῶν ἀκούων ἔν τε τῷ πάρος χρόνῳ
τὰς αἱματηρὰς ὀμμάτων διαφθορὰς
ἔγνωκά σ', ὦ παῖ Λάϊου, τὰ νῦν θ' ὁδοῖς
ἐν ταῖσδ' ἀκούων μᾶλλον ἐξεπίσταμαι.
σκευή τε γάρ σε καὶ τὸ δύστηνον κάρα 555
555 δηλοῦτον ἡμῖν ὅνθ' ὃς εἶ, κἀ σ' οἰκτίσας
θέλω 'περέσθαι, δύσμορ' Οἰδίπου, τίνα
πόλεως ἐπέστης προστροπὴν ἐμοῦ σ' ἔχων

V. 549. ἐφ' ἁστάλη ex conj. Dindorfii scripsi. Libri omnes ἀπεστάλη.

V. 561. οἶδα, καὐτὸς ex Doederlini coniectura scripsi.

V. 549. κατ' ὀμφὴν — πάρα] I. e. κατ' ὀμφὴν σὴν πάρεστιν ἐφ' ἃ (ἐπὶ ταῦτα, ἐφ' ἃ) ἐστάλη, secundum vocem tuam, i. e. invitatus a te adest ad ea perficienda, quorum perficiendorum causa arcessitus est. Apte contendit Dindorfius Eurip. Bacch. 454: ἐφ' ὅπερ εἰς Θήβας πάρει.

V. 551. τὰς αἱμ. — διαφθ.] Recte monet Reisigius articulo famae celebritatem huius mali declarari. Ceterum confer Eur. Phoen. 877: αἵ θ' αἱματωποὶ δεραμάτων διαφθοραὶ θεῶν σόφισμα κἀπίδειξις Ἑλλάδι.

V. 554. σκευή τε — κάρα] Priore nomine vestitus, posteriore caput oculis privatum significatur, quod supra 286. τὸ θυςπρόςοπτον κάρα appellatum. Similiter Philoct. 1377. τῷδε δυστήνῳ ποδί dictum.

V. 555. δηλοῦτον — ὃς εἶ] Ostendunt nobis esse te eum, qui es.

V. 556 sq. τίνα πόλεως — ἔχων] Quid ab civitate meque supplex petens accesseris. Vide ad 50.

V. 559 sq. δεινὴν γὰρ — ἔγω] Nimis magnum enim negotium dixeris, quod ego detrectem.

V. 561—563. ὡς οἶδα. — ἐν τῷμῷ κάρα] Constructio haec est: ὡς οἶδα, ὡς καὶ αὐτὸς ξένος, ὥςπερ σύ, ἐπαιδεύθην, καὶ κινδυνεύματ' ἐν τῷμῷ κάρα ἤθλησα, ὥς τις πλεῖστα ἀνὴρ ἀθλήσας, nam et ipse, bene memini, in peregrina terra, ut tu, educatus sum, et ut qui plurima pericula meo capite in peregrina terra sustinui. De αὐτὸς ὡς pro ὡς αὐτός conf. 300., de ξένος Electr. 865. Brunckius comparat Virg. Aen. I, 628: me quoque per multos similis fortuna labores iactatam hac demum voluit consistere terra; nos ignara mali miseris succurrere disco.

V. 562. ὥςπερ σύ] Id est, ut recte Doederlinus interpretatur, ὡς σὺ νῦν ξένος εἶ. Theseus autem apud Pittheum Troezene educatus fuit.

Ibid. χὥς τις πλεῖστ' ἀνὴρ etc.] I. e. ut qui plu-

αὐτός τε χἠ σὴ δύσμορος παρασπάνις.
δίδασκε. δεινὴν γάρ τιν' ἂν πρᾶξιν εὐχοῖς, 560
560 λέξας, ὁποίας ἐξαφισταίμην ἐγώ.
ὡς οἶδα, καὐτὸς ὡς ἐπαιδεύθην ξένος,
ὥςπερ σύ, χὥς τις πλεῖστ' ἀνὴρ ἐπὶ ξένης
ἤθλησα κινδυνεύματ' ἐν τῷμῷ κάρᾳ,
ὥςτε ξένον γ' ἂν οὐδέν' ὄνθ', ὥςπερ σὺ νῦν, 565
565 ὑπεκτραποίμην μὴ οὐ συνεκσώζειν· ἐπεὶ
ἔξοιδ' ἀνὴρ ὤν, χὥτι τῆς ἐς αὔριον
οὐδὲν πλέον μοι σοῦ μέτεστιν ἡμέρας.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Θησεῦ, τὸ σὸν γενναῖον ἐν σμικρῷ λόγῳ

Libri vitiose *οἶδά γ', αὐτός*. Inepta enim *γὲ* particula hic est. Non male praeterea Dindorfius pro *ὡς οἶδα* scribendum *ὃς οἶδα* putat.

rima in peregrina terra adii pericula. Istud exaggerandi genus cum Latini frequentant formulis: ut qui maxime, vel ut quum maxime, tum Graeci in pervulgatis adeo *ἥ ἄριστον, ὡς τάχιστα*, et *ὥς τις ἄλλος*. Cf. Matth. §. 617. e. REISIG.

V. 562 sq. *ἐπὶ ξένης* etc.] Maxime quum primum Troezene in Atticam terrestri itinere proficisceretur, atque Herculis aemulatione incitatus latrones debellaret. Cf. Plutarch. Thes. c. 7. REISIG. De locutione *ἐν τῷμῷ κάρᾳ* pro vulgari *τῷμῷ κάρᾳ* vide ad Philoct. 69., de *κάρᾳ* Matth. §. 166. not. 2.

V. 564. *ὥςτε ξένον γ' ἂν οὐδέν' ὄνθ'*] I. e. *ὥςτε ξένον οὐδένα ἂν ὄντα, ὥςπερ σὺ νῦν*, etc., ut O. R. 1528: *ὥςτε δυνατὸν ὄντ' — μηδέν' ὀλβίζειν*. De *ὥςπερ* vide Matth. §. 485.

V. 565. *ὑπεκτραποίμην* etc.] Recusaverim, quominus etc. Cf. Matth. §. 609.

V. 565 sq. *ἐπεὶ — ὤν*] Nam hominem me natum esse scio. *Ἀνήρ* pro *ἄνθρωπος* usurpatum etiam Ai. 77. Ant. 768. Cf. Herm. ad Vig. n. 66. p. 722. et Elmsl. ad Eur. Med. 658.

V. 566 sq. *χὥτι τῆς — ἡμέρας*] Bene Brunckius: nihiloque certiorem mihi esse quam tibi crastinae lucis usuram. De *ἐς αὔριον* vide Matth. §. 578. e., de *σοῦ* pro *ἢ σοὶ* posito eundem §. 454.

V. 568 sq. *τὸ σὸν — φράσαι*] Recte hunc locum Doederlin. interpretatus est. Sensus hic est: clementia tua brevi oratione concessit, ut pauca opus habeam dicere, i. e. clementia tua, quam brevi oratione satis mihi ostendisti, factum est, ut omissa praefatione, qua supplices, antequam quid velint proferant, uti solent, pauca tantum tibi dicere opus sit. De *τὸ γενναῖον* vide ad Philoct. 1050., de *παρῆκεν* Electr. 1482: *ἀλλά μοι πάρες κἂν σμικρὸν εἰπεῖν*, de *ὥςτε* Philoct. 901. et Herm. ad Vig. p. 949. Postrema verba sic construenda esse Hermannus monet: *ὥςτε δεῖσθαι ἐμοὶ βραχέα φράσαι*, ita ut pauca mihi opus sit dicere, addens: Quod potuit etiam sic dici, sed molestius:

παρῆκεν, ὥςτε βραχέα μοι δεῖσθαι φράσαι. 570
570 σὺ γάρ μ' ὅς εἰμι, κἀφ' ὅτου πατρὸς γεγώς,
καὶ γῆς ὁποίας ἦλθον, εἰρηκὼς κυρεῖς·
ὥςτ' ἔστι μοι τὸ λοιπὸν οὐδὲν ἄλλο πλὴν
εἰπεῖν ἃ χρῄζω, χὠ λόγος διοίχεται.

ΘΗΣΕΥΣ.

τοῦτ' αὐτὸ νῦν δίδασχ', ὅπως ἂν ἐκμάθω. 575

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

575 δώσων ἱκάνω τοὐμὸν ἄθλιον δέμας
σοὶ δῶρον, οὐ σπουδαῖον εἰς ὄψιν· τὰ δὲ
κέρδη παρ' αὐτοῦ κρείσσον' ἢ μορφὴ καλή.

ΘΗΣΕΥΣ.

ποῖον δὲ κέρδος ἀξιοῖς ἥκειν φέρων;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

χρόνῳ μάθοις ἂν οὐχὶ τῷ παρόντι που. 580

ΘΗΣΕΥΣ.

580 ποίῳ γὰρ ἡ σὴ προςφορὰ δηλώσεται;

ὥςτε ἐμὲ βραχέων δεῖσθαι, φράσαι. Simillime Pausanias, rariora consectari solitus, IV, 29, 1: ἐδεῖτο γάρ οἱ πάντως γενέσθαι χρήματα. Scilicet δεῖται μοι sic dicitur, ut aliquid intelligendum sit, veluti τὰ πράγματα: res mihi indiget pauca dicere.

V. 570. σὺ γάρ μ' ὅς εἰμι] I. e. σὺ γὰρ ὅς εἰμι ἐγώ. Conf. Matth. §. 296.

V. 571. γῆς ὁπ. ἦλθον] De genitivo vide ad O. R. 142. et Matth. §. 354. ζ.

V. 573. χὠ λόγος διοίχεται] Finita erit oratio mea, i. e. nihil reliquum erit quod addam. Vide adnotationem meam ad Eur. Suppl. 546. HERM.

V. 576. εἰς ὄψιν] Quod ad spectum attinet; conf. Matth. §. 578. c.

V. 576 sq. τὰ δὲ — καλή] Id est τὰ κέρδη παρ' αὐτοῦ μᾶλλον ἀγαθά ἐστιν ἢ καλὴ ἡ μορφή. Vide 794. Nitzsch. ad Platon. Ion. p. 65. DOED.

V. 579. οὐχὶ τῷ παρόντι που] Sic infra 1549: πρόσθε πού ποτ' ἦσθ' ἐμόν.

V. 580. ποίῳ γὰρ etc.] I. e. quo enim temporis momento. — Προςφορά proprie est accessio, ut 1265., monente Reisigio, ergo κέρδος, emolumentum, hic. De δηλώσεται vide notam extr. ad Philoct. 48.

V. 582. τὰ λοῖσθ' — βίου] scil. τὸ ἐμὲ ταφέα σον γενέσθαι.

V. 583. Schol.: ἢ λῆστιν ἴσχεις· τοῦ ζῆν ἢ ἐπιλέλησαι, ἢ οὐ φροντίζεις. De accusativo ex verbis λῆστιν ἴσχειν apto vide Matth. §. 421. not. 4., de locutione δι' οὐδενὸς ποιεῖσθαι eundem §. 480. b.

V. 584. Schol.: ἐνταῦθα γάρ μοι κεῖνα· διὰ τοῦ τέλους καὶ τὰ μέσα τοῦ βίου εὐτυχήσει· προςδοκῶν γὰρ σὺ ὠφεληθήσεσθαι παρ' ἐμοῦ, ὅταν ἀποθάνω, ζῶντά με γηροβοσκή-

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὅταν θάνω 'γώ, καὶ σύ μου ταφεὺς γένῃ.

ΘΗΣΕΥΣ.

τὰ λοῖσθ' ἄρ' αἰτεῖ τοῦ βίου· τὰ δ' ἐν μέσῳ
ἢ λῆστιν ἴσχεις, ἢ δι' οὐδενὸς ποιεῖ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἐνταῦθα γάρ μοι κεῖνα συγκομίζεται. 585

ΘΗΣΕΥΣ.

585 ἀλλ' ἐν βραχεῖ δὴ τήνδε μ' ἐξαιτεῖ χάριν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὅρα γε μήν· οὐ σμικρός, οὔκ, ἀγὼν ὅδε.

ΘΗΣΕΥΣ.

πότερα τὰ τῶν σῶν ἐκγόνων, ἢ 'μοῦ λέγεις;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

κεῖνοι κομίζειν κεῖσ' ἀναγκάζουσί με.

V. 588. Tres non optimi codices, B. T. V., ἀναγκάσουσι habent.

σεις. Recte Jacobsius verba sic interpretatur: ἐνταῦθα, ἐν τῷ ταφῆναι ὑπὸ σοῦ, κἀκεῖνα ἕξω. De ἐνταῦθα, in illa sepultura, Reisigius conferri iubet Bastium in Epist. crit. p. 238. not. Adde O. R. 598.

V. 585. Schol.: βραχὺ δῶρόν με αἰτεῖς, τὸ ἐν Ἀθήναις θάψαι σε. Hermannus interpretatur: at in re levi positum a me petis hoc beneficium, ita tamen ut non absurde coniici posse addat, scriptum olim fuisse ἀλλ' οὖν βραχεῖαν τήνδε μ' ἐξαιτεῖ χάριν.

V. 586. οὐ σμικρὸς — ὅδε] Apte comparant Ai. 970: θεοῖς τέθνηκεν οὗτος, οὐ κείνοισιν, οὔ. Construe autem ἀγὼν cum οὐ σμικρός, non cum ὅδε. Nam hoc dicit: οὐ σμικρὸς ἀγών ἐστιν ὅδε, scilicet ὁ ἀγών. Aliter enim οὐ σμικρὸς οὐχ ἀγὼν ὅδε scriptum oportebat. HERM.

V. 587. πότερα — λέγεις] Dixerat Oedipus: noli putare tam expedita haec mihi fore; non sine difficultate et discrimine mihi contingent quae modo flagitavi. Ad hoc respondens Theseus sciscitatur, utrum a filiis suis, an ab ipso Theseo impedimenta ista vaticinetur profectura esse. DOED. De locutione τὰ τῶν ἐκγόνων conf. 531. τὰ τῆς διαίτης, 649. τὸ τοῦδέ γ' ἀνδρός, Electr. 261. τὰ μητρός, et Matth. §. 285.

Ibid. ἢ 'μοῦ] H. e. ἢ τἀμοῦ, ut 606. κἀκείνων. Cf. Matth. ad Eur. Phoen. 473. DOED.

V. 588. κεῖνοι — με] Praesente recte usus est qui non, quid illi post aliquando, sed nunc agant, dicere velit. Eo enim fine venerat Ismene, ut quae illi de reducendo Oedipo molirentur nuntiaret; vide 396 sqq. Quodsi ad-

ΘΗΣΕΥΣ.

ἀλλ' εἰ θέλοντάς γ' οὐδὲ σοὶ φεύγειν καλόν; 590

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

590 ἀλλ' οὐδ', ὅτ' αὐτὸς ἤθελον, παρίεσαν.

ΘΗΣΕΥΣ.

ὦ μῶρε, θυμὸς δ' ἐν κακοῖς οὐ ξύμφορον.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὅταν μάθῃς μου, νουθέτει· τὰ νῦν δ' ἔα.

ΘΗΣΕΥΣ.

δίδασκ'. ἄνευ γνώμης γὰρ οὔ με χρὴ λέγειν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

πέπονθα; Θησεῦ, δεινὰ πρὸς κακοῖς κακά. 595

ΘΗΣΕΥΣ.

595 ἦ τὴν παλαιὰν ξυμφορὰν γένους ἐρεῖς;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

οὐ δῆτ'· ἐπεὶ πᾶς τοῦτό γ' Ἑλλήνων θροεῖ.

V. 589. θέλοντάς γ' ex Reisigii coni. scripsi. Libri veteres θέλοντ' ἄν γ', Par. B. T. Farn. θέλοιντ' ἄν. Vat. Ven. θέλοιεν ἄν; edd. Triclin. θέλοιεν.

V. 592. La. μάθῃς με, quod minime damnem. Vide ad Vig.

dit poeta huic verbo infinitivum κομίζειν, non Theseum, sed universe eos intelligit, qui tradendi Oedipi potestatem habeant. Eo factum, ut accusativum omittere potuerit. Itaque sensus est: illi me reducere illuc iubent. Quod Latinis usitatius est per infinitivum passivi exprimi. HERM. Cf. Ai. 1364: ἄναγας οὖν με τὸν νεκρὸν θάπτειν ἐᾶν; Xen. An. V, 7, 18: καὶ τοὺς νεκροὺς κελεύειν αὐτοὺς θάπτειν λαβόντας τοὺς τούτου δεομένους; ibid. §. 30: τοὺς δὲ νεκρούς, οὓς πρόσθεν αὐτοὶ οἱ κατακανόντες ἐκέλευον θάπτειν, τούτους διεπράξαντο μηδὲ σὺν κηρυκίῳ ἔτι ἀσφαλὲς εἶναι ἀνελέσθαι. Est autem ἀναγκάζουσι, quod posuit Sophocles, idem atque κελεύουσι. Sic infra v. 898. Adde Euripidis Hel. 427. Bacch. 469.

V. 589. ἀλλ' εἰ — καλόν;] Recte Hermannus: quid autem, si, quum te volunt recipere, ne tibi quidem decorum est exsulem esse?

V. 590. ὅτ' αὐτὸς ἤθελον] Haec verba quum opposita sint illis, quae Theseus dixit, θέλοντάς γε, i. e. eos, qui volunt te Thebis esse, sponte intelligitur ad ἤθελον supplendum esse manere sive versari Thebis.

V. 591. θυμὸς δ' — ξύμφορον] Cf. Phil. 1387: ὦ τάν, διδάσκον μὴ θρασύνεσθαι κακοῖς. De δὲ particula vide ad O. R. 374., de locutione θυμὸς ξύμφορον Matth. §. 437.

V. 593. ἄνευ γνώμης] Re non cognita. Simile est quod dixit Herodt. VI, 37: ἦν δὲ ὁ

ΘΗΣΕΥΣ.

τί γὰρ τὸ μεῖζον ἢ κατ' ἄνθρωπον νοσεῖς;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

οὕτως ἔχει μοι. γῆς ἐμῆς ἀπηλάθην
πρὸς τῶν ἐμαυτοῦ σπερμάτων· ἔστιν δέ μοι 600
600 πάλιν κατελθεῖν μήποθ' ὡς πατροκτόνῳ.

ΘΗΣΕΥΣ.

πῶς δῆτά σ' ἂν πεμψαίαθ', ὥστ' οἰκεῖν δίχα;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

τὸ θεῖον αὐτοὺς ἐξαναγκάσει στόμα.

ΘΗΣΕΥΣ.

ποῖον πάθος δείσαντας ἐκ χρηστηρίων;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὅτι σφ' ἀνάγκη τῇδε πληγῆναι χθονί. 605

ΘΗΣΕΥΣ.

605 καὶ πῶς γένοιτ' ἂν τἀμὰ κἀκείνων πικρά;

p. 893 sq. HERM.

V. 602. ἐξαναγκάσει ex La. Lb. B. T. V. rescripsi. Vulgo ἐξαναγκάζει.

Μιλτιάδης Κροίσῳ τῷ Λυδῷ ἐν γνώμῃ γεγονώς.

V. 594. δεινὰ — κακά] Quae sint, ipse explicat Oedipus 598 sqq. γῆς — πατροκτόνῳ.

V. 595. παλαιὰν — γένους] Parricidium dicit et incestum cum matre initum matrimonium.

V. 597. τί γὰρ — νοσεῖς;] i. e. τί γὰρ τὸ μεῖζον ἢ κατ' ἄνθρ. ἐστιν ὃ νοσεῖς; Cf. Matth. §. 265. not.

V. 599 sq. ἔστιν — μήποθ'] Quod ad ἔστιν attinet, sic intellige: lege mihi constitutum est, nunquam ut reverti liceat. Verbi autem κατέρχεσθαι significatio, ab exsilio reditus, ab Aeschylo illustratur in Aristophanis Ranis 1165. Ita dictum κάτειμι in Agam. 1294. et κατάγειν ibid. 1638. Cf. Valck. ad Eur. Phoen. 430. REIS. Adde Porson. ad Eur. Med. 1011. Ant. 200.

V. 601. πῶς — δίχα;] Quo igitur pacto te arcessant ea conditione, ut seorsim habites? i. e. sic, ut tamen fines eorum non ingrediare. De ὥστε sic usurpato cf. Xen. Anab. V, 6, 26: ταῦτα δ' ἔλεγεν εἰδὼς ἃ Τιμασίωνι οἱ Ἡρακλεῶται καὶ οἱ Σινωπεῖς ἐπαγγέλοιντο, ὥστε ἐκπλεῖν. Thucyd. IV, 37: ἐκήρυξάν τε, εἰ βούλοιντο τὰ ὅπλα παραδοῦναι καὶ σφᾶς αὐτοὺς Ἀθηναίοις, ὥστε βουλεῦσαι ὅ τι ἂν ἐκείνοις δοκῇ.

V. 603. ἐκ χρηστηρίων] Reisigius: est secundum oracula, proprie: infortunium ab oraculo editum.

V. 604. Schol.: τῇδε πληγῆναι χθονί· ἀντὶ τοῦ ὑπὸ ταύτης τῆς χθονὸς πληγῆναι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ φίλτατ' Αἰγέως παῖ, μόνοις οὐ γίγνεται
θεοῖσι γῆρας, οὐδὲ κατθανεῖν ποτε·
τὰ δ' ἄλλα συγχεῖ πάνθ' ὁ παγκρατὴς χρόνος.
φθίνει μὲν ἰσχὺς γῆς, φθίνει δὲ σώματος· 610
610 θνήσκει δὲ πίστις, βλαστάνει δ' ἀπιστία.
καὶ πνεῦμα ταὐτὸν οὔποτ' οὔτ' ἐν ἀνδράσιν
φίλοις βέβηκεν, οὔτε πρὸς πόλιν πόλει.
τοῖς μὲν γὰρ ἤδη, τοῖς δ' ἐν ὑστέρῳ χρόνῳ
τὰ τερπνὰ πικρὰ γίγνεται καὐθις φίλα. 615
615 καὶ ταῖσι Θήβαις εἰ τὰ νῦν εὐημερεῖ
καλῶς τὰ πρὸς σέ, μυρίας ὁ μυρίος

V. 616. καλῶς τὰ πρὸς σέ cum Brunckio scripsi. Libri καλῶς τε πρὸς σέ.

V. 619. Libri veteres δορί, Tricliniani, quos secutus est Brunckius, ἐν δορί. Recte Hermannus et hic et v. 1309. et v. 1381. δόρει scribendum monuit ad Erfurdtii Aiac. ed. mai. p. 627 sq., apte in nota ad hunc locum adlato Choerobosco ad Theodosium in indice ad Bekkeri Anecd. p. 1364: τὸ σὺν δόρει καὶ σὺν ἀσπίδι, ὅπερ Ἀριστοφάνης παρεμφαίνει ἐν Εἰρήνῃ ἐν μώμῳ Σοφοκλέους προκείμενον, ὡς ἀπὸ τοῦ δόρος ἐστίν. Atque in iis quidem, quae servatae sunt, fabulis quoties usus Sophocles dativo

V. 606 sq. μόνοις οὐ — γῆρας] Ant. 608: ἀγήρῳ δὲ χρόνῳ δυνάστας κατέχεις (ὦ Ζεῦ) Ὀλύμπου μαρμαρόεσσαν αἴγλαν. Heller. laudat Iacobs. ad Anthol. XII. p. 215.

V. 608. τὰ δ' ἄλλα — χρόνος] De sententia vide Ai. 646 sqq. et 714.

V. 609. ἰσχὺς γῆς — σώματος] Reisigius cum his et orationis specie prorsus et sententiae ratione quodammodo congruere putat dicta in O. R. 25 sq. Ceterum opponit poeta γῆν σώματι, ut paullo post πόλιν ἀνδράσιν.

V. 611. πνεῦμα] De animo hoc dictum est ratione poetica, quemadmodum Ἄρη πνέων et alia permulta huiuscemodi. REIS. De βέβηκεν vide quae ad v. 52. adnotavimus.

V. 614. τὰ τερπνὰ — φίλα] Amicitiae dissolvuntur et rursus coniunguntur.

V. 617. χρόνος — ἰών] Postera aetas. Eur. Phoen. 1637: καὶ παρθενεύον τὴν ἰοῦσαν ἡμέραν μένουσα, et huius fab. v. 1771. ἰόντα φόνον. DOED.

V. 618. ἐν αἷς] Simillime Ant. 1064 sqq.: ἀλλ' εὖ γέ τοι κάτισθι μὴ πολλοὺς ἔτι τρόχους ἁμιλλητῆρας ἡλίου τελῶν, ἐν οἷσι τῶν σῶν αὐτὸς ἐκ σπλάγχνων ἕνα νέκυν νεκρῶν ἀμοιβὸν ἀντιδοὺς ἕσει.

Ibid. Schol.: τὰ νῦν ξύμφωνα· οὔπω γὰρ ἦν ἔχθρα Θηβαίοις καὶ Ἀθηναίοις. Verbis τὰ ξύμφωνα dexiωματα hospitium amicitiamque, qua Thebani tum cum Atheniensibus coniuncti fuerint, significari puta.

V. 619. ἐκ σμικροῦ λόγου] Levi praetextu. Vid. Lob. ad Ai. 1255. et nos ad Philoct. 714.

χρόνος τεκνοῦται νύκτας ἡμέρας τ' ἰών,
ἐν αἷς τὰ νῦν ξύμφωνα δεξιώματα
δόρει διασκεδῶσιν ἐκ σμικροῦ λόγου· 620
620 ἵν' οὗμὸς εὕδων καὶ κεκρυμμένος νέκυς
ψυχρός ποτ' αὐτῶν θερμὸν αἷμα πίεται,
εἰ Ζεὺς ἔτι Ζεὺς, χὠ Διὸς Φοῖβος σαφής.
ἀλλ' οὐ γὰρ αὐδᾶν ἡδὺ τἀκίνητ' ἔπη,
ἃ μ' ἐν οἷσιν ἠρξάμην, τὸ σὸν μόνον· 625
625 πιστὸν φυλάσσων· κοὔποτ' Οἰδίπουν ἐρεῖς
ἀχρεῖον οἰκητῆρα δέξασθαι τόπων
τῶν ἐνθάδ', εἴπερ μὴ θεοὶ ψεύσουσί με.

huius nominis est, posuit nomen in fine trimetri, ita ut nullus exstet locus, in quo forma δορὶ metri causa necessaria sit. Loci hi sunt: hac fab. v. 1304. Ai. 515. 764. 1066. 1270. Ant. 195. Trach. 240. 478. ed. Br. In his autem locis ambiguum esset, utram formam Sophocles usurpasse existimandus esset, nisi Ai. 1056. ex scriptura, a Scholiasta pro varia lectione memorata, ὡς ἑλοιδόρει, manifesto appareret antiquam scripturam ἕλοι δόρει fuisse. Illo autem in loco si, de quo dubitari nequit, invitis libris δόρει restituendum est, quid ceteris locis faciendum sit, sponte apparet.

V. 620. ἵνα] Esse id ubi, quo loco, iam Heathius monuerat. Permirum est Schaefero eam particulam hic manifesto χρονικὴν visam esse. Illo in loco, ubi sepultus esset Oedipus, cladem accepturi erant Thebani. Vide v. 411. HERM. Hoc dicit: et quanquam nunc concordia tibi cum Thebanis intercedit, tamen veniet tempus, quo Thebani foedus, quo nunc tecum iuncti sunt, armis rumpent et in tumulo meo collocati gravissimam accipient cladem.

V. 622. χὠ Διὸς Φοῖβος] Comparat Neuius Ai. 401. 450. 952. Adde Ai. 172. Ant. 824 sq. Phil. 943. 1023. Ceterum vide ad v. 790.

Ibid. Schol.: σαφής· ἀντὶ τοῦ ἀληθής, ὡς καὶ Ὅμηρος (Il. δ, 404.)· ἐπιστάμενος σάφα εἰπεῖν, ἀντὶ τοῦ ἀληθῶς. Confer O. R. 390. et imprimis 1011.

V. 623. ἀλλ' οὐ γὰρ] De usu ἀλλὰ γὰρ particularum vide ad Phil. 81. De τἀκίνητα, quae Schol. τὰ ἄῤῥητα interpretatur, vide Ant. 1060: ὄρσεις με τἀκίνητα διὰ φρενῶν φράσαι, et huius fab. v. 1511: ἃ δ' ἐξάγιστα, μηδὲ κινεῖται λόγῳ.

V. 624 sq. ἃ μ' ἐν οἷσιν ἠρξάμην] Sc. εἶναι, i. e. sine me consistere in iis, quae dicere coepi, i. e. sufficiat dixisse quae exponere coepi. — Tum τὸ σὸν πιστὸν idem est atque τὴν σὴν πίστιν. Vide Passov. sub voce πιστός b). De re vide v. 585.

V. 627. εἴπερ μὴ θεοὶ ψεύσουσί με] Nisi di faeient, ut mendax videar. Cf. quae ad v. 1497. adnotata sunt.

ΧΟΡΟΣ.

ἄναξ, πάλαι καὶ ταῦτα καὶ τοιαῦτ' ἔπη
γῇ τῇδ' ὅδ' ἀνὴρ ὡς τελῶν ἐφαίνετο. 630

ΘΗΣΕΥΣ.

630 τίς δῆτ' ἂν ἀνδρὸς εὐμένειαν ἐκβάλοι
τοιοῦδ', ὅτῳ πρῶπον μὲν ἡ δορύξενος
κοινὴ παρ' ἡμῖν αἰὲν ἐστιν ἑστία;
ἔπειτα δ' ἱκέτης δαιμόνων ἀφιγμένος
γῇ τῇδε κἀμοὶ δασμὸν οὐ σμικρὸν τίνει. 635
635 ἀγὼ σεβισθεὶς οὔποτ' ἐκβαλῶ χάριν
τὴν τοῦδε, χώρᾳ δ' ἔμπολιν κατοικῶ.
εἰ δ' ἐνθάδ' ἡδὺ τῷ ξένῳ μίμνειν, σέ νιν
τάξω φυλάσσειν· εἰ δ' ἐμοῦ στείχειν μέτα
τόδ' ἡδύ, τούτων, Οἰδίπους, δίδωμί σοι 640
640 κρίναντι χρῆσθαι. τῇδε γὰρ ξυνοίσομαι.

V. 636. Ex Musgravii coni. ἔμπολιν scripsi. Cf. 1151. Libri ἔμπαλιν.

V. 628 sq. ταῦτα καὶ τοιαῦτ' ἔπη γῇ τῇδ' — τελῶν] Id est, ut ipsius poetae verbis (v. 647.) explicem, ταῦτα καὶ τοιαῦτα, ἅπερ φησὶ, ταύτῃ τῇ πόλει τελῶν. Est autem τελεῖν τί τινι persolvere, praestare aliquid alicui.

V. 629. ὡς τελῶν ἐφαίνετο] Sic Ai. 326: καὶ δῆλός ἐστιν ὥς τι δρασείων κακόν. Aut. 242: δηλοῖς δ' ὥς τι σημανῶν νέον. Xen. An. I, 5, 9: τὸ δὲ σύμπαν δῆλος ἦν Κῦρος ὡς σπεύδων πᾶσαν τὴν ὁδόν. Lysiae Eratosth. p. 441. R. §. 90. Bekk.: εἰ μὲν γὰρ τούτου καταψηφιεῖσθε, δῆλοι ἔσεσθε ὡς ὀργιζόμενοι τοῖς πεπραγμένοις. Conf. Matth. §. 569.

V. 630. τίς — ἐκβάλοι] Quis talis viri benevolentiam repudiet? De hac vocis ἐκβάλλειν sive ἀποβάλλειν potestate vide Miscell. Obs. Vol. III. T. I. p. 405. Act. Mon. T. I. p. 49. DOED. Ita deinceps οὔποτ' ἐκβαλῶ χάριν. Similiter ἐκχέαι χάριν exstat in Eur. fragm. II. Philoctetae. Retractandi significationem habet ἐκβαλεῖν O. R. 849. REIS. Adde Philoct. 13. Ant. 649.

V. 631 sq. ὅτῳ — ἑστία] I. e. ὅτῳ αἰὲν κοινή ἐστιν ἡ δορύξενος παρ' ἡμῖν ἑστία, quae verba recte interpretatus est Brunckius: cui primum quidem hospitalis apud nos ara semper communis est. Recteque monuit Hermannus nihil aliud dicere voluisse Theseum, nisi semper apud se paratum esse Oedipo hospitium pro mutua quadam vel inter ipsos vel inter majores eorum necessitudine.

Ibid. δορύξενος] Proprie, ut ait Pollux libro III. §. 60., ὁ ἐκ τῆς κατὰ τὸν πόλεμον ἐπιμιξίας τὴν γνῶσιν πεποιημένος, velut Glaucus et Diomedes apud Homerum; quod idem docent Suidas et Eustathius aliique ab Albertio allati ad Hesych. Vol. I. p. 1025. Sed idem

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἦ Ζεῦ, διδοίης τοῖσι τοιούτοισιν εὖ.

ΘΗΣΕΥΣ.

τί δῆτα χρῄζεις; ἢ δόμους στείχειν ἐμοὺς;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

εἴ μοι θέμις γ' ἦν. ἀλλ' ὁ χῶρος ἔσθ' ὅδε,

ΘΗΣΕΥΣ.

ἐν ᾧ τί πράξεις; οὐ γὰρ ἀνιστήσομαι. 645

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

645 ἐν ᾧ κρατήσω τῶν ἐμ' ἐκβεβληκότων.

ΘΗΣΕΥΣ.

μέγ' ἂν λέγοις δώρημα τῆς συνουσίας.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

εἰ σοί γ' ἅπερ φῄς ἐμμενεῖ τελοῦντί μοι.

nomen apud Tragicos latiùs patet, ut sit omnino ξένος, velut hic et Eur. Med. 688. et Soph. El. 46., ubi cf. Scholiasta. REIS.

V. 633. ἱκέτης δαιμόνων] Sic v. 1278. τοῦ θεοῦ γε προστάτην, coll. 1166. Philoct. 733: κἀμ' ὄντα σαυτοῦ πρόστροπον, coll. huius fab. v. 557. Δαίμονας autem Furias esse sponte intelligitur.

V. 637. Schol.: σὲ τὸν Χορόν.

V. 638 sq. ἐμοῦ στείχειν μέτα] De postposita præpositione vide ad Phil. 622. De τόδε confert Reisigius Trach. 458: τὸ μὴ κυθέσθαι, τοῦτό μ' ἀλγύνειεν ἄν, et Horat. Satir. I, 1, 78: an vigilare metu exanimem — hoc invat?

V. 639 sq. τούτων — χρῆσθαι] In brevius contracta sententia haec: hoc quoque tibi permittitur, ut qui horum utrum malis optionem tibi dem. De χρίειν cum genitivo iuncto cf. O. R. 640.

V. 640. τῇδε γὰρ ξυνοίσεσθαι] Ita hoc enim pacto tibi obsecundabo, quoque modo voles, sive hic manebis, sive ibis mecum. Optime Scholiasta: συνοίσομαι· συμπράξομαι, ὡς σὺ βούλει. REIS.

V. 641. διδοίης — εὖ] Cf. O. R. 1081. et Pflugk. ad Eur. Androm. 751.

V. 642. δόμους στείχειν] De accusativo ex verbo στείχειν apto vide ad Philoct. 144. Conf. Rost. §. 104. not. 4.

V. 643. εἴ μοι θέμις γ' ἦν] Recte Hermannus: si mihi fas esset. Non ut Brunckius: utinam.

V. 646. Schol.: εἰ δύνασαι κρατεῖν τῶν ἐχθρῶν ἐνθάδε μένων, μέγα ἂν δώρημα λέγοις [id est μέγα ἂν εἴη τὸ δώρημα, ὃ λέγεις] τῆς ἐντεῦθα διατριβῆς. Vocabulum δώρημα eodem sensu usurpatum Philoct. 117.

V. 647. ἐμμενεῖ τελοῦντί μοι] Si quidem promissis stabis tuis; τελοῦντι enim futurum est. Res autem dicitur ἐμμένειν τινί, quam quis animo servet, ut in Aesch. Prom. 534: ἀλλά μοι τόδ' ἐμμένει καὶ μήποτ' ἐκτακείη. REIS. Schol.: εἰ ἐμμένει σοι τὰ ἐπαγγελθέντα.

ΘΗΣΕΥΣ.

θάρσει τὸ τοῦδέ γ' ἀνδρός· οὔ σε μὴ προδῶ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

οὔνοι σ' ὑφ' ὅρκου γ', ὡς κακόν, πιστώσομαι. 650

ΘΗΣΕΥΣ.

650 οὐκοῦν πέρα γ' ἂν οὐδὲν ἢ λόγῳ φέροις.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

πῶς οὖν ποιήσεις;

ΘΗΣΕΥΣ.

τοῦ μάλιστ' ὄκνος σ' ἔχει;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἥξουσιν ἄνδρες

ΘΗΣΕΥΣ.

ἀλλὰ τοῖσδ' ἔσται μέλον.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὅρα με λείπων

De φῆς vide ad Philoct. 1370., de τελοῦντι Matth. §. 555. not. 2. Ceterum idem hoc versu dixit, quod supra v. 625. posuit, ἔα μ' — τὸ σὸν μόνον πιστὸν φυλάσσων.

V. 648. Schol.: τὸ τοῦδέ γ' ἀνδρός· ἐφ' ἑαυτοῦ πεποίηται τὴν δεῖξιν ὁ Θησεύς. De τὸ τοῦδε vide ad v. 587., de accusativo Matth. §. 414, 12. Rost. §. 104. not. 3. et Pflugk. ad Eur. Androm. 994.

V. 649. Schol.: πιστώσομαι· πίστιν ἐπιθεῖναι παρακελεύσω. Ut ἐν λιταῖς, ἐκ ποδός, alia ibi ponuntur, ubi Romani ablativo instrumenti utuntur, ita ὑφ' ὅρκου nihil fere differt ab ὅρκῳ, ut πιστοῦσθαί τινα ὅρκῳ sit iureiurando sibi aliquem adligare. Ceterum cf. Phil. 811: οὐ μήν σ' ἔνορκόν γ' ἀξιῶ θέσθαι, τέκνον.

V. 650. Schol.: οὐκ ἂν πλέον λάβοις ὁρκίσας με ἢ λόγῳ πιστεύσας. Hermannus: nec profecto plus lucrere iureiurando quam simplici promisso. De φέρειν vide ad v. 6.

V. 651. Schol.: ὄκνος· φόβος.

V. 652. ἥξουσιν ἄνδρες] sc. qui me hinc Thebas abducant. — Schol.: τοῖς δε· τοῖς τοῦ Χοροῦ.

V. 653. ὅρα με λείπων] sc. ne me abducant.

V. 654. Schol.: ὀκνοῦντ' ἐν ἀγκῇ· οὐ νεμεσητόν μοι, εἰ ὑπὸ δέους ἐπὶ τὰ αὐτὰ συνεχῶς λέγω· τὸν φοβούμενον γὰρ ἀνάγκη ταὐτὰ λέγειν. Οὐκ ὀκνεῖ· οὐδὲν δέδοικεν.

V. 655. οὐκ οἶσθ' ἀπειλάς] Rarum genus interpellatae orationis, quo usus est poeta v. 652. 653. 655., ut non pergat is, qui interpellabatur. Sed res ipsa postulabat omnes Oedipi dubitationes statim ita refutari, ut iis occurreretur, priusquam plene prolatae essent. HERM.

V. 656. πρὸς βίαν ἐμοῦ] Invito me. Sic Ai. 1327: πρὸς βίαν θάψειν ἐμοῦ. Eodem sensu

ΘΗΣΕΥΣ.

μὴ δίδασχ' ἃ χρή με δρᾶν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὀκνοῦντ' ἀνάγκη.

ΘΗΣΕΥΣ.

τοὐμὸν οὐκ ὀκνεῖ κέαρ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

655 οὐκ οἶσθ' ἀπειλὰς

ΘΗΣΕΥΣ.

οἶδ' ἐγώ σε μήτινα
ἐνθένδ' ἀπάξοντ' ἄνδρα πρὸς βίαν ἐμοῦ.
πολλαὶ δ' ἀπειλαὶ πολλὰ δὴ μάτην ἔπη
θυμῷ κατηπείλησαν· ἀλλ' ὁ νοῦς ὅταν
αὐτοῦ γένηται, φροῦδα τἀπειλήματα.
660 κείνοις δ' ἴσως κεἰ δεῖν' ἐπεῤῥώσθη λέγειν
τῆς σῆς ἀγωγῆς, οἶδ' ἐγώ, φανήσεται
μακρὸν τὸ δεῦρο πέλαγος, οὐδὲ πλώσιμον.

βίᾳ φίλων, invitis amicis, huius fab. v. 854. et ἐμοῦ βίᾳ, invito me, v. 943. dictum.

V. 657 sq. Schol.: πολλαὶ δ' ἀπειλαί· ἀντὶ τοῦ· πολλοὶ ἄνθρωποι πολλὰ ἀπειλήσαντες ἐκ θυμοῦ, πέψαντες τὸν θυμὸν καὶ τὸν καθεστηκότα νοῦν ἀναλαβόντες, ἐπαύσαντο τῶν ἀπειλῶν. Recte; sensus est multae iam minae multa inania per iram minatae sunt. Ipsae enim minae dicuntur minatae esse. Similiter in Trachin. 345: χὠ λόγος σημαινέτω. HERM. De locutione πολλὰ ἔπη ἀπειλεῖν Neuius confert Ai. 1096: τοιαῦθ' ἁμαρτάνουσιν ἐν λόγοις ἔπη. Id ipsum autem quo sensu dictum sit, in Censura Ai. ab Lobeck. edit. p. 80 sqq. pluribus explanavi.

V. 658 sq. ὁ νοῦς ὅταν αὐτοῦ γέν.] Elmsleius, quod in aliquot libris est, αὐτοῦ restituit, ut esset ubi illuc animum adverterint. Mihi quidem αὐτοῦ, quod est sui compos, multo aptius videtur. Nam etiam quum quis iratus est, animum et maxime quidem ad rem illam advertit, sed occaecatum cupiditate, nec libero usu iudicii fruentem. HERM. Cfr. Herm. ad Vig. p. 749.

V. 660 sq. κείνοις δ' ἴσως — ἀγωγῆς] Recte Reisigius ἴσως cum φανήσεται iungendum monuit, de potestate eius adverbii, profecto significantis, Schaef. ad Longum p. 357. afferens. Dativus κείνοις quum ad ἐπεῤῥώσθη, tum ad φανήσεται referendus, significatque κείνοις ἐπ. λέγειν idem atque κεῖνοι ἐπεῤῥώσθησαν, ὥστε λέγειν. Cf. Matth. §. 297. not. 2. De ἐπεῤῥώσθη Neuius conferri iubet Krueger. Comm. Thucyd. p. 271. Genitivus τῆς σῆς ἀγωγῆς quomodo ex verbo λέγειν aptus esse possit, fateor me nondum intelligere. Itaque nescio, an corruptus locus sit.

V. 662. πέλαγος] Proverbii loco haec et similia dicuntur ad

θαρσεῖν μὲν οὖν ἔγωγε, κἄνευ τῆς ἐμῆς
γνώμης, ἐπαινῶ, Φοῖβος εἰ προὔπεμψέ σε· 665
665 ὅμως δὲ κἀμοῦ μὴ παρόντος οἶδ' ὅτι
τοὐμὸν φυλάξει σ' ὄνομα μὴ πάσχειν κακῶς.

ΧΟΡΟΣ.

(στροφὴ α'.)

Εὐίππου, ξένε, τᾶςδε χώ-
ρας ἵκου τὰ κράτιστα γᾶς ἔπαυλα,

V. 669 sq. ἔνθ' ἀ ex Porsoni coniectura rescripsi. Libri ἔνθα.

significandam alicuius rei magnitudinem vel periculum. Athen. I, 13: εἰς πέλαγος αὐτὸν ἐμβαλεῖς γὰρ πραγμάτων. Cf. Vechneri Hellenolex. p. 503. ed. Heusinger. Comparantur praeterea Trach. 118. Aesch. Prom. 748., quibus addas licet κακῶν πέλαγος (ein Meer von Leiden) Eurip. Hipp. 817. Suppl. 826. ed. Matth. [huius ipsius fab. v. 1746.] BOTHIUS.

V. 663. κἄνευ τῆς ἐμῆς γνώμης] Etiam sine sententia sive auctoritate mea, i. e. etiamsi ego aliter sentiam et consilium tuum improbem, ideoque tibi auxilium non praestandum putem. Cf. El. 547: δοκῶ μέν, εἰ καὶ σῆς δίχα γνώμης λέγω. De numeris huius versus vide Herm. Elem. doctr. metr. p. 113 sqq.

V. 664. προὔπεμψε] Neuius comparat huius fab. v. 1667. El. 1155. 1158. Ant. 1288. Phil. 105. 1205.

V. 665. ὅμως δὲ κἀμοῦ μὴ παρόντος] Vide de usu ὅμως particulae Matth. §. 566.

V. 667—716. Plutarchus in libro An seni gerenda sit res publica p. 785. A: Σοφοκλῆς δὲ λέγεται μὲν ὑπὸ τῶν υἱῶν παρανοίας δίκην φεύγων ἀναγνῶναι τὴν ἐν Οἰδίποδι τῷ ἐπὶ Κολωνοῦ πάροδον, ἣ ἐστιν ἀρχή· Εὐίππου, ξένε, — βάσσαις. θαυμαστοῦ δὲ τοῦ μέλους φανέντος, ὥςπερ ἐκ θεάτρου τοῦ δικαστηρίου προπεμφθῆναι μετὰ κρότου καὶ βοῆς τῶν παρόντων. BR. M. Tullius in Catone cap. 7. eum dicit Oedipum Coloneum recitasse. Vide ad Argumentum p. 8 sq.

V. 667. εὐίππου] Vide quae ad v. 711 sq. (708 sq.) adnotata sunt.

V. 667 sq. τᾶς δε χώρας — γᾶς ἔπαυλα] Hoc dicit: τὰ κράτιστα γῆς ἔπαυλά ἐστιν ἥδε ἡ εὔιππος χώρα, ἐφ' ἣν ἵκου, ὁ ἀργὴς Κολωνός. De duplici genitivo vide ad Philoct. 484.

V. 669. τὸν ἀργῆτα Κολωνόν] Strabo libro X. p. 602. Atticam regionem παράλυπρον dicit esse; apud Aristophanem bis eadem Κραναὰ audit. Solum enim glareosum erat; quam in partem accipiendum est, quod a Thucydide λεπτόγεως dicta est terra libro I. c. 2., unde sumpsit Galenus. Aptissimum vero genus terrae est oleis, cui glarea subest, si superposita creta sabulo admixta est, inquit Columella libro V. c. 8. Itaque ἀργὴς vocatur terra, quod est apud Scholiastam λευκόγεως. In eandem partem valet apud Hom. Il. β, 647. ἀργινόεις, ut arbitror, in ἀργινόεντα Λύκαστον. Quare quum sit μᾶλλον ἡ λευκόγαιος ἐλαιοφόρος, ut docet Theophrastus de causis

τὸν ἀργῆτα Κολωνόν· ἔνθ' 670
670 ἁ λίγεια μινύρεται
θαμίζουσα μάλιστ' ἀη-
δὼν χλωραῖς ὑπὸ βάσσαις,
τὸν οἰνῶπα νέμουσα κισ-
σὸν καὶ τὰν ἄβατον θεοῦ 675
675 φυλλάδα μυριόκαρπον ἀνήλιον
ἀνήνεμόν τε πάντων

V. 673. οἰνῶπα νέμουσα ex Dindorfii coniectura scripsi. Libri οἰνῶπ' ἀνέχουσα.

Plant. II, 5., factum est, ut Attica regio tanta gauderet fecunditate olearum, quanta nulla potest maior esse. REISIG.

V. 671. θαμίζουσα μάλιστα] Similiter accipiendum atque id quod supra v. 17. positum, πυκνόπτεροι ἀηδόνες, ita ut multarum lusciniarum cantu personare lucus dicatur.

V. 672. χλ. ὑπὸ βάσσαις] Recte Erfurdtius: ὑπὸ pro ἐν dictum respectu collium, quibus convalles subiacent.

V. 673. τὸν οἰνῶπα — κισσὸν] Tria genera numerat Plinius XVI, 34., candidam hederam, nigram et helicem. Itaque hic quae commemoratur nigra est, flore purpureo. Hedera autem in Attica primum provenisse traditur Acharnis, teste Pausania in Atticis sive L. I. c. 31. extr.: ἔστι δ' Ἀχαρναίων δῆμος· οὗτοι θεῶν Ἀπόλλωνα τιμῶσιν Ἀγυιέα καὶ Ἡρακλέα. καὶ Ἀθηνᾶς βωμός ἐστιν Ὑγιείας· τὴν δὲ Ἱππίαν Ἀθηνᾶν ὀνομάζουσι, καὶ Διόνυσον Μελπόμενον, καὶ Κισσὸν τὸν αὐτὸν θεόν, τὸν κισσὸν τὸ φυτὸν ἐνταῦθα πρῶτον φανῆναι λέγοντες. REIS.

Ibid. οἰνῶπα νέμουσα] Sic ex Dindorfii coniectura scribendum putavi, quum ἀνέχουσα, quod libri habent, non satis aptum sit, quanquam illud certum, verbum ἀνέχειν significatu colendi sive honorandi saepius usurpatum esse. Cf. Ai. 212: ἐπεί σε λέχος δουριάλωτον στέρξας ἀνέχει θούριος Αἴας. Eurip. Hec. 122: ἦν δὲ τὸ μὲν σὸν σπεύδων ἀγαθὸν τῆς παντιπόλου βάκχης ἀνέχων λέκτρ' Ἀγαμέμνων. Pind. Pyth. II, 88: χρὴ δὲ πρὸς θεὸν οὐκ ἐρίζειν, ὃς ἀνέχει ποτὲ μὲν τὰ κείνων, τότ' αὖθ' ἑτέροις ἔδωκεν μέγα κῦδος. Monuitque iam Scholiasta ad Ai. 212: ἀνέχει· ἀντὶ τοῦ ἀνυψοῖ, τιμᾷ, et Grammaticus de Constr. Verb. p. 371. Herm., quem attulit Reisigius: ἀνέχω — ἀντὶ τοῦ στέργω καὶ τιμῶ, αἰτιατικῇ· ὡς Εὐριπίδης· τῆς μαντιπάλου Ἀγαμέμνων.

V. 674. τὰν ἄβατον θεοῦ] Recte interpretes Bacchum significari viderunt.

V. 675. φυλλάδα μυριόκαρπον] Elmsleius: intelligam, inquit, laurum, quam πάγκαρπον appellat Sophocles O. R. 83., ut hic μυριόκαρπον. Conf. v. 16. Rectius Hermannus: „videtur," inquit, „omnino arboribus densum nemus describi Baccho sacrum." Apte Neuius confert Trach. 754: ἔνθα πατρῴῳ Διὶ βωμοὺς ὁρίζει τεμενίαν τε φυλλάδα.

V. 675 sq. Schol.: ἀνήλιον· διὰ τὴν δασύτητα τῶν φύλλων. De locutione ἀνήνεμον χειμώνων vide infra v. 786. ἄνατος κακῶν,

BODLEIAN LIBRARY OXFORD

χειμώνων· ἵν' ὁ βακχιώ-
τας ἀεὶ Διόνυσος ἐμβατεύει
θεαῖς ἀμφιπολῶν τιθήναις. 680

(ἀντιστροφὴ α'.)

680 θάλλει δ' οὐρανίας ὑπ' ἄ-
χνας ὁ καλλίβοτρυς κατ' ἦμαρ ἀεὶ
νάρκισσος, μεγάλαιν θεαῖν
ἀρχαῖον στεφάνωμ', ὅ τε

V. 679. Cum Elmsleio metri causa θεαῖς scripsi. Libri θείαις.

865. ἄφωνον τῆσδε τῆς ἀρᾶς, et ad O. R. 186. Conf. Rost. §. 108. not. 19. Apte autem Scholiasta cum verbis ἀνήλιον — χειμώνων comparandos monuit Homericos versus (Od. τ, 440 sq. coll. ε, 478 sq.): τὴν μὲν ἄρ' οὔτ' ἀνέμων διάει μένος ὑγρὸν ἀέντων, οὔτε μιν ἠέλιος φαέθων ἀκτῖσιν ἔβαλλεν.

V. 678. ἐμβατεύει] Hellerus confert Aesch. Pers. 448: Πᾶν ἐμβατεύει ποντίας ἀκτῆς ἔπι, consulique Blomfieldium iubet in gloss. 455.

V. 679. θεαῖς ἀμφ. τιθήναις] I. e. Nymphis. Eur. Cycl. 4: ὦ Βρόμιε — Νύμφας ὀρείας ἐκλιπὼν ᾤχου τροφούς. Hygin. Astron. Poet. lib. II, 17: Liberum patrem ut redderent nutricibus Nymphis. Cf. Diod. Sic. IV, 2. MUSGR. De dativo, qui ex ἀμφιπολῶν aptus est, cf. Matth. §. 405. not. 2. Significat autem ἀμφιπολεῖν hic peragrare. Cf. v. 1093.

V. 681 sq. ὁ καλλίβοτρυς — νάρκισσος] Reisigio iudice καλλίβοτρυς pulcricomus est. At quum βότρυς a poetis pro βόστρυχος dicitur, non simpliciter comae, sed cincinni ad uvae similitudinem conglomerati intelliguntur. Sic etiam narcissus καλλίβοτρυς est floribus spissus. HERM. Plura de narcisso legere licet apud Salmasium Plin. Exerc. p. 71 sq., quem Neuius laudat, et apud Thudichum ad h. l. p. 297 sq. De pleonasmo κατ' ἦμαρ ἀεί cf. Philoct. 797 sq. Eur. Troad. 392. et quod hac ipsa fab. infra legitur αἰὲν ἐπ' ἤματι. Adde Pors. ad Eur. Phoen. 1422. extr.; de locutione κατ' ἦμαρ vide Matth. §. 581.

V. 682 sq. μεγάλαιν — στεφάνωμα] Fallitur Scholiasta, qui scribendum coniicit μεγαλᾶν θεᾶν, quo significentur Furiae [quae σεμναί, non μεγάλαι appellantur]. Satis enim constat μεγάλας θεὰς Cererem et Proserpinam dici, quarum si antiquum coronamentum narcissum esse poeta dicit, Proserpinam potissimum videtur in mente habere, quam narcisso eximie gavisam esse Scholiasta ostendit, cuius docta ad h. l. adnotatio est; quem florem legens rapta a Plutone esse fertur, ut Pamphos apud Pausaniam IX, 31, 6. et Homerus in hymno Cereris [v. 6 sqq., ad quos vide interpretes] prodiderunt. HERM. Apte Neuius confert Pausan. VIII, 31, 1: τὸ δὲ ἕτερον — θεῶν ἱερὸν τῶν μεγάλων· αἱ δέ εἰσιν αἱ μεγάλαι θεαὶ Δημήτηρ καὶ Κόρη.

V. 683 sq. Schol.: ὅ τε χρυ-

χρυσαυγὴς κρόκος· οὐδ' ἄϋ- 685
685 πνοι κρῆναι μινύθουσι
Κηφισσοῦ νομάδες ῥεέ-
θρων, ἀλλ' αἰὲν ἐπ' ἤματι
ὠκυτόκος πεδίων ἐπινίσσεται
ἀκηράτῳ ξὺν ὄμβρῳ 690
690 στερνούχου χθονός· οὐδὲ Μου-
σᾶν χοροί νιν ἀπεστύγησαν, οὐδ' ἁ
χρυσάνιος Ἀφροδίτα.

σαυγὴς κρόκος· τοῖς τὸν νάρκισσον τῇ Δήμητρι ἀπονέμουσι τοῦτο συμπράττει, ὅτι κἂν τῇ Νιόβῃ ὁ Σοφοκλῆς τὸν κρόκον ἄντικρυς τῇ Δήμητρι ἀνατίθεται, ὥστε καὶ νῦν τὸν λόγον εἶναι περὶ τῶν Δήμητρος στεφανωμάτων· καὶ αὐτὸ δὲ τοῦτο ἴδιον ἂν εἴη Σοφοκλέους· τοῖς γὰρ ἀνθινοῖς οὐ πάνυ φασὶν ἥδεσθαι τὴν Δήμητρα. Reisigius: „Meleagro Epigr. II, 7. est χρυσάνθης κόμαισι κρόκος; alibi ξανθόθριξ appellatur; Latine ruber vel luteus." De hac quoque planta plura collegit Thudichum p. 298 sq.

V. 686. Κηφισσοῦ] Cephissus non longe ab Eleusine in mare defertur. Qui Athenis Eleusinem via sacra ibant, Cephissum ponte, in quem exstat Simonidis epigramma, transmittebant. Fluvius est perennis nec unquam deficiens, cui proinde Sophocles vere κρήνας ἀΰπνους tribuit. Fallitur Strabo fluvium hunc confundens cum rivo, qui occidentalem partem urbis alluebat et in Phalericum sinum demittebatur. Huius erroris testem profero virum antiquitatis peritissimum, qui loca adiit et curiose inspexit, Iacobum Sponium. Vide enarrationem itineris editam Lugduni a. 1678. T. II. p. 276. Ab opposita seu orientali urbis parte, longe a Colono, ab Eleusine longius, fluebat Ilissus. BR. De situ Cephissi vide etiam Schol. ad 1055.

V. 686. νομάδες] Hermanno sic dici videntur Cephissi fontes, sive quod in plures rivos divisus fluat, sive quod imbribus subito augeantur; respondere enim hoc nomen fere Latino vagus. Rectius Brunckius reddidit: agrum pererrantes.

V. 687 sq. Schol.: ἀλλ' αἰὲν ἐπ' ἤματι· ἀλλ' ἀεὶ καθ' ἡμέραν, φησίν, ἐπινίσσεται ὁ Κηφισσός, ὠκυτόκα ποιῶν τὰ πεδία καὶ ἔγκαρπα. Genitivos πεδίων στερνούχου χθονός a verbo ἐπινίσσεται pendere recte recentiores interpretes monuerunt. Tum Dindorfius ὠκυτόκον, inquit, poeta fluvium dicit agros foecundantem. De fluvio aquas, si quando defecerint, cito reparante, quae quorundam interpretum sententia est, cogitari nequit. Nam tale quid si dicere voluisset Sophocles, in promptu erat epitheto uti aliquanto aptiore ὠκύροος, quod optime conveniret Cephisso, qui χειμαῤῥώδης dicatur ab Strabone.

V. 690. Schol.: στερνούχου χθονός· ἀντὶ τοῦ πεδιούχου χθονός· μεταφορικῶς γὰρ καὶ στέρνα καὶ νῶτά φασι τῆς γῆς τὰ πεδιώδη καὶ εὐρέα, καθάπερ αὖ πάλιν αὐχένας τὰ στενά.

V. 691. Schol.: νιν· τὴν Ἀττικήν. Colonum maxime intellige. Elmsleius adscripsit Pausan. I, 30, 2: ἔστι δὲ καὶ Μουσῶν βωμός, καὶ ἕτερος Ἑρμοῦ, καὶ ἔνδον Ἀθηνᾶς.

(στροφὴ β'.)

ἔστιν δ' οἷον ἐγὼ γᾶς Ἀσίας οὐκ ἐπακούω, 695
οὐδ' ἐν τᾷ μεγάλᾳ Δωρίδι νά-
σῳ Πέλοπος πώποτε βλαστὸν
φύτευμ' ἀχείρωτον, αὐτόποιον,
ἐγχέων φόβημα δαΐων,
ὃ τᾷδε θάλλει μέγιστα χώρᾳ, 700

V. 695. Brunckius metri gratia cum Triclin. ποτε pro πώποτε scripsit. Hermannus in versu potius antistrophico χθονὸς de suo ante αὔχημα adiecit. Fortasse in utroque versu aliquid a librariis additum.

V. 693. γᾶς Ἀσίας] De genitivo cf. Matth. §. 377. I. De re conferunt Paus. I, 30, 2. (de Academia): καὶ φυτόν ἐστιν ἐλαίας, δεύτερον τοῦτο λεγόμενον φανῆναι. Herodot. V, 82: ἐδέοντο ὦν οἱ Ἐπιδαύριοι Ἀθηναίων ἐλαίην σφι δοῦναι ταμέσθαι, ἱρωτάτας δὴ κείνας νομίζοντες εἶναι. λέγεται δὲ καί, ὡς ἐλαῖαι ἔσαν ἄλλοθι γῆς οὐδαμοῦ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἢ Ἀθήνησι.

V. 694 sq. ἐν τᾷ — Πέλοπος] Ut ab Sophocle hic Asia et Peloponnesus pro orientis et occidentis oris nominantur, ita Scythae et Peloponnesus ab Aeschylo Eum. 706: οὔτ' ἐν Σκύθαισιν οὔτε Πέλοπος ἐν τόποις. HERM. Reisigius affert Thucyd. I, 12: Δωριεῖς — ὀγδοηκοστῷ ἔτει (μετὰ Ἰλίου ἅλωσιν) ξὺν Ἡρακλείδαις Πελοπόννησον ἔσχον.

V. 697. Schol.: ὅτι ἀπέσχοντο τῶν μορίων οἱ Λακεδαιμόνιοι, καὶ ἄλλοι ἱστοροῦσι καὶ Φιλόχορος, ὥστε ταῖς ἀληθείαις ἐγχέων αὐτὰς φόβημα τοῖς πολεμίοις γενέσθαι. Λακεδαιμόνιοι γὰρ ἐμβαλόντες ἐν τῇ Ἀττικῇ δέκα μυριάσι Πελοποννησίων καὶ Βοιωτῶν, ἡγουμένου Ἀρχιδάμου τοῦ Ζευξιδάμου Λακεδαιμονίων βασιλέως, ἀπέσχοντο τῶν λεγομένων μορίων, Ἀθηνᾶ θύσαντες, ὡς Ἀνδροτίων φησί. — δαΐων· πολεμίων. Neuius: „Lenz. ad Philoch. p. 57. laudat Schol. Aristoph. Nub. 999. et Plutarch. Thes. 31."

V. 698. ὃ — χώρᾳ] Idque ita est etiamnunc, ut narrat Bartholdus in fragmentis, qui p. 220. de oleis: Schönere kann man nirgend sehen, inquit; kaum lassen sich die um Palermo oder auf der Riviera von Genua mit diesen unsterblichen vergleichen, die mit immer verjüngter Kraft Zweige und Sprösslinge treiben. REIS.

V. 699. Schol.: γλαυκᾶς παιδοτρόφου· καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Νεφέλαις· ἀλλ' εἰς Ἀκαδημίαν κατιὼν ὑπὸ ταῖς μορίαις ἀποδρέξεις. Ὁ δὲ Ἴστρος καὶ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν δεδήλωκε γράφων οὕτως· * * * ἔνιοι δὲ κλάδον τῆς ἐν Ἀκαδημίᾳ ἐλαίας ἀπὸ τῆς ἐν ἀκροπόλει φυτευθῆναί φασιν· ἐπάρατον δὲ ἐποιήσαντο, εἴ τις τῶν ἐμβαλόντων αὐτὰς ἐκκόψειε, φίλος ἢ πολέμιος· δι' ὃ Λακεδαιμόνιοι τὴν λοιπὴν γῆν δηοῦντες [Thucyd. II, 12 sq.] τῆς μὲν τετραπόλεως ἀπέσχοντο διὰ τοὺς Ἡρακλείδας, τῶν δὲ μορίων διὰ τὰς ἀράς. Ὁ δὲ Ἀριστοτέλης καὶ τοῖς νικήσασι τὰ Παναθήναια ἐλαίου τοῦ ἐκ μορίων γινομένου δίδοσθαί φησι. De παι-

γλαυκᾶς παιδοτρόφου φύλλον ἐλαίας·
700 τὸ μέν τις οὐ νέωρος οὔτε γήρᾳ
σημαίνων ἁλιώσει χερὶ πέρ-
σας· ὁ γὰρ αἰὲν ὁρῶν κύκλος
λεύσσει νιν Μορίου Διός, 705
χἁ γλαυκῶπις Ἀθάνα.

V. 700. οὐ νέωρος ex mea coni. scripsi. Libri veteres οὔτε νεαρός, Triclin., quos secutus est Brunckius, οὔτε νέος. Νέωρος duabus syllabis pronuntiandum.

V. 702. αἰὲν ex Porsoni coniectura scripsi. Libri εἰραιέν.

δοτρόφου confert Musgravius Eur. Ion. 1432: στέφανον ἐλαίας ἀμφέθηκά σοι τότε, ἣν πρῶτ' Ἀθάνα σκόπελον εἰρηνέγκατο, Hesychium: στέφανον ἐκφέρειν· ἔθος ἦν, ὁπότε παιδίον ἄρρεν γένοιτο παρὰ Ἀττικοῖς, στέφανον ἐλαίας τιθέναι πρὸ τῶν θυρῶν, ἐπὶ δὲ τῶν θηλειῶν ἔρια διὰ τὴν ταλασίαν.

V. 700. Schol.: τὸ μέν· τὸ φυτὸν τῆς ἐλαίας.

V. 700 sq. οὐ — ἁλιώσει] Non iuvenis neque senex imperator delebit. Vaticinatur ex eventis Chorus. Xerxes enim prior est, alter Archidamus. Nam Lacedaemonii hoc duce διὰ τὰς ἀρὰς quidem ἀπέσχοντο τῶν λεγομένων μορίων, ut secundum Androtionem narrat Scholiasta. Xerxes autem, teste Herodoto VIII, 55., eversa Acropoli et Minervae olea combusta, iussit altero die Athenienses sacra facere Minervae. Qui quum in templum ascendissent, viderunt e trunco oleae denuo efflorusisse ramum in cubiti longitudinem, ὥρων βλαστὸν ἐκ τοῦ στελέχεος ὅσον τε πηχυαῖον ἀναδεδραμηκότα. Pausaniae atque Libanii sententias Herodoteis contulit Valckenarius. Iuvenem autem fuisse Xerxem eo tempore confirmat Aeschylus Persis 779: Ξέρξης δ' ἐμὸς παῖς ὢν νέος νέα φρονεῖ. Porro Archidamum aetate iam provectum colligimus ex ipsius oratione apud Thucydidem I, 80: καὶ αὐτὸς πολλῶν ἤδη πολέμων ἔμπειρός εἰμι, ὦ Λακεδαιμόνιοι, καὶ ὑμῶν τοὺς ἐν τῇ αὐτῇ ἡλικίᾳ ὁρῶ. REIS. ἁλιώσει χερὶ πέρσας, i. e. radicitus delebit, ubi manu detruncaverit.

V. 702. κύκλος] Frequens hoc apud poetas de oculo. Cf. Philoct. 1354.

V. 703. λεύσσει] Confert Neuius v. 869. 1370. 1453. Elect. 175. Schol.: Μορίου Διός· Μόριον Δία εἶπε τὸν ἐπόπτην τῶν μορίων ἐλαιῶν· καὶ ἔστιν ὁ λεγόμενος Μόριος Ζεύς, ὥς φησιν Ἀπολλόδωρος· περὶ Ἀκαδημίαν ἐστὶν ὅ τε τοῦ Καταιβάτου Διὸς βωμός, ὃν καὶ Μόριον καλοῦσι, τῶν ἐκεῖ μορίων παρὰ τὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἱερὸν ἱδρυμένων. Addit Reisigius: „Quod oleae sacrae μόριαι vocantur, eius rei causa repetenda est ab Halirrhothii fabula, quam narrat Schol. ad Arist. Nub. 1001. Is enim Neptuni filius, quum suo invento Minerva superasset Neptunum atque Athenarum praesidium accepisset, oleam Minervae excidere conatus sublata securi aberravit atque semet vulneratum occidit. Vere enim Grammaticus in Etymol. M. p. 590. l. 42. ab illius fato duxit originem nominis: ἀπὸ οὖν τοῦ περὶ αὐτὸν

(ἀντιστροφὴ β'.)

705 ἄλλον δ' αἶνον ἔχω ματροπόλει τᾷδε κράτιστον,
δῶρον τοῦ μεγάλου δαίμονος, εἰ-
πεῖν, αὔχημα μέγιστον, 710
εὔιππον, εὔπωλον, εὐθάλασσον.
ὦ παῖ Κρόνου, σὺ γάρ νιν ἐς
710 τόδ' εἶσας αὔχημ', ἄναξ Ποσειδάν,
ἵπποισιν τὸν ἀκεστῆρα χαλινὸν

V. 707. Vide ad v. 695.

μύρον, ὅτι ἀνηρέθη κόπτων τὰς ἐλαίας, μορία ἐκλήθη. Itaque Plinius H. N. XVI, 44: Athenis quoque olea durare traditur in certamine edita a Minerva. Adde Servium ad Virg. Georg. I, 18., Ciceronem de Legg. I, 1, 2."

V. 705. ματροπόλει] Confert Reisigius 1480. γᾷ ματέρι.

V. 706. τοῦ μεγάλου δαίμονος] Neptuni.

V. 708. Schol.: εὔιππον· παρ' ὅσον ὁ Κολωνὸς ἱππεὺς ἐλέγετο, καὶ Ποσειδῶν καὶ Ἀθηνᾶ αὐτόθι Ἵππιοι. Haeserunt quidam editores in coniunctis nominibus εὔιππον et εὔπωλον. Sed sana est, inquit Doederlinus, vulgata. Imitatus videtur Simmias apud Hephaest. p. 43. (75. ed. Gaisf.): σοὶ μὲν εὔιππος, εὔπωλος, ἐγχέσπαλος δῶκεν αἰχμὰν Ἐνυάλιος εὔσκοπον ἔχειν. Si discernere velis synonyma, εὔιππον δῶρον indicabit artes equorum bene subactorum et ad res bellicas aptatorum, εὔπωλον autem genus equorum nobile et natura eximium. Neuius comparat Theocr. II, 48: τῷδ' ἔπι πᾶσαι καὶ πῶλοι μαίνονται ἀν' ὤρεα καὶ θοαὶ ἵπποι. De locutione δῶρον εὔιππον etc. vide Matth. §. 446. not. 3. e.

Ibid. εὐθάλασσον] Neptunus enim cum Pallade de urbis nomine et praesidio certasse fertur, quum ipse primum mare edidisset in acropoli: quod θάλασσα Ἐρεχθηΐς appellatum est ab Atheniensibus. Adi Herodotum VIII, 55., Apollodorum III, 14. et quos profert Bentleius ad Horat. Od. I, 7, 7. REIS. Explicat εὐθάλασσον poeta ipse verbis ἁ δ' εὐήρετμος — ἀκόλουθος.

V. 709. Schol.: ὦ παῖ Κρόνου· αὐτόθι φασὶ Ποσειδῶνα πρῶτον ἵππους ζεῦξαι καὶ χαλινῶσαι, καὶ ταῦτα δὲ ἐπὶ θεραπείᾳ φησὶ τῶν οἰκείων ὁ Σοφοκλῆς· ὁ γὰρ Κολωνὸς ἱππεὺς ὠνομάσθη παρ' ἃς ἐξεθέμην αἰτίας διὰ τὸν Ἄδραστον (Bekk. Anecdot. p. 350.). ἄλλοι δέ φασιν, ὡς Ἄδραστον φεύγοντα καὶ ἐπὶ Κολωνοῦ στήσαντα τοὺς ἵππους Ποσειδῶνα καὶ Ἀθηνᾶν ἱππίους προσαγορευθῆναι. (Cf. Creuzer. Symb. II. p. 782.) ὁ δὲ ἐπὶ τὸ σεμνότατον ἄγει τὸ πρᾶγμα τῇ ποιητικῇ χρώμενος ἀδείᾳ. περὶ τὰ τρία ταῦτα κεφάλαια μάλιστα διατρίβουσι τοῦ ἐγκωμίου, ὅτι εὔφορος ἡ χώρα, καὶ ὅτι ἱππικοὶ Ἀθηναῖοι, καὶ ὅτι ναυτικοί. Apud Pindarum Ol. XIII, 69. Neptunus est Δαμαῖος. NEUIUS.

V. 709 sq. ἐς τόδ' εἶσας αὔχημα] Locutio similis ei, de qua ad Philoct. 1435. exposui. De εἶσας vide Matth. §. 235, 1.

V. 711 sq. ἀκεστῆρα χαλινὸν dicit, qui medeatur ferociae equorum. Similiter Pind. Ol. XIII, 97. φίλτρον ἵππειον vocat. HERM. Apte Dissen. cum illo loco eiusdem odae v. 85. confert: φάρμακον πραῦ τείνων

πρώταισι ταῖςδε κτίσας ἀγυιαῖς. 715
ἁ δ' εὐήρετμος ἔκπαγλ' ἀλία
χερσὶ παραπτομένα πλάτα
θρώσκει, τῶν ἑκατομπόδων
Νηρῇδων ἀκόλουθος.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Ὦ πλεῖστ' ἐπαίνοις εὐλογούμενον πέδον, 720
νῦν σοι τὰ λαμπρὰ ταῦτα δεῖ φαίνειν ἔπη.

ἀμφὶ γένυι. De usu verbi κτίζειν Neuius comparat Trach. 898. et Blomf. Aesch. Pers. gloss. 294.

V. 713 sqq. ἁ δ' εὐήρετμος — θρώσκει] Iungenda verba ita sunt: ἁ δ' εὐήρετμος πλάτα ἔκπαγλα ἀλία (i. e. ἐν ἁλὶ) χερσὶ παραπτομένα θρώσκει. Recte Elmsleius monuit εὐήρ. πλάτα dictum esse ut καλλίχειρες ὠλέναι, πόδα τυφλόπουν, εὐπήχεις χεῖρας aliaque similia, cuiusmodi ad Ant. 500 sq. attuli. Apparet autem poetam nomen πλάτα ita posuisse, ut non de solo remo, sed simul de tota navi accipi vellet. Sic Ai. 349. ed. meae. Similis est voc. κώπη usus. Cf. Eur. Hel. 666. 1272. et Andr. 866. Itaque hoc dicere videtur: navis vero remis bene instructa admirabiliter manibus remigum praetervehitur (quod litora legebant) et saltat in mari.

V. 715 sq. τῶν ἑκ. — ἀκόλουθος] Cum Nymphis saltare dicuntur naves ab Euripide El. 434: πέμπουσαι χοροὺς μετὰ Νηρῇδων, ubi Seidlerus apposuit et haec Sophoclea et Eur. Hel. 1467: ὦ ταχεῖα κώπα — χοραγὲ τῶν καλλιχόρων δελφίνων. REIS.

Ibid. τῶν ἑκατομπόδων] Quinquaginta numero fuere Nereides (sic docet Hesiod. Theog. 264. Eur. Iph. A. 1062. Iph. T. 428.), quas propterea Sophocles ἑκατόμποδας satis insolenter vocat. Ovidius tamen Fast. VI, 499: Excipit illaesos Panope centumque serores. Propertius III, 33: O centum aequoreae Nereo genitore puellae. Plato Critia Vol. III. p. 116. E: Νηρηΐδας δὲ ἐπὶ δελφίνων ἑκατὸν κύκλῳ· τοσαύτας γὰρ ἐνόμιζον αὐτὰς οἱ τότε εἶναι. MUSGR. Cf. Valcken. Anim. ad Ammon. III, 1. Reisigius cum Bothio et Elmsleius centum dici Nereides credunt, vocabulo πούς nonnisi periphrasiu faciente, ita ut Elmsleius tamen ἐκ. Νηρ. hoc sensu dictum putet, ἑκατὸν Νηρηΐδας ὀρχηστρίδας. Doederlinus „Non aliud," inquit, „hoc epitheton quam pernicitatem, centum quasi pedibus properantium, ut ἑκατόγχειρ vires ac robur Briarei indicat. Item Furia Electr. 488. καὶ πολύπους καὶ πολύχειρ." Adde Lobeck. ad Ai. v. 55. p. 101. ed. sec.

V. 716. ἀκόλουθος] Gl. Vict. ὅμοιος. Accuratius etiam primitiva potestate potest accipi: τὴν αὐτὴν κέλευθον ἔχουσα. DOED. Vide ad O. R. 207.

V. 717 sqq. Schol.: ὦ πλεῖστ' ἐπαίνοις· Ἀντιγόνη ταῦτά φησιν ὁρῶσα προϊόντα τὸν Κρέοντα μετὰ χειρός· ἐπὶ τὸν Οἰδίπουν δὲ ἀφῖκται ὁ Κρέων, καὶ μὴ πείσας αὐτὸν παρασπᾶται αὐτοῦ τὴν Ἀντιγόνην, φθάσας κατὰ τὴν ὁδὸν καὶ τὴν Ἰσμήνην ἀφελέσθαι. De locutione πλεῖστα εὐλογούμενον ad Philoct. 252. diximus.

V. 718. φαίνειν] Com-

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

τί δ' ἔστιν, ὦ παῖ, καινόν;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ἄσσον ἔρχεται

720 Κρέων ὅδ' ἡμῖν οὐκ ἄνευ πομπῶν, πάτερ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ φίλτατοι γέροντες, ἐξ ὑμῶν ἐμοὶ

φαίνοιτ' ἂν ἤδη τέρμα τῆς σωτηρίας. 725

ΧΟΡΟΣ.

θάρσει, παρέσται. καὶ γὰρ εἰ γέρων κυρῶ,

τὸ τῆσδε χώρας οὐ γεγήρακε σθένος.

ΚΡΕΩΝ.

725 Ἄνδρες, χθονὸς τῆσδ' εὐγενεῖς οἰκήτορες,

ὁρῶ τιν' ὑμᾶς ὀμμάτων εἰληφότας

φόβον νεωρῆ τῆς ἐμῆς ἐπεισόδου, 730

ὃν μήτ' ὀκνεῖτε, μήτ' ἀφῆτ' ἔπος κακόν.

V. 734. Pro ἀνδρῶν ὕπο Brunckius ex Par. B. T. Vat. Farn. ἀστῶν ὕπο scripsit.

probare, rata facere. Confert Hermannus Trach. 239: εὐκταῖα φαίνων, ἢ 'πὸ μαντείας τινός; De dativo σοὶ vide Matth. §. 391, 2.

V. 722. τέρμα τῆς σωτηρίας] Ita genitivo designatur, in quo sit meta; meta est enim salutis, non terminus. Eurip. Or. 1336: σωτηρίας γὰρ τέρμ' ἔχεις ἡμῖν μόνη. Eodem valent Heracl. 37. τέρμονας Ἀθηνῶν, et Med. 151. θανάτου τελευτά, Hom. Il. v, 429. ὀλέθρου πείρατα. Virg. Aen. XII, 546. mortis metae. REIS. Adde Matth. §. 430.

V. 723. καὶ γὰρ εἰ] I. e. εἰ γὰρ καὶ etc., quamvis enim. Cf. Eur. Med. 463: καὶ γὰρ εἰ σύ με στυγεῖς, οὐκ ἂν δυναίμην σοὶ κακῶς φρονεῖν ποτε. 1249: καὶ γὰρ εἰ κτενεῖς σφ', ὅμως φίλοι γ' ἔφυσαν. Conf. Meinek. ad Men. p. 343 sq.

V. 725. εὐγενεῖς] Bene Schaeferus: satis θωπευτικῶς ad voluntatem conciliandam Atheniensium.

V. 726 sq. ὀμμάτων — ἐπεισόδου] Ambo genitivi apti sunt ex nomine φόβον, dictumque recte ὀμμάτων φόβος, quia ὄμματα φοβεῖται recte dicitur. Cf. Matth. §. 380. not. 1. Ceterum bene Reisigius: subtiliter designat oculos animi metu perturbati nuntios, quum non intuentur ἀσκαρδαμυκτί: nictando enim animum trepidantem indicant. Conferre licet Ai. 139 sq.: μέγαν ὄκνον ἔχω καὶ πεφόβημαι πτηνῆς ὡς ὄμμα πελείας, ubi copiosus est in hoc genere Lobeckius.

V. 728. ὃν μήτ' ὀκνεῖτε] I. e. ἀλλὰ μὴ ὀκνεῖτε ἐμέ. Vide Matth. §. 435. et §. 477. b. De variatis temporibus ὀκνεῖτε et ἀφῆτε confer Herm. ad Vig. §. 748. Buttmann. §. 137, 5. Matth. §. 511, 3.

V. 729. δρᾶν τι] I. e. aliquid iniuriae facere. Vide quae ad Philoct. 674. adnotavi.

ἥκω γὰρ οὐχ ὡς δρᾶν τι βουληθείς, ἐπεὶ
730 γέρων μέν εἰμι, πρὸς πόλιν δ' ἐπίσταμαι
σθένουσαν ἥκων, εἴ τιν' Ἑλλάδος, μέγα.
ἀλλ' ἄνδρα τόνδε τηλικόνδ' ἀπεστάλην 735
πείσων ἕπεσθαι πρὸς τὸ Καδμείων πέδον,
οὐκ ἐξ ἑνὸς στείλαντος, ἀλλ' ἀνδρῶν ὕπο
735 πάντων κελευσθείς, οὕνεχ' ἥκέ μοι γένει
τὰ τοῦδε πενθεῖν πήματ' εἰς πλεῖστον πόλεως.
ἀλλ', ὦ ταλαίπωρ' Οἰδίπους, κλύων ἐμοῦ 740
ἵκου πρὸς οἴκους. πᾶς σε Καδμείων λεὼς
καλεῖ δικαίως· ἐκ δὲ τῶν μάλιστ' ἐγώ,
740 ὅσῳπερ, εἰ μὴ πλεῖστον ἀνθρώπων ἔφυν
κάκιστος, ἀλγῶ τοῖσι σοῖς κακοῖς, γέρον,
ὁρῶν σε τὸν δύστηνον ὄντα μὲν ξένον, 745
ἀεὶ δ' ἀλήτην, κἀπὶ προςπόλου μιᾶς
βιοστερῆ χωροῦντα· τὴν ἐγὼ τάλας

V. 736. Hunc versum Dobraeus ex v. 738—741. conflatum delendumque putat.

V. 731. εἴ τιν' Ἑλλάδος] Apte confert Elmsl. Ai. 487: ἐγὼ δ' ἐλευθέρου μὲν ἐξέφυν πατρός, εἴπερ τινός, σθένοντος ἐν πλούτῳ, Φρυγῶν. Adde Matth. §. 617. e.

V. 732. τηλικόνδε] Istius aetatis, ita ut suorum cura et tutela indigeat.

V. 734. ἀνδρῶν ὕπο] Pro eo, quod in mente habuit Creon dicere, οὐκ ἐξ ἑνὸς ἀνδρός [scil. Καδμείου], ἀλλ' ὑπὸ πάντων, ita locutus est, ut ἀνδρῶν in altera parte sententiae poneret. HERM.

V. 735. Schol.: οὕνεχ' ἥκέ μοι γένει· ἀντὶ τοῦ ὅτι προςήκει μοι πενθεῖν τὰ τούτου ἀτυχήματα ὑπὲρ πάντας Θηβαίους. Sic ἥκον pro προςῆκον in Eur. Alc. 298. SCHAEF. Dativus γένει pro ablativo instrumenti est, cognatione, i. e. propter cognationem. Vide ad O. R. 90.

V. 736. εἰς πλεῖστον πόλεως] Apte confert Elmsl. O. R. 918: ὅτ' οὖν παραινοῦσ' οὐδὲν ἐς πλέον ποιῶ. Doederl. Stallbaumium ad Plat. Euthyphr. p. 79. consuli iubet. Adde cum Neuio O. R. 700. ἐς πλέον.

V. 739. Schol.: ἐκ δὲ τῶν· ἐγὼ μάλιστά σε καλῶ, ὅσῳπερ πλεῖστον ἀλγῶ τοῖς σοῖς παθήμασιν. De articulo pro pronomine demonstrativo posito vide Matth. §. 286. Elmsl. affert Eur. Alc. 274: οἰκτρὰν φίλοισιν, ἐκ δὲ τῶν μάλιστ' ἐμοί. Adde Philoct. 1243: ξύμπας Ἀχαιῶν λαός, ἐν δὲ τοῖς ἐγώ.

V. 740 sq. ὅσῳπερ — ἀλγῶ] I. e. ὅσῳπερ πλεῖστον ἀλγῶ etc. Appono ex multis, quae Schaeferus attulit, exemplis Trach. 312: ἐπεί νιν τῶνδε πλεῖστον ᾤκτισα βλέπουσ', ὅσῳπερ καὶ φρονεῖν οἶδεν μόνη. Cf. Matth. §. 455. not. 7. et §. 480. not. 2. De πλεῖστον cum superlativo iuncto vide Matth. §. 461.

V. 743. ἀεὶ δ' ἀλήτην] I. e. ὄντα δ' ἀεὶ ἀλήτην. Vide

745 οὐκ ἄν ποτ' ἐς τοσοῦτον αἰκίας πεσεῖν
ἔδοξ', ὅσον πέπτωκεν ἥδε δύςμορος,
ἀεί σε κηδεύουσα καὶ τὸ σὸν κάρα 750
πτωχῷ διαίτῃ, τηλικοῦτος, οὐ γάμων
ἔμπειρος, ἀλλὰ τοῦ 'πιόντος ἁρπάσαι.
750 ἆρ' ἄθλιον τοὔνειδος, ὦ τάλας ἐγώ,
ὠνείδισ' ἐς σὲ κἀμὲ καὶ τὸ πᾶν γένος;
ἀλλ' οὐ γὰρ ἔστι τἀμφανῆ κρύπτειν, σύ νυν, 755
πρὸς θεῶν πατρῴων, Οἰδίπους, πεισθεὶς ἐμοὶ
κρύψον, θελήσας ἄστυ καὶ δόμους μολεῖν
755 τοὺς σοὺς πατρῴους, τήνδε τὴν πόλιν φίλως
εἰπών· ἐπαξία γάρ· ἡ δ' οἴκοι πλέον
δίκῃ σέβοιτ' ἄν, οὖσα σὴ πάλαι τροφός. 760

quae ad O. R. 430. exposui. — Tum ἐπί τινος χωρεῖν valet sic proficisci, ut ab aliquo ducaris aut subleveris, nobis *an der Hand Jemandes gehen*. Cf. Matth. §. 584. η. Est igitur idem atque γεροντοαγωγεῖσθαι, quo verbo supra 347. poeta usus est, qui locus cum hoc conferatur. Appellavit autem Creon Antigonam πρόςπολον, quod famulae officio fungebatur.

V. 745. οὐκ ἄν ποτ' — ἔδοξ'] Cf. Matth. §. 599. b. c. — Tum ὅσον significat εἰς ὅσον. Vide Matth. §. 595, 4.

V. 748. τηλικοῦτος] Dictum pro τηλικαύτη. Vide Matth. §. 436, 2.

V. 749. τοῦ 'πιόντος ἁρπάσαι] Genitivus aptus est ex participio οὖσα (cf. Matth. §. 315.), et ἁρπάσαι significat ad rapiendum; vide Matth. §. 535. a. — De τοῦ 'πιόντος cf. O. R. 396.

V. 750 sq. ἆρ' ἄθλιον — ἐς σὲ etc.] I. e. ἄρα ἄθλιον τὸ ὄνειδος, ὃ ὠνείδισα εἰς σὲ etc., nonne maximo dedecori haec quae dixi tibi et mihi et toti generi sunt? Cf. Matth. §. 267. De ἄρα particulae usu ad Ai. 269. monuimus.

V. 752 sqq. ἀλλ' οὐ γὰρ etc.] Scholiasta: ὥςτε συγγνώμης εἰμὶ ἄξιος λέγων· οὐ γὰρ δύναμαι κρύπτειν. Hoc dicit Creon: neque haec quae protuli occulta essent, si ego non protulissem, siquidem quae omnium oculis patent occultari nequeunt; sed tu age occule ea ex hominum conspectu discedendo et domum in patriam redeundo. Itaque sponte apparet ad κρύψον non tam τὰ ἐμφανῆ, sed τὰ ὀνείδη intelligendum esse, id est miseram fortunam tuam et quae ea ostendenda pate fiunt scelera tua, quae tibi tuisque maximo dedecori sunt. Cf. O. R. 1430 sq.: τοῖς ἐν γένει γὰρ τἀγγενῆ μάλισθ' ὁρᾶν μόνοις τ' ἀκούειν εὐσεβῶς ἔχει κακά.

V. 755 sq. τήνδε τὴν πόλιν φίλως εἰπών] Astute dissimulat verbi unius lenocinio id, quod cogitat, χαίρειν εἰπών vel κελεύσας. REIS. De accus. vide Matth. §. 416. α.

V. 756. ἡ δ' οἴκοι] Sc.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ πάντα τολμῶν, κἀπὸ παντὸς ἂν φέρων
λόγου δικαίου μηχάνημα ποικίλον,
760 τί ταῦτα πειρᾷ, κἀμὲ δεύτερον θέλεις
ἑλεῖν, ἐν οἷς μάλιστ' ἂν ἀλγοίην ἁλούς;
πρόσθεν τε γάρ με τοῖσιν οἰκείοις κακοῖς 765
νοσοῦνθ' ὅτ' ἦν μοι τέρψις ἐκπεσεῖν χθονός,
οὐκ ἤθελες θέλοντι προσθέσθαι χάριν·
765 ἀλλ' ἡνίκ' ἤδη μεστὸς ἦν θυμούμενος,
καὶ τοὐν δόμοισιν ἦν διαιτᾶσθαι γλυκύ,
τότ' ἐξεώθεις, κἀξέβαλλες, οὐδέ σοι 770
τὸ συγγενὲς τοῦτ' οὐδαμῶς τότ' ἦν φίλον.
νῦν τ' αὖθις, ἡνίκ' εἰσορᾷς πόλιν τέ μοι

πόλις, i. e. ἡ οἰκεία πόλις, patria.

V. 758. ὦ πάντα τολμῶν] Is est πάντολμος Aeschylo Sept. c. Th. 673. Sch., idem vulgo πανοῦργος appellatus, et a Sophocle Ai. 445. παντουργός, quo spectat Eustathius ad Hom. tum ceteris in locis, tum ad Il. α. p. 29. l. 31. Facete Sophocleum hoc traduxit Aristophanes ad Socratis audaciam de coelestibus rebus argumentandi Nub. 375: ὦ πάντα σὺ τολμῶν. REIS. Scholiasta: ἐν εὐλογοφανέσι λόγοις πανοῦργα βουλευόμενε.

V. 758 sq. κἀπὸ παντὸς — ποικίλον] Recte monuit Doederl. παντὸς non esse cum λόγου δικαίου iungendum, sed constructionem esse ποικίλον μηχάνημα λόγου δικαίου φέρων ἂν ἀπὸ παντός, ex quavis re callide aliquam iustitiae speciem petere sciens. Vide v. 807. (804.). HERM. De ἀπὸ παντός vide Matth. §. 572., de φέρων ἄν eundem §. 598. b. et Rost. §. 120. adnot. 4.

V. 760. κἀμὲ] Recte videtur Bothius explicare: me, qui te bene noverim sciamque te mihi insidias struere.

V. 761. ἐν οἷς] Haec est cura necessitudinis, quam obtendit Creon et nunc et prius obtenderat, quum Oedipum retineret ac nollet excludere. Quare est v. 771. τὸ συγγενὲς τοῦτο. REIS.

V. 762 sq. τοῖσιν οἰκείοις κακοῖς] Confert Nenius Ai. 260. οἰκεῖα πάθη, 919. οἰκείας σφαγῆς, El. 215. οἰκείας ἄτας. Accusativus νοσοῦντά με referendus est ad infinitivum ἐκπεσεῖν.

V. 764. οὐκ ἤθελες] Diod. Sic. IV, 65: τῶν περὶ τὴν οἰκίαν ἀσεβημάτων γνωσθέντων, τὸν μὲν Οἰδίπουν ὑπὸ τῶν υἱῶν ἔνδον μένειν ἀναγκασθῆναι διὰ τὴν αἰσχύνην. Cf. Eur. Phoen. 876. DOED.

V. 765. Schol.: μεστός· ὡς ἐπὶ κεράμου· ὃ ἔστιν, ὅτε κορεσθεὶς τοῦ θυμοῦ, λοιπὸν τὰ συμφέροντα ἐβουλευόμην, καὶ οὐκ ἔτι ἤθελον φεύγειν. De participio θυμούμενος vide Matth. §. 550. b. extr. Cf. Demosth. Olymp. p. 1175, 3: ἐπειδὴ δὲ μεστὸς ἐγένετο ἀγανακτῶν.

V. 766. Schol.: τοὐν δόμοισιν· ἀντὶ τοῦ ἐν Θήβαις.

V. 768. τὸ συγγενὲς τοῦτο] I. e. ἡ συγγένεια αὕτη. Vide ad Philoct. 83. Hoc autem

770 ξυνοῦσαν εὔνουν τήνδε καὶ γένος τὸ πᾶν,
πειρᾷ μεταστᾶν σκληρὰ μαλθακῶς λέγων.
καίτοι τίς αὕτη τέρψις ἄκοντας φιλεῖν; 775
ὥςπερ τις εἴ σοι λιπαροῦντι μὲν τυχεῖν
μηδὲν διδοίη, μηδ' ἐπαρκέσαι θέλοι,
775 πλήρη δ' ἔχοντι θυμὸν ὧν χρῄζοις, τότε
δωροῖθ', ὅτ' οὐδὲν ἡ χάρις χάριν φέροι·
ἆρ' ἂν ματαίου τῆςδ' ἂν ἡδονῆς τύχοις; 780
τοιαῦτα μέντοι καὶ σὺ προςφέρεις ἐμοί,
λόγῳ μὲν ἐσθλά, τοῖσι δ' ἔργοισιν κακά.
780 φράσω δὲ καὶ τοῖςδ', ὡς σε δηλώσω κακόν.

dicit Oedipus: tum, quum expelleretur, Creontem nullum erga cognatum (Oedipum) studium et amorem, quem nunc iactet, declarasse.

V. 770. Schol.: γένος· τὸ Ἀττικόν.

V. 771. σκληρὰ μ. λέγων] Confert Neuius Ant. 1047: ὅταν λόγους αἰσχροὺς καλῶς λέγωσι τοῦ κέρδους χάριν.

V. 772. Schol.: καίτοι τίς αὕτη· καὶ σὺ οὖν βούλει με εὐεργετεῖν μὴ θέλοντα.

V. 776. οὐδὲν] Nihil, i. e. prorsus non. Latinos quoque ita nihil saepe usurpasse plurimis exemplis probavi ad M. Tulli or. Planc. XXIX, 70.

V. 777. ἆρ' ἂν — τύχοις;] Nonne haec, si consequare, inanis voluptas erit? De ἄρα monitum ad v. 750., de τυχεῖν τινός τινος ad Philoct. 318 sq.

V. 779. λόγῳ μὲν — τοῖσι δ' ἔργ.] Vide de hoc usu loquendi Matth. §. 268. not. 1.

V. 780. ὥς σε δηλώσω κακόν] De omisso participio cf. Matth. §. 549, 6. not. 3. Rost. §. 100. not. 4.

V. 782. ἀλλ' ὡς πάραυλον οἰκίσῃς] Gl. ἀγρότην. BR. Schol.: ἀντὶ τοῦ ἐν ἀγροῖς. Rectius vicinum, ἄγχι γῆς Καδμείας. Sic etiam Ai. 892: τίνος βοὴ πάραυλος ἐξέβη νάπους; ELMSL.

V. 782 sq. Schol.: πόλις δέ σοι· καὶ ἵνα ἡ Θήβη ἀβλαβὴς ἔσται ἐκ ταύτης τῆς γῆς. Recte; hoc enim dicere Oedipus debet: ut urbs tua immunis evadat malorum, quae ab hac civitate Atheniensium ei impendent. Cf. v. 605. (604.). De σοὶ dativo vide 818. et ad Philoct. 429.; de dictione κακῶν τῆςδε χθονός ad eandem fab. 191.; de locutione ἄνατος κακῶν ad huius fab. 675.; postremo de pleonasmo ἄνατος ἀπαλλαχθῇ Advers. in Phil. p. 52. maximeque Ai. 1019: ἀπωστὸς γῆς ἀποῤῥιφθήσομαι. Ant. 399 sq.: ἐγὼ δ' ἐλεύθερος δίκαιός εἰμι τῶνδ' ἀπηλλάχθαι κακῶν. El. 1002: ἄλυπος ἄτης ἐξαπαλλαχθήσεται.

V. 784. Schol.: οὐκ ἔστι σοι ταῦτ'· οὐ προβήσεταί σοι ὁ σκοπός. Non tu hoc, inquit, quod te dixi consequi velle, consequere; sed hoc consequere, ut illic terrae iniuriarum mearum ultor Genius meus semper habitet. Quo significat Oedipus non hoc unquam futurum esse, ut corpus suum in civitate Thebana habitet eique civitati saluti sit, sed hoc fore, ut Genius suus, iniuria-

ἥκεις ἐμ' ἄξων, οὐχ ὅν' εἰς δόμους ἄγῃς,
ἀλλ' ὡς πάραυλον οἰκίσῃς· πόλις δέ σοι 785
κακῶν ἄνατος τῆςδ' ἀπαλλαχθῇ χθονός.
οὐκ ἔστι σοι ταῦτ'· ἀλλά σοι τάδ' ἔστ', ἐκεῖ
785 χώρας ἀλάστωρ οἰμὸς ἐνναίων ἀεί·
ἔστιν δὲ παισὶ τοῖς ἐμοῖσι τῆς ἐμῆς
χθονὸς λαχεῖν τοσοῦτον, ἐνθανεῖν μόνον. 790
ἆρ' οὐκ ἄμεινον ἢ σὺ τἀν Θήβαις φρονῶ;
πολλῷ γ', ὅσῳπερ καὶ σαφεστέρων κλύω,
790 Φοίβου τε καὐτοῦ Ζηνός, ὃς κείνου πατήρ.
τὸ σὸν δ' ἀφῖκται δεῦρ' ὑπόβλητον στόμα

rum suarum ultor, ibi habitet eique civitati perniciei sit. De numero plurali τάδε vide ad Philoct. 1326 sq.

V. 784 sq. ἐκεῖ χώρας — ἀεί] De hoc appositionis genere vide Matth. §. 472, 2. e. Quanquam autem ἐκεῖ χώρας iungendum videtur (cf. v. 167. ed. meae), tamen recte referri voc. χώρας etiam ad nomen ἀλάστωρ potest; cf. ad Philoct. 512. Dictumque ἀλάστωρ τινός hoc sensu Trach. 1092. βουκόλων ἀλάστορα. Ceterum conferenda cum hoc loco sunt quae Antigone Oedipo dicit apud Eur. Phoen. 1550 sq.: σὸς ἀλάστωρ ξίφεσιν βρίθων καὶ πυρὶ καὶ σχετλίαισι μάχαις ἐπὶ παῖδας ἔβα σούς, ὦ πάτερ, ὦ μοι. Ad quem locum Schol.: ἀλάστωρ· ὁ παρακολουθῶν σοι κακοποιὸς δαίμων. — Ἀλάστορες λέγονταί τινος ἢ οἱ κακοποιοῦντες αὐτόν, ἢ οἱ δι' ἐκδίκησιν αὐτοῦ ἑτέρους κακοποιοῦντες. Adde Blomf. ad Aesch. Pers. gloss. 360.

V. 786 sq. ἔστιν δὲ — λαχεῖν] Praesens in futuri speciem est positum, ubi res fato constituta ostenditur. Itaque in Aesch. Prom. 171. est: ὑφ' ὅτου σκῆπτρον τιμάς τ' ἀποσυλᾶται. REIS. Conf. Rost. §. 116. not. 8. De ἔστιν, licet, cf. v. 600. (599.).

V. 787. τοσοῦτον, ἐνθανεῖν] I. e. τοσοῦτον, ὅσον ἐνθανεῖν. Cf. Matth. §. 479. Hermannus ad sententiam pariter et ad dicendi formam comparari iubet Aesch. Sept. c. Th. 737: χθόνα ναίειν διαπήλας ὁπόσαν ἂν καὶ φθιμένοις κατέχειν, τῶν μεγάλων πεδίων ἀμοίρους.

V. 788. Schol.: ἆρ' οὐκ ἄμεινον· ἄρα οὐ πλέον σου τὰ ἀποβησόμενα ταῖς Θήβαις οἶδα; De locutione φρονεῖν τὰ ἐν Θήβαις confer O. R. 607. τὸ γοῦν ἐμόν, sc. εὖ φρονῶ.

V. 789. Schol.: ἐκ σαφεστέρων κλύω· ἀντὶ τοῦ καὶ σαφέστερον οἶδά. De notione voc. σαφής dictum ad 622., de κλύω ad 33.

V. 790. Schol.: καὐτοῦ Ζηνός· δοκεῖ γὰρ ὁ Ἀπόλλων παρὰ Διὸς λαμβάνειν τοὺς χρησμούς, ὡς καὶ ἐν Ἰφικλείᾳ φησί, καὶ Αἰσχύλος ἐν Ἱερείαις· στέλλειν ὅπως τάχιστα· ταῦτα γὰρ πατὴρ Ζεὺς ἐγκαθιεῖ Λοξίᾳ. Καὶ Ἀριστοφάνης Ἥρωσιν. Vide ad v. 623. (622.) huius fab. et ad O. R. 151.

V. 791. Schol.: ὑπόβλητον· οὐκ ἀληθές, ἀλλὰ πεπλασμένον. ἀπὸ τῶν ὑποβαλλομένων εἰς τὰ γένη τοὺς παῖδας. De voc. ὑπόβλητον comparant editores Ai. 188: εἰ δ' ὑποβαλλόμενοι κλέπτουσι μύθους οἱ μεγάλοι βασιλῆς, et v. 481: ὡς ὑπόβλητον

πολλὴν ἔχον στόμωσιν· ἐν δὲ τῷ λέγειν
κάκ' ἂν λάβοις τὰ πλείον' ἢ σωτήρια.
ἀλλ', οἶδα γάρ σε ταῦτα μὴ πείθων, ἴθι·
795 ἡμᾶς δ' ἔα ζῆν ἐνθάδ'· οὐ γὰρ ἂν κακῶς,
οὐδ' ὧδ' ἔχοντες, ζῶμεν, εἰ τερποίμεθα.

ΚΡΕΩΝ.

πότερα νομίζεις δυςτυχεῖν ἔμ' ἐς τὰ σά,
ἢ σ' εἰς τὰ σαυτοῦ μᾶλλον ἐν τῷ νῦν λόγῳ;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἐμοὶ μέν ἐσθ' ἥδιστον, εἰ σὺ μήτ' ἐμὲ
800 πείθειν οἷός τ' εἶ μήτε τούςδε τοὺς πέλας.

ΚΡΕΩΝ.

ὦ δύςμορ', οὐδὲ τῷ χρόνῳ φύσας φανεῖ
φρένας ποτ', ἀλλὰ λῦμα τῷ γήρᾳ τρέφει;

λόγον ἔλεξας. De forma orationis, qua τὸ σὸν δ' ἀφ. στόμα dictum pro σὺ δὲ ἀφιξαι ὑπόβλ. στόμα ἔχων, cf. Matth. §. 430. et Schaefer. ad Eur. Or. Pors. 1215.

V. 792. Schol.: στόμωσιν· ἀντὶ τοῦ δείνωσιν καὶ πανουργίαν. Reisigius confert Arist. Nub. 1102 sq.: ὅπως εὖ μοι στομώσεις αὐτόν, et κόπις de oratore usurpatum ab Eur. Hec. 129.

V. 792 sq. ἐν δὲ τῷ λέγειν — σωτήρια] I. e. sed dicendo quae consequare, maiorem partem mala quam salutaria capies. Itaque eo tendit Oedipi oratio, ut moneat Creontem, dicendo quae statim refutari et ad aperiendam eius malitiam converti possint, facturum, ut damnum potius quam aliquid salutare consequatur. Est autem salutare illud reditus Oedipi. Confirmat hanc interpretationem responsum Creontis. HERM. De ἐν τῷ λέγειν vide ad Philoct. 61., de τὰ πλείονα Matth. §. 266. not.

V. 794 sq. ἀλλ', οἶδα γὰρ — ἐνθάδ'] Hoc dicit Oedipus: sed quoniam diffido fore, ut tibi persuadeam te plus damni quam commodi ex sermone tuo percepturum esse, desinamus iam colloqui et discedamus; itaque tu abi et me hic manere patere.

V. 795 sq. οὐ γὰρ ἂν — τερποίμεθα] Recte Brunckius: non enim male, ne sic quidem, vivemus, si ita vivere nos iuvat. De sententia confert Reisigius El. 354: οὐ ζῶ; κακῶς μέν, οἶδ', ἐπαρκούντως δέ μοι.

V. 797 sq. Schol.: ἀντὶ τοῦ ἐν τῷ μὴ πείθεσθαί σε μᾶλλον σὺ δυςτυχεῖς ἢ ἐγώ. De εἰς praepositione vide ad v. 523.

V. 800. Schol.: πείθειν· πείθειν με εἰς τὸ ἀκολουθῆσαί σοι. τούςδε· τοὺς ἀπὸ τοῦ Χοροῦ. Verba μήτ' ἐμὲ — μήτε τούςδε hoc sensu dicta: non his magis quam mihi.

V. 801 sq. οὐδὲ τῷ χρόνῳ — τρέφει;] Sensus est: ne temporis quidem diuturnitate ut saperes effectum videbimus, sed opprobrium vivis senectuti? Recte his verbis, quia φανεῖ, non φαίνει dictum, signum interrogationis apposuit Reisigius. HERM. De locutione φύσας φρένας vide ad v. 149. et 1606 sq. Herm. ad Vig. p. 766.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

γλώσσῃ σὺ δεινός· ἄνδρα δ' οὐδέν' οἶδ' ἐγὼ
δίκαιον, ὅςτις ἐξ ἅπαντος εὖ λέγει.

ΚΡΕΩΝ.

805 χωρὶς τό τ' εἰπεῖν πολλὰ καὶ τὰ καίρια.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὡς δὴ σὺ βραχέα, ταῦτα δ' ἐν καιρῷ λέγεις.

ΚΡΕΩΝ.

οὐ δῆθ' ὅτῳ γε νοῦς ἴσος καὶ σοὶ πάρα. 810

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἄπελθ', ἐρῶ γὰρ καὶ πρὸ τῶνδε, μηδέ με
φύλασσ' ἐφορμῶν ἔνθα χρὴ ναίειν ἐμέ.

et Lob. ad Ai. 1066. — De sententia confer v. 855: ὀργῇ χάριν δούς, ἥ σ' ἀεὶ λυμαίνεται.

V. 804. Schol.: ὅςτις ἐξ ἅπαντος· βουλόμενος ἐκ παντὸς δοκεῖν δίκαια λέγειν. Sensus est: nullum ego novi iustum virum, qui ex omni causa probabiliter dicendi materiam petat, i. e. non est viri iusti omnem causam, iustam atque iniustam, defendere. Apte Reisigius confert v. 1000: σὺ δ', εἰ γὰρ οὐ δίκαιος, ἀλλ' ἅπαν καλὸν λέγειν νομίζων ῥητὸν ἀῤῥητόν τ' ἔπος. HERM. Vide ad v. 758. et Matth. §. 574.

V. 805. χωρὶς τό τ' — καίρια] Intelligendum τὸ εἰπεῖν ad τὰ καίρια. Vide Seidl. ad Eur. El. 429. — De τὲ — καὶ particulis Elmsl. contulit Aesch. Prom. 927: ὅσον τό τ' ἄρχειν καὶ τὸ δουλεύειν δίχα. Xenoph. Hier. I, 2: πῆ διαφέρει ὁ τυραννικός τε καὶ ὁ ἰδιωτικὸς βίος. Eur. Alc. 546: χωρὶς τό τ' εἶναι καὶ τὸ μὴ νομίζεται. Alia exempla ex Platone deprompta attulit Neuius. Ceterum Scholiasta: ἄλλο ἐστὶ τὸ φλυαρεῖν, καὶ ἄλλο τὰ ἀναγκαῖα λέγειν.

V. 806. ὡς δὴ σὺ — λέγεις] Quasi vero tu, inquit, pauca, illa pauca autem apte dicas. Nam quum Creon Oedipo dixisset aliud esse multa loqui, aliud apta, quo significat non se multa, sed apta dicere, coniungit illa Oedipus, neutrumque ab illo fieri ait, tu scilicet, inquiens, brevis es; quae vero breviter, etiam apte dicis. HERM. De δὴ particulae sensu ironico cf. Matth. §. 603.

V. 807. οὐ δῆθ' ὅτῳ etc.] I. e. οὐ δῆτα καίρια λέγω τούτῳ, ὅτῳ etc., ei nimirum, i. e. secundum eius nimirum iudicium, non dico opportuna, cui etc. Dativus ita usurpatus v. 76. De omisso τούτῳ vide quae ad Philoct. 137 sqq. adnotavi; de ἴσος καὶ cf. Matth. §. 620. b. Scholiasta: τοῖς κατὰ σὲ οὐ δοκῶ καίρια λέγειν.

V. 808. Schol.: πρὸ τῶνδε· καὶ πρὸ τοῦ Χοροῦ. Recte Brunckius: dicam enim horum etiam nomine. Neque alio sensu O. R. 10. dictum: ἐπεὶ πρέπων ἔφυς πρὸ τῶνδε φωνεῖν.

V. 809. ἐφορμῶν] Recte Rostius participium esse ver-

ΚΡΕΩΝ.

810 μαρτύρομαι τούσδ', οὐ σέ. πρὸς δὲ τοὺς φίλους
οἷ' ἀνταμείβει ῥήματ', ἤν σ' ἕλω ποτέ,

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

τίς δ' ἄν με τῶνδε συμμάχων ἕλοι βίᾳ; 815

ΚΡΕΩΝ.

ἦ μὴν σὺ κἄνευ τοῦδε λυπηθεὶς ἔσει.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ποίῳ σὺν ἔργῳ τοῦτ' ἀπειλήσας ἔχεις;

ΚΡΕΩΝ.

815 παίδοιν δυοῖν σοι τὴν μὲν ἀρτίως ἐγὼ
ξυναρπάσας ἔπεμψα, τὴν δ' ἄξω τάχα.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὤμοι.

ΚΡΕΩΝ.

τάχ' ἕξεις μᾶλλον οἰμώζειν τάδε. 820

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

τὴν παῖδ' ἔχεις μου;

V. 813. τοῦδε ex coni. Musgravii scripsi. Libri τῶνδε.

bi ἐφορμεῖν, non verbi ἐφορμᾶν, quod Neuius suspicatur, monuit. — De χρή affert Neuius v. 1441. 1521. Ant. 887.

V. 810 sq. μαρτύρομαι — ἕλω ποτέ] Μαρτύρομαι τούσδ', οὐ σέ dicit, quia Oedipus pro Atheniensibus se respondere dixerat. Itaque ille, hos, inquit, non te, qui illorum nomine te putas quidquam posse edicere, antestor. Quid antestatur autem? Nempe iniuria se affici. Dein pergit: qualia vero dicta amicis respondes, si te unquam cepero, — reticens quod dicturus erat, horum mihi poenas dabis. Nam iniuria ei fit, quod hinc se auferre iubetur ab Oedipo re infecta; ob id antestatur Athenienses; alterum est, quod etiam contumeliosis dictis cumulatur, quum affinis sit et amicus; id se minatur ulturum esse. Qui haerent in constructione verbi ἀνταμείβει cum illis πρὸς τοὺς φίλους, non adverterunt haec, οἷα ῥήματα, neque cogitarunt nihil perversi aut inusitati esse, si quis pro illis verbis haec usurpet: οἵους πρὸς τοὺς φίλους λόγους ἀνταμείβει. Quanquam ne opus quidem est ista constructione, quum nihil impediat, quin πρὸς τοὺς φίλους ἀνταμείβει idem putetur esse, ac πρὸς τοὺς φίλους λέγεις ἀνταμειβόμενος. Ceterum omnia ac singula in hoc loco tuebitur geminus Homeri locus Il. α, 338: τὼ δ' αὐτὼ μάρτυροι ἔστων πρός τε θεῶν μακάρων, πρός τε θνητῶν ἀνθρώπων, καὶ πρὸς τοῦ βασιλῆος ἀπηνέος· εἴποτε δ' αὖτε χρειὼ ἐμεῖο γένηται ἀεικέα λοιγὸν ἀμῦναι τοῖς ἄλλοις. HERM. De numero plurali τοὺς φίλους vide quae ad O. R. 361. adnotavimus.

ΚΡΕΩΝ.

τήνδε τ' οὐ μακροῦ χρόνου.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἰὼ ξένοι, τί δράσετ'; ἦ προδώσετε;
κοὐκ ἐξελᾶτε τὸν ἀσεβῆ τῆςδε χθονός;

ΧΟΡΟΣ.

χώρει, ξέν', ἔξω θᾶσσον· οὔτε γὰρ τὰ νῦν
δίκαια πράσσεις, οὔθ' ἃ πρόσθεν εἴργασαι.

ΚΡΕΩΝ.

ὑμῖν ἂν εἴη τήνδε καιρὸς ἐξάγειν
ἄκουσαν, εἰ θέλουσα μὴ πορεύσεται.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

οἴμοι τάλαινα, ποῖ φύγω; ποίαν λάβω
θεῶν ἄρηξιν ἢ βροτῶν;

ΧΟΡΟΣ.

τί δρᾷς, ξένε;

ΚΡΕΩΝ.

οὐχ ἅψομαι τοῦδ' ἀνδρός, ἀλλὰ τῆς ἐμῆς.

V. 818. τήνδε τ' primus restituit Bothius. Libri τήνδε γ'.

V. 812. Schol.: τῶνδε· τῶν ἀπὸ τοῦ Χοροῦ. βία· βιαζόμενος τοὺς ἐμοὺς συμμάχους καὶ φύλακας.

V. 813. κἄνευ τοῦδε] Scholiasta: καὶ χωρὶς τοῦ λαβεῖν σε εἰς Θήβας. De locutione λυπηθεὶς ἔσει vide ad O. R. 928. et Matth. §. 559.

V. 814. ποίῳ σὺν ἔργῳ etc.] Quo utens facinore has minas edidisti? i. e. quid facinoris moliens hoc minatus es? sive, ut Brunckius interpretatus est, quid te moliri hae minae indicant? Sic O. R. 635: τὸν ἐναγῆ φίλον μήποτ' ἐν αἰτίᾳ σὺν ἀφανεῖ λόγῳ (incerto usus argumento) ἄτιμον βαλεῖν. Similiter Pindarus Pyth. X, 88. σὺν ἀοιδαῖς θανητόν τινα τιθέναι dixit. Theogn. 231. σὺν πτεροῖς πωτᾶσθαι. Ant. 172: ὅτ' οὖν ἐκεῖνοι πρὸς διπλῆς μοίρας μίαν καθ' ἡμέραν ὤλοντο παίσαντές τε καὶ πληγέντες αὐτόχειρι σὺν μιάσματι. ibid. 1266: νέος νέῳ ξὺν μόρῳ ἔθανες. — De locutione ἀπειλήσας ἔχεις vide ad Philoct. 1334.

V. 815. παίδοιν δυοῖν σοι] De σοι vide ad v. 785. (782.).

V. 817. μᾶλλον οἰμώζειν τάδε] Hos gemitus augere. Vide ad O. R. 259 sq.

V. 818. Schol.: τήνδε· τὴν Ἀντιγόνην. De genitivo μακροῦ χρόνου vide ad v. 393.

V. 819. Schol.: ἰὼ ξένοι· τῷ Χορῷ φησι.

V. 823. Schol.: τήνδε· τὴν Ἀντιγόνην· τοῖς ἀκολούθοις δὲ ἑαυτοῦ φησιν ὁ Κρέων.

V. 826. Schol.: τί δρᾷς, ξένε· πρὸς τὸν Κρέοντα ἑλκοντα τὴν Ἀντιγόνην.

V. 827. Schol.: τῆς ἐμῆς· ἀδελφῆς μου γὰρ θυγάτηρ ἐστίν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ γῆς ἄνακτες.

ΧΟΡΟΣ.

ὦ ξέν', οὐ δίκαια δρᾷς.

ΚΡΕΩΝ.

δίκαια.

ΧΟΡΟΣ.

πῶς δίκαια;

ΚΡΕΩΝ.

τοὺς ἐμοὺς ἄγω.

(στροφή.)

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

830 ἰὼ πόλις.

ΧΟΡΟΣ.

τί δρᾷς, ὦ ξέν'; οὐκ ἀφήσεις; τάχ' ἐς βάσανον εἶ χερῶν. 835

ΚΡΕΩΝ.

εἶργου.

ΧΟΡΟΣ.

σοῦ μὲν οὔ τάδε γε μωμένου.

ΚΡΕΩΝ.

πόλει μαχεῖ γάρ, εἴ τι πημανεῖς ἐμέ.

V. 830. Oedipo tribui verba ἰὼ πόλις, quae in codd. Antigonae adsignata reperiuntur. Cf. Advers. mea in Soph. Philoct. p. 65 sq.

V. 834—840. In codd. personae ita distinctae sunt: ΟΙ. πόλει — ἐμέ. ΧΟ. οὐκ — ἐγώ; ΚΡ. μέθες — θᾶσσον. ΧΟ. μὴ 'πίτασσ' — κρατεῖς. ΚΡ. χαλᾶν λέγω σοι. ΧΟ. σοὶ δ' ἔγωγ'

V. 828. ὦ γῆς ἄνακτες] Chorum ita appellat. Vide quae ad O. R. 85. 882. adnotata sunt.

V. 829. τοὺς ἐμοὺς] Antigonam dicit. Sic supra v. 813. τοὺς φίλους.

V. 831 sq. τάχ' ἐς — χερῶν] Schaeferus confert v. 1297: οὔτ' εἰς ἔλεγχον χειρὸς οὔτ' ἔργου μολών. Vide ad Philoct. 98.

V. 833. Schol.: εἶργου· φυλάττου. χωρίζου. σοῦ μὲν οὔ· οὐκ ἀπείρξομαί σου. De verbo μωμένου confer Philoct. 1114. τόν τάδε μησάμενον. 1139: ὃς ἐφ' ἡμῖν κἀκ' ἐμήσατο.

V. 834. Schol.: πόλει· ταῖς Θήβαις.

V. 835. οὐκ ἠγόρευον etc.] Confer 653 sqq.: ἥξουσιν ἄνδρες etc.

V. 835 sq. μέθες — θᾶσσον] Nullo pacto haec verba a Creonte, cui vulgo adsignantur, dici potuisse satis Advers. in Phil. p. 64. planum feci.

V. 836. μὴ 'πίτασσ' ἃ μὴ

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

835 οὐκ ἠγόρευον ταῦτ' ἐγώ;

ΧΟΡΟΣ.

μέθες χεροῖν
τὴν παῖδα θᾶσσον.

ΚΡΕΩΝ.

μὴ 'πίτασσ' ἃ μὴ κρατεῖς.

ΧΟΡΟΣ.

χαλᾶν λέγω σοι. 840

ΚΡΕΩΝ.

σοὶ δ' ἔγωγ' ὁδοιπορεῖν.

ΧΟΡΟΣ.

προβᾶθ' ὧδε, βᾶτε, βᾶτ', ἔντοποι.
πόλις ἐναίρεται, πόλις ἐμὰ σθένει.
840 προβᾶθ' ὧδέ μοι.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ἀφέλκομαι δύστηνος, ὦ ξένοι, ξένοι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ποῦ, τέκνον, εἶ μοι;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

πρὸς βίαν πορεύομαι. 845

ὁδοιπορεῖν. προβᾶθ' ὧδε — ὧδέ μοι. Aliter cur ego distinguendas putarim, exposui in Advers. in Soph. Philoct. p. 63 sqq. Eandem distinctionem postmodo admisit Hermannus.

V. 834. μαχεῖ et πημανεῖς cum Porsono scripsi. Libri μάχῃ et πημαίνεις.

κρατεῖς] Dixerat enim Creon supra v. 830: ἄψομαι — τῆς ἐμῆς, et v. 832: τοὺς ἐμοὺς ἄγω.

V. 837. χαλᾶν — ὁδοιπορεῖν] Chorus: dimittere te iubeo Antigonam. Creon: te vero recedere a me ac mittere me iubeo. Probabile est enim Chorum propius adisse Creontem manus cum eo conserturum, quum sponte Antigonam dimittere nollet. Conf. v. 856 sq. (853 sq.). De χαλᾶν monui ad O. R. 1242., de λέγω iubendi notione usurpato huius fab. v. 856: μὴ ψαύειν λέγω. 864: αὐδῶ σιωπᾶν. 932. ἐννέπω etc. O. R. 350. Ai. 1047. 1089. El. 233. Trach. 137. Phil. 101. et Pflugk. ad Eur. Hec. 303., de dativo ad O. R. 348.

V. 839. Schol.: ἐναίρεται σθένει· τουτέστι, βίᾳ πορθεῖται.

V. 842. Schol.: πρὸς βίαν· ἀπαγομένης δὴ τῆς Ἀντιγόνης ὑπὸ τῶν προστεταγμένων παρὰ τοῦ Κρέοντος· ἐν μέρει δὲ παθητικά ἐστιν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὄρεξον, ὦ παῖ, χεῖρας.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ἀλλ' οὐδὲν σθένω.

ΚΡΕΩΝ.

οὐκ ἄξεθ' ὑμεῖς;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ τάλας ἐγώ, τάλας.

ΚΡΕΩΝ.

845 οὔκουν ποτ' ἐκ τούτοιν γε μὴ σκήπτροιν ἔτι
ὁδοιπορήσεις· ἀλλ' ἐπεὶ νικᾶν θέλεις
πατρίδα τε τὴν σὴν καὶ φίλους, ὑφ' ὧν ἐγὼ 850
ταχθεὶς τάδ' ἔρδω, καὶ τύραννος ὢν ὅμως,
νίκα. χρόνῳ γάρ, οἶδ' ἐγώ, γνώσει τάδε,
850 ὁθούνεκ' αὐτὸς αὐτὸν οὔτε νῦν καλὰ
δρᾷς, οὔτε πρόσθεν εἰργάσω βίᾳ φίλων,
ὀργῇ χάριν δούς, ᾗ σ' ἀεὶ λυμαίνεται. 855

ΧΟΡΟΣ.

ἐπίσχες αὐτοῦ, ξεῖνε.

ΚΡΕΩΝ.

μὴ ψαύειν λέγω.

V. 843. οὐδὲν σθένω] Non possum, sc. porrigere manus tibi. Sic οὐδὲν v. 779. (776.) usurpatum.

V. 845. Schol.: ἐκ τούτοιν· ἐκ τῶν θυγατέρων, αἷς ὡς σκήπτροις ἐχρῆτο καὶ βακτηρίᾳ. Comparat Nenius Eur. Hec. 277: ηθ' ἀντὶ πολλῶν ἐστί μοι παραψυχή, πόλις, τιθήνη, βάκτρον, ἡγεμὼν ὁδοῦ. De ἐκ praepositione vide ad Philoct. 91.

V. 848. τύραννος] Nomen ad omnem stirpem regiam patens docte adhibuit Schaefer. Trachiniis 316. Eodem modo Creon ἄναξ ab ipso rege vocatur O. R. 85. REISIG. Similiter Ulixes Philoct. 6. dicitur ταχθεὶς τόδ' ἔρδειν τῶν ἀνασσόντων ὕπο. — De ὅμως monitum ad v. 665.

V. 850. αὐτὸν] I. e. σεαυτόν. Vide v. 927. et Matth. §. 489. II.

V. 852. ὀργῇ χάριν δούς] I. e. ἐνδούς, vel simpliciter δούς, ut Euripides: ὁ δ' ἡδονῇ δούς. Usitatum est autem χάριν τίθεσθαι atque χάριν διδόναι ad circumlocutionem χαρίζεσθαι verbi efficiendam. Exempla coegit Elmsl. ad Eur. Bacch. 720. REIS.

V. 853. ἐπίσχες αὐτοῦ] Hic [proprie ibi, ubi es; cf. v. 192.] subsiste, hospes. Verba sunt Chori manum intendentis in Creontem. BR. Sic Philoct. 539: ἐπίσχετον, μάθωμεν. huius fab. v. 1164: ὦ φίλτατε, σχὲς οὕνεκ' εἶ.

V. 855. Ego sic explicaram: maius igitur mox redem-

ΧΟΡΟΣ.

οὗτοι σ' ἀφήσω, τῶνδέ γ' ἐστερημένος.

ΚΡΕΩΝ.

855 καὶ μεῖζον ἆρα ῥύσιον πόλει τάχα
θήσεις; ἐφάψομαι γὰρ οὐ ταύταιν μόναιν.

ΧΟΡΟΣ.

ἀλλ' ἐς τί τρέψει;

ΚΡΕΩΝ.

τόνδ' ἀπάξομαι λαβών. 860

ΧΟΡΟΣ.

δεινὸν λέγεις.

ΚΡΕΩΝ.

ὡς τοῦτο νῦν πεπράξεται,
ἢν μή μ' ὁ κραίνων τῆσδε γῆς ἀπειργάθῃ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

860 ὦ φθέγμ' ἀναιδές, ἦ σὺ γὰρ ψαύσεις ἐμοῦ;

ΚΡΕΩΝ.

αὐδῶ σιωπᾶν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

μὴ γὰρ αἵδε δαίμονες

ptionis pretium urbi meae solves; non enim filiae tantum redimendae Oedipi, sed ipse etiam Oedipus, quem iam abducturus sum, coll. Phil. 959. ῥύσιον τίσω. Contra quae Hermannus: ῥύσιον est, inquit, pignus, res quae capta ab aliis, repetenda et vindicanda est ab iis, quibus erat ablata. Ad πόλει Scholiasta in codice ταῖς Θήβαις, quod in ed. Rom. in ταῖς Ἀθήναις recte mutatum. Thebas intelligi voluit Wunderus. Id quadraret, si ῥύσιον τίσεις scriptum esset, ut in Philoct. 959. At ῥύσιον τιθέναι quomodo in istam sententiam dici possit, non video, demonstrarique id exemplis debebat. Itaque de Athenis hoc dictum est: maius quid ut urbi tuae vindicandum sit facies.

V. 857. ἀλλ' ἐς τί τρέψει;] Sed quo te convertes? i. e. quid facies? De addito λαβών vide ad v. 471.

V. 858. ὡς — πεπράξεται] De ὡς particula vide Matth. §. 628, 5., de πεπράξεται eundem §. 498.

V. 860. ὦ φθέγμ' ἀναιδές] Recte monuit Doederlinus ipsum Creontem appellari his verbis, impudentes voces effundentem. Similiter is infra v. 960. appellatur ὦ λῆμ' ἀναιδές. Vide ad v. 791. Cf. Ai. 14. El. 1225.

V. 861. μὴ γὰρ] Particula γὰρ eodem hic sensu posita, quo εἰ particulae additur, optandi vim habenti. — De αἵδε δαίμονες cf. v. 462.

θεῖέν μ' ἄφωνον τῆςδε τῆς ἀρᾶς ἔτι, 865
ὅς μ', ὦ πάκιστε, ψιλὸν ὄμμ' ἀποσπάσας
πρὸς ὄμμασιν τοῖς πρόσθεν ἐξοίχει βίᾳ.
865 τοιγὰρ σέ τ' αὐτὸν καὶ γένος τὸ σὸν θεῶν
ὁ πάντα λεύσσων Ἥλιος δοίη βίον
τοιοῦτον, οἷον κἀμέ, γηράναι ποτέ. 870

ΚΡΕΩΝ.

ὁρᾶτε ταῦτα, τῆςδε γῆς ἐγχώριοι;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὁρῶσι κἀμὲ καὶ σέ, καὶ φρονοῦσ', ὅτι
870 ἔργοις πεπονθὼς ῥήμασίν σ' ἀμύνομαι.

ΚΡΕΩΝ.

οὔτοι καθέξω θυμόν, ἀλλ' ἄξω βίᾳ,
κεἰ μοῦνός εἰμι, τόνδε, καὶ χρόνῳ βραδύς. 875

V. 867. γηράναι ποτέ cum Dindorfio scripsi. Libri γηρᾶναί ποτε.

V. 862. θεῖέν μ' ἄφωνον etc.] Recte Reisigius: optat Oedipus, ut sibi liceat iam exsecrari Creontem coram Furiis, quae taciturnitate erant colendae. Vide quae ad v. 130 sq. adnotavi. De dictione ἄφωνον τῆςδε τῆς ἀρᾶς vide quae ad v. 783. κακῶν ἄνατος dixi. Scholiasta: μὴ ἄφωνος γενοίμην εἰς τὸ καταρᾶσθαί σε.

V. 863. ὅς μ' — ψιλὸν] De ὅς pronomine, quod referendum ad pronomen, quod latet in antecedentibus, quorum sensum recte indicavit Scholiasta, cf. v. 728. ed. meae.

V. 863 sq. Schol.: ὄμμα· φησὶ τὴν Ἀντιγόνην. — Personae notio, quae est in ἀποσπάσας, non in priora etiam lumina cadit, πρὸς ὄμμασιν τ. πρ., quasi illa quoque ei abstulerit Creon, sed una avellendi notio inde capitur, atque ad Oedipi ipsius oculos traducitur ita, ut ipse eos sibi avellisse cogitetur, quasi oratio haec sit: πρὸς ὄμμασι τοῖς πρόσθεν ἀποσπασθεῖσιν. Ceterum ad ἀποσπάσας — ἐξοίχει confer v. 881 sq. et Aristoph. Thesmoph. 691: τὸ παιδίον ἐξαρπάσας μοι φροῦδος ἀπὸ τοῦ τιτθίου. REIS. De duplici accusativo, quem ἀποσπᾶν adsciscit, vide Matth. §. 418. Adiectivum ψιλόν Iacobsius interpretatur ἀσθενές, ita ut miseram Antigonae conditionem, omni auxilio destitutae, significatam putet.

V. 865 sq. θεῶν ὁ πάντα λεύσσων Ἥλιος] Sol inter deos is dicitur esse, qui cuncta cernat. Quare πανόπτης vocatus et aliis modis multis descriptus ob aciem a poetis, velut quos memorat Stanl. ad Aesch. Prom. 91. in exempl. Butleriano. Eodem spectat Soph. O. R. 660: τὸν πάντων θεῶν θεὸν πρόμον Ἅλιον. Sed quod Sol invocatur ut caecitatis effector, idem poterat Orco assignari. Verum veteres cogitationi huic sunt assuefacti, ut naturam eandem contrarias in partes vim posse exserere intelligant, quum adest eadem vel deficit. Quare idem sol apud Ciceronem de N. D.

(ἀντιστροφή.)

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἰὼ τάλας.

ΧΟΡΟΣ.

ὅσον λῆμ' ἔχων ἀφίκου, ξέν', εἰ
875 τάδε δοκεῖς τελεῖν.

ΚΡΕΩΝ.

δοκῶ.

ΧΟΡΟΣ.

τάνδ' ἄρ' οὐκέτι νεμῶ πόλιν.

ΚΡΕΩΝ.

τοῖς τοι δικαίοις χὠ βραχὺς νικᾷ μέγαν. 880

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἀκούεθ' οἷα φθέγγεται;

V. 876. νεμῶ Scholiastam legisse ex interpretatione eius apparet. Libri νέμω.

II, 19. ita movetur, ut, quum terras larga luce compleverit, easdem modo his, modo illis ex partibus opacet; et apud Horat. Carm. saec.: Alme Sol, curru nitido diem qui promis et celas. Notissimus est versus Sophoclis: ἔλυσεν αἰνὸν ἄχος ἀπ' ὀμμάτων Ἄρης. Nimirum iam in Hom. hymno Z. Mars oratur, ut pacem conservet: ἀλλὰ σὺ θάρσος δός, μάκαρ, εἰρήνης τε μένειν ἐν ἀπήμοσι θεσμοῖς. REIS. Vide quae in Censura Ai. ab Lobeck. ed. p. 152 sqq. exposuimus. De genitivo θεῶν vide Matth. §. 320.

V. 867. οἷον κἀμέ] I. e. οἷον καὶ ἐγὼ γηράσκω. Vide Matth. §. 427. not. 1., de καὶ quae ad v. 53. adnotavimus. De locutione βίον γηράναι in Cens. Ai. ab Lobeck. ed. p. 57 sq. diximus.

V. 868. ὁρᾶτε ταῦτα etc.] Hic quoque Creon iniuria ab Oedipo se lacessitum ostendit, ut iniuriae crimen a se depellat.

V. 870. ᾠήμασίν σ' ἀμύνομαι] Confert Neuius Antig. 643: ὡς καὶ τὸν ἐχθρὸν ἀνταμύνωνται κακοῖς.

V. 872. καὶ χρόνῳ βραδύς] Et aetate segnis, idem igitur atque γήρᾳ βαρύς. De χρόνῳ vide ad v. 7., de βραδὺς cf. v. 306: κεἰ βραδὺς ἕρπει.

V. 876. Schol.: ταύτην δ' ἄρα οὐκέτι νομιῶ πόλιν, εἰ σὺ ἀπάξεις τοῦτον. De verbo νέμειν confer Trach. 483: εἴ τι τήνδ' ἁμαρτίαν νέμεις. O. R. 1080: ἐγὼ δ' ἐμαυτὸν παῖδα τῆς Τύχης νέμων. Electr. 180: σὲ δ' ἔγωγε νέμω θεόν. Hoc igitur Chorus dicit: non iam civitatem hanc esse civitatem putabo, i. e. pro nihilo iam hanc civitatem putabo, si tibi facere permittet quae moliris.

V. 877. τοῖς τοι δικαίοις] De dativo confert Neuius cum Matth. §. 400, 5. Thucyd. IV, 62: εἴ τις βεβαίως τι ἢ τῷ δικαίῳ ἢ βίᾳ πράξειν οἴεται. Sensum recte reddidit Brunckius: in iusta causa.

Ibid. βραχὺς] Tenuis, in-

ΧΟΡΟΣ.

τά γ' οὐ τελεῖ.

. . . . .

ΚΡΕΩΝ.

Ζεὺς ταῦτ' ἂν εἰδείη, σὺ δ' οὔ.

ΧΟΡΟΣ.

880 ἆρ' οὐχ ὕβρις τάδ';

ΚΡΕΩΝ.

ὕβρις· ἀλλ' ἀνεκτέα.

ΧΟΡΟΣ.

ἰὼ πᾶς λεώς, ἰὼ γᾶς πρόμοι,
μόλετε σὺν τάχει, μόλετ'· ἐπεὶ πέραν 885
περῶσ' οἵδε δή.

ΘΗΣΕΥΣ.

τίς ποθ' ἡ βοή; τί τοὔργον; ἐκ τίνος φόβου ποτὲ
885 βουθυτοῦντά μ' ἀμφὶ βωμὸν ἔσχετ' ἐναλίῳ θεῷ
τοῦδ' ἐπιστάτῃ Κολωνοῦ; λέξαθ', ὡς εἰδῶ τὸ πᾶν,
οὗ χάριν δεῦρ' ἦξα θᾶσσον ἢ καθ' ἡδονὴν ποδός. 890

V. 879. Brunckius lacunae signa post σὺ δ' οὔ posuit. Hermannus nomen Ζεὺς praecedentibus Chori verbis adiunxit, et integram Chori orationem hanc fuisse suspicatus est: εἰ δ' ἔστ' ἔτι Ζεύς.

ops; ut Eur. Heracl. 614. et σμικρὸν infra v. 955. MUSGR. Vide ad v. 290.

V. 880. ἆρ' οὐχ ὕβρις τάδ';] Confert Reisigius Aristoph. Ran. 21: εἶτ' οὐχ ὕβρις ταῦτ' ἐστί; Lysistr. 658: ταῦτ' οὐχ ὕβρις τὰ πράγματ' ἐστὶ πολλή; Nub. 1299: ταῦτ' οὐχ ὕβρις δῆτ' ἐστίν; ubi, Bothius addit, Harlesius: „Terent. Andr. I, 5, 2: Quid est, si hoc non contumelia est? Plura exempla Atticae illius loquendi formulae, gravem indignationem indicantis, suppeditabit Hemsterhus. ad Lucian. dial. mort. II, 2. T. I. p. 337."

Ibid. Schol.: ἀνεκτέα· ἀνεκτέον· οὕτω γάρ φασι, σκαπτέα, φυτευτέα, ἀντὶ τοῦ σκαπτέον, φυτευτέον. Vide ad v. 491.

V. 881. ἰὼ γᾶς πρόμοι] De uno Theseo intelligendum. Vide ad v. 290.

V. 882 sq. πέραν περῶσι] Confert Neuius O. R. 331. et Ant. 386.

V. 884 sqq. Schol.: τίς ποθ' ἡ βοή· ἄκρως τῇ οἰκονομίᾳ τὸ μαθεῖν τὸν Θησέα τὰ γενόμενα, πρὸς θυσίαις ὄντα τοῦ Ἱππίου Ποσειδῶνος, ὑπὲρ τοῦ μὴ διατριβὴν ἐγγενέσθαι μηνύοντός τινος.

V. 884. ἐκ τίνος φόβου ποτὲ] Vide de ἐξ praepositione ad v. 804.

V. 885. βουθυτοῦντά μ' — ἔσχετ'] Vide ad v. 425. ἐξωθούμενον οὐκ ἔσχον.

V. 886. τοῦτ' ἐπ. Κολωνοῦ] Vide quae in Argumento p. 22. exposui. De verbis ὡς εἰδῶ τὸ πᾶν confer Philoct. 238:

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ φίλτατ', ἔγνων γὰρ τὸ προςφώνημά σου,
πέπονθα δεινὰ ταῦθ' ὑπ' ἀνδρὸς ἀρτίως.

ΘΗΣΕΥΣ.

890 τὰ ποῖα ταῦτα; τίς δ' ὁ πημήνας; λέγε.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Κρέων ὅδ', ὃν δέδορκας, οἴχεται τέκνων
ἀποσπάσας μου τὴν μόνην ξυνωρίδα. 895

ΘΗΣΕΥΣ.

πῶς εἶπας;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

οἷά περ πέπονθ' ἀκήκοας.

ΘΗΣΕΥΣ.

οὔκουν τις ὡς τάχιστα προςπόλων μολὼν
895 πρὸς τούςδε βωμοὺς πάντ' ἀναγκάσει λεὼν
ἄνιππον ἱππότην τε θυμάτων ἄπο
σπεύδειν ἄπο ῥυτῆρος, ἔνθα δίστομοι 900
μάλιστα συμβάλλουσιν ἐμπόρων ὁδοί,

V. 883. περῶσ' οἶδε δή ex Elmsleii coniectura scripsi. Libri περῶσι δή.

γέγωνέ μοι πᾶν τοῦθ', ὅπως εἰδῶ, τίς εἶ.

V. 887. Schol.: θᾶσσον· ταχύτερον ἢ ὡς ἔδει βαδίζειν. Neuius de verbis καθ' ἡδονὴν ποδός comparat Philoct. 206: στίβου κατ' ἀνάγκαν ἕρποντος, Iacobsius de verbis καθ' ἡδονὴν Soph. El. 1503: μὴ μὲν οὖν καθ' ἡδονὴν θάνῃς.

V. 892. τὴν μάνην ξυνωρίδα] Wesseling. Obs. p. 116., quem affert Hellerus, loquitur, inquit, Oedipus de filiabus suis Antigona et Ismena, quas patre invito abduxerat Creon; cf. Eur. Phoen. 1092., ubi recte Graecus enarrator: ξυνωρὶς ἢ δυάς, et Med. 1145.

V. 895. πρὸς τούςδε βωμούς] Fortasse et Neptuni et Minervae intelligendae arae sunt. Vide quae in Argumento p. 22. monui. De significatu verbi ἀναγκάζειν monitum ad v. 588.

V. 897. ἄπο ῥυτῆρος] Sensum locutionis ἄπο ῥυτῆρος bene exposuit Triclinius: ἤγουν ἀπὸ μιᾶς ὁρμῆς, ἀντὶ τοῦ· ὡς ἔχει ἕκαστος σχήματος. εἴρηται δὲ ἐκ μεταφορᾶς τῶν διωκόντων τινὰς στρατιωτῶν καὶ πάσας ἡνίας χαλώντων, ὥςτε ταχύτερον φέρεσθαι. ῥυτῆρας γὰρ τοὺς χαλινούς φασιν, οὐ τὰ ὑποδήματα, ὡς τὰ σχόλια λέγει. Significat effusis habenis currere et festinare; exemplis eam locutionem illustravit P. Wesseling. Obs. I, 30. BR. Adde Matth. §. 572.

V. 897 sq. Schol.: ἔνθα δίστομοι· ὡς σχιστῆς οὔσης ὁδοῦ ἐκεῖσε. Recte Doederl. δίστομοι ὁδοὶ συμβάλλουσιν interpretatur: δυοῖν ὁδοῖν στόμα-

ὡς μὴ παρέλθωσ' αἱ κόραι, γέλως δ' ἐγὼ
900 ξένῳ γένωμαι τῷδε χειρωθεὶς βίᾳ.
ἴθ', ὡς ἄναγα, σὺν τάχει. τοῦτον δ' ἐγώ,
εἰ μὲν δι' ὀργῆς ἧκον, ἧς ὅδ' ἄξιος, 905
ἄτρωτον οὐ μεθῆκ' ἂν ἐξ ἐμῆς χερός.
νῦν δ' οὕςπερ αὐτὸς τοὺς νόμους εἰςῆλθ' ἔχων,
905 τούτοισι, κοὐκ ἄλλοισιν ἁρμοσθήσεται.
οὐ γάρ ποτ' ἕξει τῆςδε τῆς χώρας, πρὶν ἂν
κείνας ἐναργεῖς δεῦρό μοι στήσῃς ἄγων· 910
ἐπεὶ δέδρακας οὔτ' ἐμοῦ καταξίως
οὔθ' ὧν πέφυκας αὐτὸς οὔτε σῆς χθονός,
910 ὅςτις δίκαι' ἀσκοῦσαν εἰςελθὼν πόλιν
κἄνευ νόμου κραίνουσαν οὐδέν, εἶτ' ἀφεὶς
τὰ τῆςδε τῆς γῆς κύρι', ὧδ' ἐπειςπεσών, 915

V. 904. οὕςπερ cum Brunckio scripsi. Libri ὥςπερ.

τα συμβάλλει, ut ἑπτατειχεῖς ἔξοδοι dictum sb Aesch. Sept. c. Th. 269. pro ἑπτὰ ἔξοδοι τῶν τειχῶν. Cf. etiam Ant. 119. Describuntur autem viae illae accuratius v. 1044 sqq. Vide quae ad v. 1055 sq. adnotavi. — De ἐκεῖσε ante ἔνθα supplendo vide ad v. 164.

V. 899 sq. γέλως δ'—τῷδε] I. e. καὶ μὴ γέλως γένωμαι etc. Ceterum recte Scholiasta: ξένῳ· τῷ Κρέοντι.

V. 902. Schol.: εἰ μὲν δι' ὀργῆς ἧκον· εἰ μὲν δι' ὀργῆς ἐληλύθειν, ἐν ταύτῃ τῇ ὀργῇ ἦν, ἧς ἦν οὗτος ἄξιος. De locutione διὰ ὀργῆς ἥκειν cf. Matth. §. 580. c.

V. 904 sq. νῦν δ' οὕςπερ—τοὺς νόμους etc.] Coniunctum substantivum τοὺς νόμους cum pronomine relativo οὕςπερ, quum deberet pronomini demonstrativo τούτοις adiungi, hoc modo: οὕςπερ ἔχων εἰςῆλθε, τούτοις τοῖς νόμοις ἁρμοσθήσεται. Cf. Matth. §. 474. a. De νῦν δὲ vide ad v. 269. — Ceterum recte Schol.: ὡς ἀπὸ ξένης γῆς ἀπέσπασεν, οὕτω καὶ αὐτὸς ἐπὶ ξένης γῆς ἀποσπασθήσεται. Οὐκ ἀναχωρεῖς γὰρ ἐντεῦθεν, πρὶν ἂν ἀγάγῃς τὰς κόρας.

V. 905. τούτοισι, κοὐκ ἄλλοισιν] Cf. El. 885: ἐξ ἐμοῦ γε κοὐκ ἄλλου. O. R. 63: εἰς ἕν' ἔρχεται μόνον καθ' αὐτὸν κοὐδέν' ἄλλον.

V. 906. οὐ γάρ ποτ' ἕξει etc.] Dè conversione orationis cf. v. 1349.

V. 909. Schol.: οὔθ' ὧν πέφυκας· τῶν προγόνων.

V. 910 sqq. ὅςτις δίκαι' ἀσκοῦσαν etc.] Hoc dicit: quippe qui iustitiae colentem ingressus urbem ac sine lege decernentem nihil, neglectis huius terrae legibus, postquam sic insolenter irruisti, abducis quae cupis et per vim tibi subiicis; quique urbem mihi vacuam viris putasti et me nihili fecisti. De εἶτα vide ad v. 260., de ἀφεὶς v. 1522.

V. 912. τὰ τῆςδε—κύρι'] Ut οἱ κύριοι τῆς γῆς homines

ἄγεις θ' ἃ χρῄζεις, καὶ παρίστασαι βίᾳ·
καί μοι πόλιν κένανδρον ἢ δούλην τινὰ
915 ἔδοξας εἶναι, κἄμ' ἴσον τῷ μηδενί.
καίτοι σε Θῆβαί γ' οὐκ ἐπαίδευσαν κακόν·
οὐ γὰρ φιλοῦσιν ἄνδρας ἐκδίκους τρέφειν· 920
οὐδ' ἄν σ' ἐπαινέσειαν, εἰ πυθοίατο
συλῶντα τἀμὰ καὶ τὰ τῶν θεῶν βίᾳ
920 ἄγοντα φώτων ἀθλίων ἱκτήρια.
οὔκουν ἔγωγ' ἄν, σῆς ἐπεμβαίνων χθονός,
οὐδ' εἰ τὰ πάντων εἶχον ἐνδικώτατα, 925
ἄνευ γε τοῦ κραίνοντος, ὅστις ἦν, χθονὸς
οὔθ' εἷλκον, οὔτ' ἂν ἦγον· ἀλλ' ἠπιστάμην
925 ξεῖνον παρ' ἀστοῖς ὡς διαιτᾶσθαι χρεών.
σὺ δ' ἀξίαν οὐκ οὖσαν αἰσχύνεις πόλιν

V. 925. Brunckius aliique ex Vat. ξένον scripserunt. Vide Excurs. ad hunc locum.

dicuntur, qui regunt terram, i. e. reges, principes, ita non dubium, quin τὰ κύρια τῆς γῆς Sophocles res dixerit quibus regitur terra, i. e. leges. Matth. §. 438. tamen τὰ κύρια pro ὁ κύριος dictum putat.

V. 913. ἄγεις] Abducis. Sic v. 923. 927. Philoct. 630. Vide quae ad Ai. 745. adnotavimus. Schol.: καὶ παρίστασαι βίᾳ· τὸ παρίστασαι ἴσον ἐστὶ τῷ καταδουλοῖς καὶ ὑποχείριον ποιεῖς.

V. 915. κἄμ' ἴσον τῷ μηδενί] De locutione ὁ μηδεὶς bene exposuit Matth. §. 437. not. 1.

V. 916. οὐκ ἐπαίδευσαν κακόν] Pessime Iohnsonus: atqui te Thebae non hoc docuerunt malum. Παιδεύειν τινὰ σοφόν, γενναῖον, κακόν eodem modo dicitur quo διδάσκειν. Vide Musgrav. ad Eurip. El. 379. et Hemsterhus. ad Plut. p. 4. BR. Adde notas ad Dionys. Hal. de Compos. Verb. p. 413. Eodem modo intelligendum quod statim sequitur, ἐκδίκους τρέφειν. SCHAEFER.

V. 920. φώτων ἀθλίων ἱκτήρια] I. e. φῶτας ἀθλίους ἱκτηρίους. Cf. Matth. §. 442, 4.

V. 921. σῆς ἐπεμβ. χθον.] De structura vide ad 396.

V. 922. οὐδ' εἰ — τὰ ἐνδικώτατα] Ne si omnium quidem iustissimam causam haberem. Dictum enim τὰ ἔνδικα ἔχειν pro τὴν δίκην ἔχειν, i. e. σὺν δίκῃ εἶναι.

V. 923. ὅστις ἦν] Quicunque esset. Vide Matth. §. 483. b.

V. 924. οὔθ' εἷλκον etc.] Intelligendum τινὰ sive τί. — Tum ad ἠπιστάμην ex antecedentibus adsumendum ἄν est. Cf. ad O. R. 907 sq.

V. 926 sq. Schol.: σὺ δ' ἀξίαν οὐκ οὖσαν· οὐκ οὖσαν ἀξίαν αἰσχύνεσθαι. αἰσχύνη δὲ πατρίδος πολίτου ἁμαρτία. — πόλιν· τὴν Θήβην. De αὐτοῦ vide ad 850. et Matth. §. 468, 6.

τὴν αὐτὸς αὑτοῦ, καί σ' ὁ πληθύων χρόνος 930
γέρονθ' ὁμοῦ τίθησι καὶ τοῦ νοῦ κενόν.
εἶπον μὲν οὖν καὶ πρόσθεν, ἐννέπω δὲ νῦν
930 τὰς παῖδας ὡς τάχιστα δεῦρ' ἄγειν τινά,
εἰ μὴ μέτοικος τῆςδε τῆς χώρας θέλεις
εἶναι βίᾳ τε κοὐχ ἑκών· καὶ ταῦτά σοι 935
τῷ νῷ θ' ὁμοίως κἀπὸ τῆς γλώσσης λέγω.

ΧΟΡΟΣ.

ὁρᾷς, ἵν' ἥκεις, ὦ ξέν'; ὡς, ἀφ' ὧν μὲν εἶ,
935 φαίνει δίκαιος, δρῶν δ' ἐφευρίσκει κακά.

ΚΡΕΩΝ.

ἐγὼ οὔτ' ἄνανδρον τήνδε τὴν πόλιν λέγων,
ὦ τέκνον Αἰγέως, οὔτ' ἄβουλον, ὡς σὺ φῄς, 940

V. 928. γέρονθ' — κενόν] Hoc dicit: senectus et animi et corporis vires tibi ademit, quum alias, quanquam corpus conficit, tamen mentis vires augere soleat. Cf. Eurip. Phoen. 528: ὦ τέκνον, οὐχ ἅπαντα τῷ γήρᾳ κακὰ etc. IACOBS.

V. 931. μέτοικος] Confuse Schol. de h. l. disserit. Μετοίκοις recte comparatur Creon captivi loco habendus, ut qui domicilium in ea civitate, cuius non esset civis, μετοίκων more positurus erat. Eadem metaphora in Aesch. Pers. 319. de Artame Bactrio: σκληρᾶς μέτοικος γῆς ἐκεῖ κατέφθιτο. DOED.

V. 932. βίᾳ τε κοὐχ ἑκών] Particularum τὲ καί ita usurpatarum exempla alia ad El. 868. attulimus.

V. 933. τῷ νῷ θ' ὁμοίως κἀπὸ etc.] Nihil offensionis in eo, quod iunctae dictiones τῷ νῷ et ἀπὸ τῆς γλώσσης sunt. Nam ἀπὸ τῆς γλώσσης nihil fere aliud est quam τῇ γλώσσῃ. Vide ad v. 15. Non inania haec verba esse dicit, sed iussa serio data.

V. 934. ὁρᾷς, ἵν' ἥκεις] Ita prorsus O. R. 687: ὁρᾷς, ἵν' ἥκεις etc. Euripides Aristophanesque: ὁρᾷς ἃ πάσχεις; REIS.

V. 934 sq. ὡς, ἀφ' ὧν μὲν εἶ — κακά] Notanda liberior sententiae conformatio; nam exactior oratio esset, si dixisset: δρῶν δὲ, i. e. τοῖς ἔργμασιν, ἐφευρίσκει κακός. Verba ἀφ' ὧν μὲν εἶ non de maioribus Creontis, sed de civibus eius, Thebanis, qui etiam alibi hac in fabula laudantur, dicta sunt. HERM.

V. 936. Schol.: ἐγὼ οὔτ' ἄνανδρον· τὴν ῥητορείαν παραφύλαξον, εἰ τῶν μὲν κατηγορηθέντων αὐτοῦ οὐχ ἅψεται, καινὰ δέ τινα ἐνθυμήματα καὶ πάνυ εὔλογα ἐξευρίσκων ἀντερεῖ.

V. 937. οὔτ' ἄβουλον] Videtur hoc verbo Creon respondere illis Thesei verbis 917 sq.: ἢ δούλην τινὰ — τῷ μηδενί. Nam ἄβουλος iure ea appellari civitas poterit, quae neque a civibus ingenuis ac liberalibus incolitur, neque a rege sapiente ac forti administratur. Ceterum Reisigius: Quod ἀβουλίαν poeta ab urbe removet, vulgari repugnat proverbio, Ἀθηναίων δυςβουλία, quo spectant saepe et Comici poetae, ut Aristopha-

τοὔργον τόδ' ἐξέπραξα, γιγνώσκων δ', ὅτι
οὐδείς ποτ' αὐτοὺς τῶν ἐμῶν ἂν ἐμπέσοι
940 ζῆλος ξυναίμων, ὥςτ' ἐμοῦ τρέφειν βίᾳ.
ἤδη δ', ὀθούνεκ' ἄνδρα καὶ πατροκτόνον
κἄναγνον οὐ δεξοίατ', οὐδ' ὅτῳ γάμοι 945
ξυνόντες εὑρέθησαν ἀνόσιοι τέκνων.
τοιοῦτον αὐτοῖς Ἄρεος εὔβουλον πάγον
945 ἐγὼ ξυνῄδη χθόνιον ὄνθ', ὃς οὐκ ἔᾳ
τοιούςδ' ἀλήτας τῇδ' ὁμοῦ ναίειν πόλει·
ᾧ πίστιν ἴσχων τήνδ' ἐχειρούμην ἄγραν. 950
καὶ ταῦτ' ἂν οὐκ ἔπρασσον, εἰ μή μοι πικρὰς
αὐτῷ τ' ἀρὰς ἠρᾶτο καὶ τῷμῷ γένει·
950 ἀνθ' ὧν πεπονθὼς ἠξίουν τάδ' ἀντιδρᾶν.

V. 942. δεξοίατ' cum Hermanno scripsi. Libri δεξαίατ'.

nes atque Eupolis, et oratores, velut Demosthenes, cuius ad orationem Leptineam hanc consuetudinem notavit Fr. A. Wolfius p. 219.

V. 938. γιγνώσκων] I. e. τὴν γνώμην ἔχων, intelligens. Cf. Eur. Med. 85: ἄρτι γιγνώσκεις τόδε, ὡς πᾶς τις αὐτὸν τοῦ πέλας μᾶλλον φιλεῖ; et Cycl. 420: ἄλλην ἔδωκα κύλικα γιγνώσκων, ὅτι τρώσει νιν οἶνος καὶ δίκην δώσει τάχα.

V. 939. Schol.: αὐτούς· τοὺς Ἀθηναίους. Vide Matth. §. 434, 2. et de accusativo §. 426.

V. 940. Schol.: ξυναίμων· τῶν συγγενῶν.

V. 942 sq. Schol.: οὐδ' ὅτῳ γάμοι· παρ' ὅσον αὐτὸς τέκνον ἐστὶ τὴν μητέρα γεγαμηκώς. Aptissima huic loco locutio ceterum rara, γάμοι ξύνεισί τινι (vide ad v. 7.), formata ad usitatam dictionem ξυνεῖναι νόσῳ etc., de qua ad Philoct. 266. dixi, siquidem nuptiae illae, de quibus agitur, veluti nota turpitudinis nefariae inhaerere Oedipo videbantur. Sunt autem γάμοι τέκνων nuptiae a liberis cum parentibus, i. e. a filio cum matre initae, ita ut sensus sit: qui infamis est nuptiis nefariis, quibus ipse cum matre iunctus est repertus.

V. 944 sq. Schol.: τοιοῦτον αὐτοῖς Ἄρεος· ᾔδειν δὲ εὔβουλον ὄντα τὸν Ἄρειον πάγον· τοῦτον δὲ χθόνιον εἶπεν, οἷον εὐγενῆ καὶ αὐτόχθονα, ἐγχώριον· οὐχ ὡς οἱ ἐξηγησάμενοι οἴονται, παρὰ τὸ τοὺς δικαζομένους ἐν αὐτῷ ὑπὸ τὴν χθόνα εἶναι. Χθόνιον τοίνυν, τὸν αὐτόχθονα· λέγοι δ' ἂν τὴν Ἀρεοπαγῖτιν βουλήν· τὸν γὰρ πάγον εἰς τὸν ὄχθον μετατέθεικεν· εἴρηται δὲ περὶ τῆς προςηγορίας αὐτοῦ πολλαχοῦ. Conferunt de hac voc. χθόνιος notione Apollon. Rhod. II, 506. χθονίης — νύμφαις, et Scholiastae illius explicationem ἐγχωρίοις, et Ai. 202. χθονίων ἀπ' Ἐρεχθειδᾶν, cum Hesychii glossa: χθονίους Ἰναχίδας, αὐτόχθονας καὶ οὐκ ἐπήλυδας.

V. 947. Schol.: ᾧ πίστιν ἴσχων· ᾧ ἐγὼ θαῤῥῶν.

V. 948. ἔπρασσον etc.] De imperfecto vide ad 268. Reisigius comparat Ant. 427: ἀρὰς κακὰς ἠρᾶτο.

θυμοῦ γὰρ οὐδὲν γῆρᾶς ἐστιν ἄλλο πλὴν
θανεῖν· θανόντων δ' οὐδὲν ἄλγος ἅπτεται. 955
πρὸς ταῦτα πράξεις οἷον ἂν θέλῃς· ἐπεὶ
ἐρημία με, κεἰ δίκαι' ὅμως λέγω,
955 σμικρὸν τίθησι· πρὸς δὲ τὰς πράξεις ὅμως,
καὶ τηλικόσδ' ὤν, ἀντιδρᾶν πειράσομαι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ λῆμ' ἀναιδές, τοῦ καθυβρίζειν δοκεῖς, 960
πότερον ἐμοῦ γέροντος, ἢ σαυτοῦ, τόδε;
ὅστις φόνους μοι καὶ γάμους καὶ ξυμφορὰς
960 τοῦ σοῦ διῆκας στόματος, ἃς ἐγὼ τάλας
ἤνεγκον ἄκων. θεοῖς γὰρ ἦν οὕτω φίλον
τάχ' ἄν τι μηνίουσιν εἰς γένος πάλαι. 965
ἐπεὶ καθ' αὑτόν γ' οὐκ ἂν ἐξεύροις ἐμοὶ
ἁμαρτίας ὄνειδος οὐδέν, ἀνθ' ὅτου

V. 951. Schol.: θυμοῦ γὰρ οὐδὲν γῆρας· οἷον, οὐκ ἔστι θυμοῦκρατῆσαι ἄνθρωπον ὄντα· οὐ καταγηράσκει τὸ ὠμὸν τοῦ θυμοῦ, εἰ μὴ ἐξέλθοι τοῦ βίου ἄνθρωπος· ἀδύνατον γάρ ἐστι ζῶντα ἄνθρωπον μὴ θυμῷ χρήσασθαι. Τοῦτο δὲ καὶ παροιμιακῶς λέγεταί, ὅτι ὁ θυμὸς ἔσχατον γηράσκει· λέγεται δὲ διὰ τοὺς πρεσβυτέρους· ὅσῳ γηράσκουσι, τὸν θυμὸν ἐρρωμενέστερον ἔχουσιν. Καὶ Ἀλκαῖος, ὡς λέγομεν, οὐ κατὰ κοινὸν αὐτοῦ μιμνήσκεται.

Ibid. οὐδὲν γῆρας] Eadem vi Aeschylus Sept. c. Th. 679: οὐκ ἔστι γῆρας τοῦδε τοῦ μιάσματος, ubi libri nonnulli πέρας, quae est bona vocis illius interpretatio. IACOBS.

V. 952. θανόντων δ' — ἅπτεται] Cf. El. 1170: τοὺς γὰρ θανόντας οὐχ ὁρῶ λυπουμένους.

V. 953. πρὸς ταῦτα] Vide ad 451.

V. 954. κεἰ δίκαι' ὅμως λέγω] De ὅμως particulae usu vide Matth. §. 566, 3.

V. 955. σμικρὸν τίθησι] Vide ad 877.

V. 957. Schol.: ὦ λῆμ' ἀναιδές· τὴν ὑστάτην ὑποφορὰν πρὸς τὸν Κρέοντα μηκέτι ὑπὸ τοῦ Θησέως λέγεσθαι, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ Οἰδίποδος· ἡ δὲ αἰτία πρόδηλος· καὶ ἅμα παραφύλαττε, εἰ καὶ οὕτω πιθανῶς ποιεῖται τὰς ἐπιχειρήσεις· τῷ γὰρ ὄντι ὁ Οἰδίπους, εἴ τις ἀκριβῶς ἐξετάζοι, ἄδικος μὲν οὐκ ἔστιν, ἀτυχὴς δὲ καὶ περιπαθής. De sensu locutionis ὦ λῆμ' ἀναιδές vide ad 860.

V. 957 sq. τοῦ καθυβρίζειν — τόδε] I. e. utrum calumniis illis tuis mene, an te in invidiam adductum putas esse? De accusativo τόδε vide Rost. §. 104. not. 7.

V. 959. φόνους μοι — ξυμφορὰς] Dativus μοὶ positus, quod verba τοῦ σοῦ διῆκας στόματος notione nihil differunt a locutione ὠνείδισας. — Tum ξυμφορὰς recte Reisigius refert ad illa verba v. 949: τοιούσδ' ἀλήτας.

V. 962. τάχ' ἄν τι μηνίουσιν] I. e. οἳ τάχ' ἄν τι μηνίοιεν. Cf. Matth. §. 599. c. Rost. §. 120, 6. e. bb. β.

965 τάδ' εἰς ἐμαυτὸν τοὺς ἐμοὺς θ' ἡμάρταινον.
ἐπεὶ δίδαξον, εἴ τι θέσφατον πατρὶ
χρησμοῖσιν ἐκπεῖθ', ὥστε πρὸς παίδων θανεῖν, 970
πῶς ἂν δικαίως τοῦτ' ἀνειδίζοις ἐμοί,
ὃς οὔτε βλάστας πω γενεθλίους πατρός,
970 οὐ μητρὸς εἶχον, ἀλλ' ἀγένητος τότ' ἦν;
εἰ δ' αὖ φανεὶς δύστηνος, ὡς ἐγὼ φάνην,
ἐς χεῖρας ἦλθον πατρὶ κἀκτάνον, 975
μηδὲν ξυνιεὶς ὧν ἔδρων εἰς οὓς τ' ἔδρων,
πῶς ἂν τό γ' ἄκον πρᾶγμ' ἂν εἰκότως ψέγοις;
975 μητρὸς δέ, τλῆμον, οὐκ ἐπαισχύνει γάμους
οὔσης ὁμαίμου σῆς μ' ἀναγκάζων λέγειν
οἵους ἐρῶ τάχ'. οὐ γὰρ οὖν σιγήσομαι, 980
σοῦ γ' εἰς τόδ' ἐξελθόντος ἀνόσιον στόμα.
ἔτικτε γάρ μ', ἔτικτεν, ὤμοι μοι κακῶν,

V. 974. πῶς ἂν cum Elmsleio scripsi. Libri πῶς γ' ἄν.

V. 963—965. ἐπεὶ καθ' αὐτόν γ' — ἡμάρτανον] Per prolepsin quandam nomen ἁμαρτίας substantivo ὄνειδος additum est, quod ex nostra dicendi consuetudine omitti debebat. Hoc enim dicit: Nam quod me ipsum tangat, nullum in me proferre crimen poteris propterea, quod ego haec (i. e. propter ea, quae) in me meosque peccavi. Id est: nam quod ego in me meosque peccavi, eius peccati culpam in me nullo pacto coniicere potes. De καθ' αὑτὸν vide Matth. §. 489. II., de ἀνθ' ὅτου eundem §. 480. c.

V. 966 sqq. εἴ τι — ἰκνεῖθ' — πῶς ἂν — ὀνειδίζοις] De hac modorum coniunctione vide Rost. §. 121, 8. A. b. et Matth. §. 524. n. 2. 1., et de ὥστε eundem §. 534. n. 3.

V. 967. πρὸς παίδων] Exspectes πρὸς παιδός. Sed similiter γυναικῶν dictum El. 823.

V. 969 sq. ὃς οὔτε βλάστας — εἶχον] Rara dictio, a Brunckio recte translata: qui necdum a patre satus essem, nec a matre conceptus. Neuius confert Ant. 980: ματρὸς ἔχοντες ἀνύμφευτον γονάν. De οὔτε — οὐ vide Matth. §. 609.

V. 971: εἰ δ' αὖ φανεὶς etc.] Sensus est: sin constat fati me iniquitate adactum, non consilii pravitate, sicut sane constat, manus conseruisse cum patre. DOED.

V. 974. πῶς ἂν τόγ' ἄκον] De ἄκον vide ad 235.; de particula ἂν bis posita Rost. §. 120. not. 4.

V. 975 sq. Schol.: τὸ ἑξῆς· μητρὸς δὲ γάμους, τλήμων, οὔσης ὁμαίμου σῆς, ἀναγκάζων με λέγειν οὐκ ἐπαισχύνῃ. De participio vide Matth. §. 555. Rost. §. 129, 4. a., de vocabuli τλήμων usu ad Philoct. 361.

V. 977. οὐ γὰρ οὖν] Vide Matth. §. 625. — Tum versu seq. στόμα sermonem significare sponte apparet.

980 οὐκ εἰδότ' οὐκ εἰδυῖα καὶ τεκοῦσά με,
αὐτῆς ὄνειδος παῖδας ἐξέφυσέ μοι.
ἐὰν γὰρ οὖν ἔχωσι, δεῖ μὲν ἐκδοτοι ἐμὲ 985
κείνῃ τε ταῦτα δυστομεῖν· ἐγὼ δέ νιν
ἄκων ἔρημα, φθέγγομαί τ' ἄκων τάδε.
985 ἀλλ' οὐ γὰρ οὔτ' ἐν τοῖς δ' ἀκούσομαι λακὼ
γάμοισιν, οὐδ' οὓς αἰὲν ἐμφέρειν σύ μοι
φόνους πατρῴους ἐξονειδίζειν πικρῶς· 990
ἐν γὰρ μ' ἄμειψαι μαῦνον ὢν σ' ἀνιστόρει.
εἴ τίς σε νῦν δίκαιον αὐτὸν ἐνθάδε
990 κτείνοι παρασταίς, πότερα κυνθάνοι' ἂν, εἰ
πατήρ σ' ὁ κείνων, ἢ τίνοι' ἂν εὐθέως;
δοκῶ μέν, εἴπερ ζῆν φιλεῖς, τὸν αἴσιον 995
τίνοι' ἄν, οὐδὲ τοὔνδικον προβλέποις.
τοιαῦτα μέντοι κἀμὸς εἰσέβην κακά,
995 θεῶν ἀγόντων· οἷς ἐγὼ οὐδὲ τὴν πατρὸς

V. 980. οὐκ εἰδότ' οὐκ εἰδυῖα] Confer de hoc loquendi genere quae Matth. §. 557. n. 1. 2. attulit exempla.

V. 981. αὐτῆς ὄνειδος] De hac appositione vide Matth. §. 432.

V. 985. ἀλλ' οὐ γὰρ etc.] De ἀλλὰ — γὰρ particulis vide Matth. §. 615., de ἀκούσομαι eundem §. 307.

V. 986. αἰὲν] Offensi quidam editores hoc adverbio sunt. Mihi proprium familiaris sermonis videtur esse et idem valere atque unavis occasione. Similiter nos *immer* usurpamus.

V. 989. τὸν δίκαιον] Ironice dictum. Cf. Matth. §. 276. Vide 997.

V. 990. κτείνοι] Occidere vellet. Al. 1126: δίκαια γὰρ τόνδ' ἐντυγεῖν κτείναντά με, quod, more apud Graecos pervulgato dictum, non erat cur Teucer cavillaretur. SCHAEF. Conf. Rost. §. 116. not. 5.

V. 991. πατήρ σ' ὁ κείνων] Notat hanc pronominis enclitici sedem Seidler. ad Eur. El. 262. σ' ἡ τεκοῦσα. Adde τίς δέ σ' ὁ φύσας ex Hom. Batr. 13. Similia reperies ap. Herm. ad Soph. Al. 1007. DOED.

V. 992. δοκῶ μέν] Ad consequentia confirmanda valet, reprobatis contrariis. Alia cum hoc exemplo contendit Hermannus ad Eur. Suppl. 794. REIS. Vide Matth. §. 630. 2. g. et Pflugk. ad Eur. Hel. 917.

V. 994. τοιαῦτα μέντοι] Talia profecto. Sic v. 781: τοιαῦτα μέντοι καὶ σὺ προσφέρεις ἐμοί.

V. 995 sq. οἷς — ἀντειπεῖν ἐμοί] Quibus a me dictis ne patris quidem anima, credo, si viveret, mihi contradiceret. Locutio autem τοῖς λόγοις ἀντειπεῖν τινι, pro τοῖς λόγοις τινὸς ἀντειπεῖν, similis est illi, de qua ad v. 113 sq. dictum est.

V. 997. σὺ δ' εἴ γὰρ etc.] Male vulgo unum in hoc tum in ceteris eiusdem generis locis δὲ γὰρ particulae commate seiunguntur. Ad unum enim idemque

ψυχὴν ἂν οἶμαι ζῶσαν ἀντειπεῖν ἐμοί.
σὺ δ' εἰ γὰρ οὐ δίκαιος, ἀλλ' ἅπαν καλὸν 1000
λέγειν νομίζων, ῥητὸν ἀῤῥητόν τ' ἔπος,
τοιαῦτ' ὀνειδίζεις με πᾶνδ' ἐναντίον.
καί σοι τὸ Θησέως ὄνομα θωπεῦσαι καλόν,
καὶ τὰς Ἀθήνας ὡς κατῴκηνται καλῶς·
κἀθ' ὧδ' ἐπαινῶν πολλὰ τοῦδ' ἐκλανθάνει, 1005
ὀθούνεκ', εἴ τις γῆ θεοὺς ἐπίσταται
ἡμᾶς σεβίζειν, ἥδε τοῦθ' ὑπερφέρει,
ἀφ' ἧς σὺ κλέψας τὸν ἱκέτην γέροντ' ἐμὲ
αὐτόν τ' ἐχειροῦ, τὰς κόρας τ' οἴχει λαβών.
ἐνθ' ὧν ἐγὼ νῦν τάςδε τὰς θεὰς ἐμοὶ 1010
καλῶν ἱκνοῦμαι, καὶ κατασκήπτω λιτάῖς
ἐλθεῖν ἀρωγοὺς ξυμμάχους, ἵν' ἐκμάθῃς,
οἵων ὑπ' ἀνδρῶν ἥδε φρουρεῖται πόλις.

V. 1009. Ex Par. F., in quo θ supra lin. appositum est, quidam editores scripserunt ξυμμάχους θ'.

membrum spectant, arctissime coniungendae. Vide quae dixi ad Ai. 659. et cf. Plat. Symp. p. 181. C: εἰ μὲν γὰρ εἷς ἦν ὁ Ἔρως, καλῶς ἂν εἶχε· νῦν δ' οὐ γὰρ ἔστιν εἷς. Idem de Legg. L. IX. p. 875: νῦν δ' οὐ γὰρ ἔστιν οὐδαμοῦ οὐδαμῶς.

V. 997 sq. Schol.: ἅπαν καλὸν λέγειν νομίζων· τουτέστιν ἀθυρόστομος ὤν. Recte Musgravius quidvis dictu honestum esse existimans. Cf. 758 sq. 804. De locutione ῥητὸν ἀῤῥητόν τ' ἔπος confer Iacobs. ad Achill. Tat. VII. 6., ab Neuio tam laudatum, et Demosth. Mid. p. 540, 9. Androt. p. 612, 7.

V. 999. τἀνθ' ἐναντίον] Coram his. Vide Brunck. ad Eur. Andr. 952.

V. 1001. ὡς κατῴκηνται καλῶς] Quod legibus bene temperatae sint. Sic infra 1535: νῦν δὲ τις οἰκῇ.

V. 1002. κἀθ' ὧδ' ἐπαινῶν πολλὰ etc.] Sensus horum et antecedentium hic est: καὶ τὸ Θησέως ὄνομα θωπεῦσαι καλὸν νομίζων, καὶ τὰς Ἀθ., ὡς καν. καλῶς, καὶ πολλὰ ὧδε ἐπαινῶν, εἶτα τοῦδε ἐκλανθάνει, ὅτι etc. De εἶτα diximus ad 260.

V. 1004. τιμαῖς σεβίζειν] Confert Reisigius Aristoph. Thesm. 134: ἄπακτ' ἄγαλμα Φοῖβον τιμᾷ. Adde huius fab. 1557. λιταῖς σεβίζειν. Eur. Electr. 196: εὐχαῖσι θεοὺς σεβίζουσι. Simile est O. R. 909: κοὐδαμοῦ τιμαῖς Ἀπόλλων ἐμφανής.

V. 1005. κλέψας] De volantate dictum; cf. Matth. §. 503. Rost. §. 116. not. 4.

V. 1009. ἀρωγοὺς ξυμμάχους] Confert Reisigius Aesch. Suppl. 726: ἐγὼ δ' ἀρωγοὺς ξυνδίκους θ' ἥξω λαβών, ut τὲ copulam post ξυμμάχους additam fuisse probet. Sed vulgatam tuenti videntur loci ad 1076 sq. collecti. Cf. etiam O. R.

ΧΟΡΟΣ.

ὁ ξεῖνος, ὦναξ, χρηστός· αἱ δὲ συμφοραὶ
αὐτοῦ πανώλεις, ἄξιαι δ' ἀμυνθεῖν. 1015

ΘΗΣΕΥΣ.

ἅλις λόγων· ὡς οἱ μὲν ἐξηρπασμένοι
σπεύδουσιν, ἡμεῖς δ' οἱ παθόντες ἕσταμεν.

ΚΡΕΩΝ.

1015 τί δῆτ' ἀμαυρῷ φωτὶ προστάσσεις ποιεῖν;

V. 1016. Libri δέ με. Brunckius δ' ἐμοί, Hermannus δ' ἐμὲ scripsit. At ne aptum quidem pronomen ὀρθοτονούμενον puto. Nam sensus verborum hic est: iubeo te in eam me viam ducere, in quam puellae abductae sunt. Quod sic dici debuisse apparet, ut Theseus minime se alii opponeret, qui illuc deduci deberet.

135 sq.: ὥς τ' ἐνδίκως ὄψεσθε κἀμὲ σύμμαχον γῇ τῇδε τιμωροῦντα τῷ θεῷ θ' ἅμα.

V. 1012. ἄξιαι δ' ἀμυναθεῖν] De infinitivo activi vide Matth. §. 535. not. b.

V. 1013. Schol.: οἱ μὲν ἐξηρπασμένοι· οἱ θεράποντες Κρέοντος. Elmsleius monet τοὺς ἐξηρπασμένους esse puellas, ad pluralem transferens quae Hermannus ad Vig. not. 50. de singulari dixit. Malo cum Scholiasta facere et ἐξηρπασμένοι pro medio habere, quum propter antithesin οἱ παθόντες, tum quod ii, qui vi trahuntur, non possunt apte σπεύδειν dici, ut recte monuit Doederlinus. Mecum facit Matthiaeus ἐξηρπασμένοι recte explicans ἐξηρπακότες ἑαυτοῖς.

V. 1015. ἀμαυρῷ φωτὶ] Sic infra 1621. ἀμαυραῖς χερσί. Nam ἀμαυρὸς quum proprie esset non splendidus, οὐ μαρμαίρων, plane in tenuitatis vel infirmitatis notionem abiit; unde γήρα δὲ τρομερὰ γυῖα κἀμαυρὸν σθένος Eur. Herc. f. 231. In Aesch. Choeph. 157. ἐξ ἀμαυρᾶς φρενός, ad Agamemnonem illud quidem referendum, sapit Homericum νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα. Tenuia autem ideo dicitur Creon, quod copiis desertus est, ut recte adnotavit Reisigius coll. σμικρὸς 955. et βραχὺς 877. Addi poterat βαιὸς ex O. R. 750. DOED. Cf. 178.

V. 1016 sq. ὁδῷ κατάρχειν — χωρεῖν] Ut viam, qua puellae abductae sunt, praeeundo monstres; ego vero tibi, comes esse volo. Cf. 723. Hom. Il. XIII, 416. III, 88. et 90. SCHAEF. Adsentitur iure huic interpretationi Hermannus sic explicans: Viam illuc te monstrare volo, comitem autem praefectumque itineri me fre. „Verbali adiectivo μὲ additum esse pro μοὶ statuit cum Erfurdtio ad Trach. 615. Reisigius coll. Ant. 788. σὲ φύξιμος, et Trach. 554. λυτήριον λύπημα. Addi poterat χοὰς προπομπός Aesch. Choeph. 21. Vide Herm. ad Vig. p. 895. Sed recte Elmsleius mo-

ΘΗΣΕΥΣ.

ὁδοῦ κατάρχειν τῆς ἐκεῖ, πομπὸν δέ με
χώρειν, ἵν', εἰ μὲν ἐν τόποισι τοῖσδ' ἔχεις 1020
νεᾶς παῖδας ἡμῶν, αὐτὸς ἐκδείξῃς ἐμοί·
εἰ δ' ἐγκρατεῖς φεύγουσιν, οὐδὲν δεῖ πονεῖν·
ἄλλοι γὰρ οἱ σπεύδοντες, οἷς οὐ μή ποτε
χώρας φυγόντες τῆσδ' ἐπεύξωνται θεοῖς.
ἀλλ' ἐξυφηγοῦ· γνῶθι δ', ὡς ἔχων ἔχει, 1025
καί σ' εἷλε θηρῶνθ' ἡ τύχη· τὰ γὰρ δόλῳ

V. 1018. Pro ἡμῶν Elmsleius ἡμῖν ex coni. scripsit, Reisigius ἥμαρ, scribi maluit coll. v. 81: ἢ βέβηκεν ἡμιν ὁ ξένος; et v. 134: ποῦ μοί ποτε ναίει.

V. 1021. ἐπεύξωνται in lemmate Schol. scriptum videtur. Libri pene omnes ἐπεύχοντάι. Brunckius ἐπεύξωνται, Hermannus ἐπεύχωνται scripsit.

nuit, haec ratio si vera esset, dicere potuisse Sophoclem: ὁδοῦ κάταρχε τῆς ἐκεῖ, πομπὸς δέ με χώρει." DOED.

Ibid. τῆς ἐκεῖ] Notandum ἐκεῖ, quod pro ἐκεῖσε positum. Vide Spec. Soph. p. 44. Iacobs. in Act. Monac. T. I. p. 294. Herod. VII, 147: καὶ ἡμεῖς ἐκεῖ πλέομεν. Thuc. III, 71: τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας. DOED.

V. 1019. ἐγκρατεῖς] Sc. τῶν παίδων, ut recte interpretatur Elmsleius. Cf. Philoct. 75. τόξων ἐγκρατής.

V. 1019 sq. οὐδὲν — οἱ σπεύδοντες] Sensus hic est: nihil laborare, me oportet de recipiendis puellis, quum alii, quos misi, raptores illos intento cursu persequantur.

V. 1020 sq. οἷς οὐ μή ποτε — θεοῖς] I. e. quos quod effugerint et ex his finibus evaserint nunquam metuendum est ne dis gratias agant. De οὐ μὴ ἐπεύξωνται vide ad v. 404. Dictum autem φυγεῖν τινα τόπου τινός simillime atque πλησιάζειν τινὶ τόπον τινά, de qua dictione exposui ad O. R. 1103 sqq. Adde Eur. Or. 1520: ποῦ 'στιν οὗτος, ὃς πέφευγε τοὐμὸν ἐκ δόμων ξίφος. Scholiasta: ἐπεύξωνται· οἱ σοὶ θεράποντες.

V. 1022. ὡς ἔχων ἔχει] Eisdem verbis a Cicerone luditur in Aristippi sententia, ad Div. IX, 26: habeo, non habeor a Laide; quanquam ingenue ille: Graece hoc melius. REIS.

V. 1023. καί σ' εἷλε θηρῶνθ' ἡ τύχη] „Secundum veteres providae dei curae suberat etiam quae Fors dicebatur sive Fortuna, Τύχη. Vide I. F. Gronov. ad Liv. I, 4." Sic Valck. ad Herod. III, 153. p. 275. Horat. Od. I, 28, 31: Fors et debita iura vicesque superbae te maneant ipsum. Ceterum conferatur Zoega: *Tyche und Nemesis* (in Zoega's Abhandlg. ed. Welcker), et Ephr. Schmidt de notione fati apud Sophoclem. Lips. 1821. — θηρῶν de dis ultoribus scelerum usitatum. Eur. Bacch. 888. Hel. 50. Matth. Animadv. ad Hom. Hymn. p. 127. DOED.

τῷ μὴ δικαίῳ κτήματ' οὐχὶ σώζεται,
εἰ κἄλλον ἕξεις ἐς τάδ', ὡς ἔξοιδά σε
οὐ φιλόν, οὐδ' ἄσκευον ἐς τοσήνδ' ὕβριν
ἥκοντα τόλμης τῆς παρεστώσης τὰ νῦν
ἀλλ' ἔσθ' ὅτῳ σὺ πιστὸς ὢν ἔθρας τάδε.
ἃ δεῖ μ' ἀθρῆσαι, μηδὲ τήνδε τὴν πόλιν
ἑνὸς ποιῆσαι φαυλὸς ἀσθενεστέρων.
νοεῖς τι τούτων, ἢ μάτην τὰ νῦν τέ σοι
δοκεῖ λελέχθαι, χὤτε ταῦτ' ἐμηχανῶ;

ΚΡΕΩΝ.

οὐδὲν σὺ μεμπτὸν ἐνθάδ' ὧν ἐρεῖς ἐμοί·
οἴκοι δὲ χἠμεῖς εἰσόμεσθ' ἃ χρὴ ποιεῖν.

ΘΗΣΕΥΣ.

χωρῶν ἀπείλει νῦν· σὺ δ' ἡμίν, Οἰδίπους,

V. 1024 sq. σώζεται, εἰ κἄλλον ipse ex coniectura scripsi. In libris omnibus legitur σώζεται. κοὐκ ἄλλον etc. Pugnant autem prorsus verba κοὐκ ἄλλον ἕξεις ἐς τάδε, quibus negatur cum

V. 1024. κτήματα] Constructum hoc, ut si esset participium passivi, acquisita iniusto dolo. HERM. Neulus conferri Heindorf. ad Plat. Cratyli p. 85. iubet. Pertinent etiam quodammodo huc quae Stallbaum ad Plat. Euthyphr. p. 101. congessit. Adde quae in Censura Ai. ab Lobech. edit. p. 87 sq. exposui.

V. 1025. ἐς τάδ'] I. e. ἐς τὸ τὰ δόλῳ τῷ μὴ δικαίῳ κτήματα σώζεσθαι. Neque opus fuit, ut hoc sensu ἐς τόδε scriberetur.

V. 1028. Schol.: πιστὸς ὤν· ἀντὶ τοῦ πιστεύων. καταστρέφει δὲ εἰς τὸ πεποιθώς. Vide de activa huius nominis notione Porr. ad Eur. Hec. 1117.

V. 1029 sq. μηδὲ νήνδε — ἀσθενεστέραν] Conf. Demosth. Leptin. p. 468, 12: ὃς (νόμος) ἀπιστότερον τὸν δῆμον κάθίστησιν ἑνὸς ἀνδρός.

V. 1031 sq. τὰ νῦν τε — χὤτε] I. e. τὰ νῦν τε καὶ τότε, ὅτε. Confert Neulus El. 676. νῦν τε καὶ τότε. 907. καὶ νῦν δ' ὁμοίως καὶ τότε. Ant. 181. νῦν τε καὶ πάλαι.

V. 1032. χὤτε ταῦτ' ἐμηχανῶ] Et quae Chorus dixit tibi, quum haec moliebare. Cf. v. 821 sq.

V. 1033. σὺ δὲν σὺ — ἐμοί] Bene Grotius: nil quod refellam tu mihi hoc dices loco.

V. 1035. χωρῶν ἀπείλει νῦν] Primaria sententia non imperativo, sed participio inest. Trachin. 1120: εἰκὼν ὁ χρήζων λῆξον. REIS. Conf. Matth. §. 557, 2, 1.

V. 1039. τοῦ τε γενναίου] Eodem sensu dictum, quo supra v. 8. τὸ γενναῖον.

V. 1041 sqq. Schol.: εἴην ὅθεν δαίων· ὁ μὲν Κρέων καὶ ὁ Θησεὺς ἀκῆλιδον, ὑπονοῶν αὐτὸν οὐ φαῦλον ἥκειν, ἀλλὰ μετά τινος χειρός, ἣν πλησίον ἐστρατοπεδευκέναι· κατὰ τοῦτο οὖν καὶ εἰ κατὰ τὸν χορόν, ἄλλως προβεβηκότες τὴν ἡλικίαν, εὐχὴν ποιοῦνται ταύτην· εἴθε

ἕκηλος αὐτοῦ μίμνε, πλανωθεὶς ὅπῃ,
ἢν μὴ θάνω γὰρ σοῦσθαι, οὐχὶ παύσομαι,
πρὶν ἄν σε τῶν σῶν κἀμὸν στήσω πάντων.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὄναιο, Θησεῦ, τοῦ τε γενναίου χάριν
καὶ τῆς πρὸς ἡμᾶς ἐνδίκου προμηθίας.

ΧΟΡΟΣ.

(στροφή α.)

Εἴθ' ἦν θοῦν δαΐων
ἀνδρῶν τάχ' ἐπιστροφαὶ
τὸν χαλκοβόαν Ἄρη
μίξουσιν, ἢ πρὸς Πυθίας

grmatis accessisse Creo ad abducendas filias Oedipi, cum illis, quae statim adduntur, ὡς ἔξοιδα — ἕδρας τάδε.

ἔπην ἄπνον. αἱ ἐμβολαὶ καὶ αἱ μάχαι μέλλουσιν ἔσεσθαι· ὑποφοοῦσι γὰρ αὐτῷ τὰ ὅμοια τῷ Θησεῖ περὶ τοῦ Κρέοντος, καὶ φασίν· εἶδε, ἐπόπτης ἐγενόμην αὐτῶν.

V. 1042. Schol. ἐπιστροφαί· ἀντὶ τοῦ ἀναστροφαί. — Ἐπιστροφὴ in re bellica dicitur, quoties exercitus vel cohors conversione facta versus hostem fertur. Plutarch. Timoleont. Vol. I. p. 249. D: πυκνὰς ἐξ ἐπιστροφῆς ποιεῖσθαι τὰς ἐπελάσεις. Sic Trach. 566: χὠ Ζηνὸς εὐθὺς παῖς ἐπιστρέψας. Proprie igitur hic usurpatur, ubi sermo est de Creontis satellitibus, quibus pugnaturis ex fuga se convertere necesse erat. Cf. Thucyd. II, 90. 91. MUSGR.

V. 1043. Schol. χαλκοβόαν· στερεοβόαν, μεγαλέφωνον. Cf. Hom. Il. V, 785. χαλκεοφώνῳ. Soph. Ai. 17. χαλκοστόμου κώδωνος, et O. R. 191 sq.: ὃς (Ἄρης) νῦν ἄχαλκος ἐπείβων φλέγει με περιβόητος ἀντιάζων. De loquatione Ἄρη μιγνύναι cf. Hom. Il. ο, 510: ἢ αὐτοσχεδίῃ μίξον χείρας τε μένος τε.

V. 1044. Schol.: ἢ πρὸς Πυθίαις· ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἀκταῖς ληπτέον· λέγει δ' ἂν Πυθίας ἀκτὰς τὸν τοῦ Πυθίου Ἀπόλλωνος βωμὸν τὸν ἐν Οἰνόῃ ὅθεν καὶ τὴν θεωρίαν ἔπεμπον. Ibid. πρὸς Πυθίαις· id est igitur πρὸς Οἰνόῃ. Erat autem urbs illa, ut verbis Thucydidis II, 18. utar, ἐν μεθορίοις τῆς Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας sita. Quam praeterirent necesse erat qui Athenis via sacra profecti Thebas se conferebant. Iuxta eandem viam, sed propior Athenis, sita erat Eleusis, quam poeta verbis λαμπάσιν ἀκταῖς significavit; ex quo sponte apparet his verbis, ἢ πρὸς Πυθίαις ἢ λαμπ. ἀκταῖς, minime duas a se dissitas vias, quarum utram ingressi sint Creontis satellites Chorus se ambigere dixerit, quae videtur Reisigii sententia fuisse, sed duos eiusdem viae locos, propiorem alterum Athenis, al-

1045 ἢ λαμπάσιν ἀκταῖς,
οὗ πότνια σεμνὰ τιθηνοῦνται τέλη 1050
θνητοῖσιν, ὧν καὶ χρυσέα
κλῆς ἐπὶ γλώσσᾳ βέβακεν πορςπόλων Εὐμολπιδῶν·
1050 ἔνθ' οἶμαι τὸν ὀρειβάταν
ἐγρεμάχαν τὰς διστόλους 1055

V. 1050 sq. Sic nunc scripsi cum Hermanno, eiectis, quae in libris omnibus ante τὰς διστόλους addita sunt, verbis Θησέα καὶ et recepto vocabulo ἐγρεμάχαν, quod pro ὀρειβάταν in libris Triclinianis legitur, non quo veram omnis ex parte hanc scripturam

terum remotiorem, significari, in quorum altero Theseum consecuturum Creontis manum et aggressurum Chorus suspicatus sit. Postremo facile apparet Πυθίαις ἀκταῖς per zeugma esse dictum, ita ut propria nominis ἀκτή significatio ad regionem Eleusiniam tantum referenda sit.

V. 1045 sqq. Schol.: ἢ λαμπάσιν ἀκταῖς — θνατοῖσιν· τὰ περὶ Ἐλευσῖνα τέλη φησί, καὶ εἰη ἂν λαμπάσιν ἀκταῖς, ταῖς λαμπαδευομέναις, καὶ καταλαμπομέναις καὶ ὀγδουχουμέναις ἀπὸ τῆς μυστικῆς φλογὸς καὶ ἱερῶν δᾴδων, περὶ ὧν Αἰσχύλος φησὶν λαμπρᾶισιν ἀστραπαῖσι λαμπάδων σθένει. Addit Reisigius: Constat enim omnem illam regionem taedarum ignibus coruscasse nocturnis sacris Eleusiniis celebratis. Quare Aristophanes Ranis φλογὶ φέγγεται δὲ λειμών, et οὐ δὲ λαμπάδι φέγγων προβάδην ἔξωγ' ἐπ' ἀνθηρὸν ἔλειον δάπεδον χοροποιὸν μάκαρ ἦβαν. Lactantius Institut. I, 21, 24: sacra eius (Cereris) ardentium taedarum iactatione celebrantur.

V. 1046 sq. Schol.: οὗ πότνιαι· αἱ Θεσμοφόροι. τέλη δὲ τὰς τελετάς· καὶ Αἰσχύλος· ἔφριξ'· ἔρως δὲ τοῦδε μυστικοῦ τέλους. — τιθηνοῦνται· ἐπιμελοῦνται. De nomine πότνιαι, de Cerere et Proserpina sollemniter usurpato, confert Neuius Siebelis. ad Pausan. IX, 8, 1. — De sensu verborum σεμνὰ τέλη, quibus sacra arcana significantur, vide Valcken. ad Eur. Hipp. 25.

V. 1047 sqq: Schol.: ὧν καὶ χρυσέα κλῆς· ἐπεὶ ἄῤῥητα τὰ μυστήρια, καὶ καθάπερ κλειὰν ἡ γλῶσσα κατείληπται ὑπὲρ τοῦ μὴ ἐξενεγκεῖν. Verba sic sunt construenda: ὧν καὶ ἐπὶ γλώσσᾳ βέβακε χρυσέα κλῆς πορςπόλων Εὐμολπιδῶν: mortalibus, quorum linguam coercet aurea antistitum Eumolpidarum clavis, i. e. quibus antistites Eumolpidae taciturnitatem imponunt. De Eumolpidis Heyaium ad Apollod. p. 338. et Aristidem in orat. Eleusin. Vol. I. p. 451. ed. Cant. 267. Iebb. laudavit Reisigius. H. R. M. Adde Thudichum. ad hanc fab. p. 308. Ceterum recte clavis illa, quae initiatorum ori imprimi dicitur solita esse, clavis dicitur Eumolpidarum, siquidem ex Callim. h. in Cer. 45. apparet aliquam ex sacerdotibus illis clavem humero gestasse. Postremo de βέβηκε vide ad v. 52.

V. 1048. κλῆς ἐπὶ γλώσσα βέβακεν] Ornavit Sophocles locutionem proverbii loco habitam, βοῦς ἐπὶ γλώττῃ, de qua Pollux, Hesychius, Suidas ab Aeschyli interpretibus excitati ad Agamemn. 35. βοῦς ἐπὶ γλώσσῃ μέγας βέβηκε, praeterea

ἀδμῆτας ἀδελφεὰς
αὐτάρκει τάχ' ἐμμίξειν βοᾷ,
τούςδ' ἀνὰ χώρους.

(ἀνάπαιστος ἡ ἀ.)

1055 ἦ' που τὸν ἑφέσπερον

putarem, sed quod probabiliorem non potui reperire.

V. 1052. Brunckius ex aliquot codd. ἀδελφὰς scripsit. Est autem ἀδελφεὰς tribus syllabis pronuntiandum. Similiter infra Ῥέας monosyllabum est.

Eustathius allique vel ad Pollux. IX, 61, vel ad Hesych. memorati. Et in eo quidem consentiunt omnes illi, proverbium in eos cadere, qui praemio sint ad reticendum perducti. Planissime autem omnium Pollux antiquitus fuisse nummum Atheniensibus βοῦν, qui δίδραχμον valeret, quoniam bovis effigies impressa esset, tradidit. Inde facetias mutuatus Menander in Piscatoribus dixit: παχὺς γὰρ ὢν ἔκειτ' ἐπὶ στόμα. REIS.

V. 1050 sqq. ἔνθ' οἶμαι — βοᾷ.] Verbis τὸν ὁρεμβάταν significantur Coloniatae, quos quem dicit chorus mox geminas sorores idoneae pugnae implicaturos esse, significat, fortiter eum iis mox pugnaturos esse, qui puellas illas abduxerint.

V. 1054. τούςδ' ἀνὰ χώρους] i. e. ἢ πρὸς Πυθίαις ἢ λαμπάσιν ἀκταῖς. Inserviunt igitur haec verba explicationi adverbii ἔνθα, quod v. 1050. positum.

V. 1055 sqq. Schol. ἦ' που τὸν ἑφέσπερον τὸν Αἰγάλεων φησί· καὶ γὰρ τοῦτο ἐπ' ἐσχάτων ἐστὶ τοῦ δήμου τούτου· καταλέγονται δὲ χωρία, παρ' ἃ μάλιστα εἰκάζουσι τὴν συμβολὴν γενέσθαι τοῖς περὶ τὸν Κρέοντα καὶ Θησέα. Πέτρας δὲ νιφάδος ἂν εἴη λέγων τὴν οὕτω λεγομένην λείαν πέτραν, ἢ τὸν Αἰγάλεων λόφον, ἃ δὴ περιχώριά φασιν εἶναι, καθάπερ Ἴστρος ἐν τῇ ἀτῶν ἀτάκτων ἱστορεῖ οὕτως· μετὰ δὲ τῆς παραλίας ἔπειμεν λείαν πέτραν. Καὶ μετ' ὀλίγα· ἀπὸ τούτου δὲ ἕως Κολωνοῦ παρὰ τὸν Χαλκοῦν προσαγορευόμενον, ὅθεν πρὸς τὸν Κηφισὸν ἕως τῆς μυστικῆς εἰσόδου (vide Kruse in Hellas. T. II. p. 175 sqq.) εἰς Ἐλευσῖνα· ἀπὸ ταύτης δὲ βαδιζόντων εἰς Ἐλευσῖνα τὰ ἐπαριστερὰ μέχρι τοῦ λόφου τοῦ πρὸς ἀπατρολὰς τοῦ Αἰγάλεω. Ἤτοι οὖν τὴν καλουμένην λείαν πέτραν, ἢ τὸν Αἰγάλεων, ὁ δὲ νοῦς· κᾶν ἐπὶ τὸν ἕσπερον χῶρον τῆς λείας πέτρας προσπελάσουσιν; Fateor me non intelligere, primum quomodo Creon cum manu sua in patriam refugiens suam ex Colono ad eum montem appropinquaturus dici possit, quem, hoc quidem certum est, ut ex Istri verbis a Scholiasta adlatis apparet, inter eum tractum Atticae, qui παραλία dictus est, et Colonum situm fuisse. Deinde non assequor, quomodo Sophocles montem, cui nomen λείας πέτρας fuerit, dicere πέτραν νιφάδα potuerit. Itaque eam Scholiastae sententiam unice probo, qua πέτρα νιφάδι Aegaleus mons, is qui a Krusio et O. Müllero in novissima Graeciae superioris tabula male Corydalus appellatur, sive potius pars aliqua eius significata putatur. Id-

πέτρας νιφάδος πελῶσ' 1060
Οἰάτιδος ἐκ νομοῦ,
πώλοισιν ἢ ὁιμφαρμάτοις
φεύγοντες ἁμίλλαις.
ἁλώσεται· δεινὸς ὁ προσχώρων Ἄρης, 1065
δεινὰ δὲ Θησειδᾶν ἀμφίπτολις
πᾶς γὰρ ἀστράπτει χαλινός, πᾶσα δ' ὁρμᾶται κατὰ
ἀμπινήτηρια πώλων
ἄμβασις, οὐ τὰν Ἱππίαν. 1070

V. 1052 sq. Pro κατὰ praepositione non male Hermannus participium, quale esse χαλῶσ', positum fuisse suspicatur. Cum eodem ex Bothii coniectura φάλαρα eleci, in libris post ἀμπινήτηρια additum. Idem denique pro πώλων, quod metro adversatur, πώλοις scripsit; nescio an recte.

V. 1072. Libri τὰν — πᾶσαν — εἰσόδοις. Sed recte Dindorfius, scribendum, inquit, cum Elmsleio τᾶν — πλάνᾶν — εὐρυσᾶν. Scholiasta: τὴν πολλὰ δεινὰ ἀνατλᾶσαν, τὰς παρ-

que verissime iam statuit Reisigius, quem vide in Enarr. p. CXXXVI. Puto autem eam a Sophocle hic viam significari, quam a Thucydide II, 18 sqq. Archidamus, quam ab Oenoe Acharnas procederet, ingressus dicitur, de qua rectissime Thucydidem ad hanc fab. v. 307 sq. exposuit. Diversa igitur itinera, quae Creontis manes in patriam refugiens et hoc carmine et supra v. 900 sq. ingredi potuisse significata est, haec puto fuisse. Poterant ex Colono meridiem versus Athenas se convertere et inde via sacra Oenoen petere, sic ut ea parte Aegalei, quam Krusius male Corydalum vocat, eis dextra in parte esset Eleusina versus euntibus. Poterant vero etiam ex Colono septemtrionem versus sive Acharnas versus refugere ita, ut circumita septemtrionali Aegalei, quem dico, montis parte Oenoen versus tenderent; quo facto occidentalem partem Aegalei montis, quem dixi (τὸν ἑφέσπερον etc.), praeterire debebant. Iam hae diversae viae vix dubium est quin in campo Thriasio sive inter Eleusina et Oenoen in unam coierint; quem ipsum in locum properare equites peditesque Theseum puto voluisse, dicentem v. 900 sqq.: ἔνθα θίασοι μυριόλιστα συμβάλλουσιν ἐμπόδων ὁδοί. — Denique illud manifestum puto, πέτρας νιφάδα non eum dixisse montem Oophidem, qui nive perpetua obrutus fuerit, sed in quo nivem serius quam in ceteris Atticae montibus solvi solere animadversum fuerit, quique ideo νιφοπέτρα vel simili nomine appellatus fuerit.

V. 1056. πελῶσι] futurum est. Vide Makth. §. 181, 2 a. — De accusativo, quocum πελάζειν iunctum, vide quae ad Philoct. 1126 sq. extr. adnotavi.

V. 1057. Οἰάτιδος ἐκ νομοῦ] O. Müllerus in Ersch. Encyclop. T. VI. p. 225. not. 21. Οἰήτις derivandum putat ab Οἶον, demo Attico prope Decelium sito. Multo probabilius statuit Reisigius p. CXXXVI sq., quem consule, esse hoc nomen ab Ova, demo Oeneidis, qui fini-

τιμῶσιν Ἀθάναν
καὶ τὸν πόντιον γαιάοχον
Ῥέας φίλου υἱόν.

(στροφὴ β'.)

ἔρδουσιν, ἢ μέλλουσιν; ὡς
1070 προμνᾶταί τί μοι 1075
γνώμα, τάχ' ἐνδώσειν
τᾶν δεινὰ τλασᾶν, δεινὰ δ' εὐρουσᾶν. πρὸς αὖ-
θαίμων πάθη.

θύνους ἀπὸ τῆς ἑτέρας δηλῶν, ὡς καὶ κατωτέρω τῷ ὁμοίῳ σχήματι χρῆται. δύναται δὲ καὶ ἑτέρῳ εἶναι προσῳδία, νᾶν δεινὰ τλασᾶν, δεινὰ δ' εὐρουσᾶν. Quum utramque virginem abductam a Creonte esse sciat chorus, necessario hic non una tantum, sed utraque commemorari debuit, ut paullo ante v. 1055: τὰς δυστόλους ἀδμῆτας ἀδελφάς. — Tum ἀνθαίμων ex Bothii coniectura scripsi. Libri αὐθομαίμων.

timus Aegaleo monti fuerit, deducendum. Utut est, hoc equidem certum puto, pascua illa, de quibus loquitur Sophocles, ab Athenis septemtrionem versus, non procul ab Acharnis sita fuisse.

V. 1058 sq. ἐιμφαρμάτοις — ἁμιλλαις] I. e. ἁμιλλαις ἁρμάτων ἐίμφα φευγόντων. Cf. Matth. §. 446. n. 3. c.

V. 1060. ἁλώσεται] In mente habet chorus Creontem, de quo etiam v. 1071. δώσειν dicit, ut cuius ductu imperioque ista omnia a Thebanis gerantur. Itaque sensus verborum hic est: Vincetur Creon: gravis est incolarum huius loci Mars; grave Thesidarum robur. Πρόσχωροι sunt qui Colonum habitant, vid. v. 493.; Thesidae qui Athenas. HERM. Quod Athenienses Thesidae vocantur, de eo vide quae ad O. R. 1. adnotata sunt.

V. 1063 sqq. πᾶσα δ' — ἄμβασις] Ἅρπυκες vel ἁρπυκτῆρες lora esse, quibus frena in ore equi sustineantur, frontali instructa, a qua parte nomen ductum sit, Hermannus admonet, coll. Schol. min. Aesch. Sept. c. Th. 467: κυρίως δὲ περὶ τὴν κεφαλὴν ἱμάντες τοῦ χαλινοῦ ἅρπυκες καλοῦνται. Tum pro κατά, ut iam monui in nota critica, finge participium, quale est χαλῶσα, a quo pendeat voc. ἁρπυκτήρια, positam esse, ita ut laxatis remissisque frenis ruere equites dicantur.

V. 1064 sq. πώλων ἄμβασις] Notanda haec locutio notans viros equis insidentes. Hinc factum, ut οἱ ponerent, de quo vide Matth. §. 302. Similiter dictum Hom. Il. 2, 623: δεῖσε δ' ὅγ' ἀμφίβασιν κρατερὴν Τρώων ἀγερώχων.

V. 1065 sq. τὰν Ἱππίαν — Ἀθάναν] Vide quae ad Argum. p. 22 sq. exposui.

V. 1070 sq. προμνᾶταί τί μοι γνώμα] Xen. Anab. VII, 3, 18. de tentata persuasione: τοιαῦτα προὐμνᾶτο. Wyttenb. ad Plut. de recta aud. p. 38. B. NEUIUS. De γνώμα confer v. 316: ἢ γνώμη πλανᾷ;

V. 1071 sq. τάχ' ἐνδώσειν — πάθη] Ἐνδώσειν significat

τελεῖ, τελεῖ Ζεύς τι κατ' ἄμαρ·
1075 μάντις εἰμ' ἐσθλῶν ἀγώνων· 1080
εἶθ' ἀελλαία ταχύῤῥωστος πελειὰς
αἰθερίας νεφέλας κύρσαιμι τῶνδ' ἀγώνων
ἐωρήσασα τοὐμὸν ὄμμα.

(ἀντιστροφὴ β.)

1080 ἰὼ Ζεῦ, πάνταρχε θεῶν, 1085

V. 1077. κύρσαιμι τῶνδ' ἀγώνων ex mea aliorumque coniectura restitui. Libri κύρσαιμ' αὐτῶν δ' ἀγώνων.

V. 1079. ἐωρήσασα: ex mea coni. scripsi. Libri ἐωρήσασα.

V. 1080. Intactam reliqui codd. scripturam, quamvis vitiosam esse, eo sensu, quo corporis animique dolores remittere dicuntur, i. e. sedari aut decrescere. Quam significationem, ut plerasque alias, communem habent ἀνιέναι et ἐνδιδόναι. Grammaticus apud Bekkerum p. 405: ἀνιέντα· ἐνδιδόντα, ἀνίησιν· ἐνδίδωσιν. Plura de ἐνδιδόναι Stephanus T. I. p. 996. aliique lexicographi. Hoc igitur dicit chorus: τάχα ἐνδώσει, ἢ ἀνήσει, ἢ παύσεται, τὰ πάθη τῶν παρθένων τῶν δεινὰ πάθουσῶν. ELMSL.

V. 1074. κατ' ἄμαρ] Recte hoc Reisigius explicat: καθ' ἡμέραν τὴν νῦν.

V. 1076 sq. εἶθ' ἀελλαία ταχύῤῥωστος etc.] I. e. εἶθε πελειὰς εἴην σὺν ἀελλαίᾳ τάχει ῥωσμένη καὶ etc. Similia sunt quae ad Philoct. 1426. commemoravi exempla. Adde huius fab. v. 150. δυσαίων μακραίων, 1009. ἀραχνοὺς ξυμμάχους.

V. 1077 sq. αἰθερίας νεφέλας — ὄμμα] Sensus horum versuum et antecedentis hic est: utinam celerivola columba sim et ex aetheria nube has pugnas, quas iam committi auguror, oculis meis assequi possim. De genitivo νεφέλας vide Matth. §. 354. ζ. Conferri potest Latinorum poetarum locutio prospicere et prospectare turribus aequor (Tibull. I, 7, 19.) et portis ire, quod dixit Virg. Aen. IV, 130. — Tum etsi κύρειν ἀγώνων per se non potuit dici is, qui spectator tantum pugnae est, tamen rectissime et aptissime haec ipsa sententia expressa est verbis κύρ. τῶνδ' ἀγ. ἐωρ. τοὐμὸν ὄμμα, id est κύρσαιμι τῶνδ' ἀγώνων τῷ ἐμῷ ὄμματι, ἐωρήσασα αὐτά, utinam has pugnas assequar oculis meis sublime latis. Ac sponte quidem apparet, quod oculum sublime ferre poeta dixit, id perquam poetice et apte dictum esse pro sublime ferri, ut oculis aliquid percipiatur, quod cerni ab eo tantum potest, qui in auras sublatus fuerit. Possis igitur ἐωρ. τοὐμὸν ὄμμα etiam sic explicare: τῷ ἐμῷ ὄμματι, ἐωρήσας ἐμέ. — In genere autem feminino participii ἐωρήσασα, pro quo masculinum restituendum putavit Reisigius, ut id ad chorum referretur, nullam offensionem esse satis docuit Doederlinus ad h. l. p. 489 sqq. Postremo de forma ἐωρήσασα pro αἰωρήσασα posita confer O. R. 1240. et adnotationem.

V. 1080 sq. πάνταρχε — παντόπτα] Coniuncta eadem

παντόπτα, πόροις
γᾶς τᾶςδε δαμούχοις
σθένει πινικείῳ τὸν εὔαγρον τελεῶσαι λόχον,
1085 σεμνά τε παῖς Παλλὰς Ἀθάνα. 1090
καὶ τὸν ἀγρευτὰν Ἀπόλλω,
καὶ κασιγνήταν πυκνοστίκτων ὀπαδὸν
ὠκυπόδων ἐλάφων στέργω διπλᾶς ἀρωγὰς
1090 μολεῖν γᾷ τᾷδε καὶ πολίταις. 1095

sam, ut ex metro apparet. Sed difficile divinatu, quid scripserit poeta. Hermannus nunc edidit: ὦ Ζεῦ θεῶν παντᾳχέτα.

V. 1084. Nomen σθένει, in codd. ante τὸν εὔαγρον positum, cum Hermanno post δαμούχοις posui.

vocabula Aristoph. Av. 1058 sq.: ἤδη μοι τῷ παντόπτᾳ καὶ παντάρχᾳ θνητοὶ πάντες θύσουσ' εὐκταίαις εὐχαῖς.

V. 1082. γᾶς τᾶςδε δαμούχοις] Sic infra v. 1348. τῆςδε δημοῦχος χθονός. De plurali vide ad v. 290 sq.

V. 1084. σθένει πινικείῳ] Similiter dictum atque Trach. 186. σὺν κράτει νικηφόρῳ. De forma poetica ἐπινίκειος, pro qua vulgo ἐπινίκιος dicitur, confer Ant. 814. ἐπινύμφειος.

Ibid. τὸν εὔαγρον τελεῶσαι λόχον] Nomine λόχος hic non locus, in quo quis collocatus est insidiandi causa, sed actio insidiandi, i. e. hoc loco impetus, quem Theseus factorus erat, in manum Creontis, quae in insidiis collocata putabatur, significatur. Itaque τὸν εὔ. τελ. λόχον significat: perficere impetum sive expeditionem ita, ut felix sit in capiendo, i. e. ut capiatur is, in quem fiat impetus. Nam per prolepsin adiectum est τὸν εὔαγρον, de qua vide Matth. §. 446. not. 2.

V. 1086. τὸν ἀγρευτὰν] Apollinem ἀγρευτὴν sive ἀγραῖον ab interfecto Pythone appellatum esse tradunt. Pausanias I, 41, 5: Ἀλκάθου μὲν οὖν καὶ τοῦ λέοντος, εἴτε ἐν τῷ Κιθαιρῶνι αὐτὸν εἴτε καὶ ἑτέρωθι ἀποκτείνας ναὸν ἀγροτέρας Ἀρτέμιδος καὶ Ἀπόλλωνος ἐποίησεν ἀγραίου (Megaris), ἐς τοσόνδε ἔστω μνήμη. BOTH.

V. 1087 sq. πυκνοστίκτων — ἐλάφων] De sollemni cervorum epitheto στικτὸς vide quae ad Philoct. 183. adnotata sunt. Quod autem πυκνόστικται dicti hic cervi sunt, fortasse eodem modo explicandum, quo v. 17. πυκνόπτερος dictum vidimus.

Ibid. ὀπαδὸν ἐλάφων] I. e. ἀγροτέραν seu ἀγραίαν. Cf. Paus. I, 41. Schol. ad Aristoph. Eqn. 657. Eustath. ad Iliad. p. 361. (p. 273.). Bekk. Anecd. T. I. p. 334. Heindorf. ad Plat. Phaedr. p. 144. DOED. Adde Soph. Trach. 214. Ἄρτεμιν — ἐλαφηβόλον.

V. 1089. στέργω] Rogo, oro, amanter precor. Sic Latini verbo amo utuntur. Plautus Men. II, 3, 71: Sed scin quid te amabo ut facias. III, 3, 1: Menaechme, amare te ait multum Erotium, ut hoc nunc una opera ad aurificem deferas. BR. Vide etiam ad O. R. 11. Ceterum recte Hermannus: διπλᾶς ἀρωγὰς nemo non videt de Apolline et Diana dici. Ineptissime Schol.: τουτέστι τῇ διπλῇ ἀρωγῇ· ὃ λέγεις τῇ πόλει καὶ τοῖς πολίταις.

Ὦ ξεῖν' ἀλῆτα, τῷ σκοπῷ μὲν οὐκ ἀρεῖς,
ὡς ψευδόμαντις. τὰς κόρας γὰρ εἰςορῶ
τάσδ' ἄσσον αὖθις ὧδε προςπολουμένας.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ποῦ, ποῦ; τί φῄς; πῶς εἶπας;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ὦ πάτερ, πάτερ,
1095 τίς ἂν θεῶν σοι τόνδ' ἄριστον ἄνδρ' ἰδεῖν 1100
δοίη, τὸν ἡμᾶς δεῦρο προςπέμψαντά σοι;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ τέκνον, ἦ πάρεστον;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

οἵδε γὰρ χέρες
Θησέως ἔσωσαν φιλτάτων τ' ὀπαόνων.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

προςέλθετ', ὦ παῖ, πατρί, καὶ τὸ μηδαμὰ
1100 ἐλπισθὲν ἥξειν σῶμα βαστάσαι δότε. 1105

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

αἰτεῖς ἃ τεύξει· σὺν πόθῳ γὰρ ἡ χάρις.

V. 1091. τῷ σκοπῷ] I. e. τῷ σκοποῦντι, ἐμοί. Vide ad v. 35. Tum ad ψευδόμαντις intelligendum εἰμί, dicitque hoc Chorus respiciens suą ipsius verba, v. 1075. dicta: μάντις εἰμ' ἐσθλῶν ἀγώνων.

V. 1093. προςπολουμένας] Recte hoc Matthiaeus interpretatus videtur προςπόλοις φυλασσομένας, coll. Ai. 539., quae sub famulorum praesidio huc veniunt. Schaeferus προςπολεῖσθαι simpliciter accedere significare putat. Cf. v. 679.

V. 1095 sq. τίς ἂν θεῶν σοι — δοίη] Utinam aliquis deorum tibi conspiciendum duit optimum hunc virum! Vide Matth. §. 514, 2. c.

V. 1097. ὦ τέκνον, ἦ πάρεστον;] Sic v. 1099. 1107. Vide Matth. §. 511, 2. et ad Philoct. 367.

V. 1100. βαστάσαι] Contrectare. Vide quae ad Philoct. 648 sq. adnotavimus.

V. 1101. σὺν πόθῳ γὰρ ἡ χάρις] I. e. σὺν πόθῳ γὰρ ταῦτά σοι χαρίζομαι, sive πόθῳ γὰρ ταῦτά σοι χαρίζεσθαι.

V. 1103. τῷ τεκόντι πᾶν φίλον] Recte admonet Reisigius modeste Antigonam conjugii calamitatem tangere, quum respondeat: parenti quidvis carum. HERM.

V. 1104. ὦ σκῆπτρα φωτός] Brunckius φωτός —, quasi inceptam patris orationem interpellet filia. Malo φωτός eodem sensu accipere, quo τοῦδε

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ποῦ δῆτα, ποῦ ἔστον;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

αὐδῶ μοῦ πελάζομεν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ φίλτατ' ἔρνη.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

τῷ γεννήσαντι πᾶν φίλον.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ σκῆπτρα φωτός.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

δυσμόρου γε δύσμορα.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

1105 ἔχω τὰ φίλτατ' οὐδ' ἔτ' ἂν πανάθλιος 1110
θανὼν ἂν εἴην, σφῶν παρεστώσαιν ἐμοί.
ἐρείσατ', ὦ παῖ, πλευρὸν ἀμφιδέξιον,
ἐμφύντε τῷ φύσαντι, κἀναπαύσατόν
τοῦ πρόσθ' ἐρήμου τοῦδε δυστήνου πλάνου.
1110 καί μοι τὰ πραχθέν' εἴπαθ' ὡς βράχιστ', ἐπεὶ 1115
ταῖς τηλικαῖσδε σμικρὸς ἐξαρπεῖ λόγος.

τάνδρὸς v. 649. ELMSL. De voc. σκῆπτρα vide v. 848.

V. 1105. ἔχω τὰ φίλτατ'] Liberos ita laudabant vel patentes, propinques, ac necessarios; et poetae quidem frequenter, raro prosae orationis scriptores. Cf. Valken. ad Eur. Phoen. 437. et ad Hippol. p. 208. REIS.

V. 1107 sq. ἐρείσατ' — φύσαντι] I. e. fulcite, o Filiae, utrumque latus meum, sive, ut Brunckius reddit, applicamini mihi utrumque ad latus, inhaerentes patri. De ἀμφιδέξιον vide ad O. R. 1219., de ἐμφύντε vide Matth. §. 436. Ceterum recte Reisigius: Notanda paronomasia ἐμφύντε τῷ φύσαντι. Translaticium vero Homericum: ἐν δ' ἄρα οἱ φῦ χειρί.

V. 1108 sq. κἀναπαύσατον — πλάνου] Activum pro passivo. Sic παῦε μάχης Hesiod. Asp. 449., παῦε τοῦ λόγου Aristoph. Ran. 588. Cf. ad O. R. 153. MUSGR. Adsentitur Doederlinus, quod πλάνος non Oedipi deserti, sed virginum raptarum esse debeat. Contra Reisigius activa vi dictum esse ἀναπαύσατον contendit, eamque interpretationem propterea necessariam ait, quod pridem virgines restitutae vagari desissent. Heathius interpretatus est: et mihi requiem conciliate ab hac solivaga, quae prius mihi obtigit, misera erratione.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ὅδ' ἔσθ' ὁ σώσας· ταῦδε χρὴ κλύειν, πάτερ,
καὶ σοί τε τοὔργον τοῦτ' ἐμοί τ' ἔσται βραχύ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ ξεῖνε, μὴ θαύμαζε, πρὸς τὸ λιπαρὲς
1115 τέκν' εἰ φανέντ' ἄελπτα μηκύνω λόγον. 1120
ἐπίσταμαι γὰρ τήνδε τὴν ἐς τάσδε μοι
τέρψιν παρ' ἄλλου μηδενὸς πεφασμένην.
σὺ γάρ νιν ἐξέσωσας, οὐκ ἄλλος βροτῶν.
καὶ σοὶ θεοὶ πόροιεν, ὡς ἐγὼ θέλω,
1120 αὐτῷ τε καὶ γῇ τῇδ' ἐπεὶ τό γ' εὐσεβὲς 1125
μόνοις παρ' ὑμῖν εὗρον ἀνθρώπων ἐγὼ
καὶ τοὐπιεικὲς καὶ τὸ μὴ ψευδοστομεῖν.

V. 1113. καὶ σοί τε τοὔργον τοῦτ' ἐμοί τ' ἔσται βραχύ ex coni. Hermanni scripsi. Veteres libri καὶ σοί τε τοὔργον τοὐμὸν ἔσται βραχύ.

V. 1116. τήνδε τὴν ex coni. Musgravii scripsi. Libri τήνδε σήν.

V. 1114 sq. μὴ θαύμαζε — λόγον] Sensum recte reddidit Stephanus ita: ne mirere me tamdiu immorari his filiarum compellationibus et amplexationibus, utpote quas praeter spem receperim. Πρὸς τὸ λιπαρὲς dictum ut πρὸς βίαν et similia, de quibus vide Matth. §. 591. ε, p. 1391. Alii tamen iungunt haec verba cum θαύμαζε, in quibus est Matth. §. 591. β. — Accusativus τέκνα φανέντ' ἄελπτα (i. e. ἀέλπτως) aptus est ex notione, qua λόγον μηκύνειν dictum, μακρὰν λέγειν sive μακρηγορεῖν. Cf. notam nostram ad El. 543 sq. et Matth. §. 421. not. 4. Dicitur enim λέγειν τινά sic, ut significet dicere de aliquo; cf. Matth. §. 416. b. β.

V. 1116. τήνδε τὴν ἐς τάσδε τέρψιν] Hanc de his voluptatem. Vide Matth. §. 578. c.

V. 1119. ὡς ἐγὼ θέλω] Saepius utuntur Graeci scriptores, imprimis poetae, particula ὡς, ubi ὅσα, ἃ aut simile quid expectes; quod non attendentes viri docti passim indulserunt coniecturis vanissimis. Vide Mitscherlich. ad Hom. hymn. in Cer. 137. 295. et 416. et Hermann. ad eiusd. hymni 172. SCHAEF. Cf. Matth. §. 485.

V. 1120. τό γ' εὐσεβὲς] I. e. τὴν εὐσέβειαν. Vide ad Philoct. v. 83.

V. 1123. εἰδὼς δ' — τάδε] Non recte Brunckius haec sic interpretatus est: haec autem expertus hisce sermonibus gratum testor animum. Neque enim ἀμύνειν significare potest gratum animum testari.

V. 1126. ἥ θέμις] Photius: ἥ θέμις· ὡς νόμος, ὡς πρόσηκον. ELMSL. Recepimus ἥ θέμις pro εἰ θέμις. Quae enim sequitur particula καίτοι, ea vehementior iusto foret, si Oedi-

εἰδὼς δ' ἀμύνω τοῖςδε τοῖς λόγοις τάδε.
ἔχω γὰρ ἄχω διὰ σὲ κοὐκ ἄλλον βροτῶν.
1125 καί μοι χέρ', ὦναξ, δεξιὰν ὄρεξον, ὡς 1130
ψαύσω, φιλήσω τ', ἢ θέμις, τὸ σὸν κάρα.
καίτοι τί φωνῶ; πῶς σ' ἂν ἄθλιος γεγὼς
θιγεῖν θελήσαιμ' ἀνδρός, ᾧ τίς οὐκ ἔνι
κηλὶς κακῶν ξύνοικος; οὐκ ἔγωγέ σε,
1130 οὐδ' οὖν ἐάσω. τοῖς γὰρ ἐμπείροις βροτῶν 1135
μόνοις οἷόν τε συνταλαιπωρεῖν τάδε.
σὺ δ' αὐτόθεν μοι χαῖρε, καὶ τὰ λοιπά μου
μέλου δικαίως, ὥςπερ ἐς τόδ' ἡμέρας.

ΘΗΣΕΥΣ.

οὐδ' εἴ τι μῆκος τῶν λόγων ἔθου πλέον,

V. 1126. Vulgo εἰ θέμις. Sed La. ἢ θέμις, Par. B. T. F. Vat. Farn. ἢ.

V. 1127. πῶς σ' ἂν ex Hermanni coni. scripsi. Libri πῶς δ' ἄν.

V. 1134. οὐδ' ipse scripsi. Libri οὔτ'.

pus iam prius haesitavisset (εἰ θέμις), liceretne sibi Theseum amplexu tenere. Sic potius statuas: Oedipum modo pristinae regiaeque fortunae recordatione eo abreptum fuisse, ut suam sortem aequare Thesei dignitati vellet regemque mendicus osculari cuperet, tum vero, quum praesentis miseriae et squaloris, piaculi quoque conscientia redisset, quasi perhorruisse, quod tam familiariter rege uti ausus esset. De ἢ sic usurpato vide Trach. 550. 676. El. 338. DOED.

V. 1127. ἄθλιος γεγὼς] Per euphemismum pro impurus, piaculo inquinatus. Similis Herculi cura, ne Theseum contaminaret, apud Eurip. Herc. fur. 1231 sqq. MUSGR. Explicat ipse poeta nomen ἄθλιος verbis seqq. ᾧ τίς — ξύνοικος. Est autem ἄθλ. γεγὼς qui sim impurus.

V. 1128 sq. ᾧ — ξύνοικος] Se ipsum dicit Oedipus; estque τίς οὐκ ἔνι κηλὶς κακῶν dictum pro nulla non inest macula scelerum. De κηλὶς κακῶν vide ad O. R. 806., de ξύνοικος vide ad huius fab. v. 511. et O. R. 1178 sq.

V. 1129 sq. οὐκ ἔγωγέ σε — ἐάσω] Recte Hermannus: plene dicta sententia haec est: οὐκ ἔγωγέ σε θελήσαιμ' ἂν θιγεῖν ἐμοῦ, οὐδ' οὖν ἐάσω, εἰ αὐτὸς βούλοιο θιγεῖν.

V. 1131. συνταλαιπωρεῖν τάδε] I. e. τάςδε ταλαιπωρίας συνταλαιπωρεῖν. Vide quae ad O. R. 259 sq. adnotavi.

V. 1132. αὐτόθεν] Recte Reisigius: ab isto loco, ubi tu stas.

V. 1132 sq. τὰ λοιπά μου μέλου] Duplicem structuram et ἐμοὶ μέλεται τοῦδε et ἐγὼ μέλομαι τοῦδε, ut ἐπιμέλομαι vel ἐπιμελοῦμαι, exemplis illustrat Valck. ad Eur. Phoen. 764. REIS.

V. 1134. εἴ τι μῆκος —

1135 τέκνοισι τερφθεὶς τοῖσδε, θαυμάσας ἔχω, 1140
οὐδ' εἰ πρὸ τοῦμοῦ προὔλαβες τὰ τῶνδ' ἔπη·
βάρος γὰρ ἡμᾶς οὐδὲν ἐκ τούτων ἔχει.
οὐ γὰρ λόγοισι τὸν βίον σπουδάζομεν
λαμπρὸν ποιεῖσθαι μᾶλλον ἢ τοῖς δρωμένοις.
1140 δείκνυμι δ'· ὧν γὰρ ὤμοσ' οὐκ ἐψευσάμην 1145
οὐδέν σε, πρέσβυ. τάσδε γὰρ πάρειμ' ἄγων
ζώσας, ἀκραιφνεῖς τῶν κατηπειλημένων.
χὤπως μὲν ἀγὼν ἠρέθη, τί δεῖ μάτην
κομπεῖν, ἃ γ' εἴσει κἀυτὸς ἐκ ταύταιν ξυνών;
1145 λόγος δ' ὃς ἐμπέπτωκεν ἀρτίως ἐμοὶ 1150
στείχοντι δεῦρο, συμβαλοῦ γνώμην· ἐπεὶ
σμικρὸς μὲν εἰπεῖν, ἄξιος δὲ θαυμάσαι.
πρᾶγος δ' ἀτίζειν οὐδὲν ἄνθρωπον χρεών.

V. 1145. Brunckius λόγον δ', ὃς etc.

πλέον] De locutione μῆκος τίθεσθαι τῶν λόγων, quae idem significat atque μηκύνειν τοὺς λόγους, vide ad v. 462. De εἰ cf. Matth. §. 617.

V. 1135. Schol.: θαυμάσας ἔχω· ἀντὶ τοῦ ἐθαύμασα, Ἀττικῶς. Vide ad v. 814.

V. 1136. πρὸ τοῦμοῦ] Id est πρὸ τοῦ ἐμοῦ ἔπους.

V. 1140. δείκνυμι δ'] Vide quae ad v. 144. adnotavi. De ἐψευσάμην οὐδέν σε cf. Matth. §. 421. n. 2. a. Ceterum recte Reisigius: sua sponte Theseus promissis suis vim iurisiurandi vel sine ulla formula inesse voluit v. 650.

V. 1142. ἀκραιφνεῖς τῶν κατηπειλημένων] Reisigius: a periculis intentatis incolumes. De genitivo vide Matth. §. 344. Rost. §. 108. not. 19.

V. 1143. ἀγὼν ἠρέθη] Dictum hoc ut μεγάλα πρήγματα μεγάλοισι κινδύνοισι ἐθέλει καταιρέεσθαι, ad felicem eventum perduci, Herodot. VII, 50, 2, ἀγῶνας τοὺς μεγίστους συγκαταιρέει IX, 35. Hinc idem fere est quod νικᾶν ἀγῶνα. MATTHIAE. Cf. Plutarch. Cimon. c. 13: Κίμων δ', ὥσπερ ἀθλητὴς δεινός, ἡμέρᾳ μιᾷ δύο καθηρηκὼς ἀγωνίσματα etc.

V. 1144. ἃ γ' εἴσει] Consulto Sophocles h. l. omittere videtur occasionem inserendae episodi epicae, quod ornandi genus quum alii tragici, tum ipse alias non magnopere aspernari consuevere. Ex puellis enim primum exegerat Oedipus pugnae narrationem. Harum responso reiectus ad Theseum, a Theseo rursum ad filias reiicitur. Nec ulla amplius fit huius rei mentio. DOED. De addito participio ξυνών vide ad Ai. 259.

V. 1145 sq. λόγος δ' ὃς — γνώμην] Sensus videtur esse: qui mihi rumor huc venienti modo allatus est [sive

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

τί δ' ἔστι, τέκνον Αἰγέως; δίδασκέ με,
1150 ὡς μὴ εἰδότ' αὐτὸν μηδὲν ὧν σὺ πυνθάνει. 1155

ΘΗΣΕΥΣ.

φασίν τιν' ἡμῖν ἄνδρα, σοὶ μὲν ἔμπολιν
οὐκ ὄντα, συγγενῆ δέ, προςπεσόντα πως
βωμῷ καθῆσθαι τῷ Ποσειδῶνος, παρ' ᾧ
θύων ἔκυρον, ἡνίκ' ὡρμώμην ἐγώ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

1155 ποδαπόν; τί προςχρήζοντα τῷ θακήματι; 1160

ΘΗΣΕΥΣ.

οὐκ οἶδα πλὴν ἕν. σοῦ γάρ, ὡς λέγουσί μοι,
βραχύν τιν' αἰτεῖ μῦθον οὐκ ὄγκου πλέων.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ποῖόν τιν'; οὐ γὰρ ἥδ' ἕδρα σμικροῦ λόγου.

quae mihi res huc venienti modo nuntiata est, de ea], de eo tuam tecum reputa sententiam, i.e. vide, quid tibi statuendum sit. HERM. De nominativo λόγος vide Pors. ad Eur. Or. v. 1645.

V. 1147. σμικρὸς μὲν εἰπεῖν] Similiter O. R. 1210: ὁ μὲν τάχιστος τῶν λόγων εἰπεῖν τε καὶ μαθεῖν. De infinitivo activi θαυμάσαι vide ad v. 37.

V. 1148. πρᾶγος δ' ἀτίζειν etc.] Scholiasta: ἄνθρωπον δέ, φησίν, ὄντα οὐδὲν πρᾶγμα κακίζειν δεῖ.

V. 1151 sqq. Schol.: καθ' ὑπόθεσιν ἱκετεύει ὁ Πολυνείκης πρὸς αὐτοὺς παραγενέσθαι καὶ τὸν Οἰδίποδα κατά τι λόγιον ἐμπεσόν, ὅτι πρὸς οὓς ἂν γένοιτο ὁ Οἰδίπους, κρατήσουσι τῆς βασιλείας· τοῦτο οὖν ἀγγέλλει ὁ Θησεύς.

V. 1151. σοὶ μὲν ἔμπολιν οὐκ ὄντα] Non civem quidem tuum, sed Argivum propter ductam Argivi regis filiam. Cf. v. 1162. BOTH. Tum πῶς recte interpretatur Reisigius: nescio qua de causa, coll. Trach. 695. ῥίψασά πως.

V. 1152. προςπεσόντα] De usu huius verbi ad Ai. 1154. diximus.

V. 1154. Schol.: ἔκυρον· ἀντὶ τοῦ ἐκύρουν, ταὐτὸν τῷ ἐτύγχανον. Cf. Matth. §. 241.

Ibid. ἡνίκ' ὡρμώμην ἐγώ] Ἡνίκα non ad proxima verba παρ' ᾧ θύων ἔκυρον, sed ad superiora προςπεσόντα καθῆσθαι spectat. Verba igitur ἡνίκ' ὡρμώμην ἐγώ interpretor dum aberam ego. ELMSL.

V. 1157. οὐκ ὄγκου πλέων] Ex abundantia quadam adiecta, de qua vide Matth. §. 636.

V. 1158. οὐ γὰρ ἥδ' ἕδρα σμ. λόγου] Herodot. I, 120: λόγου οὐδενὸς γινόμεθα πρὸς Περσέων. Idem III, 4. ἐόντα λόγου οὐ σμικροῦ. Vide et c. 139. MUSGR. Quod in ara consedit, minime rem parvi momenti videtur indicare. IACOBS. Est autem ἥδε ἕδρα arae illius occupatio, sessio. Cf. O. R. 13. Ai. 822.

ΘΗΣΕΥΣ.

σοί φασιν αὐτὸν ἐς λόγους ἔλθεῖν μολόντ'
1160 αἰτεῖν, ἀπελθεῖν τ' ἀσφαλῶς τῆς δεῦρ' ὁδοῦ. 1165

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

τίς δῆτ' ἂν εἴη τήνδ' ὁ προςθακῶν ἕδραν;

ΘΗΣΕΥΣ.

ὅρα κατ' Ἄργος εἴ τις ὑμιν ἐγγενὴς
ἔσθ', ὅςτις ἂν σου τοῦτο προςχρήζοι τυχεῖν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ φίλτατε, σχὲς οὑπερ εἶ.

ΘΗΣΕΥΣ.

τί δ' ἔστι σοι;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

1165 μή μου δεηθῇς. 1170

ΘΗΣΕΥΣ.

πράγματος ποίου; λέγε.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἔξοιδ' ἀκούων τῶνδ', ὃς ἐσθ' ὁ προστάτης.

V. 1159 sq. Schol.: τὸ ἐξῆς· φασὶν αὐτὸν μολόντ' αἰτεῖν εἰς λόγους σοι ἐλθεῖν. Frequens autem locutio εἰς λόγους ἐλθεῖν τινι, idem significans atque διαλέγεσθαί τινι. De addito μολόντα vide Matth. §. 557. not. 1., de exitu huius versus Hermanni Elem. doctr. metr. p. 36.

V. 1160. ἀσφαλῶς τῆς δεῦρ' ὁδοῦ] Genitivi ex σφάλλεσθαι apti exempla attulit Matth. §. 338., qui tamen quam rationem huius structurae explicandae iniit, eam minime probo. Quid autem sit ἀσφαλῶς τῆς δεῦρ' ὁδοῦ, ipse explicat Polynices v. 1283: διδοὺς ἐμοὶ λέξαι τ' ἀκοῦσαί τ' ἀσφαλεῖ ξὺν ἐξόδῳ. De verbis ἡ δεῦρ' ὁδός confer v. 663. τὸ δεῦρο πέλαγος. Xenoph. Cyr. V, 1, 22. τῆς πρὸς ἐμὲ ὁδοῦ. ibid. §. 25. τῆς δεῦρο στρατείας.

V. 1161. τήνδ' ὁ προςθακῶν ἕδραν] Confert apte Reisigius Eur. Herc. fur. 1205. Herm.: θάσσοντα δυστήνους ἕδρας. Heraclid. 55: καθῆσθαι τήνδ' ἕδραν καλὴν δοκεῖς; Aesch. Prom. 389: θακοῦνθ' παγκρατεῖς ἕδρας. Soph. O. R. 2: τίνας ποθ' ἕδρας τάςδε μοι θοάζετε; ad quem locum vide quae adnotavimus.

V. 1164. σχὲς οὑπερ εἶ] Ne ultra progredere oratione. De σχὲς comparat Elmsleius Eur. Hec. 962: σὺ δ' εἴ τι μέμφει τῆς ἐμῆς ἀπουσίας, σχές. Hipp. 1354: σχές, ἀπειρηκὸς σῶμ' ἀναπαύσω. Iph. A. 1467: σχές, μή με προλίπῃς.

V. 1166. ἀκούων τῶνδ'] Brunckius ἀκούων τῶνδε vertit his auditis. Id ταῦτα dici debuisset. Recte Reisigius τῶνδε de filiabus Oedipi dictum vidit, respicique ea, quae Ismene v. 377 sqq. narravit, quorum recordari Oedipum, viri Argivi mentione facta. HERM. De ὅς

ΘΗΣΕΥΣ.

καὶ τίς ποτ' ἐστίν, ὅν γ' ἐγὼ ψέξαιμί τι;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

παῖς οὐμός, ὦναξ, στυγνός, οὐ λόγων ἐγὼ
ἄλγιστ' ἂν ἀνδρῶν ἐξανασχοίμην κλύων.

ΘΗΣΕΥΣ.

1170 τί δ'; οὐκ ἀκούειν ἔστι, καὶ μὴ δρᾶν, ἃ μὴ 1175
χρήζεις; τί σοι τοῦτ' ἐστὶ λυπηρὸν κλύειν;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἔχθιστον, ὦναξ, φθέγμα τοῦθ' ἥκει πατρί·
καὶ μή μ' ἀνάγκῃ προσβάλῃς τάδ' εἰκαθεῖν.

ΘΗΣΕΥΣ.

ἀλλ' εἰ τὸ θάκημ' ἐξαναγκάζει, σκόπει,
1175 μή σοι πρόνοι' ἡ τοῦ θεοῦ φυλακτέα. 1180

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

πάτερ, πιθοῦ μοι, κεἰ νέα παραινέσω.
τὸν ἄνδρ' ἔασον τόνδε τῇ θ' αὐτοῦ φρενὶ
χάριν παρασχεῖν, τῷ θεῷ θ' ἃ βούλεται·

V. 1167. Brunckius ὃν ἂν ἐγώ.

pro τίς usurpato vide Matth. §. 485. De προστάτης Schaeferus: Schneidero, inquit, sic scriptum videtur pro προσστάτης. Id non improbabile videatur, si cogites προστρόπαιος. Neque tamen verum est; nam deducitur a προστῆναι. Electr. 1378: λιπαρεῖ προὔστην χερί. Idem vocabulum usurpatum infra v. 1278.

V. 1167. ὅν γ' ἐγὼ ψέξαιμί τι] Omissae ἂν particulae exempla similia collegit Matth. §. 515. not. §. 528. not. Conf. Rost. §. 120. not. 1.

V. 1171. τί σοι τοῦτ' — κλύειν;] I. e. quid tibi hoc molestum est audire? Sic supra v. 639 sq.: εἰ δ' ἐμοῦ στείχειν μέτα τόδ' ἡδύ.

V. 1173. μή μ' ἀνάγκῃ προσβάλῃς] Proprie: ne me obiicias necessitati, i. e. ne mihi necessitatem imponas. Tum Scholiasta: εἰκάθειν· παραγώγως ἀντὶ τοῦ εἴκειν. Iunctum autem εἰκαθεῖν cum accusativo τάδε, quod idem hic significat atque πείθεσθαι. Conf. Ai. 1215.

V. 1175. μή σοι — φυλακτέα] Hoc monet Theseus, videat ille, ne parum reverentem se erga deum praebeat, si audire eum, qui ad aram confugerit, detrectet. HERM.

V. 1177 sq. τὸν ἄνδρ' — βούλεται] Reisigius haec verba cum Bothio de Theseo dicta putat. At nihil in his est, quod in hunc quadret, sed unice illa Polynici conveniunt. Is enim et animo suo quod gratum sit facit, si patrem convenire licet, et deo quod vult acceptum fert, si fructum supplicationis suae consequitur. Omnino autem primarium argumentum a consilio et conditione Polynicis repetere Antigonam decet. HERM.

καὶ νῦν ὕπεικε τὸν κασίγνητον μολεῖν.
1180 σὺ γὰρ σε, θάρσει, πρὸς βίαν παρασπάσει 1185
γνώμης, ἃ μή σοι ξυμφέροντα λέξεται.
λόγων δ' ἀκοῦσαι τίς βλάβη; τά τοι κακῶς
εὐρημένα ἔργα τῷ λόγῳ μηνύεται.
ἔφυσας αὐτόν· ὥστε μηδὲ δρῶντά σε
1185 τὰ τῶν κακίστων δυσσεβέστατ', ὦ πάτερ, 1190
θέμις σέ γ' εἶναι κεῖνον ἀνιδρᾶν κακῶς.
ἀλλ' ἔα νιν. εἰσὶ κἀτέροις γοναὶ κακαὶ
καὶ θυμὸς ὀξύς, ἀλλὰ νουθετούμενοι
φίλοις ἐπῳδαῖς ἐξεπάδονται φύσιν.
1190 σὺ δ' εἰς ἐκεῖνα, μὴ τὰ νῦν, ἀποσκόπει, 1195
πατρῷα καὶ μητρῷα πήμαθ' ἅπαθες·
κἂν κεῖνα λεύσσῃς, οἶδ' ἐγώ, γνώσει κακοῦ

V. 1183. κακῶς ex coni. Hermanni scripsi. Libri καλῶς.
V. 1184. μηδὲ cum Brunckio scripsi. Libri μήτε. Hermannus μή γε.
V. 1185. τὰ τῶν κακίστων δυσσεβέστατ', ὦ πάτερ ex Dawesii coniectura scripsi. Libri τὰ τῶν κακίστων δυσσεβεστάτων, πάτερ.
V. 1187. ἀλλ' ἔα νιν ex mea coni. posui. Libri ἀλλ' αὐ-

V. 1179. καὶ νῦν ὕπεικε etc.] De infinitivo confert Reisigius Ai. 804: σπεύσαθ' οἱ μὲν Τεῦκρον — μολεῖν. Vide Matth. §. 532. d. §. 535. c. not. 1.

V. 1180 sq. Schol.: τὸ ἑξῆς· οὐ γὰρ ἃ μή σοι συμφέροντα λέξεται, πρὸς βίαν σε παρασπάσει γνώμης, θάρσει. Recte Hermannus λέξεται passivum esse monuit, adlegato Pors. ad Hec. 297. Adde Pflugk. ad Hec. 906.

V. 1186. θέμις σέ γ' εἶναι etc.] Indeclinabile θέμις esse in formula θέμις ἐστὶ primus intellexit Buttmannus gr. ampl. T. I. p. 232., cui assentitur Matth. §. 92, 3., Hermannus ad hunc locum et omnes fere interpretes huius fabulae recentiores. Exemplis a Buttmanno adlatis Elmsl. addidit Aesch. Suppl. 340: πότερα κατ' ἔχθραν, ἢ τὸ μὴ θέμις λέγεις;

V. 1189. Schol.: ἐξεπάδονται· κατακραύνονται. De accusativo φύσιν vide Matth. §. 490.

V. 1193. τελευτὴν ὡς κακὴ προσγ.] Vide Matth. §. 296.

V. 1194. ἔχεις — τἀνθυμήματα] Id est: non enim levia sunt quae habes huius rei argumenta. Sic ἐνθύμημα hac ipsa fabula usurpatum supra v. 288.

V. 1195. τῶν σῶν ἀδέρκτων etc.] Per prolepsin adiectum nomen ἀδέρκτων, de qua vide ad v. 1083.

V. 1196 sq. λιπαρεῖν γὰρ οὐ καλὸν etc.] Innuit hac orationis conclusione Theseum maxime, quem pro beneficio, quo Oedipum et recipiendo Athenis et eripiendis ex Thebanorum potestate filiabus affecerit, hanc mutuam accipere gratiam conveniat, ut ne frustra pro Polynice intercesserit. HERM.

θυμοῦ τελευτὴν ὡς κακὴ προσγίγνεται.
ἔχεις γὰρ οὐχὶ βαιὰ τἀνθυμήματα,
1195 τῶν σῶν ἀδέρκτων ὀμμάτων τητώμενος. 1200
ἀλλ' ἡμὶν εἶκε. λιπαρεῖν γὰρ οὐ καλὸν
δίκαια προσχρήζουσιν, οὐδ' αὐτὸν μὲν εὖ
πάσχειν, παθόντα δ' οὐκ ἐπίστασθαι τίνειν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

τέκνον, βαρεῖαν ἡδονὴν νικᾶτέ με
1200 λέγοντες· ἔστω δ' οὖν ὅπως ὑμῖν φίλον. 1205
μόνον, ξέν', εἴπερ κεῖνος ὧδ' ἐλεύσεται,
μηδεὶς κρατείτω τῆς ἐμῆς ψυχῆς ποτε.

ΘΗΣΕΥΣ.

ἅπαξ τὰ τοιαῦτ', οὐχὶ δὶς χρήζω κλύειν,

τόν. Sed potest etiam poeta ἀλλ' ἔασον scripsisse, coll. Aristoph. Ran. 1267. (1254. ed. Dind.) variisque lectionibus.

V. 1190. Non mutatione, id quod olim feci cum Hermanno, sed interpunctione adiuvandum hunc locum esse vidit I. A. I. Ahrens coll. v. 78. Scripseram autem olim ex Hermanni coniectura: σὺ δ' εἰς ἐκεῖνά μοι τὰ νῦν ἀποσκόπει etc.

V. 1198. Schol.: τίνειν· ἀντὶ τοῦ ἀμείβεσθαι. Vide v. 225.

V. 1199 sq. βαρεῖαν — λέγοντες] De ἡδονὴν νικᾶτε vide Heindorf. ad Plat. Gorg. 24. Passov. v. νικάω. Doederlinus ἡδοκὴν λέγοντες coniungit. NEUIUS.

V. 1202. μηδεὶς — ποτε] Brunckius: ne quis vitam meam in sua potestate habeat. Rectius Vitus Winshemius sensum expressit: ne quis me invitum cogat. Reisigius vero, quod nihil verendum sit Oedipo ab eo, qui supplex ad aram consederit, deprecari eum putat, ne quis animo suo moderari velit. Quod addit, aliter κρατῇ, non κρατείτω dici debuisse, nullius momenti est. Interpretes autem in errorem illectos putat extremis Thesei verbis v. 1004 sq., ipsorum arbitratu curiosius ad Oedipi orationem adstrictis. At hoc ille mihi argumentum videtur magna levitate declinasse magis quam refutasse. Etenim plane absurdus esset Theseus, si Oedipo irae suae modum poni vetante, quasi ille auxilium suum implorasset, graviter asseveraret salvum fore, siquidem ipse salvus esset. Recte ergo Vitus. Metuebat enim Oedipus, ne Polynices quoque id ageret, ut eum ab hoc loco abduceret. Id et Thesei verba v. 1170 sq. et Antigonae v. 1180. arguunt, Polynicesque ipse v. 1337. comprobat. HERM.

V. 1203. ἅπαξ — κλύειν] Spectant haec ad ea, quae in prima cum Theseo congressione dixerat Oedipus, recipi se Athenis, tutumque ab iis, qui se repetitum venturi essent, praestari orans. HERM. De sententia confer Philoct. 122: σάφ' ἴσθ', ἐπείπερ εἰς ἅπαξ συνῆνεσα.

ὦ πρέσβυ. κομπεῖν δ' οὐχὶ βούλομαι. σὺ δ' ὧν
1205 σῶς ἴσθ', ἐάν περ κἀμέ τις σώζῃ θεῶν. 1210

ΧΟΡΟΣ.

(στροφή.)

Ὅστις τοῦ πλέονος μέρους
χρῄζει τοῦ μετρίου παρεὶς
ζώειν, σκαιοσύναν φυλάσ-
σων ἐν ἐμοὶ κατάδηλος ἔσται.
1210 ἐπεὶ πολλὰ μὲν αἱ μακραὶ 1215
ἀμέραι κατέθεντο δή

V. 1204. σὺ δ' ὧν ex Dindorfii coniectura scripsi. Libri σὺ δέ.

V. 1215. Hermannus ex coni. scripsit: τοῦ θέλοντος· ὁ δ' ἐπίκουρος ἴσοτ. Ἅιδος, ὅτε etc., constructionem hanc esse monens: ὁ δ' ἐπίκουρος θάνατος ἐς τελευτὴν ἰσοτέλεστός ἐστιν Ἅιδος, sen-

V. 1206—1243. Chorus Oedipi, senis miserrimi, molestias contemplatus, qui vixdum receptis, quae a Creonte vi raptae erant, filiabus suis rursus adventu filii infestissimi maximo dolore affectus esset, quum totius vitae humanae, tum maxime senectutis, qua ipse premebatur, mala gravissima luget. Ceterum in hoc quoque carmen cadit quod ad O. R. 836—881. observavi.

V. 1206 sq. ὅστις τοῦ πλέονος μέρους χρῄζει] Adsumendum est ad haec verba, quod versu sq. positum, ζώειν. Vide Matth. §. 535. a.

V. 1207. τοῦ μετρίου παρεὶς] Genitivus aptus est aut ex participio παρεὶς (coll. quae ad v. 432. adnotata sunt) aut ex infinitivo ad participium illud adsumendo χρῄζειν. Ceterum cf. Plat. de Legg. III. p. 691: ἐάν τις μείζονα διδῷ τοῖς ἐλάττοσι δύναμιν, παρεὶς τὸ μέτριον.

V. 1208 sq. σκαιοσύναν φυλάσσων] Similiter dictum atque θυμόν, γλῶσσαν, νοῦν τρέφειν. Ai. 1124. Ant. 1089. MUSGR. De ἐν ἐμοὶ vide Matth. §. 577. Similiter Trach. 580. ed. meae.

V. 1210 sqq. ἐπεὶ πολλὰ μὲν — ἐγγυτέρω] Bruncktus: quandoquidem longi saepe dies tristes curas propius admovent. Mihi πολλὰ non saepe, sed multa videtur significare. Κατέθεντο non admovent valet, sed potius reponunt, recondunt. Exempla praebent lexica. Λύπας genitivus est. Λύπας ἐγγυτέρω dixit pro λύπας μετέχοντα. Sententia facilis est: πολλὰ τῷ γήρᾳ κακά, nec difficilis constructio. Sed loquendi modus paullo insolentior. ELMSL. Αἱ μακραὶ ἀμέραι, longa aetas, coaluit ex αἱ πολλαὶ ἀμέραι et ex ὁ μακρὸς βίος, ut longi anni apud Virg. Aen. X, 549. DOED. Vitae eiusque singularum partium incommoda enumerat (Plato) Axioch. p. 366 sqq. De forma loquendi, qua usus hic poeta est, cf. Demosth. pro Cor. p. 305, 21: οὗτοι παρεσκευάκεισαν τοὺς περιχώρους πάντας ἐχθρὰς ἢ φιλίας ἐγγυτέρω. Adde or. Mid. p. 555, 10.

V. 1212 sq. τὰ τέρποντα — ὅπου] Id est proprie laeta vero ubi sint vix videas, i. e. laeta vero vix videas.

λύπας ἐγγυτέρω, τὰ τέρ-
ποντα δ' οὐκ ἂν ἴδοις ὅπου,
ὅταν τις ἐς πλέον πέσῃ
1215 τοῦ θέλοντος, οὐδ' ἔπι κόρος, 1220
ἰσοτέλεστος
Ἅιδος ὅτε Μοῖρ' ἀνυμέναιος,
ἄλυρος, ἄχορος ἀναπέφηνε,
θάνατος ἐς τελευτάν.

(ἀντιστροφή.)

1220 μὴ φῦναι τὸν ἅπαντα νι- 1225

sum hunc: non videas quae oblectent, quum quis in nimiam vivendi cupiditatem incidit; sed adiutrix, quum communis omnibus Orci illaetabilis Parca apparet, postremo mors est. Pauci codices οὐδ' ἔπι κοῦρος.

De ὅπου sic usurpato confer Ai. 33. 103. 890. O.R. 926. Ant. 318.

V. 1214 sq. ὅταν τις — τοῦ θέλοντος] Ubi quis in maiorem inciderit cupiditatem, i. e. ubi quis longioris vitae cupiditate flagrabit. Nam ἐς πλέον τοῦ θέλοντος dictum pro ἐς πλέον τοῦ θελήματος. De genitivo vide Matth. §. 442, 3. De participio substantivi loco usurpato Reisig. Coni. in Arist. p. 143. et Matth. §. 570. Elmsleio significare videntur haec verba: quando quis senectutem quam vult attigerit.

V. 1215—1219. οὐδ' ἔπι κόρος etc.] Verba sic ordino: οὐδ' ἔπι (pro ἔπεστι) κόρος, ὅτε Ἅιδος μοῖρα ἰσοτέλεστος, ἀνυμέναιος, ἄλυρος, ἄχορος, (δηλονότι) θάνατος, ἀναπέφηνεν ἐς τελευτάν. Οὐδ' ἔπι κόρος, neque adest satietas, scilicet vitae et commodorum eius. Ἰσοτέλεστος Ἅιδος μοῖρα mors omnibus communis aut tale quiddam significare videtur. Ἅιδος μοῖρα, ut θανάτου μοῖρα apud Aesch. Pers. 920., μοῖραν θανάτου apud Eurip. Med. 987. Θάνατος superiorum verborum interpretatio est. ELMSL. Sic ego iam ante Elmsleium hunc locum explicaram Advers. in Soph. Phil. p. 77 sqq.

V. 1220 sqq. μὴ φῦναι — ὡς τάχιστα] Eiusdem sententiae sunt haec Theognidis 425: πάντων μὲν μὴ φῦναι ἐπιχθονίοισιν ἄριστον, μηδ' ἐσιδεῖν αὐγὰς ὀξέος ἠελίου· φύντα δ' ὅπως ὤκιστα πύλας Ἀΐδαο περῆσαι, καὶ κεῖσθαι πολλὴν γῆν ἐπαμησάμενον. Ex hac opinione nata consuetudo, non tantum barbaris et rudioribus, sed etiam cultioris ingenii nationibus usitata, exsequias hominum cum hilaritate celebrandi. Vide Valerium Max. II, 6, 12. Melam II, 2. Solini Polyhistor. cap. 10. BURT. Hanc sententiam antiquae fabulae Sileno tribuebant, qui quum a Mida captus esset, hoc ei muneris pro sua missione dedisse scribitur: docuisse regem non nasci homini longe optimum esse, proximum autem quam primum mori. Ita Cicero Tuscul. I, 48., ad quem locum vide quae collegit Io. Davisius. BR. Adde Platon. Theaet. p. 176.

κᾷ λόγον· τὸ δ', ἐπεὶ φανῇ,
βῆναι κεῖθεν, ὅθεν περ ἥ-
κει, πολὺ δεύτερον ὡς τάχιστά.
ὡς εὖτ' ἂν τὸ νέον παρῇ
1225 κούφας ἀφροσύνας φέρον, 1230
τίς πλάγχθη πολύμοχθος ἔ-
ξω; τίς οὐ καμάτων ἔνι;
φόνοι, στάσεις, ἔρις, μάχαι,
καὶ φθόνος· τό τε κατάμεμπτον

V. 1221. ἐπεὶ φανῇ] De ἐπεὶ particula cum conjunctivo copulata vide Herm. ad Vig. p. 929. et Matth. §. 521. not. I. Schol.: τούτου τὸ ἑξῆς· ἐπεὶ δὲ φανῇ, τὸ βῆναι ἐκεῖθεν, ὅθεν-περ ἥκει, ὡς τάχιστα παραπολὺ πάντων ἄλλων δεύτερόν ἐστιν ἐκείνου, τοῦ μὴ φῦναι καθόλου.

V. 1222. βῆναι κεῖθεν, ὅθεν περ ἥκει] Usitatissima attractione pro κεῖσε, ὅθεν περ dictum, cujus non membr. fuit Reisigius. Simillima vide ad Viger. p. 941. HERM. Adde Matth. §. 474. et Buttmann. ad Plat. Crit. cap. 4. p. 45.

V. 1223. πολὺ δεύτερον ὡς τάχιστα] Inverso ordine dictum pro ὡς τάχιστα πολὺ δεύτερον. Cf. v. 875: ἀλλ' ἄξω βίᾳ, κεἰ μοῦνός εἰμι, τόνδε, καὶ χρόνῳ βραδύς. 1427 sq.: τίς δὲ τολμήσει κλύων τὰ τοῦδ' ἔπεσθαι τάνδρὸς δι' ἐθέσπισεν. 1505: καί σοι θεῶν τύχην τις ἐσθλὴν θῆκε. 1525: ὥς σοι πρὸ πολλῶν ἀσπίδων ἀλκὴν ὅδε δαρός τ' ἐπακτοῦ γειτόνων ἀεὶ τιθῇ. 1624 sq.: ὥστε πάντας ὀρθίας στῆσαι φόβῳ δείσαντας ἐξαίφνης τρίχας. Adde Ai. 58. 685. O. R. 52 sq. Ant. 1273. Trach. 304. 510 sq. 744 sq. Philoct. 268 sq.

V. 1224. Schol.: ὡς εὖτ' ἂν τὸ νέον παρῇ· ὡς ἡνίκ' ἂν ἡ νεότης παρῇ, ταύτας γάρ φησι κούφας ἀφροσύνας, οὐδὲν ἐπιλογίζεσθαι τῶν δεόντων· ἰδίως δὲ αὐτὸ ἐξήνεγκεν, ὡς εἰ ἔλεγεν· τῷ γὰρ νέῳ ἀφροσύνη πάρεστιν. De εὖτε vide ad v. 84.

V. 1226. Schol.: τίς πλάγχθη· τοῦτο ἰδίως ἐξήνεγκεν· βούλεται δέ τι τὸ τοιοῦτο σημαίνειν· τίς ἂν πλαγχθείη τῶν πολλῶν μόχθων; [εἰς τὸ αὐτό.] τίς ἔξω τοῦ πολύμοχθος εἶναι ἐπλανήθη; Hoc poeta dicere videtur: quis mortalium aerumnis natorum extra aerumnas est? Et sic iam Doederl. haec interpretatus est, coll. Pind. Pyth. IV, 510. Heyn.: φαντὶ δ' ἔμμεν τοῦτ' ἀνιαρότατον, καλὰ γιγνώσκοντ' ἀνάγκα ἐκτὸς ἔχειν πόδα.

V. 1227. τίς οὐ καμάτων ἔνι;] Scholiasta: οὐδείς ἐστι κάματος, ὃς οὐκ ἔνεστιν. Recte Brunckius τίς καμάτων connectit. Negationis autem illa sedes, quae turbavit Winshemium, exquisita videtur. Eur. Troad. 544: τίς οὐκ ἔβα νεανίδων, τίς οὐ γεραιὸς ἐκ δόμων; Aristoph. Plut. 786: ἐμὲ γὰρ τίς οὐ προσεῖπε; ποῖος οὐκ ἄχλος περιεστεφάνωσεν ἐν ἀγορᾷ πρεσβυτικός; Lycophr. Cass. 670: τίς οὐκ ἀηδὼν στεῖρα. Ovid. Fast. I, 194: cujus non animo dulcia lucra forent. DOED.

V. 1228 sq. φόνοι — φθόνος] M. Tullius de Fin. B. et M. I. §. 44: ex cupiditatibus odia, dissidia, discordiae, seditiones, bella nascuntur. REIS.

V. 1230. ἐπιλέλογχε] In-

1230 ἐπιλέλογχε
πύματον, ἀκρατές, ἀπροςόμιλον
γῆρας, ἄφιλον, ἵνα πρόπαντα
κακὰ κακῶν ξυνοικεῖ.

(ἐπῳδός.)

ἐν ᾧ τλάμων ὅδ', οὐκ ἐγὼ μόνος,
1235 πάντοθεν βόρειος ὥς τις ἀκτὰ
κυματοπλὴξ χειμερία κλονεῖται,
ὥς καὶ τόνδε κατάκρας

1235
1240

transitive usurpatum, ut κυρεῖν v. 1290.

V. 1231. ἀκρατές] Eustathius p. 790, 62. (705, 17.): θριμέος δὲ ἀκρατὲς ἐκεῖνος [Σοφοκλῆς] γῆρας φησιν, οὐ τὸ ἀμόλαστον, ἀλλὰ τὸ ποιοῦν πάρεσιν, ὡς μὴ ἔχοντα τὸν γέροντα κρατεῖν ἑαυτοῦ.

V. 1232. γῆρας] Tragicorum locos, ubi senectutis calamitates deplorantur, laudavit Bandtson. Miscell. p. 42. Vide Bergler. Aristoph. Plut. 270. HELLER.

V. 1232 sq. ἵνα πρόπαντα — ξυνοικεῖ] Obloquitur Euripides Phoen. 538 sq.: ὦ τέκνον, οὐχ ἅπαντα τῷ γήρᾳ κακά, Ἐτεόκλεες, πρόςεστιν· ἀλλ' ἡμπειρία ἔχει τι δεῖξαι τῶν νέων σοφώτερον.

V. 1233. κακὰ κακῶν] Idem Sophocles in Scyriis apud Stobaeum Tit. CXV. p. 591: πάντ' ἐμπέφυκε τῷ μακρῷ γήρᾳ κακά. Ceterum exaggerandi genus illud plane Graecum adhibet Diocles in Bacchis apud Suidam in κακὰ κακῶν, cui Toupius in Emendatt. Suid. P. V. p. 102. Oxon. contulit poetae cuiusdam dictum ex Plutarchi Consolat. ad Apollon. p. 115. (Vol. VII. p. 351. Hutt.): τοιάδε θνητοῖς κακὰ κακῶν ἀμφί τε κῆρες εἰλεῦνται. REIS. Vide etiam ad O. R. 459. ed. meae.

V. 1235. πάντοθεν βόρειος — ἀκτὰ] Reisigius, quum πανταχόθεν coniiceret, coll. Hom. Il. XVI, 394., „quia litus certum quoddam, uti hic boreale, ab altera parte liberum a fluctibus non vexetur," non satis memor fuit, quid proprie esset ἀκτή, quae peninsulae vel promontorio similior est quam litori. Recte enim Niebuhr über die Geograph. des Herodot. in Abhandlg. d. Berl. Acad. 1812—1813. p. 221: „Ein Land, welches weit in die See hinein tritt, und an einer Seite nicht umflossen ist, nennt die griechische Sprache ἀκτή," ut Actium, ἀκτὴ Ἀργολική, ipsa Attica, Ἀκτική olim nominata. Inest quidem vel sic falsi aliquid, quia ἀκτή, ab una saltem parte, qua continenti terrae adhaeret, tuta a fluctibus, non πάντοθεν tunditur; sed hanc profecto hyperbolen concedemus poetae. Βόρειος ἀκτὴ quae septentrionem versus in mare procurrit et boreae maxime est exposita. Erfurdt. confert Heliodor. II, 194. DOED. Accedit, quod ad comparationem πάντοθεν paene necessarium esse ex v. 1240 sqq. apparet. Valet autem hic ab omni parte, qua tundi ἀκτὴ potest. Similem ἀεὶ adverbii usum esse constat.

V. 1236. κυματοπλὴξ χειμερία κλονεῖται] Recte Brunckius: fluctibus hiemeque quatitur.

V. 1237 sqq. ὥς καὶ τόνδε etc.] Mutata structura ita dixit, quum deberet dicere: ὥς κλο-

δειναὶ κυματοαγεῖς
ἄται κλονέουσιν ἀεὶ ξυνοῦσαι,
1240 αἱ μὲν ἀπ' ἀελίου δυσμᾶν, 1245
αἱ δ' ἀνατέλλοντος,
αἱ δ' ἀνὰ μέσσαν ἀκτῖν',
αἱ δὲ νυχιᾶν ἀπὸ Ῥιπᾶν.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Καὶ μὴν ὅδ' ἡμῖν, ὡς ἔοικεν, ὁ ξένος
1245 ἀνδρῶν γε μοῦνος, ὦ πάτερ, δι' ὄμματος 1250
ἀστακτὶ λείβων δάκρυον ὧδ' ὁδοιπορεῖ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

τίς οὗτος;

ρεῖται ἄταις etc. Cf. Matth. §. 311. De κατάκρας conferunt editores Ant. 206: ἠθέλησε μὲν πυρὶ πρῆσαι κατάκρας. Eur. Hipp. 1366. κατάκρας ὀλέσας βίοτον, et interpretes Homeri ad Il. o, 557.

V. 1238 sq. δειναὶ κυματοάγεῖς — ξυνοῦσαι] Dicuntur calamitates ceu venti sive tempestates vehementes ac fluctifragae Oedipum nunquam non vexare. Ἀεὶ ξυνοῦσαι eodem fere sensu dictum, quo Homericum συνεχὲς αἰεί.

V. 1240 sqq. αἱ μὲν — Ῥιπᾶν] Non tempora, quibus accedant ad Oedipum calamitates, sed loci designantur his verbis sive quattuor caeli plagae, ex quibus venti primarii orientur. Detracta metaphora undique Oedipus urgeri calamitatibus his verbis significatur. Perpetuo urgeri eum significatum verbis ἀεὶ ξυνοῦσαι erat.

V. 1240 sq. αἱ μὲν ἀπ' ἀελίου — ἀνατέλλοντος] Poetice dictum pro αἱ μὲν ἀπὸ δύνοντος ἡλίου, αἱ δὲ ἀπὸ ἀνατέλλοντος.

V. 1242 sq. αἱ δ' ἀνὰ μέσσαν ἀκτῖνα] Verba μέση ἀκτίς meridiem sive potius plagam meridianam significant, in qua commorari poetice procellae (i. e. calamitates, quae in Oedipum irruant) dictae sunt, quae ex plaga meridiana flare dici debebant.

V. 1243. Schol.: αἱ δὲ νυχιᾶν ἀπὸ ῥιπᾶν· τὰ ἀπὸ τῶν ὀρῶν φησι τῶν προσαγορευομένων Ῥιπῶν. τινὲς δὲ οὕτω καλοῦσι Ῥίπαια ὄρη. λέγει δὲ αὐτὰ ἐννύχια διὰ τὸ πρὸς τῇ δύσει κεῖσθαι. μέμνηται δὲ καὶ Ἀλκμὰν λέγων οὕτω· Ῥιπᾶς ὄρος ἔνθεον ὕλας νυκτὸς μελαίνας στέρνων. καὶ ἐν Ἡλιάσιν Αἰσχύλος· Ῥιπαὶ μὲν δὴ πατρός. — Non de nocturno tantum tempore dicitur νύχιος, verum etiam de locis quibuscunque tenebrosis. Scholiasta Apollonii Rhod. in III, 846: νύκτα τὸν ἀφώτιστον τόπον φασί. — Riphaei montes satis noti. Ῥίπας aliquando dictos esse non adeo pervulgatum est, ut vel eo nomine locus Aristotelis mereatur afferri ex Meteorolog. I, 13: ὑπ' αὐτὴν δὲ τὴν ἄρκτον ὑπὲρ τῆς ἐσχάτης Σκυθίας αἱ καλούμεναι Ῥῖπαι, περὶ ὧν τοῦ μεγέθους λίαν εἰσὶν οἱ λεγόμενοι λόγοι μυθώδεις. In iis fontes Tanais collocat Lucanus III, 273. Eustathius in Odyss. p. 843: ὄρος Ῥῖπαι. MUSGR. Significatur ergo montibus illis plaga caeli septemtrionalis,

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ὅνπερ καὶ πάλαι κατείχομεν
γνώμῃ, πάρεστι δεῦρο Πολυνείκης ὅδε.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

οἴμοι, τί δράσω; πότερα τἀμαυτοῦ κακὰ
πρόσθεν δακρύσω, παῖδες, ἢ τὰ τοῦδ' ὁρῶν
πατρὸς γέροντος; ὃν ξένης ἐπὶ γθονὸς
ξὺν σφῷν ἐφεύρηκ' ἐνθάδ' ἐκβεβλημένον,
ἐσθῆτι σὺν τοιᾷδε, τῆς ὁ δυςφιλὴς
γέρων γέροντι συγκατῴκηκεν πίνος,
πλευρὰν μαραίνων, κρατὶ δ' ὀμματοστερεῖ
κόμη δι' αὔρας ἀκτένιστος ᾄσσεται·

dictumque νύχιον est, recte interpretante Elmsleio, quo solis radii non perveniunt.

V. 1244 sqq. Bene observat Reisigius caute Antigonam non statim nomen Polynicis inimicum Oedipo effari, sed ita eam designare, ut miserationem movere studeat. Unde eum praeter morem virorum in lacrimas effusum refert. HERM.

V. 1245. ἀνδρῶν γε μοῦνος] Adiecta haec verba, sono prae ceteris distinguenda, id quod ex γὲ particula apparet, ab Antigona hoc consilio, ut omnem Oedipo metum excuteret, ne simile quid a Polynice pateretur, atque a Creonte passus esset. Contra quae Hermannus: „At hoc sensu dicendum fuisset ἀνδρῶν ἔρημος, et ne sic quidem satis recte ἀνδρῶν pro comitibus vel satellitibus dictum esset. Cohaerent ἀνδρῶν γε μοῦνος ἀστακτὶ λείβων δάκρυον."

V. 1247 sq. καὶ πάλαι κατείχομεν γνώμῃ] De καὶ πάλαι confert Neuius Ant. 289. Trach. 87. Phil. 966. 1218. Heindorf. ad Plat. Soph. 7. — Verba ὅνπερ κατείχομεν γνώμῃ hoc sensu dicta: quem tenebamus cogitatione, i. e. quem mente cernebamus.

V. 1249 sq. Schol.: παραφυλάττετε πάλιν τὴν τέχνην τῆς ῥητορείας αὐτοῦ, ὅτι οὐκ εὐθέως ἐπὶ τὴν ὑπόθεσιν ἑαυτοῦ ἀπαντᾷ, ἀλλὰ προκατασκευάζει τὰ ὅλα εἰς εὔνοιαν. Comparat Elmsl. Eur. Phoen. 1320: οἴμοι, τί δράσω; πότερ' ἐμαυτὸν ἢ πόλιν στένω δακρύσας; ubi consulendus Valckenarius. Cf. etiam Philoct. 337 sq.

V. 1253 sq. τῆς ὁ δυςφιλὴς — πίνος] Cuius inamabilis et inveteratus senili corpori inhaeret squalor. De articulo pronominis relativi vice fungente monitum ad v. 34 sq., de perfecto συγκατῴκηκεν confer Electr. 1101: Αἴγισθον ἔνθ' ᾤκηκεν ἱστορῶ πάλαι; de πίνος huius fab. v. 1597. δυςπινεῖς στολάς.

V. 1254. γέρων — πίνος] Inveteratus squalor, quemadmodum panis recens pistus ἄρτος νεανίας vocatur in Aristoph. Lysistr. 1210. REIS. Similia comparat Valcken. Phoen. p. 38. et Abresch. ad Aesch. I. p. 121. IACOBS.

V. 1255. κρατὶ δ' ὀμματοστερεῖ] Eodem nomine appellatur Oedipus Eur. Phoen. 330: ὁ δ' ἐν δόμοισι πρέσβυς ὀμματοστερής, i. e. ὄμματα ἐστερημένος. Sed active accipi debet ἡλιοστερής v. 309.

V. 1256. κόμη — ᾄσσεται]

ἀδελφὰ δ', ὡς ἔοικε, τούτοισιν φορεῖ
τὰ τῆς ταλαίνης νηδύος θρεπτήρια.
ἀγὼ παναθλίης ὄψ' ἄγαν ἐκμανθάνω·
1260 καὶ μαρτυρῶ κάκιστος ἀνθρώπων τροφαῖς 1265
ναῖς σαῖσιν ἥκειν· τἀμὰ μὴ 'ξ ἄλλων πύθῃ.
ἀλλ' ἔστι γὰρ καὶ Ζηνὶ σύνθακος θρόνων
Αἰδὼς ἐπ' ἔργοις πᾶσι, καὶ πρὸς σοί, πάτερ,
παρασταθήτω. τῶν γὰρ ἡμαρτημένων
1265 ἄκη μέν ἐστι, προσφορὰ δ' οὐκ ἔστ' ἔτι. 1270
τί σιγᾶς;
φώνησον, ὦ πάτερ, τι· μή μ' ἀποστραφῇς.

V. 1261. τἀμὰ cum Elmsleio ex coniectura Musgravii probata Porsono Advers. p. 168. et apud Kiddium p. 217. scripsi. Libri τἄλλα.

Est haec descriptio personae σπαρτοπαλίου, memoratae a Polluce Onom. IV, 19, 133., quae propria erat senum miserorum. DOED.

V. 1257. Schol.: ἀδελφά· κοινὰ δὲ τούτοις, ὡς ἔοικε, γίνεται. Cfr. Ant. 192: καὶ νῦν ἀδελφὰ τῶνδε κηρύξας ἔχω etc. et interpretes ad Greg. Corinth. ed. Schaefer. p. 569. — De dativo vide Matth. §. 386, 5. Denique recte Elmsl. φορεῖ pro ἔχει, inquit, de victu sumendo rarius dicitur.

V. 1258. θρεπτήρια] Plerumque hoc nomen mercedem altoribus debitam significat, hic vero ipsa alimenta. BR. Cf. v. 337.

V. 1260 sq. καὶ μαρτυρῶ — ἥκειν] Sensus hic videtur esse: et testor pessimum me hominum propter alimenta tua, i. e. propter vitae tuae genus, esse et huc venisse. Ipse igitur in se culpam vitae miserrimae, quam pater degat, confert, et ob hanc culpam pessimum se hominem dicit esse. De dativo vide Matth. §. 398. b.

V. 1261. τἀμὰ μὴ 'ξ ἄλλων πύθῃ] Quae ad me pertinent, ne ex aliis audias, i. e. ipse tibi dico. Cf. Electr. 1225: μηκέτ' ἄλλοθεν πύθῃ.

V. 1263. Αἰδὼς] Clementia, misericordia. Eurip. Heraclid. 461: πολλῆς γὰρ αἰδοῦς κάτυχής τις ἂν τύχοι. Vide etiam Herc. f. 301. Alc. 986. Hom. Il. ω, 44. Sed haec notio poetis fere propria est. MUSGR. Conferendus imprimis Reiskii Index Demosthenes v. Αἰδεῖσθαι. ELMSL. Vide supra v. 233. 242.

V. 1264 sq. τῶν γὰρ ἡμαρτημένων — ἔτι] Conferenti mihi haec verba, quibus pariter atque toto orationis initio benevolentiam Oedipi captare Polynices studet, cum verbis vs. 1337 sq. non dubium videtur, quin ἄκη τῶν ἡμ. eo referendum sit, quod Polynices patris saluti consulturus reducere eum in patriam et augere victoria vult, eaque re omnem, quam sibi contraxerit, culpam neglectae pietatis redimi posse putat. Tum verbis προσφορὰ δ' etc. occurrit

οὐδ' ἀνταμείβει μ' οὐδέν; ἀλλ' ἀτιμάσας
πέμψεις ἄνευδος, οὐδ' ἃ μηνίεις φράσας;
1270 ὦ σπέρματ' ἀνδρὸς τοῦδ', ἐμὰ δ' ὁμαίμονες, 1275
πειράσατ' ἀλλ' ὑμεῖς γε κινῆσαι πατρὸς
τὸ δυςπρόςοιστον κἀπροςήγορον στόμα·
ὡς μή μ' ἄτιμον, τοῦ θεοῦ γε προστάτην,
οὕτως ἀφῇ με, μηδὲν ἀντειπὼν ἔπος.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

1275 λέγ', ὦ ταλαίπωρ', αὐτὸς ὧν χρείᾳ πάρει. 1280
τὰ πολλὰ γάρ τοι ῥήματ' ἢ τέρψαντά τι,

sollicitudini, qua premi posse Oedipum suspicatur, ne nova mala a filio sibi accedant (ne malorum accessio fiat), ita ut ad ea, quae passus sit Oedipus, mala nova accedere posse neget. IACOBS. Schol.: ἄκη· ἐπανάληψις· ἀντὶ τοῦ ἀνακαλέσασθαι αὐτὰ καὶ ἀναλῦσαι.

V. 1266 sqq. Pater averso vultu cogitandus est sese ad tacitarnitatem adstringere atque luctantem cum animo vocem violenter reprimere. REIS.

V. 1268. ἀτιμάσας] Vide quae ad v. 49. adnotata sunt.

V. 1269. ἃ μηνίεις] I. e. ἣν μῆνιν μηνίεις. Vide ad O. R. 259 sq.

V. 1270. ἐμαὶ δ'] De particula adversativa δὲ in hoc loco vide Elmsleium et nos ad Med. 940. HERM.

V. 1271. ἀλλ' ὑμεῖς γε] De ἀλλὰ particula vide ad Philoct. 1023. et Matth. §. 613.

V. 1272. Schol.: τὸ δυςπρόςοιστον· τὸ δυςπροςπέλαστον. Dion. Hal. Antiquit II. p. 71. l. 44. utramque notionem iunxit in contrariam partem: εὐπροςηγόρως ἅπασι προςενεχθῆναι καὶ ὁμιλῆσαι. Idem libr. III. p. 191. l. 3: ἐπιεικέστατα πάσαις προςηνέχθη καὶ μετριώτατα. REIS. Ceterum poetarum more ad στόμα sunt relata adiectiva, quae scriptor prosaicus cum nomine πατρὸς coniunxisset.

V. 1273 sq. ὡς μή μ' — ἀφῇ με] Repetiti pronominis duo haec exempla Reisigius attulit, Aristoph. Equitt. 781 sqq.: σὲ γὰρ ὃς Μήδοισι διεξιφίσω — οὐ φρόντιζει σκληρῶς σε καθήμενον οὕτως. Xenoph. Oec. X, 4: οὐ γὰρ ἂν ἔγωγέ σε δυναίμην, εἰ τοιοῦτος εἴης, ἀσπάσασθαί σε ἐκ τῆς ψυχῆς. — De προστάτην monitum ad v. 1166., de genitivo v. 633.

V. 1275 sqq. Frustra a sororibus remedium implorat Polynices; in peccatis enim eiusmodi, quibus amor atque pietas laeditur gravissime, non potest facile quisquam reconciliandae gratiae causa verba facere pro altero. Quare Antigona eum iubet pro sese dicere. REIS. — ὧν χρείᾳ, propter cuius rei desiderium. Cf. Matth. §. 398. b.

V. 1276 sqq. τὰ πολλὰ γάρ τοι etc.] Τὰ πολλὰ ῥήματα sunt verba, quae quis multa facit. Hoc enim dicit Antigona: expone causam adventus tui; multa enim et explicate loquendo fit, ut quis vel gratum quid, vel acerbum, vel miserabile dicat, quo qui prius obstinate tacebat ad respondendum commoveatur. HERM.

ἢ δυςχεράναντ', ἢ κατοικτίσαντά πως
παρέσχε φωνὴν τοῖς ἀφωνήτοις τινά.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

ἀλλ' ἐξερῶ (καλῶς γὰρ ἐξηγεῖ σύ μοι)
1280 πρῶτον μὲν αὐτὸν τὸν θεὸν ποιούμενος 1285
ἀρωγόν, ἔνθεν μ' ὧδ' ἀνέστησεν μολεῖν
ὁ τῆςδε τῆς γῆς κοίρανος, διδοὺς ἐμοὶ
λέξαι τ' ἀκοῦσαί τ' ἀσφαλεῖ ξὺν ἐξόδῳ.
καὶ ταῦτ' ἀφ' ὑμῶν, ὦ ξένοι, βουλήσομαι
1285 καὶ ταῖνδ' ἀδελφαῖν καὶ πατρὸς κυρεῖν ἐμοί. 1290
ἃ δ' ἦλθον, ἤδη σοι θέλω λέξαι, πάτερ.
γῆς ἐκ πατρῴας ἐξελήλαμαι φυγάς,
τοῖς σοῖς πανάρχοις οὕνεκ' ἐνθακεῖν θρόνοις

V. 1277. ἢ δυςχεράναντ' etc.] Κατοικτίσαντα significatione transitiva, misericordiam moventia, ut δυςχεράναντα molestiam creantia, offendentia. BR.

V. 1280 sq. τὸν θεὸν — ἔνθεν etc.] Deum, i. e. Neptunum, ex cuius ara etc. De ἀνέστησεν vide ad v. 272., de locutione ἀνέστησεν μολεῖν ad Philoct. 60.

V. 1283. λέξαι τ' ἀκοῦσαί τ'] Vide quae ad v. 184 sqq. adnotavi. De verbis ἀσφαλεῖ ξὺν ἐξόδῳ confer v. 1160.

V. 1284 sq. βουλήσομαι — κυρεῖν ἐμοί] De futuro βουλήσομαι monitum ad O. R. 1048.; de κυρεῖν, contingere significante, cf. ἐπιλέλογχε v. 1230. et Trach. 291. 440.

V. 1286. ἃ δ' ἦλθον] Cf. v. 1303. et O. R. 976: τοῦτ' ἀφικόμην, ibique notam, Matth. §. 477. e. et Rost. §. 104. not. 7. extr.

V. 1289. γονῇ πεφυκώς — γεραιτέρα] Singularis dictio, referenda ad illud genus, de quo agemus ad v. 1584. Coaluit ex γονῇ γεραίτερος, ut Hom. Il. XXI, 439: σὺ γὰρ γενεῇφι νεώτερος, et ex γονῇ προτέρᾳ πεφυκώς. DOED. Dictum est pro φύσει ὢν γεραίτερος.

V. 1292. εἰς ἔλεγχον χειρὸς — μολών] Vide quae ad v. 831 sq. adnotata sunt.

V. 1294. τὴν σὴν Ἐρινὺν etc.] Haec quo spectent, expositum est ad v. 448 sqq.

V. 1295. ἔπειτα — κλύων] Sententiarum haec est ratio: quum ego imprimis (ἐγὼ μάλιστα μὲν) ita iudicavi, tum vaticinatum est oraculum. Cf. v. 1326. Sed pro communi locutione: ἐγὼ μάλιστα μὲν λέγω, ἔπειτα καὶ μάντεις ἔλεγον, conversa est oratio ad extremum more Graeco. REIS.

V. 1296 sqq. ἐπεὶ γὰρ ἦλθον etc.] Ex usitata Graecorum consuetudine loquendi, de qua ad O. R. 222 sqq. monitum, enuntiatio causalis praeposita est ei, cuius causa redditur, ita ut hoc dicat Polynices: Itaque te oro meo et sociorum meorum nomine: adiunxi enim mihi socios, quibuscum Thebas aggredi paratus sum: ut iram, qua me persequeris, deponas, siquidem hoc ab Apolline editum oraculum est, eum filiorum tuorum, cui tu

γονῆ πεφυκὼς ἡξίουν γεραιτέρᾳ.
1290 ἀνθ' ὧν μ' Ἐτεοκλῆς, ὧν φύσει νεώτερος, 1295
γῆς ἐξέωσεν, οὔτε νικήσας λόγῳ,
οὔτ' εἰς ἔλεγχον χειρὸς οὔτ' ἔργου μολών,
πόλιν δὲ πείσας. ὧν ἐγὼ μάλιστα μὲν
τὴν σὴν Ἐρινὺν αἰτίαν εἶναι λέγω·
1295 ἔπειτα κἀπὸ μάντεων ταύτῃ κλύων. 1300
ἐπεὶ γὰρ ἦλθον Ἄργος ἐς τὸ Δωρικόν,
λαβὼν Ἄδραστον πενθερὸν ξυνωμότας
ἔστησ' ἐμαυτῷ γῆς ὅσοιπερ Ἀπίας
πρῶτοι καλοῦνται καὶ τετίμηνται δόρει,
1300 ὅπως τὸν ἑπτάλογχον ἐς Θήβας στόλον 1305
ξὺν τοῖσδ' ἀγείρας ἢ θάνοιμι πανδίκως,

V. 1292. Hermannus ex coniectura οὐδ' ἔργον scripsit.

faveris, victorem fore. Cf. v. 1521 sqq. et Rost. §. 134, 7. a. aa.

V. 1296. Ἄργος ἐς τὸ Δωρικόν] Doricum Argos dicit Peloponnesios [vide ad v. 694.] ab illis distinguens, ὅσσοι (Hom. Il. II, 681.) τὸ Πελασγικὸν Ἄργος ἔναιον, Μυρμιδόνες δὲ καλεῦντο καὶ Ἕλληνες καὶ Ἀχαιοί. HERM.

V. 1298. γῆς Ἀπίας] Idem Peloponneso nomen apud Aeschylum Suppl. 784., qui a medico quodam Api inditum fuisse narrat eiusd. fab. v. 268. Accedit Pausanias p. 123. Tzetzes in Lycophr. 176. Apis huius meminit Clemens Alex. p. 383. et Eustathius ad Dionys. Perieg. 415. ex Arriano. Vide et Strabonem p. 371. D. Ob pirorum (ἀπίων) potius proventum sic dictam significare videtur Plutarchus Vol. II. p. 303. A. Alia notione dicta γῆ Ἀπία v. 1668., ad quem vide. MUSGR. Apis, ut Sicyonii teste Pausania II, 5, 5. ferebant, rex fuerat Peloponnesi, a quo tota Peloponnesus nomen Apiae terrae accepit. Ex iis, quae de eo rege Aeschyl. Suppl. 270 sqq. refert, intelligitur nomen illud τὸν ἤπιον significare, fabulamque illam ad vitae humanioris cultum in illis locis introductum spectare. Simul apparet magis cum ea nominis derivatione productionem primae syllabae adiectivi Ἄπιος, quae tragicis usitata est, quam correptionem, quae epicis placuit, convenire. HERM. Cf. Buttmann. Lexilog. T. I, 19. p. 67 sqq.

V. 1300. τὸν ἑπτάλογχον στόλον] Λόγχη hic quidem tanquam insigne ducis ponitur atque numeratur pro duce, ut infra v. 1307: σὺν ἑπτὰ τάξεσι ξὺν ἑπτά τε λόγχαις. Nam parum accurate Schol. ἕκαστον σύστημα ait λόγχην appellari; id quod connexa, σὺν ἑπτὰ τάξεσι, falsum coarguunt. Sed idem Polynices apud Eur. Phoen. 445: δεῦρο μυρίαν ἄγων λόγχην, omnino de copiarum armis loquitur vulgari consuetudine. REIS.

V. 1301. ἢ θάνοιμι πανδίκως] De πανδίκως, quod plane, radicitus, funditus significat, confert Doederl. Trach. 611. σωθέντα — πανδί-

ἢ τοὺς τάδ' ἐκπράξαντας ἐκβάλοιμι γῆς.
εἶεν. τί δῆτα νῦν ἀφιγμένος κυρῶ,
σοὶ προςτροπαίους, ὦ πάτερ, λιτὰς ἔχων
1305 αὐτός τ' ἐμαυτοῦ ξυμμάχων τε τῶν ἐμῶν, 1310
οἳ νῦν ξὺν ἑπτὰ τάξεσι ξὺν ἑπτά τε
λόγχαις τὸ Θήβης πεδίον ἀμφεστᾶσι πᾶν·
οἷος δορυσσοῦς Ἀμφιάρεως, τὰ πρῶτα μὲν
δόρει κρατύνων, πρῶτα δ' οἰωνῶν ὁδοῖς·
1310 ὁ δεύτερος δ' Αἰτωλὸς Οἰνέως τόκος, 1315
Τυδεύς· τρίτος δ' Ἐτέοκλος, Ἀργεῖος γεγώς·
τέταρτον Ἱππομέδοντ' ἀπέστειλεν πατὴρ
Ταλαός· ὁ πέμπτος δ' εὔχεται κατασκαφῆ

κως. ibid. 1247: πράσσειν ἄκωγας οὖν με πανδίκως τάδε. ibid. 294: χαίρειν πανδίκῳ φρενί. Eur. Rhes. 720: ὅλοιτο δ', ὅλοιτο πανδίκως. Similiter δικαίως Ai. 547. Aesch. Sept. c. Th. 562.

V. 1302. τοὺς τάδ' ἐκπράξαντας] I. e. τοὺς τούτων κακῶν καὶ πολέμων αἰτίους. Alc. 299: ταῦτα θεῶν τις ἐξέπραξε. IACOBS.

V. 1303. εἶεν] Hac voce utuntur Graeci in omni genere sermonis, ubi ad alia progrediuntur; atque est plane, ut Grammatici definiunt, συγκατάθεσις μὲν τῶν εἰρημένων, συναφὴ δὲ πρὸς τὰ μέλλοντα, vel ut Grammaticus in Bekk. Lexic. Seguer. p. 243: ταῦτα μὲν δὴ οὕτως· ἔστι γὰρ ἐπίῤῥημα ἀφοριστικόν· ἐπὶ γὰρ τοῖς ἤδη εἰρημένοις ἐπιλεγόμενον ἀφορίζει αὐτά. REIS. Cf. supra v. 476. El. 534. Phil. 1308. Ai. 101.

V. 1305. ἐμαυτοῦ etc.] Vide Matth. §. 372.

V. 1307. τὸ Θήβης πεδίον] Vide de hac dictione quae ad Philoct. 1407. adnotata sunt.

V. 1308—1320. Septem ducum descriptio praeterquam in Aesch. fabula cognomini et Eur. Phoen. 100—200. et Suppl. 858 sqq. reperitur apud Diod. Sic. IV, 64 sq. et Apollod. III, 6. Verum discrepant illi inter se nominum memoria. Aeschylus quidem consentit cum Sophocle, eosque sequuntur Argivi teste Pausania II, 20, 4. Sed Apollodorus diversas memorat sententias, et Euripides tum a ceteris tum a semet ipso dissidet. Nam in Phoenissis enumerat Hippomedontem, Tydeum, Parthenopaeum, Polynicen, Adrastum, Amphiaraum, Capaneum; porro in Supplicibus Capaneum, Eteoclem, Hippomedontem, Parthenopaeum, Tydeum, Polynicen, ac praeterea Adrastum unum eorum superstitem. Eadem vero quae Euripides in Phoenissis nomina Diodorus recensuit et Apollodorus. REIS.

V. 1308 sq. τὰ πρῶτα μὲν δόρει κρατύνων] Confert Neuius Ai. 1300: στρατοῦ τὰ πρῶτ' ἀριστεύσας, coll. eiusdem fab. 435: τὰ πρῶτα καλλιστεῖ' ἀριστεύσας στρατοῦ. Recte Reisigius: princeps bello atque augurandi arte. Monet Schaeferus: sequitur sine articulo πρῶτα δ', quod notandum. Conf. Seidler. ad Eur. El. 429.

V. 1313 sq. κατασκαφῆ— ἄστυ δηώσειν πυρί] Sensus hic videtur esse: urbem se igne vastaturum esse ita,

Καπανεὺς τὸ Θήβης ἄστυ δῃώσειν πυρί·
1315 ἕκτος δὲ Παρθενοπαῖος Ἀρκὰς ὄρνυται, 1320
ἐπώνυμος τῆς πρόσθεν ἀδμήτης χρόνῳ
μητρὸς λοχευθείς, πιστὸς Ἀταλάντης γόνος·
ἐγὼ δέ, σός, κεἰ μὴ σός, ἀλλὰ τοῦ κακοῦ
πότμου φυτευθείς, σός γέ τοι καλούμενος,
1320 ἄγω τὸν Ἄργους ἄφοβον ἐς Θήβας στρατόν. 1325
οἵ σ' ἀντὶ παίδων τῶνδε καὶ ψυχῆς, πάτερ,
ἱκετεύομεν ξύμπαντες ἐξαιτούμενοι
μῆνιν βαρεῖαν εἰκαθεῖν ὁρμωμένῳ
τῷδ' ἀνδρὶ τοὐμοῦ πρὸς κασιγνήτου τίσιν,
1325 ὅς μ' ἐξέωσε κἀπεσύλησεν πάτρας. 1330

ut solo aequetur. Vide quae ad Philoct. 1126 sq. adnotavimus.

V. 1315. Schol.: Ἔνιοι οὐ τὸν Ἀταλάντης φασὶ Παρθενοπαῖον στρατεῦσαι, ἀλλὰ τὸν Ταλαοῦ, ὃν ἔνιοι διὰ τοῦ κ Καλαὸν προσαγορεύουσι, καθάπερ Ἀρίσταρχος ὁ Τεγεάτης καὶ Φιλοκλῆς ἱστοροῦσι, συγγραφέων δὲ Ἑκαταῖος ὁ Μιλήσιος.

V. 1316. Schol.: ἐπώνυμος· παρὰ τὸ παρθένος οὕτω κληθείς. Hermanno sensus verborum hic videtur esse: sextus autem Parthenopaeus Arcas venit, a matre diu quondam virgine, unde nomen habet, partu editus, fidus Atalantae filius. Accuratius hunc quidem versum sic interpretabere: nomen habens a matre diu quondam virgine, a qua editus est. Nam ad λοχευθείς supplendum αὐτῆς, i. e. μητρός. Vide Matth. §. 634. De genitivo, quem ἐπώνυμος adsciscit, vide ad v. 65., de participio passivi λοχευθείς genitivum adsciscente expositum ad Philoct. 3. Sic paullo post v. 1318 sq.: τοῦ κακοῦ πότμου φυτευθείς.

V. 1317. Ἀταλάντης γόνος] Neuius conferri iubet de Atalanta Bachet. de Mezir. ad Ovid. Heroid. T. I. p. 367. et Heyn. ad Apollod. III, 9, 2.

V. 1318 sqq. ἐγὼ δὲ — στρατόν] Hoc dicit: ego vero dux sum illorum, qui, quum tuus sim filius, te per hasce filias tuamque ipsius animam oramus, ut adiuves expeditionem nostram. HERM.

V. 1321. ἀντὶ παίδων τῶνδε etc.] Per hasce filias etc. Vide Herm. ad Vig. p. 855. et Matth. §. 572.

V. 1322. ἱκετεύομεν — ἐξαιτούμενοι] Eadem abundantia dictum O. R. 41: ἱκετεύομέν σε πάντες οἵδε πρόστροποι, ad quem vide notam.

V. 1323 sq. μῆνιν βαρεῖαν εἰκαθεῖν etc.] Recte Reisigius sic interpretatus est: gravem ut remittas iram tendenti mihi ad vindicandam iniuriam fratris mei. Quanquam non dissimulandum est εἰκαθεῖν τί τινι hac significatione alibi non usurpatum videri. Schol.: τῷδ' ἀνδρί· δεικτικῶς· καὶ ἔστι πυκνὸς ἐν τῷ τοιούτῳ Σοφοκλῆς.

V. 1325. ὅς μ' ἐξέωσε — πάτρας] Genitivus referendus ad ἐξέωσε. Geminum exemplum exstat Ant. 537: καὶ ξυμμετίσχω καὶ φέρω τῆς αἰτίας.

εἰ γάρ τι πιστόν ἔστιν ἐκ χρηστηρίων,
οἷς ἂν σὺ προςθῇ, τοῖςδ' ἔφασκ' εἶναι κράτος.
πρός νύν σε κρηνῶν, πρὸς θεῶν ὁμογνίων
αἰτῶ πιθέσθαι καὶ παρεικαθεῖν, ἐπεὶ
πτωχοὶ μὲν ἡμεῖς καὶ ξένοι, ξένος δὲ σύ· 1335
ἄλλους δὲ θωπεύοντες οἰκοῦμεν σύ τε
κἀγώ, τὸν αὐτὸν δαίμον' ἐξειληχότες.
ὁ δ' ἐν δόμοις τύραννος, ὦ τάλας ἐγώ,
κοινῇ καθ' ἡμῶν ἐγγελῶν ἀβρύνεται·
ὅν, εἰ σὺ τῇμῇ ξυμπαραστήσει φρενί, 1340
βραχεῖ ξὺν ὄγκῳ καὶ χρόνῳ διασκεδῶ.
ὥςτ' ἐν δόμοισι τοῖσι σοῖς στήσω σ' ἄγων,
στήσω δ' ἐμαυτὸν κεῖνον ἐκβαλὼν βίᾳ.
καὶ ταῦτα σοῦ μὲν ξυνθέλοντος ἔστι μοι
κομπεῖν· ἄνευ σοῦ δ' οὐδὲ σωθῆναι σθένω. 1345

ΧΟΡΟΣ.

τὸν ἄνδρα τοῦ πέμψαντος οὕνεκ', Οἰδίπους,
εἰπὼν ὁποῖα ξύμφορ' ἔκπεμψαι πάλιν.

V. 1327. *οἷς ἂν σὺ* etc.] Bene Brunckius: quibus tu accessisses, horum victoriam fore praedixit deus.

V. 1328. *πρός νύν σε* etc.] De dis *ὁμογνίοις*, qui sunt gentilitii, videndus Ruhnk. ad Timaeum p. 192. Refertur autem quae in eo adiectivo inest notio simul ad fontes. Unde Scholiasta: *παθητικόν ἐστι τὸ πρὸς πατρῴων κρηνῶν ὁρκοῦν· ὡς εἰ ἔφη, πρὸς τῶν ἐκθρεψάντων σὲ ὑδάτων.* HERM. De collocatione pronominis vide ad v. 245.

V. 1331. *οἰκοῦμεν*] Vide quae de usu huius et similium verborum ad v. 118. adnotata sunt.

V. 1332. *τὸν αὐτὸν δαίμον' ἐξειληχότες*] Idem fatum sortiti. Respicitur eo, quod uterque ex patria pulsi erant.

V. 1334. *κοινῇ — ἀβρύνεται*] Hesychius: *ἀβρύνεται· κοσμεῖται.* Grammaticus apud Bekkerum p. 322. addit: *θρύπτεται, καυχᾶται.* Aeschyl. Ag. 1214: *ἀβρύνεται γὰρ πᾶς τις εὖ πράσσων πλέον.* ELMSL. Ceterum confer Ai. 969: *πῶς δῆτα τοῦδ' ἐπεγγελῶεν ἂν κάτα;*

V. 1337. *στήσω σ' ἄγων*] Comparat Schaeferus Hom. Il. *β*, 558: *στῆσε δ' ἄγων.*

V. 1341. Schol.: *ἤρξατο πάλιν ὁ Χορὸς χρηστόν τι συμβουλεύειν.* Verbum *ἔκπεμψαι* recte Hermannus interpretatur: dimitte hinc a te.

V. 1345. *δικαιῶν, ὥςτε κλύειν*] Exempla particulae *ὥςτε* sic usurpatae collegit Matth. §. 531. not. 2.

V. 1346. *ὁμφῆς τῆς ἐμῆς*] *Ὀμφὴν* non simpliciter vocem suam dicit, sed ut adsignificetur praedictio futuri. HERM.

V. 1349. Schol.: *ὅς γ', ὦ κάκιστε· δαιμονίως τῇ ἀποστροφῇ χρῆται ἀπὸ τοῦ Χοροῦ ἐπὶ τὸν Πολυνείκην ὁ Οἰδίπους· παραφύλαξον δὲ, πῶς οἱ αὐτοὶ τῶν λόγων γίνονται τῶν μὲν θηλειῶν ἐγκώμιον, τούτου δὲ κατηγόρημα.* Vide de hac oratio-

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἀλλ' εἰ μέν, ἄνδρες, τῆςδε δημοῦχος χθονὸς
μὴ 'τύγχαν' αὐτὸν δεῦρο προςπέμψας ἐμοὶ
1345 Θησεύς, δικαιῶν, ὥςτ' ἐμοῦ κλύειν λόγους, 1350
οὐτᾶν ποτ' ὀμφῆς τῆς ἐμῆς ἐπήσθετο·
νῦν δ' ἀξιωθεὶς εἶσι, κἀκούσας γ' ἐμοῦ
τοιαῦθ', ἃ τὸν τοῦδ' οὔποτ' εὐφρανεῖ βίον.
ὅς γ', ὦ κάκιστε, σκῆπτρα καὶ θρόνους ἔχων,
1350 ἃ νῦν ὁ σὸς ξύναιμος ἐν Θήβαις ἔχει, 1355
τὸν αὐτὸς αὐτοῦ πατέρα τόνδ' ἀπήλασας,
κἄθηκας ἄπολιν καὶ στολὰς ταύτας φορεῖν,
ἃς νῦν δακρύεις εἰςορῶν, ὅτ' ἐν πόνῳ
ταὐτῷ βεβηκὼς τυγχάνεις κακῶν ἐμοί.
1355 οὐ κλαυστὰ δ' ἐστίν, ἀλλ' ἐμοὶ μὲν οἰστέα 1360
τάδ', ἕωςπερ ἂν ζῶ σοῦ φονέως μεμνημένος.
σὺ γάρ με μόχθῳ τῷδ' ἔθηκας ἔντροφον,
σύ μ' ἐξέωσας· ἐκ σέθεν δ' ἀλώμενος

V. 1356. Recte Brunckius ἕωςπερ scripsit. Libri ὥςπερ. Vide quae ad Ai. 1090. adnotavimus.

nis conversione Pors. ad Hec. 1187. Similiter 904. Ceterum diversam famam Sophoclem sequi monendum est, qui hoc loco Polynicem regem Thebarum fuisse, quum Oedipus expelleretur, sumserit, quum ex v. 367 sqq. aliisque huius fabulae locis appareat in hac eum sententia fuisse, ut putaret Creontem statim post detecta Oedipi flagitia imperium Thebarum accepisse, et tenuisse etiam tum, quum Oedipus patria exterminaretur.

V. 1350. ἃ νῦν — ἔχει] Nulla causa erat, quare non scriberetur οὓς νῦν. Longe insolentius Eur. Bacch. 739: εἶδες δ' ἂν ἢ πλεύρ' ἢ δίχηλον ἔμβασιν ῥιπτόμεν' ἄνω τε καὶ κάτω. ELMSL.

V. 1351. αὐτοῦ] I. e. σαυτοῦ. Vide ad v. 927.

V. 1352. κἄθηκας ἄπολιν καὶ etc.] Ad καὶ — φορεῖν intelligendum, quod in ἔθηκας latet, ἐποίησας. Cf. Matth. §. 634, 3.

V. 1353 sq. ἐν πόνῳ ταὐτῷ βεβ. — ἐμοί] De ταὐτῷ ἐμοὶ vide Matth. §. 385, 1., de βεβηκὼς ad v. 52.

V. 1356. σοῦ φονέως] Quod φονεὺς Oedipi vocatur Polynices, inquit Reisigius, id ea ratione intelligendum, qua Seneca Phoen. 213. de Oedipo: quicquid potest auferre cuiquam mors, tibi hoc vita abstulit, et vita quidem a filio patri erepta erat neglecta alendi fovendique cura. Similiter O. R. 534.

V. 1357. μόχθῳ τῷδ' ἔθηκας ἔντροφον] I. e., ut recte interpretatur Iacobsius, εἰς τόνδε τὸν μόχθον ἔβαλες, ἐν ᾧ νῦν τρέφομαι, i. e. εἰμί. Conf. Ai. 622: μάτηρ παλαιᾷ ἔντροφος ἀμέρᾳ.

V. 1358. ἐκ σέθεν δ' ἀλώ-

ἄλλους ἐπαιτῶ τὸν καθ' ἡμέραν βίον.
1360 εἰ δ' ἐξέφυσα τάςδε μὴ 'μαυτῷ τροφοὺς 1365
τὰς παῖδας, ἡτᾶν οὐκ ἂν ἦ, τὸ σὸν μέρος·
νῦν δ' αἵδε μ' ἐκσώζουσιν, αἵδ' ἐμαὶ τροφοί,
αἵδ' ἄνδρες, οὐ γυναῖκες, ἐς τὸ συμπονεῖν·
ὑμεῖς δ' ἀπ' ἄλλου, κοὐκ ἐμοῦ, πεφύκατον.
1365 τοιγάρ σ' ὁ δαίμων εἰςορᾷ μὲν οὔ τί πω 1370
ὡς αὐτίκ', εἴπερ οἶδε κινοῦνται λόχοι
πρὸς ἄστυ Θήβης. οὐ γὰρ ἔσθ' ὅπως πόλιν
κείνην ἐρείψεις· ἀλλὰ πρόσθεν αἵματι

μενος] Dictum similiter atque vulgare φεύγειν ὑπό τινος, quod proprie valet ab aliquo in fugam coniici, sive in exsilium mitti. Sic supra v. 444: φυγάς σφιν ἔξω πτωχὸς ἡλώμην ἐγώ.

V. 1359. ἄλλους — βίον] Rhes. 711: βίον δ' ἐπαιτῶν εἶρπ' ἀγύρτης τις λάτρις. Cf. nomen ἐπαίτης. — καθ' ἡμέραν. Vide Philoct. 1089. Plat. de Rep. VIII. p. 567. pr.: ἵνα πένητες γιγνόμενοι πρὸς τῷ καθ' ἡμέραν ἀναγκάζωνται εἶναι. NEUIUS.

V. 1360. εἰ δ' ἐξέφυσα τάςδε μὴ 'μαυτῷ] Notatu digna est orationis structura in μὴ particula verbum subsequente, ut sit: εἰ δὲ μὴ ἐξέφυσα etc. Eur. Hec. 10 sq.: ἵν', εἴ ποτ' Ἰλίου τείχη πέσοι, τοῖς ζῶσιν εἴη παισὶ μὴ σπάνις βίου. Cf. 1515: φράζε μήποτ' ἀνθρώπων τινί, et 594. Trachin. 383. Aristoph. Ran. 639. Demosth. Lept. p. 50. W.: σκοπεῖτε μὴ etc. Coniect. p. 65. Hoc autem modo nervosior negatio est. Illic igitur Latine certe: quodsi has non genuissem altrices mihi. REIS. Adde Philoct. 67: εἰ δ' ἐργάσει μὴ ταῦτα. El. 992 sq.: εἰ φρενῶν ἐτύγχαν' αὕτη μὴ κακῶν. Vide etiam ad Ant. 96 sq.

V. 1361. ἡτᾶν οὐκ ἂν ἦ] Particula ἤτοι eodem modo in apodosi posita apud Eur. Hippol. 480: ἡτᾶρ' ἂν ὀψέ γ' ἄνδρες ἐξεύροιεν ἄν, εἰ μὴ γυναῖκες μηχανὰς εὑρήσομεν. Sic οὔτοι huius ipsius fab. v. 1346. et τοί Electr. 582: εἰ γὰρ κτενοῦμεν ἄλλον ἀντ' ἄλλου, σύ τοι πρώτη θάνοις ἄν, εἰ δίκης γε τυγχάνοις. Ai. 456: εἰ δέ τις θεῶν βλάπτοι, φύγοι τἂν χὠ κακὸς τὸν κρείσσονα. Philoct. 836: εἰ ταὐτὸν τούτῳ γνώμαν ἴσχεις, μάλα τοι ἄπορα πυκινοῖσιν ἰδεῖν πάθη. — De ἦ forma vide Matth. §. 216, 4.

Ibid. τὸ σὸν μέρος] Quantum in te est. Eur. Rhes. 405: Ἕλλησιν ἡμᾶς προὔκπιες τὸ σὸν μέρος. Heracl. 678: ἀλλ' εἶμ'· ἐρήμους δεσπότας τοὐμὸν μέρος οὐκ ἂν θέλοιμι πολεμίοισι συμβαλεῖν. ELMSL. Adde Ant. 1062. O. R. 1509. Trach. 1215.

V. 1365 sq. τοιγάρ σ' — ὡς αὐτίκ'] Proprie: itaque deus nondum quidem eo te oculo aspicit, quo te mox aspiciet, i. e. itaque iamiam deus te ulturus est. Confert Musgravius Pindar. Pyth. III, 151: λαγέταν τύραννον δέρκεται ὁ μέγας πότμος, Schaeferus huius fab. v. 1536: θεοὶ γὰρ εὖ μέν, ὀψὲ δ' εἰςορῶσ', ὅταν τά θεῖ' ἀφεὶς τις εἰς τὸ μαίνεσθαι τραπῇ. Iacobsius Diphilum aut Euripidem sp.

πεσεῖ μιανθείς, χὠ ξύναιμος ἐξ ἴσου.
1370 τοιάςδ' ἀρὰς σφῷν πρόσθε τ' ἐξανῆκ' ἐγώ, 1375
νῦν τ' ἀνακαλοῦμαι ξυμμάχους ἐλθεῖν ἐμοί,
ἵν' ἀξιῶτον τοὺς φυτεύσαντας σέβειν,
καὶ μὴ 'ξατιμάζητον, εἰ τυφλοῦ πατρὸς
τοιώδ' ἔφυτον. αἵδε γὰρ τάδ' οὐκ ἔδρων.
1375 τοιγὰρ τὸ σὸν θάκημα καὶ τοὺς σοὺς θρόνους 1380
κρατοῦσιν, εἴπερ ἐστὶν ἡ παλαίφατος
Δίκη ξύνεδρος Ζηνὸς ἀρχαίοις νόμοις.
σὺ δ' ἐρρ' ἀπόπτυστός τε κἀπάτωρ ἐμοῦ,

Plutarch. T. II. p. 1124. F: ἔστιν Δίκης ὀφθαλμός, ὃς τὰ πάνθ' ὁρᾷ, coll. Wyttenb. ad Plut. de S. N. V. p. 18: ἀθέσμοις ὀξὺν ἐπιβάλλει τὸν ὀφθαλμόν. Heliod. T. I. p. 39: δεινὸς ὁ τῆς Δίκης ὀφθαλμός. Id. T. II. p. 259. ed. Bip. coll. Dorvill. ad Charit. p. 204. Toup. in Suid. T. I. p. 88. Adde Matthiae Misc. Philol. Vol. II. P. I. p. 9. et Eur. Hec. 488: ὦ Ζεῦ, τί λέξω; πότερά σ' ἀνθρώπους ὁρᾶν;

V. 1370. τοιάςδ' ἀρὰς — ἐγώ] De prioribus illis Oedipi diris vide quae ad Arg. p. 17 sq. exposui.

V. 1371. ἀνακαλοῦμαι ξυμμάχους ἐλθεῖν ἐμοί] Conf. v. 1009. Ἀραὶ autem nunc deae cogitandae sunt, quum versu priore appellativum sit. Hoc autem in loco diversa manifesto numina sunt a Furiis, quae postea demum v. 1386. invocantur. Itaque idem in El. 111 sq.; ὦ πότνι' Ἀρὰ σεμναί τε — Ἐρινύες. REIS.

V. 1373. καὶ μὴ 'ξατιμάζητον — ἔφυτον] Recte Hermannus: neu leve esse ducatis, si miseri caecique patris tales estis tamque impii filii. Idem, ultima, inquit, verba, αἵδε γὰρ τάδ' οὐκ ἔδρων, hac simplicitate sua admirabilem habent planeque divinam vim quum ad magnitudinem doloris propter impietatem filiorum, tum ad caritatem, quam filiae meruerunt, declarandam.

V. 1375 sq. τοιγὰρ — κρατοῦσιν] Itaque, inquit, Dirae et sede illa tua ad aram Neptuni et solio in urbe Thebarum potiuntur. HERM. De accusativo ex κρατεῖν apto vide Matth. §. 360. b. Magna autem vis in tempore praesente est.

V. 1376. ἡ παλαίφατος] Recte Neuius: tanquam oraculis prodita.

V. 1377. Δίκη — νόμοις] Δίκην πάρεδρον Iovis perhiberi satis notum, monueruntque ea de re ad h. l. interpretes. Pro Iove autem dixit Ζηνὸς ἀρχαίοις νόμοις, quia sensus, qui verbis subest, eo redit, ut dicat: si quidem Iustitia incolumes servat Iovis antiquas leges. Viderat hoc Brunckius. HERM. Eur. Med. 764: ὦ Ζεῦ, Δίκη τε Ζηνός, Ἥλιόν τε φῶς. Confert Elmsl. Ant. 797: τῶν μεγάλων πάρεδρος ἐν ἀρχαῖς θεσμῶν. Addo Hesiod. Opp. et D. v. 256 sqq. et Demosth. Aristogit. p. 772, 25 sqq.: τὴν ἀπαραίτητον καὶ σεμνὴν Δίκην, ἣν ὁ τὰς ἁγιωτάτας ἡμῖν τελετὰς καταδείξας Ὀρφεὺς παρὰ τὸν τοῦ Διὸς θρόνον φησὶ καθημένην πάντα τὰ τῶν ἀνθρώπων ἐφορᾶν.

κακῶν κάκιστε, τάςδε συλλαβὼν ἀράς,
1380 ἃς σοι καλοῦμαι, μήτε γῆς ἐμφυλίου 1385
δόρει κρατῆσαι, μήτε νοστῆσαί ποτε
τὸ κοῖλον Ἄργος, ἀλλὰ συγγενεῖ χερὶ
θανεῖν, κτανεῖν θ' ὑφ' οὗπερ ἐξελήλασαι.
τοιαῦτ' ἀρῶμαι, καὶ καλῶ τὸ Ταρτάρου
1385 στυγνὸν πατρῷον ἔρεβος, ὥς σ' ἀποικίσῃ· 1390
καλῶ δὲ τάςδε δαίμονας· καλῶ δ' Ἄρη,
τὸν σφῷν τὸ δεινὸν μῖσος ἐμβεβληκότα.
καὶ ταῦτ' ἀκούσας στεῖχε, κἀξάγγελλ' ἰὼν
καὶ πᾶσι Καδμείοισι, τοῖς σαυτοῦ θ' ἅμα
1390 πιστοῖσι συμμάχοισιν, οὕνεκ' Οἰδίπους 1395
τοιαῦτ' ἔνειμε παισὶ τοῖς αὑτοῦ γέρα.

V. 1397. φωνῆσαί τινι Brunckius ex Tyrwhitti coni. restituit. Libri φωνῆσαί τινα.

V. 1379. τάςδε συλλαβὼν ἀράς] His te diris comitantibus. Eurip. fr. Palam. IX: εἷς τοι δίκαιος μυρίων οὐκ ἐνδίκων κρατεῖ, τὸ θεῖον τὴν δίκην τε συλλαβών. Aliter O. R. 971: τὰ δ' οὖν παρόντα συλλαβὼν θεσπίσματα. IACOBS.

V. 1384 sq. τοιαῦτ' ἀρῶμαι — ἀποικίσῃ] Reisigius apte: ista imprecatus invoco caliginem tetram patritam Tartari, ut te abigat domo, nisi quod ut te hinc abstrahat potius dicendum erat. Sententiam tamen neque hic neque alius quisquam declaravit. Puto hoc dici: invoco invisam Tartari caliginem, quae patrem meum Laium tegit, ut te hinc abstrahat. Ut enim ille filii manu interemptus est, ita precatur, ut sui quoque filii, quorum etiam maior impietas sit, fraterna manu se invicem occidant. HERM. De ἀποικίσῃ confert Doederl. Trach. 954: αὔρα, ἥτις μ' ἀποικίσειεν ἐκ τόπων.

V. 1386. τάςδε δαίμονας] Furias intelligendas esse apparet. — De Marte, qui cuiusvis calamitatis auctor putabatur, cuique omnis nex tribuitur, vide ad O. R. 185.

V. 1389. καὶ πᾶσι Καδμ., τοῖς σαυτοῦ θ'] Respondent sibi καὶ — τὲ particulae, ut apud Latinos et — que. Cf. O. R. 347: ἴσθι γὰρ δοκῶν ἐμοὶ καὶ ξυμφυτεῦσαι τοὔργον εἰργάσθαι θ' etc. Ant. 334 sqq.: τοῦτο καὶ πολιοῦ πέραν πόντου χειμερίῳ νότῳ χωρεῖ, — θεῶν τε etc. Eur. Bacch. 306 sqq.: ἔτ' αὐτὸν ὄψει κἀπὶ Δελφίσιν πέτραις πηδῶντα σὺν πεύκαισι — μέγαν τ' ἀν' Ἑλλάδ' etc. De Latinorum usu copiose expositum est in Handii Tursellino T. II. p. 527 sqq. Neque tamen existimandum est eodem sensu καὶ — τὲ particulas usurpatas esse, quo καὶ — καὶ usurpari consueverunt. Sed quemadmodum diversa est τὲ et καὶ particularum potestas, ita sponte apparet aliquid discriminis inter καὶ — καὶ particularum et καὶ — τὲ usum intercedere debere. Cf. Rost. §. 134. not. 1. Simili anacoluthо μὲν et τὲ particulas consociari constat.

V. 1392 sq. οὔτε ταῖς —

ΧΟΡΟΣ.

Πολύνεικες, οὔτε ταῖς παρελθούσαις ὁδοῖς
ξυνήδομαί σοι, νῦν τ' ὖθ' ὡς τάχος πάλιν.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

οἴμοι κελεύθου τῆς τ' ἐμῆς δυςπραξίας,
1395 οἴμοι δ' ἑταίρων· οἷον ἆρ' ὁδοῦ τέλος 1400
Ἄργους ἀφωρμήθημεν, ὦ τάλας ἐγώ,
τοιοῦτον, οἷον οὐδὲ φωνῆσαί τινι
ἕξεσθ' ἑταίρων, οὐδ' ἀποστρέψαι πάλιν,
ἀλλ' ὄντ' ἄναυδον τῇδε συγκῦρσαι τύχῃ.
1400 ὦ τοῦδ' ὄμαιμοι παῖδες, ἀλλ' ὑμεῖς, ἐπεὶ 1405
τὰ σκληρὰ πατρὸς κλύετε τοῦδ' ἀρωμένου,
μήτοι με πρὸς θεῶν σφῷ γ', ἐὰν αἱ τοῦδ' ἀραὶ

V. 1402. σφῷ γ', ἐὰν αἱ ex Elmsleii coniectura scripsi. Libri partim σφῶϊν γ' ἂν αἱ, partim σφῶν γ' ἂν αἱ.

ξυνήδομαί σοι] Notandum οὐ ξυνήδομαι pro συμπενθῶ. Ut in Medea 136: οὐδὲ συνήδομαι, ὦ γύναι, ἄλγεσι δώματος. HERM. De locutione ταῖς παρ. ὁδοῖς confer Ant. 1213: ἆρα δυςτυχεστάτην κέλευθον ἕρπω τῶν παρελθουσῶν ὁδῶν;

V. 1394 sqq. Schol.: καὶ αὕτη δευτέρα ἐστὶν ὥςπερ δέησις καὶ παθητικωτάτη ἐν τῷ ἀπολοφύρεσθαι αὐτὸν τεχναζομένη πάνυ πιθανῶς. Ad nomen κελεύθου adsumendum quod secundo demum substantivo appositum, τῆς ἐμῆς. Cf. Matth. §. 441. not. 2.

V. 1395 sq. οἷον ἆρ' ὁδοῦ τέλος Ἄργους ἀφ.] Breviter dictum pro οἷον ἄρα τέλος ἐστὶ τῆς ὁδοῦ, ἣν ἀπ' Ἄργους ὡρμήθημεν.

V. 1397. τοιοῦτον, οἷον etc.] Una est continua exclamatio: οἷον ἆρ' ὁδοῦ τέλος τοιοῦτον ἀφωρμήθημεν. Nam interdum οἷος ita dicitur, ut sequatur aliud praedicatum, cuius locutionis prope eadem vis est, ac si ὡς pro οἷος dicas. Aeschyl. Agam. 572: χειμῶνα δ' εἰ λέγοι τις οἰωνοκτόνον, οἷον παρεῖχ' ἄφερτον Ἰδαία χιών. HERM. Ἀφωρμήθημεν de universa expeditione intelligendum, non de unius Polynicis itinere Athenas facto. Susceptum enim iam tunc fuerat bellum, finibus egressus miles; vide v. 1306 sq. DOED.

V. 1398. οὐδ' ἀποστρέψαι πάλιν] Sc. τὸ τῆς ὁδοῦ τέλος, i. e. nec licet illum itineris exitum, i. e. calamitatem illam, quam mihi ex expeditione illa imminere praedixit Oedipus, avertere. Sic infra v. 1462: κούκέτ' ἔστ' ἀποστροφή. Veram hanc horum verborum interpretationem esse manifesto ex versu sequente apparet, in quo affirmat id sibi malum perpetiendum esse, quod verbis οἷον — πάλιν evitari posse negaverat.

V. 1399. ἀλλ' ὄντ' ἄναυδον etc.] Intelligendum est χρή με. Vide Matth. §. 634, 3. et ad O. R. 797.

V. 1400. ὦ τοῦδ' ὅμ. παῖδες, ἀλλ' etc.] De postposita ἀλλὰ particula vide ad O. R. 1469.

V. 1402 sqq. μήτοι με —

πατρὸς τελῶνται, καί τις ὑμιν ἐς δόμους
νόστος γένηται, μή μ' ἀτιμάσητέ γε,
1405 ἀλλ' ἐν τάφοισι θέσθε κἂν πτερίσμασιν. 1410
καὶ σφῷν ὁ νῦν ἔπαινος, ὃν κομίζετον
τοῦδ' ἀνδρὸς οἷς πονεῖτον, οὐκ ἐλάσσονα
ἔτ' ἄλλον οἴσει τῆς ἐμῆς ὑπουργίας.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Πολύνεικες, ἱκετεύω σε πεισθῆναί τί μοι.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

1410 ὦ φιλτάτη, τὸ ποῖον, Ἀντιγόνη; λέγε. 1415

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

στρέψαι στράτευμ' ἐς Ἄργος ὡς τάχιστά γε,
καὶ μὴ σέ τ' αὐτὸν καὶ πόλιν διεργάσῃ.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

ἀλλ' οὐχ οἷόν τε. πῶς γὰρ αὖθις αὖ πάλιν
στράτευμ' ἄγοιμι ταὐτὸν εἰςάπαξ τρέσας;

μή μ' ἀτιμ.] De hac pronominis repetitione monitum ad O. R. 1192. nota critica.

V. 1405. ἐν τάφοισι θέσθε] Activum est in Ai. 1110: εἰς ταφὰς ἐγὼ θήσω δικαίως, et Aesch. Sept. c. Th. 1004. Sch.: ποῦ σφε θήσομεν χθονός; ΡΕΙΣ. Hoc dicit: sepelite me, et honoribus sepulcralibus me adficite. Non dixisset autem ἐν πτερίσμασι θέσθε, nisi praecessissent verba ἐν τάφοισι θέσθε.

V. 1406 sq. ὃν κομίζετον τοῦδ' ἀνδρὸς etc.] Genitivo iunctum κομίζειν, quia notione non multum differt a τυγχάνειν. Sic O. R. 561: πάντ' ἐμοῦ κομίζεται. De activo pro medio posito vide ad huius fab. v. 6. Tum οἷς πονεῖτον dictum pro τοῖς ὑμετέροις πόνοις. Confer Matth. §. 481. not. 2.

V. 1408. τῆς ἐμῆς ὑπουργίας] I. e. propter officium mihi praestitum. Vide ad v. 328.

V. 1413 sq. πῶς γὰρ — τρέσας;] Vulgo interpretantur: quomodo enim iterum eundem exercitum contra Thebas ducere possim, si semel fugerim? Verum idoneis argumentis Hermannus demonstravit hoc dici a Polynice non potuisse. Itaque ille πάλιν cum ἄγοιμι coniungendum adverbiumque εἰςάπαξ uno nisu (*auf ein Mal* vel *mit einem Male*) coll. Aesch. Prom. 749: κρεῖσσον γὰρ εἰςάπαξ θανεῖν, ἢ τὰς ἁπάσας ἡμέρας πάσχειν κακῶς, aliisque locis similibus interpretandum ratus sensum loci hunc esse monuit: quomodo enim fugiens sic repente reducam hunc eundem exercitum?

V. 1415 sq. τί δ' αὖθις etc.] Quod Antigona dicit, τί δ' αὖθις, ὦ παῖ, δεῖ σε θυμοῦσθαι; non est de futuro intelligendum, sed de ea iracundia, quam modo ostendit Polynices, quum se negat abducturum esse exercitum. Videbatur enim dira patris exsecratione in dolorem coniectus, quum oranti sorori, ut sibi obtemperaret, blande re-

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

1415 τί δ' αὖθις, ὦ παῖ, δεῖ σε θυμοῦσθαι; τί σοι 1420
πάτραν κατασκάψαντι κέρδος ἔρχεται;

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

αἰσχρὸν τὸ φεύγειν καὶ τὸ πρεσβεύοντ' ἐμὲ
οὕτω γελᾶσθαι τοῦ κασιγνήτου πάρα.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ὁρᾷς τὰ τοῦδ' οὖν ὡς ἐς ὀρθὸν ἐκφέρει
1420 μαντεύμαθ', ὃς σφῷν θάνατον ἐξ ἀμφοῖν θροεῖ; 1425

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

χρῄζει γάρ· ἡμῖν δ' οὐχὶ συγχωρητέα.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

οἴμοι τάλαινα· τίς δὲ τολμήσει κλύων
τὰ τοῦδ' ἕπεσθαι τἀνδρὸς οἳ ἐθέσπισεν;

sponderet: ὦ φιλτάτη, τὸ ποῖον, Ἀντιγόνη; λέγε, unde illa mitigatum eum esse sperabat. Nunc autem videt denuo effervescere eius in fratrem iras. Similiter in Euripidis Electra v. 1120. Clytaemnestra filiae respondet: ὁρᾷς; ἆρ' αὖ σὺ ζωπυρεῖς νείκη νέα; HERM.

V. 1419 sq. ὁρᾷς τὰ — μαντεύμαθ'] Ἐκφέρει est ἐξέρχεται. Sic ὁπότε τελεόμενος ἐκφέροι ἄροτος, quum annus integer exisset, Trach. 824. Hom. Il. ψ, 758: ὦκα δ' ἔπειτα ἔκφερ' Ὀϊλιάδης, ubi ἔκφερε valet ἐξέδραμε. Aristides T. II. p. 2: οὐ τοῖς ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἐξενεγκοῦσι παραδίδοται τὸ σύμβολον, ἀλλὰ τοῖς παρελθοῦσι. Neque rarum est, ut verba a φέρω composita transitivam potestatem deponant. Sic ὑπερφέρειν est anteire supra v. 1007. O. R. 381. Idem de ἀναφέρω, διαφέρω, προφέρω et συμφέρω valet. MUSGR. Sensus hic est: vides ergo, ut huius vaticinia ad eventum ruunt. Impetum enim quendam adsignificat hoc verbum, unde proprium est in equis, qui frenis non parentes effuso cursu sessorem vel aurigam quò ipsi volunt secum auferunt. HERMANN. Ἐς ὀρθὸν ἐκφέρειν simillime dictum atque O. R. 88. κατ' ὀρθὸν ἐξελθεῖν.

V. 1420. θάνατον ἐξ ἀμφοῖν] Necem mutuam. Exspectaveris θάνατον ἐξ ἀλλήλοιν.

V. 1421. χρῄζει γάρ] Si χρῄζει est χρησμῳδεῖ, ut placet scholiastae, quam explicationem Reisigius sine controversia veram esse censet, omittendum iota subscriptum ex grammaticorum sententia, quam vide in Etym. M. v. χρῄζω. At recte legitur χρῄζει: vult enim hoc. Vaticinatum enim ista esse Oedipum non attinebat repeti; illud multo gravius est et acerbius, velle hoc illum et optare, ut pereant filii. HERM.

V. 1422. Schol.: τίς δὲ τολμήσει ἕπεσθαι κλύων τὰ τοῦδε τἀνδρός; De verborum ordine vide ad v. 1223.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

οὐκ ἀγγελοῦμεν φλαῦρ' · ἐπεὶ στρατηλάτου
χρηστοῦ τὰ κρείσσω, μηδὲ τἀνδεᾶ λέγειν. 1430

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

οὕτως ἄρ', ὦ παῖ, ταῦτά σοι δεδογμένα;

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

καὶ μή μ' ἐπίσχῃς γ' · ἀλλ' ἐμοὶ μὲν ἥδ' ὁδὸς
ἔσται μέλουσα δύςποτμός τε καὶ κακὴ
πρὸς τοῦδε πατρὸς τῶν τε τοῦδ' Ἐρινύων.
σφῷν δ' εὖ διδοίη Ζεύς, τάδ' εἰ τελεῖτέ μοι 1435
θανόντ' · ἐπεὶ οὔ μοι ζῶντί γ' αὖθις ἔξετον.
μέθεσθε δ' ἤδη, χαίρετόν τ'. οὐ γάρ μ' ἔτι
βλέποντ' ἐςόψεσθ' αὖθις.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ὦ τάλαιν' ἐγώ.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

μήτοι μ' ὀδύρου.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

καὶ τίς ἄν σ' ὁρμώμενον
ἐς προῦπτον Ἅιδην οὐ καταστένοι, κάσι; 1440

V. 1430. Quod ipse olim conieceram, scribendum esse εὖ διδοίη, id nunc cum Dindorfio recipere non dubitavi. Soloecum est enim quod libri habent εὐοδοίη.

V. 1424 sq. Schol.: καὶ ἐν ταῖς τέχναις ἐστὶ τοῦτο, ὅτι οὐ πάντα δεῖ ἀληθεύεσθαι, ἐὰν μὴ χρήσιμα ᾖ, ἀλλὰ δεῖ καί τι ψεύδεσθαι. Cum vi comparativi comparativo refertur positivus ἐνδεής, quam rem aliquot exemplis illustravit Elmsl. ad Eur. Heracl. 171.

V. 1427 sqq. ἀλλ' ἐμοὶ μὲν — Ἐρινύων] Recte Doederlinus: ego quidem huic adversus Thebas expeditioni operam dabo, quamvis improspere eventurae propter patris diras. De ἔσται μέλουσα confer v. 653: ἀλλὰ τοῖςδ' ἔσται μέλον, et Matthiae §. 559.

V. 1430. σφῷν δ' εὖ διδοίη Ζεύς] Sic v. 642: ὦ Ζεῦ, διδοίης τοῖσι τοιουτοῖσιν εὖ.

Ibid. τάδ' εἰ τελεῖτέ μοι θανόντ'] Quum τάδε necessario ad ea, quae Polynices v. 1405. rogavit, referendum sit, id autem per loquendi rationem fieri non possit, recte, puto, nuper coniecit Hermannus post hunc versum totum excidisse versum dictumque tale quid fuisse: τάδ' εἰ τελεῖτέ μοι, τιμῆς με πρὸς σφῷν τῆς προςηκούσης τυχεῖν θανόντα. Idem Hermannus recte monuit ad sequens ἔξετον repetendum esse τελεῖν.

V. 1432. Schol.: μέθεσθε δ' ἤδη · καὶ ἐκ τούτου δῆλον, ὅτι ἐν τῇ παρακλήσει ἅμα τοὺς λό-

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

εἰ χρή, θανοῦμαι.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

μὴ σύ γ', ἀλλ' ἐμοὶ πιθοῦ.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

μὴ πεῖθ' ἃ μὴ δεῖ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

δυςτάλαινά τἄρ' ἐγώ,
εἴ σου στερηθῶ.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

ταῦτα δ' ἐν τῷ δαίμονι
καὶ τῇδε φῦναι χἀτέρᾳ. σφῷ δ' οὖν ἐγὼ
1440 θεοῖς ἀρῶμαι μήποτ' ἀντῆσαι κακῶν. 1445
ἀνάξιαι γὰρ πᾶσίν ἐστε δυςτυχεῖν.

ΧΟΡΟΣ.

(στροφὴ α'.)

νέα τάδε νεόθεν ἦλθέ μοι
νέα βαρύποτμα κακὰ παρ' ἀλαοῦ ξένου,

V. 1438. Brunckius invitis libris ἦν σου.
V. 1439. σφῷ scripsi cum Elmsleio. Libri σφῷν.
V. 1440. Brunckius, Hermannus aliique ex libris Tricliniaris receperunt κακόν.

γους λέγουσα τούτους εἴχετο αὐτοῦ ἡ ἀδελφή.

V. 1433. βλέποντ'] Vivum. Vide quae ad Ai. 935. adnotavimus.

V. 1435. ἐς προὔπτον Ἅιδην] Hesychius: προὔπτον· πρόδηλον, φανερόν. Eurip. Hippol. 1366: προὔπτον ἐς ᾅδαν στείχω κατὰ γᾶς. Cf. Blomf. gloss. in Sept. c. Th. 848. BOTH.

V. 1436. μὴ σύ γ'] Noli hoc facere. Alia huius locutionis exempla attulit Matth. §. 465, 2.

V. 1437. μὴ πεῖθ' ἃ μὴ δεῖ] De πείθειν τινά τι vide Matth. §. 421. Rost. §. 104. not. 11.

V. 1438. εἴ σου στερηθῶ] De coniunctivo post εἰ posito vide ad v. 1221. et Rost. §. 121. not. 10.

V. 1438 sq. ταῦτα δ' — χἀτέρᾳ] I. e. haec in fortunae potestate sita sunt, utrum hoc modo futura sint an alio. De ἐν vide ad v. 242; de ἑτέρᾳ pro ἑτέρως posito L. Bos. p. 333.

V. 1440. ἀντῆσαι κακῶν] Constructio non rara; vide ad Eur. Troad. 214. et Herodot. II, 119. MUSGR. Adde Matth. §. 328, 5.

V. 1441. ἀνάξιαι γὰρ πᾶσίν ἐστε] De πᾶσιν, quod est omnium iudicio, vide quae ad O. R. 40. adnotavimus.

V. 1442 sqq. νέα τάδε — κιγχάνει] Ego hunc locum sic

εἴ τι μοῖρα μὴ κιγχάνει. 1450
1445 μάτην γὰρ οὐδὲν ἀξίωμα δαιμόνων ἔχω φράσαι.
ὁρᾷ, ὁρᾷ ταῦτ' ἀεὶ χρόνος, ἐπεὶ μὲν ἕτερα,
τὰ δὲ παρ' ἦμαρ αὖθις αὔξων ἄνω. 1455
ἔκτυπεν αἰθήρ, ὦ Ζεῦ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ τέκνα, τέκνα, πῶς ἄν, εἴ τις ἔντοπος,
1450 τὸν πάντ' ἄριστον δεῦρο Θησέα πόροι;

intelligo: Nova et gravia mala haec irruunt in me, quorum auctor est caecus senex, nisi forte fata ei iam instant. Alterutrum enim indicatur hisce tempestatibus, aut poenam nobis imminere ob sacri hospitis nefandum hospitium, aut mortem illi instare, quam dudum praedixit. Trepidatio invadit Chorum ex tempestate ingruente, cuius iam nunc, huius carminis principio, conspiciuntur fulgura, tonitruum fragoribus excepta. His igitur ominum loco acceptis metuit, ne deorum ira significetur (sive aliis de causis, sive quod tam implacabilem se praestiterit Oedipus genitor gnato), haud tamen immemor posse etiam mortem senis nunc, uti praedictum fuit, divinitus indicari. Neque enim illud vexavit poetam, quod, quum hoc fore praediceret Oedipus v. 95., nondum prodisset Chorus in scenam. *Νέα* adiectivo ex more Homerico *νεόθεν* additum; Il. VII, 97: *ἦ μὲν δὴ λώβη τάδε γ' ἔσσεται αἰνόθεν αἰνῶς*. ibid. 39. *οἰόθεν οἶος*. [Adde Matth. §. 636. not.] DOED.

V. 1444. *εἴ τι μοῖρα μὴ κιγχάνει*] Sc. *αὐτόν*, non, ut Elmsleio videtur, *ἡμᾶς*. Apte Reisigius comparat Stob. Flor. p. 199: *ἐν δ' οἴκῳ μοῖρα κίχεν θανάτου*, rivulum ille quidem monstrans prae ipso fonte. Hom. Il. XXII, 303: *νῦν αὖτέ με μοῖρα κιχάνει*. DOED.

V. 1445. *μάτην γὰρ — φράσαι*] Neque enim quidquam deorum decreto vel coelitus fit, quin momentum habeat. Sic recte Doederlinus. Ad *μάτην* supple *ὄν*. Vide ad v. 83.

V. 1446. *ὁρᾷ — χρόνος*] Videt, videt haec semper tempus, poetice dictum pro: tempore intelligitur, sive serius ocius apparet, quid haec ostenta significent. Cf. v. 1210. et v. 616 sqq. et O. R. 1213. Musgravius comparat Pind. Olymp. II. epod. 1, 29: *τῶν δὲ πεπραγμένων ἐν δίκᾳ τε καὶ παρὰ δίκαν ἀποίητον οὐδ' ἂν χρόνος, ὁ πάντων πατήρ, δύναιτο θέμεν ἔργων τέλος*, Elmsleius Eur. Heracl. 898: *πολλὰ γὰρ τίκτει μοῖρα τελεσιδώτειρ', αἰών τε Κρόνου παῖς*. — Non male tamen Dindorfius, Non satis, inquit, apparet, quae illa *ταῦτα* dicat. Neque enim quicquam praecessit, ad quod apte referri posset. Quamobrem scribendum puto: *ὁρᾷ, ὁρᾷ πάντ' ἀεὶ χρόνος*. Sic O. R. 1213: *ἐφεῦρέ σ' ἄκονθ' ὁ πάνθ' ὁρῶν χρόνος*, et in fragm. Hipponoi apud Clem. Alex. Strom. IV. p. 742: *ὁ πάνθ' ὁρῶν καὶ πάντ' ἀκούων πάντ' ἀναπτύσσει χρόνος*, et quae plurima huiusmodi

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

πάτερ, τί δ' ἐστὶ τἀξίωμ', ἐφ' ᾧ καλεῖς;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Διὸς πτερωτὸς ἥδε μ' αὐτίκ' ἄξεται 1460
βροντὴ πρὸς Ἅιδην. ἀλλὰ πέμψαθ' ὡς τάχος.

ΧΟΡΟΣ.

(ἀντιστροφὴ α'.)

ἥδε μάλα μέγας ἐρείπεται

apud alios poetas leguntur. Iisdem verbis de Iove Ant. 184: Ζεὺς ὁ πάνθ' ὁρῶν ἀεί.

V. 1446 sq. ἐπεὶ μὲν ἕτερα — αὔξων ἄνω] Sententia obscurior est, nec verba, ut videtur, incorrupta. Hoc tamen certum puto, ἕτερα et τάδε sibi opposita esse, atque ad ipsum illud pronomen ἕτερα cum Doederlino intelligendum esse verbum, cuius notio lateat in verbis sequentibus αὔξων ἄνω. Atqui quum verba τὰ δὲ παρ' ἦμαρ αὖθις αὔξων ἄνω hoc sensu dicta sint: alia in proximum diem rursus in melius erigens, i. e. prospera in proximum diem rursus adducens, facile apparet verborum ἕτερα μὲν hunc sensum esse debere: adversa nunc sive hodie adducens. De suppressa in priore membro vocula νῦν sive σήμερον vide ad O. R. 447., de μὲν particulae collocatione ad eandem fab. v. 430., de locutione παρ' ἦμαρ Matth. §. 588. c. De ἐπεὶ particula quid dicam, ambigo. Pro qua nisi aliud quid scriptum a poeta fuit, quod per librarios in ἐπεὶ mutatum, quod nescio an veri simillimum sit, mihi sic statuendum videtur, esse eam particulam ea notione, qua ὡς, cuius simillima significatio est, cum participiis iungi solet, insolentius hic a Sophocle usurpatam.

V. 1448. Schol.: ἔκτυπεν αἰθήρ· τὸ συνεκτικώτατον τοῦ δράματος ἐν τούτῳ, καθάπερ προεῖπεν ὁ Οἰδίπους (v. 95.)· σημεῖα δ' ἥξειν τῶνδέ μοι παρηγγύα, ἢ σεισμὸν ἢ βροντήν τιν' ἢ Διὸς σέλας. Μεταξὺ οὖν τῶν τοῦ Χοροῦ λόγων γίνεται τοῦτο, ἐφ' ᾧ ὁ Χορὸς ἀναβοᾷ, ὅπερ ἦν σύμβολον τοῦ τὸν Οἰδίποδα τεθνάναι. ὅπερ γνωρίσας ὁ Οἰδίπους ἀξιοῖ τὸν Θησέα ἐν τάχει παραγενέσθαι. — Forma Homerica ἔκτυπε saepius in Attica poesi non legitur. Communis ἐκτύπησε exstat v. 1606. ELMSL.

V. 1449 sq. πῶς ἂν — πόροι] De πόροι confer v. 1476. πορευσάτω, quod eodem sensu positum; de πῶς ἄν, utinam, Matth. §. 513, 1. — εἴ τις ἔντοπος, i. e. εἴ τις ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ ἐστίν. Cf. Philoct. 212: οὐκ ἔξεδρος, ἀλλ' ἔντοπος ἀνήρ.

V. 1451. Schol.: τἀξίωμα· τὸ βούλημα.

V. 1452 sq. πτερωτὸς — βροντή] De forma adiectivi vide Matth. §. 118. not. 1.

V. 1454. ἥδε — ἐρείπεται] Pro ἥδε exspectes verbum audiendi. Sed vide quae ad Philoct. 187. adnotavimus. Tum ut ἐρείπω deiicio significat, ita ἐρείπομαι cadere valere recte monuit Elmsleius. Cf. Virg. Ge. I, 487: non alias caelo ceciderunt plura sereno fulgura.

1455 κτύπος ἄφατος ὅδε διόβολος· ἐς δ' ἄκραν
δεῖμ' ὑπῆλθε κρατὸς φόβαν. 1465
ἔπτηξα θυμόν. οὐρανία γὰρ ἀστραπὴ φλέγει πάλιν.
τί μὰν ἀφήσει τέλος; δέδια δ'· οὐ γὰρ ἅλιον
ἀφορμᾷ ποτ', οὐδ' ἄνευ ξυμφορᾶς. 1470
1460 ὦ μέγας αἰθήρ, ὦ Ζεῦ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὦ παῖδες, ἥκει τῷδ' ἐπ' ἀνδρὶ θέσφατος
βίου τελευτή, κοὐκέτ' ἔστ' ἀποστροφή.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

πῶς οἶσθα; τῷ δὲ τοῦτο συμβαλὼν ἔχεις;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

καλῶς κάτοιδ'. ἀλλ' ὡς τάχιστά μοι μολὼν 1475
1465 ἄνακτα χώρας τῆσδέ τις πορευσάτω.

V. 1455. Pro ὅδε διόβολος Hermannus ὅδε γε δίβολος scribendum putavit.

V. 1457. οὐρανία metro adversatur. Hinc Hermannus οὐράνια scripsit, id ut esset adverbii loco, de quo usu monitum

V. 1455. κτύπος — διόβολος] Eustath. p. 692, 53. (571, 24.): σημείωσαι δὲ, ὅτι ἐκ τοῦ Ζεὺς σμερδαλέα κτυπέων λαβὼν ὁ Σοφοκλῆς ἔφη τὸ μέγας κτύπος, ἄφατος, διόβολος. ἐν οἷς δηλοῖ ἐκεῖνος καὶ ὅτι βέλη Διὸς οὐ μόνον κεραυνοὶ καὶ τὰ τοιαῦτα, ἀλλὰ καὶ βρονταί. ὅμως καὶ τοὺς ῥαγδαίους ὑετούς, καὶ μάλιστα τοὺς χειμερίους, τοιούτῳ λόγῳ δύ σομβρα βέλη (Ant. 358.) λέγει. BR. De ὅδε iam significante vide ad Philoct. 771.

V. 1455 sq. Schol.: ἐς δ' ἄκραν· ἄκραν φόβαν κρατός. Vide ad v. 1606 sq.

V. 1458. τί μὰν — τέλος] Chorus, de eventu a fulgure praenuntiato sollicitus, quaerit: quemnam emittet finem, id est quem finem portendet [sive quem eventum habebit]? HEATH.

V. 1458 sq. οὐ γὰρ — ξυμφορᾷς] Schol.: τοῦτό φησιν· οὐ μάτην γίνεται τὸ κατὰ τὴν διοσημείαν, ἀλλ' ἐπί τινι μεγάλῃ συμφορᾷ· νῦν δὲ συμφοράν φησι τὸ μέσον ὂν τῆς συντυχίας· οἷον, ἐπί τινι γίνεται ἡ διοσημεία. — ἅλιον· μάταιον.

V. 1461. Schol.: τῷ δ' ἐπ' ἀνδρί· ἀντὶ τοῦ ἐμοί. De ἐπὶ vide Matth. §. 586. δ.

V. 1462. κοὐκέτ' — ἀποστροφή] Neque iam propulsari sive averti mors potest. Cf. v. 1398.

V. 1463. Schol.: τῷ· τίνι τεκμηρίῳ. συμβαλών· νοήσας, στοχασάμενος.

V. 1466. ἰδοὺ μάλ' αὖθις] Confert Neuius El. 1410: ἰδοὺ μάλ' αὖ θροεῖ τις. 1466. ὦ μοι μάλ' αὖθις. Herm. ad Vig. p. 782. Blomf. ad Aesch. Ag. 1316. Addo Trach. 1206. οἴμοι μάλ' αὖθις, et Ai. 870. ἰδού, δοῦπον αὖ κλύω τινά, collatis quae ad Philoct. 187. monuimus. — De ἀμφίσταται comparat Doederl. Phil. 1263: ἵσταται θόρυβος. Eur. Iph. T. 1272: τίς — ἵστησιν βοήν; Heracl. 656.

V. 1468 sq. Schol.: ἵλαος, ὦ δαῖμον· εὐσεβέστατα ὁ Χορὸς εὔχεται πρὸς τὸν θεόν, εἰ

ΧΟΡΟΣ.

(στροφὴ β'.)

ἔα, ἔα, ἰδοὺ μάλ' αὖθις ἀμφίσταται
διαπρύσιος ὄτοβος.
ἵλαος, ὦ δαίμων, ἵλαος, εἴ τι γᾷ 1480
ματέρι τυγχάνεις ἀφεγγὲς φέρων.
1470 ἐναισίου δὲ συντύχοιμι, μηδ' ἄλαστον ἄνδρ' ἰδὼν
ἀκερδῆ χάριν μετάσχοιμί πως.
Ζεῦ ἄνα, σοὶ φωνῶ. 1485

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἆρ' ἐγγὺς ἀνήρ; ἆρ' ἔτ' ἐμψύχου, τέκνα,
κιχήσεταί μου καὶ κατορθοῦντος φρένα;

etiam a Seidlero ad Eur. Troad. 1306. Dindorfius ὀρανία scribendum putavit. Mihi ut aliud quid videatur a Sophocle scriptum fuisse, Scholiasta facit, qui adnotavit: ὀυρανία· ἀντὶ τοῦ ταχεῖα.

ἐπί τινι χαλεπῷ ταῦτα πράττει, ἵλεων αὐτὸν γενέσθαι· ὅρα οὖν, ὅτι ἡ συμφορὰ ἐπὶ τῆς μέσης ἐννοίας κεῖται. — ἵλαος· λείπει τὸ ἔσο. — γᾷ ματέρι· τῇ Ἀττικῇ. Vide v. 708. (705.). Musgravius confert Aesch. Sept. c. Th. 16. τέκνοις τε γῇ τε μητρί.

V. 1469. ἀφεγγὲς] Tenebras intelligo, tempestatum comites, quas precatur Chorus ne mali ominis coelites esse velint. DOED.

V. 1470. ἐναισίου δὲ συντύχοιμι] I. e. ἐναίσιος δὲ εἴη ἀνήρ, οὗ sive ᾧ συνέτυχον. Oedipum intelligendum esse sponte apparet, opponiturque nomini ἐναίσιος nomen ἄλαστος. Hoc enim Chorus dicit: utinam pius sit, in quem incidi, sive quem nactus sum hospitem, nec, si scelestus est, propterea, quod cum eo conversatus sim, malam gratiam reportem. Verbum συντυχεῖν eadem ratione cum genitivo Sophocles iunxit, qua ab eodem ἐντυχεῖν cum eodem casu constructum esse ad Philoct. 1301. planum feci. Eodemque modo ipsum συντυχεῖν cum genitivo copulatum Philoct. 318 sq.

V. 1471. ἀκερδῆ χάριν μετ.] Haec est ἄχαρις χάρις in Aesch. Prom. 547., quod genus dicendi frequentatum a tragicis iam illustravit Lambinus ad Horat. Od. I, 34. p. 100. Est igitur illud: πόνον, οὐ χάριν, ut Chorus dixit supra 227. REIS. De μετέχειν cum accusativo iuncto monuit Matth. §. 325. not. 2. Rost. §. 108. not. 6. Doederlino videtur μετέχειν τινὸς valere participem esse rei, μετέχειν τι autem fieri participem rei.

V. 1473 sq. ἆρ' ἔτ' — φρένα] Spirantemne me adhuc reperiet et compotem mentis? De κιχάνειν cum duplici genitivo iuncto vide ad v. 446.; de locutione κατορθοῦν φρένα ad v. 1606 sq.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

1475 τί δ' ἂν θέλοις τὸ πιστὸν ἐμφῦσαι φρενί;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἀνθ' ὧν ἔπασχον εὖ τελεσφόρον χάριν
δοῦναί σφιν, ἥνπερ τυγχάνων ὑπεσχόμην. 1490

ΧΟΡΟΣ.

(ἀντιστροφὴ β'.)

ἰώ, ἰὼ παῖ, βᾶθι, βᾶθ', εἴτ' ἄκραν
ἐπιγύαλον ἐναλίῳ
1480 Ποσειδαωνίῳ θεῷ τυγχάνεις
βούθυτον ἑστίαν ἁγίζων, ἵκου. 1495
ὁ γὰρ ξένος σε καὶ πόλισμα καὶ φίλους ἐπαξιοῖ
δικαίαν χάριν παρασχεῖν παθών.
σπεῦσον, ἄϊσσ', ὦναξ.

ΘΗΣΕΥΣ.

1485 Τίς αὖ παρ' ὑμῶν κοινὸς ἠχεῖται κτύπος, 1500

V. 1475. Ex Hermanni coniectura ἐμφῦσαι scripsi. Libri ἐμφῦναι.

V. 1478 sqq. Corruptum in his versibus aliquid esse et me-

V. 1475. Schol.: τί τὸ πιστὸν θέλεις ἐμβαλεῖν τῇ φρενὶ ἐκείνου, τῇ τοῦ Θησέως δηλονότι, ἀντὶ τοῦ, τί βούλει πιθανὸν ἀνακοινώσασθαι τῷ Θησεῖ;

V. 1476. τελεσφόρον χάριν] Videtur hoc oppositum esse locutioni paullo ante usurpatae, ἀκερδῆ χάριν, sic, ut utilem gratiam significet.

V. 1477. δοῦναί σφιν] I. e. αὐτῷ. Notavit iam Scholiasta. Exempla Aeschyli Pers. 759., Pindari Pyth. IX, 206. et hymni Homer. in Panem 19. commemoravit Matthiaeus. Tum τυγχάνων est ὅτε ἐτύγχανον ὢν ἐβουλόμην.

V. 1478 sqq. ἰώ, ἰὼ παῖ — ἵκου] Sensus videtur esse: o fili, sive alibi es, veni, veni, sive in summa campi parte marino deo Neptuno aram taurina victima sacras, ades. De Ποσειδαωνίῳ θεῷ Elmsleius confert ὁ Βακχεῖος θεὸς O. R. 1105., licet id aliter explicari possit. Utique non est, cur illa insolentior dicendi ratio suspecta esse debeat, praesertim agnita a grammaticis, qui ei suum χ apposuerunt. HERM. De locutione βούθυτον ἑστίαν confer Lobeck. ad Ai. p. 230. ed. sec.

V. 1482 sq. ὁ γὰρ ξένος — παθών] Soloeca videtur oratio ὁ ξένος ἐπαξιοῖ σε παρασχεῖν χάριν. Ex communi loquendi more dicere videtur debuisse: παρασχεῖν σοι καὶ πολίσματι καὶ φίλοις χάριν. Post ἐπαξιοῖ distinguendum est commate: ἐπαξιοῖ σε καὶ πόλισμα καὶ φίλους, ὥστε παθὼν παρασχεῖν δικαίαν χάριν. BR. Conferenda quae ad Philoct. 62. exposui. De χάριν παρασχεῖν vide v. 1183.

V. 1485. Schol.: κοινός· ὑμῶν τε καὶ Οἰδιποδος. Explicat ipse poeta versu sequenti.

V. 1487 sq. μή τις — ἐπιῤῥάξασα] Sensus neque ἐπέῤῥαξεν neque ἐπιῤῥάξασα τυγχάνει est, neque opus abruptae

σαφὴς μὲν αὐτῶν, ἐμφανὴς δὲ τοῦ ξένου;
μή τις Διὸς κεραυνός, ἤ τις ὀμβρία
χάλαζ' ἐπιῤῥάξασα; πάντα γὰρ θεοῦ
τοιαῦτα χειμάζοντος εἰκάσαι πάρα.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

1490 ἄναξ, ποθοῦντι προὐφάνης, καί σοι θεῶν 1505
τύχην τις ἐσθλὴν τῆςδ' ἔθηκε τῆς ὁδοῦ.

ΘΗΣΕΥΣ.

τί δ' ἔστιν, ὦ παῖ Λαΐου, νέορτον αὖ;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ὀοπὴ βίου μοι. καί σ' ἅπερ ξυνήνεσα
θέλω πόλιν τε τήνδε μὴ ψεύσας θανεῖν.

ΘΗΣΕΥΣ.

1495 ἐν τῷ δὲ κεῖσαι τοῦ μόρου τεκμηρίῳ; 1510

tro docemur et sententia. Emendatio autem quoniam difficilis et lubrica est, intactam reliqui codd. scripturam.

orationis signo, quod post haec verba posuit Reisigius. Cogitatione suppleadum est: hunc clamorem excitavit, aut aliquid eiusmodi, quasi praecedat: τί αὖ παρ' ὑμῶν κοινὸν ἤγειρεν κτύπον; Nominativos sine verbo habebimus mox etiam v. 1514 sq. ELMSL. Confer Matth. §. 556. not. 1. De μὴ interrogativo confer Herm. ad Vig. p. 789. et Matth. §. 608, 5. a. not. 3.

V. 1489. τοιαῦτα χειμάζοντος] Dicit hoc propter vehementiam fulminum et tonitruum, quae ipse quanta esset animadvertit. HERM. De locutione τοιαῦτα χειμάζειν, qua significatur τοιοῦτο χεῖμα χειμάζειν, expositum est ad O. R. 259 sq.

V. 1490 sq. καί σοι θεῶν — ὁδοῦ] De genitivo confer O. R. 1444: καί σε τῆςδε τῆς ὁδοῦ δαίμων ἄμεινον ἢ 'μὲ φρουρήσας τύχοι, cum adnotatione mea.

V. 1492. Schol.: νέορτον· ἀντὶ τοῦ νέον.

V. 1493. ὀοπὴ βίου μοι] Inclinatio vitae ad finem vergentis, ut bene Iacobsius Anthol. T. IX. p. 343. Cf. Trach. 82. Eustath. p. 1266, 40, (1366, 31.): ἐκ τῶν Ὁμηρικῶν ταλάντων λαβὼν Σοφοκλῆς ἔφη τὸ βίου ὀοπή· καὶ (O. R. 961.) σμικρὰ παλαιὰ σώματ' εὐνάζει ὀοπή. HELL.

V. 1493 sq. καί σ' — θανεῖν] Id est καὶ θέλω μὴ ψεύσας σε καὶ πόλιν τήνδε τούτων, ἅπερ ξυνήνεσα, θανεῖν, sive aliis verbis: καὶ θέλω τελέσας σοι καὶ πόλει τῇδε ταῦτα, ἃ ὑπεσχόμην, θανεῖν.

V. 1495. ἐν τῷ δὲ — τεκμηρίῳ] H. e. τί δὲ τὸ τεκμήριον ἔχεις τοῦ μόρου; De κεῖσθαι comparat Doederl. El. 240. 1040. Ai. 407. Adde Eur. Iph. Aul. 1343: οὐκ ἐν ἀβρότητι κεῖσαι πρὸς τὰ νῦν πεπτωκότα.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

αὐτοὶ θεοὶ κήρυκες ἀγγέλλουσί μοι,
ψεύδοντες οὐδὲν σῆμα τῶν προκειμένων.

ΘΗΣΕΥΣ.

πῶς εἶπας, ὦ γεραιέ, δηλοῦσθαι τάδε;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

αἱ πολλὰ βρονταὶ διατελεῖς, τὰ πολλά τε
1500 στράψαντα χειρὸς τῆς ἀνικήτου βέλη. 1515

ΘΗΣΕΥΣ.

πείθεις με· πολλὰ γάρ σε θεσπίζονθ' ὁρῶ,
κοὐ ψευδόφημα. χῷ τι χρὴ ποιεῖν λέγε.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ἐγὼ διδάξω, τέκνον Αἰγέως, ἅ σοι

V. 1497. Cum Dindorfio σῆμα τῶν scripsi. Libri σημάτων.
V. 1504. σῇ τε ex scholiis recepi. Falso libri τῇδε. Vide

V. 1497. τῶν προκειμένων] Recte monet Hermannus τὰ προκείμενα esse statuta, decreta.

V. 1499. αἱ πολλὰ βρονταὶ διατελεῖς] αἱ πολλὰ βρονταὶ idem sane valet atque αἱ πολλαὶ βρονταί, sed principio ita cogitatur, ut sit: αἱ πολλὰ γενόμεναι βρονταί. Alium in modum est accipiendum, ubi adiectivo adhibetur, veluti Ant. 1046. χοὶ πολλὰ δεινοί, et aliis in locis, quos collegit Valcken. ad Eur. Phoen. 624. REIS. Crebra dicit et continua fulmina.

V. 1503 sq. ἅ σοι — πόλει] Verba γήρως ἄλυπα recte interpretatus est Brunckius: ὑπὸ γήρως μὴ λυπηθησόμενα, quae senium nunquam sentient, quae nullo consenescent aevo. Cf. El. 1002. ἄλυπος ἄτης. Schaefer. Melett. critt. p. 137. et Matth. §. 345.

V. 1507. τοῦτον δὲ] Locum, ubi sepultus fuero. Quod tamen sic dictum est, ut non tam sepulcrum quam cadaver sepultum Oedipi intelligi debeat.

V. 1508. μήθ' οὗ — τόποις] Tautologiam, quam hoc versu contineri putat Elmsleius, nullam esse iam Reisigius monuit. Diversa sunt enim locus ipse tumuli et regio, in qua est ille locus. Neque quod praeterea Elmsleius reprehendit, vix hunc locum conciliari posse cum v. 1641. (1623.), ex quo constet non solum Theseum, verum etiam Oedipi filias et Thesei famulos ad ipsum mortis locum cum Oedipo pervenisse, mihi quidem vere dictum videtur. Nam certo fine tenus Oedipus illos secum abduxisse dicitur; tum solus mansisse cum Theseo, illis abire iussis; qui paullo post, ubi se converterunt, illum nusquam conspiciunt, sed solum relictum vident Theseum. Itaque etsi ubi ipsi eum postremum viderint dicere possunt, tamen quo raptus aut ubi terra haustus sit, nesciunt. HERM.

V. 1509 sq. ὥς σοι — ἀεὶ τιθῇ] Ordo verborum est: ὥς σοι πρὸ πολλῶν ἀσπίδων δορός τ' ἐπακτοῦ ὅδε ἀλκὴν γειτόνων ἀεὶ τιθῇ (vide ad v. 1223.), re-

γήρως ἄλυπα σῇ τε κείσεται πόλει.
1505 χῶρον μὲν αὐτὸς αὐτίκ' ἐξηγήσομαι 1520
ἄθικτος ἡγητῆρος, οὗ με χρὴ θανεῖν.
τοῦτον δὲ φράζε μή ποτ' ἀνθρώπων τινί,
μήθ' οὗ κέκευθε, μήτ' ἐν οἷς κεῖται τόποις·
ὡς σοι πρὸ πολλῶν ἀσπίδων ἀλκὴν ὅδε
1510 δορός τ' ἐπακτοῦ γειτόνων ἀεὶ τιθῇ. 1525
ἃ δ' ἐξάγιστα μηδὲ κινεῖται λόγῳ
αὐτὸς μαθήσει, κεῖσ' ὅταν μόλῃς μόνος·
ὡς οὔτ' ἂν ἀστῶν τῶνδ' ἂν ἐξείποιμί τῳ,
οὔτ' ἂν τέκνοισι τοῖς ἐμοῖς, στέργων ὅμως.
1515 ἀλλ' αὐτὸς ἀεὶ σῶζε, χὤταν εἰς τέλος 1530
τοῦ ζῆν ἀφικνῇ, τῷ προφερτάτῳ μόνῳ
σήμαιν'· ὁ δ' ἀεὶ τῷ 'πιόντι δεικνύτω.

quae dixi in Comment. de scholiorum in Soph. Tragg. auctoritate p. 13 sq.

cteque Brunckius haec interpretatus est: ut is tibi multorum vice clipeorum externorumque subsidio arcessitorum militum contra vicinos semper sit praesidio. *Γείτονες* sunt Thebani, quos diserte nominat v. 1519. De genitivo ex *ἀλκήν* apto vide Matth. §. 354. γ. Ceterum recte Doederlinus: Opponi mihi videntur *ἀσπίδες*, quasi milites legionarii, *δορὶ ἐπακτῷ*, sociis, auxiliis, mercenariis, ut Trach. 259: *στρατὸν λαβὼν ἐπακτὸν ἔρχεται πόλιν τὴν Εὐρυτείαν*.

V. 1511. *ἃ δ' ἐξάγιστα* etc.] Non puto probari posse quod et Scholiastae et aliis interpretibus placet, *ἐξάγιστα* esse valde sancta; sed est illa vox pariter ut *μηδὲ κινεῖται* ad *λόγῳ* referenda: quae piaculum est nec licet dicere. Dicendi enim notionem in mente habens, non posuit quod debebat, *ἃ δ' ἐξάγιστα λέγειν*, sed *λόγῳ*, accommodans eam notionem verbis *μηδὲ κινεῖται*. HERMANN. Cf. Doederlin. de brachyl. p. 11.

V. 1514. *στέργων ὅμως*] De *ὅμως* cum participio iuncto vide ad v. 665.

V. 1515. *σῶζε*] Memoria tene. Vide quae ad O. R. 313. adnotata sunt.

V. 1516. *τῷ προφερτάτῳ*] Non de virtute, sed de nobilitate, dignitate et auctoritate intelligendum, sicut *κάρτερος* et *φέρτερος* sibi opponuntur Hom. Il. I, 280: *εἰ δὲ σὺ κάρτερός ἐσσι, θεὰ δέ σε γείνατο μήτηρ, ἀλλ' ὅγε φέρτερός ἐστιν, ἐπεὶ πλεόνεσσιν ἀνάσσει*. Ibid. XIX, 217: *κρείσσων εἷς ἐμέθεν καὶ φέρτερος οὐκ ὀλίγον περ ἔγχει*, h. e. validior et nobilior. Itaque hoc loco regni heres significatur. DOED. Immo nobilissimus dictus est qui natu maximus est. Cf. Niobae fragm. 399. apud Dind. p. 49: *ἡ γὰρ φίλη 'γὼ τῶνδε τοῦ προφερτέρου*.

V. 1517. *ὁ δ' ἀεὶ*] De *ἀεὶ* particulae usu hoc vide ad Phi-

χοὕτως ἀδῆον τήνδ' ἐνοικήσεις πόλιν
Σπαρτῶν ἀπ' ἀνδρῶν· αἱ δὲ μυρίαι πόλεις,
1520 κἂν εὖ τις οἰκῇ, ῥᾳδίως καθύβρισαν. 1535
θεοὶ γὰρ εὖ μέν, ὀψὲ δ' εἰςορῶσ', ὅταν
τὰ θεῖ' ἀφείς τις εἰς τὸ μαίνεσθαι τραπῇ·
ὃ μὴ σύ, τέκνον Αἰγέως, βούλου παθεῖν.
τὰ μὲν τοιαῦτ' οὖν εἰδότ' ἐκδιδάσκομεν.
1525 χῶρον δ', ἐπείγει γάρ με τοὐκ θεοῦ παρόν, 1540
στείχωμεν ἤδη· μηδ' ἔτ' ἐντρεπώμεθα.
ὦ παῖδες, ὧδ' ἕπεσθ'. ἐγὼ γὰρ ἡγεμὼν
σφῷν αὖ πέφασμαι παινός, ὥςπερ σφὼ πατρί.
χωρεῖτε, καὶ μὴ ψαύετ', ἀλλ' ἐᾶτέ με·
1530 αὐτὸν τὸν ἱερὸν τύμβον ἐξευρεῖν, ἵνα 1545

loct. 131. et Valck. ad Herod. IV, 162.

V. 1518 sq. ἀδῆον — Σπαρτῶν ἀπ' ἀνδρῶν] Hesychius: ἀδῆον· ἀπόρθητον, ἀπολέμητον. De ἀπὸ praepositione confer Matth. §. 573. et, quem locum apte Doederlinus attulit, Eur. Bacch. 89. κρυπτὸν ἀφ' Ἥρας. Tum Σπαρτῶν idem significat atque Θηβαίων. Cf. Apollodor. III, 4, 1. Eur. Herc. f. 4: ὃς τάςδε Θήβας ἔσχεν, ἔνθ' ὁ γηγενὴς Σπαρτῶν στάχυς ἔβλαστεν.

V. 1519 sq. αἱ δὲ μυρίαι πόλεις — καθύβρισαν] Sensus hic est: pleraeque civitates, etiamsi quis eas bene regat, proclives sunt ad temeritatem. Quod est de Atheniensibus dictum, ne forte, si non diligenter celentur quae celari iubet, homines temerarii arcanis in perniciem civitatis abutantur. HERM. De aoristo καθύβρισαν vide Matth. §. 502, 3. Rost. §. 116. not. 4.

V. 1521 sqq. θεοὶ γὰρ εὖ μὲν — βούλου παθεῖν] Hic quoque (vide ad v. 1296 sqq.) enuntiatio causalis praeposita est ei, cuius causa redditur, ita ut hoc dicat Oedipus: itaque noli committere, ut populus arcanis illis a te imbutus civitati tibique perniciem paret; nam di, quamvis sero, ulciscuntur tamen qui res sacras divinasque contemnunt ac profanant. De usu verbi εἰςορᾶν monitum ad v. 1365., de ἀφείς v. 911.

V. 1525 sq. χῶρον δ' — στείχωμεν] De locutione χῶρον στείχειν vide ad v. 642. Tum τοὐκ θεοῦ παρόν est signum a deo nunc editum mihi. Cf. v. 252. et v. 1677.

V. 1526. μηδ' ἔτ' ἐντρεπώμεθα] ἐντρέπεσθαι quum proprie sit sese convertere, inest ei verbo subsistendi significatio, quae eodem redit quo μέλλειν. Scholiasta: ἀντὶ τοῦ ἐπιστρεφώμεθα. Ὅμηρος· ἐντροπαλιζόμενος. Similiter Germani vulgari sermone dicimus: *wir wollen uns nicht umsehen*. HERM.

V. 1527 sq. Schol.: ἐγὼ γὰρ ἡγεμὼν· ἐγὼ γὰρ ἡγεμὼν ὑμῖν πέφηνα, ὥςπερ ὑμεῖς σφῷ πατρί.

V. 1529. καὶ μὴ ψαύετ'] Ac nolite me tangere ducendi causa. Cf. v. 170.

μοῖρ' ἀνδρὶ τῷδε τῇδε κρυφθῆναι χθονί.
τῇδ', ὧδε, τῇδε βᾶτε· τῇδε γάρ μ' ἄγει
Ἑρμῆς ὁ πομπὸς ἥ τε νερτέρα θεός.
ὦ φῶς ἀφεγγές, πρόσθε πού ποτ' ἦσθ' ἐμόν·
1535 νῦν δ' ἔσχατόν σου τοὐμὸν ἅπτεται δέμας. 1550
ἤδη γὰρ ἕρπω τὸν τελευταῖον βίον
κρύψων παρ' Ἅιδην. ἀλλά, φίλτατε ξένων,
αὐτός τε χώρα θ' ἥδε πρόςπολοί τε σοὶ
εὐδαίμονες γένοισθε, κἀπ' εὐπραξίᾳ
1540 μέμνησθέ μου θανόντος εὐτυχεῖς ἀεί. 1555

ΧΟΡΟΣ.

(στροφή.)

Εἰ θέμις ἐστί μοι τὰν ἀφανῆ θεὸν

V. 1532. τῇδ' — τῇδε γάρ] Haec per intervalla recitantur et gradatim quidem: τῇδ' — ὧδε — τῇδε βᾶτε· τῇδε γὰρ etc., ut plane admirabilis sit elatio orationis. Omnis autem loci magnificentiam laudat Longinus C. XV. §. 7. REIS.

V. 1533. Ἑρμῆς ὁ πομπὸς] I. e. ὁ ψυχοπομπός, satis notus ex Horat. Od. I, 10. et interpretum commentariis. REIS. Tum νερτέρα θεός est Proserpina.

V. 1534 sq. ὦ φῶς — δέμας] Solebant moribundi solis lumini valedicere. Cf. Ai. 856 sq. Oedipus autem, ut caecus, recte appellat lucem φῶς ἀφεγγές, deque ea sic loquitur, quasi sit aliquid; quod olim ante caecitatem possederit, πρόσθε ἦσθ' ἐμόν. Hinc dixit: τοὐμὸν δέμας ἅπτεται, i. e. ἐγὼ ἅπτομαί σου ἐσχάτως. — De πρόσθε που confer v. 580. οὐχὶ τῷ παρόντι που.

V. 1536 sq. τὸν τελευτ. — παρ' Ἅιδην] Insolentius dictum hoc sensu: vitam in Orco conditurus, sic ut finiatur. De prolepsi monitum ad v. 1083. ed. meae: τὸν εὔαγγον τελειῶσαι λόχον. De locutione κρύπτειν τι παρὰ τόπον τινά confer v. 113: καὶ σύ μ' ἐξ ὁδοῦ πόδα κρύψον κατ' ἄλσος. Denique de dictione τὸν βίον κρύπτειν παρ' Ἅιδην vide Eur. Alc. 363: καί μ' οὔθ' ὁ Πλούτωνος κύων οὔθ' ὁ — Χάρων ἔσχον (ἄν), πρὶν εἰς φῶς σὸν καταστῆσαι βίον, et Bacch. 1336 sq.: σὲ δ' Ἄρης Ἁρμονίαν τε ῥύσεται, μακάρων τ' ἐς αἶαν σὸν καθιδρύσει βίον.

V. 1538. Schol.: πρόςπολοί τε σοί· οἱ Ἀθηναῖοι. Reisigius famulos Thesei intelligendos putat. Sed recte Neuius nomen Homericum θεράπων conferendum monet.

V. 1539. κἀπ' εὐπραξίᾳ] Proprie est in felicitate et ob eam. Apte Vauvillersius attulit Aristoph. Eq. 406: πῖνε, πῖν' ἐπὶ συμφοραῖς. Cui loco addit Elmsl. eiusdem fab. 655. HERM.

V. 1541 sq. εἰ θέμις — σεβίζειν] Quaerit Musgravius, cur veniam sit praefatus deos inferos precibus adoraturus. Deinde coniecturam facit Plutonem non preces accipere solitum, sed fletus lacrimasque, conferens O. R. 30. Eur. Alc. 431. Suppl. 76. Iph. T. 184. et Aesch. fr. ex Stobaei sermon. CXVII. Ad ul-

καὶ σὲ λιταῖς σεβίζειν,
ἐννυχίων ἄναξ,
Αἰδωνεῦ, Αἰδωνεῦ, μή μοι μήτ' 1560
1545 ἐπιπόνῳ μήτ' ἐπὶ βαρυαχεῖ
ξένον κατανύσαι
μόρῳ τὰν παγκευθῆ κάτω
νεκρῶν πλάκα καὶ Στύγιον δόμον.
πολλῶν γὰρ ἂν καὶ μάταν πημάτων ἱκνουμέ-
νων 1565
1550 πάλιν σφε δαίμων δίκαιος αὔξοι.

(ἀντιστροφή.)

ὦ χθόνιαι θεαί, σῶμά τ' ἀνικάτου

V. 1544. μή μοι scripsi ex Hermanni coniectura. Libri λίσσομαι.

V. 1546. κατανύσαι ipse scripsi. Libri ἐκτανύσαι vitiose, Brunckius ἐξανύσαι, Hermannus ἐγκατανύσαι.

V. 1550. σφε ex coniectura Reiskii restitui. Libri σε.

ciscendam quidem patris necem Orcum atque Proserpinam exasperare precibus studet Electra 110: ὦ δῶμ' Ἅιδου καὶ Περσεφόνης, at hic placare vult illos Chorus. Et eo quidem difficilis videbatur aditus precum veteribus propter summam severitatem numinum ac morositatem. Sed ad placandos illos preces item factae narrantur Antig. 1199 sq. in sepeliundo Polynice: αἰτήσαντες ἐνοδίαν θεὸν Πλούτωνά τ' ὀργὰς εὐμενεῖς κατασχεθεῖν. REIS. Schol.: τὰν ἀφανῆ θεόν· τὴν Περσεφόνην φησίν. De locutione λιταῖς σεβίζειν cf. v. 1007. (1004.) τιμαῖς σεβίζειν.

V. 1543. Schol.: ἐννυχίων· τῶν ἐν νυκτὶ ἀεὶ καὶ σκότῳ διατριβόντων· τῶν τεθνηκότων. Confert Musgravius O. R. 178. ἀκτὰν πρὸς ἑσπέρου θεοῦ. Trach. 501. τὸν ἔννυχον Ἅιδαν, Doederlinus Hom. Il. XX, 61: ἔδδεισεν δ' ὑπένερθεν ἄναξ ἐνέρων Ἀϊδωνεύς.

V. 1544. Infinitivus qui sequitur aptus est ex suppresso λιταῖς σε σεβίζω.

V. 1545 sqq. ἐπιπόνῳ — Στύγιον δόμον] Sententia haec est: ut ne misera et luctuosa morte hospes ad inferos mortuorum campos, quibus omnes conduntur, sedemque Plutonis perveniat. Verbum βαρυαχεῖ ex βαρὺ et ἄχος compositum debere statui recte Doederlinus admonuit.

V. 1546. κατανύσαι] Et ἀνύειν et κατανύειν suppresso nomine ὁδὸν saepe sic usurpatur, ut pervenire significet. Comparant editores Ai. 607: ἔτι μέ ποτ' ἀνύσειν τὸν ἀπότροπον ἀϊδηλον Ἅιδαν. Ant. 805: τὸν παγκοίταν ὅθ' ὁρῶ θάλαμον τήνδ'. Ἀντιγόνην ἀνύτουσαν. Trach. 657: πρὶν τάνδε πρὸς πόλιν ἀνύσειε. El. 1451: φίλης γὰρ προξένου (sc. δόμον) κατήνυσαν.

V. 1547. τὰν παγκευθῆ] Saepe istiusmodi adiectivum Plutoni tribuitur. Ai. 1193. τὸν πολύκοινον Ἅιδαν. El. 138. ἐξ Ἀΐδα παγκοίνου λίμνας. Ant. 804. τὸν παγκοίταν θάλαμον. ibid. 810. ὁ παγκοίτας Ἅιδας.

V. 1548. καὶ Στύγιον δό-

θηρός, ὃν ἐν πύλαισι
φασὶ πολυξένοις 1570
εὐνᾶσθαι, κυνζᾶσθαί τ' ἐξ ἄντρων·
1555 ἀδάματον φύλακα παρ' Ἀΐδᾳ
λόγος αἰὲν ἔχει·
ὅν, ὦ Γᾶς παῖ καὶ Ταρτάρου,
κατεύχομαι ἐν καθαρῷ βῆναι 1575
ὁρμωμένῳ νερτέρας τῷ ξένῳ νεκρῶν πλάκας·
1560 σέ τοι κικλήσκω τὸν αἰένυπνον.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Ἄνδρες πολῖται, ξυντομωτάτως μὲν ἂν
τύχοιμι λέξας Οἰδίπουν ὀλωλότα· 1580

V. 1553. πολυξένοις ex Musgravii coni. cum Hermanno recepi. Libri πολυξέστοις.

V. 1560. αἰένυπνον ex scholiis recepi. Plerique libri αἰὲν ἄϋπνον. Vide Comment. meam de scholiorum in Soph. tragg. auctoritate p. 7.

μον] I. e., ut El. 110. dixit, δῶμ' Ἀΐδου καὶ Περσεφόνης.

V. 1549 sq. πολλῶν — αὔξοι] Ἂν particula paullo insolentius a verbo αὔξοι distracta. Μάταν recte explicat Musgravius: nullo suo merito.

V. 1551 sq. ὦ χθόνιαι θεαί etc.] Invocat Furias et Cerberum; hunc, ut ne teneat animam mortui in limine Ditis; illas, ut propitiae sint, nec puniant quae ille sine mala mente commisit. HERM.

V. 1553. πολυξένοις] Apte attulit Musgravius Aeschyl. Suppl. 163: τὸν πολυξενώτατον Ζῆνα τῶν κεκμηκότων. Tum εὐνᾶσθαι significat excubare.

V. 1556. Schol.: λόγος αἰὲν ἀνέχει· ἀντὶ τοῦ φασίν. De forma orationis expositum est ad v. 347.

V. 1557—1560. ὃν — αἰένυπνον] Non Cerberum, sed Mortem dicit Γᾶς παῖδα καὶ Ταρτάρου, unde eam, quod haec ambigua appellatio est, clarius designat verbis σέ τοι κικλήσκω τὸν αἰένυπνον. Hic ergo verborum sensus est: quem, o Telluris et Tartari filia, de via cedere precor ad inferas mortuorum oras accedenti hospiti: te ego invoco, quae aeternum sopis [immo dormis]. HERM.

V. 1558. ἐν καθαρῷ βῆναι] Significat recedere debere Cerberum, ut pura sit via hospiti, neu ille aspectu canis aut latratu terreatur. HERM. Reisigius confert Hom. Il. Θ, 491. κ, 119.

V. 1560. τὸν αἰένυπνον] Scholiasta: τουτέστι τὸν διαπαντὸς κοιμώμενον, φησὶ δὲ τὸν Θάνατον, ὥςπερ δαίμονά τινα ὄντα· πρὸς πάντας γὰρ σχεδὸν τοὺς ὑποχθονίους τὴν παράκλησιν ἐποιήσαντο, τὸν Πλούτωνα, τὴν Περσεφόνην, τὸν Κέρβερον, καὶ νῦν πρὸς τὸν Θάνατον αὐτόν. Mors invocatur etiam Ai. 854. Phil. 797. Videtur autem appellata esse αἰένυπνος, quod mortui in aeternum dormiunt.

V. 1561. Schol.: ξυντομωτάτως· ἀντὶ τοῦ συντόμως.

ἃ δ' ἦν τὰ πραχθέντ', οὔθ' ὁ μῦθος ἐν βραχεῖ
φράσαι πάρεστιν, οὔτε τἄργ' ὅσ' ἦν ἐκεῖ.

ΧΟΡΟΣ.

1565 ὄλωλε γὰρ δύστηνος;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ὡς λελοιπότα
κεῖνον τὸν ἀεὶ βίοτον ἐξεπίσταδο.

ΧΟΡΟΣ.

πῶς; ἆρα θείᾳ κἀπόνῳ τάλας τύχῃ; 1585

ΑΓΓΕΛΟΣ.

τοῦτ' ἐστὶν ἤδη κἀποθαυμάσαι πρέπον.

Ἔστι δὲ ὁ ἄγγελος εἷς τῶν ἀκολουθησάντων Θησεῖ θεραπόντων· καὶ ἀφῖκται ἔνια ἀπαγγέλλων τῶν πραχθέντων ἐπὶ τῆς ἐρημίας· οὐ γὰρ πάντα δυνατὸν ἦν θεάσασθαι. De superlativo vide Matth. §. 262. — De locutione τύχοιμ' ἂν λέξας vide ad Philoct. 220 sq.; de participio ὀλωλότα ex verbo λέξας apto Matth. §. 555. not. 2. Rost. §. 129. not. 5.

V. 1563 sq. ἃ δ' ἦν — ἦν ἐκεῖ] Paullo insolentius haec dicta hoc sensu: quae vero acciderunt, antequam discederet e vita et quum discederet, ea nec pauca et levia fuerunt, nec brevi oratione comprehendi possunt.

V. 1565. ὄλωλε γὰρ δύστηνος;] Vide quae ad Philoct. 331. adnotata sunt.

V. 1565 sq. Schol.: τὸν ἀεὶ βίοτον· τὴν ζωήν· εἰώθασι γὰρ τὸ ἀεὶ καὶ ἐπ' ὀλίγον χρόνου τάσσειν. Ὅμηρος (Il. ν, 517.)· ἔχων κότον ἐμμενὲς αἰεί. [εἰς τὸ αὐτό.] τὸ μακρὸν γῆρας. Quae inepta interpretatio est. Mihi Sophocles nihil aliud videtur dicere voluisse nisi: in aeternum vitam reliquisse Oedipum, quanquam non nego id insolentius his verbis significatum esse. De ὡς vide Matth. §. 569, 5.

V. 1567. ἄρα — τύχῃ] Sc. ὄλωλεν. Est autem θεία τύχη mortis genus divinitus missum. Cf. ad Philoct. 191. — ἄπονος, doloribus vacans. Cf. supra v. 1545.

V. 1569 sq. Schol.: ὡς μὲν γὰρ ἐνθένδ'· ὑπέρβατον· ὡς μὲν γὰρ ἐνθένδε εἶρπεν, ὑφηγητῆρος οὐδενὸς φίλων, ἀλλ' αὐτὸς ἡμῖν πᾶσιν ἐξηγούμενος, καὶ σὺ παρὼν οἶδας. De genitivis absolutis ὑφ. οὐδ. vide O. R. 1260. et Matth. §. 563. not.

V. 1571. Schol.: ἐξηγούμενος· προηγούμενος. Sic v. 1505. et v. 98. ἐξήγαγε.

V. 1572 sq. τὸν καταῤῥάκτην ὁδὸν — ἐῤῥιζωμένον] De sensu horum verborum vide quae ad Argum. §. 5. p. 24 sq. adnotata sunt. De καταῤῥάκτης adiectivi loco posito confert Reisigius Eur. Suppl. 292. Herm. ἱκέταν — ἰήλεμον. Bacch. 113. νάρθηκας ὑβριστάς. 148. χοροὺς — πλανάτας. Postremo cum verbis γῆθεν ἐῤῥιζωμένον apte comparat Doederl. Hom. Od. XIII, 162: ὅς μιν (navem) λᾶαν ἔθηκε καὶ ἐῤῥίζωσεν ἔνερθε.

V. 1575 sq. Schol.: κοίλου πέλας κρατῆρος· τοῦ μυχοῦ· τὰ γὰρ κοῖλα οὕτως ἐκάλουν ἐκ μεταφορᾶς· ὅθεν καὶ τὰ ἐν τῇ Λίτνῃ κοιλώματα κρατῆρες καλοῦνται. λέγει δέ, δι' οὗ καταβῆναί φασι τὴν Κόρην ἁρπαγεῖσαν. Πειρίθου τε φησὶ κεῖται ξυνθήματα, οἷον ὑπομνήματα

ὡς μὲν γὰρ ἐνθένδ' εἶρπε, καὶ σύ που παρὼν
1570 ἕξοισθ', ὑφηγητῆρος οὐδενὸς φίλων,
ἀλλ' αὐτὸς ἡμῖν πᾶσιν ἐξηγούμενος.
ἐπεὶ δ' ἀφῖκτο τὸν καταῤῥάκτην ὁδὸν 1590
χαλκοῖς βάθροισι γῆθεν ἐῤῥιζωμένον,
ἔστη κελεύθων ἐν πολυσχίστων μιᾷ,
1575 κοίλου πέλας κρατῆρος, οὗ τὰ Θησέως
Περίθου τε κεῖται πίστ' ἀεὶ ξυνθήματα·
ἀφ' οὗ μέσος στὰς τοῦ τε Θορικίου πέτρου, 1595
κοίλης τ' ἀχέρδου κἀπὸ λαΐνου τάφου,
καθέζετ'· εἶτ' ἔλυσε δυςπινεῖς στολάς.

V. 1577. ἀφ' οὗ μέσος primus Brunckius ex coni. restituit. Libri ἐφ' οὗ μέσου. Quod tuetur C. F. Hermannus Quaest. Oedip. p. 77.

τῆς πίστεως, ἧς ἔθεντο πρὸς ἀλλήλους πρὸ τῆς εἰς Ἅιδου καταβάσεως· ἀμάρτυρον δὲ, εἰ διὰ τούτου τοῦ τόπου κατῆλθον· πιθανῶς δὲ ὁ Σοφοκλῆς πρὸς χάριν τῆς Ἀττικῆς φησιν ἐνταῦθα τὴν εἰς Ἅιδου κατάβασιν Οἰδίποδος γενέσθαι. — De cratere illo, ubi Pirithous atque Theseus amicitiam perpetuam iunxerunt, loquitur sine dubio Pausan. I, 18, 5. haud procul a sacro Sarapidis dicens esse χωρίον — ἔνθα Πειρίθοὺν καὶ Θησέα συνθεμένους ἐς Λακεδαίμονα καὶ ὕστερον ἐς Θεσπρωτοὺς σταλῆναι λέγουσιν etc. et §. 7: ἐνταῦθα ὅσον ἐς πῆχυν τὸ ἔδαφος διέστηκε, καὶ λέγουσι μετὰ τὴν ἐπομβρίαν τὴν ἐπὶ Δευκαλίωνος συμβᾶσαν ὑπορυῆναι ταύτῃ τὸ ὕδωρ, eoque Atticos quotannis iniicere molam tritici melle mixtam. Illorum autem par amicorum Homerico versu illustratum in Odyss. λ, 650., quo utitur Pausan. X, 29, 4., iique denique in Orcum descenderunt una, de qua re varia fama exstitit. Cf. Heynii Obss. ad Apollod. p. 177 sq. REIS.

V. 1577 sq. ἀφ' οὗ μέσος — τάφου] Significatur Oedipus medius constitisse inter cavum specum et Thoricium saxum et pirum silvestrem et tumulum lapideum. Recte enim monuit Hermannus apte dici μέσον ἀπό τινων τόπων, ubi ita quis medius sit, ut distet ab locis illis, in quorum stet medio.

V. 1577. Schol.: τοῦ τε Θορικίου πέτρου· ταῦτα γνώριμα τοῖς ἐγχωρίοις. Θόρικος δὲ δῆμος τῆς Ἀκαμαντίδος φυλῆς. Recte negat Hermannus Thoricium saxum existimari posse ad pagum Thoricum tribus Acamantidis, qui erat prope Sunium, pertinuisse. Intersitus enim inter pagum illum et Colonum Hymettus erat.

V. 1578. κοίλης τ' ἀχέρδου etc.] Ἀχερδος, quae est pirus silvestris, antiqua arbor videtur fuisse, sive illa superstes adhuc, quum hanc fabulam scriberet Sophocles, sive fama celebrata. Et quum pagus fuerit nomine Ἀχερδοῦς, non incredibile est ei a tali aliqua arbore, quae casu quodam memorabilis fuerit, nomen illud esse inditum. HERM. Schol.: κοίλης δὲ ἀχέρδου, τῆς τὸν πυθμένα ἐχούσης ὑπόκενον, σαπέντα. Tum cuius fuerit sepulcrum quod λάϊνον τάφον dicit poeta, ignoramus.

V. 1579. εἶτ' ἔλυσε δυςπι-

1580 κἄπειτ' ἀΰσας παῖδας ἠνώγει ῥυτῶν
ὑδάτων ἐνεγκεῖν λουτρὰ καὶ χοάς ποθεν·
τὼ δ' εὐχλόου Δήμητρος εἰς ἐπόψιον 1600
πάγον μολούσα τάςδ' ἐπιστολὰς πατρὶ
ταχεῖ πόρευσαν ξὺν χρόνῳ, λουτροῖς τέ νιν
1585 ἐσθῆτί τ' ἐξήσκησαν, ᾗ νομίζεται.
ἐπεὶ δὲ παντὸς εἶχε δρῶντος ἡδονὴν,
κοὐκ ἦν ἔτ' ἀργὸν οὐδὲν ὧν ἐφίετο, 1605
κτύπησε μὲν Ζεὺς χθόνιος, αἱ δὲ παρθένοι
ῥίγησαν, ὡς ἤκουσαν· ἐς δὲ γούνατα
1590 πατρὸς πεσοῦσαι κλαῖον, οὐδ' ἀνίεσαν

νεῖς στολάς] Exuit vestes sordidas, aliasque mox induitur v. 1585., tanquam sacrum dis facturus. Ita enim veteres sollemniter. Unde et paria tradit de Alcestide Euripides fabulae cognominis v. 157 sq., ubi plura contulimus. MUSGR.

V. 1581. λουτρὰ καὶ χοάς ποθεν] λουτρὰ ad corpus ante sepulturam lavandum. Vide Eur. Hec. 611. — χοὰς ad manes placandos. Vide Eur. Iph. T. 160 sq. MUSGR.

V. 1582. Schol.: τὼ δ' εὐχλόου Δήμητρος· εὐχλόου Δήμητρος ἱερόν ἐστι πρὸς τῇ ἀκροπόλει· καὶ Εὔπολις Μαρικᾷ· ἀλλ' εὐθὺ πόλεως εἶμι· θῦσαι γάρ με δεῖ κριὸν χλόῃ Δήμητρι. Ἔνθα δηλοῦται, ὅτι καὶ κριὸς θήλεια τῇ θεῷ ταύτῃ θύεται. (οὕτω δὲ τιμᾶται ἐκ τῆς τῶν κήπων χλόης·) θύουσί τε Θαργηλιῶνος ἕκτῃ. Cf. etiam Pausan. I, 22, 3. Manifestum autem est in illud fanum Cereris, quod prope arcem Athenarum erat, filias Oedipi non posse abisse statui. Itaque non dubito, quin Sophoclis aetate eiusdem Cereris fanum etiam propter Colonum exstiterit. Nam hoc certum puto, non posse probari Hermanni interpretationem, qui πάγον ἐπόψιον εὐχλόου Δήμ. active dictum arbitratur hoc sensu: collem eum, ex quo illud in urbe Cereris χλόης fanum conspiciatur. — De τὼ pro τὰ posito vide ad v. 1658.

V. 1583 sq. Schol.: ἐπιστολάς· ἐντολάς, πράξεις. Cf. Stanleius ad Aesch. Prom. 4. Est autem τάςδ' ἐπιστ. πατρὶ ἐπόρευσαν hoc fere sensu dictum: res mandatas patri adduxerunt.

V. 1584. ταχεῖ—ξὺν χρόνῳ] Similiter dictum atque supra v. 1210. αἱ μακραὶ ἀμέραι. Cf. etiam Trach. 395: σὺν χρόνῳ βραδεῖ μολών.

V. 1585. Schol.: ᾗ νομίζεται· ὡς νομίζεται ἐπὶ τοῖς νεκροῖς. De ἐξήσκησαν confert Nenius El. 452. 1217. Wesseling. ad Herod. II, 130. Blomf. ad Aesch. Pers. gloss. 187.

V. 1586. παντὸς εἶχε δρῶντος] Πᾶν δρῶν idem est ac πᾶσα ὑπηρέτησις. Vide ad Trach. 195. HERM. Vide ad v. 1215.

V. 1587. κοὐκ ἦν ἔτ' ἀργὸν] Ἀργόν, infectum. Theognis 597. Brunck: ἀλλὰ τὰ μὲν προβέβηκεν ἀμήχανόν ἐστι γενέσθαι ἀργά. SCHAEF.

V. 1588. Schol.: Ζεὺς χθόνιος· πάνυ σεμνῶς τὸ χθόνιος. Οἷον μύκημα ἐγένετο, καὶ ἐσείσθη ἡ γῆ, προδηλοῦντος τοῦ θεοῦ τὸν καιρὸν, ἐν ᾧ ἔδει ἀπο-

στέρνων ἀραγμοὺς, οὐδὲ παμμήκεις γόους.
ὁ δ' ὡς ἀκούει φθόγγον ἐξαίφνης πικρόν, 1610
πτύξας ἐπ' αὐταῖς χεῖρας εἶπεν· ὦ τέκνα,
οὐκ ἔστ' ἔθ' ὑμῖν τῆδ' ἐν ἡμέρᾳ πατήρ.
1595 ὄλωλε γὰρ δὴ πάντα τἀμά, κοὐκ ἔτι
τὴν δυςπόνητον ἕξετ' ἀμφ' ἐμοὶ τροφήν,
σκληρὰν μέν, οἶδα, παῖδες· ἀλλ' ἓν γὰρ μόνον 1615
τὰ πάντα λύει ταῦτ' ἔπος μοχθήματα.
τὸ γὰρ φιλεῖν οὐκ ἔστιν ἐξ ὅτου πλέον
1600 ἢ τοῦδε τἀνδρὸς ἔσχεθ', οὗ τητώμεναι
τὸ λοιπὸν ἤδη τοῦ βίου διάξεῑον.

V. 1601. τὸ λοιπὸν — τοῦ βίου ex Suida cum Schaefero rescripsi. Libri plerique τὸν λοιπὸν — βίοτον, reliqui τὸ λοιπὸν — βίοτον. Brunckius scripsit τὸν λοιπὸν — βίοτον εὖ, Hermannus τὸ λοιπὸν — τὸν βίον.

τάττεσθαι τὸν Οἰδίποδα. De fulmine subterraneo vide citata ad Eur. Hipp. 1216. Plutonem nigrum Iovem vocat Seneca Herc. Oet. 1703. Hesiod. Op. et D. 465: εὔχεσθαι δὲ Διὶ χθονίῳ, ubi vide Graevium. MUSGR. Cf. C. Fr. Hermanni Quaest. Oedip. p. 80. cum nota. Omissi augmenti exempla in hac nuntii narratione praeter hoc κτύπησε haec habemus: καθέζετο 1597. πόρευσαν 1602. ῥίγησαν 1607. κλαῖον 1608. θώϋξεν 1624. Vide Matth. §. 160. not.

V. 1589. ῥίγησαν] Dicere potuit ἔφριξαν vel potius ἔδεισαν, οἷς ἤκουσαν. Sed Ὁμηρικῷ ζήλῳ intulit ῥίγησαν, quod verbum saepius apud Atticos non legitur. Homericum ἔῤῥιγα, horreo, cum communi ῥιγῶ, frigeo, male confundunt grammatici. Hujus aoristus est ἐῤῥίγωσα, unde ἐνεῤῥίγωσα Aristoph. Plut. 847. ELMSL.

V. 1590. Schol.: οὐδ' ἀνίεσαν· οὐδ' ἀνέπαυον.

V. 1591. οὐδὲ παμμήκεις γόους] Intelligendi gemitus sunt voce elata editi. Cf. v. 485: μηδὲ μηκύνων βοήν.

V. 1592. ὡς ἀκούει — ἐξαίφνης] Brunckius vertit: ut — derepente audiit; recte, si graecismum imitari voluit Plautino more. Nam ἐξαίφνης, sensum si spectes, ad verba πτύξας εἶπεν pertinet; arctius illa iungenda, ut significent simul ac, velut ἐπεὶ τάχιστα, de quo Blomf. ad Aesch. Prom. gloss. 207. Herm. ad Vig. 852. DOED.

V. 1593. Schol.: πτύξας· περιπλέξας.

V. 1595 sq. κοὐκ ἔτι — τροφήν] Schol.: τροφήν· γηροκομίαν. Cf. Electr. 1144: οἴμοι τάλαινα τῆς ἐμῆς πάλαι τροφῆς ἀνωφελήτου, τὴν ἐγὼ θάμ' ἀμφὶ σοὶ πόνῳ γλυκεῖ παρέσχον.

V. 1597 sq. ἓν γὰρ μόνον etc.] De locutione ἓν μόνον vide Schaefer. Melet. crit. p. 19., de τὰ πάντα — μοχθήματα ad Philoct. 46.

V. 1599. τὸ γὰρ φιλεῖν etc.] Schol.: οὐδεὶς πλέον μου ὑμᾶς ἐφίλησεν. Cf. Trachin. 462: οὐδ' ἂν εἰ κάρτ' ἐντακείη τῷ φιλεῖν.

V. 1601. τὸ λοιπὸν — τοῦ βίου] Cf. O. R. 1125. τὰ πλεῖ-

τοιαῦτ' ἐπ' ἀλλήλοισιν ἀμφικείμενοι 1620
λύγδην ἔκλαιον πάντες. ὡς δὲ πρὸς τέλος
γόων ἀφίκοντ', οὐδ' ἔτ' ὠρώρει βοή,
1605 ἦν μὲν σιωπή· φθέγμα δ' ἐξαίφνης τινὸς
θώϋξεν αὐτόν, ὥςτε πάντας ὀρθίας
στῆσαι φόβῳ δείσαντας ἐξαίφνης τρίχας. 1625
καλεῖ γὰρ αὐτὸν πολλὰ πολλαχῇ θεός·
ὦ οὗτος, οὗτος, Οἰδίπους, τί μέλλομεν
1610 χωρεῖν; πάλαι δὴ τἀπὸ σοῦ βραδύνεται.
ὁ δ' ὡς ἐπῄσθετ' ἐκ θεοῦ καλούμενος,
αὐδᾷ μολεῖν οἱ γῆς ἄνακτα Θησέα. 1630

στα τοῦ βίου. 1487. τὰ λοιπὰ τοῦ βίου.

V. 1602 sq. τοιαῦτ' — λύγδην ἔκλαιόν πάντες] Talia sese amplexi crebris singultibus deplorabant omnes. Quibus verbis hoc dicit: talia Oedipi verba fuerunt, quae omnes invicem se amplexi lacrimis prosecuti sunt. Schol.: πάντες· ἀντὶ τοῦ ὁμοῦ· κατ' ἐπικράτειαν δὲ πάντες ἔφη, ἑνὸς μὲν ὄντος τοῦ ἄρσενος, τοῦ Οἰδίποδος, δύο δὲ τῶν θηλειῶν· ὅμοιον τῷ Μοῦσαι καλαὶ κἄπολλον, οἷς ἐγὼ σπένδω. Qui versus Callimachi est fr. Bentl. LXXXIII.

V. 1606. Schol.: θώϋξεν· ἐκάλεσεν, ἐβόησεν.

V. 1606 sq. ὥςτε πάντας — τρίχας] Construe ὥςτε πάντας δεῖσαι καὶ φόβῳ τρίχας ὀρθίας στῆσαι. Sic v. 1455: ἐς δ' ἄκραν δεῖμ' ὑπῆλθε κρατὸς φόβαν. Similiter Virg. Aen. IV, 280: arrectaeque horrore comae et vox faucibus haesit. Hinc ab Aeschylo Choeph. 30. vocatur ὀρθόθριξ φόβος. Sed possis etiam φόβῳ δείσαντας coniungere, coll. Platon. de Re p. p. 413: ἢ ὑφ' ἡδονῆς κηληθέντες ἢ ὑπὸ φόβου τι δείσαντες, et eiusd. Ion. p. 535: ὀρθαὶ αἱ τρίχες ἵστανται ὑπὸ φόβου. Addo Philoct. 225 sq. Recte Doederlinus: „ἱστάναι τρίχας dicitur is, cuius vel inviti comae eriguntur, sicut moriens Socrates τὰ ὄμματα ἔστησε apud Plat. Phaedon. p. 118. A. Eur. Hel. 632: γέγηθα, κρατὶ δ' ὀρθίους ἐθείρας ἀνεπτέρωκα. Dorvill. ad Charit. p. 473. Etiam φῦσαι φρένας 80 K.; κατορθοῦν φρένα 1474. comparare licet, et quod Hom. Il. δ, 99. enectum dicit πυρῆς ἐπιβάντ' ἀλεγεινῆς." — In verborum ordine nulla potest esse offensio. Cf. ad v. 1223.

V. 1608. καλεῖ γὰρ αὐτὸν] Eur. Alc. 262: νεκύων δὲ πορθμεὺς — ρ' ἤδη καλεῖ. Hos fere locos respici putes a Socrate moribundo in Platonis Phaedon. p. 155. A: ἐμὲ δὲ νῦν ἤδη καλεῖ, φαίη ἂν ἀνὴρ τραγικός, ἡ Εἱμαρμένη. DOED. De dictione πολλὰ πολλαχῇ vide Elmsl. ad Eur. Heracl. 919.

V. 1609. ὦ οὗτος etc.] Cf. Ai. 89: ὦ οὗτος, Αἴας, δεύτερόν σε προσκαλῶ.

V. 1610. πάλαι δὴ τἀπὸ σοῦ etc.] De δὴ particula crebro cum πάλαι vocabulo sociata vide Elmsl. ad Eur. Med. 1086., de τἀπὸ σοῦ, quod ad te attinet, confert Doederl. El. 1464: καὶ δὴ τελεῖται τἀπ' ἐμοῦ, coll. 1070. Trach. 479. Elmsl. ad Eur. Heracl. 1054:

καὶπεὶ προςῆλθεν, εἶπεν· ὦ φίλον κάρα,
δός μοι χερὸς σῆς πίστιν ἀρχαίαν τέκνοις,
1615 (ὑμεῖς τε, παῖδες, τῷδε) καὶ καταίνεσον
μήποτε προδώσειν τάςδ' ἑκών, τελεῖν δ' ὅσ' ἂν
μέλλῃς φρονῶν εὖ ξυμφέροντ' αὐταῖς ἀεί. 1635
ὁ δ', ὡς ἀνὴρ γενναῖος, οὐκ οἴκτου μέτα
κατῄνεσεν τάδ' ὅρκιος δράσειν ξένῳ.
1620 ὅπως δὲ ταῦτ' ἔδρασεν, εὐθὺς Οἰδίπους
ψαύσας ἀμαυραῖς χερσὶν ὧν παίδων λέγει·
ὦ παῖδε, τλάσα χρὴ τὸ γενναῖον φρενὶ 1640
χωρεῖν τόπων ἐκ τῶνδε, μηδ' ἃ μὴ θέμις

V. 1622. τλάσα cum Dindorfio scripsi. Vulgo τλάσας.

τὰ γὰρ ἐξ ἡμῶν καθαρῶς ἔσται βασιλεῦσιν. Troad. 74: ἕτοιμ' ἃ βούλει τἀπ' ἐμοῦ. Adde Matth. §. 572.

V. 1612. Schol.: οἱ· ἀντὶ τοῦ πρὸς αὐτόν. Vide ad v. 70.

V. 1614. δός μοι—τέκνοις] De locutione πίστιν χερὸς δοῦναι vide Philoct. 796. Ἀρχαίαν πίστιν explicat Herm.: quae firma maneat, olim antiqua futura, coll. Aesch. Ag. 587: θεοῖς λάφυρα ταῦτα τοῖς καθ' Ἑλλάδα δόμοις ἐπασσάλευσαν ἀρχαῖον γάνος.

V. 1615. ὑμεῖς τε — τῷδε] Haec verba διὰ μέσου esse ostendunt imperativi δὸς et καταίνεσον, quae ad eandem personam spectant. Ita Eurip. Troad. 1016: ὦ θύγατερ, ἔξελθ', (οἱ δ' ἐμοὶ παῖδες γάμους ἄλλους γαμοῦσι, σὲ δ' ἐπὶ ναῦς Ἀχαϊκὰς πέμψω ξυνεκκλέψασα) καὶ παῦσον μάχης Ἕλληνας ἡμᾶς τ'. Melius exemplum praebet idem Herc. f. 624: ἀλλὰ θάρσος ἴσχετε, καὶ νάματ' ὄσσων μηκέτ' ἐξανίετε, (σύ τ', ὦ γύναι, μοι ξύλλογον ψυχῆς λάβε, τρόμου τε παῦσαι) καὶ μέθεσθ' ἐμῶν πέπλων. ELMSL.

V. 1616 sq. τελεῖν δ' — ἀεί] Cf. v. 1754 sq.: δράσω — πάνθ' ὅσσ' ἂν μέλλω πράσσειν πρόςφορά θ' ὑμῖν etc. Itaque φρονῶν εὖ cum τελεῖν cogitatione iungendum, ad ὅσ' ἂν μέλλῃς rursus mente repetendum τελεῖν. REIS.

V. 1618. οὐκ οἴκτου μέτα] Recte iam Heathius monuit οἶκτος non miserisordiam hic significare, sed lamentationem, quae virum generosum dedeceat. Similiter Aeschylus, quem attulit Musgrav., de septem ducibus, sacramento se ad Thebas expugnandas adstringentibus, v. 51: οἶκτος οὔτις ἦν διὰ στόμα.

V. 1620. ὅπως] Ut, i. e. postquam. Vide ad O. R. 1217.

V. 1621. ἀμαυραῖς χερσὶν] Comparat Doederl. Lycophr. Cass. 1104: τυφλαῖς ματεύσει χερσὶ προσσωτοὺς ῥαφάς. Vide ad v. 1015. Verbum ψαύειν valet complecti, ut O. R. 1467. De ὧν vide Matth. §. 149. n. 1.

V. 1622. τλάσα χρὴ τὸ γενναῖον φρενὶ] Plerique interpretes τὸ γενναῖον pro γενναίῳ dictum contendunt. Est haec ratio loquendi Graeca quidem, sed non usitata tragicis. Quidni: id quod generosum est animo subeuntes. Non aliter Eurip. Alc. 627: ἔργον τλᾶσα γενναῖον τόδε. HERM.

λεύσσειν δικαιοῦν, μηδὲ φωνούντων κλύειν.
1625 ἀλλ' ἕρπεθ' ὡς τάχιστα· πλὴν ὁ κύριος
Θησεὺς παρέστω μανθάνων τὰ δρώμενα.
τοσαῦτα φωνήσαντος εἰςηκούσαμεν 1645
ξύμπαντες· ἀστακτὶ δὲ σὺν ταῖς παρθένοις
στένοντες ὠμαρτοῦμεν· ὡς δ' ἀπήλθομεν,
1630 χρόνῳ βραχεῖ στραφέντες ἐξαπείδομεν
τὸν ἄνδρα τὸν μὲν οὐδαμοῦ παρόντ' ἔτι,
ἄνακτα δ' αὐτὸν ὀμμάτων ἐπίσκιον 1650
χεῖρ' ἀντέχοντα κρατός, ὡς δεινοῦ τινος
φόβου φανέντος, οὐδ' ἀνασχετοῦ βλέπειν.
1635 ἔπειτα μέντοι βαιόν, οὐδὲ σὺν χρόνῳ
ὁρῶμεν αὐτὸν γῆν τε προςκυνοῦνθ' ἅμα
καὶ τὸν θεῶν Ὄλυμπον ἐν ταὐτῷ λόγῳ. 1655
μόρῳ δ' ὁποίῳ κεῖνος ὤλετ', οὐδ' ἂν εἷς
θνητῶν φράσειε, πλὴν τὸ Θησέως κάρα.
1640 οὐ γάρ τις αὐτὸν οὔτε πυρφόρος θεοῦ

V. 1624. Schol.: δικαιοῦν· δίκαιον νομίζειν.

V. 1625. πλὴν ὁ κύριος] Non est ὁ κύριος, ut Schaefero visum, pro rege dictum, sed significat eum, ad quem haec pertinent, in quibus illius praesentia opus est. HERM.

V. 1627. εἰςηκούσαμεν] Recte Brunckius: exaudivimus. Male Musgravius: obtemperavimus, quo sensu iure Reisigius εἰςακούειν usurpari negavit.

V. 1628. Schol.: ἀστακτί· πολυστακτί, πολυδακρύτως. Vide ad v. 1246.

V. 1630. Schol.: ἐξαπείδομεν· ἴδιον αὐτοῦ τὸ πολλαῖς κεχρῆσθαι προθέσεσι· παραφυλακτέον δὲ, πῶς καὶ τὰ ἄῤῥητα ὑπ' ὄψιν ἤγαγεν ὁ ἄγγελος, ἐκ τῶν σχημάτων μηνύων. Saepius non legi ἐξαπεῖδον Elmsleius monuit.

V. 1632 sqq. Schol.: ἄνακτα δ' αὐτόν· τὸν δὲ Θησέα εἴδομεν κατὰ τοῦ κρατὸς ἔχοντα χεῖρα· ἐπίσκιον ὀμμάτων· ὃ ἔστι, τῇ χειρὶ σκέποντα τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸ μὴ θεωρῆσαι τὸ δεινὸν τοῦ πάθους, ἢ τὸ σχῆμα τῶν θαυμαζόντων ἐνδεικνύμενον. De genitivo ὀμμάτων ex ἐπίσκιον repto cf. Matth. §. 344. Ceterum bene Reisigius: Luculenta imago ad rem designandam horribilem, cujus aspectum ne heros quidem ille ferre potuit, qui nec terrestria pericula, nec maritimos terrores, nec denique inferna monstra reformidavit.

V. 1635. Schol.: βαιόν· ἀντὶ τοῦ μετ' ὀλίγον, οὐ μετὰ πολύ.

V. 1641. Schol.: ἐξέπραξεν· ἀνεῖλεν, confecit. Ad sequentia οὔτε ποντία θύελλα etc. comparat Doederl. Hom. Il. ζ, 345: ὥς μ' ὄφελ' ἤματι τῷ, ὅτε με πρῶτον τέκε μήτηρ, οἴχεσθαι προφέρουσα κακὴ ἀνέμοιο θύελλα εἰς ὄρος ἢ εἰς κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης.

V. 1643. τις ἐκ θεῶν πομπός] Ductor aliquis a dis missus. Cf. v. 1533.

κεραυνὸς ἐξέπραξεν, οὔτε ποντία
θύελλα κινηθεῖσα τῷ τότ' ἐν χρόνῳ 1640
ἀλλ' ἤ τις ἐκ θεῶν πομπός, ἢ τὸ νερτέρων
εὔνουν διαστὰν γῆς ἀλάμπετον βάθρον.
1645 ἀνὴρ γὰρ οὐ στενακτός, οὐδὲ σὺν νόσοις
ἀλγεινὸς ἐξεπέμπετ', ἀλλ', εἴ τις βροτῶν,
θαυμαστός. εἰ δὲ μὴ δοκῶ φρονῶν λέγειν, 1665
οὐκ ἂν παρείμην οἷσι μὴ δοκῶ φρονεῖν.

ΧΟΡΟΣ.

ποῦ δ' αἵ τε παῖδες χοὶ προπέμψαντες φίλων;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

1650 αἷδ' οὐχ ἑκάς. γόων γὰρ οὐκ ἀσήμονες
φθόγγοι σφε σημαίνουσι δεῦρ' ἐρωμένας.

(στροφὴ α'.)

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

αἰαῖ, ἔστιν, ἔστι νῷν δὴ 1670
οὐ τὸ μέν, ἄλλο δὲ μὴ πατρὸς ἔμφυτον

V. 1644. Ex scholiis rescripsi ἀλάμπετον. Vulgo ἀλύπητον. Vide Commentationem meam de scholiorum in Soph. tragg. auctoritate p. 7.

V. 1643 sq. Schol.: ἢ τὸ νερτέρων· ἢ τὸ νερτέρων γῆς πέδον εὔνουν διαστάν. ὃ ἔστι, χάσμα αὐτῷ εὔνουν ἐγένετο. Verbis τὸ νερτέρων γῆς βάθρον significatur descensus ille ad inferos, de quo v. 1572 sqq. commemoratum est. De addito γῆς vide ad v. 668.

V. 1645. στενακτός] Vi activa dictum; versu sq. ἀλγεινὸς recte Reisigius interpretatur: dolorem patiens. Tum σὺν νόσοις ἐξεπέμπετο valet morbis affectus discessit. Cf. O. R. 17. quaeque ad eum locum adnotavi. Scholiasta: ἐξεπέμπετο· ἐξέπνευσεν.

V. 1646. Schol.: ἀλλ', εἴ τις· ὡς οὐδεὶς ἄλλος. Confer Matth. §. 617. e.

V. 1648. οὐκ ἂν παρείμην] I. e. in meas partes adducere non studebo. Tantopere conscius sibi est verum se dixisse. De usu autem hoc verbi παρίεσθαι vide Ruhnkenium ad Timaei Lex. p. 207. et Reisigium ad h. locum p. CCIV.

V. 1649. Schol.: χοὶ προπέμψαντες φίλων· ἀντὶ τοῦ ὁ Θησεύς.

V. 1650 sq. Schol.: αἱ θυγατέρες ἐν μέρει αὐτοῦ ἀπολοφύρονται, ἐφ' οἷς τε νῦν σὺν τῷ πατρὶ ἔπαθον, καὶ ἅπερ ἐκδέξεται αὐτάς· καὶ ἔστι τὰ ἐφεξῆς τοῦ δράματος οὐκ εὐκαταφρόνητα.

V. 1652 sqq. ἔστιν — στενάζειν] Hoc dicit Antigona: licet, licet nobis non in hoc quidem, in alio autem non (i. e. in rebus omnibus) patris insitum infandum sanguinem miseris gemere. Nam ἔμφυτον ἄλαστον αἷμα dicit infelicem sanguinem, ex quo procreatae sint,

ἄλαστον ἄμμα δυςφόραν στεναζειν,
1655 ᾧτινι τὸν πόλιν
ἄλλοτε μὲν πόνων ἐμπέδων εἴχομεν,
ἐν πεμπάτῳ δ' ἀλόγιστα παρασσόμεν 1675
ἰδόντε καὶ παθοῦσα.

ΧΟΡΟΣ.

τί δ' ἔστιν;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

1660 ἔστιν μὲν εἰκάσαι, φίλοι.

ΧΟΡΟΣ.

βέβηκεν;

V. 1660. Libri οὐκ ἔστιν. Negationem omisi cum Hermanno.

cui origini debeant, quod et, vivo illo perpetuis malis conflictatae sint, et nunc morte eius incredibilia perpessae [immo perpessurae sint]. HERM. Comparant editores Phocylidem ap. Gaisford. T. I. p. 444: καὶ τόδε Φωκυλίδεω. Λέριοι κακοί· οὐχ ὁ μέν, ὃς δ' οὔ· πάντες πλὴν Προκλέους· καὶ Προκλέης Λέριος.

V. 1656 sqq. Schol.: ἄλλοτε μὲν πόνον· πρότερον μέν τινα ἐπάσχομεν ἐπὶ τῷ πατρὶ τὸ δὲ πύματον τοῦτο καὶ ἔσχατον, τὸ κατὰ τὴν ἀφάνισιν αὐτοῦ, οὕτω παράδοξόν ἐστιν, ὡς μηδὲ λόγοις εὑρέσθαι ἐπ' αὐτοῖς δυνατὸν εἶναι. ἀλόγιστα παρασσόμεν· ἀδιήγητα κακὰ βαστάζομεν. Mihi haec videtur huius loci sententia esse debere: cui (cf. de dativo v. 504 sq.), i. e. cuius gratia, multum illum, quem praestare nos oportebat, laborem antea perpetuo perferebamus, nunc vero inexputabilia mala feremus praeter illa, quae vidimus et expertae sumus. Quo hoc dicit Antigona, se, postquam vivo patre perpetuos labores susceepissent, nunc morte eius inexputabilia mala adsumturas esse. Ceterum obversatus hic locus videtur Synesio Ep. IV. p. 160. A. ed. Pet.: ὧν τὴν μὲν ἔχοντες ἀπελίπομεν, τὴν δὲ εὑρεῖν οὐ δυνάμεθα, ἰδόντες τε καὶ παθόντες, ἃ μηδὲ ὄναρ ἠλπίσαμεν.

V. 1658. Schol.: ἰδόντε καὶ παθοῦσα· πολλαχοῦ τῷ σχήματι χρῆται, ἀντὶ τῶν θηλυκῶν τὰ ἀρρενικὰ τιθείς. Καὶ ἐν Ἠλέκτρᾳ (979)· ὦ τοῖσιν ἐχθροῖς εὐβεβηκόσιν ποτὲ ψυχῆς ἀφειδήσαντε προὐστήτην φόνου. Καὶ πάλιν· ὅρα, κακῶς πάσχοντε μὴ μείζω κακὰ κτησώμεθα. Καὶ Ὅμηρος (Il. ε, 778.)· τὼ δὲ βάτην τρήρωσι πελειάσιν ἴθμαδ' ὁμοῖαι. Καὶ Ἡσίοδος (Op. et D. 197.)· καὶ τότε δὴ πρὸς Ὄλυμπον ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης, λευκοῖσιν φαιδρέεσσι καλύψαμένω χρόα καλόν, ἀθανάτων μετὰ φῦλον ἴσαν προλιπόντ' ἀνθρώπους Αἰδώς καὶ Νέμεσις. [εἰς τὸ αὐτό.] ἀντὶ τοῦ ἰδοῦσαι καὶ παθοῦσαι. Cf. Matth. §. 436, 1.

V. 1661. βέβηκεν;] Obiit? Cf. Philoct. 494: ὃν δὴ παλαί' ἂν ἐξ ὅτου δέδοικ', ἐγὼ μή μοι βεβήκῃ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ὡς μάλιστ' ἂν εἰ πόθῳ λάβοις.
τί γάρ, ὅτῳ μήτ' Ἄρης
μήτε πόντος ἀντέκυρσεν,
ἄσκοποι δὲ πλάκες ἔμαρψαν
ἐν ἀφανεῖ τινι μόρῳ φερόμεναι.
τάλαινα, νῷν δ' ὀλεθρία
νὺξ ἐπ' ὄμμασιν βέβηκε.
πῶς γὰρ ἤ τιν' ἀπίαν γᾶν
ἢ πόντιον κλύδων' ἁλώμεναι βίου
δύςοιστον ἕξομεν τροφάν;

V. 1665. φερόμεναι ex Martini coni. scripsi. Libri φαινόμεναι, quod metro adversatur.

Ibid. ὡς μάλιστ' ἂν—λάβοις] Constructio verborum haec est: ὡς μάλιστ' ἂν (βαίης scilicet, vel λάβοις), εἰ πόθῳ λάβοις, obiit, quo modo maxime mortem accipias, si exoptatam accipias. HERM. Cf. Trach. 135.

V. 1662. μήτ' Ἄρης] Mars quomodo hic commemorari potuerit, apparebit ex iis, quae ad v. 1386. adnotata sunt. — De τί γάρ vide Matth. §. 488, 9.

V. 1663. μήτε πόντος ἀντέκυρσεν] Respondet hoc verbis supra v. 1659 sq. positis: οὔτε ποντία θύελλα κινηθεῖσα τῷ τότ' ἐν χρόνῳ.

V. 1664 sq. ἄσκοποι—φερόμεναι] Hermannus ad Trach. 245. ἄσκοπος recte, ut videtur, quod non conspicitur explicat. Doederlino potius valere videtur: in quo nihil conspicitur, ἀφεγγής. Tum ἐν ἀφανεῖ μόρῳ dictum pro Latinorum ablativo instrumenti. Vide ad Philoct. 60. Denique de forma media φερόμεναι confert Hermannus El. 475: εἶσιν ἃ πρόμαντις Δίκα, δίκαια φερομένα χερσῖν κράτη.

V. 1666. τάλαινα, νῷν δ' etc.] Ad Ismenam conversa Antigona haec dicit, quum antecedentia Choro essent dicta. Cf. v. 1699. 1716.

V. 1666 sq. νῷν δ' ὀλεθρία — βέβηκε] Similiter Euripides Alcestim haec dicere fecit v. 270: μέθετέ με, μέθετ' ἤδη, κλίνατ', οὐ σθένω ποσίν· πλησίον Ἅιδας, σκοτία δ' ἐπ' ὄσσοισι νὺξ ἐφέρπει. De βέβηκε vide ad v. 52.

V. 1668 sq. Schol.: πῶς γὰρ ἤ τιν' ἀπίαν γᾶν· ποῦ γῆς πλανηθεῖσαι τροφῆς τύχοιμεν; ἀπίαν δὲ γᾶν, τὴν μακρὰν καὶ ἄπωθεν οὖσαν. — ἀπίαν γᾶν, terram longinquam. Hom. Od. η, 25. τηλόθεν ἐξ ἀπίης γαίης, quod sic interpretatur Hesychius: ἐξ ἀπίης γαίης· ἀλλοτρίας, ἢ ξένης, ἢ μακρὰν οὔσης. Nec aliter Strabo p. 371. D. De altera vocis notione vide ad v. 1298. MUSGR. De ἁλᾶσθαι cum accusativo iuncto cf. Theocr. XIII, 66. ἁλώμενος — ὤρεα et quae ad Phil. 144 sq. adnotavimus. Rost. §. 104, 3. a.

V. 1670. Schol.: δύςοιστον· τὴν δυςπάριστον. Est autem hoc adiectivum simili abundantia additum, qua supra v. 255. μάτην ῥεούσης.

(στροφὴ β'.)

ΙΣΜΗΝΗ.

οὐ κάτοιδα. κατά με φόνιος
Ἀΐδας ἕλοι πατρὶ ξυνθανεῖν γεραιῷ 1690
1675 τάλαιναν· ὡς ἔμοιγ' ὁ μέλλων βίος οὐ βιωτός.

ΧΟΡΟΣ.

ὦ διδύμα τέκνων ἀρίστα,
τὸ φέρον ἐκ θεοῦ καλῶς
μηδὲν ἄγαν φλέγεσθον· οὗτοι κατάμεμπτ' ἔβη-
τον. 1695

(ἀντιστροφὴ α'.)

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

1680 πόθος καὶ κακῶν ἄρ' ἦν τις.

V. 1674. Nihil languidius verbis ξυνθανεῖν γεραιῷ, ita ut non dubitem, quin ab interprete addita sint. In eadem sententia Dindorfius est.

V. 1677. Omisi cum Elmsleio verba φέρειν χρή, in codicibus post καλῶς adiecta. Brunckius mutato ordine χρὴ φέρειν scripsit.

V. 1671 sq. κατά με — ἕλοι] I. e. καθέλοι με. Sic infra v. 1693. ἀνὰ — στένει pro ἀναστένει. Vide Matth. §. 594. De Ἀΐδας prima syllaba producta vide Pors. ad Eur. Hec. 1010.

V. 1676. ὦ διδύμα τέκνων ἄριστα] Dictum hoc secundum Homericum φίλε τέκνον.

V. 1677 sq. τὸ φέρον ἐκ θεοῦ — φλέγεσθον] Τὸ φέρον est fors, fortuna, fatum. Apte contulit Brunck. Palladae Epigr. Anall. II. p. 482: εἰ τὸ φέρον σε φέρει, φέρε καὶ φέρον, et Terentianum quod fors feret feremus aequo animo. Cf. Passov. sub v. φέρω n. 10. Adverbium καλῶς iungendum cum τὸ φέρον, ut sit τὸ ἐκ θεοῦ καλῶς πεμφθέν, sive τὸν καλὸν θεοῦ πότμον. De ἐξ praepositione, quae omitti potuit, vide ad v. 252. Simillime supra v. 1525. τοὐκ θεοῦ παρόν dictum erat. Neque in eo quidquam offensionis est, quod φλέγεσθον cum accusativo τὸ φέρον iunctum. Significat enim in flammari, magno animi motu afficiri, hic magno dolore affici, ita ut nihil paene a notione verbi ἄχθεσθαι differat, eiusmodi verba frequenter a poetis cum accusativo iungi constat. Vide Matth. §. 414, 12. Rost. §. 104. not. 3. Apte comparaveris Latinorum accendi, quod quamvis non eadem structura, tamen simillimo significatu usurpatur. Sic accensa a Virgilio Aen. IV, 364. dicitur Dido irata. Sensus igitur hic est: fatum dei utile nolite nimis acerbe ferre.

V. 1678. οὗτοι κατάμεμπτ' ἔβητον] Recte Schol.: οὐκ ἐν τοιούτοις ἐστέ, ὥστε καταμέμφεσθαι. ἤτοι ὡς ἂν ἐπικουφίζοντος αὐταῖς τὴν συμφορὰν τοῦ βασιλέως, ἢ οἷον, οὐκ ἐν χείρονι νῦν ὑμῖν ἔσται τὰ πράγματα. Confert Elmsl. El. 979. εὖ βεβηκόσιν. Adde quae ad O. R. 856. adnotata sunt.

V. 1680 sqq. Schol.: πόθος

καὶ γὰρ ὁ μηδαμᾶ δὴ τὸ φίλον, φίλον,
ὁπότε γε καὶ τὸν ἐν χεροῖν κατεῖχον.
ὦ πάτερ, ὦ φίλος, 1700
ὦ τὸν ἀεὶ κατὰ γᾶς σκότον εἱμένος·
1685 οὐδὲ γὰρ ὧν ἀφίλητος ἐμοί ποτε
καὶ τᾷδε μὴ κυρήσῃς.

ΧΟΡΟΣ.

ἔπραξεν;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ἔπραξεν οἷον ἤθελεν.

ΧΟΡΟΣ.

τὸ ποῖον; 1705

V. 1678. μηδὲν ἄγαν φλ. scripsi cum Burtono. Libri μηδ' ἄγαν οὕτω φλ.

V. 1685. γὰρ ὧν ex Hermanni coni. scripsi. Libri γέρων. Elmsleius θανὼν vel πεσὼν vel simile quid scribendum putat.

καὶ κακῶν· οἱ μὲν περὶ τὸν Χορὸν παραμυθεῖσθαι πειρῶνται αὐτάς· αἱ δὲ οὐδὲν ἧττον ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν χωροῦσι καὶ ὀλοφύρονται καὶ φασίν· ἦν ἄρα τις καὶ κακῶν πόθος, ὡς ἡμεῖς, ἐν κακοῖς ὄντας τοῦ πατρὸς καὶ μὴ ὁρῶντος, ἐστέργομεν αὐτόν, καὶ νῦν μὴ παρόντα ποθοῦμεν· ὡς ὅτε ἐν χεροῖν κατεῖχον τὸν Οἰδίποδα, περιέστελλον καὶ ἐθεράπευον. καὶ γὰρ ὁ μηδαμά· καὶ γὰρ δυςτυχοῦντα τὸν πατέρα ἐποθοῦμεν θεραπεύειν, καὶ νῦν μὴ παρόντα ποθοῦμεν. Hoc dicere Antigona videtur: desiderium etiam malorum aliquod erat; nam quod per se minime id erat, quod iucundum esset, iucundum erat, quum quidem etiam hunc manibus tenerem, i. e. iucundi mihi erant quos perferebam labores, qui alias minime iucundi esse solent, quum patrem laboribus illis adiuvarem. De sententia cf. v. 508: τοῖς τεκοῦσι γὰρ οὐδ' εἰ πονεῖ τις δεῖ πόνου μνήμην ἔχειν. — De τὸν pro τοῦτον posito v. Matth. §. 286.

V. 1684. ὦ τὸν ἀεὶ — εἱμένος] Iungenda verba sunt τὸν ἀεὶ κατὰ γᾶς σκότον, ita ut τὸν ἀεὶ σκότον, id quod recte monuit Doederlinus, fere sit τὸν αἰανῆ σκότον, de quo vocabulo ad Ai. 653. diximus. De εἱμένος vide Matth. §. 238. p. 575. Doederlinus: „Locutionem γαῖαν ἐφέννυσθαι Chaeremoni restituit Ruhnken. Ep. crit. p. 119."

V. 1685 sq. οὐδὲ γὰρ — μὴ κυρήσῃς] Neque enim mihi unquam et huic (Ismenae) non amatus eris. Continetur his verbis nil nisi explicatio verborum ὦ πάτερ, ὦ φίλος. De σὺ μὴ κυρήσῃς vide ad v. 404.

V. 1687. ἔπραξεν οἷον ἤθελεν] Confert Brunck. Ai. 967: ὧν γὰρ ἠράσθη τυχεῖν, ἐκτήσαθ' αὐτῷ, θάνατον, ὅπερ ἤθελεν.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ἃς ἔχρῃζε γᾶς ἐπὶ ξένας
1690 ἔθανε· κοίταν δ' ἔχει
νέρθεν εὐσκίαστον αἰέν,
οὐδὲ πένθος ἔλπ' ἄκλαυτον.
ἀνὰ γὰρ ὄμμα σε τόδ', ὦ πάτερ, ἐμὸν
στένει δακρῦον, οὐδ' ἔχω, 1710
1695 πῶς με χρὴ τὸ σὸν τάλαιναν
ἀφανίσαι τοσόνδ' ἄχος. ἰὼ
μὴ γᾶς ἐπὶ ξένας θανεῖν ἔχρῃζες, ἀλλ'
ἔρημος ἔθανες ὧδέ μοι.

(ἀντιστροφὴ β'.)

ΙΣΜΗΝΗ.

ὦ τάλαινα, τίς ἄρα με πότμος 1715
1700 . . . . . .
ἐπαμμένει σέ τ', ὦ φίλα, πατρὸς ὧδ' ἐρήμας;

ΧΟΡΟΣ.

ἀλλ' ἐπεὶ ὀλβίως γ' ἔλυσεν 1720

V. 1693. ἀνὰ ex Hermanni coni. scripsi. Libri ἀεί.

V. 1696. Pro ἰὼ Hermannus τῷ scripsit. Vitiosum esse ἰὼ vel metrum indicio est.

V. 1700. Eieci cum Reisigio verba αὖθις ὧδ' ἔρημος, ἄκορος, manifesto e v. 1717. huc illata, postquam genuinus versus exciderat.

V. 1701. ἐπαμμένει ex Hermanni coni. posui. Libri ἐπι-

V. 1689. Schol.: ἃς ἔχρῃζε· ἐφ' ἧς ἤθελε ξένης γῆς ἀπέθανε.

V. 1692. πένθος — ἄκλαυτον] Luctus lacrimis carens nullus est. In felicitate autem mortui numerantur secundum Solonis sententiam, quam attigit Tullius de Senectute XX, 73., dolor atque lamenta amicorum: μηδέ μοι ἄκλαυτος θάνατος μόλοι, ἀλλὰ φίλοισι καλλείποιμι θανὼν ἄλγεα καὶ στοναχάς. REIS.

V. 1693 sq. ἀνὰ γὰρ — στένει δακρῦον] Plures huiusmodi locutiones Schwenck. ad Aesch. Sept. c. Th. 528. collegisse Heller. adnotavit. De tmesi ἀνὰ — στένει vide ad v. 1671.

V. 1695 sq. τὸ σὸν — τοσόνδ' ἄχος] De locutione τὸ σὸν ἄχος monitum ad v. 328.

V. 1696 sqq. Schol.: τὸ ἐξῆς· μὴ ἔχρῃζες, ἀντὶ τοῦ μὴ ὤφελες. ἀλλ' ἔρημος· ἔρημος δέ. [εἰς τὸ αὐτό.] μεμονωμένος τῶν συγγενῶν. Ego quid dicam de hoc loco nescio. Iam Schaefer. perrarum illum verbi χρῄζειν significatum, quo Scholiasta accipi iussit, esse monuit, qui mihi pariter atque Doederlino inauditus videtur. Neque conveniunt satis huic interpretationi verba sequentia, ἀλλ' ἔρημος ἔθανες ὧδέ μοι. Dindorfius, Mihi, inquit, totum hoc, ἰὼ μὴ γᾶς ἐπὶ ξένας θανεῖν ἔχρῃζες, sive sic sive aliter scriptum sententiam videtur praebere tam absurdam, ut non dubitem, quin ex superioribus Antigonae verbis v. 1705: ἃς ἔχρῃζε γᾶς ἐπὶ ξένας ἔθανε,

τὸ τέλος, ὦ φίλαι, βίου·
1705 λήγετε τοῦδ' ἄηνυς· κακῶν γὰρ δυςάλωτος οὐδείς.

(στροφὴ γ'.)

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

πάλιν, φίλαι, ευθῶμεν.

ΙΣΜΗΝΗ.

ὡς τί ῥέξομεν; 1725

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ἵμερος ἔχει με

ΙΣΜΗΝΗ.

τίς;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

τὰν χθόνιον ἑαπίαν ἰδεῖν

ΙΣΜΗΝΗ.

1710 τίνος;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

πατρός, τάλαιν' ἐγώ.

μένει.

V. 1707 — 1731. Tractavi hoc carmen in Adversar. in Soph. Phil. p. 67 sqq., ubi quem et versuum describendorum et personarum distinguendarum rationem proposui qui postea hanc fabulam ediderunt secuti sunt omnes.

V. 1707. Brunckius cum aliquot codd. ῥέξωμεν.

confictum sit lacunae explendae causa. Sophoclis verborum qui sensus fuerit, ex opposita sententia, ἀλλ' ἔρημος ἔθανες ὧδέ μοι, facile coniici potest. Ceterum Scholiastae opinio μὴ ἔρημος dictum esse ἀντὶ τοῦ μὴ πρᾶος, tanto ineptior est, quod ἔρημος paullo ante in eodem verborum complexu propriam sibi et certam significationem habet.

V. 1699. τίς ἄρα με πόρρω] Cf. Antig. 1296: τίς ἄρα, τίς με πόρμος ἔτι περωνεῖ;

V. 1705 sq. ἔλυσεν τὸ τέλος — βίου] Cf. O. R. 1529: ἀρὴν ὃν τέρμα τοῦ βίου περάσῃ. Trach. 79: ὡς ἡ τελευτὴν τοῦ βίου μέλλει τελεῖν. Schol.: ἐπεὶ Οἰδίπους εὐδαιμόνως ἀπέθανε, μὴ λίαν θρηνεῖτε.

V. 1705. Schol.: δυςάλωτος· δύςληπτος, ἀλλ' εὐάλωτος. De genitivo vide Matth. §. 345.

V. 1707. Schol.: ὡς τί ῥέξομεν· κατὰ κῶλον ἀλλήλαις διαλέγονται πάνυ παθητικῶς· καὶ μή τινι ἀπίθανον δόξῃ καὶ ἀνοικονόμητον τὸ ἐπιθυμεῖν τὴν Ἀντιγόνην ὀπίσω ἀπιέναι ἐπὶ τὸν τοῦ πατρὸς τάφον, μὴ ἐπιστάμενην τὰ κατ' αὐτὸν ὅπως ἀπέθανεν. ἀλλὰ τὸ ἠθὸς ἔσται παθητικόν, καὶ ὁ μάλιστα πράττουσιν αἱ γυναῖκες ἐν τοῖς τοιούτοις συμπτώμασιν; ἀεὶ ἐπιφοιτᾶν θέλουσαι τοῖς τῶν θανόντων τάφοις.

V. 1709. τὰν χθόνιαν ἑστίαν] Postea v. 1744. θήκην ἱερᾶν, et antea aperte τύμβον v. 1737.

BODLEIAN LIBRARY OXFORD

ΙΣΜΗΝΗ.

θέμις δὲ πῶς τόδ' ἐστί; μῶν
οὐχ ὁρᾷς;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

τί τόδ' ἐπέπληξας; 1730

ΙΣΜΗΝΗ.

καὶ τόδ', ὡς

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

τί τόδε μάλ' αὖθις;

ΙΣΜΗΝΗ.

ἄταφος ἔπιτνε, δίχα τε παντός.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

1715 ἄγε με, καὶ τότ' ἐπεναρίζον.

ΙΣΜΗΝΗ.

αἰαῖ, δυςτάλαινα, ποῖ δῆτ'
αὖθις ὧδ' ἔρημος, ἄπορος 1735
αἰῶνα τλάμων' ἔξω;

(ἀντιστροφὴ γ'.)

ΧΟΡΟΣ.

φίλαι, τρέσητε μηδέν.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ἀλλὰ ποῖ φύγω;

V. 1725. ἐπεῖχε ex mea coni. posui. Cf. Advers. p. 72 sq. Libri ἐπεί.

Sepulcrum enim ara dicitur humo exstructa. REIS.

V. 1711 — 1714. θέμις δὲ — παντός] Hoc dicit Ismena: quomodo vero hoc fas est? num id non vides? scilicet non fas esse. Ad hoc respondet Antigona: quid hoc obiecisti? Nam ipsum illud verbum ἐπέπληξας monstrat non eam quaerere, quid velit soror, sed exclamare, quod ei in mentem revocet id, quo quod cupit irritum esse intelligat. Tum Ismena reliqua addit: et illud, quod insepultus et seorsim a quovis alio e medio sublatus est. Quae interpellat Antigona, quaerens, quid hoc alterum sit, quod priori illi admonitioni addat. Nam moderatior animi Ismenu duobus argumentis retinet sororem visendi sepulcri cupidam, uno, quod accedi illuc nefas sit; altero, quod neque exstet sepulcrum patris, nec locus omnibus ignotus inveniri possit. Est igitur Ismenae oratio ita explicanda: μῶν οὐ τοῦτο, τὸ μὴ θέμις εἶναι, ὁρᾷς; καὶ τόδε, ὡς ἄταφος ἔπιτνε, δίχα τε παντός; HERM.

V. 1715. ἐπεναρίζον] Scilicet τῷ πατρί, vel τῷ πατρὸς τύμβῳ. Ita Ismena v. 1672: κατά με φόνιος Ἅιδας ξὺν πατρὶ ξυνθανεῖν γεφαιῷ. Compositum ἐπεναρίζω saepius non legitur,

ΧΟΡΟΣ.

1720 καὶ πάρος ἀπέφυγε

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

τί;

ΧΟΡΟΣ.

τὰ σφῷν τὸ μὴ πίτνειν κακῶς. 1740

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

φρονῶ

ΧΟΡΟΣ.

τί δῆθ' ὑπερνοεῖς;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ὅπως μολούμεθ' ἐς δόμους,
οὐκ ἔχω.

ΧΟΡΟΣ.

μηδέ γε μάτευε.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

1725 μόγος ἔχει.

ΧΟΡΟΣ.

καὶ πάρος ἐπεῖχε.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

τοτὲ μὲν ἄπορα, τοτὲ δ' ὕπερθεν. 1745

V. 1726. Ex mea coniectura ἄπορα scripsi. Libri violato metro sensuque πέρα.

si bene memini. Sed eodem fere sensu sexies apud Euripidem exstat ἐπεσφάζω. Idem Or. 561. et Aeschyl. Ag. 1513. ἐπιθύω. ELMSL. De καὶ τότε, in quibus verbis Hermannus haesit, vide ad Philoct. 1255.

V. 1716 sqq. ποῖ δῆτ' — αἰῶνα τλ. ἔξω] De ποῖ particula vide quae ad v. 223. adnotata sunt.

V. 1720 sq. καὶ πάρος — κακῶς] Hoc dicunt: CH. etiam ante effugit — AN. quid? CH. res vestra, ne male affligeretur. Recordari iubet Choras puellas paullo ante se Creonti esse ereptas. HERM.

V. 1722. φρονῶ] Cogito, sc. quomodo redire in patriam possim. Sed interpellatur Antigona a Choro, a quo interrogatur simul, de quo cogitet, et reprehenditur, quod supra quam fas sit de tempore futuro sollicita sit. Haec est enim sententia verborum τί δῆθ' ὑπερνοεῖς; Confert Neuius El. 178. ὑπεράχθεο. Ant. 128. ὑπερεχθαίρει. Trach. 281. ὑπερχλιδῶντες, et Zeun. ad Vig. p. 668.

V. 1725. μόγος ἔχει] Sc. ἡμᾶς. Pariter ad ἐπεῖχε intelligendum ὑμᾶς. De ἐπέχειν urgendi sensu usurpato exposuit Musgrav. ad Eur. Bacch. 1129. Adsciscit autem eo significatu positum et dativum et accusativum.

ΧΟΡΟΣ.

μέγ' ἄρα πέλαγος ἐλάχεπάν τι.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

αἰαῖ, ποῖ μόλωμεν, ὦ Ζεῦ;
ἐλπίδων γὰρ ἐς τίν' ἔτι με
δαίμων τὰ κῦν γ' ἐλαύνει;

ΘΗΣΕΥΣ.

παύετε θρῆνον, παῖδες. ἐν οἷς γὰρ
χάρις ἡ χθονία ξύν' ἀπόκειται,
πενθεῖν οὐ χρή· νέμεσις γάρ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ὦ τέκνον Αἰγέως, προσπίτνομέν σοι

ΘΗΣΕΥΣ.

τίνος, ὦ παῖδες, χρείας ἀνύσαι;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

τύμβον θέλομεν προσιδεῖν αὐταὶ
πατρὸς ἡμετέρου.

V. 1729. Ante hunc versum additus in codicibus hic reperitur: *ΑΝ. ναί, ναί. ΧΟ. ξύμφημι κἀγώ.* Quem ab interprete adiectum esse verissime Dindorfius iudicavit.

V. 1730. ἐς τίν' ἔτι με ex Hermanni coni. scripsi. Libri ἐς τί με. Brunckius ἐς τίν' ἡμᾶς.

V. 1733. ξὺν' ἀπόκειται ex Reisigii coni. scripsi. Libri ξυναπόκειται.

V. 1727. μέγ' ἄρα πέλαγος] Hoc quid sit, satis apparet ex iis, quae ad v. 662. adnotavimus.

V. 1732 sqq. ἐν οἷς γὰρ — νέμεσις γάρ] Schol.: τῇ μὲν ἑρμηνείᾳ ἐπιστῆσαι ἄξιον· τὸ δὲ τῆς διανοίας σαφές· φησὶ γὰρ ὁ Χορός· μὴ θρηνεῖτε, ὦ παῖδες· νέμεσις γάρ ἐστι τοῦτον θρηνεῖν, ᾧ τὰ τῆς τελευτῆς κατὰ χάριν ἀπέβη· οὐ χρὴ οὖν τούτους πενθεῖν, οἷς κεχαρισμένον ἐστὶ τὸ ἀποθανεῖν. De adverbio ξυνὰ confert Reisigius Ant. 546: μή μοι θάνῃς σὺ κοινά. Adde Ai. 578.

V. 1736. τίνος — χρείας ἀνύσαι] Genitivus τίνος χρείας aptus est ex notione, quae latet verbis praegressis προσπίτνομέν σοι, ita ut plena oratio haec sit: τίνος χρείας τυχεῖν μου χρῄζετε, ὥστε ἀνύσαι; Apte confert Reisigius O. R. 1435: καὶ τοῦ με χρείας ὧδε λιπαρεῖς τυχεῖν; De cetera structura vide Person. ad Eur. Med. 1396. ibique Schaeferum. Adde huius fab. v. 1482 sq.

V. 1742 sqq. μήτε παλάζειν — θήκην λαράν] Constructio est: μηδένα θνητῶν μήτε παλάζειν ἐς τούσδε τόπους μήτε ἐπιφωνεῖν θήκην λαράν. Manes circa sepulcra praecipue invocatos fuisse docebunt Aesch. Choeph. 4. 106. Pers. 649 sqq. Eur. Helen. 970. Virg. Aen. III, 68. MUSGR. Itaque recte

ΘΗΣΕΥΣ.

ἀλλ' οὐ θεμιτόν.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

1740 πῶς εἶπας, ἄναξ, κοίραν' Ἀθηνῶν;

ΘΗΣΕΥΣ.

ὦ παῖδες, ἀπεῖπεν ἐμοὶ κεῖνος 1760
μήτε πελάζειν ἐς τοὐγδε τόπους
μήτ' ἐπιφωνεῖν μηδένα θνητῶν
θήκην ἱεράν, ἣν κεῖνος ἔχει.
1745 καὶ ταῦτά μ' ἔφη πράσσοντα καλῶς
χώραν ἕξειν αἰὲν ἄλυπον. 1765
ταῦτ' οὖν ἔκλυεν δαίμων ἡμῶν,
χὠ πάντ' ἄϊων Διὸς Ὅρκος.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ἀλλ' εἰ τάδ' ἔχει κατὰ νοῦν κείνῳ,
1750 ταῦτ' ἂν ἀπαρκοῖ· Θήβας δ' ἡμᾶς
τὰς ὠγυγίους πέμψον, ἐάν πως 1770

V. 1737 sq. Brunckius et plerique editores recc. hos versus ita et disposuerunt et scripserunt: τύμβον θέλομεν | προσιδεῖν αὐταὶ πατρὸς ἡμετέρου. | ΘΗ. ἀλλ' οὐ θεμιτὸν κεῖσ' ἐστὶ μολεῖν. At libri ἀλλ' οὐ θεμιτὸν κεῖσε μολεῖν. Ego ex Bothii coniectura verba κεῖσε μολεῖν eieci. In hiatu nulla offensio. Vide ad v. 137 sq.

V. 1745. Hermannus ex coni. κακῶν scripsit, id ut ad ἄλυπον referretur.

Hermannus ἐπιφωνεῖν explicat ἐπιφωνοῦντα προσειπεῖν.

V. 1748. Διὸς Ὅρκος] Est is Iovis Ὁρκίου minister, et secundum Hesiodum quidem in Theogonia 804. Eridis filius: Ὅρκον — τὸν Ἔρις τέκε πῆμ' ἐπιόρκοις, cui Ruhnken. in Epist. crit. I. p. 90. praeter Menandrum Rhetorem adnotavit Herod. VI, 86. §. 3. Wessel. REIS.

V. 1749 sq. Schol.: εἰ ἀρέσκει τούτῳ ταῦτα τὸ μὴ λεχθῆναι ἡμῖν, καὶ ἡμῖν ἀρκεῖ τὸ μὴ ἀκοῦσαι. Recte Brunckius: haec si illi placent, iis nos acquiscere par est. De locutione poetica τάδε κατὰ νοῦν ἔχει ἐκείνῳ confer Herodot. VI, 130: οὐ γὰρ οἷά τε ἐστι μιῆς πέρι παρθένου βουλεύοντα πᾶσι κατὰ νόον ποιέειν.

V. 1751. τὰς ὠγυγίους] Antiquas. Vide Stanleium ad Aesch. Sept. c. Th. 327. et interpretes Hesychii voce Ὠγύγια. MUSGR. Vide ad Philoct. 141.

V. 1751 sq. ἐάν πως διακωλύσωμεν etc.] Eustath. p. 799, 3. (716, 30.): Σοφοκλῆς δὲ τὸ εἴ που εἰς τὸ ἐάν που [immo ἐάν πως] μεταλαβὼν καθ' ὁμοίαν ἔννοιαν φράζει τὸ [Trach. 584.] φίλτροις ἐάν πρου [ἐάν πως] τήνδ' ὑπερβαλώμεθα, μεμηχάνηται τοὔργον, ἤγουν ἐμηχανησάμεθα τόδε, ὅπως τόδε τι ἀνύσωμεν. Confert

διακωλύσωμεν ἰόντα φόνον
τοῖσιν ὁμαίμοις.

ΘΗΣΕΥΣ.

δράσω καὶ τάδε, καὶ πάνθ' ὅσσ' ἂν
1755 μέλλω πράσσειν πρόςφορά θ' ὑμῖν
καὶ τῷ κατὰ γῆς, ὃς νέον ἔρρει, 1775
πρὸς χάριν, οὐ δεῖ μ' ἀποκάμνειν.

ΧΟΡΟΣ.

ἀλλ' ἀποπαύετε, μηδ' ἐπιπλείω
θρῆνον ἐγείρετε.
1760 πάντως γὰρ ἔχει τάδε κῦρος.

V. 1754. ὅσσ' ἂν ex mea coni. posui. Cf. Philoct. 509. Libri ὅσ' ἄν.

V. 1757. Vulgo πρὸς χάριν. οὐ γὰρ δεῖ etc. Correxit primus Hermannus.

V. 1758. μηδ' ex Elmsleii coniectura restitui. Libri μήτ'. Tum ex La. et T. ἐπιπλείω scripsi. Ceteri libri ἐπὶ πλείω.

Reisigius Aristoph. Vesp. 399: ταῖσιν φυλλάσι παῖε, ἦν πως πρόμναν ἀνακρούσηται πληγεὶς ταῖς εἰρεσιώναις. Platon. Alcibiad. I. §. 38: μηδὲ τοῦτο ἡμῖν ἄῤῥητον ἔστω, ἐάν πως αἴσθῃ, οὐ εἶ. De participii ἰόντα significatu vide ad v. 617.

V. 1753. Schol: τοῖσιν ὁμαίμοις· Ἐτεοκλεῖ καὶ Πολυνείκει.

V. 1754 sqq. καὶ πάνθ' ὅσσ' ἂν — ἀποκάμνειν] Incepta est oratio sic, ut καὶ πάντα pendere debeat e verbo δράσω, sed, de quo genere saepe monitum est, iterat deinde apodosin, construens καὶ πάντα οὐ δεῖ μ' ἀποκάμνειν, scilicet δρᾶν, quod latet in δράσω. HERM.

V. 1755. Schol.: πρόςφορα· ἀντὶ τοῦ χρήσιμα. Antea v. 1617. ξυμφέροντα, quod usitatius est prosae orationis scriptoribus, quanquam iidem non abhorrent ab illo. Est autem prorsus apud barbaros: zuträglich. REIS.

V. 1760. πάντως — κῦρος] Haec (utpote Theseo spondente) omnino rata et firma sunt. MUSGR. Eodem sensu dixisset τάδε κύριά ἐστιν. Aesch. Suppl. 396: ὡς οὐκ ἔχουσι κῦρος οὐδὲν ἀμφὶ σοῦ. Saepius non legitur κῦρος apud tragicos. ELMSL.

Excursus ad v. 925.

Interium reliqui ξεῖνον, quod Brunckius, Elmsleius et Hermannus solius codicis Vatic. auctoritate, quae non magna est, in communem formam ξένον mutaverunt. Operae pretium est paucis hic monere contra eos, quibus cum Elmsleio duntaxat metri causa Ionica forma a tragicis videtur usurpata esse. Ac primum quidem per se valde est improbabile tragicos, quum tam eximia pollerent arte versuum condendorum, plurimasque leges in componendis carminibus sibi scriberent, easque diligentissime observarent, quae observatu non poterant non difficillimae esse, hos, inquam, poetas in usurpandis Ionicis formis sola metri commoditate duci se passos esse. Est hoc eo incredibilius, quo plures harum formarum inveniuntur, quas, si voluissent tragici, facillime evitare poterant. Ita profecto non erat difficile ubique metro aptare formam ξένος, quae innumeris in locis usurpata reperitur. Accedit, quod nonnunquam ab uno tragicorum formas quasdam Ionicas receptas videmus, quas reliqui aspernati sunt. Sic Sophocles non raro in trimetris iambicis, systematis anapaesticis et carminibus melicis usus est forma μοῦνος, qua abstinuit Euripides, et, quantum memini, Aeschylus. Errat certe Meinekius Quaest. Menandr. sp. pr. p. 82. in Aeschyli Pers. 819. μοῦνον legi dicens. Itaque Sophocles existimandus esset aut minore versuum faciendorum facultate praeditus fuisse, ut nesciret formam illam, ab Aeschylo et Euripide improbatam, evitare, aut adeo fuisse negligens, ut, prouti metro commodum erat, nunc communem, nunc Ionicam formam sine delectu admittendam putaret. Quod quum ab omni probabilitate abhorreat, necesse est idonea ratione ductos esse tragicos statuamus, ubi Ionicis formis uti mallent quam communibus, quae non minus facile metro accommodari poterant. Atque ut nunc de formis μοῦνος et ξεῖνος tantum loquar, qui mecum consideraverit locos, in quibus Sophocles has

formas in trimetros recepit, facile intelliget nonnisi tum usurpatas esse, quum haec verba aliquo cum affectu pronuntianda essent. Sic *μοῦνος*, quod in his locis occurrit: Aiac. 1276. Electr. 531. Oed. R. 304. 1418. Antig. 308. 508. 705. Oed. Col. 991. 1250. Trach. 277. 1209. Nunquam enim Sophoclem in tali fere formula, qualis est *οὐ μόνον, ἀλλὰ καί*, Ionicam usurpasse formam videmus. Idem valet de *ξεῖνος*, quae forma praeter hunc locum et v. 1014. Br. nonnisi casu vocativo a Sophocle in trimetros recepta est. Loci hi sunt: Electr. 675. 1119. Oed. Col. 33. 47. 856. 1094. 1119. Itaque vel propterea quis Ionicam formam ab hoc loco alienam judicet. At est ea quum hoc loco, tum v. 1014. non sine idonea causa posita. Atque hic quidem vel verborum collocatio nos admonet, ut prae ceteris hoc nomen sono distinguamus. Docet autem simul totius loci sententia, in quo Theseus dicit se talia, qualia perpetraverit Oeneus, in illius patria sine regis auctoritate ne tum quidem facturum fuisse, si iustissimam haberet causam, utpote non immemorem, quomodo eum, qui hospes esset, apud cives se gerere oporteret. Eadem fere ratio est v. 1014:

ὁ ξεῖνος, ὦναξ, ἱερεύς, αἱ δὲ συμφοραὶ
αὐτοῦ πανώλεις, ἔξεστι δ' ἀμυναθεῖν,

in quo loco vel me non monente facile eluet ita sibi opponi verba *ὁ ξεῖνος* et *αἱ συμφοραί*, ut in iis praecipua vis orationis posita sit. Non poenisset autem Sophocles Ionicam formam tali in loco, qualis est v. 998:

ὡς μὴ παρείδωσ' αἰ κέραι, γέλως δ' ἐγὼ
ξένῳ γένωμαι τῷδε γειτωθεὶς βίᾳ.

Iam vero causam etiam satis idoneam afferre licet, qua factum videatur, ut in istiusmodi locis Ionica horum verborum forma communi soleret praeferri. Nimirum fieri non potuit, quin is, qui in pronuntiandis his verbis paullo diutius voce commoraretur, vel invitus incideret in Ionicas formas. Constat enim vocales *ε* et *ι* pariter atque *ο* et *υ* ita inter se cognatas esse, ut ubi producantur *ε* et *ο* simul audiantur *ι* et *υ*. Ceterum in promtu est videre ideo has formas fere ubique eo in loco trimetri, qui trochaeum requirebat, collocatas esse, ut syllaba, quae graviore notanda erat accentu, sub ictum etiam caderet.

METRA

QUIBUS

SOPHOCLES IN HAC FABULA USUS VIDETUR.

Vss. 1—116. trimetri iambici.

V. 117—136.

⏑⏓ iambus.

⏑⏑⏒⏒⏑⏒ dochm. cum dupl. anacr. (Cf. Seidl. d. V. D. p. 104. Herm. E. D. M. p. 253.)

⏒⏑⏑—⏑⏑⏒⏑— duo dact. et cret.

120 ⏑⏒⏒⏑⏒, —⏓⏑⏒⏑⏒ dimet. dochm.

—⏒⏒—⏑⏒ antispast. et iamb.

idem.

124 ⏑⏒⏒⏑⏒, —⏓⏑⏒⏑⏒ qualis 120.

125 ⏒⏒, ⏒⏑⏑—, ⏑⏒ glyconeus.

⏒⏓, ⏒⏑⏑—, ⏑⏒ idem.

idem.

⏒⏑⏑—, ⏑⏒ choriamb. et iamb. (Elem. p. 559. Ep. p. 196.)

⏒⏑⏑—⏑—⏑—— dactylus et troch. (logaoed.).

130 ⏓⏒, ⏒⏑⏑—, ⏑⏒ glyconeus.

⏒⏓, ⏒⏑⏑—, ⏑⏓ idem.

⏓⏒, ⏒⏑⏑—, ⏑⏒⏑ glyconeus hyperc.

⏑⏑⏒⏑—— penthem. iamb. cum dupl. anacr.

dimet. anap.

136 monom. anap.

dim. anap. catal.

Vss. 137—146. et 167—172. duo systemata anapaestica, quae constant dimetris uno interposito monometro.

Vss. 173 — 183.

–⏑–⏑⏑, –⏑⏑⏑– dim. anapaest.

–⏑⏑––, ⏑⏑⏑– dim. anap. cat.

175 ⏑⏑⏑⏑––, ⏑⏑– glyconicus (iidem sunt 508. 511. 512. 513. Ant. 777. 778. 836. ed. meae).

176 sq. ⏑⏑⏑⏑––, ⏑⏑, ⏑⏑, ⏑⏑⏑––, ⏑⏑ glyconicus et glyconeus.

178 sq. ⏑⏑⏑, ⏑⏑⏑––, ⏑⏑, ⏑⏑, ⏑⏑⏑––, ⏑⏑ duo glyconei.

180 ⏑⏑, ⏑⏑⏑––, ⏑⏑ glycóneus.

idem.

idem. (de hoc cf. Herm. El. p. 546.).

⏑⏑⏑–⏑–⏑⏑ dactylus et troch. (logaoed.).

Vss. 184—187. systema anapaesticum, quod constat dimetris uno praeposito monometro.

Vss. 203 — 249.

⏑⏑⏑ cretícus.

⏑⏑⏑⏑––, ⏑⏑ glyconeus.

205 ⏑⏑⏑–⏑, ⏑⏑– dim. troch. cat.

⏑⏑, ⏑⏑⏑––, ⏑⏑⏑ glyconeus hyperc.

–⏑⏑⏑–⏑–⏑––– logaoedicus cum anacr.

⏑⏑⏑––, ⏑⏑⏑– dim. ionic. a minor.

idem.

210 ⏑⏑⏑––, ⏑⏑⏑ dim. ion. a min. cat.

idem.

⏑⏑⏑–⏑⏑⏑––, ⏑⏑⏑⏑ trimet. dact. catal. et paeon.

⏑⏑⏑⏑⏑⏑––, ⏑⏑⏑⏑ dim. anap. cat.

qualis 212.

215 qualis 213.

qualis 212.

qualis 213.

qualis 212.

qualis 213.

220 –⏑––, –⏑⏑–– dim. anap.

⏑⏑⏑⏑⏑⏑––, ⏑⏑⏑– dim. anap. cat.

qualis 220.

qualis 221.

Vss. 224—231. systema dactylicum, quod etsi ita est a me dispositum, ut sex tetrametris, uno dimetro et dimetro iambico catalectico constare videatur, tamen animadverti volo singulos illos tetrametros non pro integris versibus habendos esse, sed cunctos unum veluti versum, vel periodum dactylicam efficere.

Differt eo nomine systema dactylicum, quod continetur versibus 236—249., ab Antigona recitatum. Hoc enim constat decem tetrametris dactylicis, uno dimetro iambico hypercat. et duobus (237. et 244.) versibus, quorum hoc est metrum:

⏑́ ⏑ ⏑ –, ⏑́ ⏑ ⏒.

Vss. 232—235.

⏑́ ⏑ ⏒ creticus.

– ⏑́ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑́ glyconicus.

metrum dubium.

metrum dubium.

235 ⏑́ ⏑́, ⏑́ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑́ – glyconeus hyperc.

Vss. 250—505. trimetri iambici.

Vss. 506—519.

506 ⏑́ ⏑́, ⏑́ ⏑ ⏑ –, ⏑́ ⏑ ⏑ –
⏑́ ⏑ ⏑ –, ⏑́ ⏑ ⏑ – – } tetram. chori. hyperc. cum basi.

⏒ ⏑́ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑́ – qualis 175. (Cf. Herm. El. p. 532. Epit. 192.)

⏒ ⏑́ ⏑ amphibrach.

510 ⏒ ⏑́ –, ⏑́ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑́ – similis versui 175.

⏒ ⏑́ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑́ –
– ⏑́ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑́ –
– ⏑́ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑́ – } qualis 175.

⏒ ⏑́ ⏑ ⏑ –, ⏑́ ⏑ ⏑ – – dim. chori. hyp. cum anacr.

515 – ⏑́ ⏒, ⏑́ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑́ – qualis 510.

⏑́ – trochaeus.

– ⏑́ ⏑ ⏑ ⏑ – – monom. iamb. hyperc.

⏑́ – trochaeus.

– ⏑́ –, ⏑́ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑́ ⏑́ ⏒ similis 510., nisi quod hic in antispastum exit.

Vss. 534—540.

– ⏑́ ⏑ ⏑ ⏑, ⏑ ⏑́ ⏑ – dim. iamb.

535 idem.

⏑̄ ⏓, ⏑ ⏓ ⏓ ⏑ ⏓, ⏑ ⏓ ⏑ –, ⏑ ⏓ ⏑ – iamb., dochm., dim. iamb.
⏑ ⏑ ⏑ ⏑ ⏑ ⏑, ⏑ ⏓ ⏑ – dim. iamb.
trim. iamb.
⏓ ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ tetram. dact.
540 ⏑ ⏓ ⏑ –, ⏑ ⏑ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏓ – trim. iamb. cat.
Vss. 548—666. trimetri iambici.

Vss. 667—679.

667 ⏓ ⏓, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏓ } glyconeus et phalaec. hendec., de
⏓ ⏑̄, ⏓ ⏑ ⏑ – ⏑̄ – ⏑ – ⏑̄ } quo Herm. El. p. 562.
⏑ ⏓, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏓ glyconeus.
670 ⏓ ⏑̄, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏓ idem.
⏑ ⏓, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏓ } glyconeus et glyconeus cat. sive phe-
⏓ ⏓, ⏓ ⏑ ⏑ – – } recrateus.
⏑ ⏓, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏓ } duo glyconei.
⏓ ⏓, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑ }
675 ⏓ ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ tetram. dact.
⏑ ⏓ ⏑ –, ⏑ ⏓ – dim. iamb. cat.
⏓ ⏓, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏓ } qualis 667 sq.
⏓ ⏑̄, ⏓ ⏑ ⏑ – ⏑ – ⏑ – ⏑̄ }
⏓ ⏓, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏓ ⏑̄ glyconeus hyperc.

Vss. 693—704.

⏓ ⏓, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏓ ⏑ ⏑ – – trim. chori. cum basi.
⏓ ⏓, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏓ ⏑ ⏑ – } tetram. chori. hyperc. cum basi.
695 ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏓ ⏑ ⏑ – ⏑̄ }
⏑̄ ⏓ ⏑ – –, ⏑ ⏓ ⏑ – ⏑ duo penth. iamb.
– ⏓ ⏑ –, ⏑ ⏓ ⏑ – dim. iamb.
⏑ ⏓ ⏑ – –, ⏑ ⏓ ⏑ – – qualis 696.
⏓ ⏓, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏓ ⏑ ⏑ – – dim. chori. hyperc. cum basi.
700 ⏑ ⏓ ⏑ – –, ⏑ ⏓ ⏑ – – qualis 696.
⏓ ⏓, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏓ ⏑ ⏑ – } tetram. chori. cum basi et iambo.
⏓ ⏑ ⏑ –, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏓ }
⏓ ⏓, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏓ glyconeus.
⏓ ⏓, ⏓ ⏑ ⏑ – ⏑̄ glyc. cat. sive pherecrateus.
Vss. 717—829. trimetri iambici.

Vss. 830—840.

830 ⏑̄ ⏑́ ⏑ — monom. iamb.

⏑ ⏑́ ⏑ ⏑́, ⏑ ⏑́ ⏑ ⏑́ dim. dochm.

⏑ ⏑̀ ⏑ ⏑́ ⏑ ⏑́ dochmius.

⏑̄ ⏑́ ⏑́ ⏑ ⏑́, ⏑ ⏑̀ ⏑ ⏑́ ⏑ ⏑́ dim. dochm.

834—837. trimetri iambici.

838 ⏑ ⏑́ ⏑́ ⏑ ⏑́, ⏑ ⏑́ ⏑́ ⏑ ⏑́ dim. dochm.

⏑ ⏑̀ ⏑ ⏑́ ⏑ ⏑́, ⏑ ⏑̀ ⏑ ⏑́ ⏑ ⏑́ idem.

⏑ ⏑́ ⏑́ ⏑ ⏑̀ dochmius.

Vss. 841—872. trimetri iambici.

Vss. 884—887. tetrametri trochaici catalectici.

Vss. 888—1040. trimetri iambici.

Vss. 1041—1054.

—, ⏑́ ⏑ ⏑ —, ⏑ ⏑́ glyconicus.

—, ⏑́ ⏑ ⏑ —, ⏑ ⏑́ idem.

—, ⏑́ ⏑ ⏑ —, ⏑ ⏑́ idem.

— ⏑́ ⏑ —, — ⏑́ ⏑ — dim. iamb.

1045 —, ⏑́ ⏑ ⏑ — — glyconicus catal.

⏑̄ ⏑́ ⏑ —, ⏑́ ⏑ ⏑ —, — ⏑́ ⏑ — dip. iamb., chor., dip. iamb.

— ⏑́ ⏑ —, — ⏑́ ⏑ — dim. iamb.

⏑́ ⏑ ⏑́ —, ⏑́ ⏑ ⏑́ —, ⏑́ ⏑ ⏑́ —, ⏑́ ⏑ ⏑̄ tetram. epitr. catal.

1050 metrum dubium.

⏑́ ⏑ ⏑ —, — ⏑́ ⏑ — chori. et dipod. iamb.

—, ⏑́ ⏑ ⏑ — — qualis 1045.

— ⏑́ ⏑́ ⏑ ⏑́, — ⏑́ ⏑ — dochm. et dip. iamb.

⏑́ ⏑ ⏑ — — adonius.

Vss. 1069—1079.

— ⏑́ ⏑ —, — ⏑́ ⏑ — dimet. iamb.

1070 — ⏑́ ⏑́ ⏑ ⏑́ dochm.

— ⏑́, ⏑ ⏑́ ⏑́ — iambus et antispastus.

⏑̄ ⏑́ ⏑ —, — ⏑́ ⏑ —, ⏑̄ ⏑́ ⏑ —, — ⏑́ ⏑ — tetram. iamb.

⏑ ⏑́ ⏑ —, ⏑́ ⏑ ⏑ — — dipod. iamb. et adonius.

1075 ⏑́ ⏑ ⏑́ —, ⏑́ ⏑ ⏑́ —
⏑́ ⏑ ⏑́ —, ⏑́ ⏑ ⏑́ —, ⏑́ ⏑ — ⏑ } pentam. epitr.

⏑⏑–⏑⏑–, –⏑⏑–, ⏑⏑– penthem. dact. et dim. iamb. cat.

⏑⏑⏑–, ⏑⏑⏑–⏑ antisp. et penth. iamb.

Vss. 1091—1205. trimetri iambici.

Vss. 1206—1219.

⏑⏑, ⏑⏑⏑–, ⏑⏑ } duo glyconei.
⏑⏑, ⏑⏑⏑–, ⏑⏑

⏑⏑, ⏑⏑⏑–, ⏑⏑ } glyconeus et logaoedicus.
⏑⏑⏑–⏑⏑–⏑–⏑

1210 ⏑⏑, ⏑⏑⏑–, ⏑⏑ glyconeus.

⏑⏑, ⏑⏑⏑–, ⏑⏑ idem.

⏑⏑, ⏑⏑⏑–, ⏑⏑ } duo glyconei.
⏑⏑, ⏑⏑⏑–, ⏑⏑

⏑⏑⏑–, ⏑⏑⏑– dim. iamb.

1215 ⏑⏑–⏑, ⏑⏑⏑⏑⏑⏑ dim. troch.

⏑⏑⏑–⏑ mon. troch.

⏑⏑⏑⏑⏑–, ⏑⏑⏑–⏑ dim. troch.

⏑⏑⏑⏑⏑⏑, ⏑⏑⏑–⏑ idem.

⏑⏑⏑–⏑–⏑ dim. troch. brachyc. (ithyphall.).

Vss. 1234—1243.

⏑⏑⏑–, ⏑⏑⏑–⏑– antisp. et dim. iamb. brachyc.

1235 ⏑⏑–⏑, ⏑⏑–⏑, ⏑– dim. troch. brachyc.

⏑⏑⏑–, ⏑⏑⏑–⏑–⏑ epitr. et logaoed.

⏑⏑, ⏑⏑⏑–– pherecrateus.

⏑⏑, ⏑⏑⏑–– idem.

–, ⏑⏑⏑–⏑⏑–⏑–⏑ logaoed. cum anacr.

1240 ⏑⏑⏑–⏑⏑––– hephthem. dact.

⏑⏑⏑–, ⏑⏑ chori. et troch.

⏑⏑⏑–, ⏑––– chori. et moloss.

–⏑⏑⏑–, ⏑⏑⏑– dipod. iamb. et antisp.

Vss. 1244—1441. trimetri iambici.

Vss. 1442—1448.

⏑⏑⏑⏑, ⏑⏑⏑⏑⏑⏑ proceleusm. et dochmius.

⏑⏓⏑⏓⏑⏑⏓⏑, ⏑⏓⏑⏑⏑⏓ dim. dochm.

⏑⏑⏑, ⏑⏑⏑⏑⏑ creticus et dochmius.

1445 ⏒⏑⏑⏑, ⏑⏑⏑⏑, ⏑⏑⏑⏑, ⏑⏑⏑⏒ tetram. iamb., iamb., dochm.

⏑⏓, ⏑⏑⏑⏑⏑, ⏑⏑⏑⏑, ⏑⏑⏑⏑ paeon quartus, procel.

⏑⏓⏑⏑⏑⏑, ⏑⏑⏑⏑⏓ dim. dochm.

⏑⏓⏑, ⏑⏑⏑⏒ iamb. et antisp.

V. 1449—1453. trimetri iambici.

Vss. 1466—1472.

⏑⏓, ⏑⏓⏑⏑⏑⏑, ⏑⏑⏑⏑⏑ iamb. et dim. dochm.

⏒⏓⏑⏓⏑⏑⏓⏑ dochmius.

⏒⏓⏑⏑⏒⏑, ⏑⏓⏑⏑⏑ dim. dochm.

⏑⏓⏑⏑⏑⏑, ⏑⏑⏑⏑⏓ idem.

1470 ⏑⏑⏑⏑, ⏑⏑⏑⏑, ⏑⏑⏑⏑, ⏑⏑⏑⏑ tetram. iamb.

⏑⏑⏑⏑⏑, ⏑⏑⏑⏑⏑ dim. dochm.

⏑⏓⏑⏑⏑⏓ dochm.

Vss. 1473—1477. et 1485—1540. trimetri iambici.

Vss. 1541—1550.

⏑⏓⏑⏑⏑⏑, ⏑⏓⏑⏑⏒⏑ dim. dochm.

⏑⏑⏑⏑⏑⏒ logaoedicus.

⏑⏓⏑⏑⏒⏑ dochmius.

⏑⏑⏑, ⏑⏑⏑, ⏑⏑⏑ tres molossi.

1545 ⏑⏑⏑⏑, ⏒⏓⏑⏑⏓⏑⏑⏑ paeon quartus et dochm.

⏑⏑⏓⏑⏑⏑ dochmius.

⏑⏑⏑, ⏑⏑⏑⏑⏑ bacch. et dochm.

⏑⏑⏑⏑, ⏑⏓⏑⏑⏑⏓ idem.

⏑⏑⏑⏑, ⏑⏑⏑, ⏑⏑⏑⏑⏑⏑ dip. iamb., cret. et dim. troch. cat.

1550 ⏑⏑⏑⏑, ⏑⏑⏑⏑⏒ duo penth. iamb.

Vss. 1561—1651. trimetri iambici.

Vss. 1652—1670.

⏒⏑⏑⏑, ⏑⏑⏑⏒ antisp. et dip. troch.

⏑⏑⏑⏑⏑⏑⏑⏑⏑⏑⏑⏑ tetram. dact.

⏑ ´ ⏑ –, ⏑ – ⏑ –, ⏑ ´ ⏑ trim. iamb. cat.

1655 ´ ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ dim. dactyl.

´ ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ ´ ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ tetram. dact.

´ ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ idem.

⏑ ´ ⏑ –, ⏑ ´ – dim. iamb. cat.

⏑ ´ ⏑ amphibr.

1660 – ´ ⏑ –, ⏑ ´ ⏑ – dim. iamb.

⏑ ´ ⏑ –, ⏑ ´ ⏑ –, ⏑ ´ ⏑ – trim. iamb.

⏑ ⏑ ⏑ ´, ´ ⏑ – paeon quartus et cret.

´ ⏑ – ⏑, ´ ⏑ – ⏑ dim. troch.

´ ⏑ – ⏑, ´ ⏑ ⏑ – ⏑ idem.

1665 ⏑ ⏑ ⏑ ´, ⏑ ⏑ ⏑ ´, ⏑ ⏑ ⏑ ´ trim. paeon. quart.

⏑ ´ ⏑ –, ⏑ ´ ⏑ – dim. iamb.

´ ⏑ – ⏑, ´ ⏑ – ⏑ dim. troch.

´ ⏑ – ⏑, ´ ⏑ – – idem.

– ´ ⏑ –, ⏑ ´ ⏑ –, ⏑ ´ ⏑ – trim. iamb.

1670 ⏑ ´ ⏑ –, ⏑ ´ ⏑ – dim. iamb.

Vss. 1671—1679.

1671 ´ ⏑ – ⏑, ´ ⏑ ⏑ ´ ⏑ ⏑ dim. troch.

1672 ´ ⏑ – ⏑, ´ ⏑ ⏑ [´ ⏑ – ⏑ – –] dim. troch. cat. [dim. troch. brachyc.].

1675 ⏑ ´ ⏑ –, ⏑ ´ ⏑ –, ´ ⏑ ⏑ – ⏑ – ⏑ dim. iamb. et logaoed.

´ ⏑ ⏑ – ⏑ – ⏑ – – logaoed.

´ ⏑ ⏑ – ⏑, ´ ⏑ – dim. troch. cat.

´ ⏑ ⏑ –, ⏑ ´ ⏑ –, ´ ⏑ ⏑ –, ⏑ ´ – priapeus. (Confer Trach. 120 sq. Herm. El. p. 574.)

Vss. 1707—1718.

1707 ⏑ ´ ⏑ –, ⏑ ´ ⏑ –, ⏑ ´ ⏑ – trim. iamb.

– ´ ⏑ ⏑ – ⏑ – dim. iamb. brachyc.

– ´ ⏑ ⏑ –, ⏑ ´ ⏑ – dim. iamb.

1710 ⏑ ´ ⏑ –, ⏑ ´ ⏑ – idem.

⏑ ´ ⏑ –, ⏑ ´ ⏑ – idem.

	⏑́ ⏑ – ⏑, ⏑́ ⏑ ⏑ – ⏓	dim. troch.
	⏑́ ⏑ – ⏓, ⏑́ ⏑ ⏑ – ⏑	dim. troch.
	⏑́ ⏑ ⏑ ⏑ ⏑ ⏑, ⏑́ ⏑ ⏑ – ⏓	idem.
1715	⏑́ ⏑ ⏑ – ⏑, ⏑́ ⏑ ⏑ – ⏑	idem.
	– ⏑́ ⏑́ ⏑, ⏑́ ⏑ – ⏓	antisp. et dip. troch.
	⏑́ ⏑ – ⏑, ⏑́ ⏑ ⏑ ⏑ ⏑	dim. troch.
	– ⏑́ ⏑ –, ⏑ ⏑́ –	dim. iamb. cat.

Vss. 1732—1760. quattuor systemata anapaestica, quae constant dimetris, duobus interpositis monometris.

ASHMOLEAN MUSEUM OXFORD

GOTHAE

LITTERIS OFFICINAE DVCALIS ENGELHARDO-REYHERIANAE.

SOPHOCLIS

TRAGOEDIAE.

RECENSUIT ET EXPLANAVIT

EDUARDUS WUNDERUS.

VOL. I. SECT. IV.

CONTINENS

ANTIGONAM.

EDITIO TERTIA MULTIS LOCIS EMENDATA.

GOTHAE ET ERFORDIAE, MDCCCXLVI.
SUMPTIBUS FRIDERICAE HENNINGS.
(LONDINI D. NUTT, 158 FLEET STREET.)

ASHMOLEAN
OXFORD
MUSEUM

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.
ΙΣΜΗΝΗ.
ΧΟΡΟΣ ΘΗΒΑΙΩΝ ΓΕΡΟΝΤΩΝ.
ΚΡΕΩΝ.
ΦΥΛΑΞ.
ΑΙΜΩΝ.
ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.
ΑΓΓΕΛΟΣ.
ΕΥΡΥΔΙΚΗ.
ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἀποθανόντα Πολυνείκην ἐν τῇ πρὸς τὸν ἀδελφὸν μονομαχίᾳ Κρέων ἄταφον ἐκβαλὼν κηρύττει μηδένα αὐτὸν θάπτειν, θάνατον τὴν ζημίαν ἀπειλήσας. τοῦτον Ἀντιγόνη ἡ ἀδελφὴ θάπτειν πειρᾶται. καὶ δὴ λαθοῦσα τοὺς φύλακας ἐπιβάλλει χῶμα· οἷς ἐπαπειλεῖ θάνατον ὁ Κρέων, εἰ μὴ τὸν τοῦτο δράσαντα ἐξεύροιεν. οὗτοι τὴν κόνιν τὴν ἐπιβεβλημένην καθάραντες οὐδὲν ἧττον ἐφρούρουν. ἐπελθοῦσα δὲ ἡ Ἀντιγόνη καὶ γυμνὸν εὑροῦσα τὸν νεκρὸν, ἀνοιμώξασα ἑαυτὴν εἰσαγγέλλει. ταύτην ὑπὸ τῶν φυλάκων παραδεδομένην Κρέων καταδικάζει καὶ ζῶσαν εἰς τύμβον καθεῖρξεν. ἐπὶ τούτοις Αἵμων, ὁ Κρέοντος υἱός, ὃς ἐμνᾶτο αὐτήν, ἀγανακτήσας ἑαυτὸν ἐπισφάζει τῇ κόρῃ ἀπολομένῃ ἀγχόνῃ, Τειρεσίου ταῦτα προθεσπίσαντος. ἐφ' ᾧ λυπηθεῖσα Εὐρυδίκη, ἡ τοῦ Κρέοντος γαμετή, ἑαυτὴν κατασφάζει. καὶ τέλος θρηνεῖ Κρέων τὸν τοῦ παιδὸς καὶ τῆς γαμετῆς θάνατον.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ.

Ἀντιγόνη παρὰ τὴν πρόσταξιν τῆς πόλεως θάψασα τὸν Πολυνείκην ἐφωράθη, καὶ εἰς μνημεῖον κατάγειον ἐντεθεῖσα παρὰ τοῦ Κρέοντος ἀνῄρηται· ἐφ' ᾗ καὶ Αἵμων δυσπαθήσας διὰ τὸν εἰς αὐτὴν

ἔρωτα ξίφει ἑαυτὸν διεχρήσατο. ἐπὶ δὲ τῷ τούτου θανάτῳ καὶ ἡ μήτηρ Εὐρυδίκη ἑαυτὴν ἀνεῖλε.

Τὸ μὲν δρᾶμα τῶν καλλίστων Σοφοκλέους. στασιάζεται δὲ τὰ περὶ τὴν ἡρωΐδα ἱστορούμενα καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς Ἰσμήνην, ἃς ὁ μὲν Ἴων ἐν τοῖς διθυράμβοις καταπρησθῆναί *) φησιν ἀμφοτέρας ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Ἥρας ὑπὸ Λαοδάμαντος **) τοῦ Ἐτεοκλέους. Μίμνερμος δέ φησι τὴν μὲν Ἰσμήνην προσομιλοῦσαν Θεοκλυμένῳ ὑπὸ Τυδέως κατὰ Ἀθηνᾶς ἐγκέλευσιν τελευτῆσαι ***).

Κεῖται δὲ ἡ μυθοποιία καὶ παρ' Εὐριπίδῃ ἐν Ἀντιγόνῃ· πλὴν ἐκεῖ φωραθεῖσα τῷ Αἵμονι †) δίδοται πρὸς γάμου κοινωνίαν καὶ τίκτει τὸν Μαίμονα.

Ἡ μὲν σκηνὴ τοῦ δράματος ὑπόκειται ἐν Θήβαις ταῖς Βοιωτικαῖς. ὁ δὲ Χορὸς συνέστηκεν ἐξ ἐπιχωρίων γερόντων· προλογίζει δὲ ἡ Ἀντιγόνη· ὑπόκειται δὲ τὰ πράγματα ἐπὶ τῶν Κρέοντος βασιλείων. τὸ δὲ κεφάλαιόν ἐστι τάφος Πολυνείκους, Ἀντιγόνης ἀναίρεσις, θάνατος Αἵμονος, καὶ μόρος Εὐρυδίκης, τῆς Αἵμονος μητρός. φασὶ δὲ τὸν Σοφοκλέα ἠξιῶσθαι τῆς ἐν Σάμῳ στρατηγίας, εὐδοκιμήσαντα ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῆς Ἀντιγόνης. λέλεκται δὲ τὸ δρᾶμα τοῦτο τριακοστὸν δεύτερον.

*) καταπρησθῆναι scripsi ex coni. Dindorfii. Libri καταπροισθῆναι.

**) Notus Laodamas, Eteoclis filius, ex Apollodoro III, 7. Pausania IX, 7. aliisque.

***) Post verbum τελευτῆσαι Brunckius addidit: τὸ δὲ δρᾶμα τὴν ἐπιγραφὴν ἔσχεν ἀπὸ τῆς παρεχούσης τὴν ὑπόθεσιν Ἀντιγόνης, quae verba desiderantur in cod. Paris. et editt. vett., indigna, ut equidem arbitror, Aristophane grammatico.

†) τῷ Αἵμονι restitui ex Dresd., Turn. et quae eam editionem sequuntur. Vulgo μετὰ τοῦ Αἵμονος. Scholiasta ad Ant. v. 1350.: ἰστέον δὲ, ὅτι διαφέρει τῆς Εὐριπίδου Ἀντιγόνης αὕτη, ὅτι φωραθεῖσα ἐκείνη διὰ τὸν Αἵμονος ἔρωτα ἐξεδόθη πρὸς γάμον· ἐνταῦθα δὲ τοὐναντίον.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Ὦ κοινὸν αὐτάδελφον Ἰσμήνης κάρα,
ἆρ' οἶσθ', ὅτι Ζεὺς τῶν ἀπ' Οἰδίπου κακῶν

V. 2. Pro ὅτι, recte ab Hermanno restituto, vulgo ὅ τι scribitur.

V. 1. κοινὸν — κάρα] Maiore cum vi ἀσυνδέτως hic composita sunt adiectiva κοινὸν et αὐτάδελφον, quae vulgo καὶ copula coniungi solent. Sic Aesch. Eum. 89: σὺ δ', αὐτάδελφον αἷμα καὶ κοινοῦ πατρός, Ἑρμῆ. Soph. El. 12: πρὸς σῆς ὁμαίμου καὶ κασιγνήτης. De quo loco Eustathius p. 410, 35. (311, 18.): ὅρα, ὅτι, Ὁμήρου τοὺς κασιγνήτους ἑρμηνεύσαντος, Σοφοκλῆς τὴν ὅμαιμον διασαφεῖ ἐν τῷ πρὸς σῆς ὁμαίμου καὶ κασιγνήτης. ποιεῖ δὲ τοῦτο ἐκεῖνος διὰ τὸ μὴ πάντα ὅμαιμον ἤδη καὶ κασίγνητον εἶναι. ὅμαιμοι γὰρ πολλαχοῦ καὶ οἱ ἁπλῶς καθ' αἷμα καὶ προσγενεῖς, ὡς δηλοῖ καὶ Λυκόφρων ὁ καὶ αὐθομαίμους τοὺς τοῦ αὐτοῦ γένους εἰπών. Adiectivo autem κοινὸς idem fere hic significari, quod nomine ὅμαιμος El. v. 12., facile quivis intelliget. De addito κάρα cfr. O. R. 40. — De κάρα vide Matth. §. 430.

V. 2 sq. ἆρ' οἶσθ', ὅτι — τελεῖ] Nostin Iovem malorum, quae ab Oedipo oriuntur, nihil viventibus nobis non perficere? Nam ὁποῖον οὐχὶ τῶν κακῶν τελεῖ, pro quo levi cum discrimine τί οὐχὶ τ. κ. τελεῖ dici potuit, Sophocles, quo vividior exsisteret oratio, pro οὐδὲν τῶν κακῶν οὐ τελεῖ, sive πάντα τὰ κακὰ τελεῖ posuit. Simillime dictum est Oed. R. 1401 sq.: ἆρά μου μέμνησθ', ὅτι οἷ' ἔργα δράσας ὑμῖν εἶτα δεῦρ' ἰὼν ὁποῖ' ἔπρασσον αὖθις; ubi item maluit poeta interrogatione usus dicere οἷα ἔργα, quam affirmative loqui atque id ponere, quod in mente habebat, κάκιστα ἔργα. Nam hoc dicit: ἆρα μέμνησθε, ὅτι ἐγὼ κάκιστα ἔργα ὑμῖν ἔδρασα etc.

V. 2. τῶν ἀπ' Οἰδίπου κακῶν] Non ea tantum intelligenda mala sunt, quae Oedipus filiis imprecatus erat (vide Oed. C. 1370 sqq.), sed illa etiam, quae huius fab. 49 sqq. commemorantur.

ὁποῖον οὐχὶ νῶν ἔτι ζώσαιν τελεῖ;
οὐδὲν γὰρ οὔτ' ἀλγεινὸν οὔτ' ἄγης ἄτερ
5 οὔτ' αἰσχρὸν οὔτ' ἄτιμόν ἐσθ', ὁποῖον οὐ
τῶν σῶν τε κἀμῶν οὐκ ὄπωπ' ἐγὼ κακῶν.
καὶ νῦν τί τοῦτ' αὖ φασι πανδήμῳ πόλει
κήρυγμα θεῖναι τὸν στρατηγὸν ἀρτίως;
ἔχεις τι κἀκήκοας; ἢ σε λανθάνει
10 πρὸς τοὺς φίλους στείχοντα τῶν ἐχθρῶν κακά;

V. 4. ἄγης ἄτερ ex coniectura Coraii cum Erfurdtio et Schaefero recepi. Libri ἄτης ἄτερ, quod quanquam iam Didymus legit, ut ex scholiis intelligimus, tamen a Sophocle scriptum esse nequit. Omnes enim, quae prolatae sunt rationes vulgatae defendendae et explicandae, falsas esse evidentissimis ostendi argumentis potest. Quin

V. 3. νῶν ἔτι ζώσαιν] Genitivos hos esse, non dativos, quos putavit Scholiasta, Schaefer. aliique monuerunt. Comparat Seidlerus Trach. 305: ὦ Ζεῦ τροπαῖε, μήποτ' εἰςίδοιμί σε πρὸς τοὐμὸν οὕτω σπέρμα χωρήσαντά ποι, μηδ', εἴ τι δράσεις, τῆςδέ γε ζώσης ἔτι.

V. 4 sqq. οὐδὲν γὰρ — ἐγὼ κακῶν] Nihil enim aut triste, aut miserum, aut ignominiosum, aut turpe est, quod ego in tuis et meis malis non viderim. Et dolore et miseria et ignominia et turpitudine affectas se esse ait malis illis, quae adhuc perpessae sint, expositis v. 49 sqq. De acerbo enim Creontis edicto v. 7. demum dicere incipit.

V. 4. ἄγης ἄτερ] Suidas et Etym. M. ἄγη· ζῆλος. Hesychius: ἄγαις· ζηλώσεσιν. Αἰσχύλος Θρῄσσαις. Itaque ἄγης ἄτερ idem valet atque ἄζηλον, i. e. ἄνολβον, δυςτυχές. Cfr. Trach. 284: ἐξ ὀλβίων ἄζηλον εὑροῦσαι βίον. Adde eiusd. fab. 745. El. 1455.

V. 5 sq. ὁποῖον οὐ — οὐκ ὄπωπ' ἐγὼ κακῶν] Repetitae negationis exempla haec attulerunt interpretes: Aesch. Agam. 1634: ὃς ῥύκ, ἐπειδὴ τῷδ' ἐβούλευσας μόρον, δρᾶσαι τόδ' ἔργον οὐκ ἔτλης αὐτοκτόνως. Soph. Trach. 1014: καὶ νῦν ἐπὶ τῷδε νοσοῦντι οὐ πῦρ, οὐκ ἔγχος τις ὀνήσιμον οὐκ ἀποτρέψει; Thucyd. I, 122 extr.: καὶ οὐκ ἴσμεν, ὅπως τάδε τριῶν τῶν μεγίστων ξυμφορῶν οὐκ ἀπήλλακται. Cfr. Boeckh. nott. critt. Pind. Pyth. III extr. et Reisig. Comm. critt. Oed. C. 350. — De genitivo κακῶν vid. Matth. §. 322.

V. 7. Scholiasta: πανδήμῳ πόλει· πάσῃ τῇ πόλει. Sic 1141. et El. 982. Adde huius fab. 733: Θήβης τῆςδ' ὁμόπτολις λεώς. Ai. 844: πανδήμου στρατοῦ.

V. 8. τὸν στρατηγόν] Regem, i. e. Creontem. Vox enim στρατός, ut Latinorum exercitus, et populum significat et milites, qui cives erant apud priscos. Cfr. Fischer. ad Aristoph. Plut. 192. et, quem laudat, van Dalen Dissert. ad marm. ant. V, 3, quod caput est de strategis et scribis Graecis; item I. C. F. Baehr. ad Plutarch. Philopoem. 11. BOTH. Cfr. Trachin. 785 sqq. ed. meae.

V. 9. ἔχεις] Cognitum habes, nosti. Ita nonnunquam ἔχειν usurpatur. Cfr. Trach. 318.

ΙΣΜΗΝΗ.

ἐμοὶ μὲν οὐδεὶς μῦθος, Ἀντιγόνη, φίλων
ἀῦδ' ἡδὺς οὔτ' ἀλγεινὸς ἵκετ', ἐξ ὅτου
δυοῖν ἀδελφοῖν ἐστερήθημεν δύο,
μιᾷ θανόντων ἡμέρᾳ διπλῇ χερί·
15 ἐπεὶ δὲ φροῦδός ἐστιν Ἀργείων στρατὸς
ἐν νυκτὶ τῇ νῦν, οὐδὲν οἶδ' ὑπέρτερον,
οὔτ' εὐτυχοῦσα μᾶλλον οὔτ' ἀτωμένη.

ullam, quae probari possit, eius expediendae viam unquam excogitari posse nego. Coraii autem correctio et lenis est et sensui apta, ita ut certe potuisse sic a poeta scribi negari nequeat. Brunckius ἀτήριον scripsit.

ibique Scholiastam. Phil. 560. 789. Eur. Or. 1120: ἔχω τοσοῦτον, τἀπίλοιπα δ' οὐκ ἔχω, ad quem locum Scholiasta: νοῶ ὅσον λέγεις, τὰ λοιπὰ δὲ οὐ νοῶ. Hipp. 1436: ἔχεις γὰρ μοῖραν, ᾗ διεφθάρης. Alc. 51: ἔχω λόγον δὴ καὶ προθυμίαν σέθεν. Eodem modo Latini habere usurpant. Vide exempla plura allata a me ad Cic. or. Planc. XXIII, 55. p. 152.

V. 9. sq. ἢ σε λανθάνει — κακά] Sensus hic est: an te latet ad amicos nostros pervenire mala istius modi, qualia hostes nostri perpetiuntur? i. e. an te latet, id quod hostibus nostris, qui occisi sunt, accidit, ut non sepeliantur, sed insepulti feris obiiciantur, eam iniuriam Polynici, fratri nostro, inferri? De numero plurali τοὺς φίλους vide ad O. R. 361.

V. 11. μῦθος — φίλων] Verbum de amicis. Sic Ai. 220: ἀνέρος αἴθοπος ἀγγελίαν. Vide Matth. §. 342. 1. Rost. §. 108. not. 1.

V. 13. δυοῖν — δύο] Amat ita loqui Sophocles. Confer huius fab. 73. 142. Ai. 267: κοινὸς ἐν κοινοῖσι. 467: μόνος μόνοις. 620: ἄφελα παρ' ἀφίλοις. 1283: μόνος μόνου. O. C. 184: ξεῖνος ἐπὶ ξένῃς. Phil. 135: ἐν ξένῳ ξένον. Trach. v. 613: καινῷ καινὸν ἐν πεπλώματι.

V. 14. Schol.: διπλῇ χερί· τῇ ὑπ' ἀλλήλων· τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ διπλῇ, οἷον ὑπ' ἀλλήλων ἀναιρεθέντων τῶν ἀδελφῶν. At neque alibi unquam διπλοῦν significat mutuum, neque, si significaret, ea notione hoc loco usurpatum concederem, in quo ex iis verbis, quae opposita sunt, μιᾷ ἡμέρᾳ, manifesto apparet de numero διπλοῦν dictum esse et duplex sive geminum significare. Cfr. v. 55: τρίτον δ' ἀδελφὼ δύο μίαν καθ' ἡμέραν etc. et 170: ὅτ' οὖν ἐκεῖνοι πρὸς διπλῆς μοίρας μίαν καθ' ἡμέραν ὤλοντο. Vide etiam Valck. ad Eur. Hipp. 1403. Itaque hic est huius versus sensus: ita ut uno die gemina caedes fieret.

V. 15. Schol.: ἐπεί· ἀντὶ τοῦ ἀφ' οὗ. Cfr. Porson. ad Eur. Med. 138. et Blomf. ad Aesch. Agam. gl. 39.

V. 16. ἐν νυκτὶ τῇ νῦν] Dicta haec primo mane post eam noctem, qua discesserant Argivi. Cfr. 100 sqq. et 253.

V. 16 sq. Schol.: ὑπέρτερον· ἀντὶ τοῦ πλέον. Recte

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ἤδη καλῶς, καί σ' ἐκτὸς αὐλείων πυλῶν
τοῦδ' οὕνεκ' ἐξέπεμπον, ὡς μόνη κλύοις.

ΙΣΜΗΝΗ.

τί δ' ἔστι; δηλοῖς γάρ τι καλχαίνουσ' ἔπος.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

οὐ γὰρ τάφου νῷν τὼ κατιγνήτω Κρέων
τὸν μὲν προτίσας, τὸν δ' ἀτιμάσας ἔχει;
Ἐτεοκλέα μέν, ὡς λέγουσι, σὺν δίκῃ
χρησθεὶς δικαίᾳ καὶ νόμῳ κατὰ χθονὸς
ἔκρυψε, τοῖς ἔνερθεν ἔντιμον νεκροῖς·

V. 24. Tribus incommodis hic locus laborat. Nunquam enim aut χρησθεὶς pro χρησάμενος usurpatum, aut χρῆσθαι σύν τινι dictum, aut substantivum δίκη cum adiectivo δίκαιος coniunctum est. Haec autem, quae singula corruptelae suspicionem certissimam alibi moverent, tu coniuncta hic feras et a Sophocle admissa credas? Quid autem, si non corrigendus, sed eiiciendus hic versus est, ut ab interprete additus? Certe omisso eo nihil desiderabis, quum ad verbum ἔκρυψε, id quod quis addendum putarit, nomen τάφῳ aut simile quid vel ex antecedentibus facillime adsumi possit. Quanquam ne opus quidem, ut adsumatur quicquam, quum infra etiam v. 285. solum verbum κρύπτειν de eadem re usurpatum sit.

Hermannus: nihil amplius novi, nec feliciorem me factam esse neque infeliciorem.

V. 18. ἤδη καλῶς] Facile apparet supplendum esse: nihil te audivisse.

V. 19. Schol.: τοῦδ' οὕνεκ' ἐξέπεμπον· ἀντὶ τοῦ διὰ τοῖτό σε ἤγαγον ἐνταῦθα· τὸ δὲ ἐξέπεμπον ἀντὶ τοῦ μετεπεμπόμην. Cfr. 161: κοινῷ κηρύγματι πέμψας. Saepissime στέλλειν ea notione Sophocles usurpavit.

V. 20. δηλοῖς γάρ τι καλχαίνουσ' ἔπος] Hoc dici puta: patet enim perturbari te eo, quod mihi dictura es. Sed illud insolens est, quod dictum καλχαίνειν ἔπος τι, cujus simile exemplum non exstat. Videtur autem accusativus aptus esse ex notione agitandi sive volvendi, quae in verbo καλχαίνειν inclusa tenetur; nec dubium est, quin poetae obversatum sit Homericum illud, πολλὰ δέ οἱ κραδίη πόρφυρε.

V. 21. τάφου νῷν] Verba προτίσας et ἀτιμάσας quum hoc sensu dicta sint, ἀξιώσας et οὐκ ἀξιώσας, facile intelligitur, genitivum τάφου ex utriusque verbi notione aptum esse ita, ut tamen, id quod totius loci sententia docet, ad posterius potissimum verbum referendus sit. Tum νῷν dativum esse secundum Reisigium ad O. C. p. 359, monuit Wexius. Cfr. Matth. §. 389. g.

Ibid. τὼ κασιγνήτω — τὸν μὲν, τὸν δὲ] Nota locutio. Sic 561. Cfr. Matth. §. 289. not. 8.

V. 25. τοῖς ἔνερθεν ἔντιμον νεκροῖς] Veteres, si quis aut inhumatus iaceret, aut

τὸν δ' ἀθλίως θανόντα Πολυνείκους νέκυν
ἀστοῖσί φασιν ἐκκεκηρῦχθαι τὸ μὴ
τάφῳ καλύψαι, μηδὲ κωκῦσαί τινα,
ἐᾶν δ' ἄκλαυτον, ἄταφον, οἰωνοῖς γλυκὺν
30 θησαυρὸν εἰσορῶσι πρὸς χάριν βορᾶς.
τοιαῦτά φασι τὸν ἀγαθὸν Κρέοντα σοὶ
κἀμοί, λέγω γὰρ κἀμέ, κηρύξαντ' ἔχειν,
καὶ δεῦρο νεῖσθαι ταῦτα τοῖσι μὴ εἰδόσιν
σαφῆ προκηρύξοντα, καὶ τὸ πρᾶγμ' ἄγειν
35 οὐχ ὡς παρ' οὐδέν, ἀλλ' ὃς ἂν τούτων τι δρᾷ,

V. 30. Brunckius ex viri cuiusdam docti coni. εἰσορμῶσι scripsit; nescio an recte.

V. 31. Vulgo Κρέοντά σοι. Correxit primus Schaeferus. Potest tamen etiam illud defendi.

V. 33. τοῖσι μὴ εἰδόσιν e coni. Heathii cum Hermanno scripsi. Libri τοῖς μὴ εἰδόσιν. Brunckius τοῖς μὴ οὐκ εἰδόσιν.

non rite post mortem coleretur, contemptui inter mortuos habitum credebant. Hinc Electra apud Aesch. Choeph. 482: παρ' εὐδείπνοις ἔσῃ ἄτιμος. Clytaemnestra quoque Eumen. 97: ὄνειδος ἐν φθιτοῖσιν οὐκ ἀπόλλυται. MUSG. Cfr. Virg. Aen. VI, 325 sqq. Ceterum per prolepsin dicta haec verba sunt, de qua vide Matth. §. 446. not. 2.

V. 26. Schol.: Πολυνείκους νέκυν· ἀντὶ τοῦ αὐτὸν τὸν Πολυνείκη. De locutione τὸν θανόντα νέκυν satis est comparasse Homericam νέκυς τεθνηώς et νέκυς κατατεθνηώς. Sic infra v. 467. 515.

V. 27. ἐκκεκηρῦχθαι] Et hic et v. 203. et O. C. 430. verbum ἐκκηρύσσειν pro simplici κηρύσσειν positum est.

V. 30. Schol.: θησαυρόν· ἕρμαιον, εὕρημα. Brunckius: πρὸς χάριν valet ἕνεκα, ut infra 908: τίνος νομου πρὸς χάριν; id est τίνος ἕνεκα νόμου. Apud Euripidem Med. 541: πρὸς ἰσχύος χάριν idem est ac πρὸς βίαν, κατ' ἰσχύν. Cfr. Matth. §. 591. ε. Apte comparaveris locutionem illam Graecorum cum nostra zu Gefallen, quam saepissime nihil differre a particula wegen constat. Ceterum referenda ipsa haec verba, πρὸς χάριν βορᾶς, ad participium εἰσορῶσι sunt, quod iungendum cum adiectivo γλυκὺν ita, ut idem fere sit atque γλυκὺν εἰσορᾶν. Cfr. Matth. §. 555. not. 2.

V. 31. Schol.: ἀγαθόν· ἐν εἰρωνείᾳ.

V. 32. λέγω γὰρ κἀμέ] Recte monet Erfurdtius hoc dicere Antigonam: parum me norat Creon, qui me quoque facere iuberet quae cum pietate in fratrem pugnant.

V. 33. Schol.: νεῖσθαι· ἀντὶ τοῦ πορεύεσθαι.

V. 34. ἄγειν] Recte Scholiasta interpretatur ἡγεῖσθαι. Sic Eurip. Bacch. 1035: Θήβας δ' ἀνάνδρους ὧδ' ἄγεις;

V. 35. Schol.: οὐχ ὡς παρ' οὐδέν· οὐχ ὡς ἔτυχεν ἔχειν τὸ πρᾶγμα, ἀντὶ τοῦ οὐκ εὐτελῶς καὶ ὡς πάρεργον, ἀλλ' ὡς μέγα. Ἢ οὕτως· οὐχ ὡς

φόνον προκεῖσθαι δημόλευστον ἐν πόλει.
οὕτως ἔχει σοι ταῦτα, καὶ δείξεις τάχα,
εἴτ' εὐγενὴς πέφυκας, εἴτ' ἐσθλῶν κακή.

ΙΣΜΗΝΗ.

τί δ', ὦ ταλαῖφρον, εἰ τάδ' ἐν τούτοις, ἐγὼ
40 λύουσ' ἂν ἢ 'φάπτουσα προσθείμην πλέον;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

εἰ ξυμπονήσεις κἀξυνεργάσει, σκόπει.

V. 40. Hermannus λύουσ' ἂν ἢ θάπτουσα scripsit, cuiusmodi quid a poeta hic scribi non potuisse e sequentibus manifesto apparet.

οὐδέν, ἀλλὰ μέγα. De locutione παρ' οὐδὲν ἄγειν sive ἡγεῖσθαί monitum iam ad O. R. 954.

V. 36. φόνον προκεῖσθαι etc.] Omissum τούτῳ. Vide quae ad Philoct. 137 — 139. adnotavi. De locutione δημόλευστον φόνον cfr. Aesch. Spt. c. Th. 183: λευστῆρα δήμου δ' οὔτι μὴ φύγῃ μόρον, ibique Blomf. in glossario. Adde Trach. 357: ὁ ῥιπτὸς Ἰφίτου μόρος. De hoc poenae genere vide ad O. C. 431.

V. 37. οὕτως ἔχει σοι ταῦτα] Sic El. 761: τοιαῦτά σοι ταῦτ' ἐστίν.

V. 38. εἴτ' ἐσθλῶν κακή] I. e. εἴτ' ἐσθλῶν πεφυκυῖα κακὴ εἶ. De genitivo vide Matth. §. 374, de εἴτε — εἴτε eundem §. 617. 5.

V. 39. τί δ', ὦ ταλαῖφρον etc.] Musgravius quum poetam pro verbis λύουσ' ἂν ἢ 'φάπτουσα scripsisse λέγουσ' ἂν ἢ πράττουσα suspicatus est, etsi coniecit quod nemo unquam probavit, tamen, quid fere dici hic a poeta debuerit, optime mihi videtur perspexisse. Verum eum ipsum fere sensum, quem ille restitutum ivit, in vulgata scriptura iam inesse nuper acute ostendit Boeckhius. Is enim hoc primum verissime mihi videtur monuisse, λύουσα ἢ ἐφάπτουσα locutionem proverbialem esse, in qua λύειν fere significet interponendo sese difficultates alicuius rei solvere, ἐφάπτειν autem conficere aliquid, sive rei alicuius agendae socium esse, apte comparata locutione proverbiali κάθαμμα λύειν, coll. Eur. Hippol. 666. Zenob. IV, 46. Hesychio, Suida, et adscripto Ai. 1317: εἰ μὴ ξυνάψων, ἀλλὰ συλλύσων πάρει. Similiter oppositá sibi sunt συνάπτειν et λύειν apud Plutarch. Alcib. c. 14. Adde huius fab. 1092 sq. cum nota. Deinde idem vere statuit coniungenda verba esse τί πλέον προσθείμην, valereque πλέον τι τίθεσθαι aliquid utilitatis sibi parare, similiter atque πλέον ποιῶ, πλέον ἐργάζομαι et alia dicantur, de quibus vide Valck. ad Eur. Hipp. 284. et in Diatr. Eur. C. XIV. p. 150. Adde huius fab. v. 268. — Itaque quum negat Ismena se quicquam sibi et Antigonae utilitatis parare posse λύουσαν ἢ ἐφάπτουσαν, hoc mihi videtur dicere, neque deprecando neque agendo, sive neque verbis neque factis se perficere posse, ut Creon iussa, quae dederit, rescindat. Postremo de verbis ἐν τούτοις vide ad O. R. 865. Recte Scholiasta: εἰ τάδ' ἐν τούτοις· εἰ ταῦτα Κρέων ἐκέλευσεν.

ΙΣΜΗΝΗ.

ποῖόν τι κινδύνευμα; ποῦ γνώμης ποτ' εἶ;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

εἰ τὸν νεκρὸν ξὺν τῇδε κουφιεῖς χερί.

ΙΣΜΗΝΗ.

ἦ γὰρ νοεῖς θάπτειν σφ', ἀπόῤῥητον πόλει;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

45 τὸν γοῦν ἐμὸν καὶ τὸν σόν, ἢν σὺ μὴ θέλῃς.

ΙΣΜΗΝΗ.

ὦ σχετλία, Κρέοντος ἀντειρηκότος;

V. 45. Post hunc versum in codd. omnibus additus hic reperitur: ἀδελφόν. οὐ γὰρ δὴ προδοῦσ' ἁλώσομαι. Quem non esse a Sophocle scriptum, evidentissimis argumentis probasse mihi videor in Comment. de Schol. in Soph. tragg. auctoritate p. 19 sqq.

V. 42. ποῦ γνώμης ποτ' εἶ] Cfr. O. C. 167: ποῖ τις φροντίδος ἔλθῃ; ibique notam.

V. 43. ξὺν τῇδε κουφιεῖς χερί] Schaefero χερὶ abundanter positum esse, et ξὺν τῇδε mecum (coll. Melett. critt. p. 114.) significare videtur. Hermannus cum Erfurdtio praestare putat ξὺν τῇδε χερὶ coniungere, coll. Eur. Hipp. 661: σὺν πατρὸς μολὼν ποδί. Ei accessit Matth. §. 430. Tum κουφίζειν νεκρὸν a poetis eodem sensu dicitur, quo scriptores prosaici ἀναιρεῖσθαι νεκρὸν usurpant.

V. 44. θάπτειν σφ', ἀπόῤῥητον πόλει] Recte, puto, Matthiaeus ad Eurip. Orest. 30. et Gr. Gr. §. 564. ἀπόῤῥητον explicat, cum sit interdictum sive vetitum. Scholiasta, quem probat Erfurdtius, pro genere masculino habet, adnotans: τὸν ἀπηγορευμένον καὶ κωλυμένον ὑπὸ τῆς πόλεως τολμᾷς θάπτειν σύ;

V. 45. τὸν γοῦν — θέλῃς] Tenendum est τὸν ἐμὸν et τὸν σόν pro substantivis esse, ita ut significent, quem me, quem te convenit sepelire. Hoc enim dicit Antigona: meo certe officio sepulturae satisfaciam, et tuo, si tu noles; id est, ego certe Polynicem sepeliam, eoque facto et meum et, si tu sepelire nolueris, tuum officium exsequar. Nam quum Ismena quaesivisset, ἦ γὰρ νοεῖς θάπτειν σφ' ἀπόῤῥητον πόλει, num sepelire cogitas quem civitas sepeliri vetuit, eoque versu ostendisset, et quid non esset factura, et cur id, quod non esset factura, facere recusaret, ad utrumque brevi Antigona respondet ita, ut et sepulturam se quidem Polynicem dicat et facturam id propterea esse significet, quod suus sit, i. e. quod talis sit, quem sepelire se conveniat, sive quem sepelire a civitate vetari nequeat, uno verbo quod frater sit. Oppositum enim τὸν ἐμὸν verbis ἀπόῤῥητον πόλει. Pluribus sententiam suam statim post declarat, quum Ismenae interroganti, ὦ σχ. — ἀντειρηκότος, ita respondet, ἀλλ' οὐδὲν αὐτῷ τῶν ἐμῶν μ' εἴργειν μέτα. Quo in loco quo sensu τῶν ἐμῶν positum (de numero plurali ad O. R.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ἀλλ' οὐδὲν αὐτῷ τῶν ἐμῶν μ' εἴργειν μέτα.

ΙΣΜΗΝΗ.

οἴμοι, φρόνησον, ὦ κασιγνήτη, πατὴρ
ὡς ναῦν ἀπεχθὴς δυςκλεής τ' ἀπώλετο,
πρὸς αὐτοφώρων ἀμπλακημάτων διπλᾶς
ὄψεις ἀράξας αὐτὸς αὐτουργῷ χερί·
ἔπειτα μήτηρ καὶ γυνή, διπλοῦν ἔπος,

V. 49 sq. Hermannus comma, quod post ἀπώλετο positum, post ἀμπλακημάτων posuit.

V. 57. Quod vulgo legitur, ἐπ' ἀλλήλοιν χεροῖν, plane putidum est propter casus, quos soni similitudo coniungi, constructio disiungi postulat; propter languide, in tali quidem loco, additum χεροῖν, quod non minus langueret, si ἐπ' ἀλλήλοις legeretur; denique propter non accommodatam rei locutionem, ἐπ' ἀλλήλοιν μόρον κατειργάσαντο. Haec reputare oportebat Schaeferum, et, si haberet quo has dubitationes removeret, id afferre, non de usu dicere praepositionis nemini ignoto, hic autem non apto. Quod movit Boissonadum, ut ederet ὑπ' ἀλλήλοιν χεροῖν. Quare, quod iam pridem conieceram, ἐπαλλήλοιν χεροῖν recepi. Puto autem id nihil esse aliud, quam ἀλληλοφόνους. Nam propria verbi significatio ea postulat intelligi, quae sibi invicem accedunt: primus fortasse usus est hac voce Sophocles. Unde non mirum, si, ut solent rariora, recentioribus demum frequentari coepta est, translata ad crebram iterationem. HERM. Valde probabilis haec coniectura videtur. Illud certe manifestum est, vulgatam scripturam sanam esse non posse.

361. diximus), eodem hic τὸν ἐμὸν accipiendum est. Addo El. 536: ἀλλ' οὐ μετῆν αὐτοῖσι τὴν γ' ἐμὴν κτανεῖν. et O. C. 830: οὐχ ἅψομαι τοῦδ' ἀνδρός, ἀλλὰ τῆς ἐμῆς.

V. 50. Schol.: πατὴρ ὡς ναῦν ἀπεχθής· τὰς συμφορὰς σκόπησον τοῦ παντὸς γένους καὶ πῶς ὁ πατὴρ ἀκλεὴς ἀπώλετο· οὐ μόνον δὲ ἀκλεής, ἀλλὰ καὶ ἀπεχθὴς διὰ τὸν γενόμενον λοιμόν.

V. 51. πρὸς αὐτοφ. ἀμπλακημάτων] Dicuntur flagitia Oedipi, ab ipso detecta, fecisse, ut oculos sibi effoderet. Praepositionis πρὸς ita usurpatae aliquot exempla attulit Matth. §. 590. α. Adde O. R. 492. 1236. El. 1211: πρὸς δίκης, quod ipsum ibi Electra statim post simplici dativo δίκῃ explicat. — Inepte quidam editores haec verba cum ἀπώλετο iunxerunt, posito post ἀμπλακημάτων commate.

V. 53. Schol.: διπλοῦν ἔπος· διπλοῦν ὄνομα ἔχουσα, μήτηρ τε καὶ γυνή. Virg. Aen. I, 288: nascetur Caesar Iulius, a magno demissum nomen Iulo. Ovid. Fast. VI, 802: unde trahit Marcia casta genus, Marcia, sacrifico deductum nomen ab Anco. Lucian. rhet. praec. pr.: ἐρωτᾷς, ὅπως ἂν ῥήτωρ γένοιο, καὶ τὸ σεμνότατον τοῦτο καὶ πάντιμον ὄνομα, σοφιστὴς αὐτὸς εἶναι δόξαις. Valck. ad Eurip. Phoen. 415. Contra Aesch. Prom. 209: ἐμοὶ δὲ μήτηρ Θέμις καὶ Γαῖα, πολλῶν ὀνομάτων μορφὴ μία, προὐτεθέσπικει. Attulit haec Neuius.

πλεκταῖσιν ἀρτάναισι λωβᾶται βίον·
55 τρίτον δ' ἀδελφὼ δύο μίαν καθ' ἡμέραν
αὐτοκτονοῦντε τὼ ταλαιπώρω μόρον
κοινὸν κατειργάσαντ' ἐπ' ἀλλήλοιν χεροῖν.
νῦν δ' αὖ μόνα δὴ νὼ λελειμμένα, σκόπει,
ὅσῳ κάκιστ' ὀλούμεθ', εἰ νόμου βίᾳ
60 ψῆφον τυράννων ἢ κράτη παρέξιμεν.
ἀλλ' ἐννοεῖν χρὴ τοῦτο μέν, γυναῖκ' ὅτι
ἔφυμεν ὡς πρὸς ἄνδρας οὐ μαχουμένα·
ἔπειτα δ', οὕνεκ' ἀρχόμεσθ' ἐκ κρεισσόνων,
καὶ ταῦτ' ἀκούειν κἄτι τῶνδ' ἀλγίονα.
65 ἐγὼ μὲν οὖν αἰτοῦσα τοὺς ὑπὸ χθονὸς
ξύγγνοιαν ἴσχειν, ὡς βιάζομαι τάδε,

V. 54. Schol. ἀρτάναισι· ἀγχόναις. λωβᾶται· ἀφανίζει, ἀπόλλυσιν.

V. 56. αὐτοκτονοῦντε] Confert Neuius Aesch. Spt. c. Th. 681: θάνατος ὧδ' αὐτοκτόνος. ibid. 734: ἐπειδὰν αὐτοκτόνως αὐτοδάϊκτοι θάνωσι. 805: ἐκ χερῶν αὐτοκτόνων.

V. 59. νόμου βίᾳ] lege invita. Vide ad O. C. v. 656.

V. 61. τοῦτο μέν] Respondet v. 63: ἔπειτα δέ. Cfr. Matth. §. 288. not. 2. De sententia confer El. 997: γυνὴ μέν, οὐδ' ἀνὴρ ἔφυς· σθένεις δ' ἔλασσον τῶν ἐναντίων χερί.

V. 63 sq. ἔπειτα δ' — ἀλγίονα] Non accedam iis interpretibus, qui οὕνεκα eodem sensu quo antea ὅτι positum putant. Nam ut cetera mittam, vix potest infinitivus ἀκούειν aptus iudicari ex verbis ἀρχ. ἐκ κρ. Aliena enim exempla sunt, quae probandae huius interpretationis causa Matthiaeus §. 532. d. attulit. Itaque malim cum Fr. Iacobsio ad verba ἔπειτα δὲ καὶ ταῦτ' ἀκ. etc. adsumere ex antecedentibus verbum χρή. Debebat quidem poeta, si persequi inchoatam formam loquendi voluisset, sic dicere: ἔπειτα δὲ (sc. ἐννοεῖν χρὴ), ὅτι, οὕνεκα ἀρχ. ἐκ κρ., καὶ ταῦτα ἡμᾶς χρὴ ἀκούειν etc. Sed brevitati studens sic perrexit dicere, quasi coepisset: sed primum, id quod considerandum est, oportet nos, quae mulieres simus, non pugnare cum viris. Vide quae ad v. 1277 sq. notata sunt.

V. 64. ταῦτ' ἀκούειν] His sive huiusmodi imperiis obtemperare. Cfr. 666 sq. El. 340. et, quod similiter dictum, huius fab. v. 219: ἀπιστεῖν τάδε, huic edicto non obtemperare. Adde quae ad Ai. 1215. et Trachin. 1208. adnotavimus.

V. 65. Schol.: τοὺς ὑπὸ χθονός· ἢ τὸν Πολυνείκη, ἢ τοὺς χθονίους δαίμονας· πιθανῶς δὲ καὶ τοῦ πρέποντος ἐφρόντισε· φησὶ γάρ, ὅτι ἀπολογήσομαι τοῖς κατὰ χθονός. Iacobsius et de Polynice et de dis inferis cogitandum esse putat, quod mihi nullo pacto videtur statui posse. Immo multa eaque gravissima in promptu habeo argumenta, quibus evincere me posse arbitror Polynicem his verbis significari. De plurali monitum ad v. 10.

V. 66. Schol.: ξύγγνοιαν

τοῖς ἐν τέλει βεβῶσι πείσομαι. τὸ γὰρ
περισσὰ πράσσειν οὐκ ἔχει νοῦν οὐδένα.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

οὔτ' ἂν κελεύσαιμ' οὔτ' ἄν, εἰ θέλοις ἔτι
70 πράσσειν, ἐμοῦ γ' ἂν ἡδέως δρῴης μέτα.
ἀλλ' ἴσθ' ὁποῖά σοι δοκεῖ· κεῖνον δ' ἐγὼ
θάψω. καλόν μοι τοῦτο ποιούσῃ θανεῖν.
φίλη μετ' αὐτοῦ κείσομαι, φίλου μέτα,
ὅσια πανουργήσασ'· ἐπεὶ πλείων χρόνος,
75 ὃν δεῖ μ' ἀρέσκειν τοῖς κάτω τῶν ἐνθάδε.
ἐκεῖ γὰρ ἀεὶ κείσομαι· σοὶ δ' εἰ δοκεῖ,
τὰ τῶν θεῶν ἔντιμ' ἀτιμάσασ' ἔχε.

V. 71. Hermannus ὁποία σοι scripsit, ἴσθι imperativum verbi εἰμὶ esse statuens.

ἴσχειν· συγγνώμην ἔχειν, ὅτι βίᾳ πράσσω ταῦτα. De locutione βιάζομαι τάδε, quae idem fere valet atque ἀναγκάζομαι τάδε, vide ad O. R. 259 sq. Sponte patet sensu passivo βιάζομαι et hic et 1073. usurpatum esse.

V. 67. Schol.: τοῖς ἐν τέλει· βασιλεῦσι. Cfr. Ai. 1327. Phil. 385. 925. et Blomf. ad Aesch. Ag. gloss. 104. — Intelligendus autem unus Creon est. De βεβῶσι vide ad O. C. 52.

V. 68. Schol.: τὸ γὰρ περισσὰ πράσσειν· γνωμολογικῶς ἀπαλλάττεται· τὸ γὰρ παρὰ δύναμίν τι πράττειν ἠλίθιον. De νοῦν ἔχει cum verbo τὸ πράσσειν coniuncto confer El. 351: ταῦτα δειλίαν ἔχει.

V. 70. [ἡδέως] Scilicet ἐμοί.

V. 71. Schol.: ἀλλ' ἴσθ' ὁποῖά σοι δοκεῖ· γίγνωσκε ὁποῖα σὺ θέλεις, τὸ πείθεσθαι τοῖς τυράννοις· ἢ τοιαύτη γενοῦ, ὁποία καὶ βούλει. Adverte acerbitatem dicti: scito qualia tibi scienda videntur, i. e. habeto tu tibi scientiam sive intelligentiam illam tuam. Quo respicit Antigona ad ea, quae v. 61 sqq. Ismena dixit. Cfr. El. 1055 sq.: ἀλλ' εἰ σεαυτῇ τυγχάνεις δοκοῦσά τι φρονεῖν, φρόνει τοιαῦτα.

V. 73. φίλη — φίλου μέτα] Simillime apud Platon. Menex. p. 247.: καὶ ἐὰν μὲν ταῦτα ἐπιτηδεύσητε, φίλοι παρὰ φίλους ἡμᾶς ἀφίξεσθε, ὅταν δὴ ὑμᾶς ἡ προσήκουσα μοῖρα κομίσῃ· ἀμελήσαντας δὲ ὑμᾶς καὶ κακισθέντας οὐδεὶς εὐμενῶς ὑποδέξεται.

V. 74. Schol.: ὅσια πανουργήσασα· δίκαια μετὰ πανουργίας ἐργασαμένη, ὡς αὐτὴ λέγεις· ἐπεὶ προεῖπεν τὸ γὰρ περισσὰ πράσσειν οὐκ ἔχει νοῦν οὐδένα. Ἢ οὕτως· ὅσια πανουργήσασα ἀντὶ τοῦ εὐσεβῶς πάντα ἐργασαμένη. Camerarius: in sancto facinore, uti honestum furtum et piam fraudem et huiusmodi alia dicere consuevimus.

V. 74 sq. ἐπεὶ πλείων χρόνος — τῶν ἐνθάδε] I. e. ἐπεὶ πλείονα χρόνον δεῖ μ' ἀρέσκειν τοῖς κάτω ἢ τοῖς ἐνθάδε. Cfr. Matth. §. 454. Rost. §. 109. not. 6.

V. 77. Schol.: τὰ τῶν —

ΙΣΜΗΝΗ.

ἐγὼ μὲν οὐκ ἄτιμα ποιοῦμαι. τὸ δὲ
βίᾳ πολιτῶν δρᾶν ἔφυν ἀμήχανος.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

80 σὺ μὲν τάδ' ἂν προὔχοι. ἐγὼ δὲ δὴ τάφον
χώσουσ' ἀδελφῷ φιλτάτῳ πορεύσομαι.

ΙΣΜΗΝΗ.

οἴμοι, ταλαίνης ὡς ὑπερδέδοικά σου.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

μή μου προτάρβει. τὸν σὸν ἐξόρθου πότμον.

ΙΣΜΗΝΗ.

ἀλλ' οὖν προμηνύσῃς γε τοῦτο μηδενὶ
85 τοὔργον, κρυφῇ δὲ κεῦθε· σὺν δ' αὔτως ἐγώ.

V. 82. οἴμοι, ταλαίνης ὡς cum Stephano scripsi. Vulgo οἴμοι ταλαίνης, ὡς.
V. 83. Errant qui μὴ 'μοῦ scribendum putant.
V. 85. Hermannus αὔτως.

ἔχε· τὰ παρὰ θεοῖς τίμια ἀτίμαζε· τετίμηται γὰρ παρὰ θεοῖς καὶ ὅσιον νενόμισται τὸ θάπτειν νεκρούς· οἷς μᾶλλον δεῖ πείθεσθαι ἢ τοῖς τοῦ Κρέοντος κηρύγμασιν. Confer 450 sqq. De genitivo τῶν θεῶν ex ἔντιμα apto vide Matth. §. 345.

V. 78. ἄτιμα ποιοῦμαι] I. e. ἀτιμάζω. Cfr. Matth. §. 421. not. 4. Tum de articulo infinitivo praeposito videatur idem §. 543. not. 2. Rost. §. 125, 3. b. β.

V. 80. Schol.: σὺ μὲν τάδ' ἂν προὔχοιο· σὺ μὲν τοιαῦτα προφασίζου· τὰς γὰρ προφάσεις προχάνας ἐκάλουν, ὡς καὶ Καλλίμαχος· Ἀγροδέτω [ἄγραδέ ποι emend. Buttm. Gr. ampl. T. II. p. 275 not.] πάσῃσιν ἐπὶ προχάναισιν ἐφοίτα. ἐν τῷ γ Αἰτιῶν. Ἢ σὺ ταῦτα προβάλλου· ἢ σὺ μὲν τούτοις ἂν σαυτὴν σκεπάζοις. Bene Iacobsius: προὔχοιο, ducta metaphora a scuto, quod quis protendens se defendit a vulneribus.

V. 82. οἴμοι, ταλαίνης] Schol.: φιλόστοργον καὶ ταύτης τὸ ἦθος, ἀλλ' εὐλαβές· δέδοικεν οὖν καὶ περὶ τῇ ἀδελφῇ καὶ ἀναβοᾷ περιπαθῶς.

V. 84. προμηνύσῃς — μηδενὶ] De postposita μὴ particula vide ad O. C. 1360 et confer quos Neuius addit locos, El. 432: τούτων μὲν — τύμβῳ προσάψῃς μηδέν. O. C. 1737: φίλαι, τρέσητε μηδέν. Philoct. 332: φράσῃς μοι μὴ πέρα.

V. 85. κρυφῇ δὲ κεῦθε] De abundantia locutionis vide quae ad O. R. 65. adnotavimus; de σὺν adverbialiter posito monuit Matth. §. 594. 1.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

οἴμοι, καταύδα. πολλὸν ἐχθίων ἔσει
σιγῶσ', ἐὰν μὴ πᾶσι κηρύξῃς τάδε.

ΙΣΜΗΝΗ.

θερμὴν ἐπὶ ψυχροῖσι καρδίαν ἔχεις.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ἀλλ' οἶδ' ἀρέσκουσ' οἷς μάλισθ' ἁδεῖν με χρή.

ΙΣΜΗΝΗ.

εἰ καὶ δυνήσει γ' ἀλλ' ἀμηχάνων ἐρᾷς.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

οὐκοῦν, ὅταν δὴ μὴ σθένω, πεπαύσομαι.

ΙΣΜΗΝΗ.

ἀρχὴν δὲ θηρᾶν οὐ πρέπει τἀμήχανα.

V. 86. οἴμοι] Molestia ac dolore affici se Antigona ait, quod Ismenae pium illud officium, quod fratri mortuo praestitura sit, tanquam malum facinus, celandum et occultandum videatur. Non prorsus dissimiliter οἴμοι v. 320 positum. Scholiasta: οἴμοι καταύδα· διὰ τούτου δηλοῖ· ὅτι ἐφ' οἷς ποιῶ ἀγάλλομαι· πᾶσιν οὖν ἀπάγγελλε αὐτά. ἅμα δὲ καὶ ἐφυβρίζει ἐν οἷς δοκεῖ αὐτῇ προσχαρίζεσθαι. De forma πολλὸν cfr. Trachin. 1196. huius fab. 1223. 1236. De accusativo πολλὸν Matth. §. 425. 1. a.

V. 87. σιγῶσ', ἐὰν etc.] Apte Neuius de abundantia locutionis confert Aesch. Choeph. 742: ἡ δὴ κλύων ἐκεῖνος εὐφρανεῖ νόον, εὖτ' ἂν πύθηται μῦθον. Vide quae ad Trach. 895. adnotavimus.

V. 88. Schol.: θερμὴν ἐπὶ ψυχροῖσι· ἐπὶ ἀδυνάτοις νεανιεύῃ καὶ ἐπὶ ἀηδέσι τέρπῃ τὴν ψυχήν. Multo hic rectius sensum loci perspexit quam plerique recentiorum interpretum. Hoc sibi vult Ismena: a qua re alii abhorrent, ad eam tu summo animi impetu raperis. Quod dicit, quia ex verbis, quae modo protulit Antigona, οἴμοι — τάδε, eam intellexit facinus, quod susceptura est, a quo ipsa vehementissime abhorret, adeo praeclarum et laude dignum existimare, ut evulgari etiam per totam urbem cupiat. De nomine ψυχρὸς confer v. 650. Hermannus adscripsit Aesch. Prom. 692: δείματ' ἀμφήκει κέντρῳ ψύχειν ψυχὰν ἐμάν, Neuius Pind. Pyth. IV, 73: κρυόεν μάντευμα. Isthm. I, 37: ἐν κρυοέσσᾳ συντυχίᾳ. Hom. II. ι, 2. et ν, 48, ubi φόβος dicitur κρυερὸς et κρυόεις id est gelidus.

V. 89. Schol.: οἷς μάλισθ' ἁδεῖν με χρή· τῇ τῶν θεῶν ὁσίᾳ διὰ τὸ θάπτειν τὸν νεκρόν, καὶ μάλιστα ἀδελφόν.

V. 90. ἀμηχάνων ἐρᾷς] Adscripsit Wexius Lucian. D. D. VIII: πλὴν οἶδα, ὅτι ἀδυνάτων ἐρᾷς. Eur. Herc. f. 318: ἄλλως δ' ἀδυνάτων ἔοικ' ἐρᾶν. Proverbiorum in numero habent ἀδύνατα θηρᾷς Zenobius et Suidas. Stobaeus p. 45. inter Chilonis dicta refert: μὴ ἐπιθύμει ἀδύνατα. Vide Hemsterh. ad Lucian. T. II. p. 275.

V. 91. οὐκοῦν — πεπαύσομαι] De οὐκοῦν monuit

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

εἰ ταῦτα λέξεις, ἐχθαρεῖ μὲν ἐξ ἐμοῦ,
ἐχθρὰ δὲ τῷ θανόντι προςκείσει δίκη.
95 ἀλλ' ἔα με καὶ τὴν ἐξ ἐμοῦ δυςβουλίαν
παθεῖν τὸ δεινὸν τοῦτο. πείσομαι γὰρ οὐ
τοσοῦτον οὐδὲν, ὥςτε μὴ οὐ καλῶς θανεῖν.

ΙΣΜΗΝΗ.

ἀλλ', εἰ δοκεῖ σοι, στεῖχε· τοῦτο δ' ἴσθ', ὅτι
ἄνους μὲν ἔρχει, τοῖς φίλοις δ' ὀρθῶς φίλη.

ΧΟΡΟΣ.

(στροφὴ ά.)

100 Ἀκτὶς ἀελίοιο, κάλλιστον ἐπταπύλῳ φανὲν

V. 93. Vulgo ἐχθρανῇ, quod primus correxit Erfurdtius ex Ald. et marg. Turneb. In La est ἐχθρανῇ· γρ. ἐχθαρῇ.

V. 100. ἀελίοιο ex La et Ald. restitui; vulgo ἀελίου. Tum contra libros omisi cum Bothio articulum τὸ ante κάλλιστον inepte additum.

Matth. §. 610. 5, qui idem de futuri πεπαύσομαι usu egit §. 498. Vide Rost. §. 116. 11.

V. 92. ἀρχὴν] Hermannus, ἀρχήν, inquit, est statim ab initio. Atqui quod statim ab initio non est, non est omnino.

V. 93. ἐχθαρεῖ] De futuro sec. medii passive usurpato vide ad O. R. 1466.

V. 94. προςκείσει] I. e. ἔσει. Vide quae ad El. v. 233 sqq. adnotata sunt.

V. 95. ἔα] Hoc loco monosyllabon est, ut O. R. 1451. O. C. 1192. Eur. Ion. 540. Sic ἐᾶτε disyllabon Trach. 1005. Apud Homerum ἔα saepius monosyllabon est. Cfr. Heynius ad Il. V, 256. ERF. De locutione τὴν ἐξ ἐμοῦ δυςβουλίαν vide ad v. 193.

V. 96 sq. Schol.: πείσομαι γὰρ οὐ τοσοῦτον οὐδέν· οὐδὲν δεινὸν, φησὶ, πείσομαι, ὅπερ με τῆς εὐκλείας τοῦ καλοῦ θανάτου ἀποστερήσει· ἀντὶ τοῦ· οὐδὲν τηλικοῦτον κακὸν πείσομαι, ὥςτε μὴ οὐ καλῶς ἀποθανεῖν. De οὐ traiecto confert Neuius Ai. 545. 551. 682. 1330. O. R. 137. O. C. 125. 363. 906. 1000. Trach. 44. 425. Phil. 12. 887. Adde quae ad huius fab. 223. adnotavimus, et ad O. C. 1360 ed. meae.

V. 99. Schol.: ἄνους μὲν ἔρχῃ· ἀνοήτως μὲν καὶ φιλοκινδύνως πράττεις, εὐνοϊκῶς δὲ τῷ θανόντι. De ὀρθῶς, quod vere significat, vide 403. et O. R. 505: ὀρθὸν ἔπος, et Eur. Iph. T. 596: τοῖς φίλοις ὀρθῶς φίλος. De verbo ἔρχεσθαι, abire significante, vid. ad Philoct. 48.

V. 100. sqq. Schol.: Σύνοδος τινῶν Θηβαίων γερόντων, ἐξ ὧν ὁ χορὸς συνέστηκε. Μετάπεμπτοι δὲ ἐοίκασιν οὗτοι ὑπὸ τοῦ Κρέοντος (vid. 159 sq.) γεγενῆσθαι, ἐπεὶ καὶ τὰς προφάσεις τῆς εἰςόδου τῶν χορῶν πιθανὰς εἶναι δεῖ· καὶ ἐπειδὴ κατωρθώκασι τῇ προτεραίᾳ οἱ Θηβαῖοι, καὶ οἱ ἄριστοι πάντες τῶν Ἀργείων ἀνῄρηνται,

Θήβᾳ τῶν προτέρων φάος,
ἐφάνθης ποτ', ὦ χρυσέας
ἁμέρας βλέφαρον,
105 Διρκαίων ὑπὲρ ῥεέθρων μολοῦσα,
τὸν λευκάσπιν Ἀργόθεν
φῶτα βάντα πανσαγίᾳ
φυγάδα πρόδρομον ὀξυτέρῳ
κινήσασα χαλινῷ·
(σύστημα ά.)
110 ὃς ἐφ' ἁμετέρᾳ γᾷ Πολυνείκους

V. 106. Ἀργόθεν] Defectum syllabae alii aliter explendum putarunt. Brunckius ἐξ Ἀργόθεν, Erfurdtius ἀπ' Ἀργόθεν, Hermannus Ἀργόθεν ἔκ coniecit.

V. 110. ὃς — Πολυνείκους] Sic ex coni. Scaligeri et Mudgii cum Brunckio aliisque scripsi pro ὃν — Πολυνείκης, quae εἰκότως περιχαρεῖς εἰσι, καὶ τῇ παρούσῃ ἡμέρᾳ εὐχαριστοῦσιν. Ὁ δὲ λόγος· ὦ φίλη ἡμέρα, παρὰ τὰς πρόσθεν ἡμέρας φαιδρὰ ἡμῖν φανεῖσα. Vide etiam quae rectissime Scholiasta de nexu totius cantus ad v. 155 sqq. monuit.

V. 100. ἀελίοιο] Eadem forma usus est Sophocles infra v. 1107 ed. meae. Vide quae in notis crit. ad O. R. 1070. et 1191. adnotavi, frustra a novissimo editore impugnata.

V. 100 sqq. κάλλιστον — φάος] De superlativo vide v. 1212 sq. et Matth. §. 464. De syllaba brevi in φάος et hiatu v. 119. vide quae ad O. R. 1173 in adnotatione critica monita sunt.

V. 103. ἐφάνθης ποτ'] De ποτὲ tandem significante vide ad Phil. 1071., de correpta syllaba prima adi. χρύσεος Passov. Lex. sub hac voce. Ceterum Musgravius: haec maiorem elegantiam habebunt, si statim post solis exortum dicta esse concipias. Vide ad v. 16.

V. 103 sqq. Schol.: ὦ χρυσέας ἁμέρας· ὡς ἀκτὶς τῆς ἡμέρας ὀφθαλμός· ὁ δὲ νοῦς· ὦ καλλίστη ἡμέρα, ἐφάνης ἐν Θήβαις, βάντα τὸν Ἀργολικὸν στρατὸν τὸν λευκάσπιν, πανσαγίᾳ, τουτέστι πάσῃ σάγῃ καὶ σκευῇ χρησάμενον, ὀξυτέρῳ κινήσασα χαλινῷ φυγάδα. Locutionem χρυσέας ἁμέρας βλέφαρον illustravit exemplis Blomf. gloss. ad Aesch. Sept. c. Th. 386.

V. 105. Schol.: Δίρκη κρήνη καὶ ποταμὸς Θηβῶν. De eius situ Mueller. de Orchom. p. 486 sq.

V. 106. Schol.: λεύκασπιν· καὶ Εὐριπίδης (Phoen. 1106.) λεύκασπιν εἰς ορῶμεν Ἀργείων στρατόν. Adde Aesch. Spt. c. Th. 89 sq.: βοᾷ ὑπὲρ τειχέων ὁ λεύκασπις ὄρνυται λαὸς εὐτρεπής. Est autem ὁ λεύκασπις φὼς totus Argivorum exercitus. Cfr. Matth. §. 293.

V. 107. Schol.: πανσαγίᾳ, σὺν πανοπλίᾳ.

V. 108 sq. φυγάδα — χαλινῷ] postquam fecisti, ut praecipiti cursu aufugeret celerius arreptis habenis. Nam ὀξυτέρῳ χαλινῷ sic dictum videtur, ut habenis tributum sit quod cursui sive fugae tribuendum erat. Compara-

ἀρθεὶς νεικέων ἐξ ἀμφιλόγων,
ὀξέα κλάζων,
αἰετὸς εἰς γᾶν ὡς ὑπερέπτα,
λευκῆς χιόνος πτέρυγι στεγανός,
115 πολλῶν μεθ' ὅπλων
ξὺν θ' ἱπποκόμοις κορύθεσσι.

codicum scriptura est, cui minime convenit v. 114. et 117., in quibus verba λευκῆς χιόνος πτέρυγι στεγανὸς et στὰς δ' ὑπὲρ etc. necessario ad totum Argivorum exercitum, minime vero ad unum Polynicem referenda sint. Qui scripturam vulgatam tuiti sunt, ii omissum aliquod verbum a librariis putant. Erfurdtius ἐπόρευσε, θοῶς δ', Boeckhius ἀγαγὼν θούριος ante ὀξέα, Hermannus συναγείρας ante ὑπερέπτα, alii alia excidisse opinantur. Lacunam autem prodi putant turbata aequalitate antisystematis. At exempti sunt anapaesti responsione antistrophica. Cfr. huius fab. 809 sqq. 826 sqq. ed. meae, O. C. 137 sqq. 167 sqq. ed. meae, Phil. 144 sqq. 159 sqq.

tivo autem illo hoc videtur significari, sole orto celerius quam noctu fugere coepisse. Tum de coniunctis adiectivis φυγάδα πρόδρομον vide ad O. C. 1076 sq. ed. meae, de πρόδρομος confer Aesch. Spt. c. Th. 196: ἀλλ' ἐπὶ δαιμόνων πρόδρομος ἦλθον ἀρχαῖα βρέτη. Eur. Iph. A. 424: ἐγὼ δὲ πρόδρομος σῆς παρασκευῆς χάριν ἥκω. Porro φυγάδα πρ. κινήσασα ex usu tragicorum dictum pro φυγάδα πρ. ποιήσασα. Cfr. Advers. in Soph. Philect. p. 52. Postremo dies quod dicitur fugasse Argivos, de eo confert Neuius El. 179. Ai. 131. 646. 714. O. R. 438. O. C. 1215.

V. 110 sq. ὃς ἐφ' — ἀμφιλόγων] qui (sc. exercitus Argivorum) adversus civitatem nostram excitus propter iurgia ambigua Polynicis. De hoc usu verbi αἴρειν confert Musgrav. Aesch. Pers. 795: ἀλλ' εὐσταλῆ τοι λεκτὸν ἀροῦμεν στόλον. Agam. 46: Μενέλαος ἄναξ ἠδ' Ἀγαμέμνων — στόλον Ἀργείων χιλιοναύταν τῆσδ' ἀπὸ χώρας ἦραν. Eur. El. 2: ὦ γῆς παλαιὸν Ἄργος, — ὅθεν ποτ' ἄρας ναυσὶ χιλίαις Ἄρην ἐς γῆν ἔπλευσε Τρῳάδ' Ἀγαμέμνων ἄναξ. Hec. 1141: γνόντες δ' Ἀχαιοὶ ζῶντα Πριαμιδῶν τινα Φρυγῶν ἐς αἶαν αὖθις ἄρειαν στόλον. Simili modo ab Herodoto participium aor. pass. ἀερθεὶς usurpatum est I, 165: οἱ δὲ αὐτῶν τὸ ὅρκιον ἐφύλασσον, ἀερθέντες ἐκ τῶν Οἰνουσσέων ἔπλεον. et c. 170: ὃς ἐκέλευε κοινῷ στόλῳ Ἴωνας ἀερθέντας πλέειν ἐς Σαρδώ. — De locutione νεικέων ἀμφιλόγων confer Eur. Phoen. 503: ἀμφίλεκτός ἔρις et de Πολυνείκους et νεικέων Valck. ad Phoen. 639.

V. 112. ὀξέα κλάζων] Confert Neuius Hom. Il. μ, 125: τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο ὀξέα κεκλήγοντες. ρ, 88: βῆ δὲ διὰ προμάχων — ὀξέα κεκληγώς et π, 429: οἳ δ', ὥστ' αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες, ἀγκυλοχεῖλαι, πέτρῃ ἐφ' ὑψηλῇ μεγάλα κλάζοντε μάχωνται.

V. 113. αἰετὸς — ὑπερέπτα] Ceu aquila in terram nostram desuper involavit. Cfr. 117: στὰς δ' ὑπὲρ etc.

V. 114. Schol.: λευκῆς χιό-

(ἀντιστροφὴ α'.)

στὰς δ' ὑπὲρ μελάθρων φονώσαισιν ἀμφι-
χανὼν κύκλῳ
λόγχαις ἑπτάπυλον στόμα,
ἔβα, πρίν ποθ' ἁμετέρων
αἱμάτων γένυσιν
πλησθῆναί τε καὶ στεφάνωμα πύργων
πευκάενθ' Ἥφαιστον ἑλεῖν.
τοῖος ἀμφὶ νῶτ' ἐτάθη

V. 117 sq. Pro στὰς Struvius apud Lob. ad Phryn. p. 255, coniecit πτάς. Tum φονώσαισιν ex Bothii coniectura scripsi. Libri φονίαισιν, nisi quod Aug. b. et Dresd. a. φοινίαισιν.

νος πτέρυγι· τοῦτο ἀλληγορικῶς φησιν, ὡς ἐπὶ ἀετοῦ· δηλοῖ δὲ, ὅτι λεύκασπις ἦν ὁ τῶν Ἀργείων στρατός. De locutione πτέρυγι χιόνος vide Matth. §. 316. f.

V. 117 sq. Schol.: στὰς δ' ὑπὲρ μελάθρων· ὡς ἀετὸς κυκλώσας τὰς Θήβας ταῖς τῶν φόνων ἐρώσαις λόγχαις, ἀμφιχανὼν ἔβα· ἐνέμεινε δὲ τῇ μεταφορᾷ. — De usu verbi φονᾶν vide Erotianum v. φονᾷ p. 592., Hesychium in v. φονᾶν, φονώντων, φονῶσα. Etym. M. p. 798, 10. Bachmanni Anecd. Vol. I. p. 408, 1. et Soph. Phil. 1209.

V. 119. ἑπτάπυλον στόμα] Conferunt Soph. frugm. apud Dicaearchum p. 36. edit. Manzi: Θήβας λέγεις μοι τὰς πύλας ἑπταστόμους. Eur. Suppl. 401: Ἐτεοκλέους θανόντος ἀμφ' ἑπταστόμους πύλας. Phoen. 294: ἐλήλυθας ἑπτάστομον πύργωμα Θηβαίας χθονός.

V. 121. αἱμάτων γένυσιν] De numero plurali αἱμάτων vide Blomf. ad Aesch. Choeph. gl. 60., de dativo γένυσι, qui dativus loci est, ad O. C. 309 sq. extr. Scholiasta adnotat: παρήλλαξε τὸ ὄνομα, τὰ χείλη τοῦ ἀετοῦ γένυς εἰπών. Eadem Neuii sententia est, conferentis Eur. Hel. 1110: σὲ ἀναβοάσω, τὰν ἀηδόνα δακρυόεσσαν, ἔλθ' ὦ διὰ ξουθᾶν γενύων ἐλελιζομένα. Mihi poeta apte eiusmodi nomen elegisse videtur, quod et ad aquilam et ad hostem referri posset.

V. 122. στεφάνωμα πύργων] I. e. πύργους τὴν πόλιν στεφανοῦντας. Cfr. O. C. 14 sq.: πύργοι μέν, οἳ πόλιν στέφουσιν, si ita, ut videtur, a Sophocle scriptum fuit. Glossator: τὸν κύκλον τοῦ ἄστεος.

V. 123. Schol.: πευκάενθ' Ἥφαιστον ἑλεῖν· τὸν ἐκ τῆς πεύκης ἐγειρόμενον. Similiter Trach. 757: φλὸξ αἱματηρά. Confert Neuius Virg. Aen. XI, 786: pineus ardor. Adde Aen. V, 662: furit immissis Vulcanus habenis transtra per et remos et pictas abiete puppis.

V. 124 sqq. Schol.: δυςχείρωμα δράκοντι· ἀπὸ τοῦ δράκοντος τοὺς Θηβαίους δηλοῖ, ἐπεὶ δρακοντογενεῖς εἰσιν [Cfr. Eur. Suppl. 579: τίς δ' ἐκ δράκοντος θοῦρος ἂν γένοιτ' Ἄρης; Ovid. Met. III, 531: anguigenae]. Ὁ δὲ λόγος τοιοῦτος· πάταγος Ἄρεως περὶ τὰ νῶτα τοῦ ἀετοῦ ἐτάθη, τοῦ-

125 πάταγος Ἄρεος ἀντιπάλῳ
δυςχείρωμα δράκοντι.
(ἀντισύστ. α'.)
Ζεὺς γὰρ μεγάλης γλώσσης κόμπους
ὑπερεχθαίρει· καί σφας ἐςιδὼν
πολλῷ ῥεύματι προςνισσομένους
130 χρυσοῦ καναχῆς ὑπεροπτίας,
παλτῷ ῥιπτεῖ πυρὶ βαλβίδων
ἐπ' ἄκρων ἤδη
νίκην ὁρμῶντ' ἀλαλάξαι

V. 130. ὑπεροπτίας corruptum est. Brunckius καναχῇ ὑπεροπλίαις coll. Hom. Il. α, 205, Hermannus non mutatis ceteris verbis ὑπερό-

τέστι, δραπετεύειν καὶ νῶτα αὐτὸν διδόναι πεποίηκεν ὑπὸ τοῦ ἀντιπάλου δράκοντος, ὃς (sc. ὁ πάταγος Ἄρεως) ἐποίησεν αὐτὸν τὸν δράκοντα δυςχερῶς χειρωθῆναι. Πολέμιον δὲ ζῶόν ἐστιν ὁ δράκων πρὸς τὸν ἀετόν, ὥς φησι Νίκανδρος [Ther. 448. Cfr. Hom. Il. μ, 200 sqq. Aesch. Choeph. 244 sqq. Plut. Tim. c. 26. Aristot. H. A. IX, 1. Ovid. Met. IV, 362. Plin. H. N. X, 4.]. τὸ δὲ ἀντιπάλῳ δράκοντι ἀντὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ ἀντιπάλου δράκοντος, ὡς Ἀχιλῆϊ δαμασθείς. Sensus igitur hic est: tantus impetus in Argivos a Thebanis factus est, ut is non posset superari sive reprimi, sed ut Argivi terga dare cogerentur. De duplici nominativo vide Matth. §. 433. not. 3.

V. 127 sq. μεγάλης γλώσσης] Cfr. 1350: μεγάλοι λόγοι, et de Argivorum iactantia Eur. Phoen. 1179 sqq. Aesch. Spt. c. Th. 425 sq., de sententia Aesch. Pers. 827: Ζεύς τοι κολαστὴς τῶν ὑπερκόμπων ἄγαν φρονημάτων ἔπεστιν. Prom. 829. Eur. Bacch. 385 sq. Herod. VII, 10: φιλέει γὰρ ὁ θεὸς τὰ ὑπερέχοντα πάντα κολούειν. WEX.

V. 129. πολλῷ ῥεύματι προςν.] Apte confert Erfurdtius Aesch. Pers. 410: ῥεῦμα Περσικοῦ στρατοῦ. Eur. Iph. T. 1448: ῥεῦμά τ' ἐξορμῶν στρατοῦ. Plura composuit Blomf. ad Aesch. Spt. c. Th. gl. 64.

V. 130. Schol.: καὶ τὴν τοῦ χρυσοῦ φαντασίαν ὑπερβεβηκότας τῇ ἰδίᾳ ὑπεροψίᾳ· ὑπερήφανον γάρ τι ὁ χρυσός. Unde Martinus collegit Scholiastam legisse comparativum adiectivi e verbo ὑπερορᾶν ducti. Probabilior mihi Emperii coniectura videtur, in nota crit. commemorata.

V. 131. Schol.: παλτῷ ῥιπτεῖ πυρί· τῷ κεραυνῷ τῷ ἄνωθεν παλθέντι. Τὸ δὲ βαλβίδων μεταφορικῶς ἀπὸ τῶν δρομέων. βαλβίδων· τῶν κρηπίδων τοῦ τείχους.

V. 133. ὁρμῶντ'] Capaneum. Significat Sophocles Iovem totius exercitus insolentiam in uno eius duce punire voluisse, ut bene monuit H. Stephanus. ERF. Participium ὁρμῶντα hoc sensu dictum: aliquem, qui parabat. Cfr. Electr. 1323. De Capaneo vide Eur. Phoen. 1187 sqq. Apollod. III, 6. Pausan. IX, 8.

Ibid. Schol.: ἀλαλάξαι.

(στροφὴ β'.)

ἀντιτύπᾳ δ' ἐπὶ γᾷ πέσε τανταλωθεὶς,
135 πυρφόρος ὃς τότε μαινομένᾳ ξὺν ὁρμᾷ
βακχεύων ἐπέπνει
ῥιπαῖς ἐχθίστων ἀνέμων.
εἶχε δ' ἄλλᾳ μὲν ἄλλ',
ἄλλα δ' ἐπ' ἄλλοις ἐπενώμα στυφελίζων μέγας Ἄρης
140 δεξιόσειρος.

πτας scripsit, quod in La super vulg. notatum est. Emperius coniecit χρυσοῦ καναχῇ θ' ὑπεροπλῆντας, i. e. ὑπεροπλήεντας. Quod non improbo.

V. 134. ἀντιτύπᾳ cum Porsono Adv. p. 169. scripsi pro vulgari ἀντίτυπα. Recte enim Neuius defendi scripturam vulgatam posse negat loco addubitato, qui est apud Eur. Hipp. 1130: νυμφίδια δ' ἀπόλωλε etc. Idem ex Eustathii verbis p. 1701, 18. (458, 24.) iure collegit antiquam scripturam ἀντιτύπᾳ fuisse.

V. 138. εἶχε δ' etc.] Olim cum Boeckhio scripsi: εἶχε δ' ἄλλα τὰ μέν, ἄλλα etc. Libri veteres: εἶχε δ' ἄλλα, τὰ μὲν ἄλλα, τὰ etc. Nunc quod posui ex Emperii coniectura recepi.

παιωνίσαι· ἀλάλαγμα δέ ἐστιν ἐπινίκιος ᾠδή.

V. 134. ἀντιτύπᾳ δ' ἐπὶ γᾷ] Ita dicitur decidisse, ut a terra, in quam deciderit, repercussus sit. Et sic iam unus Scholiastarum haec interpretatus est: ἄνωθεν τυπεὶς ὑπὸ τοῦ κεραυνοῦ, κάτωθεν δὲ ὑπὸ τῆς γῆς. De terminatione vocabuli ἀντιτύπᾳ cfr. Pors. praef. ad Eur. Hec. p. X sq. ed. Lips. tert. et ad Med. 822.

Ibid. πανταλωθεὶς] Scholiasta: ὅτι δὲ τανταλωθεὶς σημαίνει τὸ διασεισθείς, μαρτυρεῖ καὶ Ἀνακρέων· μελαμφύλλῳ δάφνα χλωρᾷ τ' ἐλαίᾳ τανταλίζει.

V. 135. Schol.: πυρφόρος· πῦρ φέρων ἐν αὐτῷ· ὁ πῦρ τοῖς τείχεσι προσάγων. De postposito pronomine relativo cfr. 182. Ai. 358. 1414.

V. 136. Schol.: βακχεύων· ἐνθουσιῶν καὶ μέγα φυσῶν, καὶ πνέων ὀργήν. Confert Erfurdtius Aesch. Spt. c. Th. 343: μαινόμενος δ' ἐπιπνεῖ λαοδάμας Ἄρης.

V. 137. ῥιπαῖς ἐχθίστων ἀνέμων] I. e. infensissimi spiritus (animi elati) ardore. Simillime infra 928: ἔτι τῶν αὐτῶν ἀνέμων αὐταὶ ψυχῆς ῥιπαὶ τήνδε γ' ἔχουσιν. Locutione ἀνέμων ῥιπαὶ usus est Plutarch. T. II. p. 1103: ὠκείας τε ἀνέμων ῥιπάς. Adscripsit praeterea Erfurdtius Eur. Phoen. 457: θυμοῦ πνοάς, et Aristoph. Av. 1397: καταπαύσω τὰς πνοάς.

V. 138 sq. εἶχε δ' ἄλλᾳ etc.] Videtur hoc dicere poeta: Alia mala avertit Mars, alia aliis inferebat. De ἔχειν sic usurpato cfr. Phil. 1098 sq.: στυγερὰν ἔχε δύσποτμον ἀρὰν ἐπ' ἄλλοις, et quae ad v. 303. eiusdem fab. adnotata sunt. Scholiasta: τὸ εἶχεν οὐκέτι ἐπὶ τοῦ Καπανέως, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ Ἄρεως ἔστιν· ὅτι Ἄρης βοηθῶν ἡμῖν πανταχοῦ τροπὰς ἐποιεῖτο τῶν

(σύστημα β'.)

ἑπτὰ λοχαγοὶ γὰρ ἐφ' ἑπτὰ πύλαις
ταχθέντες ἴσοι πρὸς ἴσους ἔλιπον
Ζηνὶ τροπαίῳ πάγχαλκα τέλη,
πλὴν τοῖν στυγεροῖν, ὧ πατρὸς ἐνὸς
145 μητρός τε μιᾶς φύντε καθ' αὑτοῖν
δικρατεῖς λόγχας στήσαντ' ἔχετον
κοινοῦ θανάτου μέρος ἄμφω.

(ἀντιστροφὴ β'.)

ἀλλὰ γὰρ ἁ μεγαλώνυμος ἦλθε Νίκα

πολεμίων. — στυφελίζων· ταράσσων.

V. 140. Schol.: δεξιόσειρος· ὁ γενναῖος· οἱ γὰρ ἰσχυροὶ ἵπποι εἰς τὴν δεξιὰν σειρὰν ζεύγνυνται τοῦ ἅρματος. Recte Boeckhius, ut hoc epitheton a σειραφόρῳ desumtum sit, tamen significari simul monuit τὸν δεξιὸν Ἄρην, Martem propitium et faustum. Idem monuit Seidlerus. coll. Aesch. Agam. 850: μόνος δ' Ὀδυσσεύς, ὅςπερ οὐχ ἑκὼν ἔπλει, ζευχθεὶς ἕτοιμος ἦν ἐμοὶ σειραφόρος.

V. 141. ἑπτὰ λοχαγοὶ γὰρ] De septem ducibus illis vide ad O. C. 1308 sqq. Γὰρ particula ratio redditur eorum, quae modo dicta sunt, Martem saevisse in Argivos. De positu eius particulae vide notam ad Phil. 1422 sq.

V. 142. ἴσοι πρὸς ἴσους] Confert Erfurdtius Eur. Phoen. 757: ἴσους ἴσοισι πολεμίοισιν ἀντιθείς. Apollod. III. p. 154: Ἐτεοκλῆς, καταστήσας ἡγεμόνας, ἴσους ἴσοις ἔταξε. Adde quae ad v. 13. monita sunt.

V. 143. τέλη] Dona dis oblata videtur significare Trach. 238. Eur. Med. 1393. Hinc arma ab Argivis ducibus gestata, postquam ab ipsorum corporibus derepta tropaeum ornabant, sarcastice dicuntur dona Iovi Tropaeo oblata. Τέλος donum habet Aesch. Spt. c. Th. 266. Eurip. apud Athen. p. 40. D.: μικρὰ θύοντες τέλη. MVSG. Boeckhius: „Πάγχαλκα τέλη sind nicht Waffen, die als Weihgeschenke aufgehängt werden, sondern zu Tropäen geordnete πανοπλίαι, wie schon Ζηνὶ τροπαίῳ zeigt."

V. 144. Tricl.: πλὴν τοῖν στυγεροῖν· οὗτοι γὰρ εἰ καὶ ἀπέθανον, ἀλλὰ διότι οὐ διεκρίθη αὐτῶν ἡ νίκη, διὰ τοῦτο οὐκ ἀνετέθη τὰ ὅπλα αὐτῶν τοῖς θεοῖς.

V. 145. Schol.: καθ' αὑτοῖν· ἀντὶ τοῦ κατ' ἀλλήλων. Cfr. Matth. §. 489. III. et Meinek. ad Menandr. fr. 316.

V. 146. Schol.: δικρατεῖς λόγχας· ἀμφοτέρωθεν ἠκονημένας· ἢ δικρατεῖς φησιν, ὅτι ἀλλήλους ἀπέκτειναν, καὶ ἡ ἑκατέρου λόγχη οὐκ εἰς κενὸν ἀπεπέμφθη, ἀλλ' ἐκράτησε τοῦ ἑτέρου. Mihi δικρατεῖς et numeri videtur significationem habere et victoriae. Nam nihil nisi δισσὰς significare equidem non crediderim. Simillime dicti sunt Atridae δικρατεῖς Ai. v. 252, ita ut et ad numerum et ad potentiam respiceretur. Vide quae in Censura Aiac. ab Lobeck. iterum edit. attuli p. 90 sq.

V. 148. Schol.: ἁ μεγαλώνυμος· ἡ μεγάλην περιποιοῦσα δόξαν. De ἀλλὰ γὰρ particulis vide Matthiaeum ad

τᾷ πολυαρμάτῳ ἀντιχαρεῖσα Θήβᾳ,
150 ἐκ μὲν δὴ πολέμων
τῶν νῦν θέσθε λησμοσύναν,
θεῶν δὲ ναοὺς χοροῖς
παννυχίοις πάντας ἐπέλθωμεν· ὁ Θήβας δ' ἐλελίχθων
Βάκχιος ἄρχοι.

(ἀντισύστ. β'.)

155 ἀλλ' ὅδε γὰρ δὴ βασιλεὺς χώρας,

Eurip. Phoen. 371. Nexus hic est: Verum quum venerit victoria, obliviscamur iam belli.

V. 149. τᾷ πολυαρμάτῳ] Vide 845. et, quem Neuius conferri iubet, Boeckh. Expl. Pind. Ol. VI, 85. p. 161. Significatur autem eo adiectivo virtus Thebanorum; quamobrem Victoria dici videtur ad Thebanos venisse ἀντίχαρεῖσα, quod cxplicat Scholiasta: ἀντὶ τοῦ ἴσον αὐτῇ χαρεῖσα, ὡς ἀντίθεος. θέλει δὲ εἰπεῖν, ὅτι ὅσον ἐφίλει τὴν νίκην, καὶ ἡ νίκη αὐτὴν ἀντεφίλησεν· πρὸς χαίρουσαν γὰρ αὐτὴν καὶ αὐτὴ χαρεῖσα ἦλθεν. De dativo ex ἦλθεν apto vide ad O. C. 70.

V. 150 sq. ἐκ μὲν δὴ — λησμοσύναν] I. e. post bella haec obliviscimini eorum. Nam θέσθαι λησμοσύνην idem fere est atque λαθέσθαι. De nomine πολέμων ad verba etiam θέσθε λησμ. referendo vide ad Philoct. 512. Ceterum comparandus cum hoc loco est Homer. Od. ω, 483 sq. ἡμεῖς δ' αὖ παίδων τε κασιγνήτων τε φόνοιο ἔκλησιν θέωμεν.

V. 153 sq. Schol.: ὁ Θήβας δ' ἐλελίχθων· ὁ κινησίχθων· ἐλελίχθονα δὲ τὸν Διόνυσόν φησι διὰ τὰς ἐν ταῖς βακχείαις κινήσεις· ἢ τὸν τὴν γῆν σείοντα καὶ ἀναβακχεύοντα ταῖς χορείαις. Ὁ δὲ νοῦς· ὁ Θήβας Βακχεῖος, ὁ Θηβαγενὴς Διόνυσος, ὁ τῆς Θήβης πολίτης, ὁ ἐλελίχθων, ἄρχοι τῆς χορείας. De abundantia locutionis Θήβας ἐλελίχθων conferunt edd. Aesch. Spt. c. Th. 109: πολισοῦχοι χθονός. O. C. 1087. 1348. Trach. 1021. Eurip. Iph. T. 436. Matth.: δουλείας ἐμέθεν δειλαίας παυσίπονος.

V. 154. ἄρχοι] Spanhemius ad Callim. h. in Del. 17; „Notum est quum ἄρχειν, ἄρχεσθαι, tum composita ἐξάρχειν, κατάρχεσθαι, de iis dici, qui in veterum sacris et choreis primi canendo aut saltando etiam reliquis auspicium faciebant." Confert Neuius Il. σ, 606. Od. δ, 19. ζ, 101. Elmsl. ad Eur. Bacch. 141.

V. 155 sqq. Schol.: ἀλλ' ὅδε γὰρ δὴ βασιλεύς· ἄριστα καὶ μεγαλοφρόνως διεσκεύασται αὐτῷ ὁ χορός· ἕτερος γὰρ ἂν ταῦτα πρῶτον εἰσήγαγεν, ὅτι ἡμεῖς συνήχθημεν ὑπὸ Κρέοντος· χαρίεν δὲ τὸ πρῶτον μὲν εὐχὴν αὐτοὺς ποιήσασθαι, ἐξῆς δὲ δηλῶσαι, ὑπὸ τίνος ἠθροίσθησαν. Παρατήρει δὲ, ὅτι πάντῃ ἐπιμελῶς διαγίνεται δηλῶν ἡμῖν τὰ πράγματα ὁ ποιητὴς, ὥστε ἐσπάρθαι μὲν αὐτὰ καὶ παρακεῖσθαι ἑτέροις προσώποις, πάντα δὲ δηλοῦσθαι. Cfr. quae ad O. R. 836 — 881, ad O. C. 1206 — 1243, et ad

Κρέων ὁ Μενοικέως, νεοχμοῖσι θεῶν
ἐπὶ συντυχίαις χωρεῖ τίνα δὴ
μῆτιν ἐρέσσων, ὅτι σύγλκητον
160 τήνδε γερόντων προὔθετο λέσχην,
κοινῷ κηρύγματι πέμψας.

ΚΡΕΩΝ.

Ἄνδρες, τὰ μὲν δὴ πόλεος ἀσφαλῶς θεοὶ
πολλῷ σάλῳ σείσαντες ὤρθωσαν πάλιν:
ὑμᾶς δ' ἐγὼ πομποῖσιν ἐκ πάντων δίχα

V. 156 sq. Κρέων — νεοχμοῖσι θεῶν] Sie ego ex Guil. Dindorfii coniectura scripsi. Libri Κρέων — νεοχμὸς νεαραῖσι θεῶν.
V. 157. Pro τινὰ δὴ cum Hermanno τίνα δὴ scripsi.

Trach. 624 — 653. a me adnotata sunt.

V. 155. ἀλλ' ὅδε] Iungendum ὅδε cum χωρεῖ hoc sensu: huc venit. Vide ad O. C. 111. Nexus hic est: at mittenda nunc illa sunt, ut deorum templa accedamus: venit enim Creon. Eodem modo ἀλλὰ — γὰρ particulae usurpatae sunt El. 595. et 619.

V. 156 sq. Κρέων] Pro una syllaba est. Cfr. quae in Advers. in Soph. Philoct. p. 37. exempla collegi. Adde πλέων ex Hom. Od. α, 183. — De locutione θεῶν συντυχίαις cfr. O. R. 34: δαιμόνων ξυναλλαγαῖς. Philoct. 1096. ed. meae: πότμος δαιμόνων.

V. 159. Schol.: ἐρέσσων· ἐν ἑαυτῷ κινῶν καὶ μεριμνῶν. ἐκ μεταφορᾶς τῶν ἐρεσσόντων. Cfr. Ai. 251.

V. 160. Schol.: προὔθετο λέσχην· ἀντὶ τοῦ· ὁμιλίαν συνεκρότησεν. Cfr. O. C. 167. Neuius addit: „Medii hanc Hermannus vult esse vim, ut Creon non putetur indixisse concionem, in qua populus sententiam diceret, sed in qua populo ipse ediceret aliquid. Cfr. Il. θ, 2. 489. Od. ι, 171. κ, 188. μ, 319. De v. προτιθέναι dixit post Hemsterh. ad Lucian. Necyom. 19. Valcken. ad Herod. VIII, 61."

V. 161. Schol.: πέμψας· μετασταλέμενος. Vide ad. v. 19.

V. 162 sq. ἀσφαλῶς — ὤρθωσαν πάλιν] Cfr. O. R. 51: ἀλλ' ἀσφαλείᾳ τήνδ' ἀνόρθωσον πόλιν.

V. 163. Schol.: πολλῷ σάλῳ· τροπικῶς, ὡς ἐπὶ νεώς. Cfr. O. R. 22. Brunckius contulit Plutarch. Vit. Fab. c. 27: τὴν ἡγεμονίαν ὡς ἀληθῶς πολλῷ σάλῳ σεισθεῖσαν ὤρθωσε πάλιν.

V. 164 sqq. Schol.: ὑμᾶς δ' ἐγὼ πομποῖσιν· διὰ τῶν πομπῶν ὑμᾶς μετεκαλεσάμην χωρὶς ἁπάντων, ἐξαιρέτως πρὸς ὑμᾶς μόνον ἀπεστάλη ἡ ἀγγελία. Ὁ δὲ λόγος ἐστὶ μὲν καὶ σημαντικὸς τοῦ πράγματος, ἐστὶ δὲ καὶ τεχνικός· ἐγκωμιάζει γὰρ πρῶτον αὐτούς· ἀναγκαῖον δὲ τῷ παριόντι πρῶτον ἐπὶ πολιτικὴν ἀρχὴν εὔνους ἑαυτῷ καταστῆσαι τοὺς ὑπηκόους· μετεπεμψάμην οὖν, φησίν, ὑμᾶς, εἰδὼς, ὅτι ἄνωθεν πρὸς Λάϊον καὶ Οἰδίποδα εὐνοϊκῶς εἴχετε· ὡς δήπου καὶ πρὸς αὐτὸν τοιούτων φανησομένων. Δηλοῖ δὲ διὰ τούτων καὶ τὴν ἡλικίαν τῶν κατὰ τὸν χορὸν γερόντων, καὶ ἔτι ἄνωθεν ἀπὸ Λαΐου ὄντων ἐν πολιτείᾳ.

V. 164 sq. πομποῖσιν —

165 ἔστειλ' ἱκέσθαι, τοῦτο μὲν τὰ Λαΐου
σέβοντας εἰδὼς εὖ θρόνων ἀεὶ κράτη,
τοῦτ' αὖθις, ἡνίκ' Οἰδίπους ὤρθου πόλιν,
κἀπεὶ διώλετ', ἀμφὶ τοὺς κείνων ἔτι
παῖδας μένοντας ἐμπέδοις φρονήμασιν.
170 ὅτ' οὖν ἐκεῖνοι πρὸς διπλῆς μοίρας μίαν
καθ' ἡμέραν ὤλοντο παίσαντές τε καὶ
πληγέντες αὐτόχειρι σὺν μιάσματι,
ἐγὼ κράτη δὴ πάντα καὶ θρόνους ἔχω
γένους κατ' ἀγχιστεῖα τῶν ὀλωλότων.
175 ἀμήχανον δὲ παντὸς ἀνδρὸς ἐκμαθεῖν
ψυχήν τε καὶ φρόνημα καὶ γνώμην, πρὶν ἂν
ἀρχαῖς τε καὶ νόμοισιν ἐντριβὴς φανῇ.
ἐμοὶ γὰρ ὅστις πᾶσαν εὐθύνων πόλιν
μὴ τῶν ἀρίστων ἅπτεται βουλευμάτων,
180 ἀλλ' ἐκ φόβου του γλῶσσαν ἐγκλῄσας ἔχει,

ἔστειλ' ἱκέσθαι] De dativo vide Matth. §. 396, de locutione ἔστ. ἱκέσθαι quae ad Philoct. 60. adnotavi. — De τοῦτο μὲν — τοῦτ' αὖθις vide ad O. R. 584.

V. 166. θρόνων] Vide de usu huius pluralis ad O. C. 371.

V. 168 sq. ἀμφὶ τοὺς — φρονήμασιν] Hermannus: „Lai, inquit, et Oedipi, quos nominaverat, prolem intelligit, παῖδας dicens, quod illi alterius horum filii, alterius nepotes sunt.“ Nisi forte quis existimat propterea illorum filios Polynicem et Eteoclem dictos esse, quod quodammodo utriusque filii erant. — Ceterum poetarum more simplex μένειν posuit poeta pro vulgari ἐμμένειν: vide ad Ai. 745.

V. 170. πρὸς διπλῆς μοίρας] Vide quae ad v. 14. adnotavimus.

V. 172. αὐτόχειρι σὺν μιάσματι] I. e. nefario scelere ab ipsis perpetrato, sive mutuae caedis nefario scelere. De σὺν praepositione vide ad O. C. 814.

V. 173. κράτη — καὶ θρόνους] Similia collecta sunt ad O. C. 421.

V. 174. Schol.: κατ' ἀγχιστεῖα· οὐδετέρως· κατ' οἰκειότητα, κατὰ συγγένειαν. Cfr. Matth. §. 581. b.

V. 175 sqq. ἀμήχανον δὲ — ἐμοὶ γὰρ etc.] Brevitati studuit poeta suppressa, ad quam γὰρ particula referenda est, sententia. Hoc enim dicit: quoniam autem fieri nequit, ut cuiusque viri (regis) animum et mentem et intelligentiam perspiciamus, priusquam per longius temporis spatium imperium gubernarit et leges tulerit: me ut qualem vos regem habituri sitis, intelligatis, haec coram vobis dicenda puto. Mihi enim etc. De γὰρ particulae usu vide ad 238 sq. Ceterum affert haec Demosthenes F. L. p. 418, 7 sqq.

V. 175. Schol.: οἱ μὲν Χίλωνι ἀνατιθέασι τὴν γνώμην, οἱ δὲ

κάκιστος εἶναι νῦν τε καὶ πάλαι δοκεῖ·
καὶ μείζον' ὅστις ἀντὶ τῆς αὑτοῦ πάτρας
φίλον νομίζει, τοῦτον οὐδαμοῦ λέγω.
ἐγὼ γάρ, ἴστω Ζεὺς ὁ πάνθ' ὁρῶν ἀεί,
185 οὔτ' ἂν σιωπήσαιμι τὴν ἄτην ὁρῶν
στείχουσαν ἀστοῖς ἀντὶ τῆς σωτηρίας,
οὔτ' ἂν φίλον ποτ' ἄνδρα δυςμενῆ χθονὸς
θείμην ἐμαυτῷ, τοῦτο γιγνώσκων, ὅτι
ἥδ' ἐστὶν ἡ σώζουσα, καὶ ταύτης ἔπι
190 πλέοντες ὀρθῆς τοὺς φίλους ποιούμεθα.
τοιοῖσδ' ἐγὼ νόμοισι τήνδ' αὔξω πόλιν,
καὶ νῦν ἀδελφὰ τῶνδε κηρύξας ἔχω

Βίαντι, ὅτι ἀρχὴ ἄνδρα δείκνυσιν.

V. 180. γλῶσσαν ἐγκλήσας] Cfr. 505: εἰ μὴ γλῶσσαν ἐγκλήσοι φόβος. Tecte respicit Creon ad ea, quae apertius dixit infra v. 289 sqq.

V. 181. Schol.: νῦν τε καὶ πάλαι· καὶ πρὶν ἄρξαι, καὶ νῦν, ὅτε ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἐλήλυθα. Cfr. El. 676. 907.

V. 182. μείζον' — ἀντὶ] Exempla huius usus attulerunt Matth. §. 450. n. 1. et Rost. §. 109. not. 6. Noli tamen putare, amittere in hac locutione vim suam vulgarem ἀντὶ praepositionem. Immo quod de locutione ἄλλος ἀντὶ σοῦ ad O. C. 484. adnotavi, de hac quoque valet.

V. 183. οὐδαμοῦ λέγω] Nullo loco sive numero esse dico. Confert Erfurdtius θεοὺς νομίζων οὐδαμοῦ Aesch. Pers. 496. et Ruhnk. ad Xen. Mem. II, 1, 52. Wyttenb. ad Plat. Phaed. p. 183.

V. 186. ἀντὶ τῆς σωτηρίας] Id est pro eo, ut ipse salvus sim.

V. 187. Schol.: οὔτ' ἂν φίλον· οὐκ ἂν κτησαίμην φίλον τῆς ἐμῆς πόλεως δυςμενῆ· τοῦτο δὲ εἰς Πολυνείκην συντείνει. χθονός· πόλεως.

V. 189. Schol.: ἥδ' ἐστὶν ἡ σώζουσα· ἡ πόλις δηλονότι. De ἥδε et ταύτης confert Neuius 296. 673. Adde Matth. §. 470. 1.

V. 190. Schol.: πλέοντες· πορευόμενοι. ἀπὸ τῶν νεῶν ἡ μεταφορά. Conferunt M. Tullii ad Fam. XII, 25: una navis est iam bonorum omnium; quam quidem nos damus operam ut rectam teneamus. Hoc autem Creon verbis τοῦτο γιγνώσκων — ποιούμεθα dicit: qui sic existimem, patriae salute nostram salutem contineri, et patriam si recte gubernemus, nos amicos, quos quaeramus, nobis comparare. De τοὺς φίλους ποιούμεθα confer El. 302: ὁ σὺν γυναιξὶ τὰς μάχας ποιούμενος. O. R. 861: εἰ μὴ τὸ κέρδος κερδανεῖ δικαίως cum adnotatione mea.

V. 192 sqq. Schol.: ἀδελφά· ἴσα, ὅμοια (Cfr. O. C. 257.). Μέλλων δὲ περὶ ἀπεχθοῦς κηρύγματος λέγειν μακροτέρῳ χρῆται τῷ λόγῳ· καὶ πρῶτον μὲν ἐγκωμιάζει τὸν Ἐτεοκλέα· ὥστε-

ἀστοῖσι παίδων τῶν ἀπ' Οἰδίπου πέρι·
Ἐτεοκλέα μὲν, ὃς πόλεως ὑπέρμαχῶν
195 ὄλωλε τῆςδε πάντ' ἀριστεύσας δόρει,
τάφῳ τε κρύψαι καὶ τὰ πάντ' ἐφαγνίσαι,
ἃ τοῖς ἀρίστοις ἔρχεται κάτω νεκροῖς.
τὸν δ' αὖ ξύναιμον τοῦδε, Πολυνείκην λέγω,
ὃς γῆν πατρῴαν καὶ θεοὺς τοὺς ἐγγενεῖς
200 φυγὰς κατελθὼν ἠθέλησε μὲν πυρὶ
πρῆσαι κατάκρας, ἠθέλησε δ' αἵματος
κοινοῦ πάσασθαι, τοὺς δὲ δουλώσας ἄγειν,
τοῦτον πόλει τῇδ' ἐκκεκήρυκται τάφῳ
μήτε κτερίζειν μήτε κωκῦσαί τινα,

V. 195. δόρει ex coni. mea scripsi. Vide quae ad O. C, 619. nota crit. adnotavi. Libri δορί.

V. 203. ἐκκεκήρυκται ex Musgravii coni. scripsi. Libri ἐκκεκηρῦχθαι.

φον δὲ ἐλέγχει τὸν Πολυνείκη καὶ δείκνυσιν αὐτὸν μίσους ἄξιον καὶ τῆς τοιαύτης τιμωρίας.

V. 193. τῶν ἀπ' Οἰδίπου] Saepissime Sophocles ἐξ et ἀπὸ praepositiones eo quo hic factum modo ponit. Cfr. Ai. 138. 202. El. 544. 619. O. C. 293. Trach. 631. Phil. 260. 560. 940. 1088. huius fab. 95. 412. Simillime Latinos scriptores locutos esse monuit Ruhnkenius ad Terent. Andr. I, 1, 129.

V. 195. πάντ' ἀριστεύσας] Vide ad Aiac. v. 427.

V. 196. τὰ πάντ' ἐφαγνίσαι] Ἁγνίζειν Graecis valet non lustrare tantum vel expiare, verum etiam sacrificare, dis offerre. Vide Eur. Alc. 76. Iph. T. 711. Adde πέλανον ἐπὶ πυρὶ καθαγνίσας Ion. 720. ἥγνισαν ἔντομα μήλων Apollon. Rhod. II, 928. MVSG. De addita ἐπὶ praepositione comparat Neuius El. 441: ἐπέστεφεν et O. R. 913: ἐπιθυμιάματα. Adde huius fab. 247: ἐφαγιστεύσας.

V. 197. ἔρχεται κάτω] Credebantur libamina sub terram et ad mortuorum usque sedem penetrare. Hinc Chorus apud Aesch. Pers. 626: σύ τε πέμπε χοὰς θαλάμους ὑπὸ γῆς. Philostratus vit. Apollon. VI, 2: θεοὶ γὰρ χθόνιοι βόθρους ἀσπάζονται καὶ τὰ ἐν κοίλῃ τῇ γῇ δρώμενα. Conf. Porphyrium citatum M. Delrio ad Senecae Oedip. 556. MVSG.

§. 198 sqq. τὸν δ' αὖ ξύναιμον etc.]. Verissime Suevernius monuit Creontem non privato in Polynicem odio haec imperare, sed quod boni civis et regis officium esse censeat iustum esse aeque adversus eos, qui ament patriam, atque qui ei se inimicos praebeant; neque in Antigonam severum esse odio quodam, sed quod sustinendum putet imperium suum.

V. 199. τοὺς ἐγγενεῖς]. Confert Musgravius El. 428: πρός νυν θεῶν σε λίσσομαι τῶν ἐγγενῶν. Aesch. Spt. c. Th. 588: θεοὺς τοὺς ἐγγενεῖς.

205 ἐᾶν δ' ἄθαπτον καὶ πρὸς οἰωνῶν δέμας
καὶ πρὸς κυνῶν ἐδεστὸν αἰκισθέντ' ἰδεῖν.
τοιόνδ' ἐμὸν φρόνημα. κοὔποτ' ἔκ γ' ἐμοῦ
τιμὴν προέξουσ' οἱ κακοὶ τῶν ἐνδίκων.
ἀλλ' ὅστις εὔνους τῇδε τῇ πόλει, θανὼν
210 καὶ ζῶν ὁμοίως ἐξ ἐμοῦ τιμήσεται.

ΧΟΡΟΣ.

σοὶ ταῦτ' ἀρέσκει, παῖ Μενοικέως Κρέων,
τὸν τῇδε δύςνουν κἀς τὸν εὐμενῆ πόλει.

V. 208. Hermannus ex Aug. προσέξουσ' scripsit, quia hiantes vocales vitasse viderentur tragici, et quia non de praeferendo Eteocli Polynice, sed de aequando ageretur. De hiatu apte Neuius opposuit nomen αὐτοέντης, de sententia vide not. exegeticam. Debebat autem Hermannus probare τιμὴν ἔκ τινος προςέχειν eo quo voluit sensu Graecos dixisse.

V. 211. Brunckius ταῦτ', a quo dativus σοὶ aptus esset, quasi Chorus regi aperte assentiretur.

V. 212. κἀς ex G. Dindorfii coniectura scripsi. Libri καί.

V. 200. κατελθών] Reversus; vide ad O. C. 599 sq. Tum de κατάκρας vide ad eand. fab. 1237 sq.

V. 202. Schol.: κοινοῦ. ἀντὶ τοῦ ἐμφυλίου· ἢ τοῦ ἀδελφικοῦ αἵματος· παροξυντικὰ δὲ λίαν ταῦτα τῶν ἀκουόντων.

V. 205 sq. καὶ πρὸς — αἰκισθέντ' ἰδεῖν] Ex antecedentibus subaudiendum ἐᾶν, dictumque αἰκισθέντ' ἰδεῖν, ut ἡδὺ λαβεῖν et alia similia, de quibus Matth. §. 535. b. Verte: et corpore ab alitibus canibusque laniato turpatum. ERF.

V. 207 sq. κοὔποτ' — ἐνδίκων] Quum dicit: neque unquam plus honoris a me viris malis quam bonis habebitur, hoc videtur significare: neque unquam viri improbi aliquid praecipui praeter bonos habebunt. Fingit autem habere aliquid praecipui viros improbos, si non solum scelerum suorum poenas non expendant, sed adeo eundem quem boni honorem consequantur.

V. 210. τιμήσεται] Vide ad Philoct. 48.

V. 211 sq. σοὶ ταῦτ' ἀρέσκει — τὸν τῇδε δύςνουν etc.] De praepositione secundo demum substantivo praeposita cfr. Matth. §. 595. 4.

V. 212. κἀς τὸν εὐμενῆ] De crasi κἀς — nam sic, non κείς, ut scribatur ante consonantem, et ratio postulat et antiquorum codicum mos scribendi suadet — ad Eurip. Alc. 841. dixi. G. DINDORF.

νόμῳ δὲ χρῆσθαι παντί που πάρεστί σοι
καὶ τῶν θανόντων χὠπόσοι ζῶμεν πέρι.

ΚΡΕΩΝ.

πῶς ἂν σκοποὶ νῦν εἴτε τῶν εἰρημένων;

ΧΟΡΟΣ.

νεωτέρῳ τῳ τοῦτο βαστάζειν πρόθες.

ΚΡΕΩΝ.

ἀλλ' εἰσ' ἕτοιμοι τοῦ νεκροῦ γ' ἐπίσκοποι.

ΧΟΡΟΣ.

τί δῆτ' ἂν ἄλλῳ τοῦτ' ἐπεντέλλοις ἔτι;

ΚΡΕΩΝ.

τὸ μὴ 'πιχωρεῖν τοῖς ἀπιστοῦσιν τάδε.

ΧΟΡΟΣ.

οὐκ ἔστιν οὕτω μῶρος, ὃς θανεῖν ἐρᾷ.

ΚΡΕΩΝ.

καὶ μὴν ὁ μισθός γ' οὗτος. ἀλλ' ὑπ' ἐλπίδων
ἄνδρας τὸ κέρδος πολλάκις διώλεσεν.

V. 213. παντί που πάρεστί σοι cum Dindorfio scripsi. Libri παντί πού γ' ἔνεστί σοι.

V. 215. πῶς ἂν σκοποὶ νῦν εἴτε τ. εἰρ. addito interrogandi signo scribendum esse vidit idem ille Dindorfius. Libri affirmative ὡς ἂν σκοποὶ νῦν ἤτε τῶν εἰρημένων.

V. 213. Schol.: ἀντὶ τοῦ ἔξεστί σοι ὅπως θέλεις νομοθετεῖν.

V. 215. Schol.: σκοποί· φύλακες. ἀντὶ τοῦ· μελέτω ὑμῖν ἡ φυλακὴ τῶν εἰρημένων. De πῶς ἂν particulis in interrogatione cum optativo coniunctis ad Philoct. 777. diximus.

V. 216. πρόθες] Conferunt editores Trach. 1049: κοὔπω τοιοῦτον οὔτ' ἄκοιτις ἡ Διὸς προὔθηκεν οὔθ' ὁ στυγνὸς Εὐρυσθεὺς ἐμοί. Eur. Hipp. 1016: σὺ σαυτῷ τόνδε προὔθηκας νόμον.

V. 217. ἀλλ' — ἐπίσκοποι] Particula ἀλλὰ refertur ad suppressam sententiae partem, quam glossa supplet: οὐ λέγω ὑμᾶς φυλάσσειν, ἀλλὰ —. Senes enim, minus percepta Creontis mente, onus custodiendi cadaveris, quod sibi imponi rebantur, deprecati fuerant. BR.

V. 218. τί δῆτ' ἂν — ἔτι] I. e. τί δῆτ' ἂν εἴη τοῦτο, ὃ ἄλλῳ ἐπεντέλλοις ἔτι; Pronomine ἄλλῳ ipsum se Chorus significat.

V. 219. τὸ μὴ — τάδε] Ut ne permittatis iis, qui huic edicto non obediunt, i. e. ut videatis, ne quis non obediat huic edicto. De ἀπιστεῖν, non obedire, confer 381: σέ γ' ἀπιστοῦσαν, et 656: ἀπιστήσασαν, Trachin. 1183. 1224. 1228. De accusativo τάδε vide ad v. 64.

ΦΥΛΑΞ.

Ἄναξ, ἐρῶ μὲν οὐχ, ὅπως τάχους ὕπο
δύςπνους ἱκάνω κοῦφον ἐξάρας πόδα.
225 πολλὰς γὰρ ἔσχον φροντίδων ἐπιστάσεις
ὁδοῖς κυκλῶν ἐμαυτὸν εἰς ἀναστροφήν.
ψυχὴ γὰρ ἡὖδα πολλά μοι μυθουμένη·
τάλας, τί χωρεῖς οἷ μολὼν δώσεις δίκην;
τλήμων, μενεῖς αὖ; κεἰ τάδ' εἴσεται Κρέων
230 ἄλλου παρ' ἀνδρός, πῶς σὺ δῆτ' οὐκ ἀλγυνεῖ;
τοιαῦθ' ἑλίσσων ἤνυτον σχολῇ βραδύς.

V. 231. Inepte recentiores editores quae in scholiis commemorata est varia scriptura ταχύς pro βραδύς recepisse, satis demonstratum a me est in Comment. de Schol. in Soph. tragg. auctoritate p. 16.

V. 220. οὕτω μῶρος, ὃς] Collegit huius locutionis exempla Matth. §. 479. n. 1. Adde Schaefer. ad Demosth. F. L. p. 376. v. 7. Apatur. 903, 17.

V. 221 sq. ἀλλ' ὑπ' ἐλπίδων — διώλεσεν. Sed saepe, quia sperabant, homines lucrum perdidit, i. e. saepe homines lucrum, quod sperabant, sive spes lucri perdidit.

V. 223. Schol.: ἐρῶ μὲν οὐχ ὅπως τάχους ὕπο· οὐ τοῦτο λέγω, ὅτι μετὰ σπουδῆς ἀσθμαίνων πρὸς σὲ πεπόρευμαι· πολλάκις γὰρ ἐπιστὰς ἐλογισάμην, πότερον ἔλθω πρὸς σέ, ἢ μή. De μὲν οὐχ particularum positu confert Neuius El. 552. 905. 1036. O. R. 31. O. C. 836. 1370. Elmsl. ad Eur. Med. 1073. Vide etiam ad huius Tab. 96. Ceterum bene Camerarius: „Solent servi nuntiis suis praefari festinationem, ut in Mercatore: seditionem facit lien, occupat praecordia. perii, animam nequeo vertere. nimis nihili tibicen siem. Hoc se nunc facere posse negat; nam placide adventare et lento incessu."

V. 224. κοῦφον ἐξάρας πόδα] Similiter Eurip. Troad. 342: μὴ κοῦφον αἴρῃ βῆμ' ἐς Ἀργείων στρατόν, de quo loco vide quae dixi in Censura Aiac. ab Lobeck. ed. p. 78 sq.

V. 225. πολλὰς γὰρ ἔσχον etc.] Proprie: multas enim habui deliberationum inhibitiones, i. e. saepe enim deliberationes meae me inhibuerunt sive subsistere iusserunt. Cfr. Plutarch. Lysand. c. 17: αἱ δ' ἀπὸ μέρους εἰς ὅλον ἁμαρτίαι πολλὰς ἐνστάσεις — ἔχουσιν. — De dativo, qui sequitur, loci, ὁδοῖς, vide ad v. 121.

V. 227. ἡὖδα — μυθουμένη] Vide ad Ai. 757: ἔφη λέγων.

V. 230. Schol.: οὐκ ἀλγυνεῖ· οὐ τιμωρηθήσῃ. Cfr. 754: κλαίων φρενώσεις. 932: κλαύμαθ' ὑπάρξει. O. R. 368: οὔτι χαίρων. 368: ἦ καὶ γεγηθὼς etc. 401: κλαίων δοκεῖς μοι etc. 1152: κλαίων δ' ἐρεῖς. Phil. 1299: φῦτι χαίρων. Herm. ad Vig. p. 767.

V. 231. ἑλίσσων] Glossa: κατὰ νοῦν στρέφων. De ἤνυτον, quod est viam confeci,

χοὕτως ὁδὸς βραχεῖα γίγνεται μακρά.
τέλος γε μέντοι δεῦρ' ἐνίκησεν μολεῖν
σοί· κεἰ τὸ μηδὲν ἐξερῶ, φράσω δ' ὅμως.
τῆς ἐλπίδος γὰρ ἔρχομαι δεδραγμένος·
τὸ μὴ παθεῖν ἂν ἄλλο πλὴν τὸ μόρσιμον.

ΚΡΕΩΝ.

τί δ' ἔστιν, ἀνθ' οὗ τήνδ' ἔχεις ἀθυμίαν;

ΦΥΛΑΞ.

φράσαι θέλω σοι πρῶτα τἀμαυτοῦ. τὸ γὰρ

V. 234. Brunckius σοὶ cum φράσω coniunxit. Quod quanquam fieri non posse facile apparet, tamen vulgatam equidem scripturam genuinam non puto. Inepte enim σοὶ hic ita collocatum, ut cum singulari vi pronuntiandum sit. Itaque κεἴ σοι τὸ μηδὲν ἐξερῶ, φράσαι δ' ὅμως scribendum suspicor. Emperius coniecit: ὡς, κεἰ τὸ μηδὲν ἐξερῶ, φράσων ὅμως.

V. 235. La πεπραγμένος. R. Vat. Aug. b. πεφραγμένος, postremus cum glossa ἠσφαλισμένος. γρ. δὲ καὶ δεδραγμένος, ὅπερ πρὸς τὸ ἐλπίδος συνάψεις. Dindorfius nuper recepit πεφραγμένος. Mihi in re dubia plurimorum codicum auctoritatem sequi satius visum est, praesertim confirmatam a Scholiasta.

adveni, vide ad O. C. 1546. Duo autem dicit custos, et adductum aegre se esse, ut accederet ad Creontem (σχολῇ ἥνυτον), et in ipso perficiendo itinere tardum se fuisse (βραδὺς ἥνυτον).

V. 233 sq. δεῦρ' ἐν. μολεῖν σοί] De infinitivo μολεῖν ex ἐνίκησεν apto vide Matth. §. 534. a, de dativo σοὶ ad O. C. 70, de collocatione eius O. R. 546. Sed vide notam criticam.

V. 234. κεἰ τὸ μηδὲν etc.] Recte Scholiasta: καὶ εἰ μηδὲν τερπνὸν λέξω. Cfr. Matth. §. 437. n. 1. De ceteris verbis confer O. R. 302: πόλιν μὲν εἰ καὶ μὴ βλέπεις, φρονεῖς δ' ὅμως. et O. C. 420: ἀλγῶ κλύουσα ταῦτ' ἐγώ, φέρω δ' ὅμως.

V. 235. Schol.: τῆς ἐλπίδος γὰρ ἔρχομαι· ὑπὸ γὰρ τῆς ἐλπίδος νενικημένος ἐλήλυθα. ἢ οὕτως· ἀντειλημμένος τῆς ἐλπίδος ἐλήλυθα.

V. 236. τὸ μὴ παθεῖν ἄν] Ita loquitur, quasi praecesserit ἐλπίζω γάρ. Cfr. Matth. §. 543. not. 2.

V. 238. πρῶτα τἀμαυτοῦ] Parmeno servus apud Terent. in Eunucho V, 5, 9 sq.: here, primum te arbitrari id quod res est velim: quidquid huius factumst, culpa non factumst mea. Pari modo Sostrata marito suo ait in Heaut. IV, 1, 10: primum hoc te oro, ne quid credas me advorsum edictum tuum facere ausam. BR.

V. 238 sq. τὸ γὰρ πρᾶγμ' etc.] Γὰρ particula rem ipsam praenuntiatam introducit. Sic 178: ἐμοὶ γὰρ etc. 998: γνώσει — κλύων. εἰς γὰρ etc. El. 644: ἃ γὰρ προςεῖδον etc. O. R. 277: ὥςπερ μ' ἀραῖον ἔλαβες, ὦδ', ἄναξ, ἐρῶ. οὔτ' ἔκτανον γὰρ etc. 711: φανῶ δέ σοι σημεῖα τῶνδε σύντομα. χρησμὸς γὰρ ἦλθε.

πρᾶγμ' οὔτ' ἔδρασ', οὔτ' εἶδον ὅστις ἦν ὁ δρῶν,
240 οὐδ' ἂν δικαίως ἐς κακὸν πέσοιμί τι.

ΚΡΕΩΝ.

εὖ γε στοχάζει, κἀποφάργνυσαι κύκλῳ
τὸ πρᾶγμα. δηλοῖς δ' ὡς τι σημανῶν νέον.

ΦΥΛΑΞ.

τὰ δεινὰ γάρ τοι προςτίθησ' ὄκνον πολύν.

ΚΡΕΩΝ.

οὔκουν ἐρεῖς ποτ', εἶτ' ἀπαλλαχθεὶς ἄπει;

ΦΥΛΑΞ.

245 καὶ δὴ λέγω σοι. τὸν νεκρόν τις ἀρτίως

V. 241. Recte monuit Emperius mendosum esse στοχάζει iudicari debere; pro quo vel στεγάζει vel σκεπάζει scriptum esse suspicatur. Tum κἀποφάργνυσαι ipse scripsi. Libri κἀποφράγνυσαι. Vide ad Ai. 887.

Philoct. 1049: νῦν δ' ἑνὸς κρατῶ λόγου. οὐ γὰρ τοιούτων δεῖ, τοιοῦτός εἰμ' ἐγώ. Similis ratio est v. 407 huius fabulae.

V. 239. ὁ δρῶν] Nobis der Thäter. Sic 319. 325. Ai. 1280: οὐχ ὅδ' ἦν ὁ δρῶν τάδε. El. 200: ἦν ὁ ταῦτα πράσσων. Similia sunt ἡ τίκτουσα, die Gebährerin, die Mutter, El. 342. 533. et alibi, οἱ λέγοντες, die Redner, veluti apud Xenoph. Cyrop. VI, 1, 9: τοῖς πρόσθεν λέγουσιν.

V. 241 sq. Schol.: κἀποφράγνυσαι κύκλῳ· κύκλῳ σαυτὸν ἀσφαλίζῃ, ἢ αὐτὴν τὴν πρᾶξιν. Sensus est: belle tu tibi consulis et facti culpam a te amoves. De locutione δηλοῖς ὡς σημανῶν vide ad O. C. 629; de νέον τι, quod idem paene valet atque κακόν τι, confer Philoct. 784: καί τι προςδοκῶ νέον. 1229: μῶν τι βουλεύει νέον. Eur. Hec. 217: νέον τι πρὸς σὲ σημανῶν ἔπος. Med. 37: δέδοικα δ' αὐτὴν μή τι βουλεύσῃ νέον. Heind. ad Plat. Protag. p. 461.

V. 243. τὰ δεινὰ γάρ τοι] De τοὶ particulae usu monitum ad Philoct. 81.

V. 244. Schol.: οὔκουν — ἀπαλλαχθείς· τοῦ ἀγγέλου περιπλέκοντος τὸν λόγον καὶ εὐλαβουμένου σημῆναι τὸ πραχθέν, ἐπιθυμῶν ὁ Κρέων ἀκοῦσαι εὔελπιν αὐτὸν ποιεῖ, ὡς ὅτι οὐδὲν πείσεται· οὐ γὰρ ἀπειλεῖ κελεύων εἰπεῖν, ἀλλὰ φησίν, ὅτι δηλώσας τὸ πρᾶγμα ἄπιθι ἀθῷος· δίδωσιν οὖν καὶ ἀνδράσι βασιλικοῖς τὸ ψεύσασθαι διὰ τὸ χρήσιμον. De locutione οὔκουν ἐρεῖς, quin dicis, vide Matthiae §. 498. c. β. Rost. §. 124. 6. not. 2.; de verbis ἀπαλλαχθεὶς ἄπει confert Neuius Eur. Phoen. 972. Matth.: φεῦγ' ὡς τάχιστα τῆςδ' ἀπαλλαχθεὶς χθονός.

V. 245. καὶ δὴ λέγω σοι] Sic El. 317: καὶ δή σ' ἐρωτῶ, ad quem locum (v. 310. ed. m.)

θάψας βέβηκε, κἀπὶ χρωτὶ διψίαν
κόνιν παλύνας, κἀφαγιστεύσας ἃ χρή.

ΚΡΕΩΝ.

τί φῄς; τίς ἀνδρῶν ἦν ὁ τολμήσας τάδε;

ΦΥΛΑΞ.

οὐκ οἶδ'. ἐκεῖ γὰρ οὔτε του γενῆδος ἦν
πλῆγμ', οὐ διικέλλης ἐκβολή· στύφλος δὲ γῆ
καὶ χέρσος, ἀῤῥώξ, οὐδ' ἐπημαξευμένη
τροχοῖσιν, ἀλλ' ἄσημος οὐργάτης τις ἦν.
ὅπως δ' ὁ πρῶτος ἡμῖν ἡμεροσκόπος
δείκνυσι, πᾶσι θαῦμα δυςχερὲς παρῆν.
ὁ μὲν γὰρ ἠφάνιστο, τυμβήρης μὲν οὔ,
λεπτὴ δ', ἄγος φεύγοντος ὥς, ἐπῆν κόνις.
σημεῖα δ' οὔτε θηρὸς οὔτε του κυνῶν
ἐλθόντος, οὐ σπάσαντος ἐξεφαίνετο.
λόγοι δ' ἐν ἀλλήλοισιν ἐῤῥόθουν κακοί,

V. 251. Cum Hermanno comma posui post χέρσος, ut id pro adiectivo esset. Vulgo substantivum esse putabatur.

vide quae de καὶ δὴ particularum usu notata sunt.

V. 246. Schol.: διψίαν· ξηράν. Tum de ἐφαγιστεύσας vide ad v. 196.

V. 249 sqq. ἐκεῖ γὰρ οὔτε του — ἐκβολή] Recte Brunckius haec sic interpretatus est: ibi enim neque securi quid erat caesum, neque ligone effossum. De οὔτε — οὔ vide Matth. §. 609.

V. 250 sqq. Schol.: στύφλος· σκληρά. ἀῤῥώξ· μὴ ἐσχισμένη. ἐπημαξευμένη· ἐσκαμμένη. De spiritu verbi compositi ἐπημ. conferri iubet Hermannus H. Stephanum in Thes. T. I. p. 381. sive ed. novae p. 1909. in verbo καθαμαξεύω. Bene Brunckius οὐδ' ἐπ. τροχοῖσιν reddidit: nec plaustri sulcata rotis.

V. 252. Schol.: ἀλλ' ἄσημος — ἦν· ὁ τοῦτο ἐργασάμενος ἄγνωστος ἦν. De τις vide Matth. §. 487. 4.

V. 255 sq. Schol.: τυμβήρης μὲν οὔ, λεπτὴ δ' ἄγος· οὐ κατὰ βάθος τεθαμμένος, ἀλλ' ὡς ἔτυχεν, ἐπιβεβλημένη ἦν ἡ ἄμμος. Τοῦτο δὲ ἐποίησεν ὁ θάψας νόμου χάριν· οἱ γὰρ νεκρὸν ὁρῶντες ἄταφον καὶ μὴ ἐπαμησάμενοι κόνιν ἐναγεῖς εἶναι ἐδόκουν· ὥςπερ οὖν τὸ τῆς ἀσεβείας τις ἔγκλημα φεύγων λεπτὴν κόνιν ἐπιχέει τοῖς νεκροῖς, οὕτως ἦν καὶ ἐπάνω τοῦ Πολυνείκους· καὶ τοῦτο δὲ ἡ Ἀντιγόνη καθαρσίων ἕνεκα πεποίηται. λόγος δὲ, ὅτι Βουζύγης Ἀθήνησι κατηράσατο τοῖς περιορῶσιν ἄταφον σῶμα. Cfr. interpretes ad Horatii Od. I, 28, 30. De positu μὲν οὔ particularum vide ad v. 223., de genitivo participii φεύγοντος Matth. §. 563.

260 φύλαξ ἐλέγχων φύλακα· κἂν ἐγίγνετο
πληγὴ τελευτῶσ', οὐδ' ὁ κωλύσων παρῆν.
εἷς γάρ τις ἦν ἕκαστος οὐξειργασμένος,
κοὐδεὶς ἐναργής, ἀλλ' ἔφευγε πᾶς τὸ μή.
ἦμεν δ' ἕτοιμοι καὶ μύδρους αἴρειν χεροῖν,
265 καὶ πῦρ διέρπειν, καὶ θεοὺς ὁρκωμοτεῖν

V. 263. ἔφευγε πᾶς τὸ μή] Sic ex Guil. Dindorfii coniectura scripsi. Libri ἔφευγε τὸ μὴ εἰδέναι.

V. 260. φύλαξ ἐλέγχων φύλακα] Vide v. 413. Loquitur autem ita, quasi praecesserit ἐρῥοθοῦμεν, ut 290. Adscripsit Neuius Aesch. Prom. 200: στάσις τ' ἐν ἀλλήλοισιν ὠροθύνετο, οἱ μὲν θέλοντες ἐκβαλεῖν ἕδρας Κρόνον, ὡς Ζεὺς ἀνάσσοι δῆθεν, οἱ δὲ τοὔμπαλιν σπεύδοντες, ὡς Ζεὺς μήποτ' ἄρξειεν θεῶν. Hermannus confert Eur. Bacch. 1084: ἦν δὲ πᾶσ' ὁμοῦ βοή, ὁ μὲν στενάζων, ὅσον ἐτύγχανε πνέων, αἱ δ' ἠλάλαζον. Cui loco Matth. adhibet Phoen. 1462: ἦν δ' ἔρις στρατηλάταις, οἱ μὲν πατάξαι πρόσθε Πολυνείκην δορί, οἱ δ', ὡς θανόντων οὐδαμοῦ νίκη πέλοι. Cfr. Rost. §. 131, 6.

V. 260 sq. κἂν ἐγίγνετο etc.] Exspectaveris κἂν ἐγένετο. Verum vide ad O. C. 267 sq. De τελευτῶσα participio cfr. Matth. §. 557. Rost. §. 130. ann. 4. Ceterum protasis loco est v. 268: τέλος δ' etc. Conferri iubet Neuius, Thiersch. Gr. Gr. §. 334. 3. b. Eodem modo Romani locuti sunt, veluti Cicero pro P. Sestio C. XVI. §. 35. 36.

V. 261. οὐδ' ὁ — παρῆν] Sic El. 1197: οὐδ' ὁ κωλύσων πάρα.

V. 262 sq. Schol.: εἷς γάρ τις ἦν ἕκαστος· ἕκαστος μὲν γὰρ τὸν πλησίον ἐδόκει πεπραχέναι, ἀκριβῶς δὲ αὐτὸν κατελέγχειν οὐκ ἠδύνατο.

V. 263. ἔφευγε πᾶς τὸ μή] Repetendum cogitatione ἐξειργασμένος εἶναι. Ceterum apte contulit Dindorfius v. 443: καὶ φημὶ δρᾶσαι κοὐκ ἀπαρνοῦμαι τὸ μή, et Ai. 96: κόμπος πάρεστι, κοὐκ ἀπαρνοῦμαι τὸ μή. De quibus vide Herm. ad Vig. p. 800. Matth. §. 543. not. 2.

V. 264 sq. Schol.: ἦμεν δ' ἕτοιμοι καὶ μύδρους· ἕτοιμοι ἦμεν πάσας βασάνους ὑπομένειν πρὸς ἔλεγχον· εἰώθασι δὲ οἱ ὀμνύοντες καὶ πίστεις διδόντες μύδρους βαστάζειν καὶ πῦρ ὑπερβαίνειν· τοὺς γὰρ μὴ ἐνόχους τῷ ἁμαρτήματι ᾤοντο καὶ ἐν τούτοις μὴ ἀλγεῖν. — μύδρος, πεπυρακτωμένος σίδηρος. Nescio, num antiquius aliud exstet superstitionis illius testimonium, qua diu captae fuerunt septentrionalium populorum mentes. Nihil in historia notius quam purgationes, quibus, adhibito sacramento, rei obiecta crimina amoliebantur et innocentiam suam defendebant. Earum diversa erant genera, quae omnia communi nomine indigetabantur, Iudicium dei. Sollemnis fuit purgatio per ferrum candens; alia per medium ignem incessus, qualis fuit Hirporum θαυμαστὸς ἱεροποιία, cuius admonuit Virg. Aen. XI, 787: et medium freti pietate per ignem cultores magna premimus vestigia pruna. BR.

τὸ μήτε δρᾶσαι, μήτε τῷ ξυνειδέναι
τὸ πρᾶγμα βουλεύσαντι μήτ' εἰργασμένῳ.
τέλος δ', ὅτ' οὐδὲν ἦν ἐρευνῶσιν πλέον,
λέγει τις εἷς, ὃς πάντας ἐς πέδον κάρα
270 νεῦσαι φόβῳ προὔτρεψεν. οὐ γὰρ εἴχομεν
οὔτ' ἀντιφωνεῖν, οὔθ' ὅπως δρῶντες καλῶς
πράξαιμεν. ἦν δ' ὁ μῦθος, ὡς ἀνοιστέον
σοὶ τοὔργον· εἴη τοῦτο κοὐχὶ κρυπτέον.
καὶ ταῦτ' ἐνίκα, κἀμὲ τὸν δυςδαίμονα
275 πάλος καθαιρεῖ τοῦτο τἀγαθὸν λαβεῖν.
πάρειμι δ' ἄκων οὐχ ἑκοῦσιν οἶδ' ὅτι.
στέργει γὰρ οὐδεὶς ἄγγελον κακῶν ἐπῶν.

ΧΟΡΟΣ.

ἄναξ, ἐμοί τοι, μή τι καὶ θεήλατον
τοὔργον τόδ', ἡ ξύννοια βουλεύει πάλαι.

ΚΡΕΩΝ.

280 παῦσαι, πρὶν ὀργῆς καί με μεστῶσαι λέγων,

V. 280. Ex Seidleri coniectura καί με scripsi. Libri κἀμέ.

V. 268. ὅτ' οὐδὲν ἦν — πλέον] De οὐδὲν πλέον ἐστί, nihil expedit, videatur Matth. §. 391. not. 1., de participio idem §. 555. not. 2.

V. 269. τις εἷς] Cfr. Matth. §. 487. De locutione φόβῳ κάρα νεῦσαι confer O. C. 1607: ὀρθίας στῆσαι φόβῳ τρίχας.

V. 270 sqq. οὐ γὰρ εἴχομεν — πράξαιμεν] Apte confert Neuius Ai. 428: οὔτοι σ' ἀπείργειν, οὔθ' ὅπως ἐῶ λέγειν ἔχω. Tum καλῶς πράξαιμεν valet εὐτυχήσαιμεν.

V. 272 sq. ὡς ἀνοιστέον — τοῦτο] rem tibi renuntiandam esse. Erfurdtius adscripsit Appian. de rebus Hisp. VI, 53: Γράκχῳ τὸ τόλμημα ἀνενεγκών. de reb. civ. II, 115: Βροῦτος δ' ἀνήνεγκέ μοι. Neuius conferri iubet Valck. ad Herod. I, 157. et Thucyd. V, 28.

V. 275. καθαιρεῖ] Damnat. Vocem forensem esse ostendit Pollux VIII, 15. Lysias adversus Agoratum p. 467: τὴν μὲν καθαιροῦσαν [ψῆφον] ἐπὶ τὴν ὑστέραν, τὴν δὲ σώζουσαν ἐπὶ τὴν προτέραν. Eur. Or. 862: καθεῖλον ἡμᾶς. MUSG.

V. 276. ἄκων οὐχ ἑκοῦσιν] Confert Neuius Trach. 198: οὕτως ἐκεῖνος οὐχ ἑκών, ἑκοῦσι δὲ ξύνεστι. De plurali vide ad v. 9 sq., de οἶδ' ὅτι ad O. C. 265 sq.

V. 278. μὴ — καὶ] Ne adeo. Sic Philoct. 13. 46. Praeterea vide quae ad Electr. 567. adnotavimus.

V. 278 sq. θεήλατον] Sic O. R. 255: οὐδ' εἰ γὰρ ἦν τὸ πρᾶγμα μὴ θεήλατον. — De πάλαι vide ad O. R. 1443. et Valck. ad Eur. Hipp. 1085.

V. 280. παῦσαι — λέγων] Desine, priusquam etiam ira me impleas dictis tuis.

μὴ ᾽φευρεθῇς ἄνους τε καὶ γέρων ἅμα.
λέγεις γὰρ οὐκ ἀνεκτὰ δαίμονας λέγων
πρόνοιαν ἴσχειν τοῦδε τοῦ νεκροῦ πέρι.
πότερον ὑπερτιμῶντες ὡς εὐεργέτην
285 ἔκρυπτον αὐτόν, ὅστις ἀμφικίονας
ναοὺς πυρώσων ἦλθε κἀναθήματα,
καὶ γῆν ἐκείνων καὶ νόμους διασκεδῶν;
ἢ τοὺς κακοὺς τιμῶντας εἰσορᾷς θεούς;
οὐκ ἔστιν. ἀλλὰ ταῦτα καὶ πάλαι πόλεως
290 ἄνδρες μόλις φέροντες ἐῤῥόθουν ἐμοὶ,
κρυφῇ κάρα σείοντες, οὐδ᾽ ὑπὸ ζυγῷ

V. 286. Hermannus commate post ἦλθε posito ἀναθήματα a verbo διασκεδῶν regi putavit.

Καὶ enim particula non ad μὲ pronomen, sed ad voc. ὀργῆς pertinet. Quod qui negant fieri posse, ignorare se ostendunt stilum Sophocleum. Vide El. 630., qui luculentissime sententiam nostram probat, huiús fab. 552., Ai. 1320., et, ubi incertum potest videri iudicium, Ai. 337. Adde Schaefer. ad Demosth. orat. pro coron. p. 311. v. 12.

V. 281. μὴ ᾽φευρεθῇς etc.] Schol.: ἐναντίον γὰρ ἡ ἄνοια τῷ γήρᾳ. Confert O. C. 930: καί σ᾽ ὁ πληθύων χρόνος γέρονθ᾽ ὁμοῦ τίθησι καὶ τοῦ νοῦ κενόν.

V. 285 sq. Schol.: ἀμφικίονας· τοὺς ἀμφοτέρωθεν ὑπὸ κιόνων βασταζομένους ναούς. Eustathius p. 706, 22 (590, 6.): ἰστέον δὲ καὶ, ὅτι παρὰ Ἡροδότῳ πυρῶσαι κεῖται τὸ ἐμπρῆσαι ἐν τῷ πυρώσω τὰς Ἀθήνας. Κεῖται δὲ ἡ λέξις καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν τῷ ἀμφικίονας ναοὺς πυρώσων ἦλθεν, ἤγουν καύσων. Ἔνθα ναοὶ ἀμφικίονες ἐῤῥέθησαν οἱ, ὡς καὶ μέχρι νῦν ἐνιαχοῦ φαίνεται, κύκλῳ ὑπὸ κιόνων περιεχόμενοι, ταὐτὸν δ᾽ εἰπεῖν, κυκληδόν, ὃ κεῖται παρὰ τοῖς παλαιοῖς.

V. 287. καὶ γῆν ἐκείνων] Digna quae notetur locutio, utpote quae ostendit deos cuiuslibet gentis tanquam mancipes eius habitos esse. MUSG. Cfr. ad O. C. 38. et 54. Tum de verbo διασκεδαννύναι compara O. C. 620. 1341.

V. 289 sqq. ἀλλὰ ταῦτα etc.] Hoc dicit: sed haec (i. e. edictum de Polynice non sepeliendo) dudum cives nonnulli aegre ferentes obmurmurarunt mihi. De πάλαι vide ad 279, de καὶ πάλαι Neuius comparat Trach. 87. Philoct. 966. 1218. Heindorf. ad Plat. Soph. 7; denique de locutione πόλεως ἄνδρες vide Ai. 1044: ἄνδρα στρατοῦ. El. 759: ἄνδρες Φωκέων. Scholiasta: ἐῤῥόθουν· ἠρέμα ψιθυρίζοντες ὕβριζόν με.

V. 291. Schol.: κρυφῇ κάρα· οἷον μὴ πειθόμενοι τοῖς ἐμοῖς κηρύγμασι, μόνον συνῄνουν μοι, οὐχ οὕτω διακείμενοι.

λόφον δικαίως εἶχον, ὡς στέργειν ἐμέ.
ἐκ τῶνδε τούτους ἐξεπίσταμαι καλῶς
παρηγμένους μισθοῖσιν εἰργάσθαι τάδε.
295 οὐδὲν γὰρ ἀνθρώποισιν, οἷον ἄργυρος,
κακὸν νόμισμ' ἔβλαστε. τοῦτο καὶ πόλεις
πορθεῖ, τόδ' ἄνδρας ἐξανίστησιν δόμων·
τόδ' ἐκδιδάσκει καὶ παραλλάσσει φρένας
χρηστὰς πρὸς αἰσχρὰ πράγμαθ' ἵστασθαι βροτῶν·
300 πανουργίας δ' ἔδειξεν ἀνθρώποις ἔχειν
καὶ παντὸς ἔργου δυσσέβειαν εἰδέναι.
ὅσοι δὲ μισθαρνοῦντες ἤνυσαν τάδε,
χρόνῳ ποτ' ἐξέπραξαν ὡς δοῦναι δίκην.
ἀλλ' εἴπερ ἴσχει Ζεὺς ἔτ' ἐξ ἐμοῦ σέβας,

V. 292. Schol.: λόφον δικαίως εἶχον· ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν ὑποζυγίων τῶν μὴ βουλομένων ὑπὸ τὸν ζυγὸν εἶναι. ταῦτα, φησίν, ὑπ' ἐκείνων πράττεται, βουλομένων λάθρα σαλεῦσαι τὴν ἡμετέραν ἀρχήν.

Ibid. ὡς στέργειν ἐμέ] Rarius est apud antiquiores ὡς de effectu, non de consilio dictum. Sic 303. et apud Aeschylum Pers. 509. Saepe invenitur apud recentiores, plerumque praegresso οὕτως vel similis potestatis vocabulo. HERM. Addo Trachin. 171. et 581.

V. 293 sq. Schol.: ἐκ τῶνδε τούτους ἐξεπίσταμαι· ἀπὸ τούτων, φησί, τῶν δυσαρεστούντων μου τοῖς κηρύγμασιν, οἱ φύλακες μισθὸν λαβόντες ἔθαψαν τὸν νεκρόν. — παρηγμένους· ἠπατημένους.

V. 296. νόμισμα] Significat institutum. Blomf. ad Aesch. Spt. c. Th. 255. gloss. interpretatur ritus, consuetudo, coll. Eur. Iph. T. 1471. Aristoph. Nub. 247. Theb. 347. Apte Erfurdtius comparavit Oedipi Eur. fragm. V: οὗτοι νόμισμα λευκὸς ἄργυρος μόνον καὶ χρυσός ἐστιν, ἀλλὰ κἀρετὴ βροτοῖς νόμισμα κεῖται πᾶσιν, ᾗ χρῆσθαι χρεών.

Ibid. τοῦτο] Recte Neuius: genus pronominis relatum est ad nomen νόμισμα. Vide 334. et 585. — De καὶ copula vide ad v. 667.

V. 299. ἵστασθαι] Herod. VIII, 60: οὐκ ἐθέλει οὐδὲ ὁ θεὸς προσχωρέειν πρὸς τὰς ἀνθρωπηΐας γνώμας. Thucyd. IV, 56: πρὸς τὴν ἐκείνων γνώμην ἀεὶ ἑστασαν. Idem VI, 34: τῶν δὲ ἀνθρώπων πρὸς τὰ λεγόμενα αἰ γνώμαι ἵστανται. Philippus rex apud Demosthenem p. 283: κατὰ τὸ συμφέρον ἱσταμένων. Plutarchus Vol. II, p. 74. A.: πρὸς ὁρμήν τινα βίαιον ἱσταμένους. MUSG.

V. 301. δυσσέβειαν εἰδέναι] Homer. Od. ι, 189. de Cyclope: ἀπάνευθεν ἐὼν ἀθεμίστια ᾔδη. Soph. Trach. 582: κακὰς δὲ τόλμας μήτ' ἐπισταίμην ἐγὼ μήτ' ἐκμάθοιμι.

V. 302 sq. ὅσοι δὲ — δίκην] Verbis χρόνῳ ποτὲ respicere ad καὶ πάλαι v. 289. videtur. Hoc enim dicit; dudum scio esse in hac civitate

305 εὖ τοῦτ' ἐπίσταθ', ὅρκιος δέ σοι λέγω,
εἰ μὴ τὸν αὐτόχειρα τοῦδε τοῦ τάφου
εὑρόντες ἐκφανεῖτ' ἐς ὀφθαλμοὺς ἐμούς,
οὐχ ὑμὶν Ἅιδης μοῦνος ἀρκέσει, πρὶν ἂν
ζῶντες κρεμαστοὶ τήνδε δηλώσῃθ' ὕβριν,
310 ἵν', εἰδότες τὸ κέρδος ἔνθεν οἰστέον,
τὸ λοιπὸν ἁρπάζητε, καὶ μάθηθ', ὅτι
οὐκ ἐξ ἅπαντος δεῖ τὸ κερδαίνειν φιλεῖν.
ἐκ τῶν γὰρ αἰσχρῶν λημμάτων τοὺς πλείονας
ἀτωμένους ἴδοις ἂν ἢ σεσωσμένους.

ΦΥΛΑΞ.

315 εἰπεῖν τι δώσεις, ἢ στραφεὶς οὕτως ἴω;

ΚΡΕΩΝ.

οὐκ οἶσθα καὶ νῦν ὡς ἀνιαρῶς λέγεις;

V. 311. ἁρπάζητε probante Elmsleio ad Eur. Med. 31. ex La, Vat., Aug. restitui. Vulgo ἁρπάξητε.

qui ferre imperium meum recusent mihique adversentur; tandem vero scelere commisso ut poenas luant denegatae obedientiae perfecerunt.

V. 308. Schol.: οὐχ ὑμῖν Ἅιδης μοῦνος ἀρκέσει· οὐκ εὐθὺς ὑμᾶς τῷ Ἅιδῃ παραδώσω, ἀλλὰ τιμωρίαις κρεμασταῖς παραδοὺς βαρύτερον τὸ ζῆν τοῦ θανεῖν ὑμῖν ἀπεργάσομαι· παρὰ τὸ Ὁμηρικόν· (Il. β, 392.) οὔ οἱ ἔπειτα ἄρκιον ἐσσεῖται φυγέειν κύνας ἠδ' οἰωνούς. Simili forma dicendi usus est Sophocles Ai. 741 sq.: τὸν ἄνδρ' ἀπηύδα Τεῦκρος ἔνδοθεν στέγης μὴ ἔξω παρήκειν, πρὶν παρὼν αὐτὸς τύχοι.

V. 309. κρεμαστοὶ] Comparat Wexius Aristoph. Ran. 630: ΑΙ. καὶ πῶς βασανίζω; ΞΑ. πάντα τρόπον, ἐγ κλίμακι δήσας, κρεμάσας, ὑστριχίδι μαστιγῶν, δέρων, στρεβλῶν, ἔτι δ' ἐς τὰς ῥῖνας ὄξος ἐγχέων, πλίνθους ἐπιτιθείς. Tum δηλῶσαι τὴν ὕβριν, aperire scelus, dictum est pro aperire, quis scelus commiserit.

V. 310. ἵν', εἰδότες etc.] Recte monet Erfurdtius irrisionem esse acerbissimam, qua facere custodes iubeantur, quorum faciendorum adempta fuerit facultas. Simillima ratio est v. 710 sq., quem vide, et Ai. 100: θανόντες ἤδη τἄμ' ἀφαιρείσθων ὅπλα.

V. 311. ἁρπάζητε καὶ μάθηθ'] De variato tempore vide Rost. §. 117, 2. Alia exempla attulit Matth. §. 511. 3.

V. 312. ἐξ ἅπαντος] Cfr. O. C. 804: ὅστις ἐξ ἅπαντος εὖ λέγει, et eiusd. fab. 758 sq.

V. 313 sq. τοὺς πλείονας — σεσωσμένους] Cfr. O. C. 795: ἐν δὲ τῷ λέγειν κἀκ' ἂν λάβοις τὰ πλείον' ἢ σωτήρια. Eur. Hippol. 741: εἰ τὰ πλείω χρηστὰ τῶν κακῶν ἔχεις.

V. 315. Schol.: ἐπιτρέψεις καὶ ἐμοὶ εἰπεῖν, ἢ ἀπέλθω;

V. 316. Schol.: οὐκ οἶσθα.

ΦΥΛΑΞ.

ἐν τοῖσιν ὠσίν, ἢ 'πὶ τῇ ψυχῇ δάκνει;

ΚΡΕΩΝ.

τί δὲ 'ρυθμίζεις τὴν ἐμὴν λύπην ὅπου;

ΦΥΛΑΞ.

ὁ δρῶν σ' ἀνιᾷ τὰς φρένας, τὰ δ' ὦτ' ἐγώ.

ΚΡΕΩΝ.

320 οἴμ', ὡς ἄλημα δῆλον ἐκπεφυκὸς εἶ.

ΦΥΛΑΞ.

οὔκουν τό γ' ἔργον τοῦτο ποιήσας ποτέ.

ΚΡΕΩΝ.

καὶ ταῦτ' ἐπ' ἀργύρῳ γε τὴν ψυχὴν προδούς.

V. 318. τί δὲ primus Brunckius ex Aug. b. et Plut. de garrul. p. 509. d. ed. Ald. restituit. Ceteri libri τί δαί. Vide Pors. ad Med. 1008. Herm. ad Vig. p 847. Matth. ad Eur. Hec. 1232.

V. 320. Vulgo λάλημα. Sed Scholiastam, adnotantem: τὸ περίτριμμα τῆς ἀγορᾶς, οἷον πανοῦργος, legisse ἄλημα, verissime Io. Gottl. Schneiderus Lex. Gr. v. ἄλημα monuit, coll. iis, quae Schol. ad Ai. 381. 389. adnotarunt. Acute autem Boeckhius a sensu nexuque totius loci unice ἄλημα commendari ostendit.

V. 321. τό γ' ex coniectura Reiskii pro τόδ' scripsi. Brunckius ex Par. E. τόδ' ἔργον εἰμὶ dedit.

ἄπιθι· καὶ νῦν γὰρ λίγων ἀνιαρός μοι εἶ.

V. 317. Schol.: δάκνει· δάκνει σε τὸ πραχθέν. Conf. Herodot. VII, 39: εὖ νυν τόδ' ἐξεπίστασο, ὡς ἐν τοῖσι ὠσὶ τῶν ἀνθρώπων οἰκέει ὁ θυμός, ὃς χρηστὰ μὲν ἀκούσας τέρψιος ἐμπιπλέει τὸ σῶμα, ὑπεναντία δὲ τούτοισι ἀκούσας ἀνοιδέει.

V. 318. Schol.: ῥυθμίζεις· σχηματίζεις, διατυποῖς. Immo hoc dicere videtur: quid tu tam diligenter perpendis, quo in loco situs dolor meus sit? De ὅπου particula vide ad O. C. 1212 sq.

V. 320. οἴμ', ὡς ἄλημα etc.] De οἴμ', ὡς cfr. 1270: οἴμ', ὡς ἔοικας ὀψὲ τὴν δίκην ἰδεῖν. Ai. 354: οἴμ', ὡς ἔοικας etc. 587: οἴμ', ὡς ἀθυμῶ. Nomen ἄλημα recte Scholiasta interpretatur: τὸ περίτριμμα τῆς ἀγορᾶς, οἷον πανοῦργος. Cfr. Ai. 381. 389. Latine hominem versutum vel veteratorem dixeris.

V. 321. οὔκουν — ποτέ] Apta est oratio e verbis Creontis; cuius generis exempla similia attulit Matth. §. 559. not. Sensus hic est: ut sim homo versutus, tamen hoc quidem scelus non commisi.

V. 323. ἦ δεινὸν — δοκεῖν] Sensus hic videtur esse: grave est, qui suspicioni locum det, eum etiam falsa suspicari; i. e. dolendum est, eum, qui animum induxerit suspicari, etiam falsa suspicari.

ΦΥΛΑΞ.

φεῦ·
ἦ δεινόν, ᾧ δοκεῖ γε καὶ ψευδῆ δοκεῖν.

ΚΡΕΩΝ.

κόμψευε νῦν τὴν δόξαν· εἰ δὲ ταῦτα μὴ
φανεῖτέ μοι τοὺς δρῶντας, ἐξερεῖθ', ὅτι
τὰ δειλὰ κέρδη πημονὰς ἐργάζεται.

ΦΥΛΑΞ.

ἀλλ' εὑρεθείη μὲν μάλιστ', ἐὰν δέ τοι
ληφθῇ τε καὶ μή, τοῦτο γὰρ τύχη κρινεῖ,
οὐκ ἔσθ' ὅπως ὄψει σὺ δεῦρ' ἐλθόντα με.
330 καὶ νῦν γὰρ ἐκτὸς ἐλπίδος γνώμης τ' ἐμῆς
σωθεὶς ὀφείλω τοῖς θεοῖς πολλὴν χάριν.

ΧΟΡΟΣ.

(στροφὴ α'.)

Πολλά τε δεινὰ κοὐδὲν ἀνθρώπου δεινότερον πέλει.

V. 324. Hermannus ex Moschopulo περὶ σχεδῶν p. 20. et p. 62. κόμψευε τὴν δόκησιν recepit. Cfr. Dindorf. praef. ad Poett. Scen. Gr. p. XVII.

V. 332. πολλά τε ex Neuii coniectura restitui. Male libri πολλὰ τά.

V. 324. Schol.: κόμψευε νῦν τὴν δόξαν· σεμνολόγει, τὴν δόκησιν περιλάλει· κομψοὺς γὰρ ἔλεγον, οὓς νῦν ἡμεῖς περπέρους καὶ πολυλάλους φαμέν. Recte Brunckius: de suspicione argutare quantumvis. De verbo κομψεύειν Erfurdtius conferri Ruhnken. ad Timaeum p. 154 sq. iubet.

Ibid. Schol.: εἰ δὲ ταῦτα μή· τὸ ἑξῆς· εἰ δὲ μὴ φανεῖτέ μοι τοὺς ταῦτα δρῶντας. Cfr. Matth. §. 278. not. 2.

V. 326. τὰ δειλὰ κέρδη] Τὰ δειλὰ κέρδη dicit, quia ignavi est lucri causa clam illicita facere. His dictis abit Creon. Nam ex iis, quae respondet custos, prima tantum verba eiusmodi sunt, ut audiente Creonte dici potuerint. Scholiasta: ἀπιὼν ὁ θεράπων καθ' ἑαυτὸν ταῦτά φησιν, οὐ γὰρ δυνατὸν ἐπὶ τοῦ Κρέοντος ταῦτα λέγεσθαι· ὡς καὶ ἐν τοῖς κωμικοῖς.

V. 327. εὑρεθείη μὲν μάλιστ'] I. e. maxime vellem, ut deprehenderetur. Vide Vig. p. 416. Schaefer. in Appar. Demosth. T. V. p. 794 sq. et Buttm. gr. Gr. §. 137. ed. X. Phil. 617. 1285. Trachin. 799. O. R. 926. Similis ratio eius locutionis est, de qua ad v. 70. dictum.

V. 328. Confer Hoogev. ad Vig. p. 456. et Herm. p. 854.

V. 332 sqq. Scena a Creonte et a custode relicta, Chorus incredibilem hominum sollertiam et audaciam canit exemplisque nonnullis illustrat, procul a se illum

τοῦτο καὶ πολιοῦ πέραν
335 πόντου χειμερίῳ νότῳ
χωρεῖ, περιβρυχίοισιν
περῶν ὑπ' οἰδμασιν,
θεῶν τε τὰν ὑπερτάταν, Γᾶν
ἄφθιτον, ἀκαμάταν ἀποτρύεται,
340 ἱλλομένων ἀρότρων ἔτος εἰς ἔτος, ἱππεί-
ῳ γένει πολεύων.

V. 337. Brunckius ex Par. E. ἐπ' pro ὑπ' scripsit.

V. 341. Hermannus ex La, Lb, Lc, Vat., Dresd. a πολεῦον recepit. Cui recte opponit Neuius Porsoni verba, ad Eur. Hec. 293. admonentis: quum personam circumlocutione significant Graeci, quam citissime ad ipsam personam revertuntuntur. Accedit, quod, cur librarii plerique πολεῦον scripserint, multo magis apparet, quam quomodo cuiquam in mentem venire potuerit πολεύων scribere.

esse optans, qui summa illa ingenii humani facultate ad nefaria facinora abutatur.

V. 332 sq. Schol.: πολλά τε δεινά· ἐν σχήματι εἶπεν ἀντὶ τοῦ· πολλῶν ὄντων τῶν δεινῶν, οὐδέν ἐστιν ἀνθρώπου δεινότερον. Comparant editores Aesch. Choeph. 585 sqq.: πολλὰ μὲν γᾶ τρέφει δεινὰ δειμάτων ἄχη. — ἀλλ' ὑπέρτολμον ἀνδρὸς φρόνημα τίς λέγοι;

V. 334. Schol.: τοῦτο· τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων. Vide quae ad 296. adnotata sunt. De καὶ copula vide ad O. C. 1389.

V. 335. χειμερίῳ νότῳ] Confert Erfurdt. Ovid. ex Ponto II, 3, 27: nimboso vento. Doederlinus deleto post χωρεῖ commate νότῳ ad περιβρυχίοισιν referri vult ita, ut sit ablativus instrumentalis.

V. 336 sq. περιβρυχίοισιν etc.] Dicuntur οἴδματα περιβρύχια fluctus maris vento agitati, qui ita circum navem undique volvuntur, ut veluti mergi undis videatur. Hinc ὑπὸ praepositio posita. Cfr. Hom. Od. β, 427 sq.: ἀμφὶ δὲ κῦμα στείρῃ πορφύρεον μεγάλ' ἴαχε νηὸς ἰούσης. et Ai. 343 sq. cum nota mea.

V. 338. θεῶν τε τὰν ὑπερτάταν] Terram non propter vetustatem vocat θεῶν ὑπερτάταν, sed eadem ratione, qua Diana θεῶν ἄνασσα dicitur Eur. Iph. A. 1523. Vide Lobeck. ad Ai. 697. Sophoclis Triptol. fr. ἦλθεν δὲ Δαὶς θάλεια πρεσβίστη θεῶν. ERF. Nimirum istae appellationes deum designant eo de quo sermo est in negotio prae ceteris colendum. Hic quidem Terram ὑπερτάταν θεῶν dicit, quod homo etiam quae ut rerum omnium genitrix et benefica altrix sanctissime habenda est, aratro proscindit. HERM.

V. 339. ἀκαμάταν ἀποτρύεται] De terminatione nominis ἀκαμάταν vide ad v. 134. Wexius comparat Ovid. Metam. II, 286, ubi Tellus: adunci vulnera aratri rastrorumque fero, totoque exerceor anno.

V. 340. ἱλλομένων ἀρότρων] Quid ἴλλεσθαι hoc loco significet, vix poterit certo dici.

(ἀντιστροφὴ α'.)

κουφονόων τε φῦλον ὀρνίθων ἀμφιβαλὼν ἄγει,
καὶ θηρῶν ἀγρίων ἔθνη, 345
345 πόντου τ' εἰναλίαν φύσιν
σπείραισι δικτυοκλώστοις,
περιφραδὴς ἀνήρ·
κρατεῖ δὲ μηχαναῖς ἀγραύλου
θηρὸς ὀρεσσιβάτα, λασιαύχενά θ' 350

V. 347. Hermannus ἀριφραδὴς scripsit ex Eustath. p. 135, 25. (102, 17.): δῆλον, ὅτι τοῦ περιφραδέως προϋπάρχει τὸ φραδὴς φραδέος ἀπὸ τοῦ φράζω· ὡς τὸ Φραδέος νόου ἔργα τέτυκται (Η. ὠ, 354). ὅθεν σύνθετον ὁ παρὰ Σοφοκλεῖ ἀριφραδὴς ἀνήρ, καὶ ὁ πρὸς διαστολὴν αὐτοῦ βαρυνόμενος Ἀριφράδης τὸ κύριον. Opponit Neuius non usurpasse Sophoclem nec Euripidem verba ex ἀρί vel ἐρι particula composita.

Equidem accedo Buttmanno Lexilog. T. II. p. 156, cui circumagi significare videtur.

Ibid ἔτος εἰς ἔτος] Neuius adscripsit Aesch. Prom. 682: γῆν πρὸ γῆς ἐλαύνομαι. De eo proverbio Blomf. gloss. (v. 703). Plut. praec. sanit. tuendae p. 132 extr.: τοὺς Λυδοὺς ἐν τῷ λιμῷ λέγουσι διαγαγεῖν ἡμέραν παρ' ἡμέραν τρεφομένους, εἶτα παίζοντας καὶ κυβεύοντας.

V. 341. Schol.: ἱππείῳ γένει πολεύων· ταῖς ἡμιόνοις. Αἱ γάρ τε βοῶν προφερέστεραί εἰσιν ἑλκέμεναι νειοῖο βαθείης πηκτὸν ἄροτρον (Il. κ, 352.). Τινὲς δὲ καὶ ἵπποις χρῶνται εἰς ἀροτριασμόν.

V. 342. κουφονόων] Brunckius adfert glossam: κούφως καὶ ταχέως φερομένων. Alio sensu 617. dictum πολλοῖς δ' ἀπάτα κουφονόων ἐρώτων.

V. 342. Schol.: ἀμφιβαλὼν ἄγει· περιβαλὼν τοῖς δικτύοις ἀγρεύει. Cfr. 202: δουλώσας ἄγειν.

V. 344. καὶ — ἔθνη] Philoct. 1146: χαροπῶν τ' ἔθνη θηρῶν.

V. 345 sq. Schol.: πόντου τ' εἰναλίαν φύσιν· τοὺς ἰχθύας. σπείραισι δικτυοκλώστοις· τοῖς σχοινίοις τοῖς εἰς δίκτυον κεκλωσμένοις· ἀπὸ κοινοῦ δὲ τὸ ἀμφιβαλὼν ἄγει.

V. 348. Schol.: κρατεῖ δὲ μηχαναῖς· καθολικὸν τοῦτό φησιν, ὅτι ἐν ζώοις ὁ ἄνθρωπός ἐστι πολυμήχανος καὶ ἔντεχνος. καὶ Θεόκριτος (XV, 83.) σοφόν τοι χρῆμ' ἄνθρωπος. Ἐπεὶ δὲ ἀνωτέρω εἶπεν, ὅτι περιγίνεται πάντων τῶν ζώων ὁ ἄνθρωπος, ἐνταῦθα τὸ μηχαναῖς προσέθηκεν ἐπὶ τῶν τιθασσευομένων· οὐ γὰρ μόνον κρατῆσαι δυνατός, ἀλλὰ καὶ τιθασσεῦσαι.

V. 349. θηρὸς ὀρεσσιβάτα] Cfr. Philoct. 1125: ἔθνη θηρῶν, οὓς ὅδ' ἔχει χῶρος οὐρεσιβώτας.

V. 349 sq. λασιαύχενά θ' — ζυγὸν] Locus etsi mendo non vacuus est, tamen sensum hunc fere esse debere certum est: iubatumque equum domat iugum cervici imponens.

350 ἵππον ἄξεται ἀμφίλοφον ζυγὸν οὔρειόν τ' ἀκμῆτα ταῦρον.

(στροφὴ β'.)

καὶ φθέγμα, καὶ ἀνεμόεν φρόνημα, καὶ ἀστυνόμους
ὀργὰς ἐδιδάξατο, καὶ δυςαύλων 355
355 πάγων αἴθρια καὶ

V. 350. Corruptum esse ἄξεται dudum intellectum est; item illud certum est, debere pro eo verbum esse positum, quod tempore praesente elatum esset, idque eiusmodi, ex quo aptus esset duplex accusativus ἵππον et ζυγόν. Verum id quale fuerit, nemini dum contigit ut coniectura divinaret. Fuit qui coniiceret ὀχμάζεται, non sine aliorum applausu.

V. 355. Aut in hoc versu aut in antistrophico aut in utroque aliquid turbatum a librariis est. Boeckhius ὑπαίθρεια coniecit: alii alia.

V. 351. ἀκμῆτα ταῦρον] Comparat Neuius Pind. Ol. I, 87: ἀκάμαντας ἵππους.

V. 352. Schol.: φθέγμα· τὴν ἀνθρωπίνην διάλεξιν. Tum ad verba ἀνεμόεν φρόνημα manifesto haec Scholiastae verba pertinent: τὴν περὶ τῶν μετεώρων φιλοσοφίαν, in codice continuo lemmati καὶ ἀστ. ὀργάς addita. At displicet haec interpretatio pariter atque Erfurdtii, qui de celeritate consilii dici putat. Immo ut φθέγμα est facultas dicendi, eloquentia, ita, nisi fallor, φρόνημα dicitur facultas cogitandi, sapientia, quae tamen quo sensu ἀνεμόεν dici potuerit, adhuc ignoro. Sed quid, si corruptum id ipsum vocabulum est?

V. 353 sq. Schol.: καὶ ἀστυνόμους ὀργάς· τὴν τῶν νόμων ἐμπειρίαν, δι' ὧν τὰ ἄστεα νέμονται, ὅ ἐστι διοικοῦνται. Valckenarius ad Ammon. p. 70. pro ὀργὰς Scholiastam legisse coniicit ἀρχάς, quod placet Corayo in Prodromo Bibl. Gr. p. λς, ubi simul ἐδιδάξατο per αὐτὸς ἑαυτὸν ἐδίδαξε interpretatur. Non ausim vulgatam sollicitare, quum ἀστυνόμοι ὀργαὶ de moribus et institutis civilibus recte dici potuerit. Sic ὀργὴ non raro idem est quod τρόπος. Ai. 640: οὐκ ἔτι συντρόφοις ὀργαῖς ἔμπεδος. huius fab. 875: αὐτόγνωτος ὀργά. 956: κερτομίοις ὀργαῖς. Thucyd. III, 82: ὁ δὲ πόλεμος — τὰς ὀργὰς τῶν πολλῶν ὁμοιοῖ. ERF. Immo proprie ἀστυνόμοι ὀργαὶ erit studium civitatis regendae, id est deinde facultas civitatis administrandae. De dicendi ratione vide Matth. §. 446. 3. c., de ἐδιδάξατο eundem §. 496. 8. Moschopulus in dict. Att. in ἐδιδάξατο· ἀλλ' ὁ Σοφοκλῆς καὶ ἀντὶ τοῦ ἐφεῦρε, καὶ ἀστυνόμους ὀργὰς ἐδιδάξατο.

V. 354 sq. Schol.: δυςαύλων· δυςχερῆ τὸν ἐπαυλισμὸν ποιούντων. αἴθρια· ψυχρά. Verbis igitur δυςαύλων πάγων αἴθρια significari videtur frigus pruinarum ad pernoctandum gravium. De locutione αἴθρια πάγων vide Matth. §. 442. 4. Toto loco δυςαύλων — βέλη homo dicitur tutum se contra frigus et imbres nivesque red-

δύςομβρα φεύγειν βέλη, παντοπόρος·
ἄπορος ἐπ' οὐδὲν ἔρχεται 360
τὸ μέλλον· Ἅιδα μόνον
360 φεῦξιν οὐκ ἐπάξεται· νόσων δ' ἀμηχάνων φυγὰς
ξυμπέφρασται.

(ἀντιστροφὴ β'.)

σοφόν τι τὸ μηχανόεν τέχνας ὑπὲρ ἐλπίδ' ἔχων 365
365 ποτὲ μὲν κακόν, ἄλλοτ' ἐπ' ἐσθλὸν ἕρπει·
νόμους περαίνων χθονὸς
θεῶν τ' ἔνορκον δίκαν ὑψίπολις· 370

V. 366. περαίνων ex mea coniectura scripsi; vide quae in Emendat. in Soph. Trach. p. 160 sqq. exposui. Libri παρείρων. Non male Musgravius Reiskiusque γεραίρων scribendum putarunt.

dere didicisse. Scholiasta ex Hermanni coniectura: οὐκ ἄνευ ἐσθῆτός ἐστι καὶ οἰκοδομημάτων.

V. 356. δύςομβρα βέλη] Confert Neuius Aesch. Ag. 653: ὀνςκύμαντα δ' ὠρώρει κακά. Eustathius p. 692, 55. (571, 26.): σημείωσαι δὲ, ὅτι ἐκ τοῦ Ζεὺς σμερδαλέα κτυπῶν λαβὼν ὁ Σοφοκλῆς ἔφη τὸ μέγας κτύπος, ἄφατος, διόβολος (O. C. 1464.), ἐν οἷς δηλοῖ ἐκεῖνος καὶ ὅτι βέλη Διὸς οὐ μόνον κεραυνοὶ καὶ τὰ τοιαῦτα, ἀλλὰ καὶ βρονταί. ὅμως καὶ τοὺς ῥαγδαίους ὑετοὺς καὶ μάλιστα τοὺς χειμερίους τοιούτῳ λόγῳ δύςομβρα βέλη λέγει.

V. 357. παντοπόρος] Referendum hoc ad ea, quae ante commemorata sunt, similiterque adiectum atque v. 347. περιφραδὴς ἀνὴρ positum est. Scholiasta interpretatur: εἰς πάντα μηχανὰς ἐξευρίσκων.

V. 358 sq. ἐπ' οὐδὲν τὸ μέλλον] Non recte haec Scholiasta explicat, ἐπ' οὐδὲν τῶν μελλόντων. Aliud est enim ἐπ' οὐδὲν μέλλον, ad nullam rem futuram infinite dictum, quam finite, ad eorum, quae futura sunt, nihil. Quorum alterum est: ad nihil, si quid futurum est; alterum: ad nihil, quod est futurum. HERM. Cfr. 728: μηδὲν τὸ μὴ δίκαιον.

V. 359 sq. Ἅιδα — ἐπάξεται] Scholiasta: θανάτου μόνον οὐχ εὗρεν ἴαμα. De verbo φεῦξις vide Lobeck. ad Phryn. p. 726.

V. 362. Schol.: ξυμπέφρασται· ἐπινενόηκε καὶ γιγνώσκει. Cfr. Matth. §. 493.

V. 363 sqq. Schol.: σοφόν τι τὸ μηχανόεν· τὸ μηχανόεν τῆς τέχνης σοφὸν ἔχων, ὃ ἔστι τὸ μηχανικὸν τῆς ἐπιτεχνήσεως σοφὸν ἔχων, ὡς οὐκ ἄν τις προςδοκήσειεν, οὐ μίαν ὁδὸν βαδίζει, τὴν ἐπὶ τὰ ἀμείνω, ἀλλὰ ποτὲ μὲν ἐπὶ τὰ ἀγαθὰ φέρεται, ποτὲ δὲ ἐπὶ τὰ χείρω.

V. 365. ποτὲ μὲν κακὸν — ἕρπει] I. e. ποτὲ μὲν ἐπὶ κακόν etc. Vide Matth. §. 595. 4.

V. 366 sq. Schol.: νόμους παρείρων χθονός· ὁ πληρῶν τοὺς νόμους καὶ τὴν δι-

ἄπολις ὅτῳ τὸ μὴ καλὸν
370 ξύνεστι τόλμας χάριν.
μήτ' ἐμοὶ παρέστιος γένοιτο μήτ' ἴσον φρονῶν
ὃς τάδ' ἔρδει. 375
ἐς δαιμόνιον τέρας ἀμφινοῶ
375 τόδε, πῶς εἰδὼς ἀντιλογήσω
τήνδ' οὐκ εἶναι παῖδ' Ἀντιγόνην.
ὦ δύστηνος
καὶ δυστήνου πατρὸς Οἰδιπόδα, 380
τί ποτ'; οὐ δή που σέ γ' ἀπιστοῦσαν
380 τοῖς βασιλείοισιν ἄγουσι νόμοις,
καὶ ἐν ἀφροσύνῃ καθελόντες;

ΦΥΛΑΞ.

Ἤδ' ἔστ' ἐκείνη τοὔργον ἡ ἠξιργασμένη.
τήνδ' εἵλομεν θάπτουσαν. ἀλλὰ ποῦ Κρέων; 385

V. 380. βασιλείοισιν Brunckius, Hermannus aliique cum libris Triclinianis. Ceteri βασιλείοις. Videtur compositum verbi ἄγειν a poeta usurpatum fuisse.

καιοσύνην ὑψίπολις γίνεται. ὃ ἔστιν ἐν τῇ πόλει ὑψηλός.

V. 369. Schol.: ἄπολις ὅτῳ τὸ μὴ καλόν· ἄπολις δὲ ἐκεῖνος καὶ ταπεινὸς τῇ πολιτείᾳ, ᾧ τινι μὴ τὸ καλὸν σύνεστι. Hoc dicit: indignus civitate, si cui turpitudo adhaeret audaciae gratia, i. e. si qui turpiter facit audaciae indulgens. De usu verbi ξυνεῖναι vide ad Ai. 330.

V. 373. Schol.: ὃς τάδ' ἔρδει· ὃς τοιοῦτον ἐπιτετήδευκε βίον.

V. 374. Schol.: ἐς δαιμόνιον τέρας· ὁρῶντες ἑλκομένην τὴν Ἀντιγόνην ἐκπλήττονται, ὅτι γυνὴ ἦν ἡ ὑπερβᾶσα τὸ κήρυγμα. Praepositio εἰς quum alibi tum hic de significat sive quod attinet ad. Sic Oed. R. 980. Alia exempla attulit Matth. §. 578. c. Itaque hoc dicit Chorus: de incredibili hoc prodigio ambigo, qui contendam non esse Antigonam, quam esse sciam, i. e. incredibile hoc prodigium dubius haereo, qui esse Antigonam negem, quam esse sciam. De nomine τέρας cfr. El. 1317: ὥστ', εἰ πατήρ μοι ζῶν ἵκοιτο, μηκέτ' ἂν τέρας νομίζειν αὐτό, πιστεύειν δ' ὁρᾶν.

V. 376. τήνδ' οὐκ εἶναι etc.] Nihil in οὐκ particula offensionis est, posita quidem iuxta infinitivum εἶναι, sed referenda ad verbum finitum ἀντιλογήσω, ita ut οὐκ ἀντιλογῶ idem sit atque οὐ φημί.

V. 379. Schol.: ἀπιστοῦσαν· μὴ πειθαρχοῦσαν. Vide ad v. 219. De particularum οὐ δή που usu ad El. 1161. exposuimus.

V. 382. ἥδ' ἔστ' ἐκείνη] Sic Electr. 665: ἥδε σοι κείνη πάρα. Cfr. Matth. §. 471. 11.

V. 384. ἐς δέον] Vide ad O. R. 1382. De ceteris verbis cfr. O. R.

ΧΟΡΟΣ.

ὅδ' ἐκ δόμων ἄψορρος ἐς δέον περᾷ.

ΚΡΕΩΝ.

385 τί δ' ἔστι; ποίᾳ ξύμμετρος προὔβην τύχῃ;

ΦΥΛΑΞ.

ἄναξ, βροτοῖσιν οὐδέν ἐστ' ἀπώμοτον,
ψεύδει γὰρ ἡ 'πίνοια τὴν γνώμην· ἐπεὶ
σχολῇ ποθ' ἥξειν δεῦρ' ἂν ἐξηύχουν ἐγὼ 390
ταῖς σαῖς ἀπειλαῖς, αἷς ἐχειμάσθην τότε.
390 ἀλλ' ἡ γὰρ ἐκτὸς καὶ παρ' ἐλπίδας χαρὰ
ἔοικεν ἄλλῃ μῆκος οὐδὲν ἡδονῇ,
ἥκω, δι' ὅρκων καίπερ ὢν ἀπώμοτος,
κόρην ἄγων τήνδ', ἣ καθευρέθη τάφον 395

531: αὐτὸς δ' ὅδ' ἤδη δωμάτων ἔξω περᾷ.

V. 385. ποίᾳ — τύχῃ] I. e. quae res accidit, cui opportunus esset accessus meus? De vocabulo σύμμετρος confer O. R. 84.

V. 386. Schol.: ἄναξ, βροτοῖσιν· ἀπώμοτον ἀντὶ τοῦ ἀπηγορευμένον καὶ ἀπροσδόκητον· ἀντὶ τοῦ οὐκ ὀφείλει τις ἀπομόσασθαι περί τινος, ὅτι οὐκ ἂν αὐτὸ πράξειεν· ἡ γὰρ πρώτη δόκησις ἐκκρούεται ὑπὸ τῆς ἐπιγινομένης δόξης δευτέρας. Τοῦτο δέ φησιν, ὅτι, τοῦ Κρέοντος ἀπειλήσαντος, τότε ὤμοσε μηκέτι ἐμφανὴς ἔσεσθαι· νῦν δὲ εὑρὼν τὴν Ἀντιγόνην πάλιν ἐλήλυθεν.

V. 387. Schol.: ψεύδει γὰρ ἡ 'πίνοια· ψευδῆ ποιεῖ· ἡ γὰρ ἐπίνοια, ὃ ἔστιν ἡ ἐπιοῦσα γνώμη τὴν ἀπελπίσασαν γνώμην ψευδῆ ποιεῖ. Vide de hoc usu verbi ψεύδειν, mendacii convincere aliquem, sive falsum aliquid esse ostendere, ad O. C. 1497.

V. 387 sq. ἐπεὶ — ἐξηύχουν ἐγώ] Nam vix credidissem me unquam huc rediturum esse. De ἐξηύχουν ἂν vide Matth. §. 599. b., de ἐξαυχεῖν Philoct. 851: οὐ γάρ ποτ', ὦ παῖ, τοῦτ' ἂν ἐξηύχησ' ἐγώ, cum nota mea.

V. 389. ταῖς σαῖς ἀπειλαῖς] Propter tuas minas. Vide Matth. §. 398. b. Rost. §. 106. b. De usu verbi χειμάζεσθαι vide ad Philoct. 1167 sq.

V. 390 sqq. Triclinius: σύναπτε τὸ ἀλλὰ πρὸς τὸ ἥκω, τὰ λοιπὰ δὲ διὰ μέσου. Vide ad v. 148 sqq.

Ibid. Schol.: ἀλλ' ἡ γὰρ ἐκτὸς καὶ παρ'· ἡ ἀπροσδόκητος χαρὰ οὐκ ἔοικεν εἰς τὸ μέγεθος ἄλλῃ ἡδονῇ. Erfurdtius: „ἐκτὸς καὶ παρ' ἐλπίδας valet ἐκτὸς ἐλπίδων καὶ παρ' ἐλπίδας, cuiusmodi constructionis licentiam vernacula etiam lingua concedit.“ De μῆκος, quod idem atque μέγεθος significare videtur, confert Musgravius μήκεος ὄλβου apud Plutarch. Vol II. p. 607. E., Neuius Ai. 130: ἢ χειρὶ βρίθεις, ἢ μακροῦ πλούτου βάθει.

V. 392. Schol.: καίπερ ὢν ἀπώμοτος· καίπερ ὀμωμοκὼς μὴ ἐλθεῖν. Ceterum δι' ὅρκων ἀπώμοτος non magis abundanter dictum quam quod

κοσμοῦσα. κλῆρος ἐνθάδ' οὐκ ἐπάλλετο,
395 ἀλλ' ἔστ' ἐμὸν θοὔρμαιον, οὐκ ἄλλου, τόδε.
καὶ νῦν, ἄναξ, τήνδ' αὐτὸς, ὡς θέλεις, λαβὼν
καὶ κρῖνε κἀξέλεγχ'· ἐγὼ δ' ἐλεύθερος
δίκαιός εἰμι τῶνδ' ἀπηλλάχθαι κακῶν. 400

ΚΡΕΩΝ.

ἄγεις δὲ τήνδε τῷ τρόπῳ πόθεν λαβών;

ΨΥΛΑΞ.

400 αὕτη τὸν ἄνδρ' ἔθαπτε. πάντ' ἐπίστασαι.

ΚΡΕΩΝ.

ἦ καὶ ξυνίης καὶ λέγεις ὀρθῶς ἃ φῄς;

ΦΥΛΑΞ.

ταύτην γ' ἰδὼν θάπτουσαν ὃν σὺ τὸν νεκρὸν
ἀπεῖπας. ἆρ' ἔνδηλα καὶ σαφῆ λέγω; 405

ΚΡΕΩΝ.

καὶ πῶς ὁρᾶται, κἀπίληπτος ᾑρέθη;

V. 404. ᾑρέθη ex Schaeferi coniectura ad Greg. Cor. p. 532. scripsi. Libri εὑρέθη aut ηὑρέθη.

frequentatum ab Homero est ὅρκον ὀμόσαι.

V. 394. Schol. κλῆρος· ἄνω γὰρ εἶπεν, ὅτι κληρώσας ἦλθεν. V. 274 sq.

V. 395. θοὔρμαιον] Bergler. ad Aristoph. Plut. 1156. de cognominibus agens Mercurii: Κερδῷος, inquit, non tantum propterea dicitur, quia is videatur nos in nostris mercimoniis emundis vendundisque bono atque amplo auctare lucro (Plaut. Amphitr. Prol.), si adsit favens, verum etiam, quia illius ope offerri creduntur quae subito obveniunt insperata bona; unde ἕρμαια dicuntur. Timo apud Lucianum (c. 41. p. 152.), quum invenisset thesaurum, Ἑρμῆ κερδῷε, inquit, πόθεν χρυσίον τοσοῦτον; BOTHIUS.

V. 397. καὶ κρῖνε] De hoc verbi κρίνειν usu confert Neuius Ai. 586. El. 1445. Trach. 195. 314. 388.

V. 397 sq. ἐγὼ δ' ἐλεύθερος etc.] I. e. ἐμὲ δὲ δίκαιόν ἐστιν ἐλεύθερον τῶνδε τῶν κακῶν ἀπηλλάχθαι. Cfr. Matth. §. 297. — De abundantia locutionis ἐλεύθερον ἀπηλλάχθαι vide ad O. C. 782 sq.

V. 399. ἄγεις δὲ — λαβών] De duplici interrogatione in unam coniuncta cfr. Philoct. 241 sq.: τίνι στόλῳ προςέσχες τήνδε γῆν πόθεν πλέων; et Matth. §. 488. 12. not. 2. Rost. §. 123b. 10. d.

V. 400. πάντ' ἐπίστασαι] Vide ad Philoct. 1212.

V. 402 sq. Schol.: ὃν σὺ τὸν νεκρὸν ἀπεῖπας· τὸ ἑξῆς· τὸν νεκρὸν, ὃν σὺ ἀπεῖπας θάπτειν· οὕτω δὲ χρῶνται οἱ παλαιοὶ, ὥςτε δύο ἄρθρα προτακτικόν τε καὶ ὑποτακτικὸν κατὰ τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος παρα-

ΦΥΛΑΞ.

405 τοιοῦτον ἦν τὸ πρᾶγμ'. ὅπως γὰρ ἥκομεν
πρὸς σοῦ τὰ δεῖν' ἐκεῖν' ἐπηπειλημένοι,
πᾶσαν κόνιν σήραντες, ἣ κατεῖχε τὸν
νέκυν, μυδῶν τε σῶμα γυμνώσαντες εὖ, 410
καθήμεθ' ἄκρων ἐκ πάγων ὑπήνεμοι,
410 ὀσμὴν ἀπ' αὐτοῦ, μὴ βάλῃ, πεφευγότες,
ἐγερτὶ κινῶν ἀνδρ' ἀνὴρ ἐπιῤῥόθοις

V. 409 sqq. Nescio equidem, an alio ordine quam quo in codicibus hi versus scribuntur a poeta positi sint, et quidem hoc: ἐγερτὶ κινῶν ἄνδρ' ἀνὴρ ἐπιῤῥόθοις κακοῖσιν, εἴ τις τοῦδ' ἀφειδήσοι πόνου, καθήμεθ' ἄκρων ἐκ πάγων ὑπήνεμοι, ὀσμὴν ἀπ' αὐτοῦ, μὴ βάλῃ, πεφευγότες.

λαμβάνειν. Κρατῖνος· ὅνπερ Φιλοκλέης τὸν λόγον διέφθορεν. Cfr. Matth. §. 474. a. De ἀπειπεῖν vide v. 44.

V. 404. Schol.: καὶ πῶς ὁρᾶται· ποίῳ τρόπῳ αὐτὴν συνελάβεσθε καὶ κατειλήφατε. De abundantia locutionis ἐπίληπτος ἠρέθη vide Schaeferum ad Greg. Cor. p. 532. et quae quum alibi tum ad O. C. 782 sq. monui. De variato tempore ὁρᾶται et ἠρέθη cfr. Pors. ad Hec. 21.

V. 407. Schol.: σήραντες· ἀποψήξαντες. De articulo in fine versus posito vide Herm. El. d. m. p. 119. Cfr. O. C. 351. Philoct. 263.

V. 408. Schol.: μυδῶν τε σῶμα γυμνώσαντες· τὸν ἀπὸ σήψεως ἰχῶρα ἀποστάζον, ὡς τὸ δάκρυσι μυδαλέον (Electr. 167.). Ἄλλως. μυδῶν, ἰχῶρα ἀποπέμπον· τουτέστι διαλελυμένον καὶ δίυγρον.

V. 409. καθήμεθ' ἄκρων ἐκ πάγων] Pro ἐν ἄκροις πάγοις, quia verbo καθῆσθαι praeter propriam alia etiam notio inest, quae ἐκ praepositionem adsciscit, notio τοῦ κατασκοπεῖν Vide Matth. in Misc. Philol. Vol. II. P. II. p. 87. et in Gr. Gr. §. 596. c. p. 1194. ERF. Rostio καθῆσθαι ἔκ τινος similiter dictum videtur atque κρεμάννυσθαι ἔκ τινος et alia eiusdem generis.

Ibid. Schol.: ὑπήνεμοι· ἀντὶ τοῦ ὑπὸ τὸν ἄνεμον, οὐκ ἐναντίον τοῦ ἀνέμου, ἀλλ' ἐστραμμένοι ἀπὸ τοῦ νεκροῦ, ὅπως μὴ φέρῃ πρὸς ἡμᾶς τὴν ὀσμήν.

V. 410. ὀσμὴν — πεφευγότες] Recte Musgravius constructionem hanc esse monuit: πεφ. ὀσμὴν ἀπ' αὐτοῦ, μὴ βάλῃ. De ἀπὸ praepositione vide ad v. 193.

V. 411 sq. ἐγερτὶ — πόνου] Sensus verborum hic est: alius alium excitans minitando malo, si quis neglecturus esset laborem. Ceterum observari operae pretium est, eodem redire φείδεσθαι πόνου et ἀφειδεῖν πόνου, quoniam alterum est non satis operae adhibere, alteri verbo autem contemnendi et negligendi notio adhaesit. HERM. Τόνδε πόνον dicit, ipsum illum purgandi cadaveris laborem significans. Schol.: ἐπιῤῥόθοις· λοιδόροις, ὑβριστικοῖς. De no-

κακοῖσιν, εἴ τις τοῦδ' ἀφειδήσοι πόνου.
χρόνον τάδ' ἦν τοσοῦτον, ἔστ' ἐν αἰθέρι 415
μέσῳ κατέστη λαμπρὸς ἡλίου κύκλος
415 καὶ καῦμ' ἔθαλπε. καὶ τότ' ἐξαίφνης χθονὸς
τυφὼς ἀείρας σκηπτὸν, οὐράνιον ἄχος,
πίμπλησι πεδίον, πᾶσαν αἰκίζων φόβην
ὕλης πεδιάδος· ἐν δ' ἐμεστώθη μέγας 420
αἰθήρ· μύσαντες δ' εἴχομεν θείαν νόσον.
420 καὶ τοῦδ' ἀπαλλαγέντος ἐν χρόνῳ μακρῷ,
ἡ παῖς ὁρᾶται κἀνακωκύει πικρᾶς
ὄρνιθος ὀξὺν φθόγγον, ὡς ὅταν κενῆς
εὐνῆς νεοσσῶν ὀρφανὸν βλέψῃ λέχος· 425
οὕτω δὲ χαὔτη, ψιλὸν ὡς ὁρᾷ νέκυν,

mine κακά, quod significat convicium, ad Phil. 372. dixi.

V. 413 sqq. ἐν αἰθέρι μέσῳ κατέστη] Adumbratum hoc ex Homerico versu Il. Θ, 68: ἦμος δ' ἠέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει, observante Eustathio p. 698, 27. (579, 13.). BR.

V. 416. Schol.: τυφὼς λέγεται ὁ καταιγιδώδης ἄνεμος. Ἡσίοδος (Theog. 868.)· ἐκ δὲ Τυφωέος ἔστ' ἀνέμων μένος ὑγρὸν ἀέντων. Σκηπτὸς δὲ λέγεται πᾶν πνεῦμα θυελλῶδες, ὅταν συνερείδῃ τῇ γῇ καὶ πάλιν ἄνω αἴρῃ· τὸ δὲ τοιοῦτο καὶ στρόβιλόν τινες καλοῦσι παρὰ τὸ στροβεῖν. De genitivo χθονός, qui ex ἀείρας aptus est, vide ad O. R. 142 sq.

Ibid. οὐράνιον ἄχος] Recte Blomfieldius ad Aesch. Pers. 579. gloss. interpretatur: calamitatem divinitus ortam, multis adlatis locis, in quibus οὐράνιος eodem sensu usurpatum est. Simili sensu deinde positum θείαν νόσον.

V. 417 sq. πίμπλησι πεδίον etc.] Impeditam constructionem Triclinius commentus est, χθονὸς cum φόβην coniungens, herbas et arbores ita dici ratus, et πίμπλησι πεδίον ὕλης πεδιάδος connectens. Hoc postremum eatenus verum est, ut plena oratio haec putanda sit, πᾶσαν αἰκίζων φόβην ὕλης πεδιάδος, πίμπλησιν αὐτῆς πεδίον. Sed χθονὸς cohaeret cum ἀείρας. HERM.

V. 418. ἐν δ'] Vide quae ad El. 700. adnotata sunt.

V. 419. Schol.: εἴχομεν· ἀντὶ τοῦ ἀντείχομεν πρὸς τὴν νόσον. Hoc dicit: clausis oculis tolerabamus divinitus immissum malum. De θεῖος vide ad Phil. 191. de νόσος, quo turbo significatur, confert Erfurdtius Aesch. Prom. 932, ubi tridens γῆς τινάκτειρα νόσος appellatur.

V. 420. τοῦδ' ἀπαλλαγέντος] Gl. τοῦ σκηπτοῦ πεπαυμένου. De locutione ἐν χρόνῳ μακρῷ vide ad Philoct. 233.

V. 421. πικρᾶς ὄρνιθος] Moestae volucris. Qui sic praeter Sophoclem locutus sit, neminem novi. MUSG. Simili tamen ratione ἡδὺς O. R. 82. et τερπνὸς Aesch. Ag. 147. dicitur laetus. ERF.

V. 423. εὐνῆς — λέχος] Similis abundantiae exempla affert

425 γόοισιν ἐξῴμωξεν, ἐκ δ' ἀρὰς κακὰς
ἠρᾶτο τοῖσι τοὔργον ἐξειργασμένοις.
καὶ χερσὶν εὐθὺς διψῶν φέρει κόνιν
ἔκ τ' εὐκροτήτου χαλκέας ἄρδην πρόχου 430
χοαῖσι τρισπόνδοισι τὸν νέκυν στέφει.
430 χἠμεῖς ἰδόντες ἱέμεσθα, σὺν δέ νιν
θηρώμεθ' εὐθὺς οὐδὲν ἐκπεπληγμένην,
καὶ τάς τε πρόσθεν τάς τε νῦν ἠλέγχομεν
πράξεις· ἄπαρνος δ' οὐδενὸς καθίστατο 435
ἅμ' ἡδέως ἔμοιγε κἀλγεινῶς ἅμα.
435 τὸ μὲν γὰρ αὐτὸν ἐκ κακῶν πεφευγέναι
ἥδιστον, ἐς κακὸν δὲ τοὺς φίλους ἄγειν
ἀλγεινόν. ἀλλὰ πάντα ταῦθ' ἥσσω λαβεῖν
ἐμοὶ πέφυκε τῆς ἐμῆς σωτηρίας. 440

V. 434. ἅμ' ἡδέως ex Dindorfii coniectura scripsi. Libri ἀλλ' ἡδέως.

Pors. ad Eur. Hec. 298. Rost. §. 97. 2. b.

V. 424. Schol.: ψιλόν· γυμνὸν τῆς κόνεως.

V. 425 sq. ἐκ δ' — ἠρᾶτο] Tmesis est, de qua vide Matth. §. 594. 2. Sic deinde σὺν δέ νιν θηρ. dictum pro συνθηρώμεθα δέ νιν.

V. 427. χερσίν] Vide ad Ai. 711.

V. 428. εὐκροτήτου] Malleo bene indurati, ut Eur. El. 819. Cfr. Dorvill. ad Charit. p. 251. ERF. Ἄρδην interpretatur Hermannus alte sublato urceo. Schol.: πρόχου· προχόου. Cfr. Buttm. §. 58.

V. 429. χοαῖσι τρισπόνδοισι] Lacte, vino et melle. Vide Eur. Or. 115. Iph. T. 163. στέφει, honorat, ut Ai. 93. Eur. Hec. 128. ERF. Τρίσπονδοι χοαὶ dictae, quod etiam numero ternae essent. Homerus Od. λ, 26: ἀμφ' αὐτῷ δὲ χοὰς χέομεν πᾶσιν νεκύεσσιν, πρῶτα μελικρήτῳ, μετέπειτα δὲ ἡδέϊ οἴνῳ, τὸ τρίτον αὖθ' ὕδατι. HERM. Adde Blomf. gloss. ad Aesch. Pers. 616. et nos ad O. C. 475. Schol.: στέφει· κοσμεῖ, περιῤῥαίνει.

V. 430. Schol.: ἱέμεσθα· ἐπορευόμεθα, ὁρμῶμεν. Tum de συνθηρώμεθα confer Philoct. 1005: ὦ χεῖρες, οἷα πάσχετ' ἐν χρείᾳ φίλης νευρᾶς ὑπ' ἀνδρὸς τοῦδε συνθηρώμεναι.

V. 433. ἄπαρνος δ' οὐδενός] De genitivo vide Matth. §. 344.

V. 434. ἅμ' ἡδέως — ἅμα] Duplici ἅμα Graeci utuntur non solum in sententiis per μὲν et δὲ oppositis, sed etiam per καὶ coniunctis. Plato Gorg. p. 496, c: ἐὰν εὕρωμεν ἄρα ἄτα ὢν ἅμα τε ἀπαλλάττεται ἄνθρωπος καὶ ἅμα ἔχει. p. 497, a: οὐχ ἅμα διψῶν τε ἕκαστος ἡμῶν πέπαυται καὶ ἅμα ἡδόμενος διὰ τοῦ πίνειν. DINDORF.

V. 437 sq. πάντα — σωτηρίας] Infinitivus λαβεῖν eodem modo hic additus, quo El. 1016: προνοίας οὐδὲν ἀνθρώποις ἔφυ κέρδος λαβεῖν ἄμεινον, οὐδὲ νοῦ σοφοῦ. Cfr. etiam huius fab. 520. 638. Ai. 1360. Matth. §. 535.

ΚΡΕΩΝ.

σὲ δή, σὲ τὴν νεύουσαν ἐς πέδον κάρα,
440 φῄς, ἢ καταρνεῖ μὴ δεδρακέναι τάδε;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

καὶ φημὶ δρᾶσαι κοὐκ ἀπαρνοῦμαι τὸ μή.

ΚΡΕΩΝ.

σὺ μὲν κομίζοις ἂν σεαυτὸν ᾗ θέλεις
ἔξω βαρείας αἰτίας ἐλεύθερον. 445
σὺ δ' εἰπέ μοι μὴ μῆκος, ἀλλὰ σύντομα,
445 ᾔδης τὰ κηρυχθέντα μὴ πράσσειν τάδε;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ᾔδη. τί δ' οὐκ ἔμελλον; ἐμφανῆ γὰρ ἦν.

ΚΡΕΩΝ.

κἀὶ δῆτ' ἐτόλμας τούσδ' ὑπερβαίνειν νόμους;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

οὐ γάρ τί μοι Ζεὺς ἦν ὁ κηρύξας τάδε, 450
οὐδ' ἡ ξύνοικος τῶν κάτω θεῶν Δίκη.
450 [οἳ τούσδ' ἐν ἀνθρώποισιν ὥρισαν νόμους.]
οὐδὲ σθένειν τοσοῦτον ᾠόμην τὰ σὰ
κηρύγμαθ', ὥστ' ἄγραπτα κἀσφαλῆ θεῶν

V. 450. Ex G. Dindorfii coniectura hunc versum ut spurium uncis inclusi.

not. 1. Scholiasta: οὐδὲν γὰρ προκρίνω τῆς ἐμῆς σωτηρίας.

V. 439. σὲ δή etc.] Supplendum λέγω. Vide Matth. §. 427. Rost. §. 104. not. 15.

V. 441. κοὐκ ἀπάρνοῦμαι τὸ μή] Vide ad v. 263.

V. 442. Schol.: σὺ μέν· πρὸς τὸν ἄγγελόν φησιν ὁ Κρέων. ᾗ· ὅποι. De locutione κομίζοις ἂν σεαυτόν, quam nos reddimus: du kannst gehen, vide Matth. §. 515. γ. Rost. §. 119. 3.

V. 443. ἔξω — ἐλεύθερον] De coniunctis his nominibus vide quae ad v. 397 sq. adnotavimus.

V. 444. μῆκος] Adverbialiter positum, ut δίκην, τάχος, τέλος et similia, de quibus Matth. §. 425.

V. 446. τί δ' οὐκ ἔμελλον] Cur non noverim? Nenius conferri Hoogev. et Zeun. ad Vig. p. 261. iubet.

V. 448 sq. οὐ γάρ τι — Δίκη] Non enim Iuppiter fuit, qui hoc mihi edixerit, neque inferorum Fas (ἦν ἡ κηρύξασα).

V. 449. οὐδ' ἡ ξύνοικος — Δίκη] Intelligenda Iustitia inferorum, quae mortuorum imprimis iura servat. Vide ad Soph. Ai. 1361 sq. De ξύνοικος cum genitivo iuncto vide Matth. §. 379. p. 698. et Rost. §. 108. not. 2.

V. 452 sq. ὥστ' ἄγραπτα — ὑπερδραμεῖν] Ad verba θνητὸν ὄντα, quae ad alium

νόμιμα δύνασθαι θνητὸν ὄνθ' ὑπερδραμεῖν. 455
οὐ γάρ τι νῦν γε κἀχθές, ἀλλ' ἀεί ποτε
455 ζῇ ταῦτα, κοὐδεὶς οἶδεν, ἐξ ὅτου 'φάνη.
τούτων ἐγὼ οὐκ ἔμελλον, ἀνδρὸς οὐδενὸς
φρόνημα δείσασ', ἐν θεοῖσι τὴν δίκην
δώσειν. θανουμένη γὰρ ἐξῄδη, τί δ' οὔ; 460
κεἰ μὴ σὺ προὐκήρυξας. εἰ δὲ τοῦ χρόνου
460 πρόσθεν θανοῦμαι, κέρδος αὖτ' ἐγὼ λέγω.
ὅστις γὰρ ἐν πολλοῖσιν, ὡς ἐγώ, κακοῖς
ζῇ, πῶς ὅδ' οὐχὶ κατθανὼν κέρδος φέρει;
οὕτως ἔμοιγε τοῦδε τοῦ μόρου τυχεῖν 465
παρ' οὐδὲν ἄλγος· ἀλλ' ἂν εἰ τὸν ἐξ ἐμῆς
465 μητρὸς θανόντ' ἄθαπτον ἠνσχόμην νέκυν,

V. 465. ἠνσχόμην cum Dindorfio ex A. et Ald. restitui, commotus Scholiastae adnotatione, ἠνεσχόμην· ὑπερεῖδον, et La scriptura, ἡισχόμην. Ceteri libri ἰσχόμην. Vulgo scriptum est ab editoribus ἐσχόμην, quod habet Eustathius p. 529, 20.

quam ad Creontem referri nequeunt, supplendum sive eliciendum potius ex praegressis verbis τὰ σὰ κηρύγματα pronomen σέ. Tum verbum ὑπερτρέχειν non valet ὑπερβαίνειν, sed, ut recte iam Schaeferus monuit, vincere, superiorem esse, superare. Eur. Phoen. 581: ἦν δ' αὖ κρατηθῇς καὶ τὰ τοῦδ' ὑπερδράμῃ. Ion. 973: καὶ πῶς τὰ κρείσσω θνητὸς οὖσ' ὑπερδράμω; De νόμοις ἀγράπτοις vide ad O. R. 838.

V. 454. νῦν γε κἀχθές] Latine: heri et nudius tertius. Quanquam autem vulgo in hac dicendi forma τὲ καὶ particulae usurpantur, tamen apte hic γὲ positum est, siquidem id graviter hoc loco Antigonam urgeri velle, non nunc quidem sive nunc primum legem illam divinam valere coepisse, vel ex verbis oppositis ἀλλ ἀεὶ apparet.

Ibidem. ἀεί ποτε] Sic Ai. 320: πρὸς γὰρ κακοῦ τε καὶ βαρυψύχου γόους τοιούσδ' ἀεί ποτ' ἀνδρὸς ἐξηγεῖτ' ἔχειν. El. 296 sq.: ἐγὼ δ' Ὀρέστην προσμένουσ' ἀεί ποτε παυστῆρα τούτων ἢ τάλαιν' ἀπόλλυμαι.

V. 455. ζῇ ταῦτα] Sic O. R. 482 de vaticinüs: τὰ δ' ἀεὶ ζῶντα περιποτᾶται.

V. 456 sq. τούτων ἐγὼ — δώσειν] Sensus hic est: harum ego non debebam (non erat meum), hominis decreta metuens, apud deos poenas dare, i. e. harum legum (violatarum) ego ut poenas dis expenderem, nullius hominis metu adduci debebam. Cfr. El. 538: οὐκ ἔμελλε τῶνδέ μοι δώσειν δίκην.

V. 459. Schol.: προὐκήρυξας· τὸν θάνατον. τοῦ χρόνου· τοῦ εἱμαρμένου δηλονότι.

V. 462. κέρδος φέρει] Exspectes φέρεται. Sed vide ad O. C. 6. et Matth. §. 496. 5.

V. 464. Schol.: παρ' οὐδὲν ἄλγος· οὐδεμία λύπη. Vide ad v. 35. de ἄθαπτον ἀνεσχόμην Matth. §. 553. n. 1.

κείνοις ἂν ἤλγουν· τοῖσδε δ' οὐκ ἀλγύνομαι.
σοὶ δ' εἰ δοκῶ νῦν μῶρα δρῶσα τυγχάνειν,
σχεδόν τι μώρῳ μωρίαν ὀφλισκάνω. 470

ΧΟΡΟΣ.

δηλοῖ τὸ γέννημ' ὠμὸν ἐξ ὠμοῦ πατρὸς
470 τῆς παιδός· εἴκειν δ' οὐκ ἐπίσταται κακοῖς.

ΚΡΕΩΝ.

ἀλλ' ἴσθι τοι τὰ σκλήρ' ἄγαν φρονήματα
πίπτειν μάλιστα· καὶ τὸν ἐγκρατέστατον
σίδηρον, ὀπτὸν ἐκ πυρὸς περισκελῆ, 475
θρυσθέντα καὶ ῥαγέντα πλεῖστ' ἂν εἰσίδοις.
475 σμικρῷ χαλινῷ δ' οἶδα τοὺς θυμουμένους
ἵππους καταρτυθέντας. οὐ γὰρ ἐκπέλει
φρονεῖν μέγ' ὅστις δοῦλός ἐστι τῶν πέλας.
αὕτη δ' ὑβρίζειν μὲν τότ' ἐξηπίστατο, 480

V. 466. κείνοις ἂν ἤλγουν] De numero plurali pronominis de una re dicto, vide ad Philoct. 1326 sq.

V. 467. Schol.: σοὶ δ' εἰ δοκῶ νῦν μῶρα· εἰ δοκῶ παρὰ σοὶ εὐήθη πράττειν, οὐκ ἔστι περὶ ἐμὲ ἡ εὐήθεια, ἀλλὰ περὶ σέ· ὥστε δεῖ μὴ τὴν ἰδίαν πλάνην τοῖς πλησίον ἐπιφέρειν.

V. 468. σχεδόν τι etc.] Cfr. El. 609: εἰ γὰρ πέφυκα τῶνδε τῶν ἔργων ἴδρις, σχεδόν τι τὴν σὴν οὐ καταισχύνω φύσιν. ubi eadem cum acerbitate vel ironia qua hic verba σχεδόν τι posita sunt. Ceterum nota locutio: μωρίαν ὀφλισκάνω, crimen stultitiae subeo.

V. 469 sq. Schol.: δηλοῖ τὸ γέννημ' ὠμόν· τὸ σκληρὸν αὐτῆς τοῦ φρονήματος ὁμολογεῖ πατέρα τὸν Οἰδίποδα. In verbis τὸ γέννημα τῆς παιδὸς genitivum puta explicativum esse, ita ut idem fere significent atque ἡ γεννηθεῖσα παῖς. Aliis ergo verbis hoc dicit: δηλοῖ ἡ Ἀντιγόνη ὠμὴ γεγοννῖα ἐξ ὠμοῦ πατρός. De omisso ὄν participio vide ad O. C. 780.

V. 470. εἴκειν — κακοῖς] Cfr. Philoct. 1046: κοὐχ ὑπείκουσαν κακοῖς, et Aesch. Prom. 320: σὺ δ' οὐδέπω ταπεινός, οὐδ' εἴκεις κακοῖς.

V. 473. ὀπτὸν ἐκ πυρὸς περισκελῆ] Ita coctum igne, ut sit durissimum. Scholiasta: περισκελῆ· περιεσκληκότα, ἢ κεκαμμένα. Cfr. Ai. 649, ubi Schol.: περισκελεῖς φρένες· αἱ ἄγαν σκληραὶ ψυχαί. Vide Lobeckium ad eum locum.

V. 475 sq. σμικρῷ — καταρτυθέντας] De sententia confer Ai. 1253: μέγας δὲ πλευρὰ βοῦς ὑπὸ σμικρᾶς ὅμως μάστιγος ὀρθὸς εἰς ὁδὸν πορεύεται. De verbo καταρτύειν hac in re proprio adscripsit Brunckius Plutarch. Themist. 2: τοὺς τραχυτάτους πώλους ἀρίστους ἵππους γίγνεσθαι, ὅταν ἧς προσήκει τύχωσι παιδείας καὶ καταρτύσεως.

V. 476. ἐκπέλει] Erfurd-

νόμους ὑπερβαίνουσα τοὺς προκειμένους·
480 ὕβρις δ', ἐπεὶ δέδρακεν, ἥδε δευτέρα,
τούτοις ἐπαυχεῖν καὶ δεδρακυῖαν γελᾶν.
ἦ νῦν ἐγὼ μὲν οὐκ ἀνήρ, αὕτη δ' ἀνήρ,
εἰ ταῦτ' ἀνατὶ τῇδε κείσεται κράτη. 485
ἀλλ' εἴτ' ἀδελφῆς, εἴθ' ὁμαιμονεστέρας
485 τοῦ παντὸς ἡμῖν Ζηνὸς Ἑρκείου κυρεῖ,
αὐτή τε χὴ ξύναιμος οὐκ ἀλύξετον
μόρου κακίστου. καὶ γὰρ οὖν κείνην ἴσον
ἐπαιτιῶμαι τοῦδε βουλεῦσαι τάφου. 490

V. 482. αὕτη restitui ex La. Quamquam recte etiam dici potuit αὐτή, quae vulgaris scriptura est.

tius adfert Hesychium, ἐκπέλει explicantem ἔξεσει, Neuius confert Herod. I, 78: οὐκ ἐξεγένετο Κροίσῳ ἀπαγγεῖλαι. V, 105: ὦ Ζεῦ, ἐκγενέσθαι μοι Ἀθηναίους τίσασθαι.

V. 477. τῶν πέλας] Aliorum. Brunckius conferri iubet Gatakerum Opp. T. I. p. 526. Addo Elmsleium ad Eur. Med. 85.

V. 481. καὶ δεδρακυῖαν γελᾶν] De participio vide Matth. §. 555. i. Rost. §. 129. 5, de verbo γελᾶν confer Philoct. 258: ἀλλ' οἱ μὲν ἐκβαλόντες ἀνοσίως ἐμὲ γελῶσι σίγ' ἔχοντες.

V. 482. Schol.: ἦ νῦν· ὄντως δή.

V. 483. Schol.: εἰ ταῦτ' ἀνατί· εἰ ταῦτα τὰ τολμήματα καὶ ἡ νίκη αὕτη χωρὶς βλάβης καὶ τιμωρίας. Contra Emperius κράτη interpretatur edictum Creontis.

V. 484 sq. Schol.: ἀλλ' εἴτ' ἀδελφῆς, εἴθ' ὁμαιμ.· εἴτε ἐξ ἀδελφῆς ἐμῆς, εἴτε οἰκειοτέρας καὶ συγγενικωτέρας πάντων τῶν οἰκείων (τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ τοῦ παντὸς ἡμῖν Ζηνὸς ἑρκίου) κυρεῖ, ἀθῷος οὐκ ἄπεισιν. Recte Brunckius: sed sive ex sorore, sive ex alia prognata est, quae mihi sit tota familia coniunctior. Ceterum quod saepe animadvertimus facere homines summo studio et ira abreptos, ut ponant sumantve aliquid, quod tranquilla mente usi sumi non posse vidissent, id et hic facit Creon et persimiliter infra v. 1040 sq.: οὐδ' εἰ θέλουσ' οἱ Ζηνὸς αἰετοὶ βορὰν φέρειν νιν ἁρπάζοντες ἐς Διὸς θρόνους. De genitivo ex κυρεῖ apto vide Matth. §. 374.

V. 485. τοῦ παντὸς—Ἑρκείου] Eustathius p. 1930, 30: χρῆσις δὲ Ἑρκείου Διὸς καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ, ἔνθα Ἑρκεῖον Δία ἐκεῖνος τοὺς ἐν οἴκῳ πάντας δηλοῖ. Vide etiam Hesychium voce Ἑρκείου Διὸς eiusque interpretes.

V. 486 sq. οὐκ ἀλ. μόρου κακίστου] Eustathius p. 710, 57 (596, 18): ὅτι δὲ τὸ ἀλύξαι οὐ μόνον κοινότερον αἰτιατικῇ συντάσσεται, ἀλλὰ καὶ γενικῇ, δηλοῖ Σοφοκλῆς ἐν τῷ οὐκ—κακίστου. Cfr. Matth. §. 353. 2. Rost. §. 108. 5. c. β.

V. 487 sq. καὶ γὰρ — τάφου] I. e. καὶ γὰρ οὖν κείνην ἴσον ἐπαιτιῶμαι τοῦδε τοῦ τάφου, δηλονότι βουλεῦσαι αὐτόν.

καί νιν καλεῖτ'. ἔσω γὰρ εἶδον ἀρτίως
490 λυσσῶσαν αὐτήν, οὐδ' ἐπήβολον φρενῶν.
φιλεῖ δ' ὁ θυμὸς πρόσθεν ῥῆσθαι κλοπεὺς
τῶν μηδὲν ὀρθῶς ἐν σκότῳ τεχνωμένων.
μισῶ γε μέντοι χὠταν ἐν κακοῖσί τις 495
ἁλοὺς, ἔπειτα τοῦτο καλλύνειν θέλῃ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

495 θέλεις τι μεῖζον ἢ κατακτεῖναί μ' ἑλών;

ΚΡΕΩΝ.

ἐγὼ μὲν οὐδέν· τοῦτ' ἔχων ἅπαντ' ἔχω.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

τί δῆτα μέλλεις; ὡς ἐμοὶ τῶν σῶν λόγων
ἀρεστὸν οὐδέν, μηδ' ἀρεσθείη ποτέ· 500

V. 498. Elmsleius ad O. R. 322. ἀρέστ' εἴη, Hermannus ἀρεσθείην scripsit.

Cfr. Matth. §. 535. c. not. 1. et §. 632. 6. Vide etiam Philoct. 62. et O. C. 1482 sq. cum adnotationibus. Ἴσον adverbialiter positum esse, ut O. R. 1018. 1347, pariter vel pari modo significans, recte monuit Neuius.

V. 489. ἔσω] Exspectaveris ἔνδον. Verum vide Ai. 105. 235. El. 1103. O. R. 57. O. C. 18. Trach. 202. 867. Phil. 533. Cfr. Lobeck. ad Phryn. p. 127 sq.

V. 490. Schol.: ἐπήβολον φρενῶν· κυρίαν τῶν φρενῶν καὶ ἐστῶσαν ἐν αὐτῇ. Confer Blomf. gloss. ad Aesch. Prom. 453. Summo dolore affecta erat Ismena propter detectum facinus sororis et supplicium, quod ei imminebat.

V. 491. Schol.: φιλεῖ δ' ὁ θυμός· εἴωθεν ἡ ψυχὴ τῶν λάθρα τι κακὸν τεχνωμένων προαλίσκεσθαι καὶ ἑαυτὴν ποιεῖν καταφανῆ, πρὶν φωραθῆναι. Ἄλλως. Τῶν λάθρα τι βουλομένων δρᾶν ὁ θυμὸς προκλέπτεται, καὶ περὶ τὴν κατάστασιν τοῦ σώματος ἔνδηλόν τι γίνεται τὸ κατηγορῶν τῆς πράξεως αὐτῶν. Male Erfurdtius κλοπεὺς celatorem interpretatur, quum sit is, qui aliquid occulte facit, auctor facinoris occulti. Saepissime enim fta κλέπτειν τι usurpatur.

V. 493 sq. Schol.: μισῶ γε μέντοι· μισῶ τὸν ἁμαρτάνοντα καὶ ἐπικοσμοῦντα τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῦ. τοῦτο δέ φησιν, ὅτι ἁλοῦσα ἡ Ἀντιγόνη ἔφασκε τῷ θείῳ νόμῳ ἐπαρκεῖν. De ἔπειτα particula vide Matth. §. 566. 3.

V. 495. ἢ κατ.—ἑλών] De addito ἑλὼν confer huius fab. 398. et O. R. 641: ἢ γῆς ἀπῶσαι πατρίδος, ἢ κτεῖναι λαβών.

V. 496. ἐγὼ μὲν οὐδέν] De hoc ἐγὼ pronominis usu in respondendo confert Wexius Philoct. 735: οὐ δῆτ' ἔγωγε. 1389: οὔκουν ἔγωγε. Aristoph. Ran. 660: οὐκ ἤκουσας; — οὐκ ἔγωγε. Plut. Alcib. 3: δάκνεις, ὦ Ἀλκιβιάδη, καθάπερ αἱ γυναῖκες· Οὐκ ἔγωγε, εἶπεν, ἀλλ' ὡς οἱ λέοντες.

V. 498. μηδ' ἀρεσθείη ποτέ] De μηδὲ post οὐδὲν vide

οὕτω δὲ καὶ σοὶ τἄμ' ἀφανδάνοντ' ἔφυ.
500 καίτοι πόθεν κλέος γ' ἂν εὐκλεέστερον
κατέσχον ἢ τὸν αὐτάδελφον ἐν τάφῳ
τιθεῖσα; τούτοις τοῦτο πᾶσιν ἀνδάνειν
λέγοιτ' ἄν, εἰ μὴ γλῶσσαν ἐγκλῄοι φόβος. 505
ἀλλ' ἡ τυραννὶς πολλά τ' ἄλλ' εὐδαιμονεῖ,
505 κἄξεστιν αὐτῇ δρᾶν λέγειν θ' ἃ βούλεται.

ΚΡΕΩΝ.

σὺ τοῦτο μούνη τῶνδε Καδμείων ὁρᾷς.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ὁρῶσι χοὗτοι, σοὶ δ' ὑπίλλουσι στόμα.

ΚΡΕΩΝ.

σὺ δ' οὐκ ἐπαιδεῖ, τῶνδε χωρὶς εἰ φρονεῖς; 510

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

οὐδὲν γὰρ αἰσχρὸν τοὺς ὁμοσπλάγχνους σέβειν.

V. 503. ἐγκλῄοι cum Schaefero posui, nisi quod ille ἐγκλείοι scripsit. Libri ἐγκλείσοι.

Matth. §. 608. 4. huius fab. 685. — Ceterum Neuius: „ἀρεσθείη passivum est ad signif. aor. ἀρέσαι. Hom. Il. ι, 120. τ, 138: ἄψ ἐθέλω ἀρέσαι, δόμεναί τ' ἀπερείσι' ἄποινα. Theogn. 762: σπονδὰς θεοῖσιν ἀρεσσάμενοι. Cfr. El. 1248. Etiam ἠρέσκοντο, placebant, adnotat Schneider. Lex. ex Herod. VI, 128."

V. 499. ἀφανδάνοντ' ἔφυ] De ἔφυ cum participio iuncto confer O. R. 9: πρέπων ἔφυς. 587: ἱμείρων ἔφυν. Philoct. 1052: χρῄζων ἔφυν.

V. 500 sq. κλέος γ' ἂν εὐκλ.] De abundantia locutionis confer huius fab. 588: δυςπνόοις πνοαῖς. 1261: φρενῶν δυςφρόνων. 1276: πόνοι δύςπονοι. 1284: νεοτόμοισι πλήγμασιν. 1287 sq.: κακάγγελτα προπέμψας ἄχη. Ai. 138: λόγος κακόθρους. 546: νεοσφαγῆ φόνον. 631 sq.: χερόπληκτοι δοῦποι. 708 sq.: εὐάμερον φάος. O. C. 713 sq.: εὐήρετμος πλάτα. Trachin. 791: τὸ δυςπάρευνον λέκτρον. Eurip. Troad. 75: δύςνοστον νόστον. et quae ad El. 1133. adnotavimus. — De κατέσχον ἂν vide ad v. 388.

V. 504 sq. Schol.: ἀλλ' ἡ τυραννὶς πολλά· οὐκ ἐν ἐπαίνῳ τοῦτο τῆς τυραννίδος· ἀλλ' ἔχει τι εἰρωνείας ὁ λόγος.

V. 506. Schol.: σὺ τοῦτο μούνη· σοὶ μόνῃ τοῦτο δοκεῖ δίκαιον εἶναι, ταφῆναι τὸν Πολυνείκη.

V. 507. σοὶ δ' ὑπίλλουσι στόμα· γιγνώκουσι καὶ οὗτοι· διὰ δὲ σὲ τὸ στόμα συστέλλουσι καὶ σιωπῶσιν. Cfr. Buttmannus Lexil. T. II. p. 150.

V. 508. Schol.: τῶνδε χωρὶς εἰ φρονεῖς· ἀντὶ τοῦ παρὰ τούτους φρονοῦσα. De εἰ vide Matth. §. 617. de χωρὶς Neuius O. C. 808. et Heind. et Stallbaum. ad Plat. Protagor. p. 336. b. conferri iubet. Hoc

ΚΡΕΩΝ.

510 οὔκουν ὅμαιμος χὠ καταντίον θανών;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ὅμαιμος ἐκ μιᾶς τε καὶ ταὐτοῦ πατρός.

ΚΡΕΩΝ.

πῶς δῆτ' ἐκείνῳ δυσσεβῆ τιμᾶς χάριν;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

οὐ μαρτυρήσει ταῦθ' ὁ κατθανὼν νέκυς. 515

ΚΡΕΩΝ.

εἴ τοί σφε τιμᾷς ἐξ ἴσου τῷ δυσσεβεῖ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

515 οὐ γάρ τι δοῦλος, ἀλλ' ἀδελφὸς ὤλετο.

ΚΡΕΩΝ.

πορθῶν δὲ τήνδε γῆν, ὁ δ' ἀντιστὰς ὕπερ.

V. 516. πορθῶν δὲ ex La. Aug. Ricc. edidi. Vulgo πορθῶν γε.

autem Creon dicit: te vero non pudet secus quam illi faciunt cogitare meisque imperiis obloqui?

V. 510. χὠ καταντίον θανών] Eteocles.

V. 512. πῶς δῆτ' ἐκείνῳ — χάριν] Locutio δυσσεβῆ χάριν τιμᾶν ad illas referenda, de quibus Matth. §. 408. egit. Musgravius confert Eur. Or. 826: πατρῴαν τιμῶν χάριν. Ἐκείνῳ est Eteocli. Recte Hermannus sensum hunc esse monet: πῶς δῆτα δυσσεβὴς εἶ εἰς ἐκεῖνον; Impiam enim in Eteoclem dicit Antigonam, quod eius inimicum honore afficiat. Dativus autem ἐκείνῳ utrum ex nomine δυσσεβῆ, an ex verbo τιμᾷ aptus sit, ambigere possis. Recte posterius statui posse apparet ex Ai. 668 sq. Item τιμᾶν τί τινι dixit Pindarus Pyth. IV, 480. coll. Dissen. p. 248. Πῶς est qui fit, ut, id est cur.

V. 513. οὐ μαρτυρήσει ταῦθ'] Gl.: ὅτι δυσσεβὲς ἡγεῖται τὸ θάπτειν με Πολυνείκην. De locutione ὁ κατθανὼν νέκυς, qua Eteoclem significari apparet, vide ad v. 26.

V. 514. ἐξ ἴσου τῷ δυσσεβεῖ] Eodem modo atque impium illum. Sic 644: ἐξ ἴσου πατρί.

V. 515. οὐ γάρ τι — ὤλετο] Hoc dicit: non potest Eteocles neglectum se prae Polynice a me iudicare, si Polynicem, fratrem eius, non servum, ego, quae soror utriusque sim, eadem qua illum pietate prosequendum puto.

V. 517. ὅμως ὅ γ' Ἅιδης — κοθεῖ] Creon quum fratres tamen valde a se diversos fuisse dixisset, quorum alter pro patria, alter contra patriam pugnans cecidisset, Antigona respondet: nihilo secius mortui ut sepulturae honorem conse-

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ὅμως ὅ γ' Ἅιδης τοὺς νόμους ἴσους ποθεῖ.

ΚΡΕΩΝ.

ἀλλ' οὐχ ὁ χρηστὸς τῷ κακῷ λαχεῖν ἴσος. 520

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

τίς οἶδεν, εἰ κάτωθεν εὐαγῆ τάδε;

ΚΡΕΩΝ.

520 οὗτοι ποθ' ὀχθρός, οὐδ' ὅταν θάνῃ, φίλος.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

οὗτοι συνέχθειν, ἀλλὰ συμφιλεῖν ἔφυν.

ΚΡΕΩΝ.

κάτω νυν ἐλθοῦσ', εἰ φιλητέον, φίλει
κείνους· ἐμοῦ δὲ ζῶντος οὐκ ἄρξει γυνή. 525

V. 517. Hermannus τοὺς νόμους τούτους, quae scriptura in libris est. Sed et in La et in Schol. memoratur ἴσους pro varia scriptura, quam cum Brunckio aliisque recepi.

quantur eundem, operam dare nos Pluto iubet.

V. 518. ἀλλ' οὐχ — ἴσος] At non est par bonus malo ad consequendum, i. e. at non convenit malum idem consequi atque bonum. De infinitivo λαχεῖν vide ad v. 437 sq.

V. 519. Schol.: τίς οἶδεν, εἰ κάτω 'στίν· γρ. κάτωθεν ἀντὶ τοῦ κάτω· ὡς τὸ Αἴας ἐγγύθεν ἦλθεν (Hom. Il. η, 219. λ, 485.) ἀντὶ τοῦ ἐγγύς. Ὁ δὲ νοῦς· τίς οἶδεν, εἰ καθ' Ἅιδου ἀλλήλοις διαλλάσσοντες ἡγοῦνται εὐσεβῆ τάδε; — In adverbio κάτωθεν nunc nemo haerebit. Sic huius fab. 1070: τῶν κάτωθεν θεῶν. Philoct. 28: ἄνωθεν, ἢ κάτωθεν. El. 1058. 1449. Eurip. Alc. 426: τῷ κάτωθεν ἀσπόνδῳ θεῷ. Hel. 1019: τοῖς τε νεοτέροις καὶ τοῖς ἄνωθεν πᾶσιν ἀνθρώποις. Aesch. Choeph. 833: τοῖς θ' ὑπὸ χθονὸς φίλοισι, τοῖς τ' ἄνωθεν. Demosth. c. Aristocr. p. 629: ὁ κάτωθεν νόμος. Adde Eur. Heracl. 141: νόμοισι τοῖς ἐκεῖθεν. Aesch. Suppl. 390: δεῖ τοί σε φεύγειν κατὰ νόμους τοὺς οἴκοθεν. Cfr. Lobeck. ad Phryn. p. 128.

V. 521. Schol.: οὔ τοι συνέχθειν, ἀλλὰ συμφιλεῖν· τὰς φιλίας. φησί, κοινὰς ποιοῦμαι, ἀλλ' οὐ τὰς ἔχθρας. Ἐν δὲ τῷ ὑπομνήματι οὕτως· εἰ καὶ ἐχθαίρουσιν ἀλλήλους οἱ ἀδελφοί, ἐγὼ οὐ τοιαύτη εἰμὶ τὴν φύσιν, ὥστε σὺν ἑτέρῳ αὐτῶν ἐχθαίρειν τὸν ἕτερον, ἀλλὰ συμφιλεῖν τοῖς φιλοῦσι. Valcken. ad Eur. Phoen. 397. comparat hunc versum cum Eur. Iph. A. 396. ΜΕ. δείξεις δὲ ποῦ μοι πατρὸς ἐκ ταὐτοῦ γεγώς, ΑΓ. συσσωφρονεῖν γάρ, οὐχὶ συννοσεῖν ἔφυν. De ἔφυν cum infin. iuncto vide Matth. §. 531.

ΧΟΡΟΣ.

καὶ μὴν πρὸ πυλῶν ἥδ' Ἰσμήνη
525 φιλάδελφα κάτω δάκρυ' εἰβομένη·
νεφέλη δ' ὀφρύων ὕπερ αἱματόεν
ῥέθος αἰσχύνει,
τέγγουσ' εὐῶπα παρειάν. 530

ΚΡΕΩΝ.

σὺ δ', ἣ κατ' οἴκους, ὡς ἔχιδν', ὑφειμένη
530 λήθουσά μ' ἐξέπινες, οὐδ' ἐμάνθανον
τρέφων δύ' ἄτα κἀπαναστάσεις θρόνων,
φέρ', εἰπὲ δή μοι, καὶ σὺ τοῦδε τοῦ τάφου
φήσεις μετασχεῖν, ἢ 'ξομεῖ τὸ μὴ εἰδέναι; 535

ΙΣΜΗΝΗ.

δέδραχα τοὔργον, εἴπερ ἥδ' ὁμορρόθει,
535 καὶ ξυμμετίσχω καὶ φέρω τῆς αἰτίας.

V. 524. πρὸ πυλῶν ἥδ' Ἰσμ.] Pro foribus adest Ismene. Vide Matth. §. 471. 12. et ad huius fab. 155.

V. 526. νεφέλη δ' ὀφρύων ὕπερ] Adscripsit Wexius Eur. Hipp. 173: στυγνὸν δ' ὀφρύων νέφος αὐξένεται. Soph. Trach. 869: συνωφρυωμένη. Eustathius ad Il. α. p. 109, 26: ὀφρύων νέφωσιν interpretatur τὴν σκυθρωπότητα. Hor. Ep. I, 18, 94: deme supercilio nubem. Statius Sylv. III, 5, 11: nubila vultu.

V. 526 sq. Schol.: αἱματόεν ῥέθος αἰσχύνει· τὸ ἐπὶ τῷ προςώπῳ ἐρύθημα. Ἀλληγορικῶς δὲ εἶπε τὴν νεφέλην· ὡς γὰρ ἡ νεφέλη στυγνὴν καὶ ὁμιχλώδη τὴν ἡμέραν ποιεῖ, οὕτω καὶ ταύτην διάδηλόν φησι γίνεσθαι ταῖς ὀφρύσι συμφοράζουσαν, καὶ τὸ πρόςωπον στυγνὸν καὶ κατηφέστερον πεποιηκυῖαν. Dicitur αἱματόεις vultus propter ruborem nimium, quo suffusus est, ortum ex pudore et fletu.

V. 527. ῥέθος] Vultum. Adscribunt Eur. Herc. f. 1204: ῥέθος ἀελίῳ δεῖξον. Moschi. IV, 2: τὸ πρὶν δέ τοι οὐκ ἔτ' ἔρευθος σώζετ' ἐπὶ ῥεθέεσσι. Apollon. Rhod. II, 68, ubi Schol.: ῥέθος ἅπαν μέλος, ἐνταῦθα δὲ τὸ πρόςωπον. Eustathius ad Il. π. p. 1090: ἰστέον, ὅτι ῥέθεα οἱ μὲν ἄλλοι τὰ μέλη φασίν, Αἰολεῖς δὲ μόνοι κατὰ τοὺς παλαιοὺς τὸ πρόςωπον ῥέθος καλοῦσιν.

V. 528. τέγγουσ' εὐῶπα παρ.] Perapte a poeta dictam esse nubem frontis irrigare genas sponte apparet. De locutione εὐῶψ παρειὰ vide ad O. R. 184.

V. 529. Schol.: ὡς ἔχιδν'· ἡ γὰρ ἔχιδνα λάθρα καθεζομένη τῶν ἀνθρώπων ἐκπίνει τὸ αἷμα. — ὑφειμένη· ὑποχαλωμένη, ἐαθεῖσα, ἀπολυθεῖσα. Cfr. O. R. 387. De sententia compara Soph. El. 784: ἥδε γὰρ μείζων βλάβη ξύνοικος ἦν μοι, τοὐμὸν ἐκπίνουσ' ἀεὶ ψυχῆς ἄκρατον αἷμα.

V. 530. λήθουσά μ' ἐξέπινες] Pro ἐλαθές μ' ἐκπίνουσα. Cfr. Matth. §. 552. not. — De structura ἢ — ἐξέπινες,

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ἀλλ' οὐκ ἐάσει τοῦτό γ' ἡ δίκη σ', ἐπεὶ
οὔτ' ἠθέλησας οὔτ' ἐγὼ 'κοινωσάμην.

ΙΣΜΗΝΗ.

ἀλλ' ἐν κακοῖς τοῖς σοῖσιν οὐκ αἰσχύνομαι 540
ξύμπλουν ἐμαυτὴν τοῦ πάθους ποιουμένη.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

540 ὧν τοὔργον, Ἅιδης χοὶ κάτω ξυνίστορες·
λόγοις δ' ἐγὼ φιλοῦσαν οὐ στέργω φίλην.

ΙΣΜΗΝΗ.

μήτοι, κασιγνήτη, μ' ἀτιμάσῃς τὸ μὴ οὐ
θανεῖν τε σὺν σοὶ τὸν θανόντα θ' ἁγνίσαι. 545

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

μή μοι θάνῃς σὺ κοινά, μηδ' ἃ μὴ θίγες
545 ποιοῦ σεαυτῆς. ἀρκέσω θνήσκουσ' ἐγώ.

ΙΣΜΗΝΗ.

καὶ τίς βίος μοι, σοῦ λελειμμένη, φίλος;

οὐδ' ἐμάνθανον etc. vide eundem §. 472. 3.

V. 531. δύ' ἄτα] Abstractum pro concreto. Sic O. C. 532. Cfr. Matth. §. 429. 1. Explicatur nomen ἄτα verbo ἐπαναστάσεις.

V. 533. Schol.: ἢ 'ξομεῖ· ἢ ἀπαρνῇ εἰδέναι ἐνώμοτος;

V. 534. Schol.: ὁμοῤῥοθεῖ· ὁμοφωνεῖ.

V. 535. καὶ ξυμμετίσχω τῆς αἰτίας] Genitivus non — pendet a proximo verbo, sed a remotiore ξυμμετίσχω. Eodem modo locutus poeta est O. C. 1330: ὅς μ' ἐξέωσε κἀπεσύλησεν πάτρας. Alia exempla collegit Lobeck. ad Ai. p. 294 sq., Matth. §. 428. 2. Schaefer. Appar. crit. in Demosth. T. V. p. 246.

V. 536. ἀλλ' οὐκ ἐάσει τοῦτό γ' etc.] Τοῦτο, i. e. τὸ ξυμμετίσχειν τῆς αἰτίας.

V. 539. Schol.: ξύμπλουν· κοινωνόν. Conferunt editores Eur. Iph. T. 603: ὁ ναυστολῶν γάρ εἰμ' ἐγὼ τὰς συμφοράς, οὗτος δὲ συμπλεῖ τῶν ἐμῶν μόχθων χάριν. et Ai. 1330 sq.: ἔξεστιν οὖν εἰπόντι τἀληθῆ φίλῳ σοὶ μηδὲν ἧσσον ἢ πάρος ξυνηρετμεῖν;

V. 542. μήτοι — μ' ἀτιμάσῃς etc.] De μὲ pronominis positu confer Herm. ad Vig. p. 893. et Matth. ad Eur. Hec. 62; de articulo infinitivo praeposito vide Matth. §. 543. n. 2.

V. 543. Schol.: ἁγνίσαι· ἀντὶ τοῦ τιμῆσαι. Cfr. 1081. Eur. Or. 40. Iacobs. ad Anthol. Palat. XV, 6.

V. 544. μή μοι — σὺ κοινά] Cfr. Ai. 577: τὰ δ' ἄλλα τεύχη κοίν' ἐμοὶ τεθάψεται. et O. C. 1752: χάρις ἡ χθονία ξύν' ἀποκεῖται. — De structura θιγγάνειν τι monuerunt Matth. §. 330. not. et Rost. §. 108. not. 9.

V. 545. ἀρκέσω θνήσκουσ' ἐγώ] Sufficiet me mori. Vide Matth. §. 297.

V. 547. Schol.: τοῦδε γὰρ

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Κρέοντ' ἐρώτα. τοῦδε γὰρ σὺ κηδεμών.

ΙΣΜΗΝΗ.

τί ταῦτ' ἀνιᾷς μ' οὐδὲν ὠφελουμένη; 550

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ἀλγοῦσα μὲν δή, κεἰ γέλωτ' ἐν σοὶ γελῶ.

ΙΣΜΗΝΗ.

550 τί δῆτ' ἂν ἀλλὰ νῦν σ' ἔτ' ὠφελοῖμ' ἐγώ;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

σῶσον σεαυτήν. οὐ φθονῶ σ' ὑπεκφυγεῖν.

ΙΣΜΗΝΗ.

οἴμοι τάλαινα, κἀμπλάκω τοῦ σοῦ μόρου;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

σὺ μὲν γὰρ εἷλου ζῆν, ἐγὼ δὲ κατθανεῖν. 555

ΙΣΜΗΝΗ.

ἀλλ' οὐκ ἐπ' ἀῤῥήτοις γε τοῖς ἐμοῖς λόγοις.

V. 549. μὲν δή, κεί ex Dindorfii coniectura scripsi. Libri μὲν δῆτ', εἰ.

σὺ κηδεμών· ἢ τοῦ βίου, ἐπεὶ φιλοζωοῦσα οὐ συνέπραξας· ἢ τοῦ Κρέοντος, ἐπεὶ μὴ παρέβης αὐτοῦ τὰ ψηφίσματα. Sponte apparet posteriorem tantum probari interpretationem posse. Hoc igitur Antigona dicit: tu ut Creonti prospexisti, ita ille tibi prospiciet. De cuius dicti acerbitate statim Ismena conqueritur.

V. 548. τί ταῦτ' ἀνιᾷς μ' etc.] De duplici accusativo ex ἀνιᾶν apto vide ad O. R. 259 sq. Tum οὐδὲν ὠφελουμένη valet: nihil inde lucri auferens. Sic. Philoct. 1355.

V. 549. ἀλγοῦσα — γελῶ] Dolere se de Ismena dicit, etiamsi eam irrideat; quod fecit verbis: Κρέοντ' ἐρώτα· τοῦδε γὰρ σὺ κηδεμών. Tum ἐν σοὶ γελᾶν γέλωτα poetice dictum pro ἐγγελᾶν σοί.

V. 550. ἀλλὰ νῦν] Iungendae hae particulae sunt, ut El. 411. Cfr. Hermannus ad Vig. p. 811. Elmsleius ad Eurip. Heracl. 565. Dicit autem hoc Ismena: si ante in sepeliendo fratre tibi adiutrix non fui, at certe nunc quomodo adiuvare te possim, dic quaeso.

V. 552. κἀμπλάκω — μόρου] Recte, puto, Hermannus explicat: etiam mortis tuae societate priver? Minus commode Neuius καὶ eo modo usurpatum hic censet, quo et nonnunquam a Latinis usurpatum esse Matthiaeus ad M. Tulli orat. Pompei XIV, 42. monet.

V. 554. ἀλλ' οὐκ — λόγοις] Supple: κατθανεῖν σὺ εἷλου. Sensus enim hic est: sed non ita, ut non dissuaserim, ne faceres, quo tibi mor-

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

555 καλῶς σὺ μὲν τοῖς, τοῖς δ' ἐγω 'δόκουν φρονεῖν.

ΙΣΜΗΝΗ.

καὶ μὴν ἴση νῷν ἐστιν ἡ 'ξαμαρτία.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

θάρσει. σὺ μὲν ζῇς, ἡ δ' ἐμὴ ψυχὴ πάλαι
τέθνηκεν, ὥστε τοῖς θανοῦσιν ὠφελεῖν. 560

ΚΡΕΩΝ.

τὼ παῖδέ φημι τώδε τὴν μὲν ἀρτίως
560 ἄνουν πεφάνθαι, τὴν δ' ἀφ' οὗ τὰ πρῶτ' ἔφυ.

ΙΣΜΗΝΗ.

οὐ γάρ ποτ', ὦναξ, οὐδ' ὃς ἂν βλάστῃ μένει
νοῦς τοῖς κακῶς πράσσουσιν, ἀλλ' ἐξίσταται.

V. 561. βλάστῃ ex coniectura Martini restitui. Vulgo βλαστῇ.

tem consciscerem. Cfr. v. 58. sqq. De ἐπὶ praepositione vide Matth. §. 586. γ. et Platon. Sympos. p. 213. ἐπὶ ῥητοῖς εἰςίω ἢ μή; Alii tamen longe aliter haec explicant. Mecum videtur consentire Scholiasta, haec adnotans: οἷον προεῖπόν σοι τὰς ἐσομένας τιμωρίας ἐν τῇ παραβάσει. Cetera quae addit aliena sunt.

V. 555. καλῶς—φρονεῖν] Manifestum est τοῖς — τοῖς δὲ ablativos instrumenti esse, referendos ad nomen λόγοις, ita ut hoc dicat Antigona: tu tibi videbare recte sentire dicendo vivendum nobis potius esse neglecta adversus mortuos pietate, quam violata lege Creontis turpiter obeundum; ego contra mihi videbar recte sentire dicendo obeundum potius neglecta lege Creontis, quam vivendum turpiter esse violata adversus mortuos pietate. Quod quum dicit, hoc simul ostendit, sibi moriendum, Ismenae vivendum esse. Ceterum noli putare σὺ μὲν τοῖς, τοῖς δ' ἐγὼ idem valere atque σὺ τοῖς μέν, τοῖς δ' ἐγώ, quod ipsum metri causa poni potuit; sed τοῖς, primo loco positum, proxime hic quidem ad significationem pronominis τούτοις accedit, ut sit τοῖς σοῖς λόγοις.

V. 556. καὶ μὴν ἴση — ἡ 'ξαμαρτία] Scholiasta: ὅτι σὺ μὲν ἔπραξας, ἐγὼ δὲ συνῃδειν.

V. 557 sq. Schol.: ἡ δ' ἐμὴ — τέθνηκεν· οἷον προηκάμην τὸ ζῆν, βοηθῆσαι βουλομένη τῷ ἀδελφῷ. Mirum est a quoquam probari hanc interpretationem potuisse. Nemo non perspexisset sensum huius loci, si scripsisset poeta: ὥστε τοῖς ζῶσι μηκέτ' ὠφελεῖν, ita ut vivis nihil iam utilis sim. Idem autem significavit iis verbis, quae posuit. Nam mortuis necessario incipit utilis esse, qui vivis esse desierit. — Exempla verbi ὠφελεῖν cum dativo iuncti attulit plura Matth. §. 391.

V. 559. τὼ παῖδε] Vide ad O. C. 1658. De locutione τὼ παῖδε — τὴν μὲν monitum ad v. 21 sq.

V. 561 sq. οὐ γάρ ποτ' —

ΚΡΕΩΝ.

σοὶ γοῦν, ὅθ' εἷλου ξὺν κακοῖς πράσσειν κακά. 565

ΙΣΜΗΝΗ.

τί γὰρ μόνῃ μοι τῆςδ' ἄτερ βιώσιμον;

ΚΡΕΩΝ.

565 ἀλλ' ἥδε μέντοι μὴ λέγ'· οὐ γὰρ ἔστ' ἔτι.

ΙΣΜΗΝΗ.

ἀλλὰ κτενεῖς νυμφεῖα τοῦ σαυτοῦ τέκνου;

ΚΡΕΩΝ.

ἀρώσιμοι γὰρ χἀτέρων εἰσὶν γύαι.

ΙΣΜΗΝΗ.

οὐχ ὥς γ' ἐκείνῳ τῇδέ τ' ἦν ἡρμοσμένα. 570

ΚΡΕΩΝ.

κακὰς ἐγὼ γυναῖκας υἱέσι στυγῶ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

570 ὦ φίλταθ' Αἵμων, ὡς σ' ἀτιμάζει πατήρ.

ΚΡΕΩΝ.

ἄγαν γε λυπεῖς καὶ σὺ καὶ τὸ σὸν λέχος.

Ceterum Boeckhius ex Plutarcho et Gregorio Cor. pro οὐ γάρ ποτ' rescribendum ἀλλ' οὐ γάρ putat.

V. 570. Cum Boeckhio et Suevernio ex plurium codd. auctoritate hunc versum Antigonae tribui, vulgo Ismenae tributum.

ἐξίσταται] Scholiasta hos versus male sic interpretatur, quasi corrigi Ismene perversitatem mentis infortunio dicat. Hoc illa dicit, etiam qui ante recta mente usi sint, rebus adversis perturbatos prava consilia sequi. HERM.

V. 563. ξὺν κακοῖς] Gl. σὺν τῇ ἀδελφῇ. De plurali vide ad 10.

V. 565. ἀλλ' ἥδε μέντοι μὴ λέγ'] De ἥδε vide Matth. §. 280. et Seidl. ad Eur. El. 657.

V. 566. Schol.: νυμφεῖα· ἀντὶ τοῦ τὴν νύμφην. Vide Porson. ad Eur. Or. 1051.

V. 567. ἀρώσιμοι—γύαι] Vide Elmsl. ad Eur. Heracl. 839. et Matth. §. 117. De toto versu confer O. R. 1185. et 1232 sq. cum notis nostris. Schol.: ἀρώσιμοι· παιδοποιήσιμοι, εὐγεώργητοι.

V. 568. οὐχ ὥς γ'—ἡρμοσμένα] Hoc dicit Ismena: sed non exstant qui ita secum coniuncti sint, ut Haemon et Antigona. Vide Matth. §. 297. not. 2. De plurali participii confer 576. δεδογμένα.

V. 569. κακὰς — στυγῶ] De dativo confert Neuius Hom. Il. η, 21: Τρώεσσι δὲ βούλετο νίκην. θ, 204: σὺ δέ σφισι βούλεο νίκην.

V. 571. ἄγαν γε λυπεῖς etc.] Nimis tu molesta mihi es cum nuptiis tuis. Cfr.

ΧΟΡΟΣ.

ἦ γὰρ στερήσεις τῆςδε τὸν σαυτοῦ γόνον;

ΚΡΕΩΝ.

Ἅιδης ὁ παύσων τοὺςδε τοὺς γάμους ἔφυ. 575

ΧΟΡΟΣ.

δεδογμέν', ὡς ἔοικε, τήνδε κατθανεῖν.

ΚΡΕΩΝ.

575 καὶ σοί γε κἀμοί. μὴ τριβὰς ἔτ', ἀλλά νιν
κομίζετ' εἴσω, δμῶες· εὖ δὲ τάςδε χρὴ
γυναῖκας εἶναι, μηδ' ἀνειμένας ἐᾶν.
φεύγουσι γάρ τοι χοὶ θρασεῖς, ὅταν πέλας 580
ἤδη τὸν Ἅιδην εἰςορῶσι τοῦ βίου.

V. 572. Invitis libris Choro assignavi cum Boeckhio hunc versum, male vulgo Ismenae assignatum, a qua dici non potuit post ea, quae iam v. 566. posuit.

V. 574. Auctoritatem secutus cod. Aug. hunc versum cum Boeckhio Choro tribui. Vulgo Ismenae tribuitur.

V. 576. εὖ δὲ τάςδε χρὴ γυναῖκας εἶναι, μηδ' ἀνειμένας ἐᾶν ex Dindorfii coniectura scripsi. Libri ἐκ δὲ τοῦδε χρὴ γυναῖκας εἶναι τάςδε, μηδ' ἀνειμένας. Quam ineptissimam scripturam esse satis docuit Dindorfius in Adnotat. in Soph. tragg. Oxon. 1836. editis p. 206 sq.

Ai. 589: ἄγαν γε λυπεῖς. Similiter supra ἀνιαρῶς λέγεις v. 316. dictum. Denique de καὶ σὺ καὶ etc. cfr. Ai. 1147: καὶ σὲ καὶ τὸ σὸν λάβρον στόμα, ut alia plurima eiusdem generis omittam.

V. 574. δεδογμέν'] De plurali vide Matth. §. 443. 1, de omisso ἐστὶν eundem §. 559. not.

V. 575. καὶ σοί γε κἀμοί] Hoc dicit: ut tibi quidem videtur ame decretum esse, ita mihi videtur, i. e. decrevi utique quod tibi videor decrevisse. Acerbe dixit, ut iratus et moram inique ferens.

Ibid. μὴ τριβὰς ἔτ'] I. e. μὴ τριβάζετε ἔτι, μηκέτι τριβὰς ποιεῖσθε. Adscripserunt editores Aristophan. Acharn. 351: μή μοι πρόφασιν. Vesp. 1174: μή μοί γε μύθους. Ex Latinis scriptoribus Cic. de Fin. II, 6: tum ille finem, inquit, interrogandi, si videtur. ibid. IV extr.: scrupulum, inquam, abeunti, sed videbimus. Vide Bergler. ad Aristoph. l. l., Schaefer. ad L. Bos. p. 636, Heindorf. et Stallbaum. ad Platon. Protag. p. 318. b.

V. 576 sq. εὖ δὲ — ἀνειμένας ἐᾶν] Similiter Ai. 753: εἶρξαι κατ' ἦμαρ τοὐμφανὲς τὸ νῦν τόδε Αἴανθ' ὑπὸ σκηναῖσι, μηδ' ἀφέντ' ἐᾶν. et El. 516: ἀνειμένη μέν, ὡς ἔοικας, οὐ στρέφει.

V. 578 sq. ὅταν πέλας — τοῦ βίου] Genitivum τοῦ βίου ex nomine πέλας aptum esse apparet. His dictis abducuntur Antigona et Ismena, remanente Creonte.

ΧΟΡΟΣ.

(στροφὴ α΄)

580 Εὐδαίμονες, οἷσι κακῶν ἄγευστος αἰών.
οἷς γὰρ ἂν σεισθῇ θεόθεν δόμος, ἄτας
οὐδὲν ἐλλείπει γενεᾶς ἐπὶ πλῆθος ἕρπον· 585
ὁμοῖον ὥστε ποντίαις
οἶδμα δυςπνόοις ὅταν
585 Θρῄσσησιν ἔρεβος ὕφαλον ἐπιδράμῃ πνοαῖς,
κυλίνδει βυσσόθεν κελαινὰν 590

V. 583 sq. ποντίαις οἶδμα cum Hermanno scripsi. Libri ποντίας ἁλὸς οἶδμα, nisi quod La sec. m. ποντίαις pro ποντίας habet.

V. 580 — 619. Chorus quum imminere iam mortem Antigonae vidisset, de misera totius Labdacidarum gentis sorte recordatus, si qui semel mala experti sint divinitus immissa, eorum omnes posteros a dis agitari calamitatibus queritur. Ita et ceteros omnes, qui absumti sint, Labdacidas a stirpe vexatos malis esse, et extremam iam gentis illius subolem deo volente misere perdi. Iovis autem potestatem neminem posse mortalium superare, neque unquam id usu venturum esse, ut quisquam calamitatem fatalem effugiat; homines enim saepe ea spe, fore, ut expertes calamitatis sint, ad prava consilia induci, neque inductos se prius sentire, quam in summum discrimen vocati sint; solere enim malum facinus videri bonum ei, cuius mentem in perniciem agere deus velit, ita ut per brevissimum tempus expers calamitatis sit.

V. 580. εὐδαίμονες — αἰών] Felices, qui nihil unquam mali experti sunt. Sequentium sensus est: nam quibus semel aliquid mali a dis immissum erit, etc. De sententia conferatur Eur. El. extr.: χαίρετε· χαίρειν δ' ὅςτις δύναται καὶ ξυντυχίᾳ μήτινι κάμνει θνητῶν, εὐδαίμονα πράσσει. De locutione κακῶν ἄγευστος vide Platon. de Rep. p. 576: ἐλευθερίας δὲ καὶ φιλίας ἀληθοῦς τυραννικὴ φύσις ἀεὶ ἄγευστος.

V. 581 sq. ἄτας οὐδὲν ἐλλείπει] Neuius adscripsit Aristid. de societ. p. 502: οὐδὲν αἰσχύνης ἐλλείπει.

V. 582. γενεᾶς ἐπὶ πλῆθος] Proprie usque ad expletam gentem, i. e. usque ad extremam gentis subolem. Similiter Philoct. 722: πλήθει πολλῶν μηνῶν, expletis multis mensibus. De ἕρπον cum οὐδὲν iuncto, quum deberet ad ἄτας referri, vide ad v. 296.

V. 583 — 588. ὁμοῖον — ἀκταί] Sensus hic est: similiter atque fluctus, quum vehementibus ventis Thraciis, qui mari incubuerunt, excitatus tenebras marinas percurrerit, evolvit ex fundo nigras arenas et turbulentas, ut litora fragoribus resonent. Tertium comparationis hoc est: si qua gens malis divinitus immissis vexari coeperit, eius omnis posteritas exercetur calamitatibus, quemadmodum, quum mare procellis agitatum erit, imus

θῖνα καὶ δυςάνεμον,
στόνῳ βρέμουσι δ' ἀντιπλῆγες ἀκταί.
(ἀντιστροφὴ α'.)
ἀρχαῖα τὰ Λαβδακιδᾶν οἴκων ὁρῶμαι
590 πήματα φθιτῶν ἐπὶ πήμασι πίπτοντ', 595
οὐδ' ἀπαλλάσσει γενεὰν γένος, ἀλλ ἐρείπει
θεῶν τις, οὐδ' ἔχει λύσιν.
νῦν γὰρ ἐσχάτας ὑπὲρ

V. 590. φθιτῶν ex Hermanni coniectura posui. Libri φθιμένων.

eius fundus perturbatur. Verba ὅμοιον ὥςτε eodem modo Eur. Or. 697. usurpata sunt. Nomen δυςάνεμον recte explicat Scholiasta: τὴν ὑπὸ ἀνέμων ταραχθεῖσαν. Similiter supra 358. δύςομβρα dictum est. De δὲ particulae positu vide Elmsl. ad Eur. Bacch. 165.

V. 585. ἔρεβος ὕφαλον] I. e. τὸ μέλαν τῆς θαλάσσης βάθος. IACOBS.

V. 589 sq. ἀρχαῖα — πίπτοντ'] Vel sponte apparet nomen ἀρχαῖα non tam adiectivi quam adverbii vice hic fungi, sic ut idem sit atque ἐξ ἀρχῆς, et adiectivum φθιτῶν cum Λαβδακιδᾶν coniungendum esse, locutionemque πήματα ἐπὶ πήμασι πίπτειν significare mala malis succedere, coll. Matth. §. 403. a. Itaque sensus est: a principio Labdacidarum gentis mala mortuorum malis successisse video, i. e. quot ex Labdacidarum gente adhuc occiderunt, eos omnes video miseros fuisse, ita ut mala malis exciperentur. Nomen οἶκοι de gente dici iam ad Phil. 179. notatum est.

V. 591. οὐδ' — γένος] Neque liberat miseriis familiam familia, i. e., ut recte Brunckius explicat, nec parentum aetas miserias exhaurit, ut iis progenies libera sit. Tum apte verbo ἐρείπει usus est, gentem Labdacidarum cum arbore comparans, quae a deo deiiciatur.

V. 592. οὐδ' — λύσιν] Hermanno cum aliis subiectum τὰ πήματα videtur, mihi nomen γενεά, quod modo positum est supplendumque etiam ad ἐρείπει est. Valet autem λύσιν ἔχει sc. πημάτων idem atque λύεται πημάτων.

V. 593 — 597. νῦν γὰρ — Ἐρινύς] Nunc enim extrema super radice quae dispersa fuit lux in Oedipi domo, eam rursus cruenta inferorum deorum demetit falx, orationisque amentia et animi furor. Et ita fere Scholiasta: νῦν γὰρ ὅπερ ἐτέτατο φάος καὶ σωτηρία ἐν τοῖς οἴκοις τοῦ Οἰδίποδος ἐσχάτης ὑπὲρ ῥίζης, ἀντὶ τοῦ ὅπερ ἔβλαστεν ἄνω τῆς ῥίζης, θάνατος καταλαμβάνει. Comparat poeta gentem Labdacidarum cum arbore deiecta, cuius una relicta radix sit, ex qua nova arbor efflorescere possit. Radice illa significat Antigonam, ex qua laeta fuerit spes, fore, ut cum Haemone, cui desponsata erat, nuptiis coniuncta novum genus renasceretur. Etiam extremam illam radicem exstirpari iam a deo propter dementiam Antigonae ait.

V. 593 sq. ἐσχάτας ὑπὲρ ῥίζας] Perapte sic Sophocle

ῥίζας δ τέτατο φάος ἐν Οἰδίπου δόμοις, 600
595 κατ' αὖ νιν φοινία θεῶν τῶν
νερτέρων ἀμᾷ κοπὶς,
λόγου τ' ἄνοια καὶ φρενῶν Ἐρινύς.

(στροφὴ β'.)

τεάν, Ζεῦ, δύνασιν τίς ἀνδρῶν ὑπερβασίᾳ κατάσχοι, 605
600 τὰν οὔθ' ὕπνος αἱρεῖ ποθ' ὁ παντογήρως,

V. 594. Libri ῥίζας τέτατο. Quod ego posui Hermannus olim coniecit confirmaturque scholiis. Idem tamen nunc scripsit ὅπερ ῥίζας ἐτέτατο.

V. 596. κοπὶς cum Brunckio scripsi. Libri κόνις.

ut poeta dixit. Minus venuste minusve significanter ἐσχάτας ἐκ ῥίζας dixisset. Recte Schol.: ἄνω τῆς ῥίζης.

V. 595 sq. κατ' αὖ — ἀμᾷ] Quod linguae leges videntur postulare, ut νιν ad φάος referatur, tamen fieri nequit, quum φάος non possit καταμᾶσθαι dici. Itaque iungendum cum nomine ῥίζας: in qua re propterea nihil offensionis est, quod verba ἐσχάτας — δόμοις hoc sensu dicta sunt: quae una relicta radix salutem afferre in familia Oedipi, i. e. spem afferre novae propaginis videbatur. Nomen φάος de salute dici notum. De locutione ῥίζαν καταμᾶν cfr. Ai. 1178: γένους ἅπαντος ῥίζαν ἐξημημένος. et Valck. Diatr. p. 225, de tmesi κατ' ἀμᾷ ad O. C. 1671 sq. ed. meae.

V. 596. κοπὶς] Gladius dis inferis ποιητικῇ tribuitur ἀδείᾳ, ut Iovi μάκελλα Aesch. Ag. 538. Arist. Av. 1240. et χαλινὸς Aesch. Prom. 677, Marti μάστιξ Aesch. Ag. 654, Veneri flagellum Horat. Od. III, 26, 11. ERF.

V. 598 sqq. τεάν, Ζεῦ. δύνασιν etc.] Ad praedicandam Iovis potentiam progreditur, ut ostendat neminem mortalium calamitatem illam, de qua modo exposuit, fatalem sive a deo destinatam subterfugere posse.

V. 598 sq. τίς — κατάσχοι] Scholiasta: ὑπεροφανίᾳ κρατῆσαι δύναται. Hoc dicit: quis mortalium insolentia sua coerceat, i. e. quis mortalium coerceat, si tam insolens sit, ut coercere conetur. De optativo vide Reisig. de ἄν particula p. 133. Matth. §. 515. not. et Rost. §. 120. 6. a. α.

V. 600 sqq. τὰν — μῆνες] Quae potentissima numina sunt, Somnus et Tempus, quibus nihil non succumbat, iis negat unquam Iovis vinci potentiam. De Somno quod posuit, Homerum videtur secutus, qui Il. ξ, 242 sqq. scripsit: τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε νηδυμος Ὕπνος· Ἥρη, πρέσβα θεά, θύγατερ μεγάλοιο Κρόνοιο, ἄλλον μέν κεν ἔγωγε θεῶν αἰειγενετάων ῥεῖα κατευνήσαιμι, καὶ ἄν ποταμοῖο ῥέεθρα Ὠκεανοῦ, ὅσπερ γένεσις πάντεσσι τέτυκται· Ζηνὸς δ' οὐκ ἂν ἔγωγε Κρονίονος ἀσσον ἱκοίμην, οὐδὲ κατευνήσαιμ', ὅτε μὴ αὐτός γε κελεύοι. Idem

οὔτ' ἀκάματοι θεῶν
μῆνες· ἀγήρῳ δὲ χρόνῳ δυνά-
στας κατέχεις Ὀλύμπου μαρμαρόεσσαν αἴ-
γλαν. 610
605 τό τ' ἔπειτα καὶ τὸ μέλλον
καὶ τὸ πρὶν ἐπαρκέσει
νόμος ὅδ', οὐδὲν ἕρπει
θνατῶν βιότῳ πάμπολις ἐκτὸς ἄτας.

V. 601. Retinui codicum scripturam, quamvis vitiosam, ut ex numeris versus antistrophici apparet. Sed nondum liquet, quid Sophocles scripserit. Illud tamen certum videtur, ἀκάματοι alius vocabuli interpretationem esse. Hinc Dindorfius nuper ita hunc locum corrigendum putavit, οὔτ' ἄκοποι θεῶν νιν.

V. 602. In paucis codicibus legitur ἀγήρως. Veram scripturam esse ἀγήρῳ intelligitur ex Polluce II, 14: Ὑπερίδης δὲ τὸν ἀγήρατον χρόνον, Σοφοκλῆς δὲ τὸν ἀγήρω, καὶ Πλάτων τὸν ἀγήρω κόσμον.

V. 605 — 608. Locus valde corruptus, qui sine melioribus codicibus sanari vix poterit. Brunckius pro πάμπολις scripsit πάμπολύ γ', quem secutus Hermannus praeterea ἕρπει in ἕρπειν mutavit. Ne quis restitutum ita locum putet, id unum moneo, ceteris omissis ἐπαρκέσει non posse significare valebit. — Illud diu est ex quo monui G. Dindorfium, verba οὐδὲν ἕρπει ex v. 613. temere huc illata videri.

summam potentiam Somni agnoscit Il. ω, 5: οὐδέ μιν ὕπνος ἥρει πανδαμάτωρ. Od. ι, 373: κάδ δέ μιν ὕπνος ἥρει πανδαμάτωρ. Neque dubium videtur, quin id ipsum, quod πανδαμάτωρ valet, Sophocles addito adiectivo significare voluerit. Quo tamen sensu quum accipi παντογήρως non possit, hoc quidem a librariis profectum, a Sophocle autem eiusmodi quid scriptum esse cum Emperio censendum erit, quale est παντοδμάτωρ. De Temporis potentia cfr. O. C. 609: ὁ παγκρατὴς χρόνος. Ai. 646. 714.

V. 601 sq. Schol.: οὔτ' — μῆνες· ἀντὶ τοῦ· ἡ τοῦ χρόνου περίοδος. De locutione θεῶν μῆνες cfr. Hom. Il. β, 134: ἐννέα δὴ βεβάασι Διὸς μεγάλου ἐνιαυτοί. Indefessi autem menses dicuntur propter continuum cursum. Similiter ἔτη dicta sunt πολύπλαγκτα Aiac. v. 1186.

V. 603 sq. Ὀλύμπου — αἴγλαν] Imitatus est Homericum αἰγλήεντα Ὄλυμπον. Cfr. Il. α, 532. ν, 243. Od. ν, 103.

V. 605 — 608. τό τ' ἔπειτα — ἐκτὸς ἄτας] Locus corruptus. Ex antecedentibus et sequentibus verbis colligas hanc fere sententiam positam hic a poeta fuisse: neque id ulla unquam lege humana perfici poterit, sive neque id unquam usu veniet, ut mortales calamitatem fatalem effugiant.

V. 605. Schol.: τό τ' ἔπειτα· τὸ ἐσόμενον καὶ μετ' ἐκεῖνο μέλλον καὶ πάλιν ἐσόμενον. Τινὲς δὲ τὸ ἔπειτα ἰδίως ἐπὶ ἐνεστῶτος λελέχθαι φασὶν ἀντὶ τοῦ νῦν. Hermannus: „τὸ ἔπειτα, dehinc, aliquam continet praesentis temporis notationem, a quo proximum est cum

(ἀντιστροφὴ β'.)

610 ἁ γὰρ δὴ πολύπλαγκτος ἐλπὶς πολλοῖς μὲν
ὄνασις ἀνδρῶν, 615
πολλοῖς δ' ἀπάτα κουφονόων ἐρώτων·
εἰδότι δ' οὐδὲν ἕρπει,
πρὶν πυρὶ θερμῷ πόδα τις προσαύ- 620
615 σῃ. σοφίᾳ γὰρ ἔκ του κλεινὸν ἔπος πέφανται,
τὸ κακὸν δοκεῖν ποτ' ἐσθλόν

eoque cohaeret." Conferunt Eur. Iph. T. 1263: τά τε πρῶτα τά τ' ἔπειθ' ὅσα τ' ἔμελλε τυχεῖν. et Cic. de Fin. I, 20: sed etiam spe eriguntur consequentis ac posteri temporis. Tum καὶ τὸ πρὶν valet ut olim.

V. 610 sqq. ἁ γὰρ δὴ etc.] Explicat, qui fiat, ut homines calamitatem illam non effugiant, hanc reddens rationem: nam vaga illa spes, fore, ut aliquid prospere procedat, etsi multis hominibus utilitati est, multorum tamen animos leves cupidosque decipit, ita ut non ante deceptos se sentiant, quam in summum discrimen adducti fuerint. Rursus qui fiat, ut homines ita decipiantur neque cavere sibi queant, ne decipiantur deceptique in pernictem ruant, explicat v. 614 sqq. Facile autem apparet perapte hic sententiam illam elatam esse; omnes enim, qui ex gente Labdacidarum adhuc misere perierant, spe illa excitati, fore, ut recte plaeclareqne facerent, in perniciem ruerant, Laius, Oedipus, Eteocles, Polynices; atque ipsa Antigona, quum praeclarum existimaret fratrem sepelire, neque vidit se scelus committere, quum legem civitatis violabat, et perniciem sibi paravit.

V. 611. Schol.: κουφονόων ἐρώτων· ἀντὶ τοῦ τῶν κουφῶν ἐπιθυμιῶν, ἐν αἷς πολλοὶ ἠπάτηνται, ἕτερα προσδοκήσαντες ἑτέρων ἀποβάντων. Verbis κουφ. ἐρ. proprie significantur leves animi cupiditates, id est hoc loco leves cupidique animi, qui decipi facile spe illa dicuntur.

V 612. εἰδότι δ' οὐδὲν] Nihil sentienti. Eur. Iph T. 477: πάντα γὰρ τὰ τῶν θεῶν εἰς ἀφανὲς ἕρπει, κοὐδὲν οἶδ' οὐδεὶς κακόν. Sic etiam nescio a poetis Latinis usurpatur pro non sentio, quam significationem Ruhnkenius in praef. ad Schell. Lex. p. XI. illustrat loco Lucani VII, 173: sua quisque pericula nescit. Inven. IX, 129: obrepit non intellecta senectus. Cic. Cat. II, 14. ERF. Subiectum verbi ἕρπει est ἡ ἐλπὶς ἀπάτη γενομένη.

V. 613. Schol.: προσαύσῃ· προσάρῃ. πρὶν τοῖς δεινοῖς ἐπικύρσῃ, καὶ εἰς αὐτὸν ἐμπέσῃ τὸν κίνδυνον. Similiter ἐν πυρὶ βέβηκας Musgravius adnotavit teste Suida de iis dici, qui in magno discrimine versentur. De verbo προσαύω vide Lobeck. ad Ai. p. 358 ed. sec.

V. 614 sq. σοφίᾳ — πέφανται] De locutione πέφανται ἔπος cfr. Trach. 1: λόγος μέν ἐστ' ἀρχαῖος ἀνθρώπων φανείς.

V. 616 sqq. Schol.: σοφίᾳ — ἔπος· μετὰ σοφίας γὰρ ὑπο τινος ἀοίδιμον καὶ κλεινὸν ἔπος πέφανται, τὸ ὅταν δ' ὁ δαίμων ἀνδρὶ πορσύνῃ κακά, τὸν νοῦν ἔβλαψε

τῷδ' ἔμμεν, ὅτῳ φρένας
θεὸς ἄγει πρὸς ἄταν·
πράσσει δ' ὀλιγοστὸν χρόνον ἐκτὸς ἄτας. 625
620 ὅδε μὴν Αἵμων, παίδων τῶν σῶν
νέατον γέννημ'· ἆρ' ἀχνύμενος
τάλιδος ἥκει μόρον Ἀντιγόνης,
ἀπάτας λεχέων ὑπεραλγῶν; 630

ΚΡΕΩΝ.

625 Τάχ' εἰσόμεθα μάντεων ὑπέρτερον.

V. 622. Libri veteres τῆς μελλογάμου νύμφης τάλιδος habent. Νύμφης omissum apud Pollucem III, 45. deleverunt editores. In libris Triclinianis totum hoc τῆς μελλογάμου νύμφης recte omissum esse praeclare probavit Dindorfius in Adnot. in Soph. tragg. Oxon. 1836. edit. p. 209 sq.

πρῶτον φ βουλεύεται. Confert Erfurdtius fragment. Aeschyli: θεὸς μὲν αἰτίαν φύει βροτοῖς, ὅταν κακῶσαι δῶμα παμπήδην θέλῃ, apud Platon. de Rep. p. 380. et iambos a Lycurgo c. Leocratem §. 92. p. 198. R. excitatos: ὅταν γὰρ ὀργὴ δαιμόνων βλάπτῃ τινά, τοῦτ' αὐτὸ πρῶτον ἐξαφαιρεῖται φρενῶν, τὸν νοῦν τὸν ἐσθλόν, εἰς δὲ τὴν χείρω τρέπει γνώμην, ἵν' εἰδῇ μηδὲν ὧν ἁμαρτάνει. Homericos locos, in quibus mente occoecati a deo dicuntur qui aliquid mali susceperint, adscripsit hos Neuius: Il. ζ, 234. ι, 277. ρ, 469. σ, 311. τ, 86 sqq. 137. coll. [Ruhnk. ad Vellei II. 57. p. 265. 266.] Wyttenb. ad Plut. de aud. poetis p. 17. B. et Fr. Iacobs. Demosthen. Staatsreden ed. sec. p. 394 sq. not. 26.

V. 619. Schol.: ὀλιγοστόν· ἀντὶ τοῦ οὐδὲ ὀλίγον. Scilicet ὀλιγοστός, paucesimus, unum de paucis, itaque hic partem exigui temporis notat. HERM. Locutio πράσσει ἐκτὸς ἄτας similis illis est, εὖ, κακῶς πράττειν. Cfr. Monk. ad Eur. Alc. 615.

V. 623. Schol.: τάλιδος· τᾶλις λέγεται παρ' Αἰολεῦσιν ἡ ὀνομασθεῖσά τινι νύμφη. Καλλίμαχος (Fr. CCX.)· αὐτίκα τὴν τᾶλιν παιδὶ σὺν ἀμφιθαλεῖ. Photius p. 567, 17. τάλιδος· τῆς μελλογάμου. οὕτως Σοφοκλῆς. Hesychius: τᾶλις· ἡ μελλόγαμος παρθένος καὶ κατωνομασμένη τινί· οἱ δὲ γυναῖκα γαμετήν· οἱ δὲ νύμφην. De accusativo μόρον ex ἀχνύμενος apto cfr. Matth. §. 414. 12. Rost. §. 104. not. 3.

V. 624. ἀπάτας — ὑπεραλγῶν] Recte Scholiasta: ὑπὲρ τῆς τῶν λεχέων ἀποτυχίας ἀχθόμενος. Ita Eur. Hipp. 260: ὡς κἀγὼ τῆσδ' ὑπεραλγῶ. Alc. 885: μία γὰρ ψυχή· τῆς ὑπεραλγεῖν ἄχθος μέτριον. Alibi enim ὑπεραλγεῖν est nimis dolere, ut Eur. Med. 118. Heracl. 620, quod ὑπεράχθεσθαι dicit Sophocles El. 177, ibidem ὑπεραλγῆ χόλον eo significatu addens. HERM. Adde huius fab. 82: ὑπερδέδοικά σου. Ai. 1310: τοῦδ' ὑπερπονουμένῳ. 1346: τοῦδ' ὑπερμαχεῖς. O. R. 264 sq.: τοὐμοῦ πατρὸς ὑπερμαχοῦμαι.

V. 625. Schol.: τάχ' εἰσόμεσθα· ὁ λόγος παροιμιακῶς, ὁπότε μὴ στοχασμῷ χρώμεθα, ἀλλ' αὐτόπται τῶν πραγμάτων

ὦ παῖ, τελείαν ψῆφον ἆρα μὴ κλύων
τῆς μελλονύμφου πατρὶ λυσσαίνων πάρει;
ἢ σοὶ μὲν ἡμεῖς πανταχῇ δρῶντες φίλοι;

ΑΙΜΩΝ.

πάτερ, σός εἰμι, καὶ σύ μοι γνώμας ἔχων 635
630 χρηστὰς ἀπορθοῖς, αἷς ἔγωγ' ἐφέψομαι.
ἐμοὶ γὰρ οὐδεὶς ἀξίως ἔσται γάμος
μείζων φέρεσθαι σοῦ καλῶς ἡγουμένου.

ΚΡΕΩΝ.

οὕτω γάρ, ὦ παῖ, χρὴ διὰ στέρνων ἔχειν,
γνώμης πατρῴας πάντ' ὄπισθεν ἑστάναι. 640

V. 627. La pro varia lectione offert θυμαίνων, quod nescio an restituendum sit.

γινόμεθα· προγιγνώσκει μὲν γὰρ καὶ ὁ μάντις, ἀλλὰ στοχασμῷ χρῆται. τάχα οὖν ἀκριβῶς γνώσομαι ταῦτα παρὰ τοῦ παιδὸς πυνθανόμενος. Neuius confert Rhes. 949: ἤδη τάδ'· οὐδὲν μάντεως ἔδει φράσαι. Blomf. gloss. Aesch. Pers. 229.

V. 626. Schol.: τελείαν ψῆφον· τελείαν, τὴν ἤδη τετελεσμένην· τοῦτο δέ φησιν ὡς μὴ μεταβουλευσόμενος. Wexius adscripsit Aesch. Suppl. 739: ἐπεὶ τελεία ψῆφος Ἀργείων, τέκνα, θάρσει, μαχοῦνται περὶ σέθεν. Genitivus aptus est ex substantivo ψῆφον. Vide ad v. 11. — De ἆρα μὴ particulis vide Matth. §. 614.

V. 628. ἢ σοὶ μὲν — φίλοι] De μὲν particula vide huius fab. 1336. El. 552. O. C. 44. et Matth. §. 622. 6, de omisso ἐσμὲν eundem §. 306.

V. 629 sq. καὶ σύ μοι etc.] Recte Brunckius: tuque rectis praeditus consiliis me regis, quibus equidem obsequar. Quibus verbis hoc dicit Haemon: ac rectis consiliis tuis, si quibus me regis, equidem obsequar. Non enim omnibus omnino in rebus consiliisve patri se obediturum dicit. Schol. min.: σός εἰμι· ἤγουν τῷ σῷ θελήματι ὑπείκω· καὶ σὺ τὰ βέλτιστα ἐμοὶ καὶ λυσιτελοῦντα διανοούμενος ἀπευθύνεις.

V. 631 sq. Schol.: ἐμοὶ γὰρ οὐδεὶς ἀξίως· οὐδείς μοι προκριθήσεται γάμος τῆς σῆς ἀρχῆς, καλῶς σοῦ ἄρχοντος, πανταχοῦ δὲ μετὰ παρατηρήσεως. Hoc dicit: mihi enim nullum connubium merito potius erit quod consequar, quam si tu recte (me) gubernes. Id est: a te recte gubernari mihi pluris est quam quodvis connubium. De genitivo participii e comparativo apto vide 695 sq., de locutione καλῶς ἡγεῖσθαι Eur. Iph. A. 928 sq.: καὶ τοῖς Ἀτρείδαις, ἢν μὲν ἡγῶνται καλῶς, πεισόμεθ', ὅταν δὲ μὴ καλῶς, οὐ πείσομαι. — De infinitivo φέρεσθαι vide ad v. 437.

V. 633. οὕτω γάρ] De γὰρ particula vide ad Philoct. 740. Schol.: διὰ στέρνων ἔχειν· ἀντὶ τοῦ ἐνθυμεῖσθαι. Cfr. Matth. §. 580. b.

V. 634. Schol.: γνώμης —

635 τούτου γὰρ οὕνεκ' ἄνδρες εὔχονται γονὰς
κατηκόους φύσαντες ἐν δόμοις ἔχειν,
ὡς καὶ τὸν ἐχθρὸν ἀνταμύνωνται κακοῖς,
καὶ τὸν φίλον τιμῶσιν ἐξ ἴσου πατρί.
ὅστις δ' ἀνωφέλητα φιτύει τέκνα, 645
640 τί τόνδ' ἂν εἴποις ἄλλο πλὴν αὐτῷ πέδας
φῦσαι, πολὺν δὲ τοῖσιν ἐχθροῖσιν γέλων;
μή νύν ποτ', ὦ παῖ, τὰς φρένας γ' ὑφ' ἡδονῆς
γυναικὸς οὕνεκ' ἐκβάλῃς, εἰδὼς, ὅτι
ψυχρὸν παραγκάλισμα τοῦτο γίγνεται, 650
645 γυνὴ κακὴ ξύνευνος ἐν δόμοις. τί γὰρ
γένοιτ' ἂν ἕλκος μεῖζον ἢ φίλος κακός;
ἀλλὰ πτύσας ὡςεί τε δυςμενῆ μέθες
τὴν παῖδ' ἐν Ἅιδου τήνδε νυμφεύειν τινί.

V. 640. Ex scholiis recepi πέδας. Vulgo πόνους. Vide Comment. meam de Schol. in Soph. tragg. auctoritate p. 17 sq.

V. 642. Quum γ', quod Brunckius addidit, in uno Par. T. legatur, Hermannus suspicatur Sophoclem πρὸς ἡδονῆς scripsisse; de quo usu praepositionis πρὸς vide ad v. 51. Mihi quidem valde displicet hic γὲ particula.

ὄπισθεν· οἷον τῆς πατρῴας γνώμης πάντα εἶναι δεύτερα· οἷον χρὴ τὴν πατρῴαν πράττοντα γνώμην περὶ τῶν ἄλλων οὐδένα λόγον ἔχειν· ἀσφαλῶς δὲ προςέθηκε τὸ πάντα, μὴ ἄρα ἐκ τοῦ παιδὸς ὑπαντηθῇ, ὅτι πλὴν τῶν χρησίμων.

V. 637. τὸν ἐχθρὸν ἀνταμ. κακοῖς] De locutione conferunt Thucyd. I, 42: ἀξιούτω τοῖς ὁμοίοις ἡμᾶς ἀμύνεσθαι. Soph. O. C. 873: φρονοῦσ', ὅτι ἔργοις πεπονθὼς ῥήμασίν σ' ἀμύνομαι.

V. 640. Schol.: πόνους· γρ. πέδας, ἵν' ᾖ ἐμπόδιον, δεσμούς, κώλυμα τοῦ πράττειν ἃ βούλεται.

V. 642. ὑφ' ἡδονῆς] Prae voluptate sive propter voluptatem. Vide ad 221 sq. De locutione τὰς φρένας ἐκβάλλειν, mentem abiicere, sive mentem sibi excuti pati, vide ad O. C. 630, ubi similia adlata sunt.

V. 644. Schol.: παραγκάλισμα· φίλημα, στέργηθρον, κοινώνημα, παρακοίμημα, περιπλοκή. De τοῦτο vide Matth. §. 472. 2. e.

V. 646. ἕλκος] Dolor, ut Aesch. Ag. 641: πόλει μὲν ἕλκος ἓν τὸ δήμιον τυχεῖν. Hesychius: ἕλκη, λῦπαι. ERF.

V. 647. Schol.: πτύσας· καταπτύσας, ἐν οὐδενὶ λόγῳ θέμενος, καταφρονήσας. De ὡςεί τε, verbo non adiuncto, confert Neuius Hom. Il. λ, 474. π, 192. τ, 366. ψ, 598. Od. ξ, 254. ρ, 111. Pindar. Pyth. I, 44. IV, 112. — De μέθες idem adhibet El. 647.

V. 648. νυμφεύειν τινὶ] Νυμφεύειν τινὶ quanquam vulgo significat uxorem dare alicui, tamen quum alibi tum hic

ἐπεὶ γὰρ αὐτὴν εἷλον ἐμφανῶς ἐγὼ 655
650 πόλεως ἀπιστήσασαν ἐκ πάσης μόνην,
ψευδῆ γ' ἐμαυτὸν οὐ καταστήσω πόλει,
ἀλλὰ κτενῶ. πρὸς ταῦτ' ἐφυμνείτω Δία
ξύναιμον· εἰ γὰρ δὴ τά γ' ἐγγενῆ φύσει
ἄκοσμα θρέψω, κάρτα τοὺς ἔξω γένους. 660
655 ἐν τοῖς γὰρ οἰκείοισιν ὅστις ἔστ' ἀνὴρ
χρηστός, φανεῖται κἀν πόλει δίκαιος ὤν.
ὅστις δ' ὑπερβὰς ἢ νόμους βιάζεται,
ἢ τοὐπιτάσσειν τοῖς κρατύνουσιν νοεῖ,
οὐκ ἔστ' ἐπαίνου τοῦτον ἐξ ἐμοῦ τυχεῖν. 665

V. 658. κρατύνουσιν νοεῖ ex Dindorfii coniectura scripsi, postulante quodammodo codice La, qui a prima manu habet κρατ.... οῦσιν νοεῖ. Vulgo κρατοῦσιν ἐννοεῖ.

et infra 816. Ἀχέροντι νυμφεύσω valet uxorem dari alicui, sive nubere alicui. Similis usus est verbi τυμβεύειν, de quo vide ad v. 875.

V. 650. ἀπιστήσασαν] Vide ad v. 219.

V. 651. ψευδῆ γ' ἐμ. etc.] Similiter Xen. An. VII, 7, 24: τὸ δὲ μέγιστον (sc. ἐδόκει μοι εἶναί σοι) μηδαμῶς ἄπιστον σαυτὸν παταστῆσαι ὅ τι λέγοις.

V. 652. πρὸς ταῦτ etc.] Verba πρὸς ταῦτ' — ξύναιμον hoc sensu dicta: nihil curans, quod cognata mihi est.

V. 652 sq. Δία ξύναιμον] Schol. min.: τὸν ἔφορον τῆς συγγενείας. Idem dicitur ὁμόγνιος. Vide ad O. C. 1328.

V. 653 sq. εἰ γὰρ — γένους] Scholiasta: ἀπὸ κοινοῦ τὸ θρέψω. — θρέψω· ἀντὶ τοῦ ἔξω. — ἐγγενῆ· συγγενῆ. De significatu n. ἄκοσμα vide ad 724, de verbi τρέφειν usu ad 884.

V. 653—656. εἰ γὰρ — δίκαιος ὤν] His verbis Creon explicat, cur Antigonae, quamvis cognatae sibi, non debeat parcere, hanc adferens causam, quod, si suorum delicta inulta relinquat, multo minus sibi in alienos animadvertere liceat, quum is denique, qui severus etiam in suos sit, laudem iustitiae a civibus consequatur.

V. 657 sqq. ὅστις δ' etc.] Inde ab hoc loco incipit ostendere Creon, cur eiusmodi delictum, quod commisisse Antigonam constabat, inultum relinqui non debeat. Dicit enim hoc: non decet autem quemquam aut leges violare aut imperare regnantibus velle (i. e. convenit autem severum me esse in eos, qui aut leges violare aut imperare regnantibus velint), sed quem civitas regem fecerit, eius imperium aequum et iniquum ferendum est. Atque ita qui iussis aliorum obtemperare didicerit, domi militiaeque et civis bonus et magistratus erit.

V. 657. Schol.: ὑπερβάς· λείπει τὸ δίκαιον. Nihil omissum, sed ὑπερβαίνειν hic, ut saepe ad Homerum, valet insolentem esse. Sic supra 605. ὑπερβασία est insolentia.

660 ἀλλ' ὃν πόλις στήσειε, τοῦδε χρὴ κλύειν
καὶ σμικρὰ καὶ δίκαια καὶ τἀναντία.
καὶ τοῦτον ἂν τὸν ἄνδρα θαρσοίην ἐγὼ
καλῶς μὲν ἄρχειν, εὖ δ' ἂν ἄρχεσθαι θέλειν,
δορός τ' ἂν ἐν χειμῶνι προστεταγμένον 670
665 μένειν δίκαιον κἀγαθὸν παραστάτην.
ἀναρχίας δὲ μεῖζον οὐκ ἔστιν κακόν.
αὕτη πόλεις τ' ὄλλυσιν, ἥδ' ἀναστάτους
οἴκους τίθησιν, ἥδε σὺν μάχῃ δορὸς
τροπὰς καταῤῥήγνυσι· τῶν δ' ὀρθουμένων 675
670 σώζει τὰ πολλὰ σώμαθ' ἡ πειθαρχία.

V. 668. Corruptam scripturam vulgatam esse, quam retinui, iam olim monui. Nunc non dubito, quin scripserit poeta, quod Emperius coniecit, σὺν δόρει μάχης.

V. 660. Schol.: στήσειε· καταστήσειεν ἄρχοντα. Tum post κλύειν vulgo comma positum, quod delevi, quum accusativus σμικρὰ etc. ex ipso verbo κλύειν aptus sit. Vide ad 64.

V. 661. Schol.: τὰ ἐναντία· τῷ δικαίῳ δηλονότι. Recte Brunckius: τἀναντία notat καὶ μεγάλα καὶ ἄδικα. Idem confert Senec. Med. 195: aequum atque iniquum regis imperium feras.

V. 662. Schol.: τοῦτον· τὸν τῷ βασιλεῖ πειθόμενον.

V. 662 sq. θαρσοίην ἂν — ἄρχειν] De structura verbi θαρσεῖν ad Philoct. 589 diximus.

V. 664. Schol.: δορός· ἀντὶ τοῦ τῆς μάχης. Hinc iudice Valckenario ad Phoen. 148, quem adfert Erfurdtius, expressum illud Platonis in Apol. Socr. p. 28. D: οὗ ἄν τις ταχθῇ, ἐνταῦθα δεῖ μένοντα κινδυνεύειν.

V. 667. αὕτη πόλεις τ'] Exorsus est orationem, ut si deinde dicturus esset: καὶ ἀναστάτους οἴκους τίθησι, quod mutans, pro καὶ posuit ἥδε. Eadem figura supra v. 296: τοῦτο καὶ πόλεις πορθεῖ, τόδ' ἄνδρας ἐξανίστησιν δόμων, pro καὶ ἄνδρας. HERM.

V. 668 sq. ἥδε — καταῤῥήγνυσι] Ut ἕλκος ῥῆξαι valet vulnus rumpendo facere, ita τροπὰς καταῤῥῆξαι significat fugam rumpendo (sc. ordines) efficere. Eodem modo rumpi a poetis Latinis usurpatur, veluti à Virg. Aen. VIII, 391: tonitru quum rupta corusco ignea rima micans percurrit lumine nimbos, ubi rima rupta est rima rumpendo facta. Hoc ergo poeta dicit: in pugna etiam exercitum, si qui edicto ducis non obediat, in fugam coniici. Ceterum lege notam criticam, ex qua intelliges iungenda esse τροπὰς μάχης, coll. Aiac. 1275. Rhes. 82. 116.

V. 669 sq. τῶν δ' — πειθαρχία] Eorum autem, qui erecti stant nec in fugam proripiuntur, plurimi servantur; atque hoc ut fiat, ut stent ac serventur, facit obedientia duci praestita. Itaque verbis ἥδε — πειθαρχία hoc dicit: immodestia militum facit,

οὕτως ἀμυντέ' ἐστὶ τοῖς κοσμουμένοις,
κοὔτοι γυναικὸς οὐδαμῶς ἡσσητέα.
κρεῖσσον γάρ, εἴπερ δεῖ, πρὸς ἀνδρὸς ἐκπεσεῖν·
κοὐκ ἂν γυναικῶν ἥσσονες καλοίμεθ' ἄν. 680

ΧΟΡΟΣ.

675 ἡμῖν μέν, εἰ μὴ τῷ χρόνῳ κεκλέμμεθα,
λέγειν φρονούντως ὧν λέγεις δοκεῖς πέρι.

ΑΙΜΩΝ.

πάτερ, θεοὶ φύουσιν ἀνθρώποις φρένας
πάντων ὅσ' ἐστὶ κτημάτων ὑπέρτατον.

ut terga dent in pugna et perdantur; modestia, ut stent ac serventur. Priore in membro omisit poeta addere, quod quum per se notum tum ex posteriore apparebat, cum exitio coniunctam fugam esse. Apte Scholiasta adscripsit Hom. Il. ε, 531: αἰδομένων δ' ἀνδρῶν πλέονες σόοι ἠὲ πέφανται, Erfurdtius Aesch. Spt. c. Th. 203: πειθαρχία γάρ ἐστι τῆς εὐπραξίας μήτηρ, γυνὴ σωτῆρος. Adde Xenoph. Cyr. III, 3, 45: μωρὸς δὲ καὶ εἴ τις ζῆν βουλόμενος φεύγειν ἐπιχειροίη, εἰδώς, ὅτι οἱ μὲν νικῶντες σώζονται, οἱ δὲ φεύγοντες ἀποθνήσκουσι μᾶλλον τῶν μενόντων.

V. 671. οὕτως etc.] Οὕτως valet quae quum ita sint, ut 465: οὕτως ἔμοιγε etc. Tum Scholiasta τοῖς κοσμουμένοις interpretatur τοῖς ἄρχουσι, coll. Hom. α, 16: κοσμήτορε λαῶν. At non potuit κοσμεῖσθαι activo sensu a Sophocle usurpari. Rectius Erfurdtius cum Musgravio aliisque τοῖς κοσμ. genus neutrum esse putarunt, explicantes: iis, quae decreta et edicta sunt. Itaque satis bene Brunckius ita haec vertit: sic operam dare oportet, ut servetur ordo et disciplina. De ἀμύνειν verbisque eiusdem notionis ita usurpatis conferunt Eur. Orest. 522: αμυνῶ τῷ νόμῳ. Thucyd. I, 150: δικαιῶ τοῖς κοινῇ δόξασι βοηθεῖν, et alia exempla. — De numero plurali ἀμυντέα et versu sq. ἡσσητέα vide Matth. §. 443.

V. 672. κοὔτοι — ἡσσητέα] Adscripsit Erfurdtius Aristoph. Lys. 450: οὐ γυναικῶν οὐδέποτ' ἐσθ' ἡττητέα ἡμῖν. De structura cfr. Matth. §. 447. 2.

V. 675. Schol.: εἰ μὴ τῆς φρονήσεως ὑπὸ τοῦ γήρως σεσυλήμεθα, λέγειν φρονούντως δοκεῖς περὶ ὧν λέγεις. Ὁ δὲ λόγος πάνυ προεσβυτικῶς καὶ αἰδημόνως εἴρηται. Proprie εἰ μὴ — κεκλέμμεθα valet: nisi aetate, in qua sumus, i. e. senectute, decepti sumus. Schaeferus confert 1218: ἢ θεοῖσι κλέπτομαι. De notione τοῦ χρονοῦ vide 729 huius fab. et ad Philoct. 304.

V. 377 — 686. πάτερ — τάδε] Tanta cum moderatione Haemon ad oppugnandam patris sententiam aggredi, tantaque cum verecundia animi sensa expromere incipit, ut hoc orationis eius initium lectori non attentissimo aliquanto obscurius videri possit. Equidem sensum nexumque hunc puto esse: summum omnium bonorum mens est, cuius ope omnibus in rebus quid

ἐγὼ δ' ὅπως σὺ μὴ λέγεις ὀρθῶς τάδε, 685
680 οὔτ' ἂν δυναίμην μήτ' ἐπισταίμην λέγειν·
λέγοιτο μεντἂν χἀτέρῳ καλῶς ἔχον.
σοῦ δ' οὖν πέφυκα πάντα προσκοπεῖν, ὅσα
λέγει τις ἢ πράσσει τις ἢ ψέγειν ἔχει.
τὸ γὰρ σὸν ὄμμα δεινὸν ἀνδρὶ δημότῃ 690
685 λόγοις τοιούτοις, οἷς σὺ μὴ τέρψει κλύων·
ἐμοὶ δ' ἀκούειν ἔσθ' ὑπὸ σκότου τάδε,

V. 681. λέγοιτο de meo scripsi. Libri γένοιτο. Tum Hermannus pro χἀτέρῳ scripsit χἀτέρως.

optimum factu sit dispicimus. Ego autem licet neque sim ita intelligens neque esse cupiam, ut ea quae tu dicis non recte se habere ostendere possim, tamen fortasse etiam alius sententia, tuae contraria, recte se habeat. Iam vero meum est tui commodi causa speculari, quidquid alii de te dicant, aut faciant, aut in te reprehendant, quum coram te quae sentiunt libere dicere non audeant. Hinc mihi quidem licet audire quantopere civitas Antigonam deploret.

V. 677 sq. πάτερ — ὑπέρτατον] Cfr. 1050 sq. et 1348. et Aesch. Ag. 900. Blomf.: καὶ τὸ μὴ κακῶς φρονεῖν θεοῦ μέγιστον δῶρον. et Platon. de Legg. L. I. p. 631: ὃ δὴ πρῶτον αὖ τῶν θείων ἡγεμονοῦν ἐστὶν ἀγαθῶν, ἡ φρόνησις.

V. 679. ὅπως — λέγεις] Vide de hoc ὅπως particulae usu Matth. §. 534. n. 2. §. 623. ὅπως. 3.

V. 680. οὔτ' ἂν δυν. μήτ' ἐπ.] De οὔτ ἂν et μήτε coniunctis vide Matth. §. 608. 4. et huius fab. 498. Latine dicas: nec possum nec opto ut possim dicere.

V. 681. λέγοιτο — ἔχον] Pronomen ἕτερος non ἐγώ, sed σὺ pronomini oppositum est. Quanquam enim in verbis ἐγὼ δ' ὅπως — λέγειν duo sunt, quibus aliquid opponi debuisse videatur, alterum hoc: ego non possum iudicare, verane sint quae iudicas de Antigona, alterum hoc: tuane vera sit sententia, quam habes de Antigona, non possum ego iudicare, tamen facile apparet inutile fuisse, ad prius aliquid praeterea reponere, quum sic responsum sit ad posterius: dicatur tamen etiam ab alio quod bene se habeat, i. e. tamen fortasse etiam alius sententia, tuae contraria, bene se habeat. De omisso τὶ vide Matth. §. 487. 7.

V. 682. σοῦ δ' οὖν — προσκοπεῖν] De locutione σοῦ προσκοπεῖν, i. e. σκοπεῖν πρὸ σοῦ, vide ad v. 624, de προσκοπεῖν σοῦ πάντα ad Philoctet. 15.

V. 684 sq. τὸ γὰρ σὸν — τοιούτοις] Id est: σὲ γὰρ φοβεῖται ἀνὴρ δημότης λόγοις τοιούτοις, ita ut λόγοις τοιούτοις idem sit atque λέγων τοιαῦτα.

V. 686. ὑπὸ σκότου] Scholiasta: ἐμοὶ δὲ πάρεστιν ἀκούειν τῶν λάθρᾳ κατὰ σοῦ λεγο-

τὴν παῖδα ταύτην οἷ' ὀδύρεται πόλις,
πασῶν γυναικῶν ὡς ἀναξιωτάτη
κάκιστ' ἀπ' ἔργων εὐκλεεστάτων φθίνει, 695
690 ἥτις τὸν αὐτῆς αὐτάδελφον ἐν φοναῖς
πεπτῶτ' ἄθαπτον μήθ' ὑπ' ὠμηστῶν κυνῶν
εἴασ' ὀλέσθαι μήθ' ὑπ' οἰωνῶν τινος·
οὐχ ἥδε χρυσῆς ἀξία τιμῆς λαχεῖν;
τοιάδ' ἐρεμνὴ σῖγ' ἐπέρχεται φάτις. 700
695 ἐμοὶ δὲ σοῦ πράσσοντος εὐτυχῶς, πάτερ,
οὐκ ἔστιν οὐδὲν κτῆμα τιμιώτερον.
τί γὰρ πατρὸς θάλλοντος εὐκλείας τέκνοις
ἄγαλμα μεῖζον, ἢ τί πρὸς παίδων πατρί;
μή νυν ἓν ἦθος μοῦνον ἐν σαυτῷ φόρει, 705

μένων. Ceterum recte Hermannus: quoniam quae clam dicuntur etiam audiuntur clam, ad audiendum transtulit poeta quod de dicentibus dici debebat.

V. 690. Schol.: διὰ τούτων ὑπεραπολογεῖται τῆς κόρης, ὑπερευπρεπῶς τῇ πόλει περιθεὶς τὸν λόγον. Aristoteles Rhet. III, 17: περὶ μὲν οὖν πίστεων ταῦτα. εἰς δὲ τὸ ἦθος, ἐπειδὴ ἔνια περὶ αὐτοῦ λέγειν ἢ ἐπίφθονον, ἢ μακρολογίαν ἢ ἀντιλογίαν ἔχει, καὶ περὶ ἄλλου ἢ λοιδορίαν ἢ ἀγροικίαν, ἕτερον χρὴ λέγοντα ποιεῖν, ὅπερ Ἰσοκράτης ποιεῖ —, καὶ ὡς Σοφοκλῆς τὸν Αἵμονα ὑπὲρ τῆς Ἀντιγόνης πρὸς τὸν πατέρα, ὡς λεγόντων ἑτέρων.

V. 691. ὠμηστῶν κυνῶν] In La ad κυνῶν adscriptum γρ. λύκων. Supra 257. canes cum feris consociantur, et 206. cum avibus, ut apud Aesch. Spt. c. Th. 1022, 1028, ubi 1043. Antigona: τούτου δὲ σάρκας οὐδὲ κοιλογάστορες λύκοι σπάσονται. Canes ὠμησταὶ ab Homero Il. χ, 67. dicti. HERM. Μή particulam, pro qua οὐκ exspectes, positam puto a poeta, quod sensu conditionali membrum relativum accipi voluerit. Eadem videtur ratio esse Philoct. v. 715: ὦ μελέα ψυχά, ὃς μηδ' οἰνοχύτου πώματος ἥσθη δεκέτει χρόνῳ.

V. 693. Schol.: τιμῆς· γρ. στήλης. Genitivus aptus est ex verbo λαχεῖν. Vide quae ad Philoct. 62. sq. ed. sec. adnotavi.

V. 694. Schol.: ἐρεμνή· σκοτεινή, λαθραία σου. Ad verbum ἐπέρχεται supple μοί.

V. 695. σοῦ πράσσοντος εὐτυχῶς] De genitivo participii cfr. 697 et 632.

V. 697 sq. εὐκλείας — ἄγαλμα] Dictum hoc est ut εὐκλείας στέφανος Ai. 465. Eur. Suppl. 315: πόλει παρόν σοι στέφανον εὐκλείας λαβεῖν. Antiop. fr. IV, 4. ERF.

V. 698. Schol. min.: ἢ τί πρὸς παίδων πατρί· ἤγουν οὐδὲ ὁ πατὴρ μείζονα ἄλλην χάριν παρὰ τῶν παίδων δέχεται, ἢ εὐτυχοῦντας τούτους ὁρῶν.

V. 699. μή νυν] Noli igitur etc. Sic supra 648: μή νύν ποτ' etc. Vide, quos Wexius conferri iubet, Blomf. ad Aesch. Spt. 228. et Monk. ad Eur. Alc. 1096. Adde Soph. Ai. 1129: μή νυν ἀτίμα etc. O. R. 644. 707. De μοῦνον vide Excurs. ad O. C. p. 224 sqq.

700 ὡς φῂς σύ, κοὐδὲν ἄλλο, τοῦτ' ὀρθῶς ἔχειν.
ὅστις γὰρ αὐτὸς ἢ φρονεῖν μόνος δοκεῖ,
ἢ γλῶσσαν, ἣν οὐκ ἄλλος, ἢ ψυχὴν ἔχειν,
οὗτοι διαπτυχθέντες ὤφθησαν κενοί.
ἀλλ' ἄνδρα, κεἴ τις ἦ σοφός, τὸ μανθάνειν 710
705 πόλλ' αἰσχρὸν οὐδὲν καὶ τὸ μὴ τείνειν ἄγαν.
ὁρᾷς παρὰ ῥείθροισι χειμάῤῥοις ὅσα
δένδρων ὑπείκει κλῶνας ὡς ἐκσώζεται·
τὰ δ' ἀντιτείνοντ' αὐτόπρεμν' ἀπόλλυται.
οὕτως δὲ ναὸς ὅστις ἐγκρατῆ πόδα 715

V. 700. ὡς φῂς σὺ—ἔχειν] Recte Brunckius: ut, quod tu dicis, aliud praeterea nihil, rectum esse putes. De ὡς particulae usu vide Matth. §. 485.

V. 701 sqq. ὅστις—κενοί] De sententia confer Theogn. 655: ὅστις τοι δοκέει τὸν πλησίον ἴδμεναι οὐδέν, ἀλλ' αὐτὸς μοῦνος ποικίλα δήνε' ἔχειν, κεἰνός γ' ἄφρων ἐστί, νόου βεβλαμμένος ἐσθλοῦ· ἴσως γὰρ πάντες ποικίλ' ἐπιστάμεθα.

V. 703. Schol.: διαπτυχθέντες· ἀνακαλυφθέντες· μετέβη δὲ ἀπὸ ἑνικοῦ ἀριθμοῦ, τοῦ ὅστις γάρ, εἰς πληθυντικόν, τὸ οὗτοι. Cfr. Matth. §. 475. a. Rost. §. 100. not. 7. Graecos imitati sunt Latini. Cfr. Terent. Eun. prol. v. 1 sqq. Andr. IV, 1, 2 sq. De aoristo ὤφθησαν vide Matth. §. 502. 3. et Rost. §. 116. 8. not. 4.

V. 704 sq. ἄνδρα—οὐδέν] Ordo est: οὐδὲν αἰσχρόν ἐστι τὸ ἄνδρα μανθάνειν πολλὰ etc. Vide Matth. §. 278. not. 2. et §. 540. — Tum de εἰ cum coni. iuncto vide Matth. §. 525. 7. b. et Rost. §. 121. not. 10, et de articulo infin. praeposito Matth. §. 543.

V. 705. Schol.: καὶ τὸ μὴ τείνειν ἄγαν· μὴ αὐθάδη εἶναι ἀτιτείνοντα τοῖς συμβουλεύουσιν.

V. 708. Schol.: αὐτόπρεμνα· αὐτόῤῥιζα. Vide Blomf. gloss. Aesch. Spt. c. Th. 71. et de compositione gloss. Ag. 134.

V. 709 sqq. ναὸς—μηδέν] Ordo est: ὅστις πόδα ναὸς ἐγκρατῆ τείνει, μηδὲν ὑπείκων, Verba ἐγκρατῆ τείνειν πόδα ναὸς per prolepsin quandam dicta, de qua ad v. 25. monitum, sic ut ἐγκρατῆ sit ὥστε ἐγκρατῆ εἶναι, et ἐγκρατῆ τείνειν nobis reddi possit straff spannen, coll. v. 474 huius fabulae. Similia sunt μείζον' ἐκτενῶ λόγον Trach. 679. πλεῦνα ἐκτεῖναι λόγον Herod. VII, 51. et Latinum longum prorogat aevum Hor. Ep. ad Pis. 346. — De nomine πούς recte Seidlerus ad Iph. T. 1104: „Navis πόδες erant duo funes, qui ab utraque inferiore veli parte, sive ab angulis veli, exeuntes in navi puppim versus alligabantur. Schol. ad Eur. Or. 704: λέγεται δὲ οὕτω (πούς) σχοινίον τὸ κάτωθεν τοῦ ἱστίου. Clarius Schol. Aristoph. ad Eq. 436: πόδας δὲ καλοῦσιν οἱ ναῦται τοὺς παρ' ἑκάτερα τὰ μέρη κάλως ἐκδεδεμένους τῆς ὀθόνης." Conferendus autem cum hoc Antigonae loco Eur. Or. 705 sq.: καὶ ναῦς γὰρ ἐνταθεῖσα πρὸς βίαν ποδὶ ἔβαψεν, ἔστη δ' αὖθις, ἦν χαλᾷ πόδα.

710 τείνας ὑπείκει μηδὲν ὑπτίοις κάτω
στρέψας τὸ λοιπὸν σέλμασιν ναυτίλλεται.
ἀλλ' εἶκε θυμοῦ καὶ μετάστασιν δίδου.
γνώμη γὰρ εἴ τις κἀπ' ἐμοῦ νεωτέρου
πρόσεστι, φήμ' ἔγωγε πρεσβεύειν πολὺ 720
715 φῦναι τὸν ἄνδρα πάντ' ἐπιστήμης πλέων·
εἰ δ' οὖν, φιλεῖ γὰρ τοῦτο μὴ ταύτῃ δέπειν,
καὶ τῶν λεγόντων εὖ καλὸν τὸ μανθάνειν.

V. 712. Male plerique editores recentiores ex aliquot codd. scripserunt θυμῷ. Nam εἴκειν θυμῷ non potest quidquam aliud significare quam indulgere animo: quae significatio alienissima ab hoc loco est.

V. 710 sq. ὑπτίοις — ναυτίλλεται] Recte suspicatur Emperius κάτω στρέφειν simili ellipsi a Graecis intellecto nomine τὴν ναῦν dictum videri nostrum verbum umwerfen. Sensum totius loci quod attinet, recte monuit Boeckhius supinis transtris cursum continuaturum dici qui eversa navi undis submersum iri significetur. Simillima ratio est v. 310 sq. et Ai. 100: θανόντες ἤδη τἄμ' ἀφαιρείσθων ὅπλα. Wexius adiicit in exemplaris Bosiani margine hoc se notatum vidisse: εἰρωνικῶς ἀντὶ τοῦ εἰς βυθὸν τοῦ πελάγους καταποντίζεται.

V. 712. ἀλλ' — δίδου] Quum ex toto hoc loco, tum imprimis ex antecedentibus apparet nomen θυμὸν non iram, ut vulgo explicatur, sed animum sive voluntatem significare. Itaque hoc dicit: sed cede voluntate eiusque mutationem praebe, i. e. sed cede atque voluntatem tuam muta. Iterum dicit, ut solent qui instanter aliquid ab aliquo petunt, quod iam v. 699 sq. dixerat. — Ceterum in verbo εἴκειν cum genitivo iuncto non erat haerendum; notum est enim verba omnia, quae missum quid facere vel cedere aliqua re significent, saepe cum eo casu coniungi. Cfr. Matth. §. 332. et Rost. §. 108. II. 5. c. Ita ipsum illud εἴκειν cum genitivo χώρας, πολέμου, et aliis simili sensu iungitur. Accedit, quod addita sunt verba μετάστασιν δίδου, ad quae praecipue nomen θυμοῦ adsumendum est, ita ut adeo similis hic locus v. 535. videri possit. De locutione autem θυμοῦ μετάστασιν δίδου monitum ad O. C. 462 sq. et huius fab. 150 sq. Wexius adscripsit Eur. Med 911: σὸν μεθέστηκεν κέαρ. Androm. 1004 sq.: οὐδέν μετάστασις γνώμης ὀνήσει.

V. 714 sq. Schol.: πρεσβεύειν· ὑπερέχειν. ἐγώ, φησί, τοῦτο οἶμαι ὑπερέχειν, τὸ τὸν ἄνθρωπον φῦναι πάντα ἐπιστάμενον. Recte Scholiasta ἐπιστήμης πλέων explicat ἐπιστάμενον, ita ut in accusativo πάντα nihil offensionis sit. Erfurdtius confert Trach. 338: τούτων ἔχω γὰρ πάντ' ἐπιστήμην ἐγώ. — De sententia adscripserunt Hesiod. Op. et D. 291: οὗτος μὲν πανάριστος, ὃς αὐτὸς πάντα νοήσῃ, φρασσάμενος τά κ' ἔπειτα καὶ ἐς τέλος ἧσιν ἀμείνω· ἐσθλὸς δ' αὖ κἀκεῖνος, ὃς εὖ εἰπόντι πίθηται. ὃς δέ κε μήτ' αὐτὸς νοέῃ, μήτ' ἄλλου ἀκούων ἐν θυμῷ βάλληται, ὁ δ' αὖτ'

ΧΟΡΟΣ.

ἄναξ, σέ τ' εἰκός, εἴ τι καίριον λέγει,
μαθεῖν. σέ τ' αὖ τοῦδ' εὖ γὰρ εἴρηται διπλῆ. 725

ΚΡΕΩΝ.

720 οἱ τηλικοίδε καὶ διδαξόμεσθα δὴ
φρονεῖν πρὸς ἀνδρὸς τηλικοῦδε τὴν φύσιν;

ΑΙΜΩΝ.

μηδὲν τὸ μὴ δίκαιον· εἰ δ' ἐγὼ νέος,
οὐ τὸν χρόνον χρὴ μᾶλλον, ἢ τἔργα σκοπεῖν.

V. 719. Ex La διπλῇ restitui. Vulgo διπλᾶ.

ἀχρήϊος ἀνήρ. Addo Herodot. VII, 16, 1: ἴσον ἐκεῖνο, ὦ βασιλεῦ, παρ' ἐμοὶ κέκριται, φρονέειν τε εὖ καὶ τῷ λέγοντι χρηστὰ πείθεσθαι. Cic. orat. Cluent. c. 31: sapientissimum esse dicunt eum, cui quod opus sit ipsi veniat in mentem; proxime accedere illum, qui alterius bene inventis obtemperet. Liv. XXII, 29: saepe ego audivi, milites, eum primum esse virum, qui ipse consulat, quid in rem sit; secundum eum, qui bene monenti obediat; qui nec ipsi consulere, nec alteri parere sciat, eum extremi ingenii esse.

V. 716. Schol.: εἰ δ' οὖν· εἰ δέ τις ἀνόητος. εὑρεθῇ. Cfr. Matth. §. 617. a. b.

Ibid. φιλεῖ—ῥέπειν] Confert Musgravius Rhes. 106: οὐ γὰρ αὐτὸς πάντ' ἐπίστασθαι βροτῶν πέφυκεν.

V. 717. καὶ—μανθάνειν] Ordo est: καὶ καλὸν τὸ μανθάνειν τῶν εὖ λεγόντων. De εὖ postposito vide 166. 410. Ai. 1252, de sententia 1031 sq.: τὸ μανθάνειν δ' ἥδιστον εὖ λέγοντος.

V. 720 — 753. In hoc colloquio, quod mira arte compositum a poeta est, facile intelliges Haemonem satis tranquillo, Creontem affecto animo loqui, illum leni et modesta, hunc aspera et feroci oratione uti, illum argumentis, hunc conviciis potius contra adversarium pugnare. Nam simulatque indigna Creontis contumelia Haemon ira exarsit (v. 756 sqq. ed. meae), diutius colloqui cum eo desiit scenaque discessit.

V. 720. καὶ διδαξόμεσθα] Respondet καὶ particulae, in interrogatione ita positae, nostrum gar. Sic v. 764: ἄμφω γὰρ αὐτὰ καὶ κατακτεῖναι νοεῖς; Ai. 1325: τί γάρ σ' ἔδρασεν, ὥςτε καὶ βλάβην ἔχειν; El. 385: ἦ ταῦτα δή με καὶ βεβούλευνται ποιεῖν; Eur. Or. 1331: ἦ τοῦδ' ἕκατι καὶ βοὴ κατὰ στέγας; — De futuro medii notione passiva posito vide ad v. 93.

V. 722. Schol.: μηδὲν διδάσκου, ὃ μὴ δίκαιόν ἐστί σοι μανθάνειν. Vide ad v. 358 sq. Tum de notione voc. χρόνος monitum ad v. 675.

V. 723. τἔργα] Opera sua quum spectanda dicit, significat id, quod faciundum suaserit oratione illa, qua patrem de sententia sua demovere studuerit. Non dissimiliter dictum Phil. 99: νῦν δ' εἰς ἔλεγχον ἐξιὼν ὁρῶ βροτοῖς τὴν γλῶσσαν, οὐχὶ

ΚΡΕΩΝ.

ἔργον γάρ ἐστι τοὺς ἀκοσμοῦντας σέβειν; 730

ΑΙΜΩΝ.

725 οὐδ' ἂν κελεύσαιμ' εὐσεβεῖν ἐς τοὺς κακούς.

ΚΡΕΩΝ.

οὐχ ἥδε γὰρ τοιᾷδ' ἐπείληπται νόσῳ;

ΑΙΜΩΝ.

οὔ φησι Θήβης τῆσδ' ὁμόπτολις λεώς.

ΚΡΕΩΝ.

πόλις γὰρ ἡμῖν ἁμὲ χρὴ τάσσειν ἐρεῖ;

ΑΙΜΩΝ.

ὁρᾷς τόδ' ὡς εἴρηκας ὡς ἄγαν νέος; 735

ΚΡΕΩΝ.

730 ἄλλῳ γὰρ ἢ 'μοὶ χρή γε τῆσδ' ἄρχειν χθονός;

ΑΙΜΩΝ.

πόλις γὰρ οὐκ ἔσθ' ἥτις ἀνδρός ἐσθ' ἑνός.

ΚΡΕΩΝ.

οὐ του κρατοῦντος ἡ πόλις νομίζεται;

τἄργα, πάνθ' ἡγουμένην, ubi τὴν γλῶσσαν, οὐχὶ τἄργα nobis est: das Reden, nicht das Thun.

V. 724. Schol.: ἀκοσμοῦντας· ἀπειθοῦντας, καὶ ἄκοσμα διαπραττομένους. Cfr. 660. et Philoct. 387. Acerbe Creon repetit voc. ἔργον, ut hoc dicat: opusne hoc tuum est, i. e. faciundumne hoc putas, ut immodestos colas. Eum enim se esse ostenderat Haemon, qui Antigonam poena liberandam adeoque honore afficiendam putaret.

V. 725. οὐδ' ἂν — κακούς] Ne auctor quidem sim, ut malos colas, i. e. non modo ipse id non facio, sed etiam alios (te) id committere nolo.

V. 727. ὁμόπτολις λεώς] Vide quae ad v. 7. notata sunt.

V. 728 — 733. πόλις γὰρ etc.] In regno etiam cives in consilium adhibendos eorumque voluntates explorandas Haemon ostendit, quum contra Creon ad regis unius arbitrium nutumque totos se fingere cives et accomodare debere contendat.

V. 730. ἄλλῳ γὰρ ἢ 'μοὶ χρή] Confert Erfurdtius Thom. M. in χρή· χρή με ποιῆσαι πάντοτε λέγε, οὐ χρή μοι, ὡς καὶ Σοφοκλῆς ἅπαξ. Eur. Ion. 1317: τοῖσι δ' ἐνδίκοις ἱερὰ καθίζειν ἐχρῆν. Lucian. Hermotim. T. I. p. 798: χρὴ γάρ, οἶμαι, σοὶ τῷ πρώτῳ χρηστῷ καὶ ἀξίῳ ἐντυχόντι ἀποφέρεσθαι.

V. 732. οὐ τοῦ — νομίζεται] Eadem structura verbi νομίζεσθαι Ο. C. 38: τίς δ' ἔσθ' ὁ χῶρος; τοῦ θεῶν νομίζεται;

ΑΙΜΩΝ.

καλῶς ἐρήμης γ' ἂν σὺ γῆς ἄρχοις μόνος.

ΚΡΕΩΝ.

ὅδ', ὡς ἔοικε, τῇ γυναικὶ συμμαχεῖ. 740

ΑΙΜΩΝ.

εἴπερ γυνὴ σύ· σοῦ γὰρ οὖν προκήδομαι.

ΚΡΕΩΝ.

ὦ παγκάκιστε, διὰ δίκης ἰὼν πατρί.

ΑΙΜΩΝ.

οὐ γὰρ δίκαιά σ' ἐξαμαρτάνονθ' ὁρῶ.

ΚΡΕΩΝ.

ἁμαρτάνω γὰρ τὰς ἐμὰς ἀρχὰς σέβων;

ΑΙΜΩΝ.

οὐ γὰρ σέβεις, τιμάς γε τὰς θεῶν πατῶν. 745

ΚΡΕΩΝ.

ὦ μιαρὸν ἦθος καὶ γυναικὸς ὕστερον.

ΑΙΜΩΝ.

οὐτἂν ἕλοις ἥσσω γε τῶν αἰσχρῶν ἐμέ.

ΚΡΕΩΝ.

ὁ γοῦν λόγος σοι πᾶς ὑπὲρ κείνης ὅδε.

ΑΙΜΩΝ.

καὶ σοῦ γε κἀμοῦ καὶ θεῶν τῶν νερτέρων.

ΚΡΕΩΝ.

ταύτην ποτ' οὐκ ἔσθ' ὡς ἔτι ζῶσαν γαμεῖς. 750

V. 741. οὐτἂν cum Hermanno scripsi, cuius vide dissertationem quam scripsit de mensura utriusque ἄν, Opusc. Tom. IV. p. 380 sq. Libri habent οὐκ ἄν, Brunckius scripsit οὐκ ἄν γ'.

V. 736. Schol.: διὰ δίκης ἰών· δικασάμενος, δικαιολογούμενος, παρρησιαζόμενος. Cfr. Matth. §. 580. c. Rost. §. 110. 2.

V. 737. οὐ — ἐξαμαρτάνονθ'] I. e. ἄδικον ἁμαρτίαν ἁμαρτάνοντα (cfr. Philoct. 1248 sq.), idque verecundiae causa posuit Haemon pro eo, quod in mente habebat, ἀνόσιον ἁμαρτίαν ἁμαρτάνοντα, sive ὕβριν ὑβρίζοντα.

V. 740. Schol.: γυναικὸς ὕστερον· ἀντὶ τοῦ ἡττηθὲν ὑπὸ γυναικός. Cfr. Philoct. 181. Eodem sensu statim ἥσσω positum.

ΑΙΜΩΝ.

ἦδ' οὖν θανεῖται καὶ θανοῦσ' ὀλεῖ τινα.

ΚΡΕΩΝ.

ἦ κἀπαπειλῶν ὧδ' ἐπεξέρχει θρασύς;

ΑΙΜΩΝ.

τίς δ' ἔστ' ἀπειλὴ πρὸς κενὰς γνώμας λέγειν;

ΚΡΕΩΝ.

κλαίων φρενώσεις, ὧν φρενῶν αὐτὸς κενός.

ΑΙΜΩΝ.

εἰ μὴ πατὴρ ἦσθ', εἶπον ἄν σ' οὐκ εὖ φρονεῖν.

V. 745. ἦδ' οὖν — τινα] Alio sensu dicta haec Creon putavit, quam quo accipi Haemon voluit. Creon enim, cuius animum odiosae suspiciones iam insedissent, filium minari opinatur, se patri, si Antigona occidatur, necem illaturum esse; contra Haemon, quod antea minus aperte, ut tum convenit, ostenderat, liberius nunc dicere cogitur, caedem Antigonae Creonti summam perniciem adlaturam esse. Eo spectant quae dixit v. 701 sqq: ἐμοὶ δὲ σοῦ πράσσοντος εὐτυχῶς etc. 714 sqq.: τὰ δ' ἀντιτείνοντ' αὐτόπρεμν' ἀπόλλυται etc. v. 741: σοῦ προκήδομαι, et v. 749: καὶ σοῦ γε etc. sc. λόγος μοί ἐστιν. Dehortabatur enim, ne Antigonam interficeret, patrem, ne scelere nefario commisso (cfr. v. 692 sqq.) et deos et homines sibi iratos haberet. — Ceterum quod τινά, non σὲ dixit Haemon, id facile quivis intelliget verecundia quadam factum esse, de qua vide ad v. 55. 737. 749. Simili de causa supra v. 661 τἀναντία positum fuit. Postremo monendum est vehementer errare qui putent Haemonem his verbis ostendere, se sibimet ipsi, si Antigona cadat, necem paraturum esse. De ea enim et cogitavit demum et professus est, postquam ad summam desperationem Creontis contumelia adductus fuit, v. 756 sqq.

V. 746. ἦ — θρασύς] Adeone audax es, ut etiam minis me insequare?

V. 747. τίς δ' — λέγειν] Haec quoque paullo aliter quam debebat accepisse Creon videtur. Haemon hoc dicit: quae tandem minae hae sunt, quum contra non recta consilia dico? i. e. num ego quicquam tibi minor, quum te dehortor, ne interfici Antigonam iubeas? Id autem modo facere se velle dixerat Creon v. 744. De vocabulo γνῶμαι vide v. 635 sq. Ai. 1091. Phil. 431 sq. Ea consilia autem, sive id consilium rursus verecunde dixit κενόν, vanum (coll. A. Gellio N. A. XVIII, 4.), i. e. cuiusmodi ut caperet, iusta causa adduci non posset, quanquam Haemoni indignissimum turpissimumque videbatur esse. — Creon contra, ut videtur, eiusmodi quid dici ab Haemone putavit, quale Scholiasta posuit: ποίαν ὠφέλειαν ἔχει ἀπειλὴ πρὸς μωρὸν ἄνθρωπον λεγομένη;

V. 749. εἰ μὴ — φρονεῖν] Ut impietatis crimen effugeret, ita dixit, hoc significans: οὐκ εὖ φρονεῖς, quod ipsum verecunde dictum p[illegible]κῶς φρονεῖς sive παραφρο[illegible]. Obiicit autem hoc patri propterea, quod modo de-

ΚΡΕΩΝ.

750 γυναικὸς ὢν δούλευμα, μὴ κώτιλλέ με.

ΑΙΜΩΝ.

βούλει λέγειν τι καὶ λέγων μηδὲν κλύειν.

ΚΡΕΩΝ.

ἄληθες; ἀλλ' οὐ, τόνδ' Ὄλυμπον, ἴσθ' ὅτι
χαίρων ἐπὶ ψόγοισι δεννάσεις ἐμέ.
ἄγετε τὸ μῖσος, ὡς κατ' ὄμματ' αὐτίκα 760
755 παρόντι θνήσκῃ πλησία τῷ νυμφίῳ.

ΑΙΜΩΝ.

οὐ δῆτ' ἔμοιγε, τοῦτο μὴ δόξῃς ποτέ,
οὔθ' ἥδ' ὀλεῖται πλησία, σύ τ' οὐδαμᾶ

V. 751. Hermannus aliique interrogative haec dicta putant.

mentiae suae et impietatis poenas soluturus ab eo dictus erat, quum tamen persuasum haberet se, quod patrem a pernicioso consilio avocare studeret, summa potius pietatis laude et praemio dignum esse.

V. 750. μὴ κώτιλλέ με] Inepte vulgo κωτίλλειν hic interpretantur: garriendo enecare vel molestum esse. E sensu nexuque totius loci apparet valere ὑβρίζειν, sive, quo verbo v. 753. Creon usus est, δεννάζειν. Contumeliosa enim verba Haemonis putavit: εἰ μὴ — φρονεῖν.

V. 751. βούλει — κλύειν] Hoc potissimum dici ab Haemone Creon putat: qualis ego tibi videar dicis, qualis tu mihi videare ut dicam, non pateris. De participio praesentis λέγων confert Neuius Ai. 1089 sq.: καὶ σοὶ προφωνῶ τόνδε μὴ θάπτειν, ὅπως μὴ τόνδε θάπτων αὐτὸς εἰς ταφὰς πέσῃς.

V. 752. ἄληθες] Bekker. Anecd. p. 367, 7: ὅταν ἡ πρώτη ὀξύνηται, τάττεται ἐπὶ εἰρωνείας. Vide ad O. R. 345. — De dictione οὐ, τόνδ' Ὄλυμπον monitum ad O. R. 639; de ἴσθ' ὅτι vide ad huius fab. v. 276.

V. 753. Schol.: δεννάσεις· λυπήσεις, ὑβρίσεις. Tum ἐπὶ ψόγοισι videtur valere reprehendendo, accusando, coll. Matth. §. 586. γ., nisi corrupta scriptura vulgata est corrigendumque cum Emperio ἔτι.

V. 754. Schol.: τὸ μῖσος· τὴν Ἀντιγόνην φησίν.

V. 756. οὐ δῆτ' ἔμοιγε] Offensionis aliquid esse possit in ἔμοιγε pronomine, quod quum praepositum sit membris disiunctivis οὔθ' ἥδ' etc. et σύ τ' οὐδαμᾶ etc., utrique membro accommodari debuisse videatur. Sed apte comparat Neuius El. 913: ἀλλ' οὐδὲ μὲν δὴ μητρὸς οὔθ' ὁ νοῦς φιλεῖ τοιαῦτα πράσσειν, οὔτε δρῶσ' ἐλάνθανεν. ibid. 995 sq.: ποῖ γάρ ποτ' ἐμβλέψασα τοιοῦτον θράσος αὐτή θ' ὁπλίζει, κἄμ' ὑπηρετεῖν καλεῖς;

V. 757. οὔθ' ἥδ' — σύ τ' οὐδ.] Seidlerus confert Eur. Hippol. 302: οὔτε γὰρ τότε λόγοις ἐτέγγεθ' ἥδε, νῦν τ' οὐ πείθεται. et Thucyd. I, 5: οἳ οὔτε ὧν πυνθάνονται ἀπαβούντων τὸ ἔργον, οἷς τ' ἐπιτε-

τοὐμὸν προσόψει κρᾶτ' ἐν ὀφθαλμοῖς ὁρῶν,
ὃς τοῖς θέλουσι τῶν φίλων μαίνῃ ξυνών. 765

ΧΟΡΟΣ.

760 ἀνήρ, ἄναξ, βέβηκεν ἐξ ὀργῆς ταχύς·
νοῦς δ' ἐστὶ τηλικοῦτος ἀλγήσας βαρύς.

ΚΡΕΩΝ.

δράτω, φρονείτω μεῖζον ἢ κατ' ἄνδρ' ἰών·
τὰ δ' οὖν κόρα τάδ' οὐκ ἀπαλλάξει μόρου.

ΧΟΡΟΣ.

ἄμφω γὰρ αὐτὰ καὶ κατακτεῖναι νοεῖς; 770

ΚΡΕΩΝ.

765 οὐ τήν γε μὴ θιγοῦσαν. εὖ γὰρ οὖν λέγεις.

ΧΟΡΟΣ.

μόρῳ δὲ ποίῳ καί σφε βουλεύει κτανεῖν;

ΚΡΕΩΝ.

ἄγων ἔρημος ἔνθ' ἂν ᾖ βροτῶν στίβος

λὲς εἴη εἰδέναι οὐκ ὀνειδιζόντων. Addit Neuius I, 126: οὔτε ἐκεῖνος κατενόησε, τό τε μαντεῖον οὐκ ἐδήλου. Cfr. Matth. §. 609.

V. 758. προς ὄψει — ὁρῶν] Vide ad v. 227; de locutione ἐν ὀφθαλμοῖς monui ad Philoct. 61. Plura exempla attulit Matth. §. 396. n. 2.

V. 759. Schol.: ὡς τοῖς θέλουσι τῶν φίλων μέγης ξυνών· γρ. μαίνῃ. Ὡς μαίνῃ, φησί, παρὰ τοῖς φίλοις τοῖς θέλουσιν ὑπομεῖναι τὴν σὴν μανίαν.

V. 761. βαρύς] A quo grave quid metuendum. Vide ad O. R. 527. De sententia amborum versuum vide ad eand. fab. 1045.

V. 762. φρονείτω μεῖζον ἢ κατ' ἄνδρ' ἰών] Neuius comparat Ai. 761: ἔπειτα μὴ κατ' ἄνθρωπον φρονεῖ. De ἢ κατά vide Matth. §. 449, de ἀνήρ vocabuli notione ad O. C. 565 sq., denique de addito ἰών ad Philoct. 328. et 351.

V. 763 sqq. Quum supra v. 577 — 581 ed. Br. Creon, ut ferebat illius loci ratio, ita esset locutus, ut non solum Antigonam, sed etiam Ismenam morti devovere videretur, hoc loco v. 763 sqq. effecit poeta, ne falleretur exspectatio spectatorum, si de Antigona sola supplicium sumi postmodum viderent. DINDORF.

V. 764. αὐτὰ καὶ κατ.] De vocabulo καὶ confer 726: καὶ διδαξόμεσθα.

V. 766. μόρῳ δὲ ποίῳ καί σφε etc.] De locutione ποῖος καί, τίς καὶ et similibus optime exposuit Porsonus ad Eur. Phoen. 1373. Adde Herm. ad Vig. p. 837. et ad Eur. Alc. 498. Cfr. huius fab. 1314: ποίῳ δὲ κἀπελύσατ' etc. O. R. 722. 9[illegible] 1129. Ai. 1200. Trach. 314.

κρύψω πετρώδει ζῶσαν ἐν κατώρυχι,
φορβῆς τοσοῦτον, ὡς ἄγος, μόνον προθεὶς, 775
770 ὅπως μίασμα πᾶσ' ὑπεκφύγῃ πόλις.
κἀκεῖ τὸν Ἅιδην, ὃν μόνον σέβει θεῶν,
αἰτουμένη που τεύξεται τὸ μὴ θανεῖν,
ἢ γνώσεται γοῦν ἀλλὰ τηνικαῦθ', ὅτι
πόνος περισσός ἐστι τἀν Ἅιδου σέβειν. 780

ΧΟΡΟΣ.

(στροφὴ α'.)

775 Ἔρως ἀνίκατε μάχαν, Ἔρως, ὃς ἐν κτήμασι πίπτεις, ὃς ἐν μαλακαῖς παρειαῖς νεάνιδος ἐννυχεύεις·

V. 768. Schol.: πετρώδει ἐν κατώρυχι· ἐν ὑπογείῳ σπηλαίῳ. Cfr. 848: ἕρμα τυμβόχωστον τάφου ποταινίου. 885: κατηρεφεῖ τύμβῳ. 920: θανόντων κατασκαφάς. 1100: ἐκ κατώρυχος στέγης. 1204 sq.: λιθόστρωτον νυμφεῖον Ἅιδου. Ceterum conferatur Mure in Museo Rhen. 1839. Fasc. II. p. 265.

V. 769. ὡς ἄγος] Ἅγος h. l. est κάθαρσις Hesychius: ἅγος· ἅγνισμα θυσίας. Σοφ. Φαίδρᾳ. Eodem significatu positum Aesch. Choeph. 152. ERF. Scholiasta: φορβῆς τοσοῦτον· ἔθος παλαιὸν, ὥστε τὸν βουλόμενον καθειργνύναι τινὰ ἀφοσιοῦσθαι βραχύ τι θέντα τροφῆς. καὶ ὑπενόουν κάθαρσιν τὸ τοιοῦτο, ἵνα μὴ δοκῶσι λιμῷ ἀναιρεῖν· τοῦτο γὰρ ἀσεβές. Confert Neuius Xen. An. VII, 8, 19: καὶ διασώζονται, ἀνδράποδα ὡς διακόσια ἔχοντες καὶ πρόβατα ὅσον θύματα, i. e. et pecora, quot satis erant ad sacrificia.

V. 770. πᾶσ' ὑπ. πόλις] Et hic et alibi pronomen πᾶς idem fere significat atque πάντως, prorsus. Cfr. Ai. 275: κεῖνός τε λύπῃ πᾶς ἐλήλαται κακῇ· 519: ἐν σοὶ πᾶς ἔγωγε σώζομαι. 728: πᾶς — θανεῖν. O. R. 823: ἆρ' οὐχὶ πᾶς ἄναγνος; ibidem et El. 1497: πᾶσ' ἀνάγκη· Trachin. 91: πᾶσαν — ἀλήθειαν.

V. 772. τεύξεται τὸ μὴ θανεῖν] Verbum τυγχάνειν saepe etiam cum accusativo coniungi docui in Advers. ad Soph. Philoct. p. 82.

V. 773. ἀλλὰ τηνικαῦθ'] De ἀλλὰ particulae usu monitum ad v. 550.

V. 775—792. Ἔρως—Ἀφροδίτα] Summa totius cantus haec est: Amor non solum omnes homines pariter atque deos immortales vincit victosque in furorem agit, sed adeo viros honestos a prava facinora impellit, auctorque litis inter Haemonem et Creontem ortae exstitit.

V. 775. ἀνίκατε μάχαν] Ut dicitur νικᾶν μάχην is, qui e pugna victor discedit, ita recte ἀνίκητον μάχην dictum esse eum apparet, qui nulla in pugna vinci queat, vel qui ex quavis pugna victor discedat.

V. 776 sqq. ὃς ἐν — ἐννυχεύεις] Hoc dicit: qui divites potentesque non minus facile invadis quam

780 φοιτᾷς δ' ὑπερπόντιος, ἔν τ' ἀγρονόμοις αὐλαῖς· 735
καί σ' οὔτ' ἀθανάτων φύξιμος οὐδεὶς οὔθ' ἁμερίων ἐπ' ἀνθρώπων· ὁ δ' ἔχων μέμηνεν. 790
(ἀντιστροφὴ α'.)
785 σὺ καὶ δικαίων ἀδίκους φρένας παρασπᾷς· ἐπὶ λώβᾳ· σὺ καὶ τόδε νεῖκος ἀνδρῶν ξύναιμον ἔχεις ταράξας·

teneram formosamque puellam in potestate tua habes. Verbum ἐννυχεύειν similiter atque εὕδειν, de quo vide ad O. R. 65, usurpatum valet quiescere. Iam Scholiasta interpretatus est διατρίβειν. Tum adiectivum μαλακὸς quanquam coniunctum est cum nomine παρειαῖς, tamen referendum potissimum ad puellam est, quae potentibus opulentisque hominibus opponitur. Amor autem in genis tenerae puellae quiescere dicitur propterea, quod genae sive vultus virginis veluti sedes aut domicilium Amoris sunt. Cfr. Horat. Od. IV, 13, 6 sqq.: ille (Amor) virentis et doctae psallere Chiae pulchris excubat in genis, ibique Mitscherlichius. Postremo κτήματα de opulentis potentibusque recte accipi post Doederlinum in Spec. ed. nov. Soph. p. 33 sq. Steinbrüchelius, Huschkius, Passovius, Hermannus aliique iudicarunt. Abstractum enim positum pro concreto; vide ad v. 320.

V. 780. Schol.: φοιτᾶς δ' ὑπερπόντιος· διότι καὶ τὰ πόρρω θηρεύει ὁ ἐρῶν, καὶ διὰ θαλάσσης ἄπεισι καὶ πανταχοῦ, ὥστε τοῦ ἔρωτος ἐπιτυχεῖν. Nullo periculo impediri nullaque vi deterreri Amorem ait, quominus id, quod quaerat, persequatur. Itaque et mare traiicere et casas agricolarum intrare solere dicitur. Bene Iacobsius: ὑπερπόντιος, inquit, ut Paris Helenae causa fecit, ἐν ἀγρον. αὐλαῖς, ut Venus ad Anchisen pastorem accessit.

Ibid. ἀγρονόμοις αὐλαῖς] Recte Zehlickius haec verba non de lustris ferarum, quae nunquam αὐλαὶ dicuntur, sed de casis agricolarum accipienda monuit. Sunt autem proprie ἀγρονόμοι αὐλαὶ villae sive casae agrestes. Nam ἀγρονόμος apud tragicos nihil fere differt notione ab adiectivo ἄγριος. Sic O. R. 1103: πλάκες ἀγρονόμοι sunt saltus agrestes. Similia sunt quae Matth. §. 446. 3. a. adfert.

V. 781. καί σ' οὔτ' — φύξιμος] De accusativo, qui ex nomine φύξιμος aptus est, vide Matth. §. 422. et Rost. §. 104. 2. not. 3, de potestate activa eius nominis eundem §. 109. Buttm. Gr. ampl. §. 119. 76.

V. 782. οὔθ' ἁμερ. ἐπ' ἀνθρώπων] Neque inter brevis aevi homines. De ἐπὶ praepositione vide Matth. §. 584. η. coll. §. 320. not. et Bernhardy Gr. Synt. p. 246 sq. — De ἁμέριος vide Valck. ad Eur. Phoen. 1515.

Ibid. Schol.: ὁ δ' ἔχων· τὸν ἔρωτα. Wexius confert Platon. Phaedr. p. 239. C: ἀνὴρ ἔχων ἔρωτα, cum nota Astii. Eur. Hipp. 1264: θέλγει δ' Ἔρως, ᾧ μαινομένᾳ κραδίᾳ πτανὸς ἐφορμάσῃ.

V. 784 sq. Schol.: σὺ καὶ δικαίων ἀδίκους· σὺ καὶ

νικᾷ δ' ἐναργὴς βλεφάρων ἵμερος εὐλέκτρου 795
790 νύμφας, τῶν μεγάλων πάρεδρος θε-
σμῶν. ἄμαχος γὰρ ἐμπαίζει θεὸς Ἀφροδίτα. 800
νῦν δ' ἤδη 'γὼ καὐτὸς θεσμῶν
ἔξω φέρομαι τάδ' ὁρῶν, ἴσχειν δ'
795 οὐκ ἔτι πηγὰς δύναμαι δακρύων,
τὸν παγκοίταν ὅθ' ὁρῶ θάλαμον
τήνδ' Ἀντιγόνην ἀνύτουσαν. 805

V. 790. τῶν μεγάλων οὐχὶ πάρεδρος θεσμῶν olim scripsi ex Dindorfii coniectura, qui de hoc loco disseruit in Adnott. in Soph. tragg. Oxon. 1836. edit. p. 215 sq. Nunc vulgatam scripturam intactam relinquere satius putavi, nisi quod omisi verba ἐν ἀρχαῖς.

δικαίους διαφθείρεις, ὥςτε τὰς φρένας αὐτῶν ἀδίκους γίνεσθαι, ὡς Ἡρακλῆς ἐνεχόμενος τῷ ἔρωτι τῆς Ἰόλης τὰ ἐν Οἰχαλίᾳ ἔπραξεν, ἀφορμὴν τοῦ πολέμου μὴ ἔχων ἢ τὸν ἔρωτα μόνον. De prolepsi vide ad v. 25.

V. 786 sq. τόδε νεῖκος ἀνδρῶν ξύναιμον] I. e. τόδε νεῖκος ἀνδρῶν ξυναίμων. Cfr. Matth. §. 446. not. 1. — De ταράττειν confert Musgravius Plutarch. Themist. c. 5: δίκας τῷ ἀνθρώπῳ πρὸς οἰκείους τινὰς ταράξειν. Idem Cat. min. c. 22: στάσεις καὶ πολέμους ταράττειν. Vide quae in Censura Aiac. ab Lobeck. edit. p. 72. exposui.

V. 788 sq. νικᾷ δ' ἐναργὴς — νύμφας] Vicit autem splendidus oculorum nitor formosae sponsae. Plus ait apud Haemonem valuisse desiderabilem puellae suavitatem quam pietatem patri debitam, ita ut cum patre altercari quam amorem sponsae abiicere mallet. H. Stephanus in Thesauro: ἵμερος est etiam id in oculis, quo intuentium amor conciliatur. Pollux [illegible]r. 2, 63. de oculis loquens, [illegible]tquam docuit oculos posse describi πυρώδεις etc., subiungit: καὶ τὸ ἀπ' αὐτῶν ἀποῤῥέον ἵμερος.

V. 790. τῶν μεγάλων — θεσμῶν] De genitivo θεσμῶν ex adiectivo πάρεδρος apto cfr. Pindar. Olymp. VIII, 22: Θέμις Διὸς ξενίου πάρεδρος. Adscripsit Seidlerus Eur. Med. 843. τᾷ σοφίᾳ παρέδρους ἔρωτας, παντοίας ἀρετᾶς ξυνεργούς.

V. 791. ἄμαχος etc.] Insuperabilis enim insultat dea Venus. Quibus verbis hoc dicit: Venus enim quando cum pietate reverentiave conflictatur, nunquam non superior discedit.

V. 793 sqq. νῦν δ' ἤδη etc.] Hoc dicere Chorus videtur: ut Haemon summo in Antigonam amore abreptus pietatem adversus patrem violavit, similiter ego nunc ultra quam decorum est progredior, quum Antigonam videns in Orcum descendere temperare a lacrimis nequeo.

V. 796 sq. τὸν παγκοίταν — ἀνύτουσαν] De verbo ἀνύτειν venire significante vide ad O. C. 1546, ad quem locum adlata etiam exempla sunt huius verbi cum nudo accusativo coniuncti. Adde huius fab. 811 sq.

(στροφὴ α'.)

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ὁρᾶτέ μ', ὦ γᾶς πατρίας πολῖται,
τὰν νεάταν ὁδὸν
800 στείχουσαν, νέατον δὲ φέγγος λεύσσουσαν ἀελίου,
κοὔποτ' αὖθις· ἀλλά μ' ὁ παγκοίτας Ἅιδας ζῶσαν ἄγει 810
τὰν Ἀχέροντος
805 ἀκτάν, οὔθ' ὑμεναίων
ἔγκληρον, οὔτ' ἐπινύμφειός
πώ μέ τις ὕμνος ὕμνησεν, ἀλλ' Ἀχέροντι νυμφεύσω. 815

ΧΟΡΟΣ.

οὐκοῦν κλεινὴ καὶ ἔπαινον ἔχουσ'
810 ἐς τόδ' ἀπέρχει κεῦθος νεκύων,
οὔτε φθινάσιν πληγεῖσα νόσοις,

V. 806. ἐπινύμφειος ex coniectura Dindorfii restitui. Libri ἐπινυμφίδιος.

Tum de adiectivo παγκοίτης, quod sollemniter Orco tribuitur, vide quae ad O. C. 1547. adnotata sunt.

V. 799. τὰν νεάταν] I. e. τὴν ὑστάτην. Vide Seidl. ad Eur. Troad. 206.

V. 800. νέατον] Adverbialiter positum est; cfr. eundem Seidl. ad Troad. 206. Wexius adscripsit Ai. 858: πανύστατον δὴ κοὔποτ' αὖθις ὕστερον. Eur. Hec. 811: ὡς οὔποτ' αὖθις, ἀλλὰ νῦν πανύστατον.

V. 805. ὑμεναίων] Nuptiarum. Vide ad O. R. 417 sq. — Sequentia οὔτ' ἐπιν. — ὕμνησεν de cantu nuptiali accipienda sunt. Comprehendit utrumque duobus verbis infra v. 917: ἄλεκτρον, ἀνυμέναιον. Quod autem in his membris, quae sibi opposita sunt, verbum finitum oppositum est adiectivo, de eo dictum ad O. R. 447. Adde Pflugk. ad Eur. Med. 12. et huius fab. 1141 sqq. — De significatu vocis νυμφεύσω vide ad v. 648.

V. 809. κλεινὴ — ἔχουσ'] Decedere cum laude et gloria Chorus Antigonam ait, nisi fallor, propterea, quod factum eius, quanquam ipse improbavit (cfr. v. 843 sqq. 860 sqq. ed. meae), tamen singularem quandam animi magnitudinem prodidit. Nam quum virgo et Haemoni desponsata mori maluit quam iniustae legi tyranni obtemperare, profecto magnae cuiusdam fortitudinis laudem sibi paravit. Nondum enim a pietate eam laudari a Choro puto, de qua dictum infra v. 860 sqq., quum prorsus improbabile sit idem bis Sophoclem hic dixisse.

V. 811 sq. οὔτε φθινάσιν — λαχοῦσ'] Sensum horum v[illegible] suum recte Scholiasta extre[illegible]

οὔτε ξιφέων ἐπίχειρα λαχοῦσ'· 820
ἀλλ' αὐτόνομος ζῶσα μόνη δὴ
θνατῶν Ἅιδαν καταβήσει.

(ἀντιστροφὴ α'.)

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

815 ἤκουσα δὴ λυγροτάταν ὀλέσθαι

adnotatione palefecit ita: οὔτε νοσήσασα οὔτε ἀνειρεθεῖσα. Neque morbis consumta neque caede perempta descendere Antigona ad inferos dicitur. Nihilominus mihi nondum liquet, quid proprie significet ἐπίχειρα ξιφῶν λαχεῖν. Concedo Hermanno non recte Scholiastam interpretari: οὐ διὰ ξιφῶν τὸν μισθὸν τοῦ πλημμελήματος λαχοῦσα καὶ τιμωρίαν, sed nec adsentior ei adnotanti: „ξιφέων ἐπίχειρα sunt praemia ensium, i. e. id quod ensibus congrediendo efficitur, quod est vi aliquem interfici. Latine dicas: munere belli." Brunckius interpretatus est: nec gladiorum ictus perpessa. Iacobsio recte videtur ἐπίχειρα ξιφέων sic accipi posse, ut sit τραύματα ξίφεσι πεποιημένα.

Ibid. φθινάσιν νόσοις] Confert Neuius Ai. 59: μανιάσιν νόσοις. Trach. 980: φοιτάδα νόσον. huius fab. 1019: θυστώδας λιτάς.

V. 813. αὐτόνομος] Tuae ipsius lege obsequens. Opponitur hoc verbis οὔτε φθινάσιν — λαχοῦσα, quibus lege naturae aut violenta manu hominis demitti in Orcum negatur. Lex autem, cui obsecutam Chorus Antigonam ait, ea est, quam animo suo ita insculptam a dis dixit, ut violare Creontis legem ac supplicio affici quam huic non obtemperare mallet. Cfr. v. 863. Scholiastae haec adnotarunt, quae ad nominis αὐτόνομος explicationem pertinerent: μετ' ἐλευθερίας τεθνήξῃ, ἰδίῳ καὶ καινῷ νόμῳ περὶ τὸ τέλος (tria haec verba omitti debebant) χρησαμένη, ἢ ἀντὶ τοῦ ἰδίοις αὐτῆς νόμοις χρησαμένη. Quae extrema adnotatio vulgo male lemmati Ἅιδαν adscripta est.

V. 814. Ἅιδαν] Quum hoc vocabulum, tum alia eiusdem significationis saepe in hac fabula de specu saxeo, quem subire Antigonam oportebat, qui pro ipso sepulcro erat, dicuntur. Vide ad v. 879 sq.

Ibid. Ἅιδαν καταβήσει] Gravius finitur oratio additis his verbis, quae salvo quidem sensu omitti poterant. Cfr. O. R. 163 sqq.: προφάνητέ μοι — ἔλθετε καὶ νῦν. O. C. 1491 sqq.: βᾶθι, βᾶθ' — ἵκου. Philoct. 706 sqq.: οὐ φορβὰν — φορβάν. Non dissimilia reperiuntur apud scriptores Latinos. Cic. pro Muren. c. 39: hostis est enim non apud Anienem — in ipsa, inquam, curia non nemo hostis est. ibid. c. 40: obiicitur enim concionibus — solus opponitur. pro Sextio c. 3: ademit Albino soceri nomen mors filiae, sed caritatem — non ademit, ad quem locum alia exempla attulerunt interpretes.

V. 815 – 825. ἤκουσα — κατευνάζει] Niobe, filia Tantali, regis Lydiae, uxor Amphionis, regis Thebani, amissis subito liberis suis omnibus obriguisse dolore et conversa in saxum dicitur, quod perpetuo flere credebatur. Cfr. Hom. Il. ω, 602. Apollod. III, 5, 6. Ovid. Metam. VI, 146

τὰν Φρυγίαν ξέναν
Ταντάλου Σιπύλῳ πρὸς ἄκρῳ· τάν, κισσὸς
ὡς ἀτενής, 825
820 πετραία βλάστα δάμασεν· καί νιν ὄμβροι
τακομέναν,
ὡς φάτις ἀνδρῶν,
χιών τ' οὐδαμὰ λείπει, 830
τέγγει δ' ὑπ' ὀφρύσι παγκλαύτοις
825 δειράδας· ᾗ με δαίμων ὁμοιοτάταν κατευνάζει.

V. 820. Ex Musgravii coniectura scripsi ὄμβροι. Vulgatum ὄμβρῳ quomodo defendi possit non video.

V. 823. τέγγει δ' ex Bothii coniectura dedi. Libri τέγγει θ', quod mihi ineptum videtur. Errat manifesto Neuius.

—312. Hygin. fab. 9. Scholiasta: Τοῦτο δὲ ἔλαβε πρὸς τὸ ὅμοιον τοῦ θανάτου, ὅτι οὐδὲ ἡ Νιόβη ὑπό τινος ἀνῃρέθη.

V. 816 sq. τὰν Φρυγίαν πρὸς ἄκρῳ] Debebat Niobe Lydia dici, quemadmodum Sipylus mons Lydiae fuit. Sed Strabo lib. XII. p. 571 extr. monet montem Sipylum a quibusdam Phrygiae accenseri et hinc Tantalum et Nioben Φρυγίους dici. Vide etiam ad Ai. v. 1264. — De genitivo Ταντάλου e verbis τὰν Φρυγίαν ξέναν apto vide ad O. C. 622.

V. 817 sq. τὰν — πετραία βλάστα δάμασεν] Recte Scholiasta: ἣν ἐδάμασεν ἡ πέτρας βλάστησις, ὡς κισσὸς περιβαλοῦσα αὐτήν· περιέφυσεν αὐτῇ, φησίν, ἡ πέτρα, ὡς κισσὸς δένδρῳ.

Ibid. κισσὸς ἀτενής] Hedera firmiter adhaerens. Musgravius interpungit: τάν, κισσὸς ὡς, ἀτενὴς πετραία βλάστα. De voc. ἀτενὴς vide Ruhnk. ad Timaei Lexic. Platon. p. 53. ERF.

V. 819 sqq. καί νιν ὄμβροι etc.] De re confer Ovid. Metam. VI, 310 sq.: flet tamen, et validi circumdata turbine venti in patriam rapta est; ubi fixa cacumine montis liquitur et lacrimas etiamnum marmora manant. Propert. II, 16, 7 sq.: nec tantum Niobe bis sex ad busta superba sollicito lacrimas defluit a Sipylo. Seneca Ag. 371: stat nunc Sipyli vertice summo flebile saxum, et adhuc lacrimas marmora fundunt antiqua novas. Soph. El. 150: ἰὼ παντλάμων Νιόβα, σὲ δ' ἔγωγε νέμω θεόν, ἅτ' ἐν τάφῳ πετραίῳ ἀεὶ δακρύεις. Fontem famae ostendit Pausanias I, 21, 5. narrans: ταύτην τὴν Νιόβην καὶ αὐτὸς εἶδον ἀνελθὼν ἐς τὸν Σίπυλον τὸ ὄρος· ἡ δὲ πλησίον μὲν πέτρα καὶ κρημνός ἐστιν, οὐδὲν παρόντι σχῆμα παρεχόμενος γυναικός, οὔτε ἄλλως οὔτε πενθούσης· εἰ δέ γε πορρωτέρω γένοιο, δεδακρυμένην δόξεις ὁρᾶν καὶ κατηφῆ γυναῖκα.

V. 819 – 824. καί νιν — δειράδας] Hoc dicit: neque unquam, ut fama est hominum, deteritur imbribus et nive, qua liquescit (i. e. nullo non anni tempore liquitur), sed semper la-

ΧΟΡΟΣ.

ἀλλὰ θεός τοι καὶ θεογεννής,
ἡμεῖς δὲ βροτοὶ καὶ θνητογενεῖς· 835
καίτοι φθιμένῳ τοῖς ἰσοθέοις
ἔγκληρα λαχεῖν μέγ' ἀκοῦσαι.

(στροφὴ β'.)

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

830 οἴμοι γελῶμαι. τί με, πρὸς θεῶν πατρῴων,
οὐκ ὀλομέναν ὑβρίζεις, 840
ἀλλ' ἐπίφαντον; ὦ πόλις, ὦ πόλεως
πολυκτήμονες ἄνδρες,
ἰὼ
835 Διρκαῖαι κρῆναι, Θήβας τ'
εὐαρμάτου ἄλσος, ἔμπας 845
ξυμμάρτυρας ὔμμ' ἐπαυδῶμαι,

V. 828. φθιμένῳ ex Ricc. et La recepi. Vulgo φθιμένα. Tum reliqua verba in codd. hoc ordine posita sunt: μέγ' ἀκοῦσαι τοῖς ἰσοθέοις ἔγκληρα λαχεῖν, quem ordinem cum Hermanno mutavi.

V. 831. Intactam reliqui scripturam vulgatam, ὀλομέναν, quamvis antistrophico versui non respondentem. Verum ὀλλυμέναν, quod olim ex Dresd. a. recepi, ut praesens loci sensui non satis convenit. Fortasse οἰχομέναν scriptum fuit.

V. 837. ἐπαυδῶμαι pro vulg. ἐπικτῶμαι ex mea coniectura scripsi, quam et sensu loci flagitari et Scholiastae interpretatione confirmari, planum feci in Comment. de Schol. in Soph. tragg. auctoritate p. 16 sq.

crimantibus oculis cervicem humectat. Verbi τέγγει subiectum est Nioba. Recte autem comparaveris locutionem τέγγειν ὑπ' ὀφρύσι δειράδας cum Homerica ὑπ' ὀφρύσι δάκρυα λείβειν. Postremo adverte, perapte ea hic posita vocabula esse, ὀφρύς et δειράς, quae et montis et corporis humani partes significarint.

V. 826 sqq. ἀλλὰ — ἀκοῦσαι] Negat Chorus, qui omnem insolentiam reiicere soleat, Antigonam recte se comparare mortalem et ex mortalibus genitam cum Nioba dea et dis nata, concedit tamen magnum esse mortuo eandem cum semideis sortem nactum esse dici. Quibus verbis quum immodestiae cuiusdam Antigona argueretur, respondet illa: οἴμοι γελῶμαι.

V. 829. Schol.: ἔγκληρα· κοινά, ὅμοια, τοῦ αὐτοῦ κλήρου καὶ τύχης. Nomen ἔγκληρος similiter pro σύγκληρος, quod nomen Schaeferus requirebat, positum videtur atque ἐγγενής τινι pro συγγενής τινι dicitur.

V. 835 sq. Θήβας τ' εὐαρμάτου ἄλσος] De adiectivo εὐαρμάτου vide ad v. 149, de nomine ἄλσος, quo locus dis consecratus significatur, ad Electr. 5.

V. 837. ἐπαυδῶμαι] Scholiasta: ἐπιβοῶμαι.

οἷα φίλων ἄκλαυτος οἷοις νόμοις
πρὸς ἕρμα τυμβόχωστον ἔρχομαι τάφου ποταινίου,
840 ἰὼ δύστανος, 850
οὔτ' ἐν βροτοῖσιν οὔτ' ἐν νεκροῖσιν
μέτοικος, οὐ ζῶσιν, οὐ θανοῦσιν.

ΧΟΡΟΣ.

προβᾶσ' ἐπ' ἔσχατον θράσους
ὕψηλὸν ἐς Δίκας βάθρον

V. 839. ἕρμα iam Blomf. ad Aesch. Spt. c. Th. gloss. 552. scribendum putavit. Libri ἔργμα, Brunckius ἕργμα. Scholiasta: ἕρμα· περίφραγμα.

V. 841. Locus corruptus est. Mihi cum Theodoro Bergkio totus versus spurius videtur, additus, quum genuinus excidisset. Eum secutus Dindorfius eiecit.

V. 838. φίλων ἄκλαυτος] Ab amicis non defleta. Cfr. Matth. §. 345.

V. 838. οἷοις νόμοις] I. e. quam nefaria lege. Hinc statim a Choro admonetur sua ipsius culpa ad mortem adduci.

V. 839. πρὸς ἕρμα etc.] Nomen ἕρμα significat aggerem; unde ad tumulum refertur. Eur. Hel. 857: εἰ γὰρ εἰσιν οἱ θεοὶ σοφοί, εὔψυχον ἄνδρα, πολεμίων θανόνθ' ὕπο, κούφῃ καταμπίσχουσιν ἐν τύμβῳ χθονί, κακοὺς δ' ὑφ' ἕρμα στερεὸν ἐκβάλλουσι γῆς. Etiam Aeschylus Choeph. 152. videtur ἕρμα scripsisse, idem ut tumulum significaret. De τυμβόχωστον vide Blomf. gloss. ad Aesch. Spt. c. Theb. 1024. HERM.

Ibid. Schol.: ποταινίου· ἔστι μὲν προσφάτου· θέλει δὲ εἰπεῖν καινοῦ καὶ παρεξηλλαγμένου. Eustathius ad Il. ω. p. 1374: παρὰ τοῖς μεθ' Ὅμηρον πρόσφατον τὸ νεαρὸν καὶ ὡς εἰπεῖν ἐγγὺς φατὸν ἤτοι φανὲν καὶ δειχθέν· ἢ καὶ ἄλλως ἐγγὺς καὶ προσεχῶς φατὸν ἤτοι λεκτόν, ἐξ οὗ καὶ φατειός, οὐ κατ' ὁμοιότητα καὶ ποταίνιον οἱ ὕστερον τὸ νεωστὶ συμβὰν εἶπον, ταὐτὸν θέντες εἶναι τὸ ποτὶ καὶ τὸ πρός, ὁμοίως καὶ τὸ αἶνος καὶ τὸ φατός, κἀντεῦθεν εἰς ὅμοιον ἥκειν τὸ ποταίνιον καὶ τὸ προσφατον. Neuius conferri iubet Blomf. gloss. Aesch. Prom. 102. Vulgo male colon post ποταινίου positum; cohaerent enim verba πρὸς ἕρμα τυμβ. τάφ. ποτ. ἔρχομαι οὔτ' ἐν βροτοῖσιν — μέτοικος etc. verbis ἰὼ δύστανος positis διὰ μέσου, hoc sensu: ad tumulum aggestum sepulcri inauditi concedo habitatum neque apud homines neque apud manes etc. Sic 867: πρὸς οὓς — μέτοικος ἔρχομαι. Eodem sensu nomen μετοικίας 890. positum, vulgo male intellectum.

V. 844. ἐς Δίκας βάθρον] Confert Neuius Aesch. Ag. 383: λακτίσαντι μέγαν Δίκας βωμόν, et Eum. 539: βωμὸν αἴδεσαι Δίκας, μηδέ νιν κέρδος ἰδὼν πόδι λὰξ ἀτίσῃς. De βάθρον idem adscribit Ai. 860.

845 προςέπεσες, ὦ τέκνον, πολύ. 855
πατρῷον δ' ἐκτίνεις τιν' ἆθλον.

(ἀντιστροφὴ β'.)

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ἔψαυσας ἀγεινοτάτας ἐμοὶ μερίμνας,
πατρὸς τριπόλιστον οἶκτον
τοῦ τε τρόπαντος ἁμετέρου πότμου 860
850 κλεινοῖς Λαβδακίδαισιν.
ἰὼ
ματρῷαι λέκτρων ἆται,
κοιμήματά τ' αὐτογέννητ'

V. 848. Brunckius οἶτον, et cic Lb. eraso κ. Hermannus pro τριπόλιστον ex coniectura scripsit τριπλοιστόν.

V. 845. προςέπεσες πολύ] De πολύ vocabuli usu ad Philoct. 252. ed. sec. monitum est.

V. 846. πατρῷον δ' etc.] Recte Triclinius: ἤγουν ὅσον δυςτυχίας ἔμελλεν ἐκεῖνος δυςτυχῆσαι, τοῦτο αὐτὴ ἀποπληροῖς, τοιαύταις περιπεσοῦσα δυςτυχίαις. Adscripsit Wexius Herod. I, 91: Κροῖσος δὲ πέμπτου γονέος ἁμαρτάδα ἐξέπλησεν. Theogn. 178: ὑπερβασίην ἀντιτίνειν πατέρων. Adde huius fab. v. 582 sqq.

V. 847—850. ἔψαυσας — Λαβδακίδαισιν] Hoc dicit: excitasti acerbissimam mihi sollicitudinem, infinitum de patre luctum totaque sorte nostra clarorum Labdacidarum. Plerique μερίμνας genitivum putant esse, ita ut ἔψαυσας primum cum genitivo, deinde cum accusativo οἶκτον constructum sit. Quibus accedit Matth. §. 330. not. Musgravius contra pro accusativo habet; quo facto οἶκτον appositionis loco habendum est. Genitivi πατρὸς et τοῦ — πότμου apti sunt e nomine οἶκτον, de qua dicendi consuetudine vide Matth. §. 342. et Rost §. 109. 3. Tum recte Boeckhius ἁμετέρου explicari ait addito Λαβδακίδαισιν, qui dativus pro genitivo positus sit (cfr. Matth. §. 389. g. 3.), quod hoc loco eo minus mirum, quia πότμον τινὶ sit: das jedem zukommende Loos. Adde Rost. §. 105. 6. et v. 854: κοιμήματα πατρί. El. 1066: βροτοῖσι φάμα. De adiectivo τριπόλιστον recte Scholiasta adnotavit: τριπόλιστον οἶκτον· πολλάκις ἀναπεπολημένον, ἢ διάσημον καὶ πανταχοῦ ἀκουόμενον καὶ πολαύμενον. Glossa: πολυθρύλλητον καὶ πάνδημον δυςτυχίαν, ἣν πᾶς ἐλεεῖ. Boeckh. comparat ἀναπολεῖν Phil. 1238. et Pindar. Nem. VII extr.: ταὐτὰ δὲ τρὶς τετράκι τ' ἀμπολεῖν.

V. 849. Schol.: τοῦ τε πρόπαντος ἁμετέρου πότμου· καὶ τῆς προτέρας ἡμῶν δυςτυχίας.

V. 852. λέκτρων ἆται] Similiter O. C. 526: γάμων ἄτᾳ. De adiectivo ματρῷαι cum ἆται iuncto, quum pertineat potius ad nomen λέκτρων, vide ad 786 sq.

V. 853 sq. κοιμήματά τ'

ἀμῷ πατρὶ δυεμόρου ματρός, 865
855 οἵων ἐγώ ποθ' ἁ ταλαίφρων ἔφυν·
πρὸς οὓς ἀραῖος, ἄγαμος ἄδ' ἐγὼ μέτοικος ἔρχομαι.
ἰὼ δυεπότμων
κασίγνητε γάμων κυρήσας, 870
θανὼν ἔτ' οὖσαν κατήναρές με.

ΧΟΡΟΣ.

860 σέβειν μὲν εὐσέβειά τις,
κράτος δ', ὅτῳ κράτος μέλει,
παραβατὸν οὐδαμῇ πέλει·
σὲ δ' αὐτόγνωτος ὤλεσ' ὀργά. 875

V. 854. ἀμῷ ex cod. Dresd. a. et libris Tricl. rescripsi. Male vulgo ἐμῷ legitur.

— ματρός] Sensus est: et miserae matris concubitus cum eo, quem ipsa pepererat, patre meo. Cfr. O. R. 1248. 1405. De dativo ἐμῷ πατρί, qui aptus est ex voc. κοιμήματα, vide ad v. 847 sqq. Dicebatur autem κοιμᾶσθαί τινι.

V. 855. οἵων] Scholiasta refert ad nomen, quod praecedentibus verbis continetur, γονέων. Possit etiam ad κοιμήματα referri.

V. 856. Schol.: ἀραῖος· ἐπικατάρατος, διὰ τὰ ἐκείνων ἁμαρτήματα.

V. 857 sq. Schol.; δυεπότμων· διὰ τὴν πρὸς Ἄδραστον ἐπιγαμίαν, ἥτις αἰτία τοῦ πολέμου κατέστη. Consentaneum hoc est naturae humanae, ut in rebus adversis causam malorum ex longinquo repetant; illud si non esset factum, meliore se sorte usuros fuisse rati. Moneo hoc, ne quis reprehendendum putet poetam, quod non proximam causam commemorare Antigonam voluerit. Noluit quod poterat scribere, ἰὼ δυεπότμου κασίγνητε τάφου κυρήσας. Nam hoc si diceret Antigona, dubitaremus, an poeniteret eam, quod sepelire fratrem esset conata. HERM.

V. 859. θανὼν — με] Confert Nenius Ai. 1027: εἶδες, ὡς χρόνῳ ἔμελλέ σ' Ἕκτωρ καὶ θανὼν ἀποφθίσειν;

V. 860. σέβειν — τις] Pie facere pietas est, i. e. pie qui facit laudem pietatis consequitur, sive pie facere laudabile est. Nam εὐσέβεια etiam laus pietatis est; vide ad Philoct. 1415 sq. Pietatem autem dicit, quod fratrem Antigona sepeliendum putavit.

V. 861 sq. κράτος — πέλει] Recte Brunckius: sed nequaquam iussa transgredi licet eius, penes quem est imperium. De omisso τούτου ante ὅτῳ vide ad v. 36.

V. 863. Schol.: αὐτόγνωτος ὀργά· αὐθαίρετος καὶ ἰδιογνώμων τρόπος. Recte Erfurdtius: αὐτόγνωτος, inquit, est qui ex sua tantum animi sententia (γνώμῃ) unumquidque agit. Similia Schaeferus ad h. l. attulit. Hoc dicit: tu te ipsa perdidisti, ut

(ἐξοδός.)

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ἄκλαυτος, ἄφιλος, ἀνυμέναιος,
865 ταλαίφρων ἄγομαι τάνδ' ἑτοίμαν ὁδόν.
οὐκ ἔτι μοι τόδε λαμπάδος ἱρὸν ὄμμα
θέμις ὁρᾶν ταλαίνᾳ· 880
τὸν δ' ἐμὸν πότμον ἀδάκρυτον
οὐδεὶς φίλων στενάζει.

ΚΡΕΩΝ.

870 Ἆρ' ἴστ', ἀοιδὰς καὶ γόους πρὸ τοῦ θανεῖν
ὡς οὐδ' ἂν εἷς παύσαιτ' ἄν, εἰ χρείη λέγειν;
οὐκ ἄξετ' ὡς τάχιστα, καὶ κατηρεφεῖ 885
τύμβῳ περιπτύξαντες, ὡς εἴρηκ' ἐγώ,
ἄφετε μόνην ἔρημον, εἴτε χρῇ θανεῖν

V. 866. ἱρὸν ex mea coniectura scripsi, quam recepit Dindorfius. Libri ἱερόν.

V. 874. Ex Vat. ἄφετε recepi. Vulgo ἄπιτε. Tum pro librorum scriptura εἴτε χρὴ θανεῖν Hermannus εἰ χρήζει θανεῖν, ego ex coniectura Dindorfii εἴτε χρῇ θανεῖν scripsi.

quae obsequi tuae voluntati quam parere legi tyranni malueris.

V. 865. ἄγομαι — ὁδόν] De locutione ἄγεσθαι ὁδὸν vide Matth. §. 409. 4. coll. O. C. 96 sq.

V. 866. Schol.: λαμπάδος· τοῦ ἡλίου.

V. 868. ἀδάκρυτον] Recte Triclinius: τὸ ἀδάκρυτον σαφηνισμός ἐστι τοῦ οὐδεὶς στενάζει· τὸ γὰρ παρ' οὐδενὸς στεναζόμενον ἀδάκρυτόν ἐστιν. Cfr. Matth. §. 446. not. 2.

V. 870 sq. Schol.: ἆρ' ἴστ', ἀοιδὰς καὶ γόους· πρὸς τοὺς ὑπηκόους τοῦτό φησιν ὁ Κρέων, ὀργιζόμενος, ὅτι μὴ θᾶττον αὐτὴν ἀπήγαγον πρὸς εἱρκτήν. Ὁ δὲ λόγος· ἆρα ἴστε, εἰ χρείη λέγειν ἀοιδὰς καὶ γόους πρὸ τοῦ θανεῖν, οὐδέποτέ τις παύσαιτο; δεῖ οὖν ἐκ βίας ἕλκειν αὐτήν.

V. 871. εἰ χρείη] Interpretatur Schaeferus si utile sit, coll. v. 922. τί χρή με τὴν δύστηνον ἐς θεοὺς ἔτι βλέπειν; At dicendum fuisse, si liceat, videtur.

V. 872 sqq. οὐκ ἄξετ' — καὶ — ἄφετε] Recte haec coniuncta, siquidem verba interrogative elata, οὐκ ἄξετε, idem significant atque imperativus ἄγετε. Cfr. Matth. §. 498. c. β.

V. 873. περιπτύξαντες] Confert Musgravius Eur. Phoen. 1395: τειχέων περιπτυχαί.

V. 874 sq. Schol.: εἴτε χρῇ θανεῖν· εἰ χρήζει καὶ θέλει. Μετριάζειν δὲ προσποιεῖται τῇ κολάσει, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ ἡμεῖς γὰρ ἁγνοί, τουτέστιν ἀκοινώνητοι τοῦ φόνου τούτου· φησὶ διὰ τὸ μὴ χερσὶν αὐτὴν ἀνῃρηκέναι. De verbo χρῇ haec adnotavit Dindorfius: Euripides apud M. Tullium ad Attic. VIII, 8.

875 εἶτ' ἐν τοιαύτῃ ζῶσα τυμβεύειν στέγῃ·
ἡμεῖς γὰρ ἁγνοὶ τοὐπὶ τήνδε τὴν κόρην·
μετοικίας δ' οὖν τῆς ἄνω στερήσεται. 890

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ὦ τύμβος, ὦ νυμφεῖον, ὦ κατασκαφὴς
οἴκησις ἀείφρουρος, οἷ πορεύομαι
880 πρὸς τοὺς ἐμαυτῆς, ὧν ἀριθμὸν ἐν νεκροῖς
πλεῖστον δέδεκται Περσέφασσ' ὀλωλότων·
ὧν λοισθία 'γὼ καὶ κάκιστα δὴ μακρῷ 895
κάτειμι, πρίν μοι μοῖραν ἐξήκειν βίου.
ἐλθοῦσα μέντοι κἀρτ' ἐν ἐλπίσιν τρέφω
885 φίλη μὲν ἥξειν πατρί, προσφιλὴς δὲ σοί,
μῆτερ, φίλη δὲ σοί, κασίγνητον κάρα·

et apud Suidam (s. v. παλαμᾶσθαι), πρὸς ταῦθ' ὅ τι χρῇ καὶ παλαμάσθω καὶ πᾶν ἐπ' ἐμοὶ τεκταινέσθω. Secunda persona usus est Sophocles Ai. 1373: σοὶ δὲ δρᾶν ἔξεσθ' ἃ χρῇς. Hesychius: χρῇς· θέλεις, χρῄζεις. Quae glossa ex Cratino sumpta videtur, quem citat Suidas s. v. χρή p. 3921: χρῇς δὲ τὸ χρῄζεις καὶ δέῃ. Κρατῖνος Νόμοις, νῦν γὰρ δή σοι πάρα μὲν θεσμοὶ τῶν ἡμετέρων, πάρα δ' ἄλλ' ὅ τι χρῇς.

V. 875. τυμβεύειν] Nihil offensionis in eo, quod τυμβεύειν passive hic dictum sepeliri significat, quum vulgo sepelire denotet. Eodem modo νυμφεύειν et active et passive usurpatum est. Vide ad 648. Hoc dicit poeta: sive mori vult sive tali in thalamo sepulta vivere.

V. 876. τοὐπὶ τήνδε τὴν κόρην] De locutione τὸ ἐπί τινα, quod attinet ad aliquem, vide Matth. §. 283. et §. 586. c. Ceterum totus hic versus pro parenthesi est.

V. 877. Schol.: μετοικίας δ' οὖν τῆς ἄνω· τὸ μεθ' ἡμῶν ἄνω οἰκεῖν. Hoc dicit: habitatum concedere ad superos prohibebitur. Similime dixit 1203: εὐνῆς τῆς κάτω. Vide etiam ad 830 sq.

V. 878 sqq. ὦ τύμβος etc.] Paullisper progressa et ad eum locum conversa, in quo sepulcrum situm fuit, Antigona haec dicit.

V. 879 sq. οἷ πορ. — ἐμαυτῆς] Specum illum saxeum, in quo condenda erat Antigona, pro ipso inferorum domicilio habet. Hinc οἷ πορεύομαι πρὸς τοὺς ἐμαυτῆς dixit. Vide ad 814. et confer 839 sqq. 856. 907.

V. 882. κάκιστα δὴ μακρῷ] Sed ego postrema et μακρῷ κάκιστα, i. e. longe deterrimo, sive multo maxime miserabili fato defuncta adveniam. CAMER.

V. 884. Schol.: ἐν ἐλπίσιν τρέφω· ἐλπίζω ἀποθανοῦσα πάντας ἕξειν φίλους. Εὐεπίφορος ὁ Σοφοκλῆς εἰς τὸ τρέφω ἀντὶ τοῦ ἔχω. Cfr. 660. 1089. Ai. 503. 644. 1124. O. R. 356. 374. Trach. 28. 117. Phil. 795.

V. 886. Schol.: κασίγνητον κάρα· ὦ Ἐτεόκλεις· ἐξῆς γὰρ τοῦ Πολυνείκους μετὰ οἴκτου μνημονεύει.

ἐπεὶ θανόντας αὐτόχειρ ὑμᾶς ἐγὼ 900
ἔλουσα κἀκόσμησα κἀπιτυμβίους
χοὰς ἔδωκα· νῦν δέ, Πολύνεικες, τὸ σὸν
890 δέμας περιστέλλουσα τοιάδ' ἄρνυμαι·
καίτοι σ' ἐγὼ 'τίμησα τοῖς φρονοῦσιν εὖ.
οὐ γάρ ποτ' οὔτ' ἂν εἰ τέκνων μήτηρ ἔφυν, 905
οὔτ' εἰ πόσις μοι κατθανὼν ἐτήκετο,
βίᾳ πολιτῶν τόνδ' ἂν ἠρόμην πόνον.

V. 894. Libri plerique ἀνηρόμην vel ἀνηρόμην. Par. E. ἂν ἠρόμην, quod Brunckius et Hermannus cum aliis receperunt. Sed

V. 889. ἔδωκα] Cfr. El. 451. 458. Δωρεῖσθαί τινα χοαῖς habet Eur. Or. 117. et ipsum διδόναι χοὰς Or. 124. Phoen. 940. Iph. T. 61. NEUIUS. De supplendo dativo ὑμῖν vide Matth. §. 428. 2.

V. 891. Schol.: καίτοι σ' ἐγὼ 'τίμησα· παρὰ τοῖς καλῶς φρονοῦσι δοκῶ σε τετιμηκέναι, ὥςτε τοὺς συνετοὺς ἀποδέξασθαι τὰ ὑπ' ἐμοῦ εἰς σὲ γενόμενα. Triclinius: πάντες γὰρ οἱ νουνεχεῖς καὶ τὰ πράγματα ὡς δεῖ διακρίνοντες ἠγάσαντό με τῆς περὶ σὲ σπουδῆς. σύναπτε δὲ τὸ εὖ πρὸς τὸ ἐτίμησα. De dativo vide Matth. §. 388. a. Rost. §. 105. 2.

V. 892—899. οὐ γάρ ποτ' — βλάστοι ποτέ] Negat se hoc officium praestituram fuisse aut liberis aut marito, quod liberi et maritus reparabiles, fratres autem mortuis parentibus irreparabiles sint. Manifestum est autem respici ad rem illam ab Herodoto III, 119. expositam. Quum enim infestus videretur Dario et studiosus novarum rerum unus ex septem coniuratis Intaphernes, non modo ipsum, sed etiam liberos reliquosque cognatos in carcerem coniecit. Quam calamitatem quum uxor Intaphernis vehementissime deploraret et quotiens ad fores regiae cum lacrimis et eiulatu adesset, tandem misericordia commotus Darius nuntiari iubet mulieri, velle se unum ex captivis ei condonare. Quo facto quum nihil cunctata fratrem dimitti voluisset, regi miranti quid esset, quod neglexisset et maritum et liberos, haec respondisse fertur narrante Herodoto: ὦ βασιλεῦ, ἀνὴρ μέν μοι ἂν ἄλλος γένοιτο, εἰ δαίμων ἐθέλοι, καὶ τέκνα ἄλλα, εἰ ταῦτα ἀποβάλοιμι· πατρὸς δὲ καὶ μητρὸς οὐκ ἔτι μεν ζωόντων, ἀδελφεὸς ἂν ἄλλος οὐδενὶ τρόπῳ γένοιτο. Ταύτῃ τῇ γνώμῃ χρεωμένη ἔλεξε ταῦτα. Atque hac oratione et iudicio mulieris admodum delectatus rex et fratrem, quem petierat, et maximum natu ei filium condonavit, reliquis omnibus interfectis. Tu vero noli credere, a Sophocle haec scripta esse, quae quin ab histrione addita sint, non dubitabit, qui diligenter reputaverit, quid dignum persona Antigonae sit. Cfr. Ueber die Tragödie Antigone von Theod Schacht. Darmst. 1842. p. 23—29.

V. 892 sq. εἰ τέκνων — ἐτήκετο] Hoc dicit poeta: neque si liberi mihi essent, neque si maritus, qui mortui putrescerent. Nam verba κατθανὼν ἐτήκετο ad liberos etiam referenda esse apparet.

V. 894. ἠρόμην] Recte mo-

ASHMOLEAN MUSEUM OXFORD

895 τίνος νόμου δὴ ταῦτα πρὸς χάριν λέγω;
πόσις μὲν ἄν μοι, κατθανόντος, ἄλλος ἦν,
καὶ παῖς ἀπ' ἄλλου φωτός, εἰ τοῦδ' ἤμ-
πλακον· 910
μητρὸς δ' ἐν Ἅιδου καὶ πατρὸς κεκευθότοιν,
οὐκ ἔστ' ἀδελφὸς ὅστις ἂν βλάστοι ποτέ.
900 τοιῷδε μέντοι σ' ἐκπροτιμήσασ' ἐγὼ
νόμῳ, Κρέοντι ταῦτ' ἔδοξ' ἁμαρτάνειν
καὶ δεινὰ τολμᾶν, ὦ κασίγνητον κάρα. 915
καὶ νῦν ἄγει με διὰ χερῶν οὕτω λαβὼν
ἄλεκτρον, ἀνυμέναιον, οὔτε του γάμου
905 μέρος λαχοῦσαν οὔτε παιδείου τροφῆς·
ἀλλ' ὧδ' ἔρημος πρὸς φίλων ἡ δύσμορος
ζῶσ' ἐς θανόντων ἔρχομαι κατασκαφάς· 920
ποίαν παρεξελθοῦσα δαιμόνων δίκην;
τί χρή με τὴν δύστηνον ἐς θεοὺς ἔτι
910 βλέπειν, τίν' αὐδᾶν ξυμμάχων; ἐπεί γε δὴ
τὴν δυσσέβειαν εὐσεβοῦσ' ἐκτησάμην.

imperfectum minus aptum huic loco. Itaque cum Neuio ἂν ἠρόμην scripsi.

net Neuius aoristum hunc satis tutum esse formis Homericis ἀρόμην, ἄρετο, ἄροντο, Il. ι, 124. 188. 266. 269. λ, 625. ψ, 592. et Sophocleis ἀρέσθαι et ἀροίμην, Ai. 247. El. 34. Scholiasta: ὑπέστην.

V. 895. Triclinius: τίνος νόμου· ἤγουν τίνι νόμῳ χαριζομένη, καὶ στέργουσα καὶ ἀποδεχομένη τοῦτον, λέγω ταῦτα; De locutione πρὸς χάριν νόμου vide ad v. 30.

V. 896. κατθανόντος] Sc. τοῦ πόσιος. Cfr. Matth. §. 563.

V. 897. καὶ παῖς — ἤμπλακον] Hoc dicit: et filius mihi ex alio marito esset, si cum marito filium amisissem. Pronomen τοῦδε ad nomen παῖς referendum esse certum est. Manifestum est autem haec dicenti obversatum maxime Intaphernis illius uxoris exemplum esse.

V. 898. κεκευθότοιν] De sensu intransitivo huius verbi vide ad O. R. 939.

V. 899. ὅστις ἂν βλάστοι] Vide Matth. §. 528. 2. et Rost. §. 123. 2.

V. 901. ταῦτ' — ἁμαρτάνειν] Vide quae de hac loquendi forma ad v. 66. monita sunt.

V. 903. Schol.: ἄγει με· ἐμφατικώτερον τὸ ἄγει. οὐ γὰρ εἶπεν, ὅτι ἐκέλευσέ με ἀχθῆναι, ἀλλ' αὐτὸς ἄγει.

V. 905. Schol.: οὔτε παιδείου τροφῆς· οὔτε παῖδα θρέψασαν.

V. 909. τί χρή] Vide ad v. 871; de βλέπειν εἴς τινα confer Ai. 39[illegible]14. El. 925.

V. 911. τὴν δυσσέβειαν] Impietatis crimen. Vide ad

ἀλλ' εἰ μὲν οὖν τάδ' ἐστὶν ἐν θεοῖς καλά, 925
παθόντες ἂν ξυγγνοῖμεν ἡμαρτηκότες·
εἰ δ' οἵδ' ἁμαρτάνουσι, μὴ πλείω κακὰ
915 πάθοιεν, ἢ καὶ δρῶσιν ἐκδίκως ἐμέ.

ΧΟΡΟΣ.

ἔτι τῶν αὐτῶν ἀνέμων αὐταὶ
ψυχῆς ῥιπαὶ τήνδε γ' ἔχουσιν. 930

ΚΡΕΩΝ.

τοιγὰρ τούτων τοῖσιν ἄγουσιν
κλαύμαθ' ὑπάρξει βραδυτῆτος ὕπερ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

920 οἴμοι, θανάτου τοῦτ' ἐγγυτάτω
τοὔπος ἀφῖκται.

Phil. 1415. et Elmsleium ad Eur. Med. 213.

V. 912 sq. ἀλλ' εἰ μὲν — ἡμαρτηκότες] Mire in explicandis his verbis viri quidam docti errarunt. Hoc dicit Antigona: quodsi vero di haec probant et volunt, ut propter pietatem malis afficiamur (quasi pietatem colere peccatum sit), fatear merito me, ut quae in ea re peccaverim, malis affectam esse. De genere masculino cfr. Matth. §. 436. 4. Verba εἰ τάδ' — καλὰ recte iam Scholiasta explicavit: εἰ ταῦτα τοῖς θεοῖς ἀρέσκει.

V. 914 sq. Schol.: εἰ δ' οἵδ' ἁμαρτάνουσιν· ἐπὶ τὸν Κρέοντα ἡ ἀναφορά. ἐκδίκως· ἔξω τοῦ δικαίου. De ἢ καὶ vide Matth. §. 620. 2. Ceterum fallitur Wexius, qui pro inimicis precari Antigonam hic putat. Optat illa potius, ut, Creon si peccet, eadem aliquando mala patiatur, quibus ipsa iniuste nunc afficiatur. Ea autem quoniam gravissima sunt, summa intelligitur Creonti mala imprecari.

V. 916 sq. Schol.: ἔτι· ἔτι ἐν τῷ αὐτῷ κινήματι ἔοικεν ἡ παῖς εἶναι· οἷον· οὐκ ἐνδέδωκεν ὀδυρομένη. Recte Camerarius: Neque enim aut peccasse se fatetur, aut poenitere facti. Ideo dicit Chorus retinere pristinum animi impetum, a ventorum flatibus translatione ducta. De nomine ἄνεμος vide ad v. 137.

V. 918. τούτων] Recte Hermannus secundum Wexium τούτων refert ad ea, quae modo in scena acta sunt, i. e. quod conqueri et lamentari Antigonam, qui eam abducere debebant, passi sunt. De genitivo vide ad v. 1055, de numero plurali pronominis ad Phil. 1326 sq., de locutione κλαύμαθ' ὑπάρξει ad 230. huius fabulae.

V. 920 sq. οἴμοι — ἀφῖκται] Recte Brunckius videtur interpretatus: hei mihi, mortem proxime haec vox accedit. Cfr. O. C. 528. cum nota.

ΧΟΡΟΣ.

θαρσεῖν οὐδὲν παραμυθοῦμαι 935
μὴ οὐ τάδε ταύτῃ καταχυροῦσθαι.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ὦ γῆς Θήβης ἄστυ πατρῷον
925 καὶ θεοὶ προγενεῖς,
ἄγομαι δὴ κοὐκ ἔτι μέλλω.
λεύσσετε, Θήβης οἱ κοιρανίδαι, 940
τὴν βασιλίδα μούνην λοιπὴν,

V. 922 sq. Adsignavi hos versus cum Boeckhio Choro, vulgo male Creonti tributos. Fuisse autem iam olim qui Choro tribuerent ex Scholiis intelligitur.

V. 928. Manifestum est τὴν βασιλίδα a Sophocle scriptum esse non posse. Verum quid scriptum fuerit, nemini dum divinare licuit.

V. 922 sq. Schol.: οὐ παραμυθοῦμαί σε θαρρεῖν, ὡς μὴ κεκυρωμένον σοι τοῦ ἀποθανεῖν. τοῦτο δέ φησιν, ὡς οὐκ ἐνδιδούς, ἵνα μὴ ὑπονοήσῃ ἐκείνη μεταπεπεικέναι αὐτὸν δακρύουσα. ἢ ὁ Χορὸς λέγει, ὡς τοῦ Κρέοντος μὴ μεταπεισθέντος. Recte Boeckhius vidit nullo pacto Creonti tribui hos versus potuisse. De μὴ οὐ particulis vide Matth. §. 609. Rost. §. 135. 7. δ.

V. 924. ὦ γῆς — πατρῷον] Recte monet Neuius Θήβης ἄστυ, urbs Thebarum, idem esse quod ἄστυ Θήβη. Cfr. O. C. 297: πατρῷον ἄστυ γῆς ἔχει. De duplice genitivo vide ad O. C. 667 sq.

V. 925. καὶ θεοὶ προγενεῖς] Similiter μεταγενὴς est apud Menandrum, quem affert Athenaeus p. 559. F. Usitatiora sunt comparativa προγενέστερος et μεταγενέστερος. Postulat vero analogia, ut προγενεῖς non προγόνους, sed antiquos intelligamus, quemadmodum παλαίχθων Ἄρης ab Aeschylo dictus Spt. c. Th. 105. Sunt autem illi antiqui di Mars et Venus, Harmoniae, Cadmi coniugis, parentes. HERM.

V. 927. Schol.: οἱ κοιρανίδαι· κοίρανοι· τοῖς ἀπὸ τοῦ χοροῦ φησιν· εἰώθασι γὰρ οὐ μόνον τοὺς βασιλεῖς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐνδόξους τῶν πολιτῶν οὕτω καλεῖν. Vide quae ad O. R. 85. et 882. adnotata sunt. De forma κοιρανίδαι confer Lobeck. ad Ai. 879. p. 367 sq.; de nominativo in compellatione Matth. §. 312. 1.

V. 928. Schol.: τὴν βασιλίδα· τὴν βασίλειαν. Nemo miretur magni animi puellam se solam e regia stirpe superstitem esse dicere. Non hoc incogitanti poetae excidit, ut Musgravio visum ad Iphig. T. 905. Consulto et ex naturae observatione Antigonam sic loquentem introduxit. Ad certam mortem dum abducitur, quam sibi ipsa pio facinore arcessivit, sororis meminisse non debet, quae eiusdem facti, timore mortis et Creontis reverentia, particeps esse noluit. Indigna genere suo Ismena illi videtur, nec eam amplius pro sorore habet. Praeterea ea vis est magni doloris, ut qui eo obruitur, se solum respiciat, nec quidquam aliud praeter se et id, quo movetur affectus, spectet. Unde intelligere est, quam bene

οἷα πρὸς οἴων ἀνδρῶν πάσχω,
930 τὴν εὐσεβίαν σεβίσασα.

ΧΟΡΟΣ.

(στροφὴ α'.)

Ἔτλα καὶ Δανάας οὐράνιον φῶς
ἀλλάξαι δέμας ἐν χαλκοδέτοις αὐλαῖς· 945

V. 930. Libri veteres εὐσέβειαν. Triclinius: τὴν εὐσεβίαν γράφε Ἰωνικῶς, ἵν ᾖ οἰκεῖον τῷ μέτρῳ. ἐκεῖνοι γὰρ τῶν τοιούτων προπαροξυτόνων θηλυκῶν ὀνομάτων τὰς διφθόγγους συστέλλοντες διὰ τοῦ ι μόνου ἐκφέρουσι παροξυτόνως.

apud Euripidem Iphigenia gaudio simul agniti fratris perturbata, et metu ne eum occidere cogatur, in se et fratre totius Agamemnonis stirpis salutem verti dicat, licet Electra superstes sit, v. 894 sqq.: τίς ἂν οὖν — δυοῖν τοῖν μόνοιν Ἀτρείδαιν φανεὶ κακῶν ἔκλυσιν; Confer Schol. ad Soph. El. 101. BR.

V. 931 — 968. Egregie instituit poeta, ut Chorus, misero Antigonae fato in dolorem non mediocrem coniectus, aliquo cantu prosecuturus decedentem virginem ac semet ipsum quodammodo consolaturus trium proferret hominum nobilium exempla, qui simili calamitate olim adfecti vivique in speluncas subterraneas inclusi essent, Danaae, Lycurgi, et Cleopatrae. Ex his quanquam Danae et Cleopatra liberatae postmodo e custodiis ab aliis scriptoribus traduntur, tamen illi valde errant interpretes, qui Chorum commemorandis exemplis illis simul Antigonae aliquam recuperandae libertatis spem iniicere voluisse suspicantur.

V. 931 — 940. ἔτλα — ἐκφύγοιεν] Sensus nexusque hic est: toleravit eandem fortunam Danae, ut in carcerem subterraneum includeretur; quanquam enim nobilis erat et a Iove amabatur, cuius compressu gravida facta est, tamen succubuit fato, cui nulla unquam vis resistere potest. Fabula, quam tangit Sophocles, haec est: Acrisius, rex Argivorum, quum ab oraculo monitus esset fore, ut Danae, filia ipsius, puerum pareret, a quo interficeretur, in conclavi aereo subterraneo eam inclusam custodivit. Nihilominus Iuppiter in imbrem aureum conversus et per tegulas demissus cum Danae rem habuit; unde natus postmodo Perseus est. Cfr. Apollod. II, 4, 1. Hygin. fab. 63. et Horat. Od. III, 16, 1 sqq. Schol. ad Apollon. Rhod. IV, 1091.

V. 931 sqq. Δανάας — αὐλαῖς] De periphrasi Δανάας δέμας vide Matth. §. 430. p. 798. Rost. §. 97. 2. b. Verba οὐρ. φῶς ἀλλάξαι recte interpretatus est Musgravius: tenebris mutare lucem coelestem. — De adi. χαλκοδέτοις apte confert Neuius El. 836: χρυσοδέτοις ἕρκεσι, et huius carminis 936: χρυσορύτους. De re vide Pausan. II, 23, 7: ἄλλα δέ ἐστιν Ἀργείοις θέας ἄξια. κατάγαιον οἰκοδόμημα, ἐπ' αὐτῷ δὲ ἦν ἡ χαλκοῦς θάλαμος, ὃν Ἀκρίσιός ποτε ἐπὶ φρουρᾷ τῆς θυγατρὸς ἐποίησε· Περίλαος

κρυπτομένα δ' ἐν τυμβήρει θαλάμῳ κατε-
ζεύχθη·
935 καίτοι γενεᾷ τίμιος, ὦ παῖ, παῖ,
καὶ Ζηνὸς τἀμιεύεσκε γονὰς χρυσορύτους. 950
ἀλλ' ἁ μοιριδία τις δύνασις δεινά·
οὔτ' ἄν νιν ὄμβρος, οὔτ' Ἄρης, οὐ πύργος,
οὐχ ἁλίκτυποι
940 κελαιναὶ ναῦς ἐκφύγοιεν.

(ἀντιστροφὴ α'.)

ζεύχθη δ' ὀξύχολος παῖς ὁ Δρύαντος, 955

V. 935. Hermannus καίτοι καὶ scripsit.
V. 938. Erfurdtius ὄλβος pro ὄμβρος scripsit, fortasse recte.
V. 941. ὀξύχολος cum Brunckio scripsi. Libri ὀξυχόλως.

δὲ καθεῖλεν αὐτὸν τυραννήσας. Apollod. II, 4, 1: δείσας οὖν Ἀκρίσιος τοῦτο, ὑπὸ γῆν θάλαμον κατασκευάσας χάλκεον τὴν Δανάην ἐφρούρει. Adde quae Mitscherl. ad Horat. Od. III, 16, 1—8. attulit. Boeckhio χαλκόδετοι αὐλαὶ dici videntur, quia parietes illius conclavis aereis laminis tabulati fuerint, religatis ad lapides clavorum iunctura.

V. 934. τυμβήρει θαλάμῳ] Adscripsit Neuius Philoct. 1262: τάνδε πετρήρεις στέγας. De κατεζεύχθη idem confert v. 941: ζεύχθη, et Philoct. 1025: κλοπῇ τε κἀνάγκῃ ζυγείς.

V. 936. Schol.: ταμιεύεσκε· ἀντὶ τοῦ ἐν αὐτῇ εἶχε τὰς γονὰς τοῦ Διός· ὃ ἔστιν· ἔγκυος ἦν. Vehementer errant qui hoc dicere his verbis Sophoclem putant, Danaen tum demum, quum iam gravida facta esset, a patre in domum illam aeratam inclusam esse. Immo secutus ille communem omnium famam Danaen detrusam in conclave sepulcrale ait, quamvis esset dilecta Iovi, a quo, quum ibi lateret, gravida facta sit. — De forma χρυσορύτους vide Matth. §. 40.

V. 938 sqq. οὔτ' ἄν — ἐκφύγοιεν] Recte, puto, Bothius: Nihil, quamvis praestans potensque, necessitati resistere sit Chorus, idque ita esse exemplis probat. Quid tempestate rapidius, Marte seu bello violentius, turre firmius, navibus ad effugiendum aptius? tamen horum nihil non fatale est et necessitate superatum divina.

V. 941—950. Alterum similis fati exemplum commemorat Lycurgi, regis Thracum, quem, quod Bacchum eiusque comites contemsisset et laesisset, antro inclusum esse tradit. Eadem de re exposuerunt Homerus Il. ζ, 130—140, qui occaecatum eum a Iove propter illum contemptum Bacchi narrat, Apollod. III, 5, 1. Diodor. III, 65. et Hygin. fab. 132. Ceterum Scholiasta ad hunc locum: ζεύχθη δ' ὀξύχολ.· τὸ ἐξῆς· ζεύχθη πετρώδει κατάφρακτος ἐν δεσμῷ· μὴ οὕτω δὲ αὐτὸ λάβωμεν, ὅτι καὶ ἡ Ἀντιγόνη ἀσεβὴς οὖσα πέπονθεν ὅπερ ὁ ἀσεβὴς Λυκοῦργος· ἀλλ' ἁπλῶς τῇ παραθέσει τῶν ὁμοίων δυστυχιῶν παραμυθεῖται τὴν κόρην.

V. 941. ὀξύχολος] Ita Virg. Aen. III, 13 sq.: terra procul

Ἠδωνῶν βασιλεύς, κερτομίοις ὀργαῖς,
ἐκ Διονύσου πετρώδει κατάφαρκτος ἐν δεσμῷ.
945 οὕτω μανίας δεινὸν ἀποστάζει
ἀνθηρόν τε μένος. κεῖνος ἐπέγνω μανίαις 960
ψαύων τὸν θεὸν ἐν κερτομίοις γλώσσαις.
παύεσκε μὲν γὰρ ἐνθέους γυναῖκας εὐΐόν τε πῦρ,
950 φιλαύλους τ' ἠρέθιζε Μούσας. 965

(στροφὴ β'.)

παρ δὲ Κυανέων πελαγέων διδύμας ἁλὸς

V. 944. Vulgo κατάφρακτος: illud La. Cfr. Schneider. et Passov. Lex. v. φάργνυμι et φαρκτός. Buttm. Gr. ampl. §. 19. not. 5. et quae ad Ai. 887. not. crit. monuimus.

V. 945. Articulum ante μανίας positum cum Brunckio delevi.

V. 946. Brunckius ἀνθηρόν τι.

V. 951. πὰρ δὲ ex mea coniectura scripsi. Libri παρὰ δέ. Vide quae ad h. l. in conspectu metrorum, huic fab. addito, exposui.

vastis colitur Mavortia campis (Thraces arant) *aori* quondam regnata Lycurgo.

V. 942. Ἠδωνῶν] Populi Thracii, ad Edonem montem et Strymonem fluvium incolentis. Vide Plin. H. N. IV, 11. et Gierig. ad Ovid. Met. XI, 69.

V. 942 sq. Schol.: κερτομίοις ὀργαῖς· διὰ τὰς κερτομίους ὀργάς. Erfurdtius: propter procax ingenium.

V. 944. πετρώδει — ἐν δεσμῷ] In antro montis Pangaei. Vide Apollod. III, 5: Ἠδωνοὶ δὲ — εἰς τὸ Παγγαῖον αὐτὸν ἀπαγαγόντες ὄρος ἔδησαν.

V. 945 sq. οὕτω — μένος] Sententia generalis est, sensusque hic: ita (i. e. istiusmodi poena), compescitur magna et vegeta vis insaniae sive furor. Glossa in cod. Dresd.: ἀποστάζει· ἀποῤῥέει πρὸς τοὺς αὐτὴν ἔχοντας. Scholiasta: ἀνθηρὸν δὲ, τὸ ἀκμαῖον καὶ ἀνθοῦν ἐν κακοῖς. Confert Musgravius Trach. 1000: τόδ' ἀκήλητον μανίας ἄνθος καταδερχθῆναι. ibid. 1089: ἤνθηκεν (sc. νόσος), ἐξώρμηκεν.

V. 946 sq. κεῖνος — γλώσσαις] Recte Scholiasta ἐπέγνω τὸν θεὸν coniunxit, cuius haec verba sunt: τὸ ἑξῆς, κεῖνος ἐπέγνω τὸν θεὸν κερτομίοις γλώσσης μανίαις ψαύων. Sensus est: ille cognovit deum, quum eum pro insania sua acerbis dictis laederet. HERM.

V. 948. Schol.: ἐνθέους· τὰς θεολήπτους Βάκχας. εὐΐόν τε πῦρ· τὸ ὑπὸ τῶν Βακχῶν αἰρόμενον ἐν ταῖς Διονυσιακαῖς δᾳδουχίαις. Neuius confert Eur. Bacch. 219, 564, 747: τελετὰς εὐΐους, εὐΐου βακχεύματος, εὐΐων ὀρῶν.

V. 950. Schol.: φιλαύλους ἠρέθιζε Μούσας· κακολογῶν αὐτὰς ἠρέθιζε καθ' αὐτοῦ· λέγει οὖν· ἐτάρασσε καὶ ἐσκόρπιζε τὰς τῶν αὐλῶν ᾠδάς. ἢ οὕτως· τὰς Μούσας τὰς περὶ τὸν Διόνυσον ἐχλεύαζε, τουτέστι, τοὺς ὕμνους ἢ τοὺς λόγους· τινὲς δέ φασιν, ὅτι καὶ τὰς Μούσας ὕβρισεν. De Musis Bacchi comitibus conferri Neuius iubet Creuzer. Symb. T. III. p. 181.

V. 951 — 968. πὰρ δὲ — ἔσχον, ὦ παῖ] Non dubium

ἀκτὰ Βοσπόριαι ἰδ' ὁ Θρῃκῶν ἄξενος
Σαλμυδησσός, ἵν' ἀγχίπτολις Ἄρης 970

V. 952. ἰδ' ex Dresd. a. rescripsi. Vulgo ἠδ'. Ibidem ex Boeckhii coniectura addidi ἄξενος. Nam aut hoc aut simile quid librariorum culpa excidisse metrum indicio est.

mihi videtur, quin sensus hic sit: Ne Cleopatra quidem fato resistere potuit, quanquam e dis orta fuit, sed in carcerem conclusa est; cuius calamitatem deplorantes filii misere tabescebant, a noverca etiam occaecati. Fecit enim poeta, quod saepe eum fecisse supra ad v. 155 sqq. monitum est, ut extremo loco poneret id, quod primarium fuit, praepositis iis, quae ad rem ipsam, de qua potissimum agitur, non necessario pertinebant. Nam quae de Phinidis commemoravit exornandae orationis causa adiecta sunt. Fabula autem, quam tetigit, haec fere fuisse statuenda est: Phineus, rex Salmydessi Thraciae, uxorem duxit Cleopatram, filiam Boreae et Orithyiae, ex qua duos genuit filios, Plexippum et Pandionem vulgo appellatos. Repudiata autem Cleopatra et in custodiam condita duxit Idaeam, filiam Dardani, regis Scytharum, quae privignos suos vim sibi inferre voluisse apud Phineum criminata perfecit, ut oculis illos privare per eum sibi liceret. Vide prae ceteris Diodorum Sic. L. IV. c. 43. 44, qui pluribus de ista fabula exposuit. Paucis de ea egit Apollodorus III, 15, 3, ex quo sua hausit Scholiasta ad huius fab. v. 980, admiscens nonnulla, de quibus Sophocles non cogitavit.

V. 951 sqq. πᾶρ δὲ — ἵν'] Admodum frequens est poetarum Graecorum et Romanorum inde ab Homero ea consuetudo, qua, quum ad rem aliquam narrandam accedunt, a loci, quo ea gesta sit, descriptione narrationem auspicantur, sollemni illa inversione: Est locus — ubi. Cfr. Trach. 235. 752. Eur. Hipp. 121. Hel. 179. Ovid. Met. I, 568. II, 195. III, 155. 407. V, 385. WEX. Itaque hoc dicit poeta: est apud Bosporum Thracium Salmydessus, ubi etc.

V. 951. πᾶρ δὲ — ἁλὸς] De παρὰ praepositione cum genitivo iuncta, pro quo dativum exspectaveris, cfr. 1123. et Matth. §. 588. a.; de abundantia locutionis πέλαγος ἁλὸς Hom. Od. ε, 335: νῦν δ' ἁλὸς ἐν πελάγεσσι. Eur. Troad. 88: πέλαγος Λιγαίας ἁλός. Rost. §. 97. 2. b. et Passov. in v. πέλαγος. — Mare autem Cyaneum appellatur ostium Ponti Euxini propter Cyaneas insulas sive petras, de quibus Mela II, 7, 19: contra Thracium Bosporum duae parvae (insulae), parvoque distantes spatio et aliquando creditae dictaeque concurrere, et Cyaneae vocantur et Symplegades. Plura vide apud Schirlitz, Handb. der alten Geogr. p. 241 sq. Similiter dicuntur Abydena aqua, unda Sicula, Carpathium pelagus, alia. Postremo διδύμη ἅλς ostium illud Ponti Euxini vocatur monente Scholiasta διὰ τὸ διαχωρίζεσθαι ὑπ' αὐτῶν τὴν θάλασσαν. Cfr. Eustathius ad Dionys. Perieg. 148. et ipse Dionys. 156: ἐκ τοῦ δ' ἂν καὶ πόντον ἴδοις διθάλασσον ἐόντα.

V. 952. ὁ Θρῃκῶν — Σαλμυδησσός] Schol. ad Apoll. Rh. II, 177: ὑπὸ πάντων ὁμο-

955 διϊσσοῖσι Φινεΐδαις εἶδεν ἀρατὸν ἕλκος
ἀραχθὲν ἐξ ἀγρίας δάμαρτος
ἀλαὸν ἀλαστόροισιν ὀμμάτων κύκλοις
ἄτερθ' ἐγχέων ὑφ' αἱματηραῖς
χείρεσσι καὶ κερκίδων ἀκμαῖσιν· 975

V. 955. Φινεΐδαις et versu antistr. Ἐρεχθεϊδᾶν scripsi. Vulgo Φινείδαις et Ἐρεχθειδᾶν. Vide ad v. 1096.

V. 956. ἀραχθὲν ipse de meo dedi. Libri τυφλωθέν. Verum ne Graecum quidem esse τυφλοῦν τινι τοῖς ὀφθαλμοῖς ἀλαὸν ἕλκος, necessarioque id quod restitui a Sophocle scriptum putandum esse, satis mihi videor demonstrasse in Censura Aiac. ab Lobeck. edit. p. 64 sqq.

V. 958. ἄτερθ' ἐγχέων ex Hermanni coniectura scripsi. Libri ἀραχθὲν ἐγχέων.

λογεῖται τὸν Φινέα περὶ τὸν Σαλμυδησσὸν κατοικῆσαι. Ὁ δὲ Σαλμυδησσὸς ἐπὶ τῆς Θρᾴκης ἐστὶ κατὰ τὰ ἀριστερὰ εἰς-πλέοντι τὸν Πόντον. Recte Cellarius Ge. Ant. T. I. p. 1077: „Et urbis et sinus et litoris commune nomen fuit; urbe excisa litori et sinui nomen apud scriptores posterioris aevi mansit.“

V. 954. Schol.: ἵν' ἀγχίπολις Ἄρης· παρὰ γὰρ Θρᾳξὶ τιμᾶται ὁ Ἄρης, ὡς ὁ ποιητής (Il. v, 301.)· τὼ μὲν ἄρ' ἐκ Θρῄκης Ἐφύρους μέτα θωρήσσεσθον. Mavortia regna Virg. Aen. III, 13. Thraciam appellat Passovius docet ἀγχίπολις esse i. q. πολίτης, ἐγχώριος, ἐμφύλιος, χθόνιος. Confert Valcken. ad Ammon. p. 246. Schol. Villois. ad Il. v, 404. Eur. Hippol. 1226.

V. 955—957. διϊσσοῖσι - - κύκλοις] Uterque dativus et διϊσσ. Φινεΐδαις et ἀλαστ. ὀμμ. κύκλοις aptus est e verbo ἀραχθέν. Cfr. Matth. §. 389. h. — De locutione ἕλκος ἀράσσειν τινὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς dixi in Censura Aiac. ab Lobeck. edit. p. 64 sqq. Additum adiectivum ἀλαὸν coniunctumque poetice cum substantivo ἕλκος, ita ut sensus sit, ὥςτε ἀλαοὺς sc. τοὺς ὀφθαλμοὺς γενέσθαι. Postremo quod scriptor prosaicus dixisset, ubi filii Phinei a noverca occaecati sunt, id poeta apte ita enuntiavit, ut diceret, ubi Mars, qui hominum vulneratorum adspectu gaudet, Phinidas occaecari a noverca vidit.

V. 956. ἐξ ἀγρίας δάμαρτος] Non pugnare secum Sophocles iudicandus est, quo auctore Schol. Apoll. Rh. II, 178 sqq. ab ipso patre propter novercam Phinidas occaecatos tradit. Adde Diodor. IV, 43. 44. Apollod. III, 15, 3. Valck. Diatr. c. XIX. p. 196. Recte enim Phineus oculis privasse filios suos dici poterat, quum occaecari eos a noverca passus esset.

V. 957. Schol.: τοῖς ἄλαστα πεπονθόσιν, ἢ τοῖς δυστυχέσι κύκλοις τῶν ὀμμάτων. De significatu adiectivi ἀλάστορος vide ad O. C. 784 sq. Welckerus: „ἀλάστορος bedeutet hier ungefähr so viel als racheschreiend. In den blutigen Augen der unschuldigen Kinder verkündigen sich sofort Rachegeister; diese Wunden sind als Wahrzeichen der Rache eingegraben, welche der That bevorsteht.“

V. 958. ὑφ' αἱματηραῖς etc.] Vide de hoc ὑπὸ praeposi-

(ἀντιστροφὴ β'.)

960 κἀδ δὲ τακόμενοι μέλεοι μελέαν πάθαν
κλαῖον, ματρὸς ἔχοντες ἀνύμφευτον γονάν· 980
ἁ δὲ σπέρμα μὲν ἀρχαιογόνων
ἄνταδ' Ἐρεχθειδᾶν, τηλεπόροις δ' ἐν ἄντροις
965 τράφη θυέλλῃσιν ἐν πατρῴαις
Βορεὰς ἅμιππος ὀρθόποδος ὑπὲρ πάγου 985
θεῶν παῖς· ἀλλὰ κἀπ' ἐκείνᾳ
Μοῖραι μακραίωνες ἔσχον, ὦ παῖ.

V. 960. κἀδ δὲ ex mea coniectura scripsi. Libri κατὰ δέ.
V. 962. ἀρχαιογόνων corruptum videtur esse, ut ex numeris versus antistrophici coniicere licet. Nec placet quod sequitur ἄνταδ'. Sed quid poeta scripserit, nondum indagare potui.

tionis usu poetico Matth. §. 395. not. Rost. §. 112. 3.

V. 960 sq. Schol.: ἀνύμφευτον γονάν· κακόνυμφον γονήν· ὅτι ἐπὶ κακῷ νυμφευθεῖσα δυστυχεῖς αὐτοὺς ἔτεκεν. Hoc dicit poeta: et tabescentes miseri miseram sortem suam deplorabant, ex infausto matris connubio nati. De locutione γονὴν ἔχειν μητρὸς vide O. C. 969: ὃς οὔτε βλάστας πω γενεθλίους πατρός, οὐ μητρὸς εἶχον, ἀλλ' ἀγέννητος τότ' ἦν.

V. 962 sqq. Schol.: ἁ δὲ σπέρμα μὲν ἀρχαιογόνων· Βορέας κῆδος συνῆψε τοῖς Ἀθηναίοις ἁρπάσας Ὠρείθυιαν τὴν Ἐρεχθέως, ἐξ ἧς ἔσχε Ζήτην καὶ Κάλαϊν (πτερωτοὺς addit Apollod. III, 15.) καὶ Κλεοπάτραν. Cetera quae addit Scholiasta narravi ad 951—968. Illud adiicio, ab Ilisso fluvio vel, ut alii tradunt, ex proximis petris abreptam dici Orithyiam. Vide qui pluribus de fabula illa disputavit Platon. Phaedr. p. 229. Significat autem ἀντᾶν τινος σπέρμα idem atque εἶναί τινος γένος, ita ut utraque in locutione genitivus ex verbo aptus sit, et σπέρμα ut γένος accusativus sit. Vide quae adnotavi ad Philoct. 237: ἐγὼ γένος μέν εἰμι τῆς περιῤῥύτου Σκύρου. De ἀντᾶν τινὸς vide Matth. §. 328. not., quem tamen in eo non probo, quod σπέρμα nominativum esse vult. — Ceterum confer Aiac. 202: ναὸς ἀρωγοὶ τῆς Αἰαντος γενεᾶς χθονίων ἀπ' Ἐρεχθειδᾶν.

V. 966. Schol.: ἅμιππος· ταχεῖα, ἴσον ἵππῳ δυναμένη τρέχειν. πάγου· ὑψηλοῦ ὄρους καὶ ἀκρωρείας. De Βορεάς, filia Boreae, vide Matth. §. 101.

V. 967. θεῶν παῖς] Deorum progenies. Nam et Boreas pro deo habebatur et Erechtheus, Orithyiae pater, inter deos relatus putabatur. Cic. de N. D. III, 19, 50: Erechtheus Athenis filiaeque eius in numero deorum sunt.

Ibid. Schol.: ἀλλὰ κἀπ' ἐκείνᾳ· ἀλλὰ καὶ κάτ' ἐκείνης, τῆς θυγατρὸς Βορέου, τῆς ἐξ Ἐρεχθειδῶν γεγοννίας, ἐνέσκηψαν οἱ πολυχρόνιοι Μοῖραι, καὶ μεγάλαι δυστυχῆσαι αὐτὴν πεποιήκασιν. Ἡ μεγάλαι δυστυχίαι καὶ ἐπ' ἐκείνῃ τῇ Κλεοπάτρᾳ ἦλθον. Intelligendum eam

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

Θήβης ἄνακτες, ἥκομεν κοινὴν ὁδὸν
970 δύ' ἐξ ἑνὸς βλέποντε. τοῖς τυφλοῖσι γὰρ
αὕτη κέλευθος ἐκ προηγητοῦ πέλει. 990

ΚΡΕΩΝ.

τί δ' ἔστιν, ὦ γεραιὲ Τειρεσία, νέον;

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

ἐγὼ διδάξω, καὶ σὺ τῷ μάντει πιθοῦ.

ΚΡΕΩΝ.

οὔκουν πάρος γε σῆς ἀπεστάτουν φρενός.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

975 τοιγὰρ δι' ὀρθῆς τήνδε ναυκληρεῖς πόλιν.

ΚΡΕΩΝ.

ἔχω πεπονθὼς μαρτυρεῖν ὀνήσιμα. 995

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

φρόνει βεβὼς αὖ νῦν ἐπὶ ξυροῦ τύχης.

ΚΡΕΩΝ.

τί δ' ἔστιν; ὡς ἐγὼ τὸ σὸν φρίσσω στόμα.

Cleopatrae calamitatem esse, quod repudiata a Phineo et in carcerem conjecta fuerit, iam supra monui.

V. 968. Schol.: μακραίωνες· ἀθάνατοι καὶ πολυχρόνιοι. Ἔσχον δὲ ἐπέσχον, ἐπιτέθησαν, ἐπεβάρησαν. De locutione ἐπί τινι vide Passov. Lex. v. ἔχω 2. h.

V. 969. Schol.: Θήβης ἄνακτες· καὶ νῦν ἄνακτάς φησι τοὺς ἀπὸ τοῦ Χοροῦ ἐντίμους. Vide ad 927.

V. 971. ἐκ προηγητοῦ] Haec verba per ἐπεξήγησιν addita praegressum αὕτη explicant. ERF.

V. 974. Schol.: οὔκουν πάρος γε· οἷον οὐδὲ τὴν ἀρχὴν τῆς σῆς κατωλιγώρουν μαντείας.

V. 975. δι' ὀρθῆς] Sc. ὁδοῦ, i. e. ὀρθῶς. Cfr. Matth. §. 580. g. Schaefer. ad Lamb. Bos. p. 43. De toto versu vide ad 1039.

V. 976. ἔχω — ὀνήσιμα] Referendum hoc ad servatam urbem, postquam filius Creontis, quem Megareum Sophocles, alii Menoeceum vocant, se pro patria devoverat. Eo spectant etiam quae infra v. 1162. dicuntur. HERM. De μαρτυρεῖν cum participio iuncto vide Matth. §. 555. not. 2. p. 1092.

V. 977. βεβὼς ἐπὶ ξυροῦ τύχης] Locutio est proverbialis, de qua vide Passov. Lex. v. ξυρόν, in summo discrimine versari significans. Nam βεβὼς idem est atque ὤν. Vide ad v. 67.

V. 978. Schol.: τὸ σὸν φρίσσω στόμα· ἀντὶ τοῦ τὸν σὸν λόγον. Cfr. v. 20.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

γνώσει τέχνης σημεῖα τῆς ἐμῆς κλύων.
ἐς γὰρ παλαιὸν θᾶκον ὀρνιθοσκόπον
ἵζων, ἵν' ἦν μοι παντὸς οἰωνοῦ λιμήν, 1000
ἀγνῶτ' ἀκούω φθόγγον ὀρνίθων, κακῷ
κλάζοντας οἴστρῳ καὶ βεβαρβαρωμένῳ,
καὶ σπῶντας ἐν χηλαῖσιν ἀλλήλους φοναῖς
ἔγνων· πτερῶν γὰρ ῥοῖβδος οὐκ ἄσημος ἦν.
εὐθὺς δὲ δείσας ἐμπύρων ἐγευόμην 1005
βωμοῖσι παμφλέκτοισιν· ἐκ δὲ θυμάτων

V. 980. θᾶκον ὀρνιθοσκόπον] Uno verbo οἰωνοσκοπεῖόν. Pausan. IX, 16, 1: Θηβαίοις ἐστὶν οἰωνοσκοπεῖον Τειρεσίου καλούμενον.

V. 981. Schol.: λιμήν· ὅρμος καὶ ἕδρα, ὅπου πάντα τὰ ὄρνεα προσέρχονται. Receptaculum. Sic O. R. 420. Aesch. Pers. 248, ubi vide Schütz. Eur. Or. 1077. ERF. Acute Boeckhius suspicatur fortasse templi significationem et hic et O. R. 420. habere.

V. 983. κλάζοντας] Exspectaveris κλαζόντων. Sed vide Matth. §. 434. 2. b. not. Addit Wexius Aesch. Prom. 144: φοβερὰ δ' ἐμοῖσιν ὄσσοις ὁμίχλα προσῆξε πλήρης δακρύων, σὸν δέμας εἰςιδοῦσα. Eur. Iph. A. 899: οὐκ ἐπαιδεσθήσομαί γε προςπεσεῖν τὸ σὸν γόνυ, θνητὸς ἐκ θεᾶς γεγῶτα.

Ibid. Schol.: βεβαρβαρωμένῳ· ἑρμηνευθῆναι μὴ δυναμένῳ, ἀλλὰ ἀσαφεῖ. Nisi forte praestat explicare efferatum, ita ut sensus sit: infausto et efferato cum furore clangentes.

V. 984. Schol.: φοναῖς· ταῖς αἱματικαῖς. Nemo nunc nescit substantivum esse φοναῖς occisionemque significare. Attende autem ad locutionem insolentiorem χηλαῖς (nam ἐν χηλαῖς pro simplici dativo instrumenti est) σπῶντας ἀλλήλους φοναῖς, in qua φοναῖς σπῶντας, occisione lacerantes, sic accipe: lacerantes ita, ut se occiderent. Vide ad O. C. 1313 sq.

V. 985. πτερῶν — ἦν] Addit hoc explicaturus, quomodo illud, quod nonnisi oculis cerni poterat, ipse caecus animadverterit. WEX.

V. 986. Schol.: ἐμπύρων ἐγευόμην· ἀντὶ τοῦ ἀπεπειρώμην τῆς διὰ πυρὸς μαντείας. Sic alibi γεύεσθαι valet experiri, periculum facere. Confert Brunckius Trach. 1101. Eur. Hipp. 667: τῆς σῆς δὲ τόλμης εἴσομαι γεγευμένος, et quae ad Arist. Ran. 462. adnotata sunt.

V. 987. παμφλέκτοισιν] Apte comparat Nonnius El. 1139: παμφλέκτου πυρός, et 105: παμφεγγεῖς ἄστρων ὀπάς.

V. 987 sq. ἐκ δὲ — οὐκ ἔλαμπεν] In ignispiciis flammam potissimum spectabant, quomodo se per auras explicaret. Bonum omen portendebat apex flammae, si clarus et nitidus erat; malum contra, si in fumum et nigredinem desinebat. Senec. Oed. 309. quaerit Tiresias: utrumne clarus ignis et nitidus stetit, rectusque purum verticem coelo tulit et summam in auras fusus explicuit comam? an latera

Ἥφαιστος οὐκ ἔλαμπεν, ἀλλ' ἐπὶ σποδῷ
μυδῶσα κηκὶς μηρίων ἐτήκετο
990 κἄτυφε κἀνέπτυε· καὶ μετάρσιοι
χολαὶ διεσπείροντο, καὶ καταῤῥυεῖς 1010

circum serpit incertus viae et fluctuante turbidus fumo labat? Valer. Flacc. VIII, 247: non se pingues tum candida flamma per auras explicuit. Contra laetus Idmon apud Apoll. Rhod. I, 437. spectat σέλας πάντοσε λαμπόμενον θυέων ἄπο. Valer. Flacc. I, 205: protulit ut crinem densis luctatus in extis ignis et adscendit salientia viscera tauri. Haec et alia protulit Valck. ad Eur. Phoen. 1261. Adde Musgr. ad eand. fab. 1291.

V. 988 sq. ἀλλ' ἐπὶ σποδῷ — ἐτήκετο] Κηκὶς μηρίων est id quod τὰ μηρία igni admota exsudabant, sive quod ex illis μηρίοις igni admotis bulliebat. Quod quum flammam concipere deberet, si sacrificia faustum omen portendissent, ardensque ossa comprehendere, potius liquescens (μυδῶσα) in cinere absumebatur, ita ut ossa non concremarentur, quod in sacrificiis faustis fieri debebat, sed liquefacto consumtoque adipe denudata iacerent. Significantur autem hic nomine μηρίων ossa femorum, quae ad sacrificandum exsecabantur, adipe involuta, quibus fel superimpositum fuit. Vide qui pluribus de ossium sacrificatione egit Voss. Epist. Mythol. T. II. p. 354—377 ed. sec. et qui secutus eum est Passov. Lex. Gr. v. μηρίον. Nonnullis in rebus ab eo dissensit Schneider. Lex. Gr. sub eadem voce. Conferatur etiam Nitzsch. ad Hom. Odyss. III, 456.

V. 990. Schol.: κἄτυφε· καὶ ἔτυφε. τύφειν ἐστὶ τὸ ῥρέμα ὑποσμύχειν. Ἀνέπτυε δέ, ἀνέβαλλε τὰ μηρία ἐκ τοῦ λίπους. Falsa verbi ἀνέπτυε interpretatio est. Hoc dicit, bullivisse adipem et cum crepitu ferventem particulas eiecisse. HERM.

V. 990 sq. καὶ — διεσπείροντο] Non igne consumtum fel, quod fieri in faustis sacrificiis oportebat, sed aestu diruptum est ac dispersum. Nam fel etiam, superimpositum τοῖς μηρίοις, qualia modo descripsi, cremari solitum esse, exemplis nonnullis ostendit Vossius l. l. p. 370 sq.

V. 991 sq. καὶ — πιμελῆς] Μηροὶ non femora hic sunt, sed ossa femorum, ad sacrificandum exsecta, vulgo μηρία sive μῆρα dicta. Sic etiam Pausanias I, 24, 2: θύσας δὲ αὐτὸν (sc. ὁ Φρίξος τὸν κριὸν) τοὺς μηροὺς κατὰ νόμον ἐκτεμὼν τῶν Ἑλλήνων ἐς αὐτοὺς καιομένους ὁρᾷ. Adiectivum καλυπτῆς etsi cum aliis Matth. §. 220. 2. active dictum putat, tamen recte Boeckhius retinere significatum passivum monet, ut sit πιμελὴ καλυπτὴ adeps circumdatus. Dicunt enim Graeci non solum καλύπτειν τινά, sed etiam καλύπτειν τί τινι, circumdare aliquid alicui. De nomine καταῤῥυεῖς monuit Boeckhius: „Die μηροὶ heissen nicht καταῤῥυεῖς, weil sie herabgegossen wären aus dem Haufen, sondern weil die Fettumwickelung von ihnen herabgeflossen ist.“ At eo sensu non video quomodo καταῤῥυεῖς coniungi cum nomine μηροὶ potuerit. Itaque nescio, an μηροί, quum defluxisse dicuntur, decidisse ab adipe, i. e. concidisse et seiuncta sive nudata esse adipe circumdato, qui liquefactus erat, signi-

μηροὶ καλυπτῆς ἐξέκειντο πιμελῆς.
τοιαῦτα παιδὸς τοῦδ' ἐμάνθανον πάρα
φθίνοντ' ἀσήμων ὀργίων μαντεύματα.
995 ἐμοὶ γὰρ οὗτος ἡγεμών, ἄλλοις δ' ἐγώ.
καὶ ταῦτα τῆς σῆς ἐκ φρενὸς νοσεῖ πόλις. 1015
βωμοὶ γὰρ ἡμῖν ἐσχάραι τε παντελεῖς
πλήρεις ὑπ' οἰωνῶν τε καὶ κυνῶν βορᾶς
τοῦ δυσμόρου πεπτῶτος Οἰδίπου γόνου.
1000 κᾆτ' οὐ δέχονται θυστάδας λιτὰς ἔτι
θεοὶ παρ' ἡμῶν, οὐδὲ μηρίων φλόγα, 1020
οὐδ' ὄρνις εὐσήμους ἀποῤῥοιβδεῖ βοάς,
ἀνδροφθόρου βεβρῶτες αἵματος λίπος.
ταῦτ' οὖν, τέκνον, φρόνησον. ἀνθρώποισι γὰρ

ficentur. Genitivum enim πιμελῆς aptum ex adi. καταῤῥυεῖς puto esse. Scholiasta: ἐκ τοῦ λίπους τῆς καλυπτούσης αὐτοὺς πιμελῆς ἐξέπιπτον.

V. 993 sq. τοιαῦτα — μαντεύματα] Hoc dicit: τοιαῦτα ὁ παῖς ἔλεγε τὰ τῶν ἐμπύρων μαντεύματα εἶναι, δηλονότι φθίνειν ἀσήμων τῶν ἐμπύρων ὄντων. Vide Philoct. 1233 cum nota. Ὄργια de sacrificiis dicta sunt etiam Trach. 765. Aesch. Spt. c. Th. 180: φιλοθύτων ὀργίων. Ceterum, quum ἄσημα τὰ ἔμπυρά ἐστι non significet incerta vel obscura, sed infausta fuisse ignispicia, cuiusmodi habita a Tiresia esse quum ex toto loco tum e v. 996 sqq. apparet, quivis sua sponte intelliget locutionem τὰ μαντεύματα φθίνει, quae mihi quidem ex ipsa sacrorum ratione depromta videtur, in quibus quod emicare et apparere debebat, flammam dico, evanuerit, non ita accipiendam esse, ut nihil divinationis capi e sacris potuerit, sed sic, ut malum omen vaticinata sint sacra.

V. 996. ταῦτα — νοσεῖ] Id est ταύτην τὴν νόσον νοσεῖ. Vid. ad O. R. 289 sq.

V. 997. Schol.: ἐσχάραι· αἱ ἑστίαι. παντελεῖς· αἱ τὰ τέλεια τῶν ἱερείων δεχόμεναι· ἢ ὅλαι· ἢ δι' ὧν πάντα τελειοῦται. Incertum est, quid παντελεῖς hic significet. Erfurdtius cum Brunckio vertit omnes, cui interpretationi accedit Matth. §. 446. not. 3. a. Aliter usurpatum O. R. 901. videtur.

V. 998. Schol.: πλήρεις ὑπ' οἰωνῶν τε καὶ κυνῶν βορᾶς· ἀντὶ τοῦ οἱ κύνες καὶ οἱ ὄρνιθες διασπάσαντες τὸ τοῦ Πολυνείκους σῶμα ἐπὶ τοὺς βωμοὺς ἐκόμισαν, καὶ οὕτως ἐμόλυναν ἅπαντας.

V. 1000. Schol.: θυστάδας λιτάς· τὰς διὰ θυσιῶν γινομένας λιτάς. Adscripsit Musgravius Aesch. Spt. c. Th. 269: θυστάδος βοῆς.

V. 1002. ὄρνις] Correpta syllaba ultima etiam El. 149; de locutione ἀποῤῥοιβδεῖν βοὰς vide Censuram nostram Aiac. ab Lobeck. edit. p. 59 sqq.

V. 1003. ἀνδροφθόρου etc.] Αἵματος ἀνδρ. idem est atque αἵματος ἀνδρὸς φθαρέντος. Cfr. Matth. §. 446. not. 3. e. Schol.: βεβρῶτες· ἀπὸ τοῦ ἐνικοῦ ἐπὶ τὸ πληθυντικὸν

1005 τοῖς πᾶσι κοινόν ἐστι τοὐξαμαρτάνειν·
ἐπεὶ δ' ἁμάρτῃ, κεῖνος οὐκ ἔτ' ἔστ' ἀνὴρ 1025
ἄβουλος, οὐδ' ἄνολβος, ὅστις ἐς κακὸν
πεσὼν ἀκῆται, μηδ' ἀκίνητος πέλῃ.
αὐθαδία τοι σκαιότητ' ὀφλισκάνει.
1010 ἀλλ' εἶκε τῷ θανόντι, μηδ' ὀλωλότα
κέντει. τίς ἀλκὴ τὸν θανόντ' ἐπικτανεῖν; 1030
εὖ σοι φρονήσας εὖ λέγω· τὸ μανθάνειν δ'
ἥδιστον εὖ λέγοντος, εἰ κέρδος λέγοι.

ΚΡΕΩΝ.

ὦ πρέσβυ, πάντες, ὥστε τοξόται σκόποῦ,
1015 τοξεύετ' ἀνδρὸς τοῦδε, κοὐδὲ μαντικῆς
ἄπρακτος ὑμῖν εἰμι, τῶν δ' ὑπαὶ γένους 1035

V. 1008. ἀκῆται ipse scripsi. Libri ἀκεῖται. Tum restitui quod in plerisque codd. exstat πέλῃ, pro quo recentiores editores omnes πέλει scripserunt. At fert ita consuetudo Graecorum, ut in membris relativis sententiarum generalium coniunctivo utantur.

V. 1013. λέγοι ex La. restitui. Brunckius cum aliquot codd. φέρει. Alii λέγει.

V. 1016. Brunckius et Hermannus δ' omiserunt. Sed ne sic quidem emendatum locum puto.

μετέβη. Cfr. Matth. §. 434. p. 811.

V. 1006. ἐπεὶ — ἁμάρτῃ] De coniunctivo ex ἐπεί apto cfr. Matth. §. 521. not. 1.

V. 1007. ἄνολβος] Infelix, miser. Sic 1265. Ai. 1156.

V. 1008. ἀκῆται — πέλῃ] De coniunctivo conferatur Matth. §. 527. not. 2. Rost. §. 123. not. 1.

V. 1011. Schol.: τίς ἀλκή· καὶ Ὅμηρος (Il. ω, 54.)· κωφὴν γὰρ δὴ γαῖαν ἀεικίζεις μενεαίνων. Ubi Scholiasta: ἀντὶ τοῦ ἀναίσθητον σῶμα ὑβρίζεις. Vide ad Philoct. 928. et Dorvill. ad Charit. p. 252. De locutione τίς ἀλκὴ — ἐπικτανεῖν confer 753.

V. 1012. τὸ μανθάνειν δ'] De apostropho in fine trimetri vide Herm. Elem. D. M. p. 36.

V. 1013. εἰ κέρδος λέγοι] De locutione κέρδος λέγειν vide huius fab. 1326. κέρδη παραινεῖς.

V. 1015. Schol.: ἀνδρὸς τοῦδε· ἀντὶ τοῦ ἐμοῦ. De genitivo e verbo τοξεύειν apto vide Matth. §. 350. Rost. §. 108. 2. d.

V. 1015 sq. κοὐδὲ — εἰμι] Poeta, quod proprie diceretur κοὐδὲ μαντικὴ ἄπρακτος ὑμῖν ἐστι κατ' ἐμοῦ, invertit, dixitque: et ne a vaticiniis quidem intentatus vobis sum. HERM. De locutione ἄπρακτος μαντικῆς cfr. Matth. §. 345. not.

V. 1016 sq. τῶν δ' — πάλαι] Explicant nonnulli editores: ὑπὸ δὲ τῶν γένους, ita ut οἱ γένοῦς valeat οἱ ἐγγενεῖς, coll. v. 289. Quam rationem equidem non possum probare, qui vix dubito, quin aliquid vitii locus

ἐξημπόλημαι κἀκπεφόρτισμαι πάλαι.
κερδαίνετ', ἐμπολᾶτε τὸν πρὸς Σάρδεων
ἤλεκτρον, εἰ βούλεσθε, καὶ τὸν Ἰνδικὸν
1020 χρυσόν· τάφῳ δ' ἐκεῖνον οὐχὶ κρύψετε,
οὐδ' εἰ θέλουσ' οἱ Ζηνὸς αἰετοὶ βορὰν 1040
φέρειν νιν ἁρπάζοντες ἐς Διὸς θρόνους,
οὐδ' ὡς μίασμα τοῦτο μὴ τρέσας ἐγὼ
θάπτειν παρήσω κεῖνον. εὖ γὰρ οἶδ', ὅτι
1025 θεοὺς μιαίνειν οὔτις ἀνθρώπων σθένει.
πίπτουσι δ', ὦ γεραιὲ Τειρεσία, βροτῶν 1045
χοὶ πολλὰ δεινοὶ πτώματ' αἴσχρ', ὅταν λόγους
αἰσχροὺς καλῶς λέγωσι τοῦ κέρδους χάριν.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

φεῦ·
ἆρ' οἶδεν ἀνθρώπων τις, ἆρα φράζεται,

ΚΡΕΩΝ.

1030 τί χρῆμα; ποῖον τοῦτο πάγκοινον λέγεις;

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

ὅσῳ κράτιστον κτημάτων εὐβουλία; 1050

contraxerit. Scholiasta: κἀκπεφόρτισμαι· πεπραγμάτευμαι, προδέδομαι, φόρτος γεγένημαι. ἐποιήσαντό με φόρτον. Καλλίμαχος. Nobis: ich bin verrathen und verkauft. Cfr. Philoct. 978: πέπραμαι κἀπόλωλα.

V. 1018 sq. Schol.: τὸν — ἤλεκτρον· Σάρδις, πόλις Λυδίας, παρακειμένη τῷ χρυσοφόρῳ Πακτωλῷ. Eustathius ad Odyss. p. 1483, 27. (p. 150, 18.): Σοφοκλῆς μέντοι ἐτόλμησε καὶ αὐτὸν τὸν χρυσὸν ἤλεκτρον εἰπεῖν ἐν τῷ· κερδαίνετ' — ἤλεκτρον. Plinius de auro agens H. N. 33, 23: ubicumque quinta argenti portio est, electrum vocatur. Vide Buttm. Mythol. T. II. p. 387 sqq.

V. 1023. οὐδ' ὡς etc.] Recte Neuius coniungendas esse monuit particulas οὐδ' ὡς μή, coll. O. C. 848: οὔκουν ποτ' ἐκ τούτοιν γε μὴ σκήπτροιν ἔτι ὁδοιπορήσεις.

V. 1026 sq. πίπτουσι — πτώματ' αἴσχρ'] Vide similes locutiones apud Matth. §. 421. not. 3. Rost. §. 104. 3. b.

V. 1027. οἱ πολλὰ δεινοὶ] Simillime Philoct. 252: ὦ πόλλ' ἐγὼ μοχθηρός, ad quem locum vide quae in edit. secunda adnotavimus.

V. 1027 sq. ὅταν — χάριν] De sententia confer O. C. 774: σκληρὰ μαλθακῶς λέγων. Eur. Hippol. 505: ταἰσχρὰ δ' ἦν λέγῃς καλῶς.

V. 1030. Schol.: ποῖον τοῦτο πάγκοινον· τῷ βίῳ κοινόν. ἐπεὶ εἶπεν ἆρ' οἶδεν ἀνθρώπων τις, καὶ καθόλου ἔλαβε, πᾶσι κοινὸν καὶ φανερόν.

ΚΡΕΩΝ.

ὅσῳπερ, οἶμαι, μὴ φρονεῖν πλείστη βλάβη.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

ταύτης σὺ μέντοι τῆς νόσου πλήρης ἔφυς.

ΚΡΕΩΝ.

οὐ βούλομαι τὸν μάντιν ἀντειπεῖν κακῶς.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

1035 καὶ μὴν λέγεις, ψευδῆ με θεσπίζειν λέγων.

ΚΡΕΩΝ.

τὸ μαντικὸν γὰρ πᾶν φιλάργυρον γένος. 1055

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

τὸ δ' ἐκ τυράννων αἰσχροκέρδειαν φιλεῖ.

ΚΡΕΩΝ.

ἆρ' οἶσθα ταγοὺς ὄντας ἂν λέγῃς λέγων;

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

οἶδ'· ἐξ ἐμοῦ γὰρ τήνδ' ἔχεις σώσας πόλιν.

ΚΡΕΩΝ.

1040 σοφὸς σὺ μάντις, ἀλλὰ τἀδικεῖν φιλῶν.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

ὄρσεις με τἀκίνητα διὰ φρενῶν φράσαι. 1060

ΚΡΕΩΝ.

κίνει, μόνον δὲ μὴ 'πὶ κέρδεσιν λέγων.

V. 1034. τὸν μάντιν] I. e. eum, qui vates est. Cfr. Matth. §. 275.

V. 1036. τὸ μαντικὸν — γένος] Eurip. Iph. A. 520: τὸ μαντικὸν πᾶν σπέρμα φιλότιμον κακόν. Plurimos homines tum arte vaticinandi quaestum fecisse, multis testimoniis cognitum habemus. Cfr. Aristoph. Av. 904 — 1055. Pac. 1045 sqq. Plato de Rep. p. 364. B. C. Isocrat. Aeginet. §. 5. 6. 7.

V. 1037. τὸ δ' ἐκ τυράννων] I. e. οἱ τύραννοι. Vide ad 193. De sententia adscripsit Neuius Ai. 1350: τόν τοι τύραννον εὐσεβεῖν οὐ ῥᾴδιον, addens: pervulgatum est dictum ἡ γὰρ τυραννὶς ἀδικίας μήτηρ ἔφυ.

V. 1038. ταγοὺς — λέγων] De dupliei accusativo vide Matth. §. 416. β.; de plurali ad huius fab. v. 10.

V. 1039. ἐξ ἐμοῦ — πόλιν] Mea enim opera salvam hanc urbem tenes. Cfr. 975. 1141. Auctore enim Tiresia filius Creontis, quem Sophocles Megareum, alii Menoeceum dicunt, pro patria se devoverat. Vide Eur. Phoen. 918 sqq.

V. 1041. τἀκίνητα] Cfr. O. C. 624: οὐ γὰρ αὐδᾶν ἡδὺ τἀκίνητ' ἔπη. 1526: ἃ δ' ἐξάγιστα

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

οὕτῳ γὰρ ἤδη καὶ δοκῶ τὸ σὸν μέρος;

ΚΡΕΩΝ.

ὡς μὴ 'μπολήσων ἴσθι τὴν ἐμὴν φρένα.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

1045 ἀλλ' εὖ γέ τοι κάτισθι μὴ πολλοὺς ἔτι
τροχοὺς ἁμιλλητῆρας ἡλίου τελῶν, 1065
ἐν οἷσι τῶν σῶν αὐτὸς ἐκ σπλάγχνων ἕνα
νέκυν νεκρῶν ἀμοιβὸν ἀντιδοὺς ἔσει·
ἀνθ' ὧν ἔχεις μὲν τῶν ἄνω βαλὼν κάτω

V. 1043. Hermannus pro interrogandi signo punctum posuit.

μηδὲ κινεῖται λόγῳ. Scholiasta: τὰ ἄῤῥητά με δημοσιεύειν ἀνακινεῖς.

V. 1043. οὕτω — μέρος] Scholiasta: οὕτω νομίζεις, ὅτι ἐπὶ κέρδεσι λέγω; Sed hoc solum ex Creonte non poterat quaerere Tiresias, qui dudum sciret se videri illi sui lucri causa loqui. Itaque Boeckhius ita haec interpretatus est: eone consilio iam tibi videor loqui, a te ut lucri quid auferam? Quibus verbis hoc putatur significare: a te profecto nihil lucri exspecto; statim enim intelliges minime me gratiam tuam sectari, qui dira tibi nuntiaturus sim. — De verbis τὸ σὸν μέρος cfr. Trachin. 1217: κοὐ καμεῖ τοὐμὸν μέρος.

V. 1044. Schol.: ἐμπολήσων· ἐξαπατήσων.

V. 1045 sq. μὴ πολλοὺς — τελῶν] Quanquam τελεῖν πολλοὺς τροχοὺς ἡλίου non magis quam ἅρματα ἡλίου πολλὰ τελεῖν dici potest, quia in his nominibus nulla inest spatii significatio, recte tamen poeta τροχοὺς dixit, quia addidit ἁμιλλητῆρας, ut id idem sit quod τροχῶν ἁμίλλας. Hoc vero spatii significationem habet; indicat enim spatium, quo rotae circumaguntur; unde recte adiectum τελῶν. HERM. Minime vero de paucorum dierum spatio, sed de proximis eius ipsius horae, in qua loquitur Tiresias, momentis agi recte monitum a Suevernio est. Ceterum τελῶν participium futuri esse vix opus est moneri.

V. 1047. ἐν οἷσι] Locutio haec, μὴ πολλοὺς — τελῶν, ἐν οἷσι etc., apta est orationi concitatiori et graviori, hoc significans: post brevissimum tempus. Simillime O. C. 619 sq. dictum: μυρίας ὁ μυρίος χρόνος τεκνοῦται νύκτας ἡμέρας τ' ἰών, ἐν αἷς etc. Electr. 1365 sq.

V. 1048. ἀντιδοὺς ἔσει] Sic O. R. 1146: οὐ σιωπήσας ἔσει. Vide ad O. R. 928.

V. 1049 sq. Schol.: ἔχεις βαλών· ἀντὶ τοῦ ἔβαλες. ψυχήν· τὴν τῆς Ἀντιγόνης. Triclinius: τὸ ψυχὴν καὶ πρὸς τὸ βαλὼν καὶ πρὸς τὸ κατῴκισας λάμβανε κατὰ συνεκδοχήν. Quod si recte, ut mihi quidem videtur, statuitur, non perspicio, quomodo in genitivo τῶν ἄνω haereri potuerit, quem certum est aut ex ipso substantivo ψυχὴν aptum esse aut ex aliquo nomine, cuius notio substantivo ψυχὴν

1050 ψυχήν τ' ἀτίμως ἐν τάφῳ κατῴκισας,
ἔχεις δὲ τῶν κάτωθεν ἐνθάδ' αὖ θεῶν 1070
ἄμοιρον, ἀκτέριστον, ἀνόσιον νέκυν.
ὧν οὔτε σοὶ μέτεστιν οὔτε τοῖς ἄνω
θεοῖσιν, ἀλλ' ἐκ σοῦ βιάζονται τάδε.
1055 τούτων σε λωβητῆρες ὑστεροφθόροι
λοχῶσιν Ἅιδου καὶ θεῶν Ἐρινύες 1075
ἐν τοῖσιν αὐτοῖς τοῖσδε ληφθῆναι κακοῖς.
καὶ ταῦτ' ἄθρησον εἰ κατηργυρωμένος
λέγω. φανεῖ γὰρ οὐ μακροῦ χρόνου τριβῇ

V. 1050. Par E. κατοικίσας, quod praeferebat Seidlerus. At vide ad O. R. 1171 sq.

contineatur, veluti τινὰ vel ὄντα. Denique ἀνθ' ὧν esse idem fere atque διότι notum est.

V. 1051 sq. ἔχεις δὲ — νέκυν] Constructio est: ἔχεις δὲ ἐνθάδε αὖ νέκυν ἄμοιρον τῶν κάτωθεν θεῶν, habes autem hic contra mortuum communione cum inferis prohibitum. De locutione οἱ κάτωθεν θεοὶ vide ad v. 519.

V. 1052. Schol.: ἀνόσιον· μὴ τυχόντα τῶν ὁσίων νῦν. Eustathius p. 29, 37 (p. 22, 41.): ἀνόσιος πάλαι ποτὲ ἐδήλου τὸν ἄταφον.

V. 1053 sq. Schol.: μέτεστιν· ἐξουσία δέδοται· λέγει δὲ τῶν νεκρῶν. ἐκ σοῦ δὲ βιάζονται καὶ οἱ ἄνω θεοὶ ἔχειν αὐτὸν ἄνω ἄταφον. Certissimum est, ὧν genus esse neutrum, quippe ad quod ipsum referendum sit, quod inferius positum τάδε pronomen. Sensus ergo hic est: eius rei ius sive potestas (ut Polynices insepultus iaceat) neque tibi est neque dis superis, sed a te coguntur (di superi), ut in ditione sua retineant corpus Polynicis. De locutione τάδε βιάζομαι vide ad v. 66, de μέτεστί μοί τινος ad v. 48.

V. 1055. τούτων] Sic supra 931. τοιγὰρ τούτων etc. Vide Matth. §. 364. et ad O. R. 1444. Schol.: ὑστεροφθόροι· αἱ ὕστερον μέλλουσαι βλάψαι· καὶ τὸ λοχῶσι γὰρ τὴν οὐ παραχρῆμα, ἀλλὰ τὴν ἐς ὕστερον ἀψοφητὶ τιμωρίαν δηλοῖ. τὸ ἀρσενικὸν δὲ ἀντὶ τοῦ θηλικοῦ ἔταξεν, ὡς καὶ τὸ σωτῆρι τύχῃ (O. R. 81.). Erfurdtius adscripsit Aesch. Ag. 58: ὑστεροποινον Ἐρινύν. Confer 1103 sq.

V. 1056. Ἅιδου — Ἐρινύες] Intelligendas esse inferorum et superorum deorum vindices Hermannus monuit.

V. 1058. Schol.: κατηργυρωμένος· ἀργύρῳ πεισθείς. Confert Boeckhius Pind. Pyth. XI, 42: φωνὰν ὑπάργυρον.

V. 1059 sq. φανεῖ — κωκύματα] Poetice brevis mora temporis ostensura id dicitur, quod post brevem temporis moram ostensum iri dicendum erat. Similiter O. C. 609. Ai. 646 sqq. et 714. dictum. Schol.: ἀνδρῶν, γυναικῶν· λείπει ὁ καί· καὶ γυναικῶν. Erfurdtius conferri iubet Kuster. ad Aristoph. Ran. 157.

1060 ἀνδρῶν, γυναικῶν σοῖς δόμοις κωκύματα.
[ἐχθραὶ δὲ πᾶσαι συνταράσσονται πόλεις, 1080
ὅσων σπαράγματ' ἢ κύνες καθήγισαν,
ἢ θῆρες, ἤ τις πτηνὸς οἰωνὸς, φέρων

V. 1061 — 64. Primus ego hos versus ut spurios uncis includendos putavi.

V. 1061 — 1064. ἐχθραὶ δὲ — ἐς πόλιν] Recte Erfurdtius, cui adsentitur Hermannus, praenuntiari his versibus Epigonorum expeditionem vidit, paternis inimicitiis irritatorum. Patres enim insepulti iacuerant testibus Euripide in Supplicibus et Hygino fab. LXX. Adde Isocrat. Panegyr. §. 54. 55. p. 56. ed. Bekk. Panath. §. 168 sqq. Plataic. §. 53. Neque unquam probari potest ea horum versuum interpretatio, quam nuper proposuit Boeckhius, qui hoc dici putavit: quamque urbem perturbari, in qua mortuus insepultus iaceat, ita ut Thebae ipsae calamitate illa, quam domus regia mox perpessura sit, perdi significentur. Nam ut cetera omittam, quae huic explicationi refragantur, inepte profecto Tiresias, postea quam et facinus impium, quod commiserit Creon, et poenam diram, quam continuo ob id soluturus sit, commemoravit, rursus generali usus sententia quamque urbem everti, in qua mortuus insepultus iaceat, adiecisset. Neque, ut hoc unum addam, isto sensu ἐχθραὶ adiectivum ullo pacto poni potuit. Itaque hoc equidem certum puto, praedici hic illam, quam dixi, Epigonorum expeditionem. At num Sophocles haec canere Tiresiam fecerit, iure mihi videtur dubitari posse. Vere enim Boeckhius monuit esse in hac praedictione quae neque per se apta neque congrua cum reliquis Tiresiae dictis sint.

V. 1061. ἐχθραὶ — πόλεις] Plenae in te odio omnes excitantur urbes, i. e. odio te persequuntur et ad bellum excitantur omnes civitates. Noli enim cum Hermanno ἐχθραὶ per prolepsin dictum putare et explicare ὥστε γίγνεσθαι ἐχθραί.

V. 1062. Schol.: καθήγισαν· μετὰ ἄγους ἐκόμισαν. Eadem fere explicatio Triclinii est: εἰς δὲ τὸ ὅσων μὴ λάβῃς ἔξωθεν ἐπί, ἀλλὰ πρὸς τὸ καθήγισαν, οὕτω, καθ' ὅσων ἤγισαν, ἤγουν μεμιασμένως ἔφερον. ἄγος γὰρ τὸ μύσος. Vide interpp. ad Aristoph. Plut. 681. At recte Hermannus neque alibi καθαγίζειν cum genitivo iunctum inveniri monuit neque hic ita posse construi, quum nemo, qui haec verba audiat, non coniuncturus ὅσων σπαράγματα sit. Neque tamen nego insolenter dictum esse ὅσων σπαράγματα ita, ut Hermanno monente, cui accessit Boeckhius, sit: ὅσων ἀνδρῶν σπαράγματα, quod idem erit atque ὅσων ἀνδρῶν σώματα ἐσπάραξαν καὶ etc. Postremo recte, puto, Boeckhius: καθαγίζειν est, inquit, consecrare, et de mortuis dictum iusta persolvere; qua significatione hic quoque positum magna cum acerbitate: quorum laceris membris canes iusta persolvunt. Ita Gorgias apud Longin. III, 2. dixit: γῦπες ἔμψυχοι τάφοι. Similiter de vulture dictum ab Ennio (ap. Priscian. VI. p. 683 ed. Putsch.): crudeli condebat membra sepulcro; eodemque modo explicandum, quod positum a Sophocle El. 1487 sq.: πρόθες ταφεῦσιν, ὧν τόνδ' εἰκός ἐστι τυγχάνειν.

ἀνόσιον ὀσμὴν ἑστιοῦχον ἐς πόλιν.]
1065 τοιαῦτά σου, λυπεῖς γάρ, ὥστε τοξότης
ἀφῆκα θυμῷ καρδίας τοξεύματα 1085
βέβαια, τῶν σὺ θάλπος οὐχ ὑπεκδραμεῖ. ·
ὦ παῖ, σὺ δ' ἡμᾶς ἄπαγε πρὸς δόμους, ἵνα
τὸν θυμὸν οὗτος ἐς νεωτέρους ἀφῇ,
1070 καὶ γνῷ τρέφειν τὴν γλῶσσαν ἡσυχωτέραν,
τὸν νοῦν τ' ἀμείνω τῶν φρενῶν, ἢ νῦν φέρει.

ΧΟΡΟΣ.

ἀνήρ, ἄναξ, βέβηκε δεινὰ θεσπίσας. 1091
ἐπιστάμεσθα δ', ἐξ ὅτου λευκὴν ἐγὼ
τήνδ' ἐκ μελαίνης ἀμφιβάλλομαι τρίχα,
1075 μηπώποτ' αὐτὸν ψεῦδος ἐς πόλιν λακεῖν.

ΚΡΕΩΝ.

ἔγνωκα κἀυτός, καὶ ταράσσομαι φρένας· 1095

V. 1064. Schol.: ἑστιοῦχον· τὴν ἔχουσαν ἑστίαν καὶ βωμούς. ἑστιοῦχον ἐς πόλιν· ἀντὶ τοῦ ἐπὶ τὴν ἑστίαν τῆς πόλεως.

V. 1065 sq. Scholiasta: τοιαῦτα κατὰ τῆς καρδίας σου τοξεύματα ἀφῆκα μετὰ θυμοῦ. Contra Hermannus et Boeckhius iungunt καρδίας τοξεύματα, ita ut sint tela animum Creontis laedentia, dissentientes rursus inter se in explicandis verbis σου θυμῷ, quae Hermannus interpretatur propter iram tuam, Boeckhius in animum tuum. Ceterum confer v. 1034.

V. 1067. τῶν σὺ θάλπος] Sic ἔθαλψεν ἄτης σπασμὸς Trach. 1084. μανίαι θάλπουσι Aesch. Prom. 878. De τῶν pro ὧν posito vide ad 600.

V. 1068. ὦ παῖ, σὺ δ'] De postpositis verbis σὺ δὲ vide Matth. §. 312. 3.

V. 1071. τὸν νοῦν — φέρει] I. Uld. Faesi in Seebodii Misc. Crit. Vol. II. part. IV. p. 707. „duplex, inquit, animo poetae obversari poterat comparandi ratio, quarum neutram absolvisse putandus est: τὸν νοῦν τ' ἀμείνω τῶν φρενῶν τῶν νῦν (αὐτῷ οὐσῶν), et τὸν νοῦν τ' ἀμείνω ἢ ὃν νῦν φέρει." — At hoc si dicere voluisset Sophocles, non est dubium, quin, quae fuit eius elegantia, id quod Brunckius restituit, ὧν νῦν φέρει scripturus fuerit. Ac nescio equidem, an hoc ipsum restituendum sit, quum nulla scripturae vulgatae explicandae ratio mihi quidem satisfaciat.

V. 1073 sq. Schol. ἐξ ὅτου λευκὴν ἐγώ· ἀντὶ τοῦ ἀπὸ νεότητος ἄχρι γήρως.

V. 1075. Schol.: λακεῖν· φθέγξασθαι. De ἐς πόλιν confert Neuius 1247. El. 606. 642. O. R. 93. Pors. Ady. p. 244. 308., de λακεῖν Trach. 824. interpp. Aristoph. Plut. 39.

τό τ' εἰκαθεῖν γὰρ δεινόν, ἀντιστάντα δὲ
ἄτῃ πατάξαι θυμὸν ἐν δεινῷ πάρα.

ΧΟΡΟΣ.

εὐβουλίας δεῖ, παῖ Μενοικέως, Κρέον.

ΚΡΕΩΝ.

1080 τί δῆτα χρὴ δρᾶν; φράζε· πείσομαι δ' ἐγώ.

ΧΟΡΟΣ.

ἐλθὼν κόρην μὲν ἐκ κατώρυχος στέγης 1100
ἄνες, κτίσον δὲ τῷ προκειμένῳ τάφον.

ΚΡΕΩΝ.

καὶ ταῦτ' ἐπαινεῖς καὶ δοκεῖς παρεικαθεῖν;

ΧΟΡΟΣ.

ὅσον γ', ἄναξ, τάχιστα. συντέμνουσι γὰρ
1085 θεῶν ποδώκεις τοὺς κακόφρονας βλάβαι.

ΚΡΕΩΝ.

οἴμοι· μόλις μέν, καρδίας δ' ἐξίσταμαι 1105
τὸ δρᾶν· ἀνάγκῃ δ' οὐχὶ δυσμαχητέον.

V. 1077. Brunckius δειλόν. Cum Elmsleio scripsi εἰκαθεῖν. Vulgo εἰκάθειν.
V. 1079. Pro Κρέον La. et Lb. λακεῖν habent.

V. 1077 sq. Schol.: τὸ μὲν ὑποχωρεῖν δεινόν, τὸ δὲ ἀντιστάντα βλαβῆναι. Recte; nam et cedere grave esse ait, et resistentem malo opprimi. Hermannus ἀντιστάντά δὲ etc. sic interpretatur: si resistam, ad id, ut hoc grave sit, accedit illud, ut magno malo iram meam percellam. — De τὲ — δὲ particulis sibi oppositis vide Matth. §. 626. Rost. §. 134. annot. 1. II.

V. 1083. καὶ — παρεικαθεῖν] Et utile censes obsequi? Cfr. Passov. Lex. Gr. v. δοκῶ 2. b. De καὶ in initio interrogationis posito vide ad El. 1456.

V. 1084 sq. Schol.: συντέμνουσι· συντόμως καταφθείρουσι καὶ βλάπτουσι. Immo ut ἀνύειν, ita συντέμνειν omisso nomine τὴν ὁδὸν dicitur, ita ut sit corripere viam, celerrime accedere. Vide ad v. 796. Tum οἱ κακόφρονες non tam sunt qui mala meditantur quam qui non recte faciunt recteve sentiunt.

V. 1086 sq. μόλις μέν, καρδίας δ' etc.] De μὲν — δὲ particulis vide Matth. §. 535. c. not. 3., de locutione ἐξίσταμαι καρδίας τὸ δρᾶν, quod idem est ac πείθομαι τὸ δρᾶν, eundem §. 622. 3. et §. 543. not. 2. Schol.: μόγις μεθίσταμαι τῆς προτέρας γνώμης. Similiter Euripid. Iph. A. 479: καὶ τῶν παλαιῶν ἐξαφίσταμαι λόγων.

ΧΟΡΟΣ.

δρᾶ νυν τάδ' ἐλθών, μηδ' ἐπ' ἄλλοισιν τρέπε.

ΚΡΕΩΝ.

ὠδ' ὡς ἔχω στείχοιμ' ἄν· ἴτ' ἴτ', ὀπάονες,
1090 οἵ τ' ὄντες οἵ τ' ἀπόντες, ἀξίνας χεροῖν
ὁρμᾶσθ' ἑλόντες εἰς ἐπόψιον τόπον, 1110

* * *

ἐγὼ δ', ἐπειδὴ δόξα τῇδ' ἐπεστράφη,
αὐτός τ' ἔδησα καὶ παρὼν ἐκλύσομαι.
δέδοικα γὰρ, μὴ τοὺς καθεστῶτας νόμους
1095 ἄριστον ᾖ σώζοντα τὸν βίον τελεῖν.

V. 1088. *νυν* ipse scripsi. Libri *νῦν*.

V. 1091. Inter hunc et sequentem versum aliquot versus excidisse recte Hermannus monuit, qui lacunae signa interposuit.

V. 1088. *μ η δ' — τ ρ έ π ε*] Recte Brunckius: neve aliis committe.

V. 1090. *ο ἵ τ' ὄ ν τ ε ς ο ἵ τ' ἀ π ό ν τ ε ς*] Non recte Hermannus *οἱ ὄντες* explicat *οἱ ὄντες μοι νῦν ὀπάονες*, qui me nunc sequimini. Nam fert ita usus linguae, ut *ὤν* participio cum *ἀπὼν* coniuncto significetur praesens. Vide ad El. 298 sq. Tum quod nominativus *οἱ ὄντες*, non vocativus positus est, non contra, sed secundum usum vulgarem factum est. Cfr. El. 634: *σύ, ἡ παροῦσά μοι.* Ai. 703: *ὁ Δάλιος.* huius fab. 1103. Vide Rost. §. 103. 2. a. Paullo insolentiora videri possunt, nec tamen sunt El. 504: *ὦ Πέλοπος ἀ πρόσθεν* etc. Aesch. Pers. 156: *μῆτερ ἡ Ξέρξου γεραιά, χαῖρε, Δαρείου γύναι.* — Ceterum facile apparet, secures secum ferre famulos iuberi ad caedenda ligna, quibus comburendum Polynicis corpus erat.

V. 1091. *εἰς ἐπ ό ψ ι ο ν τ ό π ο ν*] Primus vidit Hermannus inter hunc et sequentem versum aliquot versus excidisse, quibus Creon locum, qui hic indicatur, apertius designaverit, atque et sepeliendum Polynicem et liberandam e vinculis Antigonam esse ostenderit. Nihilominus id quidem ex iis quae praecedunt et e v. 411. *ἄκρων ἐκ πάγων*, et 1197. *πεδίον ἐπ' ἄκρον*, divinari potest, verbis *ἐπόψ. τόπον* significari eum locum, in quo insepultus Polynices iacuerit.

V. 1092 sq. *ἐ γ ὼ δ' — ἐ κ λ ύ σ ο μ α ι*] Ego vero, quoniam huc animus meus inclinavit, ipse illuc vobiscum profectus quod impedivi expediam, i. e. quod peccavi corrigam. Hoc enim sensu metaphorico (cfr. v. 40. cum nota) dicta verba esse *αὐτός - ἐκλύσομαι*, vel ex eo apparet, quod si proprio sensu acceperis, ut cetera incommoda omittam, Creon tantum Antigonam e specu se dimissurum esse dicit. Atqui Polynici etiam, ut fecit, iusta se facturum esse ostendere hic necessario debebat. De

ΧΟΡΟΣ.

(στροφὴ α'.)

Πολυώνυμε, Καδμεΐας νύμφας ἄγαλμα 1115
καὶ Διὸς βαρυβρεμέτα
1100 γένος, κλυτὰν ὃς ἀμφέπεις Ἰταλίαν, μέδεις δὲ
παγκοίνοις Ἐλευσινίας 1120
Δηοῦς ἐν κόλποις, Βακχεῦ, Βακχᾶν
ὁ ματρόπολιν Θήβαν

V. 1096. Καδμεΐας ex Dindorfii coniectura scripsi. Vulgo Καδμείας.

locutione δόξα τῇδ' ἐπεστράφη confer O. C. 882. cum nota.

V. 1096—1133. Chorus quum totam civitatem Creontis culpa in summum discrimen (996 sqq. 1061 sqq. ed. meae) adduci ex oratione Tiresiae intellexisset, Bacchi, Thebarum praesidis ac dei tutelaris, auxilium implorat.

V. 1096. Schol.: πολυώνυμε· ὦ Διόνυσε· οἱ μὲν γὰρ Βάκχον, οἱ δὲ Ἴακχον, οἱ δὲ Λύαιον, οἱ δὲ Εὔιον, οἱ δὲ Διθύραμβον καλοῦσιν. Cfr. Spanhem. ad Callim. in Apoll. 70. Quoniam autem qui deus plurima nomina habebat, is a plurimis mortalibus coli et invocari solebat, πολυώνυμος idem valet atque multum celebratus, cultus, invocatus.

Ibid. ἄγαλμα] Matris ἀγάλματα, deliciae, sollemni poetarum usu dicuntur liberi. Vide Markl. ad Eur. Suppl. 367. Ruhnk. ad Timaeum v. ἄγαλμα. ERF. Καδμείας νύμφας, Semeles. Similes in appellationibus pleonasmos collegit Blomf. ad Aesch. Prom. 140. De solutione Καδμεΐας confer v. 1116. Θηβαΐας, v. 954, 963 Φινεΐδαις, Ἐρεχθειδᾶν, Aesch. Suppl. 61. Τηρεΐας, Eur. Hec. 479. Ἀργεῖων, quodque saepius positum Τρώϊος et Τρωΐα. Vide Elmsleium ad Med. 806.

V. 1099. ἀμφέπεις] Confert Neuius El. 651. Pind. Pyth. V. 68. IX, 71.

V. 1099 sq. κλυτὰν—Ἰταλίαν] Facile apparet Italiam dici inferiorem sive Graeciam magnam, eiusque partem potissimum australem, a Graecis colonis cultam, situ, fertilitate, coeli salubritate insignem (κλυτάν); inter Bacchi autem domicilia refertur, quia vini erat feracissima. Schol.: διὰ τὸ πολυάμπελον τῆς χώρας. Varro I, 2. Lucian. Navig. 23. Etymol. M. p. 525, 39. WEX.

V. 1101. Schol.: παγκοίνοις· ἐν οἷς πάντες συνάγονται διὰ τὰς πανηγύρεις· ἢ διὰ τὸ τὴν θεὸν πάντας τρέφειν· ἢ ὅτι κοινὰ τὰ μυστήρια Δήμητρος καὶ Διονύσου. Vera est prima interpretatio. Ceterum notum est Bacchum in Mysteriis Eleusiniis coniunctim cum Cerere cultum fuisse. Cfr. Musgr. ad Eur. Ion. 1093. — De prosodia v. Ἐλευσινίας Boeckh. confert Hom. h. in Cer. 105. 266. Antimach. fr. 55. Eratosth. fr. Merc. XV, 15. Herm. Elem. D. M. p. 44.

V. 1102. Schol.: κόλποις· ἀντὶ τοῦ πεδίοις. Cfr. Passov. v. κόλπος 3. b.

V. 1103. Βακχᾶν ματρόπολιν] Triclinius: ἐπειδὴ ἐν Θήβαις ὁ Διόνυσος μὲν γε-

ναιετῶν παρ' ὑγρῶν
1105 Ἰσμηνοῦ ῥείθρων ἀγρίου τ'
ἐπὶ σπορᾷ δράκοντος· 1125

(ἀντιστροφὴ α'.)

σὲ δ' ὑπὲρ διλόφοιο πέτρας στέροψ ὄπωπε
λιγνύς, ἔνθα Κωρύκιαι
1110 νύμφαι στίχουσι Βακχίδες, Κασταλίας τε
νᾶμα· 1130
καί σε Νυσαίων ὀρέων
κισσήρεις ὄχθαι χλωρά τ' ἀκτὰ

V. 1104. ναιετῶν ex Guil. Dindorfii coniectura scripsi. Hermannus ἐνναίων posuit, libri ναίων habent.

V. 1105. ῥείθρων ex Hermanni coniectura scripsi. Vulgo ῥεέθρων.

V. 1107. διλόφοιο ex coniectura Dindorfii scripsi. Libri διλόφου. Vide ad v. 100.

V. 1110. στίχουσι Dindorfius restituit. Libri στείχουσι.

γονεν, οὗτος δὲ τὰς Βάκχας πεποίηκε, διὰ τοῦτο μητρόπολιν αὐτὴν τῶν Βακχῶν λέγει.

V. 1104 sq. παρ' ὑγρῶν — ῥείθρων] De hoc παρὰ praepositionis usu monitum ad v. 951.

V. 1105 sq. Schol.: ἀγρίου — δράκοντος· παρὰ τὸν τόπον, ἐν ᾧ ἐσπάρησαν οἱ ὀδόντες τοῦ δράκοντος.

V. 1107 sq. Schol.: σὲ δ' ὑπέρ· σὲ ὁρᾷ ὁ λαμπρὸς καπνός· ἀντὶ τοῦ σοὶ θυσίαι κατὰ Παρνασσὸν γίγνονται· ἢ παρ' ὅσον αὐτόματον πῦρ ἐκεῖσε ἀναδίδοται. διλόφου πέτρας· τοῦ Παρνασσοῦ· τοιοῦτο γάρ ἐστι τὸ ὄρος. Elmsleius ad Eur. Bacch. 306: „Multa apud poetas mentio est flammae in monte Parnasso noctu lucentis, quam qui videbant Bacchum utraque manu facem gestantem. cum solito famularum comitatu saltare credebant. Cuius ignis quae fuerit natura, eorum est investigare, qui in physicis versantur. Quod grammatici officium est, tragicorum nonnulla de eo testimonia apponam. Eur. Phoen. 233, ubi conferatur Schol., Ion. 711. 1125. Aristoph. Ran. 1242."

V. 1108. Schol.: Κωρύκιαι· αἱ Παρνασσίδες· Κωρύκιον γὰρ ἄντρον ἐν Παρνασσῷ. Cfr. interpp. ad Aesch. Eum. 22. et Elmsl. ad Eur. Bacch. 559.

V. 1110. στίχουσι] Hesychius: στίχουσι· βαδίζουσι, πορεύονται. GUIL. DINDORF.

V. 1111. Schol.: Κασταλίας· πηγὴ ἐν Παρνασσῷ.

V. 1112 sq. Schol.: Νύσσα Φωκίδος ὄρος· εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλαι πολλαὶ Νύσσαι [Euboica, Thracia, Arabica, Indica, Aethiopica, aliae]. χλωρά τ' ἀκτά· ἢ τὸ ἐν Εὐβοίᾳ φησὶν ἄλσος, ἢ τὸ ἐν Παρνασσῷ· ἐν ἀμφοτέροις γὰρ τόποις ἡ ἄμπελος, ἣ καθ' ἑκάστην ἡμέραν περὶ μὲν τὴν ἕω βότρυας φέρει, περὶ δὲ τὴν μεσημβρίαν ὄμφακας, ἐτρυγᾶτο δὲ πεπανθεῖσα περὶ τὴν ἑσπέραν. Intelligendam hic Nysam Euboicam esse recte monuit Erfurdtius, adlato vs.

πολυστάφυλος πέμπει
1115 ἀμβρότων ἐπέων
εὐαζόντων Θηβαΐας 1135
ἐπισκοποῦντ' ἀγυιάς.

(στροφὴ β'.)

τὰν ἔκπαγλα τιμᾷς
ὑπὲρ πασᾶν πόλεων
1120 ματρὶ σὺν κεραυνίᾳ·
καὶ νῦν, ὡς βιαίας 1140
ἔχεται πάνδημος ἀμὰ πόλις ἐπὶ νόσου,

V. 1116. Θηβαΐας ex Hermanni coniectura scripsi. Libri Θηβαίας.

V. 1118 sq. ἔκπαγλα τιμᾷς ὑπὲρ πασᾶν ex Dindorfii coniectura restitui. Libri corruptis metris ἐκ πασᾶν τιμᾷς ὑπερτάταν.

V. 1122. ἀμὰ ex Boeckhii coniectura addidi. Brunckius πάνδημος ἔχεται, Hermannus πανδήμιος posuit.

1125. Cfr. Steph. Byz. v. Νύσαι· δεκάτη ἐν Εὐβοίᾳ, ἔνθα διὰ μιᾶς ἡμέρας τὴν ἄμπελόν φασιν ἀνθεῖν καὶ τὸν βότρυν πεπαίνεσθαι. Eustath. ad Dionys. p. 224, 34. ed. Bernh. Νύσσαι δὲ — Εὐβοική, περὶ ἣν λέγεται καὶ τὸ τῆς ἀμπέλου τεράστιον, βότρυν ἐκφερούσης καθημέριον. Idem narrat Schol. ad Eur. Phoen. 227, fragm. adferens e Soph. Thyeste: ἔστι γάρ τις ἐναλία πόλις γῆς Εὐβοείας, ἔνθα Βάκχειος βότρυς ἐπ' ἦμαρ ἕρπει.

V. 1115. ἀμβρότων ἐπέων] Sunt voces sanctae, voces in sacris editae. Cfr. Pind. Pyth. IV, 11: ἀθανάτου στόματος.

V. 1116. Schol.: εὐαζόντων· ὑμνούντων, μετὰ εὐφημίας εὐοῖ λεγόντων, ὅς ἐστιν ὕμνος Διονύσου. Insolentius cantus hic dicitur εὐάζειν, quod vulgo de Bacchantibus dicitur.

V. 1117. ἐπισκοποῦντ'] Recte Wexius invisentem plateas, per quas pompa ducitur, ut ei praesis. Cfr. 1127 sq.: νυχίων φθ. ἐπίσκοπε.

V. 1118. τὰν] Referendum ad nomen, quod verbis praecedentibus continetur, Θήβην. Vide Matth. §. 435.

V. 1118 sq. ἔκπαγλα—πασᾶν] De adverbio ἔκπαγλα confer O. C. 716 sqq. ἔκπαγλα — θρώσκει; de ὑπὲρ praepositionis usu Pind. Nem. IX, 129: εὔχομαι ὑπὲρ πολλῶν τιμαλφεῖν λόγοις νίκαν, quem locum attulit Matth. §. 582. p. 1156.

V. 1120. Schol.: κεραυνίᾳ· κεραυνοβλήτῳ. Cfr. Eur. Bacch. 6: ὁρῶ δὲ μητρὸς μνῆμα τῆς κεραυνίας.

V. 1121 sqq. καὶ νῦν etc.] Hoc dicit: qui semper sacris nostris ades, nunc quoque veni, quando urbs gravi laborat morbo, salutem nobis adferens.

V. 1122. ἀμὰ πόλις] Bene admonuit Dindorfius similiter pronomen ἐμὸς additum esse O. C. 842: πόλιν ἐναίρεται, πόλις ἐμὴ σθένει.

μολεῖν καθαρσίῳ ποδὶ Παρνησίαν
1125 ὑπὲρ κλιτύν, ἢ στονόεντα πορθμόν. 1145

(ἀντιστροφὴ β'.)

ἰὼ πῦρ πνεόντων
χοράγ' ἄστρων, νυχίων
φθεγμάτων ἐπίσκοπε,
παῖ Ζηνὸς γένεθλον,
1130 προφάνηθ' ὦ Ναξίαις σαῖς ἅμα περιπό-
λοις 1150

V. 1129. Ζηνὸς ex Bothii coniectura scripsimus. Libri Διός.
V. 1130. προφάνηθ' ὦ Dindorfius restituit. Libri προφάνηθι.

V. 1123. Schol.: μολεῖν· λείπει θέλησον· ἢ ἀπαρέμφατον ἀντὶ προστακτικοῦ. Cfr. Matth. §. 546. Rost. §. 125. not. 6.

V. 1125. Schol.: ἢ στονόεντα πορθμόν] τὸν ἠχώδη διὰ τὰ κύματα. πορθμὸν δὲ τὸν ἀπ' Εὐβοίας εἰς Βοιωτίαν.

V. 1126 sq. Schol.: ἰὼ πῦρ πνεόντων χοραγέ· τῶν πυρπνόων ἄστρων ἐπίσκοπε· καὶ γὰρ αἰθέριος τιμᾶται, ὡς καὶ Εὐριπίδης ἐν Βάκχαις (1076.) φησὶν αὐτὸν ἐν αἰθέρι κατοικεῖν. Ἄλλως. χοραγέ, τὸν χορὸν ἄγων. ἢ τῶν ἄστρων χορηγέ· κατὰ γάρ τινα μυστικὸν λόγον τῶν ἀστέρων ἐστὶ χορηγός. καὶ νυχίων φθεγμάτων· τῶν ἐν νυκτὶ εὐφημιῶν καὶ ὕμνων· ἐν νυκτὶ γὰρ αἱ Διονυσιακαὶ χορεῖαι γίνονται, ὅθεν καὶ νυκτέλιος, καὶ Εὐριπίδης (Bacch. 486.)· νύκτωρ τὰ πολλὰ σεμνότητ' ἔχει σκότος. Lobeckius Aglaoph. p. 218 sq. „Liberum, inquit, ἄστρων χοραγὸν appellat κατά τινα μυστικὸν λόγον, ut Scholiasta ait; Eustathius p. 514, 45. paullo durius μυστικὸν λῆρον dicit. Hinc vero ne theocrasiae mysticae suspicio ducatur, breviter admonendum videtur, Dionysum non ideo siderum ducem nominari, quod idem Sol sit, sed ex poetarum consuetudine, qui deorum orgia sua concelebrantium adventu universam naturam commoveri et exsultare fingunt, ita ut terra contremiscat, maria exaestuent, stellaeque ipsae augustiore lumine coruscare videantur. Sic Chorus Bacchicus Euripid. 117. Thebas bacchari thyrsosque rotare iubens praesentiam dei annunciat, αὐτίκα γᾶ πᾶσα χορεύσει. Et de eiusdem Liberi sollemnibus Euripides Ion. 1078: λαμπάδα θεωρὸν εἰκάδων ὄψεται ἐννύχιος ἄϋπνος ὤν, ὅτε καὶ Διὸς ἀστερωπὸς ἀνεχόρευσεν αἰθήρ, χορεύει δὲ σελάνα. et Claudianus de Laud. Stilich. L. I. 84. Serenae et parentum egressum Theophaniae assimilans: Tunc et Solis equos, tunc ex sultasse choreis astra ferunt, mellisque lacus et flumina lactis erupisse solo. Huius igitur astricae choreae incitator non ineleganter πῦρ πνεόντων χοραγὸς ἄστρων dicitur, orgiis dei colludentium quasi et συνενθουσιώντων."

V. 1129. παῖ Ζηνὸς γένεθλον] Iungenda haec in unum Hermannus monet, ut idem sint quod ἐκ Ζηνὸς γεγὼς παῖς.

V. 1130. προφάνηθ' ὦ] Raro Sophocles ὦ exclamativum

Θυίαισιν, αἳ σε μαινόμεναι πάννυχοι
χορεύουσι τὸν ταμίαν Ἴακχον.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Κάδμου πάροικοι καὶ δόμων Ἀμφίονος, 1155
1135 οὐκ ἔσθ' ὁποῖον στάντ' ἂν ἀνθρώπου βίον
οὔτ' αἰνέσαιμ' ἂν οὔτε μεμψαίμην ποτέ.
τύχη γὰρ ὀρθοῖ καὶ τύχη καταῤῥέπει
τὸν εὐτυχοῦντα τόν τε δυστυχοῦντ' ἀεί·
καὶ μάντις οὐδεὶς τῶν καθεστώτων βρο-
τοῖς. 1160
1140 Κρέων γὰρ ἦν ζηλωτός, ὡς ἐμοί, ποτέ,
σώσας μὲν ἐχθρῶν τήνδε Καδμείαν χθόνα,
λαβών τε χώρας παντελῆ μοναρχίαν

V. 1131. Θυίαισιν ex coniectura Boeckhii rescripsi. Libri Θυιάσιν. Brunckius scripsit Ναξίαις Θυιάσιν ἅμα περιπόλοις, αἳ πάννυχοί σε μαινόμεναι, Hermannus Ναξίαις ἅμα περιπόλοισι σαῖσιν, omisso nomine Θυίαισιν.

imperativo apposuit. Nunc unius praeterea loci in mentem venit El. 666: ὦ χαῖρ', ἄνασσα.

V. 1131. Schol.: περιπόλοις· ταῖς ἱερείαις, ταῖς σαῖς ἀκολούθοις· καὶ ἐν Νάξῳ γὰρ τιμᾶται, ὅτι ἐκεῖ τῇ Ἀριάδνῃ συνεγένετο.

V. 1133. χορεύουσι] Activum hic est verbum χορεύειν, significans deum choreis celebrare. Confert Brunckius Pind. Isthm. I, 7: καὶ τὸν ἀκειρεκόμαν χορεύων. Addo Eurip. Iph. A. 1057. Ion. 1085.

V. 1134. Κάδμου — Ἀμφίονος] Post Cadmeam urbem a Cadmo conditam Amphiona tradunt et Zethum, filios Antiopae et Iovis, devicto avunculo Lyco, tutore Lai, Thebanum regnum obtinuisse et amplificasse antiquam urbem. CAM. Recte Schaeferus δόμων etiam ad Κάδμου referendum monuit. De locutione πάροικοι δόμων Κάδμου, qua cives Thebani significantur, vide ad O. R. 1.

V. 1135 sq. οὐκ ἔσθ' — ποτέ] I. e. οὐδεὶς γὰρ βίος ἐστίν, οὔτε στὰς, ὃν ἂν αἰνέσαιμι, οὔτε πεσὼν, ὃν ἂν μεμψαίμην ποτέ. Itaque οὔτε — οὔτε particulae eodem iure hic positae sunt, quo v. 4 sq. positas vidimus. De suppresso verbo πεσών, quod in explicatione addidi, vide quae ad El. 72. adnotavimus.

V. 1137. καταῤῥέπει] Proprie verbum neutrum est, sed hic potestatem transitivam habet, ut ῥέω Eur. Hec. 528. Cycl. 391, ubi plura. Theognis 157: Ζεὺς τὸ τάλαντον ἐπιῤῥέπει. MUSG. Similiter Latini ruere usurpant, de quo vide Ruhnk. ad Terent. Ad. III, 2, 21.

V. 1139. καὶ — βροτοῖς] Ai. 1419: πρὶν ἰδεῖν δ' οὐδεὶς μάντις τῶν μελλόντων ὅ τι πράξει.

V. 1140. Schol.: ὡς ἐμοί· λείπει ἐδόκει. Cfr. Matth. §. 388. a. Rost. §. 105. animadv. 2. extr.

V. 1141 sqq. σώσας μὲν —

εὔθυνε, θάλλων εὐγενεῖ τέκνων σπορᾷ·
καὶ νῦν ἀφεῖται πάντα. τὰς γὰρ ἡδονὰς 1165
1145 ὅταν προδῶσιν ἄνδρες, οὐ τίθημ' ἐγὼ
ζῆν τοῦτον, ἀλλ' ἔμψυχον ἡγοῦμαι νεκρόν.
πλούτει τε γὰρ κατ' οἶκον, εἰ βούλει, μέγα,
καὶ ζῆ τύραννον σχῆμ' ἔχων, ἐὰν δ' ἀπῇ
τούτων τὸ χαίρειν, τἄλλ' ἐγὼ καπνοῦ
σκιᾶς 1170
1150 οὐκ ἂν πριαίμην ἀνδρὶ πρὸς τὴν ἡδονήν.

ΧΟΡΟΣ.

τί δ' αὖ τόδ' ἄχθος βασιλέων ἥκεις φέρων;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

τεθνᾶσιν· οἱ δὲ ζῶντες αἴτιοι θανεῖν.

ΧΟΡΟΣ.

καὶ τίς φονεύει; τίς δ' ὁ κείμενος; λέγε.

σπορᾷ] De consociatis μὲν — τὲ particulis vide quae ad Trach. 996 sqq. monuimus; de participio σώσας apposito verbo finito ad huius fab. 805. Voluit hoc dicere poeta: ὃς ἔσωσε μὲν — χθόνα, ἔθαλλε δὲ, ὅτε λαβὼν χώρας — εὔθυνε, εὐγενεῖ τ. σπορᾷ. De adi. παντελῆ vide ad v. 997. De urbe a Creonte servata dictum ad v. 1039.

V. 1144 sq. τὰς γὰρ ἡδονὰς etc.] Verba τὰς ἡδονὰς explicat poeta ipse sequentibus verbis τὸ χαίρειν. Scholiasta: προδῶσιν· ἀπολέσωσιν. Tum τίθημι valet ἡγοῦμαι. Cfr. Dorvill. ad Char. p. 403. ed. Lips. De sententia cfr. Simonidis fragm. 57. in Schneidevini delectu p. 399.

V. 1147 sq. πλούτει etc.] De imperativi notione vide Matth. §. 511. 5. c.

V. 1148. Schol.: ζῆ· ἀντὶ τοῦ ζῆθι, προστακτικῶς. Alia huius imperativi exempla ex tragicis vide in Bekk. Anecd. p. 97, 29. Verbis τύραννον σχῆμα dignitas regia significatur. Hermannus consuli Bergler. ad Alciphr. I, 34. p. 140. iubet.

V. 1149 sq. καπνοῦ σκιᾶς] Fumi umbra nihil vilius esse potest. Ex Pindarico dicto hoc adumbratum, σκιᾶς ὄναρ ἄνθρωπος. BR. Cfr. Philoct. 946: κούκ οἶδ' ἐναίρων νεκρὸν ἢ καπνοῦ σκιάν, εἴδωλον ἄλλως. Locutio autem πρίασθαί τί τινι, significans quod nos dicimus, jemandem etwas abkaufen, comparanda cum locutione δέχεσθαί τί τινι, jemandem etwas abnehmen, de qua vide Matth. §. 394. 3. Rost. §. 105. animadv. 1. Denique de verbis πρὸς τ. ἡδονὴν cfr. Matth. §. 591. γ.

V. 1151. φέρων] Nuntians. Vide ad O. C. 416. Eodem modo Latini poetae ferre usurparunt. De numero plurali βασιλέων vide quae ad Trachin. 313. adnotata sunt.

V. 1152. αἴτιοι θανεῖν] Cfr. Matth. §. 542. b. β. Rost. §. 125. 6.

V. 1153. καὶ τίς φονεύει] Sic O. R. 716. Vide quae ad Philoct. 1067. adnotata sunt.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Αἵμων ὄλωλεν· αὐτόχειρ δ' αἱμάσσεται. 1175

ΧΟΡΟΣ.

1155 πότερα πατρῷας ἢ πρὸς οἰκείας χερός;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

αὐτὸς πρὸς αὑτοῦ, πατρὶ μηνίσας φόνου.

ΧΟΡΟΣ.

ὦ μάντι, τοὖπος ὡς ἄρ' ὀρθὸν ἤνυσας.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ὡς ὧδ' ἐχόντων, τἄλλα βουλεύειν πάρα.

ΧΟΡΟΣ.

καὶ μὴν ὁρῶ τάλαιναν Εὐρυδίκην ὁμοῦ 1180

1160 δάμαρτα τὴν Κρέοντος· ἐκ δὲ δωμάτων
ἤτοι κλύουσα παιδὸς ἢ τύχῃ πάρα.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ.

Ὦ πάντες ἀστοί, τῶν λόγων ἐπῃσθόμην
πρὸς ἔξοδον στείχουσα, Παλλάδος θεᾶς
ὅπως ἱκοίμην εὐγμάτων προσήγορος· 1185

V. 1162. τῶν λόγων ex aliquot codd. rescripsi. Vulgo τοῦ λόγου γ'.

V. 1154. αὐτόχειρ δ' αἱμάσσεται] Neuius ad Ai. 841: τὼς αὐτοσφαγεῖς πρὸς τῶν φιλίστων ἐκγόνων ὀλοίατο, adnotavit: „αὐτοσφαγεῖς et αὐτόχειρες non tantum sunt qui sua manu, sed qui nefario facinore cadunt. Ant. 1154. Aesch. Suppl. 65 sqq.: ξυντίθησι δὲ παιδὸς μόρον, ὡς αὐτοφόνως ὤλετο πρὸς χειρὸς ἔθεν δυσμάτορος κότου τυχών." Quod vix videtur probari posse. Rectius, opinor, statueris αὐτόχειρ dici non tantum eum, qui sua manu, sed etiam qui suorum manu aliquid faciat.

V. 1157. ὡς ἄρ'] De particulis his cum praeteritis iunctis confert Neuius Ai. 367. El. 1185. O. R. 1395. Trach. 871. Reisig. Coni. p. 274.

V. 1159 sq. Schol.: Εὐρυδίκην· Ἡσίοδος Ἡνιόχην αὐτὴν καλεῖ (Scut. Herc. 83.)· ἔκετο δ' εἰς Κρεόντα καὶ Ἡνιόχην. — ὁμοῦ· ἐγγύς. Vide ad Philoct. 1190.

V. 1161. κλύουσα παιδός] Vide ad O. C. 303. — De locutione ἐκ δωμάτων πάρα vide Doederl. Spec. ed. Soph. p. 35.

V. 1162. τῶν λόγων] I. e. τίνων λόγων. Vide Trach. 984: παρὰ τοῖσι βροτῶν κεῖμαι.

V. 1163 sq. Παλλάδος — προσήγορος] Ut ad Palladem deam preces facerem. Cfr. Matth. §. 344. et §. 367. Rost. §. 108. 4. c. Statuendum autem statuam Palladis ante regiam positam fuisse. Vide quae ad O. R. 16. adnotavi. Eodem

1165 καὶ τυγχάνω τε κλῆθρ' ἀνασπαστοῦ πύλης
χαλῶσα, καί με φθόγγος οἰκείου κακοῦ
βάλλει δι' ὤτων· ὑπτία δὲ κλίνομαι
δείσασα πρὸς δμωαῖσι κἀποπλήσσομαι.
ἀλλ' ὅστις ἦν ὁ μῦθος, αὖθις εἴπατε· 1190
1170 κακῶν γὰρ οὐκ ἄπειρος οὖσ' ἀκούσομαι.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ἐγώ, φίλη δέσποινα, καὶ παρὼν ἐρῶ,
κοὐδὲν παρήσω τῆς ἀληθείας ἔπος.
τί γὰρ σε μαλθάσσοιμ' ἂν ὧν ἐς ὕστερον
ψεῦσται φανούμεθ'; ὀρθὸν ἀλήθειᾳ ἀεί. 1195
1175 ἐγὼ δὲ σῷ ποδαγὸς ἑσπόμην πόσει
πεδίον ἐπ' ἄκρον, ἔνθ' ἔκειτο νηλεὲς
κυνοσπάρακτον σῶμα Πολυνείκους ἔτι·
καὶ τὸν μὲν, αἰτήσαντες ἐνοδίαν θεὸν

V. 1165. Ex La τὲ recepi pro γὲ particula. Neuius γὰρ fuisse scriptum coniecit.

modo Iocasta preces Apollini factura narratur O. R. 882—894, quem locum cum hoc ipso compara. Adde quae ad El. 1355 sqq. adnotavimus. De locutione Παλλάδος θεᾶς confert Musgravius Eur. Troad. 545: Παλλάδος θεᾶς, et ibid. 983: θεὰ Ἥρα.

V. 1165. ἀνασπαστοῦ πύλης] Significatur pessuli retractio. De καὶ — τε — καὶ particulis confer Xen. Anab. IV, 6, 2: καὶ ἤδη τε ἦν ἐν τῷ τρίτῳ σταθμῷ, καὶ ὁ Χειρίσοφος αὐτῷ ἐχαλεπάνθη, ὅτι οὐκ εἰς κώμας ἦγεν· ὁ δὲ ἔλεγεν, ὅτι οὐκ εἶεν ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. Cyrop. I, 4, 28: καὶ ὁδόν τε οὔπω πολλὴν διηνύσθαι αὐτοῖς, καὶ τὸν Μῆδον ἥκειν πάλιν ἰδροῦντι τῷ ἵππῳ. Anab. I, 8, 1: καὶ ἤδη τε ἦν ἀμφὶ ἀγορὰν πλήθουσαν, καὶ πλησίον ἦν ὁ σταθμός, ἔνθα ἔμελλε καταλύσειν, ἡνίκα Πατταγύας προφαίνεται.

V. 1171. παρὼν] Boeckhius: als Augenzeuge. Hermannus adscripsit Aesch. Pers. 266: καὶ μὴν παρών γε κοὐ λόγους ἄλλων κλύων, Πέρσαι, φράσαιμ' ἄν, οἷ' ἐπορσύνθη κακά. Addo Demosthen. Olynth. III. p. 29, 11: πέπεισμαι γὰρ ἐξ ὧν παρὼν καὶ ἀκούων σύνοιδα. Idem Lept. 473, 22.

V. 1175. ἐγὼ δὲ etc.] Explicat Wexius δὲ particulam ita, ut hoc voluisse poetam dicere moneat: ἦν δὲ τὸ πρᾶγμα τοιοῦτο· ἐγὼ ἑσπόμην.

V. 1176. Schol.: νηλεές· ἐλέους μὴ τυχόν. Cfr. O. R. 180: νηλέα δὲ γένεθλα πρὸς πέδῳ θανατηφόρα κεῖται ἀνοίκτως.

V. 1178 sqq. καὶ τὸν μὲν — λούσαντες ἀγ. λουτρόν] Vide Matth. §. 421. not. 3. Verbis autem τὸν μὲν etc. opposita sunt illa αὖθις πρὸς etc. Schol.: ἐνοδίαν θεόν· τὴν Ἑκάτην ἢ τὴν Περσεφόνην. Triviam intellige.

Ἠλούτωνά τ' ὀργὰς εὐμενεῖς κατασχεθεῖν, 1200
1180 λούσαντες ἁγνὰν λουτρὸν, ἐν νεοσπάσιν θαλλοῖς δὴ λέλειπτο συγκατῃθομεν, καὶ τύμβον ὀρθόκρανον οἰκείας χθονὸς χώσαντες, αὖθις πρὸς λιθόστρωτον κόρης νυμφεῖον Ἅιδου κοῖλον εἰςεβαίνομεν. 1205
1185 φωνῆς δ' ἄπωθεν ὀρθίων κωκυμάτων κλύει τις ἀκτέριστον ἀμφὶ παστάδα, καὶ δεσπότῃ Κρέοντι σημαίνει μολών· τῷ δ' ἀθλίας ἄσημα περιπολεῖ βοῆς ἕροντι μᾶλλον ἆσσον, οἰμώξας δ' ἔπος 1210
1190 ἵησι δυςθρήνητον· ὦ τάλας ἐγώ, ἆρ' εἰμὶ μάντις; ἆρα δυςτυχεστάτην

V. 1179. κατασχεθεῖν cum Elmsl. scripsi. Libri κατασχέθειν.

V. 1188. περιπολεῖ ex mea coniectura scripsi. Libri περιβαίνει. Quod cur scriptum a Sophocle fuisse existimari non possit, planum feci in Comment. de Schol. in Soph. tragg. auctoritate. p. 18.

V. 1179. ὀργὰς — κατασχεθεῖν] Ut iram benevoli cohiberent, i. e. ut ne irati, sed benevoli nobis essent. Cfr. El. 1011: κατάσχες ὀργήν. Musgravius interpretatur animum mitem habere, coll. Eur. Troad. 53: ἐπήνεσ' ὀργὰς ἡπίους.

V. 1181. θαλλοῖς] Ramos oleaginos intelligendos esse Boeckhius monet, in exsequiis usurpari solitos, coll. Demosth. c. Macart. p. 1074, 22.

V. 1182. οἰκείας χθονὸς] Domesticae terrae, i. e. patriae, natalis.

V. 1183 sq. πρὸς — εἰςεβαίνομεν] Est hoc sic intelligendum: πρὸς τὴν κόρην εἰς τὸ λιθόστρωτον αὐτῆς νυμφεῖον — ἐβαίνομεν. Specus autem ille saxeus, in quem inclusa Antigona fuit, dicitur νυμφεῖον Ἅιδου propter ea, quae 654. et 816. dicta sunt.

V. 1186. Schol.: ἀκτέριστον· τὸν κακοκτέριστον τῆς Ἀντιγόνης τόπον. ἢ τὸν μὴ δεξάμενον ἐντάφια. Hermannus: παστάδα dixit, νυμφεῖον Ἅιδου respiciens, qui thalamus quoniam sepulcri instar est, ἀκτέριστον vocat.

V. 1188. ἀθλίας ἄσημα — βοῆς] Sic 1265: ἐμῶν ἄνολβα βουλευμάτων. Vide Matth. §. 442. 4. De verbo περιπολεῖ cfr. O. R. 1254: ἀλλ' εἰς ἐκεῖνον περιπολοῦντ' ἐλεύσσομεν. Eurip. Iph. T. 1455: οὓς ἐξεμόχθεις περιπολῶν καθ' Ἑλλάδα. Rhes. 773: λεύσσω δὲ φῶτε περιπολοῦνθ' ἡμῶν στρατὸν πυκνῆς δι' ὄρφνης.

V. 1189. μᾶλλον ἆσσον] Plura huius usus exempla attulit Matth. §. 458.

V. 1191 sq. δυςτυχεστάτην — ὁδῶν] Vide Matth. §. 464. Ceterum confer O. C. 1397: οὔτε ταῖς παρελθούσαις ὁδοῖς ξυνήδομαί σοι, νῦν τ' ἐφ' ὡς τάχος πάλιν, et Aiac. 994:

κέλευθον ἕρπω τῶν παρελθουσῶν ὁδῶν;
παιδός με σαίνει φθόγγος. ἀλλά, πρόςπολοι,
ἴτ' ἄσσον ὡκεῖς, καὶ παραστάντες τάφῳ 1215
1195 ἀθρήσαθ', ἁρμὸν χώματος λιθοσπαδῆ
δύντες πρὸς αὐτὸ στόμιον, εἰ τὸν Αἵμονος
φθόγγον συνίημ', ἢ θεοῖσι κλέπτομαι.
τάδ' ἐξ ἀθύμου δεσπότου κελεύσμασιν
ἠθροῦμεν· ἐν δὲ λοισθίῳ τυμβεύματι 1220
1200 τὴν μὲν κρεμαστὴν αὐχένος κατείδομεν,
βρόχῳ μιτώδει σινδόνος καθημμένην,
τὸν δ' ἀμφὶ μέσσῃ περιπετῆ προςκείμενον,
εὐνῆς ἀποιμώζοντα τῆς κάτω φθορὰν
καὶ πατρὸς ἔργα καὶ τὸ δύστηνον λέχος. 1225
1205 ὁ δ' ὡς ὁρᾷ σφε, στυγνὸν οἰμώξας ἔσω
χωρεῖ πρὸς αὐτόν, κἀνακωκύσας καλεῖ·

ὁδός θ' ὁδῶν πασῶν ἀνιάσασα δὴ μάλιστα τοὐμὸν σπλάγχνον, ἣν δὴ νῦν ἔβην.

V. 1193. σαίνει] Recte Neuius: mulcet, leniter tangit. Versu sequenti de locutione ἴτε ὡκεῖς vide ad Philoct. 1062.

V. 1195 sq. ἁρμὸν — δύντες] Ubi in commissuram tumuli saxei solutam ad ipsum ostium penetraritis, i. e. ubi soluta ad ipsum ostium tumuli saxei compage in tumulum penetraritis. Iubentur ergo famuli ad ipsum ostium speluncae evellere lapides, quibus introitus, postquam inclusu Antigona fuit, obstructus erat, iisque evulsis in speluncam penetrare, quemadmodum statim post (1205 sq. ed. meae) Creon ipse penetravit. De πρὸς praepositione confer Phil. 22: εἴτ' ἔχει χῶρον πρὸς αὐτὸν τόνδε. — Ceterum ne quis reiiciendam hanc interpretationem propterea putet, quod compages illa sepulcri soluta esse debuerit Haemone ingresso, monendum est Creontem id nondum scivisse atque hoc unum praecepisse, ut famuli, cuius ipsius rei causa illuc se contulerat, lapides evellerent, quibus introitus obstructus erat, et Haemon num forte inesset, viderent. Is qui ingressus esset, ea de re cogitare non erat Creontis, summo tum dolore obstupefacti.

V. 1197. Schol.: ἢ θεοῖσι κλέπτομαι· ἢ ἀπατεῶμαι ὑπὸ θεῶν. Vide v. 681.

V. 1198 sq. τάδ' — ἠθροῦμεν] I. e. haec, ut iusserat herus examinatus, exploravimus. Eo enim sensu iam ante verba ἀθρήσατε, εἰ τὸν Αἵμονος etc. posita erant, videte, i. e. explorate, num Haemonis vox sit, quam audio. De locutione κέλευσμα ἐξ ἀθ. δεσπότου dictum ad v. 95.

V. 1200. κρεμαστὴν αὐχένος] Cfr. Matth. §. 331.

V. 1201. Schol.: καθημμένην· τὸν τράχηλον δεδεμένην.

V. 1202. ἀμφὶ μέσσῃ] Vide quae ad Trachin. 626 sq. adnotavimus.

V. 1203. εὐνῆς — τῆς κάτω] Bene Brunckius: sponsae Orco demissae. Simillime dixit 877: μετοικίας τῆς ἄνω.

ὦ τλῆμον, οἷον ἔργον εἰργάσαι; τίνα
νοῦν ἔσχες; ἐν τῷ ξυμφορᾶς διεφθάρης;
ἔξελθε, τέκνον· ἱκέσιός σε λίσσομαι. 1230
1210 τὸν δ' ἀγρίοις ὄσσοισι παπτήνας ὁ παῖς,
πτύσας προσώπῳ, κοὐδὲν ἀντειπὼν, ξίφους
ἕλκει διπλοῦς κνώδοντας, ἐκ δ' ὁρμωμένου
πατρὸς φυγαῖσιν ἤμπλακ'· εἶθ' ὁ δύσμορος
αὐτῷ χολωθεὶς, ὥσπερ εἶχ', ἐπενταθεὶς 1235
1215 ἤρεισε πλευραῖς μέσσον ἔγχος, ἐς δ' ὑγρὸν
ἀγκῶν' ἔτ' ἔμφρων παρθένῳ προσπτύσσεται·

V. 1207 sq. εἰργασαι — ἔσχες] De coniunctis temporibus perfecto et aoristo confer quae ad Philoct. 910. diximus.

V. 1208. ἐν τῷ ξυμφορᾶς] I. e. ἐν τίνι ξυμφορᾷ; Cfr. Matth. §. 442. 3. Rost. §. 108. not. 13.

V. 1211. Schol.: πτύσας προσώπῳ· οἷον ἀποστραφεὶς καὶ σκυθρωπάσας, καὶ ἐκ τοῦ προσώπου καταμεμψάμενος. οὐ κυρίως προσπτύσας τῷ πατρί, ὡς καὶ ἡμεῖς ἐν τῇ συνηθείᾳ φαμὲν, κατέπτυσεν αὐτοῦ, ὃ ἔστι κατεφρόνησε τῶν λόγων αὐτοῦ. Vide v. 653.

V. 1211 sqq. ξίφους — ἤμπλακ'] In summo, quo erat Haemon, dolore ac paene furore, exsanguem amplexus sponsam, quam propter praeclarum facinus indignissime a patre punitam crederet, quid magis facere eum consentaneum fuit, quam ut patrem, totius mali auctorem, quum e complexu sponsae suae, ad quam moriturus cum ea in specum saxeum descenderat (cfr. v. 751.), eripere eum vellet, gladio peteret, ne divelleretur a sponsa sua, prohibiturus?

V. 1212. Schol.: διπλοῦς κνώδοντας· ἀντὶ τοῦ διπλᾶς ἀκμάς· ἄμφηκες γὰρ τὸ ξίφος· κνώδων δὲ τὸ ὀξὺ τοῦ ξίφους παρὰ τὸ καίνειν τοῖς ὀδοῦσι. Vide ad Ai. 998. De locutione ἐξορμᾶσθαι φυγαῖς vide quae ad Philoct. 1126 sq. adnotata sunt.

V. 1214. ἐπενταθεὶς] Recte Erfurdtius: in ensem protentus.

V. 1215. Schol.: τὸ ἔγχος οἱ τραγικοὶ καὶ ἐπὶ ξίφους λαμβάνουσιν. Vide Ai. 95. 287. 658. 907, coll. cum v. 30. 828. 1034. O. R. 1255. Trach. 1034. Dictum autem μέσσον ἔγχος hoc sensu: ut medius esset inter costas.

V. 1215 sq. ἐς δ' ὑγρὸν — προσπτύσσεται] Insolentius quidem, sed recte tamen ita poeta locutus est, hoc dicens: et languescentibus lacertis mentis etiamtum compos virginem complectitur. Nam qui complectitur aliquem, eum in brachia sua veluti includit vel recipit; quo sensu quum poeta verba παρθένῳ προσπτύσσεται accipi vellet, recte addidit ἐς ὑγρὸν ἀγκῶνα. De adiectivi autem ὑγρὸς notione, debilem sive languescentem significantis, apte contulit Brunckius Eur. Phoen. 1448, ubi de moituro Eteocle dictum: ἤκουσε μητρὸς κἀπιθεὶς ὑγρὰν χέρα. Latine vero ὑγρὸν ἀγκῶνα deficientem manum dixeris, coll. Tibull. I, 1, 60: te teneam moriens deficiente manu. Postremo προσπτύσσεται con-

καὶ φυσιῶν ὀξεῖαν ἐκβάλλει πνοὴν
λευκῇ παρειᾷ φοινίου σταλάγματος.
κεῖται δὲ νεκρὸς περὶ νεκρῷ, τὰ νυμφικὰ 1240
1220 τέλη λαχὼν δείλαιος ἓν γ' Ἅιδου δόμοις,
δείξας ἐν ἀνθρώποισι τὴν ἀβουλίαν
ὅσῳ μέγιστον ἀνδρὶ πρόσκειται κακόν.

ΧΟΡΟΣ.

τί τοῦτ' ἂν εἰκάσειας; ἡ γυνὴ πάλιν
φρούδη, πρὶν εἰπεῖν ἐσθλὸν ἢ κακὸν
λόγον. 1245

ΑΓΓΕΛΟΣ.

1225 καὐτὸς τεθάμβηκ', ἐλπίσιν δὲ βόσκομαι
ἄχη τέκνου κλύουσαν ἐς πόλιν γόους
οὐκ ἀξιώσειν, ἀλλ' ὑπὸ στέγης ἔσω
δμωαῖς προθήσειν πένθος οἰκεῖον στένειν.

V. 1220. ἐν γ' ex Heathii coniectura scripsi. Libri plerique ἐν, pauci εἰν. Vide quae ad Philoct. 675 ed. sec. in nota critica monui.

iunctum cum dativo, pro quo vulgo accusativus poni solet, etiam Trach. 767: προσπτύσσεται πλευραῖσιν. De toto loco confer Propert. II, 8, 21: Quid? non Antigonae tumulo Boeotius Haemon corruit ipse suo saucius ense latus? Et sua cum miserae commiscuit ossa puellae, qua sine Thebanam noluit ire domum?

V. 1218. Schol.: φοινίου σταλάγματος· τὴν πνοὴν τοῦ φοινίου σταλάγματος ἐκβάλλει τῇ λευκῇ αὐτῆς παρειᾷ, ὃ ἔστιν αἷμα ἐξέπνευσεν.

V. 1219. νεκρὸς περὶ νεκρῷ] Erfurdtius conferri iubet Eurip. Phoen. 888: πολλοὶ δὲ νεκροὶ περὶ νεκροῖς πεπτωκότες, ibique Valcken. Hic quidem mutuus amplexus significatur, quem ipsum respiciens poeta addidit: τὰ νυμφικὰ τέλη λαχών.

Ibid. Schol.: τὰ νυμφικὰ τέλη· τοὺς γὰρ γαμοῦντας τελείους ἐκάλουν. Vide ad O. R. 901.

V. 1221 sq. τὴν ἀβουλίαν — κακόν] Simillime O. C. 1197 sq.: γνώσει κακοῦ θυμοῦ τελευτὴν ὡς κακὴ προσγίγνεται. De verbo πρόσκειται vide ad El. 233.

V. 1223 sq. τί τοῦτ' — λόγον] De sententia vide quae ad O. R. 1045. adnotata sunt.

V. 1225 sqq. Schol.: ἐλπίσιν δὲ βόσκομαι· ἐλπίζω αὐτὴν μὴ βούλεσθαι δημοσίᾳ θρηνεῖν, ἀλλ' ἐν τῷ οἰκήματι μετὰ τῶν θεραπαινίδων.

V. 1227 sq. οὐκ ἀξιώσειν etc.] Ad ἀξιώσειν e sequentibus intellige στένειν. Nam uti Ai. 581. dictum γόους δακρύειν, ita recte γόους εἰς πόλιν στένειν dici apparet. Tum δμωαῖς προθήσειν στένειν eodem sensu dictum est, quo supra v. 216: νεωτέρῳ τῷ βαστάζειν πρόθες.

γνώμης γὰρ οὐκ ἄπειρος, ὥςθ' ἁμαρ-
τάνειν. 1250

ΧΟΡΟΣ.

1230 οὐκ οἶδ· ἐμοὶ δ' οὖν ἥ τ' ἄγαν σιγὴ βαρὺ
δοκεῖ προςεῖναι χὴ μάτην πολλὴ βοή.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ἀλλ' εἰσόμεσθα, μή τι καὶ κατάσχετον
κρυφῇ καλύπτει καρδίᾳ θυμουμένη,
δόμους παραστείχοντες. εὖ γὰρ οὖν λέ-
γεις. 1255

1235 καὶ τῆς ἄγαν γάρ ἐστί που σιγῆς βάρος.

ΧΟΡΟΣ.

καὶ μὴν ὅδ' ἄναξ αὐτὸς ἐφήκει
μνῆμ' ἐπίσημον διὰ χειρὸς ἔχων,
εἰ θέμις εἰπεῖν, οὐκ ἀλλοτρίαν
ἄτην, ἀλλ' αὐτὸς ἁμαρτών. 1260

(στροφὴ α'.)

ΚΡΕΩΝ.

1240 ἰὼ
φρενῶν δυςφρόνων ἁμαρτήματα

V. 1229. Schol.: οὐκ ἀνύητος, φησίν, ὑπάρχει, ὥςτε δημοσίᾳ ὀδύρεσθαι. ἁμαρτάνειν δὲ λέγει νῦν τὸ ἐμφανῶς θρηνεῖν. Rectius Triclinius: ἀνοίκεια ἑαυτῇ ἔργα ποιεῖν· λέγω δὴ τὸ δρᾶσαί τι περὶ αὐτὴν δυςχερὲς ἐπὶ τῷ παραδόξῳ τῆς τοῦ παιδὸς συμφορᾶς ἀκούσματι.

V. 1230 sq. βαρὺ — προςεῖναι] De neutro βαρὺ vide ad 1174, de significatione ad 761, de verbo προςεῖναι ad El. 233.

V. 1232 sq. μὴ — καλύπτει] Vide quae ad El. 567. adnotata sunt. Verbum κατάσχετον recte Erfurdtius interpretatur repressum, nobis verhalten. De verbis καρδίᾳ θυμουμένη confert Neuius Hom. Il. ω, 114. 135: φρεσὶ μαινομένῃσιν. 584: ἀχνυμένῃ κραδίῃ. Scholiasta: ἀλλ' ἴσως ἀπελθόντες μαθησόμεθα, μή τι καὶ μανιώδες πρόφα βουλεύεται, ἀνελεῖν ἑαυτὴν πειρωμένη.

V. 1237. Schol.: μνῆμα· τὸν νεκρόν. Locutionem διὰ χειρὸς explicat ipse poeta dicens v. 1279. πρὸ χειρῶν, et 1297. ἐν χείρεσσιν.

V. 1238. εἰ θέμις εἰπεῖν] De sententia vide 801 sq. Tum appositionis loco sunt verba οὐκ ἀλλ. ἄτην, ad μνῆμα referenda. Vide Matth. §. 432. Schol.: οὐκ ἀλλοτρίαν ἄτην· οὐ δι' ἄλλον ἀποθανόντα, οὐκ ἐξ ἄλλου νεκρωθέντα.

V. 1239. αὐτὸς ἁμαρτών] Neuius adscripsit Eur. Or. 638: οὐκ ἐξαμαρτὼν αὐτός, ἀλλ' ἁμαρτίαν τῆς σῆς γυναικὸς ἀδικίαν τ' ἰώμενος.

στερεά, θανατόεντ',
ὦ κτανόντας τε καὶ
θανόντας βλέποντες ἐμφυλίους,
1245 ὤμοι ἐμῶν ἄνολβα βουλευμάτων. 1265
ἰὼ παῖ, νέος νέῳ ξὺν μόρῳ,
αἰαῖ, αἰαῖ,
ἔθανες, ἀπελύθης,
ἐμαῖς, οὐδὲ σαῖσι δυςβουλίαις.

ΧΟΡΟΣ.

1250 οἴμ', ὡς ἔοικας ὀψὲ τὴν δίκην ἰδεῖν. 1270

ΚΡΕΩΝ.

οἴμοι,
ἔχω μαθὼν δείλαιος· ἐν δ' ἐμῷ κάρᾳ
θεὸς τότ' ἄρα τότε μέγα βάρος μ' ἔχων
ἔπαισεν, ἐν δ' ἔσεισεν ἀγρίαις ὁδοῖς,

V. 1253. Non male videtur Erfurdtius scribi voluisse: τότ' ἄρα τότε θεὸς μέγα βάρος μ' ἔχων.

V. 1241. φρενῶν δυςφρόνων] Vide ad v. 500 sq. Adiectivum στερεὰ non ad solum substantivum ἁμαρτήματα referendum, sed ad verba φρ. δυςφ. ἁμαρτ., quae in unam fere notionem coalescunt. Vide ad v. 786 sq. Scholiasta: θανατόεντα· θανάτου ἄξια, ἢ θανάτου αἴτια. Vera posterior explicatio est.

V. 1243 sq. ὦ κτανόντας — ἐμφυλίους] Chorum his verbis appellat: o cernentes! pro eheu! cernitis.

V. 1246. νέῳ ξὺν μόρῳ] Immaturo fato. De σὺν praepositione cfr. v. 172. et quae ad O. C. 814. monita sunt.

V. 1248. ἀπελύθης] Vide quae ad v. 1292. adnotata sunt.

V. 1250. οἴμ', ὡς ἔοικας etc.] Eodem modo hic quo v. 320. οἴμ', ὡς dictum esse, Hermanni causa moneo.

V. 1252 sqq. ἐν δ' ἐμῷ κάρα — ἔπαισεν] Ordo verborum est: ἐν δ' ἐμῷ κάρᾳ θεὸς ἄρα τότε με ἔπαισε μέγα βάρος ἔχων. Vide ad O. C. 1223. Locutione autem παίειν τινὰ ἐν κάρᾳ hoc significatur, mentem concutere sive auferre alicui. Denique de βάρος ἔχων, quod idem valet atque βαρύνων, vide ad Ai. 532. Praeterea confer O. C. 1142: βάρος γὰρ ἡμᾶς οὐδὲν ἐκ τούτων ἔχει.

V. 1253. τότε — τότε] I. e. quum id decernebam, quo filius impulsus est, ut necem sibi inferret.

V. 1254. ἐν δ' ὁδοῖς] Recte Musgravius: Instigavit ad saeva consilia vel saevas actiones, conferens Herodt. VII, 163: ταύτην τὴν ὁδὸν ἠμέλησε. Pindar. Olymp. VII, 85: πραγμάτων ὀρθὰν ὁδόν. Libanium Vol. I. p. 167: ποίαν ὁδὸν ἔθω πραγμάτων; Idem p. 388: ἄγων δέ με ἐπὶ τὴν αὐτὴν ὁδόν. Idem p. 805: ὁρᾷς τὴν ἐμὴν

1255 οἴμοι, λακπάτητον ἀντρέπων χαράν. 1275
φεῦ φεῦ, ὦ πόνοι βροτῶν δύςπονοι.

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ.

Ὦ δέσποθ', ὡς ἔχων τε καὶ κεκτημένος,
τὰ μὲν πρὸ χειρῶν τάδε φέρων, τὰ δ' ἐν δόμοις
ἔοικας ἥκειν καὶ τάχ' ὄψεσθαι κακά. 1280

ΚΡΕΩΝ.

1260 τί δ' ἔστιν αὖ κάκιον, ἢ κακῶν ἔτι;

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ.

γυνὴ τέθνηκε, τοῦδε παμμήτωρ νεκροῦ,
δύστηνος, ἄρτι νεοτόμοισι πλήγμασιν.

V. 1260. Cum Brunckio Hermannus ἐκ κακῶν scripsit. Dindorfio verba κάκιον ἢ κακῶν ἔτι spuria videntur esse. Nescio an recte.

ὁδόν. Scholiasta: ἀγρίαις ὁδοῖς· ἀγρίαις ὁρμαῖς.

V. 1255. λακπάτητον] Eustathius ad Il. ζ. p. 625, 21. (479, 4.): ὅρα δὲ, ὅτι λὰξ ἐμβῆναι λέγει τοῖς στήθεσι τὸ ποδὶ πατῆσαι εἰς τὸ στῆθος, ἐξ οὗ παρὰ Σοφοκλεῖ τὸ λαξπάτητον ἀντρέπων χαράν, ὅ τινες λακπάτητον διὰ τοῦ κ γράφουσιν. Idem ad Il. κ. p. 796, 5. (712, 25.): τὸ λὰξ κινήσας παρήγαγεν ἐν τῇ τραγῳδίᾳ τὸ λαξπάτητον, ὡς ταὐτὸν ὂν εἰπεῖν λὰξ κινῆσαι καὶ λὰξ πατῆσαι. Vide de duplici illa scriptura Lobeck. ad Phryn. p. 414. Scholiasta: λακπάτητον· τὴν μεθ' ὕβρεως ἀπωθουμένην· ἢ τὴν μεγάλως καταπατουμένην. Εἰς τὸ αὐτό· τὴν χαρὰν λὰξ πατήσας.

V. 1257. ὡς — κεκτημένος] Recte Boeckhius: wie der wahre Inhaber und Besitzer des Unglücks. Adsumendum enim quod terti abhinc versu positum nomen κακά. Verbi κεκτῆσθαι usum illum nonnullis exemplis illustravit Wexius.

V. 1258 sq. τὰ μὲν — κακά] Non recte in his verbis quidam editores haeserunt. Nemo haesisset, si scriptum esset: τὰ μὲν — φέρων, τὰ δ' ἐν δόμοις ἔοικας ἥκειν τάχ' ὀψόμενος κακά. Participium enim φέρων e verbis ἔοικας ἥκειν vel potius e simplici notione ἥκεις aptum esse sponte apparet. Iam vero optimo iure pro τάχ' ὀψόμενος praegressis verbis ἔοικας ἥκειν scribi a poeta potuit καὶ τάχ' ὄψεσθαι. Nihil autem in eo offensionis est, quod quae arctissime cohaerent verba τὰ δ' ἐν δόμοις et τάχ' ὄψεσθαι κακὰ seiuncta sunt a se verbis ἔοικας ἥκειν. Vide Electr. 459 sq. et quae ad v. 535 huius fabulae adnotavi. Similiter Terent. Adelph. V, 7, 19: tu illas abi et traduce. De addito ἥκειν ad Philoct. 953 sq. monui. Scholiasta: τὰ μὲν πρὸ χειρῶν· ὡς τοῦ Κρέοντος τὸν παῖδα βαστάζοντος. De locutione πρὸ χειρῶν vide Matth. §. 575.

(ἀντιστροφὴ α'.)

ΚΡΕΩΝ.

ἰὼ
ἰὼ δυςκάθαρτος Ἅιδου λιμήν. 1285
1265 τί μ' ἄρα, τί μ' ὀλέκεις,
ὦ κακάγγελτά μοι
προπέμψας ἄχη, τίνα θροεῖς λόγον;
αἰαῖ, ὀλωλότ' ἄνδρ' ἐπεξειργάσω.
τί φῄς, ὦ παῖ, τίνα λέγεις μοι νέον,
1270 αἰαῖ, αἰαῖ, 1290
σφάγιον ἐπ' ὀλέθρῳ
γυναικεῖον ἀμφικεῖσθαι μόρον;

V. 1264 sq. Sic ego primus hunc locum interpunxi. Vulgo comma positum post λιμήν, et interrogandi signum post ὀλέκεις.

V. 1269. Retinui librorum veterum scripturam, nisi quod extremo versu nomen λόγον, quod additur, ex coniectura Seidleri omisi, probata Boeckhio aliisque. Brunckius μοι omisit, Hermannus verba ὦ παῖ, scripsitque νέον μοι pro μοι νέον. Ac verba quidem ὦ παῖ mihi quoque et metro et sententiae adversari videntur. Sed quomodo persanandus locus sit, nondum perspexi.

V. 1260. τί δ' ἔστιν — ἔτι] Recte Boeckhius ἢ particulam disiunctivam esse monet, et κακῶν explicat ut v. 6. aut quid malorum reliquum est?

V. 1261. Schol.: παμμήτωρ· ἢ κατὰ πάντα μήτηρ· ἐμφατικῶς δὲ εἶπεν, ὅτι καὶ μέχρι θανάτου μήτηρ ἐδείχθη, μὴ ἑλομένη ζῆν μετὰ τὸν τοῦ παιδὸς θάνατον.

V. 1264. ἰὼ — λιμήν] Inexpiabilem dicit Orcum, quia caedes caedi succedat, neque usquam finis occidendi inveniatur. De λιμὴν vide ad 981, de καθαίρειν, expiare vel placare significante, O. C. 466.

V. 1265. τί μ' — ὀλέκεις] Ingenti dolore perculsus quum Creon haec dicat, nemo haerebit in locutione paullo insolentiore: quid me igitur, quid me occidis? Quibus verbis et quid narret nuntius iterum dici iubet, et occidisse se narratione illa ait. Cfr. v. 1268. Vulgo haec verba a Creonte ad Orcum dicta existimantur. Sed tum non intelligo, quid iteratum τί sibi velit.

V. 1267. προπέμψας] De hoc verbi προπέμπειν usu vide ad O. C. 664.

V. 1268. Schol.: ἐπεξειργάσω· ἐπέσφαξας. Confer 1030: μηδ' ὀλωλότα κέντει. τίς ἀλκὴ τὸν θανόντ' ἐπικτανεῖν;

V. 1269 sqq. τίνα λέγεις — μόρον] Interpellata oratio est, id quod saepe fit, interiectionibus αἰαῖ, αἰαῖ. Cohaerent enim verba τίνα λέγεις μοι νέον σφάγιον ἐπ' ὀλέθρῳ — μόρον, hoc sensu: quam tu novam mihi nuntias mortiferam caedem mulieris ad caedem accedere? id est: quam tu post filii interitum novam mihi nuntias caedem? uxorem meam occidisse? Recte Scholiasta: ἐπ' ὀλέθρῳ· τοῦ Αἵμονος. Caedem autem mulieris quo sensu σφάγιον,

ΧΟΡΟΣ.

ὁρᾶν πάρεστιν. οὐ γὰρ ἐν μυχοῖς ἔτι.

ΚΡΕΩΝ.

οἴμοι,
1275 κακὸν τόδ' ἄλλο δεύτερον βλέπω τάλας. 1295
τίς ἄρα, τίς με πότμος ἔτι περιμένει;
ἔχω μὲν ἐν χείρεσσιν ἀρτίως τέκνον,
τάλας, τὸν δ' ἔναντα προςβλέπω νεκρόν.
φεῦ φεῦ μᾶτερ ἀθλία, φεῦ τέκνον. 1300

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ.

1280 ἡ δ' ὀξύθηκτος ἥδε βωμία πέριξ
λύει κελαινὰ βλέφαρα, κωκύσασα μὲν

V. 1273. Assignavi hunc versum cum Hermanno Choro. In codd. praepositum nomen Ἐξάγγελος.

V. 1280. Inter hunc et seq. versum Brunckius et Hermannus unum excidisse putant. At antistrophica responsione certe exemptos esse trimetros recte Neuius monuit, coll. Ai. 915 sqq. et 961 sqq. El. 1264 sqq. O. R. 669 sqq.

i. e. occidentem sive mortiferam, dicat, e v. 1265 et 1268. satis apparet. Tum de locutione ἐπ' ὀλέθρῳ ἀμφικ. μόρον compara O. C. 1620: τοιαῦτ' ἐπ' ἀλλήλοισιν ἀμφικείμενοι λύγδην ἔκλαιον πάντες. Ibi ut ἐπ' ἀλλ. ἀμφικ. significat mutuo amplexu teneri, ita hic μόρον ἐπ' ὀλέθρῳ ἀμφικ. denotat caedem cum caede coniunctam esse. Denique de adiectivo γυναικεῖον, pro quo genitivum substantivi exspectaveris, vide ad Ai. 134.

V. 1273. Schol.: οὐ γὰρ ἐν μυχοῖς ἔτι· ἐγκέκλεισται ἡ γυνή. Valvis aedium apertis conspicitur corpus Eurydicae. Vide ad Ai. 338.

V. 1276. τίς ἄρα — περιμένει] Similiter O. C. 1517 sq.: τίς ἄρα με πότμος ἐπαμμένει σέ τ', ὦ φίλα;

V. 1277 sq. ἔχω μὲν — νεκρόν] Reliquisse videri poeta potest inchoatam structuram. Debebat enim posterius membrum, ut videtur, sic conformari: προςβλέπω δὲ ἔναντα τὴν μητέρα αὐτοῦ. Nihilominus recte se habet quod posuit poeta, propterea quod membro priori hic simul sensus suberat: τὸν μὲν νεκρόν, τὸ τέκνον, ἐν χερσὶν ἔχω. Atque huic quidem sensui aptavit membrum posterius, τὸν δ' — νεκρόν, id est τὸν δὲ νεκρόν, τὴν μητέρα αὐτοῦ, ἔναντα προςβλέπω. Non dissimilis ratio v. 63 sq. El. 748 sqq. Vide ad O. R. 430. Ceterum vehementer falluntur, qui haec verba, ἐν χερσὶν ἔχω, ita accipiunt, ut manu tenuisse corpus Haemonis Creontem putent. Immo ut alibi saepe ita hic ἐν χερσὶν ἔχων significat praesto habere, vor sich haben. Sic Dinarch. Orat. I. §. 107.

V. 1280. Scholiasta: ὀξύθηκτος· ὀξεῖαν λαβοῦσα πληγήν.

τοῦ πρὶν θανόντος Μεγαρέως κλεινὸν λάχος,
αὖθις δὲ τοῦδε, λοίσθιον δὲ σοὶ κακὰς
πράξεις ἐφυμνήσασα τῷ παιδοκτόνῳ. 1305

(στροφὴ β'.)

ΚΡΕΩΝ.

1285 αἰαῖ, αἰαῖ,
ἀνέπταν φόβῳ. τί μ' οὐκ ἀνταίαν
ἔπαισέν τις ἀμφιθήκτῳ ξίφει;
δείλαιος ἐγώ, φεῦ φεῦ, 1310
δειλαίᾳ δὲ συγκέκραμαι δύᾳ.

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ.

1290 ὡς αἰτίαν γε τῶνδε κἀκείνων ἔχων
πρὸς τῆς θανούσης τῆσδ' ἐπεσκήπτου μόρων.

V. 1282. λάχος ex coniectura Bothii recepi. Libri λέχος.

ὡς ἱερεῖον περὶ τὸν βωμὸν ἐσφάγη [Iovis Hercei aram intelligit Brunckius] προπετής. Pronomen ἥδε si recte se habet, accipiendum est ita, ut significet ὧδε, sive ἐνθάδε.

V. 1281. Schol.: λύει κελαινά· ἀπόλλυται. Cfr. Passov. Lex. Gr. v. λύω. n. 7. — Κελαινὰ cur dicta sint βλέφαρα, apparebit ex iis, quae ad O. C. 1666 sq. monita sunt.

V. 1282. τοῦ πρὶν — λάχος] Interitus intelligendus est Megarei, quem Euripides Menoeceum vocavit, filii Creontis, qui se pro patria devovit. Vide Eur. Phoen. 911 sqq., Apollod. III, 6, Muncker. ad Hygin. fab. 67. Pausan. IX, 25. haec habet: Θηβαίοις δὲ τῶν πυλῶν ἐστιν ἐγγύτατα τῶν Νηϊτέων Μενοικέως μνῆμα τοῦ Κρέοντος. ἀπέκτεινε δὲ ἑκουσίως αὐτὸν κατὰ τὸ μάντευμα τὸ ἐκ Δελφῶν, ἡνίκα Πολυνείκης καὶ ὁ σὺν αὐτῷ στρατὸς ἀφίκοντο ἐξ Ἄργους. — Cum Sophocle consentit Aeschylus, qui eundem hunc filium Creontis Megareum dixit Spt. adv. Th. 474.

V. 1283 sq. κακὰς πράξεις] Res adversas; ut dicitur κακῶς, εὖ πράττειν, rebus adversis, secundis uti.

V. 1284. Schol.: ἐφυμνήσασα· καταρασαμένη σοι, ὡς παιδοκτόνῳ. Vide ad O. R. 1251.

V. 1286. Schol.: ἀνέπταν· ἐσείσθην, ἐταράχθην. Adscripsit Wexius O. R. 487: πέτομαι δ' ἐλπίσιν. Ai. 693: περιχαρὴς δ' ἀνεπτόμαν. Eur. Suppl. 88: ὡς φόβος μ' ἀναπτεροῖ. Seidler. ad Eur. El. 177.

V. 1286 sq. τί μ' οὐκ ἔπαισέν τις] Imperandi sensu dictum. De aoristo vide ad O. R. 974; de locutione ἀνταίαν παίειν El. 1415. Valck. ad Phoen. 1440. Herm. ad Vig. p. 869.

V. 1289. συγκέκραμαι δύᾳ] Confert Musgravius Ai. 895: οἴκτῳ συγκεκραμένην. Pindar. Ol. XI, 108: ὥρα τε κεκραμένον. Arist. Plut. 854: πολυφόρῳ συγκέκραμαι δαίμονι. Addo quod non dissimile est Soph. El. 1485: τί γὰρ βροτῶν ἂν σὺν κακοῖς μεμιγμένων θνήσκειν ὁ μέλλων τοῦ χρόνου κέρδος φέροι;

V. 1290 sq. Schol.: ἐπεσκή-

ΚΡΕΩΝ.

ποίῳ δὲ κἀπελύσατ' ἐν φονᾶς τρόπῳ;

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ.

παίσασ' ὑφ' ἡπαρ αὐτόχειρ αὑτήν, ὅπως 1315
παιδὸς τόδ' ᾔσθετ' ὀξυκώκυτον πάθος.

ΚΡΕΩΝ.

1295 ὤμοι μοι, τάδ' οὐκ ἐπ' ἄλλον βροτῶν
ἐμᾶς ἁρμόσει ποτ' ἐξ αἰτίας.
ἐγὼ γάρ σ' ἐγώ σ' ἔκανον, ὦ μέλεος
ἐγώ. φαμ' ἔτυμον. ἰὼ πρόσπολοι, 1320
ἄγετέ μ' ὅ τι τάχιστ', ἄγετέ μ' ἐκποδών,
1300 τὸν οὐκ ὄντα μᾶλλον ἢ μηδένα. 1325

V. 1297. ἐγώ σ' ἔκανον optime Hermannus restituit. De repetito pronomine vide quae ad O. R. 1192. in nota critica adnotavi. Libri ἐγὼ ἔκανον habent.

V. 1299. τάχιστ' ex coniectura Erfurdtii scripsi. Libri τάχος violato metro. Cfr. O. R. 1340: ἀπάγετ' ἐκτόπιον ὅ τι τάχιστά με.

πτον· κακῶς ἐλέγου τελευτώσης αὐτῆς, ἐνομίζον, ἐπεγράφον. Hoc dicit: accusabaris a mortua hacce huius et illius mortis culpam habere. Activum autem ἐπισκήπτειν quod hoc sensu cum dativo iungitur, in eo nihil offensionis est. Vide Matth. §. 490. Rost. §. 112. 5.

V. 1292. Schol.: τίνι τρόπῳ, φησίν, ἐλύετο καὶ ἐφέρετο εἰς φονάς; ἀντὶ τοῦ ποίῳ τρόπῳ εἰς φόνον ἔπεσεν; Immo ἐν φοναῖς ἀπελύσατο eodem modo dictum puta atque supra 1229: ἐν τῷ ξυμφορᾶς διεφθάρης; coll. quae ad Philoct. 60. monita sunt. De verbo ἀπολύειν Eustathius p. 548, 42. (416, 26.): ἰστέον δὲ, ὅτι ἐξ Ὁμήρου λαβόντες οἱ ὕστερον καὶ αὐτὸ δὴ μόνον τὸ λυθῆναι ἀντὶ τοῦ θανεῖν ἔφρασαν· ὡς δηλοῖ καὶ Σοφοκλῆς ἐν τῷ ἔθαψες, ἀπελύθης [1268.], καὶ ἐν τῷ ποίῳ ἀπελύσατο τρόπῳ. Confert Musgravius praeter alia Fragment. Plutarch. Wyttenb. p. 135: ἀπολύεσθαι γὰρ τὸν ἀποθνήσκοντα καὶ τὸν θάνατον ἀπόλυσιν καλοῦσι, Athenaeum p. 507. E: ἡ ψυχὴ — κατὰ τὴν ἀπόλυσιν χωριζομένη τοῦ σώματος. Addo Cic. de Fin. B. et M. II, 31, 101: quaero autem, quid sit, quod cum dissolutione, id est morte, sensus omnis exstinguatur. Id. de Legg. I, 11, 31: mors fugitur, quasi dissolutio naturae. — De locutione ποῖος δὲ καὶ vide ad 766.

V. 1295 sq. τάδ[illegible] ἐξ αἰτίας] Insolentius [illegible]utus est, hoc dicens: non in alium mortalium haec quae ex me profecta est culpa unquam conveniet sive transferetur. Debebat enim dicere: αὕτη ἡ αἰτία ἡ ἐξ ἐμοῦ γενομένη, sive ταῦτα, ὧν ἐγὼ αἴτιος, οὐκ ἐπ' ἄλλον βροτῶν ἁρμόσει ποτέ. Verbum ἁρμόσει intransi-

ΧΟΡΟΣ.

κέρδη παραινεῖς, εἴ τι κέρδος ἐν κακοῖς·
βράχιστά γὰρ κράτιστα τἀν ποσὶν κακά.
(ἀντιστροφὴ β'.)

ΚΡΕΩΝ.

ἴτω, ἴτω,
φανήτω μόρων ὁ κάλλιστ' ἐμῶν 1330
1305 ἐμοὶ τερμίαν ἄγων ἀμέραν
ὕπατος· ἴτω, ἴτω,
ὅπως μηκέτ' ἆμαρ ἄλλ' εἰςίδω.

ΧΟΡΟΣ.

μέλλοντα ταῦτα. τῶν προκειμένων τι χρὴ πράσσειν. μέλει γὰρ τῶνδ' ὅτοισι χρὴ μέλειν. 1335

ΚΡΕΩΝ.

1310 ἀλλ' ὧν ἐρῶ μέν, ταῦτα συγκατηυξάμην.

ΧΟΡΟΣ.

μή νυν προςεύχου μηδέν· ὡς πεπρωμένης
οὐκ ἔστι θνητοῖς συμφορᾶς ἀπαλλαγή.

tive hic dictum, ut El. 1293. O. R. 902. Trach. 731.

V. 1300. τὸν οὐκ — μηδένα] Matthiaeus §. 437. not. 1. explicat: qui potius exstinctus sum quam nullo numero habendus. Praestabit tamen, opinor, sic intelligere: qui non magis sum quam is qui nullus est, i. e. quam is qui periit.

V. 1301. κέρδη παραινεῖς] Utilia suades. Vide ad 1013. Utile autem chorus dicit, quod in domum se abduci Creon iubet, ut malorum aspectum fugiat, quorum ipse auctor fuit.

V. 1302. βράχιστα — κακά] Quinque huius versus interpretationes Scholiasta affert. Sensus planus: τὰ ἐν ποσὶ κακὰ βράχιστα κράτιστά ἐστι. Praesentia mala optimum est si quam brevissima sunt: i. e. optimum est, praesens malum quam primum missum facere. HERM. Cfr. Matth. §. 462.

V. 1304 sqq. φανήτω etc.] I. e. φανήτω μόρων ἐμῶν ὕπατος, ὁ καλλίστως ἄγων ἐμοὶ τερμίαν ἀμέραν, recte interpretante Hermanno: veniat caedium per me factarum suprema, exoptatissime mihi ultimum diem adducens.

V. 1309. Schol.: ὅτοισι χρὴ μέλειν· τοῖς θεοῖς. De omisso ante ὅτοις pronomine τούτοις, quod ad μέλει supplendum, vide ad Philoct. 137 sqq. Τῶνδε i. e. τῶν μελλόντων.

V. 1310 Schol.: ὧν βούλομαι τυχεῖν, ταῦτα ηὐξάμην. Diem extremum obire se velle dixerat.

V. 1311. μή νυν προςεύχου μηδέν] Confert Brunckius

ΚΡΕΩΝ.

ἄγοιτ' ἂν μάταιον ἄνδρ' ἐκποδών,
ὅς, ὦ παῖ, σέ τ' οὐχ ἑκὼν κατέκανον, 1340
1315 σέ τ' αὖ τάνδ', ἰὼ μέλεος, οὐδ' ἔχω
ὅπα πρὸς πότερον ἴδω· πάντα γὰρ
λέχρια τἀν χεροῖν, τὰ δ' ἐπὶ κρατί μοι 1345
πότμος δυςκόμιστος εἰςήλατο.

V. 1314. κατέκανον ex coniectura Dindorfii scripsi. Libri κατέκτανον, Brunckius ἔκτανον.

V. 1315. Libri veteres ὃς σέ τ' αὐτάν. ὦμοι μέλεος, nisi quod pro ὦμοι Dresd. et Triclinn. tantum ὦ habent. Hinc ἰὼ scripsi et ὃς delevi auctore Hermanno. Ex Seidleri coniectura αὖ τάνδ' posui. Ineptissimum enim αὐτάν est.

V. 1316. Libri veteres ὅπα πρὸς πότερον ἴδω. πᾷ καὶ θῶ. nisi quod pro ὅπα πρὸς πότερον Aug. ὅπῃ πρότερον, Dresd. ὅπα πρὸς πρότερον habent. Locus valde corruptus, qui quomodo a Sophocle scriptus fuerit, difficile erit iudicare. Hoc tamen certum puto, primum πρὸς πότερον glossam esse, quamvis minime aptam, ὅπα sive πᾷ adverbio olim adscriptam, qua recepta genuina verba exciderint. Neque vero eorum loco restituenda sunt verba πᾷ καὶ θῶ, quae prorsus corrupta esse manifestum est, ut omni sensu destituta, fortasse ex παιδω orta. Ceterum vide notam exegeticam. Brunckius πᾷ δὲ θῶ, Hermannus πᾷ θῶ, ὅπᾳ πρότερον ἴδω scripsi, nulla addita interpretatione.

Virg. Aen. VI, 376: Desine fata deum flecti sperare precando.

V. 1313. ἄγοιτ' ἂν] Vide Matth. §. 515. γ. et Rost. §. 119. 3. b.

V. 1315. σέ τ' αὖ τάνδ'] Sic v. 724 sq.: σέ τ' εἰκός, εἴ τι καίριον λέγει, μαθεῖν, σέ τ' αὖ τοῦδε. De τάνδε vide v. 1295: κακὸν τόδ' ἄλλο δεύτερον βλέπω. Tum verba ἰὼ μέλεος interiecta sunt, ut supra v. 1319: ὦ μέλεος. Nam οὐδ' ἔχω referendum est ad ὅς pronomen, in antecedente versu positum.

V. 1315 sqq. οὐδ' ἔχω — εἰςήλατο] Locus corruptus est. Nihilominus non dubito, quin eorum verborum, quae inter μέλεος et πάντα γὰρ posita fuerunt, hic fere sensus fuerit: neque habeo, quo respiciam sive quo me vertam. Inepta enim glossa, quae in Dresd. et in August. adscripta ὅπα adverbio et: εἰς τὸν παῖδα ἢ εἰς τὴν γυναῖκα; quanquam simillima est Triclinii interpretatio: ἤγουν τί ποιήσω; οὐ γὰρ ἔχω, πότερον θρηνήσω πρότερον, πότερον τὸ τῆς γυναικὸς πάθος, ἢ τὸ τοῦ παιδός. Nam ita Creon se diceret propterea nescire, utrum prius deploraret cadaver, quod omnis sua fortuna quum praesens tum futura adflicta esset; verbis enim πάντα — εἰςήλατο rationem reddi sententiae antecedentis positae, γὰρ particula indicio est. Atqui absurdum esse sensum illum quilibet intelligit. Contra recte omnia dicta esse apparet, si verba οὐδ' ἔχω — ἴδω eo quo dixi modo interpretatus fueris. Eius sententiae ratio apte iam redditur verbis πάντα — εἰςήλατο, quibus hoc significatur: omnia enim in-

ΧΟΡΟΣ.

πολλῷ τὸ φρονεῖν εὐδαιμονίας
1320 πρῶτον ὑπάρχει· χρὴ δ' ἐς τὰ θεῶν
μηδὲν ἀσεπτεῖν· μεγάλοι δὲ λόγοι 1350
μεγάλας πληγὰς τῶν ὑπεραύχων
ἀποτίσαντες
γήρᾳ τὸ φρονεῖν ἐδίδαξαν.

V. 1320. δ' ἐς τὰ θεῶν ex Dindorfii coniectura scripsi. Libri veteres δὲ τά τ' εἰς θεούς, Tricliniani δὲ τά γ' εἰς θεούς.
V. 1321. Hermannus μηδέν' scripsit.

clinata iacent quae in manibus habeo (quae praesentia sunt) et quae procul sunt (quod futurum tempus attinet), intolerabile fatum in caput meum irruit. De locutione ἐπὶ κρατί μοι πότμος εἰςήλατο confer huius fab. 1272: ἐν δ' ἐμῷ κάρᾳ θεὸς ἔπαισέ με. O. R. 263: νῦν δ' ἐς τὸ κείνου κρᾶτ' ἐνήλαθ' ἡ τύχη. Aesch. Pers. 515 sq.: ὦ δυςπόνητε δαῖμον, ὡς ἄγαν βαρὺς ποδοῖν ἐνήλλου παντὶ Περσικῷ γένει.

V. 1319 sq. Schol.: πολλῷ τὸ φρονεῖν· τὸ καλῶς φρονεῖν πρῶτόν ἐστιν εὐδαιμονίας, καὶ τοῖς ἀνθρώποις ἐξοχώτατον. Musgravius πρῶτον pro πρότερον positum censet, multis exemplis hunc usum adstruens. Propriam, inquit, vim obtineret, si τὸ φρονεῖν species esset εὐδαιμονίας. Atqui ut haec revera est, ita Graecorum quoque iudicio fuit. Cfr. supra v. 1050. Eur. Heracl. 746: οἰόμεσθα γὰρ τὸν εὐτυχοῦντα πάντ' ἐπίστασθαι καλῶς. Eiusdem fragm. inc. CCIV: τὸν εὐτυχοῦντα καὶ φρονεῖν νομίζομεν. ERF.

V. 1320 sq. χρὴ δὲ — ἀσεπτεῖν] Verbis ἐς τὰ θεῶν ἀσεπτεῖν nihil aliud significatur quam impium esse in rebus ad deos spectantibus, ut εὐσεβεῖν τὰ πρὸς θεοὺς (Philect. 1441.) pium esse adversus deos valet. Itaque μηδὲν ἀσεπτεῖν ἐς τὰ θεῶν valet nihil, i. e. nullo modo sive nulla in re violare quae ad deos spectant sive leges divinas.

V. 1321 sqq. μεγάλοι — ἐδίδαξαν] Bene Brunckius: at superbi, quum gravibus plagis adflicti magnorum dictorum poenas luerunt, sapere tandem docentur. De aoristi ἐδίδαξαν significatu ad v. 703. dictum est.

METRA

QUIBUS

SOPHOCLES IN HAC FABULA USUS VIDETUR.

Vss. 1—99. trimetri iambici.

Vss. 100—109.

100 ⏑̄,⏑⏑–,⏑–,⏑⏑–,⏑– dim. glyconicus.

102 ⏑–,⏑⏑–,⏑̄ glyconeus.

⏑⏑,⏑⏑⏑– idem (Herm. El. p. 550.)

⏑⏑,⏑⏑– chori. cum basi. (Herm. El. p. 559. et p. 567.)

105 ⏑⏑⏑,⏑⏑–⏑̄ antisp. et logaoed.

⏑–,⏑̄,⏑⏑– glyconeus. } (cfr. Herm. El. p. 548. coll.
⏑⏑,⏑⏑,⏑⏑– glyconeus. } p. 525.

⏑⏑,⏑⏑,⏑⏑– idem.

⏑–,⏑⏑–⏑̄ glyc. cat. (pherecrateus.)

Vs. 102. De brevi syllaba et hiatu in fine glyconeorum vide Seidlerum ad Eur. Elect. v. 153, 207. et Advers. nostra in Philoct. p. 117 sqq.

Vss. 110—116 systema anapaesticum, constans dimetris, duobus interpositis monometris.

Vss. 134—140.

⏑⏑–⏑⏑–⏑⏑–⏑– trim. dact. et dip. troch. (logaoed.)

135 idem.

⏑–,⏑⏑– qualis v. 104.

⏑⏑⏑̄,⏑⏑– glyconeus.

⏑⏑–,⏑⏑̄ dimeter creticus.

⏑⏑–,⏑⏑–,⏑⏑–,⏑⏑– tetram. chori. hyperc.

140 ⏑⏑–⏑̄ adonius.

Vs. 134. De metro huius versus, qui Praxilleus dicitur, exposuit Hermannus El. p. 365 sq. Epit. p. 137.

Vss. 141—147 systema anapaesticum, quod constat dimetris.

Vss. 162—331 trimetri iambici.

Vss. 332—341.

⏑⏑–, ⏑⏑–, ⏑⏑–, ⏑⏑–, ⏑⏑–, ⏑– dimet. glycon.

⏑⏑–, ⏑⏑–, ⏑– glyconeus.

335 ⏑⏑–, ⏑⏑–, ⏑– idem.

⏑⏑–, ⏑⏑–– glyconicus (Herm. El. p. 563.)

⏑⏑–⏑– dim. iam. brachycat.

⏑⏑–, ⏑⏑–– dim. iamb. hyperc.

⏑⏑–⏑⏑–⏑⏑–

⏑̄ ⏑̄ ⏑̄, ⏑̄ ⏑⏑ – ⏑⏑ – epitr. et trim. dact. cat.

⏑̄ ⏑̄ –, ⏑̄ ⏑⏑ – ⏑⏑ – ⏑ ⏑̄ epitr. et logaoed.

⏑̄ ⏑ –, ⏑̄ ⏑ – dim. iamb.

⏑̄ ⏑ –, ⏑̄ ⏑ – dim. troch. cat.

585 – ⏑̄ ⏑⏑ ⏑, ⏑̄ ⏑⏑ ⏑⏑ ⏑, ⏑̄ ⏑ – trim. iamb.

⏑̄ ⏑̄ ⏑, ⏑̄ ⏑ – antisp. et penthem. iamb.

⏑̄ ⏑ –, ⏑̄ ⏑ – dim. troch. cat.

⏑̄ ⏑ –, ⏑̄ ⏑ –, ⏑̄ ⏑̄ trim. iamb. cat.

Vs. 586. Non recte Boeckhium hunc versum cum proximo in unum coniunxisse alio tempore et loco docebo. De metro v. 586. exposuit Herm. El. p. 230.

Vs. 587 sq. Frequenter etiam a lyricis poetis hi versus coniuncti sunt. Idem fecit Horatius Od. II, 18. Non ebur neque aureum Mea renidet in domo lacunar.

Vss. 598 — 608.

⏑̄ –, ⏑̄ ⏑⏑ –, ⏑ –, ⏑̄ ⏑̄, ⏑̄ ⏑⏑ –, ⏑ – } duo glycon., quorum posterior hypercat. est.

600 –, ⏑̄ ⏑⏑ –, ⏑̄ ⏑⏑ –, ⏑ ⏑̄ qualis 608.

⏑̄ ⏑⏑ – ⏑ – logaoed.

⏑̄ ⏑⏑ –, ⏑̄ ⏑⏑ –, ⏑ –
⏑̄ ⏑⏑ – ⏑ – –, ⏑̄ ⏑⏑ – ⏑ – } Unus versus est, constans ex duobus chori., iambo, et duobus ordinibus logaoedicis.

605 ⏑ ⏑ ⏑̄ ⏑ – ⏑ – anacreont.

–, ⏑̄ ⏑⏑ –, ⏑ – chori. cum anacr. et iambo.

⏑̄ ⏑⏑ – ⏑ – dim. troch. brachyc.

–, ⏑̄ ⏑⏑ –, ⏑̄ ⏑⏑ –, ⏑̄ ⏑ – trim. chori. cat. cum anacr.

Vs. 600. Monuit de hoc versuum genere Hermannus Elem. p. 433.

Vs. 603 sq. A nemine dum perspecti huius versus numeri sunt. Mea ratio se ipsa defendit. Cfr. huius fab. v. 781 sq. ed. meae. Est de coniunctis illis duobus ordinibus logaoedicis, qui alibi ipsi integrum versum efficiunt, ut uno exemplo defungar, Eur. Bacch. 105: ὦ Σεμέλας τροφοὶ Θῆβαι, στεφανοῦσθε κισσῷ, qui versus etiam nunc ab omnibus editoribus in duos versus male discerptus legitur. In eodem errore Hermannus est Elem, p. 424.

Vs. 606. Exposuit de hoc metro Hermannus Elem. p. 556.

Vss. 620 — 624 systema anapaesticum, quod constat dimetris, uno interposito monometro.

Vss. 625—774 trimetri iambici.

Vss. 775—783.

775 ⏑ ⏓ ⏑ –, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏓ ⏑ –, ⏓ ⏑ ⏑ – } dip. iamb., chor., dip. iamb., chor. et duo glyc., quorum poster. hyperc. est.

⏓ ⏑ ; ⏓ ⏑ ⏑ –; ⏑ –, ⏓ ⏑, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏓ –

780 – ⏓ ⏑ –, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏓ – } trim. chori. brachyc. cum dipod. iamb.

⏓ –, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏓ – } trim. chori. brachyc. cum basi et duo ordines logaoedici.

⏓ ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ –, ⏓ ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ –

Vs. 781 sq. De altera parte huius versus, quae constat duobus ordinibus logaoedicis, vide quae in conspectu metr. ad v. 603 sq. adnotavi.

Vss. 793—797 systema anapaesticum, quod constat dimetris.

Vss. 798—808.

⏑ ⏓ ⏑ –, ⏓ ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – dip. iamb. et logaoedus.

⏓ ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – chori. et iamb. (sive dact. et cret.)

800 ⏓ ⏑̄, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏑ –, ⏓ ⏓ ⏑, ⏓ ⏑ ⏑ – duo glyconei.

⏓ ⏑̄ ⏓ ⏑̄, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏓ ⏑̄ ⏓ –, ⏓ ⏑ ⏑ – duo glyconei.

⏓ ⏑ ⏑ – ⏑̄ adonius.

805 ⏓ ⏑̄ –, ⏓ ⏑ ⏑ – – pherecrateus.

– ⏓ ⏑, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏓ – dim. chori. brachyc. cum amphibr.

⏓ ⏑ ⏑ – ⏑ –, ⏓ ⏑, ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏓ ⏓ ⏑̄

Vs. 808. Constat hic versus duabus ex partibus, ex choriambo et iambo sive mavis ex dactylo et cretico dicere, et ex glyconeo, qui spondeo iunctus est sive qui pro iambo terminatur antispasto.

Vss. 809—814 et 826—828 duo systemata anapaestica, quae constant dimetris.

Vss. 830—842.

830 – ⏓ ⏑ –, ⏓ ⏑ ⏑ – ⏑ – ⏑ – – dipod. iamb. et logaoed.

–, ⏓ ⏑ ⏑ – ⏑ – logaoed. cum anacrusi.

⏓ ⏑ ⏑ – ⏑, ⏓ ⏑ ⏑ – ⏑ – adonius et qualis v. 796.

⏓ ⏑̄, ⏓ ⏑ ⏑ – ⏑ pherecrateus.

⏑̄ ⏓ iambus (orthiusne? cfr. Herm. El. p. 663. nr. 5.)

835 – ⏓ – –, – ⏓ – dim. anap. cat.

– ⏓ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏓ – anap. logaoed.

— ⏑ ⏑ —, ⏑ — — duo anap. et antisp.

⏑ — ⏑ —, ⏑ — ⏑ —, — ⏑ — dim. iamb. cum cret.

⏑ — ⏑ —, ⏑ — ⏑ —, ⏑ — ⏑ —, ⏑ — ⏑ ⏑ tetram. iamb.

840 ⏑ — — ⏑ — dochmius.

⏑ — — ⏑, ⏑ — ⏑ — — antisp. et penthem. iamb.

⏑ — ⏑ —, ⏑ — ⏑ — ⏑ duo penth. iamb.

Vs. 839. Idem versus legitur huius fab. 939. 949. O. C. 1445-1470. Ai. 343. 350. El. 1069. 1075. Tetrametrum iambicum catalecit Sophocles El. 1398. Falso hos numeros a tragicis usurpatos negat Hermannus Elem. p. 146. 158. et Epit. p. 66. 70.

Vss. 843—846.

⏑ — ⏑ —, ⏑ — ⏑ — dim. iamb.

⏑ — ⏑ —, ⏑ — ⏑ — idem.

845 ⏑ — ⏑ ⏑ —, ⏑ — ⏑ ⏑ idem.

⏑ — — ⏑, ⏑ — ⏑ — ⏑ antisp. et penthem. iamb.

Vss. 864—869.

⏑ — ⏑ ⏑ ⏑, ⏑ — ⏑ ⏑ — — dim. iamb. hyperc.

865 ⏑ —, — ⏑ ⏑ —, — ⏑ —, — ⏑ — iamb., chori., duo cret.

— ⏑ ⏑ — ⏑ ⏑ — ⏑ ⏑ — ⏑ tres dact. et duo troch.

⏑ ⏑ ⏑ — ⏑ — — ithyphallicus.

— ⏑ —, ⏑ ⏑ ⏑ — ⏑ dim. troch.

— — —, ⏑ — dim. iamb. catal.

Vss. 870—915 trimetri iambici.

Vss. 916—930 systema anapaesticum, quod constat dimetris, uno interposito monometro.

Vss. 931—940.

— —, — ⏑ ⏑ —, — ⏑ ⏑ — ⏑ dim. chori. hyp. cum basi.

— —, — ⏑ ⏑ —, — ⏑ ⏑ —, — — trim. chori. brachyc. cum basi.

— ⏑ ⏑ —, — — —, — ⏑ ⏑ —, — — — chori., moloss., chori., antisp.

935 —, — ⏑ ⏑ —, — ⏑ ⏑ —, — ⏑ trim. chori. brachyc. cum anacr.

— —, — ⏑ ⏑ —, — ⏑ ⏑ —, — ⏑ ⏑ — trim. chori. cum basi.

— —, — ⏑ ⏑ —, — ⏑ ⏑ —, — — qualis v. 932.

— — ⏑ —, ⏑ — ⏑ —, ⏑ — ⏑ —, ⏑ ⏑ ⏑ — tetram. iamb.

940 ⏑ — — —, ⏑ — ⏑ — — antisp. et penth. iamb.

Vss. 951—959.

⏑̄ ⏑̄, ⏑̄ ⏑⏑ – ⏑ – ⏑⏑ – ⏑̄ metrum Aeolicum.

⏑̄ –, ⏑̄ ⏑ – ⏑⏑ – – – ⏑ idem.

⏑̄ ⏑̄, ⏑̄ ⏑ ⏑ –, ⏑̄ ⏑⏑ – dim. chori. hyperc. cum basi.

955 – ⏑̄ ⏑, ⏑̄ ⏑⏑ –, ⏑̄ ⏑⏑ –, ⏑ ⏑̄ – trim. chori. cat. cum amphibr.

⏑ ⏑̄ ⏑ –, ⏑ ⏑̄ ⏑ ⏑̄ duo penth. iamb.

⏑ ⏑⏑ –, ⏑ ⏑̄ ⏑ –, ⏑ ⏑̄ ⏑ – trim. iamb.

⏑ ⏑̄ ⏑̄ –, ⏑ ⏑̄ ⏑ – – antisp. et penth. iamb.

– ⏑̄ ⏑ –, ⏑ ⏑̄ ⏑ – – qualis v. 956.

V. 951. Appellatur metrum huius versus ab Hephaestione p. 42 ed. Gaisf. *πεντάμετρον Σαπφικὸν τεσσαρεσκαιδεκασύλλαβον* allatumque exempli causa fragmentum hoc ex Sapph. carminibus: *ἠράμαν μὲν ἐγὼ σέθεν, Ἄτθί, πάλαι πόκα.* Eodem metro scriptum carmen XXIX. Theocriteum, siquidem est a Theocrito compositum, de quo dubitatur. Constat autem ex basi, tribus dactylis, et cretico. De toto autem metro Aeolico quae idem Hephaestio p. 40 sq. exposuit, non sine causa apponenda puto: *τὰ δὲ Αἰολικὰ καλούμενα τὸν μὲν πρῶτον ἔχει πόδα πάντως ἕνα τῶν δισυλλάβων ἀδιάφορον, ἤτοι σπονδεῖον, ἢ ἴαμβον, ἢ τροχαῖον, ἢ πυρρίχιον· τοὺς δὲ ἐν μέσῳ δακτύλους πάντας· τὸν δὲ τελευταῖον πρὸς τὴν ἀπόθεσιν δάκτυλον μὲν, ἢ κρητικὸν διὰ τὸ τῆς τελευταίας ἀδιάφορον, ἐὰν ἀκατάληκτον ᾖ· ἐὰν δὲ καταληκτικὸν, καὶ τὰ ἀπὸ τούτου μεμειωμένα, εἰς δισύλλαβον καὶ συλλαβήν.* Apparet ex his verbis basin nunquam non bisyllabam fuisse; qua de causa nemo dubitabit, quin verba *παρὰ δὲ* et in antistrophico versu *κατὰ δὲ* summo iure in *πὰρ δὲ* et *κὰδ δὲ* quamvis invitis libris mutaverim. Nolo cetera afferre argumenta, quibus haec mea emendatio prorsus confirmatur. — Hermannus de hoc metro exposuit Elem. p. 360 sqq.

Vs. 952. Erraverit qui ex verbis Hephaestionis modo allatis concluserit non posse hunc versum Aeolicum existimari, quod pro tertio dactylo spondeum habeat. Alia enim tradidit scholiasta Hephaestionis p. 177: *τὸ δὲ δακτυλικὸν τὸ Αἰολικὸν κατὰ μὲν τὰς ἄλλας χώρας πάσας ἐπιδέχεται ὡσαύτως τῷ κοινῷ τούς τε δακτύλους καὶ σπονδείους, ὁμοίως καὶ τὰς ἀποθέσεις· τὸν δὲ πρῶτον πόδα ἔχει ἕνα τῶν δισυλλάβων ἀδιάφορον.* Neque aliter visum Aristidi Quintiliano, de quo vide Herm. El. p. 361. In eo autem consentire apparet scholiastam cum Hephaestione, basin bisyllabam tantum fuisse.

Vss. 969—1095 trimetri iambici.

Vss. 1096 — 1106.

⏑⏑—⏑⏑—⏑⏑—, ⏑̄—⏑—⏑ logaoed. anap.

—⏑—⏑, —⏑⏑⏑— glycon. polyschem.

1100 ⏑̄—⏑—, ⏑—⏑—, —⏑⏑—⏑—⏑ dim. iamb. et logaoed.

—⏑̄—⏑̄, —⏑⏑⏑— qualis 1099.

—⏑—, —⏑—, —⏑— tres molossi.

⏑—⏑⏑—, —⏑— dim. chori. brach. cum anacr.

—⏑, —⏑⏑⏑— troch. et chori.

1105 —⏑—⏑—, —⏑⏑⏑— qualis 1099.

⏑—⏑—, ⏑—⏑̄ dim. iamb. catal.

Vs. 1096. Vide quae de hoc metri genere in hoc conspectu ad v. 354. adnotavi.

Vs. 1102. Tres molossi eodem modo coniuncti reperiuntur O. C. 1544. 1554 ed. meae.

Vss. 1118 — 1125.

—⏑—, ⏑—⏑— mol. et bacch.

⏑—⏑, —⏑⏑⏑— bacch. et chori.

1120 —⏑—⏑, —⏑⏑̄ dimet. troch. cat.

—⏑—, ⏑—⏑— qualis v. 1118.

⏑⏑—⏑, —⏑⏑—, —⏑⏑—⏑⏑⏑— ion. a min., cret., dact., cret.

⏑̄—⏑—⏑, —⏑⏑⏑—, —⏑⏑— penth. iamb., chori., cret.

1125 ⏑—⏑—⏑, —⏑⏑⏑—⏑—⏑̄ antisp. et logaoed.

Vss. 1134 — 1235 trimetri iambici.

Vss. 1236 — 1239 systema anapaesticum, quod constat dimetris.

Vss. 1240 — 1250.

1240 ⏑̄—⏑ qualis v. 834.

⏑—⏑—⏑⏑, ⏑—⏑—⏑⏑⏑— dim. dochm.

⏑⏑⏑—⏑⏑⏑— dochmius.

—⏑⏑⏑, —⏑⏑⏑— dim. cret.

⏑—⏑—⏑⏑, ⏑⏑⏑—⏑—⏑⏑̄ dim. dochm.

1245 —⏑⏑—⏑⏑, ⏑—⏑—⏑⏑⏑— idem.

⏑̄—⏑—⏑⏑, ⏑—⏑—⏑⏑⏑— idem.

⏑̄—⏑⏑̄ monom. iamb.

⏑ ⏑ ⏑ ⏑ ⏑ – dochmius.

⏑ – – ⏑ –, ⏑ – – ⏑ – dim. dochm.

1250 – – ⏑ –, ⏑ – ⏑ –, ⏑ – ⏑ – trim. iamb.

Vss. 1251—1256.

– – trochaeus, fortasse semantus.

trimeter iambicus.

⏑ – ⏑ ⏑ ⏑ ⏑ ⏑, ⏑ – ⏑ – ⏑ – dimet. dochm.

trimeter iambicus.

1255 ⏑ – – ⏑ –, ⏑ – ⏑ – ⏑ – dochm. et dim. iamb. brachyc.

– – – ⏑ –, ⏑ – – ⏑ ⏑ dim. dochm.

Vss. 1257—1262 trimetri iambici.

Vss. 1285—1289.

1285 ⏑ – ⏑ – monom. iamb.

⏑ – – ⏑ –, ⏑ – – ⏑ – dim. dochm.

⏑ – – ⏑ –, ⏑ – – ⏑ – idem.

⏑ ⏑ ⏑ ⏑ – ⏑ – dochm. cum anacr.

⏑ – – ⏑ –, ⏑ – – ⏑ ⏑ dim. dochm.

Vss. 1290—1294 trimetri iambici.

Vss. 1295—1300.

1295 ⏑ – – ⏑ –, ⏑ – – ⏑ – dim. dochm.

⏑ – – ⏑ –, ⏑ – – ⏑ – idem.

⏑ – – ⏑ –, ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ ⏑ idem.

⏑ – – ⏑ ⏑ ⏑, ⏑ – – ⏑ ⏑ idem.

⏑ ⏑ ⏑ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑ – ⏑ – idem.

1300 ⏑ – – ⏑ –, ⏑ – – ⏑ ⏑ idem.

Vs. 1301 sq. trimetri iambici.

Vss. 1319—1324 systema anapaesticum, quod constat dimetris. uno interposito monometro.

Typis Froebelii Rudolstadiensis.

Den Herren Directoren und Lehrern an Gymnasien liefert die Verlagshandlung hier eine Uebersicht der theils fertigen, theils nach dem ursprünglichen Plane noch zu erwartenden Theile der **Bibliotheca Graeca** curant. Fr. Jacobs et V. Chr. Fr. Rost.

A. Poetarum Volumina.

I. II. **Homeri** Ilias ed. Spitzner. Sect. I.—IV. 5 Thlr. 20 ggl.

III. IV. — Odyssea ed. Grasshof.

V. **Hesiodi** carmina ed. Goettling. ed. II. 1 Thlr. 21 ggl.

VI. **Pindari** — — Schneidewin. Vol. I. ed. II. 1 Thlr. 21 ggl. (Vol. II. oder Comment. erscheint Anfang k. Jahres.)

VII. VIII. **Aeschyli** Tragoediae ed. Klausen. Sect. 1. Agamemno 1 Thlr. 20 ggl. Sect. II, Choephorae 1 Thlr. 9 ggl. (durch des Herausgebers Tod vorläufig unterbrochen.)

IX. X. **Sophoclis** Tragoediae ed. Wunder. ed. II. Vol. I. Philoctetes 21 ggl. Oed. Rex 12 ggl. Oed. Colon. 1 Thlr. Antigone ed. III. 14 ggl. Vol. II. Electra 16 ggl. Aiax 16 ggl. Trachiniae 21 ggr.

XI. — XV. **Euripides** ed. Pflugk. Vol. I. ed. II. Medea 12 ggl. Hecuba 10 ggl. Andromache 12 ggl. Heraclidae 12 ggl. Vol. II. Helena 12 ggl. Alcestis 12 ggl. Hercules 15 ggl. Phoenissae ed. Klotz. 21 ggl. (wird fortgesetzt vom Prof. Klotz.)

XVI. **Aristophanis** Comoediae ed. Seidler (noch nicht erschienen.)

XVII. **Theocritus** ed. Wuestemann 1 Thlr. 18 ggl.

XVIII. **Callimachus** ed. Goettling (noch nicht erschienen.)

XIX. **Anacreontis** Carmina ed. Moebius 12 ggl.

XX. **Delectus Epigrammatum** ed. Jacobs 2 Thlr.

B. Scriptorum orat. pedestr.

I. — IV. **Herodotus** (wegen eingetretenen Todes des Prof. Struve noch nicht erschienen.)

V. VI. **Thucydides** ed. Poppo. Vol. I. (lib. 1. 2.) 1 Thlr. 18 ggl. Vol. II. sect. 1 et 2. (lib. 3. 4.) 1 Thlr. 18 ggl.

VII. — X. **Xenophontis** opera. Vol. I. Cyropaedia ed. Bornemann. 1 Thlr. 12 ggl. Vol. II. Memorabilia ed. Kühner 1 Thlr. 12 ggl. Vol. III. Anabasis ed. Kühner Vol. IV. 1. Oeconomicus ed. Breitenbach 21 ggl. Vol. IV. Sect. 2. 3. Agesilaus 12 ggl. Hiero (erscheint bis Ende d. Jahres).

X. — XXII. **Platonis** opera omnia ed. Stallbaum. Vol. I. Apologia ed. III. 21 ggl. Phaedo 18 ggl. Symposium 22 ggl. Vol. II. Gorgias 20 ggl. Protagoras 18 ggl. Vol. III. de Republica 3 Thlr. 12 ggl. Vol. IV. Phaedrus 1 Thlr. Menexenus, Lysis, Hippias 1 Thlr. 6 ggl. Vol. V. Laches, Charm., Alcibiades 1 Thlr. 6 ggl. Cratylus 21 ggl. Vol. VI. Euthydemus 16 ggl. Meno et Eutyphro 1 Thlr. 9 ggl. Vol. VII. Timaeus et Critias 1 Thlr. 18 ggl. Vol. VIII. Theaetetus 1 Thlr. 9 ggl. Sophistes 21 ggl. Vol. IX. Politicus 1 Thlr. 12 ggl. Philebus 1 Thlr. 12 ggl. Vol. X. Leges (unter der Bearbeitung.)

XXIII. **Isocratis** orat. ed. Bremi 20 ggl.

XXIV. **Demosthenis** orationes, angefangen von Bremi fortgesetzt von Sauppe. Vol. I. sect. 1. ed. II. Demosthenis conciones fasc. I. 12 ggl.

XXVa. **Lysiae** orationes sel. ed. Bremi 1 Thlr. 3 ggl.

XXVb. **Aeschinis** orat. in Ctesiphont. ed. Bremi 12 ggl.

XXVI. **Plutarchus** ed. Fr. Jacobs, } (noch nicht er-
XXVII. **Lucianus** } schienen.

Bei Abnahme der ganzen Sammlung mit Verbindlichkeit auf die noch erscheinenden Theile wird der, eigentlich schon erloschene Subscript.-Preis bewilliget. Auch bei Abnahme einer grossen Anzahl von Exempl. einzelner Autoren sind die Buchhandlungen in den Stand gesetzt, besondere Vortheile zu gewähren.

Gotha, im October 1846.

Hennings'sche Buchhandlung.